

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 17. SEJA

(23., 24., 25., 26. in 27. september 2013)

SLOVENIJA JE DEMOKRATIČNA REPUBLIKA. SLOVENIJA JE PRAVNA IN SOCIALNA DRŽAVA.
SLOVENIJA JE DRŽAVA VSEH SVOJIH DRŽAVLJAN IN DRŽAVLJANOK.
V SLOVENIJI IMA OBLAST LJUDSTVO, DRŽAVLJANKE IN DRŽAVLJANI.
PO NAČELU DELITVE OBLASTI NA ZAKONODAVNO, IZVŠČINSKO IN SODNO.
PRAVIC SLOVENSKEGA GRADDA DO SAMODLOČBE, IN Z KULTURNI,
SLOVENIJA NEODTUJLI PRAVIC SLOVENSKEGA GRADDA DO SAMODLOČBE, IN Z KULTURNI,
SLOVENIJA NEODTUJLI PRAVIC SLOVENSKEGA GRADDA DO SAMODLOČBE, IN Z KULTURNI,

MANDAT

VI

SEJA

17

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 17. seja (23., 24., 25., 26. in 27. september 2013)

ISSN 2385-9490

Pripravi: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, mag. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2016

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 17. SEJE

1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV
2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O GOSPODARSKIH DRUŽBAH, (ZGD-1H), NUJNI POSTOPEK, EPA 1416-VI
3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PODPORNEM OKOLJU ZA PODJETNIŠTVO, (ZPoP-1B), NUJNI POSTOPEK, EPA 1418-VI
4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNOV REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETI 2013 IN 2014, (ZIPRS1314-C), NUJNI POSTOPEK, EPA 1417-VI
- 4.A točka dnevnega reda: PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O INANČNIH ZAVAROVANJIH (ZFZ-C), NUJNI POSTOPEK, EPA 1434-VI
5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOJNIH INVALIDIH (ZVojl-D), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1293-VI
6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVI ZAKONA O SPLOŠNEM UPRAVNEM POSTOPKU (ZUP-H), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1314-VI
7. točka dnevnega reda: PREDLOG SPREMEMB IN DOPOLNITVE POSLOVNIKA DRŽAVNEGA ZBORA (PoDZ-1D), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1318-VI
8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLITVAH V DRŽAVNI ZBOR (ZVDZ-C), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 977-VI
9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POSLANCIH (ZPos-F), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 978-VI
10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLITVAH PREDSEDNIKA REPUBLIKE (ZVPR-A), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 980-VI
11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE (ZVRS-H), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1053-VI
12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O LOKALNIH VOLITVAH (ZLV-J), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 981-VI
13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O LOKALNI SAMOUPRAVI (ZLS-S), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 982-VI
14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O GRADBENIH PROIZVODIH (ZGPro-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1217-VI
15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB (ZDDPO-2J), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1303-VI
16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI PROTOKOLA H KONVENCIJI O POGODBI ZA MEDNARODNI CESTNI PREVOZ BLAGA (CMR) (MPMCPB), EPA 1358-VI
17. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O POVRAČILU ŠKODE OSEBAM, KI SO BILE IZBRISANE IZ REGISTRA STALNEGA PREBIVALSTVA (ZPŠOIRSP), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1345-VI

18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POLITIČNIH STRANKAH (ZPoIS-E), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1344-VI

19. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLILNI IN REFERENDUMSKI KAMPANJI (ZVRK-B), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1346-VI

20. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O EVIDENCI VOLILNE PRAVICE (ZEVP-2), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1338-VI

21. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DOHODNINI (ZDoh-2M), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1385-VI

22. točka dnevnega reda: AKT O ODREDITVI PARLAMENTARNE PREISKAVE ZA UGOTOVITEV POLITIČNE ODGOVORNOSTI NOSILCEV JAVNIH FUNKCIJ, KI SO SODELOVALI PRI PRODAJI PODJETJA SISTEMSKA TEHNIKA PODJETJU VIATOR & VEKTOR IN PRI NADALJNJIH AKTIVNOSTIH, KI SO SE ZAKLJUČILE S PODPISOM PISMA O NAMERI ZA DOBAVO PEHOTNIH BOJNIH OKLEPNIH VOZIL – SREDNJIH OKLEPNIH KOLESNIH VOZIL 8X8 MED MORS IN SISTEMSKO TEHNIKO 20. 8. 2004, IN SICER ZARADI SUMA, DA JE ŠLO ZA POLITIČNO DOGOVORJEN, NEGOSPODAREN POSEL, KI GA SPREMLJA TUDI SUM KLIENTELIZMA IN KORUPCIJE, PRI ČEMER PA NJEGOV NAMEN NAJ NE BI BIL ZAŠČITA INTERESOV DRŽAVE TER DOSEGANJE NAJNIŽJE CENE PRI DOBAVI OSEMKOLESNIKOV, PAČ PA ZAGOTOVITEV VEČ STO MILIJONOV EVROV VREDNEGA POSLA Z OSEMKOLESNIKI POSAMEZNIKOM, KI SO BILI POVEZANI S TAKRAT VLADAJOČO STRANKO, IN TO BREZ 4. RAZPISA, BREZ PREVERBE CENE IN BREZ PREDHODNE PREVERBE KONKURENČNIH PONUDB IN IZDELKOV, EPA 1415-VI

23. točka dnevnega reda: URADNO PREČIŠČENO BESEDILO ZAKONA O PRAVILIH CESTNEGA PROMETA (ZPrCPUPB2), EPA 1393-VI

23.A točka dnevnega reda: ZAHTEVA SKUPINE POSLANK IN POSLANCEV, DA DRŽAVNI ZBOR ODLOČI O ODLOČITVI KOLEGIJA PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA ZBORA, DA SE PREDLOG ZAKONA O JAVNIH SKLADIH (ZJS-1A), EPA 1014-VI, OBRAVNAVA PO SKRAJŠANEM POSTOPKU

24. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE

Predlog sklepa o spremembah Sklepa o imenovanju članov Sveta Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji, EPA 1396-VI

Predlog za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrožne sodnice na Okrožnem sodišču v Kopru, EPA 1424-VI

Predlog sklepa o razrešitvi članice Državne revizijske komisije, EPA 1432-VI

Predlog sklepa o imenovanju člana Nadzornega sveta RTV Slovenija, EPA 1433-VI

Predlog sklepa o imenovanju podpredsednika Odbora za pravosodje, EPA 1447-VI

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	19
23.A točka dnevnega reda: ZAHTEVA SKUPINE POSLANK IN POSLANCEV, DA DRŽAVNI ZBOR ODLOČI O ODLOČITVI KOLEGIJA PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA ZBORA, DA SE PREDLOG ZAKONA O JAVNIH SKLADIH (ZJS-1A), EPA 1014-VI, OBRAVNAVA PO SKRAJŠANEM POSTOPKU	19
JOŽE TANKO	19
1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV	20
JOŽE TANKO	20
LJUDMILA NOVAK	21
FRANC BOGOVIČ	21
1. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	21
JOŽEF HORVAT	22
MAG. ALENKA BRATUŠEK	22
JOŽEF HORVAT	23
MAG. ALENKA BRATUŠEK	23
JOŽEF HORVAT	23
MAG. MARKO POGAČNIK	24
MAG. ALENKA BRATUŠEK	24
MAG. MARKO POGAČNIK	25
MAG. ALENKA BRATUŠEK	25
MAG. MARKO POGAČNIK	25
FRANC BOGOVIČ	26
MAG. ALENKA BRATUŠEK	26
FRANC BOGOVIČ	27
MAG. ALENKA BRATUŠEK	27
FRANC BOGOVIČ	27
MATJAŽ HAN	28
MAG. ALENKA BRATUŠEK	28
MATJAŽ HAN	29
MAG. ALENKA BRATUŠEK	29
DR. UROŠ ČUFER	29
ZVONKO ČERNAČ	30
DR. UROŠ ČUFER	30
ZVONKO ČERNAČ	30
DR. UROŠ ČUFER	31
MAG. STANKO STEPIŠNIK	31
MAG. KATARINA HOČEVAR	31
MAG. STANKO STEPIŠNIK	32
TOMAŽ GANTAR	32
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	32
TOMAŽ GANTAR	33
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	33
DR. UROŠ ČUFER	33
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	34
DR. UROŠ ČUFER	34
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	34
JAKOB PRESEČNIK	35
SAMO OMERZEL	35
DR. ANJA KOPAČ MRAK	36
JAKOB PRESEČNIK	36

DRAGAN BOSNIĆ.....	36
DR. JERNEJ PIKALO.....	36
DRAGAN BOSNIĆ.....	37
DR. JERNEJ PIKALO.....	37
IVA DIMIĆ.....	37
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	38
IVA DIMIĆ.....	38
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	39
MAG. MAJDA POTRATA.....	39
DR. JERNEJ PIKALO.....	39
MAG. MAJDA POTRATA.....	40
DR. JERNEJ PIKALO.....	40
MAG. ANDREJ VIZJAK.....	40
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	41
MAG. ANDREJ VIZJAK.....	41
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	42
MAG. KATARINA HOČEVAR.....	42
DR. JERNEJ PIKALO.....	42
MAG. KATARINA HOČEVAR.....	43
DR. JERNEJ PIKALO.....	43
LJUBO ŽNIDAR.....	43
SAMO OMERZEL.....	44
LJUBO ŽNIDAR.....	44
SAMO OMERZEL.....	44
MATEJA PUČNIK.....	44
TINA KOMEL.....	45
MARJANA KOTNIK POROPAT.....	45
DR. SENKO PLIČANIČ.....	45
MARJANA KOTNIK POROPAT.....	46
DR. SENKO PLIČANIČ.....	46
ANDREJ ČUŠ.....	47
MAG. STANKO STEPIŠNIK.....	47
ANDREJ ČUŠ.....	48
MAG. STANKO STEPIŠNIK.....	48
JANEZ RIBIČ.....	49
TOMAŽ GANTAR.....	49
JANEZ RIBIČ.....	49
TOMAŽ GANTAR.....	49
FRANC BREZNIK.....	50
DR. GREGOR VIRANT.....	50
FRANC BREZNIK.....	51
DR. GREGOR VIRANT.....	51
FRANC BREZNIK.....	52
FRANC BREZNIK.....	52
TOMAŽ LISEC.....	52
SAMO OMERZEL.....	52
TOMAŽ LISEC.....	53
SAMO OMERZEL.....	53
ALENKA JERAJ.....	54
DR. GREGOR VIRANT.....	54
ALENKA JERAJ.....	54
DR. GREGOR VIRANT.....	55
ZVONKO LAH.....	55
SAMO OMERZEL.....	55
ZVONKO LAH.....	56
SAMO OMERZEL.....	56
ZVONKO LAH.....	57
BRANKO SMODIŠ.....	57

TOMAŽ GANTAR	58
BRANKO SMODIŠ	58
TOMAŽ GANTAR	58
LJUDMILA NOVAK	59
TINA KOMEL	59
LJUDMILA NOVAK	59
TINA KOMEL	60
LJUDMILA NOVAK	60
DR. VINKO GORENAK	60
DR. SENKO PLIČANIČ	61
DR. VINKO GORENAK	61
DR. SENKO PLIČANIČ	62
DR. VINKO GORENAK	62
IRENA TAVČAR	62
SAMO OMERZEL	63
IRENA TAVČAR	63
SAMO OMERZEL	64
JOŽEF JEROVŠEK	64
TANJA ŠARABON	64
JOŽEF JEROVŠEK	64
TANJA ŠARABON	65
JOŽEF JEROVŠEK	65
MARIJAN POJBIČ	65
IVAN GRILL	66
TOMAŽ GANTAR	66
IVAN GRILL	67
TOMAŽ GANTAR	67
MAG. IVAN VOGRIN	67
DR. SENKO PLIČANIČ	68
MAG. IVAN VOGRIN	68
DR. SENKO PLIČANIČ	68
SAMO BEVK	69
MAG. STANKO STEPIŠNIK	69
SAMO BEVK	70
MAG. STANKO STEPIŠNIK	70
BORUT AMBROŽIČ	70
DR. JERNEJ PIKALO	71
BORUT AMBROŽIČ	71
DR. JERNEJ PIKALO	71
MATEVŽ FRANGEŽ	72
MAG. STANKO STEPIŠNIK	72
MATEVŽ FRANGEŽ	72
MAG. STANKO STEPIŠNIK	73
MATEVŽ FRANGEŽ	73
MAG. IVAN VOGRIN	73
SAMO OMERZEL	74
MAG. IVAN VOGRIN	74
SAMO OMERZEL	74
MAG. IVAN VOGRIN	75
MAG. MARKO POGAČNIK	75
MAG. STANKO STEPIŠNIK	75
MAG. MARKO POGAČNIK	76
MAG. STANKO STEPIŠNIK	76
MAG. MARKO POGAČNIK	77
BORUT AMBROŽIČ	77
DR. JERNEJ PIKALO	78
BORUT AMBROŽIČ	79
DR. JERNEJ PIKALO	79

JANJA NAPAST	79
DR. UROŠ GRILC	80
JANJA NAPAST	80
DR. UROŠ GRILC	81
MAG. MAJDA POTRATA	81
DR. SENKO PLIČANIČ	82
MAG. MAJDA POTRATA	82
DR. SENKO PLIČANIČ	83
MAG. MAJDA POTRATA	83

17. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O POVRAČILU ŠKODE OSEBAM, KI SO BILE IZBRISANE IZ REGISTRA STALNEGA PREBIVALSTVA (ZPŠOIRSP), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1345-VI	84
--	----

DR. GREGOR VIRANT	84
MAJA DIMITROVSKI	85
MAG. BRANKO GRIMS	86
MAG. MAJDA POTRATA	87
MAG. KATARINA HOČEVAR	88
JASMINA OPEC	88
IVAN HRŠAK	89
JOŽEF HORVAT	90
DRAGAN BOSNIĆ	91
BRANKO KURNJEK	92
JAKOB PRESEČNIK	92
LJUDMILA NOVAK	93
DR. GREGOR VIRANT	93
DR. VINKO GORENAK	95
JOŽEF KAVTIČNIK	98
MAG. KATARINA HOČEVAR	98
MIHAEL PREVC	99
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	99
JOŽEF JEROVŠEK	100
IVA DIMIC	101
BORUT AMBROŽIČ	102
EVA IRGL	102
JERKO ČHOVIN	103
JOŽEF HORVAT	104
DR. LJUBICA JELUŠIČ	105
MAG. MAJDA POTRATA	106
JOŽEF JEROVŠEK	108
JOŽEF JEROVŠEK	108
JOŽEF JEROVŠEK	108
JOŽEF JEROVŠEK	108
DR. VINKO GORENAK	108
MAG. MAJDA POTRATA	109
MAG. BRANKO GRIMS	109
DR. GREGOR VIRANT	111
MIRKO BRULC	112
DR. LJUBICA JELUŠIČ	112
MAG. MAJDA POTRATA	113
MAG. BRANKO GRIMS	113
JOŽEF JEROVŠEK	114
MAG. LEJLA HERCEGOVAC	114
MAG. IVAN VOGRIN	115

15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB (ZDDPO-2J), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1303-VI..... 116

MAG. MATEJA VRANIČAR	116
BOJAN STARMAN	116
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	117
MATEVŽ FRANGEŽ	117
MARKO PAVLIŠIČ	118
FRANC BOGOVIČ	118
IVAN HRŠAK	119
JOŽEF HORVAT	119
JERKO ČHOVIN	120
JERKO ČHOVIN	121
ALEKSANDRA OSTERMAN	121
MAG. MATEJA VRANIČAR	121
MAG. ANDREJ VIZJAK	122
JOŽEF HORVAT	123
ROMANA TOMC	123
JANEZ RIBIČ	124
MAG. KATARINA HOČEVAR	124
ALJOŠA JERIČ	125
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	125
MAG. IVAN VOGRIN	126
MAG. IVAN VOGRIN	126
FRANC BOGOVIČ	127
MARKO PAVLIŠIČ	128
MIHAEL PREVC	128
JERKO ČHOVIN	128

21. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DOHODNINI (ZDoh-2M), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1385-VI..... 129

MAG. MITJA MAVKO	129
MATEVŽ FRANGEŽ	130
MARKO PAVLIŠIČ	131
JASMINA OPEC	131
IVAN HRŠAK	133
JOŽEF HORVAT	133
ALOJZIJ POTOČNIK	134
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	135
JOŽEF HORVAT	135
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	136
MAG. ANDREJ VIZJAK	137
MAG. MITJA MAVKO	138
MAG. ANDREJ VIZJAK	138
MAG. MITJA MAVKO	138
MAG. IVAN VOGRIN	138
ROMANA TOMC	139
MAG. MATEJA VRANIČAR	140
ROMANA TOMC	141
MAG. MATEJA VRANIČAR	141
IVA DIMIČ	141
JANEZ RIBIČ	141
DR. LJUBICA JELUŠIČ	142
ALENKA JERAJ	143
JOŽE TANKO	143

JASMINA OPEC	145
MARKO PAVLIŠIČ	145
MATEVŽ FRANGEŽ	145
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	146
MAG. MATEJA VRANIČAR	147
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	148
DARKO JAZBEC	148
FRANC JURŠA	148
MARKO PAVLIŠIČ	149
MIRKO BRULC	149
MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ	149
MAG. ANDREJ VIZJAK	149
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	150
DR. LJUBICA JELUŠIČ	150
MAG. KATARINA HOČEVAR	150
MAG. ANDREJ VIZJAK	150
MARIJAN POJBIČ	150
17. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	151
MAG. BRANKO GRIMS	151
JAKOB PRESEČNIK	151
MAG. MAJDA POTRATA	152
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	152
15. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	152
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	152
JERKO ČHOVIN	153
MAG. IVAN VOGRIN	153
MAG. ANDREJ VIZJAK	153
FRANC BOGOVIČ	154
JOŽEF HORVAT	154
MATEVŽ FRANGEŽ	154
JERKO ČHOVIN	155
MAG. BRANKO GRIMS	155
ALJOŠA JERIČ	155
FRANC BREZNIK	156
FRANC BREZNIK	156
MAG. ANDREJ VIZJAK	156
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	156
ALEKSANDRA OSTERMAN	157
MATJAŽ HAN	157
MATJAŽ HAN	157
MATJAŽ HAN	157
MATJAŽ HAN	157
MATJAŽ HAN	157
JOŽEF HORVAT	157
MATJAŽ HAN	158
JOŽE TANKO	158
JOŽE TANKO	158
FRANC BOGOVIČ	158
MATJAŽ HAN	158
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	158
21. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	159
JASMINA OPEC	159

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	159
JOŽEF HORVAT	159
MAG. IVAN VOGRIN	160
MAG. ANDREJ VIZJAK	160
MAG. ANDREJ VIZJAK	160
MATEVŽ FRANGEŽ	160
MATEVŽ FRANGEŽ	160
BRANKO FICKO	161
MAG. BRANKO GRIMS	161
FRANC BREZNIK	161
DARKO JAZBEC	162
BRANE GOLUBOVIČ	162
MARIJAN POJBIČ	162
MAG. MARKO POGAČNIK	163
DANIJEL KRIVEC	163
ALOJZIJ POTOČNIK	163
MAG. ANDREJ VIZJAK	163
JOŽE TANKO	163
JOŽE TANKO	164
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	165
JOŽE TANKO	165
MATEVŽ FRANGEŽ	165
MIHAEL PREVC	165
MIHAEL PREVC	165
JOŽE TANKO	166
14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O GRADBENIH PROIZVODIH (ZGPro-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1217-VI	166
ANDREJA KERT	166
ALENKA PAVLIČ	167
MARKO PAVLIŠIČ	167
JANEZ RIBIČ	168
IVAN HRŠAK	168
LJUDMILA NOVAK	168
ALENKA PAVLIČ	169
DANIJEL KRIVEC	169
SREČKO MEH	169
6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVI ZAKONA O SPLOŠNEM UPRAVNEM POSTOPKU (ZUP-H), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1314-VI	170
MAG. RENATA ZATLER	170
KRISTINA VALENČIČ	171
JASMINA OPEC	171
IVAN HRŠAK	172
JOŽEF HORVAT	172
ALENKA BIKAR	173
SONJA RAMŠAK	173
MAG. MAJDA POTRATA	174
KRISTINA VALENČIČ	174
8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLITVAH V DRŽAVNI ZBOR (ZVDZ-C), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 977-VI	175

9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POSLANCIH (ZPos-F), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 978-VI.....	175
10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLITVAH PREDSEDNIKA REPUBLIKE (ZVPR-A), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 980-VI.....	175
11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE (ZVRS-H), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1053-VI.....	175
12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O LOKALNIH VOLITVAH (ZLV-J), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 981-VI.....	175
13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O LOKALNI SAMOUPRAVI (ZLS-S), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 982-VI.....	175
FRANC JURŠA.....	175
IVA DIMIC.....	176
MATJAŽ ZANOŠKAR.....	177
MAG. BRANKO GRIMS.....	178
MAG. MAJDA POTRATA.....	179
RIHARD BRANISELJ.....	180
JASMINA OPEC.....	182
4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNOV REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETI 2013 IN 2014, (ZIPRS1314-C), NUJNI POSTOPEK, EPA 1417-VI.....	182
MAG. MATEJA VRANIČAR.....	182
BOJAN STARMAN.....	183
JOŽEF HORVAT.....	183
ALOJZIJ POTOČNIK.....	184
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ.....	184
MIRKO BRULC.....	185
MARKO PAVLIŠIČ.....	185
JANEZ RIBIČ.....	186
MARJANA KOTNIK POROPAT.....	186
5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOJNIH INVALIDIH (ZVojl-D), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1293-VI.....	187
MAG. MATEJ TONIN.....	187
MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ.....	188
MAG. MATEJ TONIN.....	188
MAG. ŠTEFAN TISEL.....	188
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ.....	189
KRISTINA VALENČIČ.....	189
JAKOB PRESEČNIK.....	190
IVAN HRŠAK.....	190
MAG. MATEJ TONIN.....	191
MAG. MATEJ TONIN.....	191

7. točka dnevnega reda: PREDLOG SPREMEMB IN DOPOLNITVE POSLOVNIKA DRŽAVNEGA ZBORA (PoDZ-1D), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1318-VI.....	191
RIHARD BRANISELJ	192
FRANC PUKŠIČ	192
MAG. RENATA ZATLER	193
TOMAŽ LISEC	193
BRANKO SMODIŠ	194
FRANC PUKŠIČ	194
MARJANA KOTNIK POROPAT	195
MAG. MATEJ TONIN.....	195
PETER VILFAN.....	195
22. točka dnevnega reda: AKT O ODREDITVI PARLAMENTARNE PREISKAVE ZA UGOTOVITEV POLITIČNE ODGOVORNOSTI NOSILCEV JAVNIH FUNKCIJ, KI SO SODELOVALI PRI PRODAJI PODJETJA SISTEMSKA TEHNIKA PODJETJU VIATOR & VEKTOR IN PRI NADALJNJIH AKTIVNOSTIH, KI SO SE ZAKLJUČILE S PODPISOM PISMA O NAMERI ZA DOBAVO PEHOTNIH BOJNIH OKLEPNIH VOZIL – SREDNJIH OKLEPNIH KOLESNIH VOZIL 8X8 MED MORS IN SISTEMSKO TEHNIKO 20. 8. 2004, IN SICER ZARADI SUMA, DA JE ŠLO ZA POLITIČNO DOGOVORJEN, NEGOSPODAREN POSEL, KI GA SPREMLJA TUDI SUM KLIENTELIZMA IN KORUPCIJE, PRI ČEMER PA NJEGOV NAMEN NAJ NE BI BIL ZAŠČITA INTERESOV DRŽAVE TER DOSEGANJE NAJNIŽJE CENE PRI DOBAVI OSEMKOLESNIKOV, PAČ PA ZAGOTOVITEV VEČ STO MILIJONOV EVROV VREDNEGA POSLA Z OSEMKOLESNIKI POSAMEZNIKOM, KI SO BILI POVEZANI S TAKRAT VLADAJOČO STRANKO, IN TO BREZ 4. RAZPISA, BREZ PREVERBE CENE IN BREZ PREDHODNE PREVERBE KONKURENČNIH PONUDB IN IZDELKOV, EPA 1415-VI.....	196
ZVONKO ČERNAČ	196
DR. LJUBICA JELUŠIČ	198
RIHARD BRANISELJ	200
FRANC PUKŠIČ	200
FRANC JURŠA.....	201
PETER ODER	202
EVA IRGL.....	203
JERKO ČHOVIN.....	205
ZVONKO ČERNAČ	207
ALENKA JERAJ	208
MATJAŽ ZANOŠKAR	211
ALENKA JERAJ	213
ZVONKO ČERNAČ	213
MAG. BRANKO GRIMS	213
MATJAŽ ZANOŠKAR	217
ZVONKO ČERNAČ	217
JOŽEF JEROVŠEK	217
JOŽEF JEROVŠEK	218
JOŽEF JEROVŠEK	218
JOŽEF JEROVŠEK	218
JOŽEF JEROVŠEK	219
JOŽEF JEROVŠEK	219
JOŽEF JEROVŠEK	219
MAŠA KOCIPER.....	219
JOŽEF KAVTIČNIK	220
JOŽEF JEROVŠEK	220
JOŽEF JEROVŠEK	220
JOŽEF JEROVŠEK	220
JOŽE TANKO	220

JOŽE TANKO	221
JOŽE TANKO	221
DR. LJUBICA JELUŠIČ	222
ZVONKO ČERNAČ	224
JOŽEF JEROVŠEK	226
DR. LJUBICA JELUŠIČ	227
JERKO ČEHOVIN	227
ZVONKO ČERNAČ	227

2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O GOSPODARSKIH DRUŽBAH, (ZGD-1H), NUJNI POSTOPEK, EPA 1416-VI	228
--	------------

ANDREJA KERT	228
ALENKA PAVLIČ	229
MARKO PAVLIŠIČ	229
MIHAEL PREVC	230
IVAN HRŠAK	230
LJUDMILA NOVAK	231
ALEKSANDRA OSTERMAN	231
MAG. MARKO POGAČNIK	232
BRANKO SMODIŠ	232

3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PODPORNEM OKOLJU ZA PODJETNIŠTVO, (ZPoP-1B), NUJNI POSTOPEK, EPA 1418-VI.....	233
--	------------

ANDREJA KERT	233
ALENKA PAVLIČ	233
FRANC BOGOVIČ	234
IVAN HRŠAK	234
LJUDMILA NOVAK	235
BRANE GOLUBOVIČ	235
ROMANA TOMC	236
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	236
MARKO PAVLIŠIČ	237
ROMANA TOMC	237
MAG. IVAN VOGRIN	237
JOŽEF HORVAT	238
JOŽEF HORVAT	239

4.A točka dnevnega reda: PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O INANČNIH ZAVAROVANJIH (ZFZ-C), NUJNI POSTOPEK, EPA 1434-VI	239
---	------------

BOJAN STARMAN	239
MARJANA KOTNIK POROPAT	240
JOŽEF HORVAT	240
ALJOŠA JERIČ	241
IVAN GRILL	241
BRANKO SMODIŠ	242
MARKO PAVLIŠIČ	242
FRANC BOGOVIČ	243

2. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	243
--	------------

3. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	244
--	------------

4.A. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	244
RIHARD BRANISELJ	244
JOŽEF HORVAT	244
MAG. ANDREJ VIZJAK	245
FRANC BOGOVIČ	245
JOŽE TANKO	245
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	245
ALJOŠA JERIČ	246
ALJOŠA JERIČ	246
ALJOŠA JERIČ	246
14. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	246
6. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	246
4. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	246
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	247
FRANC BOGOVIČ	247
JOŽEF HORVAT	247
MAG. ANDREJ VIZJAK	248
JOŽE TANKO	248
MARKO PAVLIŠIČ	248
MATEVŽ FRANGEŽ	249
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	249
FRANC BREZNIK	249
5. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	250
MAG. MATEJ TONIN	250
7. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	250
16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI PROTOKOLA H KONVENCIJI O POGODBI ZA MEDNARODNI CESTNI PREVOZ BLAGA (CMR) (MPMCPB), EPA 1358-VI	250
23. točka dnevnega reda: URADNO PREČIŠČENO BESEDILO ZAKONA O PRAVILIH CESTNEGA PROMETA (ZPrCPUB2), EPA 1393-VI	250
24. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE	250
Predlog sklepa o spremembah Sklepa o imenovanju članov Sveta Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji, EPA 1396-VI	250
JOŽE TANKO	251
ROBERT HROVAT	251
JOŽE TANKO	252
Predlog za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrožne sodnice na Okrožnem sodišču v Kopru, EPA 1424-VI	252
Predlog sklepa o razrešitvi članice Državne revizijske komisije, EPA 1432-VI	252
Predlog sklepa o imenovanju člana Nadzornega sveta RTV Slovenija, EPA 1433-VI	253

JOŽE TANKO	253
MAG. MAJDA POTRATA	253
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	254
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	254
MAG. MAJDA POTRATA	255
JOŽE TANKO	255

Predlog sklepa o imenovanju podpredsednika Odbora za pravosodje, EPA 1447-VI.....	256
--	-----

1. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	256
---	-----

JOŽEF HORVAT	256
MAG. MARKO POGAČNIK	257
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	257
ANDREJ ČUŠ	258
FRANC BREZNIK	258
ZVONKO LAH.....	259
DR. VINKO GORENAK	259
DR. VINKO GORENAK	260
JOŽEF JEROVŠEK	260
MAG. IVAN VOGRIN	261
MAG. MARKO POGAČNIK	261
MAG. MAJDA POTRATA	261
MAG. IVAN VOGRIN	262

18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POLITIČNIH STRANKAH (ZPoIS-E), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1344-VI	262
---	-----

DR. GREGOR VIRANT	262
JOŽEF HORVAT	263
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	264
TOMAŽ LISEC	265
MATJAŽ HAN	267
KRISTINA VALENČIČ	268
JASMINA OPEC	268
IVAN HRŠAK	270
MAG. KATARINA HOČEVAR	270
MAŠA KOCIPER.....	271
MAG. BRANKO GRIMS	272
MIHAEL PREVC	274
MAG. MAJDA POTRATA.....	274
SONJA RAMŠAK	275
DR. GREGOR VIRANT	276
MAG. MATEJ TONIN.....	278
JOŽEF JEROVŠEK	279
JOŽEF JEROVŠEK	280
DR. LJUBICA JELUŠIČ	280
BORUT AMBROŽIČ	281
DR. VINKO GORENAK	281
BRANKO KURNJEK	283
FRANC JURŠA.....	283
JOŽEF HORVAT	283
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	284
MARJANA KOTNIK POROPAT	285
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	285
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	286

JOŽE TANKO	286
FRANČ BREZNIK	287
TOMAŽ LISEC	287
MATJAŽ ZANOŠKAR	288
JOŽE TANKO	289

19. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLILNI IN REFERENDUMSKI KAMPANJI (ZVRK-B), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1346-VI	290
--	-----

DR. GREGOR VIRANT	290
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	290
TOMAŽ LISEC	291
MATJAŽ HAN	292
KRISTINA VALENČIČ	293
IVAN HRŠAK	293
JOŽEF HORVAT	294
SONJA RAMŠAK	295
MAG. MAJDA POTRATA	295
JOŽEF JEROVŠEK	296
DR. VINKO GORENAK	297
ALENKA JERAJ	298
ROBERTO BATTELLI	299
SREČKO MEH	299
DR. LJUBICA JELUŠIČ	300
TOMAŽ LISEC	301
ROBERTO BATTELLI	301
DR. VINKO GORENAK	301
JOŽE TANKO	302
JOŽE TANKO	302
FRANČ JURŠA	303
SREČKO MEH	303
MAG. KATARINA HOČEVAR	304

20. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O EVIDENCI VOLILNE PRAVICE (ZEVP-2), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1338-VI	304
--	-----

BOŠTJAN ŠEFIC	304
MAG. BRANKO GRIMS	305
MAG. MAJDA POTRATA	306
KRISTINA VALENČIČ	308
JASMINA OPEC	308
IVAN HRŠAK	309
JOŽEF HORVAT	309
JOŽEF HORVAT	309
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	310
ALJOŠA JERIČ	311
MAG. KATARINA HOČEVAR	312
ROBERTO BATTELLI	312
DR. LJUBICA JELUŠIČ	312
JOŽEF JEROVŠEK	313
TOMAŽ LISEC	314
SONJA RAMŠAK	315
JOŽE TANKO	315
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	316
MAG. MAJDA POTRATA	316
BOŠTJAN ŠEFIC	316
DR. JOŽEF KUNIČ	317

18. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	318
TOMAŽ LISEC	318
19. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	318
TOMAŽ LISEC	318
20. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	319

Državni zbor VI. mandat

17. seja

23., 24., 25., 26. in 27. september 2013

Predsedujoči: Janko Veber.....predsednik Državnega zbora
Romana Tomc..... podpredsednica Državnega zbora
Polonca Komar..... podpredsednica Državnega zbora

Seja se je začela 23. septembra 2013 ob 12. uri.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam 17. sejo Državnega zbora, ki je bila sklicana na podlagi prvega odstavka 57. člena Poslovnika Državnega zbora. Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanke in poslanci: gospa Renata Brunskole, gospa Sonja Ramšak, gospa Eva Irgl, gospa Marija Plevčak, mag. Lejla Hercegovac, gospod Dragutin Mate, mag. Matej Tonin, gospod Bojan Starman, gospod Roberto Battelli in gospod Ivan Hršak.

Na sejo sem vabil predsednico Vlade, ministrici in ministre ter generalno sekretarko Vlade k 1. točki dnevnega reda, predsednika Sodnega sveta gospoda Janeza Vlaja k 24. točki dnevnega reda in predstavnike Vlade k vsem točkam dnevnega reda.

Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 17. seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli v petek, 13. septembra 2013, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu z drugim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora. Predlogov za umik posamezne točke z dnevnega reda nisem prejel.

Prehajamo pa na obravnavo in odločanje o predlogu za širitev dnevnega reda. Po dogovoru na 64. seji Kolegija predsednika Državnega 20. septembra 2013 Državnemu zboru predlagam, da dnevni red 17. seje razširi z obravnavo Predloga o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnih zavarovanjih, nujni postopek, EPA 1434-VI. Predlog za širitev ste prejeli v petek, 20. septembra 2013. Sprašujem, če želi predstavnik Vlade, ki je predlagateljica zakona, predstaviti razloge za uvrstitev na dnevni red. Ugotavljam, da ne. Želijo besedo predstavniki poslanskih skupin? Ugotavljam, da ne. S tem zaključujem razpravo o predlogu za širitev in prehajamo na odločanje. Prosim vas, da preverite delovanje glasovalnih naprav. Glasujemo o predlogu za širitev dnevnega reda. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 66, proti 3.

(Za je glasovalo 66.) (Proti 3.)

Ugotavljam, da je predlog za širitev sprejet.

Državni zbor bo predlog zakona obravnaval kot 4.a točko dnevnega reda, in sicer v četrtek, 26. 9. 2013.

Prehajamo na glasovanje o določitvi dnevnega reda v celoti. Državnemu zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, ki ste ga prejeli s sklicem, s sprejeto dopolnitvijo.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 72, proti nihče.

(Za je glasovalo 72.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red 17. seje Državnega zbora določen.

Prehajamo na **23.A TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE ZAHTEVA SKUPINE POSLANK IN POSLANCEV, DA DRŽAVNI ZBOR ODLOČI O ODLOČITVI KOLEGIJA PREDSEDNIKA DRŽAVNEGA ZBORA, DA SE PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVI ZAKONA O JAVNIH SKLADIH OBRAVNAVA PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Kolegij predsednika Državnega zbora je na 63. seji 13. 9. 2013 sklenil, da se Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o javnih skladih, EPA 1014-VI, ki sta ga Državnemu zboru v obravnavo predložili poslanki Saša Kos in Alenka Pavlič, obravnava po skrajšanem postopku. Na podlagi desetega odstavka 21. člena Poslovnika Državnega zbora je skupina 26 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom, zahtevala, da Državni zbor odloči o navedeni odločitvi Kolegija.

Ali želi predstavnik vlagatelj zahteve gospod Jože Tanko predstaviti stališče za ponovno odločanje?

Izvolite, imate besedo.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovani člani Vlade, kolegice in kolegi!

Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o javnih skladih je bil, kot je povedal predsednik,

že maja meseca vložen v zakonodajni postopek. Takrat smo na Kolegiju to zadevo obravnavali in dogovorjeno je bilo, da bo predlagatelj predlog zakona ustrezno dopolnil in dopisal vsa potrebna pojasnila, ki k temu zakonu sodijo. Pri tem zakonu se enormno povečuje možnost zadolževanja javnih skladov, in sicer z 10 % premoženja skladov na 50 % premoženja skladov, kar pomeni, da se s tem zakonom prinaša dodatno zadolževanje v višini 400 do 500 milijonov evrov, in to brez poročstva ustanovitelja, recimo Mestne občine Ljubljana. Ključni sklad na tem področju, ki najbrž potrebuje tako zadolževanje, je Stanovanjski sklad Mestne občine Ljubljana. In s tem, ko se omogoča tako nekontrolirano zadolževanje skladom, se vnaša tudi negotovost v finančno stanje, v finančno poslovanje Republike Slovenije, kajti v skladu z dogovorom med Vlado in Mestno občino Ljubljana, ki je bil dosežen 23. 7. 2013, v 3. točki piše, da se predlaga zadolževanje brez poročstva lokalne skupnosti. Kar pomeni, da bo vse to, kar se bo ta sklad zadolžil, postalo javno breme v primeru, da sklad teh obveznosti ne bo mogel poplačevati. V tem primeru gre pravzaprav za podobno zadevo, kot sta Factor banka ali Probanka, po obsegu je to 500 milijonov evrov, po garancijah ustanovitelja, ki bi jih moral dati, je to 500 milijonov evrov. In očitno je, da gre tu za neko nekontrolirano zadolževanje, za omogočanje nekega bypassa.

Kar zadeva poslovanje in delovanje Stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana, smo se pred časom soočili tudi z dodatnim problemom. V letih pred tem se je za popolnoma jasen posel, nakup 300 stanovanj, sklenila neka svetovalna pogodba z neko svetovalno družbo iz Liechtensteina in tja je odteklo skoraj 700 tisoč evrov javnih sredstev za svetovanje, kje se naj kupijo v Ljubljani prosta stanovanja, pravzaprav nekaj nepojmljivega pri vsem tem razkošju praznih stanovanj v Ljubljani. S tem zakonom se dejansko omogoča nadaljevanje tehnologije dela, ki je značilna za neke strukture, ki ne delujejo transparentno, ki ne delujejo v interesu javnosti, ki ne delujejo na tak način, da bi od tega imela korist država in skupnost, ampak delujejo v interesu, da imajo korist sami oziroma tiste njihove ekipe, ki so tam. Predlagam, da tudi poslanci koalicije resno razmislite o tem, ali bi tak postopek pri tem zakonu podprli. Menim, da je zakon škodljiv, zelo škodljiv, še posebej tudi zato, ker ne prinaša za tiste, ki ta kredit najamejo, nobene odgovornosti, kajti če ne da tisti, ki je ustanovitelj sklada, poročstva, potem je to pokrivanje, ko bo usahnilo to iz nekih drugih sredstev. Tudi nikjer v obrazložitvi ni jasno, kam se bo ta dolg štel. Ali gre to v zadolževanje države ali gre to v zadolževanje tistega, kar poročamo Evropski komisiji, evropski skupnosti, ali je to kakšna druga oblika zadolževanja. Očitno pa je, da je ta rokohitrski postopek namenjen izključno temu, da se pomirijo lobiji, ki pričakujejo od mandata te vlade in te koalicije, kolikor časa bo že trajal,

bogata nadomestila. Črpanje tega denarja bo povsem nenadzorovano, tako kot je bilo že vrsto let do sedaj.

Zato predlagam, da Državni zbor predloga za skrajšani postopek ne podpre, in da, če ste se že za to odločili, sprožimo vsaj normalni redni postopek in opravimo v primeru tega zakona tudi splošno razpravo. Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Naj vas opozorim, da o tej zahtevi ni razprave in obrazložitve glasu. Zato prihajamo na odločanje in zboru predlagam, da odloči o naslednjem sklepu: Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o javnih skladih se obravnava po skrajšanem postopku.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za 31, proti 41.

(Za je glasovalo 31.) (Proti 41.)

Ugotavljam, da sklep ni bil sprejet.

V skladu s prvim odstavkom 122. člena Poslovnika Državnega zbora z današnjim dnevom prične teči 15-dnevni rok za vložitev zahteve za splošno razpravo o predlogu zakona.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO SO VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV.**

Gospod Tanko, proceduralno.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa. Spoštovani kolegi!

Mislim, da je prav, da odpremo še eno temo, preden začnemo z delom Državnega zbora, to je obeležitev spomina na 23. avgust in na resolucijo Evropskega parlamenta in vseevropskim dnevom spomina na žrtve totalitarizma. 12. julija smo trije podpisniki iz SDS, Nove Slovenije in Slovenske ljudske stranke poslali na predsednika Državnega zbora predlog, da se na isti način, kot se je to storilo za Srebrenico in obeležilo dan spomina z nagovorom predsednika Državnega zbora, ta nagovor ob prvi priložnosti zasedanja Državnega zbora opravi tudi v povezavi s to resolucijo Evropskega parlamenta. To naše prizadevanje je bilo žal prezrto, ampak menimo podpisniki, da je prav, da naredimo tudi ta pietetni korak tudi v Državnem zboru. Temi, povezani z žrtvami vojnih in predvsem povojnih pobojev, izvensodnih, se slovenska politika izogiba na vse možne načine. Tudi včeraj, ko je bil dan obeležitve spomina na izstradane otroke v Ormožu, uradnih predstavnikov slovenske politike tam ni bilo, bom rekel, iz oblastnih struktur. To se pravi, ni bilo ne predsednika Državnega zbora, ni bilo predsednika republike, nikogar ni bilo tudi iz Vlade Republike Slovenije. Glede na to, da v Sloveniji predstavlja v okviru tega Srebrenica približno desetino žrtv storjenih v vojnih in povojnih pobojih na slovenskih tleh, bi bilo dobro, da bi predsednik

Državnega zbora dal tudi državljanom, slovenski politiki signal z nagovorom v Državnem zboru. Vendar očitno ta tema ni tista, ki bi oblastne strukture motivirala, da bi pripeljali do sprave v slovenskem narodu, da se tej temi izogibamo, da se celo v Bosni ukvarjajo z izkopi, identifikacijo žrtev z morišča v Srebrenici in okolici, pri nas ti postopki vsi stojijo, so blokirani.

Zato predlagam, spoštovani predsednik, ker svoje naloge niste opravili, da se vsem žrtvam vojnih in povojnih pobojev, tudi tem otrokom, katerih smrt so obeležili včeraj, Državni zbor pokloni vsaj z minuto molka. Upam, da boste to minuto molka za žrtve totalitarnih režimov tudi odredili. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Proceduralno, gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Pridružila bi se temu predlogu, ker je tudi Nova Slovenija bila sopodpisnica tega predloga. Rada bi povedala za lep zgled, ki se je zgodil včeraj. Po vojni leta 1945 je bilo v koncentracijskem taborišču v Kidričevem, Strnišču ali Sterntal veliko zaprtih Slovencev in pripadnikov nemško govoreče manjšine. Potem je bilo več kot 300 otrok preusmerjenih v grad v Ormožu. Tam jih je umrlo 39 v dveh mesecih, avgusta, septembra, nekaj tudi oktobra. Občina Ormož, vsi svetniki – iz vseh političnih opcij so podprli predlog, da se jim postavi spomenik, obeležje, ki so ga včeraj blagoslovili na ormoškem pokopališču. Mislim, da nam to mora biti nek zgled, pravi korak k spravi. In če sočustvujemo z žrtvami Srebrenice, mislim, da bi morali sočustvovati tudi z žrtvami Slovenci, ki so bili umorjeni na nek način v Sloveniji. Zato takšno spoštovanje, takšna pieteta do vseh teh, samo to nas lahko privede korak naprej k spravi in k pomiritvi razprtij, za katere vemo, da so v Sloveniji.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Ob tem proceduralnem predlogu lahko povem, da sem kot predsednik Državnega ... Želite proceduralno?

Gospod Bogovič, izvolite.

FRANC BOGOVIČ (PS SLS): Spoštovani predsednik, spoštovani kolegice in kolegi!

V Slovenski ljudski stranki smo se podpisali prav tako pod to pobudo v času, ko se je cela Evropa spominjala žrtev totalitarnih sistemov. Smatramo, da je pobuda na mestu in da je prav, da tudi slovenski parlament zmore in se prikloni tem žrtvam. Bistveno bolje, kot da ob slovesnostih, proslavah spodbujamo in iščemo razlike med nami, je prav, da se z globokim spominom in tudi s priznanjem tistih, ki so v preteklosti trpeli zaradi nas, poklonimo z minuto molka. Svoj pogled pa usmerimo naprej.

Sam se pridružujem tej pobudi, ki smo jo kot stranka z veseljem sopodpisali.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Zaradi korektnosti navedb, ki so bile predstavljene s strani vodje poslanske skupine gospoda Jožeta Tanka, bi vendarle želel opozoriti na to, na kar sem tudi že na Kolegiju, da je tudi ob vseevropskem dnevu spomina na žrtve vseh totalitarnih in avtoritarnih režimov, ki je 23. avgusta, bilo s strani Državnega zbora oziroma s strani predsednika Državnega zbora, v mojem imenu ravno tako napisano besedilo, ki je bilo tudi objavljeno in smo s tem izrazili spoštovanje do tega dogodka.

Če menite, da je treba tudi z minuto molka obeležiti ta dogodek, to seveda lahko naredimo. Vabim vas, da se z minuto molka spomnimo ob vseevropskem dnevu spomina na žrtve vseh totalitarnih in avtoritarnih režimov na to resolucijo.

/minuta molka/

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Nadaljujemo z obravnavo 1. točke dnevnega reda, to so Vprašanja poslank in poslancev.

V zvezi s to točko dnevnega reda sem v poslovnem roku prejel pisne prijave 45 poslanskih vprašanj. Vrstni red postavljanja poslanskih vprašanj je določen na podlagi dogovora z vodji poslanskih skupin in v skladu z 244. členom, drugim odstavkom 245. ter 247. členom Poslovnika Državnega zbora.

Na prva tri vprašanja poslancev opozicije in na poslansko vprašanje poslanca vladajoče koalicije bo odgovorila predsednica Vlade. Vsak poslanec oziroma poslanka ima za postavitev vprašanja na voljo tri minute, predsednica Vlade, ministrici in ministri ter generalna sekretarka Vlade odgovorijo na vprašanje v največ petih minutah. Če je vprašanje postavljeno več ministrom, imajo vsi skupaj na voljo pet minut za odgovor. Poslanec, ki ne bo zadovoljen z odgovorom, lahko zahteva dopolnitev odgovora, ne more pa postaviti dodatnega vprašanja. Poslanke in poslance prosim, da ste na to pozorni. Obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora poslanec predstavi v dveh minutah, dopolnitev odgovora pa sme trajati največ tri minute. Poslanec, ki je postavil vprašanje, lahko zahteva, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru predsednice Vlade, ministrice in ministra ali generalne sekretarke Vlade. O tem odloči Državni zbor brez razprave. V primeru, da poslanec na postavljeno vprašanje danes ne bo dobil odgovora, mu morajo predsednica Vlade, ministrica, minister ali generalna sekretarka vlade v 30 dneh predložiti pisni odgovor. Poslanec, ki je postavil vprašanje, na katerega ni bilo odgovorjeno, lahko izjavi, da vztraja pri ustnem odgovoru. V tem primeru bom vprašanje uvrstil na naslednjo redno sejo Državnega zbora.

Naj vas obvestim, da sta se za to točko danes opravičila gospod Karl Erjavec, minister za zunanje zadeve, in mag. Dejan Židan, minister za kmetijstvo in okolje. Na e-klopi je

objavljen tudi pregled poslanskih vprašanj, na katere v poslovnem letu ni bilo odgovorjeno.

V tem trenutku pa prehajamo na postavitev poslanskih vprašanj. Na prva štiri vprašanja bo odgovarjala predsednica Vlade mag. Alenka Bratušek.

Prvi bo postavil vprašanje gospod Jožef Horvat, Nova Slovenija.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala za besedo, gospod predsednik. Dober dan, spoštovana predsednica Vlade gospa Alenka Bratušek, spoštovani ministrski zbor, spoštovane kolegice in kolegi!

Spoštovana predsednica, verjamem, da ste že poslali čestitko nemški kanclerki Angeli Merkel za triumfalno zmago njenih Krščanskih demokratov na včerajšnjih volitvah. Danes bova v okviru razpoložljivega časa veliko govorila o slovenskem gospodarskem zagonu, ta pa je tesno povezan tudi z nemškim, to je najmočnejšim evropskim gospodarstvom. Zato takšen uvod.

Gospa predsednica! Gospodarstvo ste pred časom pozvali, da predlaga ukrepe za povečanje konkurenčnosti in gospodarsko rast. Ta način pozdravljam. Gospodarstvo je strnilo svoje predloge in priporočila za ukrepanje Vlade v dokumenti Kisik za gospodarstvo. 9. avgusta je ta dokument podpisalo 6 reprezentativnih organizacij slovenskega gospodarstva.

Sprašujem vas, spoštovana gospa predsednica Vlade:

Kako sprejemate predloge oziroma zahteve slovenskega gospodarstva?

Katere konkretne ukrepe ter v kakšni časovni dinamiki bo sprejela Vlada za oživitve slovenskega gospodarstva, kar je ena izmed prioritarnih zavez v dogovoru koalicijskih strank za sodelovanje v Vladi Republike Slovenije?

Včeraj sem prebral, da je Vlada pripravila 338 ukrepov za izboljšanje poslovnega okolja.

Zanima me:

Kakšni so konkretni cilji teh ukrepov v številkah, na primer koliko novih delovnih mest, kakšna je časovna projekcija gospodarske rasti in kakšna je časovna projekcija doseganja učinkov oziroma ciljev vladnih ukrepov?

Gospa predsednica, hvala v naprej za vaše odgovore.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo dajem predsednici Vlade.

MAG. ALENKA BRATUŠEK: Najprej lepa hvala za to vprašanje.

Tudi sama pozdravljam, da so nam gospodarstveniki, če jih lahko tako imenujem, pripravili nabor ukrepov, ki jih oni vidijo kot pomoč slovenskemu gospodarstvu. Razdelili so jih v štiri segmente in tako se jih bom dotaknila tudi jaz.

Sanacija bank. V petek ste v bistvu cel dan v Državnem zboru porabili za to, da ste več

ali manj bili zelo podrobno seznanjeni z začetkom sanacije slovenskega bančnega sistema. Jaz vam lahko povem, da smo v praktično nemogoče kratkih rokih, to je v dveh mesecih, tehnično pripravili slabo banko na to, da bi se prenosi slabih terjatev na to slabo banko lahko začeli. Zakaj se to ne dogaja, smo tudi že večkrat povedali. Številke, na katerih so temeljile ocene potrebnih sredstev za sanacijo bančnega sistema, niso številke moje vlade, ampak so številke Banke Slovenije. Evropska komisija želi za naše banke dobiti novo oceno. Zato čakamo na rezultate stresnih testov. In to je edini razlog, da se ta prenos ne začne. Po moje in po naše bo prav sanacija bančnega sistema in to, da bodo banke spet začele kreditirati gospodarstvo, najbolj pomagalo slovenskemu gospodarstvu. In približno takšno je tudi mnenje gospodarstva.

Drugi del, ki je prav tako povezan s podjetji, je razdolževanje podjetij. Zadolženost slovenskih podjetij je v tem trenutku največji problem. Zakon oziroma dva zakona sta praktično pripravljena, usklajujemo jih še z mednarodnimi inštitucijami, IMF in Evropsko centralno banko.

Selektivna državna pomoč je naslednji predlog gospodarstva. Lahko samo rečem, da se strinjamo, da je treba z državnim denarjem pomagati samo tistim, ki imajo možnost preživetja. In točno tako ravnamo in bomo ravnali tudi v bodoče.

Strukturne reforme je naslednji velik paket. Pokojninska reforma in reforma trga dela, gospod Horvat, se boste spomnili, je bila sprejeta konec lanskega leta. V letošnjem letu smo si zadali nalogo, da bomo evalvirali učinke, ali so res takšni, kot ste jih napovedovali takrat, ko ste predlagali sprejetje teh dveh reform, in če ugotovimo, da ne, bo treba tudi ljudem povedati, da so reforme bile preblage, niso bile takšne, kot jih od nas pričakuje gospodarstvo, in se bo treba pogajati na novo. Ampak sprejete so bile decembra in bomo počakali na učinke.

Zdravstvena reforma. Lahko rečemo reforma, lahko pa rečemo sprememba dveh zakonov: Zakona o zdravstveni dejavnosti in Zakona o zdravstvenem zavarovanju, ki se pripravljata oba in mislim, da bi morala biti kar v doglednem času tudi pri vas na mizah.

Revizija sistema javnega naročanja. Absolutno z velikim poudarkom na garancijah. To je želja gospodarstva, ki ji bomo sledili. Ministrstvo za finance pripravlja to, glede na to, da gre pa za obsežen segment, si pa ne upam reči, da bo to narejeno v roku 14 dni.

Zagon gospodarstva in konkurenčnost, odprava administrativnih oziroma birokratskih ovir, absolutno zelo resno tudi s paketom, ki ste ga vi omenjali, kar en velik del je pa, no, ni velik, ampak je naredila, to je deregulacija poklicev, kjer smo šli s 65 na 25, to je že sprejeta.

Boljše upravljanje podjetij. Absolutno, nujno, ker če pogledamo rezultate upravljanja naših podjetij v preteklosti, bom jaz rekla, so bili

kar katastrofalni. Sprememba Zakona o Slovenskem državnem holdingu gre točno v to smer, je trenutno v javni obravnavi, lahko lahko daste pripombe in bomo videli, kaj se da še narediti.

Več investicij. Tudi tukaj se absolutno strinjamo in bomo v proračunu to tudi izkazali. Res je, da bodo bolj ciljno usmerjene, ker so vezane na evropska sredstva. Ker pa mi je zdaj časa zmanjkalo, pa verjamem, da bova v dopolnitvi lahko končala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Zahtevo za dopolnitev odgovora ima gospod Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospa predsednica.

Gotovo so zahtevni projekti in tudi ti ukrepi, ki ste jih navedli. Jaz bi vam priporočal, če seveda smem, da bi k reševanju situacije v Sloveniji iskreno povabili tudi opozicijo, približno tako, kot smo mi v lanskem letu tudi vas v poziciji povabili k sodelovanju pri sanaciji bank, pri Slovenskem državnem holdingu in tako naprej. To je pač moje priporočilo. Jaz sem vas spraševal o konkretnih učinkih v številkah. Gotovo, ko delate nek poslovni načrt, na primer v podjetju, potem operirate z nekimi številkami, kakšne cilje želite doseči.

Mene seveda predvsem zanima:

Koliko novih delovnih mest načrtujete, da bomo v Sloveniji dobili na podlagi teh ukrepov?

Kakšna je časovna projekcija rasti slovenskega gospodarstva na podlagi teh ukrepov?

Se pravi, pričakujem resnično konkretne številke. Oba pa najbrž veva, da recimo 60 tisoč novih delovnih mest, ki se jih seveda ne da ustvariti v enem letu, da bi pa to najbrž rešilo situacijo v Sloveniji. Takrat se ne bi več pogovarjali o problematiki pokojnin, problematiki zdravstva, problematiki šolstva in tako naprej. V bistvu gre za to, da najdemo odgovor na eno vprašanje:

Kako zagnati gospodarstvo, kako ustvariti reciva 60 tisoč novih delovnih mest?

To mene zanima, gospa predsednica. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Želite podati dopolnilni odgovor?
Predsednica Vlade, izvolite.

MAG. ALENKA BRATUŠEK: Hvala, gospod Horvat.

Jaz verjamem, če bi bilo to tako enostavno, kot ste zdaj rekli, bi to naredila že vaša vlada v lanskem letu. Jaz vam lahko dam odgovor, da se je brezposelnost v letošnjem letu znižala za 7 tisoč 600 ljudi, 116 tisoč je v tem trenutku brezposelnih. Strinjam se z vami, absolutno še vedno bistveno preveč. Zato sem šla skozi ukrepe in vam bomo tudi hkrati s proračunom te ukrepe zelo natančno s

številkami predstavili. Priznati morate, da sem tudi sama ali pa moja vlada prvič v zgodovini, odkar delamo program stabilnosti, preden je bil sprejet, predstavila opoziciji. In enako nameravam narediti s proračunom in ukrepi. Preden bomo stvari dali od sebe, načrtujem tudi ta sestanek in pogovor.

Sem pa že večkrat povedala, da na žalost v tem trenutku se ne moremo ukvarjati samo z gospodarsko rastjo, ampak se moramo tudi s konsolidacijo javnih financ. In ukrepi za en del so malo v nasprotju z ukrepi za drugi del, zato že vseh 6 mesecev poudarjam, da je treba poiskati ukrepe, ki bodo najmanj negativno vplivali na gospodarsko rast in vseeno omogočili konsolidacijo javnih financ. Oba dobro veva, da dokler proračun izkazuje primanjkljaj – in v naslednjem letu načrtujemo tam blizu milijarde, je treba tistim, ki nam denar posojajo, na verodostojen način zagotoviti, da bodo ta denar dobili vrnjen. In v tem trenutku z zniževanjem davčnih bremen to luknjo še večamo. Lahko se strinjamo, da je to kratkoročno in da bi mogoče dolgoročno bil učinek bolj pozitiven, ampak tudi kratkoročno moramo zagotoviti stabilnost javnih financ. Z zniževanjem davčnih bremen bi seveda na drugi strani prišla zahteva po zniževanju odhodkov in pravic.

Ko sem prevzemala vodenje vlade, sem rekla, da če se naši ljudje odločijo za to pot, radikalno zniževanje davkov, in na drugi strani tudi radikalno zniževanje odhodkov, to pomeni pravic, prav, ampak mislim, da je za kaj takšnega treba doseči zelo širok družben dogovor. In po moji oceni – jaz seveda tega ne zagovarjam, imamo države, ki so socialne, imajo višje davke in so gospodarsko zelo uspešne. Mislim, da je to edina prava pot tudi za Slovenijo.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za dopolnitev odgovora.

Postopkovni predlog ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik.

Hvala vam, gospa predsednica, za odgovore. Gre torej za izjemno pomembno področje, ki ga v Sloveniji po mojem trdnem prepričanju prepočasi in premalo učinkovito rešujemo – to je zagon gospodarstva. Zaradi po mojem trdnem prepričanju ta trenutek najpomembnejšega segmenta delovanja Državnega zbora, to je sprejemanje odločitev za nujni gospodarski zagon, predlagam na podlagi drugega odstavka 246. člena Poslovnika Državnega zbora, da Državni zbor sklene, da bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednice Vlade gospe Alenke Bratušek.

Strinjam se, da je, kot ste tudi sami, gospa predsednica, povedali, sanacija bančnega sistema prioriteta. Obžalujem, da s tem nismo začeli že v začetku letošnjega leta. Se pravi, izgubili smo kakšnih 9 mesecev, in to

nas bo presneto veliko stalo. Kolegice in kolegi, gotovo se vsi strinjamo, da je za gospodarsko iniciativo nujno potrebna tudi pozitivna družbena klima. Napovedani novi davki, napovedana in nedomišljena razgradnja sistema lokalne samouprave, celo davek na sakralne objekte, kar je, tako jaz razumem, napad na bistvo slovenske kulture, vse to ustvarja negativno družbeno klimo in posledično tudi negativno podjetniško iniciativo.

Kot sem uvodoma že povedal, gre za to, da stopimo skupaj, da naredimo dobro razpravo in sprejmemo dobre rešitve za zagon slovenskega gospodarstva. Zato mislim, da je nujno potrebno, da o tem opravimo temeljito razpravo v Državnem zboru. Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

O vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, 24. 9. 2013, v okviru glasovanj.

Besedo za naslednje vprašanje dajem mag. Marku Pogačniku, Slovenska demokratska stranka.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovana predsednica Vlade, spoštovani ministrski zbor, kolegice in kolegi!

Spoštovana predsednica Vlade, rad bi vam zastavil vprašanje v zvezi z virom stabilnosti financiranja pokojninske blagajne. Na zadnji seji oziroma na junijski seji ste kot predsednica Vlade dejali, da si boste prizadevali za finančno stabilnost pokojninske blagajne. Leta 2013 ne pričakujete dodatnih ukrepov na področju pokojnin, ob tem pa ste za leto 2014 dodali, da je cilj vsekakor, da bi se izognili poseganju v pravice.

Od leta 2005 se je bistveno poslabšalo razmerje med zavarovanci in upokojenci, nekaj tega je omejila predvsem nova pokojninska reforma. Finančna stabilnost pokojninske blagajne, upošteva proračunske možnosti in stanje v gospodarstvu, je kritična. Skoraj tretjino denarja, ki se namenja za pokojnine, zagotavlja proračun, ki ga bremenijo tudi naraščaje obveznosti zaradi najetja posojil. Proračunska zgodba je problematična tudi zaradi tega, ker smo se v preteklosti precej zadolževali, kar pomeni visoke obresti, imamo pa tudi zakonske obveznosti iz preteklosti precej visoke. Dodatna oteževalna okoliščina pri vsem tem je tudi približno 120 tisoč brezposelnih. Zasedli smo novi predlog Zakona o Slovenskem državnem holdingu, ki predlaga, da se Kad pripoji SDH, kar po eni strani gre za centralizacijo premoženja in je po eni strani pozitivno. Vprašanje pa je, da ta predlagani zakon črta, da Kad zakonsko ne plačuje več 50 milijonov evrov za obveznosti pokojninskih blagajn, predlog Zakona o Slovenskem državnem holdingu črta, da ni več varovalke, da se premoženje Kada ne more uporabljati za druge namene, razen za namene, ki so določeni z zakonom. Predlagani Zakon o Slovenskem državnem holdingu predvideva, da

se bilančni dobiček ne more razdeliti delničarjem, ampak da se lahko prosto razpolaga. Predlagani zakon tudi črta člen, ki zagotavlja, da se 10 % kupnin, ki jih država proda, nameni za dodatno zagotavljanje sredstev ZPIZ.

Poudaril bi še podatek, in sicer da je Kapitalska družba v zadnjih trinajstih letih za potrebe pokojninske blagajne vplačala približno 600 milijonov evrov, v letu 2010 pa celo sto milijonov.

Na kakšen način boste pri tem črtanju zagotovili stabilnost pokojninske blagajne, ne da bi s tem dvigovali davke?

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo za odgovor dajem predsednici Vlade.

MAG. ALENKA BRATUŠEK: Najlepša hvala za vprašanje.

Najprej, gospod Pogačnik, smo z dodatnimi 140 milijoni, ki jih je bilo treba zagotoviti v državnem proračunu, zagotovili finančno vzdržnost in stabilnost pokojninske blagajne za letošnje leto. Stoštiridesetmilijonsko luknjo ste na tem področju pustili v proračunu. Če tega ne bi naredili, bi se pokojnine za zadnjo polovico leta morale znižati za 6,6 %. Tudi to je lahko bil vaš načrt. Skratka, to je letošnje leto. Za naslednje leto so predvideni prihodki tega dela, se pravi iz Kapitalske družbe, kot ste načrtovali tudi vi. Tudi tukaj nismo nič spreminjali. Lahko vam zagotovim, da v letu 2014, takšen je bil dogovor znotraj vlade in koalicije, dodatnih posegov razen tega, kar je že bilo, v pokojnine in druge stvari, ki niso pokojnine, pa se izplačujejo iz pokojninske blagajne, ne bo. Dejstvo je, da največji vir prihodkov pokojninske blagajne so prispevki. Z višjo gospodarsko rastjo, z novimi delovnimi mesti bodo višji tudi prispevki.

Že prej omenjena pokojninska reforma, ki smo jo, tudi sama sem sedela tam, ko smo jo sprejeli, in po besedah vašega kolega, ki sedi zraven vas, bi ti finančni učinki že v letu 2013 morali biti enormni. Če se bo pokazalo, da ni tako, sem že prej povedala, kaj je naša naloga. Kar se pa tiče Kada in že prej omenjenega zakona, ki je v tem trenutku na nek način v razpravi, Po pripojitvi Kada se na SDH prenesejo vsa pooblastila, pravice in obveznosti Kada, določene z zakoni in na njihovi podlagi izdanimi predpisi, ter z njimi povezano premoženje. Tako SDH z dnem pripojitve postane univerzalni pravni naslednik Kada v vseh pravnih razmerjih ter prevzame vse pravice in obveznosti napram tretjim osebam, torej tudi pokojninske blagajne. Da pa vam nekako ni prav mar za pokojninsko blagajno, vas bom pa spomnila, kako je, kdor koli že, prisilil Kad, da je konec leta 2012 po tisti telovadbi s CoCo obveznicami in s KBC dokapitaliziral Novo Ljubljansko banko. Boste zdaj upokojencem povedali, kakšna izguba je zaradi tega nastala

na Kadu in koliko so s tem prikrajšani? Mislim, da bi bilo korektno, da to damo na mizo in jim povemo. V vsakem primeru zagotavljam, da je pokojninska blagajna absolutno popolnoma stabilna. Toliko, kolikor je treba, bomo zagotovili iz državnega proračuna in toliko, kolikor ste vi načrtovali, da bo prispeval Kad bo pokojninska blagajna dobila tudi iz tega vira.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Zahtevo za dopolnitev odgovora ima mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovana predsednica Vlade, jaz sem tukaj postavil vprašanje, tako da pričakujem, da odgovorite na vprašanje, ne pa, da v 90 % polemizirate z dogodki v preteklosti.

Kot predsednica Vlade ste prevzeli odgovornost in zanima me: Na kakšen način boste zagotovili sredstva, da bo pokojninska blagajna tudi v prihodnosti vzdržna?

Dejstvo je, da se črta člen iz tega zakona, in sicer da se 10 % kupnin nameni za vzdržnost pokojninske blagajne. Tega ni. Zanima me, na kakšen način boste nadomestili ta vir sredstev.

Po drugi strani pa seveda tudi obstoječi zakon, 75. člen Zakona o Slovenskem državnem holdingu predvideva prenos deleža zavarovalnice Triglav 34,5 iz ZPIZ na Holding. Ob tem bi omenil, da ta člen predvideva, da bo ZPIZ zaradi tega dobil nadomestilo po tržni ceni. Danes je Zavarovalnica Triglav, kapitalska vrednost je nekako 430 milijonov evrov. To pomeni, da bi ZPIZ iz tega naslova dobil približno malo manj kot 150 milijonov evrov. Pri tem pa vemo, da ZPIZ plačuje letno približno 3 milijarde, mesečno pa verjetno nekje 300 milijonov. Nedvomno, če gre za tržni del te zavarovalnice, obstaja tveganje, da bo ZPIZ dejansko oškodovan, kajti SDH bo po vsej verjetnosti v prihodnosti prodajal to zavarovalnico po bistveno višji ceni, kot je ta, in s tem naslovom bo ZPIZ oškodovan za to razliko, ki bo prodana. Po drugi strani se je pa treba tudi zavedati, da je Državni zbor maja 2008 sprejel zakon, ki eksplicitno zagovarja, da je ta delež zavarovalnice Triglav strogo namenjen za pokojninsko blagajno in da je v trajni lasti ZPIZ. Vi pa delate tukaj razliko.

Zanima me vaš komentar... /znak za konec razprave/... možnosti ZPIZ?

Na kakšen način boste zagotovili vire, pri tem da odpravljate člen 10 % vrednosti od kupnine, da se ne nakazuje več ZPIZ?

Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Želite dopolniti svoj odgovor?

Predsednica Vlade, imate besedo.

MAG. ALENKA BRATUŠEK: Bom še enkrat skušala, gospod Pogačnik, z dejstvi. Kar se tiče Kada in SDH, sem povedala in izhaja iz zakona.

Vse pravice in obveznosti, če se Kad pripoji k SDH, ostanejo na SDH. Za Zavarovalnico Triglav ste povedali že sami – to ni zastoj prenos, ampak je odplačno. Se pravi, pokojninska blagajna od tega dobi denar. Še enkrat bi pa rada povedala, da je to zakon, ki je v tem trenutku v usklajevanju. Upam, glede na zdaj povedano, da se še vedno strinjate, da do sedaj upravljanje državnega premoženja ni bilo najboljše. Imam občutek, da mi pa zdaj hočete povedati, da je do sedaj bilo vse fino. Lepo, ampak O. K., se pogovorimo, dogovorimo in ni nobenega problema, če ste spremenili mnenje. Še enkrat bom povedla. Kdo bo pa pokrila oškodovanje pokojninske blagajne s tem, ko je bilo treba pod prisilo dokapitalizirati Novo Ljubljansko banko? Samo to vprašanje sem postavila, ker pač takrat nisem bila v Vladi in mislim, da je pošteno tudi to povedati slovenskim upokojevcem. In še enkrat, da tudi javno še enkrat zatrdim, da je pokojninska blagajna z viri, ki jih ima v letošnjem letu, s tem, kar smo popravili brez zniževanja pokojnin, za 140 milijonov smo zagotovili več potrebnih sredstev, da smo zagotovili stabilnost pokojninske in invalidske blagajne, zato ne bo potrebno zniževanje pokojnin. Kakšen je bil pa vaš načrt, pa ne vem. Mogoče danes predlagate, da zarezemo v pokojnine. Sicer po moji oceni tudi s predlaganim zakonom o SDH, pokojninska blagajna ne bo prav nič oškodovana.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Postopkovno zahtevo ima mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovana predsednica Vlade, spoštovani kolegi, kolegice!

Glede na pomembnost teme predlagam, da Državni zbor na eni izmed naslednjih sej opravi širšo razpravo na tem področju. Spoštovana predsednica Vlade, jaz ocenjujem današnjo sejo kot takšno, da vi pač odgovarjate na vprašanja, ki jih postavljamo poslanci. Se mi zdi pa zelo neprimerno, da polemizirate in kot predsednica Vlade tukaj zastavljate vprašanja. Vprašanja so danes namenjena vam, in pričakujem zaradi tega tudi vaše odgovore.

Glede Zavarovalnice Triglav ste lepo povedali. Bo po tržni ceni. To pomeni, da obstaja potencialna nevarnost, da bo pri prodaji tega premoženja ZPIZ izgubil ogromno sredstev. Poudariti je tudi treba, da je bil za delež Zavarovalnice Triglav narejen referendum, ki je izključno prepovedal, da Kapitalska družba prosto razpolaga s to naložbo. Leta 2008 se je ta delež prenesel na ZPIZ kot trajna last za zagotavljanje dodatnih sredstev za pokojnino, sedaj pa greste mimo vseh zakonov in tudi referendumskih volje. Nadomestilo, ki ga ponujate, je v škodo ZPIZ. In tudi sredstva, 10 % od prodaje premoženja, ki naj bi bilo namenjeno

za polnitev pokojninske blagajne, kar omogoča obstoječi zakon, mislim, da so to velika sredstva, ki bodo ogrozila stabilnost in trajno vzdržnost pokojninske blagajne. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

O vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, 24. septembra, v okviru glasovanj.

Naslednji, ki bo postavil vprašanje predsednici Vlade je gospod Franc Bogovič, Slovenska ljudska stranka.

FRANC BOGOVIČ (PS SLS): Hvala lepa. Spoštovana predsednica Vlade, spoštovani ministri, ministrice, predsednik parlamenta, kolegice in kolegi!

Spoštovana predsednica, za vami in vašo ekipo je približno pol leta delovanja. Kot radi rečete, prihaja čas, ko je treba v praksi pokazati, kaj hočemo, kaj znamo in kaj zmoremo. Zavedam se, da je čas, v katerem ste nastopili kot predsednica Vlade, zahteven, zato ta čas rabi tudi pogovore, sodelovanje, koordinacijo in na nek način angažiranje vseh resursov v družbi, da bi izšli iz te krize in našli recept za težke razmere, v katerih se Slovenija nahaja. V tem času se zagotovo vsi strinjamo, kot je bilo danes že slišati, da je edino zagon gospodarstva in gospodarska rast tisto, kar nas lahko spravi iz drugih možnosti, se pravi možnosti krčenja raznih prejemkov. Ko pregledujemo to polletje, lahko mirno rečemo, kaj je bilo v tem času narejeno. Bil je izvršen dvig DDV. Na tej seji se predvideva sprememba na področju davka na dobiček pravnih oseb, prav tako zakon o dohodnini, ki je na nek način s to zamrznitvijo usklajevan, mirno lahko rečemo nek določen krizni davek, v nadaljevanju pa, kot slišimo, glede na to, da se z opozicijo ne pogovarjate oziroma nismo imeli možnosti usklajevati predlogov za rebalans proračuna 2014 in proračun 2015, pa nas čakajo velike spremembe na področju davka na nepremičnine, nov davek, ki bo spremenil sedanje stavbno zemljišče, in pa tudi paket zakonodaje s področja lokalne samouprave. Glede na to, da smo tega pol leta velikokrat slišali, kako je znotraj koalicije težko uskladiti posamezna stališča, kako je pri posameznih ukrepih težko najti soglasje, hočeš nočeš pridemo do zaključka, da ste na koncu izbrali tiste, ki se pravzaprav najmanj lahko branijo in naložili breme te krize predvsem na njih. Na tiste, ki ustvarjajo novo vrednost, na delavce, obrtnike, podjetnike, na kmete. Po drugi strani so občine s spremenjenim zakonom o financiranju občin s predvideno ukinitvijo oziroma vzdrževanjem posameznih občin tiste, ki bodo plačale največji davek te krize.

Sprašujem vas tudi: Ali ocenjujete, da se s tem izpolnjuje program stabilnosti za leto 2013, ki ste ga danes že enkrat omenili, in v tem programu zapisano razmerje, da bosta dve tretjini javnofinančne konsolidacije narejeni na področju ... / opozorilni znak za konec

razprave/... strani in ena tretjina na področju novih davkov?

Sam imam povsem obratno mnenje o teh ukrepih, ki ste jih doslej opravili.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo za odgovor dajem predsednici Vlade.

MAG. ALENKA BRATUŠEK: Hvala, spoštovani poslanec, za vprašanje.

Na žalost se bodo moji odgovori že malo ponavljali, ker so tudi vprašanja zelo podobna. Pa začnimo s tem, kaj je bilo do sedaj narejenega. Ne bom še enkrat začela ali zelo na široko razlagala sanacije bank, kje in zakaj ta del stoji. Drugo, rebalans, ki smo ga morali zaradi popolnoma nerealnega načrtovanja pripraviti in popraviti. 700 milijonov ste pridelali primanjkljaja v prvih treh mesecih. Avgusta je državni proračun izkazoval presežek. Skupaj od januarja do avgusta je primanjkljaj znašal 1,3 milijarde, 233 milijonov na mesec pod prejšnjo vlado in približno, povprečno govorim, 100 milijonov pod to vlado. Se pravi, če povem tako po gospodarsko, za 60 % smo uspeli zmanjšati izgubo in seveda popraviti vse napake, ki so bile narejene, protiustavne in tako naprej. Za razdolževanje podjetij sem povedala, da se zelo zavzemam in trudim, da bo zakon oziroma dva zakona ali pa en zakon, kolikor se bodo na koncu odločili, pred vami čim prej. Moja želja je bila že prej, pa zaradi zahtevne materije, za našo državo nekaj povsem novega, se ne da tako hitro.

Zadolžitev, ki smo jo uspeli izpeljati, se strinjam, lahko ji rečemo tudi draga ali celo predraga, ampak uspešno smo zagotovili denar za financiranje proračuna do konca leta. Brezposelnost, sem že povedala, se je tudi zaradi aktivne politike zaposlovanja, ki jo izvaja ta vlada, znižala na 116 tisoč, za 7 tisoč 600 ljudi to pomeni, 7 tisoč 653 bolj konkretno. Izvoz je v letošnjem letu narastel za 2,3 %.

Če to rečemo, da je nič, gospod Bogovič, potem ne vem. Ampak gremo tudi k temu, kar ste našli. DDV. Smo ena izmed zadnjih evropskih držav, ki smo dvignili davek na dodano vrednost. Zelo minimalno odstopamo od povprečja Evropske unije in jaz sem prepričana, da vi to zelo dobro veste. Davek na nepremičnine se še vedno usklajuje, pa ne bom rekla s socialnimi partnerji, ampak z deležniki, ki jih to zajema. In jaz verjamem, da bomo na koncu uspeli čim širše ta zakon uskladiti. Prav se nam pa zdi, in zato smo v to šli, da tisti, ki imajo več v tej državi, tudi več davkov plačujejo in da je po celi državi sistem enak. To je osnovno izhodišče, ki smo ga, ko smo začeli s tem zakonom, delali. Pravzaprav je ta davek na nepremičnine zadnja točka iz programa stabilnosti za leto 2013. Ker ste me vprašali, kako ga izpolnjujemo, bomo rekli, da s tem zakonom naredimo piko k letu 2013.

Občine. Tukaj se lahko pogovarjamo, v čigavem interesu je, da se občine ne zmanjšujejo. Je to v interesu županov ali je to v interesu ljudi? Velika večina Slovencev po javnomnenjskih anketah si želi združevanja občin. In tudi po naši oceni bo to prineslo za občane nekaj dobrega, seveda pa za župane in politične stranke in funkcionarje nekaj manj dobrega. Ker pa se zavedamo, da je to postopek, ki se je v bistvu tudi gradil kar dvajset let, se bomo tega lotili, pa ne bom rekla počasi, ampak zelo premišljeno. Argumente, zakaj je to smiselno, pa vsekakor imamo.

Tako da mislim, da sva skozi tiste glavne točke uspela.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Zahtevo za dopolnitev odgovora ima gospod Bogovič.

FRANC BOGOVIČ (PS SLS): Spoštovana predsednica, pravite, da se vprašanja ponavljajo. Imam občutek, da se tudi odgovori ponavljajo, ne glede na to, kakšno je vprašanje. Zelo radi se začete v preteklo leto, v to, kar kdo ni naredil, kaj je narobe v slovenskem prostoru. Pozabljate, kaj je bilo lansko leto v drugi polovici leta narejenega zato, da se je preprečila ustanovitev slabe banke. To, da ne bi bili takšni minusi v blagajnah, kot so, ker vsi vemo, da z letom kasneje takšnih upravljanj z naložbami, s krediti, kot je sedaj, je ta dolg, ki ga bodo plačali davkoplačevalci, samo večji. Poglejte po spominu, kdo je ob pol dvanajstih vlagal ustavno presojo.

Tudi pri Slovenskem državnem holdingu je bilo lansko leto vse narejeno, da se ne sprejme, da ga ne bi popravili. Vi ste zelo dobra poznavalka proračuna, na tem ste delali leta, zato mene ne morete zavajati, če poskušate javnost in razlagate, kaj je v prvih treh mesecih, kaj je v drugih mesecih leta, kajti vsi dobro vemo, kakšna je dinamika prejetih prilivov v proračun in kako proračun skozi vsa leta v začetku leta izkazuje bistveno večji primanjkljaj kot na koncu leta. Tudi sicer opažam pri komunikaciji, ki jo uporabljate, da se zelo radi zatečete predvsem v napad tistih, ki želijo sodelovati v tej zadevi. Nekaj podobnega je bilo v Celju na sejmu obrti in podjetnosti, kjer so bili podjetniki prav zgroženi. Sam sem bil zelo zgrožen, ko sem na Odboru za gospodarstvo slišal, da je dokument več kisika za gospodarstvo, da so to mokre sanje za gospodarstvo, in to reče poslanka, ki vodi Odbor za gospodarstvo.

Zato mislim, da bi bilo prav to, kar sem želel na začetku tako vašega mandata pri prvem poslanskem vprašanju kot danes, da bi sedli vsi skupaj za mizo in pogruntali te ukrepe, ki niso enostavni in da bi poleg koalicije in opozicije, kot sem že večkrat dejal, povabili tudi sindikate na eni strani in delodajalce na drugi strani in skupaj poiskali izhod iz krize. Mislim, da jih iščete, še

enkrat več, ponavljam, enostransko na strani tistih, ki se težje branijo v tej družbi.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Želite kaj dodati k odgovoru?

Predsednica Vlade ima besedo.

MAG. ALENKA BRATUŠEK: Z veseljem. Gospod Bogovič, zato sem tudi pozvala vse, ki ste jih zdaj našeli, da pomagajo pri tem. Moja kritika je šla in še vedno gre v to, da to ne delamo preko medijev. Tisti, ki resno mislimo, sedimo za mizo in se pogovarjamo za zaprtimi vrati, ne da iz vsakega, še izmišljenega ukrepa, o katerem se niti vlada niti kdorkoli drug ne pogovarja, naredimo medijsko celo dramo. In točno v to smer je šla moja pripomba in lahko danes ponovim gospodarstvenikom, ki vsak teden znova medijsko nastopajo in govorijo, kaj je treba narediti. Z velik veseljem se bom usleda z njimi na to temo.

Zdaj pa samo še dve stvari. Zakon o slabi banki je bil uveljavljen mislim, da 27. 12. 2012. Ne glede na pripetljaje pred tem, ki so se zgodili, ampak do 21. marca ni bilo narejeno nič. Tri mesece nič, nič ni bilo pripravljeno, ko smo prišli in prevzeli vlado. Za SDH se boste pa dobro spomnili, kaj je bila naša glavna kritika. To je prenos lastništva premoženja na SDH. In z novim predlogom lastništvo ostaja državi. Prihodki od prodaje tistega, kar bomo prodajali, kolikor bomo prodajali, bodo šli v proračun in ne bo ostalo na holdingu kar tako. To je bila glavna kritika tudi mene osebno, ko sem sedela v opoziciji. In to s predlogom zakona, ki je pred nami, še enkrat, je predlog in se usklajuje, rešujemo. Glejte, še kako se zavedam, da je gospodarska rast potrebna. Še kako se zavedam, da je potrebna tudi konsolidacija javnih financ. In konsolidacija javnih financ se da narediti na tri načine, tudi to sem tukaj že skoraj nešteto krat povedala: z nižjimi odhodki, kar pomeni poseganje v pravice, lahko tudi tako, če mislite, samo predlagajte potem te radikalne posege; z večjimi prihodki ali pa s kombinacijo, kot smo se tega lotili mi.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Postopkovni predlog ima gospod Franc Bogovič.

FRANC BOGOVIČ (PS SLS): Hvala.

Glede na to, da se je ukinila ta praksa, da bi koalicija in opozicija usklajevali takšne predloge tudi skrito javnosti, bom izkoristil to priložnost in predlagal, da v parlamentu spregovorimo o tem v skladu s poslovníkom in poiščemo rešitve skupaj.

Bi vam pa predstavil samo podatek. Konec septembra lansko leto je bilo 105 tisoč 500 brezposelnih, danes jih je 116 tisoč. Tudi to gre za ciklične pojave kot pri proračunu, kar tudi vi zelo dobro veste.

Kar se tiče slabe banke pozabljate, kaj je bilo zamujenega v drugi polovici lanskega

leta. Radi poveste, da prve tri mesece letošnjega leta, v katerem je bila ustanovljena družba in od tu naprej se zapleta, ker nam enostavno tisti, ki nam posojajo denar, ne verjamejo, kaj počnemo v Republiki Sloveniji. Bojim se, da bodo tudi ukrepi, ki so predvideni, težko prepričali tiste, ki nam posajajo in nam bodo še v prihodnje posojali denar. Tudi kar se tiče Slovenskega državnega holdinga. Ja, ena stvar je okoli premoženja, druga je okoli upravljanja. Zelo lepo se danes upravlja s tem premoženjem in se je tudi politično postavilo tiste, ki danes enostavno vodijo to upravljanje. In tudi ambicije očitno teh tez zakona, ki smo jih videli, so podobne, da bi se tudi preko Soda to še naprej počelo. Sam imam ob tem zelo slab občutek, da smo v nekem klinču, kjer kot večkrat rečete, češ, vi predlagajte. Mi se moramo skupaj zneniti, kajti opažam, da v tej ljubi državi se želi samo s prstom kazati na to, kdo je za kaj kriv, in bog nas varuj, če nekdo z desne politične opcije, za katero pravite, da zna samo z zmanjševanjem teh pravic kaj predlagati, kajti to se je izkorišča v ta namen. Mislim, da se bomo morali v tej državi resnično vsi skupaj usesti in te ukrepe prevzeti na obeh straneh.

Zaradi tega vsega, kot sem že dejal, upam, da bomo izglasovali predlog, da o teh vprašanih opravimo razpravo v Državnem zboru, dokaj podobno je s prvim poslanskim vprašanjem, ki vam je bilo postavljeno, in mogoče bomo na tak način tudi zblížali kakšna stališča in poiskali ukrepe, ki jih ta država nujno potrebuje.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Tudi o vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, 24. septembra, v okviru glasovanj.

Naslednje vprašanje pa bo predsednici Vlade postavil gospod Matjaž Han, Socialni demokrati.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovana predsednica Vlade, spoštovani kolegi!

Slovenija je pred zahtevnimi odločitvami glede zmanjševanja javnofinančnega primanjkljaja. S tem so povezane tudi številne razprave, kje in na kakšen način privarčevati, da bi to v čim manjši meri prizadelo najbolj ranljive. Tisti, ki prejemajo minimalno plačo, so prav gotovo med njimi. Socialni demokrati smo vedno bili in ostajamo koalicijski partner, ki se je pripravljen pogovarjati o možnih predlogih. Menimo pa, da razprave o posegih v minimalne plače pač niso med njimi. Še več, na ta način bi javnofinančno situacijo reševali prav tisti, ki so med najbolj prizadetimi. Ne smemo si dovoliti, da bi jih potisnili še v večjo socialno stisko. Na račun tega Slovenija ne bo nič bolj konkurenčna. Prav s konkurenčnostjo imamo v Sloveniji velike težave. Menimo, da je ključ do uspešnejšega preboja iz recesije tudi odprtost za tuje investicije. Radeška papirnica je prav gotovo lep primer tega, ko se je že v na

videz nerešljivi situaciji našel tuj investitor, ki je podjetju pripravljen dati novo priložnost. Seveda pa mora, spoštovani, država v takšnih primerih odigrati aktivno vlogo, vezano predvsem na odpravljanje sistemskih preprek. Primer tega je že sprejeti sklep vlade o pomoči Zasavju, ki ga moramo spraviti v življenje. Za investitorje so namreč ključne prav hitre in učinkovite rešitve v smeri finančnih spodbud, le na podlagi teh bodo pripravljene svoja sredstva vlagati v Slovenijo in slovenska podjetja. Že tolikokrat povedano, pa vendar tu so neizkoriščena sredstva tudi iz naslova sive ekonomije. Vsi vemo, da jo imamo, vsi vemo, da je tu, pa vendar se zdi, da ni pravega odgovora, kako jo bomo zajezili. Na podlagi izkušenj drugih držav se je izkazalo, da so davčne blagajne instrument, o katerem je vredno razmisliti. Na tem področju je še vrsta drugih možnosti, ki terjajo sistemsko večje posege.

Spoštovana predsednica Vlade, sprašujem vas:

Kakšni so nadaljnji ukrepi vlade v boju proti sivi ekonomiji?

Ali je med temi ukrepi tudi razmislek o davčnih blagajnah?

Kako bo vlada spodbujala neposredne tuje investicije in kateri koraki v tej smeri so bili že do zdaj narejeni?

Kakšna je smer vlade pri spodbujanju gospodarske rasti?

Lepa hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo za odgovor dajem predsednici Vlade mag. Alenki Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK: Najlepša hvala.

Bom začela s tem, čeprav to ni bil del vprašanja. Minimalna plača. Tudi Pozitivna Slovenija nasprotuje kakršnemukoli enostranskemu posegu v minimalne plače. To naj bo jasno tudi s tega mesta. In tudi to je en izmed ukrepov, o katerem se govori, bom rekla, kar tako, po medijih, brez vnaprejšnjih pogovorov, dogovorov in tako naprej.

Na področju sive ekonomije smo po moji oceni prva vlada, ki se je tega sploh lotila, in to zelo resno in brez velikega medijskega pompa že s 1. julijem 2013, se pravi letošnjega leta, ampak se bom tega davčnega dela dotaknila na koncu in najprej povedala, da smo pripravili obsežen dokument, Obvladovanje sive ekonomije v Republiki Sloveniji, ki zajema več ministrstev. Ta dokument se bo dopolnjeval z novimi ukrepi, tisti, ki pa bodo izvedeni, bodo pa iz tega dokumenta izbrisani. Ampak z bojem proti sivi ekonomiji mislimo maksimalno resno. Če samo nekaj stvari iz tega dokumenta naštejemo. Delo na črno. Novi zakon naj bi bil sprejet do konca leta 2013. Predvidene so odškodnine za tako imenovane črne gradnje, poostren nadzor nad delom, ki se nanaša na kmetijski resor, sečnja lesa in z njo povezano trgovino, nadzor na področju varne in

kakovostne hrane in akcija, ki se že pelje, to je akcija Zbudimo se. Tržni inšpektorat nadaljuje z izvajanjem poostrelega nadzora izdajanja računov.

Zdaj pa, kar se tiče davčnega dela. Kot sem že povedala, smo s 1. 7. že uvedli posebni računalniški program, ker je bilo to v prvi fazi hitreje in ceneje za gospodarstvo. Davčna in carinska uprava sta od 1. 7. letošnjega leta dalje opravili več kot 14 tisoč aktivnosti na terenu. Res je, da se je v teh poletnih mesecih nanašalo to predvsem na gostinske dejavnosti. Seveda bomo zdaj aktivno nadaljevali tudi na drugih področjih. Tukaj nam je na nek način prišlo prav to, da so se cariniki z južne meje, ki je vsaj v tem carinskem delu ni več, sprostili in jih lahko zelo dobro uporabimo v tem delu. Preko medijev smo k sodelovanju povabili tudi potrošnike in tukaj lahko rečem, da je zelo pozitiven odziv, saj se je 50 % povečalo število prijav zoper zavezance, ki ne izdajajo računov. Učinki. Jaz vem, da se zdaj veliko govori o učinkih na Hrvaškem, ampak vedeti je treba, da so oni začeli s tem poostrenim bojem proti sivi ekonomiji 1. 1., mi pa 1. 7. Konkretno rezultate prvih dveh mesecev že imamo. Lahko rečemo, da so po naši oceni zelo dobri, dajejo nam razlog za optimizem. Tisti, ki delajo trimesečne obračune, od njih bomo imeli rezultat novembra. Če rezultat ne bo takšen, čeprav še enkrat povem, da v tem trenutku smo lahko optimistični ali pa zelo optimistični, če rezultat ne bo takšen – ja, uvedba davčnih blagajn. In to je dejstvo. Želimo pa samo ukrep, ki je bil uveden v praksi – in tako davčne blagajne kot ta program, ki je bil uveden, sta oba samo orodje inšpektorjem, da lahko poostreno izvajajo nadzore. Eden od pomembnih ukrepov v okviru boja proti sivi ekonomiji pa je tudi povečanje pooblastil inšpektorjem.

Vemo, da je tukaj kar veliko prostora za nove javnofinančne prihodke, zato smo se tega lotili z vso resnostjo. Dejstvo je, da lahko tudi ta del boja proti sivi ekonomiji pripomore k hitrejši in lažji konsolidaciji javnih financ.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Zahtevo za dopolnitev odgovora ima gospod Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa

Zelo na kratko. Predsednica Vlade, mene ste glede minimalne plače, sive ekonomije, davčnih blagajn pomirili in verjamem tudi državljanke in državljani, glede na to, kar ste sami ugotovili, kaj mediji vsak dan na nek način poročajo.

Vendar pa me še zanima:

Kaj je z neposrednimi tujimi naložbami v Sloveniji?

Imamo zdaj, kot sem že rekel, primer Radeče papirja. In jaz upam, da bo država tukaj odigrala res tisto ključno vlogo in da bodo v radeški papirnici v zelo kratkem času zabrneli stroji in da bomo zopet zaposlili 150 ljudi, kar pa ne samo za dolino, kot je Radeče, ampak je

pomembno tudi za celo Slovenijo, da damo en signal tujim partnerjem. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Ali je treba še kaj dodati pri tem odgovoru?

Mag. Alenka Bratušek, izvolite.

MAG. ALENKA BRATUŠEK: Kar se tiče neposrednih tujih investicij pripravljamo vstopno točko, eno vstopno točko za investitorje, kjer bodo dobili vse podatke, ki jih za to potrebujejo. Drugo je odprava administrativnih ovir. V teh zadnjih šestih mesecih sem se veliko pogovarjala z gospodarstveniki in velika večina njih ne opozarja na preveliko davčno obremenitev, ampak na prepočasno pridobivanje razno raznih dovoljenj. Dejstvo je, da bo tukaj velik del posla, in tega se zaveda, moral opraviti minister Židan na okoljskem delu. Tako da je nekako dogovor znotraj vlade, da naj bi v roku enega meseca imeli načrt, seznam, nabor, teh raznoraznih soglasij, ki se jih da poenostaviti, ki se jih da ukiniti in bomo po takšni poti prišli do skrajšanja določenih rokov. Seveda seje pa treba zavedati, da smo del Evrope in da je tudi na okoljskem delu treba spoštovati to, k čemur nas zavezuje Evropa. In enako se nanaša na na nek način dve olajšavi, o katerih se pogovarjamo. Želimo najti možnost dodatnih olajšav za podjetja, ki bi na novo odpirala delovna mesta v naši državi, in drugi del za podjetja, ki bi povečevala dodano vrednost. In ko bomo uspeli to, jaz verjamem, da tudi problemov z minimalno plačo ne bo več na dnevnem redu.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za dopolnitev odgovora.

S tem ugotavljam, da smo izčrpali vprašanja, ki jih postavljamo neposredno predsednici Vlade. Predsednici Vlade se zahvaljujem za podane odgovore.

Prehajamo pa na odgovore na poslanska vprašanja, ki so bila postavljena na 16. seji zбора. Minister za finance dr. Uroš Čufer bo odgovoril na vprašanje gospoda Zvonka Černača v zvezi s predlogom Zakona o davku na nepremičnine.

Gospod Čufer, izvolite, imate besedo.

DR. UROŠ ČUFER: Najlepša hvala.

Vprašanje je glede na višino izplena davka na nepremičnine. Tukaj bi rad povedal, da že od izhodišča dalje, ko smo začeli pripravljati ta davek, je bil namen tega davka, da povečamo dodatne prihodke v proračun, in sicer je bilo inicialno predvideno v višini 240 milijonov evrov. Ko smo potem dali zakon v javno razpravo in ko smo dobili tudi obilico predlogov in pripomb, smo pripravili novo verzijo, ki je trenutno v fazi usklajevanja in diskusije, ki je nekoliko omiljena in ki pravzaprav pomeni dodatnih virov v višini okoli dvesto milijonov evrov za proračun.

Toliko zaenkrat moj odgovor.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Zahtevo za dopolnitev odgovora ima gospod Černač.

ZVONKO ČERNAČ (PS SDS): Hvala lepa za odgovor.

Vprašanje je bilo malo širše. Ob koncu vprašanja sem ministra spraševal o tem, zakaj je na začetku, ko je napovedal ta davek, javnost zavajal glede tega, da bodo finančne obremenitve iz naslova tega davka približno na takšni višini, kot so sedaj iz treh virov, ki ga bo ta davek nadomestil. Te obremenitve so letno sedaj približno na ravni 190 milijonov evrov. Obremenitev, ki se napoveduje po novem davku na nepremičnine, pa vemo, da se ocenjuje, da bo na ravni tam nekje med 400 in 500 milijoni evrov, kar je več kot dvakrat toliko, kot znaša ta obremenitev za ljudi, podjetja in vse ostale sedaj. In vprašanje ministru je bilo, zakaj je na začetku, ko je napovedal ta davek, javnost zavajal s tem podatkom. Jaz sem v okviru tega vprašanja tudi predstavil nekatere izračune, ki so konkretni izračuni, ki upoštevajo simulacijo glede na sedanje stanje in upoštevajo stopnje, ki so bile predvidene v tem gradivu, ki je v javni obravnavi. Iz teh izračunov, ki sem jih predstavil na prejšnji seji julija meseca, izhaja, da bodo manjši plačevali več, tisti, ki so bogatejši, večji, pa manj, kar je ravno obratno, kar nam vsak dan in vsakič, ko lahko to poslušamo oziroma ima to priložnost, govori predsednica Vlade Alenka Bratušek. Tudi danes je rekla, da gredo ukrepi, med drugim tudi ta glede nepremičninskega davka v smeri, da bodo bogatejši plačevali več in revnejši manj. Ne. Ravno obratno bo! Povedal sem primer velikega trgovskega centra, ki danes plačuje 150 tisoč evrov nadomestila letno, po novem bo plačeval manj kot 50 tisoč evrov, se pravi, trikrat manj. In nekaj podobnega je pri kmetih, ki bodo plačevali 8-krat, nekateri celo 10-krat več po teh stopnjah, ki so predvidene.

Zaradi tega je bilo vprašanje, zakaj zavajanje. In drugo vprašanje, zakaj se ta zakon, ki tudi v Vladi, kot smo slišali, ni usklajen, kajti minister Stepišnik ga podpira, minister Židan ga ne podpira, ne umakne iz procedure. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Želite dopolniti odgovor?

Dr. Uroš Čufer, izvolite.

DR. UROŠ ČUFER: Najlepša hvala.

Ta zakon je v vsakem primeru še v usklajevanju in v razpravi. Od izhodišča dalje, kot sem povedal, je bil ta zakon zasnovan kot dodatni vir prihodkov in ne kot nekaj, kar bi samo nadomestilo druge dajatve v enaki višini. Predvideno je bilo, kot sem prej dejal, dodatnih virov za proračun v višini 240 milijonov evrov v inicialni fazi. V drugi fazi, ko smo večino teh pripomb upoštevali, pregledali in pogledali, kaj lahko z njimi naredimo, tudi višino izplena ponovno pogledali, pride nekoliko pod 200

milijonov evrov. Tako tu ne vidim nobenega zavajanja, ker je že od začetka bil namen tega zakona ne samo nadomestiti obstoječe, ampak dobiti vire. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Postopkovno zahtevo ima gospod Černač.

ZVONKO ČERNAČ (PS SDS): Mislim, da je treba na podlagi določb poslovnika v parlamentu opraviti razpravo o odgovoru ministra za finance na to poslansko vprašanje. Ne samo zaradi tega, česar danes tu ni povedal, pač pa tudi zaradi tega, kar smo okrog uvedbe tega davka poslušali v preteklosti. Iz vsega, kar smo do zdaj slišali, izhaja, da niti Vlada sama ne ve, kaj naj bi bil glavni namen uvedbe tega davka. Potem smo videli, da niti v Vladi nimajo ministri enakih ali približno enakih izhodišč glede uvedbe in zajemanja tega davka. Na eni izmed sej parlamentarnega odbora smo poslušali ministra Stepišnika, ki je ta davek podpiral, takega, kot je, in na eni izmed sej odbora oziroma celo na javni televiziji ministra Židana, ki mu je odločno nasprotoval. Mislim, da je to narobe. Gre za pomemben davek, ki ne bi smel imeti glavnega fokusa v tem, da bo Vlada preko njega pobrala 2,5-krat več, kot pobere danes. To ni glavni namen tega davka, temveč da se na eni strani uredijo evidence in da ljudje na pošten način plačujejo to obremenitev na podlagi teh urejenih evidenc. Pomembno se mi zdi, da bi v tej razpravi razčistili, kako naj bodo obremenjeni tisti, ki te nepremičnine uporabljajo danes. Vsi ti bi morali biti obremenjeni približno enako, kot so obremenjeni danes – in nič več. Tega ta predlog v katerikoli različici ne prinaša, ampak jih obremenjuje bistveno bolj, kot jih obremenjuje nadomestilo danes. Pri vprašanju sem postavil primer: štiričlanska družina plačuje danes 79 evrov, po tem izračunu, ki ste ga dali v obravnavo, bi po novem plačevala 260 evrov. To je nesprejemljivo! Ta davek ne sme imeti temeljnega fokusa v plenjenju malih davkoplačevalcev. Ne sme imeti tega fokusa! Na drugi strani, koliko bo tega premetavanja iz ene v drugo blagajno. Vi predvidevate obdavčitev vsega. Recimo, neka osnovna šola, niti ne velika, ki danes ne plačuje nič nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, bo po novem plačevala 14 tisoč evrov, 500 otrok obiskuje to šolo.

To so vprašanja, na katera ni odgovorov. In dokler te stvari niso razčiščene, in očitno jih na ravni Vlade ni bilo mogoče razčistiti, predlagam, da se jih razčisti skozi razpravo v Državnem zboru in da na tej osnovi potem pripravite nek zakon, ki bo deležen širše podpore in bo omogočal ustrezne evidence tudi za naprej. Njegov glavni fokus pa ne sme biti plenjenje malih ljudi, pač pa ureditev evidenc in neka normalna obdavčitev, kot jo poznamo v vseh drugih državah. Bojim se, da tako kot sedaj tečejo te procedure, temu ne bo tako in da bodo

nekateri zaradi nenormalno visokih stopenj tega davka bili prisiljeni prodajati svoje premoženje ali pa ga bodo izgubili preko zaplemb, ker ne bodo sposobni tega davka plačevati. To se nanaša na majhne kmetije, na tiste siromašnejše.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

O predlogu za razpravo bo v skladu z drugim odstavkom 246. člena Poslovnika Državnega zbora Državni zbor odločil jutri, 24. septembra, v okviru glasovanj. S tem zaključujemo to vprašanje.

Dr. Uroša Čuferja prosim, da poda odgovor na vprašanje gospoda Ivan Hršaka v zvezi z izčrpavanjem pokojninske blagajne. Vprašanje pa je bilo postavljeno na 16. seji zbora.

Gospod minister, izvolite.

DR. UROŠ ČUFER: Najlepša hvala za to vprašanje, ki je bilo postavljeno na prejšnji seji Državnega zbora in na katerega je pravzaprav moja kolegica, ministrica Anja Kopač, že izdatno odgovorila.

Jaz bi mogoče povedal samo to, da glede na vse elemente, ki jih je podala, in številke, ki jih je predstavila, jaz nimam pravzaprav nobenega dodatnega argumenta.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Gospod Hršak tudi ta hip ni v dvorani, zato zaključujem to vprašanje.

V dvorani sicer pogrešam ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo mag. Stanka Stepišnika, ki bi moral odgovoriti na vprašanje magistric Katarine Hočevar. Vprašanje je bilo na 16. seji zbora. Lahko samo preverimo, če je mogoče kje v predverju dvorane? Pravkar se nam je minister za gospodarski razvoj in tehnologijo mag. Stanko Stepišnik pridružil. Počakajmo, da pride do govornice.

Minister imate besedo z možnostjo odgovora mag. Katarini Hočevar na vprašanje, ki ga je postavila na 16. seji zbora. Vprašanje se nanaša na ukrepanje glede ugotovljenih kršitev na Zvezi potrošnikov Slovenije in Mednarodnem inštitutu za potrošniške raziskave.

MAG. STANKO STEPIŠNIK: Hvala lepa za vprašanje.

Neurejeno stanje na področju varstva potrošnikov se ni začelo ugotavljati šele z izdajo poročil nadzornih organov. Januarja 2011 je ministrica mag. Darja Radič z namenom sistemskega izboljšanja razmer sprejela odločitve, da se ukine prejšnji urad za varstvo potrošnikov in da se ustanovi nov sektor za varstvo potrošnikov v okviru ministrstva. Takrat je bila tudi razrešena dotodanja direktorica urada za varstvo potrošnikov, ki tudi ni več zaposlena na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo. Ob napovedani ukinitvi urada za varstvo potrošnikov januarja 2011 so bili potem pripravljene številni temeljni akti s področja varstva potrošnikov, ki bi morali biti sprejeti že

pred ukinitvijo in so bili nujno potrebni za nadaljevanje dela na področju varstva potrošnikov. Treba je tudi poudariti, da je bilo ministrstvu ves čas v interesu, da se razčistijo sporne okoliščine, zato je tudi minister mag. Radovan Žerjav pozneje dobil celo za KPK pravni akt, naročil izvedbo izredne revizije Notranje revizijske službe ministrstva. Nadalje je treba pojasniti, da samo na podlagi poročil nadzornih organov ministrstvo ne more ukrepati na način, da bi vložilo odškodninske zahteve in kazenske ovadbe – kazensko ovadbo je dobil mag. Radovan Žerjav in še en sodelavec – ker to vsebina narave poročil sama po sebi ne dopušča. Komisija za preprečevanje korupcije namreč ni ugotavljala posamičnih koruptivnih dejanj, temveč je bil namen komisije "v ugotavljanju in odpravljanju sistemskih tveganj za korupcijo", tako iz tretje točke priporočil KPK. Prav tako iz priporočil Notranje revizijske službe ne izhaja, konkretno katera protipravna dejanja so lahko podlaga za vložitev premoženjskih zahtevkov, temveč nalaga odgovornim osebam na ministrstvu, da pregledajo pretekla dejanja.

Na koncu naj dodam, da je s predmetnimi ugotovitvami ministrstva seznanjeno tudi državno tožilstvo. Če bodo s strani pristojnih organov ugotovljene kakršne koli nepravilnosti in nezakonitosti, bodo le-ti ukrepali v skladu s svojimi pristojnostmi. Ministrstvo pa bo v skladu s svojimi pristojnostmi ukrepalo tako zoper odgovorne osebe kot zoper prejemnika proračunskih sredstev, če bodo ugotovljene nepravilnosti.

Nadalje sprašujete, če imata Zveza potrošnikov Slovenije in Zavod MIPOR še status potrošniških organizacij in če so zoper njiju sproženi premoženjski zahtevki. Treba je pojasniti, da iz poročila Komisije za preprečevanje korupcije in Notranje revizijske službe ministrstva ne izhajajo ugotovitve ali zaključki, da sta Zveza potrošnikov Slovenije ali Zavod MIPOR kršila pogodbeno ali zakonodajne obveznosti, na podlagi katerih bi lahko ministrstvo vložilo zahtevek za povračilo sredstev. Treba je dodati, da tudi v naknadnem pregledu, ki ga je na podlagi omenjenih poročil opravila posebna delovna skupina ministrstva, ni bilo ugotovljenih kršitev pogodbenih obveznosti, na podlagi katerih bi lahko zahtevali povračilo sredstev. Zagotavljamo pa, da če bodo ugotovljene takšne kršitve, bo ministrstvo zahtevalo povračilo sredstev in bo izvedlo tudi druge ustrezne sankcije. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala za odgovor.

Zahtevo za dopolnitev odgovora ima mag. Katarina Hočevar.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Hvala za besedo. Lepo pozdravljam prisotne ministre in pa kolegice in kolege.

V času od prejšnje seje Državnega zbora, ko sem vam zastavila poslansko

vprašanje, je v tej zadevi uvedel preiskavo celo OLAF. Gre za evropski urad za boj proti goljufijam. In to uvedbo sama razumem kot potrditev, da na tem področju na vašem ministrstvu nekaj ne štima in da se najbrž zadeve oziroma prepričana sem, vlečejo že kar nekaj let. Ne krivim za to vas oziroma da je bilo v času vašega ministruvanja.

Poglejte, spoštovani minister, predpostaviva, da ste vi predsednik Društva za varstvo potrošnikov in da se hočete prijaviti na javni razpis za evropski potrošniški center. Ves navdušen oddate prijavo in tudi ta pogoj, da morate razpolagati z evropskimi sredstvi, vas ne moti. Ampak kasneje pa ugotovite, da je isto ministrstvo, ki od vas zahteva evropska sredstva, ta ista evropska sredstva že omogočilo Zvezi potrošnikov Slovenije. To je dokaz zato, da očitno uradniška mašinerija na vašem ministrstvu pelje svojo pot.

Zanima me:

Ali še vedno trdite, da je bil javni razpis za obdobje 2012–2013, za katerega pa ste odgovorni vi, zakonit?

Hvala za odgovor.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Besedo za dopolnitev odgovora dajem gospodu Stepišniku.

MAG. STANKO STEPIŠNIK: Hvala.

Mislim, da je bil zakonit. Največji problem pri Zvezi potrošnikov in nasploh za brošuro in pa svetovanje potrošnikov je v tem, da se te organizacije med seboj ne morejo dogovoriti in kakor hitro izberemo eno organizacijo, druga uporabi vsa pravna sredstva, da to zaustavi. Mi smo se nekako dogovorili, da bomo to delo opravljali na Ministrstvu za gospodarstvo, ker imamo na razpolago dovolj kadra in zaenkrat ne bomo ponavljali javnega razpisa. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

S tem zaključujem vprašanje in odgovor na vprašanje, ki ga je postavila mag. Katarina Hočevar.

Minister za zdravje Tomaž Gantar pa bo odgovoril na vprašanje dr. Andreje Črnak Meglič v zvezi z interventnim Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. Vprašanje je bilo postavljeno na 16. seji zbor.

Minister, izvolite, imate besedo.

TOMAŽ GANTAR: Hvala. Spoštovani predsednik, poslanke in poslanci!

Če lahko govorim o interventnem zakonu oziroma gre za novelo Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ki je bila že predvidena v koalicijskem sporazumu z določenimi nameni. Eden glavnim namenov je vezan tudi na smernice OECD, to pomeni, da se izenačijo ali pa postopno vsaj izenačujejo prispevki, ki jih

plačujemo za zdravstveno varstvo s strani različnih kategorij. Vemo, da je danes to plačevanje silno različno in da so večinoma in predvsem obremenjeni redno zaposleni, številne druge kategorije prebivalcev Slovenije pa bistveno manj, kar pomeni, da velja nekakšno načelo solidarnosti pri koriščenju pravic iz zdravstvenega varstva, nikakor pa ne pri vplačevanju glede na zmožnosti, ki jih posameznik ima za koriščenje teh pravic. Naslednji namen tega zakona pa je tudi uveljavitev direktive o čezmejnem zdravstvenem varstvu, ki začne veljati v oktobru in kjer moramo določene prilagoditve oziroma ukrepe tudi mi sprejeti.

Predlog novele zakona je bil pripravljen že pred nekaj meseci v skladu s časovnim planom, ki smo si ga zadali. V času usklajevanja nismo uspeli priti do skupne rešitve. Predvsem je Državljanska lista tista, ki v določenih postavkah nasprotuje temu zakonu. Govorimo predvsem o pasivnih prihodkih in obremenjevanju espejev, ki danes vplačujejo bistveno manj. Dogovor bi bil do neke strani še možen, če ne bi bili vezani na metodologijo ZPIZ-2 in pa na informacijski sistem, ki ga trenutno DURS ima, kar pomeni, da direktno obračunavanje prometa, ki ga imajo na primer espeji, in plačevanje na osnovi tega danes ni izvedljivo, zato se ne premaknemo niti korak naprej v tej smeri. Mi bomo v tem tednu predvidoma ta zakon neusklajen obravnavali na Vladi, v obliki, kot je bila zastavljena, in poskušali še enkrat na seji Vlade z argumenti prepričati, da je sprejetje potrebno in smiselno, in da v resnici to, kar se ves čas poudarja, da na odhodkovni strani ni bilo nič napravljenega v zdravstvu, ne drži. Zdravstvo je v zadnjih letih izgubilo 350 milijonov. Ne nazadnje smo v lanskem letu sprejeli ZUJF, ki je zmanjšal odhodke na letnem nivoju za preko 100 milijonov in je ta novela ključna tudi za stabilizacijo razmer finančnega stanja v zdravstvu, sicer mislim, da bomo soočeni z velikimi težavami. Je pa to tudi izhodišče, se pravi to izenačevanje prispevnih stopenj, za sam sistemski zakon, ki je že v pripravi, glede na to, da bomo iz tega imeli šele podatek o količini denarja, ki bo za zdravstvo na razpolago, predvsem za obvezno zdravstveno zavarovanje, kar pa je predpogoj, da lahko oblikujemo tudi košarico pravic. Zato jaz menim, da je sprejetje nujno in upam, da bomo ta teden na Vladi uspeli zadevo do te mere doreči, pa bo nadaljeval svojo pot tudi v Državni zbor. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Zahtevo za dopolnitev odgovora bo podala dr. Andrej Črnak Meglič.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ (PS SD): Hvala lepa. Kolegice in kolegi, gospod minister!

Seveda sem svoje vprašanje oblikovala tudi zato, da bi pospešila pot tega interventnega zakona, za katerega podobno kot ministrstvo

ocenjujem, da je še kako krvavo potreben. Enostavno nedopustno je, da v tej državi vzdržujemo razlike v plačevanju prispevkov, ki so se kopičile leta in leta, in da so razlike med posameznimi statusi v višini vplačil tudi 1 : 10, ob tem da nimamo stvarnih podlag, zakaj te razlike obstajajo. Obstaja lažna solidarnost med tistimi, ki so redno zaposleni v javnih službah in so obremenjeni z vsemi prispevki, s tistimi, ki imajo druge statuse in na vse načine iščejo rešitve za to, da svojih vplačil ne izravnajo z ostalimi kategorijami uporabnikov.

Zato me v zvezi s tem zanima glede na to, da se ta interventnost zakona odlaga:

Kakšen izplen interventnega zakona v letošnjem letu pričakujete, glede na to, da vemo, da bo tudi uveljavitev samega zakona terjala določen čas zaradi administrativnih postopkov in tako naprej?

Druga stvar, ki me zanima, pa je:

Kdaj lahko pričakujemo sistemski zakon, ki bo uredil ta vprašanja?

V kakšni smeri se razmišlja pri obremenjevanju prispevkov, izključno samo na prihodke od dela ali o širših podlagah, kot je razmišljal tudi ta interventni zakon?

Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Dopolnilni odgovor bo podal minister.

TOMAŽ GANTAR: Hvala.

Če izločimo dividende in najemnine, kot je tudi v sedanjem predlogu, ki bo šel na Vlado, govorimo okoli 50 milijonih na letnem nivoju, kar je bistveno manj, kot smo pričakovali. Je pa predmet potem nadaljevanja te razprave o prispevnih stopnjah v sistemskem zakonu, za katerega smo se nekako zavezali tudi v nacionalnem reformnem programu, ki je bil poslan v Bruselj, da bo do konca leta v javni obravnavi. Izpeljana je bila, kot veste, mednarodna konferenca. Glede na to, da je tudi na tem področju financiranja zdravstva zelo veliko različnih predstav, stališč o konkurenci med zavarovalnicami in podobnem, mislim, da smo zdaj ta stališča do te mere uskladili, da bomo zdaj v oktobru eno krajšo strategijo tekstualno pripravili in na tej podlagi potem tudi predlog zakona, da se ne bi potem dogajalo enako, kot se dogaja ves čas, kar je v resnici v zdravstvu izredno velik problem, da so pogledi na reševanje teh problemov zelo različni, poznavanje pa relativno šibko, kar se pogosto izkaže. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala za odgovor.

S tem zaključujem to vprašanje.

Prehajamo na vprašanja poslancev in poslancev, prvi krog na današnji seji. Mag. Andrej Širčelj bo postavil vprašanje ministru za finance dr. Urošu Čuferju.

Gospod Širčelj, izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovani ministri, ministrica, kolegi in kolegice!

Vsekakor je tudi preko poletja razburjala slovensko javnost, slovenske podjetnike ter kmete obdavčitev nepremičnin, in sicer davek, s katerim naj bi bile obdavčene vse nepremičnine, obdavčeni naj bi bili tudi kmetje, podjetniki. V tem obdobju je prišlo tudi do neusklajenih predlogov z ostalimi ministrstvi, z ministrom za kmetijstvo, mislim, da tudi z ministrom za gospodarstvo. Skratka, veliko je bilo predlogov zakonov v javnosti, za katere se ni vedelo, kdo stoji za njimi, ali stoji vlada ali en minister ali drugi minister, veliko je bilo izgovorov enega na drugega. Obdavčevanje nepremičnin je izredno pomembno, še posebej zaradi napovedi, po kateri naj bi bile nepremičnine obdavčene veliko bolj kot sedaj, in glede tega, da v glavnem ta vlada zvišuje davke, davek na dodano vrednost, dohodnino, davek od dohodka pravnih oseb in tako naprej.

Zaradi tega me zanima, minister:

Kakšen bo ta zakon, se pravi, od česa se bo plačeval davek, ali tudi od kmetij ali od kmetijskih površin, gozdov, travnikov.

Ali bodo obdavčene tudi proizvodne kapacitete, nepremičnine, ki se uporabljajo za proizvodnjo?

Ali bodo obdavčeni tudi poslovni prostori, proizvodni prostori, skladišni prostori?

Kakšna bo davčna osnova glede na to, da se stalno govori o tem in tudi stalno padajo vrednosti nepremičnin in zaradi tega so evidence, ki jih ima GURS, lahko zelo problematične? Napoveduje se padec cen nepremičnin.

Zanimajo me izračuni:

Kakšen bo vpliv tega davka na revščino v Sloveniji?

Kako bodo plačevali davek tisti z minimalno plačo, kmetje, ki imajo samo občasno dohodke?

Na kakšen način boste preprečili, da bo s tem davkom prišlo do nacionalizacije, če bo dejansko Davčna uprava oziroma država prevzela del nepremičnine, če davek ne bo plačan? To dejansko pomeni nova nacionalizacija.

Kakšna bo možnost, da bodo lahko ljudje ta davek plačevali na podlagi dejanskega dohodka, ki ga imajo?

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Dr. Uroš Čufer, imate besedo za odgovor.

DR. UROŠ ČUFER: Najlepša hvala za to vprašanje.

V nekaj minutah, ki jih imam na voljo, je pravzaprav bistveno premalo, da bi lahko ta zakon tako podrobno predstavil, kot je bilo podrobno vprašano, še posebej glede na veliko število vprašaj. Tisto, kar bi mogoče poudaril, je to, da je ta zakon trenutno še v fazi pripravljanja.

Ko smo začeli s postopom tega zakona in ga dali v javno obravnavo, je bilo relativno veliko pripomb, mislim, da smo jih prejeli preko tristo. Mi smo te pripombe preanalizirali, pregledali, uredili in pripravili čez poletje prenovljeno verzijo tega davka, pri kateri smo želeli, da pravzaprav zasleduje še vedno iste cilje, kot smo si pravzaprav v izhodišču postavili. Hkrati smo pa želeli pravzaprav s tem opravljenim predlogom tudi odpraviti večino tistih problematičnih zadev, ki so bile v zakonu, nekih nesorazmerij in izstopajočih zadev.

Prenovljeni predlog zakona, ki smo ga pripravili, smo potem tudi pred kratkim predstavili, dali ponovno v javno razpravo in tudi sedaj z nekaterimi interesnimi skupinami sedimo in gledamo posamezne zadeve in tudi v prihodnje, ko se bodo pokazala kakšna velika neskladja, nlogičnosti ali pa nepravilnosti, jih bomo poskušali v čim večji meri tudi odpraviti. Mislim pa, da bi podrobno zakon predstavil z vsemi temi detajli v trenutku, ko bo tudi posredovan v Državni zbor, ker bo takrat tudi pravi trenutek, da se bo dalo tudi vse tehnične elemente predstaviti. Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala lepa.

Zahtevo za dopolnitev odgovora ima mag. Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Pravzaprav, minister, jaz nisem dobil odgovora, in slovenska javnost tudi ne, na nobeno od vprašanj. Tukaj ne gre za nobene podrobnosti. Gre za to, kakšna bo višina davka, kakšna bo davčna osnova, kako se bo obračunaval, kdo ga bo plačeval, ali se bo plačeval tudi od kmetij, od gospodarskih poslopij na kmetijah ali se bo plačeval tudi od proizvodnje, dejansko od nepremičnin, ki se uporabljajo za proizvodnjo in kakšna bo višina tega davka predvsem za tiste, ki dejansko nimajo danes niti toliko, da bi lahko kupili osnovne potrebščine, kaj šele da bi plačevali trikrat zvišan davek, o katerem se dejansko govori in ki dejansko to pove. Navsezadnje bi bilo treba javnost umiriti glede tega, je razburjena. Gospod Akrapovič je julija napovedal prekinitev investicije v Črnomlju tudi ali predvsem zaradi tega davka. Kar seveda pomeni, da ni novih investicij, ker se pravzaprav ne ve, kako bo vlada delovala, kaj bo pripravila in kakšne ukrepe bo dejansko predlagala v sprejetje in potem tudi v odobritev. Ta zakon oziroma ta davek je dejansko zelo problematično uvajati v času, ko cena nepremičnin pada, ko ne vemo, koliko bo dejansko padla. Podatki GURS glede tega niso pravilni. Ne kažejo realne vrednosti nepremičnin.

In še nekaj. Če bodo obdavčene tudi proizvodne hale, tudi podjetja s tem davkom, bodo lahko plačevala dvakrat ta davek in bodo zaradi tega dejansko imeli manj denarja in hitreje bodo prišla v stečaj. Jaz v bistvu želim odgovor na to, zato da javnost ne bo tako

razburjena kot je bila, ker je pač vlada komunicirala na način ... / izklop mikrofona/...

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Želite dopolniti odgovor?

Dr. Uroš Čufer, izvolite.

DR. UROŠ ČUFER: Najlepša hvala.

Mogoče nekaj osnovnih elementov. Kar se tiče davčne osnove, je ta zakon zasnovan tako, da je davčna osnova čim širša. To je tudi nekaj, kar podpira strokovna javnost, da pravzaprav na tak način postane zakon učinkovit, splošen in pravzaprav infrastrukturen.

Druga stvar, ki je pomembna, je to, da je ta davek upošteva podatkovni vir. To je podatkovna baza GURS, ki pravzaprav že zajema tudi znižanje vrednosti nepremičnin, ki se je zgodilo pred kratkim, in sicer v višini 17 % v povprečju. Kar se tiče morebitnih pomanjkljivosti v bazi podatkov, smo v novem predlogu zakona vzpostavili dva elementa, ki pravzaprav varujejo davkoplachevalce, in sicer v smislu, da naj pridobijo informativni izračun s strani GURS tako o vrednosti nepremičnine kot o davku samem. In drugi del, ki smo ga naredili, smo zakon dodelali tako, da omogoča pritožbo na vrednost nepremičnine na DURS po izdani odločbi, kar pomeni, da se ni mogoče pritožiti samo na višino davka, ampak tudi na samo vrednost nepremičnin. Notri je bilo kar nekaj teh elementov, ki ste jih omenjali, že upoštevanih, so bili že v prvi fazi javne razprave izločeni, zainteresirana javnost pa ve, da je zakon pravzaprav javno razpoložljiv v drugi spremenjeni fazi, da ga lahko pogledajo in če je potrebno, tudi pošljejo kakšno dodatno vprašanje. Najlepša hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Postopkovno zadevo ima gospod Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Seveda ti odgovori. Jaz mislim, da niti mene, niti javnosti enostavno niso zadovoljili. Treba je dejansko ugotoviti, kakšen vpliv bo imel ta davek na socialni položaj ljudi. Zgodovinsko gledano so se nepremičnine v tej državi gradile na nekoliko drugačen način kot v drugih državah. Namreč v 60., 70., 80. letih je bilo veliko gradnje, ko so si ljudje sami to gradili. In danes vrednost nepremičnin ne odraža dohodkovnega položaja ljudi. Zaradi tega je treba v ta zakon dejansko uvesti tudi socialne kategorije, da nekatere nepremičnine oziroma lastniki nepremičnin ne morejo biti obdavčeni ali ne smejo biti obdavčeni. Če minister reče, davčna osnova je široka, davčna baza je široka, to pomeni z drugimi besedami, da bodo obdavčene vse nepremičnine. Čim bolj široka davčna osnova pomeni obdavčitev vseh nepremičnin, vključno kmetijskih površin, vključno proizvodnih hal, vključno tudi tistih nepremičnin, ki jih ljudje potrebujejo za dejavnost. Tako jaz pač to

razumem in seveda to pomeni davek na davek, pomeni večje število stečajev, pomeni več ljudi na cesti, več nezaposlenih. Davek bo v tem primeru, če govorimo o nepremičninskem davku, dejansko vplival na socialni položaj ljudi.

In glede na to, da moramo ogovorno gledati na nove davke, da moramo odgovorno gledati na ljudi, ki bodo plačevali davke, predlagam, da se o odgovoru ministra opravi razprava na naslednji seji Državnega zbora v skladu s poslovníkom.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

O vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, 24. septembra, v okviru glasovanj.

Z vprašanji bo nadaljeval gospod Jakob Presečnik, ki bo postavil vprašanje ministru za infrastrukturo in prostor gospodu Samu Omerzelu ter ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak.

Gospod Presečnik, izvolite.

JAKOB PRESEČNIK (PS SLS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovana ministrica, spoštovani ministri, kolegice in kolegi!

Predvsem imam vprašanje za ministra za infrastrukturo in prostor. Pričakujem pa, da bo ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pri eventualni spremembi uredbe, govorim o uredbi o dopolnitvi Uredbe o cestninskih cestah in cestnini, verjamem, da pri tej uredbi, ki je bila sprejeta, mislim, da 12. septembra, ni bilo opozorjeno na to, kaj se je dejansko s to uredbo zgodilo.

S to uredbo ste podražili cestnino za nekatera kombinirana vozila in predvsem za tista, ki jih uporabljajo tudi družine z več otroki, da je to tako imenovano družinsko vozilo. Tovrstno zvišanje vinjet za tovrstna vozila je seveda diskriminatorno do ostalih družin. Konec koncev kombinirana vozila, večja vozila za osebni promet uporabljajo tudi razni zavodi, druge civilnodružbene organizacije, humanitarna društva, športna društva in klubi, manjši podjetniki in tako dalje. Prepričan sem, da je odločitev o povišanju cen vinjet za kombinirana vozila protidružinska, protisocialna in s tem tudi v nasprotju z javnim interesom, ki bi moral tovrstne ranljive skupine še dodatno ščititi. Nekako jasno je, da so sledenje, predvsem večje družine bistveno bolj obremenjene od ostalih družbenih skupin, zato nadaljnjih bremen zagotovo ne morejo več nositi.

Sprašujem vas:

Ali boste Vladi predlagali spremembo Uredbe o cestninskih cestah in cestnini in tako upoštevali dejstvo, da kombinirana vozila kot osebna vozila uporabljajo omenjene ranljive skupine državljanov in s tem preprečili vse večji občutek, da Republika Slovenija postaja invalidom in družinam neprijazna država? Ali pa vsaj, če mislite, da ni tako, da do tega občutka ne bi prihajalo.

Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Minister Samo Omerzel, dajem vam besedo za odgovor.

SAMO OMERZEL: Spoštovani gospod predsednik, hvala za besedo. Spoštovani gospod Presečnik, hvala za vprašanje.

Najprej bi želel pojasniti, zakaj smo se celotnega koncepta prenove cestninjenja lotili. Kar se tiče same finančne vzdržnosti Darsa, je bil ključni razlog, zakaj smo se lotili celotne prenove. V naslednjem letu zapade Darsu 365 milijonov evrov obveznosti, leto pozneje 245 milijonov evrov, potem se zopet dvignimo na 275 milijonov in tako do 300, potem pa zopet obveznosti počasi padajo. Dars je po trenutni shemi spodoben servisirati maksimalno med 110 in 120 milijonov evrov obveznosti letno. S tem bomo Darsu omogočili programiranje programov in dolgoročno finančno vzdržnost in s tem seveda kompletno shemo in kompletno koncept naših avtocest. Pri samem uvajanju nove vinjete za kombinirana vozila smo se posvetovali s širšim področjem strokovnjakov in jaz moram reči, da kar se tiče samega odziva na dodatno vinjeto v tem razredu, je bil v resnici dokaj pozitiven odziv. Argumenti so bili naslednji. Na naših cestah opažamo izredno veliko število tujih kombijev, predvsem romunskih in bolgarskih registracij, ki so v tranzitu čez Slovenijo, predvsem je pomembno, da pri teh kombijih imamo opravka z ekološko bolj spornimi vozili, torej je bil to en argument, zakaj se bilo pomembno ta razred posebej obravnavati. Drugi segment znotraj samih branž oziroma prevoznikov, ki je bil ravno tako pomemben, pa je, da pa na nek način tiste, ki kombije uporabljajo za prevoze, ne postavljamo v boljšo pozicijo, da so na nek način neloyalna konkurenca kamionskim prevozom.

Kar se tiče same cene vinjete, povezane z invalidi in pa z družinami z več otroki. To je del, ki ga bomo reševali oziroma ga že rešujemo. Ena zadeva je izredno pomembna pri tem vprašanju. Moramo se zavedati, da če posamezno skupino naslovimo s popustom za posamezni razred, smo potem diskriminatorni do ostalih v Evropi. Konkretno bi to pomenilo, da če omogočimo popust recimo družinam z več otroki v Sloveniji, bi identičen popust bilo treba omogočiti tudi družini iz Romunije ali pa Nemčije. Zato se zavedamo te problematike in z resorno ministrico sva imela kar nekaj pogovorov na to temo. Absolutno ne bi želeli, da na kakršen koli način izpade, da ne razumemo oziroma ne želimo razumeti situacije družin z več otroki in pa da ne razumemo situacije invalidov in podobnih skupin.

Ne bi pa želeli zopet takoj odreagirati in nesistemske reševati problema. Zato mislim, da je prav, da se z resorno ministrico posvetujemo, skupaj iščemo rešitev in pridemo s sistemsko rešitvijo, ki bo pravična in korektna do vseh.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala.

Besedo dajem še dr. Anji Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo.

Moj kolega je že povedal, da iščemo skupaj rešitev. Na žalost je na Vlado prišlo malce po neobičajni proceduri, tako da že v samem postopku sprejetja Ministrstva za delo ni uspelo dati pripombe glede tega. Mi bi vsekakor opozorili, da je položaj velikih družin in pa predvsem invalidov treba varovati, tako kot se že sedaj v zakonodaji z različnimi ukrepi varuje. Tako imajo na primer velike družine poleg višjih davčnih olajšav za tretjega in nadaljnje otroke izplačan tudi dodatek za velike družine. So pa take družilne tudi upravičene do povračila davka na motorna vozila in plačujejo nižjo letno dajatev za uporabo vozil v cestnem prometu, in sicer kar v višini 50-odstotne letne dajatve za osebna vozila. Torej imamo že v različnih sektorskih politikah ukrepe, ki nižajo stroške družinam z več otroki, ki se z njimi tudi soočajo.

Jaz verjamem, da bomo našli neko skupno rešitev, ki bo v polju tega, da jih obravnavamo na način, ki jim priteče, in da ne bomo diskriminatorni do drugih državljanov znotraj Evropske unije.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Izvolite, gospod Presečnik, še dopolnitev vprašanja.

JAKOB PRESEČNIK (PS SLS): Obema se zahvaljujem za odgovor.

Tako bom rekel, v prepričanju in v upanju, da bosta našli primerno rešitev tudi za kategorije družin in drugih uporabnikov slovenskih avtocest, da boste našli primerno in pa pravično rešitev, torej z upoštevanjem vseh dejstev, ki ste jih tudi navajali, v tem upanju ne bom postavljaj želje po dopolnilnem odgovoru. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Torej smo zaključili s tem vprašanjem.

Prehajamo na naslednje vprašanje, ki ga bo postavil gospod Dragan Bosnić, in sicer ministru za izobraževanje, znanost in šport, dr. Jerneju Pikalo.

DRAGAN BOSNIĆ (PS PS): Hvala, lepo pozdravljeni.

Povod za moje vprašanje je zdravje otrok, mislim, da dosti pomembna tema, da je vredna enega vprašanja ministru, in sicer v povezavi s tiskovno konferenco, ki je bila 17. 9., če se ne motim, kjer je bilo govora o evalvaciji programa Zdrav življenjski slog. Tam sem zasledil nekatere zadeve, ki me navdajajo z upanjem, in nekaj problemov, o katerih bi vas želel vprašati. Prof. Janko Strel je v evalvaciji izrazil oziroma prikazal vse dobrobiti projekta, ki poteka od leta 2010, vezan na tretjino osnovnošolcev, približno 27 tisoč otrok, kar je super. Stvar, ki pa me skrbi, je pa dejstvo, ki je bilo tudi tam nakazano, da se aktivnosti v

glavnem udeležujejo mlajši otroci, nekje v zadnji triadi pa jih pravzaprav izgubimo iz teh ali onih vzrokov. Strinjam se z dejstvom, da ta projekt ali program, kakorkoli ga imenujemo, poskuša zapolniti neke vrzeli, ki od časa osamosvojitve naprej postajajo neka tržna kategorija. To pomeni, da športna aktivnost otrok je en plačljiv segment, in tisti, ki si to lahko privoščijo, potem lahko tudi računajo, da bodo svoje zdravje nadgradili ali ohranjali, en velik segment otrok pa iz tega izpade. Toliko bolj spoštujem aktivnost učiteljev, predvsem učiteljev športne vzgoje, ki so pripravljeni, ki prostovoljno izvajajo te programe in si na ta način nekje ustvariti reference za vključevanje v sistem. Vendar še enkrat, mnenja sem, da ti dve dodatni uri športne vzgoje sta hvalevredni, vendar pa me skrbi za tiste, ki iz tega sistema izpadejo.

Zanima me:

Kakšne aktivnosti načrtujete na tem področju?

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Dr. Pikalo, izvolite.

DR. JERNEJ PIKALO: Gospa podpredsednica, spoštovani gospod poslanec.

Hvala lepa za to vprašanje. Res me veseli, da lahko tudi o tako uspešnem projektu, kot je Zdrav življenjski slog, govorimo v tem visokem zboru. Kot ste že sami rekli, približno 33 % vseh učencev je vključenih v ta projekt. Gre za to, da skozi ta projekt financiramo 150 učiteljev. In tisto, kar je najpomembneje, v naši osnovni šoli imajo otroci večinoma tri ure telesne vzgoje na teden. S tem projektom Zdrav življenjski slog pridobivajo dodatni dve uri. Z vami se strinjam, da je to zelo dober projekt, ki je že v štirih letih, od kar teče, pridobil ne samo veliko naklonjenosti javnosti, ampak kaže zelo konkretne rezultate, ki se kažejo v zdravju otrok.

Zdaj pa k vašim skrbem. Mislim, da so vaše skrbi obenem tudi naše skrbi. Strinjam se z vami, da se nekaj zgodi v zadnji triadi osnovne šole, da število tistih, ki so vključeni v ta projekt, začne padati. Mi jih nekako identificiramo v tri skupine. Prva skupina je to, da v nižjih razredih osnovne šole otroci večinoma uporabljajo podaljšano bivanje, in to jim omogoča, da so dlje v šoli. In ker so dlje v šoli, imajo v okviru tega tudi to športno vzgojo. To je eno. Medtem ko v višjih razredih tega ni in sami odhajajo domov. Drugo, kar je, projekt se še po našem mnenju ne izvaja dovolj dolgo, da bi bil tako zakoreninjen v kurikule oziroma na splošno v dejavnost šole. Zato mislimo, da ko se bo projekt izvajal dovolj dolgo, bo tudi v šolah večje zavedanje. In ker bo večje zavedanje, računamo, da bo tudi v zadnji triadi več otrok, ki bodo k temu pristopili. In tretje, čisto na individualni ravni, iz tega istega razloga, zato ker ga še ne izvajamo 8 let, in tisti, ki so bili vanj vključeni v prvih štirih letih, še niso prišli v tretjo triado, je to tudi razlog, da nam mogoče vključenost v ta program pada. Menimo

pa, da ko bo in če bo, in mi seveda načrtujemo, da bi s tem projektom nadaljevali, ko bo po celotni vertikali osnovne šole zadeva stekla, takrat bo, načrtujemo, tudi višja vključenost v zadnji triadi. Predvsem pa je tisto, kar je najpomembnejše, in sicer, da bodo starši, otroci in vsi ostali deležniki videli in sprevideli, da je gibanje tisto, kar daje zdravo življenje, zdrav življenjski slog, in bo ta pritisk oziroma ta spodbuda tista, ki bo učence na nek način spodbujala, da se tudi v zadnji triadi priključijo temu projektu.

Drugače pa ni samo zadnja triada tisto, kar je problem. Opažamo tudi, da je nekoliko več deklic v primerjavi z dečki. Tako je to nekaj, kar tudi moramo še korigirati ali pa vsaj poskušati korigirati. Opažamo tudi, da regionalno ni čisto enaka izvedba. V nekaterih krajih, kjer je tradicionalno močna športna aktivnost, recimo, se tudi nekoliko bolje izvaja projekt Zdrav življenjski slog. Imamo pa regije, kjer so zelo veliko počeli na temo infrastrukture, nimajo pa programov tako močnih oziroma tudi nimajo tako močne tradicije športnega udejstvovanja in zaradi tega potem tudi ta projekt Zdrav življenjski slog mogoče malo manj zaživi. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Izvolite, gospod Bosnić.

DRAGAN BOSNIĆ (PS PS): Ta odgovor je v redu, vendar me tu vseeno moti ena zadeva. Koordinator tega programa gospod Gros je povedal, da dokler ni obvezno, ne more nikogar prisiliti. Namreč ta formulacija s slogom ne gre skupaj. To pomeni, če se razvija nek zdrav življenjski slog, ta element prisile in obveze.

In me zanima:

Ali mogoče kanite razširiti to svojo aktivnost oziroma jo povezati z Ministrstvom za zdravje, s kulturnim ministrom in ministrom za kmetijstvo, kjer bi našli neka skupna stičišča. Spomnite se projekta Zdrav slovenski zajtrk, ki je bil pač enkratni dogodek. Če bi postal stalna praksa, ga vidim v tem vašem programu Zdrav življenjski slog kot nekaj dobrodošlega tudi za zdravje. Zdaj ne bi šli v neke definicije organizacije WHO, kaj to je, ampak prenesti kot obvezo v šolski sistem, se mi zdi mogoče malenkost ponesrečena opcija, in potem še ta element prisile.

Zato me zanima:

Ali morda razmišljate tudi o širitvi izven institucije? Govorili ste o uporabi infrastrukture, javnih površin. Ali so razmišljanja v to smer?

Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Želite še besedo, dr. Pikalo?
Izvolite.

DR. JERNEJ PIKALO: Hvala lepa tudi za to razmišljanje.

Seveda zdaj ne bi želel komentirati izjave gospoda Grosa, ampak kolikor se spomnim te tiskovne konference, je šla predvsem v smer, kar je bil na začetku načrt, da to po poteku časa projekta ne bi bil več samo projekt, ampak da bi to počasi prešlo na integralna sredstva in bi to potem bil del rednega kurikula. Potem je mogoče govoriti o prisili, na nek način seveda prisili. Ampak v tej javnofinančni situaciji, kot smo sedaj, na žalost ne moremo tega izpeljati na ta način. Smo pa našli dodatna sredstva iz tako imenovanega "over commitmenta", tako da preden starta nova perspektiva za naslednje leto, še imamo denar, tako da smo namenili dodaten denar za ta projekt Zdrav življenjski slog. Potem pa računamo, da ga bomo v naslednji finančni perspektivi nadaljevali.

Kar se tiče našega sodelovanja z drugimi ministrstvi oziroma drugimi resorji, jaz sprejemam to pobudo. Mislim, da smo nekaj že sodelovali predvsem z Ministrstvom za zdravje oziroma z zdravstvenimi službami, je pa čas in se strinjam z vami, da bi mogoče celo ob novi finančni perspektivi in ob pregledu in evalvaciji, ki jo vse skozi počnemo, šli v zgodbo tudi z drugimi ministrstvi, skratka z vsem tem, kar prispeva k zdravemu življenjskemu slogu. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospa Iva Dimic bo zastavila vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala predsedujoča. Spoštovana gospa ministrica!

Po definiciji zakonov o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev je denarna socialna pomoč socialno-varstveni prejemek, ki zagotavlja upravičencu sredstva za zadovoljevanje njegovih minimalnih življenjskih potreb. Namenjena je tistim posameznikom in posameznicam, ki si ne morejo zagotoviti materialne varnosti zaradi okoliščin, na katere sami ne morejo vplivati. Zaradi propada številnih podjetij in izgube velikega števila delovnih mest se je mnogo delovnoaktivnih ljudi brez svoje krivde znašlo med brezposelnimi, ki kljub aktivnemu iskanju ne najdejo zaposlitve ali pa je ta le za krajši čas. Zaradi vedno višje stopnje brezposelnosti pa tudi zaradi zdaj, lahko rečem že dolgotrajne gospodarske in finančne krize številni ne dobijo redne ali vsaj daljše zaposlitve po več let. Po izteku nadomestila za čas brezposelnosti je denarna socialna pomoč edini prejemek, ki brezposelnim omogoča dobesedno preživetje njih samih, pogosto pa tudi njihovih otrok in njihovih družinskih članov. Višina mesečne denarne socialne pomoči znaša od 1. avgusta 2013 265,22 evrov. Navedena višina ne zagotavlja upravičencem njihovega osnovnega preživetja. Minimalni življenjski stroški znašajo namreč po Statističnem uradu Republike

Slovenije več kot 2-kratnik denarne socialne pomoči. Denarna socialna pomoč tako ne dosega svojega osnovnega namena, to je zagotavljanje sredstev za zadovoljevanje minimalnih življenjskih potreb upravičencev. Pod pragom revščine živi v Sloveniji skoraj 400 tisoč ljudi in na stopnjo revščine vplivajo zlasti prenizki socialni transferji.

Gospa ministrica, sprašujem vas:

Ali boste že pri napovedani spremembi zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev zvišali znesek mesečne denarne socialne pomoči do višine, ki bo upravičencem dejansko zagotavljala pokrivanje njihovih najosnovnejših življenjskih stroškov?

Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Ministrica dr. Kopač Mrak, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica. Hvala za vprašanje, gospa Dimic.

Seveda je znesek, ki ste ga omenili, to je znesek osnovnega minimalnega dohodka 265 evrov od avgusta. Je eden redkih dohodkov, ki se v Sloveniji še usklajuje z inflacijo, kar je seveda prav, in je ta osnovni minimalni dohodek pogoj za izračun denarne socialne pomoči, ki jo pridobi posameznik ali družina. Izračuni, ki so bili narejeni v letu 2009 in so bili podlaga, so kazali, da bi moral biti ta osnovni minimalni dohodek višji. Predvideno je bilo v vrednosti 288,81 evrov. Na žalost je zaradi interventnega zakona in potem tudi Zakona o uravnoteženju javnih financ ta znesek ostal na 260 evrov in se je letos uskladil na 265 evrov. To vsekakor ni tista vrednost, ki bi si jo želeli vsi mi verjetno v tej dvorani in tudi vsi državljani in državljanke, vendar je glede na stanje, v katerem je država, težko pričakovati takojšen dvig. Vsekakor je pa treba tudi imeti v mislih različne denarje prejemke, ki jih državljani imajo, na primer, 265 evrov je torej osnovni minimalni dohodek, medtem ko je minimalna vrednost, najnižja vrednost denarnega nadomestila 350 evrov, ki je pravica iz socialnega zavarovanja in na podlagi katere so ljudje, državljani in državljanke, delavci in delavke plačevali prispevke. Hkrati pa je treba na žalost povedati, da je tudi višina minimalne plače neto krepko pod 606 evrov. Trenutno znaša neto vrednost okoli 564 evrov. Torej vse te vrednosti so na žalost pod 606 evrov, in to vsekakor kaže na stanje, v katerem smo. Je pa seveda dvig posameznih vrednosti treba gledati v celoti. Ker to pomeni, če bi to dvignili, kaj bi pomenilo to do denarnega nadomestila in tudi do minimalne plače. Vsi ti prejemki so v naši državi močno povezani. Vsekakor pa bi si želeli vsi več, vsi boljše, več prihodkov, da bi jih imeli posamezniki in posameznice. Je pa vse to predvsem odvisno od gospodarstva, predvsem od dodane vrednosti, ki jo ustvarimo v gospodarstvu. Tako bomo lahko imeli višjo

minimalno plačo in potem tudi višje socialne transferje. Vsekakor pa bomo z najnujnejšimi spremembami socialne zakonodaje predvsem olajšali življenje enostarševskih družin in velikih družin. Kar nekaj pomembnih sprememb je predvidenih. Če omenim samo nekatere. Dvig minimalnega dohodka za drugo odraslo osebo v družini bomo dvignili z 0,5 na 0,6 osnovnega zneska minimalnega dohodka. Dali bomo možnost dodelitve izredne denarne socialne pomoči za upravičencev do varstvenega dodatka, razširili bomo krog upravičencev do dodatka za delovno aktivnost. Uveljavili bomo ugodnejši način upoštevanja dohodkov iz študentskega dela. Povišali bomo dodatek za otroka v primeru enostarševske družine z 0,1 na 0,2 osnovnega zneska minimalnega dohodka. Potem bomo 20 % otroškega dodatka izvzeli iz dohodka, ki se upošteva pri družinah pri izračunu vseh drugih prejemkov, povešali bomo mejo prihrankov, ki izključujejo družino, da pridobijo denarno socialno pomoč ali varstveni dodatek in predvsem zelo pomembna stvar, uvajamo možnost prostega poudarka centrov za socialno delo v zvezi z upoštevanjem nepremičnin, s katerimi stranke ne morejo razpolagati. Torej da tam, kjer dejansko ljudje ne morejo razpolagati, bi centri za socialno delo morali imeti diskrecijsko pravico, da odločijo, ali se to upošteva v dohodek ali ne. Najpomembnejša sprememba pa je to, da se bodo pri prejemkih, transferjih, kot so otroški dodatek, državna štipendija, subvencije za vrtec, ne bo tako, kot je bilo sedaj, da so se upoštevali pretekli dohodki ali celo polpretekli, ampak možnost bodo ljudje imeli tudi med letom vlagati vloge, če bi prišlo do spremembe vrste njihovega dohodka.

Ta zakon bo pred vami. Vi boste presojali. Na ministrstvu smo poskušali v danih finančnih zmožnostih, veste, v kakšnih je država, iskati tista nujna povešanja, da bodo državljani in državljanke lažje preživeli. Vsekakor pa bi si morda želeli še kakšno dodatno spremembo.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Izvolite, gospa Dimic.

IVA DIMIC (PS DeSUS): Hvala še enkrat.

Jaz bi mogoče samo nekoliko v drugem delu konkretno opozorila glede denarne socialne pomoči, ki se, razen v primeru trajne nezaposljivosti ali trajne nezmožnosti upravičenca za delo, priznava za krajši čas od treh do največ enega leta. Pa bi opozorila na prakso, na okoliščine, v katerih živimo in na katere smo poslanci opozorjeni, da velikokrat pride do situacije, ko upravičenec brez lastne krivde vloge za denarno socialno pomoč ne more vložiti pravočasno in tako ostane brez vsakršnih sredstev za lastno preživljanje. Gre za primere bolezni ali poškodb prejemnikov denarne socialne pomoči, ko je nujno njihovo bivanje v bolnišnicah ali drugih zavodih. Zaradi

nepravčasne oddaje vloge ostane upravičenec do denarne socialne pomoči brez vsakršnih sredstev za življenje, stroški pa mu vseeno nastajajo. Gre v prvi vrsti za stroške najemnin in tekočih stroškov stanovanja, pa tudi za stroške zdravil in zdravstvenih pripomočkov. Opažamo namreč tudi, da so vedno pogostejši sodni postopki za odpoved najemnega razmerja in posledično deložacije upravičencev do denarne socialne pomoči prav zaradi nerednega plačila najemnin, do katerih pa prihaja zaradi povsem objektivnih razlogov.

Sprašujem vas, gospa ministrica:

Ali boste v načrtovanih spremembah zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev uvedli možnost avtomatskega podaljšanja časa prejemanja denarne socialne pomoči, če se razmere pri upravičencu niso spremenile in prosilcu ne bo treba vsakič znova izpolnjevati celotne vloge?

Hvala vam za odgovor.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Izvolite, ministrica.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Denarna socialna pomoč se dejansko upošteva glede na tvojo trenutno situacijo. In če gre za prosilce, kjer lahko center za socialno delo oceni, da ne bo prišlo do izboljšanja njihove situacije, se jim torej ne da samo za 3 mesece, ampak se jim lahko da za šest mesecev. Vendar vsekakor pa je treba, ker je to transfer, ki gre na trenutno situacijo posameznika, ponovna vloga. Imamo drug tip pravic, kot so na primer otroški dodatek, ki se za eno leto odmeri. Denarna socialna pomoč pa je tako specifičen, je zadnji v vrsti, če tako rečem, znotraj sistema socialnih pomoči prejemek, ki ga posameznik res mora vedno znova opravičiti, da ga lahko dobi. Seveda so določene varovalke in jaz seveda v primerih, ko posameznik zaradi bolezni ali drugih zadev ne more vložiti, jaz verjamem, da se je možno na centrih za socialno dogovoriti in da take nastope lahko tudi prej javiš in da se da na drug način kot s spremembo zakona za tovrstne spremembe dogovoriti v okviru dela na centrih za socialno delo. Spremembe ne bodo šle v smeri, da lahko posameznik kar za leto, dve ali tri pridobi denarno socialno pomoč, ker bi bilo to v nasprotju z logiko denarne socialne pomoči. Seveda pa je tak prejemek varstveni dodatek, ki pa je za starejše, ki so že nezmožni za delo, pri teh pa ni pričakovati, da bi se jim lahko spremenila situacija, zato se varstveni dodatek da za daljše časovno obdobje.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Mag. Majda Potrata bo zastavila vprašanje ministru za izobraževanje, znanost in šport dr. Pikalu.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovani ministrici, spoštovani minister!

Vprašanje, ki vam ga zastavljam danes ni moje prvo vprašanje na temo šolske infrastrukture. Že januarja 2010 sem zastavila vprašanje, ki je bilo tedaj izzvano s posebnim dogodkom, to je bilo z razstavo Sodobna arhitektura šol in mednarodno konferenco ob tem. Nekaj zunanjih dogodkov je pa vendarle še vedno takih, kot so bili tudi tedaj. In ker je tudi v odgovoru, ki sem ga dobila marca 2010, nekaj dejstev, sem sklenila to vprašanje ponoviti. Gre pa za to, da je ob različnih dogodkih mogoče zaznavati tako pripombe kot pohvale na račun podobe in izvedbe šolske infrastrukture.

Ne moremo se ravno pohvaliti s tem, da smo obogatili slovenski arhitekturno dobro zasnovani prostor s številnimi visokošolskimi zgradbami. Mislim, da tukaj imamo kar nekaj dolgov še na ta račun, zlasti treh akademij. Bolj nas zanimajo tiste stvari, ki so del obvezne naloge države, ki mora zagotoviti prostore za obvezno osnovno šolo, za srednje šolstvo in seveda tudi za vrtce. Dobršen del vsega tega je tudi v domeni občine, ampak tisto, kar je zadnje čase opazno, je, da se pogosto lotevajo prenove samo lupine šolskega prostora, ker gre v glavnem za energetske sanacije, manj pa se šolski prostor prilagaja zahtevam novih učnih vsebin.

Tukaj bi morebiti kazalo razmisliti tudi o tem, kar sem vas vprašala:

Kako pravzaprav Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport vključuje predloge arhitekturne stroke pri investicijah v slovensko šolsko infrastrukturo?

Zanima me seveda predvsem tisti del, ki ni samo estetsko pogojen in šolske stavbe pomenijo opazno obogatitev kulturne krajine, ampak tudi:

Kako se arhitekturne rešitve vključujejo v vsebinske rešitve in gospodarjenje s prostorom v tem segmentu?

Hvala za odgovor.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Izvolite, minister.

DR. JERNEJ PIKALO: Hvala lepa, gospa podpredsednica. Spoštovana poslanka!

Jaz bom rekel tako. Dve stvari sta, kar se tiče umeščanja v prostor oziroma arhitekturnih rešitev. Ena, tisto, kar se mi zdi pomembno glede tega, kar počne naš direktorat za investicije, ki je večinoma odgovoren za ta del šolske infrastrukture, tako kot ste sami ugotovili, v povezavi z občinami, je ta, da smo naredili premik od zgolj ukvarjanja s financiranjem k ukvarjanju s svetovanjem. Včasih je svetovanje pri investicijah izjemno izjemno pomembno. In drugo, kar je, mi poskušamo ravno v tem svetovalnem delu kar v največji meri upoštevati ne samo priporočila,

ampak tudi zaveze, ki jih imamo glede umeščanja objektov v prostor in tudi glede estetskih standardov, ki naj bi tu veljali. Jaz vedno rečem, da se gibamo nekje med lepoto, uporabnostjo, ergonomičnostjo, ekonomičnostjo, funkcionalnostjo in trajnostjo. V vsakem primeru upoštevamo vsa dognanja stroke, redno uporabljamo javne arhitekturne natečaje. Ne samo za določene objekte, vi poznate primere, kot sta dva kampusa na Univerzi na Primorskem, Livade, Sonce in tako naprej. Potem javni arhitekturni natečaj je bil izveden tudi za Fakulteto za kemijo in kemijsko tehnologijo ter Fakulteto za računalništvo in informatiko, tako da se poslužujemo in želimo še naprej dobro sodelovati z arhitekti. Pri tem jaz mislim, da moram posebej izpostaviti sodelovanje z Zbornico za arhitekturo in prostor. Tudi z njimi zelo dobro sodelujemo, kajti oni so tisti, ki so pooblaščenici za organizacijo javnih natečajev z arhitekturnega področja in tudi z njimi mislim, da dobro delamo in se pridružujem vaši skrbi in obenem, če sem prav razumel tudi želji, da naši šolski prostori ne bi bili samo funkcionalni, ampak da bi bili tudi lepi in da bi sledili vsem najnovejšim dognanjem arhitekturne stroke, tudi kar se tiče notranje ureditve prostora, potreb glede učne funkcionalnosti in tako naprej. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Izvolite, mag. Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala lepa, gospod minister, za ta del odgovora.

Ko govorimo o estetiki, tvegamo, da ne bomo imeli vsi enakega stališča do tistega, kar vidimo, menim na zadnjo pridobitev, to je Medicinsko fakulteto v Mariboru, ki je rezultat arhitekturne veličine Podreke, pa je vendarle sodba o tej stavbi lahko zelo različna. Sama sem dolgo časa delovala na nekoč enotni pedagoški fakulteti, ki se je zaradi razbitja na več fakultet tudi morala znotraj tega malenkost prilagajati, pa je bila to tudi stavba, ki je imela posebno nagrado za izvedbo.

Ampak jaz bi vas v tem drugem vprašanju, v dopolnilnem vprašanju vendarle spomnila še na tisti del odgovora, ki mi ga je takrat dal minister dr. Lukšič, ko je napovedal, da bodo na ministrstvu naredili najprej pregled stanja, ki obstaja na šolskem polju. Gre namreč za vprašanje, da ministrstvo svetuje takrat, kadar se investicija načrtuje. Vprašanje pa je, ali je napravljena analiza celotnega slovenskega šolskega prostora in tudi s tem ugotovitev vseh potreb, ki obstajajo v Sloveniji. Vem, da se demografska slika lahko spremeni, recimo v Stročji vasi so rekli, da ne more biti nove šole, ker je v Razkrižju nova šola, pa je zdaj v Stročji vasi vseeno nova in še bi lahko takšnih drobnih primerov iz okolja navedli.

Torej sprašujem:

Ali je pregled stanja napravljen?

Hvala lepa tudi za ta odgovor.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala. Minister, izvolite.

DR. JERNEJ PIKALO: Hvala lepa, še enkrat.

Bom zelo direkten. Da bi vedel, da je takšna analiza narejena za celotno Slovenijo, ne. Imamo pa, in s tem se dnevno ukvarjamo, nekaj primerov, recimo tudi arhitekturno mogoče ne najbolj rešenih osnovnih ali srednjih šol, ki spadajo v našo neposredno zadolžitev, in s tem se moramo ukvarjati. Kot se ljudje starajo, se starajo tudi stavbe in s staranjem se marsikaj pokaže, in tam to zadevo rešujemo. Tako da za posamezne primere da, da bi bila celotna analiza, pa ne. Bom pa v vsakem primeru, hvala za vašo pobudo, zelo natančno povprašal, kaj se s tem dogaja.

Kar pa se tiče tiste stavbe tam ob Dravi, vem, vi ste domačinka, jaz nisem, ampak osebno moram reči, da me je razlaga profesorja Podreke na sami prireditvi prepričala, kajti ima nek globlji vpogled v to, kako je stavba umeščena v tisti prostor. Jaz moram reči, da sem že dvakrat oziroma trikrat, če prav štejem, bil v tisti stavbi, vključujoč s prejšnjo sredo, in kot študijski prostor in kot prostor za laboratorije in tako naprej se mi zdi izjemen, da bodo študentje imeli izjemne pogoje za delo, tudi knjižnica je izjemno inovativno rešena. Od zunaj pa je stvar okusa in estetskih kriterijev, ampak glede na umestitev in glede na vso filozofijo zadaj, moram reči, da me je profesor Podreka prepričal.

Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Mag. Andrej Vizjak ima vprašanje za ministrico za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Kopač Mrakovo.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Spoštovana ministrica, spoštovane kolegice in kolegi!

Usklajevanja okrog pokojninske reforme so bila razmeroma zahtevna, mnogokrat so se križali interesi javnih financ, delodajalcev in tudi delojemalcev in na koncu smo se uspeli dogovoriti za kompromis, ki je bil potrjen tudi v tem parlamentu soglasno. To pomeni, da velja spoštovati dogovorjeno. Še to, pri teh usklajevanjih in tudi na koncu pri rezultatu je na nek način bil dostikrat v medijih, po moji oceni neupravičeno, izpostavljen občutek, češ da smo nesorazmerno popuščali recimo sindikatom napram delodajalcem in podobno. Ena izmed zelo pomembnih zahtev delodajalcev je bila tudi prenova meril in kriterijev za plačevanje prispevkov za poklicno zavarovanje. Namreč poklicno zavarovanje se plačuje bodisi za tista delovna mesta, ki so zdravju škodljiva, bodisi se jih ne da opravljati praktično celo pokojninsko dobo oziroma so to poklici, kjer je treba prej zaključiti, to so t. i. beneficirani, po starem, poklici, zato se to poklicno zavarovanje plačuje

zgolj za tiste, kjer na podlagi meril in kriterijev dejansko obstajajo za to razlogi. Seveda stroka in ne nazadnje tudi tehnološki razvoj je napredoval, zato tista delovna mesta, ki so morebiti pred 10, 20 leti sodila med zdravju škodljiva, danes več ne sodijo. Zato velja nenehno obnavljati sezname delovnih mest, seveda na podlagi jasnih meril in kriterijev, v katera delovna mesta sodijo. V 413. členu smo se dogovorili, da Vlada, seveda na podlagi predloga Ministrstva za delo in na podlagi uskladitve s socialnimi partnerji, predlaga merila in kriterije za novo razvrstitev delovnih mest, za katere so delodajalci dolžni plačevati zavarovanje, t. i. poklicno zavarovanje. Danes je september leta 2013, se pravi dobrih 8 mesecev od začetka veljavnosti zakona, a teh meril in kriterijev ni. Ni tudi posledice, se pravi nove razvrstitve delovnih mest in zelo jasno je, da se ne spoštuje ta člen zakona.

Zato ministrico za delo sprašujem:

Zakaj doslej Vlada ni sprejela uredbe, s katero bi razvrstila oziroma uveljavila merila in kriterije za ta delovna mesta in tudi način in financiranje seznamov delovnih mest, zaradi katerih morajo delodajalci plačevati obvezno to poklicno zavarovanje.

Torej ministrica:

Zakaj tega predpisa še ni?

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Izvolite ministrica.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala, podpredsednica. Hvala za vprašanje gospod mag. Vizjak.

Morda bi uvodoma povedala to, da je ZPIZ-2, kot vi dobro veste, v celoti spremenil bivše obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje v poklicno zavarovanje, ne samo glede poimenovanja, ampak tudi in predvsem glede vsebine in višine pravic ter pogojev za pridobitev te pravice. S tem v zvezi je treba poudariti, da je ZPIZ-2, ne glede na to, da je bil usklajen s socialnimi partnerji ali pa morda prav zaradi tega, glede teh pravic pustil kar nekaj odprtih vprašanj, ki so ključna za to, da se lahko pripravi in sprejme prva pomembna stvar, to je pokojninski načrt. Šele ko bo pokojninski načrt dobil pozitivno mnenje na Ekonomsko-socialnem svetu, ga bo ministrstvo lahko odobrilo in bo pokojninski načrt uveljavljen. In šele ko bo to storjeno, se bodo zavarovanci lahko poklicno upokojevali in s tem pridobili pravico do poklicne pokojnine. Zato je tudi v dogovoru s socialnimi partnerji ključno, da se najprej sprejme sam pokojninski načrt in se s tem zavarovancem omogoči poklicna upokojitve, kar je osnovni namen poklicnega zavarovanja.

V zvezi z navedenim vas obveščam, da sem nemudoma po nastopu mandata pozvala socialne partnerje k imenovanju delovne skupine Ekonomsko-socialnega sveta in ta je spomladi začela z delom. Torej takoj, ko sem nastopila

mandat, sem to storila. Naloge delovne skupine so, prvič, priprava pokojninskega načrta, drugič, seznam delovnih mest ter tretjič, kriteriji in merila za določitev delovnih mest. Delovna skupina, kot je bilo skupaj v soglasju dogovorjeno, bo najprej pripravila pokojninski načrt, predvidoma še do konca tega meseca. Jaz mislim, da je to nujno. Nato bo pa takoj dokončala pripravo seznama delovnih mest in uredbe o merilih in kriterijih za določitev delovnih mest, na katerih je obvezna vključitev v poklicno zavarovanje. Glede uredbe o merilih in kriterijih pa želim opozoriti tudi na to, da revizija seznama delovnih mest, na katerih je obvezna vključitev v poklicno zavarovanje, stoji že več kot 20 let, kar kaže, za kako zahtevno materijo gre. In verjetno ob tem, ko ste izpostavili, kako naporno ali pa zahtevno je usklajevanje s socialnimi partnerji, se zavedate, kako težka je sedaj ta materija in predvsem to, da je glede na ZPIZ-2, glede na člen, ki ste ga omenjali, potrebno soglasje socialnih partnerjev glede meril in kriterijev. Rok, ki je bil določen, 6 mesecev, je glede na vsa ta dejstva prekratek. Vendar vsekakor delamo vse v smeri, da bo to čim prej tudi zaključeno. Glede revizije delovnih mest, na katerih je obvezna vključitev v poklicno zavarovanje v javnem sektorju, pa želim poudariti, da so le- ta določena z zakonom. Aktivnosti za javni sektor že potekajo v okviru ministrstva za notranje zadeve in javno upravo. Mi sodelujemo, pomagamo, vendar vsekakor so to zelo pomembna vprašanja.

Naj na koncu zaključim, da v tem trenutku je po oceni socialnih partnerjev dejansko ključno, da se sprejme pokojninski načrt in na podlagi novega zakona bomo potem tudi določili, na podlagi te uredbe so določeni kriteriji in merila, ki pa se določijo v soglasju s socialnimi partnerji, kar bo potem podlaga tudi za proučitev, katera delovna mesta so torej tista, za katere se bo plačeval prispevek in za katere ne. Se pa seveda z vami strinjam, da je to v gospodarski situaciji, v kakršni smo, zelo pomemben ukrep, in delovne skupine delajo z vso močjo v tej smeri, da se to čim prej tudi zgodi.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Mag. Vizjak, izvolite.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Ja, torej kot prvo, če se želite še naprej uspešno pogajati s socialnimi partnerji, je pomembno, da se beseda drži. Beseda je bila dana in zapisana v zakonu, da bo ta podzakonski akt pripravljen v šestih mesecih. Zdaj je več kot osem mesecev mimo, tega podzakonskega akta ni. Delodajalci so zato upravičeno ogorčeni, ker jim nalagate tudi s temi zamudami stroške, ki jih lahko ne bi trpeli. Ob vseh povišanih davkov v tej državi, ob siceršnji relativno veliki nenaklonjenosti do delodajalske strani je to samo še en simbolični dodatek, ki dokazuje, da pravzaprav tudi tam, kjer države ne bi nič ostalo, ne greste naproti pričakovanjem po zniževanju nepotrebnih stroškov, kajti za

marsikatero delovno mesto se plačujejo prispevki za poklicno zavarovanje, čeprav delovno mesto zaradi napredka v tehnologiji že zdaleč ne sodi več v to skupino.

Seveda ni bilo dogovora 20 ali več let okoli tega, ker ni interesa. Interesa ni na nobeni strani, še najmanj pa na strani Kada, ki uspešno zbira ta denar in rešuje svoje probleme.

Spoštovana ministrica, rekli ste, da ste pred šestimi meseci, to se pravi, takoj po nastopu, oblikovali delovno komisijo, ki še ni naredila niti prvega koraka, to je pokojninskega načrta, kaj šele, da bi ga začela usklajevati s socialnimi partnerji. Torej jaz apeliram na vas, tudi zaradi tega, ker smo ta dogovor dosegli, da s temi prizadevanji pohitite in tudi dorečete to v najkrajšem možnem času.

Verjemite mi pa, da vas bom na to še spomnil v tem parlamentu.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Ministrica, želite dopolnitev?
Izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: V to ne dvomim in prav je tako. Rada bi samo morda še enkrat opozorila, da je treba glede na določbe člena ZPIZ soglasje socialnih partnerjev. Torej ni samo stvar ministrstva, da pripravi te kriterije in merila, ampak se morajo vsi socialni partnerji v okviru delovne skupine, ki je bila imenovana, strinjati o tem. To je ena izmed zelo pomembnih določb zakona, se strinjam, ampak glede na to soglasje, tako kot je, moramo doseči strinjanje vseh, tako da verjetno gre, kako pogajalsko sposobni bomo na ministrstvu, vendar moramo doseči soglasje vseh partnerjev in nikakor ne gre za zavlačevanje Vlade, da Vlada ali resorno ministrstvo tega ne bi želelo. Pokojninski načrt je pred SODPZ., mislim, da pred zadnjim branjem, toda ni, da ne bi delovna skupina ga že uskladila, je pred končno potrditvijo v okviru SODPZ, ki tudi prvi potrjuje pokojninski načrt, kateremu da potem resorno ministrstvo tudi soglasje in s tem začne veljati. Toda vsekakor vam lahko zagotovim, da se socialni partnerji vsi trudimo za to, ker se strinjamo, da tisto, kar je zapisano, je treba spoštovati, tako da na tem potekajo aktivnosti, to vam lahko zagotovim.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Mag. Katarina Hočevar bo postavila vprašanje ministru za izobraževanje, znanost in šport dr. Pikalu.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Hvala za besedo. Lepo pozdravljeni še enkrat.

V letu 2012 je bil v Slovenijo zabeležen največji porast števila brezposelnosti med mladimi v celotni Evropski uniji. Praktično dnevno se osebno ali prek medijev srečujemo in seznanjamo z negotovostjo, s katero se srečuje slovenska mladina. Tudi strokovnjaki nas

opozarjajo pred pojavom tako imenovanega bega možganov. Čeprav so mladi razočarani nad okoljem v naši državi, pa kljub vsemu ne gre zanikati tudi iskrenega interesa vlade, da želi izboljšati njihov položaj. Prejšnji teden je v tem državnem zboru potekala javna razprava o predstavitvi mnenj o resoluciji nacionalnega programa za mladino v letih 2013–2020. Resolucija je sicer pripravljena kar z enoletno zamudo na podlagi Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju, ima kar 122 strani.

Tisto, kar me zanima, spoštovani minister, je:

Kako boste zagotovili, da ta resolucija ne bo le nov kup mrtvih črk na papirju?

Resoluciji mora slediti ustrezen izvedbeni načrt.

Kako boste zagotovili njegovo horizontalno obravnavo in pa aktivno vključitev drugih resorjev?

Kako boste zagotovili, da bo ta izvedbeni načrt tudi dejansko zagotavljal boljši položaj mladih tako na področju izobraževanja, na trgu delovne sile in pa bivanjskih pogojev?

Kot pristojnega ministra za področje mladine vas tako sprašujem:

Kaj optimističnega in konkretnega ponujate mladim, ki ne želijo biti del problema, temveč del rešitve?

Kako jih boste dejansko vključili v pripravo tega izvedbenega načrta?

Hvala za odgovor.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Izvolite minister, dr. Pikalo.

DR. JERNEJ PIKALO: Gospa podpredsednica, spoštovana gospa poslanka.

Prejšnji teden smo bili tu v parlamentu, v tem visokem zboru, in s tem smo želeli poleg vse debate, ki je tu potekala, dati posebno sporočilo. In to je bilo, da mladinsko politiko, torej ukrepe za delo z mladimi, dvigujemo na najvišjo možno raven. To smo naredili kot zaključek nečesa, kar doslej ob nobenem nacionalnem programu, vsaj kar se tiče našega resorja, še nismo naredili. In to je, da smo dva meseca med poletnimi počitnicami izvajali terensko kampanjo po regionalnih centrih, da smo vsem tistim, ki so zainteresirani za to tematiko, vsem medijem in tako naprej, poskušali dati sporočilo, kako zelo pomembna je ta zadeva za prihodnost mladih.

Če hočete, da grem na vaša zelo konkretna vprašanja. Že zadnjič v parlamentu sem rekel zelo jasno, če kaj prinaša ta program, je to, da poslej o mladih ne bomo več razpravljali brez mladih. Karkoli bomo počeli, ne samo resolucija o nacionalnem programu, ampak na splošno nivo politične kulture in tudi politik zahteva, da odslej vključujemo mlade kot deležnike v tem procesu. Mislim, da je to pomembno. Pomembno zaradi tega, da se ne

bo zgodilo, da bodo sprejeti ukrepi, ki za mlade ne bi bili sprejemljivi ali celo ne bi imeli učinka.

Kar se tiče samih mrtvih črk na papirju, mislim, da eno je ta del kampanje, drugo pa je tako imenovana evalvacija. Če boste pozorno prebrali resolucijo o nacionalnem programu, boste videli, da ima zelo jasno opredeljene prioritete, cilje, merila in kazalnike. Na te prioritete, cilje, merila in kazalnike bo, tako kot je zapisano v nacionalnem programu, sledila evalvacija. Zaenkrat na vsaka tri leta v tem državnem zboru in potem ob koncu tudi v obliki zaključnega poročila temu državnemu zboru. In drugič, kar je pomembneje z vidika operativnosti, je, da bomo v okviru naših že obstoječih inštitucij ustanovili tudi enoto za evalvacijo, tako tudi piše v nacionalnem programu, ki bo stalno spremljala, kako dobro se ta program uresničuje. In to je način, da ne bo ostal samo mrtva črka na papirju.

Drugo, kar se tiče same horizontalne obravnave in aktivne vključitve drugih resorjev. Mislim, da že s tem, ko smo ta nacionalni program sprejeli na Vladi, je to postal vladni. Torej to pomeni, da so vsi resorji, in bilo je potrebno kar nekaj usklajevanja do takrat, ampak vsi resorji sedaj zelo natančno vedo, kaj je njihova naloga in kaj bomo glede tega v prihodnjih letih počeli. Sodelujemo z različnimi nosilci. V nacionalnem programu so zelo jasno opredeljeni nosilci posameznih nalog. In spet bo naloga, sedaj v narekovajih rečeno, našega urada, Urada Republike Slovenije za mladino, zato da bo na eni strani tehnično in na drugi strani vsebinsko koordiniral vse te aktivnosti. In to je pomembno. Skratka, pristojna ministrstva, ostali deležniki, Urad Republike Slovenije za mladino.

Kar se tiče izvedbenih načrtov, bi rad rekel, da takoj po sprejetju nacionalnega programa v tem visokem zboru, bomo pristopili k izvedbenim načrtom. Spet je bilo obljubljen vsem mladinskim organizacijam, ki imajo tako ali drugače interes na tem področju, da bodo sodelovali pri pripravi teh izvedbenih načrtov in da bomo v naslednjih treh mesecih te izvedbene načrte tudi pripravili. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Mag. Katarina Hočevar, izvolite.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Hvala za besedo.

Spoštovani minister, iskrena hvala za ta del odgovora. Resnično želim in upam, da bo ta izvedbeni načrt medresorsko usklajen in pripravljen v tem obljubljenem trimesečnem roku. Mislim, da ste se k izpolnitvi tega roka zavezali tudi na javni predstavitvi mnenj.

Tako kot ste sami dejali, je pomembna evalvacija in horizontalno sodelovanje teh ukrepov.

Zanima me:

Ali je Urad za mladino, ki ste ga tudi omenili, kadrovsko dovolj okrepljen za izvajanje te pomembne naloge?

Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Izvolite, minister.

DR. JERNEJ PIKALO: Hvala lepa.

Zelo kratek bom. Ja, mislim, da je, zato ker ni samo Urad za mladino v tej zgodbi, ampak je, tako kot sem rekel, zgodba glede evalvacije širša. Tako kot ostale javne službe oziroma ostali organi, državni organi na nek način tudi Urad za mladino deli, kako bi temu rekel, dobre in slabe strani ostalih organov. Mi se trudimo, da ga bomo kadrovsko okreplili oziroma ga primerno opremili, zato da se bo lahko nacionalni program za mladino izvajal. So pa, in mislim, da zdaj že vsak v tej državi razume, omejitve glede tega in ne moremo iti preko gabaritov, ki jih imamo postavljene. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Ljubo Žnidar ima vprašanje za ministra za infrastrukturo in prostor gospoda Sama Omerzela.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovana podpredsednica, spoštovani ministrski zbor, spoštovane kolegice in kolegi!

Spoštovani minister za infrastrukturo in prostor, najprej se opravičujem, ker je v vprašanju delni tiskarski škrat in je izpadla letnica 2014. Vem in poznam, da vi problematiko Darsa dobro poznate in boste lahko morda tudi za leto 2014 podali del odgovora.

Več ali manj skoraj vsa slovenska javnost pozna Dars, se pravi Družbo za avtoceste, in tudi njegove obveznosti, ki bodo naslednje leto ali pa konec letošnjega leta precejšnje. Ker pa se finančne težave ranga velikosti cca 400 milijonov ne rešujejo kar od danes do jutri, je treba pravočasno pristopiti k reševanju te problematike. Seveda poznamo prihodkovno stran Darsa, ki od cestnin zbere nekaj čez 290 milijonov evrov, s podražitvijo cestnin bo tega nekaj več. To se pravi, da se bo na ta način izboljšal lasten donos ali osnova za kapital in bo to boljša popotnica pri pridobivanju boljših bonitetnih pogojev za prestrukturiranje svojih kreditnih obveznosti.

Moje vprašanje bi se glasilo:

Kako minister vidi poplačilo tekom letošnjega leta in tudi v naslednjem letu Darsovih obveznosti, ki vemo, da tudi sam že deloma uspešno rešuje in zmanjšuje to obveznost?

Katere zakonske podlage bo treba sprejeti, da bo ta program poplačilo finančnih obveznosti čim bolj uspešen. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Minister gospod Samo Omerzel, izvolite.

SAMO OMERZEL: Spoštovana predsedujoča, hvala za besedo. Spoštovani gospod Žnidar, hvala za vprašanje.

Res je, ne 2013, 2014, ampak tam do 2030 mi je jasno, kako gredo obveznosti Darsa. To je bila ena od bolj pomembnih nalog, ki sem se z njimi srečal takoj na začetku svojega mandata. Dars ima na današnji dan 2,77 milijard evrov stanja glavnice obveznosti, za katere zadaj stoji tudi poroštvo države. Sama sprememba cenovne politike cestninjenja je bila predvsem povezana s tem, da Dars naredimo dolgoročno finančno vzdržen, ne samo zaradi Darsa, ampak tudi zaradi te države. Jaz mislim, da se vsi mi zavedamo, kaj bi pomenilo, če Dars ne bi bil sposoben servisirati svojih obveznosti in bi ta poplačila prišla na breme države. V letu 2013 ima Dars za poplačilo 110 milijonov evrov obveznosti, kar je tudi rang, ki ga je Dars na letni ravni pri obstoječem starem sistemu sposoben servisirati. Torej Dars bi bil z optimizacijo sposoben na letni ravni po trenutno veljavnem sistemu servisirati nekje v rangu do maksimalno 120 milijonov evrov. V letu 2014 Darsu zapade 365 milijonov evrov obveznosti, naslednje leto 245, še leto za tem 275 in se zopet dvignemo na skoraj 300 milijonov evrov obveznosti letno. S stališča današnjega denarnega toka Darsa je to shema, ki je absolutno nevzdržna in je Dars vsekakor ne bi bil sposoben sfinancirati. Jaz moram reči, da mi je žal, da katera od vlad pred nami ni ukrepala na tem področju. Popolnoma jasno je bilo od leta 2004, da leta 2014 zapade prvi obrok, ki ga Dars po trenutni izpostavljeni shemi ni sposoben servisirati. S sistemom, ki smo ga vzpostavili z novo cenovno politiko, smo prihodke Darsa s slabih 300 milijonov dvignili na po pesimističnem scenariju 361 milijonov evrov in po optimističnem na 371 milijonov evrov. Ti prihodki dejansko Darsu omogočijo, da se lahko konkretno korektno pogovarja z bankami za reprogramme, da raztegne ta svoj dolg na celotno periodo vračanja dolga in da s tem lahko vzpostavi shemo, kjer bo glede na svoje prilive sposoben na letni ravni poravnati vse svoje obveznosti.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Želite še besedo, gospod Žnidar?
Izvolite.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala za odgovor.

To se pravi, da se res peljejo vse te aktivnosti, da bo Dars finančno vzdržal.

Bi pa še vprašal:

Ali se pričakuje, da bo recimo krovni zakon o poroštvu in tudi druga zakonodaja kaj kmalu na poslanskih klopeh, da bi ublažila to

finančno in omogočila boljše pogoje za sam Dars pri najemanju kreditov?

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Izvolite.

SAMO OMERZEL: Hvala za dodatno vprašanje.

Jaz mislim, da v teh okvirih, v katerih trenutno Dars funkcionira, glede na te povečane prihodke, ima absolutno vse potrebne parametre, da se lahko suvereno pogaja z bankami, da izposluje reprogram kreditov in da lahko tudi na dolgi rok doseže boljše pogoje, kar se tiče obrestnih mer, kot jih ima trenutno. Mislim, da so ti vsi parametri v tem trenutku dovolj, da Dars lahko samostojno in suvereno kompleten reprogram kreditov izvede.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa ministru za odgovore.

Naslednja je na vrsti gospa Mateja Pučnik, ki ima vprašanje za ministrico brez resorja, odgovorno za Slovence v zamejstvu in po svetu gospo Tino Komel.

MATEJA PUČNIK (PS SDS): Hvala lepa za besedo, spoštovana podpredsednica Državnega zbora. Spoštovane poslanke in poslanci, spoštovani ministri in spoštovana ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu gospa Komel!

V medijih lahko spremljamo, da dvojezičnima osnovnima šolama v Gornjem Seniku in Števanovcih, ki sta najpomembnejši ohranjevalki slovenskega jezika v Porabju, po spremembah v madžarski zakonodaji, predvsem v šolski zakonodaji, grozi zaprtje. Slovenski jezik v Porabju na Madžarskem počasi izginja in za njegovo ohranitev sta omenjeni dvojezični osnovni šoli ključnega pomena. Ustanoviteljice in vzdrževalke šol na Madžarskem so bile do nedavnega lokalne samouprave. Po novi madžarski zakonodaji pa naj bi za šole neposredno skrbela država, narodnostnim šolam pa naj bi bila dana možnost, da jih prevzamejo državne narodnostne samouprave. Tako od lanskega šolskega leta 2012/2013 upravlja ti dve šoli, narodnostni šoli, Državna slovenska samouprava na Madžarskem in po novem naj bi bili financirani po šolskem in ne po manjšinskem zakonu. Tukaj pa se očitno pojavi problem, kajti šolski zakon predvideva denar samo za enega učitelja na 13 učencev v razredu, medtem ko manjšinska zakonodaja dovoljuje oblikovanje šolskega razreda v manjšinskih šolah že z osmimi učenci. Slovenskih učencev v teh obmejnih krajih ni dovolj za madžarski normativ in tako bosta ti dve šoli prejemale precej manj denarja, kot ga potrebita za delo s 120 učenci.

Spoštovana ministrica sprašujem vas:

Kaj nameravate storiti, da slovenski jezik v Porabju ne bo izginil oziroma s katerimi konkretnimi ukrepi in aktivnostmi boste pomagali in poskrbeli, da se finančni problemi tih dveh

dotičnih šol rešijo in da ti dve šoli ostaneta odprti za poučevanje tudi v slovenskem jeziku?

Za odgovor se vam že v naprej zahvaljujem.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Izvolite, ministrica.

TINA KOMEL: Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovana poslanka, hvala za vprašanje.

Trenutno v Porabju približno 200 otrok obiskuje 5 narodnostnih vrtcev in dve osnovni šoli, tako kot ste vi omenili, Gornji Senik in Števanovci, ki postopoma uvajata dvojezični program. Približno 60 učencev pa obiskuje pouk slovenskega jezika na preostalih dveh osnovnih šolah, v Monoštru zgolj fakultativno. Kot ste prej že povedali, je maja 2012 bila podpisana pogodba med porabskimi župani in Državno slovensko samoupravo o prenosu vodenja in upravljanja dvojezičnih šol v Porabju. S tem je obveznost sistemskega financiranja prevzela država oziroma v njenem imenu Državna slovenska samouprava. Standardi za manjšinsko šolstvo se morajo razlikovati od standardov šolstva večinskega naroda, pri čemer naj bi se upoštevali nekateri temeljni mednarodni standardi na tem področju. Nedopustno bi bilo odpuščanje učiteljev ali združevanje šol. V letu 2013 bi naj Madžarska za obnovu in razširitev dvojezičnih šol v Števanovcih namenila cca približno 23 tisoč evrov in za obnovu in nadgraditev sedeža Državne slovenske samouprave v Gornjem Seniku pa približno 43 tisoč evrov. Pri obnovi sedeža gre za prvo fazo. V obeh primerih so sredstva obljubljena, ne pa še nakazana. Do 21. septembra je moral pristojni resor pripraviti nov model financiranja narodnostih in cerkvenih šol, ki bo veljal od šolskega leta 2013/2014 in bo temeljil na treh elementih: financiranju plač pedagogov, podpori za upravljanje šol, dodatnih sredstvih za kritje primanjkljaja. To pa je povzeto po depeši veleposlaništva Republike Slovenije v Budimpešti in pogovorov s predsednikov Državne slovenske samouprave.

Na področju narodnostnih šol bo predlagan normativ enega pedagoga na 8 otrok, medtem ko bo predlagano izhodišče za opredelitev višine podpore za upravljanje šol predstavljal znesek 40 tisoč forintov na učenca. Iz podatkov je razvidno, da bi po tem sistemu omenjeni šoli prejeli dva oziroma štiri milijone forintov manj sredstev po četrtletju, kar bi na letni ravni znašalo 24 milijonov forintov. Omenjeni znesek bo država Madžarska zagotovila iz tretjega vira – tudi za leto 2013, torej dodatna sredstva. Omenjeni trije elementi novega financiranja naj bi zagotovili narodnostnim šolam zadostna sredstva. Po pogovoru veleposlanice Republike Slovenije v Budimpešti s predstavnikom ministrstva za človekove vire in po pogovoru, ki je bil s strani

urada opravljen s predsednikom Državne slovenske samouprave, je zagotovljeno, da bo Madžarska v okviru svojega proračuna prispevala oziroma zagotovila zadostna sredstva.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Nadaljujemo z vprašanji. Naslednja je na vrsti gospa Marjana Kotnik Poropat z vprašanjem za ministra za pravosodja dr. Senka Pličaniča.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala, spoštovana gospa podpredsednica Državnega zbora. Spoštovani ministrski zbor, spoštovane poslanke in poslanci!

Moje poslansko vprašanje, kot je že rekla podpredsednica, je namenjeno ministru za pravosodje gospodu Pličaniču.

Ko v teh težkih časih Vlada išče denar za krpanje proračunske luknje in posega v socialne transfere, pokojnine, minimalne plače in tako dalje, je treba vsekakor storiti vse, da bi najprej pobrali davke in da bi na tem področju naredili več. Pred nedavnim me je namreč presenetil podatek oziroma sporočilo Okrožnega državnega tožilstva v Mariboru, da je v praksi malo primerov, ko je nekdo na sodišču preganjan za kaznivo dejanje utaje davkov, in to kljub temu, da posamezniki utajijo davek v višini 49 tisoč 999 evrov mesečno, in celo, če to ponovijo večkrat v letu. To se pravi, da gre za nadaljevano kaznivo dejanje. Kazenski zakonik obravnava utajo davkov v 249. členu, ki določa kazen za storilce v primeru, ko pomeni utaja davka veliko premoženjsko korist. Ta velika premoženjska korist je tisto določilo, ki je v tem primeru obravnavano, kot da je to enakovredno znesku 50 tisoč evrov. Če nekdo vrši utajo davkov več mesecev in, kot sem že rekla, manj kot 50 tisoč na mesec, to ni nadaljevano kaznivo dejanje. In tu je problem.

Zato sprašujem spoštovanega gospoda ministra Pličaniča, da bi odgovoril na vprašanje:

Kaj bo ministrstvo storilo, da bi se ta zadeva normalizirala oziroma da bi se obravnavalo kot nadaljevano kaznivo dejanje? Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Izvolite, minister dr. Pličanič.

DR. SENKO PLIČANIČ: Hvala, spoštovana podpredsednica. Spoštovane poslanke in poslanci, spoštovana gospa Poropat!

Tu se jaz z vami popolnoma strinjam, da je učinkovita izterjava davkov ena od absolutnih prioritiet vedno, v vsaki vladi je tako, v času krize pa še posebej. Vendar je pa treba ločeno obravnavati na eni strani izterjavo davkov in na drugi strani sankcioniranje tistih, ki storijo nek prekršek ali kaznivo dejanje v zvezi z davki. Ko gre za tisto prvo, za izterjavo davkov, kot

veste, gre za pristojnost kolega Čuferja in Ministrstva za finance, tu mislim, da počno marsikaj, da bi bila izterjava davkov še bolj učinkovita, kot je sedaj, in da bi iz tega naslova čim več prihodkov dobili v državni proračun. Ko pa gre to drugo, za sankcioniranje tistih, ki storijo nek prekršek ali kaznivo dejanje v zvezi z davki, pa naj povem, da je v resnici meja med prekrškom in kaznivim dejanjem znesek 50 tisoč evrov. Če je torej neko dejanje, povezano z davki, vredno, če lahko temu tako rečem, do 50 tisoč evrov, je prekršek, nad tem je pa kaznivo dejanje. Naj povem, da je ureditev v Sloveniji takšna zato, ker ko se je ta sprememba Kazenskega zakonika pripravljala, so predhodniki in tisti, ki so pri tem sodelovali, analizirali primerjalno pravo, izkušnje drugih dežel, zlasti tistih, s katerimi se običajno radi primerjamo, recimo Avstrija je ena takih, kjer je prag podoben, nekoliko višji sicer, med 75 in 100 tisoč evri, je pa tudi standard tam višji. Tako da je ta meja morala biti na neki točki določena. Torej treba je postaviti mejo med prekrškom in kaznivim dejanjem in takrat so pač presodili, da je ta meja 50 tisoč evrov. Naj povem še to, da so postopki o prekrških, torej tisti postopki, ki potekajo za dejanja do vrednosti 50 tisoč evrov, tudi hitrejši, zlasti pa je pomembno z vidika konteksta, v katerega ste vprašanje postavili, torej krpanje proračunske luknje ali pa povečanje proračunskih prihodkov, so pravzaprav ti prekrškovni postopki "bolj zanimivi", ker je sankcija v teh postopkih denarna. Torej globa, storilec mora plačati nek denarni znesek in ta gre direktno v proračun, torej "izplen" iz teh postopkov je tudi finančni, torej se s tem polni proračun, medtem ko v postopkih s kaznivimi dejanji, torej s tistimi nad 50 tisoč evrov, pa je glavna sankcija, ki jo zakon predvideva, zapor. Če se nekako pohecam in mislim tukaj na ta kontekst, na katerega ste opozorili, torej še enkrat, polnjenje proračunske luknje, pri teh postopkih, ko gre za kazniva dejanja, državni proračun od tega nima nič, če govorimo samo s tega vidika. Ni pa to tisti ključni in edini vidik, ki ga moramo kot vlada in država upoštevati. In še to naj povem, da preden se je ta sprememba pripravila, so kolegi predhodniki analizirali sankcioniranje storilcev kaznivih dejanj, pred spremembo tudi pod 50 tisoč evrov, in v teh primerih je glavna sankcija bila pogojna kazen. Če povzamem, imamo zaporno kazen, prej smo imeli pogojno kazen, v postopkih s prekrški imamo pa denarno globo, ki gre direktno v proračun. Tako da z vidika polnjenja proračuna so prekrškovni postopki bolj učinkoviti, bolj donosni, v narekovajih. Res pa je – in tukaj sovпада vaše vprašanje tudi z ugotovitvami mojih strokovnih služb, ki so ugotovile, da je lahko ta nova ureditev, kjer je prag kot rečeno 50 tisoč evrov, vprašljiva pri dveh davkih, in sicer pri davku na dodano vrednost in davku na motorna vozila, ki sta oba določena kot mesečna obveznost. To je ravno situacija, o kateri ste vi gospa Poropat govorili,

nanjo opozorili, zato so na predlog Okrožnega državnega tožilstva v Mariboru v sodelovanju z Dursom kolegi v strokovnih službah ponovno začeli proučevati primernost praga 50 tisoč evrov oziroma iščemo rešitve, s katerimi bi v kaznovalni okvir zajeli tudi nekatere vrste davkov, ki jih veljavna ureditev zaenkrat ne zajame v celoti.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa ministru za odgovor.

Želite še besedo?

Izvolite, gospa Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala, gospod minister za ta odgovor.

Jaz bi samo še to povedala v zvezi s tem, da je resnično prekršek ugodnejši oziroma za krpanje proračunske luknje bolj pomemben in s tega vidika je dobro, da je tako rešeno. Če pa gledamo z vidika, da inšpektorji ne ugotovijo vseh kršitev, pa se meni zdi pomembno tudi to, da je primerna grožnja preganjanje v Kazenskem zakoniku, da bi bilo manj kršitev. Nikoli ne bomo vseh odkrili, nikoli tudi vsi ne bodo upoštevali tega, da v Kazenskem zakoniku je ta grožnja zapisana, ampak vseeno mislim, če bi v Kazenskem zakonu pač zapisali, da to nadaljevalno kaznivo dejanje, se mi zdi predvsem pomembno, v mislih sem imela utajo davkov pri prometu z motornimi vozili, kjer se dogaja, da vsak mesec 49 tisoč 999, pa drugi, tretji, četrti mesec in da bi tukaj bila grožnja, da je to nadaljevalno kaznivo dejanje in da bi se tako zmanjšale kršitve na tem področju. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Minister, izvolite še dopolnitev odgovora.

DR. SENKO PLIČANIČ: Kot rečeno, gospa Poropat, tu je ta vaša sugestija, vaš predlog popolnoma na mestu, ker so tudi naše strokovne službe to isto ugotovile ravno pri teh dveh davkih, eden od teh je davek na motorna vozila, ker gre, kot sem že malo prej omenil, za mesečno obveznost in tukaj je v resnici na mestu ta razmislek, da bi takšna dejanja postala nadaljevalna kazniva dejanja in mislim, da v tej smeri gredo tudi te analize in bom pač počakal na to, da mi prinesejo nek predlog na mizo.

Se pa zahvaljujem za sugestijo, ki sovпада tudi z ugotovitvami naših strokovnih služb.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Andrej Čuš bo zastavil vprašanje ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo mag. Stanku Stepišniku.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Hvala za besedo. Spoštovani minister oziroma ministri, trenutno ste tukaj trije.

Odločil sem se, da vam postavim eno vprašanje, in sicer glede na to, da nam vsak teden vlade Alenke Bratušek prinaša nova bremena, ne samo za gospodarstvo, ampak tudi za gospodinjstva, sem se odločil, da postavim eno vprašanje s področja vedno višjih ter tudi novih davkov. Gospodarstvo je v zadnjih štirih letih izgubilo že več kot 90 tisoč delovnih mest. Vlada Republike Slovenije pa je v nasprotju z zavezami iz koalicijske pogodbe kljub temu sprejela že kar nekaj odločitev, ki gospodarstvo še bolj oziroma vedno bolj obremenjujejo. Letos je napovedan za približno 2,5-odstotni padec bruto domačega proizvoda. V takšnih razmerah je dodatno obremenjevanje gospodarstva skrajno nevarno in tudi neodgovorno dejanje. Nevarno ni samo za gospodarstvo, ampak tudi za financiranje javnega sektorja, financiranje socialnih in zdravstvenih pravic, delovna mesta, s tem tudi življenjski standard in eksistenco prebivalstva Republike Slovenije. Samo da naštejemo: višji davek na dodano vrednost, davek na dohodek pravnih oseb, katastrski dohodek, davek na nepremičnine, zadnji tak ukrep so bile tudi podražitve letnih vinjet, skratka en kup bremen, ki obremenjujejo ne samo gospodinjstva, ampak vsak dan gospodarstva. Sem sicer sam precej mlad in se ne spoznam na vse, ampak če sedite križem rok in to podpirate, bi vas sam težko označil za ministra za gospodarstvo, ampak prej ministra proti gospodarstvu.

Zato me tudi zanima:

Kakšne posledice bodo imeli vedno višji ter novi davki, ki jih uvaja vaša vlada na slovensko gospodarstvo?

Ali se lahko pri tako visokih davčnih obremenitvah sploh pogovarjamo in pričakujemo zagon gospodarske aktivnosti?

Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Izvolite, gospod minister Stanko Stepišnik.

MAG. STANKO STEPIŠNIK: Za enkrat sem še minister za gospodarstvo, pa tudi mislim, da bom ostal minister za gospodarstvo ne pa proti gospodarstvu.

Današnja situacija je sledeča. Na eni strani ta javnofinančni primanjkljaj 3 % ali celo več, s katerim nekako zagotavljamo tudi neko socialno državo, da imamo javno šolstvo, javno zdravstvo. Na drugi strani, da to nekako vzdržujemo, pa dejansko ustvarjamo oziroma predpisujemo neke nove davke, ki so v nasprotju z gospodarsko rastjo. Vendar nekako je treba danes preživeti to situacijo. Sigurno je najbolj pomembna gospodarska rast, ker je to usodno tudi ne nazadnje za socialno državo in nasploh za boljše, kvalitetno življenje v Sloveniji.

Če še enkrat ponovim, se spomnite, lansko leto smo precej govorili o varčevanju. Mi smo začeli nekako vztrajati, da je potrebna gospodarska rast, zdaj tudi Evropa govori, da poleg vzdrževanja, varčevanja je potrebna tudi gospodarska rast. Vendar kako priti do gospodarske rasti, je naslednje vprašanje. Gospodarsko rast določajo štiri deležniki: zasebna potrošnja, javna potrošnja, izvoz in investicije v osnovna sredstva. Če gledamo napovedi Umarja in vse to, kar počnemo danes, da obdržimo socialno državo, da zmanjšujemo na eni strani odhodke za javno, socialno državo, potem je zasebna potrošnja negativna. Tudi za drugo leto je Umar predvidel negativno zasebno potrošnjo in tudi državno potrošnjo. Ta potrošnja pa vpliva približno 60% na gospodarsko rast. Potem imamo investicije in izvoz. Investicije se tudi zmanjšujejo, letošnje leto bodo verjetno nekoliko nižje kot lansko leto, medtem ko tisto, na čemer se vseskozi vztraja in dela, je pa izvoz. Izvoz se je letos nekoliko okrepil, prej smo slišali, da za 2,3%, kar je pozitivno. Tudi število nezaposlenih se je zmanjšalo za približno 7 tisoč 600, se pravi, da jih imamo danes okrog 116 tisoč. Vsi trendi so danes obrnjeni navzgor, vendar veliko teh kazalcev je še negativnih.

Kako vplivajo davki, je bilo vprašanje, na gospodarsko rast. Ja, na gospodarsko rast zagotovo vplivajo negativno, za vzdrževanje socialne države pa pozitivno. In tu nekje je ta meja. Mislim, da letos ne bomo uvedli razen tega davka na nepremičnine nekih novih davkov. Bil je uveden davek na dodano vrednost, ki pozitivno vpliva na izvoznike, negativno vpliva na uvoznike in na zasebno potrošnjo, žal. Ampak mislim, da je davek na dodano vrednost spodbudil ravno izvoznike. Drugo je davek na nepremičnine, kjer gre za davek, ki nadomesti tri davke, to je nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, premoženjski davek in davek na gozdne ceste. Mislim, da je platforma zelo dobra s tem davkom na nepremičnine, ker nekako obremenjuje vse v Sloveniji, od cerkva do zasebnikov, do podjetij, do kmetijstva in tako naprej. Seveda je zdaj veliko vprašanje še glede davčnih stopenj. Našega ministra, gospoda Uroša Čuferja, smo prej slišali, da o tem še potekajo pogovori. Stališče oziroma mnenje gospodarstva je, da se obremenitev za gospodarstvo z novim davkom ne sme povečati. In tako približno tudi bo, čeprav moramo vedeti, da so danes v določenih občinah gospodarski objekti imeli zelo nizek davek ali sploh niso imeli nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, nekje pa visokega. Ker se pa pri tem novem davku na nepremičnine izhaja iz neke povprečne vrednosti, bodo še vedno nekje plačevali manj davka, ko bo le-ta uveden, ali pa nekoliko več. Vendar mnenje je, da ta davek dodatno ne bo vplival na poslabšanje gospodarstva. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa, minister.

Izvolite, gospod Čuš.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Hvala za besedo.

Pred nekaj dnevi ste tudi vi verjetno kot predstavnik Vlade oziroma njen član dobili dokument, pripravljen s strani Gospodarske zbornice Slovenije, Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, Trgovinske zbornice Slovenije, Združenja delodajalcev Slovenije, Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov ter Združenja Manager. Šlo je za dokument Kisik za gospodarstvo, ki ga je vaša strankarska kolegica in predsednica Odbora za gospodarstvo označila za mineštro in za mokre sanje gospodarstvenikov. Ta nastop, se mi zdi, je bil vreden vsega obsojanja. Do tega se Vlada kot tudi vaša stranka nista opredelili. Mislim, da bi morali take nastope kritizirati. Zdaj je mogoče problem gospodarstva tudi, da ga vodijo politiki, ne pa tisti, ki se na to resnično spoznajo.

Naj povzamem nekaj teh predlogov. Med drugim se zavzemajo za davčno razbremenitev gospodarstva ter davčno kulturo, pa tudi zagon razvoja in konkurenčnost. Torej vidimo, da gre tu za neka medsebojna nasprotja. Tudi politika vlade Alenke Bratušek temelji na raznih nepovratnih spodbudah in sredstvih, ki pa so zelo kratkoročne narave. Imamo 6-, 12- ali 18-mesečno obdobje, ko imamo to olajšavo, potem pa se spet vrnemo nazaj v okolje, ki ni prijazno, in spet so tu visoki davki ter problemi.

Zanima me:

Ali se boste tudi kot minister zavzeli za kakšne bolj inovativne ukrepe za gospodarsko rast?

Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Minister, izvolite.

MAG. STANKO STEPIŠNIK: Hvala lepa za vprašanje.

Analizirali smo okoli 3 tisoč 500 podjetij v Sloveniji, približno 7 tisoč 200 imamo proizvodnih podjetij in teh 3 tisoč 500 podjetij je približno zajelo okrog 75 % slovenskega gospodarstva, po Ajpesu je okrog 48 tisoč gospodarskih subjektov navedenih, ki oddajo poslovna poročila. Ta proizvedejo približno 78 milijard prihodkov na leto v Sloveniji in današnja slika tega gospodarstva je sledeča, če izpostavim samo štiri izsledke.

Prvič, gospodarstvo ne more priti do kreditov. To sledi iz tega finančnega krča, ker banke niso sanirane, imajo slabe terjatve in dokler ne bo saniranja bank, bo gospodarstvo še naprej trpelo, ker lansko leto je bilo potegnjeno iz gospodarskega sistema 2,5 milijard raznih kreditov, zmanjšal se je obseg naložb pri bankah oziroma na drugi strani se je poslabšala likvidnost gospodarstva. Precej teh kreditov je kratkoročnega značaja, ni dolgoročnega značaja. To je naslednji problem.

Druga ugotovitev je, da je slovensko gospodarstvo podkapitalizirano. Zelo podkapitalizirano. Moralo bi imeti okrog 40 % lastniškega kapitala, ima tam 30, tudi do 25 % lastniškega kapitala tista podjetja, ki so izredno dobra, ki imajo konkurenčen trg, ki imajo močno kadrovske sestavo, ki imajo konkurenčno sposobnost in pa izvozno sposobnost.

In tretja ugotovitev, da se pri predvsem tistih dobrih izvoznih podjetjih v Sloveniji povprečna starost približuje 50 let. Zaradi tega imamo na zavodu za zaposlovanje okrog 30 tisoč mladih in tako naprej, tudi verjetno zaradi drugih vzrokov, ker znanje, ki si ga pridobijo, ni skladno s potrebami gospodarstva. Tudi to bo treba v bodoče bolj paziti in sistemsko urediti. Tri sistemske naravnosti za gospodarstvo po mojem mnenju je bilo treba narediti.

Kreditiranje gospodarstva. Tukaj smo naredili nek korak naprej, da smo s SID banko podpisali finančni inženiring za štiri kreditne linije, za mikro, mala in srednja podjetja, predvsem za tehnološko prenovno, razvoj in raziskave in za obratna sredstva za podjetja, ki imajo izvozno usmerjenost. Krediti so v višini 500 milijonov oziroma revolving kredit se v 10 letih ponovi, to se pravi milijarda bo na razpolago čez dobre tri tedne tem podjetjem.

Želi se uvesti koristni davek na dodano vrednost. Podjetje, ki ustvari več dodane vrednosti kot prejšnje leto, ima določene olajšave pri davčni osnovi. Nadalje se dela na davku za tuje neposredne investicije, da bi bile davčne počitnice, in posebnem davku tudi na dodano vrednost, če bi ta bila večja od povprečja v Sloveniji. Tako da se dela precej /izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Še postopkovni predlog, izvolite.

ANREJ ČUŠ (PS SDS): Hvala za vaše odgovore.

Strinjava se očitno v tem, da je treba šolstvo prilagajati potrebam trga. Glede tega sva srečo v tej koaliciji. Sicer mislim, da bo to težko. Strinjava se tudi v tem, da je stanje v slovenskem gospodarstvu alarmantno. Sam pa sem tudi mnenja, da je stanje v gospodarstvu več kot alarmantno. Pristopi in politika vlade Alenke Bratušek pa v tem primeru ni primerna oziroma pravilna.

Zato bi v skladu z drugim odstavkom 246. člena Poslovnika Državnega zbora predlagal, da opravi Državni zbor na naslednji seji širšo razpravo. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

O vašem predlogu bomo odločali v okviru glasovanj.

Zdaj pa je na vrsti gospod Janez Ribič z vprašanjem za ministra za zdravje, gospoda Tomaža Gantarja.

JANEZ RIBIČ (PS SLS): Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica Državnega zbora. Spoštovani gospod minister za zdravje Tomaž Gantar!

Na Onkološkem inštitutu Ljubljana se že od leta 2007 ukvarjajo s problemom legionele, povečano vsebnostjo rjastih delcev železa in cinka v vodi. Zadnji čas je, da bi se najtežjim bolnikom in zaposlenim na tem inštitutu zagotovila zdrava pitna voda in odpravila dolgoletna sramota v zvezi z gradnjo Onkološkega inštituta, ki se je gradil enajst let namesto planiranih treh let in je zato ena od posledic tudi katastrofalni vodovod in nezdrava voda. Vrednost gradnje se je od predvidenih 22 milijonov povečala kar na 49 milijonov evrov. V medijih smo zasledili napoved, da naj bi prihodnje leto končno na Onkološkem inštitutu Ljubljana že imeli novo vodovodno napeljavo. Zavod za gradbeništvo je v izvedenskem mnenju ugotovil številne nepravilnosti na vodovodu, celo puščanje cevi in ugotovil, da je treba vodovod v celoti zamenjati. Vzrok za težave z legionelo je kombinacija korozije cevi in preznizkih temperatur vode, saj so naštel kar 25 slepih vodov, ki so nastali zaradi večkrat spremenjenih načrtov gradnje. Vaše ministrstvo je domnevno sicer že začelo zbirati javna naročila in razpise, ki bi se morali končati že do konca lanskega leta. Nov vodovod naj bi zgradili z bančnimi garancijami in nekaj dodatnimi milijoni, vendar se še ne ve, kje jih boste dobili.

Ali je res, da je bančna garancija v višini 140 tisoč evrov zapadla že leta 2010, naslednja vrednost milijon 58 tisoč evrov pa bo zapadla konec tega leta?

V zdravstvu vse bolj primanjkuje sredstev, zato je nujno treba namensko omogočiti unovčenje bančne garancije in preprečiti, da bi propadla še tako rečeno druga možnost v višini milijon 58 tisoč evrov.

Zato vas sprašujem, spoštovani minister:

Kaj boste ukrenili, da se dokončno uredi ustrezen vodovod na Onkološkem inštitutu Ljubljana?

Kako boste zagotovili dodatna potrebna sredstva za ureditev vodovoda na Onkološkem inštitutu?

Kako boste omogočili unovčenje garancije in s tem preprečili propad še druge možnosti v višini milijon 58 tisoč evrov sredstev?

Prosim za odgovor.

PODPREDSIEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa za vprašanje.

Izvolite, gospod minister.

TOMAŽ GANTAR: Hvala. Še enkrat lep pozdrav vsem!

V lanskem letu smo napravili en nadzor nad gradnjo Onkološkega inštituta in v resnici se je tam dogajalo vse, kar se ne bi smelo. In te ugotovitve so bile zapisane. Iz teh ugotovitev sledi tudi to, kar ste vi omenili, se pravi vsi

problemi v zvezi z vodovodnim omrežjem, ki je bilo neustrezno projektirano, izvedeno in vse, kar sodi zraven. Res je bilo mnenje Zavoda za gradbeništvo, da je potreben nov vodovodni sistem na Onkološkem inštitutu. V zvezi s tem mnenjem smo mi tudi naročili nov projekt, ki je bil pripravljen, potem je bila spomladi opravljena tudi revizija projekta in napravljena naknadno potem še recenzija, recenzijsko poročilo glede na vso dokumentacijo. Sledil je javni razpis za izbiro izvajalca, ki se je zaključil v avgustu. Zdaj strokovne službe pregledujejo ti dve ponudbi, ki sta prišli, in bomo verjetno v kratkem tudi izbrali na osnovi teh javnih naročil izvajalca za sanacijo vodovodnega omrežja. Gre za zahteven projekt, glede na to, da je treba istočasno zagotoviti normalno delovanje Onkološkega inštituta in zgraditi oziroma postaviti nov vodovodni sistem.

Kar se tiče sredstev, ki so za to potrebna, res je v letu 2010 zapadlih in jih ne moremo več izkoristiti 140 tisoč evrov, medtem ko smo pa konec lanskega leta unovčili bančno garancijo v višini 2 milijona 132 tisoč evrov, se pravi, to je že unovčeno in gre za precej večji znesek, kot ga vi omenjate, mislim, da ste milijon 58 tisoč evrov omenjali. Razliko do vrednosti izpeljave tega projekta pa nekako predvidevamo in smo rezervirali v predlogu rebalansa proračuna, ki bo zdaj v kratkem tukaj tudi predstavljen. Tako da v tem primeru ne vidim več bistvenih zadržkov, če se ne bi na odločitve pritožili po izbiri izvajalca, da ne bi potem ta projekt oziroma ta sanacija vodovodnega sistema v resnici tudi tako stekla. Hvala.

PODPREDSIEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Izvolite, gospod Ribič.

JANEZ RIBIČ (PS SLS): Hvala za odgovor.

Resnični si želim, da bi se na tem inštitutu uredila ustreznost kvaliteta vode za tiste, ki so tam na zdravljenju, pa tudi tiste, ki so tam zaposleni. Veseli me, da ste unovčili še več sredstev, kot imam sam podatek. Zanima me, če bodo potrebna še dodatna sredstva za to. Pravite, da jih v rebalansu proračuna načrtujete in seveda vam želim, da bi vam to uspelo, da bi se stanje izboljšalo.

PODPREDSIEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Minister, izvolite.

TOMAŽ GANTAR: Predvidena ocena glede na javne razpise je okoli 6 milijonov evrov. To pomeni, da bomo potrebovali še okoli dodatne 4 milijone evrov za to sanacijo. Sredstva smo predvideli v predlogu rebalansa proračuna v okviru investicijskih sredstev Ministrstva za zdravje. Verjamem, da bo to tudi izvedeno. Se pa je izkazalo dejstvo, ki smo ga tudi ob nadzoru že ugotovili, da je 5-odstotna bančna garancija, ki je bila zahtevana pri tem projektu, preznizka za

dela na področju zdravstva, kjer so vsa dodatna dela bistveno dražja.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa ministru za odgovore.

Na vrsti je gospod Franc Breznik z vprašanjem za ministra za notranje zadeve dr. Viranta.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala.

Spoštovani minister Virant, v začetku meseca junija ste oznanili širni Sloveniji, da namenite ukiniti sto manjših slovenskih občin, ki imajo manj kot 5 tisoč prebivalcev. Pri tem ste omenili tudi, da bo prihranek na daljši rok približno 100 milijonov evrov in da bodo že v prvih letih zmanjšani stroški delovnih mest v teh občinah, različni funkcionski dodatki in da bo prihranek več kot 10 milijonov evrov.

Sprašujem vas, ker prihajam iz nekega okolja, občine Lenart, Benedikt, Cerkevjak, Jurovski dol, Sv. Ana, Sv. Jurij, kjer je podeželje, ki je bilo vedno nekako podhranjeno tudi glede infrastrukture, kjer so te občine v zadnjih letih naredile velik korak h kvaliteti življenja na podeželju, k ohranjanju nekega življenja mladine na tem podeželju. Zgradili so številno infrastrukturo, zgradili so številne šole, omogočili so tudi delo podjetnikom v novih obrtnih conah. Moram priznati, da so ljudje zelo ožaloščeni, ker občutijo, da obstaja nek dvom v njihovo transparentno, racionalno delo, ki so jo te občine izpeljale in ne nazadnje tudi te občine so nosilci določenih vlaganj. Zaradi tega lahko govorimo tudi o nekaterih infrastrukturnih vlaganjih, katerih so nosilec manjše občine v Republiki Sloveniji. Ljudje so zaskrbljeni. Predvsem so zaskrbljeni, ker so to zelo maloštevilna delovna mesta. Občina, ki ima manj kot 5 tisoč prebivalcev ima navadno zaposlenih v občinski upravi 5 do 10 ljudi in če je sto občin, to pomeni, da bi s tem prihranili manj kot tisoč delovnih mest na področju Republike Slovenije.

Zato vas sprašujem:

Po kateri metodologiji ste določili ali pa nekako uokvirili, da boste privarčevali 100 milijonov evrov?

Skupaj z župani Slovenskih goric smo na več sestankih poskušali dobiti te podatke ali narediti neke izračune, kako bi lahko privarčevali 100 milijonov evrov.

Kot poslanec Državnega zbora, lahko rečem, preko župana, prebivalcev osrednjih Slovenskih goric sprašujem:

Po kateri metodologiji ste izračunali, da bo prihranek več kot 100 milijonov evrov v naslednjih letih?

Najlepša hvala za odgovor.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Dr. Virant, izvolite.

DR. GREGOR VIRANT: Hvala lepa.

Da je reforma slovenske lokalne samouprave nujno potrebna, misli velika večina slovenskega prebivalstva. Sedaj smo si lahko ogledali nekaj javnomnenjskih raziskav, ki so pokazale, da 80 % ljudi podpira projekt Združevanje občin, redko kateri projekt katerekoli vlade je imel tako podporo. Reforma lokalne samouprave podpira tudi stroka. Namreč, ta trenutek danes po nekaj manj kot 20 letih, odkar smo naredili reformo lokalne samouprave leta 1994, ugotavljamo, da je lokalna samouprava izjemno šibka. Šibka pa je predvsem zaradi tega, ker so šibki njeni najšibkejši člani. To so male šibke funkcionalno komaj usposobljene občine, ki imajo nekaj sto ali pa mogoče 2 tisoč ali pa 3 tisoč prebivalcev in preprosto s svojimi kapacitetami niso zmožne, niso sposobne zagotoviti vsega tistega, kar bi lokalna samouprava lahko. Zato je Slovenija zelo centralizirana država. Lokalna samouprava porabi samo 12 % celotne javne porabe, kar je daleč, daleč pod recimo nivojem tistih držav, ki jih štejemo za zgled lokalne samouprave, kot so Danska, na primer, kjer o večini porabe javnega denarja odločajo na lokalni ravni. Torej imamo šibke občine, to velja seveda tudi za podeželje. Ideja o združevanju občin, ki jo zelo močno podpiram, nikakor ni ideja, usmerjena proti podeželju. Ravno nasprotno. Če vi dve ali tri podeželske občine povežete, ki so danes majhne, šibke, slabo učinkovite, ki imajo občinske uprave, tako kot ste rekli, z dvema, tremi zaposlenimi, ki imajo relativno šibko kadrovsko izbiro znotraj tako majhnega števila prebivalcev, če jih povežete, če jih združite v eno močno občino z večjim kapacitetami, bo to za razvoj podeželja zelo zelo koristno. Male občine so svoj razvojni potencial izkoristile, zasičile, bi lahko rekli. In od tukaj naprej je treba razmišljati o povezavah.

Seveda združevanje občin ne more biti edina zgodba reforme lokalne samouprave. Vsa stroka opozarja, da nam med državo in občinami manjka vmesni nivo lokalne samouprave, to so pokrajine. Kar nekaj področij je, ki jih je enostavno nemogoče razmestiti, torej dati v pristojnost državi ali pa občini. Če vam jih samo naštejemo nekaj. Vprašanje ravnanja s komunalnimi odpadki. Kako lahko za to poskrbijo občine, če je to po naravi stvari regijska zadeva, vezana na regijske centre za ravnanje z odpadki? Veliko bolj logično bi bilo, da bi to opravljale pokrajine. Prostorsko planiranje. Naravnost noro je, da bi morali imeti danes v Sloveniji 212 prostorskih načrtov. 6 let ali koliko je minilo, odkar je bil sprejet Zakon o prostorskem načrtovanju, 60 občin ima sprejete prostorske plane. Tako kot je šlo doslej, ne bo šlo naprej. To je gotovo, to je dejstvo. Seveda se pa zelo dobro zavedam, da je tistih, recimo 20 %, ki temu projektu reforme nasprotujejo, zelo veliko močnih in glasnih ljudi, zato se bomo lotili reforme, se bomo lotili sprememb preudarno in postopoma. Najprej bomo pripravili, zelo v kratkem, do konca letošnjega leta strategijo

reformo lokalne samouprave, verjetno že tudi prvi zakon, ki bo vodil v smer združevanja občin, ki bo omogočal ali pa bo postopkovna podlaga za združevanja občin. Potem se bomo začeli pogovarjati tako s strokovno javnostjo kot tudi z reprezentativnimi združenji občin, zato da postopoma pridemo do rezultata. Jaz vem, da to ni nekaj, kar bi lahko naredili čez noč, da so si tudi druge države vzele zato več časa, da so to reforme, ki rabijo nekaj časa, da se izpeljejo, da se tudi ljudi na terenu prepriča, da je to za njih bolje. Ker jaz sem pa trdno prepričan in trdno verjamem v to, da je za vso Slovenijo in za vse prebivalce Slovenije boljše, če bi bila lokalna samouprava močnejša, če bi imeli večje, močnejše in bolj kompetentne občine. Toliko v prvem delu. Prihranek varčevanja pa tukaj še zdaleč ni v ospredju tega projekta.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Breznik, izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Moram priznati, da sem po eni strani vesel, da ste nam dali iztočnico že za nekaj naslednjega. Samo upam, da verjamemo v to, da gremo v evolucijo lokalne samouprave, če pravilno razumem.

Ali se lahko začnemo pogovarjati, preden ukinemo občine, o drugem nivoju, vmesnem nivoju, o tako imenovanih pokrajinah, pri katerih ni konsenza?

Kot vemo, je že zgodovinsko dokazano, da je Štajerska drugačna od Ljubljane, Primorske, tako je Dolenjska drugačna od Gorenjske.

Zakaj ne govorimo o tem? Zakaj ne gremo v pokrajine v srednjeročnem obdobju?

Potem pa se bodo – po avstrijskem modelu –, kje so sedaj občine manjše, lahko priključevale brez velikih problemov.

Ne morete primerjati Danske s Slovenijo, lahko pa primerjamo Avstrijo s Slovenijo, 700 let imamo skupne zgodovine in približno enake okoliščine. Sami ste pravnik, zgodovino prava poznate, ki je bila 700 let v tej regiji. Mene sprašujejo, zakaj nimamo vmesnega nivoja.

Potem je problem tudi zmanjševanje tako imenovanih upravnih strokovnjakov, o katerih govorimo – v tem delu se strinjava.

Zakaj niste tega dali v plan? Da naredimo takoj plan za naslednje tri, štiri leta in ustanovimo pokrajine. Zakaj to stoji?

Še en podatek. Ukinjanje manjših občin, Ljubljana pa ima proračun 313 milijonov in 74 tisoč javnih uslužbencev dela v Ljubljani:

Ali bomo rešili ta problem pred malimi občinami?

Tudi če jih jutri ukinemo, recimo, da privarčujemo, tisoč 500 delovnih mest ukinemo:

Kje pa je ostalih 74 tisoč ljudi, ki delajo v Ljubljani?

Ali si ljudje v Slovenskih goricah in ostalih malih občinah ne zaslužijo dobrega življenja, kvalitetnega življenja?

Zakaj jim torej ne ponudite pokrajin?

Ni le decentralizacija prvoten namen, ampak gre za neko boljšo politiko v lokalni samoupravi.

To je moje vprašanje, ki je ključno, ki je ključno tudi za nadaljnji razvoj lokalne samouprave. To bi bilo tudi pravično do teh ljudi, ki živijo v tem okolju. Pravično bi jim bilo povedati, gremo naprej, gremo v drugi nivo, ki ga imajo Avstrijci, ki imajo izkušnje. Nam ni treba odkrivati tople vode in metati denarja skozi okno. Toliko v tem delu.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Dr. Virant, izvolite.

DR. GREGOR VIRANT: Hvala.

Mislím, da se bomo o tej temi še zelo veliko pogovarjali. Moram pa še enkrat poudariti, za podeželske občine, za podeželje in za decentralizacijo Slovenije bi prav gotovo bilo bolje, če bi imeli sistem lokalne samouprave, ki bi temeljil na taki občini, kot je bila zamišljena takrat na začetku, ko je zakon zelo jasno povedal, da občine ne morejo imeti manj kot 5 tisoč prebivalcev. Ponekod so se tudi tako odločili, so obdržali večje občine, močnejše in so s tem zadovoljni. Dobili smo popolnoma asimetrično lokalno samoupravo, ki jo nekateri strokovnjaki imenujejo sistem piščancev in nojev; torej, na eni strani imamo velike, glomazne občine, zlasti v jugozahodni Sloveniji, recimo Mestna občina Koper, ki se je šele po odločbi Ustavnega sodišča delila in je pravzaprav po odločbi Ustavnega sodišča nastala občina Ankaran. Na drugi strani imamo severovzhodno Slovenijo, ki se je pa razdrobila na male občine, ki jih je, recimo, prof. Šmidovnik imenoval piščanci v primerjavi z noji. To je velik problem. Mestna občina Koper, Ljubljana ali pa Brežice, če hočete, to je občina, ki se pa ni tako delila in drobila, ima danes popolnoma enake naloge, enake pristojnosti in mora delati vse enako kot Osilnica, Odranci, Hodoš ali kakšna druga slovenska občina. To je velik problem, ker te male občine preprosto teh nalog niso sposobne, niso zmožne opraviti. Mnogo malih občin je iz tega naslova pridobilo kar nekaj investicijskega denarja. Investirale so v projekte, pač manjše projekte, po naravi stvari so bili manjši, ker so bazirali v majhnih občinah, asfaltiranje cest, razsvetljava in tako dalje. Vendar danes nam zmanjkuje denarja za kakšne večje, pomembnejše projekte, take, ki bi dali več delovnih mest. Tisto, kar je bilo investirano v teh malih občinah, to tam ostane, tega ne bo nihče nikamor odpeljal, nikamor odnesel.

Zdaj je čas, da naredimo korak naprej in da lokalno samoupravo okrepimo. Glejte, imamo tako absurdne situacije, kot je to, recimo,

da se tri, štiri male občine med sabo ne morejo zmeniti za enoten prostorski plan in potem ena načrtuje neko cesto, jo tudi zgradi in je asfaltirana cesta z javno razsvetljavo in vsem, ki se potem sredi polja ustavi na občinski meji. Takšni absurdi nastajajo!

Podpiram pa idejo pokrajin in mislim, da se moramo tudi o tem pogovarjati. Tako mislim, da se bomo v naslednjih mesecih zelo celovito in strateško pogovarjali o nadaljnji reformi lokalne samouprave. Nič pa na horuk, to vam pa lahko rečem.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Gospod Breznik, izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Torej se strinjate z mano, da se začnemo najprej pogovarjati o evoluciji, da vidimo, če lahko storimo neko evolucijo te lokalne samouprave, preden ukinemo občine, da se prvo pogovarjamo o t. i. drugem nivoju, t. i. o konstituiranju pokrajin, za katere mislim, da so nujno potrebne, in če je vaš namen tisti resnično dobrosrčen do teh manjših občin, da postorimo točno to, kar ste zdaj govorili. Ste pripravljeni ponuditi točno tak sistem razprave, da najprej razpravljamo o tem, da ponudimo drugi nivo lokalne samouprave?

Poglejte, v Avstriji imajo dolgoletne izkušnje, zdaj se res manjše občine nekako združujejo. Združujejo se na podlagi ljudske volje, so zelo zadovoljni, ampak oni imajo drugi nivo, pri njih točno takšne spore, kot ste o njih govorili vi, rešujejo tako imenovani Bezierkshauptmänner ali vodje "becirka" ali okrajni glavarji. Zakaj bi mi odkrivali toplo vodo? Ni nam treba zgubljeni časa, ne tukaj v parlamentu, ne vi na vladi, dajmo v proceduro t. i. evolucijo, sistem drugega nivoja, torej klasične pokrajine, in poskušajmo o tem razpravljati, če je to ... Ali se strinjate, da gremo v ta sistem ...

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: ... Gospod Breznik, ne more minister polemizirati, lahko bomo pa o njegovem odgovoru še razpravljali ...

FRANC BREZNIK (PS SDS): ... v okviru pristojnosti poslanca prosim in želim, da damo to v javno razpravo tukaj v parlamentu. Menim, da je moj predlog donameren, da je zelo koristen, tudi za ostale poslance, ki prihajajo iz različnih okolij, ki imajo podobne probleme, in da v okviru pristojnosti lahko o tem razpravljamo. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa za vaš predlog, o katerem bomo odločali v okviru glasovanja.

Naslednji je na vrsti gospod Tomaž Lisec. Vprašanje ima za ministra za infrastrukturo in prostor, za gospoda Sama Omerzela.

Izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, predsedujoča, za besedo. Prisotni ministri, predvsem spoštovani minister Omerzel!

Sam se zavedam, da časi, v katerih živimo, investicijam niso naklonjeni, ampak občutek imam, ko spremljam delovanje vaše vlade, predvsem preko sej vlade, da se ta vlada prav trudi, da bi še tistih investicij, ki so, bilo čedalje manj. Za tujce smo nezanimivi tako zaradi novih davkov, pretože in predolge birokracije, pa tudi na žalost zaradi političnega nestabilnega okolja. Ta vlada je že v rebalansu proračuna za leto 2013 kar močno oklestila investicije, govori pa se, da se bo ta trend v predlaganih proračunih za leto 2014 in 2015 še močno nadaljeval. Torej, očitno v naslednjih dveh letih skoraj ne moremo pričakovati nekih novih investicij in tudi nekega gospodarskega razvoja, kar je zelo narobe. Mnogi od tistih, ki ste bili pred skoraj letom na drugi strani in vaši predstavniki ste pred letom močno govorili, da brez velikih investicijskih in infrastrukturnih projektov ne bomo zagnali gospodarskega razvoja v naši Sloveniji.

Ko je vaš predhodnik, gospod Černač, rekel, da tudi njegov predhodnik na projektu izgradnje drugega tira, to je tudi moje vprašanje, ni pustil skoraj nobenega dokumenta, da se skoraj ni nič delalo oziroma da se je tisti predhodnik bolj ukvarjal z jadrnicami na področju prometa kot z izgradnjo drugega tira oziroma da so pozabili, da obstajajo tudi evropska sredstva, so ga napadli z vsemi topovi.

V enem letu, kar je bil minister gospod Černač, se je nekaj premaknilo, zdaj pa zaradi te vaše zadnje izjave glede drugega tira me skrbi:

Ali zadeve na tej osi Koper-Divača oziroma na tem projektu stojijo ali ste jih morda postavili v predal?

Zakaj mislim, da je to pomembno vprašanje? Po besedah nekega znanega slovenskega ekonomista bo Slovenija čez nekaj let zaradi neizgradnje tega drugega tira vsako leto izgubila tudi do 800 milijonov evrov. Vsi vemo, da gradnja dokaj dolgo poteka, predvsem v Sloveniji, zato me zanima nekaj vprašanje:

Kaj je s tem projektom?

Ali ste ta projekt samo začasno, v skladu s proračunom, dali v predal ali ga dokončno pokopali?

Sprašujem:

Kaj se na projektu sploh dogaja?

Kakšna je po vašem mnenju realna ocena izgradnje tega drugega tira, če bi se ga sploh spravili graditi?

Kakšna je njegova časovnica?

Kaj več pa v nadaljevanju. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Izvolite, minister.

SAMO OMERZEL: Hvala za besedo. Spoštovani gospod Lisec, hvala za vprašanje.

Preden gremo na konkretno vprašanje, mogoče malce splošnih tem glede investicij, ki ste si jih v začetku dotaknili.

Res je, da živimo v časih, ko je denarja premalo, predvsem kar se investicij tiče, in da bi si želeli več, vendar se ne morem z vami strinjati, da investicij ni. Če pogledamo samo trenutno, pa se bomo osredotočili na naše ministrstvo, v temu trenutku tečejo investicije v rangu petsto milijonov evrov – in to govorim samo o investicijah v železnice. Torej, pol milijarde evrov v temu trenutku v projektu, ki se izvaja, ki je tekoč. Tudi kar se tiče samega gospodarstva in odziva s terena, moram reči, da je izredno pozitiven. Na ta del in ta segment se ves čas pozablja, da teh pol milijarde evrov, katerega velik del so evropska sredstva, je v teku in dela se izvajajo. Tudi v bodoče smo pri planiranju proračuna za 2014 in naprej namenili zelo veliko pozornosti predvsem projektom, ki so financirani s področja evropskih sredstev, in teh investicij bo kar nekaj.

Kar se tiče drugega tira in vprašanja glede te investicije samo nekaj podatkov: 27 kilometrov enotirne proge, od tega 21 kilometrov pod zemljo. To je v bistvu sklep, ki ga je Vlada sprejela oktobra 2010, v katero smer se ta investicija pelje. Sam sem po kar napornem in dolgotrajnem analiziranju celotne situacije prišel do jasnih podatkov, v katerem okviru je ta investicija zastavljena. Celotna investicija za drugi tir – 1,4 milijarde evrov, govorim o vrednosti z DDV. To je številka, ki mene, bom uporabil mile besede, dela izredno skeptičnega. Kateri koli slovenski ekonomist me bo težko prepričal, da z investicijo 1,4 milijarde evrov lahko upravičimo to investicijo, na kakršen koli način.

Kar se tiče slovenskih ekonomistov in strokovnjakov. Na tem mestu jih pozivam, če imajo investitorja, ki je pripravljen 1,4 milijarde evrov prinesiti za drugi tir, je absolutno dobrodošel. Se pa bojim, da bo razočaranje pri iskanju investitorja v temu obsegu investicije.

Kar se tiče pa same poti naprej; v temu trenutku bi se opredelil in ostal na temu nivoju, da sem izredno skeptičen do te investicije v tem rangu. Ne trdim, da v tem trenutku drugi tir ni potreben, bomo pa v roku enega meseca prinesli odločitev, kako z drugim tirom naprej.

Zelo resno pa razmišljamo v tej smeri, da bi se ozka grla na železnici in obstoječi tir renoviral in da investiramo v ta del in s tem na nek način zagotovimo vse tiste kapacitete, ki jih Luka rabi za svoj razvoj za naslednjih deset let.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa minister.

Gospod Lisec, želite še?
Izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Moram reči, da sem zelo vesel, da se investicije na vašem področju izvajajo, verjetno je tudi kakšen vaš predhodnik za to zaslužen.

Predvsem me zanima to načrtovanje, ne bom se zdaj spuščal v proračun za 2014, 2015 ampak sami ste v koalicijsko pogodbo zapisali, citiram, "na področju železnic bomo prednostno obravnavali vse prostorske aktivnosti, ki so vezane na integracijo Slovenije." Mislim, da ta drugi tir igra zelo pomembno vlogo. Te vaše namene podpiram, da boste, kot ste rekli, v roku enega meseca bolj konkretno lahko odgovorili. Tudi se strinjam z vami, da pri projektu, vrednem 1,4 milijarde, se nam ne sme zgoditi tisto, kar se nam je zgodilo oziroma se nam dogaja pri izgradnji TEŠ 6, ampak vseeno, nekaj bo treba storiti.

Tukaj vas kot ministra, malo na strokovni malo pa po politični plati, sprašujem:

Kakšna je po vašem mnenju oziroma po mnenju strokovnjakov z ministrstva realna cena izgradnje drugega tira?

Kakšna je realna cena ali pa časovnica modernizacije oziroma posodobitve obstoječega stanja?

Vemo namreč, če bi zdaj za malenkost modernizirali to obstoječo traso, bi lahko za več kot 30 % izboljšali količino prevoženega tovora, hkrati pa morda ...

Niste mi odgovorili:

Kako vi osebno vidite javnofinančno sliko tega projekta v prihodnosti?

Sami ste rekli, da verjamete, da 1,4 milijarde nihče ne bo vložil, ampak:

Ali boste vztrajali na javno-zasebnem partnerstvu, ali izključno na finančnih virih države, ali pa morda izkoristili tudi naslednjo evropsko perspektivo?

Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Minister.

SAMO OMERZEL: Hvala za dodatno vprašanje.

Če najprej pogledamo drugi tir; varianta, kot je bila potrjena leta 2010, je ocenjena na to vrednost. Verjamem, da je ta ocena zaradi planiranja variante celo realna, kajti govorimo o 21 kilometrih tunela, pa še moramo se zavedati, da teh 21 kilometrov gre v veliki meri čez Kras. Torej se nam lahko zgodi, da bomo na določenih segmentih naleteli na nepredvidene situacije, ki nam bodo investicijo še povečale. Zaradi vseh teh argumentov in planirane trase je težko govoriti o tem, kakšna pa je realna investicija.

Pred odločitvijo iz leta 2010 je bilo planiranih kar nekaj variant, vendar ocene samih finančnih rednosti za ta del niso bile narejene, zato ker je bila ta varianta potrjena in ocenjena na to vrednost, na katero je bila ocenjena. Tisto, kar se meni zdi dosti bolj realno, ampak je preuranjeno dokončno odločitev potrditi, dosti bolj realno se mi zdi ravno to – vidim, da ste tudi sami v to smer razmišljali –, da gre za posodobitev obstoječe proge. V tem trenutku ocenjujemo, da bi nekeje v rangu 300 milijonov

evrov potrebna investicija zadovoljila kapacitete, ki so potrebne za Luko Koper za servisiranje njenih potreb za naslednjih 10 let.

Torej to je trenutna ocena v rangu 300 milijonov evrov. Kot pa rečeno, v roku enega meseca bomo tudi odgovore na te range imeli in v kateri smeri naprej peljati razvoj železnic.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa ministru.

Gospa Alenka Jeraj, vprašanje za ministra za notranje zadeve dr. Gregorja Viranta.

ALENKA JERAJ (PS SDS): Hvala za besedo.

Ministra Viranta sprašujem v zvezi z "getom Celovski dvori" oziroma po elektronski pošti kroži informacija s tem naslovom, verjetno je prišla že tudi do vas. Prav tako je bil pred časom v Delu članek o tem, da stanovalci tarnajo, da so se namesto v ugledno sososko naselili v središče kriminala. Poleg očitkov o slabi gradnji in praznih stanovanjih, ki jih sedaj prodajo pod ceno, tamkajšnji prebivalci opozarjajo na povečano število prekrškov in kaznivih dejanj. Nekateri trdijo celo, da so se v prazna stanovanja naselili brezdomci, narkomani in mladina, ki prostore uporablja za zabave in družabne igre. Zagotovo je to slaba popotnica za stečajnega upravitelja Vegrada, ki je pred časom z NLB sklenil dogovor, da se stanovanja lahko prodajo za tisoč 500 evrov za kvadratni meter, kar je bistveno manj, kot so zanj odšteli mnogi drugi. Poleg tega krožijo govorice, da naj bi imeli šišenski policisti v okolici precej dela zaradi kršitev javnega reda in miru. Zato me zanima:

Ali drži, da so bili v stanovanjih v Celovških dvorih naseljeni, sicer na podlagi razpisa MOL, prisilci, ki so v težkih finančnih situacijah oziroma celo socialni problem?

Kako ocenjujete trditev ali pa to, kar kroži po pošti, da se je tja preselil tudi del kriminalnega podzemlja v prestolnici, na kar kažejo intervencije policije, ki deluje na tem območju?

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR: Izvolite, gospod minister.

DR. GREGOR VIRANT: Hvala lepa.

Glede tega, koga, če in koga je MOL naselila v Celovških dvorih, ne morem odgovarjati, ker tega seveda ne vem. Bom pa dal odgovor glede varnostne situacije in varnostne problematike na območju Celovških dvorov.

Vsa taka naselja, kjer je velika gostota prebivalstva, kjer so velike dnevne migracije, kjer je veliko lokalov, podjetij, itn., so vedno nek poseben varnostni izziv. Policija se na to odziva s točno usmerjenimi aktivnostmi, to je zlasti z večjo prisotnostjo – torej, da je bolj prisotna na terenu – in da prebivalce opozarja na pojave kriminalitete in načine izvrševanja kaznivih dejanj. Pomemben je tudi partnerski odnos

policije z lokalno skupnostjo. Torej, da ljudje obveščajo policijo o varnostni problematiki, o prekrških, kaznivih dejanjih in policija se vedno takoj odzove in ustrezno odreagira.

Z večanjem števila stanovalcev v Celovških dvorih je v zadnjem času policija prejela tudi več obvestil o varnostni problematiki. Povečalo se je število prijav kaznivih dejanj in prekrškov, do katerih prihaja predvsem v kletnih prostorih navedenega naselja. Dejstvo je, da so bili prostori v Celovških dvorih prazni in nezavarovani, s tem pa relativno lahko dostopni tudi osebam, ki ne stanujejo na navedeni lokaciji.

V zvezi z navedenim je bilo s strani policije izvedenih že več aktivnosti za izboljšanje stanja, pregled stanja, ocenjena varnostna situacija, razgovori s stanovalci. Policijske patrulje redno podnevi in ponoči izvajajo kontrolo podzemnih garaž in zunanje ceste ter okolico Celovških dvorov. Bili so sestanki s SPN, Stanovanjskim skladom, Mestnim redarstvom, varnostno službo. Policija je v zadnjem času s svojimi ukrepi na tem območju odkrila dve ukradeni vozili, našla nekaj ukradenih registrskih tablic, opravila zaseg prepovedane droge, izvedla več intervencij ter obravnavala še nekatera druga kazniva dejanja in dogodke.

Po podatkih policije varnostna problematika v naselju Celovski dvori ne izstopa bistveno po varnostnih pojavih od drugih naselij s približno enako gostoto. Celovski dvori so spalno naselje, tam praktično ni lokalov in problematike, ki se ponavadi veže na lokale. Z različnimi oblikami dela, kot je zbiranje obvestil, pogovor s stanovalci, lastniki in tako dalje, policija do danes ni potrdila navedbe raznih splošnih medijskih objav in sporočil, ki krožijo, da naj bi se v naselju Celovski dvori organizirano dogajale različne kriminalne dejavnosti. Prav tako kljub pričakovanju ni prejela nobenih dodatnih konkretnih informacij, ki bi potrjevale obstoj organiziranih oblik kriminalitete, kot je prostitucija, igre na srečo, promet s prepovedanimi drogami, razen teh splošnih navedb, ki krožijo po internetu. So pa bile že od samega začetka ugotovljene določene pomanjkljivosti glede nekontroliranega dostopa do garaž in kletnih prostorov, o čemer je bil obveščen upravljavec in lastnik.

Policija, konkretno Policijska uprava Ljubljana, bo še naprej intenzivno spremljala varnostno problematiko na tem območju in bo tudi takoj ukrepala, če bo zaznala dogodke, ki so v njeni pristojnosti.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora?
Izvolite.

ALENKA JERAJ (PS SDS): Če pravilno razumem, so ugotovili nekatera kriminalna dejanja, pri čemer ste omenili drogo in podobno, ne pa tega, kar se našteva v tej anonimki

oziroma v tem, kar kroži, da je več kot 50 prostitutk, 4 masažni saloni na črno, 2 igralnici na črno – tega pa niso ugotovili.

Mogoče za zaključek samo še to:

Ali je sprejeta kakršna koli strategija oziroma načrt, kako se bo odpravljalo kar koli takega – če je?

Mislím, da ste tudi sami ugotovili, da je opaznega nekaj več kriminala. Torej, če se ne bo ukrepalo, ga bo samo še več. Zanima me:

Ali je sprejet kakšen načrt oziroma strategija, da ko policija oceni, kakšna je varnost oziroma kakšni so problemi, pripravi tudi načrt, kako se bo s tem spopadla?

Če katere od teh stvari držijo, verjetno ni dovolj samo ena policijska postaja v Šiški, ampak je to lahko tudi malo bolj zahtevna obravnava; torej, da je več policistov, da se k problemu pristopi, preden bo dejansko prišlo do česa hujšega. Upajmo pa, da ne.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Izvolite, gospod minister.

DR. GREGOR VIRANT: Kot rečeno, policija je naredila oceno varnostne situacije in intenzivno zbira informacije. Zaenkrat se te splošne informacije o igrah na srečo, o prostituciji in tako naprej niso potrdile; kriminalisti to delajo po metodah, ki so v stroki uveljavljene. Domnevam, da so šli pogledat neke ponudbe, ki se pojavljajo, in preverjali, ali se to dogaja na območju Celovških dvorov, in zaenkrat kaže, da ne. So pa prisotni, zbirajo informacije, se pogovarjajo s stanovalci, lastniki in bodo intenzivno prisotni še naprej, podnevi in ponoči.

Mogoče še malo statistike. Sicer nimam podatkov ravno za Celovške dvore, ampak za Šiško na splošno je trend v letu 2012 oziroma podatki iz leta 2012 so primerljivi trendom drugje. Recimo, vlomi so ostali točno na istem nivoju kot leta 2011 ob istem času, tisoč 309, ropov je nekoliko manj, drznih tatvin za malenkost več, tatvin motornih vozil manj. Vseh premoženjskih deliktov, ki so jih obravnavali, je nekoliko več. Tu ni nekega silnega odstopanja.

Če skrajšam, zaenkrat se je pokazalo, da te pompozne informacije, ki krožijo, ne držijo, da je neka povečana varnostna problematika, policija je pozorna in bo ostala pozorna in na terenu prisotna še naprej.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Naslednje vprašanje bo zastavil gospod Zvonko Lah, in sicer ministru za infrastrukturo in prostor gospodu Samu Omerzelu.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala lepa za besedo, spoštovana predsedujoča. Spoštovani ministri!

Moje vprašanje ministru za infrastrukturo in prostor se tiče tudi ostalih dveh

ministrov, sem vesel, da sta tukaj, v pristojnosti lokalne samouprave in gospodarstva.

Gospod minister, če se spomnite, ko ste nastopili mandat, sem na hearingu nekaj rekel; in sicer, da v šestih mesecih ne boste popravili prostorske zakonodaje, ker je preveč kompleksna zadeva, preveč obširna. Takrat ste me narobe razumeli, kot ste še enkrat imeli razpravo na odboru. Sicer je samo tri dni po teh šestih mesecih vašega nastopa, 20. 9. je bilo šest mesecev, in ne vidim, da bi bila v proceduri prostorska zakonodaja. Namreč, vem, da niste s tega področja prišli na to funkcijo, da je toliko ne poznate, jaz pa sem se v trinajstletnem županovanju dobro spoznal z vsemi, tudi državnimi, projekti, gradnje avtocest in tako naprej.

Moram reči, da v vašem programu dela vlade ste napisali, da boste prenovili strategijo prostorskega razvoja Slovenije – v leto 2014 ste to predstavili. Ker je to krovni akt, strategija prostorskega razvoja Slovenije, ki je zelo zastarela, zelo pavšalna, rekel bi, izdelana je bil v času konjunktore, ko smo imeli ogromno idej, sedaj pa je situacija čisto drugačna. Potem nimamo državnega prostorskega reda, ki je nastavek tega; tudi nimamo občinskih prostorskih načrtov. Prej je minister Virant rekel, da komaj 60 občin od 211 ima sprejete prostorske plane. To je žalostno. Državni prostorski načrti, državna infrastruktura, prometna ali energetska neposredno ne daje delovnih mest. Delovna mesta neposredno ustvarjajo prostorski akti oziroma industrijske cone, gospodarska središča.

Zadnjič smo imeli srečo se pogovarjati z evropskim sekretarjem za regionalni razvoj, ki je poudaril gospodarska središča, ki sta bila osnova v letu 2004–2008, in potem od 2008 naprej je to enostavno zamrlo. Nekatere sredine oziroma regije so veliko naredile, nekatere nič. Tam so nova delovna mesta, in to stalna delovna mesta. Na tej prostorski zakonodaji je treba pohiteti, po mojem. Ampak s takim tempom, kot ste ga navedli v planu, do občinskih prostorskih načrtov, tistih pravih, ne bomo prišli še nekaj let.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Izvolite, gospod minister.

SAMO OMERZEL: Hvala za besedo. Spoštovani gospod Lah, hvala za vprašanje.

Res je, urejanje prostora in gradnja objektov je izredno kompleksna tema. Tega se zavedam. Na eni strani imamo sam proces izvajanja in priprava same dokumentacije in izvajanje vsega, da pridemo do cilja, na drugi strani imamo pa zakonodajo. V tem trenutku imamo na področju zakonodaje štiri zakone, ki to urejajo, in sicer Zakon o prostorskem načrtovanju, Zakon o graditvi objektov, Zakon o urejanju prostora in zakon, ki ureja prostorske ureditve državnih objektov.

Res je, ko v realnosti spremljamo, na kakšen način se trenutno izvaja to področje, kaj vse je potrebno, da pridemo do cilja, torej vsa soglasja, celotna dokumentacija, je to strahovito kompleksen in dolg proces, predolg proces; še posebej s stališča, če želimo biti tujim investitorjem – pa ne samo tujim, tudi domačim – prijetno okolje, da res lahko ponudimo nekaj, kar je v enem realnem času izvedljivo. Moram priznati, da se tega danes še bolj zavedam, kot sem se zavedal, ko se je najina debata začela, tako da verjamem, da ste na tem področju izkušeni in da ste kakšen kilometer več naredili pred tem kakor jaz. Tisto, kar je bilo pri nas ključnega pomena in nekako mejnik v razmišljanju, v katero smer peljati samo urejanje prostora in gradnjo objektov, imamo neverjeten vpliv različnih resorjev na končni cilj. Na eni strani imamo Ministrstvo za infrastrukturo in prostor – recimo, če začnemo pri državnih prostorskih načrtih –, na drugi strani imamo en kup deležnikov, ki jih moramo upoštevati pri samem načrtovanju. Pa začnemo pri okolju ali pri Ministrstvu za kulturo in tako naprej, do lokalne oblasti. Ko smo vse to zložili v celoto, je dejansko edini pravilen nastop, da naredimo korenite spremembe tako na področju zakonodaje kot pri posameznem procesu sprejemanja dokumentacije. Tega smo se res celovito lotili. Mi smo pripravili temeljit normativni ukrep oziroma temeljite normativne spremembe gradnje objektov in urejanja prostora. Ta predlog je pripravljen in bo v kratkem na Vladi. Na osnovi tega potem bomo šli tudi v kompletno spremembo procesov in kompletne zakonodaje. Rok, da vse te štiri krovne zakone nadomestimo z novim zakonom, smo si zadali za marec 2014. Takrat bi prišli z novim predlogom zakona. Verjamemo, da je to realno. Mi smo v vsem tem času do danes zelo intenzivno sodelovali in delali z vsemi resorji, tako za kulturo, z ministrstvom za okolje in prostor, s kmetijstvo, z vsemi, ki so na kakršen koli način udeleženi in pomembni pri sami zasnovi koncepta tako s stališča, kako mora sam proces se izvajati, kot s stališča zakonodaje.

Prepričan sem, da je ta pristop pravilen, da se je prav, da smo se lotili koncepta celovito in da bomo enkrat za vselej tako na področju zakonodaje kot samega procesa postopke skrajšali in uredili zakonodajo, da bomo res tujim investitorjem in domačim investitorjem prijazno okolje in da dokumentacija ne bo tisto, kar bo oviralo same investicije.

Na drugi strani seveda pa moramo skrbeti za vse robne pogoje, ki jih je treba upoštevati; od Nature 2000, kulturne dediščine in vse deležnike, ki so v teh postopkih potrebni.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Imate željo po dopolnilnem odgovoru?
Izvolite.

ZVONKO LAH (PS SDS): Res je. Vesel sem bil, ko ste na odboru rekli, da ste se lotili najprej narediti presek stanja, se pravi posnetek pravnega stanja na terenu. Mislim, da je to bilo glavnega pomena, ker predvsem na periferiji je ogromno objektov, ki so na meji legalnega in se ne dajo legalizirati. Zdaj v Vladi grozite z davkom za tiste objekte, ki so nelegalno zgrajeni. Ni pošteno, da država določi nek davek, po drugi strani pa ne omogoči, da ti lastniki to legalizirajo. Do sprejetja nove zakonodaje – te, kot pravite –, kar bo še nekaj trajalo, enostavno nimajo pravne osnove, pravne podlage, da bi jih lahko legalizirali, čeprav nekako objekti niso zgrajeni v neskladju s tem, da ne pristajajo v okolje ali da niso potrebni za razvoj nekega gospodarstva, kmetijstva ali dopolnilnih dejavnosti – pa bodo ti objekti obdavčeni. Prav bi bilo, da se pohiti. Prejšnji minister Černač je sprejel neko uredbo, ki naj bi določene spravila pod streho, pa ste verjetno čutili, kakšna galama je bila, ko je dregnil v nek birokratski sistem, ki je, tako kot ste sami povedali, nekako preveč glomazen in nesprejemljiv, zato bi bilo verjetno nujno presekat in vsaj delno omogočiti tem ljudem, da legalizirajo, občine pridobijo komunalne prispevke, s tem se gradi infrastruktura in bi pospešili razvoj tam, kjer je najbolj potrebno. Saj se ne da niti vodovoda graditi niti kanalizacije, če so objekti nelegalno zgrajeni.

Zato mislim, ... / znak za konec razprave/... umeščanje državnih projektov v prostor – ta zakon ni zaživel, prav je, da se to spravi v nek zakon, kot ste rekli, ampak treba je narediti tak zakon, da bo življenjski, da se bo lahko začel takoj uporabljati ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Izvolite, gospod minister.

SAMO OMERZEL: Hvala za besedo.

Razumel sem, da na nek način pozdravljate naš pristop in koncept, ki smo ga zastavili. Tisto, kar je pomembno poudariti v celotnem konceptu, tako imenovana črna gradnja oziroma delovno ime tematike, kot se je prijelo te teme – v resnici govorimo o nedovoljenih gradnjah. Torej, nedovoljena gradnja je tisti termin, ki ga poznamo v zakonodaji, črne gradnje ne poznamo, se je pa v medijih ta terminologija na ta način prejela.

Pomembno se je zavedati, da imamo nelegalne gradnje in neskladne gradnje. Nelegalna gradnja je tista gradnja, ki dejansko nima nobene osnove: narejena je brez gradbenega dovoljenja, če malce poenostavim. Neskladna gradnja je pa tista, ki bi sicer imela gradbeno dovoljenje, ampak določeni parametri ne ustrezajo sistemu, kar je bilo po gradbenem dovoljenju načrtano, največkrat so to gabariti 5 x 7, potem je nastala hiška 5 x 8 in v tem smislu. Tu je treba v samem konceptu – tisto, kar smo tudi zastavili – jasno postaviti kriterije, v katerih

primerih legalizacija je možna, v katerih pa ni. Zelo jasne in poštene kriterije in enake za vse. Torej, če je prostorsko planiranje in kompletna gradnja nekaj, kar je moč legalizirati, potem ne vidim nobenega razloga, zakaj tega ne bi naredili. Seveda pa bomo prišli do primerov, kjer pa konkretno imamo nelegalno gradnjo v tem smislu, da imamo objekt v prostoru, kjer nikakor ne more stati. V tem primeru bo pa treba to sanirati in v tem konceptu je tudi to zajeto.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa, gospod minister.

Imate proceduralno, gospod Lah?
Izvolite.

ZVONKO LAH (PS SDS): Glede na to, da je ta tematika zelo pomembna, zelo obširna in ker se je ministristvo lotilo te problematike, sem mnenja, da pristop verjetno je pravi, vendar če boste podatke jemali iz katastra stavb ali iz upravnih enot, verjetno ti podatki ne bodo odražali pravo sliko. Treba je verjetno terensko delo, sodelovanje z občinami in tako naprej, da se prava slika ustvari in potem določi kriterije, po katerih se bo dalo legalizirati in kaj odstraniti.

Vemo, da država še daleč nima denarja, da bi odstranila vse tisto, kar je sedaj nelegalno zgrajenega. Tista hiška tam v narodnem parku, ki je bila porušena, je za večino državljanov Slovenije nesmisel. Lahko bi ta hiška služila za turistično dejavnost, za ne vem kaj še vse, saj je tam pristajala in zgrajena je bila v takšnem stilu, da bi lahko služila svojemu namenu. Zato predlagam, da se na eni od prihodnjih sej opravi javna razprava in se vanjo vključijo vsi deležniki, ki lahko vplivajo na bolj kvalitetno izdelavo te zakonodaje, ker je zelo pomembna.

V sosednjih državah ne poznajo takšnih nelegalnih gradenj, kot jih je pri nas ogromno. V prostoru nimamo nobenega reda in če ne bo hitro kaj drugače storjenega, ga še dolgo ne bo, kar je pa velika škoda, ker je tudi velik gospodarski potencial na področju turizma. Ti objekti so res javni, sami poznate Trško goro, koliko je tam objektov, tudi nelegalno zgrajenih, pa bi lahko zelo koristili za neko turistično dejavnost. Imamo turizem v zidanicah, večje je povpraševanje kot ponudba, pa se ne da ponuditi, ker ni uporabnega dovoljenja, do uporabnega dovoljenja je pa po sedanjih predpisih skoraj nemogoče priti. In tudi še verjetno kakšno leto ali dve ne, kljub temu da je neka želja, da se do tega pride. Če se ne bo presekalo – lep primer je Avstrija, če bi se zgledovali po njih. Vse, kar nam je Avstrija, Marija Terezija pustila – kataster imamo, še zmeraj velja njihov, vse kar smo potem sami doštukali, je praktično neuspešno ali pa bolj malo uporabno.

Zato bi res priporočil, da opravimo glasovanje o tem, da se opravi javna razprava po Poslovniku. Hvala.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

O vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri v okviru glasovanj.

Zdaj pa prehajamo na naslednje vprašanje, ki ga bo postavil gospod Branko Smodiš, in sicer ministru za zdravje, gospodu Tomažu Gantarju.

BRANKO SMODIŠ (PS SD): Hvala za besedo, gospa podpredsednica, spoštovani vsi prisotni, dober dan tudi v mojem imenu!

Spoštovani gospod minister, v osnutku Zakona o zdravstvenih dejavnosti je centralizacija zdravstva do centra. Ta osnutek zakona na široko odpira vrata za centralizacijo zdravstva, saj zaradi na videz racionalnimi, predvidenimi združevanji in ukinjanjem nekaterih zdravstvenih domov, predvsem pa s prenosom nekaterih specialističnih ambulantnih dejavnosti na regijske bolnišnice, predvsem pa z možnim tihim prenosom štiriindvajseturne nujne medicinske pomoči na hospitalne enote bolnišnic dejansko zelo slabi primarno zdravstvo. Predvideno varčevanje se tako prenaša na ramena dve tretjini prebivalstva, ki ne živi v regijskih centrih, dostop do storitev se za njih bistveno poslabšuje ter tako postajajo, kar se zagotavljanja zdravstvene oskrbe tiče, drugorazredni državljani.

Z osnutkom zakona se precej zmanjšuje vloga in pomen osnovne zdravstvene dejavnosti, čeprav se navzven prikazuje, da zakon krepi primarno raven. Ne moremo mimo dejstev, da se posledično krepi bolnišnično dejavnost na račun periferije, saj se usmerja denar bolnišnicam. Številni zdravstveni domovi so danes dobro organizirani in so bolnikom približali tudi nekatere specialistične storitve, na primer diabetološko, kardiološko, psihiatrično in tako naprej. S predlogom zakona pa se na široko odpirajo vrata, da bo vsa specialistka postopoma prenesena le na bolnišnice.

S predlaganim zakonom se bistveno znižuje nivo relativno dobro delujočega primarnega zdravstvenega varstva večine državljanov, saj je splošno znano, da sta preventiva in razvita primarna raven cenejši in bistveno bolj učinkoviti pri ohranjanju splošnega zdravstva kot pa kurativa in draga bolnišnična zdravljenja.

Zato ministra za zdravje gospoda Tomaža Gantarja sprašujem:

Kako glede na pripravljene osnutke Zakona o zdravstveni dejavnosti Ministrstvo za zdravje vidi status in bodoči razvoj sedaj uspešno delujočih ambulant nujne medicinske pomoči, ki deluje praktično v vseh zdravstvenih domovih?

Ali glede na določila predlaganega zakona ne obstaja bojazen, da se v prihodnje štiriindvajseturna služba nujne medicinske pomoči v polni sestavi ekipe nujne medicinske pomoči izvajala le v predhospitalnih enotah bolnišnic?

In: Kakšna je prihodnost specialistične dejavnosti, ki se sedaj odvija v posameznih zdravstvenih domovih?

Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:

Hvala lepa.

Gospod minister, imate besedo.

TOMAŽ GANTAR: Hvala za vprašanje.

Gotovo ne gre za to, da bi želeli na račun centralizacije slabiti kateri koli nivo na področju zdravstva. Treba pa se je zavedati v izhodišču enega dejstva, da lahko uspešno in kakovostno zagotavljaš zdravstvene storitve samo v primeru, da imaš na razpolago dovolj dobro opremo, seveda dovolj strokovno usposobljeno osebje in tudi zadostno število bolnikov ter da si primerno izvežban, da lahko to delo opravljaš. Tukaj se srečujemo s problemi tako na sekundarnem kot na primarnem nivoju.

Ampak, da grem mogoče na nujno medicinsko pomoč. Nujna medicinska pomoč je res ponekod tudi v okviru zdravstvenih domov dobro organizirana. Je pa dejstvo, da smo dolžni, seveda tudi kot Ministrstvo za zdravje, vsem ljudem v državi, vsem našim državljanom zagotavljati nekako enako stopnjo nujne medicinske pomoči v smislu od pravočasnega dostopa do standardizirane opreme, uporabljenih materialov, kadra, ki bo imel izkušnje, in podobno. Tu so znotraj Slovenije kljub vsemu še danes tudi dokaj nedopustne razlike na temu področju.

Pomemben korak, ki nas je napeljal k razmišljanju v malo drugačno smer, je dejstvo, da bo in da je praktično v fazi izbire tudi izvajalcev do konca naslednjega leta delovalo kar nekaj urgentnih centrov. Urgentni centri pa so namenjeni temu, da na nivoju bolnišnice združujejo tako možnosti, kot jih ima bolnišnica – se pravi tudi glede opreme, ki je bistveno boljše – kot tudi sodelovanje s primarnim nivojem, in da je takšno celovito obravnavo teh nujnih primerov mogoče zagotavljati najboljše v okviru takšnih centrov. Zato gre smer ureditve v smislu nujne medicinske pomoči preko urgentnih centrov, seveda, kjer so na razpolago in kjer to delo lahko zagotavljajo. V ostalih primerih prav zaradi dostopnosti, zaradi oddaljenosti in enakomerne obravnave pa bo že naprej potekala tudi organizacija nujne medicinske pomoči v okviru zdravstvenih domov.

V zdravstvu težko govorimo o centralizaciji iz tega naslova in mislim, da je to prava smer, ki jo ne nazadnje tudi stroka sama zagovarja za varnejšo in boljšo obravnavo.

Omenili ste tudi specialistiko na primarnem nivoju. Specialistka na primarnem nivoju je tista, ki je bila že do sedaj prisotna, je tako ali tako namenjena tudi v bodoče. Govorim o pediatrih na primarnem nivoju, pa o ginekologih pa še o nekaterih drugih specialistih, seveda tudi družinski zdravniki so specialisti.

Kar se tiče pa ostalih dejavnosti, ki so primarno locirane v bolnišnicah, je pa stališče tudi zdravnikov, družinskih zdravnikov in ostalih, da bi to izvajali v okviru bolnišnic, ki preko svojega programa, če je to treba, zagotavljajo storitve iz specialitke, ki se opravlja v bolnišnicah, tudi v splošnih ambulantah. Namreč, moramo vedeti, da ne želimo iz splošnih ambulant delati majhnih bolnišnic, ker to ni ne smiselno ne racionalno, ampak je smiselno samo občasno, kjer je to potrebno zaradi lažje dostopnosti do teh specialistov, takšnega približati tudi ljudem v bolj odročnih krajih. To pa ne pomeni dajanja programov zdravstvenim domovom, ampak kot nekakšno izvajanje programov izven bolnišnic tudi za druga področja, ki jih bodo ti specialisti lahko opravljali.

Tako je to smer, ki nekako sledi predlogu Zakona o zdravstveni dejavnosti.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:

Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora?

Izvolite.

BRANKO SMODIŠ (PS SD): Hvala za odgovor.

Večinoma se strinjam. Mogoče sem tam pri nujni medicinski pomoči, sem pogrešal odgovor, ker tu šteje vsaka sekunda in se bi nekaterim povečalo kar za daljši čas. Na primer pri nas, v naših krajih, Ljutomer, Murska, se že poveča za 20, 30 minut. Upam, da boste to tudi upoštevali.

Pri specialistki je pa tako. Sedaj je mogoče v katerem zdravstvenem domu tudi kdo do kardiolog lažje prišel kot pa, da se mora peljati v Maribor in Ljubljano, kar bi bilo malo težje. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:

Hvala lepa.

Izvolite, gospod minister.

TOMAŽ GANTAR: Ravno tukaj je to, kar sem omenjal, da sicer primarno naj bi se izvajalo v urgentnih centrih nujno medicinsko pomoč, kjer bodo ti urgentni centri dovolj blizu in dostopni. Seveda tam, kjer to ne bo mogoče zaradi razdalje, ravno ta časovni faktor je izrednega pomena, bo pač morala biti organizirana tudi širše in tudi še v okviru tudi zdravstvenih domov. Tako sigurno v tem delu ne bomo šli v nasprotje s strokovnimi kriteriji, ki so pri zagotavljanju nujne medicinske pomoči jasni. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:

Hvala lepa.

Nadaljujemo s poslanskimi vprašanji, in sicer bo gospa Ljudmila Novak postavila vprašanje ministrici brez resorja, odgovorni za Slovencev v zamejstvu in po svetu, gospe Tini Komel.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovana predsedujoča, spoštovana gospa ministrica, minister, kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

4. julija je potekalo tukaj vseslovensko srečanje z naslovom Odslikave slovenstva. Takrat so prišli Slovenci tako iz naših sosednjih držav, kjer živijo slovenske narodne skupnosti, kot tudi Slovenci, ki živijo v svetu. Bili so kvalitetni referati, ki smo jim z veseljem prisluhnili. Žal moram tudi samokritično za nas poslance ugotoviti, da je bilo prisotnih premalo poslancev, morda samo nekaj, nekateri, ki sedimo tudi v komisiji za Slovence, bilo je prisotnih tudi malo predstavnikov Vlade, kajti Slovenci, ki pridejo od blizu, od daleč si želijo, da jim prisluhnemo, da slišijo, kar nam pripovedujejo, in si potem tudi želijo, da vse tisto, kar so predlagali oziroma vsaj nekaj od tega, da se na koncu uresniči.

Na koncu so sprejeli 7 priporočil, med njimi so izrazili tudi željo, da – v Sloveniji je splošno uveljavljen termin "manjšina", vendar ima to nekako negativno konotacijo, zato so že večkrat izrazili željo, da se na vseh nivojih dosledno uporablja termin "narodna skupnost" in ne "manjšina". Prav tako "Slovenska narodna skupnost v sosednjih državah" in ne "Slovenska narodna skupnost v zamejstvu". Želijo pa tudi, da bi se uveljavil splošni termin "Slovenke in Slovenci zunaj Republike Slovenije". Seveda so izrazili tudi še nekatera druga priporočila, med drugim tudi željo, da bi tudi v šolske programe uvrstili več tematike v zvezi z življenjem slovenskih narodnih skupnosti zunaj Republike Slovenije, o izseljenstvu in tako naprej, kar je priporočilo za ministra za izobraževanje.

Zdaj pa vas sprašujem, gospa ministrica:

Kaj boste storili, da se ta priporočila tudi uresničijo?

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Izvolite, gospa ministrica.

TINA KOMEL: Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Gospa poslanka, hvala za to vprašanje.

Kot ste tudi sami poudarili v svojem vprašanju, gre za poimenovanje Slovencev, ki živijo izven Republike Slovenije kot avtohtona narodna skupnost v sosednjih državah, in za Slovence po svetu. Gre za priporočilo, s katerim se načeloma strinjamo. Vedeti pa morate, da pri poimenovanju skupnosti tako v politiki kot tudi širše uporabljamo različne izraze. Tudi različne države za poimenovanje tovrstnih skupnosti uporabljajo različne termine.

Zavedam se, da bi bilo dobro, če bi na vseh področjih uporabljali enake termine za poimenovanje. Pri svojem delu izhajamo iz ustave in zakonov. Slovenska ustava v svojem 5. členu govori, da Republika Slovenija skrbi za avtohtone slovenske narodne manjšine v sosednjih državah, za slovenske izseljence in

zdomce. Če bi že predpisovali poimenovanja, potem bi se morali držati te dikcije, saj je ustava najvišji pravni akt v Republiki Sloveniji. Leta 1996 je Državni zbor Republike Slovenije sprejel Resolucijo o položaju avtohtonih slovenskih narodnih manjšin v sosednjih državah, torej se je držal ustavnega termina. Leta 2002 je Državni zbor Republike Slovenije sprejel Resolucijo o odnosih Republike Slovenije s Slovenci, ki živijo izven Republike Slovenije. Resolucija se nanaša na Slovence, ki živijo zunaj Republike Slovenije in izhaja iz Ustave Republike Slovenije oziroma njenega 5. člena. Leta 2006 je Državni zbor Republike Slovenije sprejel Zakon o odnosih s Slovenci zunaj njenih meja. Zakon v svojem 2. členu opredeljuje Slovence v zamejstvu – torej zamejski Slovenci, zamejci – to so pripadniki avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah, in Slovence po svetu, to so zdomci in izseljenci, ki bivajo v sosednjih državah zunaj območja, opredeljenega kot slovensko zamejstvo, in v ostalih evropskih ter izven evropskih državah. Ne nazadnje je tudi uradno ime urada, katerega vi tudi zelo dobro poznate, Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Spoštovana gospa poslanka! Iz povedanega izhaja, da bi za uresničitev sprejetega priporočila bilo najprej spremeniti ustavo in na podlagi tega pa tudi poimenovanje v drugih predpisih in zakonih. Seveda bom še enkrat poudarila, da se načeloma strinjamo s priporočilom in da se spremembe najprej začnejo pri nas samih. Hvala.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Želite dopolnitev odgovora?

Izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Zagotovo ne bomo tako pogosto spreminjali ustave ali morda samo zaradi tega. Bi pa želela, da se na prihodnjem srečanju obrazloži, zakaj to ni mogoče kar čez noč spremeniti oziroma naredimo lahko veliko že to, da mi samo dosledno uporabljamo takšne nazive, ki so jim morda bolj pri srcu. Seveda pa se tudi v zakonu da marsikaj spremeniti, ni pa treba spreminjati ustave.

Če se vrnem k samemu nazivu urada oziroma nazivu samega ministra za to področje, pa mislim, da bi ta naziv bilo res treba spremeniti. Čeprav sem eno leto opravljala to funkcijo, si ga nisem sama zapomnila, ker je nemogoče. Namreč piše: Ministrica brez resorja, odgovorna za področje odnosov med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah ter med Republiko Slovenijo in Slovenci po svetu. Kdo si lahko ta naziv zapomni? Vsaj to bi morali nujno spremeniti.

Med temi priporočili je bilo tudi priporočilo o koriščenju evropskih sredstev za čezmejne projekte. Seveda se to nanaša tudi na

druga ministrstva in naloga urada je, da dobro sodeluje z drugimi ministrstvi in jih na določene stvari tudi opozarja, opominja. Na primer, pogosto so neizkoriščena sredstva za čezmejno sodelovanje. Leta 2012 smo skupaj s komisijo za Slovence v Državnem zboru in z uradom organizirali posvet, na katerem smo ugotavljali, katere so težave pri izvajanju čezmejnih projektov. Ugotovili smo, da je največ težav v sami Sloveniji in da partnerji v teh projektih iz Slovenije najbolj zamujajo, najbolj kasnije zaradi pridobivanja dovoljenj, soglasij in tako naprej.

Zato bi vas spodbudila, da bi se povezali s pristojnimi ministrstvi in predlagali, da bi te projekte res bolje izvajali.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Izvolite, gospa ministrica.

TINA KOMEL: Ponovno hvala.

Res je, se absolutno strinjam s tem, kar ste povedali. Bom pa tudi to povedala, saj vi dobro poznate tudi delo na uradu, da – tako kot ste že vi začeli – imamo na uradu tudi strategijo, s katero aktivno sodelujemo z drugimi ministrstvi. Recimo, z ministrstvom za gospodarstvo tudi aktivno sodelujemo in izvajamo razne strategije ali konference.

Kar se pa tiče našega pogovora o nadaljnji strategiji bodisi zaradi imena bodisi zaradi čezmejnega sodelovanja na različnih področjih. To je edinstvena priložnost. Upam, da se bomo kmalu videli pri nas na uradu. Prvo srečanje smo že imeli. V drugem srečanju bom povabila vse člane komisije Državnega zbora, kjer mislim, da je pravi sedež, kjer se bomo o tem tudi pogovorili.

Najlepša hvala za te pobude. Mislim, da bomo skupaj zelo dobro sodelovali z vašo pomočjo in z ostalimi člani komisije. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Še proceduralni predlog?
Izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Ne bom predlagala splošne razprave, samo eno dobronamerno priporočilo.

Ko se organizira Svet za Slovence po svetu, to je posvetovalni organ predsednika oziroma predsednice Vlade, bi prosila, da se res pri tem drži dogovorjenega datuma – vem, da je bilo letos veliko težav, ker se je velikokrat termin prestavil, morali so menjati letalske karte – in da je srečanje vsebinsko dobro pripravljeno. Da nimajo občutka, da so prišli z drugega konca sveta gledat na uro, tako rekoč, ali pa se samo pozdraviti, ampak da je vsebinsko pripravljeno in potem da so tudi neki rezultati tega srečanja.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Naslednje poslansko vprašanje bo zastavil dr. Vinko Gorenak, in sicer ministru za pravosodje dr. Senku Pličaniču.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa. Spoštovani gospod minister!

Mislim, da je bila pozna pomlad, ko ste podpisali s pravosodjem tako imenovano zavezo državljanom. Že takrat sem ocenil, da ni čisto jasno, kaj bo prinesla ta zaveza, iz temeljnega razloga, ker na eni strani vendarle zahteva, da ministrstvo zagotavlja določene materialne pogoje, na drugi strani pa predsedniku Vrhovnega sodišča oziroma bom rekel sodni veji oblasti relativno ohlapno omogoča izpolnjevanje njihovih dela obveznosti.

V prvem delu vprašanja sem predvsem vprašal:

Kako se v bistvu uresničuje ta zaveza, ker je minilo že nekaj mesecev?

V nadaljevanju pa tudi:

Kaj boste rekli na to z vidika financ?

Verjetno se pravosodnemu ministrstvu za naslednje leto ni obetati, da bi samo vaše ministrstvo dobilo kaj več sredstev, verjetno prej manj, tako vsaj je pričakovati z vidika priprave proračuna za naslednje leto.

Torej:

Kako boste te zadeve lahko uresničili?

Tisto, kar me pa predvsem skrbi – naj že kar nakažem tudi kot vprašanje –, je pa odgovornost.

Namreč, odgovornost v pravosodju je danes prepuščena pravosodju samemu. Zadnje čase si zelo intenzivno prizadevam dobiti podatke iz mnogih evropskih držav in jih tudi dobivam. Naj zdaj samo kot primer navedem eno reč. V tem parlamentu in s strani pravosodja je pogosto slišati, recimo, to navajam samo kot primer, "trajni mandat je evropski standard, ki ga ne smemo prekoračiti"; skratka, vsi ga imajo in tako dalje. Pa pogledate, recimo, Nemčijo in ugotovite, da to sploh ni res; ugotovite, da to sploh ni res in da naše sodstvo to "trajba" in prodaja kot pokvarjeno ploščo in čisto nič drugega. Dejansko stanje je drugačno. Oni poznajo mehanizme, ki pripeljejo do trajnega mandata, ki pripeljejo do trajnega mandata, ne pa, da ga dobijo pri 30 letih starosti. Ampak naše pravosodje nam to prodaja kot pokvarjeno ploščo tam iz 1965. leta – saj veste, tiste, ki so bile "na feder", smo včasih rekli, kasneje pa na elektriko.

Skratka, bojim se, da z vidika odgovornosti nekaj ne bo v redu. Nekateri zadnji primeri, naj omenim samo prijatelje v stečaju, naj omenim zadevo Tovšakova, grede v smeri – vsaj jaz tako vidim –, da vas malo farbajo, da ne izpolnjujejo zaveze, ki so jo podpisali. Ne vem, kako to vidite, boste verjetno pokomentirali. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:

Hvala lepa.

Izvolite, gospod minister.

DR. SENKO PLIČANIČ: Hvala. Spoštovana gospa podpredsednica, poslanke in poslanci!

Naj na vaše vprašanje, gospod Gorenak, odgovorim tako. Najprej zaveza, ki sta jo Vlada in sodstvo podpisala in jo dala našim državljanom in državljanom, se nanaša na skrajšanje sodnih postopkov. To je cilj te zaveze. V njej, kot sem že nekajkrat tudi na tem mestu povedal, so predvideni ukrepi, ki jih bo sodstvo samo naredilo, zato da bodo postopki krajši, in kaj so tisti ukrepi, ki jih bo Vlada naredila za doseganje istega cilja.

Naj povem, da podatki, ki jih dobivam v zadnjih mesecih, torej po podpisu te zaveze, kažejo, da je očitno tudi ta zaveza in že pred tem še nekateri drugi ukrepi, imela pomembno vlogo pri tem, da so se sodni zaostanki in na splošno čas trajanja sojenja kar pomembno skrajšali, ravno v tem zadnjem času. Tukaj imam podatke, ki, če jih povzamem, govorijo o tem, da so se v prvem letu mojega mandata, torej še v prejšnji vladi, zmanjšali za 9,1 % glede na 2011, v letošnjem letu pa za 28,5 % glede na leto 2012. To so kar velike številke, torej pomembno skrajšanje, kar lahko povzamem z ugotovitvijo, da zaveza, o kateri sprašujete in o kateri sem tudi sam govoril, in ukrepi, ki smo jih kot Vlada že izvedli in tudi sodišča sama, sodstvo samo že kažejo prve, zelo opazne rezultate, ko gre za vprašanje skrajšanje sodnih postopkov, zmanjševanja sodnih zaostankov in, še enkrat ponavljam, temu je ta zaveza bila tudi namenjena.

Ena od zavez, ki jih je Vlada sprejela v tej zavezi – imamo predpostavko, da bodo seveda sodstvo svoje ukrepe izpeljalo –, je tudi ta, da bo Vlada zagotovila ustrezna proračunska sredstva za bolj učinkovito delovanje sodišč. Naj povem, da se ta proračunska sredstva nanašajo na dva sklopa, eno so proračunska sredstva v proračunu ministrstva, ki ga vodim, ki so namenjena izvedbi vladnih ukrepov, povezanih z uresničevanjem zaveze, drugo so pa proračunska sredstva sodstva samega, ki je, kot veste, neposredni proračunski uporabnik. Glede obojega lahko povem, če začnem pri zadnjem, da so proračunska sredstva namenjena potrebam sodstva in tukaj naj dodam še tožilstva, ker vloga tožilstva je pri uresničevanju zaveze tudi pomembna, ostala nespremenjena kljub varčevanju. Res pa je, da ne gre za neke zelo velike številke, tako da tukaj smo se kot Vlada tega dogovora držali in se ga držimo. Hkrati pa naj povem, da tudi sredstva v okviru proračuna ministrstva, ki ga vodim, so tudi ostala; torej so predvidena sredstva v proračunu, ki so potrebna za izvajanje zavez s strani Vlade. Ta sredstva so v velikem delu sicer evropska sredstva, povezana z različnimi e-projekti, ki bodo vsi sodstvu zelo koristili pri nadaljnjem uresničevanju zaveze, pa tudi

nekatera druga sredstva, povezana z nekaterimi drugimi ukrepi, ki smo jih kot vlada zagotovili s podpisom te zaveze. Tako denar je, kljub varčevanju, je pa lahko ostal tudi zato, ker so to relativno majhna sredstva. To je glede denarja.

V tretjem sklopu sprašujete, kako je z odgovornostjo sodnikov ali pa na splošno javnih funkcionarjev v pravosodju. Namreč, v mislih imate tudi državne tožilce. Kot veste, je zaveza, o kateri govorimo, namenjena enemu samemu cilju, večkrat sem ga že omenil, to je povečanje učinkovitosti sodstva, beri skrajšanju sodnih postopkov, in ni povezana s takšnim ali drugačnim spreminjanjem sistema, ki je povezano z zagotavljanjem odgovornosti bodisi sodnikov bodisi drugih javnih funkcionarjev, ki delujejo v okviru pravosodja. Ta ureditev je še vedno takšna, kot je. Torej, mislim, da ko gre za vprašanje sodstva kot neodvisne veje državne oblasti, je tudi prav, da je odgovornost za napake v lastnih vrstah na njih, da oni ugotavljajo te napake in da jih tudi sankcionirajo, drugo je pa vprašanje, ali se lahko z njimi strinjamo ... / znak za konec razprave/ ... pogledamo, do kakšnih ugotovitev prihajajo v posameznih konkretnih primerih. V nadaljevanju pa bom potem najbrž še kaj več lahko povedal.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:

Hvala lepa, gospod minister.

Želite dopolnitev odgovora?

Izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Vem, da je glavna stvar v sodnih zaostankih in je tudi prav, da je tako. Ampak v tekstu piše tudi to: "Predsedniki sodišč morajo ustvarjati kulturo odgovornosti in transparentnosti delovanja." Prav. Ampak, pogledajte, jaz skušam ločiti in dobro vem, kaj so vaše pristojnosti in kaj so pristojnosti sodne veje oblasti, tako da sva si tu lahko enotna. Ampak, stvar je pa preprosto relativno jasna: kljub vašim izjemno jasnim besedam v prejšnji in v tej vladi glede delovanja pravosodja je treba zelo jasno ugotoviti, da na oni strani, torej na strani pravosodja, tega nočejo. Minister, ne "šljivijo" vas, niti te vlade, niti tega parlamenta, pa prejšnje vlade, pa nič. Oni živijo v nekem svetu, svojem svetu, kjer veljajo neka posebna pravila. Pogledajte zadnjo zadevo okoli Tovšakove. 16 tisoč 500 evrov bo najverjetneje šlo, gospa bo dobila verjetno še več, verjetno bo dobila še več od tega zneska, ki ga je zahtevala, pa vendarle sodna veja oblasti ugotavlja, torej Vrhovno sodišče ugotavlja, da je vse v redu, in pri gospodu Furlanu, tožilcu, je pa tudi vse v redu.

Kako je lahko vse v redu pri tožilih in pri sodnikih, državljani pa bodo plačali 16 tisoč 500 evrov?

Čisto na kratko še nekaj. Naj vas spomnim, da smo mi imeli do prihoda vašega predhodnika, gospoda Zalarja, disciplinsko komisijo oziroma disciplinske postopke za stečajne upravitelje urejene pri ministrstvu za

pravosodje, medtem ko je gospod Zalar to prenesel na zbornico, torej na zbornico stečajnih upraviteljev ... / znak za konec razprave/...

Ker mi časa zmanjkuje, glejte: isto je tam, prijatelji v stečaju, videli smo vse slike, vse smo prebrali in zdaj ugotavljamo, da nobeden ni nič kriv, vse je bilo zakonito ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Izvolite, imate možnost za odgovor.

DR. SENKO PLIČANIČ: Hvala.

Mislím, da rezultati, o katerih sem prej govoril, kažejo na to, vsaj jaz si jih tako razlagam, da so v sodstvu le sprevideli in razumeli, kakšne so v resnici zahteve državljanek in državljanov ter zlasti gospodarstva, in so spremenili svoje delovanje – v tem pogledu, ko gre za skrajšanje sodnih postopkov ali pa večjo učinkovitost sodstva. Mislím, da te številke to jasno kažejo kot, recimo, neka vmesna ugotovitev. Vedeti je treba, da je v zavezi določen rok, do katerega naj bi se cilji dosegli, to je marec 2014. Do takrat počakajmo s končno oceno, ali so obljube, ki jih je sodstvo dalo, v okviru te zaveze uresničene ali ne. Zaenkrat podatki kažejo, da jih uresničujejo, ko gre za vprašanje skrajšanja postopkov in povečanje učinkovitosti.

Ko gre za vprašanje, o katerem ste govorili v drugem delu, moram reči, da je to najmanj enako pomembno vprašanje kot povečanje hitrosti delovanja sodstva – torej, povečanje kulture odgovornosti in zlasti to drugo, transparentnost delovanja. Že v lanskem mandatu in tudi v letošnjem ob vsaki priliki, kadar imam za to možnost, njih, pa tudi slovensko javnost na to opozarjam, da so tudi sodnice in sodniki, tožilci in tožilci, vsi, ki delujejo kot javni funkcionarji v okviru pravosodja, enako odgovorni državljanekam in državljanom kot mi, drugi funkcionarji. In da je temelj za to, da sploh državljanji lahko presojo njihovo delo, to, da vedo, kaj počnejo, in da je to delovanje transparentno. Tako jih tu čaka še veliko dela. V resnici so to sprejeli kot eno od zavez, da bodo tu še izboljšali svoje delovanje. Počakajmo, da se to leto obrne, s presojo, ali so tudi na tem področju v okviru pravosodja, zlasti sodstva, povečali transparentnost svojega delovanja. Mislím, da s povečano transparentnostjo bo potem prišla tudi večja stopnja odgovornosti, ker je to eno z drugim povezano; gre za zavedanje tudi tega dela naših javnih funkcionarjev, ki delujejo v pravosodju, kot rečeno, da imajo enako odgovornost pred davkoplačevalci.

Mislím pa, da se tu v resnici z vami strinjam. Glede na zatečeno stanje po vseh teh letih od osamosvojitve naprej čaka pravosodje, v tem okviru zlasti sodstvo, pa vse tiste, ki imamo tu pomembne pristojnosti, da naredimo vsi skupaj še več, ko gre za transparentnost in za

večje zavedanje odgovornosti, ki jo vsi skupaj imamo pred našimi državljanekami in državljanji.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Izvolite, še proceduralno.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Ne, da ne bi bil zadovoljen z odgovorom, ampak moram reči, da bom izkoristil poslovniške možnosti in predlagal, da Državni zbor razpravlja malo manj o vašem odgovoru, bolj o odgovornosti v pravosodju.

Menim, da bi to bilo koristno tudi v podporo vam pri pisanju zakonov. Zato predlagam, da Državni zbor to razpravo opravi. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam. O vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri v okviru glasovanj.

Naslednje poslansko vprašanje bo postavila gospa Irena Tavčar, in sicer ministru za infrastrukturo in prostor gospodu Samu Omerzelu.

IRENA TAVČAR (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovana ministra!

Moje vprašanje je namenjeno ministru Omerzelu, in sicer glede vinjet.

Vlada Republike Slovenije je dne 12. 9. 2013 na vaš predlog podražila ceno vinjet in hkrati uvedla nov razred vinjete za kombinirana vozila. S tem ukrepom se je cena vinjet za kombinirana, torej za tovrsna vozila, podražila z dosedanjih 95 na 220 evrov, za osebna vozila pa s 95 na 110 evrov. S temi cenami vinjet ima Slovenija najdražje letno povračilo cestnine glede na kilometer avtoceste v Evropski uniji.

Kombinirana vozila so v uporabi tudi za prevažanje invalidov in kot edino mogoče prevozno sredstvo za velike družine, torej družine s štirimi ali več otroki. Kombinirana vozila so tudi prevozno sredstvo, ki ga zelo pogosto uporabljajo tudi družine z manj kot štirimi otroki. Obe skupini bosta morali zaradi osebnih okoliščin za uporabo avtoceste plačevati dvakrat toliko kot običajni voznik osebnega vozila. Vladni ukrep uvedbe nove vinjete za kombinirana vozila kaže na to, da bi ob tej rešitvi dodatna sredstva za financiranje Darsa v pretežni meri prispevale družine in invalidi oziroma vsi tisti, ki nudijo prevoze invalidom in otrokom s kombiniranimi vozili.

Iz izjav ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je razvidno, da takšna rešitev ni bila usklajena s tem ministrstvom in tudi tej rešitvi nasprotuje. Prav tako je iz sredstev javnega obveščanja mogoče razbrati, da imajo brezplačno uporabo avtoceste za invalide v Avstriji, pri čemer ne gre samo za korektiv avstrijske socialne politike, saj so te oprostitve deležni tudi invalidi iz tujine. Do oprostitve plačila cestnine so upravičeni tudi invalidi na Hrvaškem.

Glede na to, da je Slovenija socialna država in da bi si tudi vsi morali prizadevati za razumno družinsko politiko, je nesprejemljivo, da bi se Dars financiral na račun invalidov, velikih družin ali družin s kombiniranimi vozili, saj ta vozila ne predstavljajo dvakratne obremenitve avtoceste glede na dvakratno ceno vinjete. Z vidika prizadetosti ali obremenjenosti teh družbenih skupin pa bi moralo ministrstvo celo razmisliti o nižjih cenah kot za osebna vozila za te skupine.

Ministra torej sprašujem:

Kaj boste konkretno naredili, da bo cena vinjet za kombinirana vozila velikih družin in za prevoz invalidov enaka ali nižja kot za osebna vozila?

Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:

Hvala lepa.

Izvolite, gospod minister.

SAMO OMERZEL: Predsedujoča, hvala za besedo, spoštovana gospa Tavčar, hvala za vprašanje.

Danes je bilo že kar nekaj povedanega na temo vinjet, vendar se bom vrnil na razloge, zakaj samo se konkretnega koncepta lotili. Dars ima 2,77 milijarde evrov dolga na današnji dan. Dars je dolgoročno, po sistemu, kakor je bil zdaj izpostavljen, finančno nevzdržen. Torej v primeru, da Dars ni sposoben servisirati svojih obveznosti, te obveznosti padejo na to državo. To pomeni, da mora ta država zagotovi 2,7 milijarde evrov sredstev, kar verjamem, da večina, ki smo seznanjeni s proračunom za 2014–2015, vemo, kaj pomeni. Ravno tako je dejstvo, da so za to situacijo in za obveznosti, ki prihajajo z letom 2014, praktično vedele vse vlade pred nami, to je del dolga, ki ga poznamo od leta 2004, vendar na žalost nihče prej ni nič ukrenil. Ti ukrepi bi bili veliko manj boleči, če bi jih sprejeli leta 2008 ali pa še prej, veliko lažje bi to breme porazdelili na več let, vendar jaz zgodovine ne morem spreminjati. Danes sem tukaj pred dejstvi in treba je nekaj ukrepati, da ne pridemo v krizno situacijo v letu 2014.

V letošnjem letu ima Dars 110 milijonov evrov obveznosti, kar lahko servisira in kar je tudi zgornja meja. Maksimalno do 120 milijonov je Dars sposoben servisirati letno po obstoječem sistemu. Zaradi tega smo bili prisiljeni postaviti novo cenovno politiko, Darsu v letu 2014 zapade 365 milijonov evrov obveznosti in ta dinamika se v vseh letih nadaljuje.

Tako je bil ta sistem neizogiben, če smo želeli rešiti Dars in ga dolgoročno narediti finančno vzdržnega in s tem posledično tudi državo, ki je porok v tem primeru. Konkretno smo se lotili zelo sistemsko reševanja celotne cenovne politike, na eni strani vinjetnega sistema in na drugi strani sistema za cestninjenje tovornega prometa. Pri samem tovornem prometu smo se držali koncepta, da obremenimo ekološko bolj sporna vozila, torej

tista do Euro 2, in da damo maksimalno možne popuste na ekološko sprejemljivejših vozilih, govorimo o Euro 5 in Euro 6 vozilih. Tudi tukaj smo prevoznikom omogočili dodatne subvencije za nabavo novih, ekološko bolj sprejemljivih vozil, govorim o Euro 5 in o Euro 6. Tukaj konkretno govorimo o štirih milijonih evrov subvencije.

Res je, da smo pri samih kombijih uvedli novo vinjeto. To je razred, ki prej ni bil cestninjen in je bil obravnav enako kot osebna vozila, kar osebno, pa tudi stroka smatra, da je bilo nekorektno. Zelo enostavno je in realno, da osebno vozilo neprimerljivo manj obremenjuje avtocesto kot pa kombinirano vozilo. Mislim, da je prav, da se ta kombinirana vozila posebej tretira, in moram reči, da tudi s področja stroke in prevoznikov je bil odziv pozitiven. Seveda nihče ni bil vesel tega ukrepa, a večina se jih strinja, da je korekten in da je to prava pot, da se ta kombinirana vozila, konkretno kombije, dodatno obremeni kot en nov razred za cestninjenje. Res je, da je ravno v ta segment padel tako del družin, ki imajo več otrok in uporabljajo ta vozila, kot tudi invalidi. Še kakšna druga skupina obstaja, za katero se strinjam, da je upravičena do tega, da najdemo način, da jim omogočimo cenejšo uporabo avtocest.

Kar se tiče tujine, tudi tujina, res je, pozna ta del, vendar se nikjer ne rešuje preko upravljavca, kar je v našem primeru Dars, kar je v Avstriji na primer Asfinag. Tisto, kar želim povedati, je, da mora vinjeta za kombije ostati na rangu 220 evrov. Če bi mi dajali popuste, bi bili diskriminatorni do ostalih družin po Evropi. Avstrija konkretno rešuje ta problem preko socialne politike. Torej, ta cena vinjet obstaja, potem pa se refundirajo ta sredstva preko socialne politike.

Menim, da je to korekten in pravilen pristop. Ta pristop bomo ubrali tudi pri nas, s kolegico ministrico imava te pogovore in bova našla rešitev.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:

Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora?

Izvolite.

IRENA TAVČAR (PS SDS): Hvala lepa za ta del odgovora.

Nisem dobila prav točnega odgovora na vprašanje:

Ali razmišljate o znižanju cene vinjete za vozila, ki prevažajo invalide, oziroma za kombinirana vozila, ki prevažajo invalide oziroma veččlanske družine, družine z več otroci?

Ali o tem sploh ne razmišljate?

Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:

Hvala.

Izvolite, gospod minister.

SAMO OMERZEL: Hvala za priložnost za dodatno pojasnilo.

Razmišljamo o tem. Intenzivno delamo na tem. Želel sem to povedati, da poleg družin, ki imajo več otrok, in poleg invalidov obstajajo še skupine, ki jih ravno tako moramo obravnavati. Želeli bi kompleten koncept, sistemski pristop in v sodelovanju z ministrico, ki je odgovorna za ta resor, najti način, da na eni strani premostimo ta del, ki bi bil diskriminatoren do vseh ostalih v Evropi. Torej, če bi direktno dali popuste na samem Darsu kot upravljavcu sistema, ampak da gremo na drugi strani preko socialnih mehanizmov v koncept refundacije te razlike.

Torej, cena vinjete bo ostala 220 evrov, ampak bomo našli način, da refundiramo to razliko, tako da na koncu bodo preko neke oblike socialnega transferja dobili popust in prišli v ta rang, kot so sedaj.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa.

Nadaljujemo s poslanskimi vprašanji.

Naslednje vprašanje bo zastavil gospod Jožef Jerovšek, in sicer generalno sekretarki Vlade gospe Tanji Šarabon.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Hvala lepa, gospa podpredsednica. Kolegice in kolegi.

Spoštovana generalna Vlade, na prejšnji seji sem vas v poslanskem vprašanju spraševal in kljub temu da ste bili v dvorani in sem vas pozival k odgovoru, vi niste odgovarjali, ampak je vskočil minister Virant s floskulo "manj je več" in vsebinsko na moja konkretna zelo jasna vprašanja absolutno ni odgovoril. V vmesnem času od prejšnje seje se je Komisija za nadzor obveščevalnih služb prepričala, da Vlada niti ni zaprosila Sove za informacije o zlorabi tajnih podatkov, in o / nerazumljivo/, ki je iz tega bila narejena in da je zavestno zamolčala pred poslanci, ni skušala odgovoriti. To kaže, da so bile manipulacije v članku Osvežitve na Sovi zavestno in načrtno plasiranje ob vednosti, verjetno sponzoriranju Vlade, s pomočjo tega čemur pravimo Parasova. Kajti direktor je o teh zadevah zagotovil, da ne ve ničesar. To je seveda velik škandal, ki v demokratičnih državah včasih privede do padca vlade oziroma do odstopa predstojnika, to pa je v našem primeru, v Sloveniji, predsednik Vlade oziroma konkretno podpredsednica Vlade v tem trenutku.

Vlado smo ujeli in flagranti, če tako povemo, da ni želela in poskusila pripraviti odgovora na izjemno pomembno vprašanje zlorab Sove v politične namene. Ker je to zakonska dolžnost po Zakonu o Vladi, po Poslovniku Državnega zbora, po Zakonu o Sovi, vas, gospa generalna sekretarka, sprašujem:

S kakšnim namenom se je zgodil ta škandal?

Ta nezaslišana zadeva, gre za zelo hudo zadevo, sedaj že bistveno več vemo, na kakšen način je bilo to storjeno, kateri novinar se

je izbral, da bo plasiral te potrjene informacije iz del komisije in Sove, in prosim za odgovor:

Zakaj niste pripravili odgovora – Vlada kot takšna?

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa.

Izvolite, gospa sekretarka.

TANJA ŠARABON: Lep pozdrav.

Na 16. redni seji Državnega zbora ste meni in ministru – obema, to moram poudariti, zato ker dejansko je to razvidno tako iz poslanskega vprašanja kot tudi iz magnetograma Državnega zbora – postavili poslansko vprašanje o odtekanju, potvorbi in zlorabi tajnih podatkov iz Slovenske obveščevalno-varnostne agencije. Na slednje vprašanje vam je, ker ima pač pristojnosti kot jaz na tem področju, odgovarjal minister za notranje zadeve. Ker z njegovim odgovorom, pa tudi z dejstvom, da vam je na vprašanje odgovarjal on, niste bili zadovoljni, ste ponovno postavili enako vprašanje in zahtevali, naj nanj odgovorim sama.

Torej, kot vam je že bilo pojasnjeno, je Sova kot samostojna služba Vlade agencija, ki je za svoje delo odgovorna Vladi in predsednici Vlade in da kot generalna sekretarka nimam pooblastila za odgovore na vprašanja s tega področja. Kot generalna sekretarka nisem pristojna, da preverjam ali v javnosti odgovarjam na vprašanja o tajnih podatkih, ki jih pri svojem delu zbira, obdeluje in shranjuje Agencija in o zakonitosti njenega dela. Poslanec bi to vprašanje lahko postavil kvečjemu predsednici Vlade oziroma bi lahko postavil pisno vprašanje Vladi. Še bolj smiselno pa bi bilo, da bi na to vprašanje odgovarjal predstojnik Agencije na za to pristojnem delovnem telesu Državnega zbora v skladu z zakonom.

Na vaše dodatno vprašanje, da na Generalnem sekretariatu nismo vprašali za odgovor na vprašanje parlamentarno skupino – to ne drži, ker mi smo postavili vprašanje, kot generalna sekretarka, kjer smo dobili tipski odgovor v skladu z 2. členom Zakona o Sovi, ki govori o tajnih podatkih.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa, generalni sekretarki.

Izvolite, želite dopolnitev odgovora.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Hvala lepa.

Gospa generalna sekretarka, predlagal bi vam, da se ne zapletate. Gre za zelo hud škandal in niste vi edini krivec ali pa ste posredno. Vas je Vlada določila oziroma jaz sem vas moral vprašati o tem in zdaj pokrivate škandal, ki so ga storili na Vladi.

Namreč, res sem ministra Viranta spraševal, ampak samo v tistem delu – če takšne zlorabe delajo tudi na kriminalistični službi – in čisto nič drugega. Natančno se zavedam, kot dolgoletni član in predsednik

Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb, kje so locirane pristojnosti. Tudi to ne drži, to je treba zanikati, da ste na Sovi spraševali, kajti nam je direktor Sove, ko sem mu pokazal magnetogram vprašanja, rekel, da tega ne poznajo in niso bili vprašani. In zdaj ne plasirajte v javnost stvari, ki ne držijo, kajti takšne stvari z obveščevalnimi službami so za preiskovalne komisije. Nedavno je v eni od držav Evropske unije zaradi afere s službami odstopil predsednik vlade. Torej, tokrat je vlada zamočila, pristojnosti, ki jih imamo oziroma pravico, institut poslanskega vprašanja, ni bil resno vzet. Odgovora nisem dobil in to napeljuje, in zdaj že nekaj več vemo, da je bilo tisto, kar je pisalo v članku Osvežitve na Sovi, zavestno plasirano kot čista manipulacija, laž s točno določenim političnim ciljem. To je nezaslišano.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Ali želite na to reagirati?
Izvolite, gospa generalna sekretarka.

TANJA ŠARABON: Danes sem v okviru priprave odgovora na vaše poslansko vprašanje govorila z direktorjem Sove in mi je povedal, da je dejansko spregledal, da je to vprašanje prišlo. Tako bi prosila, da se za dodatno pojasnilo dejansko obrne na direktorja Sove.

Ponovno bi pa ponovila, da je dejstvo, da je za nadzor nad delom Sove prvotno odgovorna Komisija Državnega zbora za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb, nadzor, vsak na svojem področju, pa opravlja tudi Računsko sodišče, informacijski pooblaščenec, različne inšpekcije, kamor tudi sodi, recimo, med drugim inšpekcija za tajne podatke.

Minister za notranje zadeve vam je tudi pojasnil, da bi v primeru, če bi se v zvezi z medijskimi zapisi pojavil kakršen koli sum, kakršen koli znaki, ki bi utemeljevali sum storitve kaznivega dejanja, na to odreagirala policija sama, brez kakršnih koli izrecnih navodil. Zato kot generalna sekretarka ne morem, še posebej pa ne javno, komentirati podanih navedb o tajnih podatkih Sove in vaših pomislekih o zakonitosti delovanja agencije. Če pa vztrajate pri svojih navedbah, da naj bi Agencija tako delovala, vam predlagam, da predlagate obravnavo komisiji Državnega zbora. Pri tem se bodo tajni podatki varovali skladno z zakonom. Slednje je namreč na seji Državnega zbora ni mogoče. To je edina prava pot in edini zakoniti način za obravnavo takih vprašanj.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa za odgovor.

Imate proceduralni predlog, gospod Jerovšek?

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Iz vašega odgovora, gospa generalna sekretarka, se vidi, da je predsednica Vlade sklenila, če bo treba, žrtvovati direktorja Sove, kajti to se v

obveščevalnih službah ne more zgoditi, da direktor pomembno stvar, ko se obravnava obveščevalna služba v parlamentu, to spregleda. Ima dovolj ljudi za blefiranje. Potem je to totalna neprofesionalnost in kažete bedno sliko, Vlada, delovanja in komunikacije med vami in Slovensko obveščevalno-varnostno agencijo. In gre za takšne zadeve, kajti informacije, ki so se pojavile v časopisu, nepooblaščen, s kaznivim dejanjem otekanja tajnih podatkov, so zelo hude, s točno jasnim političnim ciljem. Politična zloraba obveščevalnih služb je v vsaki državi največji greh, ko se ga odkrije. In tukaj smo žal vlado dobili in flagrantni ali pa – dobro ...

Zaradi tega, ker s takim odgovorom ne moremo in ne smemo biti odgovorni. Tudi sem zadnjič predlagal, da če je treba, da zapremo sejo. Jaz se zavedam, kaj je mogoče na javni seji, kaj ne. Ampak, če stvari z nekim namenom pritečejo v časopise, potem je treba tudi zaradi javnosti javno vprašati; in to sem storil.

Zaradi takšnega odgovora, ki javnost ne more pomiriti in je hud napad na demokracijo, to, kar je bilo storjenega, predlagam, da opravimo splošno razpravo, če bo treba, da to tudi na zaprti seji – Vlada ne more podučevati, o čem lahko sprašujemo ali o čem ne smemo – opravimo, kajti nevarnost za demokracijo je na ta način velika in jo moramo odpraviti. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam. O vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri v okviru glasovanja. Hvala.

Naslednje vprašanje pa bo postavil gospod Marjan Pojbič, in sicer ministru za kmetijstvo in okolje mag. Dejanu Židanu, ki pa je podal opravičilo in se današnje seje ne more udeležiti, ampak bomo poslušali vaše vprašanje.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Spoštovana gospa predsedujoča!

Moram reči, da sem zelo žalosten, ker danes ni ministra tukaj, ker bi z bistveno večjim veseljem poslušal njegov ustni odgovor, kot pa bo pisni, pa prosim ministra oziroma ministrstvo, da mi na to vprašanje pisno odgovori.

V Sloveniji imamo veliko težav, ko je treba poskrbeti za pretočnost in ureditev vodotokov in prav tako tudi ureditev akumulacijskih jezer. Ta problematika je vedno v ospredju v času poplav oziroma suše. V letošnjem poletju smo bili ponovno priča velikanskim problemom na območjih, kjer je suša močno prizadela določena območja v Sloveniji, med njimi tudi občino Pesnica oziroma Perniško jezero.

Po izrednem pritisku medijev, civilne iniciative za ohranitev Perniškega jezera in občinskega svetnika občine Pesnica, gospoda Čepa Franca je prišlo do sestanka med gospodom ministrom Židanom, direktorjem podjetja Ribe Maribor in tamkajšnjim županom

občine Pesnica, gospodom. Obljuba obeh je, da se bo pripravila projektna naloga celovite ureditve Perniškega jezera na podlagi temeljite javne razprave lokalne skupnosti. Po izdelavi projekta naloge, ki jo bo sofinanciralo Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, se bosta ministrstvo in občina dogovorila, kako izpeljati projekte iz projektne naloge.

Če samo malo spomnim, v letošnjem letu je ponovno prišlo do velikega pogina rib v Perniškem jezeru in to preko dvajset ton rib. V okolici je močno zaudarjal smrad in veliko časa je bilo treba, da so se poginule ribe odstranile s površine jezera. Okoliški ljudje so seveda povsem upravičeno jezni in bodo vztrajali vse do uresničitve teh obljub ministrstva in lokalne skupnosti.

Problem predstavlja tudi še vedno nejasno lastništvo jezera. Prav tako je ključni problem, zaradi katerega prihaja do pogina rib, tudi ne odstranitev 102 tisoč ton mulja iz tega jezera. Vse to so bile obveze izvajalca ob graditvi avtoceste, vendar dela niso bila opravljena in za to sedaj nihče ne odgovarja.

Občina si želi ob jezeru razvijati predvsem turizem, s tem se v celoti strinjajo tudi krajanje, ki živijo ob tem jezeru. Mislim, da je to tudi edina prava rešitev.

Zato gospoda ministra Židana sprašujem:

Kaj bo kot resorni minister naredil v zvezi z ureditvijo in varnostjo akumulacijskih jezer v Sloveniji?

Predvsem me zanima problem Perniškega jezera v občini Pesnica:

Kako in na kakšen način bo Ministrstvo pristopilo k reševanju navedb problematike?

Prav tako me zanima:

Kaj je bilo od tistega sestanka z županom občine Pesnica do danes narejeno?

Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa za vaše vprašanje. Odgovor boste prejeli v pisni obliki.

Nadaljujemo pa z gospodom Ivanom Grillom, ki bo postavil vprašanje ministru za zdravje gospodu Tomažu Gantarju.

Izvolite.

IVAN GRILL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo, spoštovana podpredsednica. Spoštovana ministra, poslanke in poslanci!

Po informacijah, ki so na voljo, sem bil sam seznanjen, da obstaja v našem zdravstvenem sistemu sistematiziranih kar nekaj delovnih mest z določenimi bonitetami ali lahko rečemo celo privilegiji, ki jim v bistvu ne dotičejo, in sicer se te bonitete kažejo v obliki krajšega delovnega časa za posamezne delavce in tudi z večjim dodeljenim številom letnega dopusta.

Gre za tako imenovana delovna mesta, kjer je prisotno ionizirajoče sevanje, ki je res da zdravju škodljivo, vendar je bilo to opravičeno pred desetletji, ko so naprave res povzročale to

sevanje v bistveno višjih merah ali pa količinah, kot je to prisotno danes. Podatki, ki so dostopni, kažejo, da so ta sevanja v bistvu za nekajkrat, ponekod je tudi faktor desetkrat, nižja, kot so predpisane mejne vrednosti. Zato so te bonitete, ki so še vedno prisotne, neupravičene in ne nazadnje to znatno tudi draži naš zdravstveni sistem, kajti večje število dni dopusta, krajši delovni čas, zagotovo pomeni, da je za opravljanje teh del potrebno večje število zaposlenih.

Da je temu tako, da je to neupravičeno, kažejo tudi primerjave z evropskimi državami. Vse zahodne evropske države – po podatkih, ki jih imam – nimajo nobenih bonitet, nobenega dodatnega dopusta. Bajе, da je edino še v Grčiji nekaj takšnega prisotno in na Češkem. Glede na to, da so ostale države, kar se tiče tega, tudi zelo naklonjene, da se to varstvo teh zaposlenih odvija na primerni ravni, pa tega nimajo, je potem očitno, da je to pri nas neupravičeno.

Zato vas, spoštovani gospod minister, sprašujem:

Ali poznate to anomalijo – kot lahko temu rečemo?

Ali imate v svojem planu dela namen to urediti oziroma sistemizirati na način, ki bo pravičen ne nazadnje tudi za uporabnike zdravstvenega sistema ter ostale zaposlene v zdravstvenem sistemu?

Hvala lepa za odgovor.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Izvolite, gospod minister.

TOMAŽ GANTAR: Hvala za vprašanje.

To, kar ste obrazložili, dejansko drži. Se pravi, gre za nekatera delovna mesta, ki sicer vključujejo posebne pogoje dela, kamor se šteje tudi ionizirajoča sevanja. Je pa dejstvo, da ne obstaja ne v EU zakonodaji, ne v naši, ne v katerih koli drugih mednarodnih priporočilih ničesar, kar bi govorilo v prid temu, da so te dodatne obremenitve, vezane na neke privilegije, če lahko tako rečem, v smislu daljših dopustov in podobno ... Enako velja tudi, da se pri nas na osnovi meritev, ki potekajo že vrsto let, dejansko te predvidene doze ne dosegajo, daleč od njih. Dovoljena letna obremenitev je okrog 20 milisievertov. Dosegajo se vrednosti v večini primerov pod 1, redki so primeri do 5, kar je še vedno bistveno manj, kot je dopustna doza.

Vsa zakonodaja govori bolj v prid zaščite pred ionizirajočimi sevanji, se pravi, zaščite delavca pred škodo, ki bi lahko nastala, medtem ko te bonitete pa so opredeljene bolj v kolektivnih pogodbah in delovnopравни zakonodaji. Seveda se strinjam, da bo tudi za to področje treba kolektivno pogodbo odpreti in doreči težje delovne pogoje, pod katerimi se dopusti povečujejo tudi iz naslova ionizirajočih sevanj. Še nekaj odprtih vprašanj je in verjamem, seveda, da je to ena od teh bonitet,

kot sami postavljate trditev, ki je neupravičena v današnjem času glede na razvoj tehnologij.

Moje osebno mnenje je, da bi eventualno nekaj lahko pripadalo zelo majhnim skupinam mogoče, kjer se dejansko interventno dela pod snopom sevanja, pa čeprav tudi tam ni dosežena mejna vrednost, medtem ko za vse ostale je po mojem mnenju neupravičeno.

Torej, edina pot je odpiranje kolektivne pogodbe in mislim, da se bomo tudi tega lotili, čim to osnovno zakonodajo spravimo v postopek sprejemanja.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora?
Izvolite.

IVAN GRILL (PS SDS): Hvala lepa.

Vesel sem, da tudi sami razpolagate s temi podatki in da se zavedate tega problema. Prav in pošteno bi bilo tako do uporabnikov zdravstvenih storitev kot ostalih zaposlenih v zdravstvu, da ne bi določene skupine ljudi imele tako imenovanih bonitet, še posebej glede na to, da v javnosti obstajajo tudi – verjamem, da upravičene – govorice, da nekateri zaposleni, ki delajo v takih delovnih okoljih, po svojem delovnem času, ki je krajši, potem delajo v nekih privatnih institucijah, kjer ravno tako na takih napravah delajo naprej.

Glede na to, da tudi sami ugotavljate, da so sevanja dejansko za 20-krat nižja, kot je določena mejna vrednost, vas sprašujem:

Ali ne bi bilo dobro razmisliti, da se ta predpis spremeni?

Kajti, ti zaposleni morajo nositi neke merilne naprave, ki merijo količino tega sevanja, in te merilne naprave morajo zelo pogosto pošiljati, mislim, da v nek center v Ljubljani, kar dodatno obremenjuje zdravstveni sistem in to blagajno. Glede na to, da te sodobne naprave, kar se ve, povzročajo bistveno manj sevanja, da bi se tudi tu spremenili predpisi ali karkoli, kar narekuje te kontrole, da se ne pošilja tako pogosto in se s tem neupravičeno bremeni zdravstveno blagajno.

Ali bi morda tudi v tej smeri lahko pričakovali kakšne spremembe?

Hvala še za dodaten odgovor.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Izvolite, gospod minister.

TOMAŽ GANTAR: Seveda nisem strokovnjak s tega področja. Res je, da vsi, ki imajo opravka z ionizirajočimi sevanji, imajo te dozimetre, ki natančno beležijo količino tega sevanja. Tukaj gre predvsem s stališča varnost za zaposlene za obveznost delodajalca oziroma da ne bi presegali teh dovoljenih obremenitev glede sevanja in mislim, da to ni zelo velik strošek. Morda bi lahko izvzeli mogoče kakšne skupine tistih, ki v resnici ne delajo neposredno pod

snopom, ampak vprašanje, kakšen bi bil prihranek.

Bolj sem naklonjen ideji, da se omejijo bonitete, ki se neupravičene, medtem ko za varnost tistih, ki delajo na tem, je verjetno to treba naprej nadzirati. Kljub vsemu. Nikdar ne veš, kdaj pride do okvare aparata ali do česar koli, ki bi pa lahko dejansko tudi močno povečala v nekem trenutku sevanje. Tako je to po mojem smiselno.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Nadaljujemo pa z mag. Ivanom Vogrinom, ki bo poslansko vprašanje postavil ministru za pravosodje dr. Senku Pličaniču.

Izvolite.

MAG. IVAN VOGRIN (NeP): Hvala lepa, gospa predsedujoča. Spoštovani gospod minister!

Tega, kar je napisano v poslanskem vprašanju, ne bom bral, ker mislim, da oba veva. Začel bi drugače, malce bolj preprosto.

Da nekdo lahko opravi pravosodni izpit in ima pogoje za sodnika oziroma odvetnika, mora delati 8 mesecev pripravništva. Mi pa imamo takšne predpise, zakone, trenutno prakso, ki po navedbah teh pripravnikov, ki so na sodišču, s katerimi sem se na njihovo željo sestal, niti ne omogočajo, da bi dobili plačilo. Zdaj pa mene čisto kot državljana ali navadnega občana zanima vaše stališče, pa tudi eventualne namere za spremembo – kaj bi bilo, če bi kakšno podjetje zaposlilo pripravnika, pa ga ne bi plačalo? Drugi dan bi bili polni časopisi, kakšno je to izkoriščanje, kaj se gremo in tako dalje! Mi pa imamo na sodiščih volonterske pripravnike, ki po njihovih navedbah – v tem vprašanju sem napisal to, kar so mi povedali – ne dobijo ne malice, ne dobijo ne potnih stroškov in ne dobijo nobenega plačila.

Še enkrat sprašujem to, kar sem že večkrat vprašal:

V kakšni državi mi živimo? Kako merimo to?

Mi predpišemo 8 mesecev obveznega pripravništva, da lahko pristopim k pravosodnemu izpitu, da imam pogoje za odvetnika ali sodnika, potem pa ta oseba, ki je pa zdaj diplomirani pravnik, ne dobi nobenega plačila. In če si mi prizadevamo za pošteno demokratično družbo, v kateri je delo cenjeno, potem moramo ljudi plačati!

Mene zanima, pač v imenu teh pripravnikov ali pa bolj njih zanima:

Kako bomo to uredili v bodoče?

Ali se vam zdi, da je takšna ureditev enakopravna v primerjavi z gospodarstvom in je sploh urejena tako, kot mora biti?

Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Izvolite, gospod minister.

DR. SENKO PLIČANIČ: Hvala, spoštovana gospa podpredsednica. Poslanke in poslanci, gospod Vogrin!

Najprej je treba povedati, da pripravništvo, o katerem govorite, torej to tako imenovano volontersko pripravništvo na sodiščih, ni enako pripravništvu, ki ga ureja Zakona o delovnih razmerjih in o katerem ste tudi govorili, ko nekdo po diplomi na neki fakulteti pride, recimo, v neko podjetje in se tam usposablja v okviru pripravništva za samostojno opravljanje dela v delovnem razmerju. To je klasično pripravništvo. Če bi na sodiščih imeli opravka s takimi pripravniki, pa jih ne bi plačali, potem bi v resnici imeli problem, pa nimamo takšnih pripravnikov, pač pa imamo volonterske pripravnike. Ta termin "pripravnik" zanje ni najbolj ustrezen, ker oni se ne usposablajo za samostojno opravljanje nekega dela na nekem delovnem mestu, ampak se usposablajo za en sam namen, in to je za pravniški državni izpit. Oni pridejo na sodišče, se tam selijo z oddelka na oddelek, pridobivajo izkušnje in znanje ne zato, da bodo potem delali na sodišču, ampak zato, da bodo lahko izpit naredili. Zato je to pripravništvo drugačno od klasičnega pripravništva, kot ga ureja Zakona o delovnem razmerju, ki tudi določa obveznost povrnitve stroškov in ostale stvari, ki ste jih omenili.

Kljub temu da je tako, naj povem, da sodišča imajo že s tem velike težave, s takšnim volonterskim pripravništvom, ko različnim mladim ljudem omogočajo tovrstno usposabljanje za pravniški državni izpit, ker je številka pripravnikov zelo velika in imajo celo kup logističnih težav, tudi nekatere finančne vire morajo za to uporabljati, čeprav ne za povračilo stroškov, za razne druge zadeve, če bi pa želeli to pripravništvo izenačiti s siceršnjim pripravništvom, ki ga, kot sem omenil, ureja Zakon o delovnih razmerjih, bi pa morali zakonodajo spremeniti in potem nameniti sodiščem tudi dodatna sredstva, iz katerih bi lahko financirali povračila stroškov, o katerih ste govorili. To je na kratko odgovor na to vaše vprašanje v zvezi s tem, zakaj je to tako.

V tem pisnem vprašanju ste sicer spraševali še nekaj drugega, zdaj v ustnem delu tega niste posebej izpostavili. Namreč, sprašujete:

Kako je s pisnim opravljanjem pravniškega državnega izpita?

Ta se še vedno opravlja, kot pravite, "na roko", ne pa z uporabo sodobne informacijske tehnologije, z uporabo računalnika, interneta in tako naprej. Povedati moram, da že od lanskega mandata naprej poskušam to zadevo urediti, torej spremeniti na ta način, da bi pa le v letu 2013 uporabljali sodobno tehnologijo – to pomeni informacijsko tehnologijo –, pa moram reči, da gre to zelo počasi iz vrste razlogov. Eden teh je povezan tudi z varnostjo, s preprečevanjem možnih zlorab pri uporabi računalnika, s tem, da nimamo svoje lastne dvorane, ampak jo najemamo, in v

to, ki jo najemamo, tisti, ki jo oddaja v najem, ne želi vgraditi sodobne IT opreme in tako naprej.

Tisto, kar lahko povem, je, da delam, kar lahko v okviru denarja, ki je na voljo, da se kljub temu pri izvedbi tega izpita čim prej omogoči prehod s pisanja na roko na uporabo računalnika. Malo za tolažbo, pa to ne pomeni, da poskušam s tem opravičiti še vedno takšno stanje, naj povem to, da je tako tudi skoraj v vseh državah članicah Evropske unije. Ena sama je, kjer kandidati lahko uporabljajo računalnik, in to je Estonija. Ampak to pa ne pomeni, da bomo mi zdaj tudi v prihodnosti rekli, da je tudi drugod tako, zato tudi mi ne bomo nič naredili. Sam bom še naprej poslušal to urediti, urediti tudi probleme varnosti, o katerih sem prej govoril, tako da bi se to čim prej zgodilo in da bi ti mladi ljudje, ki odraščajo z informacijsko tehnologijo, to lahko uporabljali tudi pri izvedbi pravniškega državnega izpita.

PODPREDSIEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora?
Izvolite, gospod Vogrin.

MAG. IVAN VOGRIN (PS NeP): Hvala lepa, gospod minister.

Ne bi želel to, da je to videti kot nekakšno vsesplošno obtoževanje ali pa negodovanje. Želim pa vseeno še nekaj dodati, pa tudi prositi za kakšno pojasnilo. Namreč, prav tukaj je ravno problem, da si neprestano – pa ne mislim vi osebno, tukaj sem že večkrat povedal, da institucije sistema ne delujejo.

Zdaj pa konkreten primer: mi nimamo denarja, da bi plačali redno pripravništvo po Zakonu o delovnih razmerjih. Potem si pa kar izmislimo bistroumen nesmisel, neko volontersko pripravništvo, pa rečemo, da zdaj pa ljudi ne bomo plačali. Ja, potem pa napravimo to še na drugi strani, v gospodarstvu! Mi vedno uporabljamo dvojne vatle in sodišča so tista, ki bi pa morala to najbolj enakopravno uravnati. Zdaj si zamislite, da bi nekdo imel volonterskega pripravnika v podjetju, naenkrat bi bilo polno inšpekcije tam in tako dalje. Tu je izvorni problem tega: če nimamo denarja, rečemo, da ga nimamo in uredimo drugače. Ne zdi se mi pravilno. Glejte, problema nisem zaznal jaz, problem so zaznali bodoči sodniki, odvetniki, ki delajo po sodiščih.

Vem, da vi osebno ne morete tega čez noč urediti, bi pa bilo smiselno, da pristopimo k sistemskemu urejanju, da bodo institucije sistema normalno delovale za vse državljane in za vse subjekte enako. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa.

Izvolite, gospod minister.

DR. SENKO PLIČANIČ: Hvala.

Gospod Vogrin, vseeno bomo še enkrat ponovil to, kar sem že prej povedal.

Ko gre za sodniško volontersko pripravništvo, ne gre za pripravništvo po Zakonu o delovnih razmerjih. Ti ljudje se ne usposablajo za to, da bodo opravljali neko delo na nekem delovnem mestu, usposablajo se za pravniški državni izpit, to je pa specifično. Če hočeš v pravo biti sodnik, tožilec in tako naprej, moraš ta izpit narediti, da bi ga pa lahko naredil moraš nekaj praktične izkušnje pri tem pridobiti. Tukaj gre pravzaprav za neko boniteto, ki se jim omogoča. Tistim, ki pa so klasični pripravniki – tudi takšni so, ampak ti so zaposleni na sodišču –, tisti, ki se pa zaposliti ne morejo, ker ni dovolj teh mest, ker ni dovolj denarja, tisti so pa volonterski. Ti imajo eno samo nalogo, ki je, da se pripravljajo na pravniški državni izpit. To pa morate priznati, da je razlika: med "takšnim pripravništvom", ker to ni pripravništvo, kot ga razume Zakon o delovnih razmerjih, in tem iz Zakona o delovnih razmerjih, ki pa je v resnici namenjeno usposabljanju točno za neko delovno mesto v nekem podjetju ali pa neki drugi pravni osebi. To je pomembna razlika.

Še enkrat, te mlade kolegice in kolegi se usposablajo za to, da bodo nek izpit naredili, ki jim potem vrata odpre v enega od teh poklicev.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Nadaljujemo s poslanskimi vprašanji, in sicer gospod Samo Bevk bo zastavil poslansko vprašanje ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo mag. Stanku Stepišniku.

Izvolite.

SAMO BEVK (PS SD): Hvala lepa za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovani zbor!

Po mojih informacijah Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo pri pripravi rebalansa državnega proračuna za leto 2014 predvideva črtanje sredstev za vzdrževanje nezalitega dela rudnika Idrija in monitoring. Po mojem dodatnem poizvedovanju pa sem ugotovil, da je ministrstvo načrtovalo tudi črtanje rudarske škode. Obe postavki imata zakonsko osnovo, med drugim tudi na podlagi Zakona o preprečevanju posledic rudarjenja v Rudniku živega srebra Idrija. Zaradi prenehanja vzdrževanja rudnika Idrija in monitoringa zapiralnih del bo ogrožena varnost mesta Idrije, njenih prebivalcev in premoženja. Prav tako pa je zaradi zavlačevanja ustanovitve oziroma preoblikovanja rudnika v javni zavod, Center za upravljanje z dediščino Rudnika živega srebra Idrija ogrožen tudi sam vpis Idrije na Uneskov seznam svetovne dediščine.

Po mojih zadnjih informacijah pristojno ministrstvo tako za navedeni postavki v okviru rebalansa državnega proračuna za leto 2014 ni zagotovilo sredstev oziroma je postavki črtalo iz proračuna. Dejstvo je, da so bila zaradi težke finančne situacije sredstva za idrijski rudnik in rudarsko škodo prepolovljena že v rebalansu proračuna za leto 2012, saj bi za optimalno

izvedbo vseh potrebnih del, ki so opredeljena v potrjenih rudarskih projektih, na letni ravni potrebovali milijon 300 tisoč evrov. Črtanje vseh sredstev za idrijski rudnik je tako drastičen ukrep, da bi to pomenilo prenehanje črpanja jamske vode in odpustitev vseh trinajst zaposlenih, kar bi gotovo poslabšalo geomehanske razmere nad rudiščem in tako ogrozilo samo mesto Idrija. Z nenadzorovano potopitvijo rudnika pa bi uničili tudi dragoceno Uneskov tehnično in naravno dediščino, ki je bila lansko leto vpisana na ta svetovni seznam.

Ministra mag. Stanka Stepišnika sprašujem:

Kako bo ukrepal, da bo dolgoročno zagotovil varnost mesta Idrije in vrnil obe postavki v državni proračun?

Že vnaprej lepa hvala za odgovor.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Izvolite, gospod minister.

MAG. STANKO STEPIŠNIK: Hvala lepa za vprašanje.

Na osnovi zakona o preprečevanju posledic rudarjenja v rudniku živega srebra mora nekako država zagotavljati sredstva za vzdrževanje nezalitega dela idrijskega rudnika, vzdrževanje muzejskega rudnika in monitoringa ter rudarske škode. Vendar letos smo se soočili s situacijo, ko je bilo treba napraviti rebalans. Se pravi, treba je bilo odhodke nekako za drugo leto znižati. V okviru priprave tega predloga sprememb proračuna za leto 2014 smo bili vsi resorji, in s tem tudi naše ministrstvo, zaradi nujnih varčevalnih ukrepov pozvani k znižanju sredstev za leto 2014. Pri tem smo morali prednostno upoštevati že prevzete obveznosti in tako zagotoviti sredstva za že sklenjene pogodbe in izdane sklepe o financiranju oziroma sofinanciranju. Upoštevajoč to dejstvo in glede na predvideni finančni okvir znižanja za leto 2014 smo se morali odreči vsem drugim ukrepom, za katere še nismo imeli prevzete obveznosti – to se pravi pogodbe ali sklepe.

Zavedamo se pomembnosti zagotavljanja sredstev za namen vzdrževanja in monitoringa rudnika Idrija ter sredstev za rudarsko škodo, zato bomo v fazi usklajevanja naredili vse, da bi zagotovili sredstva za ta namen. Mogoče pogodba za vzdrževanje in monitoring rudnika Idrija za leto 2013 je bila podpisana 26. julija 2013, realizacija do sedaj je bila 530 tisoč evrov, kar predstavlja približno 77 % pogodbene vrednosti, ki je znašala 682 tisoč 500 evrov za vzdrževanje in monitoring rudnika, 245 tisoč evrov pa za rudarsko škodo. Vendar je bila ta pogodba podpisana 30. avgusta 2013, zato do danes še ni nobene realizacije. V nadaljevanju se moramo nekako skupaj dogovoriti, iz katerih sredstev in kako bi zagotovili vsaj tisti minimalen del, ki je potreben v letu 2014, da ne bi prišlo do odpuščanja in večje škode.

Ena možnost je, da najdemo tudi iz evropskih sredstev nekaj teh sredstev, ob nekako pripravi določenega projekta, ki bi pač izpolnjeval pogoje, da ga uvrstimo na listo. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Želite dopolnitev odgovora?
Izvolite.

SAMO BEVK (PS SD): Hvala lepa za odgovor, gospod minister, ki me ni zadovoljil.

Ne bom izkoristil poslovniske možnosti za razpravo v Državnem zboru. Samo še nekaj dni je do sprejema državnega proračuna. Iskanje evropskih sredstev pet minut pred dvanajsto ni rešitev, to je lahko dolgoročna rešitev.

Kajti, ko so v 70. letih prejšnjega stoletja razmišljali strokovnjaki, kako rešiti ta problem z zaustavitvijo proizvodnje v idrijskem rudniku, je bila ena alternativa tudi preselitev celotnega mesta Idrije. Takrat se za to niso odločili, ker bi bilo to povezano s prevelikimi stroški. Zato so šli v postopno opuščanje rudarjenja in dokončno in trajno zaustavitev rudarskih del ter zaprtje Idrije, ki pa vključuje tudi stalno vzdrževanje nezalitega dela rudnika, odvodnjavanje rudnika in opazovanje, kako so bila ta zapiralna dela opravljena.

Gospod minister, to ni rešitev, ki so vam jo za ta odgovor pripravili na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo. Mislim, da je treba zagotoviti sredstva v državnem proračunu. Ta sredstva so bila zagotovljena v državnem proračunu, veljavni proračun za leto 2013 vključuje ta sredstva, tudi veljavni proračun za leto 2014 vključuje ta sredstva; se pravi, da so sredstva že bila v državnem proračunu. Tako imate še nekaj dni, da razmislite, da se ne igrate z usodo mesta Idrije, z njenimi prebivalci, z varnostjo samega mesta, kajti prav gotovo lahko pride do zrušitve dela mesta, do potopitve dela mesta. To pa mislim, da ne pride v poštev. Še nekaj dni časa imate, da poskušate najti rešitev.

V sredo je tudi seja občinskega sveta, kjer bomo o tem razpravljali, in ste na to sejo tudi povabljeni, da tudi občinskim svetom to razložite. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Izvolite, gospod minister.

MAG. STANKO STEPIŠNIK: Ne bi imel kaj dodati. To, kar sem povedal, je praktično vse. Za naslednje leto 2014 pač ni predvidenih sredstev za to, in poskušali bomo, jasno, še kje najti kakšna sredstva. Ampak situacija je takšna, da smo porezali praktično samo tisto, za kar niso sklenjene pogodbe in sklepi, saj ne gre samo za to področje, gre tudi za druga področja, tako da nimam kaj več za dodati.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Nadaljujemo s poslanskim vprašanjem gospoda Boruta Ambrožiča, ki vprašanje zastavlja ministru za izobraževanje, znanost in šport dr. Jerneju Pikalu.

Izvolite.

BORUT AMBROŽIČ (NeP): Hvala za besedo, predsedujoča. Pozdravljeni tudi vsi prisotni, predvsem pa oba prisotna ministra.

Resornemu ministru bom tokrat postavil dve vprašanji, v prvem in drugem krogu. Dovolite, da začnem z obrazložitvijo prvega vprašanja.

Odhod posameznika na podiplomski študij v tujino je kljub številnim možnostim, ki jih ponujajo programi, kot so Erasmus in sorodne smeri, ki omogočajo izmenjavo ali odhod, sofinanciran odhod na pridobivanje znanja v tujih deželah, povezan s številnimi stroški, zbiranjem ustrezne dokumentacije, velikim stresom in negotovostjo pred neznanim oziroma novim življenjskim, delovnim, predvsem pa študijskim okoljem. V matičnih državah, torej tudi v Sloveniji, od koder se mladi ali tudi manj mladi odpravljajo na študij in/ali delo v tujino, se oblastniki radi pohvalijo, da bi si želeli čim več strokovnjakov in izobražencev, ki bi se po zaključenem študiju in/ali delu v tujini vrnil domov in s tem s svojim intelektualnim in ustvarjalnim kapitalom prispevali k razvoju naše domovine.

Ali je v praksi res tako? Po dostopnih podatkih je bilo do 31. avgusta v Sloveniji registriranih 116 tisoč 600 brezposelnih in nekateri med njimi, tudi mladi, so si poiskali svojo priložnost in želeli uspeti v tujini. Zato se s svojim poslanskim vprašanjem želim navezati predvsem na priznavanje izobraževanja za namen zaposlovanja. Kot je znano, je postopke priznavanja za namen zaposlovanja lahko začetna zahteva imetnika tuje listine, ki jo mora vložiti na predpisanem obrazcu pri Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo. Posebno poglavje, kot pa veste, pa predstavlja zaposlovanje tujih zdravnikov v Republiki Sloveniji, za katere tvori pravno podlago objavljeni zakon o priznavanju poklicnih kvalifikacij, ki določa olajšave pri priznavanju kvalifikacij za zdravnika, zdravnika specialista, doktorja dentalne medicine in doktorja dentalne medicine specialista. Toda, o tem vprašanju bomo kdaj drugič. Zato se vračam na priznavanje izobraževanja za namen zaposlovanja.

Vlagatelj vloge za priznavanje izobraževanja za namen zaposlovanja lahko na podlagi izdane odločbe s strani resornega ministrstva uporablja v tujini pridobljen naziv oziroma naslov. Do sem je v teoriji vse lepo in prav, toda kaj, ko se v praksi še prepogosto zalomi in vlagatelj vloge v birokratskem labirintu obrazcev v teku postopka obupa in se ponovno pridruži skupini, lahko bi rekli bežečih možganov

ali migrantom, o katerih šolska stroka tako rada govori. Argumenti vodje postopka, kot so, da se študijskega programa obeh univerz bistveno razlikujeta, da so potrebni dodatni diferencialni izpiti in podobno, so po mnenju mnogih krivično dajanje prednosti domačim javnoizobraževalnim ustanovam pred tujimi. Posebno poglavje pa predstavljajo stroški priznavanja izobraževanja, ki so bistveno večji kot v tujini.

Tudi Konvencija o priznavanju visokošolskih kvalifikacij v evropski regiji, ... / znak za konec razprave/ objavljena v Uradnem listu, med drugim določa, da je pravica do izobraževanja človeka pravica in da visokošolsko izobraževanje zelo pripomore k pridobivanju in razvijanju znanja.

Zato ministra sprašujem ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:

Hvala lepa za vprašanje.

Gospod minister, izvolite.

DR. JERNEJ PIKALO: Gospa podpredsednica, spoštovani poslanci! Hvala lepa za to vprašanje.

Ne bom vas utrujal s pravno podlago, sami ste jo že navedli, gre za zakon iz leta 2011, ki ste ga sprejeli, ne sicer v tem državnem zboru, ampak prejšnjem, in to je podlaga za priznavanje in vrednotenje izobraževanja. Pri tem, kar vi navajate, gre samo za vprašanje tako rekoč terminologije, nostrifikacij kot takih ne poznamo več od leta 2005.

Če pogledamo genealogijo tega postopka oziroma proces, kako teče, lahko vidimo, da se z združevanjem Evrope, z ustanavljanjem enotnega visokošolskega prostora, z ustanavljanjem tudi enotnega in ne nazadnje raziskovalnega prostora in tako naprej tudi ti postopki – vsaj kar se tiče držav znotraj Evropske unije in katerih primere ste navajali, Erasmus in tako naprej, ko naši ljudje odhajajo – poenostavljajo. Tako proces teče zagotovo v smeri poenostavljanja.

Strinjam se z vami, da ta proces še ni čisto brez ovir, ne morem se pa strinjati, da gre na ta način za favoriziranje domačega javnega šolstva – nikoli ni šlo. Gre zgolj in samo za to, da na strokovni ravni ugotovite, ali je nekdo v tujini opravil program tako po obsegu kot po vsebini, ki je primerljiv z nekim domačim javno veljavnim programom. Ni nujno, da se ta program, ta javno veljavni program sploh poučuje, recimo, na javni univerzi, lahko se poučuje tudi na zasebni. Tako v nobenem primeru ne gre za favoriziranje slovenskega javnega šolstva, tako kot ste rekli. Prav imate, ko govorite o tem, da je za regulirane poklice, zdravstvo in tako naprej, poseben postopek. Do 1. junija 2014 imajo prosilci še možnost, da vložijo to vlogo za postopek pri našem ministrstvu. Od 1. junija 2014 jo bodo morali, za regulirane poklice govorim, vložiti pri pristojnem ministrstvu, tistemu, ki je pristojno za konkreten poklic.

Moje generalno mnenje je, da gremo v smeri poenostavljanja postopkov. Ne nazadnje se nenehno tudi trudimo. Lahko vam poročam o tem, da se, recimo, zdaj v okviru pogovorov, ki jih imamo z državami zahodnega Balkana, pogovarjamo tudi o tem, da bi z njimi – vsaj za eno od njih – naredili pilotni projekt, ki bi omogočal, da bi priznavanje in vrednotenje izobraževanja šlo še na nekoliko preprostejši način in tako naprej. Če mene vprašate, gre proces v pravo smer, se pa strinjam, da mogoče ni še čisto brez ovir.

Kar se tiče obrazcev in prilog, pa mislim, glede na to, da sem se tudi v prejšnji službi malo s tem ukvarjal, mislim, da jih je zmerno. Da so druge vloge, ki so za veliko manjše oziroma manj pomembne zadeve, pa je treba priložiti veliko več obrazcev. Tako vam, vsaj kar se tiče visokošolskih zavodov, lahko povem, da se pri tistih vlogah, ki se tičejo nadaljevanja izobraževanja, absolutno trudijo, da sami opravijo večino poizvedb, večino dela, ki ga morajo, in da prosilec ni treba vlagati gore dokumentov. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:

Hvala lepa tudi vam.

Želite dopolnitev odgovora?

Izvolite.

BORUT AMBROŽIČ (NeP): Hvala za odgovor, gospod minister.

Veseli me, da sva oba enakega mnenja. Zato je bilo moje vprašanje tako zastavljeno, da nekako skupaj ugotoviva, da bi bilo konec koncev skrajno nefer, če bi v praksi prihajalo do nekega favoriziranja.

Se je pa moje vprašanje porajalo tudi zaradi nekaterih mojih osebnih izkušenj s posamezniki, ki so sami ta svoj križev pot v preteklosti opisali, ko so se soočali, tudi konkretno v nekem primeru, ki bi skoraj sodil v rubriko Saj ni res, pa je, da je čez čas prosilec za to priznanje obupal, ker se je v vmesnem obdobju ugotovilo oziroma je ugotovil, da je referentka na ministrstvu zamenjala en mesec klicala univerzo izven Evropske unije, pri tem je pa pozabila, da je 9-urna časovna razlika med nami in njimi in so na koncu še podvomili, da ta fakulteta, kjer je on magistriral in bi ga s tem magisterijem z veseljem sprejeli v kateri koli državi Evropske unije, sploh obstaja.

S takimi stvarmi bi pač bilo zaželeno, da se bodoči prosilci ne bi več ukvarjali, zlasti glede na dobo globalizacije in elektronske povezanosti, ki smo ji priča. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:

Hvala lepa.

Izvolite gospod minister.

DR. JERNEJ PIKALO: Hvala lepa.

Čisto kratek bom. To je res iz tiste kategorije Saj ni res, pa je. V vsakem primeru pa seveda hvala za opozorilo. Misli, da moje

kolegice in kolegi v ENIC-NARIC centru bodo slišali to vašo opozorilo, navodila v zakonu so jasna, napotila iz izvedbenih aktov tudi, tako da ve se, da moramo delati čim hitreje in v dobro uporabnika.

Hvala za to opozorilo.

PODPREDSIEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Sedaj pa nadaljujemo s poslanskimi vprašanji. Naslednje bo postavil Matevž Frangež ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo mag. Stanku Stepišniku.

Izvolite.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Minister!

V zvezi z materijo, o kateri se bova danes pogovarjala, sva si doslej že nekajkrat pisala preko pisnih poslanskih vprašanj, bodisi vam bodisi Vladi Republike Slovenije, in zadevajo področje varovanja pravic potrošnikom, svetovanja potrošnikom in izvajanja tako imenovanega projekta Evropski potrošniški center. Služba vašega ministrstva, natančneje Notranjerevizijska služba Ministrstva za gospodarstvo in tehnološki razvoj, pa tudi Komisija za preprečevanje korupcije so ugotovili, da je za tem poljem marsikaj, milo rečeno, narobe. V teku je bil javni razpis in javni razpis ste zaključili z neizborom in se odločili, kot ste dejali v odgovoru na vprašanje poslanske kolegice Katarine Hočevar malo prej, da ste se nekako dogovorili, da projekt Evropskega potrošniškega centra prevzame v izvajanje Ministrstvo za gospodarstvo in tehnološki razvoj neposredno.

Kaj točno ste mislili s tem, ko ste izjavili, da ste se, citiram, "nekako dogovorili"?

Prosim, če pojasnite Državnemu zboru:

Kdo je v imenu Republike Slovenije imenoval Ministrstvo za gospodarstvo in tehnološki razvoj kot nosilca Evropskega potrošniškega centra?

In:

Kdo je sprejel odločitev, da se MGRT prijavi na javni razpis Evropske unije?

Hvala za odgovor.

PODPREDSIEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Izvolite, gospod minister.

MAG. STANKO STEPIŠNIK: Hvala lepa za vprašanje.

Gospod Frangež, vi veste, kako je prišlo do tega dogovora, da se ne morete in se nista mogla nikoli dogovoriti ne PIP ne Zveza potrošnikov.

V zvezi s postavljenim vprašanjem podajam pojasnilo, da je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo od dne 30. 8. 2013 v Uradnem listu Republike Slovenije št. 71/13 objavili razveljavitev Javnega razpisa za izbiro gostujoče organizacije in sofinanciranje delovanja Evropskega potrošniškega centra v

Republiki Sloveniji za leti 2014 in 2015, ki je bil objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije št. 53/13 in Javnega razpisa za podelitev koncesije za opravljanje javne službe, svetovanja potrošnikom, ki je bil objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije št. 53/12. Razveljavitev navedenih razpisov je bila objavljena tudi na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, o razveljavitvi razpisov pa sta bila obveščena tudi prijavitelja na oba razpisa.

V zvezi z razpisom za izbor gostujoče organizacije za delovanje Evropskega potrošniškega centra je treba pojasniti, da je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo v letu 2013 pravočasno pripravilo in objavilo javni razpis in ob tem upoštevalo priporočila Komisije za preprečevanje korupcije glede razširitve kroga potencialnih prijaviteljev na razpis. Javni razpis za izbiro gostujoče organizacije in sofinanciranje delovanja Evropskega potrošniškega centra v Republiki Sloveniji za leti 2014 in 2015 pa je bil razveljavljen zaradi novih elementov tveganja v zvezi s postopki pred pristojnimi organi, ki se nanašajo na preteklo podeljevanje sredstev za delovanje Evropskega potrošniškega centra v Sloveniji. Zaradi zagotovitve sodelovanja Slovenije v EPC v letu 2014 se na razpis Izvršne agencije za zdravje in potrošnike, EAHC, za delovanje Evropskega potrošniškega centra v Republiki Sloveniji v letu 2014 prijavilo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, saj ima kot pristojno ministrstvo dovolj izkušenj na področju varstva potrošnikov, tako na nacionalni kot na mednarodni ravni. Po podatkih EAHC je med državami članicami dve tretjini takšnih, v katerih Evropski potrošniški centri delujejo v okviru vladnega sektorja. Te države so: Bolgarija, Ciper, Češka, Danska, Estonija, Finska, Grčija, Madžarska, Latvija, Litva, Malta, Nizozemska, Norveška, Poljska in Portugalska. Tudi v sosednji Hrvaški Evropski potrošniški center že deluje v okviru vladnega sektorja, in sicer ga gosti ministrstvo, pristojno za področje varstva potrošnikov. Hvala.

PODPREDSIEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora?

Izvolite.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Spoštovani gospod minister, javni razpis ni bil neuspešen zato, ker se dve organizaciji nista uspeli dogovoriti med seboj. Javni razpis je bil neuspešen zato, ker Ministrstvo za gospodarstvo, ki ga vodite, ni sprejelo na podlagi nespornih dejstev odločitve. Organizacije se med seboj ne morejo dogovarjati o delitvi javnih sredstev, one se lahko prijavijo na razpis, ministrstvo oziroma država pa mora na podlagi tega razpisa tudi odločiti.

Gospod minister, zavedajte se, da v zvezi s preteklim podeljevanjem tovrstnih

sredstev teče več postopkov, med drugim tudi na OLAF, evropskem preiskovalnem organu, in sicer zaradi domnev, da je prišlo pri podeljevanju teh sredstev v preteklosti tudi do zavajanja Evropske unije. Republika Slovenija bi namreč morala izbrati izvajalsko organizacijo za ta projekt na transparentnem in preglednem postopku, torej preko javnega razpisa. To v preteklosti ni bilo storjeno in ta sredstva so bila gotovo zato podeljena nenamensko in nezakonito. Bojim pa se, da ste s tem, ko ste se nekako dogovorili, da bo to dejavnost poslej prevzelo Ministrstvo za gospodarstvo, ne glede na izkušnje in notranje rezerve, ki jih ministrstvo ima, ravnali podobno. Resolucija o Nacionalnem programu varstva potrošnikov namreč nesporno določa, da se iz dejavnost Evropskega potrošniškega centra prenese v izvajanje nevladni potrošniški organizaciji. Tisto, kar bi bilo tukaj nujno storiti, je to, da se zagotovi korektnost javnega razpisa in izbor tistemu ponudniku, ki izpolnjuje vse pogoje.

Gospod minister, v delu odgovora se vam je zapisalo, da sem ustanovitelj Zavoda PIP. Jaz nisem ustanovitelj Zavoda PIP, res pa je, da sem kot predsednik Študentske organizacije Univerze v Mariboru vodil aktivnosti za ustanovitev te organizacije. Do danes se je izkazalo, da je ta organizacija tudi pri odkrivanju korupcije na Ministrstvu za gospodarstvo pokazala ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Izvolite, gospod minister.

MAG. STANKO STEPIŠNIK: Hvala lepa za ta drugi del.

Na ta drugi del bi pa tako odgovoril: Javni razpis za podelitev koncesije za upravljanje javne službe svetovanja potrošnikom, ki je bil objavljen že julija 2012, je bil razveljavljen zatem, ko se je na odločbo o izbiri koncesionarja, s katero je Vlada Republike Slovenije podelila koncesijo za upravljanje javne službe svetovanja potrošnikom Zveze potrošnikov Slovenije, pritožil neizbrani prijavitelj Zavod PIP, ki je zoper odločbo sprožil pravni spor. S sodbo o tej zadevi je Upravno sodišče razsodilo, da se odločba Vlade Republike Slovenije odpravi in zadeva vrni prvostopenjskemu organu v ponovni postopek.

Zaradi navedenega in zaradi ostrih proračunskih omejitev se je ministrstvo odločilo razveljaviti javni razpis. Javno službo svetovanja potrošnikom, ki jo na podlagi drugega odstavka 15. člena Uredbe o koncesiji za opravljanje javne službe svetovanja potrošnikom že od marca 2011 izvaja ministrstvo, bo ministrstvo izvajalo še naprej.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Izvolite, imate proceduralno gospod Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Dovolite, s kršitvijo proceduralnega in z zavestno kršitvijo Resolucije o Nacionalnem programu, gospod minister.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

S tem smo zaključili prvi krog poslanskih vprašanj.

Prehajamo na drugi krog poslanskih vprašanj. Začel jih bo mag. Ivan Vogrin, ki bo vprašanje postavil ministru za infrastrukturo in prostor, gospodu Samu Omerzelu.

Izvolite, gospod Vogrin.

MAG. IVAN VOGRIN (NeP): Hvala lepa gospa predsedujoča. Spoštovani gospod minister, spoštovane kolegice in kolegi, državljanke in državljani!

Poskušajmo se postaviti v situacijo državljana, ki si je zgradil lopo, nek prizidek, garažo, pa ni imel dovoljenja. Takšnih je na tisoče, deset tisoče – vsak priden Slovenec si kaj prisloni k hiši ali blizu hiše. Seveda nima dovoljenja, ker smo se pač naučili nekih slabih manir. Potem pa Vlada Republike Slovenije, recimo 1. 3. 2013, sprejme uredbo, da je mogoče na enostaven način ta objekt legalizirati. 20. 3. to uredbo še malce spremeni in uredba je veljavna. Ker pa nastopijo neke zunanje okoliščine, o katerih ne bi govoril, potem naslednja vlada to uredbo razveljavi. Veliko število državljanov in državljanov ima na upravnih enotah vloge za enostavno legalizacijo tega objekta, kar je ta uredba, ki je veljala do razveljavitve, tudi omogočala. In kaj so zdaj ti državljanke in državljani? Črnograditelji! Zamislite si, v kakšni državi živimo! V roku enega meseca se sami prijavijo – ne vem, minister bo vedel, koliko, na tisoče ali stotine – državljanke in državljani, ki smo jim z neko uredbo takrat veljavne in delujoče vlade obljubili, da bodo na enostaven način lahko legalizirali in pridobili vsa dovoljenja. Dejansko se postavlja vprašanje, v kakšni državi živimo; ker zdaj je to napravila ta vlada, drugič bo neka druga vlada nekaj drugega in tako dalje.

Po mojem vedenju je to malce nedopustno, bom prebral, kar sem tukaj napisal na podlagi nekih posvetovanj. Obstaja utemeljen sum, da je državni organ zavestno zavedel državljane, ko je izničil predhodno citirano veljavno uredbo, na osnovi katere so številni državljani vložili zahtevek za izdajo gradbenega dovoljenja ali za legalizacijo postavljenih objektov in so se v bistvu sami prijavili.

Ministra sprašujem naslednje:

Kaj bo naredil, da ne bomo naših davkoplačevalcev, državljanov, ki so v dobri veri – želeli so dobro, tako kot je uredba imela dober namen – neprestano tolkli po glavi in po žepih?

Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Izvolite, gospod minister.

Želite dopolnitev odgovora?

SAMO OMERZEL: Spoštovana predsedujoča, hvala za besedo.

Spoštovani gospod Vogrin, hvala za vprašanje. Danes je bilo že kar nekaj besed izrečenih na temo urejanja prostora in gradnje objektov. Res je, da je to kompleksno področje, in res je, da je zelo velik del tega neurejen oziroma ni urejen na način, kakor si bi ga želeli – zelo komplicirani postopki.

Če gremo najprej na tisti splošni del, kaj bomo naredili. Na eni strani imamo samo procese, kako poteka od trenutka, ko se investitor ali pa tisti, ki bi želel graditi, zamisli, da bi gradil, pa do samega trenutka, ko dobi izdano gradbeno dovoljenje, in na drugi strani imamo zakonodajo; trenutno štirje krovni zakoni pokrivajo celotno področje urejanja prostora in gradnje objektov. Pripravili smo temeljite normativne spremembe za urejanje prostora in gradnje objektov, ta predlog bo v kratkem na Vladi. Lotili smo se celovitega koncepta, kako enkrat res to kompleksno področje, kjer imamo prostor in objekte, urediti, da z ene strani uredimo procese, da bodo enostavni in prijazni investitorjem, na drugi strani, da imamo to zakonodajo urejeno. Mi smo si zadali nalogo, da bomo z naslednjim letom imeli pripravljen predlog zakona, torej marca naslednje leto, in da res to pripravimo tako, da enkrat za vselej to področje v Sloveniji uredimo.

Kar se tiče tega famoznega 8. člena uredbe, tu vas moram popraviti. Dejansko je bil ta 8. člen v resnici, verjamem, dobronameren, je pa povzročil zelo veliko zmede v Sloveniji. Ta 8. člen je govoril o skladnosti enostavnih objektov. Tisto, ker je bilo napačno razumljeno, je, da so ljudje dejansko to razumeli kot nek princip legalizacije in so hiteli prijavljati objekte, ki pa v resnici nimajo nič z enostavnim objektom. Zato smo dobili na nek način takšno število samoprijavljenih za objekte, ki pa v resnici nimajo zveze z enostavnim objektom. Tu res moramo biti pozorni. Tu ni šlo za nikakršno legalizacijo. Govorili smo izključno o enostavnih objektih. Za tiste, ki po definiciji ne spadajo pod enostavne objekte in so bili prijavljeni, bo treba, seveda, skladno s tem, kako pripravljamo legalizacijo, videti, ali imajo možnosti za legalizacijo ali ne. Ker če imamo nek objekt, ki stoji v prostoru, kjer ni nič v konfliktu z urbanističnimi akti, potem ne vidim nobene težave, da se tak objekt legalizira. Če pa nek objekt, recimo, stanovanjska hiša, leži na kmetijskem območju, kjer absolutno v prostorskih načrtih ni nobene podlage, da bi tam lahko stala, tega pa seveda ne bo moč legalizirati.

Še enkrat moramo biti pozorni, ta famozni 8. člen se nanaša na enostavne objekte in ne kar splošno na neko legalizacijo.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa.

MAG. IVAN VOGRIN (NeP): Gospod minister, strinjam se z vami. Zmeda v Sloveniji je res popolna. Spomnim se, ko sem bi še župan; za to, da občina spremeni občinski prostorski plan, rabi pet let ali še več, v nekaterih primerih tudi manj. To je problem te naše male lepe deželice, ker smo mi največji sovražniki sami sebi. V sosednji Avstriji poteka to popolnoma drugače. Pišejo, da sem nepovezan poslanec. To je napačna dikcija, jaz sem samostojni poslanec, sem pa zelo povezan s svojimi državljani. Poglejte, ljudje pošiljajo maile in pravijo, dajte urediti to državico po vzoru sosednje Avstrije. Skoraj dobesedno prepisite zakonodajo! Zato je pri nas treba imeti za gradbeno dovoljenje en meter dokumentacije, v Avstriji pa dva centimetra. To je problem, pa ne pravim, da ste vi krivi za problem – daleč od tega! To je sistemski problem. Menim pa, da bi morali delati drugače.

Vi ste sedaj minister in imate to možnost, da poenostavite zakonodajo. Predvsem bi apeliral v enem drugem smislu; pogledajte, aktualni dogodki kažejo na to, da najbolj uživamo, če nekomu nekaj zrušimo. Tudi če je to lep objekt, ki se vklaplja v okolje, tako kot je bilo v Bohinju in tako dalje.

Prosil bi vas, da vi malce vplivate na vašo ministrsko ekipo in svoj krog vplivanja. Nehajmo s tem! Rajši ljudem predpišimo odškodnine, naj gredo v državni proračun in v bodoče ravnajmo bolj preudarno. Kajti, ta samouničevalni naboj skoraj nima mej. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa tudi vam.

Izvolite, gospod minister, za dopolnilni odgovor.

SAMO OMERZEL: Hvala lepa, gospod Vogrin, za ta dodatni komentar.

Moram reči, da sem v resnici vesel, da nisem bil v nobeni vladi prej, da sem vesel, da nisem bil niti med poslanci in kakor koli povezan z delovanjem te javne uprave. Res je, da odkar sem postal minister, v resnici urejam probleme, ki so se kopičili 20 let. Pa ne samo na področju urejanja prostora in objektov, ampak na vseh področjih: na področju energetike smo zaradi Evrope dobili, da napišemo energetske zakon, ki bi že zdavnaj moral biti narejen; na področju infrastrukture se ukvarjamo z investicijo v drugi tir, ki je trikrat predimenzionirana in ga bo treba ponovno zastaviti, ravno tako na urejanju prostora in objektov v tem prostoru.

Ampak tisto, kar želim reči in kar želim sporočiti: ja, rešujemo in urejamo vse tisto, kar se v dvajsetih letih ni uredilo. Sam si niti ne želim spuščati v to, zakaj v dvajsetih letih nismo uspeli tega prostora urediti in poštimiti, da bi lahko funkcionirali, niti si ne želim spuščati v dejstva, zakaj se to ni uredilo, in tudi se mi zdi

izguba energije, da bi to raziskoval. Tisto, kar je pomembno, je, da smo v tem kratkem obdobju, odkar sem jaz minister, pripravili kompletno utemeljitev, temeljit predlog normativne spremembe urejanja prostora in okolja; in to bomo tudi izpeljali.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Gospod Vogrin, imate proceduralni predlog?

MAG. IVAN VOGRIN (PS NeP): Imam proceduralni predlog.

Mislím, da je to področje resnično toliko kompleksno in odloča o našem življenju in delu, standardu, možnosti graditve razvoja, da bi bilo smiselno opraviti splošno razpravo.

Pa še nekaj, če smem dodati, saj imam še malo časa. Resnično vam ne zavidam položaja, ker bil sem župan dva mandata in vem, kaj pomeni prebijati se skozi te birokratske postopke. Zato je moj tako zelo skromen nasvet – veste, kaj mislim, da so dosedanje vlade delale narobe? Izključno to, da so mislili, da vsakokratna pozicija ima vse prav. Narobe! Zreli ljudje, zrele vlade povabijo k sodelovanju široko paleto izkušenih ljudi. In če vam smem dati nasvet: zraven povabite ljudi, ki niso v aktualni poziciji, ampak v opoziciji, ki imajo veliko izkušenj. Z ljudmi se veliko pogovarjam in ljudje vedo – ali pa se mi zdi, da vedo –, kako bi bilo smiselno rešiti, kako je to drugje, te prakse prinesiti v Slovenijo. Poglejte, zamislite si, da ste župan neke občine. Nek investitor bi nekaj investirjal, kupil zemljišče, gradil, pa rabi 5 let, da se spremeni prostorski načrt. On pa je že v tolikih državah drugje ... In to je problem! Mi bomo morali nekaj delati, da bomo imeli od česa živeti. Proračun se ne ustvarja na Ministrstvu za finance, na nobenem ministrstvu, ampak v gospodarstvu; od tega, kaj gradijo, kaj ustvarjajo itd. To je temeljni problem in nanj opozarjam.

To je moje poslanstvo in hvala lepa, da ste me poslušali.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

O vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri v okviru glasovanj.

Sedaj pa prehajamo na naslednje poslansko vprašanje, ki ga bo postavil mag. Marko Pogačnik ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo mag. Stanku Stepišniku.

Izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):
Spoštovana predsedujoča, hvala za dano besedo. Spoštovani minister!

Zdaj zelo zanimivo je bilo spremljati vaš pogled, vaše razprave preden ste zasedli mandat ministra za gospodarstvo, tudi napovedi pred tem in obljube na hearingu so bile predvsem v smeri, da se boste zavzemali za zagon gospodarstva, za konkurenčnost

slovenskega gospodarstva, vendar žal vse ukrepe, ki ste jih sprejeli kot minister za gospodarstvo in ki jih je v sklopu sprejela vlada Alenke Bratušek, kažejo ravno obratno. Pri večini vaših predlaganih ali sprejetih ukrepov gre dejansko za nove obremenitve gospodarstva predvsem v smeri zviševanja davkov, v smeri poslabšanja podjetniškega okolja. Slovenska podjetja izgubljajo na konkurenčnosti, to dejansko kažejo tudi vse lestvice, ki so objavljene. Povečuje se število brezposelnih; v primerjavi z lanskim letom, avgustom oziroma septembrom, se je število brezposelnih povečalo za približno 10 tisoč delovnih mest. Rebalans proračuna, ki ste ga sprejeli, je izrazito nerazvojno naravnano; Slovenije ne bo popeljal iz krize in ne bo odpiral novih delovnih mest.

Predvsem je zanimivo, da poleg opozicije kritizirajo vaše delovanje tudi predvsem gospodarstveniki. Večino vaših ukrepov, večino vaših predlogov gospodarstveniki niso nikdar nikoli podprli. V začetku meseca avgusta, glede na to, da vlada Alenke Bratušek in vi, kot minister za gospodarstvo niste prav veliko naredili oziroma ste gospodarstvo bolj ko obremenjevali, so Gospodarska zbornica, Obrtno-podjetniška zbornica, Trgovska zbornica, Združenje delodajalcev izdali dokument Kisik za gospodarstvo, ki so ga poslali tudi na Vlado in vam kot ministru za gospodarstvo. V njem lahko najdemo 24 ukrepov, ki so strukturirani nekako v te 4 skupine, in to je dejansko pogled gospodarstvenikov, na kakšen način oni vidijo, kateri ukrepi bi morali biti sprejeti, da bi se nekako odpirala nova delovna mesta, da bi se povečala konkurenčnost slovenskega gospodarstva. Zavedati se je treba, da brez zaživetja gospodarstva nekako ne moremo pričakovati tudi močne socialne politike oziroma da bi naredili uravnotežene javne finance. Predvsem bi bilo treba narediti nekaj, da bi se prihodkovna stran proračuna tudi povečala.

Zanima me:

Kako vi kot minister za gospodarstvo gledate na ta dokument?

Katere ukrepe iz tega dokumenta boste vi kot minister za gospodarstvo zagovarjali v Vladi, da jih potrdi oziroma pošlje Državnemu zboru v sprejetje?

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Izvolite, gospod minister, imate besedo.

MAG. STANKO STEPIŠNIK: Hvala lepa za vprašanje.

Dejansko je res, gospodarstvo ni filozofija, ampak je trdo delo in rezultati se pokažejo šele, ko nekaj zraste, prej je pa treba sejati. Za gospodarstvo, predvsem na dolgi rok, so pomembne tri stvari. Prvič, v tem momentu sposobnost kreditiranja gospodarstva. Drugič, ureditev kapitalske ustreznosti dobrih izvoznih podjetij, ki imajo kupce, trge in svojo raziskovalno razvojno sposobnost, kadrovska

potencial. In tretje, da se jih stimulira za večanje dodane vrednosti. To so na dolgi rok tri zelo pomembne stvari. Vmes so res tudi gasilske vaje, ko je treba določenim podjetjem pomagati, da preživijo teh šest mesecev, se poslovno, finančno, razvojno prestrukturirajo in nadaljujejo svoje poslanstvo z neko okrnjeno vsebino, vendar dovolj finančno močni.

Recimo, v prvem ukrepu, ko gre za zaupanje v Slovenijo – Slovenija ne more dobiti kredite na dolgi rok, zato tudi ne more posojati podjetjem kredite na dolgi rok, ampak posoja na kratek rok. Podjetja to vračajo. V lanskem letu so morala podjetja vrniti 2,5 milijarde teh kreditov bankam, da so vrnila kredite v tujino. To onemogoča podjetjem dobro likvidnostno sliko, onemogoča, da se širijo, da širijo svoj poslovni proces in zaposlujejo nove ljudi. Še tisto, kar je najtežje: takšna likvidnostna past zaradi neustrezne kapitalske ustreznosti teh podjetij, da dela podjetje zelo neučinkovito in neverodostojno do tujih gospodarskih sistemov. To je treba popraviti.

Kaj smo naredili do sedaj? Veliko dela je bilo vložena, da se ta kreditni krč nekako omili. Podpisana je bila pogodba s SID banko za finančni inženiring, to se pravi za kredite mikro, malim in srednjim podjetjem, v višini 500 milijonov evrov. Teh 500 milijonov evrov ne gane ne opozicijo, ne Gospodarsko zbornico, ne Obrtno-podjetniško zbornico, ne Turistično zbornico! Nobenega ne gane! Ne vem, kaj je tej Sloveniji! Zdi se, da je nekako oglušela takrat, ko gre za res pomemben dosežek na nekem področju. Pa ne, da gre samo za 500 milijonov! Ker gre za revolving kredit, se bo v 10 letih, ko se bo posojal denar čez tri tedne, obrilo še 500 milijonov. Se pravi, da gre za kreditiranje 1 milijarde evrov za gospodarstvo. To je prvi tisti sistemski ukrep, ki je naravnan, da bodo podjetja, ki so "driverji", vlečni konji v Sloveniji, izvozno usmerjeni, ki imajo kupce, trge, potegnili naprej predvsem z izvozom.

Drugo je kapitalska ustreznost. Po preučitvi 3 tisoč 500 podjetij v Sloveniji po raznih poslovnih, finančnih in drugih kazalcih, tudi zaposlitvenih in tako naprej, je tretjina teh podjetij od 3 tisoč 500 zelo dobrih, imajo dobro poslovno strategijo vendar so podkapitalizirani. Imajo lastnega kapitala premalo, komaj nekje med 25 in 35 %. Če ne bomo to kapitalsko neustreznost podjetij izenačili takrat, ko bodo tudi banke sanirane, ko bodo banke preko Družbe za upravljanje terjatve bank imele odpise svojih slabih terjatev, potem če tega ne uredimo v teh dobrih podjetjih, banke ne bodo posojale tem podjetjem denarja, zaradi tega ker imajo slabo finančno sliko. Zato se dela zdaj tudi na tem, da se ta kapitalska ustreznost popravi. Po prvi poti se dela preko zakonodaje, sistemska razdolžitve, druga pot je ta, da se skupaj s SID banko pogovarjamo o nekem mehanizmu, shemi, da bi podjetjem pomagali tudi takrat, ko bi komercialne banke konvertirale, spremenile svoje kredite v lastniške deleže. To je nujno

treba narediti. Dela se precej tudi na zakonodaji, saj je bilo sprejetih več zakonov, novel zakonov, s katerimi se pomaga, da se na koncu potem izvršuje tisto, kar želimo doseči kot boljše podporno okolje v gospodarstvu.

Tretje, ki je, to je pa tisto, da moramo motivirati in stimulirati podjetja pri večanju dodane vrednosti. Mogoče pa o konkurenčnosti in o tem pa v nadaljevanju.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:

Hvala lepa.

Gospod Pogačnik, imate željo po dopolnitvi odgovora?

Izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):

Predsedujoča, hvala za dano besedo.

Spoštovani minister za gospodarstvo, konkretnega odgovora na svoje vprašanje nisem dobil. Tu gre, bi rekel, bolj kot ne za predavanje, kaj bi moralo gospodarstvo vedeti kaj ne. Z dokumentom Kisik za gospodarstvo, pripravljale so ga institucije, ste verjetno seznanjeni; upam, da ste ga prebrali.

Vprašal sem vas konkretno:

Katere ukrepe od teh štiriindvajsetih, ki so jih pripravljale institucije, vi kot minister za gospodarstvo podpirate oziroma boste predlagali vladi Alenke Bratušek, da jih potrdi?

Vse ostalo, kar je bilo, je dejansko to, kar poslušamo od vas, že odkar ste na tem položaju. Razumel sem vas, da ste takšne zadeve predavali tukaj kot poslanec, zdaj se pa dejansko pričakuje konkretne ukrepe. Pomembno je, da vaših ukrepov, ki jih dajete, ne podpira predvsem gospodarstvo. V redu, petsto mio kreditov preko SID, to je v redu; ampak v vseh ostalih sklopih, ki ste jih naredili, pa se dejansko povzroča slovenskemu gospodarstvu škoda. Nedvomno jasen dokaz je to, da je večinoma ali pa nekatera podjetja se odločajo za selitev proizvodnje v tuje države – Makedonijo. Recimo, Akrapovič je jasno povedal: ne investirati v Slovenijo! Rekel bi, da so to zaskrblijujoče zadeve.

In še enkrat, spoštovani minister za gospodarstvo:

Katere ukrepe kot minister za gospodarstvo podpirate iz dokumenta Kisik za gospodarstvo?

Kako komentirate izjavo predsednice Odbora za gospodarstvo, ki je izjavila, članica Pozitivne Slovenije, da je ta dokument "mineštra in mokra želja gospodarstvenikov"?

Hvala.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:

Hvala lepa.

Izvolite, gospod minister.

MAG. STANKO STEPIŠNIK: Hvala za vprašanje.

Vsi ukrepi, stališča, mnenja, ki pripomorejo k gospodarski rasti, so dobrodošla.

Vsi ukrepi, ki se dajejo, morajo imeti tudi cilje, vsak ukrep mora ciljati na to, kaj se bo zgodilo v gospodarstvu: ali se bo povečala dodana vrednost, ali se bo ohranilo delovno mesto, ali se bo ustanovilo novo delovno mesto. Povejte mi, kateri od teh ukrepov ima te cilje. Ministrstvo za gospodarstvo bo izvajalo vse ukrepe, ki so tako ciljni. Če teh ciljev nimajo, da so samo splošni ukrepi: moramo iziti iz krize, moramo povečati dodano vrednost, moramo to in to in to ... To so, bi rekel, neki načelni ukrepi, niso pa ciljni. Mi si želimo ciljne ukrepe, kaj se bo zgodilo, če se ta ukrep izpolni.

Zdaj pa mogoče o konkurenčnosti. Slovensko gospodarstvo dejansko pada na lestvici konkurenčnosti. Ampak, zakaj pada na lestvicah konkurenčnost? Pada zaradi tega, ker ne noveliramo, inoviramo naših produktov, izdelkov ali storitev. Komaj 25 % podjetij trenutno novelira, inovira, izboljšuje svoje izdelke. To se pravi, slika je še slabša, še bolj bomo padli.

Po drugi strani znanja, ki jih imajo podjetja, ki imajo institucije, v katera je Slovenija vlagala zadnjih 5 let, ta znanja ne najdejo končnega produkta, ne pridejo do končnega produkta. Tudi tu smo pripravili predloge za nekaj ukrepov, pogovarjamo se z Ministrstvom za šolstvo, kako bi prišlo znanje do končnega produkta. Tudi na Ministrstvu za gospodarstvo bomo naredili podporno okolje, razpis, kjer bomo spodbudili podjetja, da bi znanje, ki je nekje obviselo ali ki je shranjeno v neki zalogi, prišlo do končnega produkta. Ko bo to znanje prišlo do končnega produkta, potem bomo lahko te končne produkte bolj konkurenčno prodajali na trgu, zadovoljevali potrebe naših kupcev ali celo z novimi proizvodi ustvarjali nove potrebe pri naših kupcih. To je naloga Ministrstva za gospodarstvo in tudi Vlade, da pripravlja podporno okolje za povečanje konkurenčnosti. To pa nas čaka zdaj kot tretja naloga. Druga je kapitalska ustreznost, tretja pa je konkurenčnost. Do večje konkurenčnosti pa bomo prišli, če bo večja dodana vrednost. To je tisto v podjetju, če od prihodka odšteješ material in storitve in ti ostanejo plače in še nekaj več. In več kot bo delež plač v določenih podjetjih, produktih, več bo davka na dodano vrednost, več bo država imela od tega, več bo podjetje imelo od tega, več bodo tudi delojemalci in sindikati imeli od tega.

To pa je zdaj naloga za naprej. Slovenija ima premalo produktov, ki so na visokem tehnološkem nivoju, z veliko dodano vrednostjo. To pa ste pozabili povedati, da imamo izredno veliko proizvodov z nizko dodano vrednostjo, ali po domače premetavamo material. Namesto da bi tisti delček materiala, s katerim uporabljamo ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Imate proceduralni predlog?

Gospod Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Hvala, spoštovana predsedujoča. Spoštovani minister, preden sem vam postavil to vprašanje, te poslovniške možnosti nisem mislil izkoristiti, ampak glede na dejstvo, da nisem dobil, bi rekel, na niti eno svoje vprašanje konkretnega odgovora z vaše strani, predlagam Državnem zboru, da na eni izmed naslednjih sej opravi širšo razpravo o dokumentu Kisik za gospodarstvo, ki so ga pripravili Gospodarska zbornica, Obrtno-podjetniška zbornica, trgovsko združenje, Združenje delodajalcev in Združenje manager. Zelo žalostno se mi zdi, da od teh 24 ukrepov, ki jih je predlagal, bi rekel, cvet slovenskega gospodarstva, vsi skupaj, vsa združenja, niste mogli naštetiti niti enega ukrepa, da bi ga podprli.

Še bolj zaskrbljujoče pa je, da vi podprete ukrepe, ki so ciljno usmerjeni. To pomeni, da ste vi rekli, da od teh 24 ukrepov, ki so notri, niti en ni ciljno usmerjen. To je res zaskrbljujoče.

Mislím, da se vi strinjate tudi s tem, kar je rekla članica vaše stranke, predsednica Odbora za gospodarstvo, da je "ta dokument mineštra in da je to mokra želja gospodarstvenikov". Rekli ste: "Podprli bomo tiste ukrepe, ki so ciljno naravnani." Po vašem mnenju izmed teh dokumentov niti en izmed teh ukrepov ni ciljno naravnani.

Zelo žalostno, da imamo takšnega ministra za gospodarstvo. Hvala.

PODPREDSIEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

O vašem predlogu pa bo Državni zbor odločal jutri v okviru glasovanj.

Prehajamo na naslednje poslansko vprašanje, ki ga ima gospod Borut Ambrožič, postavil pa ga bo ministru za izobraževanje, znanost in šport dr. Jerneju Pikalu.

Izvolite.

BORUT AMBROŽIČ (NeP): Hvala, ponovno, za besedo. Pozdrav tudi vsem prisotnim ministrom in kolegom in kolegicam!

Vprašanje oziroma njegova obrazložitev zveni tako: v seznam zavodov, ki so vpisani v razvid visokošolskih zavodov v Republiki Sloveniji, najdemo tudi Emuni univerzo. 16. člen Zakona o visokem šolstvu določa, da lahko visokošolski zavod začne opravljati dejavnost, ko se vpiše v razvid visokošolskih zavodov. Toda, kako je to v primeru EMUNI univerze? Na spletni strani je zapisano, da "univerza v glavnem opravlja vse svoje dejavnosti na svojem sedežu ..." – zanimivo je, da sta v samem tekstu navedena dva vprašaja" – v Portorožu, kjer so prostorski pogoji za nekatere izmed dejavnosti. Kadar pa so potrebni dodatni prostori, le-te najame v bližnjih akademskih institucijah". Sicer pa se ti

prostori nahajajo v četrtem nadstropju Dijaškega doma Portorož v obliki 10 pisarn in predavalnice.

V nadaljevanju lahko najdemo na isti spletni strani navedene pomembne datume, vezane na to izobraževalno institucijo, ki predstavlja mednarodno zvezo univerz s sedežem v Sloveniji: februarja 2009 vpis EMUNI univerze v sodni register, istega leta akreditacija prvega študijskega programa, ki je že bil akreditiran na Univerzi v Mariboru, na EMUNI univerzi, istega leta vpis v razvid visokošolskih zavodov v Republiki Sloveniji, istega leta postane nosilka Erasmus univerzitetne listine, nato pa dve leti kasneje, torej, z dveletnim razmikom dva programa magistrskega študija, poslovno komuniciranje v medkulturnem ter okoljska analiza in menedžment, ki sta bila vpisana v razvid pri ministrstvu, pristojnem za visoko šolstvo.

Pod poglavjem Vizija je prav tako zapisano na tej isti spletni strani: "Mednarodna Evro-sredozemska univerza s sedežem v Sloveniji bo znatno prispevala k razvijanju visokošolskega in raziskovalnega prostora in k trajnostnemu razvoju širšega družbenoekonomskega in kulturnega okolja v EVROMED državah, prav tako pa tudi k prepoznavnosti Slovenije v regiji – Unija za Sredozemlje."

Za uresničitev te vizije, kot je poimenovana na spletni strani, je država Republika Slovenija v letu 2013 namenila približno 400 tisoč evrov, leto pred tem podoben znesek, leta 2011 440 tisoč evrov, leta 2010 550 tisoč evrov, Evropska komisija pa je za ustanovitev EMUNI univerze konec leta 2009 namenila milijon evrov. Trenutno ima EMUNI univerza v Sloveniji priglase tri študijske programe in enega v postopku akreditacije. Od teh pa ne izvaja še nobenega, torej v praksi nobenega, kljub temu da bi po ustanovitveni pogodbi morali zagnati šest podiplomskih študijskih programov o tematikah, ki so povezane z evrosredozemsko regijo.

Ali ne bi bilo smiselno ta sredstva usmeriti v financiranje oziroma subvencioniranje študijskih programov univerz, javnih ali zasebnih, katerih stopnjo zaposljivosti se da razbrati iz javno dostopnih podatkov in so za razliko od EMUNI univerze že generirale nove diplomante oziroma podiplomske akademike?

Zato sprašujem / izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Izvolite, gospod minister, imate besedo.

DR. JERNEJ PIKALO: Hvala lepa, gospa podpredsednica.

Gospod poslanec, hvala lepa za to vprašanje. Moram reči, da sem hvaležen, in sicer zaradi tega, ker je to ena tistih tem, s katerimi se od prvega dne, odkar sem prišel na ministrstvo, ukvarjam.

EMUNI seveda ni navadna visokošolska ustanova in še manj je navadna univerza. Kot ste sami ugotovili, je rezultat predsedovanja Svetu Evropske unije in izhaja iz te zaveze. Ni navadna zaradi tega, ker ima tako svojo zunanjepolitično komponento kot svojo poučevalno oziroma pedagoško-raziskovalno komponento. Zunanjepolitična komponenta, vemo, da je pravzaprav to edini projekt Republike Slovenije in zato toliko bolj pomemben, ki ga Republika Slovenija izvaja v Sredozemlju. Zato je tudi v vseh mojih pogovorih s tujimi predstavniki, tudi ne nazadnje v avgustu s predstavnikom Unije, generalnim sekretarjem Unije za Sredozemlje, vedno eno in isto sporočilo: Republika Slovenija bo še naprej, kolikor je le mogoče, ohranjala ta projekt, kajti zunanjepolitično je to eden tistih projektov, ki nas uvrščajo v sredozemsko državo in temu primerno ga moramo nadaljevati.

Ima pa ta projekt drugi del zgodbe, to je pa tisti, kjer se pa z vami zelo strinjам, torej pedagoško-raziskovalni del, kjer ne dosegamo ne zavez in ne rezultatov. Od prvega dne, odkar sem prišel na ministrstvo, smo začeli v zvezi s tem z aktivnostmi, ki vodijo v smer, da bi EMUNI univerza vsaj z enim programom naslednje leto začela s svojim delom. V tem trenutku, po pravici povem, ne vem še, ali nam bo uspelo, ampak v vsakem primeru vse te programe, ki ste jih našli, da so akreditirani, vse te programe, ki so vpisani v razvid, lahko začnemo. Pogovarjamo se z Univerzo na Primorskem, zato da bi Univerza na Primorskem mogoče zagotovila tehnične kapacitete; skratka, vse tisto, kar univerza za poučevanje potrebuje – govorimo o vpisnem sistemu, govorimo o administraciji, govorimo ne nazadnje o predavalnicah in tako naprej, o vseh teh problemih, ki ste jih izpostavili. Dokončnega dogovora še ni, vsekakor pa smo v dogovorih z Univerzo na Primorskem.

Ampak, če mene vprašate, osebno mislim, da je treba narediti dvoje; eno je glede same organizacije oziroma glede same institucionalne strukture te ustanove oziroma univerze. Treba je dati nov zagon, ne nazadnje smo to tudi naredili z imenovanjem gospe Tamare Vonta v upravni odbor univerze, želeli smo dati sporočilo, da seveda želimo nov zagon, kar se tiče tega. Na drugi strani nov zagon tudi z vidika pridobivanja tujih sredstev, mreženja, ker je to na nek način – ne govorim, da je de iure, ampak na nek način mednarodna organizacija, potrebuje nekoga, ki ima pomemben ugled v tem mednarodnem prostoru, ki na ta način mreži, če je le mogoče seveda pripelje nek dodaten denar, ker ta proračunska sredstva, ki ste jih navajali, ne zadoščajo za financiranje celotnega pogona. Skratka, nekdo, ki s svojim ugledom lahko privablja denar, študente, profesorje in tako naprej.

Kot rečeno, mislim da bo do takrat, ko se bodo programi dejansko začeli izvajati na EMUNI univerzi, potrebno še nekaj časa. Ne

naзадne v temu koraku je treba podpisati pogodbe z izvajalci, treba je pridobiti študente, treba je organizirati prostor, vpisno službo in vse tisto, kar seveda pedagoški oziroma pedagoško raziskovalni program potrebuje. EMUNI se je tudi sam začel spraševati o modusu vivendi lastnega obstoja in temu primerno lahko poročam o tem, da bo – mislim da – 21. in pa 22. novembra strateška konferenca, na kateri bomo govorili o prihodnosti EMUNI. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Želite dopolnitev odgovora?
Izvolite.

BORUT AMBROŽIČ (NeP): Hvala za posredovane informacije, do katerih, vsaj nekaterih, ni javnega dostopa, zato sem še toliko bolj vesel glede povedanega.

Prepričan sem tudi, da bo imenovanje torej nekdanje poslanske kolegice Tamare Vonta, ki tudi, kolikor vem sam, podiplomsko nadaljuje svojo izobraževalno pot, pripomogla k neki kontinuiteti.

Kljub temu pa – ker ste sami omenili, zunanjepolitično in notranjepolitično komponento delovanja EMUNI – je ravno ta notranjepolitična komponenta, bi rekel imenovanja posameznih političnih deležnikov. Tudi v preteklosti, kot sami veste, so bili v vodstveni strukturi EMUNI univerze nekateri funkcionarji preteklih ali polpreteklih vlad, zato bi rekel, da te logike nekako osebno ne razumem.

Kar se pa zunanjepolitično tiče, pa je škoda nastala že v tem, ko je prejšnja vlada nekako v krmarjenju prihrankov tudi onemogočila ali pa se odločila, da Slovenija ne bo več članica parlamentarne skupščine mediteranskih oziroma sredozemskih držav glede na ostala sredstva, ki so namenjena tej univerzi in so bila danes citirana, takrat je pa šlo za 30 tisoč evrov letne članarine, kjer bi ravno to mreženje ali pa socialna mreža predstavnikov držav lahko pripomogla, da bi se tudi dodatna sredstva pridobila za nemoteno delovanje te univerze. Osebno sicer zelo pozdravljam vse vrste, kot rečeno že danes, interdisciplinarnega delovanja, sodelovanja tako javnih kot zasebnih izobraževalnih ustanov, so dobrodošle.

Nekoč je nekdo rekel in z veseljem ta citata povem naprej: "Ni toliko važno, ali govorimo o javnem ali zasebnem šolstvu, pač pa je važno, da je šolstvo kvalitetno."

Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Izvolite, gospod minister.

DR. JERNEJ PIKALO: Hvala lepa.

Iz razumljivih razlogov ne bom komentiral odločitev drugih vlad, to naj počne kdo drugi.

Tisto, kar mene kot resornega ministra zanima, je samo to: kdaj. Ne "če", ampak "kdaj" bo prvi program deloval, kdaj bo imel profesorje in kdaj bo imel prve študente. To je s tega vidika absolutno nujno. Pa tudi, če začnemo v nekih okrnjenih pogojih, ampak važno je, da program, pa kateri koli že od vseh akreditiranih in vpisanih v razvid programov, pa kateri program, naj že štarta. Tako absolutno vse aktivnosti peljemo v smer, da bi se ti programi začeli izvajati čim prej. To je za našega vidika prva prioriteta, ker tako kot vi tudi jaz mislim, da je bilo v to institucijo in programe vloženo dovolj denarja, da ne bom rekel preveč, in da je že čas, da so iz tega tudi rezultati.

Kar se pa tiče kadrov oziroma drugih kadrov, vam pa lahko zagotovim, to ni edina stvar, odpirala se bodo tudi druga mesta in moj namen je – ker bodo potekali mandati zaradi tega –, da nekatere ljudi, predvsem tiste, o katerih sem prej govoril, z velikim mednarodnim ugledom, poiščemo tudi z mednarodnim razpisom, če je treba. Skratka, ljudi z resnimi izkušnjami v akademskem svetu, z dolgimi karierami, skratka z nekom, ki bi to res želel delati.

Moram pa reči, da tudi smo kar nekaj v komunikaciji z diplomatsko-konzularnimi predstavništvi tako v Sloveniji kot našimi v tujini, tako da delamo na tem, na identificiranju posameznikov, ki bi bili za tisto drugo funkcijo primerni. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Prehajamo na naslednje vprašanje, ki ga bo postavila Janja Napast ministru za kulturo dr. Urošu Grilcu.

JANJA NAPAST (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospa predsedujoča. Spoštovani kolegi in kolegice, spoštovani gospod minister!

Zakon o knjižničarstvu, ki je bil uveljavljen leta 2001, je slovenskim knjižnicam omogočil hitrejši razvoj in napredek pri ureditvi knjižnične dejavnosti. Po več kot desetletnem obdobju so potrebe po spremembah zakona vendar nujne, saj zakon v praksi ne izpolnjuje več vseh pričakovanj in ne utrjuje knjižničnega sistema. Težave so se pokazale pri splošnem knjižničnem usklajenem razvoju in učinkoviti pretočnosti oziroma dostopnosti informacij. Knjižničarji in državljani se pritožujejo nad pomanjkanjem povezljivosti in razvojem mreže ter izvajanjem procesov in storitev. Tudi delovanje osrednjih območnih knjižnic, ki jih je uvedel Zakon o knjižničarstvu, ni zmanjšalo razlik v razvitosti med knjižničnimi območji. Poleg tega knjižničarji ter državljani pogrešajo povezljivost med osrednjimi območnimi knjižnicami in knjižnicami na njihovih območjih. Največ sprememb bi bilo potrebnih pri uresničevanju razpoložljivih virov dogovorjenega financiranja, ki je bilo s strani lokalnih skupnosti in države neenakomerno.

Ministrstvo, pristojno za kulturo, je v lanskem letu pripravilo Strategijo razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2013–2020, ki je bila oblikovana na podlagi izhodišč za pripravo strategije splošnih knjižnic za isto obdobje. Strategija je namenjena tudi združevanju izvajanja nalog območnosti v samih osrednjih območnih knjižnicah. V tem času je bilo ugotovljeno, kot sem že povedala, da je bilo financiranje neenakomerno, posledica pa seveda neenakomerna razvitost splošnih knjižnic. Za utrjevanje sodobne splošne knjižnice v lokalnih območjih bi bil potreben razmislek o racionalni organizaciji mreže financiranja splošnih knjižnic.

Zanima me, spoštovani minister:

Kako boste izpolnili obveznosti, ki jih določa zakon o sofinanciranju določenih funkcij splošnih knjižnic?

Kako boste konkretno preprečili neenakomerno razvitost lokalnih skupnosti ter razvoj slovenskih knjižnic?

Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:

Hvala lepa.

Dr. Grilc, izvolite.

DR. UROŠ GRILC: Spoštovana predsedujoča, spoštovanih vseh pet poslancev, spoštovani kolegi!

Hvala lepa za vprašanje. Vprašanje razvoja knjižnične mreže je eno osrednjih vprašanj ne samo za področje kulture, ampak tudi za področje kvalitetnega življenja v posameznih lokalnih okoljih, kvalitetnega izvajanja procesa vseživljenjskega učenja in splošne ravni demokratizacije družbe. Knjižnice namreč že dolgo niso zgolj tisti prostori, kamor si hodimo sposojati knjige in revije, ampak so seveda tisti vir dostopnosti do najrazličnejših informacij, znanj, veščin, so točke socialnega druženja in v tem smislu izredno pomemben temelj za demokratizacijo družbe.

Glede na vaše vprašaje, prvi popravek: Strategijo razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2013–2020 je spisala skupina strokovnjakinj in strokovnjakov znotraj Združenja splošnih knjižnic, ki je samostojna organizacija. Je pa to pripravo strategije podprlo Ministrstvo za kulturo, saj menimo, da je zelo pomembno, da se vse razvojne debate znotraj posameznih področij odvijajo čim bolj znotraj stroke. Knjižnična stroka je seveda ena izmed bolj organiziranih.

Zakon o lokalni samoupravi določa, da je knjižnična služba izvorna naloga lokalnih skupnosti. To pomeni, vsaka občina mora imeti urejeno knjižnično službo: ali ustanovi svojo knjižnico, ali več občin ustanovi skupno knjižnico, ali pa določena občina prenese izvajanje knjižnične javne službe na eno izmed knjižnic v bližini, kjer je to pač mogoče. Vse tri možnosti obstajajo. Seveda pa pomeni tudi to, in to v praksi tako tudi je, da so lokalne skupnosti prvi sofinancer knjižnične dejavnosti. Oni so tisti,

ki pokrivajo praktično vsa sredstva za delovanje knjižnice, oni so tisti, ki pokrivajo sredstva za plače in za kar nekaj programov, tudi za nabavo knjižnično gradivo. Vloga države po Zakonu o knjižničarstvu je v tem, da skrbi za kar največjo kakovost delovanja knjižnične mreže na ta način, da država sofinancira preko javnih razpisov tako nabavo knjižničnega gradiva, različne programe vseživljenjskega učenja v knjižnicah, različne programe razvijanja bralne kulture, informacijsko opismenjevanje, dostopnost do virov in tako naprej. Cilj države je tudi omogočanje dostopa do svetovnih virov informacij in izvajanje medknjižnične izposoje domačih in tujih knjižnic.

Seveda so knjižnice, tako kot ostali javni sektor, v zadnjem času, v zadnjih letih podvržene zaostreni javnofinančni situaciji, pa vendar si upam reči, da je to eden izmed najbolj trdnih kulturnih sistemov. Eden izmed tistih, ki je v vseh letih beležil razvoj, napredek na vseh kazalcih uspešnosti, naj gre za razvoj knjižnične mreže, naj gre za število članstva, naj gre za število izposoj, število dogodkov, kar pa seveda ne pomeni, da se knjižnična mreža konstantno ne sooča s problemi neenakomerne demografske ogroženosti, kar je na nek način narava same Slovenije.

Tukaj bi moral na kratko omeniti, kaj slovenska knjižnična mreža predstavlja. Poleg NUK slovenska knjižnična mreža obsega 58 samostojnih splošnih knjižnic, ki poslujejo na območju ene ali več občin, upravlja in obsega mrežo 265 mestnih in krajevnih knjižnic, 12 bibliobusov s postajališči v 578 krajih in 77 lokacij premičnih zbirk. Pregled delovanja splošnih knjižnic v letu 2012, imamo zelo dobre podatke, ki jih posreduje matična služba za splošne knjižnice pri NUK, govori o tem, da je v knjižnice včlanjeno približno četrtina vsega prebivalstva, da si vsak član sposodi letno približno 51,2 enote knjižničnega gradiva in da je knjižnična mreža izvedla v lanskem letu 23 tisoč prireditev z namenom krepitev bralne kulture, intenzivnejše uporabe gradiva v svojih zbirkah in tako naprej.

Osnovni razvojni dokument Ministrstva za kulturo, Vlade Republike Slovenije na področju razvoja kulture pa je Nacionalni program za kulturo, kamor smo seveda tudi zapisali ukrepe, ki zadevajo prihodnji razvoj knjižnic v zaostrenih ... / znak za konec razprave/

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:

Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora?

Izvolite.

JANJA NAPAST (PS SDS): Hvala lepa, še enkrat, za besedo.

Če je to v pristojnosti lokalnih skupnosti oziroma občin, me potem zanima, kako vi mrežite, ministrstvo, kako se mreži potem z občinami, ker nek konkreten ukrep verjetno

mora obstajati. Zaradi tega, ker tudi vam določa zakon sofinanciranje določenih funkcij splošnih knjižnic. Da knjižnice dobro delujejo oziroma da se modernizirajo, delujejo sodobno, je potem ta sredstva nekako treba tudi malce bolje razporediti kot do sedaj.

V Strategiji razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2013– 2020 je za prihodnost, glede na spremembe v stroki in družbi, modernizacija informacijskih sistemov nujna. Nekako je za Slovenijo znano, da državljani težje sprejemajo oziroma na nek način slabše sledijo razvoju globalne informacijske družbe, torej bi bila potrebna sprememba s položaja modernejših tehnologij. Ponudba elektronskih in zvočnih knjig je strategija, ki bi služila kot orodje za spremembo položaja modernejših tehnologij in racionalnejši pretok znanja. Predvsem mlajši uporabniki knjižničnih storitev se želijo prilagoditi spremembam v družbi.

Kako boste zagotovili potrebe po spremembah knjižničnih dejavnosti?

Kako boste preverjali uresničevanje dogovorjenih ciljev – tudi z lokalnimi skupnostmi?

Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Izvolite, gospod minister.

DR. UROŠ GRILC: Hvala lepa.

Nadaljujem, kjer sem nehal.

Nacionalni program za kulturo je po zakonu strateški dokument razvoja kulture, ki določa osnovne cilje in ukrepe, kako se ti cilji dosejajo na vseh področjih kulture.

Na področju knjižnične dejavnosti se ta program osredotoča na dva osnovna cilja, večja dostopnost storitve knjižnične javne službe vsem prebivalcem Slovenije in navaja neke ključne ukrepe. Trije ukrepi so vezani na prostorsko problematiko, konkretno prostorsko problematiko splošnih knjižnic v Sloveniji. Prva pa zadeva izgradnjo nove stavbe NUK, ki je osnova za razvoj knjižnične mreže kot celote, dve knjižnici sta v osnutku nacionalnega programa opredeljeni kot prednostni z vidika zagotovitve ustrezne knjižnične javne službe v posameznih lokalnih okoljih. Gre za knjižnico v Mariboru – verjetno poznate problem, ki se na srečo sedaj premika v pozitivni smeri – in knjižnico v Radovljici. Ti dve knjižnici sta določeni kot ključni. Pogoj za državno financiranje pa je, da občina izpolni ustrezne pogoje, kriterije na javnem razpisu.

Drugi izredno pomemben korak v naslednjem obdobju je vezan na pospešen usklajen razvoj dejavnosti splošnih knjižnic, s spodbudami za okolja z nizkim prihodkom na prebivalca in slabše razvito knjižnično mrežo. Povsod, v vseh razpisih, naj gre za financiranje nabave knjižničnega gradiva, IKT opreme, ali za financiranje programov, ali za delovanje območnih knjižnic, je to prednostni kriterij

Ministrstva za kulturo in knjižnice v teh okoljih prejmejo več javnih sredstev. Tako bo tudi v prihodnje.

Povečanje kakovosti in dostopnosti splošne knjižnične dejavnosti z izboljšanimi novimi storitvami, prilagojenih potrebah uporabnikov, to je seveda konstanten proces, ki zadeva in zahteva razvoj stroke. Mislim, da knjižnice temu sorazmerno dobro sledijo. Kar zadeva pa digitalne vsebine, pa je ključen korak vezan na nadaljnji razvoj portalov dLib in KAMRA. To sta dva portala, ki sta ključna za dostopnost digitalnih kulturnih vsebin s tehnološko in vsebinsko nadgradnjo, ki bosta postala zelo aktualna in pomembna za prihodnji razvoj.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Prehajamo na zadnje današnje poslansko vprašanje, ki ga bo postavila mag. Majda Potrata ministru za pravosodje dr. Senku Pličaniču.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovana ministra, spoštovani kolegi!

Moje ustno poslansko vprašanje se nanaša na pravzaprav vaš prvi nastop, gospod minister, takrat ko ste bili še kandidat v prejšnji vladi, in ko ste razpravljali o tem, kako razrešiti situacijo v slovenskih zaporih. Ne bom se dotikala tega, o čemer je zdaj tudi iz Evrope prišel glas, da pritožbe vseh zapornikov niso vedno utemeljene, to je snov za kakšno drugo vprašanje, ampak opiram svoje vprašanje na vaš razmislek o tem, kako bi bilo mogoče iziti iz prostorske stiske, zlasti ljubljanskega zapora na Povšetovi, ko ste omenjali v svetu priznano prakso javno-zasebnega partnerstva pri gradnji zaporov. Tudi vaši zadnji nastopi so šli v to smer, da glede na proračun ni računati, da bi bilo mogoče kako drugače rešiti to zadrego, in ste povedali, kakšna je običajna praksa pri razreševanju tega problema, kadar gre za povezavo med javno-zasebnim. Država da zemljišče, da še marsikaj drugega, medtem ko zasebnik poplačuje svoj interes iz podpornih dejavnosti in iz najemnine za prostore, ki jih je gradil. Tu se mi zastavlja samo vprašanje, če se bo zgodilo enako, kot se, recimo, pri domovih za ostarele, kjer morajo posamezniki vplačevati del za stroške investicije.

Razmere pa niso nevzdržne samo po mnenju zapornikov zanje, ampak tudi pravosodne paznike, pa vas, gospod minister, na obe temi tako sprašujem:

Kaj o prednostnih in slabostih javno-zasebnega partnerstva pri gradnji zaporov menijo slovenski strokovnjaki?

Ali je pripravljena potrebna analiza?

Ali se bo kljub zmanjšanju obsega investicijskih sredstev lahko izpeljala vsaj prenova in posodobitev obstoječih objektov?

To na prvo temo.

Na drugo pa:

Kako poteka izobraževanje in usposabljanje na delo pravosodnih policistov prerazporejenih carinikov? 12 jih je menda do zdaj.

Kdaj bodo ti novi pravosodni policisti usposobljeni za operativno delo?

Ali je v letu 2014 predvideno dodatno zaposlovanje pravosodnih policistov?

Hvala za ta prvi del.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Izvolite, gospod minister.

DR. SENKO PLIČANIČ: Hvala, gospa predsedujoča. Gospe poslanke in poslanci, gospa Potrata!

Najprej glede prvega. Situaciji, ko v proračunu, že dlje časa vemo, ni denarja za rešitev prostorske stiske, zlasti v ljubljanskem prostoru, pa tudi še nekateri drugi so v podobnem ne tako kritičnem stanju, je v resnici javno-zasebno partnerstvo edini način, če želimo ta problem rešiti. Denarja na eni strani ni, hkrati imamo prenapolnjene zapore ali pa dva, tri takšne v Sloveniji. Tu problem moramo rešiti in se ta model javno-zasebnega partnerstva ponuja kot edini, ki ga je mogoče uporabiti. Hkrati pa obstajajo bogate primerjalne izkušnje ravno s takšnim model. Mogoče se komu zdi čudno, da se na takšnem področju, kot so zapor, tudi uporablja tak model, ko stopita država in zasebnik skupaj in vidi zasebnik tudi v tem nek interes, vendar pa je tega kar precej tako po evropskih državah kot tudi širše v Združenih državah, Kanadi, Avstraliji in Novi Zelandiji, da ne naštevam vsega tega.

Moji sodelavci na Upravi za izvrševanje kazenskih sankcij, ki je, kot veste, organ v sestavi ministrstva, ki ga vodim, se že nekaj let pravzaprav s tem ukvarjajo, v preteklih letih mogoče malo manj intenzivno, ker takrat še ni bilo tako očitno, da v proračunu ne bo dovolj denarja za to, posebej intenzivno pa, vsaj odkar sem sam minister. Treba je pa povedati, da v Sloveniji na splošno primanjkuje znanja o javno-zasebnih partnerstvih, še posebej pa ravno v javno-zasebnih partnerstvih na tem področju. Tako, imamo nekoliko problema s tem, kako ta model pripraviti tako, da bo na eni strani omogočil rešitev prostorske stiske, na drugi strani pa, da se ne bodo zgodile razne nepravilnosti, zlorabe in podobni negativni pojavi, ki ste jih najbrž imeli v mislih, ko ste omenjali domove upokojujencev. Ampak, prepričan sem, da bomo to uspešno pripeljali do konca.

Ta analiza, po kateri sprašujete, se zdaj končuje in računam po kakšnem mesecu, dveh bom šel s tem gradivom na Vlado. Potem pa sledi cel postopek, ki ga ureja Zakon o javno-zasebnih partnerstvih, tak zakon v Sloveniji imamo za različna javno-zasebna partnerstva, in tudi za to se je nekaj interesentov že v preteklih

letih mojim predhodnikom na tem ministrstvu oglašalo, tudi v tem času, odkar sem sam minister, je nekaj tega interesa nakazanega s strani različnih podjetij, ki se s tem ukvarjajo v drugih državah. Zdaj bomo ta postopek intenzivirali, jaz pa zagotavljam, da bom naredil vse, da bo na eni strani poskrbljeno za rešitev prostorske stiske, na drugi strani pa, da bo javni interes zaščiten.

Glede drugih vaših dveh vprašanj. Drugo se nanaša na vprašanje usposabljanja pravosodnih policistov, zlasti carinikov, ki so bili premeščeni v Upravo za izvrševanje kazenskih sankcij. Tukaj so mi sodelavci pripravili informacijo, da to usposabljanje poteka, sicer ga predpisuje Pravilnik o izvrševanju pooblastil in nalog pravosodnih policistov. Poteka tako, da je sestavljeno iz dveh delov, iz praktičnega in potem centralnega usposabljanja. Trenutno poteka prvi del, to je praktično usposabljanje, v prvi polovici leta 2014 pa se načrtuje izvedba centralnega usposabljanja.

Glede na dosedanje izkušnje v Upravi za izvrševanje kazenskih sankcij ocenjujejo, da bodo novi pravosodni policisti, zlasti tisti, ki so prišli iz vrst carinikov, torej ti, ki se zdaj usposabljujejo v temu prvemu delu, usposobljeni za samostojno delo v povprečju leto in pol po sklenitvi pogodbe o zaposlitvi. Tako nekje konec leta 2014 bodo že usposobljeni za to, da prevzamejo dela in naloge pravosodnih policistov.

Kar se pa tiče novih zaposlitev v letu 2014, naj povem, da je Vlada odobrila, kljub situaciji, v kateri smo, ravno z zavedanjem, da niso vsi deli javnega sektorja enaki, nekateri so takšni, da potrebujejo dodatne zaposlitve in zaporski sistem je eden takšnih. Torej, Vlada je 12. 9. 2013 odobrila dodatno zaposlitev 30 novih pravosodnih policistov v Upravi za izvrševanje kazenskih sankcij v letu 2014.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Želite dopolnitev odgovora?

Izvolite.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala, minister, za ta del odgovora.

Začela bom s pravosodnimi pazniki; v letu 2012 in 2013 jih je 40 odšlo; nekateri med njimi tudi iz življenja, nekateri samo iz službe. V povprečju menijo tisti, ki se na zadeve spoznajo, da primanjkuje 50 pravosodnih policistov na leto, da je to že večletno pomanjkanje in v resnici je število nadur, ki jih opravljajo, tudi vse niso plačane, preveliko za to, da bi jim lahko neprestano nalagali prekomerne obremenitve. En pravosodni policist na sto zaprtih oseb je verjetno res prehuda obremenitev za tistega, ki mora to delo opravljati.

Zato sem prepričana, da bi morali najti nek dogovor med Upravo Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij, ministrstvom in sindikati oziroma predstavniki zaposlenih, ki bi

vendar odgovorili na to, da je treba okrepiti tiste pri operativnem delu, ne pa toliko, da rečem, na upravi sami.

Zdaj pa, kar zadeva še javno-zasebno partnerstvo. Nedavno tega sem slišala podatek, da v Ameriki ravno v takšnem principu javno-zasebnega partnerstva za zapore višjega statusnega razreda posameznik plača dnevno 135 dolarjev. No če se bodo stvari tako gibale, da bomo tudi mi imeli vedno več premožnih zapornikov, potem je sofinanciranje mogoče.

Gospod minister, mene je zanimalo tisto najbolj:

Koliko drugih strokovnjakov je v te analize, po katerih sprašujem, bilo vključenih? Ne tistih, ki so zaposleni na ministrstvu.

Hvala za odgovor.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Izvolite, gospod minister.

DR. SENKO PLIČANIČ: Hvala.

Začel bom s tem zadnjim vprašanjem. Torej, poleg strokovnjakov iz Uprave za izvrševanje kazenskih sankcij so v to analizo, ki se še pripravlja oziroma se zaključuje, vključeni vsi tisti strokovnjaki v Slovenji, v glavnem so to pravniki, tudi nekateri ekonomisti, ki so pridobili v teh letih, odkar imamo ustrezno zakonodajo, neke izkušnje z javno-zasebnim partnerstvom ali partnerstvi. Nekaj jih je, prav veliko jih pa ni, kot sem prej rekel. Tako da zdaj nima smisla, da navajam konkretno institucije in imena. Ampak, tukaj lahko povem, da sem se v nekem delu tudi sam ukvarjal s tem v svoji pretekli karieri, s to problematiko javno-zasebnih partnerstev, seveda s pravnega vidika.

Ko pa gre za tisto prvo vprašanje, torej vprašanje o preobremenjenosti pravosodnih policistov in ste omenili tudi dogovor s sindikati, naj povem, da ravno dogovor s sindikati, ki smo ga dosegli tam nekje pred poletjem, zajema dva ključna sklopa. Eden se nanaša na povečanje števila pravosodnih policistov – in to sem dosegel, skupaj s kolegom Virantom, to je teh 30 novih zaposlitev v prihodnjem letu, pa že te obstoječe nove zaposlitve iz Carinske uprave Republike Slovenije, ki so bile izvedene že letos. Tako povečujemo število zaposlenih glede na proračunske zmožnosti, ki so na voljo, in to je kljub temu kar pomemben uspeh, glede na to, da sicer znižujemo število zaposlenih v drugih delih javnega sektorja. To je realizacija prvega dogovora s sindikati.

Ko pa že omenjate dogovor s sindikati, z njimi smo se dogovorili tudi nekaj drugega, to je namreč tudi eden od problemov v okviru zaporskega sistema, po njem sicer ne sprašujete, ampak ga bom vseeno omenil, in to je vprašanje organiziranosti dela zapornikov. Torej, zaporniki morajo imeti možnost delati, to se trenutno v Sloveniji izvaja v okviru javnih gospodarskih zavodov, torej samostojnih pravnih oseb – pet jih je, ki imajo vsi velike

finančne težave, zlasti ta največji je v stalni izgubi, tako da bomo tudi to reorganizirali, še vedno moral proračun dodajati sredstva, ker pač to delo zapornikov ne more prinašati profita oziroma ponekod ga lahko do neke mere, pri večini teh del, ki jih opravljajo, pa ne, vendar pa želimo to narediti transparentno, tako da bomo vnaprej vedeli, kakšen je ta dodatek, ki ga mora proračun dati.

Skratka, hočem povedati, da s sindikati se dogovarjamo, smo se dogovorili in tudi že uresničujemo dogovore z njimi.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Izvolite, gospa Potrata, imate proceduralni predlog.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Ja, dokaj nenavaden, da bo koalicijska poslanka predlagala razpravo o odgovoru ministra na zastavljeno vprašanje. Ne toliko zaradi tega, ker bi imela kakršne koli pomisleke v ministrovo strokovnost, na katero se je tudi skliceval, ko je govoril o vzpostavljanju javno-zasebnega partnerstva; tudi vem, da je to v pristojnosti ministra, ampak menim, da je to tako zelo pomembno vprašanje, ker ne gre samo za pravnike in ekonomiste, ki se spoznajo na postopke vzpostavljanja javno-zasebnega partnerstva, ampak gre tudi za vse tiste stroke, ki so v zvezi z zaporji, prestajanjem kazni in izvrševanjem kazni zvezani. Moram reči, da marsikdo med njimi meni, da javno-zasebno partnerstvo pri zaporih ni ustrezna rešitev, ne glede na finančne stiske, ki jih imamo v proračunu in prostorsko stisko.

Še enkrat poudarjam, da vem, da je to vaša odločitev. Mislim, da ste govorili o Logatcu kot tisti priložnosti, kjer bi lahko bil tak zapor tudi lociran, pa nastanejo tu nekateri čisto logistični problemi, ampak preprosto se mi zdi, da je to tako zelo pomembno vprašanje, ko bo enkrat javno-zasebno partnerstvo pri zaporu vzpostavljeno, se ga ne bo dalo več razdružiti.

Kot poslanka menim, da je dobro opraviti še ta korak, tudi če si s tem ne bom pridobila vašega odobranja, ampak da se vendar ponudi ta priložnost razprave, ker mi zakona o tem nimamo, da bi lahko naredili javno predstavitev mnenj v zvezi s tem zakonom, bi pa morebiti neka takšna razprava bila dobrodošla. Posebej še, ker ugotavljam, da je penološka stroka marsikdaj malo drugače usmerjana, kot so pravniki in ekonomisti, tudi kar zadeva probacijsko službo in še marsikaj drugega v zvezi s prestajanjem oziroma izvrševanjem kazenskih sankcij. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam, gospa Potrata.

O vašem predlogu pa bo Državni zbor odločal jutri v okviru glasovanja.

S tem smo tudi zaključili današnja poslanska vprašanja. Predsednici Vlade, ki je

bila danes z nami, ministricama in ministrom ter generalni sekretarki Vlade se zahvaljujem za podane odgovore.

S tem pa tudi prekinjam to točko dnevnega reda, ki jo bomo nadaljevali jutri, 24. septembra 2013, ko bo Državni zbor v okviru glasovanj odločal o predlaganih sklepih.

Prekinjam tudi 17. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri.

Lep večer še, kolikor ga je ostalo. Srečno!

(SEJA JE BILA PREKINJENA 23. SEPTEMBRA 2013 OB 19.20 IN SE JE NADALJEVALA 24. SEPTEMBRA 2013 OB 9. URI.)

PRESEDNIK JANKO VEBER: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 17. seje Državnega zbora. Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: gospa Renata Brunskole, gospa Marija Plevčak, mag. Melita Župevc, gospa Mateja Pučnik, gospod Dragutin Mate, mag. Matej Tonin, gospod Mitja Meršol, gospod Jožef Kunič in gospod Franc Pukšič. Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **17. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O POVRAČILU ŠKODE OSEBAM, KI SO BILE IZBRISANE IZ REGISTRA STALNEGA PREBIVALSTVA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 26 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom, zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona pa dajem najprej besedo predstavniku Vlade, in sicer dr. Gregorju Virantu, ministru za notranje zadeve.

DR. GREGOR VIRANT: Hvala lepa, predsednik.

Spoštovane kolegice in kolegi, pred vami je zelo kompleksna in zahtevna problematika. Problem tako imenovanih izbrisanih se vleče že 20 let, in čas je, da ga spravimo z mize. Slovensko Ustavno sodišče in Evropsko sodišče za človekove pravice sta razsodila, da je slovenska oblast leta 1992 z izbrisom naredila pravno napako in številnim ljudem povzročila krivico. Slovenija mora sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice uresničiti. To moramo storiti zaradi ugleda naše države, zaradi zavezanosti načelom pravne države, pa tudi zato, ker je pravično. Zakon, ki je pred vami, uresničuje, kar nam je naložilo Evropsko sodišče za človekove pravice. Vzpostavlja odškodninsko shemo za izbrisane. Odškodnina bo po zakonu pripadla vsem izbrisanim, ki so si na katerikoli pravni podlagi

uredili status. Torej državljanstvo ali dovoljenje za stalno prebivanje. Naj spomnim, da je bila pridobitev dovoljenja za stalno pridobivanje za izbrisane s statusnim zakonom iz leta 1999, noveliranim leta 2010, izredno poenostavljena. Status je lahko uredil vsakdo, ki je v času izbrisa izkazal vsaj minimalni interes po prebivanju v Sloveniji. Odškodnina, ki torej pripada vsem tistim, ki so si uredili status, teh je nekaj več kot 10 tisoč, bo po zakonu znašala 40 evrov za vsak mesec izbrisa. To je tako imenovani pavšal. Pavšal je primerljiv z odškodnino, ki jo denimo dobivajo begunci in delovni deportiranci po zakonu, ki ureja žrtve vojnega nasilja. Ta pavšal bo odmerjen v enostavnem in hitrem upravnem postopku, brez kakršnihkoli birokratskih zapletov. Upravičenec pa bo lahko nato vložil tožbo, s katero bo v pravnem postopku uveljavljal višjo odškodnino glede na individualne okoliščine. V pravi se ne bodo upoštevali zastaralni rok, skupna odškodnina pa bo limitirana na 2,5-kratnik pavšala. Za 20 let izbrisa na primer bi upravičenec sprejel 9 tisoč 600 evrov pavšala oziroma v pravi skupaj maksimalno 24 tisoč evrov. Odškodnina bo plačana v petih obrokih, med leti 2014 in 2018.

Zakon predvideva še nekatere druge oblike pravičnega zadoščenja ali "just satisfaction", kot temu reče Evropsko sodišče za človekove pravice, na primer pridobitev nekaterih pravic, ki sicer po zakonu pripadajo samo državljanom, na primer reševanje stanovanjskega vprašanja. Pri določanju višine odškodnine smo upoštevali tudi javnofinančno stanje v državi. To je treba povedati. Država se mora izkupati iz stalnih proračunskih primanjkljajev in močvirja dolgov, zato na vseh koncih režemo javno porabo. To bodo morali upoštevati tudi izbrisani. Upoštevanje vseh njihovih zahtev bi po hitrem izračunu obremenilo državne finance za več kot milijardo evrov. Zgodba o izbrisanih ni črno-bela, zato iz zakona veje individualni pristop. Odškodnina ne pripada osebam, ki niso izkazale interesa po prebivanju v Sloveniji, višina pavšala je sicer enaka za vse, individualne okoliščine pa se lahko dokazujejo v pravi. Torej individualni pristop, ki smo ga mnogi ves čas zagovarjali. Potrudili smo se, da napišemo pravnokorekten, pravičen, uravnotežen in razumen zakon. Naj bo takšna tudi današnja razprava. Problem preprosto moramo rešiti, ne le iz razloga pravičnosti, ampak tudi zato, ker se nam bo sicer vrnil kot bumerang iz Strasbourga s podeseterjenimi finančnimi posledicami. Zgodba o izbrisanih je bila ves čas deležna visoke stopnje politizacije. Čas je, da to zgodbo zapremo na dostojen in razumen način, brez političnega obračunavanja in čustvenega prenapenjanja. Naredimo to mirno, sočutno in razumno. Končno besedo o tem, ali smo naredili vse tako, kot je treba, pa bosta imeli slovensko Ustavno sodišče in Evropsko sodišče za človekove pravice.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala ministru.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospa Maja Dimitrovski bo predstavila stališče Poslanske skupine Pozitivna Slovenija.

MAJA DIMITROVSKI (PS PS): Hvala lepa za besedo. Spoštovani! Ustavno sodišče Republike Slovenije je v primeru izbrisanih neustavnost in nezakonitost ravnanja potrdilo dvakrat, posredno celo sedemkrat. Pa vendar smo priča trajajoči zgodbi zanikanja in nereševanja krivic, ki jih je sistematično kršila slovenska oblast v letih 1991 in 1992. Še več. Izbrisani, njih 25 tisoč 671 so bili v preteklosti prevečkrat uporabljeni za politični boj med različnimi političnimi strankami, sama razprava pa je bila velikokrat pod vsako ravnijo politične in pravne kulture. Danes je tudi zaradi preteklih razprav podoba taka, da ni prebivalca Slovenije, ki o izbrisanih ne bi imel takšnega ali drugačnega mnenja. Pa vendar, kaj izbris iz registra prebivalcev je in kdo so izbrisani. 26. februarja 1992 so upravni organi po navodilih ministrstva za notranje zadeve državljanom nekdanjih republik Jugoslavije, ki so bili do tedaj zakoniti stalni prebivalci Slovenije, odvzeli opravičenje do stalnega prebivanja in jih tako spremenili v ilegalne tujce. Vse to brez opozorila in možnosti pritožbe. O izbrisu prizadetih niso obvestili. Le-ti so zanj izvedeli po naključju, ko so na primer prišli na upravne enote po uradnih opravkih. Tedaj so jim uničili vse veljavne osebne dokumente, ki so bili izdani v Sloveniji. Drugod so izbrisani dobili vabilo, a tudi to le z namenom, da jim uničijo dokumente in jih napotijo na urad za tujce. Posledice izbrisa so bile hude. Niso več mogli denimo najti legalne zaposlitve, biti zdravstveno zavarovani, prejemati socialne podpore, niso imeli dostopa do izobraževalnega sistema in še bi lahko naštevali. Ne bom poudarjala, koliko ustavno varovanih človekovih pravic in svoboščin je bilo s tem enostranskim dejanjem kršenih, kar je tudi večkrat prepoznalo Ustavno sodišče Republike Slovenije. Da pa je bil izbris tudi v nasprotju z mednarodnimi obveznostmi na področju človekovih pravic, so ugotovili Odbor Združenih narodov za ekonomske in socialne pravice, Odbor Združenih narodov za človekove pravice, Odbor Združenih narodov proti rasni diskriminaciji, Evropska komisija za boj proti rasizmu in nestrpnosti, komisar Sveta Evrope za človekove pravice ter nazadnje tudi Evropsko sodišče za človekove pravice v zadevi Kurič. Pa vendar, slovenska politika ni zmogla dovolj politične modrosti, da bi storjene krivice tudi odpravila. Sama osebno verjamem, da reševanje problematike izbrisa pomeni nujen korak države v smeri poprave krivic ter vrnitve človeškega dostojanstva in zagotavljanje pravne države, kar Republika Slovenija je in kar ne nazadnje določa 15. člen Ustave, ki pravi, citiram: "Zagotovljena sta sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter pravica do odprav posledic njihove kršitve."

Konec citata. Odločba Ustavnega sodišča in sodba Evropskega sodišča za človekove pravice nedvoumno in jasno govorita o kršenju konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, in sicer pravico do varstva zasebnosti in družinskega življenja, pravico do učinkovitega pravnega sredstva ter prepoved diskriminacije. Veliki senat Evropskega sodišča za človekove pravice je zato v zadevi Kurič in drugi proti Sloveniji sprejel pilotno sodbo, s katero je Republik Sloveniji naložil, da v enem letu sprejme sistem odškodnin za vse osebe, ki pridejo v poštev kot žrtve ravnanja Republike Slovenije. Pred samo sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice ureditev statusa izbrisanim ni avtomatično pomenila tudi pravice do odškodnine, zato odločbe za stalno prebivanje z veljavo za nazaj, ki jih je izbrisanim izdala Slovenija, niso povezane z odškodninami, ki jih je določilo Evropsko sodišče za človekove pravice. Tisti, ki so trdili, da odškodnin ne bo, torej niso lagali. Slovenski pravni red izbrisanim namreč ne priznava upravičenja do odškodnin. Odškodnine je izbrisanim dodelilo šele Evropsko sodišče za človekove pravice, ki je ugotovilo, da slovenski pravni red možnosti odškodnin ne določa in je naložilo državi, da pripravi odškodninsko shemo. Odškodnine pa izbrisanim s strani Evropskega sodišča za človekove pravice niso bile dosojene na podlagi ureditve statusa, s katerim so bile izbrisanim odpravljene krivice, ampak na podlagi izbrisa iz leta 1992.

Spoštovani! Poleg Ustavnega sodišča Republike Slovenije ter Evropskega sodišča za človekove pravice tudi v Pozitivni Sloveniji označujemo ta izbris kot diskriminatoren in nezakonit ukrep takratnih oblasti, predvsem pa hudo kršitev človekovih pravic, večjo kot katerokoli drugo kršitev, ki jih je naša država v svojem kratkem obstoju zagrešila, saj je pravica do nacionalnosti človekova pravica, države članice pa so tudi obvezane preprečiti stanje brez državljanstva. Po množičnosti in škodi, ki so jo utrpeli izbrisani, lahko govorimo zagotovo o največji kršitvi človekovih pravic v samostojni Sloveniji. Danes, spoštovani, ni več dilem o nezakonitem, neustavnem in diskriminatornem ravnanju slovenske države. Danes imamo priložnost, da se te krivice odpravijo. To je, verjamemo, pravica in predvsem dolžnost vseh nas zbranih. Morda se bo zdelo, da je odpiranje vprašanja izbrisanih v času, ko se soočamo z gospodarsko in finančno krizo, napačna odločitev. Vendar pa krize ne smemo samo preživeti, iz nje moramo iziti tudi močnejši z občutkom za spoštovanje človekovega dostojanstva. In zato smo danes tukaj, za to danes gre. Čas za reševanje tako velikega problema očitno nikoli ni pravi, vprašati pa se moramo, ali bodo v Sloveniji prevladovali ozki strankarski interesi ali pa bomo pravna država, ki spoštuje odločitve najvišjega sodišča v državi in še več, spoštuje odločitev Evropskega sodišča za človekove pravice. Danes imamo priložnost, da dokončno zapremo to poglavje

slovenske poosamosvojitvene zgodovine in izkažemo spoštovanje slovenski ustavi, listini o človekovih pravicah in ne nazadnje ljudem, ki jim je bila povzročena krivica. V Poslanski skupini Pozitivna Slovenija smo odločeni, da se krivice tem ljudem dokončno odpravijo v najkrajšem možnem času. Predlog zakona bomo zato v tej fazi seveda podprli.

In za konec. Pozitivna Slovenija kot nova stranka na političnem prizorišču gotovo ni odgovorna za sam izbris kot tudi ne za neodpravljanje njegovih posledic. Kljub temu pa menimo in verjamemo, da mora Državni zbor kot najvišji organ oziroma kot zakonodajno telo priznati izbris skupaj s posledicami kot sistematično in grobo kršitev človekovih pravic in izbrisanim izreči opravičilo, pri čemer bo sprejetje tega zakona v Državnem zboru največje opravičilo. Pri tem pa Pozitivna Slovenija tudi pričakuje, da bo predloženo besedilo zakona do konca obravnave ob razpravi tako z nevladnimi organizacijami, ki se zavzemajo za odpravo posledic izbrisa, kot tudi izbrisanimi zagotovilo kar se da ob upoštevanju vseh razmer optimalen popravek krivic.

Zakon bomo podprli, pričakujemo pa, da bo v nadaljnjih obravnavah prišlo do ustreznih sprememb. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Mag. Branko Grims bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Vsem prav lep pozdrav!

Pri zgodbi, ki se je odvijala kar dobro desetletje in o kateri sem nešteto krat v Državnem zboru opozarjal, da se bo na koncu izrodila v zgolj licitacijo med trenutno oblastjo in izbrisanimi o višini odškodnine, sem bil ozmerjan in SDS z menoj, da sem lažnivec, ker da odškodnin nikoli ne bo. Povedal sem, da tako kot to pelje tranzicijska levica, bo do odškodnin prišlo in da bo samo še to vprašanje pred nami. In kako se imenuje zakon, ki je danes pred nami? Zakon o povračilu časti ali kaj podobnega, o čemer je bilo veliko govora? Ne, imenuje se Zakon o povračilu škode osebam, izbrisanim iz registra stalnega prebivalstva. Se pravi o odškodnini in nič drugega. Zdaj pa pogledajmo, kakšne so bile izjave, ko smo ponujali rešitve, ki so bile vse po vrsti arogantno zavrnjene vključno s predlogi ustavnega zakona, prvim, ki sva ga napisala skupaj s takratnim ministrom iz vrst Socialnih demokratov gospodom Bohincem, pa ga je potem takratni predsednik Vlade gospod Rop grobo ponižal in tisti zakon vrgel v smeti, pa potem tudi kasneje leta 2009, pa vmes še nekatere druge rešitve. Vse so bile arogantno zavrnjene, čeprav smo povedali, da smo se pripravljali pogovarjati o vsem, razen o eni stvari, o principu, da je treba vsak primer pogledati posebej, kar je edino skladno z modernim pravom, da se pogleda, kaj

je kdo storil, kaj je kdo počel in da se dejansko popravi krivica vsem, ki jim je bila storjena, da pa tisti, ki je bil agresor na samostojno Slovenijo, iz tega, kar je nekoč kalkuliral, res ne more vleči nobene koristi. Samo to je bil problem in samo tu se je vedno zalomilo.

Poglejmo nekaj izjav. Miran Potrč, takrat vodja Poslanke skupine SD: "Izdajanje odločb nima nobene zveze s tem, da bi na tej podlagi sploh bila možna odškodnina." Pavle Gantar, predsednik parlamenta, Zares: "Ne, odškodnin ne bo." Katarina Kresal: "Z ureditvijo statusa izbrisanih le-tem ne bomo podeljevali državljanstev in jim ne bomo podeljevali odškodnin." Pa še nekaj obtožb o lažeh na račun tistih, ki smo opozarjali, kako se bo končalo. Miran Potrč spet v vlogi vodje poslanske skupine, govoril je v dvojini, ker je govoril še skupaj z gospo Potrato, ki je tudi danes z nami: "Danes oba veva, da zakon o obligacijah onemogoča vsakršno uveljavljanje odškodnin", in tako naprej, "ker je to absoluten zastaralni rok in zato ne strašiti ljudi z odškodninami." Pa potem recimo Borut Pahor: "Slišim pavšalne ocene, da izdajanje odločb zdaj pomeni, da vsem, ki bomo izdali odločbe, pripada neka odškodnina. To ni res." In potem Katarina Kresal: "SDS je zelo dobra v manipuliranju z izjavami." In tako dalje in tako naprej. Tukaj imam tega gradiva, verjemite, da lahko berem to kakšne dve uri. Pa še obtožbe o lažeh, ko smo govorili o tem, da se bo na koncu končalo z odškodninami in da na ta način izgubljam čas, izgubljenih je bilo 10 dragocenih let, ki bi jih lahko izkoristili za individualne postopke, da bi popravili vse krivice dosledno tam, kjer so bile, in da bi pogledali, kaj je res in kaj ni. Zdaj ste dosegli to, kar ste želeli, da so vsi v istem kotlu, da manevrskega prostora država praktično nima več, da je samo še vprašanje odškodnin in da se rešuje v trenutku in na način, s katerim pravzaprav nihče ni zadovoljen. Skuhali ste z aroganco zavračanje vseh možnih variant in rešitev vseh pogajanj neko godljo, ki bo to državo zelo veliko stala, in jo je že, in ki pravzaprav ne bo pripeljala do rešitve, ki bi bila za kogarkoli res pravična in res ugodna. Bo pa ponižujoča za nekatere, za druge morda tudi krivična. Pri tem lahko povem samo to, da SDS v nobenem primeru ne bo nasprotovala uresnitvi sodbe Evropskega sodišča. Da vam bi pa pri tem kakorkoli pomagali iskati rešitve v prostoru, ki ste ga sami zaprli, pa ne vidimo neke posebne možnosti, kajti, kot rečeno, manevrski prostor ste s to aroganco v minulih letih zaprli sami. Želimo vam pri reševanju tega problema veliko uspeha, pri glasovanju o zakonu pa se bomo, takem, kot je, vzdržali.

Zakon ima nekatere dobre rešitve in nekatere rešitve, zaradi katerih smo bili v preteklosti tudi grobo žaljeni, pa zdaj vprašujem, ali zdaj te žalitve veljajo tudi za vas, ki ste jih sami izrekli. Kako je bilo vedno elegantno imeti t. i. izbrisane in tiste, ki so bili dejansko izbrisani, za kolateralno škodo v tem, da ste zadevo vlekli

v nedogled za politična obračunavanja. Mirno bi se lahko že leta 2003, 2004, ko sva z gospodom Bohinjcem oblikovala prvi ustavni zakon, vsi usedli skupaj in dosegli en kompromis, ki bi bil dober za državo in bi bil dober za vse, ki jim je bila kadarkoli storjena krivica. Zdaj je izgubljenih 10 let. Verjetno nekaterih, ki se jih to dotika, najbrž tudi koga, ki mu je bila res storjena krivica, sploh ni več med nami, ampak vsi problemi pa ostajajo odprti in so se pojavili kot bumerang v trenutku, ki je za to državo izjemno težak, izjemno problematičen, in na način, ki nikomur v Sloveniji zdaj ne more več biti v čast. In naj plačajo zdaj odškodnine tisti, ki so toliko let lagali, da odškodnin ne bo.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Mag. Majda Potrata bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod minister s sodelavcem, poslanke in poslanci!

V Poslanski skupini Socialnih demokratov obžalujemo, da Republika Slovenija zamuja rok, ki ji ga je za shemo odškodnin za izbrisane določil veliki senat Evropskega sodišča za človekove pravice. Prav tako obžalujemo, da v postopek priprave zakona ni bila pravočasno vključena civilna družba, zlasti zastopniki in predstavniki izbrisanih. Nevladne organizacije in posamezniki so na več sejah delovnih teles Državnega zbora, zlasti na Komisiji za peticije, človekove pravice in enake možnosti tako pričakovanje izrazile že tedaj, ko je bilo še dovolj časa za pripravo zakona. Pa na strani pristojnega ministra ni bilo razumevanja. Nepripravljenost tedanje vlade je to priložnost torej zapravila. Prav tako o dialogu, ki bi zblížal stališča, ni mogoče govoriti ob tem predlogu. Zavedamo se, da je sprejetje zakona nujno, zato mu ne bomo nasprotovali, vendar pri tem poudarjamo, da je marsikaj mogoče izboljšati v nadaljevanju zakonodajnega postopka. Za nas bo relevantno mnenje Zakonodajno-pravne službe, prav tako bo pomembno stališče Evropskega sodišča za človekove pravice. Cilj predlaganega zakona je popraviti kršitve človekovih pravic in temeljnih svoboščin in izvršiti sodbo velikega senata Evropskega sodišča za človekove pravice, izdano v zadevi Kurić in drugi proti Sloveniji, ter v pravnem redu Republike Slovenije sistemsko urediti pravično zadoščenje oziroma povračilo škode, ki je izbrisanim nastala zaradi izbrisa iz registra stalnega prebivalstva. Torej je cilj zakona nekaj, česar doslej v zakonodajnem postopku in dosedanjih zakonih še nismo urejali. Dosedanja praksa slovenskih rednih sodišč je namreč pokazala, da splošna pravila civilnega prava oziroma določbe zakona, ki ureja obligacijska razmerja, za odločanje o povračilu škode in izplačilu odškodnin izbrisanim niso primerne in ustrezne. Pred sodišči Republike Slovenije namreč nobenemu od izbrisanih, ki so zahtevali

odškodnino za premoženjsko ali nepremoženjsko škodo, nastalo zaradi izbrisa, odškodnina še ni bila pravnomočno prisojena. S predlaganim posebnim zakonom, ki bi posebej za izbrisane iz registra stalnega prebivalstva urejal oblike pravičnega zadoščenja oziroma povračilo škode, povzročene zaradi izbrisa, bi bile tudi na področju odškodnin odpravljene kršitve temeljnih človekovih pravic in popravljene krivice, ki so jim bile povzročene.

Predlog zakona upravičencem omogoča uveljavljanje denarne odškodnine kot povračila škode zaradi izbrisa po merilih in posebnem upravnem postopku, določenem s tem predlogom zakona; uveljavljanje povračila škode, ki ne izključuje morebitnega uveljavljanja povračila škode v posebnem upravnem postopku, v sodnem postopku; druge vrste pravičnega zadoščenja, ki se izražajo v materialnopravnih in drugih ugodnostih za upravičence na različnih področjih, denimo doplačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje, do vključitve in prednostne obravnave v programih socialnega varstva, do olajšav pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, do državne štipendije, do enakega obravnavanja pri reševanju stanovanjskega vprašanja z državljani Republike Slovenije, do dostopa do izobraževalnega sistema in do vključitve ter prednostne obravnave v tako imenovanih integracijskih programih. To so upravičenja, ki so silno pomembna in vredna posebne omembe prav zaradi tega, da bi se ob sprejemanju tega zakona zavedali širine in globine problema, s katerim so se izbrisani srečevali.

Predlagatelj v uvodu v zakon posebej utemljuje, zakaj se je odločil za tako višino odškodnine, za kakršno se je, in za tak način obravnave, pri čemer omenja razmere, v katerih smo se znašli. Predlagatelj tudi v svoji zaključni oceni meni, da so zakonsko predvidena merila in določitev maksimalne višine v skladu s četrtem odstavkom 15. člena Ustave Republike Slovenije ter v zvezi s 26. členom Ustave Republike Slovenije, določena v ustavnoskladni višini tudi ob upoštevanju interesov socialne države iz 2. člena Ustave Republike Slovenije. To pa je trditev, s katero zlasti izbrisani in tudi pravniki ne morejo soglašati. In to vprašanje, posebej poudarjam, ostaja odprto. Prav tako pa je temeljna pripomba civilne družbe, ki meni, da nekatere rešitve še niso urejene tako, da bi mogli govoriti o doseženem konsenzu. Neusklajena ostajajo predvsem naslednja vprašanja: krog upravičencev, po mnenju predstavnikov izbrisanih bi morali biti upravičenci do povračila škode vsi, ki so bili izbrisani iz registra stalnega prebivalstva; višina denarne odškodnine za mesec izbrisa, ki se določi v upravnem postopku; omejevanje denarne odškodnine v sodnem postopku in po mnenju predstavnikov izbrisanih v sodnem postopku odmera denarne odškodnine ne bi smela biti omejena po višini.

Socialni demokrati menimo, da zakon ureja samo odškodninsko shemo, ne pa tudi statusnih vprašanj. Zato tako kot smo ob prejšnjih zakonih ugotavljali, da rešujejo samo vprašanje izdaje odločb ali dopolnilnih odločb in urejanja statusa, tudi pri tem zakonu menimo, da gre za urejanje vprašanj, povezanih z odškodninami. Pritrjujemo pa upravičenemu pričakovanju izbranih, da bi v zakonu bilo končno treba upoštevati odločbo Ustavnega sodišča, da za izbris ni bilo pravne podlage. Torej je sklicevanje na Zakon o tujcih neustrezno, tako kot je določeno v 1. členu predlaganega zakona, in ugotovitev v uvodnem, da je Ustavno sodišče samo omenilo in sodilo, da je to, ne pa, da je odločilo, da za izbris ni bilo pravne podlage. Tudi to bi pripomoglo k temu, da bi bilo občutje izbranih, da država priznava, da se je izbranim storila krivica, občutnejše, okrepljeno in bi ta zakon o odškodninski shemi lažje sprejeli kljub njihovim drugačnim pričakovanjem. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Mag. Katarina Hočevar bo predstavila stališče Poslanske skupine Državljanske liste.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Hvala za besedo. Lep pozdrav ministru in pa vsem prisotnim.

Z zakonom o povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva, želi Republika Slovenija sprejeti zadosten ukrep, s katerim se bo uredilo povračilo škode izbranim in tako implementirati sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi Kurić in drugi proti Sloveniji. Republika Slovenija je pred 20 leti naredila nepopravljivo škodo. Do letošnjega leta država ni ukrepala dovolj, kar je imelo za posledico, da so žrtve izbrisa iskale pravico na Evropske sodišču za človekove pravice. Minister Virant je tako pred nalogo zaključka težkega poglavja Republike Slovenije. Pri tem pa je moral izhajati tudi iz materialnih možnosti države pri oblikovanju odškodninske sheme.

Zakon tako predvideva, da so upravičenci do odškodnine tisti državljani drugih republik nekdanje SFRJ, ki ob osamosvojitvi Slovenije niso zaprosili za sprejem v državljanstvo in si za nadaljnje bivanje v naši državi niso uredili dovoljenja za prebivanje v skladu z Zakonom o tujcih, in so bili tako izbrisani iz registra stalnega prebivalstva. Nadalje zakon ureja odločitve o sami višini pavšalne denarne odškodnine za prestalo trpljenje nepremoženjske in premoženjske narave in naj bi predstavljala pravično zadoščenje. Ob tem je treba vzeti v zakup tudi posebne solidarnostne odškodninske sheme, ki so v Sloveniji že v veljavi. Ob tem še posebej omenjam Zakon o plačilu odškodnine žrtvam vojnega in povojnega nasilja iz leta 1995. Tako je določena višina pavšalne odškodnine v znesku 40 evrov za mesec izbrisa, kar pomeni,

da bo na primer upravičenec, ki je bil izbrisan 10 let, dobil 4 tisoč 800 evrov pavšalne odškodnine. Da bi bila dodelitev te odškodnine resnično učinkovita in hitra, brez dodatnega dokazovanja, zakon predvideva hiter in pa učinkovit upravni postopek, kjer izbranim ni treba storiti ničesar drugega kot vložiti vlogo na pristojni upravni enoti. Vloga je takse prosta, za dodeljeno odškodnino pa upravičencem ne bo treba plačati dohodnine. Ob tem pa zakon ponuja tudi dodatno pravno pot, torej posebno sodno varstvo za tiste upravičence, ki bodo menili, da jim je nastala višja škoda od tiste, ki jo zakon določa v prej navedenem upravnem postopku izplačila pavšala, in tako lahko izkažejo z običajnimi dokaznimi sredstvi v pravdnem postopku višjo odškodnino. Predvideni znesek, ki naj bi ga ob sprejetju pripravljene odškodninske sheme Slovenija zagotovila za povračilo škode izbranim, je približno 80 milijonov evrov. Zakon določa tudi že prej omenjenih 8 dodatnih in zelo konkretnih ukrepov, ki jih bodo lahko upravičenci koristili v časovno neomejenem obdobju, to se pravi do smrti. Pri določitvi teh ukrepov zakon sledi predlogom nevladnih organizacij in tudi predlogom žrtve izbrisa, in to, kot so bili prej moji predhodniki že našteji, vse do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje in do recimo olajšan dostop do državne štipendije. Tako kot so različni interesi v vsaki družbi, tudi različni interesi v našem državnem zboru, tako so tudi v skupini izbranih različni interesi, zato je nemogoče doseči popolno strinjanje z rešitvami v zakonu vseh, ki so žrtve izbrisa. Kompleksnost problema žal ne omogoča rešitev, s katero bi bili v visoki meri zadovoljni vsi deležniki. Vendar se s predlogom zakona vsekakor branijo pravice večine, ki so jim bile odvzete s strani države.

Tako smo v Državljanski listi prepričani, da je predlagani zakon ustrezna zaveza Republike Slovenije, da dokončno uredi položaj izbranih in s tem zapre boleče poglavje naše poosamosvojitvene zgodovine. Predlagani zakon bomo zato podprli.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Gospa Jasnima Opec bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

JASMINA OPEC (PS SLS): Hvala za besedo. Spoštovani minister, spoštovane kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni vsi skupaj!

26. junija 2012 je Evropsko sodišče za človekove pravice izdalo sodbo o zadevi Kurić in drugi proti Sloveniji, s katero je Republik Sloveniji naložilo, da v enem letu sprejme sistem odškodnin za vse osebe, ki pridejo v poštev kot žrtve ravnanja Republike Slovenije. Tako se na tej podlagi s predlaganim zakonom ureja povračilo škode, ki je izbranim iz registra stalnega prebivalstva nastala zaradi izbrisa, in popravljajo kršitve človekovih pravic in temeljnih

svoboščin. V Slovenski ljudski stranki smo vsak mandat posebej opozarjali, da bi morali enkrat za vselej to vprašanje rešiti z ustavnim zakonom, torej na enak način kot ob osamosvojitvi, da bi presegle vmesne rešitve, ki so prinesle razlike v obravnavi upravičencev samih. Ni prav, da se je iz mandata v mandat vedno znova puščalo to vprašanje nedorečeno in se je velikokrat uporabljalo za potrebe dnevne politike. Tudi v prejšnjem mandatu smo ob sprejemanju prejšnje novele zakona pod ministrico Kresalovo opozarjali, da se s sprejetjem tistega zakona lahko odpre vprašanje odškodnin, saj je bila s tem sprejeta pravna podlaga za odškodnine, ki je prej ni bilo. Vlada in ministrica je prepričevala nas in javnost, da odškodnin ne bo. A zgodilo se je natanko to, na kar smo opozarjali. Evropsko sodišče za človekove pravice je sprejelo sodbo, ki presega interese pritožnikov in naložilo naši državi sprejetje zakonodaje za določitev odškodnine, ki naj bi sistemsko in pravično uredila zadoščenje oziroma povračilo vsem, ki naj bi utrpeli škodo zaradi izbrisa iz evidence stalnega prebivališča in so bili vpisani v evidenco tujcev po takratnem Zakonu o tujcih. Na nek način smo s sodbo v Slovenski ljudski stranki dobili potrditev tudi naših dolgoletnih stališč pri določitvi ureditve odškodnine, in sicer da je treba sistemsko omogočiti ureditev reševanja tega vprašanja individualno, od primera do primera. Zato podpiramo predlagano rešitev, po kateri lahko opravičenec v dodatnem roku treh let, ki se nam zdi dovolj dolg in razumen, uveljavlja denarno odškodnino v posebnem upravnem postopku ali uveljavlja povračilo morebitne škode v sodnem postopku oziroma mu omogoča druge vrste pravičnega zadoščenja. Nemogoče je namreč izhajati tudi pri določitvi odškodnine kar pavšalno, enako za vse in za nazaj, ne glede na dejansko stanje oziroma trajanje. O določitvi višine odškodnine vidimo voljo države, da spoštuje odločitev Evropskega sodišča in hkrati prizadevanje, da se sistemsko in pravično do vseh, ki naj bi jim odškodnina pripadala, z zakonom uredi možnost uveljavljanja pravice do odškodnine v skladu z našim pravnim redom in odločbami sodišč. Glede na vse razprave je jasno, da vsi upravičenci nikoli ne bodo zadovoljni z višino zneska, pa četudi bi bil 2-krat ali 10-krat večji. V Slovenski ljudski stranki si ob tem srčno želimo, da bi na podlagi tega zakona našli dokončne rešitve in zaprli to poglavje naše zgodovine. Vendar se nam ob reakcijah, ki so se pojavile ob vložitvi predloga zakona, ki je danes pred nami, sama po sebi postavljajo vprašanja. Ali bomo s tem zakonom dokončno in za vselej resnično zaprli poglavje problematike t. i. izbrisanih, ki se vleče že vso zgodovino naše mlade države? Ali naj verjamemo tokratnemu ministru in vladi, da predlaga ustrezne rešitve, ki ne bodo sprožale vedno novih zahtev? Odzivi na predlog zakona žal kažejo, da ostajajo določena vprašanja še neodgovorjena. Prizadeti in njihovi zastopniki oziroma predstavniki nasprotujejo

zakonu iz različnih razlogov, skupni imenovalec njihovih pozivov pa je, lahko bi rekli pričakovanj, da zavračajo višino odškodnine in sprejetje tega zakona. Vendar na tak način nikoli ne bomo rešili te problematike. Zato pozivamo ministra in vse skupine t. i. izbrisanih in njihove predstavnike, naj do druge obravnave tega zakona poskušajo vendarle poiskati skupni imenovalec za rešitev in sklenejo dogovor, da se preseže to stanje. Časa za uskladitev in morebitno dopolnitev zakona je še v naslednjih fazah razprave dovolj.

V Slovenski ljudski stranki smo mnenja, da je zakon o povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva, primeren za nadaljnjo obravnavo, zato ga bomo danes v prvi obravnavi podprli. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Ivan Hršak bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokoencev Slovenije.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani minister, spoštovane kolegice in kolegi!

Tematika izbrisanih je zadnjih 20 let polnila slovenske medije, delila javnost na tiste, ki so z njimi simpatizirali, in na tiste, ki so jih obojevali. Ustanovljenih je bilo nekaj parlamentarnih preiskovalnih komisij, napisanih kar nekaj interpelacij in odločb Ustavnega sodišča, izpeljan referendum o izbrisanih, skovanih nekaj političnih točk, zdaj pa je počasi res treba prepustiti to poglavje zgodovini. Tistim, ki jim je bila z izbrisom storjena krivica, je treba le-to popraviti. Seveda pa se moramo zavedati, da se osebnih tragedij, povzročenih z izbrisom, ne bo nikoli dalo v celoti odpraviti oziroma popraviti. S predlaganim zakonom se tako ureja povračilo škode, ki je izbrisanim iz registra stalnega prebivalstva nastala zaradi izbrisa, in popravljajo kršitve človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Glavni razlog za odločitev, da se vprašanje posebne ureditve povračila škode izbrisanim iz registra stalnega prebivalstva ureja v posebnem zakonu, je vezanost Republike Slovenije na sodbo velikega senata Evropskega sodišča za človekove pravice, ki so jo proti Republici Sloveniji pred tem sodiščem sprožili t. i. izbrisani. Zaradi izvršitve omenjene sodbe mora Republika Slovenija vzpostaviti odškodninsko shemo za izbrisane iz registra stalnega prebivalstva. Zato ta predlog zakona upravičencem, kot bomo danes verjetno kar nekajkrat slišali, omogoča uveljavljanje denarne odškodnine kot povračilo škode za vsak mesec izbrisa, uveljavljanje povračila škode v sodnem postopku in druge vrste pravičnega zadoščenja, ki se izražajo tako v materialnopravnih kot drugih ugodnostih za upravičence na različnih področjih. Postopek za določitev denarne odškodnine se bo začel na strankino zahtevo, ki bo lahko vložena v roku treh let po začetku uporabe predlaganega zakona, kar je po mnenju

predlagatelja in tudi po našem mnenju dovolj dolg in ustrezen rok, da se vsi zainteresirani s predpisom in z njim določenimi pogoji seznanijo in odločijo o vložitvi zahtevka. Kot sem že omenil, pa predlog zakona poleg denarne odškodnine upravičencem prinaša tudi druge oblike pravičnega zadoščenja, ki omogočajo in olajšajo dostop do pravic na različnih področjih, na katerih je bilo v praksi ugotovljeno, da bi bile olajšave koristne ali potrebne. Upravičenci bodo tako upravičeni do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje, do vključitve in prednostne obravnave v programih socialnega varstva, do olajšav pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, državne štipendije, enakega obravnavanja pri reševanju stanovanjskega vprašanja z državljanji Republike Slovenije, dostopa do izobraževalnega sistema ter vključitve in prednostne obravnave v tako imenovanih integracijskih programih. Pri določitvi meril za določitev denarne odškodnine v upravnem postopku in omejitvi najvišjega skupnega zneska denarne odškodnine, ki jo za škodo zaradi izbrisa lahko prisodi sodišče v sodnem postopku, je bil prisiljen predlagatelj upoštevati tudi dejstvo, da je v času svetovne gospodarske krize in recesije, ki znatno vpliva tudi na Republiko Slovenijo, ter kritičnega stanja javnih financ nujno, da je višina denarne odškodnine omejena, saj bi bilo v nasprotnem primeru ogroženo zagotavljanje drugih človekovih pravic, ki jih je država dolžna zagotavljati zlasti skladno z načelom socialne države iz 2. člena Ustave Republike Slovenije. In prav na tej točki smo v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije tudi najbolj zaskrbljeni, saj bodo finančne posledice predlaganega zakona po oceni predlagateljev znašale nekaj več kot 75 milijonov evrov. K temu znesku denarnih odškodnin moramo prišteti še sredstva za plačilo drugih oblik pravičnega zadoščenja, ki bodo prav tako imele finančne posledice. Višine teh sredstev ni mogoče oceniti, saj v naprej ni mogoče predvideti, koliko upravičencev bo izkoristilo katerega od dodatnih ukrepov, ki jih določa predlog zakona. Zanimariti pa ne smemo niti zneska v višini 60 tisoč evrov, ki bo namenjen vzpostavitvi evidence o odločitvah v upravnem in sodnem postopku in o izplačilih denarne odškodnine, ki jih bo treba zagotoviti Ministrstvu za notranje zadeve v letu 2014.

V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije smo sicer že ves čas zagovarjali tega, da mora za storjene krivice nekdo odgovarjati. Žal se ta odgovornost v vseh 20 letih ni ugotovila, zato bomo posledice nastalih krivic plačali vsi slovenski davkoplačevalci, ki z nastalim izbrisom nismo imeli nič. Bomo pa posledice dodatne finančne obremenitve še kako čutili na svojih denarnicah, saj bo država zagotovo ta denar želela nekje dobiti nazaj v proračun.

V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije bomo predlog

zakona v prvi obravnavi podprli. Kakšna bo dokončna varianta, dokončna verzija zakona še ne vemo, saj ostaja odprtih še nekaj vprašanj, o katerih se morata pristojno ministrstvo in predstavniki tako imenovanih izbrisanih še dogovoriti. Gre predvsem za krog upravičencev, v katerem se ne morejo med seboj dogovoriti niti predstavniki izbrisanih, kot je razvidno iz korespondence, ki jo prejemo v poslanske skupine, višini denarne odškodnine in njeni omejitvi. O nadaljnji podpori predloga zakona se bomo v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije odločali sproti.

V prvi obravnavi pa bomo, kot že rečeno, podprli sklep, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod predsednik Državnega zbora. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani gospod minister dr. Virant!

Ja, tudi Nova Slovenija se je v mandatu 2004–2008 srčno prizadevala, da bi to vprašanje izbrisanih enkrat za vselej absolvirali. Pripravili smo osnutek oziroma predlog ustavnega zakona, katerega očetje so bila znana imena slovenskega prava, znani ustavni pravniki. Vendar je takratna opozicija, torej LDS in SD, ostro nasprotovala takšni rešitvi, še danes ne vemo, zakaj. Iz političnih kalkulacij? Ne vemo. In sedaj smo tukaj, kjer pač smo, in breme davkoplačevalcev se bo nesporno samo še povečevalo. To pa smo itak vajeni, še posebej pod to sedanjo vladavino.

Vprašanje izbrisanih je tema, s katero se v Sloveniji ukvarjamo že celo poosamosvojitveno obdobje. Zlasti medijska kampanja izbrisanih je mnogo prispevala k temu, da se vse te osebe prikazujejo kot žrtve političnega sistema. Najprej poudarjamo, da je Zakon o tujcih, kot eden izmed osamosvojitvenih zakonov, državljanom nekdanjih republik SFRJ dal možnost, da si uredijo svoj status v novi državi. V roku dveh mesecev so imeli vsi možnost pridobiti slovensko državljanstvo pod ugodnimi pogoji ali pa si v istem roku urediti stalno prebivališče kot tujec. Številni državljani nekdanjih republik so si svoj status pravilno in pravočasno uredili, in prav to dejstvo bi danes radi poudarili. Tiste državljane nekdanjih republik SFRJ, ki svojega statusa niso ustrezno uredili in ga mnogi od njih niti niso želeli, so iz registra stalnega prebivalstva izbrisali. Med njimi so številni državljani nekdanjih republik, ki so iz države dejansko odšli in se v Slovenijo niso več vrnili in nikoli niti niso imeli interesa živeti v Sloveniji. Številni pa so se v Slovenijo vrnili oziroma so se vračali potem, ko je Ustavno sodišče izdalo odločbo, s katero je ocenilo, da je bil izbris državljanov drugih republik iz nekdanje SFRJ iz registra stalnega prebivalstva brez

zakonske podlage. Ti se vračajo zgolj iz razloga pravice do napovedanih odškodnin.

V Novi Sloveniji ves čas zagovarjamo reševanje problematike izbrisanih in njihovih odškodnin individualno, torej vsak primer posebej. Ne dvomimo namreč, da so primeri, ki so bile prebivalcem nekdanjih republik pri njihovem izbrisu iz registra stalnega prebivalstva storjene krivice in so utrpeli škodo. Vendar pa bi se morala ta dejstva ugotavljati v vsakem posamičnem primeru. Le s takim pristopom bi se lahko ugotovilo, katere so te osebe, v katerem obdobju je bil izbris neupravičen in kakšna višina odškodnine jim pripada. Ne podpiramo osnovnega koncepta zakona, po katerem je do odškodnine upravičen vsak od izbrisanih, ne glede na njegov interes in prizadevanje za ustrezno ureditev njegovega statusa. Absurdna logika zakona je, da bodo ostali brez odškodnin ali pa bodo prejeli najnižje odškodnine tisti, ki so bili lojalni novonastali državi in so se podredili njenemu pravnemu redu ter so si pravočasno in v predpisanem roku uredili svoj status. Bogate odškodnine pa gredo tistim, ki so status začeli urejati morda šele sedaj, ko je bila izdana sodba Evropskega sodišča za človekove pravice Kurić in drugi proti državi, in to ne glede na to, kje so dejansko prebivali, kakšna prikrajšanja so dejansko utrpeli in koliko so dejansko bili oškodovani. V osnovi je bilo v postopku urejanja položaja izbrisanih nepravilno in nezakonito dejanje Ministrstva za notranje zadeve pod vodstvom tedanje ministric Katarine Kresal izdajanje odločb izbrisanim za nazaj. Dopolnilne odločbe so se izdajale spet vsem, ki so si do leta 2003 uredili status z dovoljenjem za stalno prebivanje. Dopolnilne odločbe so se izdajale v nasprotju z določili Zakona o tujcih in Zakona o splošnem upravnem postopku brez posebnih ugotovitvenih postopkov. Tako so torej številni izbrisani prišli do vpisa stalnega prebivališča za nazaj, čeprav do tega dejansko niso bili upravičeni. Izdajanje dopolnilnih odločb na ta način ni le nezakonito, pač pa tudi nemoralno in nepošteno. Država je tako omogočila na lahek način pridobivanje davkoplačevalskega denarja tistim, ki so Slovenijo kot domovino nekoč že zapustili.

In kakšno bo ravnanje Poslanske skupine Nove Slovenije v primeru Predloga zakona o povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva? Poslanska skupina Nove Slovenije v prvem branju, torej v tej fazi, ne bo nasprotovala temu predlogu zakona. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

S tem smo končali predstavitev stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev.

Prvi dobi besedo gospod Dragan Bosnić, pripravi pa naj se gospod Branko Kurnjek.

DRAGAN BOSNIĆ (PS PS): Hvala za besedo.

Stališče poslanske skupine je povedala kolegica Maja Dimitrovska, sam pa bi povedal nekaj v svojem imenu. Prva stvar, ki me pri teh predstavitvah stališč nekoliko moti, je ta, da imamo na tapeti vedno preveč zgodovine, ves čas se govori o zgodovini. Sam sem naravoslovec in zgodovina počasi postaja duhamorna. In čisto po pravici povedano, sem nehal slediti na neki določeni točki, kdo je kaj, pa kdo je Katarina ali ne vem kdo. Neke stvari so se zgodile, to je dejstvo. Nekateri ljudje so bili izbrisani, to je tudi dejstvo. Nekateri so urejali status, to je tudi dejstvo. Če ga ne bi urejali, bi zdaj govorili o številki, recimo, 25 tisoč 672, 71 plus 1. Ampak jaz gledam zakon in rešitev, ki jo ta zakon nosi oziroma jo ima v sebi. Tu gre za dve stvari. Ena so človekove pravice. Če nekomu kršiš človekove pravice, je prva stvar, ki jo narediš potem, ko si to storil, da rečeš: "Oprosti. Sorry, žal mi je. Žal mi je, da ti kršim pravice. Žal mi je, da te postavljam v tak položaj, v katerega te ne bi smel." To je neka taka obče človeška. Razen, če tega ne počneš namenoma. Če to počneš namenoma, potem se nimaš za kaj opravičevati. Pač to delam, zato ker to lahko delam, ker je pač to zdaj v moji moči in moji pristojnosti. Če gremo čez to, je pa druga stvar nadomestilo. Poprava krivic z denarjem je neka čudna kategorija, ki se jo da izračunati. Vzamejo se pač neke vrednosti, ki se pomnožijo, in potem se vidi, koliko je treba tem ljudem dati. Ampak dejstvo je, da je krivico treba popraviti. In dejstvo je, da je to dobra pot. Žalostno dejstvo pa je, da nas je na to opozarjala Evropa, kljub ustavi, kljub neki naši moralni, neki naši zavesti. In takrat, ko sem sam napisal vlogo – kot je kolega Horvat rekel, nekateri so pač pisali, 374 SIT je bilo treba plačati takse – je gospa stala za linico in sem rekel: "Danes je prav poseben dan za vas." Gledala me je čudno in rekla: "Kaj pa je takega?" Sem rekel: "Jaz vlagam vlogo za državljanstvo, zelo si želim biti državljan, zaradi Vande in zaradi Sare," ni imela pojma, kdo sta to, žena in hči, "in zaradi otrok, ki jih poučujem na gimnaziji." In takrat sem to pridobil. Prvič sem se pa počutil Slovenca na tekmi Slovenija : Srbija na Evropskem prvenstvu. Takrat je Slovenija vodila proti Srbiji 3 : 0. In jaz sem navijal. Počutil sem se res Slovenca. Žal mi je bilo, da je imel Savo Milošević na koncu tisto srečo in je dal skorajda neregularen gol, da je bilo 3 : 3. In marsikdo od teh ljudi, o katerih zdaj govorimo, morda čuti enako. Mogoče se počuti enako, pa ga pač nekdo ni želel, pa je rekel: "Okej." Neka gospa, zvesta Večerova bralka, je napisala Helsinškemu monitoringu, naj se ne ukvarja več s kršitvami človekovih pravic južnjakov, ampak raje s kršitvami človekovih pravic Slovincem. Zelo močno sporočilo. Zelo močno sporočilo. In potem južnjaki postanejo ena literarna kategorija. "Čefurji" se nam reče. In potem pač nek Goran napiše roman, ki je super. Te substance ne zmanjka. Jaz bi želel, da ta državni zbor naredi nekaj za to, da zmanjka te

substance. Da se izbrisane dobesedno izbríše s tem, da se jih sprejme. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo ima gospod Branko Kurnjek. Pripravi pa naj se gospod Jakob Presečnik. Izvolite, gospod Kurnjek.

BRANKO KURNJEK (PS DL): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani minister, poslanci!

26. februarja 1992 nismo dobili le več kot 20 tisoč neposrednih žrtev izbrisa, temveč smo dobili dva milijona posrednih žrtev izbrisa. Črn madež, največji črn madež v samostojni naši Republiki Sloveniji, ki še danes ni opran, in imamo sedaj možnost, da s tem predlaganim zakonom vsaj nekaj naredimo in damo neko integriteto tako imenovanim izbrisanim. Čeprav bi v takratnem času iz čustvenih razlogov lahko razumeli nas Slovence, ki smo bili nenaklonjeni prebivalcem drugih držav takratne Jugoslavije, pa bi morala biti politika tista, ki bi gledala naprej in bi morala videti, kaj lahko se zgodi v prihodnosti z odločitvami, ki jih je sprejemala. Žal temu ni bilo tako. In čeprav je v 22 letih večina Slovencev spregledala, kakšne krivice, kakšne življenjske zgodbe so se zgodile tako imenovanim izbrisanim, pa politika še vedno ni sposobna preseči bojov, lahko bi rekel politikantskih bojov. In da bo politika sedaj to morala preseči, je morala poskrbeti v bistvu razsodba velikega senata Evropskega sodišča v zadevi Kurić in ostali, ki je Sloveniji naložila, da mora v enem letu poskrbeti za zakon, ki bo urejal tudi odškodninske tožbe.

Nekaj dni nazaj smo se poslanci Državlanske liste pogovarjali s predstavniki izbrisanih. Govorili smo o predlogu zakona, govorili smo tudi o odškodninah. Jaz sem jih spomnil, da leta nazaj v bistvu niso govorili o tem, da zahtevajo odškodnine. Želeli so dobiti le moralno zadoščenje, priznanje njihovih statusov. Nič drugega. O odškodninah sami niso govorili. Vendar pa z leti, ko je bila politika gluha, in tudi z razsodbo velikega senata so te zahteve postale tudi drugačne.

Razumem izbrisane, da s predlaganimi odškodninskimi številkami niso zadovoljni, kajti nobena številka v denarju ne more povrniti izgubljenih možnosti in priložnosti tem žrtvam, kakor jih je imenoval tudi velik senat, a kljub vsemu apeliram tudi na izbrisane, da v dani finančni situaciji, v kateri se naša država nahaja, sprejmejo predlagane rešitve, ki jih prinaša zakon, in na tak način posredno poskrbijo, da ne bomo Slovenci še enkrat, torej dva milijona Slovencev, posredne žrtve izbrisa, ki bi jih lahko prinesle velike odškodninske zahteve. Gospod minister je govoril tudi okoli milijardo evrov. To je številka, ki je naša država v tem trenutku ne more povrniti. S takšnimi zahtevami izbrisanih bodo izbrisani sami sebi naredili medvedjo zaslugo. Dajmo narediti sedaj politiki, v naši moči je, tudi to bo lahko zgodovinski trenutek, da

bi resnično enkrat presekali ta gordijski vozec in popravile krivice tistim, ki jim je bila storjena. Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospod Jakob Presečnik, pripravi naj se gospa Ljudmila Novak.

JAKOB PRESEČNIK (PS SLS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Gospod minister s sodelavcem, kolegice in kolegi!

Kolega Bosnić je rekel, naj se ne ukvarjamo z zgodovino, glejmo naprej, urejajmo zadeve naprej, ampak tudi v svojem razmišljanju je moral iti v zgodovino. Jaz ne vidim drugače reševanja tega problema, kot da se vrnemo v zgodovino dobrih 20 let nazaj. To je eno uvodno razmišljanje. Drugo. Očitano je, največkrat seveda desnici, da ni hotela zadeve urejati. V Sloveniji so bile takšne in drugačne večine, takšne in drugačne koalicije, takšne in drugačne Vlade, pa tega akutnega problema, ki je razjedalo slovensko javnost, če se milo izrazim, nismo razrešili. Zagotovo razprave v zgodovini in v sedanjem času vedno povzročajo škodo Sloveniji, povzročajo škodo ugledu Slovenije in zastrujejo politično ozračje in že leta razburjajo slovensko javnost s takimi in drugačnimi stališči, zagotovo diametralno nasprotnimi. Bil je izveden referendum, mislim, da leta 2004, na katerem so državljani povedali, kar so povedali takrat. Predvsem so pa državljani rekli, da ne podpirajo takrat v tistem času odločb za nazaj. To je bilo tudi vse skozi mnenje naše poslanske skupine, Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke, da podpiramo individualno obravnavo oziroma sprejetje ustavnega zakona, ki bi uzakonil to individualno obravnavo. Vendar danes smo leta 2013, zamujamo že tudi sklep ali naročilo, kakorkoli želite, tega velikega senata Evropskega sodišča za človekove pravice, in napočil je čas, da z ljudmi z Ministrstva za notranje zadeve, ki vse te podatke tudi ima, skupno razrešimo ta problem.

Ampak šel bom malo v zgodovino. Kot sem že rekel, je bilo že mnogo poizkusov, predvsem pa je bilo navedenih mnogo števil v zvezi s tem, in to je vedno begalo ne samo državljanke in državljane Slovenije, tudi ta državni zbor in vsakokratno vlado itn. Če malo osvežim spomin, če imam še prave podatke za nazaj, je minister Bohinc leta 2004 zagotovil, da si samo 4 tisoč 200 oseb od skupno 18 tisoč 305 še ni uredilo statusa. Takrat je rekel, tudi tole, "... okoli 7 tisoč je tistih, ki so pridobili državljanstvo in 4 tisoč 800 takih, ki so dobili dovoljenje za stalno ali začasno bivanje, vendar ne za nazaj. Približno tisoč oseb je pridobilo dovoljenje na podlagi tako imenovanih olajšav, medtem ko si okoli 4 tisoč 200 oseb ni uredilo nikakršnega statusa. Med 18 tisoč osebami, ki so bile leta 1992 izbrisane iz registra stalnih prebivalcev Slovenije in se niso odjavile iz svojega prebivališča, je le okoli tisoč 500 oseb, ki so bile zaposlene v JLA in med njimi je bil le manjši del

častnikov jugoslovanske vojske". To je bil citat takratnega ministra Bohinca. Prav tako je Ustavno sodišče v obrazložitvi odločbe navajalo število 18 tisoč 305. Zato je zanimivo, od kod je leta 2009, pred štirimi leti, ministrica Kresalova na plano prinesla številko dobrih 25 tisoč, ki jo tudi sedanjí predlog upošteva kot ugotavljanje obstoječega stanja in predlaga odškodnino za nekaj več kot 10 tisoč opravičencev, ki imajo že urejen ustrezní status. V naši poslanski skupini in tudi jaz osebno razumem, da je mogoče problematiko obravnavati z različnih vidikov, zato prihaja do razhajanj celo pri številu tako imenovanih izbrisanih. Vedno smo, še enkrat poudarjam, poudarjali, da se vseh ne sme metati v isti koš, ne smemo dopustiti, da se s posplošenimi razpravami in pavšalnimi rešitvami povzročijo nove razlike in novi problemi med samimi opravičenci. Tudi zato smo vseskozi podpirali individualno obravnavo vsakega primera posebej.

Ob koncu bi rekel, da vsi skupaj ne smemo pozabiti, da je treba problematiko gledati tudi z vidika takratnih dogajanj v okviru urejanja razmer v naši novi državi pri prestani vojni za osamosvojitvev. V novi državi smo takrat veljali vsi, tudi sedanjí državljani Republike Slovenije kot bivši državljani SFRJ, zato je morala nova država zakonsko določiti način in pogoje za vse nove državljane in tujce na ozemlju nove države. Današnje obravnavo moramo gledati tudi z vidika, pa če to sprejemamo ali ne, da se je Slovenija znašla in je še v krizi in nam primanjkuje sredstev za stabilnost in delovanje, zato nihče ne more pričakovati nerazumno visokih odškodnin. Vtis imam, da večini gre le za to priložnost, da bi iz države iztržili čim več, pa tu ne mislim samo na izbrisane, ampak še na marsikoga drugega.

Resnično pa upamo in tudi jaz osebno, da bo minister opravil dodaten napor in se z vsemi predstavniki in skupinami izbrisanih skušal dodatno uskladiti in dopolniti zakon, ki bo primeren za nadaljnjo, predvsem za drugo obravnavo. Iz tega razloga bom tudi sam zakon podprl, čeprav se na nas obračajo različni predstavniki in zagovorniki tako imenovanih izbrisanih in nas tudi oni nagovarjajo, naj ne podpremo tega predloga zakona, češ, da je krivičen za njih. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam. Besedo ima gospa Ljudmila Novak. Pripravi pa se gospa Maša Kociper.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani gospod predsednik, minister, kolegice in kolegi lepo pozdravljeni!

V Novi Sloveniji imamo sočutje do tistih, ki se jim je zgodila krivica, ampak res do tistih, ki se jim je zgodila krivica, zato smo ves čas menili in menimo tudi sedaj, da je potrebna individualna obravnava. Res je, v tistem času osamosvajanja je država imela veliko, veliko nalog in je pri tem naredila tudi kakšno napako,

vendar ne morem verjeti, da se je krivica zgodila kar 25 tisoč opravičencem in da se je ta številka kar povečevala od 17 tisoč, 18 tisoč do takšne številke v času ministrice Katarine Kresal. Tega pa ne morem verjeti. Slišala sem preveč zgodb, kako so sosodje opozarjali, naj si uredijo status, kako so sorodniki opozarjali, sami so si uredili, nekateri pa za to niso hoteli niti slišati, ker niso verjeli v Slovenijo, ker niso želeli tukaj ostati, ker so nekateri bili celo proti Sloveniji in sedaj govorimo, kako velika krivica se je zgodila vsej te množici ljudi. Krivica je tudi do tistih, ki so si status uredili in opozarjali druge, ki si ga niso, in sedaj ti želijo veliko odškodnino. Slovenija je bila več kot velikodušna do vseh teh, ki so želeli imeti slovensko državljanstvo. Vsak ga je lahko dobil, čas se je podaljšal, da so uredili stvari. Gospa Potrata, zakaj pa takrat, ko je naša koalicija predlagala ustavni zakon, zakaj ste mu pa takrat nasprotovali? No, želim in pričakujem, da boste povedali.

Vsekakor so se stvari predolgo zavlekle, vendar vztrajam pri tem, da je najpravičnejša individualna obravnava, ne pa kar delitev odškodnine vse počez. Mislim, da je to krivično do tistih, ki so uredili, do nas Slovencev, do davkoplačevalcev in pa tudi nekje so našli neko luknjo v tej proceduri, ki jo sedaj s pridom uporabljajo in izrabljajo. Ta zakon je zakon v prid dvojnih dobičkarjev, tistim, ki želijo glasove na račun tega zakona, ne pa zakon za popravilo krivic.

Bom omenila en primer. Slučajno imam stike z društvom prisilno mobiliziranih v nemško vojsko. Tudi jaz se bom vrnila v zgodovino. 68 let po končani vojni ti ljudje niso dobili odškodnine, ki jo je nemška država nakazala nekdanji Jugoslaviji in ne morejo v sodnih procesih tega dokazati, kajti blokirano je, in zato niti ne morejo na sodišče v Strasbourg, ker pri nas niso izčrpane vse pravne možnosti. Jaz bi prosila odgovorne, da prisluhnejo tudi tem, ki se jim je zgodila velika krivica, in so bili vedno obravnavani kot tretjerazredni, ne samo drugorazredni državljani. Žal je takšnih krivic iz druge svetovne vojne, ki so bile storjene Slovincem, še veliko. Kot sem dejala, želim da se krivice poravnajo, ne pa izraba in zloraba tega zakona za pridobitev nečesa, kar jim pač ne pripada.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala. K besedi se je prijavil minister. Izvolite, imate besedo.

DR. GREGOR VIRANT: Hvala lepa.

Poslušal sem ta prvi krog razprav, predstavitev stališč poslanskih skupin. Nekaj vprašanj se je odprlo, pa se mi zdi prav, da določene stvari pojasnim. Sami vidite, da je ta problematika izbrisanih eden najtrših orehov, kar jih sploh je kdaj trl Državni zbor in Vlada pred njim. Tisto, kar se mi zdi pomembno, je to, da bo odločitev sprejeta, da bo zakon sprejet. Predolgo časa se je zavlačevalo, rok, ki nam ga

je postavilo Evropsko sodišče, se je iztekel že junija, torej smo pridelali zamudo. Sam sem si ta zakon postavil kot eno prvih prioritet, kajti sodbe Evropskega sodišča je treba spoštovati, in sem se potrudil, da bi ga najhitreje, kar se je dalo, pripeljal pred vas, da ga lahko do konca leta sprejmemo in to zadevo res zapremo. Izjemno kompleksna problematika, pripravljavci zakona smo tu razpeti med, kot vidite, precej razgretimi političnimi pogledi, sodbo in tudi bodočim odločanjem Evropskega sodišča, kajti končno besedo bo imelo ESČP v Strasbourgu, ter izbrisanimi in njihovimi predstavniki, ki se v marsičem tudi sami med sabo ne morejo sporazumeti. Ogromno je pasti in ovir na poti pri sprejemanju tega zakona. In to ni čudno. Stvar ni črno-bela, zgodba o izbrisanih ni črno-bela, zato ves čas apeliramo na čim bolj razumno razpravo, ker če jo nategnemo preveč v eno ali drugo smer, dobimo takoj črno-belo sliko, slika pa ni črno-bela. In še dodaten problem je. 20 let je minilo od takrat. Po 20 letih reševati problem je bistveno težje, kot če se ga lotiš, ko je čas za to.

Zakaj pravim, da stvar ni črno-bela? Malo moramo vendarle poznati, ne, dobro moramo poznati historiat tega t. i. izbrisa. Mislim, da marsikdo, ko govori o izbrisu, ne ve čisto dobro, za kaj gre. Marsikdo o teh zadevah govori zelo na pamet. Treba je vedeti, da je osamosvojitvena zakonodaja leta 1991 vsem tistim, ki so imeli na dan plebiscita stalno prebivališče na ozemlju Slovenije, omogočila pridobitev državljanstva na zelo enostaven način – brez izpolnjevanja kakršnihkoli pogojev. Državljanstvo je bilo na polici, vsakdo ga je lahko s police vzel in v resnici je bila tukaj Slovenija zelo, bi rekel, širokogrudna, kar se tega tiče. Tisti, ki se niso odločili za državljanstvo, so se sami prostovoljno odločili, da bodo v tej državi tujci. Tako so se odločili. In tem je dal Zakon o tujcih še en dodaten rok, 2-mesečni rok, da si uredijo status tujca. In tu je bila napaka. Ustavno sodišče in ESČP sta zelo jasno povedali, obe sodišči, da bi moral zakonodajalec narediti več kot to, da je tem novonastalim tujcem, ki so pač postali tujci po lastni volji, dal možnost, da se postavijo v vrsto in dobijo dovoljenje za stalno prebivanje. Ustavno sodišče je reklo, morali bi jim priznati kontinuiteto pravice do stalnega prebivanja. To je pravna zgodba izbrisa. Kasnejši zakoni, statusni zakon iz leta 1999 in 2010, so statusna vprašanja uredili. Poglejte, po zakonu iz leta 1999, zlasti po noveli, sprejeti leta 2010, si je lahko praktično vsakdo, ki je kadarkoli v času izbrisa izrazil nek interes, da bi prebival v Sloveniji in dobil to pravico, pa je iz določenih razlogov ni dobil, karkoli, lahko da ni mogel pridobiti nekih dokumentov iz svoje matične države Bosne, Srbije. Vojne so divjale na Balkanu. Lahko se je zgodilo, recimo, da je zapustil državo, pa ga niso spustili nazaj na meji. Lahko se je zgodilo, da je bil kot ilegalni tujec izgnan iz države. Najrazličnejše primere

imamo tukaj. Ampak vsakdo, ki je izrazil kakršenkoli interes, da bi prebival v Sloveniji, v obdobju 10 let, po tistem, ko je, recimo, moral Slovenijo zapustiti ali pa tisti, ki so, ne glede na izbris, ta čas tudi dejansko bivali v Sloveniji, so si lahko potem status dovoljenja za stalno prebivanje uredili. Zakon iz leta 1999 v kombinaciji z novelo iz leta 2010 je na široko odprl vrata za vsakogar, ki si je želel urediti status. Tudi ta zakon je šel v presojo pred Ustavnim sodiščem. Če bo Ustavno sodišče reklo, da je treba vrata še bolj na široko odpreti, bo to tudi zakonodajalec moral narediti. Ampak tu je bilo za status narejeno po mojem mnenju tisto, kar je potrebno. Vsakdo, ki si je želel status urediti, si ga je lahko. In prav je, da se krog upravičencev zoži na te, ki so v katerikoli fazi izrazili nek interes. Ne po državljanstvu, to je bilo že pasé, ampak po stalnem prebivanju v Sloveniji. Tudi sodba velikega senata v primeru dveh upravičencev, ki nista izrazila tega interesa, ni dala pravice do odškodnine. Tukaj se sodbe držimo in omejujemo krog upravičencev na tiste, ki so si uredili status. Status, pa, še enkrat, so si lahko uredili vsi tisti, ki so si ga kadarkoli želeli urediti. Lahko so si ga uredili po zakonih, ki so bili prav za ta namen sprejeti. Nekatere vloge se obravnavajo še danes. Nekaj sto vlog je še, kajti rok se je iztekel 24. junija za vlaganje teh vlog in še nekaj sto vlog imamo v obravnavi in tudi te bodo rešene. Vsi tisti, ki bodo dobili dovoljenje za stalno prebivanje še v teh novih postopkih, bodo padli v odškodninsko shemo. Mislim, da je ta krog upravičencev zelo zelo premišljeno določen.

Naslednje vprašanje je vprašanje višine odškodnine. Pavšalna odškodnina vedno predstavlja neko oceno, tudi neko politično diskrecijo, če hočete. Mi smo jo vezali na nekatere druge odškodnine, ki jih dobivajo ljudje, ki se jim je dogajala krivica. Rekel sem, odškodnina 40 evrov na mesec je primerljiva z odškodnino 50 evrov na mesec, kolikor jo dobiva ena kategorija žrtev vojnega nasilja, to so deportiranci in prisilni delavci. Seveda vprašanje, ali je odškodnina dovolj visoka, je vedno lahko odprto. Za izbrisane najbrž ni oziroma zanesljivo ni dovolj visoka. Tako so povedali. Vendar jim zakon daje možnost, da gredo v pravdo in v pravdi uveljavljajo individualne okoliščine, to je ta individualizirani pristop, o katerem ste mnogi govorili in ga tudi sam zagovarjam. Se pravi, na sodišču lahko od primera do primera dokazujejo, kakšna škoda se jim je zgodila, tudi duševne bolečine, to so primeri, recimo, ki so lahko res zelo hudi. So primeri, ko so bili ljudje ločeni od svojih otrok zaradi izbrisa. In ti bodo lahko uveljavljali duševne bolečine pred sodiščem in dobili precej višjo odškodnino. In zakon jim tukaj pomaga tako, da izključuje zastaranje. To je velika prednost. Odškodninski zahtevki po splošni obligacijski zakonodaji so že zastarali, vendar zakon, ki ga danes obravnavamo, ki ga danes sprejemamo, to zastaranje izključuje.

Še to bi rekel. Kar koli zdaj razpravljamo, kdo in kako je to zadevo reševal v preteklosti, na koncu bi prišli do istega, kolegice in kolegi. Ustavni zakon, ki sem ga jaz v marsičem podpiral, je recimo izključeval odškodnine, nam ne bi nič pomagalo. Ravno tako bi iz Strasbourga dobili sodbo, ki bi rekla, da tistim, ki se jim je zgodila krivica, moramo plačati odškodnino. Torej na koncu bi bili točno tam, kjer smo danes in ko moramo ta problem reševati.

Jaz sem se zelo veliko ukvarjal s tem razmišljanjem, kako čim bolj individualizirati reševanje te problematike. Po dvajsetih letih se bolj individualizirati, kot je tendenca tega zakona, praktično ne da. Če kdo najde rešitev, da bi še bolj individualizirali te zahtevke oziroma te pravice, smo odprti za vse sugestije, ampak mislim, da ne gre. Individualizirali smo na ta način, da smo krog upravičencev vezali na dejstvo, da si je posameznik poskušal urediti status, se pravi je izrazil nek interes, tisti, ki niso imeli nobenega interesa, so Slovenijo zapustili in se niti niso želeli vrniti, niti niso želeli prebivati v Sloveniji, tistim pač ni bila narejena nobena škoda, in bi jim bilo nesmiselno plačevati odškodnino. Tisti, ki so ta interes izrazili, spadajo v krog upravičencev. To je prva individualizacija. Druga individualizacija pa je ravno skozi to, da je pavšal takšen, kakršen je, torej limitiran, in da se individualne okoliščine lahko potem uveljavljajo v posameznih pravih.

Še enkrat bom rekel, končno besedo bo imelo Evropsko sodišče za človekove pravice. Tako kot velja za vse sodne postopke, nikoli ne moreš vnaprej zagotoviti, ali pa biti prepričan, kako bo sodišče odločilo. Nihče ne more garantirati, da bo točno ta odškodninska shema točno tisto, kar bo Evropsko sodišče prepričalo. Jaz v to tudi verjamem, mislim, da obstaja velika verjetnost, da bo to tako. Že jutri se odpravljamo v Strasbourg, kjer bomo sicer na politični ravni, to je na odboru ministrov obravnavali tudi ta naš zakon in nekako že vemo, v katero smer bodo šli sklepi. Odbor bo pozdravil, da je zakon v parlamentu in da je v prvi obravnavi sprejet, nas bo pozval, da čim hitreje zadevo speljemo do konca, nam naložil kakšen dodaten razmislek, vendar ne v smislu kakšnih drastičnih sprememb, hkrati pa se na nek način zavaroval v tem smislu, da bo končna beseda na sodišču. Sestal se bom tudi s predsednikom Evropskega sodišča za človekove pravice, še enkrat poskušal čim bolj natančno pojasniti vse okoliščine te naše zgodbe o izbrisanih, v upanju seveda, da bomo potem dobili pozitivni feedback z Evropskega sodišča.

Kako se bo stvar razpletala naprej? Zdaj so bile vložene številne nove tožbe in nekatere še od prej stojijo. Odkar je ESČP izdal to tako imenovano pilotno sodbo, ne jemlje novih tožb v obravnavo. Po 26. 6., ko se nam je iztekel rok, bi teoretično to že lahko storili, vendar domnevam, ker naš postopek teče, da bodo do konca leta počakali, da sprejmemo

zakon. In potem se bodo pa odločili, ali je odškodninska shema zadostna, da izbrisani lahko korektno rešijo problem za odškodnino v Sloveniji, ali ni zadostna. V tem primeru bodo vzeli nove tožbe v obravnavo. V tem primeru bomo morali kot vlada in kot parlament takoj na to ustrezno odreagirati. Ampak še enkrat bom rekel, delamo to v najboljši veri z zelo dobro strokovno ekipo v najboljši veri, da bo zadeva na sodišču spoznana kot ustrezna. Bi bilo pa zelo pomembno, da vsi skupaj stopimo za to rešitev. Je res ena taka priložnost, kot država rešujemo nek problem, da rečemo, to je tisto, za čemer stojimo, to je tisto, kar tudi želimo braniti v Strasbourgu, da se tukaj dejansko čim bolj izognemo tem prerekanjem, kaj je kdo v preteklosti naredil, skratka političnemu obračunavanju.

Glede civilnega dialoga moram reči sledeče. Jaz sem velik pristaš civilnega dialoga in vedno vključim vse zainteresirane v pripravo zakona. V tem konkretnem primeru to ni enostavno, milo rečeno. Zahteve so izjemno visoke. Glejte, prej sem govoril o milijardnih posledicah, jaz nikoli ne govorim na pamet. Na kaj sem pravzaprav mislil? Glejte, predstavniki izbrisanih terjajo širitev kroga upravičencev na vse, avtomatsko na vse, ki so bili izbrisani, se pravi 25 tisoč 700 in toliko ljudi. Torej tudi na tiste, ki nikoli niso izrazili nikakršnega interesa, da bi si uredili, državljanstvo itak ne, ampak niti da bi si stalno prebivanje v Sloveniji uredili. To nam poveča finančne posledice za 2,5-krat. Pri tem terjajo, da se za vsak mesec izbrisa da najmanj 260 evrov, kolikor znaša denarna socialna pomoč, najmanj, to je izhodišče, to je 6,5-krat toliko, kolikor zakon predvideva. Se pravi 2,5-krat in 6,5-krat, zdaj pa preračunajte. Finančne posledice našega predloga so 75 milijonov, zdaj pa to zmnožite z 2,5 in pa 6,5, pa boste prišli na milijardo in nekaj čez. Zahtevajo pa še, da je odškodnina pred sodiščem sploh neomejena. Tukaj govorimo dejansko o milijardi in še več kot to. Seveda imamo čas do druge obravnave, da se kakšna stvar popravi, dopolni, vendar moramo to storiti zelo premišljeno. Sam bom rekel, da zaenkrat stojim točno za tem, kar je v zakonu zapisano. Morda bi kazalo razmisliti o višini sodne odškodnine. Tam, kjer smo zdaj limitirani, je na 2,5, kar bi še nekoliko izboljšalo to individualno obravnavo. To imamo še čas. Sicer pa res svetujem, zelo razumen in previden pristop in vas bom pa tudi obveščal o tem, kaj se je dogajalo in kakšne informacije sem dobil v Strasbourgu. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala ministru.

Besedo ima v nadaljevanju dr. Vinko Gorenak. Pripravi pa se gospod Matevž Frangež.

Izvolite, Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Jaz se bom skušal nekoliko dlje zadržati pri tem zakonu, ker sem se na tak ali

drugačen način s to problematiko ukvarjal v preteklosti. Naj uvodoma rečem v bistvu naslednje, da mi je precej težko poslušati nekatere razprave, ki jih peljejo ljudje, ki so potičke delali v peskovniku v tistem času, ko se je ta domnevni izbris izvajal. In ko pravijo, češ, dobivali so tako imenovani izbrisani vabila na takratne občine, ampak to je bila pretveza, zato da so jim uničili dokumente. To smo slišali v uvodu predstavitev stališča Poslanske skupine Pozitivne Slovenije. Tukaj je gospod Trnovšek, zraven ministra. On je bil takrat načelnik oddelka za notranje zadeve v občini Velenje, če se jaz ne motim. In če me spomin ne vara, sva se pred desetimi leti pogovarjala, da je vsem tistim, ki zapadejo pod ta status, pošiljal nekaj vabil, naj pridejo in si status uredijo v času pred izbrisom. Pa tega niso storili. Koliko je takih primerov bilo, lahko sam pove. Upravna enota Ljubljana je poslala 25 tisoč vabil – v času pred izbrisom govorim, "pridite, zadeva stane 300 tolarjev ali nekaj takega, in uredite si status". Načelnica Oddelka za notranje zadeve občine Ljubljana takrat poroča, da se je na pismo, poslano 25 tisoč ljudem, zglasilo 4 tisoč ljudi. Toliko o tem, kako so takratne občine uničevale dokumente. Ni res. Tudi v nekaterih medijih lahko vidite, ko vam Todorović ali še kdo kaže osebno izkaznico, na kateri piše "uničeno", in podobne zgodbe. Glejte, poceni propaganda, hvala lepa za njo! Nikoli do danes se noben upravni organ v Republiki Sloveniji ali prej v Jugoslaviji ni posluževal tovrstnega zaznamka pri uničenem dokumentu, ampak so uničene dokumente preluknjali. Tako se je dokument uničil. Ampak pustimo to poceni propagando, s katero skušate nekateri še naprej peljati zadevo.

Želim opozoriti na naslednje stvari. Izbris je bil februarja leta 1992, domnevni izbris, sam sicer temu pravim prenos iz ene evidence v drugo, ampak kakorkoli že temu rečemo. Kaj se je zgodilo leta 1993, kaj se je zgodilo leta 1994? Takrat se je Svet Evrope ukvarjal tudi z Litvo, Latvijo, Estonijo in tamkajšnjim urejanjem državljanstev. Svet Evrope je Litvi, Latviji in Estoniji priporočil model Slovenije in rekel: "Glejte, tako kot so to rešili v Republiki Sloveniji, je dobro, je solidno, dajte vi urediti na podoben način." Ker tam so pa res naredili nekaj takega, kot trdi politična levica, da je bilo narejeno v Sloveniji, pa to ni res. Če je še leta 1994, 1995 veljalo, da je model rešitve situacije na tem področju v Sloveniji idealen in je bil dan za zgled drugim državam, kot sem rekel baltskim državam, moramo vedeti tudi to, da do leta 1995, 1996 izbrisanih sploh ni bilo. Dajte mi povedati, naj mi zdaj nekdo dopove, kje je bilo teh 25 tisoč 671 ljudi. Zakaj se do leta 1996 ni javil niti en sam? Niti en sam se ni oglasil! Ga ni bilo. Jaz seveda ne trdim, da niso bile narejene krivice. Sam imam v svojem okolju, bom rekel sorodstvenem okolju osebo, ki je bila rojena leta 1946 nekje v Sisku, očetu Slovincu, materi Slovenki, leta 1948 so pa prišli nazaj v Slovenijo. In leta 1991, seveda oče Slovenec, mati

Slovenka in tako dalje, kdo bi pa pomislil, da je kaj narobe z državljanstvom. Pa je bilo, ker so v državljske knjige v nekdanji Jugoslaviji izpisali leta 1947, to je tisto kritično obdobje, ko je ta družina bila tam, in zato je ta oseba bila hrvaški državljan, pa tega ni vedela. Glejte, takih zadev je bilo še nekaj. Jaz nimam nobene težave s tem, da bi rekel, da izbrisanih ni bilo, da krivic ni bilo in tako dalje. To ni res. So bili in tudi krivice so bile. Vendar je treba reči še eno stvar – zakaj jih do leta 1995 ni bilo? Zato, ker je takrat bilo konec vseh hujših spopadov na območju nekdanje Jugoslavije in ker se je pokazalo, da je ta Slovenija preživela, da je obstala, da živi in da živi bolje kot države, nastale na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Seveda je vse skupaj v spregi s slovensko politično levico, drugače temu ne morem reči, pripeljalo do tega, da civilnodružbene organizacije, mislim na gospo Predanovo, Amnesty International in še nekatere druge organizacije naredijo iz tega problem. In so ga naredile. In ta problem je eskaliral do leta 2000. Leta 1999 je prvič urejen, kot je minister rekel, z zakonom status teh ljudi. Sicer je poseglo potem Ustavno sodišče, pa je bil zakon spremenjen. Leta 2000 sem v vlogi državnega sekretarja na notranjem ministrstvu bil zadolžen za pripravo nekega ustavnega zakona, ki ga sicer potem nismo vložili, ker je Bajukova vlada predčasno odšla oziroma odšla z rednimi volitvami, a vendarle je potem prišlo do tega, da smo, vsaj v SDS, mislim pa, da tudi v Slovenski ljudski strani in Novi Sloveniji, predlagali ustavni zakon. Poglejte, z ustavnim zakonom smo mi zelo jasno rekli, krivice so bile, popravimo jih individualno. V eni od verzij, kljub temu da minister pravi, da ni bilo odškodnin, ampak jaz imam v spominu, da je v eni od teh verzij bila odškodnina do 400 tisoč tolarjev. To bi ustrezalo približno tisoč 800 evrom, današnjim recimo. In če to zdaj prenesemo, če bi tisti zakon takrat bil sprejet, ampak ga slovenska politična levica ni hotela sprejeti in mu je nasprotovala, če bi ta zakon bil takrat sprejet, bi bila posledica tega bistveno nižji stroški, kot so danes. Namreč čas, za katerega bi bili upravičeni, bi bil bistveno manjši. In druga zadeva, sodbe Evropskega sodišča sploh ne bi bilo in poravnali bi, tudi fizično plačali odškodnino v tistih zneskih, ki so bili tam predvideni, vsem tistim, ki jim je bila storjena krivica. Torej tisti, ki trdijo, da slovenska politična desnica, na čelu z SDS, glede na število glasov bom rekel na čelu, ni bila naklonjena reševanju tega problema, lažejo. To ni res. Slovenska politična desnica je bila tista, ki je rešitev nakazovala od leta 2000. In s tem problemom se jaz ne bi ukvarjal kot minister, niti sedanji minister, če bi to bilo takrat sprejeto. Pa to ni bilo sprejeto, ker je to ustrezalo slovenski politični levici z vidika števila glasov. Vmes je pa seveda število tako imenovanih izbrisanih rastlo. Seveda je raslo, vseskozi. Ampak pogledajte, gremo raje v današnji čas pa v ta zakon, ker želim tudi ministru dati nekatere konkretne pripombe. V stališču SD smo slišali, da bi morali

dobiti odškodnino vsi, 25 tisoč 671. Poglejte, sem že napisal en prispevek, nekateri mediji so ga povzeli, ali naj bo minister Dedek mrz ali kaj. Kako pa naj najde razliko med tistimi 10 tisoč in 25 tisoč 671? Kje naj te ljudi najde? Kako naj jih najde? To so ljudje, ki po izbrisu niso nikoli stopili na območje Republike Slovenije: niti po pošti, elektronski, navadni ali pa preko golobov, če želite. Niso poslali v Republiko Slovenijo niti enega pisnega zahtevka, da si želijo status urediti. Torej minister naj najde 15 tisoč teh ljudi ali njihovih svojcev, naj vzame ven tisto veliko denarnico in jim razdeli denar – ali kaj? To je čista neumnost. Meni se zdi normalno, da je minister zajel v tem zakonu tiste ljudi, ki so si tak ali drugačen status uredili in so tukaj. Torej je povsem normalno, da zakon zajema približno 10 tisoč ljudi. Jaz moram opozoriti še na eno stvar. Poglejte, vsi govorimo, tako kot na področju sodstva, včasih / nerazumljivo/ trajni mandat, to je pa res nekaj strahotnega, ki ga pozna cela Evropa, zlasti Nemčija, bla bla bla. Pa sploh ni tako. Govorimo nekatere resnice, ki postanejo virtualne resnice, tudi medijske resnice, realnost pa ni taka. Minister tudi pravi, češ, mi moramo spoštovati odločbo sodišča za človekove pravice. Jaz se strinjam s tem, tudi podpiram to, da jo spoštujemo in jo moramo spoštovati. Ampak pogledajte, ena največjih evropskih držav, ena starejših demokracij, če se prav spomnim, že deset let absolutno zavrača sodišče in noče v svoj pravni red implementirati ene od sodb evropskega sodišča. Gre pa za to, da je evropsko sodišče tej državi naročilo, da mora svoj pravni red oblikovati tako, da bodo zaporniki imeli volilno pravico. Ampak ta država je rekla: "Ne, tega ne bomo naredili!" Deset let je mimo – in kaj se je zgodilo? Nič. Tudi država Slovenja bi lahko tako ravnala, vendar nisem zagovornik takšne poteze.

Če grem pa po vrstnem redu, prej pa mogoče še to. Vsi zdaj govorimo o tem, kako je treba krivice popraviti. Dragi moji, spoštovani, bom rekel tako, mi imamo eno veliko skupino ljudi, državljanov Republike Slovenije ali nekoč državljanov bivše države, ki krivice trpijo že od leta 1945. Govorim o, da ne bo kakšna ideologija in da ne bo kakšen tvit z balkona, da smo pri partizanih pa pri domobranci – ne, nismo! Govorim o materialnih oškodovancih 2. svetovne vojne. To so naši državljani, ki od leta 1945 čakajo pravično zadoščenje. Če bi mi bili dosledni, potem bi šli po vrstnem redu, pa bi rekli, naprej so oni, materialni oškodovanci 2. svetovne vojne, ker najdlje čakajo na popravilo krivic, saj je vprašanje, če je še kdo živ, dediči še. Ampak to nas ne zanima. To nas ne zanima, pa so to naši državljani. Zanima nas pa to, kar traja od leta 1995, ne od leta 1992, tako ali tako sem prej to utemeljil.

Ampak zdaj če grem po vrstnem redu, bi, minister, samo nekaj stvari. 3. člen, jaz tukaj ne bi šel od izbrisa, ampak od dneva, ko se oddali vlogo. Jaz vem, da vam je sodišče naložilo, tega se zavedam, da je sodišče

naložilo, da morate dati od dneva izbrisa. Vem, da to tam piše, ampak bi vendarle šel na čas, ko je nekdo vlogo dal. Poglejte, če je nekdo bil izbrisan 26. 2. 1992, vlogo je pa dal leta 1997 – zakaj je pa ni prej dal? In če je ni prej dal, potem je bil jako zadovoljen tistih šest let nekje drugje – ali kako? Jaz osebno bi razmislil o tem, da bi šli od dneva vloge in ne od dneva izbrisa.

Nisem pa razumel, zakaj je drugi odstavek v 3. členu, če obdobje izbrisa traja tudi po uveljavitvi tega zakona, razen če mislite na teh sto ali dvesto ali kolikor je teh, potem je v redu. Zdaj mene muči ta 3. člen oziroma mislim, da je že 4. člen. Saj je v redu, upravni postopek 40 evrov, ampak jaz sem prepričan, da bo velika večina šla po mojem v tožbo. Po mojem bo šla večina na sodišče in iskala tam možnosti, zlasti ker je 2,5-krat več možno tam dobiti na sodišču kot pa v upravnem postopku. Tako da mislim, da bo večina tja šla, ne vem, nisem prepričan, da bi lahko bilo kako drugače.

Tudi 7. člen posledično, jaz mislim, da bi morali šteti od dneva izbrisa, šteti od dneva vloge, po mojem mnenju. Zastaralni roki v 8. členu so po mojem predolgi ali kakor koli imenujemo te roke v prvem in drugem odstavku 8. člena. Poglejte, že gospa moja predhodnica, oziroma vaša, minister, gospa Kresalova je dala takrat triletne roke. In od leta 2010, ko je bil nazadnje popravljen ta zakon, pa do letos 25. 6. ali kdaj je že ta rok potekel, je minil triletni rok. Pa ne misliti, da jih je prišlo 15 tisoč, ampak nekaj sto. Nekaj sto se jih je javilo, mi jih pa zdaj tistih 15 tisoč po mnenju SD posiljujemo in jim želimo dati odškodnino, pa jih nikjer ni.

Ta tri leta se meni zdi predolg rok. Ne vem, 9. člen, ali mora biti to dedno ali ne, razmislite, ali mora biti to dedno ali ne. Tožba v treh letih se mi zdi tudi dolg rok. Jaz bi osebno sodišče omejil na manjši znesek, ne 2,5-krat, ampak manj. In pa tisto, kar se mi zdi še najpomembnejše, in bi res želel, če upoštevate, minister, da bi pri 14. členu dodali vendarle neko klavzulo, da država Republika Slovenija bo začela odškodnine izplačevati v času, ko bo gospodarska rast recimo 2,5-odstotna. Pomeni, ko bomo gospodarsko rasli, da začnemo takrat izplačevati in da država vsako leto v proračunu določi maksimalni znesek, ki se lahko porabi za te potrebe. Mislim, da bi bilo to dobro. V nadaljevanju sem jaz precej skeptičen do vseh teh pravic, zlasti recimo pravice do prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje – to bi občine plačevale, ne predstavljam si Jesenic, ne predstavljam si Velenja, težko verjetno, in še kaj. Mogoče bi še bila kakšna pripomba, ampak bodi dovolj, bom rekel, na sam zakon.

Za zaključek samo še to. Zavračam vse tiste, ki ste pred menoj govorili in povem še enkrat vsem tistim, ki boste za menoj govorili in boste govorili o tem, kako je slovenska politična desnica ta problem vseskozi držala nekje v predalu, ga ni hotela rešiti in tako dalje. Ne, situacija je obratna. Mi smo s Slovensko ljudsko stranko in Novo Slovenijo problem želeli rešiti,

predlagali smo ustrezne rešitve, ti ljudje bi lahko odškodnine imeli že približno 10 let, ker smo predlagali tak zakon, ustavni zakon smo predlagali, pa ga slovenska politična levica nikoli ni želela sprejeti. Tudi izbrisanim je treba to zelo, zelo jasno povedati. Toliko za zaključek. Bom se pa javil, če bo še potrebno. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima v nadaljevanju gospod Jožef Kavtičnik. Pripravi naj se mag. Katarina Hočevar.

Izvolite, gospod Kavtičnik.

JOŽEF KAVTIČNIK (PS PS): Hvala lepa.

Ta gospod kolega, ki je pred mano govoril, je mojster manipulacije. Zna obračati besede vedno v svoj prid, ko pa ima možnost, da bi nekaj naredil in nekaj naredili, pa ne naredijo. Ni res, kolega Gorenjak, Gorenak, no, pa ste lahko tudi Gorenjak, ampak se opravičujem, Gorenak, da ne bi mogli vi tega narediti. Imeli ste vlado 2004–2008 in če bi želeli, bi lahko naredili. Lahko bi sprejeli predloge, ki so bili dani leta 2003. Ustavno sodišče je jasno povedalo, kaj bi bilo treba narediti, pa tega niste naredili. Minister je dejal: "Sodbo Evropskega sodišča je treba spoštovati." Ja, seveda, ampak poglejte, Temeljna lista o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije iz leta 1991 govori: "Republika Slovenija zagotavlja varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin vsem osebam na ozemlju Republike Slovenije ne glede na njihovo narodnost, pripadnost, brez sleherne diskriminacije, skladno z Ustavo Republike Slovenije in z veljavnimi mednarodnimi pogodbami." In kaj smo mi naredili? Vse to smo pohodili. Svojo temeljno listino smo pohodili oziroma ste pohodili. Jaz sem državljan te države in je tudi meni nerodno, kar se je zgodilo. Da smo o človekovih pravicah razpravljali celo na referendumu. Ampak ta referendum ni sprožila levica, ampak tako imenovana desnica. Veste, zelo hitro lahko skregamo ljudmi v tej državi, pa ne samo v tej, tudi drugje, kadar jim predočimo denar in povračilo nekih stroškov, ki bodo nastali, če bodo nastali. In to je manipulacija. Kadar govorimo o človekovih pravicah, ne smemo govoriti o denarju, kajti z nobenim denarjem se ne dajo krivice, ki so storjene, kadar kršimo človekove pravice, povrniti. Ne, denar tega ne more povrniti. In najmanj, kar bi bilo danes potrebno je, da bi rekli: "Oprostite, spoštovani, vsi tisti, ki so vam bile storjene krivice." In da danes razpravljamo ponovno in razburkamo to slovensko javnost, ljudi, ki živijo na robu preživetja, spet s tem, da govorimo, koliko denarja bo šlo za popravo nekaterih krivic in tako naprej. Ne, tiho bi morali in z rdečico na obrazu sprejeti, se uvesti in vsak od leveice in desnice prispevati največ, da se ta zakon naredi tak, da bodo ti ljudje dobili povrnjeno to, kar jim gre. In to je najmanj, kar je, dostojanstvo, pravico do življenja tam, kjer želijo,

zdravstveno varstvo, socialno varstvo, tako kot tudi drugi državljani v tej državi, pravico do dela in pravico do svobodnega izražanja svojih misli. To bi bilo potrebno. In ta razprava danes bo, prej kot nekaj rešila, ponovno ljudem, ki so utrpeli krivice, oživila to kruto realnost. Prosim vas, Slovenci in Slovenke, smo humanitarni, smo dobri ljudje, pomagamo, smo pripravljeni pomagati in naj ne izpademo znotraj naše države in tudi Evrope drugačni, takšni, da nismo pripravljeni narediti dobrega tistim, ki se jim je krivica zgodila. Ne povzročajmo novih krivic in novih slabih občutkov niti nam, niti tistim, ki so to doživeli. Zato je treba čim prej ta zakon spraviti v življenje. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima mag. Katarina Hočevar, pripravi naj se gospod Mihael Prevc.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Hvala za besedo in lep pozdrav še enkrat!

Kaj je hotela politična levica, kaj politična desnica, ne vem, niti se ne bom ukvarjala v svoji razpravi s tem, kaj je kdo rekel. Vem pa, da nekdo nečesa ni naredil, ker drugače se ne bi ukvarjali s sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice, ki jo moramo implementirati oziroma po njenem nareku določiti odškodninsko shemo. Zgodba o izbrisanih je po mojem mnenju zgodba o napaki države, je pa tudi skupek mavričnih zgodb 25 tisoč ljudi, ki niso črno-bele, tako kot je dejal že minister. Jaz verjamem, da v okviru tega zakona ne bo vojnih dobičkarjev, ker zakon zasleduje interes posameznika, ki ga je moral izkazati, da je uredil svoj status. In tudi individualno obravnavo, na katero ste nekateri opozorili, mislim, da ta zakon zasleduje, saj tistega, ki bo menil, da ni s tem zakonom zadoščeno pravičnemu zadoščanju, napotuje na sodbo oziroma na tožbo, kjer bo lahko dokazal, da mu je bila povzročena višja škoda.

Res so različne zgodbe posameznikov. Mene se je, recimo, dotaknila zgodba matere, ki je s 16 leti prišla v Slovenijo s trebuhom za kruhom, imela dva otroka, se poročila, tu delala in cela družina je po osamosvojitvi vložila vlogo za državljanstvo. Otroka in mož sta jo dobila, ona ne. Njena bitka za državljanstvo je trajala 5 let. Vendar ta gospa je izkazala interes. In tisto, kar je mogoče v tej zgodbi najbolj kruto, je to, da ko je rodila otroka, se je morala prijaviti kot begunka. Če potegnem uravnilovko v tej zgodbi z odškodnino, tudi zakon o vojnem nasilju iz leta 1995 za begunce in vojne deportirance predvideva odpravnino v višini 50 evrov za mesec pretrpljenega nasilja. Ker sama menim, da kljub vsemu da je potrebno opravičilo, je ta zahteva izbrisanih o 260 evrih na mesec za izbris v tej finančni situaciji za državo pretirana. Naj pa omenim na drugi strani tudi drugo zgodbo gospoda, ki je sam priznal, da za državljanstvo ni zaprosil iz razloga, ker se je pač takrat govorilo, da če bo vzel slovensko

državljanstvo, bo izgubil nepremičnine, ki jih ima v državah bivše Jugoslavije.

S tem dvema zgodbama sem pač želela povedati in predstaviti, da gre res za različne vidike in za različne usode teh ljudi. Prav pa je, da politika enkrat to zgodbo zaključi, da se pove, da so bile narejene napake in da te krivice ustrezno popravimo. Jaz mislim, da ta zakon to zasleduje, zato ga bom podprla. Hvala.

PRESEDNİK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospod Mihael Prevc, pripravi pa se mag. Ivan Vogrin.

Izvolite, gospod Prevc.

MIHAEL PREVC (PS SLS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani minister, spoštovane kolegice in kolegi!

Mislím, da gre ta razprava o tem zakonu v pravo smer in moji predgovorniki, ki so se poglobili v samo kronologijo teh dogodkov v zvezi s to problematiko izbrisanih, so tisti, ki zadeve vendarle zelo dobro poznajo in sem jih ne nazadnje tudi z zanimanjem poslušal. Tako da v tej njihovi razpravi nisem čutil nikakršnega razpihovanja te problematike. Dejstvo je, da je to zakon, ki ga rabimo, tako kot je bilo danes večkrat poudarjeno. Dejstvo je, da gre za reševanje problematike, ki jo politika v preteklosti ni znala rešiti. Dejstvo je, da je to problematiko treba na nek način zapreti in na tak način je minister tudi pristopil k pripravi tega zakona. Mogoče je prav, da še enkrat poudarim tisto, kar je poudaril kolega Presečnik, da je Slovenska ljudska stranka v preteklosti v vseh mandatih opozarjala na to, da je treba to vprašanje izbrisanih rešiti enkrat za vselej. Zato je bila Slovenska ljudska stranka tudi zelo aktivna pri tistem predlogu, da naj se ta problematika reši z ustavnim zakonom in z individualnim pristopom reševanja vsakega posebej, vendar žal se ta zgodba ni zaključila na takšen način. Prej je kolega Kavtičnik očital tem trem strankam, ki so se nagibale k reševanju te problematike z ustavnim zakonom, se pravi Slovenski demokratiški stranki, Slovenski ljudski strani in pa Novi Sloveniji, češ, "zakaj potem vendarle tega niste naredili, saj ste bili v vladi". Mi pa vsi dobro vemo, da je ustavni zakon tisti, ki se lahko sprejme samo z dvotretjinsko večino. Žal tako, kot je bilo danes že večkrat poudarjeno, politika je tukaj ne samo, da v preteklosti ni rešila tega problema, politika je v preteklosti naredila tudi kar nekaj napak. In zdaj smo tukaj, kjer smo. Včeraj smo v Poslanski skupini Slovenske stranke sprejeli predstavnike Amnesty International, ki so jasno povedali in nas poslance tudi nagovarjali, da naj danes pri tej obravnavi nasprotujemo sprejetju tega zakona oziroma predlogu, da je ta predlog primeren za nadaljnjo obravnavo. Nekje iz pogovora sem razbral, da je največji problem tega zakona, da so pre nizke odškodnine, z višino teh odškodnin se ne strinjajo. Drugih konkretnih predlogov in pa argumentov, zakaj se

jim zdi, da ta zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo, da se takšen zakon ne sme sprejeti, pa žal nismo dobili. Kaj smo jim mi obljubili? Mi smo rekli v Slovenski ljudski stranki, da je vendarle prišel čas in da ne nazadnje tudi Evropsko sodišče je tisto, ki od nas zahteva, da ta problem zapremo, da ga na nek način rešimo in zato bomo podprli predlog, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo, ker menimo, da je. Seveda pa vendarle mislimo, da so še neke možnosti za kakšno spremembo v njihov prid, zato smo jim ne nazadnje tudi obljubili, da bomo vendarle apelirali na ministra, da se glede te problematike še sreča z njimi in najde kakšno rešitev. Verjamem pa, tako kot je minister že sam povedal, da je manevrski prostor tukaj zelo majhen. Ne glede, če se osredotočimo na višino te odškodnine, kot je že moj kolega gospod Presečnik povedal, smo vendarle v nekem kriznem obdobju, zato je ta višina odškodnine temu tudi primerna.

Kot smo že napovedali v stališču poslanske skupine, mi bomo podprli danes ta zakon, da gre v nadaljnjo proceduro, vendar pa še zmeraj želimo, da se v teh nadaljnjih postopkih mogoče še najde kakšna rešitev, da se bomo približali tistim, katerim je ta zakon namenjen, to je pravzaprav izbrisanim, da bomo čim bližje nekemu konsenzu z njimi. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Mag. Vogrina ni kot naslednjega razpravljavca, zato je na vrsti gospod Jani Möderndorfer. Izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS PS): Hvala lepa za besedo in lep pozdrav vsem skupaj!

Danes smo slišali kar nekaj zanimivih razprav, ki več ali manj spominjajo na že večkrat prežvečene diskusije. Vendar tisto, kar pa obžalujem in tukaj premalo slišim, pa je, da bi vsaj kdo resno obžaloval, kar se je dejansko zgodilo. In hočeš ali nočeš, ne glede na to, da imamo pred seboj zakon, bomo v resnici morali spregovoriti, zakaj je do tega prišlo, kajti delati se, da do tega ni prišlo, preprosto ne gre. Jaz moram reči, da sem danes vsaj dva razpravljavca slišal, ki govorita v smer nekih trapastih nesmislov, ki enostavno nimajo nobene resne podlage, da bi lahko resno v tem hramu diskutirali o tej zakonodaji. To je nekaj izrazov. Na primer "domnevni izbris". Lepo vas prosim, kakšen domnevni izbris? Izbris! Izbris je bil, o tem se moramo pogovarjati, ne pa o domnevnem izbrisu. In drugo, kar slišim zadnje čase, besede, ki se jim reče "izbrisani" in "upravičeno izbrisani". Lepo vas prosim, kakšni upravičeno izbrisani?! Ni upravičeno izbrisanih! Bili so samo izbrisani. In tukaj imamo mi en resen problem sami s seboj. Ker kljub temu, da je Ustavno sodišče zelo jasno povedalo, kaj je prav in kaj ni prav, da je Evropsko sodišče zelo jasno povedalo, bi nekateri še vedno radi

opravičevali neka dejanja. In kar je najbolj zanimivo, sploh jih niso naredili oni. Ampak oni bi se vseeno radi poistovetili s temi dejanji, ki jih pravzaprav niso niti naredili. To je pa sploh nerazumljiv akt, ampak s tem se ne bom več ukvarjal. Je pa pomembno, zelo pomembno, kako v parlamentu gledamo na te stvari. Eno je tisto, kar ves čas iz teh klopi govorite, da se mora zgoditi neke vrste katarza. Tudi pri tem dejanju se mora zgoditi ta katarza. In to je, najmanj, kar je, in to ljudje tudi pričakujejo, opravičilo – opravičilo, da je sploh do tega prišlo. Druga stvar je pa seveda dokument, o katerem danes govorimo, ki bo na nek način to zgodbo na nivoju neke morale, etike in nekega človeškega dostojanstva tudi zaprl, da bo Slovenija lahko korakala naprej v svojo prihodnost z nekimi določenimi smernicami, na katere se bo sklicevala – in to so človekove pravice.

Sodišče je zelo jasno povedalo naslednjo stvar, zato so ta sprenevedanja toliko bolj neverjetna. Dr. Dragica Wedam Lukič, bivša predsednica Ustavnega sodišča, je zelo jasno povedala, citiram: "Izbris ni bil naključen." Torej je nekdo to naredil nalašč, z nekim namenom, z nekim naklepom. In dokumenti, s katerimi vsi razpolagamo, danes seveda nihče ne govori o tem, pravijo, da se je ugotavljalo, bodisi da se bo nekaj privarčevalo, nekaj pridobilo, vendar bomo na koncu vsi skupaj plačali 10-krat več od tistega, kar se je mislilo, da se bo privarčevalo. In pridobilo se ni nič. Razen da smo pridobili zelo nečasten ugled – če temu rečete vi ugled.

Naslednja stvar, ki se mi zdi zelo pomembna. Kljub temu da ta zakon bo reševal določena vprašanja, ga je treba sprejeti že zaradi tega, da bomo lahko dali pripombe na sam zakon, h kateremu poziva tudi minister in pravi, da je smiselno povedati, kako še veliko bolj individualizirati samo vprašanje, čeprav sam misli, da je to največ, kar se da urediti. Seveda je nekaj dilem in vprašanj, o katerih je govoril gospod Prevc, ko je govoril o organizaciji Amnesty International. Jaz osebno imam vprašanje za ministra, verjetno bo v nadaljevanju v sami zakonodaji to vprašanje tudi predvidel, kako je s tistimi, ki so se rodili tem ljudem, ki so bili izbrisani, in so se rodili med nebom in zemljo. In jih ni, ker niso bili nikjer. Bili so sicer v Sloveniji, ampak jih ni bilo v Sloveniji – kdo to razume? Mogoče samo tisti, ki pravijo, na neznanem kraju, času in tako naprej, mogoče oni to razumejo, kako to zgloda. Ampak na načelni ravni ti ljudje dejansko danes nimajo pravic. Ne obstajajo. Tudi po tem obstoječem zakonu oni statusno ne morejo urejati stvari in jim ni priznana pravica. Verjetno je še nekaj takšnih vprašanj, ki jih je treba v tem zakonu razčistiti. Zato je treba ta zakon sprejeti in v nadaljevanju ta vprašanja razčistiti.

Naslednja stvar, ki se mi zdi zelo pomembna, pa je tudi to, da se bo na neki točki, ko bo zakon sprejet, in to pričakujem od organov naše države, moral tem ljudem nekdo opravičiti.

V zadnjem času vidim, da se vsi pogovarjamo samo še o tej odškodnini. Prepričan sem, da ni vse v odškodnini. Prepričan sem, da bi bilo bolje v tej državi, če bi veliko prej, še preden je prišlo do razsodbe Evropskega sodišča, vlade, vsaj tiste, ki bi to zmogle ali pa so poskušale reševati to vprašanje, najprej naredile vsaj ta korak, da bi se tem ljudem opravičile – to, kar vsi pričakujejo, vse žrtve to pričakujejo. Ampak tega preprosto nihče ne naredi, ker bi radi na hitro zapakirali v nek zakon, v neko dejanje in enostavno pozabili, da se je to zgodilo. Seveda je to razumljivo. Vse ljudi je sram, kadar naredijo nekaj, kar je nečloveško. In mene je sram, da se je to sploh zgodilo.

Predstavniki Amnesty International, o čemer je govoril gospod Prevc, so bili tudi pri nas, v naši poslanski skupini, in so nam predstavili svoje poglede. Vsi gledamo, in tega smo se že navadili v tem parlamentu, vsak gleda s svojimi očmi, kadar nam nekdo nekaj razlaga, in razume to tako, kot sam misli, da je razumel, kar je legitimno in povsem utemeljeno. Ampak glede na to, da so hodili po poslanskih skupinah in govorili iste stvari, moram reči, da sem jaz določene stvari od predstavnikov Amnesty International razumel malce drugače, kot ste vi to predstavili, gospod Prevc. Predvsem so opozarjali na to, da je smiselno, da se določene stvari v tem zakonu popravijo do te mere, da se bodo lahko tudi statusno urejale. Dali so celo natančne predloge, kako bi lahko to popravili, in so jih dali tudi vam, če ste jih seveda hoteli vzeti. In tisto, kar je najbolj pomembno, je, da nekateri zdaj hočejo pred svetom prikazati, da je to bilo na nek način dobro, da se je to zgodilo. Zato moram reči, da se pa za razliko od gospoda Gorenaka, ki pravi, da zavrača vse vnaprej in vse za nazaj še za kar koli bo kdo kaj rekel, zavračam kakršne koli poskuse legalizacije početja iz leta 1991. In sram je predsednika vlade in ministra za notranje zadeve, ki je v tem času to dopustil, da se je to sploh lahko zgodilo, in to na nezakonit način. In sram je lahko vsakega, ki danes to zagovarja in govori, da je to upravičeno in ne vem kaj še. Mene je sram, ker je če to bilo možno enkrat v tej državi, bo to možno še drugič. In bojim se ljudi, ki bodo prišli na oblast, da bodo to naredili, ki danes to zagovarjajo. Zato upam, minister, da se to ne bo nikoli več zgodilo. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Na vrsti je gospod Jerovšek, za njim Iva Dimic.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Hvala lepa.

Levičarskemu gromovništvu mojega predhodnika pravzaprav se ne čudim. Na tej temi je levica vseskozi parazitirala in bila uspešna, v mnogokrat nezaslišanem klevetanju lastne države, ki je niso mnogi ponotranjili, se niso z njo poistovetili. Sem seveda za to, da se ta zadeva enkrat zaključi. Zaradi tega

pravzaprav vsakokratnega ministra na nek način razumem, da mora zaključiti. Drži pa absolutno, da levica absolutno ni bila zainteresirana v vseh preteklih letih, da se ta zadeva zaključi in reši in da se dejanske krivice popravijo. Nihče me ne bo prepričal, da se je v množici 25 tisoč ljudi vsem zgodila krivica. Tukaj so kategorije ljudi, ki so se jim krivice zgodile, ki sta jih navajala gospod Gorenak, gospa Hočevarjeva, tudi sam sem nekaterim takšnim pomagal predvsem v tistem mandatu, ko sem bil prvič izvoljen za poslanca v obdobju 1996–2000. Ko se sploh niso zavedali, da bi se jim to lahko zgodilo. Niso se čutili tujce, da bi se priglasili takrat, ko je zakon o tujcih to možnost dajal. In ti so bili žrtve in jim je treba iti naproti z odškodnino. Ne bo me pa nihče prepričal, da so tisti, kot je gospod Todorovič, ki je klevetal to državo, da je nenormalna pa ne vem še kakšne izraze, da nas je bilo sram. In sram naj bo tiste, da si takšni ljudje, ki so pljuvali po državi, da te države že ne prizna, ker je to ne vem kakšna zaničevanja vredna država, prehodni pojav, ki bo crknila naslednji dan po ustanovitvi.

Prepričan sem, da je tisti zakon o tujcih bil relativno normalna optantska zakonodaja, ki jo morajo narediti vse novonastale države ali pa tiste države, ki se jim spreminjajo meje. Tudi Italija je naredila optantsko zakonodajo za državljane, ki so prej bili na ozemlju, ki ni bilo več italijansko. To so normalni procesi v državah. In tudi tisti zakon je dajal roke za prijavo državljanstva. Jaz moram pa reči, da pokojnemu mag. Debelaku, ki je bil državni sekretar tudi v tistem času, mislim, da je tudi nešteto krat razlagal, kaj vse so naredili, da ne bi povzročali krivic takrat. Njemu bolj zaupam kot tistim, ki ste parazitirali na tej zadevi in klevetali Slovenijo od Ljubljane do Bruslja in Strasbourga. Mislim, da se je njemu zgodila krivica, ko so mnogi bili krivični do njega, do njegovih poštenih prizadevanj, poštenega funkcionarja te države, da je tako zgodaj zbolel in je danes žal med pokojnimi. Mnogi imajo zasluge, da se mu je to zgodilo, da je bil potem v stresu. Bil pa je en najboljših uradnikov oziroma funkcionarjev v upravnih stroki v tej državi.

In tisti politični krogi, ki so v tej državi najbolj zaslužni za tajkune po podjetjih in v bankah, so to temo večno producirali naprej, da so delali dimno zaveso, da se je lahko v bankah in podjetjih zgodilo to, kar se je zgodilo, zdaj pa naj država ne vem kako obilno plačuje. In naj poplača z realnimi možnostmi tistim, ki se jim je zgodila krivica. In priznam tudi jaz, da so se nekaterim zgodile krivice, ne pa gospod Todorovič, ki je bil v isti tovarni kot jaz zaposlen, takrat ga nisem poznal, mi pa sodelavci povedo nešteto zgodb, kako je potem vzel odpravnino in ne vem kaj vse in večno izkoriščal to državo in se izživljal nad dostojanstvom te države s svojimi izjavami. In ko je gospod Möderndorfer govoril o opravičilu, sem za to, da se tistim, ki so se jim zgodile dejanske krivice, država opraviči. Samo je iz stranke, katere predsednico sem po

Twitterju pozval, naj se udeleži nedeljske slovesnosti v Ormožu, da naj gre po stopinjah Angele Merkel, kajti tam pa se vaša opcija ni pripravljena opravičiti. Pomislite, 350 otrok so iztrgali iz rok mater v miru, po vojni in jih predstavili v Ormož v koncentracijsko taborišče za otroke od 1 do 5 let. Ničesar takšnega se v Evropi še ni zgodilo. In predstavnica oblasti se ni pripravljena pokloniti temu neverjetnemu zločinu in se opravičiti v imenu države, kot je storil Willy Brandt v Auschwitz, ko je tam pokleknil v imenu Nemčije, nemške države. In takšni bodo govorili, komu naj se opraviči?! Niste pripravljeni spoštovati osnovnih temeljev človečanstva. Ampak ni bilo boljše priložnosti! In tudi zaradi tega je Merklova zmagala, triumfalno zmagala, ker je človek na svojem mestu.

In govoriti o tem, da je bil zadaj naklep, kako se spraviti na te ljudi, je nezaslišano in nedostojno. Optantsko zakonodajo so popravljali po najboljših močeh v tistem času, po najboljšem razmisleku. In očitati Slovincem, da smo netolerantni – trdim, da smo na teritoriju nekdanje Jugoslavije med vsemi narodi na tem območju najbolj tolerantni narod. To trdim. Samo v tej državi se je dovoljeno norčevati iz lastne države. Mislite, da bi ti, tudi mnogi od teh, ki se imajo za žrtve, ko hodijo z jugoslovanskimi zastavami po Stanovnikovih mitingih – da bi to lahko počeli na Hrvaškem, Srbiji ali kje drugje? Jok, ne bi mogli tega početi! In zato ne očitati netolerance slovenskemu narodu.

Torej, še enkrat, krivice se naj popravijo, vendar bi bila bistveno boljša rešitev, ko so bili predlagani ustavni zakoni, kajti obravnava bi bila individualna in že davno popravljene krivice, tudi finančno. Vi pa ste parazitirali na tem, ker ste rabili ta politični prostor za propagando, za napade na Slovence, na slovenski narod, kot da je netoleranten, zločinski, govorite, ali kaj vse. Mislim, da je to pretirano. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospa Iva Dimic, za njo Borut Ambrožič.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo, predsedujoča. Lep pozdrav vsem!

Veliko besed je bilo izrečenih danes tukaj, jaz se bom pa dotaknila dveh zadev, ki sočasno sovpadata in se nanašata na osamosvojitve Slovenije. Izbrisani na eni strani in vojni invalidi na drugi strani. Vladni poslanci danes pozivate in opozarjate, da moramo biti enotni, pravični, da moramo imeti močnejši občutek za človeška dostojanstva, da smo diskriminatorni in pravite, da je potrebno opravičiti. Poslanski kolegi iz koalicije! Kje ste bili pred štirinajstimi dnevi, ko smo v Državnem zboru na Odboru za delo, družino in socialne zadeve obravnavali zakon o vojnih invalidih vojne za Slovenijo. Še enkrat poudarjam, govorili smo o vojnih invalidih vojne za Slovenijo,

da se tem invalidom uredi status vojnega invalida. Izglasovali ste, da je zakon neprimeren. Gospod Möderndorfer je rekel, da ga je danes sram. Mene je že štirinajst dni sram, pa se nič ne premakne. Moralno-etično bi bilo, da se uredijo zadeve. Da. Tudi zadeve vojnih invalidov. In ker obe zadevi sovpadata na isto časovno obdobje, obdobje naše osamosvojitve, ne morem, da ne bi prebrala odgovora na zakon o vojnih invalidih in bom citirala besede ministrice za delo in družino, skrajšano. Citiram: "Ob tem je treba ugotoviti, da je uveljavljanje invalidskega statusa na podlagi bolezni časa vojaške agresije na Republiko Slovenijo leta 1991 zaradi časovne oddaljenosti problematično." Lahko bi rekla jaz, to so moje besede, da se ista zadeva dogaja pri izbrisanih in da velja tudi za njih. In če nadaljujem s citatom: "... ker je po preteku dveh desetletij po končani agresiji na našo državo oteženo ugotavljanje vzročne zveze med obolenjem in vojnimi naporji oziroma vojnimi dogodki, ki naj bi povzročili nastanek okvare zdravja." Tudi tukaj je ugotavljanje oteženo glede urejanja statusov, obveščanja in vsega tega. Tudi ta zadeva je nekam oddaljena. In še enkrat bom poudarila, navajam, citat: "Torej gre dejansko za dolgo časovno obdobje in res še enkrat ne bi želeli, da to izzveni, kot da ne bi želeli priznati teh pravic. Gre za to, da enostavno ni mogoče dokazati te vzročne zveze, in da bi tudi to lahko odprlo druga vprašanja, povezana s tem, z določenimi roki, in odprlo drugo vprašanje nekaterih drugih skupin." Za druge skupine to ne velja. Velja samo za izbrisane, ker so svojo pravico iskali na Evropskem sodišču. Potem tem našim, manj kot desetim vojnim invalidom ne ostane drugega kot Strasbourg, pritožba na Evropsko sodišče. To je res žalostno.

Gospod Kavtčnik, rekli ste, da smo Slovenci dobri ljudje, humanitarni, zato bomo v Novi Sloveniji ponovno vložili zakon, in tukaj pričakujem vašo humanitarnost. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Borut Ambrožič, za njim Eva Irgl.

BORUT AMBROŽIČ (NeP): Hvala za besedo, predsedujoča. Pozdravljeni vsi prisotni, kolegi, kolegice!

Strinjam se s predgovornico, da vsaka ranljiva skupina zasluži svoj prostor pod soncem in možnost uveljavitve poprave krivic oziroma uveljavitve pravic, ki sledijo. Če bi živeli v idealnem svetu, ne bi bilo vojn, ne bi bilo gorja, revščine, lakote, vsak bi našel ljubezen svojega življenja in se tudi ne bi zgodilo izbrisanim, kar se jim je zgodilo. Če se lahko malo pošalim, bi lahko v računalniškem jeziku ugotovili, da kljub izbrisu osnovnega teksta je pa še vedno ostala možnost iskanja podatkov na hard disku oziroma v rezervnem zapisu. In tako tudi vidim današnjo obravnavo predloga zakona, ki

nastopa komaj svojo prvo fazo potovanja skozi zakonodajni postopek. Zato že na začetku povem, da ga bom podprl, bom pa budno spremljal njegovo dopolnjevanje do končne uveljavitve skozi ves postopek in vse morebitne popravke ali pa dopolnitve, h katerim je pozval tudi gospod minister.

Želel bi povedati tudi to, da tudi Slovenci skozi zgodovino, niti ne tako daleč nazaj, so bili tujci v nekaterih drugih okoliških državah in so ravno tako pretrpeli grenke izkušnje in izgubo pravic in jim je kasneje država z ustrežno zakonodajo želela povrniti škodo za to trpljenje. Še ne tako daleč nazaj smo žal bili priča v prejšnji vladi, da so tudi te pravice takratnim izgnancem in nekaterim ostalim ranljivim skupinam bile ali bile poskušane odvzete.

Zato na koncu še enkrat poudarjam, da vsak, ki mu je bila storjena krivica, pa naj bo to z mehkim "č" ali s trdim "č" zasluži zaključek svojega gorja. Sam smatram ta zakon in tudi sledeče ukrepe, ki bodo v tej smeri, za ustrežno rešitev tega 20 let odprtega vprašanja. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa, gospod Ambrožič. Na vrsti je gospa Eva Irgl, za njo gospod Jerko Čehovin.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, gospod minister!

Kar smo danes slišali od mnogih iz koalicijskih vrst glede pietete, humanosti, glede vprašanj človekovih pravic, naj pojasnim, da sem se v nedeljo kot predsednica Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti v Ormožu udeležila slavnostne obeležitve spomenika, ki je bil namenjen 39 otrokom, ki jih je revolucionarna oblast po vojni izstradala do smrti. 39 nedolžnih otrok je pustila umreti oziroma stradati do smrti. Ampak prav nihče od najvišjega vrha te države se te slovesnosti ni udeležil, ni pokazal pietetnega odnosa do tega dogodka in ni obsodil zločina, ki je bil storjen nad nedolžnimi otroki. Šele takrat, ko bomo znali sami dejansko priznati, kako velik zločin je bil storjen po vojni za nedolžne ljudi, potem bomo lahko lažje oblikovali skupno prihodnost tudi pri takšnih vprašanjih, kot jih imamo danes na dnevnem redu.

Da se vrnem k temi današnje razprave, k vprašanju izbrisanih. Eden izmed nekdanjih notranjih ministrov, gospod Dragutin Mate, je večkrat med tem časom, ko je bil notranji minister, pojasnjeval, da je Slovenija po osamosvojitvi sprejela ustavni zakon, na podlagi katerega sta bila med drugim sprejeta tudi Zakon o državljanstvu in Zakon o tujcih. V bivši državi je bila ta problematika namreč urejena zelo specifično, saj je obstajalo državljanstvo republike. Ne glede na to, katero državljanstvo republike je oseba imela, je to zadoščalo za volilno pravico. Po osamosvojitvi pa je bilo treba v eno evidenco zavesti državljane Slovenije in

vse tiste, ki so si državljanstvo uredili, vse ostale pa v evidenco tujcev. To je nekdanji notranji minister večkrat poudaril in tudi spomnil. Zakon je takrat predvideval, da si morajo vsi državljani drugih republik nekdanje Jugoslavije svoj status urediti. Naj pojasnim, da so k temu takrat pozivale tudi upravne enote in ne nazadnje, če hočete, k temu je pozival tudi nekdanji takratni predsednik države gospod Milan Kučan. Še več, ne samo, da je predsednik države k temu pozival, da si je treba urediti status, k temu so pozivali tudi veliki oglosi. In na teh oglosih je bilo jasno zapisano, da prihaja tisti ključni rok, ko si je treba urediti ali državljanstvo ali pa kakšen drug status. Seveda je 90 % oseb drugih narodnosti sledilo temu pozivu. Je sledilo. Ampak še vedno je ostalo 10 % ljudi, ki pa tega zaradi različnih vzrokov niso storili. Eni so se odsellili, nekateri so politično tudi kalkulirali, so državljanstvo med drugim tudi izrazito odklanjali in zato si tega niso uredili, kljub temu da jih je k temu pozival sam predsednik države gospod Milan Kučan.

In prav zaradi teh stvari v Slovenski demokratični stranki že ves čas, vso to obdobje, ko rešujemo ta vprašanja, jaz sem se tudi sama soočala z njimi predvsem kot članica Komisije za človekove pravice, stojimo na stališču, da bi morali problem izbrisanih reševati individualno in ne v tako imenovanem paketu. Tudi moji poslanski kolegi so že uvodoma pojasnili tudi v stališču poslanske skupine, da je treba popraviti krivice tistim, ki se jim je krivica zgodila. Tukaj ni nikakršne dileme. Tako kot bi morali popraviti krivice tistim izpred 60 let, pa jih še danes nismo sposobni. Nismo sposobni niti obsoditi tako krutih stvari, kot je odvzem nečesa, kar je najbolj sveto, to je življenje. Tega nismo sposobni skupno obsoditi. To je tudi glavna travma tega slovenskega naroda in zato imamo tudi velike težave danes, v sedanjem času in še se nam bodo vlekle tudi v prihodnost, ker nismo znali razčistiti z vprašanji, ki so bila ključna za narodovo bistvo. Šele ko bomo to razčistili, potem bomo lahko tudi zadihali z bolj polnimi pljuči v prihodnost. Zato smo pred leti v Slovenski demokratični stranki tudi predlagali ustavni zakon, za katerega sem že takrat menila, da je to najbolj pravična rešitev. Ampak takrat se je kalkuliralo, na strani leve se je s tem področjem manipuliralo in kalkuliralo. Ni se vam dalo dopovedati, da je to najboljša možna rešitev, in najbolj pravična tudi, in danes mi ne bi bili v situaciji, v kakršni smo. Situacija je pa danes takšna, kakršna je, da nam Evropa, da nam Evropsko sodišče pravi, da je treba to urediti. In jaz se s tem strinjam. Ampak mi bi to zadevo lahko na bistveno bolj eleganten, pa tudi bolj pravičen način uredili že vsaj pred 10 leti. Ampak takrat se nismo znali dogovoriti, ker se je, kot že rečeno, predvsem na levi glede tega vprašanja precej politično kalkuliralo.

Jaz in ostala poslanska skupina, kot je bilo uvodoma v stališču povedano, ne bom glasovala proti, ker menim, da je treba

spoštovati odločbo Evropskega sodišča. Menim pa, da bi lahko te zadeve oziroma bi danes bila tudi sama država v manjši zadregi, če bi te stvari rešili že 10 let nazaj na način, kot smo ga v Slovenski demokratični stranki ves čas zagovarjali. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Čehovin, za njim gospod Jožef Horvat.

JERKO ČEHOVIN (PS PS): Hvala lepa, gospa podpredsednica. Lep pozdrav vsem kolegicam in kolegom!

Zgodba o izbrisanih je pravzaprav zgodba o skoraj 21-letnem poskusu manipulacije in zanikanja krivde. In vse to ob dejstvu, da je neustavnost izbrisa 2-krat neposredno, 7-krat pa posredno potrdilo tudi Ustavno sodišče Republike Slovenije, sedaj tudi Evropsko sodišče za človekove pravice.

Na žalost so bili izbrisani v preteklosti uporabljeni za politični boj med različnimi političnimi strankami, z njimi povezana javna razprava pa je bila pod ravnijsko politične in pravne kulture. Žal se tudi danes nekaj takih zadev sliši. Dejstva okoli tega so popolnoma jasna. Nobeno opravičevanje, nobeno lepšanje teh stvari ne more pripeljati k rešitvi. Tudi sama odškodnina ne more v celoti zapolniti te vrzeli, ki smo jo naredili v kršenju človekovih pravic. Danes ne bi jaz govoril o drugih temah, ker sem prepričan, da se bo tako ali tako izkoristil ta državni zbor, da bomo večkrat slišali eno in isto temo. Omejil bi se dejansko na to stvar in dejstvo, da je sodba Evropskega sodišča za človekove pravice nedvoumno ugotovila, da je Slovenija leta 1991 oziroma 1992 kršila Konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, in sicer v treh točkah: pravico do varstva zasebnosti in družinskega življenja, 8. člen; pravica do učinkovitega pravnega sredstva, 13. člen, in pa prepoved diskriminacije, 14. člen. Glede diskriminacije bi samo to omenil, da je ta nastala zaradi tega, ker takrat so vse druge države Evrope ali sveta oziroma državljani tistih držav, ki so bili takrat v Sloveniji, so lahko urejali status stalnega bivališča, medtem ko to ni bilo možno za ljudi nekdanje skupne države. Torej iz bivših jugoslovanskih republik. V tem smislu je bila opravljena diskriminacija. Sodba Evropskega sodišča tako ne pomeni nič drugega kot obsodbo politike do izbrisanih, tako na žalost takrat Demosove, kot tiste, ki so jo vodile politične stranke tudi naprej. Sodišče je v sodbi celo zapisalo, da izbris ni bil skladen s standardi demokratične družbe. Eden od sodnikov, in to, kakšna slučajnost ali pa ne, naš sodnik Zupančič je celo zapisal v ločenem mnenju, da bi morali zaradi ravnatelj takratnih odgovornih oblastnikov ukrepati organi pregona oziroma bi zoper odgovorne morali sprožiti kazenski pregon. In to verjetno drži. V končni fazi vemo,

kdo je takrat bilo zraven, ko je bil ta zakon sprejet. Vemo, kdo je izdajal navodila. In ve se tudi, da so se ta navodila na nižjih ravneh izvajala zelo rigidno ali pa po drugi strani selektivno. Marsikakšen primer je bil tudi tak, da nekoga niso izbrisali, če je ta ustrezno znal koga podmazati. To bodo dejstva tudi prej ali slej prikrila. Ne glede na to, pa nam pravzaprav izbrisani dajejo zdaj priložnost, da za pretekle, sedanje in bodoče generacije dokončno zapremo to travmo, ki nas bremeni, in izkazujemo spoštovanje do slovenske ustave, do listine Združenih narodov o človekovih pravicah in pa do ljudi, ki smo jim povzročili krivico. In če bomo sposobni kot država zapreti to poglavje slovenske zgodovine, nam bodo ljudje kot politikom mogoče verjeli, da lahko rešimo tudi druge travme, ki delijo slovenski narod, ne pa da jih zlorabljammo za ozke strankarske, dnevnopolitične interese in cilje.

V Poslanski skupini Pozitivna Slovenija smo zato odločeni, da se krivice tem ljudem dokončno popravijo v najkrajšem možnem času in bomo zato predlog zakona v tej fazi podprli. Kot nova stranka na političnem prizorišču, ne samo mi, tudi Državljska lista, zagotovo nismo odgovorni kot stranka za sam izbris, kot tudi ne za neodpravljanje njegovih posledic, bomo pa na žalost morali največje breme nositi v zagotavljanju sredstev, da se bodo te krivice tudi popravile.

Glede samega zakona bi še morda dodal, da po našem mnenju ta sama odškodnina ne bi smela presegati tisto odškodnino, ki je bila dana žrtvam vojnega nasilja in ki je že v zakonu sprejet, po drugi strani pa seveda mislimo, da tudi ni prav s strani predstavnikov izbrisanih, da ne želijo oziroma da so zavrnili dialog, kajti samo preko dialoga, razgovora in usklajevanja, med drugim tudi o dinamiki izplačevanja odškodnin, kajti prav ta dinamika bo verjetno takšna, da jo bo treba prenesti na več zaporednih let, da ni v redu, da se to na takšen način odklanja. Samo v dialogu in pa v nekem skupnem dogovoru je možno tudi te stvari preseči.

Mislimo, da je zakon kot takšen v tej fazi primeren, imamo tudi kaj pripomb, posvetovali se bomo še in tudi pričakujemo, da bo v nadaljnjih obravnavah prišlo do ustreznih dopolnitev oziroma sprememb zakona. In še enkrat povem, da zakon v tej fazi podpiramo.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Jožef Horvat, za njim pa dr. Ljubica Jelušič.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovane kolegice in kolegi!

Res je, izjemno težka tema je pred nami, tega ne znamo rešiti že več kot dvajset let preprosto zato, ker se tudi v tem primeru politika ni poenotila. Tudi sedanji minister, ki ga trenutno ni tukaj, dr. Gregor Virant je v letu 2005 bil tudi

minister in takrat smo imeli, tudi Nova Slovenija je bila takrat v koaliciji, v mandatu 2004–2008, smo imeli iskren namen, da z ustavnim zakonom rešimo dokončno problem tako imenovanih izbrisanih. Z ustavnim zakonom med drugim tudi zato, da povabimo tudi opozicijo, predvsem takratni LDS in SD, da z dvotretjinsko večino sprejmemo neko rešitev, ki bi gotovo bila dobra za državljane in tudi za tako imenovane izbrisane. Zdaj nam je Evropsko sodišče za človekove pravice pravzaprav dalo klofuto kot nekakšno kazen, ker se enostavno dvajset let nismo bili sposobni – in še vedno nismo sposobni, kolegice in kolegi – da bi se poenotili glede rešitve tega vprašanja. In ta kazen pade ravno v čas, ko je Slovenija glede javnih financ, glede ekonomsko-socialnega stanja na dnu, kot še nikoli ni bila.

Takratni avtorji ustavnega zakona, prej sem govoril o očetih tega ustavnega zakona, zdaj jih bom poimenoval, dr. Miro Cerar, dr. Rajko Pirnat, dr. Miha Juhart in dr. Tone Jerovšek. Eminentna imena slovenskega prava, vendar za takratno opozicijo očitno ta imena niso bila dobra in njihov izdelek prav tako ne. Kolega Jože Kavtičnik je nekako s posmehom obračunal z državljani, ki so leta 2004 na referendumu vrgli tako imenovani sistemski zakon o izbrisanih, ki ga je pripravila še Ropova vlada. Ljudje so s 94 % rekli, da ni dober. 94 % udeležencev takratnega referenduma ni bilo zadovoljnih z rešitvijo. In ne vem, ali imamo pravico ali ima kdorkoli pravico, da se iz te hiše danes tem državljanom za njihovo odločitev posmehuje.

Gotovo je naša naloga, kolegice in kolegi, da odpravljamo krivice, in zato se oziram v preteklost, saj so se krivice zgodile v preteklosti. In veliko jih je. Ne pozabimo tudi materialnih oškodovancev druge svetovne vojne, še vedno čakajo na povračilo vojne škode. Prav v našem prvem mandatu 2004–2008. Seveda, bila je konjunktura, bil je denar in bil je dosežen nek dogovor s temi oškodovanci, da bi vsaj delno povrnili materialno škodo, ki jim je bila v času zruge svetovne vojne s strani okupatorjev prizadejana. Vendar se je takrat zganil, leta 2008, živo se spomnim, velik hrup, da bi se ta krivica popravila. Tudi to breme, kolegice in kolegi, ostaja na naših plečih. Žal, to združenje materialnih oškodovancev ne more izvajati tako močne medijske kampanje, kot to znajo izbrisani. Naj spomnim, da je po drugi svetovni vojni, takoj po letu 1945, mislim, da je bilo okrog 250 tisoč teh materialnih oškodovancev, kar se natančno vidi v slovenskih arhivih, ki so zahtevali povračilo vojne škode. In države, od koder je prihajal okupator v drugi svetovni vojni, so nekdanji državi SFRJ to škodo vsaj delno tudi povrnilo; kam je šel ta denar, ne vemo. Tudi v času Pahorjeve vlade je bila politična volja – to lahko pove nekdanji kolega poslanec Anton Anderlič, bila je politična volja, da bi tem oškodovancem škodo vsaj delno povrnili. Vendar se je takratna koalicija odločila,

da se ta denar nameni za reševanje gospodarske krize.

Kolega Jani Möderndorfer je rekel, da ga je sram. Ja, pošteno je to povedal. Gotovo tudi zaradi tega, ker je najbrž vabilo za nedeljsko komemorativno slovesnost na ormoškem pokopališču vrgel v koš. O tem je na široko govorila kolegica Eva Irgl. In resnično obžalujem, da tam nisem videl nikogar iz sedanje vladajoče strukture. Nikogar! Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa, gospod Horvat.

Dr. Ljubica Jelušič, za njo mag. Jana Jenko.

DR. LJUBICA JELUŠIČ (PS SD): Najlepša hvala za besedo, spoštovana podpredsednica. Lep pozdrav vsem skupaj!

Naj uvodoma povem, da podpiram Predlog zakona o povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva, čeprav se zavedam, da bo tudi ta zakon kasneje treba še precej dopolniti. Je pa treba vedeti, da je to eden od zakonov, ki počasi popravljajo kurz oziroma krivico, ki se je zgodila leta 1991 in 1992. "Počasi" pravim zato, ker se vendarle v slovenski politiki počasi vzpostavlja spoznanje, da je to krivico potihoma ali pa naglas treba priznati. Pri tem nam pomaga tudi Ustavno sodišče s svojima dvema odločbama in Evropsko sodišče za človekove pravice _ torej naglas priznati, da je bila krivica storjena in da je treba za tovrstne krivice proti človekovim pravicam tudi povrniti škodo.

Evropsko sodišče nas je v svoji sodbi opozorilo na eno posebnost, in sicer ugotavlja, da imamo v našem pravnem redu sistemsko pomanjkljivost, zaradi katere je celi skupini izbrisanih bila zanikana pravica do odškodnine zaradi kršitve njihovih temeljnih pravic. Jaz na to ugotovitev velikega senata Evropskega sodišča za človekove pravice posebej opozarjam, ker je bilo tukaj večkrat omenjeno, da je slovenska družba humana družba in da smo Slovenci humani. Jaz sprejemam to trditve za veliko število naših državljanov in državljanek, mnogih prostovoljcev, ki danes in so v preteklosti in bodo zagotovo tudi v prihodnosti pomagali ljudem v stiski. Ne bi pa sprejela te trditve za velik del politike, ki je sprejela zakonodajo, zaradi katere je prišlo do izbrisa iz stalnega prebivališča za en del ljudi, državljanov, ki so prebivali na ozemlju te države, in ne bi sprejela te trditve zaradi tega, ker ta politika ni bila pripravljena sistemsko odpraviti te svoje pomanjkljivosti iz svojega pravnega reda. Evropsko sodišče nas je moralo posebej opozoriti, da je za to potreben poseben zakon. In danes smo v bistvu pri tem zakonu, ki poskuša odpraviti to sistemsko pomanjkljivost.

Sledil bo tretji korak, in sicer urejanje odškodnin posameznikom. Nekateri trdite, da nasprotujete urejanju vračanja odškodnin

izbrisanim v celoti. Ampak nihče od teh izbrisanih ne bo dobil te pravice sam po sebi. Za to pravico, torej za odškodnino, bo moram še marsikaj narediti. Ne samo to, da je poskrbel za dopolnilno odločbo oziroma da je oddal prošnjo za dopolnilno odločbo, da je lahko dobil priznano pravico do vpisa v naš register stalnega prebivalstva za nazaj, ampak bo individualno obravnavan, tudi ko bo šlo za vprašanje odškodnine: koliko jo bo dobil, ali jo bo dobil zase, za svoje družinske člane, za otroke in tako naprej. Vse to bo še potekalo po postopku individualne obravnave in ne vsem – nekaj manj kot 25-tisočim – kar tako. Ob tem bi opozorila tudi na dejstvo, ki ga mnogi izpostavljate in tudi navajate posamične primere. To je, da je med temi izbrisanimi bilo tudi nekaj takšnih, ki so delovali proti interesom samostojne države Slovenije. Jaz sem nekoč v tem parlamentu že govorila o tem problemu. Strinjam se, da so bili med izbrisanimi tudi takšni. Vendar je težava v tem, da slovenska pravna država po osamosvojitveni vojni ni izvedla ustreznih postopkov za obsodbo teh ljudi s pomočjo kazenskega pregona. Treba je bilo zbrati dokaze proti posameznikom, jih postaviti pred sodišče, jih obsoditi in na tej podlagi ugotoviti, kakšne pravice iz naslova prebivanja v tej naši novi državi jim gredo oziroma katere jim je treba odvzeti. Težava je v tem, da večini tovrstnih ljudi naša država ni ugotovila oziroma jim ni hotela sistemsko dokazati, ds so delali proti državi. In sedaj imamo seveda problem, ko poskušamo zaradi morebiti stotine ali več tovrstnih posameznikov kriminalizirati 25 tisoč ljudi, kar pa je nekorektno. Mogoče, ne vem, je ta država sposobna tovrstne postopke izvesti za nazaj. Mislim pa, da bo v velikih težavah, ker je tudi pri tistih 25 tisoč izbrisanih delala krivice, ker je v državne službe jemala tudi ljudi, še po letu 1992, ki niso imeli nikoli slovenskega državljanstva, pa jih je kljub vsemu, ker so bodisi tajno sodelovali s slovenskimi osamosvojitelji ali so, kot je rekel eden od naših kolegov danes, podmazali sistem in so dobili potem službo, celo državno službo. Zato bo težko iskati pravice in delati obsodbe za nazaj. Nekateri kolegi so danes omenjali, da levica ni bila pripravljena zaključiti vprašanja izbrisanih. Ampak če pogledamo, v katerih obdobjih so se sprejemale zakonodaje, ki so vendarle poskušale popraviti krivico, storjeno izbrisanim, potem bomo videli, da je to vendarle v obdobjih, ko so bile na oblasti recimo temu leve ali levosredinske vlade: leta 2009, 2010 in letos 2013.

Pravite tudi, da so med izbrisanimi ljudje, ki so klevetali državo. Mnogi danes, naši državljan, tudi tisti, ki niso izbrisani, klevetajo slovensko državo. Mnogi to počnejo tudi tako, da prikazujejo popolno nesposobnost naše vlade, naše države in kličejo na pomoč trjko, govorijo o tem, da je rešitev samo še v tem, da nam pridejo na pomoč iz mednarodnih monetarnih in finančnih institucij. In jaz imam občutek, bi si upala trditi, da ti ljudje tudi

klevetajo državo. Vsakdo, ki je nezadovoljen z delovanjem te države in te politike, jo po svoje kleveta.

In še zadnja stvar, na katero bi rada opozorila, je pomembno sporočilo, ki ga prinašate nekateri na to sejo in ga povezuje z vprašanjem odnosa naše države do človekovih pravic, in to je udeležba na slovesnosti v počastitev pomora nedolžnih ljudi v Ormožu po koncu 2. svetovne vojne. V tej zvezi bi jaz rada povedala, da spoštujem tiste, ki ste bili na tej slovesnosti, se pridružujem obsodbi, hkrati pa moram povedati, da je slovesnosti, ki so bile posvečene pomoru nedolžnih ljudi v naši državi in izven nje, bilo v zadnjem času kar precej. Jaz bi opozorila na slovesnost, ki je potekala na Rabu 14. tega meseca in je bila posvečena 70. obletnici osvoboditve koncentracijskega taborišča na Rabu. Tam je bilo interniranih približno pet tisoč Slovencev in Hrvatov, Slovencev s področja Bele krajine, Notranjske, Dolenjske do Stične, iz prostora okoli Kolpe, Osilnice iz Novega Kota, doline Drage in tam naokoli. Ti ljudje so bili družine, ženske, tudi noseče, starci, otroci, nedolžni ljudje z vidika, bomo rekli, sodelovanja v narodnoosvobodilnem boju. Njihova krivda je bila samo v tem, da so živeli na ozemlju, za katerega je država Italija takrat mislila, da ga je treba očistiti, da je treba te ljudi uničiti v koncentracijskem taborišču, zato jih je pustila brez hrane in brez vode na Rabu. In od teh ljudi, od teh pet tisoč ljudi imamo še danes, po sedemdesetih letih, znanih samo tisoč 490 imen. Jaz bi bila vesela, da bi se te slovesnosti udeležili tudi tisti, ki pravite, da ste bili na slovesnosti v Ormožu. Zlasti zaradi tega, ker so sezname za deportacijo teh Slovencev, njihovih družin, otrok, delali slovenski duhovniki in Slovenci v vaških stražah. Tudi tovrstne zločine bomo morali še skupaj obsoditi, pa čeprav gre za čas pred sedemdesetimi ali pred šestdesetimi leti ali pred dvajsetimi leti. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Naslednja bi bila na vrsti mag. Jana Jenko, ki je pa ni z nami. Potem Rihard Braniselj, ki ga tudi ni. Na vrsti je mag. Majda Potrata. Za njo je mag. Branko Grims in potem še Vlada kot predlagatelj.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospa podpredsednica.

Marsikaj je bilo danes povedanega in na kaj od tega bi rada reagirala. Rečeno je bilo, da se ukvarjamo s preteklostjo. Ampak ni prihodnosti brez preteklosti. Govorimo pa o teh stvareh danes. In ker spremljam vse to, kar se dogaja z izbrisanimi, že od leta 2002, bi lahko na dolgo in široko govorila o tem, kaj je bilo v dvorani Državnega zbora mogoče slišati v zvezi z izbrisanimi. Tako pravičniško so nekateri zveneli, da bi človek celo verjel, da so pripravljene priznati, da je bila izbrisanim storjena krivica, pa so potem v naslednjem hipu že kaj

povedali, kar je to negiralo. Tudi tisto, da so izbrisani imeli močno medijsko kampanjo. In to je govoril gospod, ki je pred tem govoril o 94-odstotnem izrekanju ljudi proti zakonu o izbrisanih. Če bi bila medijska kampanja res tako dobra za izbrisane, potem ne bi govorili o takšnem referendumskem izidu. Samo toliko glede tega. Nekateri so omenjali pozitivna čustva, povezana s humanostjo in še čim drugim, pa so potem v naslednjem izbrisane imenovali vojni dobičkarji in politični levici očitali nabiranje političnih točk. Povedati vam moram, da v vseh teh letih, 11 jih je zdaj že, kar se ukvarjam z izbrisanimi, predstavniki izbrisanih, tisti, s katerimi sem se pogovarjala nikoli niso bili z nikomer od nas zadovoljni. Upravičeno. Ker je toliko let trajalo, da je moralo šele Evropsko sodišče za človekove pravice potrditi tisto, kar je slovensko Ustavno sodišče dvakrat izreklo, pa niso bili ljudje pripravljene tega sprejeti, da je bil izbris iz registra stalnega prebivalstva krivičen, zakon o tujcih, o katerem sem govorila tudi v mnenju poslanske skupine, pa je bil diskriminatoren, ker je drugače obravnavala tiste, ki so prihajali iz držav nekdanje Jugoslavije. In tu bi se bilo zavaljo zgodovinskega spomina in resnice treba spomniti znanega, žal že umrlega politika, ki je v tistem času videl tudi priložnost, da se prebivalstvo in državljanstvo v državi Sloveniji močnejše opre na slovensko narodnost. Skušala sem biti politično korektna in nisem govorila kako drugače, kar bi koga lahko prizadelo. Ampak dejstvo je, da so bili ti ljudje obravnavani drugače kot državljanji iz drugih evropskih držav, kar je bilo danes že povedano. In tisto, kar se mi zdi tudi posebej potrebno poudariti, primerjave z drugimi skupinami prebivalstva ali državljanov in državljanov Slovenije ali pa samo prebivalc in prebivalcev Slovenije, kar izbrisane loči od vseh drugih, je to, da je izbrisanim storila krivico ta država, moja država – Slovenija. Krivice, o katerih so pa govorili nekateri poprej, so pa krivice, ki so bile dlje v zgodovini storjene, zato nič manjše, ampak vsaka krivica je individualna krivica, tudi če jo stori država, ker je posameznik individualno doživlja. Zato nimamo mi, ki takšne krivice nismo utrpeli, pravice razsojati o tem, katera krivica je hujša in ali je kaj dobro rešeno ali ne. Še enkrat naj povem, to je bila sistemska krivica, zakon je bil sprejet, bil je vložen amandma, ki ga takrat Demosova večina ni hotela sprejeti, zato vas prosim, dajte razumeti, in to je največja manipulacija, ki sem jo danes vsaj od treh poslanskih skupin znova slišala. Namreč govora je o individualni obravnavi. Ja. Saj kako pa hoče kdo dokazovati stalno prebivanje, če ne s svojim imenom, priimkom in naslovom? To je individualna obravnava. Ampak tisto, česar ne razumete, je, če je bila sistemska krivica, je treba to krivico na sistemski ravni popraviti, odpraviti. Rešitve pa so take, da bo v te rešitve zakonov lahko vstopal vsak posameznik. In če bi bili korektni in če bi korektno šli prebrat utemeljitev, ki ga je tedanja

ministrica Katarina Kresal imela v Državnem zboru, bi natanko vedeli, da je šlo za individualno obravnavo, da je šlo za dokazovanje vseh teh stvari. Samo nekateri ne slišijo, ker nočejo slišati. In zdaj mi je odvzeta možnost razložiti gospe Novak, v čem je ustavni zakon drugačen od zakona, ki smo ga sprejemali. Vsi tisti, ki so zagovarjali ustavni zakon, so ga v bistvu zagovarjali z neko podmeno, da ustavni zakon ne more iti na referendum in da zoper ustavni zakon ni možna nobena pritožba, da tako rečem, ki bi rezultirala v uspešni odločitvi. Jaz se zahvaljujem ministru Gregorju Virantu, in mi je žal, da ga zdaj ni tukaj, ki je korektno povedal, da tudi ustavni zakon, ki je bil napisan tako, da je izključeval odškodnino, ne bi zdržal presoje na Evropskem sodišču za človekove pravice, ker ima 26. člen Ustave Slovenije zapisano, da je treba krivice, ki so komu povzročene, popraviti. To je 26. člen Ustave. Vas nanj posebej opozarjam. Tisto, kar smo pa trdili, ker je gospod Grims tudi mene omenjal. Ja. Zakon, ki smo ga takrat sprejemali v letu 2010, je govoril o statusnih vprašanjih. Ni bil zakon, ki bi se izrekal o odškodninah. Dajte ga pogledati, nikjer ni govora o odškodninah, nikjer ni odškodnina določena ali kakšna druga materialna pravica, ki jo posameznik lahko uveljavlja. To ureja šele ta zakon. In šele ta zakon davno po tistem, ko je potekel rok, ki nam ga je določilo Evropsko sodišče za človekove pravice. Ne bom pozabila besed nekaterih, ki so tako omalovažujoče govorili o odločbi Evropskega sodišča za človekove pravice. Kaj vse so takrat govorili! Bi citirala gospoda Gorenaka, ki je ne vem kolikokrat povedal, da v zvezi z izbrisanimi ni treba ničesar več urediti, ker je vse z izbrisanimi urejeno. Mislim, da je gospa Opec v mnenju Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke rekla, da je to zdaj dokončna rešitev. Veste, dokončno na tem svetu ... Veste, kaj je samo dokončno? Samo smrt. In reči, da je katerikoli zakon tako dober, da ne pušča odprte nobene špranje, skozi katero se je izmuznilo še kaj, kar bi bilo v zakonu treba urediti, to je nesmisel. Zaradi tega ker tudi zakon, ki smo ga sprejeli leta 2010 in na katerega je tudi čakala Evropa, ali ga bomo sprejeli ali ne in kako ga bomo sprejeli, čeprav je bil pripravljen v sodelovanju v civilno družbo, ni razrešil vseh primerov. In malo po sprejetju zakona so se že oglašali nekateri, ki so tudi opozarjali, kje tiste rešitve niso dovolj dobre in katere situacije še puščajo kot nerazrešene. Zato sem jaz prepričana, da je ta zakon, o katerem bomo danes odločali, ali naj prestane prvo obravnavo ali ne, sicer na dobri poti in predstavniki civilne družbe so povedali, da so nekatere rešitve, in tudi izrekli priznanje ministru Virantu, da so nekatere rešitve v tem zakonu tako dobre, da so z njimi zadovoljni, da tako rečem. So pa povedali, da je v tem zakonu še marsikaj takega, kar bi bilo mogoče izboljšati. In o tem sem govorila. Težko se izbrisani spoprijaznijo s trditvijo, da so nekaj lahko

uveljavljali po Zakonu o tujcih, če so tudi med izbrisanimi takšni, ki so želeli pridobiti državljanstvo, pa tega niso mogli, ki so želeli urediti status, pa tega nismo mogli. Lepo vas prosim, vsi tisti, ki se tako zavzimate za individualno obravnavo, ali ne bi bili pošteno od vseh nas, da bi vendarle dopustili možnosti, da takrat, ko tako se izrekamo o izbrisanih, dopustimo možnost tudi individualnih razlik. Če trdite, da niso vsi enaki, potem med njimi dejansko obstajajo razlike. In te razlike bodo na podlagi zakona o odškodninah tudi zaznavne v višini odmere odškodnine, glede na to, za koliko časa uveljavljajo oškodovanje. Žal mi je, da se v stališčih nekaterih skupin misel ni v ničemer premaknila, nič se ni za nekatere zgodilo, nekateri še zmeraj govorite tako imenovani izbrisani, pa je zakon iz leta 2010 vpeljal termin izbrisani iz registra stalnega prebivalstva in v skrajšani obliki govorimo izbrisani. Nekateri bi jih pa še kar najraje imenovali tako imenovani in v narekovaje bi jih radi dali. Marsikaj se je zgodilo, ampak še enkrat opozarjam, če se ne bi zgodilo februarja 1992, kar se je zgodilo, potem državljanom in državljanom tudi v teh težkih časih ne bi bilo treba razmišljati o tem, kje bomo dobili, kako bomo dobili in kako bomo poravnali krivico. Jaz bi bila najbolj zadovoljna, da se ta krivica ne bi zgodila in da nam nič ne bi bilo treba vračati. Ampak, gospod minister, zdaj ko ste se nam pridružili, jaz sem vas vsaj dvakrat pohvalila v zvezi s tem zakonom in cenim vaše prizadevanje, zato ker ste bili prej tudi v neki drugi koalicijski povezavi, ki pa ni zmogla te moči, da bi v roku pripravila zakon, ki nam ga je Evropsko sodišče za človekove pravice naložilo. Niste hoteli tega in je bilo rečeno, da ne, da ni treba. To je tisto. Gre za politično voljo. In tisti, ki govorite o politični manipulaciji in, še enkrat, o nabiranju političnih točk – kakšnih, katerih? Ne gre za državljane in državljanke, z državljanstvom je zvezana volilna pravica, gre za status, ki se mu reče stalno prebivanje. In govoriti še vedno o izrabi, o zlorabi, poglejte, še po tistem se je govorilo, da bi bilo treba odvzeti dvojno državljanstvo tistim, ki so bili iz nekdanje države, zdaj bom rekla iz držav nekdanje države. Nič ni ljudi motilo to, da so imeli argentinsko in slovensko državljanstvo, motilo pa jih je to, da bi imeli denimo srbsko in slovensko državljanstvo. In veste, ko si priključimo v zavest tudi to dejstvo, potem je najmanj, kar lahko rečem, nekorektno govoriti o tem, da so bili izbrisani špekulanti.

Končala bom z neko pozitivno mislijo, in sicer je Evropska unija podelila znanstvenikom po 150 tisoč posameznikom, po 150 tisoč evrov nagrade za njihova dognanja, ki so pomagala k razvoju Evropske unije. In posebej naj vas opozorim, da je med naslovniki ali dobitniki teh nagrad ne samo tehnična inteligenca, ne samo inženirji in v naravoslovje usmerjeni znanstveniki, ampak so tudi tisti, ki so pomagali k ozaveščanju in spodbujanju uveljavljanja človekovih pravic. In to imejmo pred

očmi, ko se lotevamo takih zakonov, kot je današnji.

V prvi obravnavi bom zakon podprla, seveda pa pričakujem, da bo v nadaljevanju zakon doživel nekatere spremembe in da bo minister Virant upošteval tudi tisto, kar je navsezadnje ob sklepu svojega dopolnilnega obrazlaganja napovedal, da bosta tudi za ta zakon pravzaprav imeli zadnjo besedo Ustavno sodišče in Evropsko sodišče za človekove pravice. In ker gre jutri predstavljat ta zakon, bo zagotovo tiste usmeritve, ki jih bo tam slišal, upam, da tudi ali zagotovo tudi v amandmajih predlagal. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Imamo dve želji za repliko. Prvi se je javil gospod Jožef Jerovšek in za njim dr. Gorenak.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Pravzaprav imam dve repliki. Samo za prejšnjo, kolegici Jelušičevi, sem prepozno pritekel iz pisarne.

Kolegica Potrata je zelo nepietetno govorila o tem, kako so bile ene krivice, ki so po njeni terminologiji dokončna rešitev s smrtjo, kajti njen idol verjetno, gospod Kardelj, je bil mojster za dekrete za dokončno rešitev in so šli vsi preko Stanovnike mize. Verjetno jih je gospod Stanovnik pisal takrat, ko je bil generalni sekretar. In je govorila, da tam so bili individualne krivice, tukaj za izbrisane je pa sistemska krivica. Gospa Potrata, genocid, ki se je 1945. leta zganjal, je vedno sistemska rešitev, brez sistema je nemogoč. In jaz vas prosim, da enkrat pietetno spregledate. Čas je.

Drugo pa kolegici Jelušičevi, ki bo v bistvu afirmativna replika. Jaz sem s spoštovanjem poslušal, da ona pa premore toliko, da je obsodila dokončno rešitev z dojenčki, ki se je zgodila v Ormožu takrat. Ona je pač drugačna od ideologije in vrednot Lukšičeve stranke, čeprav je tam članica. Glede tistega, kar je predlagala dobronamerno, kako moramo iti tudi na te spominske slovesnosti. Jaz moram reči, da sem zbolel v nedeljo, drugače bi šel v Ormož, pa me ni bilo tam. Da sem pa ogromno kot poslanec hodil na vsa mesta, tudi na Rabu sem že bil, pa lani v Rižarni in na Bazovici, sem celo govoril, pa v Gradcu. In v naši poslanski skupini plediram in zagovarjam to, da ko polagamo vence, ker nas dojemajo, kot da smo mi kolaborantska stran, kljub temu da smo iz partizanskih vrst, moramo iti predvsem na tiste, kot sta Rab, Rižarna, da ja pokažemo, da smo z dušo in srcem in s pieteto na strani vseh žrtev. Ampak ob Rabu pa je treba s tega mesta še povedati, kar sem prebral ob intervjuju z gospodom Hribnikom, ki je napisal knjigo, posvečeno Jožetu Jurančiču, ki je osvobodil brez strela 2 tisoč petsto internirancev na Rabu. In se pridružujem njemu, da bi moral biti to eden največjih junakov ...

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Tri minute.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Dve repliki imam združeni, to lahko malo upoštevate.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Ne, gospod Jerovšek, zaključite prosim.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Ampak najbolj grozotno pa je, da je zapisal, da je gospoda Jurančiča vprašal, zakaj je bil na Goli otok za štiri leta poslan skupaj s tremi sinovi. In je povedal, da je gospod Jurančič rekel, " ... to je Kardeljevo maslo, ker sem bil v Titovi delegaciji na pogajanjih z Nemci, da bi se skupaj uprli invaziji na Jadranu."

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Gospod Jerovšek, hvala lepa.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): In za zahvalo, ker Tito je bil pripravljen sodelovati v kontrainvaziji, kontraodporu proti zaveznikom, so Jurančiča poslali na Goli otok. To so zgodovinske resnice, ki se jih morate zavedati. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Gospod Jerovšek, imeli bomo še možnost za razdelitev časa, pa boste lahko še vsi razpravljali.

Zdaj pa je na vrsti za repliko dr. Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa. Moja replika gre seveda gospe Potrata.

Minister je na začetku svojega izvajanja pozval k neki strpnosti, rešitvi problema in tako naprej. Jaz sem se sam v svojem nastopu, kolikor se je le dalo, tudi skušal tega držati. Ampak zdaj, gospa Potrata, zadeva je takšna. Seveda vi ne spadate v tisto kategorijo politikov, ki so bili v peskovnikih leta 1990, ampak ste vendarle bili takrat oseba, ki je lahko normalno ocenjevala situacijo in zato nekateri deli vašega izvajanja so res zlonamerni, so žaljivi, bom rekel, pravzaprav so pokvarjeni, drugega ne morem temu reči.

"Tako imenovani izbrisani" ste začeli spet očitati. To besedo je prvi uporabil danes v tej dvorani minister, mogoče se mu je celo, ne vem, zareklo ali kaj, ampak uporabil je to besedo. Za mene bodo, ne glede na to sodbo Evropskega sodišča ali pa katero koli drugo, še vedno "tako imenovani izbrisani" in čisto nič drugače.

Drugo. Očitati ste, da se prejšnja vlada ni držala rokov. Saj če bi poslušali bi slišali. Prejšnja vlada se je držala vseh rokov. Imela je dva roka. Prvi je bil ta, da smo septembra lani izplačali odškodnino tistim šestim, ki jim je bila odškodnina dosojena. Druga je bila ta, da naredimo osnovno shemo, če se jaz ne motim, akcijski načrt kot takšen, za katerega sem prosil

Strasbourg, da mi ga podaljšajo za en mesec, to so mi podaljšali in tam je bil ta tudi sprejet. Potem se je pa moj mandat končal, tako da jaz v nadaljevanju nisem sodeloval pri pripravi zakona, ki je danes pred nami. Prejšnja vlada je torej naredila vse. In ne nič, pa ni hotela. To je grda laž.

Spet ste začeli o špekulantih, s tem bom tudi zaključil. Razložite mi, s svojim znanjem slovenščine, kaj to pomeni, če nekdo od leta 1992 do leta 1996 ni ugotovil, da je izbrisan. Razložite mi, po slovensko z vsem znanjem ki ga imate, kako se takšnemu reče. Od 1992. do 1996. leta ni pogruntal, da je izbrisan. Ja, kaj je potem to? Špekulant. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Izvolite, postopkovni predlog.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Gospa podpredsednica, menim, da bi kot predsedujoča današnji seji vendarle morali reagirati, ker se je danes že v drugo zgodilo, da poslanke in poslanci niso obravnavani enako. Omenjati, da nekateri poslanci so delali v času osamosvojitve še potičke, pomeni, da jih ne štejejo za enakovredne sogovornike v Državnem zboru. Jaz pa menim, da ne glede na spol, starost, stan, veroizpoved in tako dalje smo po ustavi vsi enaki in da bi morali svojega strankarskega kolega, ki je bil celo minister, opomniti na to, da naj se zaveda, kako se morajo poslanke in poslanci v Državnem zboru obravnavati. Enako. Česa takšnega se v angleškem parlamentu ne bi smelo narediti, ker tam je že to, če nekdo nekemu reče, naj se umiri, neprimerna, politično nekorektna pripomba. Samo to bi želela od vas, da takrat, kadar se kdo tako neenako izreka o poslankah in poslancih, opomnite govornika, ker govorimo o politični kulturi, pa o novih obrazih, ki jih javnost terja. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa za vaš poučen in konstruktiven predlog. Jaz sem prepričana, da se vsi v tej dvorani tega še kako dobro zavedamo in da bo vsak pri sebi razčistil, kako bo te vaše nasvete upošteval.

Na vrsti pa je mag. Branko Grims, za njim še vlada kot predlagatelj, in sicer dr. Virant.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Še enkrat lep pozdrav.

Lepo bi bilo, če bi se vsi zavedali odgovornosti državljanek in državljanov, kajti v eni stvari se najbrž vsi strinjamo, vsaj v besedah danes, če je bila nekemu storjena krivica s strani države, je to treba popraviti. Ampak treba se je zavedati tudi druge plati te trditve. Denar ne nastane tako, da pade z neba kot meteorit, ampak to pomeni, da bo za poplačilo krivic šel denar, ki bil sicer namenjen za zdravstvo, za šolstvo, za pokojnine. Zaradi tega bi bilo treba z vso odgovornostjo ves čas to situacijo

obravnavati skrajno resno, zlasti z enega vidika. Danes je naravnost neverjetna aroganca nekaterih v tranzicijski levici, ki še kar zmerjajo nas tu zaradi tega, ker smo pravočasno opozarjali, kako se bo stvar končala. Naj vas spomnim na zgodbo izpred kar nekaj let, ko sem v parlamentu opozarjal, da v skrajnem primeru, če se ne bo šlo v smeri iskanja konsenza, če se ne bo hotelo pogajati o ustavnem zakonu, in tranzicijska levica je kompletno to zavrnila, se lahko zadeva izrodi v polmilijardno ali celo milijardno odškodnino v evrih. In sem bil ozmerjan z lažnivcem, da se je kar kadilo. Danes na to, da obstaja realna možnost, če gre do stvari narobe, da pride do odškodnin v višini tja celo preko milijarde evrov, celo več, kot sem jaz opozarjal, opozarja vlada te iste tranzicijske levice. Vi pa še kar zmerjate vse okoli sebe. Kje bo ta milijarda vzeta?! Vzeta bo penzijam, vzeta bo šolstvu, vzeta bo zdravstvu. In do tega položaja, gospe in gospodje, ste s svojo aroganco stalnega zavračanja resnega pogovora o tej temi pripeljali sami, ker vam je ta tema pasala, da je bila odprta. Tako je bilo lepo ene zmerjati z nacisti in ne vem čim, ker smo opozarjali, da pač to tako ne gre, da ni dobro, da ni pravično, je krivično vse metati v isti kotel. Dvakrat. Ne samo zaradi vseh ostalih državljanek in državljanov, ampak tudi zaradi teh, če jim rečemo izbrisani. Kdo je zdaj skupaj? Prej ste govorili o eni ženski, materi, da vam je ta zgodba segla v srce. Meni je pa tudi seglo v srce, ko sem bral, da je med izbrisanimi, celo na nekem položaju je bil v tej njihovi organizaciji, nekdo, ki je grozil, da bo razstrelil celo naselje, pobil ne vem koliko in koliko ljudi in ki je bil dokazano agresor v času napada JLA na državo Slovenijo. In to dvoje bi morali ločiti. Kajti to, da sta zdaj v istem kotlu, je krivično do te gospe. To trdim z vso odgovornostjo. In še nekaj je krivično. Krivično je zdaj to, ko se govori o neomejenih odškodninah, o pavšalih, o ne vem čem, do vseh tistih, ki so svoje državljanstvo uredili. Ali veste, do kakšne situacije bomo prišli? V minulem obdobju je toliko in toliko tisoč ljudi mirno vse stvari lepo uredilo. In ti bodo zdaj postali po tej logiki brez vsega. Tisti, ki so špekulirali, ki so šli dol, so bili v vojni nekeje drugje, celo aretirani tam, zamenjani potem, tudi takšni so med t. i. izbrisanimi, dokazano, bodo pa dobili odškodnino po tem zakonu, pa še neomejene tožbe bodo lahko uveljavljali za neko krivico, ki naj bi se jim zgodila. Tisti materi se najbrž je, tem pa se zagotovo ni zgodila nobena krivica. In da je to dvoje zdaj kar skupaj, to enostavno pravno ne zdrži, to ne zdrži ne etično, ne po nobenem drugem merilu. In to je tisto, kar smo opozarjali od prvega dne. In to ste vi zavračali od prvega dne. To je bila v resnici točka, na kateri nikoli nismo mogli najti najmanjšega soglasja – da bi morali pogledati, v kakšni vlogi je kdo bil in kaj je kdo v resnici v tistem obdobju počel in v obdobju po tem.

Cela zgodba je napihnjena tudi pojmovno. Uporablja se izraz "izbris". "Izbris" se

v Evropski uniji uporablja za tisto, kar se je zgodilo v baltskih državah, ko so ljudje čez noč ostali brez pravic, brez vsega, kot da so neobstoječi. To se v Sloveniji ni zgodilo nikomur. Ljudje so bili pozvani naj stvari uredijo. Če tega niso uredili, so bili iz enega registra preneseni v drugega. Ob tem ko jim ustava Republike Slovenije zagotavlja vse tiste temeljne pravice in svoboščine kot komurkoli, ki se znajde na tem ozemlju. Se pravi, v takem položaju, kot so dejansko bili tisti gor na severu, se niti teoretično niso mogli nikoli znajti. Uporablja pa se isti pojem in Evropa seveda to sedaj tako razume. In ni največji zločin to, kot ste nekateri rekli, da se je nekaterim zgodila krivica v času slovenske osamosvojitve. Največji zločin je to, da očitno na tranzicijski levici žrtvujete lastno državo, pa jo posvinjate pred celo Evropsko unijo in celim svetom samo zato, da uveljavljate nekatere politične cilje, ki so vam v nekem trenutku blizu. Do česa potem pripeljete? Do tistega, kot je tukaj tudi v tem parlamentu opozarjal gospod Alijeski, ki je bil eden od tako imenovanih izbrisanih, pa je svoj položaj brez problema uredil že davno, da on je za to žrtvoval nekaj časa, denarja, stvari uredil. Sedaj bo on plačeval odškodnino tistim, ki tega takrat niso storil, ki so mu celo grozili z orožjem, gospe in gospodje, kot izdajalcu, ker je urejal svoj status skladno z zakonodajo nove države. In ob tem se sklicujete na ustavo. S tem, kar se sedaj dogaja, se je poseglo v sam temelj ustave Slovenije, v ustavni zakon za izvedbo temeljne ustavne listine. Kajti ta je v resnici določal stvari in roke, kot so se kasneje dogodili, pa se to sedaj kar pozablja. To so razlogi, zaradi katerih smo od prvega dne opozarjali, da bi morali iti postopno, individualno in pogledati, kdo je kdo. In naj se popravi krivica tistemu, ki mu je bila v resnici storjena, ne pa, da bodo iz tega špekulanti, pa še tisti celo, ki so bili agresorji, vlekli kakršnokoli korist. Je ni države na svetu, ki bi tako ravnala.

In še enkrat povem, gre za milijardo evrov. To sedaj priznava tudi vaša vlada, lahko celo več kot milijardo evrov. In jaz se bojim, da bo do tega tudi v resnici prišlo. Ravno zaradi tega, kajti nekateri ste govorili, ja, tudi če bi sprejeli že pred 10 leti ustavni zakon, bi bila sedaj sodba Evropskega sodišča enaka. Ni res! Ker do te sodbe sploh priti ne bi moglo, ker stvari ne bi prišle do tja. Poglejte malo, kdaj je bila kakšna stvar v resnici izvedena, in malo premislite, kaj to v pravo pomeni. Teh sodb ne bi nikoli bilo. Pika. Ker bi bile stvari že davno urejene. In urejene bi bile na način, ki bi bil bolj pravičen do teh ljudi samih, narejen bi bil na način, ki bi bil skladen s pravom in z ustavo, in narejen bi bil na način, ki bi bil za to državo ustrezen. Sedaj lahko pride do tako hudih posledic, da država, ki je že itak v totalni krizi zaradi vlade, kakršna pač trenutno je, bo morala plačati še eno milijardo. Od kod jo bo pa vzela, ljudje božji? Ali se vi sploh zavedate, o čem govorite? V tem trenutku se išče po vseh možnih načinih nekaj milijonov evrov ali nekaj deset

milijonov evrov za posamezne najbolj nujne zadeve. Sedaj bo pa tukaj iznenadna obremenitev še za milijardo evrov, če do tega pride. Na to vas je opozarjal vaš lastni minister, ampak to se očitno kar malo presliši. Takrat, ko smo na to opozarjali tukaj v tem parlamentu ostali, smo bili pa ozmerjani. Ampak takrat je bil čas, ko bi se te stvari lahko uredile. In danes se še kar arogantno vsem očita, zakaj je bilo to tako in zakaj ni bilo tako. In se še vedno uporabljajo napačni pojmi. V Sloveniji na tak način, kot so bili v baltskih državah izbrisani pripadniki ruske manjšine, ni bil izbrisan nihče. Pika. Postopki so bili pa tako dobro izpeljani, da jih je celo Evropska unija sama dajala za zgled še leta po slovenski osamosvojitvi. Pa seveda to ne pomeni, da ni moglo priti do napak. Očitno v posameznih primerih je. Ampak to bi bilo treba reševati drugače. In treba bi bilo to reševati že davno. Bi bilo mnogo bolj pravično do tistih, ki jih to neposredno zadeva, in bilo bi mnogo bolj pravično do vseh državljanov in državljanov. Ampak nekemu je očitno pasalo, da je to temo odpiral, da je zmerjal druge z nacisti in podobno, kar cele familije, saj poznate zgodbe, da smo zdaj v položaju, v katerem smo. In zdaj ni dobrega izhoda. In to je tisto, na kar sem opozarjal v začetku, ko sem predstavljal tudi stališče naše poslanske skupine. Pripeljali ste do točke, ko enostavno ni več manevrskega prostora. Katera koli rešitev je pod velikim vprašanjem, kaj se bo z njo zgodilo. In z njo nihče ne bo zadovoljen, vsi jo bodo dojeli kot krivico. To je najbolj neverjetno pri tej zgodbi. Zdaj ste pripeljali do točke, da katero koli rešitev sprejmete, in sprejeli jo boste in zanjo sprejeli tudi odgovornost, ampak vsi, ki jih to zadeva, bodo to sprejeli kot krivico. Vsi ostali državljani, vsi novi državljani, ki so svoje stvari uredili pravočasno, skladno s predpisi države Slovenije, in vsi tisti, o katerih danes govorite, češ, da se zavzimate za njihov interes. Pa so v resnici kolateralna škoda vašega političnega obračunavanja skozi dolga leta, zato ste pa to temo pustili odprto.

Da se je dalo o njej doseči konsenz, naj dokažem s tem prvim dejanjem ki sem ga omenil tudi že v uvodu, da sva se s takratnim ministrom SD, gospodom Bohincem, usedla za nekaj dni skupaj in sva brez problema napisala ustavni zakon, ki bi bil za oba sprejemljiv, za vse. Oba sva pokazala to tudi vodstvu svojih strank in vsi so se s tem strinjali. Ko je pa gospod Rop, ki je bil takrat predsednik Vlade, potem sklical sestanek, je pa gospoda Bohinca tam grobo ponižal pred nami, ga je nadrl kot zadnjo žival, da vam kar direktno povem, kako je to izgledalo, in potem je rekel, da naj se s tem nekam pobere, če sem dobeseden citat uporabil. In tako se je ta zgodba v resnici začela zavijati v sedanjo smer. Posledice tega pa niso kar tako, posledice tega bomo plačevali vsi in posledice tega bodo velike in jih danes lahko samo slutimo, še težko jih je izmeriti. Nanje vas je opozarjal minister. In zaradi odgovornosti do te

države bi morala ta debata potekati drugače, bi morali pogledati tudi to, kaj je bilo in kaj od tega je še vedno možno v temu trenutku implementirati v sedanji sistem..

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

In zdaj še zadnji razpravljavec. Minister, želite besedo? Izvolite. minister dr. Virant.

DR. GREGOR VIRANT: Hvala lepa.

Ker sem začel to današnjo razpravo, jo bom pa tudi zaključil, in jo bom tudi poskusil zaključiti tako, kot sem jo začel, se pravi v takšnem bolj racionalnem duhu. Ugotavljam, da bo skoraj zanesljivo danes zakon v prvi obravnavi dobil podporo. Ugotavljam, da zelo verjetno ne bo nihče glasoval proti temu zakonu, ampak da boste glasovali ali za ali pa se boste vzdržali. In to je dobro. Tudi razprava je bila večinoma racionalna, nekaj je bilo tega običajnega političnega obračunavanja na liniji levo-desno, ampak nič pretirano, ker mislim, da je neko skupno zavedanje, da je to problem, ki ga moramo rešiti.

Še enkrat bom poudaril, rešujemo ga na način, ki smo ga mnogi ves čas zagovarjali, to je za čim večjo mero upoštevanja individualne obravnave, kolikor se po dvajsetih letih še da te primere individualno obravnavati. Torej da se upošteva po eni strani dejstvo, da so si nekateri uredili svoj status zelo hitro, po tedaj veljavnem zakonu o tujcih se je dalo, nekaj tisoč je takšnih primerov, se pravi, ni bilo nemogoče si urediti tega statusa. Upoštevati dejstvo, da si ga nekateri niso mogli urediti, da so bodisi bili deportirani, bodisi se niso mogli vrniti v državo, pa so to želeli, in tem se je zgodila krivica oziroma jim je nastala škoda, ki jo je treba popraviti.

Tako je definiran krog upravičencev po zakonu. Torej vsak tisti, ki je izrazil nek interes po prebivanju v Sloveniji, je lahko po statusnem zakonu iz leta 1999, noveliranem leta 2010, dobil dovoljenje za stalno prebivanje. In to so naši upravičenci po tem zakonu. Nekaj več kot 10 tisoč jih je. Se pravi, že tukaj gremo v precej individualno obravnavo, in res si težko predstavljam, kako bi iskali preostalih 15 tisoč upravičencev, ki očitno nikoli niso imeli resničnega interesa, da bi prebivali v Sloveniji. In tudi če nam sodišče recimo v končni fazi to naloži, ne vem, kako to lahko realiziramo. Pa mislim, da nam ne bodo tega naložili, ker je iz sodbe Kurić zelo jasno razvidno, da dva pritožnika, ki sta v tej kategoriji, to se pravi, nista izrazila interesa, nista dobila pravice do odškodnine. Od tukaj naprej seveda rešujemo odškodninsko shemo s pavšalom, do neke mere pavšaliziramo problem, še enkrat bom rekel, ker ga pri taki množici ljudi in pri tako različnih primerih in po tolikem času ni mogoče narediti drugače, kot da se ga do neke mere pavšalizira. Od tukaj naprej pa omogočamo vsakemu

posamezniku, da gre na sodišče, pokaže na okoliščine svojega primera, nobeno zastaranje ga ne bo pri tem oviralo, da pokaže, kaj je pretrpel, če je pretrpel, kaj se mu je dogajalo, kaj je izgubil, kako je bil ločen od otrok in kar se je dogajalo, da potem res sodišče v individualnem postopku, v konkretnem postopku dosodi odškodnino, kar bo veliko bolj pravično kot pa neko splošno nabijanje z ene in druge strani, ki vedno stvari preveč posploši. Zato je prav, da na koncu sodišče v konkretnem individualnem primeru presodi vse okoliščine primera in pravno korektno razsodi.

Večkrat je bilo omenjeno danes, da bo imel zadnjo besedo Strasbourg. Drži. V vsakem primeru bi jo imel, kajti karkoli bi v Sloveniji na tem področju počeli, nezadovoljni bi se vedno obrnili na Evropsko sodišče za človekove pravice in na koncu bomo mi od tam na neki točki dobili kljukico. Upam in verjamem, da bomo dobili kljukico na ta zakon, na takšen, kot je zdaj. Če ga bomo morali še kaj popravljati, ga pač bomo. V teh dneh v Strasbourgu jaz ne bom dobil dokončne potrditve. Vem, kaj bo odločeno, ker smo to tudi nekaj časa usklajevali. Odbor ministrov bo pozdravil, da je zakon v prvi obravnavi sprejet, priporočil, da ga čim hitreje pripeljemo do konca procedure in nas še enkrat pozval, da malo proučimo vprašanje tistih, ki so zaprosili za dovoljenje za stalno prebivanje, pa so bili zavrnjeni. To je ta zgodba, ki jo je najtežje v Strasbourgu razlagati, pa sem se že zelo trudil in se bom še naprej trudil, da zelo jasno povem, da so vsi tisti, ki so si želeli urediti status, pa so bili zavrnjeni iz kakršnihkoli razlogov, zaradi birokratske arogance, ker niso mogli priti do papirjev iz svojih držav ali pa sploh v državo niso mogli priti, ker so jih na meji ustavili, itd., da smo vsem tistim omogočili s statusno zakonodajo 1999/2010, da si to uredijo. In če bo treba to statusno zakonodajo še kaj dopolniti, jo bomo. Vsi, ki po tej statusni zakonodaji imajo danes dovoljenje za stalno prebivanje ali pa ga bomo še pridobili, še nekaj sto bo takih verjetno, ker postopki še tečejo, tudi otroci izbrisanih so med njimi, ker je zakon iz leta 2010 rešil tudi vprašanja otrok, vsi ti bodo avtomatsko padli v odškodninsko shemo. Tudi če bi nam Ustavno sodišče kdaj naložilo, da moramo še za nekaj sto ljudi odpreti to možnost, bodo tudi ti padli avtomatsko v odškodninsko shemo. Jaz imam popolnoma dober občutek pred temi razpravami v Strasbourgu in bom naredil vse, kar je v mojih močeh. Je pa tako, da se tudi iz Strasbourga včasih stvari ne vidijo čisto natančno, pa veliko vprašanje je, koliko kvalitetno smo bili v tem sporu zastopani. In še cela vrsta vprašanj je. Ampak hvala vam za današnje razprave, ki mislim, da peljejo v pravo smer in v sprejetje zakona v prvi obravnavi.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa, minister.

Vsi prijavljeni razpravljavci ste dobili možnost za besedo, vendar čas še ni potekel,

zato sprašujem, ali želi še kdo razpravljati. Vidim več želja po razpravi. Zato odpiram možnost za prijavo. Prosim prijavite se k razpravi. Prijavljenih je osem razpravljavcev, jaz mislim, da ima po 5 minut časa vsak razpravljavec.

Prvi je na vrsti gospod Brulc.

MIRKO BRULC (PS SD): Hvala lepa za besedo.

Minister si prizadeva, da bi krivice, kolikor se da, popravili in da bi se zadeva enkrat umaknila z dnevnega reda v tej naši državi. Njegov nastop je bil strokoven in bi rekel razumljiv in uporaben, tudi za tiste, ki so izbrisani, tudi za tiste, ki so tudi nas Socialne demokrate ozmerjali in tako dalje. Tako da ni stvar takšna, da eni ja, eni ne, eni smo bili proti, eni so bili za in podobno. Vendar je bilo danes tukaj v tej razpravi toliko zadev, ki ne spadajo v to tematiko, in meni je žal, da se neprestano srečujemo z nekimi očitki mi vam, vi nam in tako dalje. Glejte, moralnih pridig je meni dovolj. Jaz nimam nič s povojnimi poboji, rojen sem po drugi svetovni vojni, opravičil se je predsednik države Kučan takrat v Rogu – pa kaj bomo zdaj klečali vsak dan? Bi bilo fer, da jaz zdaj stalno govorim, da se mora pa desnica opravičevati zaradi dogodkov na Svetem Urhu in tako dalje? Nehajmo! Nehajmo! Obžalujemo vse, kar je bilo slabega med vojno, po vojni, pa tudi danes se dogajajo stvari, ki niso v redu. Ampak, živeti in delati moramo za jutri, za naprej, za tiste, ki so nezaposleni in podobno. In če mene ni bilo v Ormožu, vam priznam, niti nisem vedel, pa ne bi šel, ker je predaleč in tako dalje. To pa ne pomeni, da se strinjam s tem, kar se je tam dogajalo in še kaj takšnega. Nehajmo si očitati drug drugemu in namesto, ne vem, tranzicijska levica, kar recite levica, saj smo levica, upamo, da smo in želimo biti. In ne se mučiti z nekimi izrazi, to ne vodi nikamor. Dajmo rešiti zdaj ta problem, govorimo o izbrisanih, o tem, koliko bo to državo stalo, kako naj se državljani in državljanke individualno potrudijo dokazati, da so bili oškodovani in podobno. Jaz sem bil župan in takrat je imela v Novi Gorici ena gospa 100 let. Ko sem ji prišel voščiti, se je smejala vsa srečna in rekla: "Saj ne morem umreti, nimam osebne izkaznice." Ampak Slovenka, rojena sicer nekje na jugu, njen mož ni bil Slovenec in je izgubila to pravico. In ni več Slovenka. Krivica se ji je zgodila. Pa zakaj ne bi, ne, ta verjetno ne živi več, ampak kakorkoli že. Tudi takšne zadeve so bile in poskušali smo tolažiti takrat en drugega, da se bo že stvar uredila. In prav je, da se končno uredi in da se o tem ne debatira več. Stalo bo kar bo stalo. In zdaj, kdo je za nazaj kriv, jaz ne vem, vsi smo imeli vsak svoje poglede in prepričanja.

Jaz bom ta zakon v tej prvi obravnavi podprl, mogoče bo potrebno še kakšno piljenje kakšnega člena, da bomo ja sigurni, da bomo vedeli, pri čem smo. Minister, jaz pa vam želim, da dobro opravite tam, kjer morate. Se pravi v Bruslju. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Dr. Ljubica Jelušič, izvolite.

DR. LJUBICA JELUŠIČ (PS SD): Najlepša hvala za besedo.

Tudi jaz se pridružujem besedam podpore ministru dr. Virantu za delo na tem zakonu, seveda tudi vsem sodelavcem, in predvsem za ta današnji racionalen nastop, ko priznavate oziroma pokažete vsem nam, da ni več časa nenehno brskati po preteklosti, ampak je treba zadevo urediti. Če sta tako odločili slovensko Ustavno sodišče in Evropsko sodišče za človekove pravice, je pač treba to urediti in nobene obtožbe za nazaj tega ne bodo mogle urediti drugače.

Jaz se pridružujem tistim, ki pravite, da je vendarle treba, če so bile storjene katerekoli aktivnosti proti državi Sloveniji v letu 1991, da je treba proti tem ljudem izvesti ustrezne postopke. Že zaradi tega, ker mi kar naprej obsojamo čas po drugi svetovni vojni, ko se je izvedla cela vrsta tako imenovanih izvensodnih postopkov, ki so vodili v poboje. Če mi vemo, da je bilo to takrat narobe narejeno, potem ne smemo v povezavi s svojo osamosvojitveno vojno iz leta 1991 ponavljati istih napak, če mislimo, da so ljudje, bodisi da živijo v Sloveniji ali pa izven Slovenije, ki so delovali proti državi Sloveniji in je to vredno kazenskega pregona v povezavi z vojnim zločinom, potem opravimo izvedimo te postopke. Krivdo za delovanje proti državi je treba ugotoviti. Če so med izbrisanimi tudi takšni ljudje in če so med tistimi, ki zdaj zahtevajo odškodnine, tudi takšni ljudje, potem je treba to razčistiti pravočasno.

Se tudi pridružujem kolegu Horvatu, ki pravi, da nas čaka še vedno neurejeno vprašanje povrnitve materialne škode vojnim oškodovancem iz 2. svetovne vojne. Vsi, ki poznamo to vprašanje, se zavedamo, da ta materialna škoda predpostavlja tudi veliko denarja, ampak hkrati pa se zavedamo, da je ta del vprašanja povrnitve škode ljudem, ki so trpeli med 2. svetovno vojno, še vedno neurejen. In tudi pri zakonu, ki ga minister Virant sedaj piše in zadeva odpravo sistemske pomanjkljivosti v našem pravnem redu, v katerem niso bile predvidene odškodnine za izbris, tudi v tem primeru gre v bistvu za odpravljanje neke sistemske pravne pomanjkljivosti. Tako kot nam manjka sistemska pravna ureditev vprašanja materialne škode oškodovancev v času 2. svetovne vojne. Tisti, ki pravite, da ste vedeli, da bo prišlo do zahteve po odškodninah že veliko časa nazaj, se bojim, da v bistvu po tihem priznavate ali pa tudi naglas, da se je ta država namerno izogibala dvajset let odpravi te sistemske pomanjkljivosti.

In še en problem si moramo postaviti pred oči. Če se že primerjamo z baltskimi državami in njihovo obsodbo oziroma njihovim načinom izbrisa ruske manjšine, kar se je zgodilo po padcu železne zavese, po razpadu

Sovjetske zveze, in je bilo to oblika maščevanja nekdanji državi in pripadnikom vodilnega naroda nekdanje države, in zdaj trdimo, da smo mi z izbrisom naredili nekaj drugega, potem moramo vedeti, da to ni prav. Mi smo se leta 1992 z izbrisom nekaterih ljudi, mislilo se je najbrž, da se bodo izbrisali predvsem tisti, ki so bili pripadniki narodov drugih republik nekdanje Jugoslavije, takrat očitno tudi hoteli tem ljudem maščevati. Tako kot so se nove države, baltske države, postsovjetske države hotele maščevati Rusom. In to ni prav. Ta vrsta maščevanja ne bi smela biti sestavina ne našega pravnega reda in ne našega načina razmišljanja. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

V temu času se nam je na balkonu pridružilo zelo veliko obiskovalcev, prav lep pozdrav vsem.

Na vrsti pa je mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospa podpredsednica.

Posebej sem poudarila, da izbris lega name z vso pezo zato, ker je izbris povzročila država Slovenija. Ko sem govorila o tem, sem rekla, da je zato za mene ta krivica močnejša, kot so nekatere druge. Ko sem govorila o dokončnosti, pa sem izhajala iz prepričanja, in sem to tudi utemeljila, da noben zakon, ki ga sprejemamo v Državnem zboru, ni tako dober, da ga ne bi bilo mogoče ali potrebno v nadaljevanju še kdaj izboljševati. Zato je uporaba besede dokončno v mojem govorjenju bila izrazito neideološka, ampak je bila empirična. Ker to gre iz izkušnje, ugotavljam, da te stvari niso dokončne. Kar pa zadeva etiko. Veste, 30 let sem se poklicno ukvarjala z izobraževanjem. Moja stroka je takšne vrste, da pri vrednotenju za literarno umetnino zahteva koordinacijo med tremi elementi: estetskim, spoznavnim in etičnim. Poklicno sem se torej 30 let ukvarjala z iskanjem etičnih pravil, in menim, da vem, kaj je etično, in da poziv enega od poslancev, ki ni razumel tistega ali pa je hote razumel sovražno do mene, da takšnega poziva ni treba meni izrekati, ker sem se z etiko, kot rečeno, veliko ukvarjala in sem za etična ravnanja še vedno občutljiva, čeprav sem zdaj že 13 let političarka. Želela bi si, da bi bili etično občutljivi tudi drugi. Ker bi se bilo treba spomniti, da je tam nekje zapisano, da naj ne povzročamo drugemu tistega, česar si zase ne želimo. Da o tem, kako ni dobro lagati, sploh ne govorim. Jaz se težko odrekam temu, da bom še enkrat povedala, smisel mojega govorjenja je bil v tem, da je Evropsko sodišče za človekove pravice povedalo, da mora vzpostaviti Slovenija odškodninsko shemo za izbrisane iz registra stalnega prebivalstva, kajti ocenilo je, da ima pravni red Republike Slovenije pomanjkljivosti oziroma pravno praznino, zaradi katere celotna kategorija izbranih ne more dobiti odškodnin zaradi kršitve njihovih temeljnih človekovih

pravic. Torej opozorilo na to, da je treba sistemsko urediti stvar. In o tem sem govorila. Rešitev mora biti sistemska, uveljavljaj jo bo pa vsak individualno. In to je bilo tudi tako v zakonu iz leta 2010, zato pravim, da ne razumem tistih, ki svoje oponiranje ponujem rešitvam povezujejo nenehno z očitanjem, da ni bilo individualne obravnave. Ni res! Individualna obravnava po letu 2010 in tudi po tem zakonu je potrebna, je nujna in je omogočena. Jaz upam, da bo v nadaljevanju vendarle mogoče doseči izboljšave tega zakona tudi v takšnem pogledu, kot so ga nakazovali zastopniki in predstavniki izbranih, in da se bo slab občutek in obžalovanje za zavlačevanje reševanja tega nedopustnega ravnanja lahko počasi utišal. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Mag. Branko Grims, izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala.

Glede na to, da danes razpravljajo tudi takšni, ki jih sicer zelo cenim, na nenavaden način nekaj opozoril. Baltskih držav po razpadu železne zaveze nihče ni napadel z vojaško silo. Slovenijo po osamosvojitvi je. To je velika razlika. Takrat se je dogajalo marsikaj v zelo kaotičnih okoliščinah. Da se zelo lepo dokumentirati, kako so že pred osamosvojitveno vojno svoje družine nekateri oficirji JLA pošiljali nazaj v svoje matične republike, pri tem pa niso objavili njihovega stalnega prebivališča. To so naredili zavestno, namerno, ker bi sicer razkrivali svoje namere in namere JLA takrat. Ampak veste, kaj to potem sedaj pomeni v luči tega, o čemer danes govorimo? Oni so torej zavestno kršili zakon, kajti zakon je že takrat nalagal, da je ob odhodu treba objaviti stalno prebivališče. To pomeni, da bodo danes oni ali pa vsaj njihove družine dobile odškodnino za zavestno kršitev zakona. Zelo zanimivo! Potem pa naj mi nekdo to obrazloži z vidika modernega prava, pa še česa.

Kar se tiče ustreznih postopkov pri napadalcih. Najbrž je bila mišljena sodna pot. To bi bilo v vsaki normalni državi tudi normalno. Samo to predvideva, da imaš normalno evropsko delujoče pravosodje. Ali ga ima Slovenija? Obstaja ena zelo zanimiva sodba o točno tej zadevi. Dalo jo je celjsko sodišče, ki je presodilo v primeru, ko ni bilo tako, kot se danes presoja, ko ne veš, kdaj, pa kje, pa komu, pa kaj, pa nič ni znano, ampak se človeka obsodi. Ampak takrat je bilo pa točno znano, kateri oficir JLA, katerega civilista so ugrabili, točno kje v Celju, pri kateri vojašnici, ura in čas, kako so ga namlatili, vse je bilo dokumentirano v nulo, ker so obstajali celo televizijski posnetki. In so bili, gospe in gospodje, oproščeni na slovenskem sodišču, in sicer z obrazložitvijo, da JLA do oktobra 1991, citiram po spominu, ni bila Sloveniji sovražna vojska. In zdaj mi vi povejte, kako boste poiskali ustrezna sredstva pri takem

pravosodju, ki sodi, če sem zelo blag, neevropsko, bi imel še kakšno drugo pripombo, pa bom raje tiho.

Bi pa za konec glede na to, da mi čas več ne dopušča, še eno zelo zanimivo stvar citiral, ker je zelo v luči tega, kako smo se v preteklosti pogovarjali. Ko sem leta 2009 opozarjal ravno na to, s čimer se danes ukvarjamo, da se bo zadeva izrodila v zgolj nekaj pogajanja o odškodninah, ki bodo potem podeljene vse vprek in se bodo pri tem dogajale nove krivice in da s tem nihče ne bo zadovoljen in da tudi modernemu pravu v polnem pomenu besede pri tem zagotovo ne bo zadoščeno, je bilo s strani takratne ministricice rečeno: "Ja, gospod Grims vedno spregleda eno zelo pomembno dejstvo pri zgodbi odškodnin. 6 let je, odkar opozicija, na čelu s SDS, grozi z odškodninami in 4 tisoč odločb je izdal že minister Bohinc pred več kot 5-imi leti. In kaj se je zgodilo do danes? Popolnoma nič. Še čisto nobena odškodnina ni bila izplačana, nič evrov in nič tolarjev. Ta grozeča nevarnost, o katerih tako rad govori gospod Grims, je zgolj pravljica." Danes obravnavamo zakon, ki se glasi Zakon o odškodninah. Pravljica postaja resničnost. Kdo je torej pravljicar, gospe in gospodje? Vi.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Gospod Jerovšek, imate besedo.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Hvala lepa.

Meni se zdi, da smo danes se v okviru te razprave vseeno dotaknili nekaterih ključnih etičnih vprašanj. Ne samo o izbrisanih, ki so nam jih, moram reči, vsilili kot zločin te države. In tukaj sem trdno prepričan, da ni šlo za to. V prvih vrstah vsiljevanja tega mnenja so bili tisti, ki so res delovali proti takratni novi državi in nanjo pljuvali kot ničvredna država, v kateri celo nočejo prebivati. Po televiziji so bile te izjave, pa so kljub temu sedaj v krogu tistih, ki so najbolj vehementni pri odškodninah.

Vendar jaz se ne morem tukaj strinjati z izrečenim, ko govorimo o krivicah, ko je kolegica Potrata rekla, da je ta krivica hujša od krivic, ki so bile v preteklosti, ki so se končale z množičnimi smrtmi. Čujte, a je kdo katerega izbrisane ubil? In takšno relativiziranje ni pravilno v okviru te teme. Jaz sem vesel, da je gospa Jelušičeva odprla temo odnosa recimo do taborišča na Rabu. In se sprašujem, ali je tem izbrisanim bila storjena hujša krivica, tako kot rezonirajo nekateri, kot že omenjena gospodu Jurančiču, ki je osvobodil na Rabu 2 tisoč ujetnikov brez izstreljenega strela, pa potem praktično zaradi tega končal na Golem otoku skupaj s tremi sinovi. Njemu krivice več popraviti ne morejo. Se pa sprašujem, ali se je njegovim sinovom popravila krivica. In bil je na Golem otoku, kot je bilo rečeno, samo zaradi tega, ker je bil kot predvojni komunist in partizan potem po Rabu določen v Titovo delegacijo, ki se je šla z okupatorjem pogajat, da bodo skupaj z

okupatorjem odbili invazijo Angležev v Jadranskem morju, če bo do tega prišlo. Ker se je pač Tito zavedal, da brez tega on ne bo imel jugoslovanskega imperija, in je bil pripravljen sodelovati z okupatorji na vse načine. In to je grozovita krivica do Jurančiča in njegovih sinov. Pa se o tem nihče ne sprašuje. Slavite tiste, ki so ta zločin in to pravico povzročili. Tukaj moramo imeti empatijo do tega, kakšne krivice in kakšna vprašanja.

Čeprav je kolegica Jelušičeva zelo pozitivno diskutirala in je edina zmogla to moč, da se s pieteto in empatijo dotakne globljih krivic, ampak ne moremo reči, da se je ista napaka zgodila izbrisanim, kot se je zgodila umorjenim v izvensodnih pobojih. To pa verjetno ne. Izguba življenja, naj kdo reče kakorkoli, da je to dokončna rešitev, vemo, kdo je za Žide govoril o dokončni rešitvi, in mi je srhljivo, da se uporablja ta termin, ki je bil uporabljen za Žide in dokončno rešitev, to niso iste napake. Dopuščam, da so bile napake. Sem skeptičen do tega, sem tudi sam proti, če je bilo karkoli iz maščevanja. Verjetno je pa bilo nekaj v samoobrambi te države. Če nekoga pozoveš, da naj lojalnost pokaže, kar je normalno, vse novonastale države ali pa s spremenjenimi mejami imajo optantsko zakonodajo, ki jo sprejemajo. In če jo primerjate, boste videli, da je dosti bolj odločna in resna in zahteva več od tistih državljanov. Mislim, da ni šlo za maščevanje – če je šlo v kakšni glavi, ampak je šlo za dejansko spoštovanje pravnega reda te države. Privedli so nas tako daleč, da nam to pripisujejo, nekaterim že pokojnim, kot zločin. Dejanskih zločinov, tudi iz bivše države, pogledajte, tistih pa ne priznajo. Brand tudi ni bil kriv za to, kar se je v Auschwitzu dogajalo ... / znak za konec razprave/ ... kot predstavnik nemške države. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam. Naslednja je k razpravi prijavljena mag. Lejla Hercegovac.

MAG. LEJLA HERCEGOVAC (PS PS):
Spoštovana podpredsednica, spoštovani minister, drage kolegice in kolegi!

Pred seboj imamo zakon o povračilu škode osebam, ki so izbrisane iz registra stalnega prebivališča. Imamo zakon, ki ureja nekaj, tako kot je rekel minister, kar do sedaj nismo imeli, in to je dobro. Napaka je narejena in jo je treba popraviti. Res jo je treba popraviti zaradi ljudi, zaradi države Slovenije in, tako kot je tudi minister rekel, zaradi zaveze pravu Evropske unije. Obžalujem, da zamujamo s popravo krivic, ampak pač že vemo, da svet ni pravičen, krivic je dosti in tudi predsodkov je veliko. Krivice so bile, so in bodo, ampak veliki smo, ko jih popravljamo. Tako da je dobro, da imamo ta zakon sedaj na mizi. Dejstev o izbrisanih ne bom naštevala, ker so znana. Pa vendarle, mogoče je dobro prebrati tisto, kar je problem, kdo se je javil, kdo se ni, kdo je vložil,

kdo med temi ljudmi je upravičen do povrnitve škode, kdo pa ni. Res je, vedno je večina oškodovana, je pa nekaj ljudi, ki res tam ne spadajo. Nekateri so vloge sicer vložili, a so bili zavrnjeni, ker so bili na začasnem delu v tujini. Ali ker so bili pripadniki zveze vojske. Nekateri so vlogo vložili prepozno ali pa niso mogli pravočasno dobiti priloge, izpis iz rojstne matične knjige, ker vemo, da zaradi vojnih razmer v nekdanji Jugoslaviji to ni bilo možno. Nepopolnih vlog uradniki pogosto niso hoteli sprejeti, in to je tisto, kar je bilo v nasprotju s tedanjimi predpisi. Nekateri vloge niso vložili, ker so bili rojeni v Sloveniji, v mešanih zakonih, in niso vedeli, da nimajo slovenskega državljanstva. Drugi vlog niso oddali, ker so pričakovali, da bodo lahko normalno živeli naprej v Sloveniji kot tujci s stalnim prebivališčem. Torej to je miks, kjer je zelo težko sedaj povedati, koliko ljudi je v eni skupini, koliko v drugi, koliko v tretji. Kar jaz želim danes povedati, je to, da je dobro, da to, kar mislimo, govorimo, in to, kar govorimo, tudi delamo. V tem državnem zboru res velikokrat eno mislimo, drugo delamo in tretje govorimo. Mislim, da so časi taki, ko res potrebujemo resnico, ker potem nam je vsem lažje in lepše, pa tudi krivice so normalne, in jih je treba popravljati. Ta je bila res velika. Vedno, ko o nečem razpravljamo, je dobro biti tudi na drugi strani in biti v vlogi tistega, pa takrat tudi malo lažje govorimo, lepše govorimo in tudi, če želimo kaj povedati, povemo na lep način.

Na koncu bom povedala, da Pozitivna Slovenija in tudi jaz bomo odprli vrata temu zakonu v prvi obravnavi. Ni popoln, ga je treba popraviti, ampak mu je treba dovoliti, da gre v drugo obravnavo. Najlepša hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:

Hvala lepa tudi vam, gospa Hercegovac.

Kot zadnji je prijavljen mag. Ivan Vogrin.

MAG. IVAN VOGRIN (NeP): Hvala lepa, gospa predsedujoča.

V svetem pismu piše: Zadnji bodo prvi in prvi bodo zadnji. Za uvod. Poglejte, ne morem se strinjati s tem, da je izbris naredila slovenska država. Veste, kako priročen izgovor je to. Vse je naredila država. Pokojnine je zmanjšala, izbrisala je država. Kdo pa je država? Kje jo vidite? To so institucije. To je parlament, vlada, državna uprava. Mi bi morali locirati odgovornost, kdo je odgovoren, da skoraj v 20 letih nismo bili spodobni toliko, da bi ljudem vrnilo dostojanstvo. To je problem te države. Pa če se popravim sam, tega parlamenta, te vlade, teh državnih organov. Veste, koliko krivic mi sejemo? Nič ne dela država, ljudje delajo v imenu države in se skrijejo za sinonimom država dve desetletji skoraj. Zamislite si, da pridete v Avstralijo kot izseljenec, se preselite, tako kot so prišli naši, v žargonu rečemo, južni bratje in sestre, in vam to naredijo, kar smo mi naredili. Veste, nobena država ni tega naredila ali izjema.

In potem pa reče ta država, ko Evropsko sodišče pove, vi ste nespodobna država, pa ne država, vi ste nesposoben parlament, nespodobna vlada, ker tega ne uredite, morate urediti, in naloži s sodbo sodišča. Potem pa mi rečemo: 40 evrov za en mesec. Kaj pa lahko danes narediš s 40 evri? Veste, tisti, ki so to povzročili, imajo imena, priimke, bili so v institucijah, bili so zato tam, da uredijo. Niso uredili, naj prevzamejo tudi breme stroškov. Vsak direktor podjetja, karkoli gre narobe, sam odgovarja. Nekateri so podpisovali menice, nekateri pridejo za govorniški oder pa govorijo "zagotavljam vam". Politiki to govorijo. S čim zagotavljajo politiki? S čim? So osebno menico podpisali? S čim jamčijo? S svojo hišo? Z ničemer. To je navadno blebetanje. In tukaj je problem. Problem je višina odškodnin. In jaz tu sledim mag. Matevžu Krivicu, ki mislim, da je en pokončen človek in je povedal, odškodnina je sramotna. Če smo toliko nespodobni, da v dvajsetih letih nismo bili tega sposobni narediti, potem pa zdaj plačajmo ali naj plačajo tisti, ki so za to odgovorni. Jaz nisem bil v nobeni instituciji sistema takrat, ki bi bila za to odgovorna in da bi bil posameznik odgovoren.

Poglejte, kaj se bo zdaj zgodilo. Spet govorimo, to bomo zdaj sprejeli, zakon bo sprejet, potem pa bodo sledile tožbe. Po mojih informacijah je že več kot tisoč tožb pripravljenih. Kdo bo plačal? Ali ne bi bilo bolj smiselno s temi ljudmi, ki so oškodovani, ki smo jim vzeli dostojanstvo, se pogajati tako dolgo, ne pa tožiti se, da bi se pogodili. Tisti, ki močno skrbi, kdo ima zasluge za kar koli, naj povem, da je dobro, da človek lahko normalno funkcionira, si priklicati v spomin staro ljudsko modrost: Krogla in medalja navadno ne zadeneta pravega človeka. Medalje si pripenjajo tisti, ki so najmanj zaslužni, krogle dobijo tisti, ki so najbolj zaslužni za dobrobit nečesa.

Novo krivice sejemo, nove krivice – in veste, ta seja je mogoče dobra zaradi tega, da se mi spomnimo, sprejeli smo uredbo o gradnji objektov, pa jo v enem mesecu spremenili. Imamo neko hibridno volontersko pripravništvo na sodiščih. Na sodiščih, si zamislite! In včeraj sem prejel kopico mailov, bom kakšnega za naslednjo sejo pripravil, kaj si ljudje mislijo. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:

Hvala lepa tudi vam.

S tem zaključujem razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjenih 21. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo pa na **15. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA**

O DAVKU OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade mag. Mateji Vraničar, državni sekretarki na Ministrstvu za finance.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Spoštovana gospa predsedujoča, spoštovani poslanke in poslanci!

Novelo Zakona o davku od dohodka pravnih oseb je Vlada potrdila v juniju letošnjega leta. Gre za krajšo novelo, ki ne določa novih institutov obdavčitve dohodkov pravnih oseb, ampak se rešitve nanašajo na že veljavne institute. Zagotovo najpomembnejša rešitev, ki jo prinaša predlog zakona, je rešitev v zvezi s splošno davčno stopnjo. Po predlogu se davčna stopnja v višini 17 %, ki velja za leto 2013, zadrži tudi za naslednja leta. Naj še enkrat posebej poudarim, gre za zadržanje veljavne stopnje in ne za zvišanje splošne stopnje davka od dohodkov pravnih oseb. V iskanju konsolidacijskih učinkov, ki bi enakomerno porazdelili breme konsolidacije javnih financ na različne predmete obdavčitve in davčne zavezance, se je vlada odločila za zadržanje stopnje na 17 %, ni pa posegla na področje davčnih olajšav. Te se ohranjajo v dosedanjem obsegu. Še naprej velja davčna olajšava za vlaganje v raziskave in razvoj v višini 100 % teh vlaganj in davčna olajšava za investiranje v opremo in neopredmetena sredstva v višini 40 % investiranega zneska.

Navedene olajšave so v preteklih letih pomenile znaten prihranek za gospodarstvo. Če primerjamo, v letu 2007, ko sta veljali obe olajšavi, vendar v omejenem obsegu, so podjetja obračunavala preko 1,1 milijarde davka od dohodkov pravnih oseb. Uveljavljala pa so za dobrih 125 milijonov evrov obeh olajšav. Znesek uveljavljenih olajšav se je v naslednjih letih povečeval do lani, ko je bilo uveljavljanje olajšave za vlaganja v raziskave in razvoj za 187 milijonov, za olajšavo za investiranje pa kar za 430 milijonov evrov. Ob upoštevanju davčne stopnje pomeni to skupaj 111 milijonov znižanja davčne obveznosti na račun investicijske olajšave in olajšave za raziskave in razvoj. Predvsem zaradi zvišanja investicijske olajšave in odprave zneskovne omejitve, se je t. i. efektivna davčna stopnja v letu 2012 iz statutarne 18-odstotne stopnje znižala na 12 %. Breme davka od dohodkov pravnih oseb, merjeno v deležu BDP, je v Sloveniji med najnižjimi v Evropski uniji in je za leto 2012 znašala 1,2 %, kar je več kot 2-krat manj, kot je bilo tehtano povprečje evropskih držav za leto 2011, to je 2,5 %. Ocenjujemo, da bo ohranitev davčne stopnje na višini 17 % za prihodek državnega proračuna v letu 2014 pomenila preprečitev znižanja tovrstnih prihodkov za približno 22 milijonov evrov, v letu 2015 pa še za dodatnih 25 milijonov.

Naj dodatno omenim še drugo pomembno rešitev, ki jo prinaša predlog zakona, to je rešitev glede t. i. instituta tanke kapitalizacije oziroma davčnega priznavanja obresti od povezanih oseb, če gre za zavezanca, pri katerem je razmerje med dolgom in kapitalom izrazito slabo. V tej noveli se nadgrajuje določba zakona v smislu zaščite davčne osnove. Z že uveljavljenimi določbami tega instituta in opisano nadgradnjo bo institut še celoviteje služil namenu, to je kot pravilo proti izogibanju plačilu davka in kot pravilo na področju transfernih cen. Druge spremembe ne pomenijo večjih vsebinskih razlik, pomenijo pa uskladitev z drugimi veljavnimi zakoni.

Spoštovani! Upošteva vse navedeno predlagam, da predlog zakona podprete v skladu s Poslovnikom Državnega zbora tako v drugi kot tudi v tretji obravnavi. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa tudi mag. Vraničar.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko, kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku odbora Bojanu Starmanu.

BOJAN STARMAN (PS DL): Hvala lepa za besedo, gospa podpredsednica in prav lep pozdrav vsem skupaj.

Odbor za finance in monetarno politiko je na svoji 19. seji dne 12. 9. 2013 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb, v drugi obravnavi, EPA 1303-VI, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada v rednem postopku.

Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je predloženi zakon proučila z vidika skladnosti z ustavo in pravnim redom ter z zakonodajnotehničnega vidika podala pisne pripombe k 2. in 7. členu. Odbor je bil seznanjen tudi z mnenjem Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance Državnega sveta, ki predloga ne podpira. K predloženemu zakonu so bili v roku vloženih amandmaj Poslanske skupine SDS k 5. in 6. členu z dne 5. 9. 2013. V razpravi je bil s strani članice odbora in poslanke SDS Romane Tomc predlagan tudi pisni predlog za amandma k 2. členu.

V razpravi so sodelovali predstavniki Ministrstva za finance ter Zakonodajno-pravne službe. Sekretarka je že obrazložila pred tem, čemu je namenjena ta sprememba. Glavna sprememba je v tem, da zniževanje davka od dohodkov pravnih oseb ustavimo na 17 %, veljavni zakon je predvideval v naslednjih v dveh letih še zmanjšanje postopno na 15 %. Imeli smo kar burno razpravo na to temo. V tej razpravi smo se opredelili do sprejetih amandmajev, ki jih odbor ni sprejel.

Odbor predlaga Državnemu zboru, da Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah

Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb sprejme v predloženem besedilu. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa tudi vam, gospod Starman. Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Najprej ima besedo Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke oziroma mag. Andrej Šircelj v njenem imenu.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa spoštovana podpredsednica. Spoštovana državna sekretarka s sodelavkami, kolegi in kolegice!

Bistvena rešitev tega predloga zakona je, da se davčna stopnja zadrži na 17 % in da se, tako kot je bilo prej predvideno, ne znižuje več kot do 15 % oziroma vsako leto za eno odstotno točko. Nadaljuje se politika nezniževanja davčnih stopenj ali z drugimi besedami povečevanja davčnih stopenj, kajti navsezadnje podjetniki, investitorji, tujci, domačini, tisti, ki še želijo nekaj proizvajati in investirati v tej državi, so se zmotili pri načrtovanju, ker bo vlada spremenila to davčno stopnjo. To seveda pomeni, da je davčno okolje nestabilno in navsezadnje, kot smo lahko prebrali v juliju mesecu, je gospod Akrapovič prekinil z večmilijonsko investicijo v Beli krajini tudi zaradi tega, ker je davčno in sicer poslovno okolje v državi nestabilno. Ker je nestabilno poslovno okolje in ker vlada nadaljuje s takšno politiko, bo tudi finančni učinek od tega davka veliko manjši. Če pogledamo danes finančni učinek, Bilten javnih financ, št. 7., 8. tega leta, je pobranega davka od dohodkov pravnih oseb v prvem polletju tega leta 62 milijonov. To je polletje. Če pogledamo letne podatke, v letu 2012 je bilo pobranega davka 576 milijonov, v letu 2011 667 milijonov in tako naprej. Dobička ni. In če davčne osnove ni, potem dejansko ni kaj obdavčevati, in ker ni kaj obdavčevati, bo tudi davčnih prihodkov vedno manj. Zaradi tega je že proračun za leto 2014, ki naj bi ga Vlada predložila Državnemu zboru oziroma sprejela v ponedeljek, takšne so napovedi, že danes nerealne. Že danes je nerealen in že danes bo potreben popravek proračuna, rebalans proračuna, ker so tudi prihodki dejansko ocenjeni previsoko, tako kot je tudi prihodek iz tega naslova 20, 22 ali 25 milijonov, kolikor je tukaj, glede na letos ali naslednje leto, enostavno ocenjen previsoko. Dobički padajo. Podjetja se zapirajo, stečajev je vedno več, nezaposlenih ravno tako. In to je pogubna davčna politika te vlade, ki enostavno ne dela drugega, kot da zvišuje davke. V takšnem nestabilnem okolju je dejansko izredno težko poslovati in zaradi tega bodo tudi prihodki v proračun manjši, kot se dejansko predvideva. Ne more se predvidovati, da bo bruto domači proizvod padel, na drugi strani bodo pa prihodki rasli, niti od davka na dodano vrednost, niti od davka od dohodkov pravnih oseb.

Zaradi tega v Slovenski demokratski stranki ne bomo podprli tega zakona. Pravzaprav mu nasprotujemo, ker s tem zakonom dejansko ne dobimo nič, dajemo pa izredno slab signal investitorjem, tako domačim kot tujim, tako domači javnosti kot tuji javnosti. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa tudi vam.

V imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov bo stališče predstavil Matevž Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Spoštovane in spoštovani!

Socialni demokrati rešitev, kot jo predlaga Vlada, podpiramo, tako kot smo nasprotovali zniževanju davka od dohodkov pravnih oseb, ko se je za ta ukrep odločala Janševa vlada. Takrat smo opozarjali na to, da bo zniževanje davka, četudi postopno, povzročilo velik izpad javnofinančnih prihodkov, ki jih bo potrebno uravnotežiti na drugačne načine.

Danes vemo, da samo na ravni letošnjega leta izpad davka predstavlja 170 milijonov evrov. To bi celo razumeli, da bi zniževanje tega davka bistveno vplivalo na povečanje konkurenčnosti našega gospodarstva in naše države. Pa ne. Najboljši primer za to je sosednja Avstrija, ki ima Corporate Tax postavljen bistveno, bistveno višje, pa je kot država in ekonomija bistveno konkurenčnejša. Razlogi za šibkost v naši konkurenčnosti so žal drugje. Če bi bilo to mogoče rešiti samo z vprašanjem tega davka, bi bila to izjemno lahka naloga.

Prav tako smo že ob nastopu teh ukrepov opozorili na dejstvo, ki ga ponavljamo tudi danes, ko se odločamo za to, da raven tega davka stabiliziramo nominalno na ravni 17 %, da je analiza učinka zmanjšanja davčne stopnje tega davka pokazala minimalni učinek na vse elemente bruto domačega proizvoda. Znižanje davčne stopnje davka od dohodkov pravnih oseb je kot takšno neučinkovito, še posebej v danih razmerah, ko veliko gospodarskih subjektov zgolj sanja o ustvarjanju dobička, pa ne zaradi ali vsaj ne izključno zaradi visokih davčnih obremenitev, ampak zaradi drugih razlogov, ki šibijo slovensko gospodarstvo. Znano je, da je ob nedavnem zdrsru Slovenije na lestvici konkurenčnosti kot ključni dejavnik tega zdrsra in kot ključna težava slovenskega gospodarstva pravzaprav zelo omejen dostop do virov financiranja. To pa je problem, na katerega je imel še do nedavno gospod Šircelj veliko vpliva.

Na majhen vpliv zniževanja davkov na zagon gospodarske rasti opozarjajo tudi analize tako Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj kot tudi Mednarodnega denarnega sklada. Ta vpliv pa je še posebej nizek v gospodarstvih, za katere je značilna njihova

odprtost in izvozna usmerjenost, kot je Slovenija. Trdimo, da je bil to eden od vsečnih, populističnih ukrepov prejšnje vlade, ki pa ni povečal ne povpraševanja in ne gospodarske rasti. Slovenija z njim ni pridobila ničesar, razen da je bistveno poglobila že tako zaostren javnofinančni položaj.

To je treba upoštevati še posebej, ko pogledamo, kakšna je dejanska, efektivna davčna stopnja, torej stopnja, po kateri podjetja ob ustvarjenem dobičku dejansko plačajo davek, ko nominalno stopnjo zmanjšajo za davčne olajšave. In ta je v Sloveniji na ravni 12 %. Seveda je treba opozoriti na to, da je treba izpad javnofinančnih prihodkov iz tega naslova uravnotežiti na drugačen način. Postavljam samo hipotetično vprašanje. Če bi se morebiti pred dvema letoma odločili zadržati stopnjo tega davka na ravni 20 %, izhajajoč iz izpada sredstev, v letošnjem letu morebiti ne bi rabili razmišljati ne o dvigu davka na dodano vrednost in ne o kakšnem drugem davku, ki utegnejo imeti za gospodarstvo bistveno hujše posledice kot znižanje nominalne stopnje davka oziroma ohranitev stopnje tega davka na ravni kot velja v letošnjem letu.

Socialni demokrati bomo zato kot znak enega razuma, logičnega ravnotežja med različnimi ukrepi ta predlog zakona podprli.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Gospod Marko Pavlišič bo predstavil stališče Poslanske skupine Državlanske liste.

MARKO PAVLIŠIČ (PS DL): Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovana gospa državna sekretarka s sodelavkama, cenjeni zbor!

Predlog zakona ohranja obdavčitev dohodka pravnih oseb v prihodnjih letih na enakem nivoju, kot je le-ta letos, in bo tako nižja, kot je bila lani. Ostala bo na nominalni ravni 17 %, efektivno pa to pomeni precej manj, pod 12 %. Obdavčitev dohodka pravnih oseb je le ena sestavina poslovnega okolja in pri takšni efektivni stopnji še zdaleč ne najpomembnejša. Precej pomembnejša je stabilnost, tudi politična, predvidljivost, učinkovitost javne uprave, trg dela, delujoč bančni sistem, razviti trg kapitala in še bi lahko našteval. Že majhna sprememba na kateremkoli od teh področij bo pomenila bistveno več kot dodatno znižanje obdavčitve za procent ali dva. Upam, da bomo kmalu lahko poročali tudi o izboljšavah na vseh omenjenih področjih, da bomo dejansko izpolnili tudi temeljno zavezo, ki smo jo sprejeli v koalicijskem dogovoru, to pa je narediti vse, da se krivulja gospodarske aktivnosti končno obrne navzgor. Marsikaj smo že spremenili, če sem natančen pol točk iz koalicijskega dogovora, ki se nanaša na zagon gospodarstva. Upam, da bo efekt tega tudi čim prej viden.

V Državlanski listi bomo predlog zakona podprli. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

V imenu Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke pa bo stališče predstavil gospod Franc Bogovič.

FRANC BOGOVIČ (PS SLS): Lep pozdrav, spoštovana podpredsednica, spoštovani kolegi in kolegi, državna sekretarka!

Govorimo o spremembi davka od dohodkov pravnih oseb in o ideji, da se sedanja stopnja 17 % zaustavi na tem procentu, ne pa, da bi, kot prvotno, v naslednjih dveh letih padla najprej na 16 in v nadaljevanju na 15 %. Kaj je razlog? Iz vladnega gradiva je iskanje novih virov za proračun. Gre še za eno postavko v nizu tistih, ki zapolnjujejo tisto eno tretjino finančne proračunske konsolidacije naše države, kakor je zapisano v programu stabilnosti in kakor tudi rada pove predsednica Vlade, kaj vse smo že naredili v tej eni tretjini. To je tista ena tretjina, kjer bi naj pobirali nove davke. Za 180 milijonov se pričakuje izplena iz povečanja davka na dodano vrednost, iz dohodninske lestvice, ki jo danes obravnavamo, pričakujemo 20 milijonov več davka v naslednjem letu, iz dobička pravnih oseb novih 20 milijonov. Na poti v parlament ali pač ne vem kje, pa je tudi ta zloglasni davek na nepremičnine, kjer so pričakovanja po novih 200 milijonov evrov. Če to seštejemo, je skupaj to 420 milijonov davkov. Veliko manj, spoštovana koalicija, ste bili zaenkrat uspešni pri tistih dveh tretjinah, kakor ste napovedali, kjer naj bi se pri racionalizaciji javne porabe kaj zgodilo. Najbrž se je na tem področju bistveno težje uskladiti v koaliciji, kot slišimo, zagotovo pa, ker smo danes slišali, da je bila bivša koalicija, ki je ta zakon sprejela, vsečna gospodarstvu, najbrž tudi vi ne želite biti vsečni in želite predvsem govoriti tisto, kar se lepo sliši, ne pa tisto, kar bi bilo treba govoriti v teh časih, govoriti v državi, ki je v resnih stiskah in bi se morala odgovorno obnašati. Kakšno sporočilo dajemo s to spremembo? To, kar je bilo danes že tu izpostavljeno, spreminjamo naše davčno okolje, spreminjamo ga na slabše. Danes smo to slišali s strani državne sekretarke, koliko je bila država oškodovana, ker na dveh področjih: razvoj, raziskave in na investicijah je bilo za 600 milijonov investicij, iz tega pa 111 milijonov manj davka. Spoštovani kolegi in kolegi, trdno sem prepričan, da bomo v naslednjih petih letih od teh 600 milijonov investicij pobrali v pokojninsko blagajno, v zdravstveno blagajno, v prispevke, konec koncev čez nekaj let tudi v davek od dobička bistveno več, kot je teh 111 milijonov, predvsem pa bodo imeli naši ljudje delo in gospodarsko okolje, neko spodbudo. Sam sem bil zelo vesel pogovora z direktorjem Krke, ki je omenil, da je v letu 2012 ravno zaradi takšne odločitve in zaradi tako spreminjenega davčnega okolja investicijo, ki jo izvaja v občini, v kateri sem županoval, izpeljal v dveh fazah takoj na začetku, 95 milijonov evrov investicije ne 60 milijonov. Zelo razočaran sem bil in

žalosten, ko sem slišal že znano izjavo gospoda Akrapoviča, da v takšnih časih ne bo vlagal v Beli krajini, ker država iz dneva dan spreminja to poslovno okolje na slabše.

Spoštovani kolegice in kolegi, če mislimo, da bomo na takšen način rešili državo, se zelo bojim, da temu ne bo tako. Mogoče celo lahko na papirju zaprete proračun v začetku oktobra. Dvomim, da boste konec oktobra, ko bomo dobili na mizo še ceno, ki jo bomo plačali za slabe kredite v bankah in bo treba to vkalkulirati, iti na finančne trge, mogoče je tudi pametno iti čim prej po zaupnico v parlament, ne takrat, ko bodo vsa dejstva znana. Bojim pa se, da je to samo en korak, en žebelj več v krsti, ki jo zabijamo in tudi s spremenjenim davčnim okoljem slabšamo pogoje za gospodarjenje v državi. Pozabili ste tudi to omeniti, da tiste najbolj razvite države imajo 15-odstotni davek za mala podjetja, za velika je drugačen. Tudi zelo težko se mi primerjamo z državami, kot so Avstrija, Nemčija, Finska, Velika Britanija, Belgija. Nekaj let nazaj smo se še lahko, žal danes ne. Danes je s tistimi, ki se borijo za preživetje in tudi naredijo ukrepe za to, da bi zvbili v svoje okolje tiste, ki bi prišli od drugod, predvsem pa, da ne bomo naših ljudi spravili zunaj naših meja, tistih, ki bi se morali ukvarjati z gospodarstvom, bodisi mlajših ali pa tistih, ki že nekaj let tu ustvarjajo. Mi tega predloga ne bomo podprli.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

V imenu Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije bo stališče predstavil gospod Ivan Hršak.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica. Spoštovana državna sekretarka s sodelavkama, spoštovane kolegice in kolegi!

Predlog novele zakona, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb, je za Poslansko skupino DeSUS sprejemljiv in ga bomo soglasno podprli. Predlagatelj je zakonske rešitve argumentiral, in to po naši oceni strokovno in celovito. Povsem sprejemljive in utemeljene so rešitve, ki se nanašajo na obravnavo prihodkov v postopku prisilne zakonodaje, saj gre za prilagoditev novim insolventnim določilom na davčni institut tanke kapitalizacije, ki predstavlja zaščito davčne osnove in administrativno poenostavitev, in pa na prilagoditev novi pokojninski zakonodaji. Največ govora in tudi nasprotovanj je v zvezi z višino davčne stopnje. Namreč v letu 2006 je bilo določeno, da se splošna stopnja davka postopno znižuje s 25 na 20 %. V letu 2012 je bilo zopet določeno postopno zniževanje davčne stopnje z 20 na 15 %, kar pomeni, da bo v letu 2014 veljala 15 %, v letu 2015 pa 15 %. Predlog vlade pa je, da se stopnja davka fiksno določi v višini 17 %.

Povsem normalno je, da vlada teži k zajezitvi padanja višine davčne stopnje, medtem

ko gospodarstvo temu nasprotuje. Vendar moramo pri tem upoštevati, da so predvidena zniževanja davčnih stopenj v prejšnjih letih temeljila na podlagi zagotovitve dodatnih sredstev predvsem tistemu delu gospodarstva, ki v oteženih gospodarskih razmerah posluje pozitivno, in s tem omogočiti zagon gospodarske rasti. Dolgoletna kriza je seveda povzročila tudi poslabšanje javnofinančnega stanja. Napovedi gospodarske rasti niso ravno obetajoče.

S ciljem vzdržnosti javnih financ bo Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije podprla to rešitev. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

V imenu Poslanske skupine Nove Slovenije bo stališče predstavil gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospa podpredsednica. Spoštovana gospa državna sekretarka s sodelavkami, spoštovane kolegice in kolegi!

Ne morem mimo tega, da ne bi povedal, da sem hudo zaskrbljen, globoko zaskrbljen, ko mi še vedno odmeva včerajšnje odgovarjanje predsednice Vlade gospe Alenke Bratušek na poslanska vprašanja opozicije. Tako je rekla: "Poiskati za gospodarsko rast najmanj negativne ukrepe, ki bodo omogočili konsolidacijo javnih financ." Se pravi, to se bere lahko tudi tako, da bodo ukrepi negativni, vseh teh 338, ki jih je pripravljenih, to beremo v dnevnem časopisju, da pa vlaga vlada veliko naporov, da bi bili ti ukrepi čim manj negativni. Če kdo razume, da se z negativnimi ukrepi da povečati gospodarsko rast, potem prosim, da nam to tudi pojasni. Poglejte, dr. Kraljič poziva k pospešitvi reform v Sloveniji. Merklova na prvem povabilnem govoru poziva Slovenijo k pospešitvi reform. Kje so reforme? To so neki ukrepi, neki zakončiči, ampak nikjer konkretnih reformnih ukrepov. Jaz ne vem, kdaj bomo lahko s temi ukrepi zagnali gospodarstvo, ki je ključnega pomena. Močno gospodarstvo so zagotovljene finance oziroma zagotovljene pokojnine, močno gospodarstvo je tudi dobra socialna politika. Ampak, kolegice in kolegi, za gospodarski zagon je potrebna razbremenitev gospodarstva. Tega dejstva se v Novi Sloveniji dobro zavedamo. Prejšnja vladajoča koalicija, v kateri je sodelovala Nova Slovenija, je v enem od pomembnih ukrepov na tem področju znižala davčno stopnjo od dohodkov pravnih oseb z 20 % na 15 %, s tem da je znižanje davčne stopnje potekalo postopoma. Z znižano davčno stopnjo se je zasledoval cilj, da se gospodarstvu zagotavljajo dodatna prosta sredstva in se omogoča, da se ta prosta sredstva usmerijo v povečanje gospodarske aktivnosti. In kar je najpomembnejše, domačim in zlasti tujim investitorjem je bil poslan pomemben signal, da so v Sloveniji zagotovljeni konkurenčni pogoji poslovanja. Ponovno zviševanje davčne stopnje

davka od dohodkov pravnih oseb na 17 % ne podpiramo. Slovenija postaja na ta način za potencialne investitorje manj zanimiva ne le zaradi same davčne stopnje, pač pa je zaskrbljivo dejstvo, da bodo ta ukrep v gospodarstvu razumeli na način, da se zakonodaja v Sloveniji kar naprej spreminja in nismo sposobni zagotoviti varnega in stabilnega poslovnega okolja. Torej nismo primeren prostor za nove investicije ali portfeljske naložbe.

V predlogu sedanjih sprememb in dopolnitev Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb je kot razlog za zvišanje davčne stopnje naveden javnofinančni položaj države. V Novi Sloveniji menimo, da predlagatelj zasleduje le kratkoročne cilje, ki bodo z novelo tega zakona verjetno doseženi. Dolgoročno pa pomeni ta sprememba manj investicij in počasnejšo gospodarsko rast ter posledično manjše javnofinančne prilive, na koncu dodajamo še, da način reševanja javnofinančnega primanjkljaja, kot ga vodi sedanja vlada, je napačen. Večina ukrepov je skoncentrirana na prihodkovno stran, bistveno premalo pa je vlada naredila na odhodkovni strani, zlasti pri racionalizaciji državne in javne uprave. Prav na tem področju je po prepričanju Nove Slovenije še veliko rezerv.

Poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb ne moremo podpreti. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

In še zadnja predstavitev. Poslanska skupina Pozitivne Slovenije in gospod Jerko Čehovin v njenem imenu.

JERKO ČEHOVIN (PS PS): Hvala, gospa podpredsednica. Lep pozdrav državni sekretarki s sodelavkam! Spoštovani!

V tem komornem vzdušju bom podal tudi naše stališče. V razpravah na matičnem delovnem telesu pa tudi nekaterih predstavitev smo poslušali in prepričan sem, da bomo danes še kar nekajkrat slišali, da vlada dviga davke in s tem duši gospodarsko rast. Seveda pri tej noveli zakona temu ni tako. Povedal bom pa tudi, zakaj ne.

Sama novela zakona zasleduje štiri poglobitve cilje, od katerih bomo večino časa v razpravi posvetili napovedani določitvi stopnje davka v višini 17 %. Kot vemo, s tem ustavljamo napovedano dinamiko nižanja stopnje davka in poudarjam, ustavljamo, in ne višamo, kot bi nekateri tu zbrani želeli predstaviti. Mimogrede, stopnja davka za letošnje leto je 17 %, lani je bila 18 %, kar dejansko pomeni, da se bo ta stopnja prihodnje leto ohranila na isti ravni, in to želim zelo jasno poudariti. Pomembno za razumevanje, zakaj ustavljamo nižanje stopnje davka na 17 %, je razumevanje dveh pojmov, to sta nominalna stopnja in efektivna stopnja. Efektivna stopnja je tista stopnja, po kateri se,

ko se upoštevajo vse olajšave in subvencije, davek tudi v resnici plača. V našem primeru imamo nominalno stopnjo predvideno 17 %, efektivno pa je 12 %. To pomeni, da je dejanska obremenitev dobička samo 12 %. In če pogledamo primerjalno še k nekaterim državam, s katerimi, govorimo, da smo sicer neprimerljivi, ampak tudi oni verjetno, ne vem, če bi videli, da bi kar drvel kapital notri, ne bi recimo Nizozemska in Belgija imeli 35-odstotno stopnjo, Nemčija 25-odstotno, Italija in Avstrija kot sosednji državi pa 23-odstotno.. Nižjo stopnjo v Evropski uniji imajo tri države, in sicer Ciper in Bolgarija 10 % in Estonija 15 %. Kaj to pomeni? Da smo tukaj želeli ohraniti to stopnjo tudi drugo leto zaradi tega, ker dejansko tudi v praksi se ni izkazalo, da bi samo nižanja davka avtomatsko privedlo do povečanja investicij. In glede na to, da davčne osnove kot take ni, za tistega, ki ima izgubo, je čisto vseeno, ali je stopnja 90 % ali 1 %, za tiste, ki pa so espeji, pa tako ali tako niste nič naredili, in tudi zdaj se nič ne spreminja. Espeji plačajo davek kot fizične osebe – na dohodek, in to pomeni, da ta stopnja, ko toliko govorimo, da smo morda največ pravnih subjektov s področja gospodarstva pustili, da so ostali tam, kjer so. Razprava v smeri, da konkurenčnost naših podjetij pada zaradi davčne obremenjenosti, na tem mestu vsekakor ni primerna. Novela Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb pa posega tudi na področje instituta tanke kapitalizacije in predstavlja razširitev definicije oseb, ki zapadejo pod pravilo tanke kapitalizacije. Mišljene so povezane osebe in posebej tako imenovana sestrška podjetja ali družbe. Tukaj je tudi predlagana poenostavitev v zvezi z izračunom povprečnega stanja kapitala, da se povprečje izračuna iz stanj kapitala na začetku in na koncu davčnega obdobja, ki bo odpravila določene anomalije v davčnih nadzorih. Prav tako prinaša marsikatero administrativno razbremenitev. Cilj, ki ga dopolnitev instituta tanke kapitalizacije zasleduje, je predvsem zaščita davčne osnove pa tudi administrativna poenostavitev. Novela prinaša še davčno uravnavo prihodkov oziroma odhodkov iz naslova odpisa dolga v postopkih prisilne poravnave z Zakonom o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju. Določene ukrepe, ki jih novela Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb prinaša, je Vlada predstavila v nacionalnem reformnem programu in programu stabilnosti. V obeh dokumentih, ki sta mimogrede bila / nerazumljivo/ Evropske komisije.

Ker v Poslanski skupini Pozitivna Slovenija verjamemo, da je treba breme javnofinančne konsolidacije prinesiti na vse segmente družbe in ker verjamemo, da je predlagana rešitev taka, da ne bo dodatno bremenila sicer že tako šibkega gospodarstva, predlog novele podpiramo.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Tako smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Matično delovno telo k predlogu zakona ni sprejelo nobenega amandmaja. Poslanska skupina SDS pa je na podlagi sedmega odstavka 135. člena Poslovnika Državnega zbora amandma vložila k 7. členu oziroma h končni določbi predloga zakona.

Zato prehajamo na razpravo o 7. členu predloga zakona in vložnem amandmaju, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vložnega amandmaja z dne 23. september 2013.

V razpravo bom torej dala 7. člen ter amandma Poslanske skupine SDS in prosim, da se pri razpravi držimo razprave o 7. členu. Začenjam razpravo. Prosim za prijavo. Prijavljena imamo dva razpravljavca. Bomo potem še enkrat dali v razpravo, če so bile težave.

Gospod Jerko Čehovin, izvolite.

JERKO ČEHOVIN (PS PS): Tega amandma ne podpiramo. Podprli bi ga v primeru, če bi prišlo do tega, da bi se recimo gospodarska rast v Sloveniji povečala za 3 %. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Gospa Aleksandra Osterman, izvolite.

ALEKSANDRA OSTERMAN (PS PS): Hvala za besedo, gospa podpredsednica.

Od sprejetja davčne reforme, to je od leta 2006, se je davek od dohodka postopno zniževal, in sicer od 25-procentne stopnje na 20-procentno in potem v letu 2012 smo imeli 18-procentno stopnjo, v letu 2013 pa 17-procentno stopnjo. Novela omenjenega zakona je predvidevala, da bi se davek postopno zniževal, in sicer v letih 2014 in 2015 za eno odstotno točko, tako naj bi imeli v letu 2015 15-procentni davek od dohodkov pravnih oseb. Ker pa se je državna blagajna v letih tudi nazaj spraznila, je treba slediti ciljem javnofinančne konsolidacije. Strinjam se, da bi bilo za gospodarstvo bolje in tudi za gospodarstvenike, vsi gospodarstveniki bi najraje videli, da je ta stopnja nižja ali da je sploh ni. Tukaj pa se moramo zavedati, da le gospodarski subjekti, ki ustvarjajo dobiček, se pravi poslujejo solidno v teh težkih časih, so le oni zavezani oziroma zavezani so vsi gospodarski subjekti, plačajo ga pa le tisti, ki ustvarjajo dobiček. Zato naj na tem mestu omenim, da ne velja trditev, da naša vlada zvišuje davke. Naša vlada želi ta omenjeni predmetni davek zgolj stabilizirati. Pomembno je tudi poudariti, da sledimo tudi ostalim deležem Evropske unije, ki so v času recesije, gospodarske krize ustavile padanje davkov, tako tudi omenjeni davek. Naj omenim, da je na Češkem 19-procentna stopnja omenjenega davka, v Nemčiji 25-procentna, v Avstriji in Italiji 23-procentna. Tako lahko trdimo, da imamo eno

najnižjih stopenj v Evropski uniji. Treba je tudi omeniti razliko med nominalno in efektivno davčno stopnjo. Če je nominalna davčna stopnja 17 %, je efektivna ob upoštevanju subvencij in olajšav le še 12 %. Tako da pomislek, da naša vlada duši gospodarstvo s stabilizacijo tega davka, nikakor ne drži.

V Pozitivni Sloveniji in tudi sama bomo ta davek podprli. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Mag. Mateja Vrničar, izvolite.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa za besedo.

S predlaganim amandmajem se obe bistveni vsebinski rešitvi predloga zakona zamikata z uveljavitvijo na čas, ko bo gospodarska rast v Sloveniji preseгла 3 % bruto domačega proizvoda. To pomeni, da se v tem trenutku, ko davčna uprava zaznava nepravilnosti pri financiranju z dolžniškim kapitalom v primerjavi s sofinanciranjem z lastniškim kapitalom ne bo mogoče lotiti nepravilnosti, ki so bile zaznane zaradi tega, ker določba, ki je v zakonu, dopušča, da se s spretnimi manevri lahko tudi na področju davka od dohodkov pravnih oseb neupravičeno znižuje davčna osnova. S tem bo v bistvu omejena tudi možnost, da se z ukrepi za izboljšanje pobiranja davka izognemo kakršnemu koli bodočemu zviševanju nominalnih davčnih obremenitev.

Z zamikom uveljavitve 60. člena predloga zakona pa bi se pravzaprav vsebinsko zaenkrat uveljavila še vedno v naslednjem letu nižja davčna stopnja. Ko pa bi dosegli 3-procentno gospodarsko rast, bi se ta davčna stopnja naenkrat povišala na 17 %. Upoštevale vsebino, ki jo prinaša predlagani amandma, teh predlaganih rešitev sprememb v predlaganem zakonu ne moremo podpreti, saj se s predlaganim amandmajem izničujejo cilji, ki jih želimo s predlogom zakona doseči. Obžalujem, da je bila moja uvodna razprava ocenjena, kot da navajam podatke o oškodovanju državnega proračuna, vendar moramo se zavedati, da je uveljavljanje davčnih olajšav, in to pomeni tako imenovane davčne potroške, dejansko posredno zagotavljanje, da se določena sredstva zadržijo v gospodarstvu in se ne poberejo v državni proračun. V lanskem letu je bilo, tako kot sem že navedla, skoraj 200 milijonov olajšav za investicije v raziskave in razvoj in skoraj 430 milijonov olajšav za investiranje za običajne oziroma za redne investicije. Te rešitve se ohranjajo tudi v prihodnjem letu in lahko tudi v prihodnjem letu pričakujemo iz tega naslova zmanjšanje davčne obveznosti davčnih zavezancev za cca 110, 111 milijonov evrov, tako kot v letošnjem letu, ob predpostavki, da bo obseg uveljavljanja tovrstnih olajšav ostal nespremenjen. Ko torej tehtamo, kateri ukrep je manj škodljiv za gospodarstvo, ali zadržanje davčne stopnje na obstoječem nivoju ali pa

poseg v davčne olajšave, kar so nam priporočale nekatere mednarodne organizacije, Mednarodni denarni sklad in pa tudi Evropska komisija, smo se pač morali odločiti za manj slabo rešitev, to je za zadržanje davčne stopnje. Predlagamo, da se amandma ne podpre. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Ker je bila še izražena želja po razpravi, ponovno odpiram razpravo in vas vabim, da se prijavite. Razprava je odprta. Hvala lepa. Prijavljenih je sedem razpravljavcev.

Gospod Andrej Vizjak, izvolite.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Najprej bi izpostavil, da je najbolj učinkovit spopad s sivo ekonomijo zniževanje davkov, kajti s tem pritegnemo vse, ki nelegalno opravljajo bodisi dejavnost bodisi se izogibajo obdavčljivemu prihodku. Seveda jih na nek način privabimo, da to legalno počnejo. Če nizke davčne obremenitve nadgradimo z učinkovitim ukrepanjem oziroma nadzorom, potem dejansko lahko bistveno znižamo sivo ekonomijo. Ta vlada je napovedala spopad s sivo ekonomijo, hkrati pa ne sprejema te osnovne logike. Ta logika lahko v končni fazi tudi prinese več davčnih prihodkov ob nižjih davčnih stopnjah, ker je seveda več davčnih zavezancev in posledično je seveda tudi več davka. To se pravi, od večje količine plačnikov se lahko z nižjimi stopnjami pobere več, kot pa od tistih nekaj, ki davek še plačujejo. Zato menim, da je najslabše sporočilo tega predloga vlade in seveda našega amandmaja, s katerim želimo ta predlog vlade izničiti vsaj za naslednje leto, to, da ohranimo padanje splošne davčne stopnje, kot je bilo zamišljeno, se pravi prihodnje leto na 16 %. Res ne morem razumeti, da ta osnovna logika v vladi ni spoznana. Kljub nekemu zapriseženemu boju zlasti nekaterih koalicijskih strank tu zavestno prisegate v ohranjanje te davčne stopnje na 17 % in ne prisegate na to, da bi se ta stopnja zniževala postopno še prihodnji dve leti.

Jaz tudi soglašam z vsemi tistimi, ki pravijo, da je javnofinančno gledano ta ukrep vlade relativno simboličen, ker je pobranega davka o dohodkov pravnih oseb vse manj in ga bo ob takšni politiki vlade tudi še v prihodnje vse manj. Je pa pomembno slabo in negativno sporočilo. Vlada se je v preteklih davčnih reformah zavezala znižati splošno davčno stopnjo na ugodnih 15 odstotnih točk davka, kar se danes anulira, kljub temu da je gospodarstvo še vedno v recesiji in kljub temu da ni nobenih neposrednih tujih investicij.

Če nekoliko pogledamo v ukrepe vlade Alenke Bratušek v tem relativno kratkem obdobju pol leta, lahko ugotovimo kar deset, približno deset sem jih naštel, dodatnih obremenitev za gospodarstvo ali pa vsaj

nepreprečitve padanja, kot je ta konkreten primer, obremenitev za gospodarstvo, kot je bilo doslej zamišljeno.

Prva stvar je zvišanje stopnje DDV, nižje z 8 in pol na 9 in pol, višje z 20 na 22. Potem druga stvar, ki tangira zlasti kmetijsko gospodarstvo ali del gospodarstva, povezanega s kmetijstvom, je višji katastrski dohodek za prihodnje leto za 10 %, kar je bilo z novelo potrjeno. Potem je Zakon o davku od srečk, dvig 10 % od prodajne vrednosti srečk, nov davek. Kot tretje pa se dražijo sodne takse. Potem v pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja se zvišujejo takse ob vložitvi zahtevka za revizijo. Potem se napoveduje, kar je že sedaj dejstvo, očitno nov davek na nepremičnine, ki bo drastično posegel v davčno obremenitev gospodarstva in tudi ostalih. Potem sedem je ta konkreten ukrep, ki je danes tu pred nami. To se pravi, da se splošna stopnja davka od dohodkov pravnih oseb ohranja na višini 17 %, čeprav bi se po veljavnem zakonu postopno znižala na 15 %. Potem imamo ob naslednji točki odpravo tega avtomatičnega usklajevanja zneskov davčnih olajšav in dohodninske lestvice, kar lahko pomeni samo dvoje. Ali bodo nižje neto plače ali bodo pa ob istih neto plačah višji stroški dela oziroma bruto plače. Drugega rezultata tistega predloga, ki ga bomo naprej obravnavali, ni. Potem imamo tudi napovedano zdravstveno reformo, dvig prispevkov za nekatere kategorije. In kot deseto imamo dvig cene vinjet tako za osebna vozila, za dobrih 10 %, kot za kombije, ki jih pretežno uporablja gospodarstvo, za več kot 100 %.

10 ukrepov, spoštovana državna sekretarka, ki vsi negativno vplivajo na gospodarstvo. Naše gospodarstvo je pa eno redkih, ki je še v recesiji. Glede na to, da že okreva evropsko gospodarstvo, res ne morem razumeti da ste se na tak način lotili odprave krize in s tem tudi prisegate, da boste na ta način zagnali gospodarstvo. Ta vlada se je očitno lotila reševanja problema tako, kot se praktično nobena v Evropski uniji ni, da dodatno bremeni gospodarstvo, da se je odpovedala nadaljnjim rezom v javnem sektorju in s tem na ta način misli uravnotežiti javne finance. To bo lahko na videz uspelo ob sprejetem proračunu, dejansko pa se bo izkazalo, da bo luknja v prihodnjem letu še večja, kajti na tak način bo gospodarstvo samo še pešalo, manj ustvarjalo in posledično bo tudi manj davčnih prilivov.

Spoštovani! Z amandmajem Slovenske demokratske stranke želimo to norijo, moram reči, davčno norijo vlade nekoliko omiliti, želimo preprečiti dodatne posege v okolje, tako davčno kot siceršnje okolje v tej državi, ki očitno ne obrodi gospodarskih sadov, s tem želimo tudi jasno sporočiti, da gospodarstvo zahteva ukrepe za rast, ne pa ukrepe za umiranje gospodarstva. Če bomo res tako nadaljevali, nam vsem skupaj bog pomagaj.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Zdaj ima besedo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospa podpredsednica. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovana gospa državna sekretarka!

Počasi nekako sestavljamo koncept reševanja gospodarstva oziroma spodbujanja gospodarske rasti in ustvarjanja boljšega poslovnega okolja, kot ga razume ta vlada. In razumem, da je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb samo eden od zakonov oziroma od 338 negativnih ukrepov za izboljšanje poslovnega okolja. S tem amandmajem dejansko se želi ta negativnost ukrepa vsaj nekoliko ublažiti, morda celo negativni predznak spremeniti v pozitivni predznak, zato je smiselno, da se ta amandma podpre. Poslanska skupina Nove Slovenije bo ta amandma podprla. Jaz se sprašujem, kdaj bomo začeli v Sloveniji, če lahko tako rečem, častiti dve pomembni vrednoti, kar zadeva gospodarsko rast, to sta varčnost in podjetnost. Varčnost pa je seveda stvar odhodkovne strani državnega proračuna. Problem je v tem, da se obremenitve gospodarstva samo povečujejo, da se seštevajo. Kolega Vizjak je prej naštel kar nekaj ukrepov, kar nekaj davkov, ki bremenijo gospodarstvo. Prihajajo še novi. Gospodarstvo in tudi sam sem izredno zaskrbljen, kaj bo šele prinesel davek na nepremičnine.

Tako da pozivam, kolegice in kolegi, da ta amandma podpremo in ta negativni ukrep vlade vsaj nekoliko nevtraliziramo. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Besedo ima gospa Romana Tomc.

ROMANA TOMC (PS SDS): Hvala lepa za besedo, spoštovana podpredsednica. Gospa državna sekretarka s sodelavkami, kolegice in kolegi!

Ta predlog, ki ga je predložila vlada v Državni zbor, je pomembno sporočilo za slovensko gospodarstvo. Pomembno sporočilo v tem smislu, da gospodarstvo lahko pričakuje, da bodo pod to vlado razmere zanje vedno slabše in slabše. Večkrat je bilo omenjeno pri mojih predhodnih razpravljavcih, pa tudi državna sekretarka je to omenila, da s tem predlogom ne povišujemo davka na dohodek pravnih oseb. Ne drži. Posredno ga povišujemo. Pa ne z zniževanjem oziroma zaustavitvijo davčne stopnje, ampak s t. i. tanko kapitalizacijo, ki jo mnogi ne razumejo prav dobro, ker je to zapleten institut, vendar državna sekretarka je to povedala zelo jasno v jeziku, ki ga sicer uporablja Ministrstvo za finance. Rekla je, da bodo s tem zaščitili davčno osnovo. Zaščititi davčno osnovo v jeziku financerjev pomeni povišati davek. Podjetniki oziroma družbe ne bodo mogle v celoti upoštevati kot davčno

priznan odhodek obresti od najetih kreditov v določenih primerih. Jaz se strinjam, da je ta institut potreben, ker je v praksi mnogokrat prihajalo do izogibanja, predvsem pri velikih multinacionalkah. Ampak to, kar je zdaj ministrstvo naredilo pa s tem predlogom sprememb, pa pomeni, da si je olajšalo delo pri nadzoru, kar je že zdaj omogočeno, da v nadzoru polovijo vse tiste, ki skušajo zakon izigrati, vendar je na drugi strani zagrenilo življenje mnogim, mnogim malim podjetjem. Točno tistim malim podjetjem, katerim mag. Stepišnik na drugi strani obljublja 500 milijonov evrov nekih sredstev, subvencij, garancij in tako naprej. Točno ta podjetja bodo prizadeta v teh primerih, če bo upoštevan, ne dvomim, da boste izglasovali takšen predlog zakona, ta predlog. In v tem smislu se pomembno dviguje davčna osnova, to se pravi davčna obremenitev za mala podjetja.

Poglejte, položaj slovenskega gospodarstva je, tako kot so mnogi dejali, zares slab. AJPES v svojih poročilih za leto 2012 ugotavlja, da se je zelo poslabšalo poslovanje družb, da je njihov neto dobiček v primerjavi z prejšnjim letom, to se pravi z letom 2011, padel na vsega eno tretjino. To se pravi, pravzaprav ni skoraj ničesar več, od česar bi lahko še pobirali davke. Pri tem, da davčni prihodki iz tega naslova padajo, ima še najmanjši pomen davčna stopnja. Zakaj davčni prihodki padajo? Ker ni davčne osnove, od katere bi lahko davek obračunavali. In res je, simboličnih je teh 22 milijonov evrov, čeprav vsak milijon v tej situaciji prav pride, pa vendar sem jaz že na odboru naredila eno primerjavo, koliko predstavlja teh 22 milijonov evrov. 18 milijonov evrov bo država namenila samo za izpopolnjenje evidenc in informacijske baze na Geodetski upravi. To se pravi skoraj toliko, kot poberemo davka od dohodkov pravnih oseb. In vsi, ki omenjate, da je učinkovita davčna stopnja v Sloveniji zelo nizka, res je, ampak to je parcialno gledanje. To pomeni ne videti gozda, ampak gledati samo eno drevo.

Velikokrat ste tudi v preteklosti primerjali davčne stopnje DDV, ostalih davkov z drugimi državami in argumentirali, da je to pri nas relativno na nizkem nivoju. Pa vzemimo recimo Madžarsko, ki ste jo tudi dajali za primer, da imajo stopnjo DDV 27 %, mi pa smo 22 %. Drži. Ampak zraven ste pozabili povedati, da velja na Madžarskem enotna davčna stopnja in da so vsi dohodki obdavčeni po 16 % ter da ne poznajo nobene lestvice. To se pravi, ko operirate s temi podatki o nizki obdavčitvi gospodarstva in tudi sicer ljudi v Sloveniji, je treba gledati celoto. Ne drži, da so davki v Sloveniji nizki. Zakaj bi potem vendarle Gospodarska zbornica v imenu gospodarstva kar naprej opozarjala, da je treba znižati davčne obremenitve. Pred nekaj dnevi smo že imeli takšen manjši incident v Državnem zboru v zvezi s komentiranjem dokumenta, ki ga je pripravila Gospodarska zbornica, Kisik za

gospodarstvo. Jaz upam, da ste ga potem vsi prebrali in da ste opazili, da je razdeljen v štiri sklope. V prvem sklopu, na prvem mestu gospodarstvo pričakuje davčno razbremenitev. Ravno nasprotno od tega, kar delamo danes oziroma delate danes, kajti mi ne bomo podprli takšnih rešitev, menimo, da so škodljive za gospodarstvo, in menimo, da ne bodo pripeljale gospodarstvo na pot ponovnega razvoja in oživitve njihovega poslovanja.

Dejstvo je, da s tem slabšamo konkurenčno sposobnost gospodarstva. Dejstvo je, da s tem dajemo signal, da na odhodkovni strani proračuna nismo pripravljene narediti dodatnega napora, da bi pogledali, kje so še kakšne rezerve, kje se lahko še odhodki znižajo predvsem na račun racionalizacije, recimo v javnem sektorju, pa pri tem ne mislim samo na zmanjševanje plač. Predvsem mislim tukaj na neracionalno porabo v okviru javnega naročanja. Mnogo mnogo maneverskega prostora je še tukaj, na drugi strani pa ta vlada, kot je že moj kolega Andrej Vizjak povedal, pravzaprav ubira pot oziroma linijo najmanjšega odpora in z vsakim ukrepom direktno ali posredno obremenjuje gospodarstvo in obremenjuje prebivalstvo. Poleg tega so obrazložitve, zakaj je temu tako, mnogokrat za lase privlečene, nepopolne in zavajajoče. In takšna je obrazložitev tudi danes. Še enkrat poudarjam, ni res, da s tem predlogom ne povišujemo davčne obremenitve gospodarstva. Povišujemo jo na zelo skrit in prefinjen način, da ne bodo nekateri odhodki priznani kot davčno upravičeni. In ker ne bodo priznani, bo seveda davek višji. Jaz si samo želim, da bi v naslednjih letih naše gospodarstvo z vašimi drugimi ukrepi, ki jih predlagate, okrevalo, tako da bomo čez dve leti od tega istega gospodarstva, ki ga danes stiskamo za vrat, lahko pobrali vsaj še kaj davka. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa tudi vam. Naslednji je za razpravo prijavljen gospod Janez Ribič.

JANEZ RIBIČ (PS SLS): Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica Državnega zbora. Spoštovani predstavniki Vlade oziroma Ministrstva za finance.

Davek od dohodkov pravnih oseb se ohranja na 17 % in tako ne bo izveden načrt prejšnje vlade, da se ta obdavčitev spusti do leta 2015 na 15 %. S to potezo bi tudi zmanjšali sivo ekonomijo, delo na črno, saj bi pritegnili tiste, ki se morajo sedaj posluževati takšnega delovanja, da sploh lahko preživijo. Ampak kaj je razlog, da se davek od dohodkov pravnih oseb ohranja na 17 %? V zakonu piše, iskanje novih virov za proračun. Torej še ena izmed tistih postavk, ki sodijo v eno tretjino ukrepov za proračunsko konsolidacijo. Zanimivo je, da tej vladi gre ta del želja, žal po povečanju prihodkov v proračun, zelo dobro od rok. Veliko manj pa ste zaenkrat uspešnih pri tistih dveh tretjinah, ki sta

namenjeni racionalizaciji javne porabe. Na tem področju kakršnekoli koalicijske uskladitve še ni bilo oziroma v Slovenski ljudski stranki zanjo ne vemo. Kaj sporočate tujini? Kaj sporočate tujim investitorjem s to vašo odločitvijo? Sporočate, Slovenija ne izpolnjuje svojih zavez niti svojih obljub, ki jih je dajala še leto dni nazaj. Še prejšnje leto je bil tudi ta ukrep eden izmed tistih ukrepov, ki je delal v smeri izboljšanja poslovnega okolja. Pred dobrim letom dni se je iz gospodarstva tudi slišalo med drugim, da okolje zaradi znižanja davka in sprejetih olajšav v prejšnjem letu že dolgo ni bilo tako ugodno za investiranje. Danes to zaustavljate.

V Slovenski ljudski stranki ne moremo drugače kot nasprotovati temu zakonu. Čeprav ureja tudi nekaj drugih bolj obrobnihih zadev, ki so koristne, pa je generalno sporočilo napačno. Spet se lotevate podjetij, v katerih danes trdo dela tisoče in tisoče slovenskih delavcev, ki jim ni vseeno, ali bodo jutri še imeli službo ali pa jo bodo izgubili, ker bo njihov lastnik proizvodnjo preselil v kakšno od sosednjih davčno ugodnejših držav. Z zakonom spet udarjate po majhnih podjetjih, ki jih vodijo obrtniki, mali podjetniki, ki morda iz garaž ustvarjajo nova delovna mesta in držijo to državo pokonci in so v teh časih najbolj ranljivi, saj nimajo svojih naravnih zaveznikov v politiki kot morebitne kakšne druge Štrukljeve skupine.

Amandma Slovenske demokratske stranke bomo v Slovenski ljudski stranki podprli. Hvala.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa tudi vam. Naslednja je prijavljena mag. Katarina Hočevar.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica. Lep pozdrav državnemu sekretarju s kolegicama in vam, poslanke in poslanci!

Res je, da Vlada v Državni zbor ne bi smela poslati nobenega zakona, ki slabša pogoje za gospodarstvo. Za uresničitev tega cilja se trudimo v koaliciji tudi v Državljanski listi. Res je tudi, da s tem zakonom ne izboljšujemo pogojev, jih pa vsaj ustavljamo oziroma puščamo na enaki ravni. Veliko raje glasujem za zamrznitev oziroma ustavitve določene davščine kot pa za njegovo višanje. Leta 2006 smo slišali, je bila davčna reforma, in od takrat se je ta davek zniževal od 25 % na današnjih 17 %. Če bi ta davek od dohodka pravnih oseb bil ključen za zagon gospodarstva, za dobro poslovno okolje, potem se danes ne bi srečevali s problematiko nižanja oziroma izgube delovnih mest. Gospodarska zbornica Slovenije je na primer izračunala, da smo od decembra 2008 do julija 2013 vsak delovni dan v slovenskem gospodarstvu izgubili 81 delovnih mest. To kaže tudi na to, da samo nižanje davka na dobiček žal ni prava pot in da imamo danes v Sloveniji vse več podjetij, ki se ne ukvarjajo s tem, kako bodo prerazporejali ali pa unovčili dobiček, ampak se

srečujejo s tem, da preživijo iz dneva v dan. In tu jaz od vlade pričakujem še bolj močan zagon pomoči podjetjem v težavah in pa predvsem tudi razbremenitve na stroških dela.

Iz tega razloga bom jaz danes ta zakon podprla, ker samo ustavitev zniževanja stopnje davka so nam priporočile tudi mednarodne organizacije, med drugim tudi OECD. Iz tega razloga ne bom podprla amandmaja kolegov iz Socialdemokratske stranke. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Besedo ima gospod Aljoša Jerič.

ALJOŠA JERIČ (PS PS): Hvala lepa, gospa predsedujoča.

Naj takoj še enkrat ponovimo na tem mestu stopnje davka na dobiček pravnih oseb v drugih državah, po katerih se tudi zgledujemo: Nizozemska in Belgija 35 %, Nemčija 25 %, Italija in Avstrija imata davek na višini 23 %. OECD opozarja, da je tako nizka stopnja davka že na spodnji sprejemljivi meji. Nadalje OECD nadaljuje, da je delež olajšav, ki jih imamo za podjetja v Republiki Sloveniji za raziskave in razvoj, ogromen, v bistvu prevelik. Kot vemo, je seštevek davka od dohodkov pravnih oseb z omenjenimi velikodušnimi olajšavami za raziskave in razvoj pokazal, da je realna stopnja obdavčitve dobička podjetij v letu 2012 bila okoli 12 %. Kot vemo, je za reševanje naših javnofinančnih težav bistvena čimprejšnja rast gospodarske aktivnosti. Glede na realno stopnjo 12 % obdavčitve dobička podjetij je lahko vsem jasno, da dodatno zniževanje omenjene stopnje ne bo čisto nič pripomoglo k povečevanju gospodarske aktivnosti. Problem gospodarske aktivnosti leži drugje, in sicer v nezmožnosti našega gospodarstva konkuriranja s produkti in storitvami z visoko dodano vrednostjo. Seveda so tu svetle izjeme, ki jih je potrebno pohvaliti. Tako problem sploh ne leži v za procent višji ali nižji stopnji davka na dobiček, problem je, da dobičkov v nekaterih podjetjih sploh ni. Za podjetja, ki se ubadajo s tem, kako sploh priti do posla in s tem dobička, davek na dobiček sploh ni problem. Verjamem, da si vsa ta podjetja zelo želijo tega problema, ker bi pomenilo, da bi imele dobiček pri poslovanju. Gospod Vizjak, ki ga sedaj tukaj ni, je v svoji razpravi zagovarjal tezo, da se sivo ekonomijo preganja z enoodstotnim nižjim davkom na dohodek pravnih oseb. Zdaj, če sledimo njegovi teoriji, potem bi bilo najbolje, da davkov za boj proti sivi ekonomiji sploh ni, kar bi posledično pomenilo, da niti ne bi bilo sive ekonomije. Seveda ta teorija ne drži, saj se sivo ekonomijo zmanjšuje predvsem z uspešnim sistemom odkrivanja le-te. Tega se še posebej zavedamo v Pozitivni Sloveniji in podrobno sledimo ukrepom Vlade na tem področju, za kar ima vso našo podporo in spodbudo. Tukaj ima Durs še kar nekaj prostora za izboljšavo.

Je pa razpravljanje poslancev strank, ki so to državo pripeljale v to situacijo, v kateri smo, res neverjetno. S kakšnim obrazom lahko kritizirajo ukrepe, ki jih ta vlada zdaj izvaja za situacijo, v katero so nas te iste stranke pripeljale. S predlaganim amandmajem se ne strinjam, zakon pa podpiram.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Še mag. Andrej Šircelj. Izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

Če pogledamo davčne prihodke v prejšnjih letih ali v času od leta 2004 do 2008, potem lahko vidimo, kaj se lahko naredi z zniževanjem stopenj na področju davčnih prihodkov. Namreč, zaskrbljujoče je tukaj ob tem zakonu in tudi v naslednjem zakonu nekaj drugega; to, da ne glede na to, da se bo zadržala ta stopnja 17 %, bodo prihodki iz naslova davka od dohodkov pravnih oseb padli oziroma se znižali v proračunu za leto 2014 za 74 milijonov. 100 milijonov manj bo davkov na blago in storitve, kar z drugimi besedami pomeni, da bo tudi prihodkov za 17 milijonov evrov manj od načrtovanih. Po drugi strani pa uvajamo nove davke, povečujemo sedanje stopnje, širimo davčno osnovo oziroma povečujemo davčno osnovo, bolj obremenjujemo ljudi, bolj obremenjujemo gospodarstvo. Zato je izredno zaskrbljujoče, da se na eni strani povečujejo davčne stopnje, na drugi strani se uvajajo novi davki, kot davek na srečke, davek na pijače, prihodki pa padajo, kar pomeni, da tudi večje davčne stopnje ne povečujejo prihodkov in dejansko pomeni, da je gospodarstvo, prebivalstvo v stagnaciji, ko se ga samo še bolj in bolj obdavčuje, na drugi strani pa tudi država teh prihodkov nima nič. To ni prava politika za oživiljanje gospodarstva, to tudi ni prava politika, da bodo ljudje bolje živeli, država bo vedno več vzela. Takšna zgrešena politika pomeni, da na koncu ne bo nič davkov od dohodkov pravnih oseb zaradi tega, ker enostavno ne bo nobenega dobička. To kažejo že ti podatki, o katerih tukaj govorimo.

Če govorimo mi zdaj o davkih v Sloveniji, lahko seveda rečemo, da je efektivna stopnja 12 % in tako naprej, ampak mednarodne institucije Slovenijo uvrščajo med najbolj obdavčene države, če ne drugega, imamo davke na plače oziroma skupaj s prispevki tako visoke, da dejansko na eno neto plačo povprečno moraš dati zraven še eno in pol plačo zato, da plačaš vse te prispevke. To je zaskrbljujoče. Primerjava samo enega segmenta v celotnem davčnem sistemu je seveda lahko problematična, iz enega zornega kota je lahko tako ali drugače, vendar signal, da bodo davki v Sloveniji samo večji in večji, kaže na to, da gremo v napačno smer. Če na drugi strani pogledamo, koliko je investicij tukaj in koliko investorjev gre investirat dejansko v druge

države, kjer ima bolj ugodno poslovno okolje, vključno z davčnim okoljem. Ne govorim, da je samo davčno okolje tukaj najbolj primerno. Če pogledamo padec trošarin; padec trošarin pomeni politiko te vlade in obdavčevanja nafte in naftnih derivatov s trošarinami in davkov na dodano vrednost. Kaj se dogaja? Pada promet, ljudje kupujejo nafto oziroma bencin v drugih državah, kjer so cene enake, na primer v Avstriji, in mi postajamo tranzitna država, nihče se pa tukaj ne ustavi in nihče niti ne kupi bencina, zato ker smo dejansko predragi.

Padec prihodkov in hkrati povečevanje stopenj, to je pa zdaj že šolski primer, kako se ne dela. To je pa šolski primer. Verjetno je komu poznana tudi tako imenovana Lafferjeva krivulja, ki določa, da ob določeni davčni stopnji enostavno prihodki začnejo padati. Ampak s tem dejansko vlada ne bo dobila nič več prihodkov, primanjkljaj bo zelo težko zadržala na takšni stopnji, kot je predlagan, seveda se bo pa zadolževala. To je pa zaenkrat bilo še lahko. Vprašanje je, če bo tudi v prihodnje tako lahko. Zaradi tega bomo jutri govorili spet o nekem zakonu, ki pomeni majhen obvod pri tem zadolževanju. Ampak to ni politika, ki bi nas pripeljala v smer, kjer ne bo več krize. Vedno več bo stečajev, vedno več bo nezaposlenih in vedno manj ljudi bo želelo imeti podjetje, bo želelo ustvarjati, če bodo pa že imeli podjetja, potem bodo verjetno šli v neko drugo, bolj prijazno državo. Tako so te tendence te vlade Alenke Bratušek zaskrbljujoče in seveda ne vodijo iz krize, ampak poglobljajo krizo v državi. Ko bomo govoril še o davku na nepremičnine, ki bo obdavčil podjetja, zdaj govorim o gospodarstvu, potem bo breme tolikšno, da enostavno ne bo možno več poslovati v tej državi. To je tisto, na kar bi morali biti pozorni.

V Slovenski demokratični stranki smo predlagali amandma, s katerim bi omilili te zadeve, seveda s strani koalicije ta amandma ne bo podprt. Mi smo to naredili zaradi tega, da bi gospodarstvo imelo dih, da bi dejansko lahko, bom rekel, šlo v smer večje gospodarske rasti in seveda tudi večjega pridobivanja dobičkov. Zato bom amandma podprl. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Ker je še želja po razpravi, bom kar odprla možnost za prijavo. Izvolite, odpiram možnost za prijavo. Prijavljenih je še 5 razpravljalcev.

Prvi ima besedo mag. Ivan Vogrin.

MAG. IVAN VOGRIN (NeP): Hvala lepa, gospa predsedujoča. Spoštovane kolegice in kolegi!

Seveda, proračun je treba stabilizirati, samo vprašanje je, na kakšen način. Očitno več porabimo, kot ustvarimo. Predlagam še en davek. Ker je debelost škodljiva, predlagam davek na velike trebuhe. Moški, ki ima trebuh čez linijo prsi, bo plačal dodaten davek, in ženska, ki ima trebuh, ki je sedem centimetrov

za linijo prsi, tudi plača. To je približno tako, kot so letalske družbe začele razmišljati, da bi več plačali tisti potniki, ki imajo več kilogramov. Malce se nasmihate, saj to je bil namen, gospod državni sekretar, to je bil namen! Veste, takšen nesmisel je ta davek oziroma ta ukrep. Seveda bom amandma podprl, namreč zakaj? Poglejte, res imam občutek, da smo v tej državi v takšni krizi, ker leva roka ne ve, kaj dela desna. Brian Tracy je napisal v svoji knjigi Pot do uspeha – mi bi radi bili uspešna država, jaz bi tudi rad imel še kdaj uspešno podjetje, samo nekaj moramo narediti za to – je napisal: "Uspeh je kot ključavnica, če zavrtiš pravilne številke v pravilnem zaporedju, se ti odpre." To ni odvisno od barve kože, ne od izobrazbe, ne od nacionalnosti, ne od tega, v kateri državi si se rodil, od ničesar drugega kot od pravilnega zaporedja. Mi pa imamo zaporedje popolnoma napačno. Poglejte, jaz se vedno čudim, ali mi tako sovražimo same sebe – tukaj v parlamentu, zdaj bom konkretno govoril. Ja, pa saj denar za naše plače, vaše plače ne nastane na finančnem ministrstvu. V gospodarstvu! Mi pa ga ves čas dušimo. Tega ne znam povezati. Danes dopoldan, zjutraj, sem bil v dveh podjetjih v Mariboru; eno ima preko stoletno tradicijo, eno pa je približno dvajset let staro tako kot Slovenija. Kovinskopredelovalna industrija. Če vas zanima, vam bom napisal, kaj ljudje povedo tudi o davkih – napačna pot!

Poglejte, ko mi govorimo – pri eni od naslednjih točk bodo velika usta, da v Sloveniji moramo ustvariti stabilno poslovno okolje ... Ja pa če ga mi neprestano destabiliziramo! Nekdo si je naredil plan pred nekaj leti in vzel na ta plan, poslovni plan, ...

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Gospod Vogrin, oprostite, držimo se 7. člena in amandmaja, lepo prosim.

MAG. IVAN VOGRIN (NeP): Gospa predsedujoča, to je točno to, mi dušimo gospodarstvo. Zakaj? Zdaj bom pa prešel k bistvu.

Nekdo si je vzel kredit in si je izračunal, koliko davka bo plačal in je štel, da bo plačal 15 % tega in tega leta, zdaj bo pa 17 % in ne bo več mogel odplačevati kredita. Vidite. Mi smo neresna država, mi imamo nestabilnost poslovno okolje, kar nam vsi po vrsti govorijo. To je eden od ukrepov, ki ni potreben temu gospodarstvu. Vsi gospodarstveniki – pomagati! Uničevati ga nehamo, dušiti ga nehamo. Ker veste, mi damo tukaj malo pomoči pa tam. To je vse narobe. Zberimo manj davkov, razbremenimo vse gospodarstvo, s temi davki pa odgovorno ravnajmo.

Da končam, tudi jaz nisem za nižanje plač v javnem sektorju. Za sedemsto evrov, koliko dobijo tudi ljudje v temu parlamentu, strokovne službe, ne more nihče resno delati. Mi moramo plače dvigniti, narediti red v javnem

sektorju, gospodarstvo razbremeniti in začeti ključavnico uspeha odpirati.

Gospo Romano Tomc sem zelo dobro poslušal. Upam, da bo v naslednji vladi gospodarska ministrica, ker je natančno diagnosticirala naše težave. Samo, tako kot je rekla naša kolegica Majda Potrata, mi se ne slišimo, veste. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Gospod Franc Bogovič, imate besedo.

FRANC BOGOVIČ (PS SLS): Hvala za besedo, lep pozdrav še enkrat.

Tudi sam bom amandma, ki je bil predlagan, z veseljem podprl. Mislim, da gre v pravo smer, se pravi, nismo v časih, ko bi s kakšnimi investicijami ali pa nizkimi davki pregrevali naše gospodarstvo, ampak je potrebno spodbuditi, da bodo ljudje ustvarjali, delali in da bodo imeli stabilno davčno okolje, kot je bilo že tukaj omenjeno. V kolikor se ne da pustiti tega davka pri miru, se pravi to padanje do 15-odstotne stopnje, je vsaj ta amandma tisti, ki bo v kriznih letih poskušal reševati to zagato. Danes smo slišali tudi s strani državne sekretarke, s strani predstavnice, predstavnikov koalicije, da se sledi priporočilom OECD. Ne vem, koliko časa ste porabili za ta priporočila – ali samo toliko, da se je prebral tisti delež, kje je kakšen davek za pobrati – kompletno se je zgrešilo tisto poročilo, ki govori o stroških javnega sektorja, učinkovitosti javnega sektorja, rigidnosti trga delovne sile, nevzdržnem pokojninskem sistemu, nujnosti zdravstvene reforme, sanacije bančnega sistema, ureditvi upravljanja podjetij v državni lasti, privatizaciji in podobno. Zelo obširna so ta poročila in tudi program stabilnosti, ki je povzet po številnih priporočilih tako OECD, Komisije, pa tudi na nek način pot, ki je bila že v lanskem letu nakazana, govorijo o tem. Vendar, spoštovane kolegice in kolegi, kaj prihaja v ta parlament? To je bilo že povedano. Če seštejemo vse te davke, s katerimi dodatno obdavčujemo slovensko gospodarstvo, posameznike, je to za približno 500 milijonov evrov novih davkov. Dva največja, DDV in davek na nepremičnine, sta tista dva, ki bosta velik del tega zneska napolnila, in še ostali davki, ki jih je kolega Vizjak prej tudi naštel.

Kaj je napačno sporočilo in zakaj, ko se govori, da o davku, kjer so finančne posledice samo 20 milijonov, izgubljamo preveč časa in podobne besede sem slišal danes in tudi na odboru, kjer smo obravnavali ta davek. Gre za to, ker mi enostavno v teh postopkih enega po enega serviramo zakone, s katerimi obdavčujemo slovensko gospodarstvo, slovenske posameznike, drugih ukrepov, ki sem jih prej navedel in bi morali slediti tudi tem priporočilom, pa enostavno ne izvajamo. Sam sem trdno prepričan, da je pot, ki jo peljemo, pot, ki v gospodarskem smislu duši ideje tistih, ki so pripravljeni narediti za Slovenijo to, da

ustvarja novo vrednost. Tako kot je kolega Vogrin dejal, največkrat, ko hodiš po podjetjih, ti povedo: "Pustite nas pri miru, da v miru delamo." In mi ravno tega ne dopuščamo in s tem davkom, kjer je teh 20 milijonov mogoče za koga res simbolnih, samo dodajamo enega od kamenčkov v mozaik razgradnje tega našega sistema.

Zato mislim, da je pot, ki jo sprejemamo s tem davkom, povsem napačna; pot, ki ne pelje Slovenijo k izhodu iz te krize, ampak bomo to krizo samo poglobljali. Vse preveč je v teh izračunih, ki jih dobivamo, neke računovodske logike, kjer enostavno se nek znesek pomnoži z neko lestvico, premalo dinamičnega pogleda, kaj bo to imelo za posledico, in kot vidimo iz teh števil, nam enostavno te davčne osnove, od katerih se ti procenti računajo, tako kopnijo, da bi se morali nad tem zamisliti in tudi ukrepe v tej smeri sprejemati. Enostavno v teh dneh sam, še enkrat, ne morem mimo tega občutka, da očitno smo tudi v parlamentu redki tisti, ki opozarjamo na to zadevo. Ti, ki bodo s strani teh prijemov najbolj občutili posledice, nimajo glasnih govorcev, ki bi ali na ulici ali preko medijev opozarjali na te težave, ki bodo s tem nastale in enostavno gredo skozi v tej državi samo še tisti ukrepi, ki so na prvi pogled najmanj boleči in za katere se najde konsenz v koaliciji. Žal v tej koaliciji ne vidim stranke, ki bi razmišljala o tem, da je potrebno tudi ustvariti in od ustvarjenega potem pobrati davke in tudi vzpostaviti napredno in razvojno usmerjeno državo. Vidim, da se vsi zatekamo k tej matematiki, kako še pobrati več davkov. Ta kura, ki bi morala nesti ta jajca še dolgo časa, bo še naprej ostala brez perja in tudi s tem, kar danes počnemo, pipamo iz te, s perjem že precej redke kure samo še dodatno pero.

Temu nasprotujem, zaradi tega sem že večkrat izrazil tudi javni poziv: za božjo voljo, dajmo na mizo kompletan paket, paket prihodkov, paket odhodkov in za mizo naj bodo vsi partnerji, tako koalicija, opozicija, sindikati in delodajalci, in poiščemo tiste ukrepe, ki bodo uravnoteženi, ki bodo dali prihodnost in za katere se bomo na koncu poenotili in jih tudi skupaj zagovarjali. Na takšen način bomo sprejeli ukrepe, ki zagotovo ne bodo enostavni. Zdaj gremo po tej lažji poti in bojim se, da ta matematika, na osnovi katere ste izračunali, koliko bo nepremičninskega davka naslednje leto, koliko bo davka iz tega zakona, koliko bo iz več pobranih davkov oziroma manj sive ekonomije, da se ta matematika enostavno ne bo izšla; še manj pa se bo izšla, ko bo konec oktobra, kot so napovedi, prišel račun iz slovenskih bank in bo potrebno tudi tiste, ki nam posojajo denar, povprašati, po kakšni ceni so nam ga še pripravljene dajati.

Mislim, da peljemo državo v napačno smer, zato zakona ne bom podprl, bojim se pa, da amandma, ki ga bomo z veseljem podprli, ne bo sprejet s strani koalicije, ki se je odločila sprejeti ta zakon. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Gospod Marko Pavlišič, imate besedo, izvolite.

MARKO PAVLIŠIČ (PS DL): Hvala za besedo.

Strinjam se z gospodom Vizjakom in njegovimi opozicijskimi kolegi. Lafferjeva krivulja nam pokaže to, kar je želel povedati, vendar, če že uporabljamo ta znanstveni pristop preko Lafferjeve krivulje, moramo tukaj tudi pogledati, da pri tem konkretnemu davku, davku od dohodka pravnih oseb, na katerega se nanaša ta amandma in ta zakon, o katerem danes tukaj govorimo, pri svojih 12 % efektivne stopnje nekako pomeni, da se nahajamo na levi strani Lafferjeve krivulje. Skratka, tukaj bi se težko sklicevali na to krivuljo, ko opravičujemo to spremembo. To, žal, ne velja za neke ostale davke, verjetno tudi že za DDV, pa tudi predvsem pri obdavčitvi dela. In tukaj gre moja zamera do določene mere tudi ministrstvu, namreč da pri vseh teh predlogih nas s temi podatki ne seznanijo, da bi dejansko imeli posamezen davek prikazan tudi na Lafferjevi krivulji, da bi vedeli, ali je temu tako ali ni. Tukaj, mislim, da bi morala stroka precej bolje opraviti svoje delo tudi s tega vidika, ne le z vidika, kaj ti zneski pomenijo za sam proračun.

Seveda delim tudi mnenja, da so davki v Sloveniji na splošno previsoki. Večkrat sem že v Državnemu zboru nastopal s te pozicije, žal neuspešno, vendar menim, da tudi ta davek ni tisti največji problem, vseeno moramo pogledati davke različno med seboj in reči, da je pri tem problem večji, pri tem je manjši problem. Tukaj mislim, da imamo predvsem problem pri sami obdavčitvi dela, predvsem pri prispevkih od dela.

Tako tega amandmaja ne bom podprl, zakon pa, kot sem že rekel, podpiram. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Gospod Mihael Prevc, imate besedo.

MIHAEL PREVC (PS SLS): Hvala lepa za besedo, gospa predsednica. Lep pozdrav vsem!

Tudi sam se oglašam predvsem zaradi tega, da povem, da pa bom podprl ta amandma k 7. členu, ki sicer ne doprinese h kakšni vsebinski izboljšavi samega zakona, pač pa zamakne izvajanje tega zakona vsaj za eno leto oziroma do takrat, ko se bo gospodarski dvig in se bo gospodarstvo izboljšalo. Preprosto zaradi tega, ker ne podpiram tega zakona, kajti to je zakon, kar smo danes tudi že večkrat slišali, ki prinaša negativne posledice za izboljšanje poslovnega okolja.

Ko smo se vrnili s parlamentarnih počitnic, sem bil sam prepričan, da nas bo Vlada zasula, da bo Vlada zasula te klopi z ukrepi, ki jih je obljubljala, predvsem z ukrepi, kako izboljšati gospodarsko rast, ukrepi za dvig gospodarske rasti, ukrepi za izboljšanje poslovnega okolja, ukrepi za spodbujanje

konkurenčnosti, ukrepi za to, da bi privabili čim več investitorjev, kajti vemo, da investitorji so tisti, ki doprinesejo k večji zaposljivosti, ki bi lahko zaposlili, omogočili zaposljivost mladim, da le-ti ne bi odhajali v tujino.

Glavni argument koalicije pri tem zakonu je ta, da je stopnja obdavčitve dovolj nizka, ker je več kot primerljiva z drugimi državami. Tako ste nekako razpravljali tudi nekateri kolegi poslanci pred mano. Spoštovane kolegice in kolegi, ali resnično mislite, da so te države zares primerljive s Slovenijo? Te države, ki imajo višjo stopnjo, pa naj jih samo nekaj naštejemo: Avstrija, Finska, Nemčija, Belgija, Velika Britanija, pa recimo Francija s 15% davkom za mala podjetja in tako dalje – ali resnično mislite, da so te države nam primerljive, da se želimo enačiti tudi pri davčni stopnji? Ali te države že peto leto zapored padajo na lestvici konkurenčnosti kot, recimo, Slovenija? Ali imajo te države probleme s prekompliciranimi postopki in državno birokracijo, tako kot imamo to v Sloveniji? Ali imajo te države previsoko obdavčeno delo? Ali imajo te države probleme s pomanjkanjem tujih investicij? Mislim, da ne oziroma prepričan sem, da ne. Zato res težko razumem ta vaš glavni argument, da nima nobenega učinka nadalje zniževati stopnjo obdavčitve od dohodka pravnih oseb. Tega resnično ne razumem. Vse te države, ki sem jih naštel in imajo višjo davčno stopnjo kot pri nas, imajo poleg nižjih obdavčitev na drugih področjih tudi, kot vemo, zelo stabilna poslovna, pravosodna in tudi politična okolja; in to je tisto, kar prevaga. Podjetniku, ki pride v tisto državo, se ni treba bati, da sodišča ne bodo odreagirala, da se bo vlada menjala na pol leta in podobno.

Mi tega žal še ne moremo zagotoviti, lahko pa investitorju ponudimo kaj drugega, med drugim tudi ugodnejšo obdavčitev tistega, kar bo ustvarjal s svojo investicijo, če že na drugi strani zagotavlja delovna mesta našim državljanom. Tega pa žal ta zakon ne prinaša. Zato seveda tega zakona ne podpiram, podpiram pa amandma. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.
Naslednji, ki ima besedo je gospod Jerko Čehovin.

JERKO ČEHOVIN (PS PS): Hvala, gospod predsednik. Gospod državni sekretar!

Ko sem prihajal v Državni zbor, sem rekel, da se bom izogibal demagoškimi razpravami, ampak težko je včasih poslušati, kadar se zadeve odvijajo na ta način, da se govori o vsem drugem, samo ne o točki dnevnega reda – torej, o sistemu davkov in stimulacij za podjetja in tako dalje, saj to bi bila širša razprava. Ampak, danes konkretno, ko govorimo o tem davku, pa le moremo biti toliko pošteni, pa rečemo in se ozremo: kaj so to facti bruti? Kakšen davek je bil v letu 2012 za gospodarske družbe? 18%. Kakšen davek bo za letošnje leto? 17%. In če bi to, kar vi predlagate

z amandmajem, kakšen davek bi bil za drugo leto? 16%. In kdaj bi ta davek bil potem implementiran? Veste, davek se pobira konec leta, razen za tiste osebe, ki imajo izračunano akontacijo in plačujejo vnaprej, torej med letom.

Tretja stvar. Davek se ne povečuje, ker danes je bilo večkrat rečeno, da se povečuje – ne povečuje, ampak se znižuje. Naslednja zadeva. Če govorimo o tem davku, že prej sem v predstavitvi stališča poslanske skupine povedal, zakaj smo pustili, recimo, tisto množico ljudi, ki pa bi dejansko vplivala morda na manjšo sivo ekonomijo, to so pa samostojni podjetniki, ki se jih pa ta davek ne tiče. Se jih sploh ne dotakne. In če smo iskreni. Danes, ko nekateri tako vehementno zagovarjate, ne zagovarjate gospodarstva, zagovarjate lastnike kapitala in lastniki kapitala si želijo, da bi bil davek čim nižji. Ali želimo iz Slovenije narediti davčno oazo? Potem recimo, da znižamo tako kot Ciper na 10 %, efektivno bo potem morda 5 % ali pa kar ukinimo. Resnično gredo te razprave, kot da od tega preživi ali umre naše gospodarstvo – so mi malo degutantne.

Druga stvar okoli drugih davkov, o katerih je bilo danes toliko govora. Zaenkrat je Vlada predlagala in Državni zbor sprejel samo eno povečanje davka, to je DDV. Davek na igro na srečo je predlagala že prejšnja vlada. Procedura je bila že prej, je bila že v prvem branju, smo že prej dali skozi in ravno tako davek od pijače, da ne govorimo o tistem zavrženem paketu nekaterih selektivnih davkov – kjer naj bi se od frizerskih storitev do živalske hrane in tako dalje. To pomeni, da ne govorimo o tem, da je tudi prejšnja vlada sprejela davek za finančne transakcije, ampak nikoli ne boste rekli, da je prejšnja vlada kaj ... Ne, prejšnja vlada je samo nižala davke. Ali ni temu tako? Pošteno se pogovarjajmo!

Rečno je, da zakon prinaša negativne posledice za gospodarstvo. Ni res! Zaradi tega zakona, še enkrat povem, se ne prinaša nobenih negativnih posledic, ker se davek v bistvu v efektivni niža od tistega, kar smo do zdaj imeli, ne viša. In še bi lahko govoril o marsičemu, tudi okoli davka na nepremičnine. Davek za nepremičnine podpiramo, podpiramo ga zaradi tega, ker je to sistemski davek in bo uvedel določen red v državi. Do zdaj smo imeli tak sistem, da recimo nadomestila za stavbno zemljišče nekatere občine zaradi tega, da so se dobrikale svojim volivcem, sploh uvedle niso. Seveda ga niso, saj ga niso rabile, zato ker so itak finančno izravnavo dobile s strani države. Če je imela toliko manj originalnih prihodkov, je pa toliko več dobila izravnave iz države. To so facti bruti. In če ne govorimo, da je ta davek sistemski davek – ki ga ima, mimogrede, tudi večina naših držav, po katerih se radi tako zgledujemo –, ki praktično združuje tri davščine: nadomestilo za stavbno zemljišče, davek na premoženje in davek za gozdne ceste oziroma prispevek za gozdne ceste. To pomeni, da se dejansko poskuša na nek sistemski način to

rešiti. Kvečjemu bi morala biti razprava o temu primernih koeficientih za posamezno gospodarsko dejavnost ali pa za posamezne tipe nepremičnin, odpraviti nekaj nelogičnosti, odpraviti te cenitve, kar se je zdaj tudi naredilo, ko so se v povprečju zdaj znižale te cene nepremičnin od 25 % do 30 %, in potem se dejansko dogovarjati, ne pa a priori: ne. V tej državi je tako, da se vsi, vsaka interesna skupina postavi kot mačka na zadnje noge in sproži kremplje: ne pri nas, tam naj se to najde; ne pri nas pa ne, zakaj pa niti oni in tako naprej. Stalno imamo neke izgovore.

Še enkrat, resnično bi prosil, da razpravljamo o tej konkretni zadevi. Ta stopnja tega davka, ki je takšna, kot je, tu je že kolegica Hočevnar povedala, da je bila eno izmed priporočil OECD. Tudi na OECD, kadar nam kaj odgovarja, se zelo radi sklicujemo, da nam pač dajejo takšna in drugačna priporočila. Kadar nam pa ne, potem ga pa preslišimo. Tega ni. Tudi razumem, da opozicija mora nažigati po koaliciji. Ampak to pa še ne pomeni, da se lahko uporablja manipulacije, laži in napačne podatke.

Še enkrat ponavljam, to spremembo zakona bomo v Pozitivni Sloveniji podprli.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo ste dobili vsi, ki ste bili prijavljeni. Želi še kdo razpravljati o amandmaju k 7. členu? Ugotavljam, da ni prijavljenih, zato zaključujem razpravo.

O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes, v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 21. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **21. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DOHODNINI.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 26 poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona pa dajem najprej besedo predstavniku Vlade, in sicer mag. Mitji Mavku, državnemu sekretarju na Ministrstvu za finance.

MAG. MITJA MAVKO: Hvala lepa in lep pozdrav vsem prisotnim!

Kot rečeno, konec avgusta je Vlada v Državni zbor posredovala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini, ki uvaja spremembe na petih ključnih področjih. Prva, in o tem domnevam, da bo največ razprave, je uveljavitev ukrepa na prihodkovni strani proračuna z namenom postopne javnofinančne konsolidacije, tako kot

jih je Vlada opredelila v programu stabilnosti v letošnjem letu in v nacionalnem reformnem programu. V tem okviru se predlaga sprememba usklajevanja davčnih olajšav in davčnih osnov iz lestvice za odmero dohodnine iz avtomatične indeksacije, tako kot je sedaj določena v Zakonu o dohodnini, v ad hoc indeksacijo, ki bi bila po predlogu zakona določena v vsakoletnem zakonu o izvrševanju proračuna za posamično leto.

Drugi cilj, ki ga predlog zakona, ki je danes pred vami, zasleduje, je uskladitev s spremembami v novih področnih sistemskih zakonih, in sicer predvsem z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ter Zakonom o delovnih razmerjih. Nadalje zakon cilja na uskladitev s pravnim redom EU in s Sporazumom o evropskem gospodarskem prostoru.

Zelo pomembna je četrta točka, na katero bi želel opozoriti, in sicer odprava protiuustavnosti, ki jo je ugotovilo Ustavno sodišče, in sicer petega odstavka 113. člena Zakona o dohodnini, ki določa posebno davčno olajšavo za delovne migrante. Predlog Vlade je in mnenje Vlade je, da edini način, da lahko ugotovljeno protiuustavnost odpravimo, da se črta navedena olajšava.

Po oceni bo imel predlog zakona v letu 2014 za posledico letno zvišanje prihodkov državnega proračuna iz naslova dohodnine v višini približno 33 milijonov evrov.

Če sedaj dovolite mogoče nekaj podrobnejših pojasnil predvsem v zvezi z odpravo avtomatične indeksacije davčnih olajšav in neto letnih davčnih osnov v lestvici za odmero dohodnine. Kot veste, obstoječi zakon indeksacijo veže na rast življenjskih potrebščin. V zvezi z novim predlogom zakona velja poudariti, da se indeksacija sama ne ukinja temveč zelo pomembno, se iz avtomatske indeksacije spreminja v ad hoc indeksacijo, ki bo upoštevala širše cilje ekonomske politike za posamezno leto uvedla možnost indeksacije v Zakonu o izvrševanju proračuna za posamezno leto. Vlada meni, da veljavna indeksacija, ki je vezana na en sam kriterij, in sicer kriterij rasti cen življenjskih potrebščin, na nek način omejuje možne druge mehanizme indeksacije in bi si želeli tukaj v skladu z ekonomsko politiko zagotoviti tudi nekaj več manevrskega prostora in upoštevanje drugih kriterijev in pogojev za indeksacijo.

Glede na čas, ko je bila uveljavljena avtomatična indeksacija, so se razmere po našem mnenju precej spremenile. Stopnje inflacije v Sloveniji so bistveno nižje, kot so nekoč bile, rast plač se ustavlja in bo po oceni Urada za makroekonomske analize in razvoj že v letošnjem letu zabeležen manjši padec plač glede na predhodno leto. Zato bi bilo v končnem mnenju primerno, da se avtomatizem nadomesti z ad hoc indeksacijo, vezano na razmere v vsakem posamičnem letu.

Toliko uvodoma. Glede na predstavitve bi predlagali, da se danes podpre sprejem sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala državnemu sekretarju za uvodno predstavitev predloga zakona.

Prehajamo pa na predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospod Matevž Frangež bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Izvolite.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Spoštovane in spoštovani!

Ključna novost tega zakona, s katerim želi Vlada prihraniti približno 30 milijonov evrov odhodkov v letu 2014, je prenehanje avtomatskega usklajevanja lestvice za odmero dohodnine pa tudi davčnih olajšav z rastjo inflacije. S tem Vlada zasleduje cilje javnofinančne konsolidacije, kot so določeni v Programu stabilnosti za leto 2013.

Četudi Socialni demokrati takšen namen Vlade razumemo, pritrjujemo, da je ta ukrep smiseln le v obdobju, ko beležimo nizko inflacijo in nizko gospodarsko rast, ko plače ne rastejo in prav tako ni večje rasti inflacije, torej rasti življenjskih stroškov. Imamo pa problem s tem, da bi se kar trajno, v luči kriznih razmer, odpovedali usklajevanju davčnih olajšav in dohodninske lestvice z inflacijo. Vlada sicer predlaga, da bi to usklajevanje namesto doslej statističnega, avtomatskega usklajevanja vezali na vsakokratni sprejem Zakona o izvrševanju proračuna. Menimo, da je to zahtevnejša in težja pot. Torej, četudi razumemo potrebo po tem, da v nekem kratkoročnem obdobju, ko cilji javnofinančne konsolidacije to terjajo, ne razumemo, da bi se odrekli usklajevanju, ki je izvedeno na bistveno lažji način, ko preko statističnih kategorij ugotovimo preprosto dejstvo, da imamo inflacijo in da je potrebno za to inflacijo popraviti tudi dohodninsko lestvico in olajšave. Zato bomo v nadaljnji razpravi poskušali prodreti z zamisljivo, da bi ta ukrep neusklajevanja časovno omejili, in sicer na način, da ga vežemo na ponovni zagon gospodarske rasti, se pravi podobna rešitev, kot smo jo že uveljavili, recimo, pri usklajevanju socialnih transferjev ali kje drugje. Torej na čas, ko naša ekonomija ponovno prične rasti za vsaj dvoipolodstotno gospodarsko rastjo.

Opozorjamo na to, da je Vlada naredila napako, in sicer pri obravnavi odpravnine za zaposlitev za določen čas in glede na spremembe, ki so bile uveljavljene v Zakonu o delovnih razmerjih, si bomo prizadevali za to, da bodo te rešitve uveljavljene tudi v tej zakonodaji. Torej, da bomo z ustreznim amandmajem besedilo zakona popravili tako, da bo v davčnem sistemu enako obravnavana odpravnina za prenehanje veljavnosti pogodbe o zaposlitvi za določen čas, kot je uveljavljana dohodninska

obravnava odpravnine v primeru predčasnega prenehanja pogodbe za nedoločen čas.

Tretji sklop sprememb se nanaša na uresničitev odločbe Ustavnega sodišča v zvezi s položajem rezidentov Republike Slovenije, ki delajo v drugih državah. Tukaj je v ospredju naše pozornosti še posebej Avstrija, kjer je danes iz ekonomskih in socialnih razlogov prisiljeno iskati svoje priložnosti na trgu dela tisoče in tisoče naših državljanek in državljanov. Socialni demokrati smo ves čas bili zagovorniki posebne davčne olajšave, s katero smo poskušali uravnovežiti njihov dohodninski položaj in s posebno davčno olajšavo priznati tem ljudem pravice, ki izhajajo iz razlik v dohodninski obravnavi, denimo v Avstriji in Sloveniji. Razumemo, da je Ustavno sodišče terjalo od Državnega zbora, da to vprašanje uredi. Zdi pa se, da je pred nami najlažja, čeprav tudi ne najmanj boleča rešitev, in to je, da že pred 1. 1. 2014 glede na to, da se dohodninska obravnava določa za celotno koledarsko leto, to vprašanje uredi na način, da se posebna davčna olajšava ukine.

Socialni demokrati nismo prepričani, da so bile v predhodnih postopkih izkoriščene vse možnosti, vsi razmisleki o smiselni ureditvi tega vprašanja. Kot smo ob nekaterih priložnostih v preteklosti že opozarjali, si želimo, da bi Slovenija in Avstrija to vprašanje uredili na ustrezni bilateralni ravni z ustreznim meddržavnim sporazumom. Zavedamo pa se, da takšno usklajevanje na ravni držav terja svoj čas in da ni mogoče, da bi takšne rešitve zaživele pred 1. 1. 2014. Torej pred letom, v katerem Ustavno sodišče terja uveljavitev odločbe Ustavnega sodišča. Torej, pri tej točki razumemo Vlado, ampak kot tisti, ki smo ves čas izkazovali razumevanje in tudi iskali rešitve za položaj migrantov, želimo biti prepričani, da razmislimo o vseh opcijah, ki ne bi dodatno dohodkovno poslabšale socialni položaj delovnih migrantov, ampak hkrati tudi na drugi strani, da bi bili vsi rezidenti v tej državi obravnavani enako.

Tudi zato bomo Socialni demokrati predlagani zakon v tej obravnavi podprli, v nadaljevanju pa o vseh treh vprašanjih pričakujemo nadaljnja usklajevanja in iskanje najboljših rešitev. Nekateri izmed teh rešitev so nakazali tako socialni partnerji kot nekatera druga resorna ministristva, kot tudi civilna iniciativa delovnih migrantov, ki so se z namenom, da konstruktivno predlagajo ustvarjalne rešitve za rešitev njihovega položaja, tudi ustrezno organizirali in na Državni zbor že naslovili svoje zahteve in pričakovanja. Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Marko Pavlišič bo predstavil stališče Poslanske skupine Državljanke liste.

MARKO PAVLIŠIČ (PS DL): Hvala za besedo.

Z novelo Zakona o dohodnini se uvaja enak princip, kot je uporabnem pri davku na dohodek podjetij, da obdavčitev nekako ostane enaka. V primeru dohodnine to seveda pomeni nespreminjanje zneskov davčnih razredov in olajšav. Z novelo zakona tako odpravljamo avtomatsko indeksacijo, le-ta pa bo mogoča še naprej, in sicer ob vsakokratnem sprejemanju zakona o izvrševanju proračuna. Dodatno tudi določamo, da je plačilo prispevka za socialno zavarovanje dohodninska olajšava tudi za nekatere prejemke, kjer to do sedaj ni veljalo, konkretno pri avtorskem in pogodbenem delu. Novela zakona tudi ureja izplačilo poklicnih pokojnin, ki bodo obravnavane kot ostale pokojnine, v skladu z odločbo Ustavnega sodišča pa tudi odpravljamo neenakost obravnavanja nekaterih dohodninskih zavezancev.

V Državljanški listi ocenjujemo, da gre za eno milejših oblik zagotavljanja dodatnega denarja za kritje proračunske luknje z namenom fiskalne konsolidacije, zato bomo sprejeme podprli. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospa Jasmina Opec bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

JASMINA OPEC (PS SLS): Hvala lepa za besedo.

Slovenija je zadnje čase priča zabijanjem na različnih področjih. Košarkarji so nas navdihovali s svojim zabijanjem v koše na minulem evropskem prvenstvu, Vlada pa nas nekoliko manj navdihuje s svojim zabijanjem in nabijanjem vedno novih davkov in dajatev denarnice davkoplačevalcev. Dvig DDV, davek na nepremičnine, obremenitev podjetij skozi zaustavitev padanja davka na dohodek, napovedano višanje prispevnih stopenj za samostojne podjetnike pa kup manjših davkov, kot so tisti višji pri registraciji avtomobila, pa danes obravnavana novela Zakona o dohodnini. Ob poplavi vseh teh novih dajatev, ki padejo na pleča državljanov, se nam zastavlja vprašanje: Ali resnično in iskreno mislite, da so naši državljanji, pa ne tisti s skritimi bančnimi računi v davčnih oazah, ampak delavci in kmetje, resnično sposobni prenašati bremena, ki jim vedno znova nalagate? Spoštovane kolegice in kolegi! Če boste tako nadaljevali, se ne bodo zlomile samo slovenske finance, pod težo bremen se bo zlomil tudi slovenski narod. Ureditev finančnega stanja v naši državi naj ne bo na plečih tistih, ki že zdaj gledajo na vsak evro, ki ga imajo, ampak tako kot ste se zavezali v programu stabilnosti: 2/3 ukrepov na obvladovanju odhodkov, torej z bolj racionalnim državnim trošenjem, in zgolj 1/3 na strani večjih obremenitev za doseganje višjih prihodkov. Rezerve imate tudi še na drugih področjih: v doslednem pobiranju tistega, kar državi pripada, tudi na področju sive ekonomije, veliko dela je

še na področju administrativnih razbremenitev, črpanja evropskih sredstev pa na področju racionalizacije javnega naročanja. Pri tem ne smemo nikakor pozabiti na vrnitev vsega tistega premoženja, ki so si ga razni tajkuni v vseh teh letih naše države prisvojili za svojega. Ne ubirati vedno najlažje poti in reševati državno blagajno izključno s poviševanjem davčnih bremen, ker se tak način reševanja lahko kaj kmalu kot bumerang vrne nazaj s še večjimi negativnimi posledicami, kot jih rešujemo danes.

Tudi novelo Zakona o dohodnini, ki je pred nami, je del tega povečevanja dajatev in jo lahko glede na njene rešitve razdelimo po več sklopih. V prvem sklopu gre za odpravo avtomatičnega usklajevanja zneskov olajšav in neto letne davčne osnove v lestvici za odmero dohodnine z rastjo cen življenjskih potrebščin oziroma za ukrep, s katerim se bodo znižale neto plače, zaradi česar lahko govorimo o tem, da Vlada preko teh sprememb preprosto uvaja krizni davek. Gre za ukrep, ki mu socialni partnerji že od začetka ostro nasprotujejo, za ukrep glede katerega se Vlada ni niti želela pogajati s socialnimi partnerji. Odprava avtomatičnega usklajevanja pomeni, da bomo davkoplačevalci plačevali več dohodnine, s čimer se bo zmanjšal razpoložljivi dohodek in kupna moč prebivalstva bo podla, s čimer se bo zmanjšal tudi bruto domači proizvod.

Novela zakona prinaša negativne učinke tudi na drugih področjih, ob zniževanju olajšav za otroke se ob drugih, že sprejetih ukrepih Vlade, ki imajo predvsem negativne posledice na družine z otroki, odpira vprašanje, ali ta vlada vodi družinsko ali antidružinsko politiko.

Pod drugi sklop rešitev tega zakona lahko štejemo uskladitve z novim Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ter Zakonom o delovnih razmerjih, ki so seveda potrebne, vendar zaradi veliko posegov bi bilo prav narediti še krog pogovorov s socialnimi partnerji. Verjamem, da so vas opozorili na tisti del, ki predvideva dodatno obdavčitev odpravnin, govora pa je bilo tudi o neustavnosti teh določb. Že zaradi morebitnih tovrstnih zapletov je vredno temu delu paketa posvetiti v nadaljevanju obravnave dodatno pozornost in poiskati ustrezne rešitve, skupaj s socialnimi partnerji.

Za konec naj se dotaknem problematike, ki vpliva na tisoče družin, predvsem iz mojega prekmurskega konca, pa tudi iz Prlekije, Štajerske, Koroške, tudi Gorenjske - problematike delavcev migrantov. Propad marsikaterega podjetja, predvsem na vzhodnem delu naše države, je povzročil strah socialne bombe. Toda ljudje se niso vdali v usodo, ne glede na kulturne, jezikovne in druge razlike so se v želji preživeti svoje družine in sebe ti ljudje odpravili na delo čez mejo v sosednjo Avstrijo. Niso želeli biti breme svoji državi Sloveniji in živeti od socialni pomoči. Želeli so preprosto delati. Vlada Boruta Pahorja

je tem delavcem migrantom zaradi izjemno visokih doplačil dohodnine, ki so nastale kot posledica dejstva, da je raven plač v drugi državi višja in obdavčitev plač relativno nižja kot v Sloveniji, uvedla posebno davčno olajšavo. Vsi, tudi delavci migranti so se takrat zavedali, da gre zgolj za začasno rešitev in da bo v prihodnje morala biti sprejeta drugačna rešitev. V prejšnji vladi smo v Slovenski ljudski stranki aktivno poskušali ta problem reševati, saj si do takrat nihče iz finančnega ministrstva ni želel vzeti časa in se dejansko posvetiti problemu, ki je dokaj kompleksen. Nekdanji minister za finance Šušteršič je v prejšnji noveli Zakona o dohodnini le pustil tovrstno olajšavo, dogovorjeni pa smo bili za pospešeno iskanje drugačne rešitve. Žal zaradi drugih okoliščin dela nismo mogli dokončati.

Ustavno sodišče Republike Slovenije je letos na podlagi dejstva, da mora biti po ustavi davčna obravnava enaka za vse rezidente in da posebna olajšava ni ustrezen način reševanja tega problema, odločilo, da je posebna olajšava z vidika enakosti pred zakonom neustavna, kar je bilo tudi pričakovati, saj se je tudi v civilnih združenjih delavskih migrantov opozarjalo, da gre za neprimerno začasno rešitev, ki jo je treba nadgraditi in oblikovati drugače. Torej, problem kljub odločbi Ustavnega sodišča ostaja. Delodajalec v sosednji državi izplača bruto plačo in se ne ozira na to, v kateri državi je zaposleni prijavljen kot davčni rezident. Slovenci morajo zaradi ostrejših obdavčitev in nižjih olajšav tako poleg rednega davčnega odtegljaja državi, kjer so zaposleni, od svoje neto plače v tujini plačati še dodaten davek Sloveniji, skupaj s stroški prevoza pa jih to postavlja v zelo neenakopraven položaj na trgu dela. Zato naj še enkrat velja poziv Ministrstvu za finance, naj se natančneje seznanijo s problemom, sestane s predstavniki delavskih migrantov in prouči bodisi možnost dogovora s sosednjimi državami, predvsem v obliki meddržavnih sporazumov, ali bodisi poišče drugačno obliko rešitve slovenskih delavcev, ki si služijo svoj kruh v tujini.

Če zaključim, najhujše za Slovenijo ni, da Vlada ne stori ničesar, najhujše za Slovenijo je, da stori nekaj v naglici, hipoma, z enim samim ciljem: čim hitreje in čim bolj napolniti državni proračun. Pogubno za prihodnost te države je sprejem najhitrejših in najbolj enostavnih rešitev brez razumevanja koncepta problema in predvsem brez zavedanja o daljnosežnih posledicah sprejetih odločitev.

Predloga novele Zakona o dohodnini iz vseh navedenih razlogov v Slovenski ljudski stranki ne bomo podprli. Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Ivan Hršak bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojujencev Slovenije.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovani državni sekretar s sodelavkama, kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije smo že ob pregledu osnutka predloga novele dohodninske zakonodaje izrazili podporo predlaganim rešitvam. Na tem stališču načeloma ostajamo tudi danes, in sicer se strinjamo z deli predloga, ki se nanašajo na prilagoditev novi pokojninski zakonodaji, novi delovnopравни zakonodaji ter uskladitvi s pravnim redom Evropske unije. To naj bi bile tudi ključne spremembe predloga zakona po besedah predlagatelja na predstavitvi tega zakona. Na določila glede odprave avtomatičnega usklajevanja davčnih olajšav in neto davčnih osnov v lestvici za odmero dohodnine z rastjo cen življenjskih potrebščin sprva res nismo bili pozorni. Res pa je tudi, da nismo bili opozorjeni s strani predlagatelja, ta je namreč zgolj navajal uskladitev z novo delovnopravno zakonodajo. Šele na podlagi opozoril sindikatov smo se poglobili tudi v ta del.

Že na prvi pogled lahko ocenimo, da trditve o zmanjšanju neto plače, kar posledično pomeni zavriganje potrošnje, niso tako plehke, kot želijo nekateri prikazati. Dejstvo je, da se ta, žal že večletna kriza in njene posledice rešuje na plečih malega človeka, pa naj si bo to delavec, upokojenec, brezposelna oseba, študent ali prejemnik socialne pomoči. Vseskozi se s tako imenovanimi ukrepi za izhod iz krize, za vzdržnost javnofinančnega sistema posega v dobrobit malega človeka. In dejansko se strinjamo z javnostjo, ko je ta del poimenovala prikriti mali krizni davek.

Drži, da je predlagatelj predvidel možnost določitve uskladitve v okviru Zakona o izvrševanju proračuna, vendar je v predlogu zakona izrecno napisana beseda "lahko", kar pomeni, da obstoji zgolj možnost usklajevanja, ni pa to zaveza. Poleg tega močno dvomimo, da je ta zakon primeren za urejanje tega vprašanja.

V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije ocenjujemo, da ne gre za poseg majhnega pomena, prizadel bo namreč vsakega davčnega zavezanca, zato bi pričakovali od predlagatelja podrobnejše ocene in analize, kaj konkretno to pomeni. Iz obrazložitve besedila predloga zakona je najti zgolj izjemno skope podatke. Glede na povedano je naše stališče o predlagani noveli načeloma pozitivno in ga bomo v tej fazi tudi podprli, z zadržkom. V nadaljnjem postopku pa pričakujemo obširnejše in tehtnejše razlage predlagane spremembe in seveda jasnejše informacije, ki bodo temeljile na konkretnih izračunih.

Naj na koncu podam pohvalo za prizadevanje predstavnikov Demokratične stranke upokojencev Slovenije, z njenim predsednikom Karlom Erjavcem na čelu, pri sprejemanju proračunskih ukrepov. Namreč, predlogi za drastične reze v pokojnine so umaknjeni, res pa je, da je predvidena ukinitve

seniorske olajšave. Le-ta je bila uvedena leta 2010, koristile pa so jo lahko osebe, starejše od petinšestdesetih let, ki imajo prejemke višje od tisoč tristo evrov. Popolnoma se strinjamo z našim predsednikom, da gre za ukrep, ki ne bo posegel v pravice socialno ogroženih. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani gospod državni sekretar s sodelavkama!

Danes obravnavani predlog sprememb in dopolnitev Zakona o dohodnini pomeni nove davčne obremenitve fizičnih oseb, zaposlenih. Cilj te novele zakona pa je izključno zviševanje javnofinančnih prihodkov. Torej, že drugi podoben zakon danes. Gre torej za koncept Vlade in vladne koalicije, ki zna samo poviševati davčne prihodke, na področju racionalizacije, varčevanja pa torej nič. Poznamo nazive za podjetja "družini prijazno podjetje". Za Vlado lahko damo naziv "družini neprijazna vlada", in to se zrcali tudi v tej noveli Zakona o dohodnini.

Prva novost je odprava usklajevanja dohodninskih olajšav in neto zneskov od davčnih osnov v dohodninski lestvici z rastjo cen življenjskih potrebščin. Na ta način se bo povečala davčna obveznost praktično vseh dohodninskih zavezancev, približno 990 tisoč jih je, tudi tistih z minimalno plačo. Največje breme take spremembe pa bodo nosili davčni zavezanci, ki prejemajo dohodke v višini dvakratnika povprečne plače. Tem se bo davčna obremenitev povečala kar za okoli 330 evrov na leto. Nekdo je prej rekel, da gre za zmanjšanje odhodkov državnega proračuna v višini 30 milijonov evrov. Kako že? Ali niso davki stvar prihodkovne strani?

V Novi Sloveniji takega ukrepa ne podpiramo, saj bo le še dodatno pospešil tako imenovani beg možganov, ki je v Sloveniji v zadnjem času dobil resnično zaskrbljujoče razsežnosti. Namreč, prav večina izobraženih, zlasti mlajših, prejema plačo do dvakratnika povprečne plače v Sloveniji. Zaradi zvišanja davčnih obremenitev se bodo neto plače še znižale in zaposlovanje najboljših in najbolj perspektivnih strokovnjakov v Sloveniji bo postalo še manj zanimivo kot doslej. Z vidika gospodarske konkurenčnosti se bo zaradi zniževanja neto plač še dodatno zmanjšala kupna moč prebivalstva, kar pa bo izničilo predvidene zvišanje fiskalnih prihodkov od zvišanega davka na dodatno vrednost. Ukrep je torej po vsebini nov skriti davek, ki mu v Novi Sloveniji ostro nasprotujemo.

Druga novost je odprava posebne olajšave za dohodke čezmejnih delovnih migrantov, ki pomeni v bistvu uskladitev z odločbo Ustavnega sodišča z dne 29. maj 2013. Z navedeno odločbo je namreč Ustavno sodišče

odločilo, da je peti odstavek 113. člena Zakona o dohodnini v neskladju z ustavo. Kršeno naj bi bilo načelo enakosti vseh davčnih zavezancev. Bistveni razlog za poseganje v ureditev posebne davčne olajšave za čezmejne delovne migrante je v povsem drugačni ureditvi dohodnine v naši državi v primerjavi z večino zahodnoevropskih držav. Te imajo namreč najnižje dohodke bodisi neobdavčene ali pa obdavčene z bistveno nižjo davčno stopnjo, kot je v Sloveniji. Posledično bi morali čezmejni delovni migranti v Sloveniji, kjer so tudi davčni zavezanci za plačilo dohodnine, plačevati visoke odmerjene zneske dohodnine. Prav s temi dnevnimi migranti sem se veliko ukvarjal še v mandatu 2004–2008, bil na njihovih zborovanjih, bil na mnogih usklajevanjih na Ministrstvu za finance. Nekako smo do današnjega dne uspeli razumeti njihov problem, saj doma v Sloveniji, žal, niso našli zaposlitve, zato so morali in morajo čez mejo. Me prav čudi, da jih danes ni na balkonu Državnega zbora, mislim seveda na Civilno iniciativo Apače, toda seveda ob tem času se v Avstriji še dela.

Popolna odprava posebne olajšave za dohodke čezmejnih delovnih migrantov pa bo po prepričanju Nove Slovenije povzročila urejanje stalnega prebivališča večine teh čezmejnih delovnih migrantov v državah, kjer pridobivajo dohodek. Posledično pa se bodo v Sloveniji povečale vloge za socialnovarstvene prejemke. Končnega cilja povečanja javnofinančnih prihodkov s tem ukrepom ne bomo dosegli. Prava rešitev za ureditev obdavčevanja čezmejnih delovnih migrantov bi bila sklenitev novih dvostranskih pogodb, zlasti s sosednjima državama Italijo in Avstrijo, in v teh pogodbah pravično urejen davčni položaj čezmejnih delovnih migrantov. Upoštevati je treba tudi dejstvo, da je v večini primerov prišlo do delovnih migracij iz objektivnih razlogov, brez njihove krivde. Zavezanci so doma, v Sloveniji zaradi številnih stečajev izgubili zaposlitev ali so bili brezposelni. Z zaposlitvijo v kateri od sosednjih držav so poskrbeli za lastno socialno varnost in za socialno varnost družine.

V Novi Sloveniji smo prepričani, da je način rešitve davčnega statusa za čezmejne delovne migrante na ta način, kot je predviden v predlaganih spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini, povsem neustrezen. Zato novela Zakona o dohodnini s strani Poslanske skupine Nove Slovenije nima podpore. Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Alojz Potočnik bo predstavil stališče Poslanske skupine Pozitivna Slovenija.

ALOJZIJ POTOČNIK (PS PS): Spoštovani!

Polovica členov novele se usklajuje s spremembami v novih področnih sistemskih zakonih, predvsem v Zakonu o pokojninsko invalidskem zavarovanju in Zakonu o delovnih razmerjih. V veliki meri tu ne gre za vsebinske spremembe niti uskladitve nimajo opaznih

finančnih posledic za proračun in druga javnofinančna sredstva, vendar pa znajo imeti vpliv na dohodke državljanek in državljanov, ki jih z vidika posameznika, zavezanca pač ne gre spregledati. Na primer zmanjšanje davčne osnove dohodka iz tako imenovanih drugih pogodbenih razmerij, tudi pogodbenega in avtorskega dela pod posebnimi pogoji, seveda.

Ima pa Poslanska skupina Pozitivne Slovenije pomisleke glede primernosti rešitve o odpravninah oziroma višine neobdavčenega dela odpravnine. V obrazložitvi je navedeno, da se med navedene odpravnine ne štejejo tiste, ki jih prejme delavec, ki mu preneha pogodba o zaposlitvi za določen čas, češ da ne gre za odpoved, ampak le za prenehanje pogodbe o zaposlitvi. Tukaj pač ne gre prezreti dejstva, da reforma trga ni povsem zaživela, novih delovnih mest pa najbrž pred sanacijo bančnega sistema ne gre pričakovati.

In še nekaj. 70 % mladih ima sklenjene pogodbe za določen čas. Finančno in vsebinsko najpomembnejši del novele predstavljata 9. in 10. člen, ki urejata odpravo avtomatičnega usklajevanja davčnih olajšav oziroma usklajevanja zneskov neto letnih davčnih osnov v lestvici za odmero dohodnine. Sklicujoč se na program stabilnosti za leto 2013 se možnost določitve uskladitve in s tem povezanega koeficienta prepušča vsakoletni presoji o ekonomski vzdržnosti države in ciljev ekonomske politike, praktično pa se to prepušča Zakonu o izvrševanju proračuna. Pojem olajšav v Zakonu o dohodnini je širok, imamo splošno olajšavo, imamo osebne olajšave, posebne osebne olajšave, zgolj posebne olajšave in tako dalje. Vpliv olajšav v našem sistemu je obsežen, so socialni korektiv, spodbujajo posamezne sektorske politike, recimo na trgu dela, v socialni varnosti, v družinski politiki, ne nazadnje v šolstvu tistim olajšavam, ki gredo študentom. Naj poudarim, sodobna davčna politika, ki jo sooblikuje tudi evropski model socialne države, je pomembno orodje v rokah državljanov, ne zgolj oblasti. Torej davčna politika ni orodje v rokah državljanov, pri nas, ampak včasih zgolj oblasti.

Ločiti gre po mnenju poslanske skupine tudi med pomenom usklajevanj po posameznih vrstah olajšav. Nekaj pomislekov imamo predvsem glede tistih ukrepov, ki pritiskajo na vzdrževane družinske člane.

Novela tudi odpravlja olajšavo, ki se priznava čezmejnim delovnim migrantom. Tu se čudim, da nihče ne pove, da na podlagi odločbe Ustavnega sodišča v primeru presoje posebnega davčnega položaja čezmejnih delavcev. Nihče ni o tem govoril.

Poslanska skupina Pozitivne Slovenije bo v prvi obravnavi, s pomisleki, ki jih bomo obdržali v razpravi tudi v drugem branju, predlog zakona podprla. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Mag. Andrej Šircelj bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa. Spoštovani predsednik, spoštovani državni sekretar s sodelavkama, kolegi in kolegice!

Neuskladitev dohodninske lestvice in olajšav s cenami življenjskih potrebščin bo za družino z dvema otrokoma in zakoncema, ki imata povprečno plačo, pomenilo, da bo ta družina oziroma ta dva zavezanca plača za približno tristo štiriindvajset evrov več dohodnine. To je ukrep, ki pomeni antisocialno politiko do družine, do slovenskih družin, do tistih, ki imajo nizke dohodke, in tudi tisti, ki imajo samo minimalno plačo, bodo seveda plačali več dohodnine. To je politika vlade Alenke Bratušek. To pomeni, da če bo pa nekdo želel imeti večjo plačo, potem bo to zvišalo strošek v podjetjih in potem bo, zaradi tega, da bi dobil takšen neto kot prej, pomenilo tudi večji bruto in to bo vplivalo na nekonkurenčnost slovenskega gospodarstva. Povečalo bo še nekonkurenčnost in to bo pomenilo, da bo gospodarstvo še v slabšem položaju.

Ta novela zakona ni usklajena na Ekonomsko-socialnem svetu s partnerji. Vlada ga je poslala v Državni zbor kot neusklajenega. Mislim, da prvo, kar bi morala vlada narediti, bi morala uskladiti ta zakon s socialnimi partnerji. Neusklajevanje oziroma pogojno usklajevanje, če se bo to delalo z nekim drugim zakonom, Zakonom o izvrševanju proračuna, pa na dolgi rok pomeni vedno večjo obdavčitev. Kajti inflacija – kakor imamo inflacijo in da sproti ne prilagajamo zneskov v dohodninski lestvici in olajšav za otroke, v temu primeru pomeni vedno večjo obdavčitev fizičnih oseb in vedno manjše razpolaganje z denarjem, ki ga ljudje zaslužijo ali so ga zaslužili, na eni strani. Na drugi strani pa seveda pomeni, kot je vlada rekla, trideset milijonov več prihodkov. Ampak trideset milijonov več prihodkov tudi od najrevnejših; in to je dejansko nov davek.

To, da se bo z zakonom o izvrševanju proračuna usklajevalo, če se bo usklajevalo, če bo tako želela vlada Alenke Bratušek, če se bo tako odločila, to je še večja netransparentnost in še manjša gotovost in stabilnost slovenskega davčnega sistema. Namreč, naknadno, glede na to, da je dohodnina letni davek, se bodo ti zneski morda usklajevali, morda se ne bodo usklajevali. Če se bodo, je vprašanje, za koliko se bodo usklajevali in tako naprej in tako naprej. Skratka, netransparentno in tudi zaradi tega državljani in državljanke niti ne bodo vedeli, koliko bodo plačali letnega davka naprej, še posebej zaradi tega ne, ker je to odvisno od vsakokratne odločitve vlade in spremembe Zakona o izvrševanju proračuna, čeprav velja neko nepisano pravilo, da se davki urejajo z zakonom o davkih, proračun z ostalimi zakoni.

Drugo vprašanje, ki se nanaša na ta zakon, je obdavčitev delovnih migrantov. Ta

obdavčitev je bila do danes urejena z Zakonom o dohodnini. Kakor koli že, ti ljudje, ki delajo v Avstriji - nekateri tudi v Italiji – večina je tam, dejansko svojo nezaposljivost v Sloveniji rešujejo s tem, da so se zaposlili v obmejnih krajih z Avstrijo, največ z Avstrijo. Treba je spoštovati odločitev Ustavnega sodišča, vendar ta težava je rešljiva s podpisom enega člana k sporazumu o izogibanju dvojne obdavčitve z Avstrijo. Leta 2007 in leta 2008 so se že začela dogovarjanja z avstrijskimi finančnimi oblastmi, s finančnim ministrom Avstrije, in ta dogovarjanja bi morala že zdavnaj prinesiti rezultat, to je, da bi v sporazumu o izogibanju dvojne obdavčitve pisalo, da za te delavce, ki imajo vir izven Republike Slovenije, ti dohodki niso obdavčeni. Kot vem, ima podobno rešitev Avstrija za svoje delavce in enostransko, se pravi, če Avstrijec zasluži v Sloveniji, je to vir dohodka izven Avstrije in potem se ne obdavči v Avstriji, ampak to ni urejeno v avstrijskem zakonu o dohodnini, to ni urejeno v slovenskem zakonu o dohodnini, to je urejeno v sporazumu o izogibanju dvojne obdavčitve. Ministrstvo za finance sprašujem, kje so ta pogajanja oziroma dogovori z Avstrijo, ki so bili začetki leta 2007 in leta 2008. Če so prekinjeni, zakaj so prekinjeni? Ker navsezadnje na avstrijski proračun bi takšen ukrep deloval popolnoma nevtralnno in bi se v bistvu samo izenačili poziciji obeh držav v tem sporazumu. Če niso prekinjena pogajanja o tem členu, ki so bila takrat začeta, potem je samo vprašanje časa, kdaj bo sporazum o izogibanju dvojne obdavčitve predpisan in kdaj bo dejansko veljala takšna rešitev tudi za Slovence, ki delajo v Avstriji. Drugo pa je, če ta vlada dejansko želi spremeniti sporazum o izogibanju dvojne obdavčitve v smeri, ki je predlagana in ki je znana tudi za druge. Mislim, da je ta rešitev znana tudi na Ministrstvu za finance.

Glede na to, da se uvaja nov krizni davek, da se s tem zakonom poslabšuje položaj delovnih migrantov, v Slovenski demokratski stranki tega zakona ne bomo podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin in prehajamo na splošno razpravo poslank in poslancev.

Prvi ima besedo gospod Jožef Horvat. Nekoliko je spremenjen vrstni red, tako da ste prvi.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik.

Večino našega razmišljanja, razmišljanja Nove Slovenije, sem podal v stališču poslanske skupine, ki ji pripadam, resnično pa smo ogorčeni, da smo priča praktično vedno novim in novim obdavčitvam, obremenitvam državljanov, državljanek, družin in tako naprej, seveda tudi gospodarskih subjektov. Jaz ne vem, kam to pelje, jaz ne vem, kakšen je to koncept te vlade; koncept, ki bi v

bistvu moral dvigniti gospodarsko rast. Včeraj sva s predsednico se nekako oba strinjala, da potrebujemo za neko normalno situacijo v državi približno 60 tisoč novih delovnih mest, verjamem, da se jih ne da narediti čez noč, ampak najmanjši poslovnež, najmanjši obrtnik, podjetnik ima nek poslovni načrt, ki ga opredeli časovno, s fizično proizvodnjo in tudi s finančnimi parametri. Ko sem včeraj predsednico Vlade gospo Alenko Bratušek spraševal o številkah, enostavno tega nismo slišali. Nobenega poslovnega načrta te vlade, ki ima mandat – in tega ji nihče ne oporeka – ki ima mandat, da upravlja to državo, tako da se zdi: bomo videli, kar bo pa bo; če bo špičasto, bodo vile, če bo okroglo, pa bodo – ne vem kaj, lopate.

Tudi sam želim opozoriti na to, da so sindikalisti oziroma sindikati in delodajalci izrazili ogorčenje, da niso bili povabljeni na pogovore glede tega zakona. To ni dobro, če bi to, recimo, naredila prejšnja koalicija, bi bil ogenj v strehi, kot se po domače reče. Nikakor pa ne morem sprejeti rešitve in ne verjamem, da je to ena in edina in ena sama, ki bo močno prizadela dnevne migrante, res predvsem iz Pomurja, ki dnevno hodijo na delo v Avstrijo, pa seveda tudi tiste na drugi strani Slovenije, ki hodijo na delo v Italijo

Kolega Šircelj je omenil meddržavne pogovore, ki so potekali konec mandata 2004–2008, sam pokojni minister dr. Andrej Bajuk mi je enkrat, seveda po letu 2008, povedal, da naj vprašam in da bom vedel, v katerem predalu so obstali, žal tiste gospe zdaj nekaj časa že nisem videl, najbrž je v penziji, ampak pustimo. Ta vlada ima mandata in ta vlada bi morala poiskati najboljšo rešitev, morala bi se potruditi, morala bi se potruditi poiskati najboljšo rešitev. Resnično, na področju preprečitve dvojnega obdavčevanja v smislu meddržavnih sporazumov ali kakor koli že. Vlada ima armado strokovnjakov na tem področju, ki bi lahko v doglednem času našli neko spodobno rešitev.

Me prav zanima, če bo Vlada pa tokrat prisluhnila našemu protestu, predvsem pomurskih poslancev z opozicije in tudi koalicijske strani, ko je nonšalantno v rebalansu proračuna za leto 2014 drastično zmanjšala sredstva po t. i. razvojnem zakonu pomurske regije. Me prav zanima, ker mi ne razpolagamo z nobenimi, prav nobenimi podatki in me zanima, ali bodo v rebalansu 2015 ta sredstva zagotovljena tudi za nazaj, tudi za leto 2014. Ker če do konca veljavnosti tega zakona, torej do vključno leta 2015, Vlada ne bo zagotovila v zakonu določene višine razvojnih sredstev, potem bomo Pomurci Vlado oziroma državo tožili.

In še enkrat. Toliko je prizadevanj po Evropi za izboljšanje družinskega okolja, za izboljšanje demografskih kazalcev, to je velik problem Evrope in to je velik problem Slovenije, ampak kakor koli želim iskati lepe besede, jih enostavno ne najdem, in še enkrat ponavljam,

da je ta vlada družini neprijazna vlada. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam. Naslednja ima besedo dr. Andreja Črnak Meglič, pripravi pa se mag. Andrej Vizjak.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ (PS SD): Gospod predsednik, kolegice in kolegi!

Zakon, ki je pred nami, bo doživel še precej pripomb in tudi dopolnitev, ne nazadnje se bodo o tem korenito izrekli tudi socialni partnerji, ki kot ste opozorili, tudi niso zadovoljni z načinom, kako je ta zakon nastajal. Pa vendar, potrebno se je zavedati, da situacija, v kateri smo, v kateri se nahajamo, je povezana tudi z obljubami, ki jih je dala slovenska vlada v aktu stabilnosti in te so vezane tudi na to, da se omejijo oziroma začasno omejijo avtomatična usklajevanja, na eni strani transferjev na drugi strani pa tudi razmišljanja v zvezi z dohodnino. Tako se bomo o tem pogovarjali še naprej, seveda tudi sama se strinjam, da je na nek način to prikrit krizni davek.

Tista stvar, ki bi se jo pa rada dotaknila in je za mene nekoliko manj razumljiva, pa je rešitev, ki jo predlagatelji ponujajo v 2. členu, in sicer razlikovanje pri odpravninah za delavce, ki delajo za določen oziroma nedoločen čas. Dejstvo je, da je Zakon o delovnih razmerjih naredil velik korak naprej v izenačevanju statusa delavcev, ki delajo za določen oziroma nedoločen čas. Tudi na ta način naj bi spodbudili zaposlovanje za določen čas. S tem ukrepom, ki ste ga zapisali tukaj notri, pravzaprav od tega principa odstopate in iz v bistvu neobdavčljivega dela izvzimate te odpravnine za delavce za določen čas. To je nerazumljivo, rekla bom, je v koliziji s tem zakonom, po drugi strani pa bi vas rada opozorila tudi na odločbo Ustavnega sodišča iz leta 2010, ki je obravnavalo neenako obravnavo pri prispevkih za socialno varnost in je presodilo, da ne obstajajo razumni in stvarni razlogi za razlikovanje pri obremenjenosti odpravnin s prispevki v primerih, ko so delavci ob odpovedi pogodbe o zaposlitvi v bistveno enakih položajih. V bistvu lahko govorimo o prispevkih ali pri dohodnini gre za približno enako stvar.

Tako mislim, da stopate tudi po nevarnem terenu, bi temu rekla, ustavne spornosti. Zato si bo stranka Socialnih demokratov prizadevala, da pride do korenite spremembe tega 2. člena in bomo to tudi preko amandmajev uveljavljali.

Morda samo še to, da se dotaknem, tudi jaz nisem zadovoljna, kaj se dogaja z obremenjevanjem družin, ampak lepo vas prosim, ne bodite tako presneto dvolični. Z ZUJF ste za 10 % znižali življenjski standard družin, pa niste nič jokali nad tem. Bodimo korektni! Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Naslednji ima besedo mag. Andrej Vizjak, pripravi pa se gospod Franc Jurša.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Spoštovani, menim, da ta zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Zakaj? Zaradi tega, ker vidim, da je totalno neuskkljen v koaliciji. Tu slišimo pravzaprav očitke koalicijskih poslancev v temu smislu, da nagovarjajo Vlado, kot bi jo nagovarjala opozicija; češ, odstopate, stopate vi – mi, vi ste "mi", ne "vi". Opozicija naslavlja Vlado z "vi", koalicija pa z "mi"; to se pravi, vi, koalicija odstopate od tega.

Torej, spoštovani, menim, da je ta stvar tako neuskkljena, vendar hkrati preresna, da bi jo obravnavali. Namreč, finančni učinki tega zakona so že vkalkulirani v predlog proračuna za prihodnji dve leti, pri čemer pa vidimo, da se glede osnovnih elementov še niste poenotili, vsaj tako je bilo slišati s strani Pozitivne Slovenije, ko govorimo o usklajevanju olajšav za vzdrževanje družinske člane in podobno. Ne samo da je ta zakon uperjen proti družini in da je uvajanje kriznega davka, ta zakon posega tudi v minimalno plačo. Zaradi tega zakona bo tudi minimalna plača nižja, kot bi bila, zaradi tega ker bo splošna davčna olajšava enaka, ne višja, se ne bo uskladila in posledično bo minimalna plača nižja. To se pravi, s tem zakonom znižujete neto minimalno plačo. Da seveda ne govorimo o vseh ostalih oblikah plač. Torej vi bodisi na eni strani znižujete plačo, neto plačo posameznika, ki mu življenje grenite z dvigom vseh drugih možnih stroškov življenja. Se pravi, realno bo plača nižja, tudi nominalno bo plača nižja, kot bi bila, hkrati pa bo življenje tega posameznika, ki se prebija težko iz meseca v mesec, dražje, saj ste mu dvignili DDV. Sleherni, ki skrbi za svoje življenjske potrebščine, mora plačati elektriko, mora plačati komunalne storitve, mora plačati gorivo in ostalo, kajti na vse to je DDV in vse to ste mu podražili; da ne govorimo o vinjetah in še o ostalih dodatnih stroških, ki jih ima. Še več! Temu posamezniku napovedujete nov davek na nepremičnine. In slovenski povprečni človek, ki ima nekaj nepremičnin in je hkrati dohodkovno šibak, bo preživljal v prihodnje težke čase.

Mislím, da koalicijskim poslancem, še manj pa socialnim partnerjem in tu v parlamentu niste dejansko nalili čistega vina in predstavili dejansko vseh posledic na različne sloje prebivalstva, ki jih bo ta zakon imel. Ta zakon ima enormne posledice. Še posebej zato, ker je kumulativen in se seštevajo njegovi učinki skozi leta in po drobtinah uničujejo življenje in zabija pravzaprav dohodkovni položaj posameznika v izjemno nezavidljiv položaj. Tako menim, da bi bilo korektno, da se tak predlog umakne, da se o njem danes izrečemo, da je zakon neprimeren za nadaljnjo obravnavo in da se seveda Vladi, preden bi zašla v podobne skušnjave, naloži, da predstavi celovite učinke tega predloga tako v enem letu kot seveda v seštevku na neko petletno obdobje. Verjetno tudi na finančnem

ministrstvu ne načrtujete, da bo rast gospodarstva kar tako, ali pa v enem letu ali pa dveh letih preseгла 3 %.

Sprašujem vas, spoštovani državni sekretar, če bo ta zakon kljub napovedanemu amandmaju SD, ki ga boste zlahka izglasovali, ker je z vami že uskljen, to se pravi, da se ta zamrznitev olajšav in lestvice praktično ne dogajajo, dokler gospodarska rast ni višja od 3 %. To se pravi – jaz in tudi vi ne pričakujete te gospodarske rasti v naslednjih petih letih; prosim, povejte mi, kakšen učinek na dohodkovni položaj tistega z minimalno plačo na letni ravni, tistega s povprečno plačo na letni ravni in tistega z dvema povprečnima plačama na letni ravni bo imel v petletnem obdobju po letih. Kajti ta seštevek in ta učinek se akumulira in je po tem obdobju ogromen. Seveda bi bilo hkrati v redu, da predstavite ljudem tudi to, kako se bo po teh letih povečevala povprečna obremenitev gospodinjstev v tej državi. In boste videli, kakšne škarje ustvarjate, kako znižujete prihodke tistih, ki delajo, in kako hkrati povečujete obremenitve tistih, ki delajo. To je izjemno asocialen ukrep in drugi v nizu ukrepov, ki si jih je privoščila ta vlada. Prvi je bil dvig DDV. Dvig DDV je zadel vse, tako tiste, ki imajo zgoj za kruh, elektriko in moko ali vodo, kot tiste, ki imajo bazene ob hišah na slovenski obali ali še celo na kateri drugi obali. Ta ukrep je podoben: zadel bo vse.

Spoštovani, če je res kaj pri vas čuta za ljudi, za katere se deklarirate, da jih zastopate, Socialni demokrati, potem bi bilo fer, da se samo vi seznanite z učinki tega zakona na petletno obdobje, pa boste videli, da boste proti.

Pa še nekaj. Ta zakon je ukrep, ki bo ponovno povečeval ambicijo po nedelu in po prejemanju transferjev iz socialen blagajn, zardi tega ker se bo delo še manj plačalo. Kajti neto prihodki posamezne družine bodo nižji, socialni transferji pa ne. To se pravi, razlika med pasivnimi in aktivnimi oblikami bo še manjša. Zakaj bi nekdo delal, če izničujete to razliko? Hkrati bo tudi ambicija po sivi ekonomiji še večja. To se pravi, s prejšnjim zakonom, s katerim preprečujete nadaljnje zniževanje davkov od dohodkov pravnih oseb, in s tem zakonom, ki dodatno davčno obremenjujete vse oblike dela, boste dodatno prispevali k ambiciji po sivi ekonomiji in po zaposlovanju na črno. Kajti, tam se ne plačuje nič. Tam je keš na roko – in konec!

Spoštovani, resno premislite o tem, kaj počnete. Mislím, da ste v evforiji po teh 30 milijonih pozabili na vse te učinke in vam predlagam, da teh 30 milijonov evrov poiščete in jih boste zlahka našli v racionalizaciji javnega sektorja. In da vprašate po zdravju ministra, ki se je izpogajal in hkrati zavrl nadaljnje racionalizacije v javnem sektorju do konca prihodnjega leta. Napovedal je, de ne bo enostranskih posegov v javni sektor in maso plač javnega sektorja, če so se zdilali – tisto, kar so se zdilali nedavno. Teh 30 milijonov,

spoštovani, bi zlahka našli pri boljšem upravljanju državnih podjetij in večjih dividendah, ki bi jih lahko dajalo to gospodarstvo proračunu in seveda pri nadaljnji racionalizaciji, ukinjanju kakšnih nepotrebnih agencij, skladov, ki je bilo pred 14 dnevi gob v Sloveniji.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo je želel sekretar mag. Mitja Mavko.

MAG. MITJA MAVKO: Lepa hvala za besedo.

Kratko pojasnilo, ker je bilo zelo eksplicitno vprašanje, kakšni bodo učinki tega zakona in predvsem zato, ker je bilo izrečenih nekaj finančnih ocen, ki dejansko ne držijo.

Če govorimo, da bo celoten hipotetičen izplen zakona v primeru odprave celotne indeksacije približno 30 milijonov na letni ravni, težko govorimo o enormnih posledicah tega zakona. Zakon zelo konkretno, ni skrivnost, dviguje davčno obremenitev iz naslova dohodnine, je pa treba povedati, kako jo dviguje. Za nekoga, ki ima minimalno plačo pa enega, dva ali tri otroke, se niti za evro ne povečuje obremenitev iz naslova tega zakona. Niti za evro za nekoga z minimalno plačo. Za nekoga, ki ima v Sloveniji povprečno plačo, recimo, pa ima tako kot v povprečju dva otroke, je letna obremenitev višja za 25 evrov. To pomeni 2,13 evra na mesec. Toliko je povprečna dodatna obremenitev. Takšni so izračuni. Zato bi lepo v imenu Vlade, predlagatelja, prosil, da ne operiramo z enormnimi posledicami in drastičnimi črnimi scenariji, ki se tukaj slikajo, ker izračuni enostavno tega ne podpirajo. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Gospod Vizjak, izvolite.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik.

Imam postopkovni predlog, da nam Vlada pripravi izračun, ki sem ga predlagal in katerega državni sekretar tudi z besedo ni omenil. To se pravi, učinki na pet let. Kajti, spoštovani državni sekretar, dobro veste, da se akumulirajo učinki tudi za tiste z minimalnimi plačami v določenem obdobju in da danes lahko za tistega z minimalno plačo, čeprav je to 12 evrov na leto – za nekoga lahko to nekaj pomeni. Ampak ob tem, da ste mu življenje podražili za nekaj evrov in da ste mu zdaj plačo minimalno znižali za nekaj evrov, je rezultat za njega dvakratnik evrov. Za mene so to enormni učinki, za vas so lahko malenkost, ki imate plačo solidno in ne boste tega toliko utrpeli pri osnovnih življenjskih potrebah. Ampak, še enkrat, spoštovani državni sekretar, predlagam, da Vlada, spoštovani predsednik parlamenta, pripravi učinke akumulacije tega neuskklajevanja lestv in tudi davčnih olajšav skozi, recimo, petletno obdobje. Torej, to petletno obdobje je obdobje, v katerem bomo, če bog da srečo in če bomo imeli kakšno vlado, ki bo prisluhnila

gospodarstvu, dočakali neko omembo vredno gospodarsko rast in takrat bomo prenehali s tem neuskklajevanjem davčnih olajšav. V tem obdobju pa se, spoštovani, učinek povečuje.

Zato bi vas prosil za te podatke in v pisni obliki zaradi tega, da bomo lahko to izračunali. Jaz ne nameravam v tem trenutku predlagati prekinitve seje, vendar do naslednje obravnave pa prav gotovo.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Gospod Mitja Mavko, izvolite.

MAG. MITJA MAVKO: Lepa hvala!

Nikakor ni namen Vlade skrivati karkoli v zvezi s tem zakonom. Mi predlagamo, da se tudi o teh, o vseh posledicah pogovorimo na odprt način in smo pripravljeni zagotoviti tovrstne izračune. Je pa res, da izračuni vedno temeljijo na predpostavkah in mnogo od teh predpostavk je lahko zelo hipotetičnih, če želite, za naslednje petletno obdobje. Mi imamo dostikrat težave že napovedati gospodarsko rast za naslednje četrletje, kaj šele za naslednjih pet let, pa vendar se bomo s kolegi na ministrstvu potrudili in bomo za obravnavo zakona v naslednjih fazah pripravili tudi tovrstne izračune. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Naslednji ima besedo gospod Franc Jurša, ki ga pa trenutno ni v dvorani.

Besedo dajem mag. Ivanu Vogrinu. Pripravi pa se gospa Romana Tomc.

MAG. IVAN VOGRIN (NeP): Hvala lepa, gospod predsednik!

Winston Churchill je napravil zanimiv poskus. Stopil je v vedro, pa se poskusil dvigniti za ročaj. Mislite, da gre? Ne gre. Tako je na osnovi tega nastal njegov znameniti rek: "Z dvigom davkov izboljšati blaginjo državljanov je enako, kot če stopite v vedro in se poskusite dvigniti za ročaj." Ni mogoče! Ta pot dvigovanja davkov je napačna. Bom povedal, zakaj menim, mogoče se pa motim, tudi to dopuščam.

Moj prijatelj Dejan Židan, s katerim sva, ko je bil še poslanec, pa je imel malo več časa, tekala po Rožniku, me je opozoril na knjigo Pavla Krügmanna. Z zanimanjem sem prebral, vse sem si podčrtal, izpisal in tako dalje. Glejte, kaj je Krügmanna napisal! "Ni nam treba trpeti tolike stiske in uničiti toliko življenj." In govori o popolnoma drugačni poti – Krügmanna. Knjigo je vredno prebrati. Jaz sem kolegu Židanu hvaležen. Potem pa sem vzel še knjigo Axela Kaiserja, da bi se človek podprl in da ne bi blebetal tjavendan. Pot v propad z podnaslovom Kako so vlade in centralne banke uničile svet in zakaj najhujše šele prihaja. Glejte, vam bom prebral, mislim, da pove vse, eno misel: "Vlade ne morejo ustvariti blaginje. Skrajni čas je, da odstranimo še zadnje tančice skrivnosti, ki obdajajo to dejstvo, ustvarijo lahko samo ozračje, ki spodbuja ali duši podjetništvo in z njim blaginjo." To je temelj delovanja

parlamenta. Parlament, vlada mora ustvarjati zakonodajni okvir, da lahko gospodarstvo deluje, da lahko ljudje živijo, da lahko ljudje trošijo. Mene prav zanima, ker je bilo zbranih okoli dvajset tisoč podpisov, da bi poslanci šli na minimalne plače, ali bomo mi to sprejeli. Poskušajte preživeti s sedemsto evri! Poskušajmo – mogoče bomo razumeli.

Poglejte, pot neprestanega zviševanja davkov je zagotovo nepravda. Hudo se čudim, res se čudim, jaz sem za potrebe davčnih zakonov, ki tako ali drugače urejajo področje obdavčitve, prebral veliko knjig, ker želim vedeti, kaj se dogaja in kako so se zadeve reševale v drugih državah. Na osnovi tega sem junija 2013 poslal vsem poslancem pa vladi drugačen predlog obdavčitve in jo naveden na šesti, sedmi strani zelo kratko. Pa da ne bom bral, ker mojih pet minut se počasi izteka.

Bom pa nekaj še povedal k temu svojemu razmišljanju ... Včasih imam občutek, kot da sem dejansko v Voličini, v gostilni, kjer vsi vse vedo, vsi imajo rešitve za vse, v bistvu pa nihče ne postreže z nobenimi izračuni, simulacijami, napovedmi. Ekonomisti, resni ljudje ne blebetajo, ampak predložijo dokaze, številke. Ko je državni sekretar mag. Mitja Mavko govoril tukaj, kako to ne bo nič vplivalo – ni nobenih dokazov. Dvajset let to govorijo, da nam bo šlo boljše – kam smo pa prišli? Veste, zakaj? Mi nismo resni. Mi govorimo, govorimo, ne da bi naredili analize. Poslancem bi morala Vlada, ministrstvo, postreči s simulacijami. Potem se jaz kot poslanec – in me prepričati, da se motim. Tega ni. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo ima gospa Romana Tomc, pripravi pa se gospa Iva Dimic.

ROMANA TOMC (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Spoštovani, še enkrat prav lepo pozdravljeni!

Ta predlog zakona je še en v vrsti dokazov, da Vlada govori eno, dela pa drugo. V preteklih dneh smo predsednico Vlade osebno slišali večkrat zatrjevati, da ne bo posegel v minimalne plače. Potem se je še enkrat popravila in je rekla, da ne bo enostranski posegov v minimalne plače.

Jaz se ne spomnim nobene informacije, da bi socialni partnerji temu zakonu pritrdili oziroma ga sprejeli z vsemi rešitvami, ki so tukaj predlagane – torej, zakon je enostranski poseg v plače vseh zavezancev. Ko smo se prej pogovarjali o finančnih učinkih, smo vsi malce pozabili prebrati vladno gradivo, ki je pripravljeno in vsebuje tudi te finančne učinke. Najbrž bo državna sekretarka to kaj korigirala, ampak tukaj nedvoumno piše, poglejte pri oceni finančnih učinkov, da "bo imela odprava indeksacije na letnem nivoju učinke v višini trideset milijonov evrov, in sicer različno glede na dohodkovni položaj posameznega zavezanca".

Potem imamo pa tukaj v nadaljevanju tudi presojo posledic na socialnem področju in tukaj zelo lepo piše, ne tako, kot je državni sekretar Mavko prej rekel, da ne bo vplivalo na višino minimalne plače, piše "ob predpostavki, da zavezanec uveljavlja samo splošno olajšavo, bo imel pri dohodku v višini minimalne plače dohodnino višjo za nekaj manj kot 20 evrov". Torej 20 evrov je učinek na minimalno plačo. Za 20 evrov se mu bo povečala dohodnina ali če z drugimi besedami rečemo, za 20 evrov se mu bo zmanjšala plača. Zdaj mi pa povejte, ali je to enostranski poseg v minimalno plačo ali ne? Zelo očiten! In če upoštevamo, da je v tem trenutku v Sloveniji nekaj čez 40 tisoč tistih, ki prejemajo minimalno plačo, pa pomnožimo to z 20 evri, boste dobili tam nekje okoli 800 tisoč evrov finančnih učinkov. Tako je zdaj s temi finančnimi učinki. Verjetno jih bo treba preložiti še za naslednja leta. Upam, da bo Vlada zmogla takšne projekcije, čeprav verjamem, da so zelo težke, ampak prav za naslednje leto je tako.

Zdaj bi pa nekaj vseeno vprašala še dodatnega k finančnim učinkom in ob tem povem, da me je prej državni sekretar prijazno opomnil, da se prihodki iz naslova dohodnine delijo med državo in občino. Občina pobere 54 % prihodkov iz naslova dohodnine. Glede na to, da ste v vladnem gradivu zapisali, da je finančni učinek na proračun in druga javna finančna sredstva 30 milijonov evrov iz tega naslova, vas sprašujem, seveda samo v pojasnitev. Ali je to finančni učinek celotnega izplena dohodnine in bo samo polovico od tega prejela država v proračun? Ali je to finančni učinek v celoti oziroma tako: ali je to dejansko prihodek proračuna, 30 milijonov, ali je to celotni prihodek, ki ga bo dobila država in občine? Kajti če je to samo prihodek proračuna, potem bodo v bistvu davkoplachevalci iz tega naslova obremenjeni še enkrat bolj, to se pravi, da bo celotni učinek 60 milijonov, ne 30. Če je pa drugače, pa da je to celotni izplen oziroma od neuskajevanja dohodninske lestvice, potem bo državni proračun iz tega izplnil samo polovico, to se pravi 15 milijonov evrov. Zanima me, kako imate to vkalkulirano v bodoči proračun, ki smo ga imeli mi, da tako rečem, čast bežno videti – osnovne številke – samo iz časopisov, bilo bi pa zelo korektno, da bi poslanci dobili proračun na mizo tudi kaj prej kot to, da preberejo iz časopisov; ampak če sem prav prebrala, v časopisu Finance ocenjujejo oziroma primerjajo številke iz letošnjega in prihodnjega leta in je pri dohodnini razlike za nekaj 3 milijone. Kako gredo zdaj te številke skupaj? V tem kontekstu ni mi všeč, da Vlada zavaja, da Vlada prikriva in da Vlada v obraz laže ljudem. Nalijte čistega vina, prinesite skupaj vse učinke vseh povišanj davkov, ki so že bili, ki še bodo, pa zraven prištejte tudi, kako je na družinski proračun vplivala povišana cena za mestni promet za otroke, ki se vozijo v šolo, pa bomo potem videli, kako bodo socialni partnerji pa kolegi iz koalicije,

ki se deklarirajo kot socialni, sprejeli te vaše podatke.

V predhodni točki smo obravnavali povečanje obremenitve gospodarstva, v tej točki obravnavamo povečanje obremenitve prebivalstva in vsakič sproti zatrjujete, da gre za majhne učinke, ki ne bodo imeli pomembnega vpliva ne na gospodarstvo ne na ljudi. Pa dajmo jih enkrat skupaj sešteti, dajmo potegniti črto pod vse, pa seštejmo, kakšni bodo sedaj ti učinki! Enako iz časopisov razberemo, da bo v naslednjem letu iz naslova davčnih prihodkov, mislim, da za 500 milijonov evrov več. 500 milijonov evrov! Saj ne vem, ali so te številke prave ali ne, čakamo, da dobimo uradne dokumente na mizo. Ampak 500 milijonov evrov na koncu koncev je to tudi malo. Mislim, da je to ogromno. Ne vem, kako bodo ljudje, posebej tisti z najnižjimi dohodki, to resnično prenesli. V letu 2008, ko je bila gospodarska rast najvišja, ko so podjetja prosperirala, ko ni bilo toliko nezaposlenih, da ne rečem 60 tisoč manj brezposelnih, kot jih je danes, smo poslušali o nevzdržnih razmerah in o tem, kako revščina trka na vrata. Kaj na to rečete danes? So se danes razmere izboljšale?

Danes imamo res 116 tisoč brezposelnih, kar je manj, kot smo imeli v začetku leta januarja. S tem podatkom se predsednica Vlade hvali, primerja pa hruške in jabolka! In to je ponovno zavajanje ljudi. Primerja se enakovrstne podatke, primerja se mesec na mesec, primerja se leto na leto. Lanskega avgusta je bilo 106 tisoč brezposelnih, letos jih je 116 tisoč. To se pravi, če smo pošteno, brezposelnost se je bistveno, bistveno povečala. Samo to pričakujem, spoštovane kolegice in kolegi, in Vlada seveda, da prinesete v Državni zbor korektne podatke, prave korekcije in da prikažete celotno sliko, da ko poveste en del stavka, poveste še drugi del stavka. Najbrž bodo ljudje to drugače sprejemali, ljudje se danes bojijo, ne vedo, kaj jih čaka jutri; danes imamo en ukrep, jutri imamo enega drugega, pojutrišnjem spet naslednjega. Zapirate proračun, menda je samo še vprašanje časa, dni, ur, kdaj se bodo te številke na eni in drugi strani poklopile, ampak mi včeraj nismo dobili niti najmanjšega odgovora na to, kakšen davek na nepremičnine lahko pričakujemo, kdo bo plačeval, koliko bo plačeval, kako bo to vplivalo na socialni položaj ljudi. Mislim, da je Državni zbor upravičen in ne samo upravičen, še kaj več do tega, da dobi korektne podatke, da dobi jasno sliko in da se potem na podlagi tega tudi lažje odločamo.

Če bomo vse to imeli, potem sem prepričana, da ti vaši zakoni ne bodo tako gladko leteli skozi glasovanje, kot letijo sedaj. Ali pa bodo leteli, s tem da bodo imeli kolegi na drugi strani zelo sklonjene glave. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Želi mogoče državna sekretarka odgovoriti na vprašanja?

Gospa Mateja Vraničar, izvolite.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa za besedo.

Najprej, kar se tiče konkretnih vprašanj glede izračuna finančnega učinka. Če ste podrobno prebrali predlog, v predlogu zakona v oceni finančnih posledic je naveden primer osebe, ki prejema minimalno plačo in uveljavlja pri dohodnini samo splošno olajšavo. Njen davčni položaj je pa seveda precej drugačen kot finančni položaj tipičnega zavezanca za minimalno plačo, ki poleg splošne olajšave uveljavlja tudi olajšavo za dva vzdrževana družinska člana. Kot mi je znano, je kolega, ki je govoril o finančnih posledicah predlaganega zakona za osebo, ki prejema minimalno plačo, uporabil te podatke. Če govorimo o osebi, ki prejema minimalno plačo in ima samo osnovno osebno olajšavo, uveljavlja samo osnovno osebno olajšavo, potem držijo podatki, ki so navedeni v pisnem gradivu.

Drugi del vprašanja, ki se nanaša na finančne učinke, dejansko je to prihodek državnega proračuna in zajema tako tisti del prihodkov, ki v končni posledici pripadajo državnemu proračunu oziroma občinskim proračunom. Občinska dohodnina je odstopljeni vir, evidentira se v celoti v državnem proračunu in potem v bistvu skozi odstopljeni vir posebej. Se pravi, gre za skupno oceno 30 oziroma 33 milijonov evrov finančnega učinka in ne za dvojno številko.

Kar se tiče proračuna 2014, glede na to, da Zakon o javnih financah določa, da mora Vlada predložiti predlog državnega proračuna oziroma predlog dopolnjenega državnega proračuna Državnemu zboru do 1. oktobra, boste poslanci seznanjeni z vsemi uradnimi podatki, številkami, obrazložitvami, spremljajočimi dokumenti. Mislim pa, da ni na mestu, da v tem trenutku komentiramo časopisne članke in da vam povem po pravici, danes jih nisem imela časa niti prebrati in jih niti ne more s tega zornega kota komentirati.

Obveščena sem, da je bilo postavljeno še eno vprašanje Ministrstvu za finance, na katerega še nismo dali odgovora, in sicer v zvezi s pogajanjem z Avstrijo glede možne spremembe konvencije v povezavi z davčno olajšavo za čezmejnne delavce. Ta pogajanja so intenzivno tekla predvsem tekom leta 2008 in v prvi polovici leta 2009, poskušali smo doseči dogovor za spremembo 15. člena. Za avstrijsko stran zadeva ni bila sprejemljiva, poskušali smo doseči dogovor za spremembo 24. člena konvencije in spet nismo uspeli doseči dogovora. V prvi polovici leta 2009 pa je takratna vlada sprejela sklep, da se postopek spremembe konvencije z Avstrijo ne nadaljuje, tako da v naslednjih mesecih oziroma letih rešitve za problem čezmejnih delavcev migrantov nismo iskali več v spremembi konvencije. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam. Imate repliko, gospa Romana Tomc.

ROMANA TOMC (PS SDS): Hvala lepa. Hvala lepa tudi državni sekretarki za te podatke.

Upam, da smo se vsi prav razumeli. Dejansko je potrdila moje navedbe. Nekdo, ki prejema minimalno plačo in uveljavlja samo splošno olajšavo, bo imel za 20 evrov manjšo plačo.

Druga stvar. Tukaj ste mi razjasnili tudi to, da je pravzaprav učinek za državni proračun iz naslova neusklajevanja dohodninske lestvice ne 30 milijonov, ampak polovico od tega, kajti polovico bo pripadalo občinam, polovico bo pripadalo med drugim tudi Mestni občini Ljubljana in drugim občinam. Samo polovico od tega bo tisti znesek, za katerega bo bogatejši, če lahko v navednicah to rečemo, proračun. Zato ker na vsakem koraku iščemo evro, po evro, po evro, boste obremenili naše državljane in državljanke s 30 milijoni novih davkov. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo želi ponovno gospa Mateja Vraničar. Izvolite.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa.

Samo da bomo res povsem natančni. Pri osebi, ki prejema minimalno plačo in uveljavlja samo splošno osebno olajšavo, povečanje v višini 20 evrov pomeni povečanje na letni ravni, na mesečni ravni pa to pomeni povečano oziroma nezmanjšano obremenitev, tako moramo v bistvu pravilno reči – nezmanjšano obremenitev za 1,65 evra. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Naslednja ima besedo gospa Iva Dimic, pripravi se gospod Borut Ambrožič.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav vsem kolegom in kolegicam in predstavnikom Vlade!

Sama bom nadaljevala tam, kjer je končal moj kolega Horvat, in to je pri družinski politiki. Državni sekretar gospod Mavko je rekel, da se ne bo poznalo v družinskem proračunu. To smo poslušali tudi takrat, ko se je ukinjalo družinam oziroma otrokom otroške dodatke, se pravi starejšim od 18 let, in ko se je ukinjalo študentske študentske mladoletnim pod 18 let. Tudi takrat se je govorilo, da se bo izenačilo, da ne bo posegalo v same družine.

Omenila bi še nekaj takih zakonov, ki se pripravljajo, ne vem pa, če se kdo zaveda, koga bo obdavčilo oziroma kdo bo to prenašal. To so: katastrski dohodek, davek na nepremičnine, da ne govorim o dvigu davka na dodano vrednost, podražitev vinjet, uvedba novega cestninskega razreda in sedaj nazadnje imamo še zakon o dohodnini. Ja, vsi ti ukrepi bodo najbolj prizadeli družine, vse družine. Tiste številčnejše in večje pa še toliko bolj. Zamrznitev

in neusklajevanje plač in socialnih transferjev pa bo pomenilo vedno večjo obremenitev, in to je bilo danes že dostikrat povedano. Nekajkrat je bilo že izpostavljeno, da se bo poznalo na družinah. Pozablja se, da te družine, še posebej velike, že sedaj tako in tako največ prispevajo v občinske blagajne in v državno blagajno: komunalni prispevki, voda, smeti, obračunava se na družinske člane. Verjamem, da je razlika med nekom, ki ima 9-, 12-člansko družino in med nekom, ki ima mogoče 2-, 3-, 4-člansko družino. Da ne govorim pa še o davku na dodano vrednost. Potrošnja v takih družinah je kar nekajkrat večja. Koliko te družine prispevajo v državno blagajno? Zanima me, če si je kdo kdaj to vzel pred oči in se zamislil nad vsem tem. In sedaj še ta zamrznitev olajšav in dohodninske lestvice, ki bo imela za posledico nižje neto dohodke in s tem posledično nižji standard!

V Novi Sloveniji smo odločno proti novim davkom, še bolj pa proti skritim davkom. Zavedamo se, da le nataliteta in dobra družinska politika zagotavljata dolgoročno vzdržnost pokojninske, zdravstvene in državne blagajne. Očitno ta vlada ne razmišlja tako in razmišlja popolnoma drugače, žal.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Naslednji ima besedo gospod Borut Ambrožič. Mislim, da ga ta hip ni v dvorani. Naslednji je potem gospod Mirko Brulc. Ga ne vidim ta hip v dvorani. Gospod Janez Ribič, izvolite.

JANEZ RIBIČ (PS SLS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik Državnega zbora! Spoštovana državna sekretarka s sodelavkama, lepo vas pozdravljam!

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini – se pravi, tema je zelo zelo zahtevna. Slovensko delo je preobremenjeno z davki in prispevki, zato vsako poseganje na to področje stanje še poslabšuje. Tudi ne uvajajte na tiho kriznega davka! V Slovenski ljudski stranki ponavljamo, ne vem že kolikokrat: javnofinančna konsolidacija naj bo narejena tako, kot ste se zavezali v programu stabilnosti. Se pravi, dve tretjini na obvladovanju odhodkov, torej z bolj racionalnim državnim trošenjem, in zgolj ena tretjina na strani večjih obremenitev za doseganje višjih prihodkov. S tem da se je treba zavedati, da se da veliko narediti s prihodkovno stranjo že s tem, da se dosledno pobere tisto, kar državi pripada, in da se več naredi na področju sive ekonomije, administrativne razbremenitve, pobiranja davkov, črpanja evropskih sredstev in še bi lahko naštevali. Torej, višji prihodki v proračun so mogoči tudi brez generalnih povišanj davčnih bremen.

Lahko smo prepričani, da bo odločitev, da se posebna olajšava ukine, spodbudila še dodatno utajevanje in izogibanje prijave dohodka zasluženega v tujini, nad katerim Durs že sedaj nima dobrega nadzora. Očitno je, da je

zaradi razlik v davčnih stopnjah in olajšavah slovenski delavec v tujini popolnoma nekonkurenčen, vsaj dokler ostaja kot davčni rezident prijavljen v Sloveniji, zato je v tem primeru tudi načelo obdavčitve po svetovnem dohodku neprimerno in je treba pogledati za primernejšimi rešitvami. Brezposelnost se bo v nekaterih predelih Slovenije zaradi tega še povečevala. Slovenke in Slovenci, ki so si delo poiskali v sosednjih državah predvsem zato, ker ga doma preprosto ni, in tako rešili svoj eksistenčni problem, s tem pa tudi razbremenili slovensko socialno blagajno, so s takšnim vladnim ukrepom na nek način kaznovani, zato ker živijo v davčno nekonkurenčni državi in zato ker služijo svoj denar drugje in ga v Sloveniji porabijo. Zgolj ukinitvev olajšave prinaša večje negativne ekonomske in socialne posledice, kot pa znašajo povečani finančni prilivi iz tega naslova v državni proračun.

Če zaključim, v Slovenski ljudski stranki razumemo, da bodo v naporih za uravnoteženje javnih financ potrebno tudi dvigniti kakšen davek, vendar bo treba večino naporov usmeriti v smeri, kako to državo upravljati racionalneje. Samo tako bomo lahko pomagali gospodarstvu in ga ne prekomerno obremenili zaradi želje po polnjenju proračuna.

Novela zakona o dohodnini žal ni edini dvig obdavčitve, zato ji v Slovenski ljudski stranki nismo naklonjeni. Drugo pa je polnjene proračunov na račun vseh zaposlenih v tej državi preko dohodnine in s tem izničenje vsega, kar smo na tem področju naredili v lanskem letu. Prav tako so na nek način kaznovane družine in posamezniki z otroci, saj v ta ukrep pade tudi zmanjšanje olajšave za otroke. Če bi šlo za osamljen ukrep na področju višje davčne obremenitve dela, bi se lahko pogovarjali o nadaljnji obravnavi te zakonske novele. Tako pa v povezavi z neodgovornim odnosom do delavskih migrantov in ignoranco do socialnih partnerjev ta zakon nima podpore v Slovenski ljudski stranki.

Prejšnja vlada, v kateri je sodelovala tudi Slovenska ljudska stranka, je s svojimi potezami in ukrepi, katere je dobro ocenila tudi Evropska skupnost, zabijala. Ta vlada pa čaka; čaka na trojko, bi dejali košarkarski navdušenci. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Naslednja ima besedo dr. Ljubica Jelušič. Pripravi pa se gospa Alenka Jeraj. Izvolite, gospa Jelušič.

DR. LJUBICA JELUŠIČ (PS SD): Hvala lepa za besedo, spoštovani predsednik, lep pozdrav še enkrat kolegom in kolegicam in predstavnikom Vlade oziroma predstavnicam Vlade, ministrstva za finance!

Ko govorimo o novih davkih ali pa o zmanjševanju olajšav pri dohodnini, se zavedamo, da to pravzaprav prizadene vsakogar med nami individualno, se seveda

temu zoperstavljamo. Nihče ni vesel, ko se uvajajo novi davki, ampak vprašati se moramo, zakaj pravzaprav potrebuje država nove davke in zakaj to potrebujemo v državnem proračunu, kaj dobimo v zameno. Če nismo pripravljeni zmanjšati normativov in standardov ugodnosti, ki jih imamo iz javnega sektorja, in če gospodarstvo ni sposobno teh naših potreb po visokih standardih s svojimi prispevki v proračun pokriti, potem je treba sredstva za proračun poiskati kje drugje. Nekateri pravite, da ljudje nasprotujejo novim davkom, to po nekaterih javnomnenjskih presojah ni čisto res. Če se ljudem korektno predstavi možnosti, ki jih imajo, denimo zniževanja socialnih transferjev ali krizni davek, je bila podpora kriznemu davku bistveno večja, kot pa je bila podpora zniževanju socialnih transferjev. Torej, ljudje morajo poznati celotno sliko, da tudi včasih z razumevanjem sprejmejo kakšen nov davek.

Glede obravnavanega Zakona o dohodnini oziroma spremembe in dopolnitve Zakona o dohodnini, osebno mislim, da je primeren za nadaljnjo obravnavo. Se pa zavedam, da niso odprta vsa vprašanja, ki bi že lahko bila odprta, tudi ob tej spremembi Zakona o dohodnini.

Kar se tiče problematike posebnih osebnih olajšav, ki zadevajo čezmejne delovne migrante, moram reči, da je veliko vprašanje, kako tem ljudem na nek način vendarle povrniti bistveno višje stroške, ki jih imajo pri svojem opravljanju dela v tujini. Treba je tudi vedeti, da so čezmejni delovni imigranti v Avstriji v bistveno drugačnem položaju v primerjavi s tistimi mnogimi, ki delajo v Italiji, kajti ti v Avstriji so uradni migranti. Te pozna tako država Avstrija kot država Slovenija. Mnoge migrante v Italiji država Slovenija sicer pozna, vendar neformalno, zato ker so zaposleni v Italiji na črno. Od njih nimata ne Italija ne Slovenija prav veliko, razen seveda, da mogoče denar, ki ga zaslužijo v Italiji, prenesejo v Slovenijo in ga porabijo v Sloveniji. Pa še to vse manj, ker kupujejo stvari, ki jih potrebujejo, v Italiji. Se pravi, da so ti, ki so zaposleni v Avstriji, res v nekem posebnem položaju. Ravno zaradi tega za te, ki so v Avstriji, se mi zdi nepotrebno groziti, da bodo ljudje v prihodnosti bolj skrivali oziroma ne bodo napovedovali dohodkov, ki jih dobivajo pri čezmejni zaposlitvi, kajti to so vendarle uradno zaposlene osebe, za katere ve tudi država Avstrija in v Avstriji plačujejo tudi že en del dohodnine. Zlasti se zavedam, da skrivanje podatkov v odnosu do Avstrije ni mogoče zato, ker je to država, ki je, kar se tiče preganjanja dela na črno, precej urejena in čezmejna oziroma meddržavna izmenjava podatkov je vseeno mogoča.

Opozorila bi na dejstvo, ki ga je izpostavila tudi državna sekretarka mag. Vraničar, namreč, da so v letih 2007, 2008 in v začetku leta 2009 potekala pogajanja z Republiko Avstrijo glede izogibanja dvojnemu obdavčevanju in možnosti, da bi našim

slovenskim čezmejnimi delovnimi migrantom priznali neke olajšave v teh davčnih razmerjih. Ko se je izkazalo, da ta pogajanja ne vodijo k nikakršnemu cilju, se je Ministrstvo za finance in vlada Boruta Pahorja odločila za to, da se v slovenskem zakonu o dohodnini uvede to tako imenovano peto osebno olajšavo v 113. členu Zakona o dohodnini. S tem je bil problem, na katerega so opozarjali čezmejni delovni migranti, na nek način za silo, začasno rešen. Zdaj se je izkazalo, po odločbi Ustavnega sodišča, da ta delna rešitev, začasna rešitev ni bila ustrezna in bo treba z iskanjem rešitev za položaj teh ljudi nadaljevati, tako da se mi zdi primerno znova dati in podpreti tiste, ki ste odprli ta problem pri ponovnih prizadevanjih, da se s temi pogajanja znova začne, četudi je očitno, da so težavna in da tudi ne nujno vodijo h kakšnemu večjemu uspehu.

Opozorila bi – ko govorimo o Zakonu o dohodnini, in ker sem že rekla, da bi mogoče morali ob njem odpreti še kakšno drugo vprašanje – na vprašanje splošne olajšave. Predstavniki obrtne zbornice nas opozarjajo, da bi za izogibanje sivi ekonomiji bilo potrebno poseči prav v Zakon o dohodnini, in sicer v način, kako se ljudem priznava splošna olajšava. Njihova presoja je, da bi si morali ljudje, državljani, rezidenti te države pridobiti pravico do splošne olajšave, in sicer tako, da bi zbirali račune za opravljene storitve v naši državi. S tem bi spremenili kulturo obnašanja državljanov, ki pristajamo na to, da se v okviru sive ekonomije računi plačujejo brez potrdil in spodbudili bi večje število oziroma večjo podporo tistim, ki izdajo račune, torej bi vplivali na sivo ekonomijo, hkrati bi pa seveda spremenili tudi način obnašanja nas, državljanov, ki kot sem rekla, sami spodbujamo sivo ekonomijo, čeravno ves čas govorimo o tem, kako bi jo preganjali.

Skratka, če zaključim. Ta zakon podpiram, se pa zavedam, da bo potreben še dopolnitev, in se zavedam tudi, da ga nihče z veseljem ne bo sprejemal. Hvala.

PRESEDNİK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospa Alenka Jeraj, pripravi naj se gospod Jerko Čehovin. Se odpoveduje. Tako bo naslednji gospod Jože Tanko.

Izvolite, gospa Alenka Jeraj.

ALENKA JERAJ (PS SDS): Hvala za besedo.

Novo obdavčitev oziroma v tem primeru ne obdavčitev, pač pa se stvari lotevamo na drugem koncu, nove obremenitve ljudi so za nas nesprejemljive in zato zakonu tudi nasprotujemo oziroma apeliramo na Vlado, da ponovno razmisli, ali gre s tem zakonom naprej, s takim kot je, ali morda kaj spremenimo. Gre še za en zakon, ki je neuskladen s socialnimi partnerji, sindikati mu nasprotujejo. Tudi v naši poslanski skupini smo se srečali z njimi. Spomnite se razprav v lanskem letu o neuskladenosti, ko smo,

ko je morala Janševa vlada vsak zakon tudi uskladiti in smo se toliko časa pogovarjali, da smo celo pri zakonu ZUJF, recimo, ki je prizadel kar veliko ljudi, pa še vedno manj, kot jih bo tale, torej bistveno manj za večino, kot bo prinesel ta zakon o dohodnini, pa smo vse svoje napore vložili v to, da smo se uskladili s socialnimi partnerji.

Gospa Bratušek se je včeraj pohvalila, da novega kriznega zakona ne bo. Saj ga ni treba, če prinese na mizo Zakon o dohodnini, kajti kot sem rekla, z druge strani počnemo isto. Torej, naslovi v medijih Že januarja vam bo država vzela več plače, in če berem: "Skladno z novim zakonom olajšave in dohodninska lestvica za leto 2014, ki bodo objavljene konec tega leta, ne bodo več usklajene z inflacijo in bodo enake kot letos. To pa pomeni, da bomo že pri plači, ki jo bomo prejeli januarja, plačali več akontacije in neto dobili manj izplačila." Moji kolegi so že povedali, da bo 330 evrov višja dohodnina, letna dohodnina za tiste, ki prejemajo do 3 tisoč evrov bruto plače in bodo uveljavljali splošno olajšavo. Takih ljudi oziroma v to skupino sodi kar 95 % zavezancev za dohodnino. Zneski pa bodo še večji za vse tiste, ki bodo uveljavljali tudi olajšavo za vzdrževane družinske člane, torej otroke.

To pomeni, da ponovno Vlada obremenjuje in napada družine, napada tiste, ki so naša prihodnost oziroma bodoči davkoplačevalci, in seveda tudi tiste, ki živijo z nekimi povprečnimi oziroma ne prav visokimi dohodki. Bolj natančno, ta neuskladitev bo za družino oziroma za zakonca s povprečno plačo pomenila že za leto 2014 kar 324 evrov višjo dohodnino. Kot sem rekla, to bo vplivalo tudi že na letošnjo akontacijo, ki so jo ljudje plačevali skozi leto, kar pomeni, da bodo obračuni za nazaj najbrž pomenili kar precejšen zalogaj za družinske proračune. Poleg tega Vlada – zakon praktično danes prvi dan obravnavamo oziroma imamo prvo obravnavo, že upošteva prihodek v proračunu. Proračun danes kroži, mi ga sicer kot opozicija še nimamo, ampak v medijih lahko že kaj preberemo, in v proračunu so že prihodki, 30 milijonov od tega zakona, tudi 216 milijonov od Zakona o davku na nepremičnine, ki ga še nikjer ni, ga še ne obravnavamo, ampak na ta način prodajati zgodbo o usklajenem proračunu se seveda da.

Torej, ne gre še za en davek, pač pa za prikrit davek in mi ocenjujemo, ki smo v naši poslanski skupini in tudi stranki vedno vodili pozitivno družinsko politiko, da je zakon slab in ga ne podpiramo.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Na vrsti je gospod Jože Tanko, potem Jasmina Opec.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Spoštovani kolegi!

Tisti, ki smo nekoliko dlje v državnemu zboru, se spomnimo tudi obravnave nekaterih zakonov, tudi dohodninskih, iz obdobja pred tem. Spomnim se obdobja 2004–2008, ko smo sprejemali zakone, tako spremembo dohodnine, kjer smo znižali davčne stopnje, pa tudi z Zakon o dohodku pravnih oseb, kjer smo znižali v bistvu "dohodnino za podjetja". In takrat, ko smo zniževali davčne stopnje, v tistem odboju gospodarske rasti so se plače povečevale že samo zaradi tega, ker so obremenitve plače padale. Takrat je ena izmed tedanjih kolegic, ki je tudi sedaj kolegica v poslanskih klopih Pozitivne Slovenije, zbirala položnice tistih, ki so socialno ogroženi in jih je nosila kazat tedanjemu predsedniku vlade gospodu Janši. Se pravi takrat, ko smo razbremenjevali plače, ko smo razbremenjevali z dohodnino, ko so se neto učinki tega povečevali, so prinašali predsedniku vlade kazat položnice tisti, ki so "revni".

Danes poslanci te iste poslanske skupine prihajajo z zakoni, ki dodatno obremenjujejo gospodarstvo, ki dodatno obremenjujejo kmetijstvo, ki dodatno obremenjujejo vse skupine, tudi socialno najbolj ogrožene, pa niso popolnoma nič glasni, če se ne motim redkokdo od teh, ki so bili takrat izjemno glasni, je danes sploh spregovoril. Če že je, izredno blago in tolerantno do Vlade. To ocenjujem kot popolno sprenevedanje, politikantstvo najslabše vrste. To, kar se danes sprejema, je pravzaprav tudi neke vrste ZUJF za ogrožene. Prej ste veliko besed sprožili proti Zakonu za uravnoteženje javnih financ, ki je posegel samo v nekatere skupine, ki so nad nekim limitom nekega povprečja. Danes ta zakon posega v vse in ni protestov znotraj koalicijskih strank, ni protesta varuha človekovih pravic, ni peticij in ni nekih posebnih protestov, kar pravzaprav kaže, da gre morda celo za neko veliko trgovino.

Moram reči, da po moji oceni niso izčrpane vse možnosti, ki so možne, da bi se zagotovila stabilnost državnega proračuna in zmanjšal proračunski primanjkljaj ali pa zagotovil, da bi bil ta v mejah. Mi smo bili že v tem tednu v petek priča neverjetni toleranci koalicijskih strank do bankirjev, ko so spregledali tudi tistim, ki imajo depozite nad 100 tisoč evrov, skozi prste, ki so dali državno jamstvo za to, da bodo ti varčevalci, ki so nadstandardno bogati, poplačani. V tem primeru pa imamo pred sabo neverjetno aroganco oziroma nasilje do tistih, ki si najtežje pomagajo, ki trpijo, niso glasni.

Mislím, da pristop, ki se ga je lotila Vlada, pravzaprav kaže samo na to, da razslojujete državo na dve skupini; to se pravi na skupini privilegiranih, za katere s poroštví države, z državnim proračunom pokrívamo njihove nadstandardne potrebe, in na ostale, se pravi tiste, ki jim jemljete, zato da ta nastanek pokriváte po dolgem in počez.

Zanimivo, da kljub vsem tem velikim diskusijam o socialni pravičnosti, o enakopravnosti, o vzdržnosti in tako naprej,

mrtvo hladno zagovarjate rešitve, ki so daleč od tega. Daleč od tega! Čudim se Socialnim demokratom, da pri zakonih, ki povzročajo težke socialne krivice, težke socialne bolečine, tako tolerantno dajete podporo tem rešitvam. In po drugi strani se ravno tako čudim Socialnim demokratom, da z veliko lahkoto pritisnete na tipke takrat, ko je potrebno zagotoviti kakšen privilegij bankirjem, pa tudi predsedniku republike, najbrž enemu in drugemu, obema bivšima. Zakaj Vlada ne izčrpa najprej vse tiste možnosti, ki so na razpolago z urejanjem teh nadstandardnih dodatkov – dodatkov ne pravic, ampak dodatkov –, ki jih nekateri dobivajo tudi na osnovi zakona? Zakaj teh zakonov ni mogoče spremeniti? Tisto, kar je nadstandard, tisto, kar je nek privilegirán dodatek, ni človekova pravica, ne sodi v kategorijo zajamčenih pravic in teh rešitev ta koalicija ne predlaga. Če bi predlagali, da bi najprej izčrpali vse te možnosti, ki so na razpolago pri zagotavljanju stabilnosti države, potem v redu, tudi ta zakon je sprejemljiv, tak kot je, ampak, ker se izogibate vsem tistim rešitvam v nadstandardne zadeve, potem zagotovo takšnih rešitev ni mogoče podpreti, zato ker niso izčrpane vse tiste možnosti. Najbrž ni utemeljeno, da ima, recimo, predsednik republike – eden ali drugi, Kučan ali Türk – dodatek približno v višini tisoč 600 evrov mesečno, to se pravi v višini pokojnine, zato ker je bil nekoč predsednik. Nekomu, ki je na socialnem robu, ne damo nobenega odpustka, nobenega odpustka. Državni proračun, kot sem prej dejal, bo zagotovil približno 400 milijonov evrov neto za pokrivanje bankirske luknje v dveh obskurnih bankah. To je bistveno več, kot ste morali in boste morali prihraniti ali pa vzeti državljanom, zato da boste imeli vzdržen proračunski primanjkljaj pri proračunu. Ali je potrebno, da obremenjujemo socialne skupine, da obremenjujemo študente in smo jim dvignili prevoz za 20, 25 % do srednje šole, do fakultete? Je potrebno, da tej kategoriji ljudi, ki niti lastnih prihodkov nima, dvigujemo stroške izobraževanja, materialni strošek, neposreden? Tu, pri privilegiranih skupinah, pa nihče ne trepne z očmi. Skrijete se za floskulo, da je to treba zaradi ne vem kakšnih razlogov, stabilnosti bančnega sistema. Bančni sistem ni stabilen že mnogo let, zato ker je bil upravljan na tak način, ker so se zgodbe na tak način pokrivala: z močjo, lobiji in podobnimi stvarmi.

Meni je težko, ko poslušam, ko sem poslušal po letu 2000 te zgodbe o socialni pravičnosti, in to samo zato, ker je bila neka druga vlada, ki je to socialno pravičnost dejansko izvajala. Tako prva Janševa kot druga Janševa vlada je zagotavljala izvajanje drugega ali tretjega člena Ustave, kar zadeva socialno pravičnost in tako naprej. Vse te leve vlade pa tega ne zagotavljajo, ampak izrazito delajo ravno nasprotno. Sklicujejo se na ustavno določbo in sprejemajo zakone, ki so v popolnem nasprotju s to določbo. Morali bi enkrat tudi

narediti inventuro. Bilo bi dobro, tudi za nas vse, da bi vlada Alenke Bratušek, in dajem tudi to pobudo, pripravila tabelico vseh ukrepov in učinkov na družinske proračune in na proračune firm, na gospodarske proračune od aprila oziroma marca, ko je prevzela vladanje, pa do sedaj v teh nekaj mesecih. Malo seštejte, koliko je teh posrednih in tudi neposrednih negativnih učinkov na proračune. Zajemite vse obremenitve, ki ste jih predlagali in sprejeli skozi zakone, skozi podzakonske predpise in tako naprej, in boste videli, o kakšnih številkah se lahko pogovarjamo. Malo izračunajte.

Ukrepi, ki so, še sledijo. Vse tisto, kar ste spustili bankirjem in pogledali skozi prste, bodo spet plačali državljani skozi nepremičninski davek. Ni ti ena stvar, ki je bila zanikana oziroma je bila izjavljena, da se ne bo zgodila, pa naj je to govorila predsednica vlade ali kdor koli drug, se je v nekaj naslednjih korakih dobesedno tako realiziralo, kot je bilo po kuloarjih napovedano, čeprav je bilo že prej zanikano.

Skratka, tega zakona zaradi razlogov, ki sem jih povedal, ne podpiram; kajti prepričan sem, da bi morali ta zakon zavrniti in naložiti Vladi, da pride z rešitvami, ki bodo najprej počistile z vsemi privilegiji, z vsemi nadstandardnimi skupinami. Ko bomo to naredili, ko bomo to shemo izenačili, potem pa pridejo rešitve, ki lahko zadevajo vse državljane.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospa Jasmina Opec, za njo gospod Marko Pavlišič.

JASMINA OPEC (PS SLS): Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica.

O noveli zakona sem že nekaj spregovorila v stališču poslanske skupine, zato se bom v svoji razpravi posvetila predvsem problematiki delavcev migrantom in jo skušala predstaviti tudi nekoliko v širšem kontekstu.

Po mnogih stečajih podjetji v Pomurju, predvsem po stečaju Mure, in izgubah delovnih mest smo se v Pomurju znašli v težkem socialnem stanju. Da danes ne govorimo o še večji socialni katastrofi, gre predvsem zahvala sosednji Avstriji in delavcem, ki so se tam zaposlili. Vendar se pri nas v Pomurju trend zaposlovanja delavcev v Avstriji ne zmanjšuje; ravno obratno! Čedalje več ljudi vseh generacij in vseh poklicev odhaja na zaposlitev v Avstrijo. Stanje je prišlo tako daleč, da razne nevladne organizacije več ne organizirajo delavnic, kako ustanoviti lastno podjetje, ampak se čedalje bolj organizirajo razne delavnice na temo, kako najti zaposlitev v Avstriji. Imamo zelo dobro obiskane delavnice Zaposli me, sosed, v začetku oktobra bomo tudi imeli meddržavno konferenco o zaposlovanju v Avstriji.

Ker ta država ni sposobna zagnati domačega gospodarstva, je na žalost danes Prekmurje in Pomurje v veliki meri eksistenčno vezano na sosednjo Avstrijo. Rešitev, kot je

predlagana v temu zakonu, bo povzročila zgolj troje; ti delavci lahko da bodo dohodek odtujili, tega ne gre spodbujati, ampak dejansko se to dogaja že danes. Lahko se bodo izselili iz države in ne samo plačevali davke drugje, temveč začeli tudi trošiti drugje, ali pa službo zaradi nekonkurenčnosti oprostili in se prijavi na zavod za zaposlovanje. Verjamem, da si nobeden od nas ne želi katerega koli od teh treh scenarijev, zato še enkrat pozivam ministrstvo: ne kaznovati tistih, ki so odšli čez mejo in si tam našli zaposlitev ter, če že želite, razbremenili domačo socialno blagajno. Najdite oziroma najdemo neko drugo, ustrežnejšo rešitev. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Pavlišič, za njim gospod Frangež.

MARKO PAVLIŠIČ (PS DL): Hvala za besedo.

V zadnjih nekaj urah smo govorili predvsem o davkih. Težka tema, zato bom šel sedaj na eno drugo področje, in sicer bom govoril o moških in ženskah. V 4. členu namreč izenačujemo pričakovano življenjsko dobo moških in žensk na področju življenjskih zavarovanj. To je zahteva evropske direktive zaradi zagotavljanja enakih možnosti moških in žensk. Ne glede na to, da tovrstne aktivnosti glede enakih možnosti v celoti podpiram, pa moram vseeno to spremembo označiti za brco v temo. Zagotavljanje enakih možnosti moških in žensk je nekaj, enačenje moških in žensk pa nekaj drugega. Oziroma če povem drugače: še tako dober zakon mi ne bo dal možnosti, da rodim otroka. In ravno tako se življenjska doba moških in žensk ne bo izenačila, če to zapišemo v zakon. Ne nazadnje pa zakon tudi ne obravnava primerov, ko je pričakovana življenjska doba moškega ali ženske glede na pričakovanje ob rojstvu že negativna. Ob rojstvu namreč moški lahko pričakuje šestinsedemdeset let in pol, ženske pa skoraj triinosemdeset let. Vendar pa tisti, ki to starost doživijo, lahko pričakujejo, da bodo živeli še kakšno desetletje.

Zaradi tega navedenega zakona ne postavljam pod vprašaj, predlagam pa, da se v prihodnje razlikuje med zagotavljanjem enakih možnosti moških in žensk in med povsem naravnimi razlikami med moškimi in ženskami. In da se to ustrezno strokovno upošteva v nadaljevanju. Hvala.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa tudi vam, gospod Pavlišič, za to popestritev.

Izvolite, gospod Frangež, za njim mag. Andrej Šircelj.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Spoštovane in spoštovani!

Zakon o dohodnini prinaša nekaj zagotovo polemičnih rešitev. Kot je bilo nakazano že v stališču naše poslanske skupine, z nobeno od treh nismo povsem zadovoljni. Najprej migranti, gotovo je treba njihov položaj posebej presojati, ga upoštevati. Dejstvo je, da so danes tisoči in tisoči naših državljanov soočeni z nujno, da izza naših meja iščejo možnosti svoje vsakdanje eksistence, ker v tej državi usodno manjka njim primernih priložnosti za to, da poskrbijo za svoj socialni položaj, za delo, za nabiranje delovnih izkušenj in ne nazadnje tudi za korektno plačilo. In tukaj je ključni problem te zgodbe. Tisoči ljudi, tudi iz krajev, iz katerih prihajam sam, se vsakodnevno vozi v Gradec ali dlje v Avstrijo, zato da si zaslužijo svojo plačo.

V letu 2009 je ta država njihov položaj, potem ko se je tako imenovana Civilna iniciativa Apače več let borila za to, priznala posebno davčno olajšavo, zato da bi breme dvojnega obdavčenja bilo ustrezno upoštevano v naši davčni zakonodaji. To so rezidenti te države, delajo pa v Avstriji in Ustavno sodišče je s svojo odločbo Ustavnega sodišča, ki jo je treba spoštovati, ugotovilo, da je zakon v tem delu diskriminatoren. Tako pred nami ni pravzaprav druge rešitve, kot da odločbo Ustavnega sodišča na takšen ali na drugače način upoštevamo. Osebnostno pa vendar menim, da je znotraj tega še nekaj manevrskega prostora za to, da najdemo pametne rešitve, ki položaja delovnih migrantov ne bodo čez noč bistveno spremenili in poslabšali.

Kar se tiče usklajevanja dohodninske lestvice in davčnih olajšav, v vsakem primeru pričakujemo, da se bo v nadaljnjem usklajevanju tega zakona tekom obravnave v Državnem zboru poiskala rešitev, ki bo pomenila, da je ta rešitev začasna. Da gre torej za enega v nizu protikriznih ukrepov, s katerim se zasleduje cilje javnofinančne konsolidacije. Neusklajevanje dohodninskih lestvic in davčnih olajšav bi v perspektivi pomenilo poslabšanje dohodkovnega položaja naših državljanov. Če to naredimo v enem letu, v dveh letih, zaradi tega ker se strinjamo, da je treba sanirati javne finance, je to dopustno. Če bi pa sprejeli tezo o neusklajevanju za daljše časovno obdobje, pa bi v bistvu danes sprejeli odločitev, da bomo vsako nadaljnje leto državljanje po veljavni dohodninski zakonodaji obremenili bolj kot danes. Mislim, da takšne odločitve ne smemo sprejeti. Zato ponujamo v razmislek možnost, da končni rok tega ukrepa vežemo na, recimo, doseženo gospodarsko rast, skratka na čas, ko bo grožnja javnofinančne in gospodarske nestabilnosti mimo.

V vsakem primeru pa se mi ne zdi smiselno, da bi nekaj, kar je danes obstajalo kot nesporna statistična kategorija, inflacija je šla gor in temu primerno so se prilagodile tudi dohodninske lestvice in davčne olajšave, da bi to razumeli kot nekaj, čemur se naši državljani in mi v njihovem imenu za ves čas odpovedujemo,

ali da bi to popravljali z vsakoletnimi napornimi usklajevanji s socialnimi partnerji in nato sprejeli v Zakonu o izvrševanju proračuna. Meni se zdi ta rešitev nesmiselna, mislim, da je v sistemu dobro imeti avtomatične stabilizatorje in tako kot lahko hvalimo vlogo avtomatičnih stabilizatorjev takrat, ko korigirajo v pozitivno smer odhodeke javnih financ, verjamem, da moramo po isti logiki vlogo teh stabilizatorjev priznati tudi takrat, ko zadevajo nesporen položaj naših ljudi in njihovih povračil iz dohodninske blagajne oziroma plačil in možnih povračil.

Kar se tiče tretje točke, ki jo prinaša ta zakon, smo v stališču opozorili na to, da je treba tudi pri dohodninski obravnavi izenačiti obravnavo odpravnine, ki izhaja iz pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas, in pogodbe o zaposlitvi za določen čas. Če smo z reformo trga dela, z izjemnim napredkom, ki je bil dosežen pri Zakonu o delovnih razmerjih, pri enaki obravnavi zaposlitve za nedoločen čas in zaposlitve za določen čas dosegli ta napredek, potem je smiselno in edino pravilno, da takšno logiko in takšno ureditev spoštuje tudi ostala področna zakonodaja. Se pravi, na prvem mestu seveda tudi davčna politika. Verjamem, da je pri tem mogoče odpirati zelo zanimive politične razprave. To pa je tisto, kar so gabariti, ki jih v to razpravo ponujamo Socialni demokrati, in sem prepričan, da bo tudi modra Vlada, če želi biti modra, prisluhnila opozorilom, ki prihajajo iz teh klopi. Temu je ne nazadnje namenjena splošna obravnavna zakona.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa, gospod Frangež.

Na vrsti je mag. Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Danes govorimo o spremembi Zakona o dohodnini in spet govorimo o tem, koliko bodo ljudje dobili manj dohodka, koliko manj realnega dohodka, in glede na to, da je to enostranski poseg v minimalno plačo, bodo tisti, ki imajo minimalno plačo in koristijo izključno splošno olajšavo, letno dobili približno 20 evrov manj, kar seveda pomeni, da se znižuje minimalna plača. To je vsekakor eden izmed ukrepov, ki znižuje realni dohodek ljudi. Tudi junija oziroma julija, ko se je dvignil davek na dodano vrednost za 2 % točki, so bile informacije, da bodo ravno tako ljudje plačali približno 2 evra več, kar pomeni, da bodo na eni strani plačali več zaradi dviga davka, na drugi strani bodo imeli manjši realni dohodek. 44 tisoč ljudi prejema minimalno plačo in 44 tisoč ljudi bo imelo manjši realni dohodek.

Popolnoma logično je, da je ta zakon in ta zakonodaja neusklajena s socialnimi partnerji. To, da je neusklajena s socialnimi partnerji, seveda pove veliko; pove, da ta vlada prihaja z zakoni, ki vplivajo na dohodkovno stran posameznikov in posameznic, jim dejansko znižuje standard, ampak sistema ne uskladi s socialnimi partnerji. To seveda pomeni, da je ta

predlog, da se lestvica in olajšave ne usklajujejo z inflacijo oziroma to usklajevanje ni avtomatično z življenjskimi stroški. To seveda pomeni, da gre tukaj verjetno za zelo avtokratsko vodeno vlado, ki ne glede na to, kaj ljudje menijo in pravijo, prihaja s svojimi rešitvami. Vedno je treba povedati, kaj ljudje tudi dobijo, od teh 30 milijonov. Kaj bo za ljudi bolje zaradi tega, ker bodo bolj obdavčeni s 30 milijoni? Ali bodo dobili boljše storitve države? In ko govorimo o 30 milijonih, moramo na drugi strani reči, da se je z lahkoto, se bo z lahkoto dalo 400 milijonov za bankrot dveh podjetij, dveh bank, o čemer smo govorili v petek.

Skratka, nabral se bo denar od ljudi z minimalnimi povprečnimi plačami, zato da se bo financiral bankrot bank. To imajo ljudje pravico vedeti. Nimajo pa pravice vedeti, zakaj sta šli dve banki v bankrot in kdo je tisti, ki jih je dejansko s svojo politiko poslal v bankrot. Tako je tukaj ta grda stvar. Ta grda stvar pri tem zakonu pa je, da dejansko, če se ne usklajuje lestvice in če se ne usklajujejo olajšave, dejansko ta dohodek posameznikov zajeda davek postopoma, ampak vedno bolj in bolj in na dolgi rok bi dejansko ljudje plačali ogromne vsote davka in bi se jim lahko dejansko prepolovili njihovi dohodki.

Ko govorimo o delavcih migrantih, predvsem v Avstriji, bi vsekakor rad omenil, res je, da je bila 2-krat omenjena rešitev, ki je bila sprejeta leta 2009, vendar treba je vedeti, da prva rešitev glede migrantov je bila sprejeta leta 2007, potem pa se je popravila in se je na novo opredelila ta rešitev, vendar prva rešitev je bila leta 2007 in je bila celo takrat večja olajšava za delavce migrante. Edina rešitev tukaj je, da se z Avstrijo sklene dodatek k sporazumu o izogibanju dvojne obdavčitve. Kot vem, imajo Avstrijci za svoje delavce dejansko tako urejeno in ne razumem, zakaj ne bi to moglo biti dvostransko, ker za njih že takšna določba velja. Mislim, da je bilo tukaj veliko zamujenega, in mislim, da tudi ni realnih osnov, zakaj ne bi Republika Avstrija sprejela takšnih rešitev. Kakor koli že, mora biti pa seveda tudi hotenje z naše strani, da se ta zadeva uredi. Jo je pa treba urediti.

Glede na to, da je tudi veliko pripomb s strani koalicije, glede na to, da ta zakon ni usklajen s socialnimi partnerji, glede na to tudi, da je rešitev, da bi to veljalo samo nekaj časa ali da bi to bilo vezano na rast bruto družbenega proizvoda ali kaj podobnega, se bojim, da bo to tolikšno, tako dolgo obdobje, da bo revščina preplavila to državo, še posebno, če bo ta vlada sprejemala takšne predloge in jih pošiljala v državni zbor. Zaradi neusklajenosti v koaliciji glede tega zakona, zaradi tega, ker ni usklajeno s socialnimi partnerji, predlagam, da ta zakon umaknete iz procedure, da Vlada pripravi analize, o katerih smo danes veliko govorili, in da enostavno poišče 30 milijonov. Iščejo 30 milijonov in 30 milijonov se da najti nekje drugje; lahko se zmanjšajo privilegiji in se bo našlo 30

milijonov, lahko se izboljša javno naročanje in se bo našlo 30 milijonov, lahko se zmanjšajo materialni stroški, pa se bo našlo. Dejansko se lahko teh 30 milijonov pridobi tudi s tem, da se izboljša vodenje, upravljanje državnih podjetij. Z lahkoto se jih. Tukaj pa ta vlada na eni strani govori o svojih ukrepih, na drugi strani dela popolnoma druge zadeve in poseže v vse plače v državi, v vseh dohodke v državi, dodatno obdavči vse davčne zavezance in dodatno obdavči tudi tiste, ki imajo najmanj ali ki imajo komaj za preživetje.

Zaradi tega, še enkrat, predlog: zmenite se in umaknite ta zakon iz nadaljnje procedure in poiščite 30 milijonov. Z nasveti vam bomo pomagali, kje jih najti, nekaj sem jih že povedal. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Želi besedo še predstavnica Vlade?

Državna sekretarka gospa Vraničar, izvolite.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa za besedo.

Še nekaj zaključnih komentarjev z moje strani na posamezne trditve, ki so bile izpostavljene.

Ko govorimo o danes največkrat obravnavani rešitvi, ki jo predlaga predlog zakona, to je ukinitvi avtomatične indeksacije, naj še enkrat poudarim: gre za ukinitve avtomatizma. Ne gre za ukinitve indeksacije kot takšne. O tej se bo lahko odločalo vsako leto sproti, ne nujno in samo zaradi inflacije, ampak bo mogoče upoštevati tudi druge razloge, zaradi katerih bi bilo primerno, da se tako lestvica kot tudi olajšave uskladijo z določenim koeficientom. Danes ob nespremenjeni nominalni bruto plači rešitev, kot jo vsebuje predlog zakona, pomeni, da bo vsakdo prejel nespremenjeno nominalno neto plačo, če se njegove okoliščine niso v ničemer spremenile – druge okoliščine. Torej, ne govorimo o dodatni obremenitvi, ampak govorimo o tem, da se obremenitev za posameznega zavezanca ob nespremenjeni plači ne bo znižala. Pri zavezancu z minimalno plačo, ki uveljavlja samo splošno olajšavo, za 1,65 evra na mesec, pri zavezancu s plačo v višini sedmih povprečnih slovenskih plač pa za 18,32 evra na mesec.

Govora je bilo o prepolovitvi dohodkov zaradi ukinitve avtomatične valorizacije. Spomnimo se, te avtomatične valorizacije niso bile vključene samo v ta zakon, ampak tudi v nekatere druge predpise in uvedene vanje v pogojih visoke inflacije. Danes je inflacija sorazmerno nizka in rešitev, ki je predlagana v predlogu zakona, ne pomeni, da tovrstnih valorizacij nikdar več ne bo, ampak pomeni, da bo lahko prišlo do teh valorizacij, kadar bomo skupno ugotovili, da so primerne in vsako leto sproti se bo lahko v Zakonu o izvrševanju proračuna določil koeficient, s katerim se bodo

olajšave valorizirale oziroma spremenili mejni zneski posameznih davčnih razredov.

Druga tema, ki je bila danes večkrat izpostavljena, je vprašanje davčne obravnave delavcev migrantov. Res je, ljudje so se iz različnih razlogov odločili, da poiščejo možnost za zaposlitev izven slovenskih meja, vendar hkrati ohranjajo svoje stalno prebivališče in sedež svojih drugih interesov v Sloveniji, koristijo tudi javne storitve v Sloveniji. Rešitev, kakršno smo v pogovorih s predstavniki ljudi, ki so zaposleni v tujini, poskušali najti v letu 2009, je Ustavno sodišče zdaj razveljavilo z argumentom, da ni posebej utemeljenih razlogov za drugačno obravnavanje. Mi smo se s predstavniki delavcev migrantov na ministrstvu sestali, razpravljali o možnih različnih rešitvah in te pogovore nadaljujemo. Nesporno pa je treba rešitev, za katero je Ustavno sodišče presodilo, da je neustavna, odpraviti. S kakšno novo rešitvijo bomo lahko to rešitev nadomestili, če bomo našli možnost, bomo poskušali zadevo urediti čim prej. Zavedati pa se moramo tudi tega, da reševanje situacije skozi spremembo konvencije o izogibanju dvojnemu obdavčevanju z Republiko Avstrijo ne pomeni oprostitev plačila dohodnine za dohodke teh zavezancev, ampak pomeni samo dogovor, katera država, ali Slovenija ali Avstrija, ima pravico te dohodke obdavčiti, pač v skladu s svojo zakonodajo. Zaradi tega ne govorimo o oprostivah, ampak govorimo o tem, katera država se odpove davku, zato da davek dobi druga država.

Kar se tiče izenačitve položaja odpravnin za delo za nedoločen čas v primerjavi z delom za določen čas, se mi absolutno strinjamo, da je treba te odpravnine izenačiti v njihovem tretmaju z vidika obračunavanja javnih dajatev od tovrstnih odpravnin. Ampak prav je, da je ta izenačitev v celoti, ne samo na dohodnini, ampak tudi v zvezi s prispevki za socialno varnost. Iščemo rešitve, usklajene oziroma v sodelovanju z Ministrstvom za delo, z Ministrstvom za zdravje in socialnimi partnerji. Dogovor je, če rešitev najdemo, bomo predlagali že v tej noveli, da preko amandmaja zadevo uredimo. V nasprotnem primeru bo to predmet nadaljnjih usklajevanj.

Na kratko samo še o pravici do splošne olajšave, ki naj bi si jo zaslužili z zbiranjem računov. Upam, da vemo, da to pomeni dodatno hudo breme za tiste z najnižjimi dohodki. Ti bodo težko zbrali za 3 tisoč ali 4 tisoč evrov davčne olajšave računov, ki bi bili primerni za to, da se uveljavijo kot davčna olajšava, tisti z visokimi dohodki pa brez dvoma relativno hitro in enostavno. Zaradi tega je treba te pobude zelo natančno premisliti, preštudirati in se do njih opredeliti.

Že tokom razprave je bilo zagotovljeno, da bo ministrstvo za drugo obravnavo ob predpostavki, da bo zakon dobil podporo za nadaljnjo obravnavo, da bomo pripravili zahtevane izračune in jih takrat tudi ustno in pisno obrazložili. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa, državni sekretarki.

S tem smo izčrpali tudi seznam prijavljenih razpravljavcev. Vendar čas še ni potekel in vas sprašujem, če želi še kdo razpravljati. Še kdo? Mislim, da je bolje, da odpremo možnost za prijavo. Izvolite. Prijavljenih je 29 razpravljavcev, bomo vprašali tehnične službe glede razpoložljivega časa. Mislim, da ne bo za vse 5 minut, pač pa ima posamezni razpravljavec na voljo minuto in 36 sekund.

Prvi je na vrsti mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

Še enkrat, enostavno apel koaliciji in Vladi, da ta zakon vzame iz nadaljnje obravnave in ga enostavno pozabi in poišče 30 milijonov na drugih področjih.

PODPREDSIEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Darko Jazbec, izvolite.

DARKO JAZBEC (PS PS): Hvala lepa za besedo.

Moram reči, da sem danes kar poslušal to, in ne moti me toliko vsebina kot pa toliko sprenevedanja na opozicijski strani. Za te čezmejne delavce bi rekel, da je njihovo število najbolj naraslo v letu 2011. Oni delajo zunaj in imajo vse javne dobrine in javno šolstvo, zdravstvo tukaj, tako da tu je treba najti nek dialog. Slišal sem, da se je popolnoma nesmiselno se ukvarjati z odločbo Ustavnega sodišča. Tudi to se mi zdi zelo čudno.

Večkrat je bilo opozorjeno s strani opozicije, da moramo sešteti vse učinke teh zakonov. Opozoril bi na ZUJF, kjer ni bilo niti mogoče sešteti multiplikacijskih učinkov skoraj 40 zakonov, ko se je sprejemal. Tako je primerjava praktično nemogoča. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Večina poslancev se sedaj odjavlja od besede. Samo trenutek. Franc Jurša je naslednji na vrsti ... /oglašanje iz klopi/

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa.

Bom počakal, da se gospodje med klopmi dogovorijo in da potem dobim možnost, da tudi jaz nekaj besed povem o tem, kar mislim o noveli zakona.

Na samem začetku bi želel povedati, da bi pričakoval od predlagatelja boljše ocene in analize, ki so izredno, izjemno skope ali boljše rečeno slabe oziroma neprimerne. Namreč, ne gre za poseg majhnega pomena, poseg bo prizadel vsakega davkoplačevalca, davčnega zavezanca. Ravno zaradi tega bi pričakoval konkretnije obsežnejše analize, ki bi temeljile na konkretnih izračunih. No, obljube so bile dane in pričakujem, da se bo to tudi storilo.

Ta novela pomeni zmanjšanje neto plače, s tem pa tudi istočasno pomeni, da bo potrošnja v državi po posamezniku še manjša. Žal se tudi tokrat lomi na plečih malega človeka, delavca, upokojenca, študenta, pa če hočete tudi prejemnika socialne pomoči. Rešuje se na tem večletna kriza in njene posledice. Ni čudno, da v naši poslanski skupini na osnovi mnenja javnosti ocenjujemo, da je to prekrit mini krizni davek.

V tej fazi bom težko podprl novelo, bom pa jo, seveda s tem, da pričakujem, da bo prišlo do konkretnjših sprememb. Tisto, kar sem rekel ... / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa vam. Minuta šestintrideset je res zelo malo časa.

Naslednji je na vrsti Marko Pavličič, izvolite.

MARKO PAVLIŠIČ (PS DL): Hvala.

Še nekaj o davku, če smo že prej govorili bolj o neki drugi temi, ki je sicer povezana z dohodnino.

Nekateri pravijo tem spremembam tudi mini krizni davek, sam pa pravim, da je boljše, da imamo mini krizni davek, kot da imamo maksimi krizni davek. Če vržemo številke skupaj, vidimo, da pride dejansko za povečanje obdavčitve pod 1 % oziroma še bistveno manj, kar pomeni, da ne gre za tako veliko spremembo. Vsaka sprememba, vsak dvig davka je definitivno nezaželen, vendar moramo izbirati med različnimi ukrepi. Rekel bom, da imamo bolj zaželene in manj zaželene; ta je eden takšnih lažjih oblik. Hvala.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Mirko Brulc, izvolite.

MIRKO BRULC (PS SD): Spoštovani!

Tisti, ki sočustvujete s tistimi delavci, ki hodijo v Avstrijo, vas vprašam, če veste, koliko delavcev hodi v Italijo. Pa se o tem danes nič ne govori. Res je, da je tam veliko dela na črno, ampak k zobozdravniku, v šolo in tako dalje hodijo pa v tej naši domovini. Tako je treba biti realen, je treba videti, kakšne so te obremenitve. Kot je bilo že rečeno, z Avstrijo bi se bilo potrebno dogovoriti o tem, da niso dvakrat obdavčeni. Ampak, zakaj bi se prav naša država odpovedala v celoti davku, pa tudi ne vem. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Mag. Barbara Žgajner Tavš, izvolite.

MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ (PS PS): Hvala lepa, predsedujoča.

Vlada Janeza Janše je v mandatu 2004–2008 sprejela vrsto ukrepov, s katerimi je želela razbremeniti kapital in gospodarstvo. Bom

omenila samo en davek; davek od dohodka pravnih oseb se je zmanjšal oziroma postopno zmanjšal, ker naj bi dosegli konkurenčnost, četudi je v Evropi znano, da to ni ključni ukrep za dvig konkurenčnosti. Dosegli nismo dviga konkurenčnosti, slovensko gospodarstvo ni prosperiralo, nasprotno! V proračunu je bila ne samo zaradi tega ukrepa, zaradi vrsto ukrepov večstomilijonska luknja.

Ko vas moti, kolega Tanko, ga ni v dvorani, akcija s položnicami. Ja, leta 2008 sem želela zelo jasno povedati, da je treba sprejeti spremembo pokojninske zakonodaje. Mimogrede, leta 2007 je guverner Banke Slovenije opozarjal vlado Janeza Janše, da je Evropo zajela recesija in da se mora tudi Slovenija z ukrepi pripraviti na recesijo. Navkljub jasnim mesečni opozorilom vladi Janeza Janše je ta ista vlada leta 2008 v volilnem letu sprejemala populistične ukrepe, s katerimi je dodatno obremenila proračun. Če bi se Slovenija pravočasno pripravila na recesijo, verjamem, da tako neprijjubljenih ukrepov danes ne bi bili prisiljeni sprejemati.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Replike ni v tem delu. Bi pa rada vse opozorila, da govorimo o dohodnini in ne o ukrepih vlade Janeza Janše. Nadaljujemo.

Proceduralno.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Spoštovana podpredsednica!

Proceduralno najprej predlagam, potem pa bom obrazložil, da nemudoma parlamentarne službe razdelijo protikrizne predloge zakonov, ki jih je jeseni leta 2008 vlada Janeza Janše razdelila in poslala v ta parlament, parlament je potem dva tudi sprejel. Enega med drugim, tega o zajamčenih vlogah državljanov, da smo s tem ohranili stabilnost finančnega sistema. Predlagam, da se z dokumenti negirajo te nesmiselne trditve poslanke, ki je zavajala slovensko javnost. Namreč, vlada Janeza Janše je v jeseni leta 2008 sprejela pakete ukrepov proti gospodarski krizi. Takrat smo dodatno zniževali davčne stopnje, zagotavljali stabilnost finančnega sistema in v štirih konkretnih smereh je ta stvar šla. To je ta parlament dobil, parlament je v novi sestavi Boruta Pahorja dva izmed teh zakonov podprl, dva, o dodatnem zniževanju davkov, pa žal ne.

Zato bi res prosil, da se ta informacija posreduje na klop in se s tem tudi z dokumenti negira te trditve, ki so za lase privlečene.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa, gospod Vizjak.

Samo še pojasnilo. Vaš predlog ni v skladu s poslovnikom, zato tega predloga ne bomo dali. Vsekakor pa delujemo v tako imenovani e-upravi in vabim vse poslanke in poslance, da si te ukrepe ogledajo na spletu.

Izvolite, gospod Šircelj, postopkovni predlog.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Ja, postopkovno. Moj postopkovni predlog je, da se razdelita zaključna računa proračuna za leto 2007 in za leto 2008 in da bo gospa poslanka lahko tam videla, da je bil proračun celo pozitiven in da ni govora o kakršni koli stomilijonski luknji, o čemer je dejansko govorila. To je največje zavajanje javnosti, kajti takrat so bile javne finance pozitivne in imele so celo določen presežek in ni bilo nobenega primanjkljaja. Mislim, da je ta parlament tudi sprejel zaključni račun proračuna in verjetno tudi glasoval. Zaradi tega še enkrat, postopkovno, da se to razdeli in da bodo poslanke in poslanci videli, kakšen je bil ...

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Tako pelje pot, če ne govorimo o vsebini, ki je na dnevnem redu. Vendar tudi vaš predlog ni v skladu s poslovníkom. Vse je, kot rečeno, na spletu. Nadaljujemo z razpravo ... Samo moment – in s tem množice objavljenih.

Dr. Ljubica Jelušič, izvolite.

DR. LJUBICA JELUŠIČ (PS SD): Najlepša hvala.

Precej je bilo govora, da spremembe Zakona o dohodnini tokrat prizadevajo najbolj revne prebivalce te države. Rada bi opozorila, da se bodo te spremembe najbolj poznale v družinskih proračunih srednjega razreda. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Sedaj pa je na vrsti mag. Andrej Vizjak.

Se opravičujem, mag. Katarina Hočevar je še prej.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Hvala za besedo.

Odpravlja se avtomatska indeksacija, kar pomeni, da bomo pri dohodnini državljani plačevali več. Vendar so ti zneski veliko veliko manjši, kot če bi uvedli krizni davek, za kar sem pa vesela, da ga je Vlada umaknila z dnevnega reda.

Sicer pa kot poslanka bom vedno znova opozarjal to vlado na tisto zavezo, ki jo je dal tudi finančni minister, da bomo naredili eno tretjino na prihodkih in dve tretjini na odhodkih. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Zdaj pa res mag. Vizjak in potem gospod Pojbič.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Hvala lepa.

V prejšnjem mandatu sem bil minister za delo, družino in socialne zadeve in smo predlagali tudi vrsto rezov v pravice s tega

področja, vendar nikdar in nikoli nismo predlagali reze v socialno najšibkejšo oziroma tudi prejemnike dohodkov tam pri minimalni plači; to se pravi teh najnižjih dohodkov. Vlada, s katero sodelujejo Socialni demokrati in tudi drugi, reže sedaj že v drugem primeru tudi v to sfero socialno najšibkejših. Minimalna plača posameznika, ki uveljavlja zgolj splošno olajšavo, se bo znižala za približno 20 evrov in ob že sprejetih drugih ukrepih se bo tudi poznalo to v teh škarjah, kajti stroški naraščajo zaradi dviga davkov in ostalih stvari. Govorim seveda o realnem padcu, to se pravi padcu, kaj se s tistim denarjem da kupiti. Res je že, da nominalno lahko stvari ostanejo iste, vendar realno padajo. To se pravi, za tisti denar se dobi manj. In lahko vi slepite ljudi s tem, da bodo imeli iste cifre, vendar če se bo s tistimi evri dalo manj kupiti, bodo oni v socialno slabši poziciji.

To se pravi, namesto da bi iskali rešitve v zagonu gospodarstva, rešujete proračun v smislu obremenjevanja tudi socialno najšibkejših in se res čudim, kako vsi ti danes oziroma nekdanj socialno čuteči, danes na nek način tiho in z muko ali s težavo podpirajo te nesmiselne predloge.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Še gospod Pojbič. Izvolite.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala.

Tega zakona ne bom podprl, ker je antisocialen, nesprejemljiv za večino državljanov in državljanov Republike Slovenije.

Poglejmo, kako ta vlada podpira socialno ogrožene skupine v naši državi: najprej, dvig DDV je prizadel čisto vse, upokojence, delavce, socialno ogrožene; nadzorovana likvidacija Factor banke, Probanke od 400 milijonov do milijarde evrov iz žepov teh najbolj ogroženih, povečanje obremenitve gospodarstva – ta zakon imamo danes na mizi, povečanje obremenitve prebivalstva – ta zakon imamo danes na mizi, ukinitve davčne olajšave rezidentom, zaposlenim v Avstriji in Italiji, znižanje minimalne plače, da ne govorim o davku na nepremičnine. So to ukrepi socialne politike? So to ukrepi te vlade, te koalicije? So to socialni ukrepi? Naj mi to nekdo razloži!

Poglejte, kaj je dejal gospod Lukšič. "Socialni demokrati absolutno zavračamo razpravo o posegih v minimalno plačo, ki v delavcih vidi le stroške in v tej v tel luči pozdravljam sindikalno napoved demonstracij," je bil na novinarski konferenci odločen prvak SD Igor Lukšič. In poglejte, kaj počenjajo danes Socialni demokrati v parlamentu! Podpirajo zniževanje minimalne plače. Ravno tako počenja Pozitivna Slovenija. Smo proti enostranskemu posegu v minimalno plačo, je bilo danes objavljeno v Dnevniku. In lepo vas prosim, lepo vas prosim, iz tega zelo jasno izhaja, da nas ima ta vlada in ta koalicija in ves ta slovenski narod za popolne norce. Govorite

eno in delate povsem nekaj drugega. Naj vam bo nerodno!

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa, gospod Pobjič.

S tem smo zaključili tudi z drugim krogom razprav. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zborna odločali čez pol ure, to je natanko ob 18.30 minut. Do takrat pa prekinjam sejo.

(Seja je bila prekinjena ob 18. uri in se je nadaljevala ob 18.30.)

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, nadaljujemo s prekinjeno sejo zborna.

Prehajamo na glasovanje zborna o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da najprej preverijo delovanje glasovanih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 17. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva, je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Sprašujem poslanke in poslance, če želi kdo obrazložiti glas? Želite, gospod Grims. Še kdo?

Gospod Grims v imenu poslanske skupine, izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala.

Zakona v Poslanski skupini SDS seveda ne bomo podprli. Spomnil bi, da je zakon, ki govori o povračilu škode, torej o odškodnini, plod desetletnega zavračanja vseh predlogov, ki smo jih dali v SDS, vseh pozivov k iskanju konsenza in da se danes celo s strani Vlade, ki ste jo sami postavili, priznava, da obstaja, če gredo stvari narobe, kot se je izrazil minister, možnost tudi, da odškodnine presežejo milijardo evrov. Takrat, ko je bil čas za drugačne rešitve, ko bi bile možne, ko bi se dalo sprejeti ustavni zakon, ste to zavračali z obrazložitvijo, da odškodnin nikoli ne bo, ker jih ne more biti. Citat, da so to pravljice; bili smo obtoženi, da smo lažnivci.

Plod te arogance bo torej v trenutku, ko je država v težavah, še izjemno hudo dodatno breme, ki je pri teh veliko točkah zelo kritična. Po eni strani se dotika konkretnih človeških usod, ki so lahko tudi zelo tragične, so bile lahko žrtve napak, po drugi strani pa zajemajo – ker ste vse stlačili v en kotel in to je bil tudi vaš cilj – tudi tiste, ki so bili agresorji v času vojne za samostojno Slovenijo, ki so kalkulirali sami ali na račun svojih bližnjih, na račun svoje domovine. To seveda ni združljivo z modernim pravom in to

odpira vrsto vprašanj, na katere bi pričakovali ustrezen odgovor. Evropa je izgubila živce, na nek način sodba Evropskega sodišča to dokazuje, ampak to ne pomeni, da smo zdaj dolžni kar vsem in počez priznati, da so bili žrtve neke napake. Nasprotno! Še vedno bi morali pogledati, kaj in v katerem obdobju je kdo počel, kaj in v katerem obdobju je kdo storil, in da bi se na ta način doseglo cilj, ki bi moral biti že cilj od začetka; da se popravijo napake, krivice, če so bile dejansko storjene in kjer so bile. Da pa nihče, ki je kalkuliral na račun samostojne Slovenije ali jo celo napadel z orožjem, iz tega ne more vleči kakršno koli korist.

Naša dokončna odločitev o zakonu, za katerega sicer verjamem, da ga boste potrdili in zato tudi nosili vso odgovornost, bo odvisna od nadaljnjih odločitev o amandmajih, ki jih bomo seveda vložili v naslednji fazi obravnav, takrat ko bomo odločali o blaginji vseh, kajti gre za milijardo evrov, za odškodnine, za katere ste trdili, da jih ne bo, ker da jih nikoli ne more biti.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Presečnik v imenu poslanske skupine, izvolite.

JAKOB PRESEČNIK (PS SLS): Hvala lepa za besedo, gospa podpredsednica.

Že prej v razpravi sem rekel, da vse te razprave o tako imenovanih izbrisanih – da ne bom popravljen, ker jih imenujemo "tako imenovani", ker sicer je beseda bolj dolga in jaz nič slabe s tem ne mislim –, s to večno razpravo zagotovo delamo škodo ugledu Slovenije in zastrujemo politično ozračje v Sloveniji že mnogo mnogo let. Glede na to, da so primeri silno različni, prej je ena od kolegic rekla, da obstajajo tri kategorije. Zagotovo še bistveno več kategorij izbrisanih obstoja in zaradi tega sem trdno prepričan, da bi bilo treba reševati posamezne primere kot individualne primere. Vendar, žal smo ta vlak zamudili, to bi morali že davno prej opraviti. Zdaj imamo pač naročilo, če hočete, ali pa sklep, ali odločbo Velikega senata Evropskega sodišča za človekove pravice in je treba na tem področju nekaj storiti.

V poslanski skupini smo presodili, da to, kar imamo zdaj na mizi, kar je pripravljeno, je treba v prvi obravnavi podpreti, mogoče se bodo našle še kakšne boljše rešitve za nadaljnjo obravnavo, to v drugi obravnavi pričakujemo. Kot rečeno, pa je treba to zadevo premakniti naprej, da ne bi spet ponavljal tega, kar sem že prej govoril.

Kot rečeno, zamudili smo vlak, da bi zadeve, da bi probleme posameznikov, ki so zagotovo bili, reševali individualno. Zdaj je na nas, da rešimo približno na ta način, kot imamo pripravljen predlog zakona za prvo obravnavo.

Kot rečeno bomo v poslanski skupini prvo obravnavo potrdili. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Želi še kdo besedo? Gospa Potrata, želite v imenu poslanske skupine? Izvolite, gospa Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Poslanska skupina Socialnih demokratov bo zakon v prvi obravnavi podprla. Obžalujemo, da nismo uspeli ujeti roka, ki ga je postavilo Evropsko sodišče za človekove pravice, ki je v svoji sodbi tudi ugotovilo, da obstaja pravna praznina, zato ker nimamo urejene odškodninske sheme za tiste, ki jim je bila z izbrisom iz registra stalnega prebivalstva storjena krivica. Ugotovljena je bila krivica, 26. člen Ustave določa, da je država dolžna krivico popraviti, zakon iz leta 2010 je razreševal statusna vprašanja, Socialni demokrati obžalujemo, da obstajajo še posamezniki, ki kljub sprejetemu zakonu ne morejo urediti svojega statusa. In zdaj je na vrsti zakon, ki bo uredil odškodnine.

Minister Virant je v imenu predlagateljev tudi pojasnil, da tudi tolikokrat omenjani ustavni zakon ne bi razrešil tistega, kar so predlagatelji ustavnega zakona pravzaprav želeli doseči. Hoteli so izključiti vsako možnost za odškodnine, ustava to zapoveduje in bi tako naše Ustavno sodišče kot Evropsko sodišče za človekove pravice lahko spoznalo takšno določbo za nesprejemljivo in nezakonito.

V imenu predlagatelja je bilo tudi povedano, da je tako, kot je zdaj odškodninska shema zastavljena, to za slovenski proračun še vedno zelo velika obremenitev, bil pa je znesek, o katerem je bilo govora, bistveno nižji, mislim, da je bilo rečeno petinsedemdeset milijonov evrov, poudarjam veliko, ampak milijarde bodo, če bodo iztožene tiste pravice, ki jih bodo uveljavljali posamezniki na Evropskem sodišču za človekove pravice, če ne bomo mi sposobni zadeve urediti tako, da bi bila sprejemljiva za veliko večino prizadetih.

Še enkrat, mi bomo zakon v tej obravnavi podprli. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Še gospod Möderndorfer v imenu poslanske skupine.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS PS): Hvala lepa, predsedujoča.

V Pozitivni Sloveniji bomo podprli ta zakon, obžalujemo pa, da se to ni urejalo že deset ali petnajst let nazaj.

Je pa grozljivo poslušati razne insinacije in napovedi in zopet tisto, kar smo navajeni z leve strani poslušati, to je eno samo navadno strašenje. Nihče, prav nihče v tej državi nima pravico in ni imel pravice, da naredi to, kar je naredil in kar se je zgodilo tem ljudem. Bi pa zelo rad videl tiste, ki danes oponirajo in delijo na eno ali drugo stran, da se vsaj virtualno jim to

zgodí za eno uro, da bi občutili vsaj delček groze teh ljudi, ki se jim je to dogajalo.

Sam sem prepričan, da bo minister prišel s prenovljenim zakonom, z dodatnimi pripombami, ki so bile v sami razpravi dane, in s predlogom, ki bo to urejal tako, kot se za moderno, sodobno in razvito državo, za katero se hočemo imeti, tudi spodobi. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Lahko preidemo na glasovanje?

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank oziroma poslancev. Za je glasovalo 49, proti pa je bil 1 poslanec oziroma poslanka.

(Za je glasovalo 49.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel, zato bo Predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo kot matičnemu delovnemu telesu.

S tem zaključujemo to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo pa s prekinjeno 15. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vložnem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vložnega amandmaja z dnem 23. 9. 2013.

Želi kdo pred glasovanjem besedo? Gospod Šircelj, odločamo oziroma razpravljamo, imate besedo k 7. členu.

Izvolite, obrazložitev glasu.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

Zakon oziroma novela Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb dejansko ima rešitev, da se zaustavi zmanjševanje davčne stopnje, ki bi se morala zmanjšati v naslednjem letu na 16 % in v letu 2015 na 15 %.

S tem amandmajem, ki ga je vložila Slovenska demokratska stranka, se želi narediti to, da bi te posledice, po našem mnenju slabe posledice, nekoliko omilili in bi dejansko nadaljevali z znižanjem stopnje davkov od dohodkov pravnih oseb. Gre namreč za to, da dobički v slovenskem gospodarstvu padajo, da ima vedno več podjetij izgubo, da je število nezaposlenih in stečajev vedno večje in to pomeni za slovensko gospodarstvo slab znak. Prav tako pomeni slab znak tudi za Ministrstvo za finance oziroma proračun Republike Slovenije, ker dohodki iz davka od dohodkov pravnih oseb dejansko padajo in so se v zadnjih dveh letih oziroma štirih letih več kot prepolovili. To pomeni, da mora proračun dobiti prihodke iz drugih naslovov, od drugih davkov, kar se dejansko tudi dogaja. Padanje stopnje oziroma zaustavljanje zniževanja stopnje davka od dohodkov pravnih oseb pa je izredno slab signal

predvsem tistim, ki želijo v Slovenijo investirati, ki so naredili tudi svoje industrijske projekte in ki so v te projekte računali 15-odstotno stopnjo oziroma 15-odstotno stopnjo leta 2014. Sprememba pogojev poslovanja za investitorje pomeni, da morajo vse skupaj na novo narediti in to bo prineslo k temu, da bo investicij v državi še manj in da bo bruto družbeni proizvod dejansko še naprej padal. Zato bomo v Slovenski demokratični stranki ta amandma podprli.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Želi še kdo besedo? Bom odprla prijavo. Prijavite se, prosim. Prijavljate se v imenu poslanske skupine.

Gospod Jerko Čehovin v imenu Poslanske skupine Pozitivna Slovenija.

JERKO ČEHOVIN (PS PS): Hvala.

V Pozitivni Sloveniji bomo glasovali proti temu amandmaju. Potrdili bomo pa potem drugi del. Namreč, v tem amandmaju teoretično piše, da naj bi se stopnja znižala še naslednje leto in potem še naslednje leto. Po našem mnenju je 17-odstotna stopnja primerna. Mi ne vračamo in ne povečujemo davkov ne na 18 %, ne na 20 %, kot je bil, ampak bo ostal na 17%. Po našem mnenju ta davek, še zlasti, ker je njegova učinkovita stopnja 12 %, primeren in ni tisti, ki bi vplival na naložbe v slovensko gospodarstvo. Toliko govorimo okoli teh investitorjev, ki baje stojijo in čakajo z avtobusi na meji – ne vem, na kateri –, ki jih samo to zanima, ali bomo imeli čez dve leti davek 15 % in bi zdaj takoj vložili velike denarje.

Poleg tega pa ta davek v ničemer ne vpliva, kot smo že povedali, na množico malih samostojnih podjetnikov, ki nekateri plačujejo davek po učinkoviti stopnji tudi 41 %. Za te pa ni poslušna. Kot sem že prej povedal, ta davek v bistvu gre na roko samo lastnikom kapitala, ne pa dejansko podjetjem. Ne nazadnje imamo vrsto podjetij, ki so še v državni lasti, v katerih ima država pretežno večino delnic in ta podjetja bi si praktično samo iz enega v drugi žep prekladala. Tako menimo, da ta amandma ni ustrezen, da je bolj odraz neke populistične želje in samopromocije, kako opozicija skrbi za gospodarstvo, medtem ko ga koalicija zatira. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Bi želel še kdo obrazložiti glas v imenu poslanske skupine?

Zdaj pa odpiram še možnost za obrazložitev glasu v osebnem imenu. Ima kdo željo? Bom kar odprla, očitno je več želja. Prijavite se prosim.

Mag. Ivan Vogrin in nato mag. Andrej Vizjak.

MAG. IVAN VOGRIN (PS NeP): Hvala lepa, gospa predsedujoča. Spoštovane kolegice in kolegi!

Če se boste spomnili, obstajajo lestvice konkurenčnosti držav. Pred nekaj leti je bila Slovenija dokaj visoko uvrščena, torej med zelo konkurenčnimi državami. Sedaj vsako leto pade za nekaj mest. To je odlična spodbuda, da bo še padla za nekaj mest in da bo še manj konkurenčna. To je prvi razlog, da bi bilo smiselno ta amandma podpreti.

Drugi razlog je pa ta, da je mogoče imeti tako bogato socialno državo, kakor bogato je gospodarstvo, kako dobro deluje gospodarstvo. Bojim se, da mi sicer na kratek rok krpamo proračun, na dolgi rok pa uničujemo in pljuvamo v roko, ki nas hrani. Zakaj imamo danes problem z zmanjševanjem socialnih pravic? Iz preprostega razloga, ker gospodarstvo ne ustvarja dovolj dodane vrednosti. Minister Stepišnik, nazadnje, ko je bil ta teden v parlamentu, sem se z njim pogovarjal, je rekel, da ministrstvo pripravlja določene ukrepe, kjer bomo spodbujali podjetja, ki imajo večjo dodano vrednost; in tukaj je ključ. Mi ne smemo uničevati podjetja s takšnimi ukrepi, kot je ta zakon, kajti nestabilno poslovno okolje, poslovno okolje, ki se spreminja, ni ugodno za domača podjetja, ki delujejo in seveda tudi ne za tista, ki bi prišla k nam. Glasujte za amandma, prosim. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa, gospod Vogrin.

Mag. Vizjak, izvolite.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Spoštovani!

Vlada s tem predlogom želi preprečiti nadaljnje razbremenjevanje gospodarstva. Želi preprečiti nadaljnje upadanje splošne davčne stopnje, s tem pa seveda vpliva na vrsto dejavnikov. Prvič, vpliva na to, da ni predvidljivega davčnega okolja v tej državi, saj se od leta do leta spreminjajo davčne stopnje in zelo težko je napovedovati, kaj bo v prihodnje. Ta davčna stopnja ni bila določena takrat, ko je bila opozicija všečna, temveč takrat, ko je bila ta opozicija pozicija in je odgovorno sprejela te odločitve, da se davki v Sloveniji znižajo. Zakaj? Zaradi tega, ker je verjela v eno preprosto dejstvo, da se z nižjimi davčnimi stopnjami od več davčnih zavezancev da pobrati več davka. Nižje davčne stopnje tudi preprečujejo oziroma ne spodbujajo davčnih utaj oziroma izogibanja plačevanja davkov, saj če je nižja davčna stopnja, marsikdo raje ta davek plača, kot da bi tvegala izogibanje, kar se dogaja pri višjih davčnih stopnjah. Preprečevanje nadaljnjega zniževanja davčne stopnje je tudi v nasprotju s prizadevanji po omejevanju sive ekonomije. Najboljši spopad s sivo ekonomijo je, da so davki nizki, kajti takrat se ne spleča oziroma nima nobenega smisla utajevati davke, temveč se spleča legalno opravljati delo in s tem se širi krog davčnih zavezancev in ne nazadnje

preprečevanje nadaljnega padanja obdavčitve oziroma splošne davčne olajšave pri davku od dohodkov pravnih oseb, vpliva tudi na konkurenčnost Slovenije. Konkurenčnost Slovenije ni vseskozi padala. Pada sedaj od leta 2009, 2010 dalje, in to krepko. V letih od leta 2004 do 2009 se je konkurenčnost slovenskega gospodarstva popravljala in smo napredovali v primerjavi z našimi partnerji.

Torej, zgolj v zadnjem obdobju beležimo te negativne trende in s tako politiko vlade jo bomo samo še nadaljevali.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Lahko glasujemo. Glasujemo torej o amandmaju Poslanske skupine SDS k 7. členu zakona. Opiram glasovanje.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 34, proti 43.

(Za je glasovalo 34.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da amandma ni bil sprejet.

In s tem smo zaključili z odločanjem o amandmaju in tudi z drugo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo in nadaljujemo s **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi amandma k predlogu zakona ni bil sprejet, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Še kdo želi obrazložiti glas v imenu poslanske skupine najprej?

Gospod Bogovič, izvolite.

FRANC BOGOVIČ (PS SLS): V Slovenski ljudski stranki smo amandma, o katerem smo glasovali, podprijli. Zakona, takšnega kot je sedaj, ne moremo podpreti. Strinjamo se s tistimi, ki vneto opozarjamo, da je spreminjanje davčnega okolja za naše gospodarstvo nekaj, s čimer se ne bi smela igrati vsaka vlada, nekaj, s čimer bi morali zagotoviti to, da bi Sloveniji bilo še naprej zanimivo vladati, da ne bi podjetniki iz Slovenije se odločali za druge destinacije in da bi tudi kdo prišel vlagati v slovenski prostor. V lanskem letu je z ukrepi, ki so šli na eni strani tako v pavšal, večji pavšal pri obdavčitvi, na drugi strani pa uvedene olajšave za razvoj in raziskave, v olajšave za investicijsko vlaganje in tudi ta znižana davčna stopnja so bili instrumenti, s katerimi smo bili tudi med gospodarstveniki prepoznani kot tisti, ki slišimo glas gospodarstva in se zavedamo, da se davki ne zbirajo samo od davka od dohodka pravnih oseb, da je zelo pomembno, da so ljudje zaposleni, da imajo delo, da niso breme družbe, da plačujejo v pokojninsko blagajno, da plačujejo v zdravstveno blagajno. Verjemite, tisti, ki vlagajo, ki investirajo, bodo tudi v prihodnjih letih s samim davkom od dobička vse bogato povrnili, kar jim bo olajšano takrat, ko se odločajo za investicije, zato je to še eden od korakov v napačno smer.

Pri razpravi je bilo večkrat rečeno, da gre za manjši poseg, da smo pri tej obdavčitvi tudi primerljivi z drugimi, da imajo razvitejše države celo višje davke, zagotovo pa, ko zložimo sedaj celoten paket, ki ga je Vlada v enem delu že sprejela, drugi paket zakona pa še prihaja v parlament, pa vidimo, da je na nek način napad oziroma obremenitev gospodarstva enormna in da se bo to zagotovo poznalo v manjših gospodarski aktivnosti, v manj delovnih mestih.

V Slovenski ljudski stranki smo trdno prepričani, da to ni pot iz krize, da je pot v poglobljanje krize in iskanje nekih bližnjic, kako vzeti od tistih, ki nimajo organiziranih skupin v družbi, ki bi jih ubranili pred neumnostmi, ki jih počenja Vlada, zato tega zakona ne bomo podprijli.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Horvat v imenu poslanske skupine, izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, kolegica podpredsednica. Kologice in kolegi!

Mi obžalujemo, da amandma, o katerem smo pravkar odločali, ni dobil podpore; obžalujemo, da ga je zavrnila ta koalicija. Ta amandma bi vsaj v nekem delu zmanjšal negativne učinke novele Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb, zato bomo glasovali proti zakonu. Ta zakon je korak po lestvici konkurenčnosti navzdol, zato bomo proti temu zakonu. Ta zakon je signal, da je v Sloveniji poslovno okolje nestabilno, zato bomo proti temu zakonu. Ni smiselno primerjati davčnih osnov v Sloveniji z davčnimi osnovami v državah članicah Evropske unije. Zakaj ne? Zato, ker nikjer drugje ni tako slabega poslovnega okolja kot prav v Sloveniji. Obžalujem, da je to tako, in to je resnica. Ta davek ni kisik za gospodarstvo, zato bomo proti temu zakonu. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Frangež v imenu poslanske skupine, izvolite.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): No, jaz pa obžalujem, da v tej razpravi žal ne prevlada nek racionalen odnos do materije. Absolutno soglašam s tem, da ne bi smeli ob nastopu leve ali desne vlade spreminjati cele države naenkrat. To počnemo zadnjih nekaj mandatov. Zmaga desni – spremeni koncept, zmaga levi – spremeni koncept nazaj ali obratno. In to je narobe! Strinjam se, da nas to oddaljuje od nekega stabilnega, predvidljivega okolja, v katerem bi podjetnik vedel, v kakšnem okolju bo deloval in v katerem bi tudi druga področja lahko pričakovano prišla do tistega, kar lahko od države in skupnosti pričakujemo. Tisto pa, zaradi česar pogrešam razumskost v tej razpravi, je dejstvo, da je učinkovita davčna stopnja od

dohodka pravnih oseb v Sloveniji že 12 %, ker so si v tolikšni meri davčne olajšave podjetniki pač poračunali. In priznajmo to ali ne, je to eno od najnižjih učinkovitih davčnih stopenj v Evropi. V vsakem primeru je v spodnjem dnu po obsegu obdavčitve davka od dohodka pravnih oseb. Predlagam, da ne izkoristimo vsake priložnosti za to, da v državnem zboru razvijamo demagogijo do meja neba, ampak da se skušamo trezno pogovarjati o stvareh. Vsak milijon manj iz naslova tega davka povečuje potrebo po tem, da nekje jemljemo. In spoštovane in spoštovani, sprašujem vas, kakšna bi bila potreba manj po uvajanju davka na dodano vrednost ali davka na nepremičnine danes, če lani ne bi trmarili s tem, da ste manjšali ta davek, pri čemer niste za eno stotinko prispevali k temu, da bi se konkurenčnost Slovenije dejansko izboljšala. Še več, tudi po letošnjih kazalcih in po lestvicah je ta konkurenčnost padla, zato ker ni tukaj problem. Ker je problem naše konkurenčnosti nekje drugje in je bistveno bolj kompleksen kot samo vprašanje o odstotku več ali manj obdavčitve dohodka pravnih oseb. Zato pozivam k razumu.

Socialni demokrati pa bomo novelo zakona podprli, ker z njo ne povečujemo davčnih bremen, ampak stabiliziramo raven obdavčitve na ravni ene najnižjih v Evropi, pri čemer na ta način zagotovimo, da bodo rezi na tistih področjih, ki utegnejo biti za ljudi v tej državi bistveno bolj boleča, manjši.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Še kdo v imenu poslanske skupine? Gospod Čehovin ali gospod Jerič? Gospod Čehovin, izvolite.

JERKO ČEHOVIN (PS PS): Kot že povedano, bomo mi novelo zakona podprli. Pri tem moram ponovno ponoviti, da imamo eno najnižjih učinkovitih stopenj, to je doseženega davka na dobiček pravnih oseb. Da imajo pa nominalno nižje stopnje samo tri države v Evropski uniji. Ciper in Bolgarija imata 10 %, mimogrede. Nimam nobenih podatkov, da bi ta nizek davek ti dve državi uvrščal v ugodna poslovna okolja in da bi zaradi teh nizkih stopenj investicije kar drvele v ti dve državi. Tega ni.

Druga stvar, ponovno zaradi javnosti. Vem, da se je danes že petindvajsetkrat ponovila laž, da dvigamo davke. Ni res, mi nižamo davek v primerjavi z lanskim letom. Nižamo. Lani je bilo 18-odstoten, letos bo 17, vendar ga pa na tej stopnji tudi zamrzemo, ker smatramo, da zlasti na učinkovito stopnjo, ki je dosežena, je ta davek primeren. Ali bi mi lahko kdo tukaj povedal, koliko smo imeli zaradi tega davka neposrednih tujih investicij v lanskem letu, ko ste ga uvedli? Uvedli ste ga, kot sem že enkrat povedal, na pamet, računajoč, da bo to morda res pripeljalo v kakšno investicijo, vendar glavni problem v Sloveniji ni ta davek. Glavni

problem, na to nas tudi tuji partnerji opozarjajo, so problemi okoli pridobivanja lokacij, okoli pridobivanja dovoljenj, okoli dolgotrajnih postopkov in to moramo odpraviti, to je skupna naloga. Ampak za to so pa krive tiste etablirane stranke, ki so v temu parlamentu že dvajset let.

Zato ponovno ponavljam, da se nam zdi ta 17-odstotna stopnja ... Tudi gospodarstveniki niso nasprotovali temu in ne govorijo, da je ta stopnja problematična. Še enkrat, mislim, da gre tukaj samo za zavajanje in za čisto demagogijo, da bomo s tem strahovito povečali neposredna vlaganja. Davek oziroma to novelo zakona bomo podprli.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Želi še kdo v imenu poslanske skupine? V lastnem imenu? Torej, kdo želi razpravljati v lastnem imenu?

Gospod Grims, izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala.

Pametna davčna politika gre seveda v smeri spodbujanja gospodarstva, k večjemu vlaganju in je torej lahko razvojno usmerjena. Neumna davčna politika pa sposobne obremeni do takšne mere, da investicije zamrznejo. V Sloveniji smo bili ravno poleti priče temu, da so začeli podjetniki ustavljati svoje investicije, primer je, recimo, gospod Akrapovič, ki je investicijo, ki je odprla sto novih delovnih mest v Beli krajini, zaradi popolnoma zgrešene davčne politike sedanje vlade zaustavil. S tem je bila Slovenija ob sto novih delovnih mest, ki bi bila tam krvavo potrebna, in ob vse davčne prilive trajno iz tega naslova. To pa je uničujoča davčna politika in en del te je danes pred nami.

O tem glasujemo in glasoval bom proti, kajti kam nas ta politika pripelje, se vidi iz različnih mednarodnih lestvic. Zadnja, ki je bila objavljena, govori o ekonomski svobodi. Na njej smo se znašli znotraj Evropske unije na daleč najslabšem zadnjem mestu, daleč za vsemi drugimi, v družbi držav, kot je Republika Kongo, Zimbabve, Čad in še nekaj podobnih držav. Tja nas vodi takšna davčna politika, ki jo vi podpirate. Ta davčna politika je vredna samo tega, da se jo čim prej pošlje na smetišče zgodovine.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Jerič, prej ste želeli še besedo, izvolite.

ALJOŠA JERIČ (PS PS): Hvala lepa, predsedujoča.

Tudi jaz se pridružujem mnenju, da nikakor davek od dohodka pravnih oseb v smislu procent gor, procent dol ne more in ne predstavlja problem zagona gospodarstva v Republiki Sloveniji. Če bi upoštevali to teorijo, potem bi državi, kot sta, recimo, Nizozemska in Belgija, ki imata davek – poslušajte! – na 35 %,

davek je 35 %, praktično morali biti popolnoma brez tujih investicij, njihovo gospodarstvo bi moralo biti na nivoju držav, ki jih je pred menoj omenjal gospod Grims. Problemi za zagon našega gospodarstva in nezmožnost konkuriranja velikega dela gospodarstva, obstajajo svetle izjeme, katere je treba pohvaliti, slediti njihovem modelu. Žal pa za veliko ostalih gospodarskih subjektov pri nas ugotavljamo, da imajo težave, kot so na področju proizvodov in storitev z večjo dodano vrednostjo, težave s togo delovno zakonodajo, z bančnim krčem in pomanjkanjem likvidnosti v smislu financiranja zagona.

Zakon bom v celoti podprl in smatram za popolnoma neutemeljene trditve, da v Republiki Sloveniji je procent gor ali dol davka na dohodek pravnih oseb usoden ali v bistvu sploh pomemben za zagon gospodarstva. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Bom odprla razprava, ker je več želja za prijavo. Izvolite. .../ oglašanje iz dvorane/ ... Ne, to je obrazložitev glasu. Se opravičujem, ampak ne spremeni bistva.

Prvi je na vrsti gospod Franc Breznik. Obrazložitev glasu v svojem imenu.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Predsedujoča, hvala za besedo.

Moram se nekako odzvati na zadeve, ki jih pravkar omenjate. Poglejte, vsaka vlada si zastavi nek svoj program neke gospodarske makroekonomske politike. Prepiranje, zakaj bi samo en procent ali dva lahko kreirala in delala naše nekako področje bolj konkurenčno, je kot da vzamemo en bombonček iz neke bombonjere. Janševa t. i. konzervativno liberalna politika je pripeljala pred tujimi vlagatelji do naslednje ocene: prodali smo slovenske obveznice za 4,2-odstotno obrestno mero, vaša vlada z vašo ekonomsko politiko, ki ste jo postavili, pa je te obveznice prodala za dobrih 6 %. Torej ste v startu naredili slovenskim davkoplačevalcem za naslednjih 10 letih več kot 600 milijonov evrov minusa. To je ta zgodba in trg določi, kakšna vlada kako kreira gospodarsko politiko in tu je ta cela ocena. Sploh se o tem, spoštovani kolegi in kolegice, ne rabimo prepirati. Čas bo prinesel, kakšna je vaša makroekonomska politika, v okviru makroekonomske politike tudi davčna politika in kakšna je bila davčna politika ali makroekonomska politika t. i. Janševe vlade. Mislim, da je mednarodni trg, mednarodni vlagatelji, ki nam v tem trenutku financirajo našo večinoma javno porabo, torej mi ne ustvarjamo ničesar v tem trenutku, so nam povedali, koliko smo v tem trenutku vredni in koliko kateri politiki zaupajo.

Tako bi te razprave bilo brez veze nadaljevati in zgubljeni kakršen koli čas, za

katerega mislim, da trenutno ni zaveznik slovenske ekonomije. Najlepša hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Glasovali boste pa kako?

FRANC BREZNIK (PS SDS): Že na startu sem povedal, da bom proti.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Gospod Vizjak, izvolite.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Spoštovani!

Seveda ne morem podpreti takšnih rešitev, kot jih predlaga ta zakon, ki preprečuje nadaljnjo razbremenjevanje gospodarstva. Slovenija se kot ena izmed redkih držav v evroobmočju in tudi med 28 evropskih držav še vedno nahaja v recesiji, marsikatera ekonomija že okreva. Skratka, sprejeti so bili ukrepi v teh državah, ki zagotavljajo nek optimizem oziroma neko zaupanje. Slovenija še ni v tem trenutku na tem pozitivnem delu, zato so vsi ukrepi, ki dodatno obremenjujejo gospodarstvo – in ta ukrep dodatno obremenjuje gospodarstvo glede na zdaj veljavni zakon – neprimerni. Kajti Slovenijo lahko popelje iz krize zgolj okrevajoče gospodarstvo, nova delovna mesta.

Gospodarstvo financira tudi funkcioniranje te države in javnega sektorja v celoti, zagotavlja sistem šolstva, zdravstva, zagotavlja ne nazadnje sistem pokojninskega zavarovanja in posledično izplačevanje pokojnin, zagotavlja marsikaj v tej državi, pravzaprav funkcioniranje vseh podsistemov, zato mačehovski odnos do tega ključnega napajalnika slovenske države ni na mestu. Vlada bi morala vso svojo energijo usmeriti v ukrepe za oživitev gospodarstva in se izogibati ukrepov, ki dodatno krepijo stagnacijo oziroma vlečejo stagnacijo ali celo nazadovanje gospodarstva. Zato ne morem razumeti tako omalovažujočega odnosa Vlade do predlogov gospodarstva in takšnih ukrepov, kot je danes pred nami, zato bom glasoval proti temu.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Še gospod Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

Glasoval bom proti temu zakonu, in sicer zaradi tega, ker se dejansko s tem daje izredno slab signal javnosti, domači javnosti in mednarodni javnosti. Ko govorimo o gospodarstvu in o konkurenčnosti, dobro vemo, da poznamo več meril, na podlagi katerih se ugotavlja konkurenčnost posamezne države. Davčni sistem je eden izmed teh meril. Če tukaj damo zraven še izredno visoko obdavčitev delovne sile, če govorimo o napovedih in novih davkih, ki jih bo plačevalo gospodarstvo, potem bo verjetno Slovenija šla po lestvici konkurenčnosti še bolj navzdol. Res je, od tega

zakona, od tega davka ne bo zdaj odvisen celoten davčni sistem, celotna konkurenčnost, je pa to en kanček v celoti, na podlagi katere se ugotavlja konkurenčnost posamezne države.

Naslednje kar je, s takšnimi rešitvami, hitrimi rešitvami dejansko zmanjšujemo stabilnost finančnega sistema in na drugi strani tudi predvidljivost finančnega sistema, kar pa je za investitorje nujno potrebno. Stalno spreminjanje zakonodaje pomeni, da je davčni sistem in tudi ekonomski sistem nestabilen in to bo tisto, kar bo odvrnilo investitorje od naše države. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Samo trenutek. Več želja po obrazložitvi glasu. Izvolite se prijaviti. Trije prijavljeni.

Prvi ima besedo gospod Ivan Simčič. Se odpovedujete.

Naslednja je gospa Aleksandra Osterman.

ALEKSANDRA OSTERMAN (PS PS): Hvala za besedo, predsedujoča. Sama bom zakon v celoti podprla. Kot že mnogokrat danes naj še enkrat povem, gre za davek od dohodka oziroma od dobička pravnih oseb, za katerega so zavezani vsi gospodarski subjekti, vendar ga plačujejo samo tisti gospodarski subjekti in podjetja, ki ustvarjajo dobiček. Podjetja, ki poslujejo negativno, ne plačujejo tega davka. Še enkrat naj omenim, da imamo eno najnižjih stopenj, to je 17 %, ki se postopoma od leta 2006 zniževala od 25 %, lani, 2012 – 18 %, letošnja, 2013, ki se bo plačala v letu 2014, pa je 17 %. Naj pa omenim na tem mestu, da nihče ni omenil mikro podjetij, malih podjetij oziroma samostojnih podjetnikov. Ti samostojni podjetniki plačujejo davek kot fizične osebe. Imamo pa tri stopnje, 16 %, 27 % in 50 %. Hvala. Sama bom zakon podprla.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Še gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa.

Na eno stvar bi res rad razbil to tezo, ki se jo ta moment gre opozicija. Verjamem, da vam veliko ni jasno in da večina od vas ni plačala še enega evra davka, ampak vam bom pa eno stvar povedal, da 90 % gospodarstvenikov bi si želelo ne plačati 17 % dobička, ampak 20 – če bi prišli do tega. Pa žal do tega ne pridejo. In vi veste, da tudi če imaš dobiček, imaš potem akontacijo, lahko akontacijo znižaš itn. Se da vse z davčno upravo dogovoriti. Ampak vi zganjate demagogijo ... / oglašanje iz dvorane/ Ne, ne, ne ...

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Samo malo.

MATJAŽ HAN (PS SD): Vi se lahko smejite, ampak vidim, da je od vas

tam na tisti strani imel malokdo podjetje in je malokdo plačal ...

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Gospod Han, ne polemizirajte z nasprotno stranjo.

MATJAŽ HAN (PS SD): Vi jih pa, lepo prosim, umirite, ko govorim, če se da. Pa mi dajte nazaj uro.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Če ne boste polemizirali, ne bo odziva. Izvolite.

MATJAŽ HAN (PS SD): Ta davek, gospe in gospodje, ne bo vplival na konkurenčnost. Mi imamo kakšne druge davke, preden pridemo do tega, ki vplivajo na konkurenčnost. Tam bi se pa lahko pogovarjali z gospodarstveniki in tudi z opozicijo. To, ko smo pa samo ustavili padanje davka na dobiček, pa verjemite mi, da od tega gospodarstveniki ne bodo imeli nobene škode.

In še nekaj, gospod Jožef Horvat, to v dokumentu Kisik ...

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Gospod Han! Gospod Han ...

MATJAŽ HAN (PS SD): ... za gospodarstvo ni pisalo, da se gospodarstveniki s tem davkov, bom rekel z ustavljenim davkom ne strinjajo. Tega v tem Kisiku ni pisal, če ste ga prebrali, ampak kaj drugega. In takrat država mora kaj drugega narediti.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Gospod Han! Samo trenutek prosim!

Gospod Han, tokrat se pa res zelo grobo izrabili svojo možnost obrazložitve glasu in ste polemizirali z nasprotno stranjo, omenjali imena in zdaj bomo najbrž morali prenesti kakšen odziv na to. Ni mogoče imeti ... Samo trenutek, samo da pojasnim. Replik v tem delu ni. Imate pa proceduralni predlog.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospa podpredsednica.

Saj kolegu Matjažu Hanu ne zamerim, da me je omenil; pač razumem njegove poglede, tega sploh ne zamerim.

Gre pa za to, spoštovana podpredsednica, predlagam, da zahtevate od kolega Hana, da se opraviči. Mislim, da je letelo na opozicijske poslanke in poslance in nam je bilo očitano, da še v življenju enega evra davka nismo plačali. Gospod Han, to pa je preveč.

Zahtevam opravičilo, tukaj pred vsemi in pred slovensko javnostjo. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Samo en komentar, prosim. Boste dobili besedo. Gospod Horvat je jasno povedal, kaj želi. Od gospoda Hana je pa odvisno, ali bo tako tudi storil ali ne.

Gospod Han, imate postopkovni predlog.

MATJAŽ HAN (PS SD): Nimam nobene težave, gospod Jožef Horvat, se opravičiti in se bom opravičil. V tistem, ko ste se začeli smejati, ker sem govoril o akontaciji in tako naprej – verjetno ne poznate, da potem tudi akontacijo plačuješ –, sem mislil, da večina od vas nima firm, ker sem bral, daimate firm, da ste, bom rekel, karkoli... In niste plačevali davka od dobička, za razliko od nekaterih drugih .../ oglašanje iz klopi/

Poglejte, ker nisem bil dovolj jasen, se vam s tega mesta tudi opravičim. Govorim o davku na dobiček pravnih oseb, ker vem, da večina od vas nima podjetja oziroma ga ni imela.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Dobro.

Opravičilo je bilo izrečeno, najbrž tudi sprejeto. Je še želja po obrazložitvah glasu? Tehnika ni prekinila teka časa. Kot mi pa sporoča kolegica, imate proceduralni predlog. Izvolite, gospod ... Samo ne vem, kdo je prej. Tudi vi imate proceduralni predlog?

JOŽE TANKO (PS SDS): Postopkovno imam.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Razumem, da se v koaliciji slabo počutijo, ker zaustavljajo tiste zakone na tak način, da ali ne znižujejo več davčnih stopenj, tako kot je bilo v osnovnem zakonu predvideno, ali jih povečujejo. Bi pa rad kolegu Hanu povedal, da mi plačujemo vse davke, ki jih plačujemo, dohodninske, tudi v firmah smo delali, nismo bili vsi na FDV, nimamo pa tajkunskih olajšav, gospodje, tega pa si ne obračunavamo in to je pa na vaši strani vse. Že prejšnji teden smo imeli in ste si izglasovali neke tajkunske zadeve, ki jih bodo plačevali vsi.

Predlagal pa bi vsem, da ob tem, ko obrazložite glas, dajte to delati v svojem imenu, pustite poslance Poslanske skupine SDS ali celo opozicije, če je potreba, si vzemite besedo v imenu vaše poslanske skupine, obrazložitev glas v imenu vaše poslanske skupine. Vse ostalo, gospod Han, pa pustite ostalim, vsak bo povedal svoje mnenje, nobeden ni nobenega izzival, ima pa pravico vsak povedati, kaj si misli o ukrepu, ki je predlagan. Tudi v sklopu obrazložitve glasu.

Mene ne zanima, kaj vi mislite, to je vaše mnenje, tudi me ne zanima, kaj misli vaša poslanska skupina, zato predlagam, gospa podpredsednica, da v sklopu obrazložitve glasu poskrbite, da bo to dejansko potekalo na nek dostojen in primeren način. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Ugotavljam, da akcija sproži reakcijo. Najprej ima postopkovni predlog gospod Bogovič. Izvolite.

FRANC BOGOVIČ (PS SLS): Ker vidim, da kolega Matjaž želi besedo, bo lahko za mano tudi povedal in tudi spregovoril v proceduri. Ker se pa dolga leta pozna, kolega Matjaž, veš da sem imel šestnajst let podjetje, tudi dvajset zaposlenih ljudi, vse davke sem plačal, vse obresti bankam, zato ne sprejemam te kritike, da ne poznamo in da nismo nobenega davka plačali.

Naj pojasnim še, da imamo v naši poslanski skupini tudi žena poslanca Ribiča podjetje, ki se ukvarja z računovodskim svetovanjem... / oglašanje iz dvorane/ – se opravičujem gospa, imam besedo, upam, da mi boste pustili, da povem do konca –, ki se ukvarja z davčnim svetovanjem in če koga kaj muči pri davčnem svetovanju, priporočamo, lahko nudimo brezplačno svetovanje.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Samo trenutek. Upam, da bomo te postopkovne predloge počasi pripeljali h koncu. Se lahko umirimo? Hvala lepa. Predlagam glasovanje, razen na izrecno željo po novih postopkovnih predlogih, prosim pa, da jih ne zlorabljate več. Vi veste, da vam moram po poslovniku dati besedo, imate besedo in odgovornost, da postopkovnega predloga na izrabite.

MATJAŽ HAN (PS SD): Podpredsednica, ne bom ga izrabil. Jaz sem se, gospe in gospodje, opravičil vsem. Kar se tiče plačila davkov takšnih ali drugačnih, bi pa vas, podpredsednica, vendarle opozoril.

Moj predlog je to, da gospoda kolega, gospoda Jožeta Tanko pozovete, da se opraviči Poslanski skupini Socialnih demokratov, ker nas je zmerjal, da so v tej poslanski skupini gospodje, ki so dobili svoje, bom rekel, premoženje na račun tajkunov. Tako da to bi pa prosil ... Če sem se jaz moral opravičiti, je dobro, da ima tisti, ki vodi sejo državne zbornice, iste vatle za vse, tako za leve kot za desne.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa, gospod Han.

Dobro, dolgo časa smo že danes tukaj. Ker imam iste vatle za vse, tudi vam nisem zaukazala nobenega opravičila, tako ste se sami odločili. Je še kakšna želja po postopkovnem predlogu?

Gospod Möderndorfer, izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS PS): Poglejte, podpredsednica, vaša naloga je, da vodite. Za razliko od ostalih ne bom zlorabljal, ampak to, kar vi počnete, je zdaj tukaj, da ste spreobrili ... Prijavljene imamo k obrazložitvi glasu, dajete postopkovne, v bistvu si dovolite, da vam Tanko v resnici prevzema vlogo in tukaj deli, kaj je prav in kaj ni prav, v resnici pa enostavno nočete voditi to, kar vam je dano s poslovnikom in s funkcijo, ki jo nosite.

Lepo vas prosim, če opravljate vsaj tisto, kar je prav in v vaši nalogi. Prosim, če nas

pripeljete do konca te točke, tako kot se spodobi. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Dve minuti bi prihranili, če se ne bi prijavili k postopkovnemu predlogu, v katerem berete vi levitve. Vi dobro veste, da vam moram po poslovniku besedo dati, če jo zahtevate. Vse je v skladu s poslovníkom, zadeva se je počasi pomirila in predlagam, da nadaljujemo z glasovanjem... / oglašanje iz dvorane/ Ne, nimamo več obrazložitev glasu. Prej sem odprla prijavo za obrazložitev glasu, gospod Bogovič je želel postopkovni predlog.

Še enkrat sprašujem, ali želi še kdo v svojem imenu obrazložiti glas. Naj dvigne roko. Ne.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 44, proti 32.

(Za je glasovalo 44.) (Proti 32.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 21. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini je primeren za nadaljnjo obravnavo. Spet dajem možnost, da se prijavite k obrazložitvi glasu. Najprej v imenu poslanske skupine. Želi še kdo v imenu poslanske skupine? Ne. Ne vidim jasno rok. Kar prijavi. Prijavite se, prosim.

Jasmina Opec ima prva besedo. Izvolite.

JASMINA OPEC (PS SLS): Hvala lepa.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke novele Zakona o dohodnini ne bomo podprli, ker gre pri dohodnini za potuhnjen krizni davek, dodatne obremenitve državljanov in za dodaten napad na družine. Ker predlogi rešitve niso usklajeni s socialnimi partnerji in ker gre zgolj za ukinitve posebne davčne olajšave za delavce migrante brez ustrezne nadomestne rešitve, ki ne bi poslabšala njihovega položaja in položaja njihovih družin. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Andrej Šircelj, izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ne bomo podprli tega zakona. Menimo, da ni primeren za nadaljnjo obravnavo, pomeni enostranski poseg v minimalno plačo, pomeni to, da bo 44 tisoč ljudi z minimalno plačo plačevalo dodaten davek in zato se jim bo dejansko neto plača znižala za 20 evrov in seveda tudi vsem ostalim državljanom

in državljanke Slovenije. Ta zakon ni usklajen s socialnimi partnerji, kot kaže, tudi ni koalicijsko usklajen in zaradi tega menimo, da ni primeren za nadaljnjo obravnavo, za nadaljnji postopek. Na nek način gre tukaj za neko perfidno obdavčitev, uvaja se nek nov davek, krizni davek, kakor koli mu že rečemo. Dejansko pa bo pomenil predvsem na področju sociale še več revščine, dejansko lahko rečemo pogorišče.

Poleg tega bo ta rešitev prispevala k temu, da bodo ljudje še manj voljni, motivirani, aktivno delati, na eni strani se bodo aktivni dohodki povečevali, pasivni dohodki, to pa so razne subvencije, pa bodo dejansko vedno večje.

Vprašanje, ki se tukaj postavlja, je, kje dobiti 30 milijonov evrov. 30 milijonov evrov bi lahko Vlada dobila na ostalih področjih, na javnih naročilih, na materialnih stroških, verjetno nekaj tudi pri gospodarjenju z državnim premoženjem, gospodarjenju z bankami in ko na eni strani obdavčujemo najrevnejše in tudi vse, na drugi strani zlahka damo za dve skurni banki 400 milijonov in verjetno bo cena za te rešitve še večja. Zaradi tega v Slovenski demokratični stranki ne bomo podprli nadaljnega postopka za ta davek. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Gospod Jožef Horvat, izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospa podpredsednica.

Gre, kot je bilo v razpravi omenjeno tudi z naše strani, za nek prikrit krizni davek, nek hinavski krizni davek in zaradi tega novele Zakona o dohodnini v poslanski skupini ne moremo podpreti, torej bomo glasovali proti sklepu.

Ponavljam kar sem povedal v razpravi, s tem ukrepom si dejansko Vlada ponovno zasluži naziv "družini neprijazna vlada". Ta novela Zakona o dohodnini je tudi še eden od ukrepov za napad na podeželje. Na podeželju ljudje še znajo s tal pobrati en cent. Mislim, da ste razumeli, kaj sem hotel povedati.

Obžalujem, da se kar naenkrat, seveda razumem odločbo Ustavnega sodišča, ampak da se kar naenkrat, brez najmanjšega navora ukine olajšava za dnevne migrante. Gre za Pomurce, gre za Korošce, seveda gre tudi za tiste, ki so ob slovensko-italijanski meji. Mislim, da bi se ta zadeva dala rešiti na nekoliko drugačen način, seveda z več navora. Tudi zaradi tega bomo proti predlaganemu sklepu. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Želi kdo obrazložiti glas v svojem imenu? Opiram možnost za prijavo. Pet prijavljenih.

Prvi je mag. Ivan Vogrin.

MAG. IVAN VOGRIN (NeP): Hvala lepa, gospa predsedujoča.

Citiral bom izjavo državnega sekretarka, mag. Mitjo Mavka. Navedel je sledeče: "Potrebujemo dodaten denar za pokrivanje proračunske luknje." Sedaj pa sprašujem malo sebe, malo pa vas, ali je res to vse, kar v Sloveniji zmoremo. Ali je res to vse, kar ta parlament zmore? Kar ta vlada zmore? Ker potrebujemo denar za dvig proračunske luknje, dvignemo davek. Je to vse, kar zmoremo? Smo naredili še kakšen drug ukrep, da bi proračunsko luknjo zmanjšali kot pa to, da smo dvignili davke, dvignili posredne davke, vinjete, cestnine in tako dalje, sprostili cene komunalnih storitev, tako da smo družinske proračune še zmanjšali, in se v tujini zadolžili? Menim, da je ta pot napačna, čeprav na veliko trdim, da je pravilna. Sedaj pa vas bom spomnil na dejstvo.

Ko se je sprejemal plačni sistem za javni sektor, se je na veliko govorilo, kako je to edini pravilen, kako ne bo nič vplival na proračunski primanjkljaj. Vsako leto 800 milijonov, v štirih letih pet milijard oziroma v petih štirih milijarde. To je naša realnost, ker ne poznamo števil in govorimo na pamet. To je napačen ukrep. Morali bi drugače. Plače v javnem sektorju bi spravili na razmerje 1 : 5, pa bi dobili denar, ne da socialno najšibkejšo obremenjujemo. Nekateri v javnem sektorju imajo plače 6 tisoč evrov neto, potem pa še dodatno v raznih nadzornih ... / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa, gospod Vogrin.

Mag. Andrej Vizjak, izvolite.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Spoštovani, ker citiramo izjave, bom še jaz eno svežo, od včeraj. Predsednica Vlade je na poslansko vprašanje vodje Poslanske skupine Socialnih demokratov o minimalni plači – rekel je, da Socialni demokrati pravijo, da to ni tema, da bi enostransko posegali v minimalno plačo – dejala: "Tudi Pozitivna Slovenija nasprotuje kakršnemu koli enostranskemu posegu v minimalno plačo. To naj bo jasno tudi s tega mesta. Tudi to je eden izmed ukrepov, o katerem se govori, bom rekla, kar tako, po medijih, brez vnaprejšnjih pogovorov, dogovorov in tako naprej." To so dobesedne citirane izjave predsednice Vlade z včerajšnje seje. Danes, en dan po tem imamo tu Zakon o dohodnini, ki posega v minimalno plačo enostransko. Minimalna plača se bo zaradi tega zakona znižala za približno dvajset evrov ... / oglašanje iz dvorane/, minimalna plača se bo zaradi tega ukrepa znižala za dvajset evrov na leto, vendar je to enostranski poseg brez vnaprejšnjih dogovorov.

Tudi Socialni demokrati ste rekli, da to ni tema, o kateri bi se pogovarjali, predsednica Vlade, danes pa ta predlog. To ni govorjenje kar tako, to je predlog, o katerem bomo danes

odločali in jaz vam bom odločno nasprotoval. Enostranski poseg v socialno najbolj ranljive, ki delajo ...

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Gospod Möderndorfer, samo trenutek.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Spoštovani gospod Möderndorfer, s polno ritjo je lahko – saj veste, kaj. Ampak to so ljudje, ki delajo in dobivajo za to minimalno plačo in vi posegate v ta težko prislužen denar. Da ne govorimo o ljudeh s povprečno plačo. Dvema delavcema s povprečno plačo v štiričlanski družini z dvema otrokoma boste s tem predlogom odnesli približno tristo petdeset evrov na letni ravni. To so ukrepi – za kaj? Za uničevanje Slovenije.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Gospod Matevž Frangež ima besedo. Gospod Möderndorfer, vi pa trenutno nimate besedo.

Gospod Frangež, izvolite.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Najprej, kolikor me že veseli izjava predsednice Vlade, naj vendar na tem mestu opomnim, da je tisto stol predsednice vlade, ne predsednice stranke. In s tistega mesta govori predsednica stranke, ne govori o stališčih vlade in ne o stališčih posameznih strank.

Drugič, nehajmo z demagogijo, ki jo je mogoče na vsaki sekundi te razprave, bom rekel, na veliko in gosto rezati. Želim si, tudi pri tem vprašanju, da se vrne treznost v razpravo. Tukaj pa se vodi zgolj politični motiv s ponavljanjem, neštetim ponavljanjem neke laži ali obrnjene ...

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Samo trenutek, zdaj pa ...

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Gospod Vizjak, zdaj pa utihnite, ker imam jaz besedo! Jaz imam besedo in kar naprej to delate! Vi in vaši kolegi z atako na sogovornika prepričite jasno izražene misli vaših političnih nasprotnikov, in to ni korektno, gospod Vizjak. Če tega ne zna prepričati gospa podpredsednica Državnega zbora, bom to prepričal jaz!

Spoštovane in spoštovani, da se vrnem k bistvu; tudi Socialni demokrati imamo nekaj problemom s tem zakonom v vseh treh rešitvah, pri odpravninah, pri rešitvi migrantov kot tudi pri vprašanju neuskklajevanje z inflacijo. Vendar z razliko od kakšne druge vlade, ta vlada ne dela samo tisto, kar je nekje zgoraj zapovedano, ostali pa moramo temu zgolj slepo slediti. Ne, tukaj želimo ustvarjalno iskati skupne rešitve, ki bodo najboljše za položaj te države in položaj njenih ljudi. In jaz bom te rešitve podprl.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa. Boste dobili besedo, gospod Han, samo trenutek.

Vse skupaj bi lepo prosila, če se malce umirijo strasti, ker sicer napovedujem, zelo težko je ... / oglašanje iz dvorane/ Če lahko povem do konca, ker želim, da veste, kaj bom v nasprotnem primeru naredila.

Zelo težko je umiriti razpravo, ko gre do takšne točke, kot je šla sedaj. Umirim jo pa lahko na način, da prekinem sejo in jo bom prekinila za nekaj, da ne rečem ur.

Mislím, da imamo vsi interes, da v doglednem času zaključimo to sejo, zato vas prosim, da umirite strasti in da nadaljujemo z razpravo oziroma z obrazložitvami glasu.

Naslednji je na vrsti za obrazložitev glasu gospod Branko Ficko.

BRANKO FICKO (PS PS): Hvala.

Očitno je treba žogico malo umiriti, predvsem pa tisti, ki so že dlje časa v temu parlamentu, imam občutek, da imajo to za domačo kuhinjo, ta hram učenosti jih je očitno malo zanesel.

Kar se mene tiče, bom ta zakon o dohodnini sicer v prvi obravnavi podprl z zadržkom. Tisto, s čimer se seveda ne strinjam, je ukinitve posebne davčne olajšave za dnevne migrante za tistih naših 20 tisoč Prekmurcev, Pomurcev, Štajercev, pa tudi tistih, ki hodijo v Italijo, ki so si tem poiskali službo, ker jim doma v tej naši državi tega ne moremo preskrbeti in bi jih seveda na ta način radi dodatno obdavčili. Res je, da je ustavno odločbo treba spoštovati, res pa je tudi da ustavna odločba govori o tem, da Državni zbor oziroma Vlada ni izkazala razumnih in stvarnih razlogov za privilegiran položaj teh rezidentov in da Vlada ni izkazala ciljev. Tako smatram, da se vedno v nadaljevanju te razprave v drugi obravnavi še dajo zadeve razrešiti, predlagam tudi, da ministrstvo razmisli o dopolnitvi 41. člena, kjer lahko vgradi t. i. povprečni dohodek posameznega rezidenta in lahko tudi to zadevo razumno razrešimo.

Tako bom v tej prvi obravnavi seveda zakon podprl. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa, gospod Ficko.

Še enega razpravljavca imamo, mag. Branko Grims.

Izvolite, obrazložitev glasu.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala.

Pred sabo imam magnetogram, v katerem mag. Mateja Vraničar potrjuje to, kar je bilo povedano. Gre za poseg tudi v minimalno plačo. Za kolikšen denar gre, je bilo lepo povedano, gre za 20 evrov, pri povprečju večine je ta številka še mnogo, mnogo večja. Vsi tisti, ki tega ne razumete, žal, samo opravičujete tisti stari rek, da sita vrana ne razume lačne. Ljudje izjemno težko vežejo konec s koncem in vsaka dodatna obremenitev drastično posega v njihovo življenje, v njihovo kvaliteto življenja, v to, kar bi jim pravzaprav bili vsi skupaj morali zagotavljati.

In da je mera polna, smo v Državnem zboru bili priče zaveze predsednice Vlade, ministrov, posameznih strank, ki so se vsi po vrsti zaklinjali, da tovrstnih posegov brez popolnega soglasja socialnih partnerjev ne bo; v tem primeru se je zgodilo točno to. Ti posegi so storjeni brez soglasja socialnih partnerjev in pomenijo torej tudi s tega vidika popoln poraz vseh obljub, ki so bile tu nekoč danes. Sprašujem se, kje so zdaj vsi tisti, ki so nekoč protestirali, ko ni bilo zmanjševanja življenjske ravni, zdaj do zmanjševanja življenjske ravni prihaja iz dneva v dan.

Edina paradigma, ki jo lahko iz tega razberemo, je, da se razume ljudi zgolj kot molzne krave, ampak to ni demokratična država, v demokratični državi je blaginja vseh prvo in edino vodilo pri oblikovanju skupnih politik. V danem primeru se v imenu polnjenja proračuna posega tudi v žep najšibkejših. In to brez soglasja socialnih partnerjev, na način, ki je zanje nerešljiv in nepopravljiv. Ljudje imajo pravico to vedeti, vi pa ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa, gospod Grims.

Želi še kdo obrazložiti glas? Zainteresiranih je več. Odpiram možnost za prijavo, prijavite se prosim.

Gospod Franc Breznik, izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Hvala za besedo.

Vseeno mislim, da bi morali imeti nekoliko razumevanja, nekoliko več socialnega čuta tudi do ljudi, ki so si morda v teh zadnjih letih poiskali delo v sosednjih državah.

Mislím, da bi, preden sprejemamo kakršno koli novelo tega zakona, lahko pokazali dobro voljo, poslali kakšno delegacijo v sosednjo Avstrijo in sklenili kakršen koli sporazum s sosednjo republiko. To bi bil tisti minimalni standard, ki bi ga pričakovali ljudje, ki so si poiskali zaradi svoje pridnosti, zaradi tudi socialnih stisk delo preko naših meja. Niti malo razumevanja do teh ljudi niste pokazali. Upam, da ne bo kateri od vas v naslednjih mesecih ali pa letih tudi iskal si delo v sosednji državi.

Pričakoval pa bi tudi od poslanskih kolegov iz Maribora, Haloz in vseh ostalih, s Pomurja, da prekinete, da glasujete proti takem zakonu, ker glasujete proti svojim ljudem, ki so najbolj pridni, ki so si poiskali to službo preko meja in ki so pokazali nek občutek pa neko samozavest, da so to storili. Poglejte, to je zelo krivično. Ustavno sodišče kot tako, dobro veste, da vam ne nalaga, da 24. septembra ali pa do konec septembra sprejmete to prvo novelo, in da lahko pred tem storite kakršno koli drugo aktivnost. Tudi če pošljemo neko delegacijo v sosednjo Avstrijo na neka pogajanja, mislim, da bi bil to prvi korak. Verjamem, da boste tako kot jaz vsaj na prvi obravnavi to zadevo ustavili in da se pogovorim, kako naprej. Najlepša hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Darko Jazbec, izvolite.

DARKO JAZBEC (PS PS): Hvala lepa za besedo.

Ves čas sem v dilemi, ali se sploh oglasiti na tako provokacijo SDS, ker enostavno res ne razumem, na kakšen nivo je prišla njihova razlaga. Tole o minimalni plači, govori se o 20 evrih, da se zniža. Torej, 12 minimalnih plač se zniža ali ne vem, lahko gremo tudi, da se zniža za 2 tisoč evrov, če upoštevamo sto let. Mislim, to je res nesmisel. Dobro je bilo razloženo, da gre za 1,5 evra približno, pa še tukaj gre za indeksacijo, ki jo jaz kot kirurg dobro ne razumem, ampak ne gre nikakor za to, kar govorite, za 20 evrov – na 12 mesecev. Pa potem to zraven povejte. Vsak ve, da je plača na mesec. To je čisto marketinška finta in nizek nivo komunikacije.

Drugače pa bom zakon podprl, saj gre bolj za odpravljanje nekaterih anomalij od prejšnje vlade. Gre za usklajevanje z ZPIZ, za usklajevanje z Zakonom o delovnih razmerjih. Glede čezmejnih delavcev pa bo tudi treba dialog iskati dalje, ker prejšnja vlada tega ni rešila. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Še malo pozornosti prosim.

Obrazložitev glasu gospod Brane Golubovič.

BRANE GOLUBOVIČ (PS PS): Lep pozdrav!

Sicer sem nov v poslanskih klopek in imel sem možnost včasih videti, kako je razprava v Državnemu zboru potekala, ko je Državni zbor dejansko razpravljal in poskušal na nekem nivoju razpravljati. Ampak O. K., ljudje se spreminjamo, se spreminjate in tudi razprava se temu prilagodi.

Ampak nekaj bi rekel, danes smo imeli ta zakon v prvi obravnavi in tisto, kar sem razpravo poslušal, ker nisem strokovnjak za to področje, se mi je zdela relativno dobra. Mogoče je bila na nek način ostra, populistična, ampak bilo je veliko stvari, o katerih je treba razmisliti. Bili so utemeljeni – nekateri argumenti, nekateri so bili neutemeljeni. In šlo je za prvo obravnavo in verjamem, glede na to, da je bila predstavnic ministrstva vseskozi tukaj, da se je vklapljala tudi v razpravo, da bodo na marsikaj znali odgovoriti. Lahko, da je prišlo do kakšnih anomalij, ki jih je treba popraviti, vsekakor pa ni to, da se bo minimalna plača znižala na mesečni ravni za 20 evrov. To se pa ni zgodilo. Ko se govori, da se bo znižala za 20, pa ne minimalna plača, ampak naj se reče, da na letni ravni. Tega ni bilo. Bodimo pošteni pa povejmo tako, kot je. Ampak še enkrat bi rekel, pogledjte, tako kot sem bil pozitivno presenečen v prvem delu razprave, ko smo govorili v petek o likvidaciji Factor banke pa Probanke, ko je bila dobra razprava med

guvernerjem in enim članom opozicije, tudi pozicije, sem bil na nek način zadovoljen z načinom razprave v prvi obravnavi in ne razumem tega populizma in potem tega krega, ki potem pride.

Ta zakon bom v prvi obravnavi podprl, v drugi se bomo pa pogovarjali naprej.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Spoštovane kolegice in kolegi, je še želja po obrazložitvah glasu? Še. Izvolite. Prijava teče.

Marijan Pojbič, Marko Pogačnik in Danijel Krivec.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovana gospa predsedujoča.

Glasoval bom proti temu zakonu, ker sem prepričan, da je antisocialen, tako kot sem že danes povedal, da bodo dvojno obdavčeni rezidenti, ki delajo v Avstriji in v Italiji. Ker prihajam iz občine Pesnica, Kungota in Šentilj, ki so vezani na avstrijsko mejo in je preko 30 % naših državljanek in državljanov zaposlenih v Avstriji, ampak ne zaradi tega, da bi želeli delati v Avstriji, ampak zaradi tega, ker Slovenija ni dala možnosti oziroma jim ni dala priložnosti, da bi lahko bili zaposleni v tej državi. To je tisto, kar se mi zdi v tem trenutku zelo pomembno in ključno. Tiste ljudi, ki ne želijo biti breme slovenske države, ki so si poiskali delo v Avstriji in Italiji, bi jih mi sedaj dvojno obdavčili! Če je to pravično, če je to pošteno, potem pa moram reči, da ne vem, v kakšni državi živim.

Druga stvar, danes je bilo velikokrat ali pa desetkrat že povedano zelo jasno, gospod Vizjak je zelo jasno razčlenil, zakaj bo prišlo za neto zmanjšanje minimalne plače. Zelo jasno je razčlenil in lepo vas prosim, kako lahko nekateri razpravljavci na pamet govorite, da to ni res, da zakon tega ne prinaša. Zakon v resnici prinaša in prizadel bo vse skupine v tej državi. Zelo pomembno je in tudi ta vladna koalicija je vseskozi govorila, da boste vse naredili, da bo država bolj socialna, kot je bila doslej. In delate ravno nasprotno. To sem prej povedal. Prosim vas ne počenjajte enega, kot sem že prej povedal, delate pa povsem nekaj drugega. Mi zmanjšujemo pravice našim državljanom in državljanom in tistim, ki jih je 40 tisoč, ki imajo minimalno plačo, se neto minimalna plača znižuje; pa tudi če za en evro, 5 evrov, 10 evrov ali pa 20.

To je resnica, kateri se ne morete izogniti in to je prava resnica in prav je, da slovenski narod to ve.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Spoštovane kolegice in kolegi! Še enkrat vas lepo prosim, glasno klepetanje ne sodi v dvorano, če kdo razpravlja.

Naslednji je na vrsti mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovana predsedujoča, hvala za dano besedo.

Osebn ocenjujem, da Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini ni primeren za nadaljnjo obravnavo, zato ga tudi osebno ne bom podprl. Razlogov je veliko, predvsem pa je moteče to, da gre za enostranski poseg v plače, dejansko bi lahko rekli, da gre tukaj za skriti davek, ki si ga je izmislila vlada Alenke Bratušek, ki na prvi pogled izgleda tako nedolžen, potem pa vidimo, da bodo verjetno družinski proračuni zmanjšani, povprečni, letno tudi za več kot 600 evrov.

Nadaljuje se, bi rekel, obremenjevanje gospodarstva, obremenjevanje davkoplačevalcev. Predvsem mi je pa moteče pri tej vladi, da dejansko povečuje prihodke za tiste, ki ne delajo, zmanjšuje pa prihodke za tiste, ki delamo. Mislim, da je to zelo narobe in da proračuna na tak način in države ne bomo mogli rešiti. Mislim, da imamo lepo izkušnjo z vlado Janeza Janše, ki je bila vlada dialoga, sodelovala je z vsemi socialnimi partnerji, za vlado Alenke Bratušek bi pa lahko rekli, da je to vlada monologa, vlada dvojnih meril in pa vlada nenačelnosti.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Še gospod Krivec, izvolite.

DANIJEK KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo.

Tudi sam se nisem imel namena oglasiti v obrazložitvi, vendar so bile razprave in obrazložitve take, da se moram oglasiti, protestirati proti nekaterim izjavam. Jaz se ne čutim tistega, ki v Državnem zboru laže in zganja demagogijo, kot so nekateri govorili pred menoj. Iz kasnejših obrazložitvev so tudi določeni z nasprotne strani jasno povedali, da se določeni ukrepi, ki so bili tako zatrjevani in napovedani s strani Vlade in predsednice Vlade, dejansko izvršujejo. Se pravi, minimalna plača se znižuje. Govoriti o tem, ali se znižuje samo za en evro in toliko na mesec ali se za več ali manj, mislim, da ko smo prišli na ta nivo, sem pa res zaskrbljen za razprave v Državnem zboru. Kajti naslednjič bo prišlo do tega, da bo nekdo komu odvzel 50 evrov, pa bomo rekli, saj to ni važno, ni bilo dogovorjeno, to je minimalno za nekoga. Na tem nivoju ne bi želel pristati. Na tak način govoriti o težavah, ki so v slovenskem prostoru zaznane, in omalovaževati vsak evro, ki ga nekdo pogreša v svojem, na nek način zaključnem računu, in se nad tem skoraj zabavati s strani nekaterih, me skrbi.

Želel bi, da resno razmislite, ali je ta zakon tako dober, da mu damo podporo. Ob tem, da so vsi, in vlada in tudi nekateri vaši poslanci priznali, da je to enostranski poseg in da ni v skladu s tistim, kar ste se obvezali in kar ste tudi javno govorili in javno tudi zatrjevali. Zato tega zakona absolutno ne bom podprl.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Potočnik se je še javil k besedi.

ALOJZIJ POTOČNIK (PS PS): Moram reči, da sem dolgo časa čakal, ampak ... Seveda je bila interpretacija tega, kar smo danes obravnavali, popolnoma napačna. Treba je povedati – jaz bom zakon podprl, ni dober v celoti, dal se bo popraviti, normalno, zaradi tega je tudi prva obravnavna, in tako smo tudi mi predstavili v splošni predstavitvi.

Treba je povedati, da tisto, kar vi govorite, da bo padlo za 20 na letni ravni, seveda ne drži. Ne veste, kaj govorite, prosim, preberite zakon. Govori se o tem, da se odpravlja avtomatično usklajevanje, možnost usklajevanja pa ostaja, samo prenaša se v okvir sprejemanja zakona o izvrševanju proračuna.

Gospod Vizjak, ujel sem vas na tistem, kar vi vedno govorite, da se ne dela. Morate govoriti resnico, drugače si ponovno oglejte te stvari. Upam, da boste replicirali. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Ne, ne bo repliciral, ker mu ne bom dala besede. Upam, da ne bo zlorabil postopkovnega predloga, tako kot ste vi zlorabili obrazložitev glasu.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Spoštovana podpredsednica, predlagam, da se gospod Potočnik opraviči, kajti zavajal je in govoril neresnice.

Jaz sem povzemal svoje trditve, da se bo minimalna plača za davčnega zavezanca, ki ima minimalno plačo in nima otrok oziroma drugih olajšav, znižala za približno 20 evrov, dodal sem kasneje tudi, da na letni ravni. Vi ste pa sedaj rekli, da je to sicer možno, lahko pa tudi ne, če se vlada odloči, da tega ne bo naredila. Ja, če bo v zakonu o izvrševanju proračuna določila drugače. Zakaj bi, spoštovani gospod Potočnik, vlada posegala v to pravico in avtomatsko usklajevanje, če ne bi imela namena zaustaviti usklajevanja v prihodnjem in v prihodnjih letih? In je to tudi že povedala, da bo naredila, ker je vključila te prihodke v proračunske dokumente za prihodnji dve leti. Kdo torej zavaja, spoštovani gospod Potočnik? ... / oglašanje iz dvorane/ Ja, me zanima, kdo In zato pričakujem, da se opravičite.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Postopkovni predlog je bil jasen. Če bo gospod Potočnik to želel, bo to naredil, sicer ni v moji moči.

Želi še kdo razpravljati? Gospod Tanko. Postopkovno, gospod Tanko, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa. Spoštovani kolegi!

V teh obrazložitvah glasu je bilo izrečenih zelo veliko obtožb. Če poslušam tiste,

ki ste obtoževali opozicijo, bi imel občutek, da danes sprejemamo davčne olajšave dohodninske, ne pa davčne obremenitve, tako ste se borili za to in obtoževali nas na tej strani, ko govorimo o tem, da se sprejemajo obremenitve.

Spoštovana predsedujoča, predlagam, da prekinemo sejo za 20 minut, da nam v tem času priskrbite magnetogram izjave predsednice Vlade, ki je bil tu citiran, da nam v temu času priskrbite magnetogram izjave državne sekretarke, ki je v Državnemu zboru, ko smo obravnavali ta zakon, in da potem vidimo, ali so to dejstva, o katerih so moji kolegi poslanci govorili, prava ali so to trditve, ki so izmišljene. Namreč, z druge strani se je vsul plaz obtožb, da lažemo, da lažejo, da govorijo neresnice in predlagam, da preden zaključimo z razpravami oziroma z obrazložitvami glasu in opravimo glasovanje, da pridobimo gradiva in če je potreba, da tudi predsednik Državnega zbora skliče posvet vodij poslanskih skupin. To je edini način, da situacijo, v katero ste nas pripeljali s sodelovanjem na tej seji Državnega zbora, razčistimo in da ugotovimo, kaj so dejstva in kaj je tisto, kar je dejansko populizem, kar je dejansko obtoževanje brez osnove, kaj je dejansko laž. Ne bi rad, da gremo s te seje Državnega zbora, s tega dneva z bremenom lažnivcev, prav tako ne moji kolegi, da gremo z bremenom populistov, prav tako ne moji kolegi, in zato predlagam, da se te stvari najprej razčistijo, da pridemo do dejstev.

V primeru, da se bodo pa takšna nerazumna stanja nadaljevala, bo pa treba tudi, spoštovani predsednik Državnega zbora, da pripravite pogovor tudi s svojimi kolegi poslanci, vodjo poslanske skupine, gospodom Frangežem, ki nas tukaj učijo kozjih molitvic in to na temi, pri kateri definitivno zmanjšujemo dohodninske prihodke oziroma zmanjšujemo prihodke s poviševanjem dohodnine. Bilo bi prav, da to naredimo, preden kar koli naprej .../ znak za konec razprave/

PODPREDSIEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa za vaš postopkovni predlog.

Vendar, poslovnik mi omogoča, da prekinem sejo, če je treba dobiti kašno mnenje ali stališče. Gre za magnetogram, res da gre za potrditev besed, ki jih je izrekla ena ali druga stran. Glede na to, da je mag. Vizjak – predvidevam –, ko je obrazlagal svoj glas, bral magnetogram, verjamem, da je temu tudi resnično bilo tako. Magnetogram je bil jasan.

Sama zaradi tega postopkovnega predloga seje ne bom prekinila. Imamo še, mislim, da eno obrazložitev glasu oziroma na tem seznamu ne več, je pa možnost, da se še kdo prijavi k obrazložitvi glasu, če želi.

Nadaljujemo sejo. Želi še kdo besedo?
Gospod Tanko, postopkovno.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa.

Predlagam, da se seja prekine, ponovno, zato ker je treba te obtožbe, ki so prišle z ene na drugo stran, razčistiti. To ni mogoče z obrazložitvami glasu, to ni mogoče na drugačen način, kot da se pridobijo relevantni materiali, ki jih zdaj ne more dobiti vsak od poslancev. Predlagam, da to storite. Nima nobenega smisla, da za deset ali dvajset minut prekinitve, ki bi jo sprejeli, dvajset minut predlagam, da se pustijo te sledi sumov obtožb, lažnih obtožb in da potem trpimo ta bremena tudi v nadaljevanju obravnave pri tej seji ali pa pri nadaljnji seji Državnega zbora. Ni nobena stvar tukaj, ki bi kar koli presejala, magnetograma predsednice Vlade nima vsak, tako da bi preveril, izjav državne sekretarke tudi ne, izjav drugih poslancev tukaj tudi ne, tako da zberemo te stvari in pogledamo, kaj dejansko od tega stoji in kaj ne.

Bi pa rad ob tem opozoril, da se mi zdi pristop, ki ga je ubrala koalicija, kadar predlaga kakšne slabe teme, in to so dejansko slabe teme, kadar državljanom jemlje, in to tistim, ki jim ni bilo treba jemati, na drugi strani prevzema bremena od tistih, ki jim tudi ne bi bilo treba prevzemati bremen, recimo pri sanaciji obeh bank, da pač meri te stvari z enakimi vatli. Mi takšnim ukrepom, ko se na eni strani ščiti privilegirane skupine, na drugi strani pa jemlje socialnim, nasprotujemo, to je jasno.

Ampak, zato da bi se te stvari razčistile, da ne bo slabe volje, da ne bo porušenih odnosov, predlagam, da sejo prekinite in da na posvetu vodij poslanskih skupin pri predsedniku Državnega zbora te zadeve pregledamo in se dogovorimo za nadaljnji potek seje danes in tudi za naprej. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA ROMANA TOMC: Sprašujem vas, gospod Tanko, da pojasnite svoj postopkovni razlog. Povedala sem, da zaradi razloga, da pridobimo magnetogram, seje ne bom prekinila, da je bil tekst, ki ga je bral mag. Vizjak, najbrž magnetogram tistega, kar je včeraj povedala predsednica, in nobenega razloga ni, da temu magnetogramu, ki pač ni šel v korist predsednici Vlade, ne verjamemo. Verjamem, da je bil resničen in pravilno prebran.

Samo trenutek, gospod Tanko. Veliko obtožb je bilo izrečenih. Menim, da je mnogo stvari tukaj stvar tudi kulture posameznika, ne samo določb, ki so v našem poslovniku. Še enkrat predlagam, da umirimo situacijo in nadaljujemo s sejo. Bom pa prekinila sejo, če boste zahtevali sklic Kolegija predsednika Državnega zbora, ne pa zaradi magnetograma. Vendar še enkrat, pozivam vse, da umirimo strasti, da nadaljujemo sejo, da nimamo nobenega razloga, da ministru Vizjaku ne verjamemo in da te zadeve glede obtožb rešujemo na drugem mestu.

Gospod Frangež, trenutek, gospod Frangež, samo trenutek.

Gospod Möderndorfer ima besedo. Mislim, da je želel postopkovni predlog.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS PS): Spoštovana podpredsednica, tam imamo poslanca Vizjaka, ne ministra.

Ampak tisto, kar je bistveno. Glejte, gospod Tanko prekleto dobro pozna poslovnik in točno ve, kaj sme in kaj se lahko danes tukaj pravzaprav počne. Vsi postopki so – tisto, kar on želi –, že bili izkoriščeni v času razprave. Kar se tiče magnetogramov, vsi imamo od Državnega zbora računalnike in ves čas lahko beremo te magnetograme, ne rabimo nič posebej printati pa zaradi tega delati odmora. Drugače pa imate plačno strokovno službo, ki vam ves čas kar naprej lahko to nosi, če želite.

Tretje, kar je bolj pomembno, je pa to, gospa podpredsednica, da je že dvakrat uporabil postopkovno, in vas lepo prosim – sicer namen je dober, ampak imam občutek, da se nekako ne zmorete z gospodom Tankom zmeniti, ker ne veste, če bo prehuda zamera. Dajmo, lepo prosim, izpeljati to do konca brez teh prekinitev. To, kar predlaga gospod Tanko glede kolegija, jaz vam obljubim, da bom to sprožil na kolegiju, brez da se karkoli sklicuje, zaradi tega ker je postalo neznosno to, kar danes gledamo in me je v resnici kar naprej sram, kar se tukaj dogaja.

Ampak, zato vas prosim, to, da bomo imeli posvet zaradi nekkih printov, lepo vas prosim, na Kolegiju predsednika Državnega zbora! Pa saj to je že abotno in smešno! Točno se ve, kdaj in kaj počnemo; in to veste tudi vi podpredsednica, zato cenim, ker boste ves svoj trud vložili v to, da bomo nadaljevali in zaključili to sejo. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Möderndorfer, nič naj vas ne skrbi. Odreagirala bom tako, kot mislim, da je po poslovniku prav. Tokrat sem presodila, da razlog za prekinitev seje ni utemeljen. Še enkrat poudarjam, da je mag. Vizjak vse prebral tako, kot je dejansko bilo, da bomo to na nekem drugem mestu še vedno imeli priložnost razčistiti in da sedaj mirno zaključimo in nadaljujemo s to sejo. Ne, tokrat ne, gospod Vizjak.

Gospod Tanko, izvolite. Postopkovno?

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa.

No, če je tako težko odrediti 20 minut za to, kar sem predlagal, predlagam, da daste 40 minut za posvet v poslanski skupini.

Hvala lepa. Pred glasovanjem ali pa ...

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC:

Trenutek, samo trenutek. To je seveda predlog, ki ga je gospod Tanko dal v skladu s poslovnikom in ga moram upoštevati in ga tudi bom ... Ali lahko samo trenutek?! Poznam poslovnik, gospod Han, in vem, da lahko to naredimo tik pred odločanjem. Pred tem moramo opraviti še vse obrazložitve glasov in seveda sprašujem vse poslanke in poslance, ali želi še kdo razpravljati.

Gospod Frangež, zdaj pa vam dajem možnost za postopkovni predlog, če sem prav razumela.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Če je moja prejšnja razprava in, priznam, neprimerna reakcija na glasne intervencije nasprotne strani prispevala k tem proceduralnim zapletom, to obžalujem in se gospodu Vizjaku in vsem prizadetim opravičujem za preostre besede, ki sem jih namenil v svoji obrazložitvi glasu. Iskreno upam, da je to lahko en ponižen korak k temu, da se premaknemo z mrtve točke in gremo dalje. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa, gospod Frangež.

Sprašujem še enkrat, gospod Tanko. Vaš postopkovni predlog ostaja enak, zahtevate 40 minut odmora?

Samo trenutek. Sprašujem najprej, preden izvedemo ta postopkovni predlog, ali želi še kdo obrazložiti svoj glas

Gospod Prevc. Izvolite.

MIHAEL PREVC (PS SLS): Proceduralno.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Postopkovno. Izvolite.

MIHAEL PREVC (PS SLS): Hvala za besedo. Bom čisto kratek.

Mi v Slovenski ljudski stranki se dejansko ne strinjamo s takšnim vodenjem seje oziroma s tem, da zadeve že gredo predaleč. Menimo, da bi morali sejo zaključiti. Mi smo povedali svoje mnenje, kar se tiče glasovanja, in vse to, kar zdaj počenjamo, mislim, da nam poslancem res ni v prid. Tako napovedujem v tem trenutku obstrukcijo Slovenske ljudske stranke. Seveda ne moremo sodelovati pri tako, bom rekel, neproduktivni seji, kot se v tem trenutku dogaja. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Mi je žal, da ste napovedali obstrukcijo, vendar zadeva poteka v skladu s poslovnikom. Poslovnik je pač tak, kot je, in jaz sem ga dolžna kot vodeča na tej seji upoštevati.

Ima še kdo željo po obrazložitvi glasu?

Ne.

Zaključili smo z obrazložitvami glasu in odrejam na predlog gospoda Tanka 40 minut odmora. Nadaljujemo ob 21. uri.

(Seja je bila prekinjena ob 20.16 in se je nadaljevala ob 21. uri.)

PRESEDNIK JANKO VEBER: Spoštovane poslanke in poslanci! Nadaljujemo z delom. Glede na to, da je bila seja prekinjena na predlog vodje Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, sprašujem, če želi predstaviti stališče skupine po prekinitvi.

Gospod Tanko, želite besedo?
Izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa.

V tem času prekinitve je poslanska skupina opravila posvet in tudi pregledala vse materiale, gradiva, ki smo jih zahtevali za pojasnilo navedb, ki so jih izrekli poslanci v Državnem zboru in tudi državna sekretarka in včeraj tudi predsednica Vlade. Včeraj je gospod Han posebej vprašal predsednico Vlade glede enostranskih posegov v minimalne plače in ob tej obrazložitvi je dejal, da Socialni demokrati temu izrecno nasprotujejo, tem enostranskim posegom.

Gospa Bratušek je dejala, da temu nasprotuje tudi Pozitivna Slovenija. Citiram: "Tudi Pozitivna Slovenija nasprotuje kakršnemu koli enostranskemu posegu v minimalne plače. To naj bo jasno tudi s tega mesta. In to je tudi eden od ukrepov, v katerem se govori, bom rekla, kar tako, po medijih, brez vnaprejšnjih pogovorov, dogovorov in tako naprej."

Zakon, ki ga je vložila Vlada Republike Slovenije v zakonodajni postopek, Zakon o dohodnini, je zakon, ki ni usklajen s socialnimi partnerji, in ki je v popolnem nasprotju s to verbalno komunikacijo med vodjem druge največje poslanske skupine v Državnem zboru in predsednica Vlade. Obe stranki sta konstitutivni stranki koalicije. V obrazložitvi Zakona o dohodnini, ki ga je vložila Vlada, piše, da "ob predpostavki, da zavezanec uveljavlja samo splošno olajšavo, bo imel pri dohodku v višini minimalne plače, ki za leto 2013 znaša 9 tisoč 403 evre oziroma 784 evrov bruto, dohodnino višjo za nekaj manj kot 20 evrov letno".

Se pravi, vse te izjave, obtožbe, da poslanci Slovenske demokratske stranke ne govorijo resnice, da njihova dejstva, njihove trditve niso prave, da obtožbe, da lažejo, ne stojijo. Ne stojijo! Vsi tisti, ki ste jih izrekli ali niste prebrali zakona ali pa se zaradi populizma grobo sprenevedate. Dve največji konstitutivni stranki koalicije sta stranki Pozitivne Slovenije, stranka predsednice Vlade, in stranka Socialnih demokratov. Gospod Han je spraševal predsednico Vlade o tem, ta je to izrecno zanikala, s tem da je bil zakon že v zakonodajnem postopku. Sprašujem, kdo laže? Kdo govori neresnico in čemu je cilj to, da se za to neresnico, njegovo lastno, obtožuje nasprotno stran? To je vrhunška manipulacija.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Ugotavljam, da smo izčrpali možnost tudi obrazložitev glasu, zato prehajamo na glasovanje. Glasovali bomo o naslednjem predlogu sklep: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Glasovcih je 48 poslanek in poslancev, za je glasovalo 43, proti 4.

(Za je glasovalo 43.) (Proti 4.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za finance in monetarno politiko kot matičnemu delovnemu telesu.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Spoštovani! Glede na dejstvo, da mora danes zasedati še Odbor za finance, in glede na dejstvo, da nas čaka še glasovanje o 1. točki dnevnega reda, to so Vprašanja poslank in poslancev, bom v skladu z drugim odstavkom 86. člena prestavil glasovanje o 1. točki dnevnega reda na četrtek, 26. 9. 2013, v okviru glasovanj. O vprašanih bomo glasovali po opravljenih glasovanjih o vseh drugih točkah, ki so že bile predvidene za glasovanje v četrtek.

Tako za danes zaključujem delo.

Prekinjam 17. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9., hkrati pa članice in člane Odbora za finance in monetarno politiko obveščam, da se bo čez 10 minut v veliki dvorani na Tomšičevi začela 67. nujna seja Odbora za finance.

Hvala in lahko noč.

(SEJE JE BILA PREKINJENA 24. SEPTEMBRA 2013 OB 21.06 IN SE JE NADALJEVALA 25. SEPTEMBRA 2013 OB 9. URI.)

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 17. seje Državnega zbora. Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: gospa Renata Brunskole, gospa Marija Plevčak, mag. Melita Župevc, gospa Mateja Pučnik, gospod Dragutin Mate, gospod Jožef Kunič, mag. Matej Tonin do 12. ure, gospod Marijan Pojbič in gospod Franc Pukšič do 12. ure ter gospod Samo Bevk od 14. ure dalje.

Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **14. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O GRADBENIH PROIZVODIH V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, gospe Andreji Kert, državni sekretarki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo.

ANDREJA KERT: Hvala lepa. Spoštovani gospod predsednik Državnega zbora, spoštovane poslanke in poslanci!

Pred vami je Predlog zakona o gradbenih proizvodih, ki razveljavlja obstoječi Zakon o gradbenih proizvodih iz leta 2000. Sedaj veljavni zakon je bil torej pripravljen pred

13 leti. Od takrat pa se je spremenil tako širši pravni okvir, Slovenija je seveda postala polnopravna članica EU, v letu 2011 pa se je z novo uredbo spremenil tudi EU pravni okvir na področju gradbenih proizvodov. Predlog zakona tako predstavlja prilagoditev slovenske zakonodaje na področju dajanja gradbenih proizvodov na trg zahtevam evropskega pravnega reda, to je uredbi, ki sem jo že prej omenila. Predlogu so vključene tudi izkušnje pri uporabi obstoječega zakona in ukrepi, kot so boljša zakonodaja in odprava administrativnih ovir. Predlog zakona v prvem delu ureja določitev zahtev za gradbene proizvode, za katere ni harmoniziranih evropskih tehničnih specifikacij. V primerjavi s sedaj veljavnim zakonom je poenostavljen postopek izdaje listine o skladnosti, saj ima proizvajalec manj omejitev pri izbiri tehničnih specifikacij, ki predstavljajo stanje tehnike. Dodatna olajšava za proizvajalca je tudi možnost, da mu pod določenimi pogoji listino o skladnosti za proizvod ni treba izdati. V drugem delu pa predlog zakona zajema področja, ki jih morajo na podlagi zahtev uredbe države članice urediti na nacionalni ravni. Nova uredba ureja namreč pogoje za dajanje na trg tistih gradbenih proizvodov, za katere veljajo harmonizirane evropske zahteve. Ureja se objava slovenskih standardov in uporaba slovenskega jezika pri listinah o skladnosti. Določen je tudi postopek za določanje organov, ki so vključeni kot tretja stranka v postopku ocenjevanja in preverjanja lastnosti gradbenih proizvodov. Tako zakon določa tudi pristojnosti za priglasitev teh organov Evropski komisiji in državam članicam. V poglavju o nadzoru se določajo organi za nadzor na trgu in kazenske sankcije, seveda na koncu, v prehodnih določbah, pa so urejeni tudi pogoji za gradbene proizvode, ki so dani na trg v skladu s starim zakonom.

Predlagam, da obravnavani zakon sprejmete. Hvala lepa za vašo pozornost.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam za podano predstavitev zakona.

Predlog zakona je obravnaval tudi Odbor za gospodarstvo kot matično delovno telo.

Besedo dajem predsednici odbora gospe Alenki Pavlič za predstavitev poročila.

ALENKA PAVLIČ (PS PS): Hvala lepa. Dobro jutro!

Odbor za gospodarstvo je na 10. seji 3. 9. 2013 obravnaval omenjeni predlog zakona. Seji odbora so prisostvovali predstavnice in predstavniki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, Gospodarske zbornice Slovenije in Zakonodajno-pravne službe.

Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je poleg splošnih pripomb podala tudi konkretne pripombe k posameznim členom, in sicer k 2., 3., 5., 6., 8., 13., 14., 15., 17., 18., 19. in 21. členu predloga

zakona. Odboru je bilo posredovano tudi mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki predlog zakona podpira. Amandmaje k predlogu zakona so vložile Poslanske skupine Pozitivna Slovenija, Socialni demokrati, Državljanska lista in DeSUS, in sicer k 2. in 3. členu, za novi 3.a člen, ter k 5., 7., 8., 14. in 15. členu predloga zakona.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je v dodatni obrazložitvi opozorila, da je predlagatelj k urejanju zakonske materije pristopil na specifičen način, saj združuje vsebine, ki so različne pravne narave. Na eni strani predlog zakona predstavlja izvedbeni zakon, ki se nanaša na izvajanje uredbe 305/2011/EU, na drugi strani pa predstavlja nacionalni predpis, s katerim se ureja področje dajanja gradbenih proizvodov na trg in njihove dostopnosti na trgu v delu, ki ni zaobjet z uredbo. V nadaljevanju je predstavnica službe opozorila, da pripombi k 13. in 14. členu nista bili upoštevani. Glede slednjega je predstavnik Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo podal podrobnejša pojasnila in predstavil razloge, zaradi katerih po mnenju ministrstva popravki določb 13. in 14. člena niso potrebni. V razpravi je bilo zopet izpostavljeno vprašanje glede pripombe službe k 13. in 14. členu, v zvezi s katerim je predstavnica službe podala nekatera pojasnila.

Po opravljeni razpravi je odbor obravnaval in sprejel amandmaje Poslanskih skupin PS, SD, DL in DeSUS, in sicer k 2. in 3. členu, za novi 3. A člen, k 5., 7., 8., 14. in 15. členu. Nato je odbor glasoval še o vseh členih predloga zakona in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je pripravljeno besedilo dopoljenega predloga zakona, ki je sestavni del poročila odbora.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za predstavitev poročila.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospod Marko Pavličič bo predstavil stališče Poslanske skupine Državljanske liste.

MARKO PAVLIŠIČ (PS DL): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani zbor!

Novela zakona o gradbenih proizvodih prinaša uskladitev nacionalne zakonodaje z evropskim pravnim redom, konkretno z uredbo 305/2011/EU. V tem delu se sledi harmonizaciji nacionalnih zakonodaj držav članic, s ciljem zagotavljanja ene izmed bistvenih svoboščin enotnega trga Evropske unije, to je prostega pretoka blaga. Novost predlaganega zakona je uvedba obvezne izjave o lastnostih za izdelke z usklajenim standardom, ki nadomešča dosedanje izjavo o skladnosti. Omenjena izjava o lastnostih, ki jo bodo izdajali proizvajalci, bo poleg ostalih informacij navajala deklarirane karakteristike proizvoda, s čimer bodo lahko oblikovalci, projektanti, kot tudi vsi končni uporabniki, se pravi potrošniki, med seboj

primerjali karakteristike proizvodov glede na predviden namen in področje uporabe ter ocenili primarnost proizvodov glede na zeleno uporabo. Hkrati je zakon eksaktniji, ko gre za razmejitev pristojnosti med različnimi inšpekcijskimi službami. Za nadzor trga z gradbenimi proizvodi bo stvarno pristojen tržni inšpektorat, dočim bo za nadzor v delu, ki ureja področje nevarnih kemikalij, stvarno pristojna inšpekcija za kemikalije.

Iz prej navedenih razlogov bomo v Poslanski skupini Državljanke liste zakon podprli. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Janez Ribič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

JANEZ RIBIČ (PS SLS): Hvala za besedo. Spoštovani predsednik Državnega zbora, predstavniki Vlade, spoštovane gospe in gospodje!

Kot izhaja iz obrazložitve k predlaganemu Zakonu o gradbenih proizvodih, je Vlada oziroma Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo novi zakon pripravilo predvsem zaradi razveljavitve evropske direktive o gradbenih proizvodih iz leta 1988, ki je v slovensko zakonodajo prenesena z veljavnim Zakonom o gradbenih proizvodih. Veljavni zakon sicer ureja področje dajanja gradbenih proizvodov na trg že od časa, ko Slovenija še ni bila članica Evropske unije. Evropska direktiva, ki ureja to področje, je bila v letu 2011 razveljavljena z novo uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov, in ker je neposredno uporabljiva, tudi upravičuje sprejetje novega nacionalnega predpisa s tega področja. Poleg zahtev, ki jih predlog zakona obravnava v zvezi z evropsko uredbo, prinaša tudi nekatere poenostavitve in posodobitve z ozirom na veljavni zakon. Če gre verjeti zagotovilom predlagatelja, to je Vladi Republike Slovenije, predlagani zakon vsebuje jasna določila, ki bodo omogočila gospodarskim subjektom lažje izpolnjevanje zahtev za gradbene proizvode, nadzornim organom pa lažji nadzor nad izvajanjem zakona.

V Slovenski ljudski stranki pričakujemo, da bo v skladu z zagotovili z novim zakonom v največji možni meri zagotovljena tako varnost potrošnikov kot tudi, da bo izpolnjeno načelo prostega pretoka blaga ob hkratni odpravi nepotrebnih tehničnih ovir za trgovanje. Še posebej bomo zadovoljni, če bomo iz gospodarstva dobili potrditev informacije, da novi zakon prispeva k zmanjšanju upravnih bremen tudi takrat, kadar je proizvod izdelan na gradbišču, individualno, neserijsko ali v primeru obnove objektov spomeniškega varstva. V Sloveniji smo imeli doslej na področju gradbenih proizvodov kar nekaj precej resnih zapletov, zato v Slovenski ljudski stranki resnično

pričakujemo, da bo ta zakon, ki mu, mimogrede, ne nasprotujeta niti strokovna javnost niti politika, lep primer, kako se lahko tudi pri nas kakšno področje povsem spodobno uredi.

Zato tudi v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke podpiramo predlagani Zakon o gradbenih proizvodih. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Ivan Hršak bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokoјencev Slovenije.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo. Spoštovani predsednik, spoštovana sekretarka s sodelavcema, spoštovane kolegice in kolegi!

Predlog novega Zakona o gradbenih proizvodih pomeni prilagoditev slovenske zakonodaje na področju dajanja gradbenih proizvodov na trg zahtevam evropskega pravnega reda, ki se mora uporabljati od 1. junija letos. Poleg tega predlog zakona ureja še nacionalni del, ki zajema določitev zahtev za gradbene proizvode, za katere ni harmoniziranih evropskih tehničnih specifikacij, ter področja, ki so v pristojnosti same države članice, da jih uredi. Treba je še povedati, da se nova ureditev tega področja izboljšuje tudi v kontekstu z izkušnjami iz izvajanja sedanjega zakona, stremi pa se tudi k odpravi administrativnih ovir. Zakon sledi evropskemu načelu prostega pretoka blaga in zmanjšanju upravnih bremen.

V Poslanski skupini Demokratične stranke upokoјencev Slovenije smo prepričani, da so pri pripravi zakona sodelovali vsi ključni akterji, ki so s svojim strokovnim vedenjem, torej z znanjem in izkušnjami, pripomogli k zakonodaji, ki bo spoštovala tudi načelo varnosti potrošnika v vseh vidikih. Poslanska skupina demokratične stranke upokoјencev Slovenije bo zakon podprla. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Gospa Ljudmila Novak bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani gospod predsednik, predstavniki Vlade, spoštovane kolegice in kolegi!

Predlog zakona, ki je pred nami, je močno povezan z uveljavitvijo nove evropske uredbe, ki je v uporabi od 1. junija 2013 in poskuša poenotiti področje trga gradbenih proizvodov. Na tem področju je do sedaj med državami članicami Evropske unije prihajalo do različnih zakonskih obvez, posledično pa je v praksi prihajalo tudi do različnih težav. Da bi poenotili in s tem olajšali trgovanje z gradbenimi proizvodi, se uvaja skupni tehnični jezik, ki je določen v harmoniziranih evropskih standardih in ocenjevalnih dokumentih. V Novi Sloveniji smo že večkrat poudarili, da se zavzemamo za odpravo birokratskih ovir in za izboljšavo poslovnega okolja. Navedene spremembe, ki jih prinaša zakon, tako vidimo zlasti v tej luči.

Predlog zakona bomo v Novi Sloveniji podprli, hkrati pa upamo, da bodo spremembe v čim večji meri pozitivno vplivale tudi na slovensko gospodarstvo oziroma na trg gradbenih proizvodov.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Gospa Alenka Pavlič bo predstavila stališče Poslanske skupine Pozitivne Slovenije.

ALENKA PAVLIČ (PS PS): Hvala lepa še enkrat.

Predlog tega zakona v slovensko zakonodajo prenaša evropsko uredbo o gradbenih proizvodih, številka 305/2011, o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov. Kot že povedano, je uredba neposredno uporabljiva od 1. julija 2013, vendar moramo države članice Evropske unije na nacionalnem nivoju določene pristojnosti in postopke urediti tako, kot to zahteva Uredba 305/2011/EU. V Republiki Sloveniji je bilo področje dajanja gradbenih proizvodov na trg doslej urejeno z Zakonom o gradbenih proizvodih. Ta je določal, da gradbeni proizvod ustreza svoji nameravani uporabi in sme biti dan v promet, če je skladen z ustreznimi slovenskimi nacionalnimi standardi, ki so nastali s prevzemom harmoniziranih standardov ali z evropskih tehničnih soglasjem. Zakon bo posodobljen na področju trženja gradbenih proizvodov, preverjanja kakovosti ter določitvi organov nadzora za trg gradbenih proizvodov. Poenostavil se bo tudi postopek izdaje listine o skladnosti proizvoda z manj omejitvami pri izbiri tehničnih specifikacij, prav tako pa ne bo treba izdati listine o skladnosti proizvoda za neserijsko izdelan gradbeni proizvod, ki je izdelan specialno za obnovo objektov spomeniškega varstva. Proizvajalci gradbenih proizvodov lahko sedaj svoje blago tržijo po poenostavljenem skupnem evropskem pravnem okviru, z uporabo oznake CE za potrjevanje verodostojnosti deklarirane učinkovitosti proizvoda.

Gradbeni sektor je izjemno pomemben za evropsko gospodarstvo, saj predstavlja okrog 9,5 % BDP in 10 % delovne sile v Evropski uniji. Zaradi gospodarske krize preživlja težke čase in tudi zato potrebuje pregleden in dobro delujoč notranji trg, ki ga izboljšuje tudi predlagani zakon, ki ga tudi Poslanska skupina Pozitivna Slovenija v celoti podpira.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Gospod Danijel Krivec bo predstavil stališče poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovani predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Predlog zakona o gradbenih proizvodih je povezan z uveljavitvijo nove uredbe Evropske unije, ki se v celoti uporablja od 1. julija tega leta. Predlog zakona o gradbenih proizvodih v

nacionalnem delu ureja določitev zahtev za gradbene proizvode, za katere ni harmoniziranih evropskih tehničnih specifikacij. Ureja področja, ki jih morajo države članice urediti na nacionalnem nivoju, zlasti priglasitev organov, ki so vključeni v ocenjevanje proizvodov, in določitev organov za tržni nadzor. V predlogu zakona so urejene tudi kazenske sankcije in prehodne določbe. S tem predlogom zakona se razveljavlja obstoječi Zakon o gradbenih proizvodih. Poglavitne rešitve so ureditev pogojev za dajanje gradbenih proizvodov na trg in njihova dostopnost na trgu. Če je gradbeni proizvod zajet v harmoniziranih evropskih tehničnih specifikacijah, mora upoštevati zahteve Uredbe 305/2011 Evropske unije. Za proizvode, za katere ni harmoniziranih tehničnih specifikacij, zakon navede tehnične specifikacije, na podlagi katerih proizvajalec gradbenega proizvoda določi lastnosti v povezavi z bistvenimi značilnostmi, ki se nanašajo na osnovne zahteve za gradbene objekte. Določa obveznost proizvajalcev za izdajo izjave o lastnostih in navedbe podatkov o proizvodu, upošteva uredbo Evropske skupnosti 764/2008 o vzajemnem priznavanju za proizvode, ki se že zakonito tržijo v državi članici. Določbe v zvezi z vzpostavitvijo infrastrukture kakovosti ureja postopek za določitev organov, ki v postopku ocenjevanja in spremljanja sprejemljivosti lastnosti sodeluje kot tretja stranka. In način spremljanja trajnega izpolnjevanja zahtev in preklic določitve določa organ, ki je pristojen za razglasitev organov Evropski komisiji in državam članicam. Na nacionalnem neharmoniziranem področju ureja določitev organa za slovenska tehnična soglasja in postopek podelitve slovenskih tehničnih soglasij.

Glede na to, da gre za tehnični zakon, ki povzema evropske usmeritve, bomo zakon v Slovenski demokratični stranki podprli.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Gospod Srečko Meh bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

SREČKO MEH (PS SD): Spoštovani gospod predsednik, gospe in gospodje! Predlog zakona o gradbenih proizvodih je najbrž zakon, ob katerem bi si želeli, da bi bilo mnogo zakonov in sprejemanje zakonov podobnih temu, da se vsi strinjamo s tem, da ga podpremo. Gre za to, da bo ta zakon zamenjal obstoječi zakon in bo uskladi slovensko zakonodajo z zahtevami evropske uredbe ob upoštevanju načel prostega pretoka blaga na notranjem trgu Evropske unije in tudi na osnovi 12-letnih izkušenj sedaj veljavnega zakona. Predlog zakona ureja več področij, ki jih mora na podlagi zahtev uredbe države članice urediti na nacionalnem nivoju, in sicer določitev organa, ki je pristojen za priglasitev organov za ocenjevanje in preverjanje nesprejemljivosti lastnosti. Zakon

ureja tudi postopek za določanje organov, za ocenjevanje in preverjanje nesprejemljivih lastnosti. V direktivi 89 in tako naprej, ki jo zamenjuje uredba 305, in zopet tako naprej, področje tržnega nadzora nad gradbeni proizvodi ni bilo urejeno. V starem zakonu o gradbenih proizvodih je kot organ za nadzor gradbenih proizvodov na trgu naveden inšpektorat, pristojen za graditev. Danes oziroma s tem zakonom pa prenos pristojnosti dajemo nad gradnjo in proizvodnjo pristojen tržni inšpektorat. Nad nadzorom nevarnih snovi v gradbenih proizvodih pa ima nadzor inšpektorat, pristojen za kemikalije. Predlog zakona predpisuje tudi zakonske oziroma kazenske sankcije. Ker prinaša zakon poenostavitve za proizvajalce, saj se na nivoju Evropske skupnosti in tudi na nacionalnem nivoju namesto sedanje izjave uvaja izjava o lastnostih, izjava o lastnostih namesto sedanje izjave o skladnosti. Pri tem ima proizvajalec manj omejitev pri izbiri tehničnih specifikacij, ki predstavljajo stanje tehnike. Področje izvajanja slovenskih tehničnih soglasij se je v sedanjem sistemu velikokrat pokazalo kot velika obremenitev, posebej za mala podjetja. Tu predlog zakona sledi evropskim izkušnjam in principom na področju izvajanja evropskih tehničnih soglasij. Na nivoju notranjega trga Evropske skupnosti je že od leta 2006 postavljena tehnična specifikacija. Prav tako je pregled stanja v državah članicah pokazal, da je vložitev zahteve za izdajo nacionalnega tehničnega soglasja v veliki večini držav odločitev proizvajalca. Tako je v predlogu zakona sedaj predvideno, da se slovensko tehnično soglasje izda na zahtevo proizvajalca. Zakon ureja način določitve organa za slovenska tehnična soglasja in postopek izdaje slovenskih tehničnih soglasij, ki se v primerjavi s sedanjim postopkom bistveno ne spremenita.

Zaradi vsega navedenega in poenostavitve bomo poslanci Poslanske skupine Socialnih demokratov podprli predlog zakona. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

S tem smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Glasovanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora opravili jutri, 26. septembra 2013, v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **6. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SPLOŠNEM UPRAVNEM POSTOPKU, SKRAJŠANI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, mag. Renati Zatlter, državni sekretarki Ministrstva za notranje zadeve.

MAG. RENATA ZATLER: Lepo pozdravljeni. Hvala, predsedujoči. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Z novelo Zakona o splošnem upravnem postopku se dopolnjuje 65. člen veljavnega zakona, dodatne so spremembe 23. in 69. člena, pa posledica redakcijske uskladitve veljavnega zakona z dopolnilnim 65. členom. Z dopolnitvijo se vzpostavlja nova procesna pravica stranke oziroma obveznost organa, da vložijo oziroma sprejme ustno vlogo tako, da organ izpolni obrazec vloge. V veljavnem zakonu je oddaja vloge neposredno pri organu mogoča tako, da stranka izpolni pisno vlogo in da vložijo ustno vlogo in organ o tem napiše zapisnik. Po uveljavitvi spremembe bo stranka lahko vložila vlogo tako, da bo uradni osebi ustno naznanila svojo zahtevo, ta pa bo namesto zapisnika s pomočjo stranke, ki bo navedla relevantne podatke, izpolnila obrazec vloge in ga stranki ponudila v podpis. Tako postopanje, ki od stranke ne zahteva drugega kot jasno navedbo zahteve, sodelovanja z uradno osebo in podpis, je že uveljavljeno pri pridobivanju različnih dokumentov, kot so osebne izkaznice, potni list in podobno. Zato je treba te pozitivne izkušnje razširiti še na druga področja, kjer se vzpostavlja formalno razmerje med organom in stranko ter terja izpolnjevanje različnih obrazcev. Menimo, da bo

zakonska sprememba v določenem obsegu tudi pozitivno pripomogla k formalni ustreznosti vlog. Pogosto nejasni in nerazumljivi predpisi, posledično pa tudi zelo zapleteni obrazci povzročajo, da stranke ne vložijo popolnih vlog, to pa posledično tudi pomeni, da jih organ dodatno poziva in se ves upravni postopek po nepotrebem podaljša. Menimo, da bo na takšen način, ko bo stranka vložila osebno vlogo in bo tudi upravni organ nudil ustrezno pomoč pri izpolnjevanju obrazca, postopek potekal bistveno krajše kot do sedaj. Vlada pričakuje, da se bodo tudi organi novi procesni obveznosti prilagodili tako, da bodo ustne vloge sprejemali z izpolnjevanjem elektronsko podprtih obrazcev, ki jih bo stranka podpisala s pomočjo podpisne tablice ali na kakšen drug način s tehnično pomočjo, s čimer se bodo izognili papirnatemu poslovanju. Ocenjujemo tudi, da bodo tam, kjer bo potrebno, obrazci še obstajali, vendar bodo ti bolj enostavni.

Predlagana sprememba poskuša zmanjšati tudi formalne ovire za sam začetek upravnega postopka, saj bo stranka del formalnosti v zvezi z izpolnitvijo obrazcev vloge lahko prenesla na organ. Sprememba tako sledi že veljavnemu poslanstvu uprave, kot prijaznemu servisu za državljane oziroma druge uporabnike upravnih storitev, zato predlagamo, da cenjeni zbor novelo podpre. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Predlog zakona je obravnaval tudi Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo kot matično delovno telo in za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsednici gospe Kristini Valenčič.

KRISTINA VALENČIČ (PS DL): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo je na 13. seji, 4. septembra 2013, obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o splošnem upravnem postopku, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada. Odbor je bil predhodno seznanjen z mnenjem Zakonodajno-pravne službe in z mnenjem Komisije Državnega sveta za državno ureditev. Predstavnica predlagatelja, državna sekretarka, je v dopolnilni obrazložitvi členov povedala, da se s predlagano novelo v upravnem postopku vzpostavlja nova procesna pravica stranke oziroma obveznost upravnega organa, da sprejme ustno vlogo tako, da namesto stranke izpolni obrazec, stranka pa nato s podpisom potrdi resničnost podatkov. S tem želijo zagotoviti učinkovitejši upravni postopek, ki je tako v interesu organa, kot tudi stranke, saj nova procesna pravica stranke omogoča hitrejši začetek upravnega postopka in posledično tudi krajši rok za izdajo odločbe. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je opozorila na podani pripombi k 2. in 4. členu, kar je bilo v nadaljevanju tudi povzeto v obliki amandmaja odbora. Predstavnica Državnega sveta je v predstavitvi pisnega mnenja Komisije Državnega sveta za državno ureditev povedala, da komisija predlog zakona podpira, da pa so člani komisije izrazili pomislek, ali bi lahko morda te obveznosti javnim uslužbencem naložili z izdajo podzakonskega akta.

V razpravi so člani odbora predlagali, da bi bilo bolje, da bi šla rešitev v smeri poenostavitve obrazcev in ne zaveze organa, da pomaga izpolniti predpisane obrazce. Izrazili so tudi pomislek, kako bodo uradne osebe ravnale v primerih, ko bo stranka v postopku tujec, ki ne razume slovenskega jezika in kakšna orodja bo imela na voljo stranka, če bo njena vloga zavrnjena zaradi nenamerne ali namerne napake uradne osebe. Poleg tega so izpostavili še vprašanje, ali ne bodo nastale dolge vrste pri oddajanju vlog, če bo morala vse vloge izpolniti uradna oseba, saj se lahko zgodi, da stranke ne bodo več hotele same izpolnjevati obrazcev. Državna sekretarka je v zvezi s tem odgovorila, da se bodo dolgoročno obrazci poenostavili, kar je glavni cilj tudi same spremembe.

V nadaljevanju je odbor sprejel svoj amandma k 2. členu, ki je sledil mnenju Zakonodajno-pravne službe. Odbor je glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel, zato odbor predlaga Državnemu zboru, da Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o splošnem upravnem

postopku sprejme v predloženem besedilu. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam. Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospa Jasmina Opec bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

JASMINA OPEC (PS SLS): Hvala lepa za besedo in lep pozdrav vsem skupaj!

Slovenija se je znašla na prelomni točki svojega obstoja, na točki v kateri je treba počistiti grehe preteklosti in se zavezati k bolj odgovorni prihodnosti. To odgovorno prihodnost bomo dosegli zgolj s tremi koraki. Prvič, pred roko pravice je treba pripeljati vse tiste, ki so v vseh teh letih obstoja naše države neupravičeno kopičili svoje bogastvo na račun drugih. Drugič, državne finance očistiti vseh nepotrebnih stroškov. In tretjič, začeti ustvarjati okolje, ki bo spodbudno za gospodarstvo in prijazno do državljanov. Za tretji korak, ki se danes vse prepogosto pozablja, ne potrebujemo veliko denarja, le prave zakonske in podzakonske rešitve, ki bodo odražale dejanske potrebe državljanov in gospodarstva. Sistem birokracije in administracije je zagotovo eden tistih, ki je v teh letih doživel velik razcvet – pa ne v pozitivnem smislu, ampak v smislu tisočih obrazcev in dolgega čakanja na odločitev uradnih organov. Državljeni čakajo na odločbe o svojih pravicah, ki jim pripadajo po zakonu, po več tednov in mesecev, nič drugače ni z vlogami gospodarstva. Javni servis mora biti v službi ljudi in gospodarstva, ne pa da so državljeni in gospodarstvo v službi birokracije. Na področju odprave administrativnih ovir in preobsežne birokracije so potrebne obširne in celovite spremembe, ne zgolj kozmetični popravki. Novela zakona o splošnem upravnem postopku, ki jo imamo danes pred seboj, uvaja v osnovi eno samo spremembo, po kateri bo uradna oseba dolžna stranki na njeno željo pomagati pri izpolnjevanju ali celo izpolniti obrazec vloge. Tako bodo vloge popolne, kar pa bo omogočilo tudi hitrejšo reševanje zadev. To naj bi pomenilo, da se bo skrajšal čas od vložitve zahteva do izdaje odločbe. Upamo, da bodo predlagane spremembe v praksi zaživele in da bo olajšan formalni stik med uradno osebo in stranko, ki je potreben za začetek upravnega postopka in čimprejšnjo izdajo upravnega akta.

V Slovenski ljudski stranki podpiramo predlagano spremembo, hkrati pa pričakujemo od ministrstva, da bo v prihodnosti pripravilo celovit paket predlogov za odpravo administrativnih ovir in prijaznejše delovanje uradniškega aparata. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospod Ivan Hršak, ki bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojevcev Slovenije.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo. Spoštovani predsednik, spoštovana državna sekretarka, spoštovane kolegice in kolegi!

Predlog zakona v bistvu prinaša zgolj eno pomembnejšo vsebinsko spremembo, in sicer možnost stranke, da se odloči, da bo njeno vlogo v upravnem postopku izpolnila uradna oseba. Naj takoj na začetku poudarim, da bo stranka tudi po novem še vedno imela možnost sama izpolniti vlogo, imela pa bo tudi opcijo, da na njeno zahtevo to stori uradna oseba, seveda ob dejstvu, da bo stranka sama navedla podatke oziroma pri tem sodelovala, brez tega ne bo šlo. To pa po drugi strani tudi pomeni dolžnost uradne osebe, da to stori. Povsem logična pa je nadaljnja rešitev, da stranka s svojim podpisom te vloge, ki jo je izpolnila uradna oseba, jamči za popolnost in resničnost podatkov. Ta sprememba dejansko ne predstavlja novosti v upravnem poslovanju, saj je v enostavnih postopkih takšno postopanje že praksa stalnica, na primer pri voznških dovoljenjih, osebnih izkaznicah, ustanovitvi podjetja. Tu se je takšno postopanje izkazalo za izjemno uspešno, tako s strani organov, saj le-ti niso obremenjeni z delom v zvezi z nepopolnimi vlogami, kot s strani strank, saj postopki tečejo izjemno hitro in enostavno. Nepopolnih vlog, ki zavlečejo postopke, saj je treba stranke pozivati na dopolnitve, včasih celo večkrat, praktično ni več, saj so pomanjkljivosti odpravljene že takoj na začetku ob oddaji vloge. Naj navedem samo kot primer ustanovitev podjetja. Včasih je bilo nepopolnih vlog preko 70 %, danes oziroma od vzpostavitve točke Vem jih ni. Seveda smo si tudi v Poslanski skupini Demokratične stranke upokoencev Slovenije ob prebiranju tega predloga zastavili vprašanje, kako bo to vplivalo na delo uradnih oseb, ali bo to pomenilo dodatne obremenitve. Na začetku mogoče že, vendar navedeni primer jasno pove, da ta rešitev prinaša prihranek vsega dela z nepopolnimi vlogami.

V Poslanski skupini Demokratične stranke Slovenije ocenjujemo, da je predlog zakona primeren in da bo doprinesel k skrajšanju upravnih postopkov. Kljub temu pa apeliramo ne samo na ministrstvo, temveč na vsako uradno osebo, pooblaščenca za vodenje in odločanje v upravnih postopkih, da v čim večji možni meri upoštevajo instruktorske roke za končno odločitev, torej za izdajo odločbe. Vse prevečkrat je slišati, da postopki, ki bi morali biti zaključeni v enem oziroma dveh mesecih, trajajo tudi po več let. In ravno dolgi upravni postopki vplivajo na pravice in koristi strank, saj iz odločb izhajajo konkretne posledice za stranke. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovana gospa državna sekretarka!

Odpravljanje birokratskih ovir in poenostavitve postopkov so eni od programskih ciljev Nove Slovenije. V luči poenostavitve upravnih postopkov moramo nadaljevati z aktivnostmi za bolj prijazno upravo, odpravo nesmiselnih administrativnih ovir, nadaljnjim uvajanjem e-uprave ter poenostavitvami postopkov, ki bodo pocenili njeno delovanje in zagotovili boljše pogoje za poslovanje gospodarstva.

V smeri debirokratizacije je zelo pomembna jasna in učinkovita postopkovna zakonodaja. Velik korak v smeri debirokratizacije je bila novela Zakona o splošnem upravnem postopku iz leta 2005, ki je uvedla obveznost državnih organov, da sami pridobivajo podatke iz uradnih evidenc. Ta novela Zakona o splošnem upravnem postopku je pripomogla k skrajšanju, pocenitvi in poenostavitvi postopkov. Do sprememb in dopolnitev Zakona o splošnem upravnem postopku, ki jih uvaja sedanja novela, pa smo v Novi Sloveniji zelo zadržani zaradi nekaterih praktičnih posledic, ki bi jih uveljavitev te novele ZUP nedvomno prinesla. Poudarjamo, da že sedanja zakonodaja omogoča strankam podajanje vlog ustno na zapisnik pri organu, ki bo vlogo obravnaval. Urejena je že tudi pomoč strankam tudi pri sestavljanju in podajanju vlog. Uredba o upravnem poslovanju je uredila podajanje splošnih informacij o upravnih storitvah celo preko posebnega svetovalca za pomoč strankam. Posebej pa bi radi poudarili, da se že uvaja tudi izpolnjevanje obrazcev nekaterih vlog s strani uradnih oseb, vendar le v enostavnih postopkih, kjer sestavo vloge omogoča programska aplikacija in podpora. Konkretno gre za vloge za izdajo osebne izkaznice, potnega lista, prijavo ali odjavo stalnega bivališča, začasnega prebivališča in podobno. V teh primerih gre za enostavne postopke, kjer stranka izpolnjeno vlogo samo podpiše. Torej, se izpolnjevanje vlog s strani uradnih oseb že nekaj časa uspešno izvaja. Uzakonitev obveznosti izpolnjevanja praktično vseh vlog, ki se vodijo po določenih ZUP, pa je po našem prepričanju, torej po prepričanju Nove Slovenije, prevelik in ne dovolj premišljen korak, ki bo namesto poenostavitve prinesel le podaljšanje postopkov. Namreč, izpolnjevanje nekaterih vlog v upravnih postopkih je komplicirano, zahtevno, povezano s številnimi potrebnimi prilogami in zahteva skoraj specialistično znanje. Če vzamemo za primer le vloge za pridobitev okoljevarstvenih dovoljenj – za izpolnjevanje takšne vloge je potrebno veliko časa in znanja. Pri splošno znanih, dolgotrajnih postopkih pri ARSU bi uveljavitev obveznosti izpolnjevanja obrazcev s strani uradnih oseb terjala dodatne zaposlitve ali pa bi upravne postopke ob obstoječi kadrovski zasedenosti nedvomno podaljšala. Naslednji primer so vloge, ki jih vlagajo tujci, na primer dovoljenje za začasno prebivanje, delovno dovoljenje in podobno. Ob uveljavitvi obveznosti uradnih oseb za izpolnjevanje vlog je dolžan upravni organ ob

sprejemu vloge s strani državljana države EU zagotoviti ustreznega tolmača, kar je praktično neizvedljivo, saj je za nekatere jezike v Sloveniji le po nekaj tolmačev. Drugo veliko vprašanje pa je vprašanje pokrivanja stroškov za tolmača, ki bi ob uveljavitvi takšne obveznosti bremenil proračun organa. V gradivu sicer preberemo, da z uveljavitvijo teh sprememb upravnega postopka ne bo nobenih javnofinančnih učinkov. Torej, lahko sklepamo, da predlagatelj pred vložitvijo zakona v zakonodajni postopek ni napravil ustreznih analiz posledic. V Novi Sloveniji poudarjamo tudi, da so rešitve, kakršne so predlagane v sedanji noveli Zakona o splošnem upravnem postopku, popolna novost, tudi s primerjalno-pravnega vidika, saj jih nimajo niti v državah razvitega sveta, na primer v Avstriji, Nemčiji ali na Finskem. Te države so v smeri debirokratizacije mnogo korakov pred našo državo, vendar te novosti, kot se sedaj predlagajo, niso uzakonile.

Torej, poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije predlaganim spremembam in dopolnitvam Zakona o splošnem upravnem postopku nismo naklonjeni in jih ne bomo podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospa Alenka Bikar bo predstavila stališče Poslanske skupine Pozitivne Slovenije.

ALENKA BIKAR (PS PS): Hvala za besedo. Spoštovane poslanke, poslanci, predsedujoči, predstavnica Vlade!

V praksi se pogosto dogaja, da se državljeni v upravnih postopkih srečujemo z zahtevnimi obrazci in vlogami, ki v nekaterih primerih obsegajo celo 10 ali več strani. Posledica zahtevnosti in prezaposlenosti pa je pogostokrat tudi ta, da so te vloge na koncu pomanjkljive ter nepopolne, zato jih je nato treba še dopolnjevati in sam postopek zaradi tega traja dlje, kot je to potrebno. S Predlogom zakona o spremembah in dopolnitvi Zakona o splošnem upravnem postopku se vzpostavlja obveznost upravnih organov, da na ustno zahtevo strank za uveljavitev določene pravice sami izpolnijo obrazec vloge, ki je potreben za začetek postopka. Poleg olajšanja postopka na strani stranke bo z novelo doseženo, da bodo na takšen način vložene vloge v večji meri razumljivejše in popolnejše, s čimer odpadejo ovire za formalni začetek postopka, ki je sicer obremenjen z dodatnim pozivanjem k odpravi pomanjkljivosti. Pozitivni učinek novele se utegne pokazati tudi na strani uradnikov. Ob tem ko bodo izpolnjevali obrazce za državljanke, bodo lahko tudi sami hitro zaznali, katere od obrazcev in vlog bi bilo treba poenostaviti ter s katerimi podatki razpolagajo že sami in ni potrebe po tem, da se posebej vnašajo še v obrazce in vloge. Glede na to, da je v različnih upravnih postopkih na letni ravni izdanih okoli 10 milijonov odločb, je namreč nujno potrebno, da so obrazci in vloge funkcionalni, razumljivi in enostavni,

postopki pa hitro zaključeni. Po zgledu drugih evropskih držav pa je v prihodnosti potrebno uvesti tudi čim več elektronskih postopkov.

V Pozitivni Sloveniji se zavedamo, da novela predstavlja le prvi majhen korak v smeri hitrejših in prijaznejših storitev za državljanke. V nadaljevanju pa bo treba narediti še veliko. Predvsem je treba doseči debirokratizacijo postopkov v javni upravi, odpraviti vse nepotrebne administrativne ovire in poenostaviti poslovno in zakonodajno okolje za učinkovit razvoj gospodarstva. Nujno pa je treba tudi poenostaviti vloge in obrazce, ki so pogoj za začetek upravnega postopka. Dejstvo je, da mora javna uprava delovati kot prijazen in učinkovit servis za državljanke in podjetja, zato bomo novelo, ki predstavlja prvi korak v tej smeri, podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospa Sonja Ramšak bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

SONJA RAMŠAK (PS SDS): Spoštovani predsednik Državnega zbora, državna sekretarka, spoštovane kolegice in kolegi!

Vlada Republike Slovenije je na svoji 16. redni seji, 4. julija 2013, sprejela Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o splošnem upravnem postopku in ga poslala v Državni zbor z željo, da se obravnava v skrajšanem postopku, saj naj bi šlo le za tehnično manj zahtevno dopolnitev veljavnega zakona, ki bo olajšala vzpostavitev formalnega stika med organom in stranko, ki je potreben za začetek upravnega postopka in čim prej izdajo upravnega akta. Cilj predlagane dopolnitve zakona naj bi bil torej učinkovitejši upravni postopek, ki naj bi omogočal tudi hitrejši začetek upravnega postopka in posledično tudi krajši čas za izdajo odločbe oziroma upravnega akta. Predlagatelj navaja še, da bo uvedba procesne pravice stranke do izpolnitve obrazca vloge na strani organa upravne storitve približala strankam oziroma uporabnikom teh storitev in da bo hkrati poenostavila in pospešila sam upravni postopek. V Slovenski demokratski stranki se upravičeno sprašujemo, zakaj je treba z zakonskimi določbami zavezati javne uslužbenke, da strankam, torej državljanke in državljanom oziroma uporabnikom javnih storitev, nudijo pomoč pri izpolnjevanju obrazcev upravnih postopkih. Ali ni danes, ko govorimo o uporabi izraza prijazna uprava, samo po sebi umevno, da bi morali javni uslužbenci nuditi uporabnikom oziroma strankam vso potrebno strokovno in tehnično pomoč, torej tudi izpolnjevanje samih obrazcev? Že v razpravi na matičnem odboru smo poslanke in poslanci Slovenske demokratske stranke poudarjali, da bi moralo ministrstvo pristojno za javno upravo čim prej zagotoviti povezanost vseh baz podatkov v enotno bazo podatkov, ki bi dejansko omogočala državnim organom, da se določene

pravice ali obveznosti priznajo upravičencem brez vlaganja ali ponovnega vlaganja vlog na podlagi uradno pridobljenih podatkov. Kot veste, imamo tudi v davčnem postopku podobno ureditev. Kot primer smo tudi izpostavili nekatere postopke pri uveljavljanju socialno varstvenih pravic, ko je nekomu priznana določena pravica, na primer pravica do otroškega dodatka, štipendije, socialne pomoči, bi podaljšanje teh pravic moralo potekati po avtomatizmu brez vlaganja vlog za podaljšanje le-teh. S tem bi se na eni strani zmanjšala obremenitev centrov za socialno delo, zmanjšali bi se stroški postopkov, povečalo pa bi se zadovoljstvo uporabnikov do storitev javne uprave. Morda pa lahko v nadaljevanju pričakujemo, da bomo kot zakonsko normo uredili tudi prijaznost in nasmeš na obrazih javnih uslužbencev. V Slovenski demokratični stranki smo prepričani, da večina javnih uslužbencev že danes opravlja svoje delo predano, vestno in strokovno in da ne potrebujejo zakonitve pomoči pri izpolnjevanju vlog strank v upravnih postopkih.

V Poslanski skupini Slovenske demokratične stranke predloga zakona, novele, ne bomo podprli, mu pa tudi ne bomo nasprotovali. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Mag. Majda Potrata bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana gospa državna sekretarka, poslanke in poslanci!

Ko je bila med vladnimi gradivi objavljena novela Zakona o upravnem postopku je skladno z normativnim aktom dela Vlade zanimivo opozoriti na to, da ob razgrnitvi pripomb zainteresirane javnosti na predlog novele ni bilo, morebiti gre to pripisati poletnemu času, so pa imela na to novelo pripombe nekatera ministrstva.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov smo si zastavili vrsto vprašanje v zvezi s predlagano novelo. Zavedamo se, da je ugotovljena raven funkcionalne pismenosti v Sloveniji prenizka, zato tudi prihaja pogosto do težav pri izpolnjevanju obrazcev. Zavedamo se tudi tega, da je v Evropi zelo živa ideja o uporabniku prijazni upravi in o odстранjevanju administrativnih ovir. Pri tem pa opozarjamo, da mora biti to vendarle v skladu tudi z varovanjem javnega interesa, kajti odstranitev vsake ovire ni nujno tudi pozitivna. Menimo tudi, da bi morali vendarle z večjo pazljivostjo razmišljati o tem, da so razmere na različnih delih javne uprave različne. Menili smo predvsem, da je zelo težko pričakovati, kako bodo zmogli to zahtevo o izpolnjevanju ustrežnih vlog opravljati na centrih za socialno delo. Ker gre tu za posebej občutljive skupine prebivalstva, ne bi smeli dopustiti, da bi zaradi tega nastajalo ozko grlo pri izpolnjevanju vlog na teh mestih. Dejstvo je, da je pri

izpolnjevanju osebnih dokumentov sedaj že dosežena pozitivna izkušnja. Vprašanje pa je, če je to mogoče uresničevati tudi pri tistih rečeh, ki so zvezane z javnimi razpisi na Ministrstvu za kulturo, Ŕ na Ministrstvu za infrastrukturo in prostor in še marsikje drugje.

Kakor koli že, tudi mnenje Zakonodajno-pravne službe nas je opozorilo na to, da kakšnega obsežnega utemeljenega zapisa predlog zakona ne vsebuje. Primerjalni pregled je tako zelo skop. In denimo, Finska, ki je ponujena kot primer, sploh ne pozna možnosti, da kdo vloži samo ustno vlogo. Smo potemtakem, vsaj drugače ni bilo predstavljeno pri obravnavi zakona, edina država, ki bo uzakonila to obveznost, da uradna oseba prevzame izpolnjevanje obrazcev. Naj opozorimo na to, da je sicer s tem, da je vlagatelj s podpisom odgovoren za natančnost in pravilnost vnesenih podatkov, res da nek pomislek odpravljen, vsaj nekdo je odgovoren za izpolnjene vloge, ampak opozarjamo na težave pri vlaganju vlog za pridobitev evropskih sredstev, ki so jih izpolnjevali kmetijski pospeševalci, in koliko vlog je bilo napačno izpolnjenih. Zadeva ima po svoje številne prednosti, obstajajo pa tudi pasti. In menili smo, da bi bilo dobro postopno uvajati to zahtevo, ne kar za vsa ministrstva, za vse institucije, za vse delo naenkrat. Podporo temu predlogu je pridobilo šele tisto dopolnilo, ki je vse to, kar je zvezano z delom Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, časovno zamaknilo za eno leto.

Kot rečeno bomo predlog podprli, imamo pa vendarle številne pomisleke, tudi tiste, da niso v enakopravnem položaju tisti, ki vlagajo ustne vloge, in tisti, ki jih vlagajo po elektronski poti. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospa Kristina Valenčič bo predstavila stališče Poslanske skupine Državljske liste.

KRISTINA VALENČIČ (PS DL): Hvala za besedo in lep pozdrav še enkrat.

V slovenskem prostoru zagotovo ni politične stranke, ki v svojem programu ne bi imela zaveze, da bo debirokratizirala državno upravo, s ciljem omogočiti gospodarstvu in državljanom prijazno, odzivno, hitro in učinkovito storitev. Tudi v koalicijski pogodbi smo zapisali, da je naš skupni cilj sodobna javna uprava. To je vitka, okleščena nepotrebnih administrativnih opravil, ki obremenjujejo tako stranke, kot tudi same institucije. Ni malo primerov podjetnikov, ki na poti uresničevanja poslovne ideje v Sloveniji naletijo na številne administrativne ovire in se posledično odločijo za udejanjenje le-te v eni od sosednjih držav, v kateri je tovrstnih ovir znatno manj in je poslovno okolje spodbudnejše in prijaznejše. Ne samo ta, tudi predhodne vlade so odločno in uspešno izvajale projekte poenostavitve postopkov. Vzpostavljen je tudi spletni portal Stopbirokraciji.si, na katerem se

zbirajo predlogi in pobude za odpravljanje administrativnih ovir. In eden izmed predlogov je tudi vzpostaviti javno upravo brez obrazca.

Prvi korak je rešitev, ki jo prinaša današnja novela Zakona o splošnem upravnem postopku. Sprememba oziroma dopolnitev veljavnega zakona se nanaša na določitev obveznosti uradne osebe, ki je pristojna za sprejem vlog, da na zahtevo stranke sama izpolni obrazec vloge. S tem se olajšuje postopek na strani stranke, vloge naj bi bile popolnejše in razumljivejše, zaradi česar se pričakuje, da bodo stranke prišle tudi hitreje do zelene pravice. Povprečen Slovenec ima pogosto opravka z izpolnjevanjem obrazcev; oddajamo vloge za otroški dodatek, štipendije, prijavljamo davke, registriramo podjetje, želimo pridobiti gradbeno dovoljenje, organiziramo javno prireditve. In pogosto imamo občutek, da tem obrazcem nismo kos. To nas vodi v slabo voljo, nezadovoljstvo z javno upravo, državo in politiko. Ta sprememba je majhen korak na poti do poslovanja države brez vlog, brez papirja. Tudi takšne postopke v Sloveniji že poznamo in uspešno izvajamo. Zagotovo bodo sledili še novi koraki in ukrepi. Ministrstvo za notranje zadeve tako že načrtuje ponastavitve pridobivanja gradbenih dovoljenj, nadgradnjo sistema Vem, vzpostavitev enotne kontaktne točke za tujce, prenovu sistema pavšalistov, v sodelovanju z Ministrstvom za delo, družin, socialne zadeve pa se načrtuje tudi samodejno obnavljanje vlog za upravičenost do socialnih in družinskih prejemkov. Čeprav gre le za kamenček v mozaiku, pa vendarle ne nepomemben, bo v smeri ustvarjanja vzpodbujajočega in prijaznejšega okolja za naše državljane, upamo in si želimo, da bo odpravil marsikatero oviro tudi pri slovenskih podjetnikih, ki so na začetku uresničevanja poslovne ideje.

Zato bomo v Državlanski listi novelo zakona podprli. Prednost dajemo znanju in izkušnjam pred formalizmom.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

S tem smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora opravili jutri, 26. septembra 2013, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **8., 9., 10., 11., 12. in 13. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGE OBRAVNAVE PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLITVAH V DRŽAVNI ZBOR, PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POSLANCIH, PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLITVAH**

PREDSEDNIKA REPUBLIKE, PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE, PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O LOKALNIH VOLITVAH IN PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O LOKALNI SAMOUPRAVI.

Vse predloge zakonov je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina šestih poslank in poslancev, s prvopodpisanim Rihardom Branisljem, razen Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Vladi Republike Slovenije, ki ga je v obravnavo zboru predložila skupina sedmih poslank in poslancev, s prvopodpisanim Rihardom Branisljem.

Vse predloge zakonov je na 13. seji, 4. 9. 2013, obravnaval Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo kot matično delovno telo, razen Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poslancih, ki ga je na 14. seji, 4. septembra 2013, obravnavala Mandatno-volilna komisija. Ker po končani razpravi odbor in komisija členov predlogov zakonov nista sprejela, so bile druge obravnave predlogov zakonov na sejah obeh delovnih teles končane. V skladu z razlago Komisije za poslovnik z dne 9. decembra 2009 dajem besedo predstavnikom poslanskih skupin za predstavitve stališč. Na 63. seji Kolegija predsednika Državnega zbora, ki je bila 13. septembra 2013, je bilo dogovorjeno, da se predstavitve stališč poslanskih skupin o vseh predlogih zakonov opravijo skupaj. Prehajamo na predstavitve stališč.

Gospod Franc Jurša bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Moj pozdrav velja vsem, ki smo v dvorani.

Že celo leto se ukvarjamo s paketom zakonov, ki se nanaša na zaostritev pogojev za kandidiranje in opravljanje političnih oziroma državnih funkcij. Sprva je bilo v paketu sedem novel. Ena je bila pozneje umaknjena. Veliko debat, usklajevanj je bilo na to temo. In zdaj se nahajamo v končni fazi, ko zgolj ugotavljamo, da je zakonodajni postopek glede vseh teh predlogov končan. Kot kaže, so Mr. Musculu med parlamentarnimi počitnicami uplahnile mišice. Tudi predlagatelji so videli, da rešitve, pisane na vrat na nos, brez poglobljene ocene in analize niso dobre. Kljub vložnim amandmajem, ki naj bi sanirali neustavne rešitve, se ne bi mogli izogniti vprašanju ustavne spornosti, kar je bilo jasno in glasno povedano na delovnih telesih, tudi s strani Zakonodajno-pravne službe. Kot zakonodajni organ pa si ne moremo privoščiti sprejetja, ne samo nezakonskih, temveč tudi neustavnih rešitev.

Vse to pa pomeni, da v Poslanski skupini DeSUS zavračamo namen in cilje, ki jih

zasleduje celoten paket oziroma jih ne podpiramo. Ravno nasprotno, sama ideja je za nas v celoti sprejemljiva, zato smo podprli sklepe na delovnih telesih, da se čim prej pristopi k oblikovanju ustrezne zakonodaje in vanjo vključi enotno in sistematično ureditev pogojev za kandidiranje in prenehanje mandata vseh funkcionarjev, ki ne bo predstavljala ustanov pravnih pomislekov, ter da se čim prej pripravi tudi etični kodeks poslancev. Zaveza pristojnih, da oblikujejo zakonsko besedilo v smeri ureditve, kot jo vključuje ta paket zakonov, je z izglasovanim sklepom popolnoma jasna.

V Poslanski skupini DeSUS pričakujemo, da bo ta zaveza uresničevanja čim prej in v čim krajšem času tudi realizirana. Predstavljeno stališče ob tem predlogu je identično tudi o vseh drugih, ki sestavljajo paket zakonodaje, zato pri ostalih točkah stališč ne bomo ponavljali. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala za vašo predstavitev.

Gospa Iva Dimic bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije, izvolite.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo. Spoštovani predsedujoči, predstavniki Vlade, poslanke in poslanci!

Poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije rešitev, ki so jih prinašale novele funkcionarских zakonov, ki so jih predlagali poslanci Državljske liste, že v prvi obravnavi nismo podprli in enako stališče smo do zakonov zavzeli tudi v drugi obravnavi, ko sta matična delovna odbora – to sta Mandatno-volilna komisija in Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo –, zavrnili predlagane spremembe in dopolnitve vseh šestih zakonov. Ideja predlagateljev, da je treba očistiti politični prostor in onemogočiti dostopanje do najvišjih javnih funkcij osebam s kriminalno preteklostjo je sicer na mestu. Vendar pa je za realizacijo tega namena treba najti način, ki je skladen z ustavo in z ustavo zagotovljenimi pravicami. Omejevanje pasivne volilne pravice, kot naj bi jo uvajale predlagane novele funkcionarских zakonov, po našem trdnem prepričanju ni skladno z našo ustavno ureditvijo. Namreč, volilna pravica je ustavno zagotovljena pravica vsakomur pod enakimi pogoji. Predpisovanje dodatnih pogojev za izvrševanje pasivne volilne pravice pomeni njeno omejevanje, kar že postavlja pod vprašaj ustavnost vsakega zakona.

Kot je v svojem mnenju poudarila Zakonodajno-pravna služba, gre pri volilni pravici za temeljno človekovo pravico. Za vsako omejevanje te pravice je treba predhodno izvesti test sorazmernosti in test legitimnosti. Ali z drugimi besedami – to temeljno pravico je mogoče omejiti le v primerih, ko gre pri njej hkrati za poseg v pravice drugih in ko takšen poseg dopušča ustavo kot hierarhično najvišji pravni akt. Ustava dopušča možnost omejevanja

pasivne volilne pravice le pri poslancih, ne pa tudi pri drugih funkcionarjih. Zato predlagano omejevanje pasivne volilne pravice za kandidate za predsednika države, člane vlade, župane in občinske svetnike že samo po opravljenem testu legitimnosti ni skladno z ustavo. Le pri volitvah poslancev je torej podana ustavna podlaga za morebitno omejevanje pasivne volilne pravice, vendar pa je pri morebitnih posegih treba upoštevati test sorazmernosti. V zvezi s tem testom se je Ustavno sodišče v eni izmed svojih odločb opredelilo, da je treba izhajati tudi iz rešitev v primerjalno pravnih ureditvah in so sprejemljive v sodobnih in demokratičnih družbah. Ustavno sodišče se ob tem sklicuje tudi na Zakonik dobre prakse v volilnih zadevah, ki ga je sprejela Beneška komisija. Ta kot enega od razlogov za odvzem volilne pravice določa tudi kazensko obsodbo za hujša kazniva dejanja.

Predlagane spremembe in dopolnitve Zakona o volitvah v Državni zbor in tudi novele preostalih funkcionarских zakonov pa so ta kriterij bistveno presegle, saj so kot omejevalni pogoj določile zgolj sum, da je bilo storjeno kaznivo dejanje, s čimer je poseženo v ustavno načelo domnevne nedolžnosti. V predlaganih spremembah in dopolnitvah funkcionarских zakonov so kot omejevalni dejavniki navedene tudi pogojna obsodba, obsodba na denarno kazen ali obsodba na sodni opomin, kjer po veljavnih kazensko-pravnih predpisih ne morejo nastopiti pravne posledice obsodbe. Torej, te predlagane rešitve testa sorazmernosti ne prestanejo.

V Novi Sloveniji smo prepričani, da je očiščenje političnega prostora potrebno, vendar mora biti izvršeno na način, ki je skladen z ustavo, predvsem pa na način, ki je primerljiv z drugimi evropskimi pravnimi ureditvami. Pravi način za doseg tega cilja ni sprejemanje novih in novih omejevalnih predpisov, pač pa morajo za te namene zadoščati zgolj etične norme. Zanje morajo poskrbeti v prvi vrsti politične stranke same, ki bodo na posamezne funkcije predlagale le tiste kandidate, ki niso obremenjeni s kriminalno preteklostjo. Naj ob tem poudarimo, da so se v javni predstavitvi mnenj za tako obliko očiščenje političnega prostora zavzeli tako strokovnjaki pravne teorije kot tudi civilna družba.

V Novi Sloveniji podpiramo tudi oblikovanje in sprejem etičnega kodeksa poslancev, kjer se bodo opredeljene splošne smernice delovanja poslancev, ki bodo pri svojem delu in odločanju sledili načelu nepristranskosti, integritete, preglednosti, marljivosti, poštenosti, odgovornosti in spoštovanju ugleda državnega zbora. Na podoben način so ravnanje poslancev že urejena za poslance Evropskega parlamenta. Seveda pa tudi etični kodeks sam po sebi ne bo zagotovil etičnega ravnanja poslancev, če ti etičnih norm ne bodo ponotranjili in jih pri

svojem delu ne bodo upoštevali kot temelj v postopkih odločanja.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za vašo predstavitev stališča.

Gospod Matjaž Zanoškar pa bo predstavil stališče Poslanske skupine Pozitivne Slovenije.

MATJAŽ ZANOŠKAR (PS PS): Hvala, spoštovani predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Dovolite, da predstavim stališče Pozitivne Slovenije glede celotnega paketa šestih zakonov, ki jih sicer nismo podprli, vendar imamo o njih svoje mnenje.

Od prve obravnave paketa zakonodaje, ki je pred nami, pa do danes je minilo dobrih šest mesecev. V tem času je bila opravljena široka razprava o primernosti predlaganih rešitev, seveda s skupnim in enotnim ciljem; kako spremeniti zakonodajo tako, da bi se uveljavili višji etični in moralni kriteriji in standardi za politike. Dejstvo je, da ne le stanje, temveč tudi nazadovanje politične kulture in razkrajanje temeljnega zaupanja, vpliva na delež ljudi, ki so nezadovoljni z razmerami in zahtevajo odločne, a preišljene in načelne ukrepe. In v tem smislu so šla vseskozi tudi prizadevanja Pozitivne Slovenije, ki si že od nastopa tega mandata prizadeva poiskati rešitev, ki odgovorila na nekatera odprta vprašanja, ki se postavljajo v naši družbi. Namen je bil torej dober in pošten, vendar pa se je na koncu izkazalo, da zgolj dober namen včasih ni dovolj. Najverjetneje tudi ni naključje, da nobena od primerljivih ureditev v Evropi ne določa tako natančnih določb glede kandidiranja funkcionarjev in prenehanja njihovega mandata. Ob obravnavi predlaganih novel je bilo namreč s strani Vlade in Zakonodajno-pravne službe ter strokovne javnosti izpostavljenih več ustavnopravnih pomislekov v zvezi s posegom v aktivno in pasivno volilno pravico. Glede tega se je konec koncev v preteklosti že opredelilo tudi Ustavno sodišče, ki je zavzelo jasno stališče, da je poseg v volilno pravico dopusten le, če je potreben zaradi varstva pravic drugih ali varstva javnega interesa, če se z njim varujejo pravice drugih in če je temu naklonjen tudi test sorazmernosti. Predpisan mora biti tudi postopek za odvzem volilne pravice, v kateri mora biti zagotovljeno ustavno sodno varstvo. Drug pomemben pomislek se nanaša na domneve nedolžnosti. Tudi glede tega načela je namreč ustava jasna; kdor je obdolžen kaznivega dejanja, velja za nedolžnega, dokler njegova krivda ni ugotovljena s pravomočno obsodbo. Tudi tukaj je treba biti zelo pazljiv in poiskati rešitve, ki ne bodo v nasprotju s tem načelom. Za spornega se je izkazal tudi sam nabor kaznivih dejanj, glede katerih bi obsodba pomenila prenehanje mandata funkcionarja, v povezavi s tem pa tudi neskladnost določb z določbami Kazenskega zakonika, ki jasno določa, da je pogojna

obsodba opozorilna sankcija ter posledično ne more imeti pravnih posledic, sploh pa ne tako hudih, kot je omejitve volilne pravice in na njeni podlagi tudi kandidiranje. Ustavno sodišče je na primer tako določbo, ki jo je vseboval Zakon o notariatu, tudi razveljavil.

Jasno je torej, da je bilo izraženih ogromno premislekov. Predlagatelji so sicer poskusili z amandmaji, ki so jih vložili, te pomisleke odpraviti, vendar se je hitro izkazalo, da bi s tem v predlogu ostalo bolj malo vsebine, pa še glede te je Zakonodajno-pravna služba na seji matičnega odbora izrazila vrsto pomislekov glede medsebojne neskladnosti. Nekaterih pomislekov tudi z amandmaji preprosto ne bi mogli v celoti odpraviti. Kot sem že rekel, dober namen ni vedno dovolj in najbrž si ne želimo, da bi ta naš dober namen na koncu izničilo Ustavno sodišče, ki bi takšne odločbe zanesljivo razveljavilo. Vendar pa vse naštetu v Pozitivni Sloveniji ne sprejemamo kot obup in odstop od tega projekta, pač pa smo prepričani, da je možno storiti še kaj več in kaj bolje, da bi se etična in moralna načela uveljavila, pa morda ne napisano, morda tudi kako drugače. Treba je le poiskati boljše in bolj dodelane rešitve in jih urediti za vse funkcionarje enotno in v enem aktu. Treba je opraviti obsežno strokovno razpravo, skozi katero se bodo poiskale rešitve, ki bodo ustavno-pravno vzdržne. In prav zaradi tega sta bili na MVK in Odboru za notranje zadeve sprejeta dva sklepa. S prvim se predlaga, da Vlada v okviru zakonodaje pripravi enotno in sistematično ureditev kandidiranja in prenehanja mandata funkcionarjev, ki bo tudi ustavno skladna. Z drugim pa se predlaga, da se čim prej pristopi k pripravi etičnega kodeksa za poslance, ki ga je treba pripraviti na podlagi priporočila Greca. Kljub temu, da predlogi zakonov, ki bi uveljavili prepovedi kandidiranja za posameznike in pogoje, pod katerimi bi mandat posameznika prenehal, niso bili sprejeti, pa je dejstvo, da je kljub temu treba narediti vse, kar je v naši moči, da se integriteti, etiki in morali povrne svoj pomen. Pa ni nujno, da se to zapiše v zakonu, važen je končni učinek, ki je dvig moralnih in etičnih vrednot ter integritete posameznikov. Ni namreč nujno, da so te vrednote vsiljene od zunaj, torej na papirju, lahko jih dosežemo tako, da se posamezniki zavedamo svoje odgovornosti in svoje kulturno-etične drže.

Kot sem že povedal si bomo v Pozitivni Sloveniji že naprej prizadevali, da se na to temo opravi širša razprava in da Državni zbor, Vlada ter stroka skupaj poiščemo najboljše rešitve, ki bodo skladne z ustavo. Prva stvar pa je sprejetje etičnega kodeksa za poslance, ki je prvi korak v smeri, da vendarle nekaj storimo in spremenimo na tem področju in na ta način vrnemo ugled in zaupanje državljanom in državljanov v to hišo demokracije. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima mag. Branko Grims, ki bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Vsem prav lep pozdrav v imenu Slovenske demokratske stranke!

Tako se neslavno končajo stvari, kadar se pravih problemov lotevajo ljudje z napačnega konca. Namreč, dejstvo je, da v Sloveniji ni tistega zaupanja v demokracijo, ki bi omogočalo, da bi demokracija normalno delovala. In če ni zaupanja v institucije – tega ne uči samo politologija, ampak je to izkušnja skozi zgodovino –, ne more nobena država normalno delovati. Slovenija se s tem sooča že dlje časa. Žal pa je to v veliki meri tudi plod načrtnega ravnanja. Spomnili se boste, da se je v prvem obdobju po osamosvojitvi sistematično dajalo v nič izvršilno oblast, parlament in se je povzdigovalo predsednika države zaradi tega, ker je bil predsednik države tisti, ki je imel vpliv na osrednje medije. Kasneje se je ta zgodba nekoliko spremenila, zlasti v zadnjem času. Zdaj se daje v nič parlament, Vlada tako ali tako sama skrbi za to, da se daje v nič s svojo neuspešnostjo. Ampak problem je, da se na vse kriplje povzdiguje sodno vejo oblasti in razno razne zanimive institucije, ki jim v Evropi sploh ni primerjave, kot je tako imenovana protikorupcijska komisija. Zakaj se to počne? Ker so pač to institucije, ki so tako močno prežete z neko ideologijo, da predstavljajo popoln steber neke absolutne oblasti, ki parlamenta ne rabi, ker če ti uničiš parlament, če stranke ne delujejo tako, kot bi morale, potem pač nimaš nobenega nadzora več in je to potem neko balkansko haranje. Temu se ne bo naredilo konca z nobeno takšno spremembo, kot je bila tukaj predlagana, še najmanj s tem, da bi odločali o sodni veji oblasti, o tem kdo lahko in kaj ne pri kandidaturah in podobno. To je popoln nesmisel. Zato da se pač vrne nek ugled v institucije, moraš ljudem dejansko omogočiti, da verjamejo, da njihov glas odloča, da ima ljudstvo prvo in zadnjo besedo, ampak tega, dokler imamo proporcionalni volilni sistem, nikoli ne bo. Ibi bi morali v smer večinskega volilnega sistema, ko bi bila trdna povezava med volivci na nekem območju, njihovim poslancem in potem bi seveda vsak še kako bistveno bolj občutljivo ravnal v odnosu do svojega volilnega telesa, kot se to dogaja zdaj, ko se marsikdaj kdo skriva za stranko. Spomnili se boste vseh nekdanjih zgodbic, ko ujamejo koga z 2,5 promila alkohola, potem je naslednjič spet mirno izvoljen – ni nobenega problema, čeprav je takrat kršil izrecno odredbo o prepovedi vožnje, ogrožal sebe, ljudi okoli sebe, da ne navajam kakšnih novejših primerov. Tudi hlastanje za novimi strankami, novimi obrazi, ki se umetno razpihujejo v Sloveniji, je odraz tega, da demokracija ne deluje, kot bi morala. V vsaki stabilni demokraciji se ljudi najprej zelo dobro spozna, najbrž s kakšno kandidaturo na nižjo

funkcijo, preden se jim zaupa najvišje funkcije v državi. Pri nas se gre to enkrat tako, enkrat tako, zamenja se par fac, čeprav trdo jedro po navadi ostane tam, kot je bilo, ampak o tem kdaj drugič, ko bomo imeli za to več časa. V tem primeru je še toliko slabše, kadar se daje predloge, ki samo podžigajo demagogijo. V tem primeru trdim, da so bili v veliki meri ti predlogi točno s tem tudi obarvani, bili so v smislu, ki prav nič ne povečuje ugleda parlamenta, in žal mi je, ker očitno nekaj, kar je bilo v tem zajeto, nekateri še vedno razumete kot vzvod za povečevanje ugleda parlamenta. Ta parlament lahko sprejme še 100 zakonov o omejevanju kandidatur pa etičnih kodeksov in podobnega, ampak nekatere stvari se bodo morale spremeniti drugače in drugje, da bi uživali v javnosti tisti ugled, kot verjetno večina meni, da bi ga morali imeti.

Se pravi, kar bi morali imeti, ljudje bi morali dejansko verjeti, da njihov glas odloča. Drugo, kar je, bi ljudje morali imeti dejanski vpogled v dogajanje. Danes ga ima samo tisti, ki gleda neposreden prenos RTV Slovenija. Tam se vidi, kaj kdo zagovarja, kaj je kdo rekel, čez čas se izkaže, kdo je lagal in kdo ni lagal, medtem ko v večini poročil osrednjih medijev tega ni. Kje ste včeraj videli – en sam osrednji medij je zmogel toliko moči, da je napisal, da se je 10 let lagalo o tem, kako ne bo odškodnin izbrisanim in da se je zato zavračalo vse predloge, ki smo jih dajali. Norca se je delalo, zmerjalo se nas je. Zdaj se pa samo še o odškodninah pogovarjamo, ampak samo en osrednji medij, samo v eni oddaji, je zmogel toliko moči, da je to napisal – povedal pravzaprav, ker je šlo za radio. V večini se je to ignoriralo do konca, ker bi se videlo, kdo laže in kdo ne. In seveda, če so ljudje napačno informirani, oni iskreno verjamejo, da so dobro informirani, da vedo kaj se dogaja, ampak če se z njimi manipulira, takšna demokracija ne deluje. In potem so razočaranja vedno znova, hlasta se za novimi obrazi, ker se sploh ne ve, kaj se v resnici v družbi dogaja. Edino, kar ljudje pač občutijo na lastni koži in potem iščejo rešitve v kakšnih preživelih modelih, ki se niso obnesli prav nikjer na svetu, in se jim kdo še celo ponuja kot rešitev.

Prenašanje odgovornosti za volitve ali za to, kdo lahko kandidira in omejevanja na sodno vejo oblasti, so nesmisel. Prvič, v Sloveniji je to že precej komično početje glede na kakšne legendarne sodne odločitve. Recimo tisto, kako JLA do oktobra 1991 ni bila Sloveniji sovražna vojska in podobno. To pač odraža neko sodno politiko. Po drugi strani pa je seveda to tisto, ko krivdo za svoje početje prenašaš na nekoga drugega. Ne, odgovornost moraš prevzeti zase, vsak sam. Problem je samo v tem, da bi se tega morale zavedati vse stranke in vsi posamezniki in da z nobeno omejitvijo, z nobenim pravilnikom, z nobenim etičnim kodeksom tega ne bo mogoče spremeniti. To je treba narediti s spremembo politične kulture kot celote, žal pa takšen sistem, kot ga imamo zdaj,

zlasti zaradi medijskega prostora takšen, kot je, praktično to, da bi ljudje sploh pridobili neko temeljno demokratično izkušnjo, onemogoča. Zato v Sloveniji tranzicija ni nikoli uspela, zato se v Sloveniji danes pogovarjamo včasih o takšnih nesmislih, kot kako bodo ljudje neposredno upravljali s celotno državo na nekih zborih. To je tako, kot so imeli včasih tiste zборе v samoupravni skupnosti in podobno. Mislim, da se o tem čisto resno pogovarja v medijih in da je to neka rešitev za državo, kot da bi živeli, ne vem, ločeno od ostalega sveta. To se na ta način ne bo dalo reševati. Treba bo zelo resno pogledati, kateri sistemi v Sloveniji ne delujejo tako, kot bi morali, in potem pogledati tudi po tistih rešitvah, o katerih morda kdo nerad sliši. V tem primeru sem prepričan, da večina v tem parlamentu zelo nerada sliši o večinskem volilnem sistemu, ker bi moral vsak posameznik s svojim programom, s svojo osebnostjo iti pred volivce in iskati podporo. Ne pa se skriti za stranko, potem pa to deluje malo manj tako kot tombola včasih, seveda če izzamemo tisto razporeditev po volilnih okrajih, kjer postane ta tombola nekoliko bolj predvidljiva. Ampak gre pa za to, da se potem posameznik skriva za stranko. In potem se lahko, ker lahko ta posameznik to stranko prinese okoli, zgodi, da pride v parlament kdo, ki si dejansko tega ne zasluži. Ampak tudi to je odraz tega, kar sem prej povedal – hlastanje za novimi obrazy, ker se ne počaka, da bi se človek dokazal na nekem nižjem nivoju, preden se mu zaupa eno od višjih funkcij, kar bi bilo edino normalno in je tudi normalno v vseh državah s stabilno demokracijo. Tam seveda tudi ni normalno, da ti, kot se je v Sloveniji dogajalo, pridejo ljudje na dom razsajati in podobno. Tam se ve, da je to zaseben prostor, ki ga ščiti ustava in ki je nedotakljiv. Tam se tudi ne uporablja otrok za obračunavanje s politiki in podobno, kar se v Sloveniji dogaja žal po tekočem traku.

Vse to so stranpoti, zaradi katerih ta naš sistem ne deluje, in ljudje so tega čedalje bolj siti in enostavno nočejo niti slediti več temu, kar se dogaja, in to je najslabše, kar se lahko zgodi. Kajti, potem dejansko demokracija ne more več delovati. Zaradi tega je prvo in temeljno vprašanje, kako povečati zaupanje v institucije sistema in predvsem kako uveljaviti odgovornost na vseh ravneh. Ko je šlo za poslanke in poslance, konkretno smo v SDS, ko je šlo za večinski volilni sistem, predlagali tudi možnost njihovega odpoklica. Ampak vse to, o čemer govorim, bi zahtevalo posege v ustavo. In zdaj naslavljam vprašanje na vse vas, če je za to resnična volja ... / znak za konec razprave/ ... šestdeset glasov. Brez tega ključnih sprememb in boljših prihodnosti za to državo žal ne bo.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Naslednja ima besedo mag. Majda Potrata, ki bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovane poslanke in poslanci!

Pred nami je nepopoln paket zakonov, ki se ukvarjajo z osrednjim vprašanjem določena in uveljavljanja aktivne in pasivne volilne pravice. Gre za zahtevno ustavno in formalno pravno snov, za katero je Zakonodajno-pravna služba dala številne pripombe in prav te pripombe Zakonodajno-pravne službe so bile osnove za razmislek o tem, da paket zakonov ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Ob tem pa še tisto dejstvo, ki sem ga uvodoma omenila, da ta paket ni več popoln zaradi tega, ker v prvi obravnavi ni dobil možnosti za nadaljevanje Zakon o Državnem svetu. S tem je osnova, namreč enako obravnavanje vseh funkcionarjev na enak način in pod enakimi pogoji, okrnjena in Socialni demokrati se nismo nameravali več intenzivno ukvarjati z reševanjem podrobnih določil, ki bi bile potrebne amandmajske novelacije, zato nismo vlagali amandmajev. Menimo, da je takšna odločitev, kakršno sta jo sprejela oba odbora, da naj Vlada v okviru zakonodaje enotno, sistematično in ustavno skladno uredi pogoje za kandidiranje in prenehanje mandatov funkcionarjev – tu je še neko pomembno dejstvo, na katerega Socialni demokrati pristajamo. Stvar izvršne veje oblasti, ki ima dovolj strokovne podpore, je, da pripravlja poglobljene zakonske predloge, ki imajo ustrezne analize za to, da so rešitve primerne. Ne zanikamo tega, je predlagatelj želel z vložitvijo zakonov zagotavljati integriteto, povrnitev zaupanja ljudi v pravo in pravno državo, organe zakonodaje in izvršilne veje oblasti, pravosodni sistem in politiko. Samo način oziroma pot, po kateri je ta cilj želel doseči, je ustavno in zakonodajnopravno sporna. Zato tega okrnjenega paketa ne moremo podpreti.

Dovolite pa, da se v nadaljevanju pravzaprav lotim tistega, k čemur smo kot poslanke in poslanci posebej zavezani, in da se v večji meri ukvarjam samo s tem zakonom, ki je uravnaval volitve v Državni zbor. Če gledamo, kakšna so pravzaprav določila, kakšne so zakonske osnove za to, kaj nalagajo poslankam in poslancem, potem bi morali ugotoviti, da imamo kar dobro zakonsko ureditev in da se moramo poslanke in poslanci ravnati po Zakonu o poslancih, ta namreč ureja položaj in delo poslancev, govori o nezdržljivosti funkcij in o naših obveznostih, imamo Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije, ki določa ukrepe in metode za krepitev integritete in transparentnosti ter za preprečevanje korupcije in preprečevanje ter odpravljanje nasprotja interesov, in imamo veljaven Kazenski zakonik, ki poleg določb o korupcijskih dejanjih, o kršitvah na področju volitev, o zlorabi uradnega položaja ali uradnih pravic, izdaja uradne tajnosti in podobno, prepoveduje tudi razžalitve, obrekovanje, žaljive obdolžitve, opravljanje in podobno, in imamo Poslovnik Državnega zbora,

ki nam včasih sicer brezmočno določa pravila vedenja na sejah, tako na plenarnih zasedanjih kot na sejah delovnih teles. Torej, so zakonski okvirji postavljeni. To je ugotovil tudi naš raziskovalni sektor v primerjalnem pregledu, ko se je lotil etike v parlamentih držav članic Evropske unije.

Bilo je že povedano, da je Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije pravzaprav osrednji zakon, ki nam, če ga natančno beremo, daje dovolj teoretičnih podatkov o tem, kako bi poslanke in poslanci pri svojem delu morali ravnati. Zato bo dobrodošlo tudi srečanje protikorupcijske komisije s poslankami in poslanci. Menda nas čaka tako srečanje v jeseni, eno pa je bilo, kolikor se spomnim, že opravljeno.

Naj opozorim še na nekaj. Tudi drugi so omenjali vlogo političnih strank. Za Socialne demokrate velja, da je kongres sprejel določila, ki pravzaprav stranki nalagajo, da prepreči, da bi ljudje, ki ne izpolnjujejo Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, smeli opravljati funkcijo. V prvi vrsti je na posamezniku po našem statutu, da z izjavo, ki jo podpiše, zagotovi, da njegovo ravnanje doslej ni bilo tako, zaradi katerega bi morali kasneje organi stranke zoper njega ukrepati. Torej, je na posamezniku. Menimo, da je jedro vendar na stranki. In če je na stranki, smo presenečeni, da imamo tudi v tem parlamentu uveljavljene politične stranke, ki so na svojo listo dajale ljudi in tega, da niso v pravnih postopkih, da so že obsojeni, niso upoštevale. Torej bi k temu, da bi se zaupanje v politiko med ljudmi utrdilo, vendarle lahko pripomogli tudi sami. Sklicujem se tudi na javno predstavitev mnenj, kjer je dr. Igljučar rekel takole, bom kar navedek prebrala: "Ali naj ne bi najprej to vsebino in še nekatere druge vidike vnesli v etični kodeks ravnanja poslancev, seveda ga pospremili z ustreznim obstojem neke komisije ali častnega razsodišča, ki bi o tem presojalo, dajalo tudi lahko nasvete in izrekalo kakšne opomine, in po štirih letih bi ugotovili, ali je to delovalo ali ne, in bi potem se odločili, ali to prenesti v zakon, če seveda kodeks ne bi prijel, ne bi v zadostni meri deloval. V to idejo me pravzaprav prepričuje dogajanje v Evropi. Do konca leta 2012 je že 13 parlamentov držav, ki so včlanjene v Organizacijo za varnost in sodelovanje v Evropi, sprejelo etične kodekse obnašanja poslancev in v letu 2012 je začel veljati tudi kodeks ravnanja za poslance Evropskega parlamenta." To je tudi priporočilo, ki ga je sprejela Mandatno-volilna komisija. Na lokalni ravni kodeks ravnanja za izvoljene funkcionarje predvideva neko tako telo, o katerem govori tudi dr. Igljučar, častno razsodišče, ki bi odločalo o tem, ali je bilo ravnanje vedno primerno.

Dovolite mi, da se podrobneje dotaknem nekega dokumenta, ki se mu reče Poročilo o Republiki Sloveniji. To poročilo je sprejel Greco; to je četrti krog ocenjevanja. Poročilo je bilo sprejeto oktobra 2012. Smo pa

bili tudi predstavniki parlamentarnih strank povabljeni aprila tega leta na posvet z ocenjevalno skupino. No, in moram povedati, da tudi ta ocenjevalna skupina nalaga ali priporoča sprejetje etičnega kodeksa. To je bilo že povedano, ampak tisto, kar se mi pa zdi, da je treba dodati, pa je to, da je ugotovitev v tem poročilu, da ima Slovenija dobro razvit zakonski okvir, in pri tem poudarja zlasti Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije. Meni tudi, da je KPK ustrezen organ. Mogoče bi nekaterim bilo lažje, če bi se tega srečanja udeležili – tam namreč ni bilo vseh parlamentarnih strank.

Tega nismo mogli podpreti in podpiramo sklep obeh delovnih teles. Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Naslednji ima besedo gospod Rihard Braniselj, ki bo predstavil stališče Poslanske skupine Državlanske liste.

RIHARD BRANISELJ (PS DL): Hvala, predsednik. Lep pozdrav!

V Državlanski listi z obžalovanjem ugotavljamo, da je bil paket zakonodaje zavrnjen. Ne glede na to, da smo ta paket pospremili v prvi obravnavi in ugotovili, da zasleduje cilje, ki bi jih želel doseči, pa moram žal ugotoviti, da tudi, če je bila volja, o kateri govorimo, pa mislim, da tukaj ni bilo poguma ali pa tudi ni bilo volje.

Na prvi obravnavi je Državni zbor sprejel sklep, da so novele zakonov primerne za nadaljnjo obravnavo, razen novele Zakona o Državnem svetu. Kasneje je bila sklicana javna predstavitev mnenj, kjer smo dobili določene odzive, določena stališča strokovne javnosti. V Državlanski listi smo nato pripravili amandmaje, popravili zakon, tako da smo zagotovili, da očitkov o neustavnosti ne bi bilo več. Največji kamen spotike oziroma pomisleki so bili glede določbe, da funkcionar, ki je v kazenskem postopku in je zoper njena vložena pravnomočna obtožnica, izgubi mandat oziroma nima možnost kandidirati. To smo potem sanirali, stopili smo korak nazaj in ta kriterij smo izločili iz kriterijev. Omejitev pasivne volilne pravice smo vezali na kazenske postopke. V kazenskem postopku se znajde vedno oseba izključno zaradi tega, ker je kršila pravice drugega. Če jih je kršila naklepno, toliko hujše. Torej jih je kršila zato, ker jih je hotela in želela, in seveda se sprašujem, ali je takšna oseba vredna zaupanja volivk in volivcev oziroma državljanov in državljanek. Pošten državljan, politik, funkcionar se nima česa bati, če bi bile te zakonske novele sprejete. Prav ničesar se nima bati. In tudi kazenski postopki – namreč, do pravnomočne obsodbe v kazenskem postopku je svetlobna leta daleč, posebej do izrečne kazni, ki pripelje do tega, da nastopijo ti izločitveni pogoji, ki smo jih želeli uvesti. V tej državi je ovadenih oseb, ki bi izpolnjevali pogoje, da ne morejo kandidirati zgolj 14,5 % primerov

oziroma le dobra polovica takih, ki ne bi smeli kandidirati. To se pravi, kljub tem kriterijem bi še vedno polovica vseh obsojenih še vedno lahko kandidirala in opravljala svoje funkcije v lokalni in državni politiki. Pojavlja se seveda vprašanje, ali te določbe posegajo oziroma v ureditev v kazenskem pravu. Kazenski zakonik določa, kdaj imajo določene posledice tudi izrečene kazenske sankcije. Delno te rešitve odstopajo, vendar kot rečeno, govorimo o *lex specialis*, ki lahko posega tudi in prinaša tudi drugačne rešitve, kot je to v kazenskem zakoniku. S tem se ne ruši kazenskopravni koncept te države. Očitek je bil tudi, da je poseg v tekoči mandat. V tej državi poznamo nepravo retroaktivnost, ki ni prepovedana in ki je dovoljena, če je izkazana z javnim interesom. In seveda javni interes je, da državo vodijo politiki, ki niso obremenjeni s kazenskimi postopki in z obsodilnimi sodbami in v katere zaupanje v javnosti je ustrezno.

Javnomenjske ankete, ki so bile ravno v času sprejemanja te zakonodaje objavljene in jih je izvedel časopis *Delo*, so pokazale, da kar 93 % ljudi meni, da bi se moral tisti politik, ki je pravnomočno obsojen umakniti iz politike. Pravnomočno obsojen za katero koli kaznivo dejanje. In podoben delež, to se pravi čez 90 %, je anketa pokazala, da so anketiranci pritrtilno odgovorili tudi na vprašanje, ali se strinjajo s predlogom, da bi se osebi pravnomočno obsojeni za kaznivo dejanje zoper javno dolžnost trajno ali začasno prepovedalo potegovanje za poslansko, župansko ali katero koli drugo javno funkcijo. Tudi tukaj je bil odziv javnost anketirancev preko 90 %.

In kar je najbolj nekonsistentno in na kar ves čas opozarjamo, z uveljavitvijo teh standardov bi se zgolj delno približali standardom, ki so zapisani za druge državljane te države. Zakon o Ustavnem sodišču govori o tem, da ustavni sodnik izgubi mandat, službo, funkcijo, če je obsojen na kazen zapora, ne glede v kakšni obliki. Komisija za preprečevanje korupcije, 22. člen: izguba mandata predsednika in namestnikov komisije, če je predsednik oziroma namestnik obsojen na kazen zapora, katero koli v višini. Izguba mandata službe! Pri sodnikih je avtomatska izguba mandata službe, če je obsojen za kaznivo dejanje s kaznjivo zapora šest mesecev ali več in če je ta kazen nižja, se potem obvesti Državni zbor, ki lahko ugotovi, da je zaradi obsodbe za kaznivo dejanje ta sodnik nevreden upravljanja sodniške službe in izgubi mandat po volji Državnega zbora. Da ne govorim o celi paleti poklicev v vojski, ne more niti kandidirati, izgubi čin, je nevreden zaupanja. V notariatu, v odvetništvu. Imamo primere v Zakonu o delovnih razmerjih, tam je dovolj zgolj sum kaznivega dejanja, ko gre za izredno odpoved delovnega razmerja. Ljudje izgubijo službo, ljudje izgubijo kruh, možnost se preživljati zaradi suma storitve kaznivega dejanja. Zakon o gospodarskih družbah – kako z lahkoto smo predpisali pogoje, da se nekdo ne more ukvarjati z gospodarsko dejavnostjo, ne

more kupiti ene delnice, ne more kupiti deleža v gospodarski družbi, ne more odpreti espeja in ne more ustanoviti firme. Zgolj zaradi tega, ker smo rekli, da ni vreden zaupanja in pri tem se ne vprašamo, da s tem pravzaprav onemogočamo določeno skupino ljudi, ki bi se ukvarjala s podjetniško dejavnostjo in tega ne more. Ne morem reči, da tega ne podpiram. Govorimo o tem, da smo tukaj nekonsistentni. Politika skrbi za gospodarski sektor, ki je sposoben sam zase poskrbeti in je govora o privatni lastnini, privatnih vložkih, ko pa govorimo o javnih sredstvih, ko govorimo o upravljanju z javnimi sredstvi, pa so nam takšni kriteriji odveč. In nimamo poguma teh kriterijev uvesti v zakonodajo. Imamo primere, recimo v policijskem zakonu, ko se posledice ne le obsodbe vežejo na to, da se ne moreš niti prijaviti za službo v policiji. Določene posledice se vežejo zgolj na storitev prekrška, ne pa kaznivega dejanja. Zaradi prekrška je problem v policiji! V Zakonu o organiziranosti in delu policije, ki smo ga sprejeli včeraj, bi temu rekli, smo tako z lahkoto pritrtili kriterije, ki veže različne pravne posledice na obsodbo, na pravnomočno obtožnico, ki smo jo kot neustavno vrgli ven iz tega, celo na odločbo o prekršku zoper javni red in mir. Tam nismo imeli pomislekov, da smo te standarde uveljavili, in mislim, da bi bilo nujno, da te standarde uvedemo tudi v politiko. Za tiste odločevalce v tej politiki, ki so odgovorni za to državo in seveda lokalno skupnostjo.

Očitek o neenakosti – Državni svet je izpadel iz tega paketa zakona že v prvi obravnavi. Državni svet ni eden od najpomembnejših odločevalcev v tej državi. To lahko povem z gotovostjo. Ni. In drugič, to je edina institucija, edini funkcionarji, ki imajo v zakonu, ki je bil sprejet z dvotretjinsko večino, napisano, da je njihova funkcija častna, nepoklicna in neodplačna. Častna! In takšna institucija potem ne rabi etičnega kodeksa in ne rabi kriterijev, ker že v zakonu piše, da je ta funkcija častna.

In še nekaj. Odpoklic župana smo ponudili kot možnost, da ima tista večina občanov, ki ni zadovoljna z županom, možnost zadeve reševati ne s protesti, z granitnimi kockami in z demonstracijami, ampak na način, ki je enostaven, ki je civiliziran, ki se mu reče "recall referendum", "representative recall", ki jo poznajo tudi druge države in kjer volivci odstranijo izvoljene funkcionarje z ljudskim glasovanjem. Kot so ga postavili, ga tudi odstavijo. Tudi to ni bilo deležno podpore, žal. Kot rečeno, nismo imeli poguma. In ko govorimo zlahka, kaj je protiustavno in kje je problem protiustavnosti in kje je dvom o protiustavnosti – veste, pri vsakem zakonu, ki ga tukaj sprejemamo, obstaja možnost, da dober pravnik zaseje dvom o neustavnosti. Če ne bo poguma, potem ne bomo mogli sprejeti niti enega zakona. Če pa je ta dvom o neustavnosti oziroma izgovor neustavnosti razlog za to, da nekaj ne

sprejmemo, se pa žal prehitro oklenemo tega priročnega izgovora.

Kot rečeno, zgodbe ni konec. Prihaja zakonodaja, iz druge strani. ker je nismo bili sposobni sami zapisati, nam jo bo pripravila Vlada. Prihaja etični kodeks, ki sam po sebi ne bo prinesel ničesar, če ne bomo tam zapisali tudi, kdo neetično ravnanje ugotavlja, in ta ugotovitev mora biti izvršna. Upam, da bomo to zgodbo uspešno zaprli, in ustvarili pogoje, da bo zaupanje v politiko v tej državi višje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospa Jasmina Opec bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

JASMINA OPEC (PS SLS): Hvala za besedo, še enkrat.

V tej dvorani velikokrat padajo diagnoze o tem, kakšne vse bolezenske znake ima naša država. Pozablja pa se na tistega osnovnega, to je pomanjkanje zaupanja v banke, v sodstvo, v zdravstvo, gospodarstvo in tudi v politiko samo. Sleherno bitje ve, da so občutki razumevanja, spoštovanja in zaupanja temeljni občutki za graditev kakršnega koli odnosa, pa naj si je to v družinskem življenju, poslovnem svetu ali v politiki. Brez teh osnovnih občutkov je skorajda nemogoče pričakovati, da se bo odnos pozitivno razvijal naprej. Občutek zaupanja potrebujemo na vsakem koraku našega delovanja. Ne moremo se poročiti z nekom, ki mu ne zaupamo, brez zaupanja ne moremo skleniti poslovnega dogovora in v politiki ni nič drugače. Že pri prvi obravnavi omenjenega paketa zakonov sem poudarila, da se je očitno državo pripeljalo do te mere, da ljudje nočejo več razvijati svojega potenciala, svojih talentov, saj bi njihov uspeh prej ali slej spodbudil dvome o tem, ali so pošteni ali niso, da se je ustvarila klima, da je vsak v tej družbi koruptiven, da nobeden ničesar več ne more doseči na pošten način in da je vse zgolj neka igra stricov iz ozadja. Slovenska politika je izgubila zaupanje državljanov. Zato je cilj predlagateljev, ki so ga želeli doseči s predlogom paketa zakonodaje imenovane na kratko Mr. Musculo, legitimen, pravi in še kako potreben. In zagotovo se mi vsi v tej dvorani strinjamo, da verjetno ni skupine ljudi v tej državi, kot smo mi, poslanke in poslanci, ki bi si bolj želela, da se ta cilj tudi uresniči, da se to zaupanje med politiko in državljani ponovno vzpostavi. Treba se je zavedati, da nismo vsi enaki, da so tudi še v politiki vedno pošteni ljudje, ki se dejansko zavedamo poslanstva politike, urejanja javnih zadev v dobro vseh. Vendar je pot ponovnega zaupanja, ki so jo predlagali predlagatelji, napačna. Zaupanja ne vzpostavlja črka na papirju, zaupanje je dolgotrajen proces, rezultat poštenega in odkritega dela. Zaupanja z državljani ne bomo pridobili s takšnimi ali drugačnimi zakoni, ne z zanikanjem samega sebe, ne s posrednim

priznavanjem, da smo vsi enaki, ker nismo. Zaupanje si bomo pridobili zgolj z iskrenim delovanjem za skupno dobro, povezovanjem, brez delitev na vaše in naše ter predvsem z zgledom pri izpolnjevanju zakonskih in družbenih norm ter visoko etičnim delovanjem. Tako danes zakonodajni paket Mr. Musculo, kot je bilo tudi za pričakovati, doživlja svoj neslaven konec, pa ne zaradi svoje vsebine, ki se nanaša na povrnitev zaupanja javnosti v pravno državo, nosilce oblasti in politiko na sploh, pač pa zaradi svoje forme in načina, na kakšnega je bil predstavljen. Jasno se je namreč pokazalo, da populizem in javnosti všečne rešitve niso nad pravnim oziroma ustavnim redom v naši državi.

Zavedam se, da nas vse čaka še ogromno dela, da povrnemo zaupanje ljudi v politiko, toda ne s populizmom in demagogijo, temveč s trdim delom, ki prinaša rezultate v vsakdanje življenje ljudi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

S tem smo zaključili s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. V skladu z razlago Komisije za Poslovnik z dne, 9. decembra 2009, Državni zbor ugotavlja, da je zakonodajni postopek o Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v Državni zbor, Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poslancih, Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah predsednika republike, Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Vladi Republike Slovenije, Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalnih volitvah in Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalni samoupravi končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 4. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNOV REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETI 2013 IN 2014, NUJNI POSTOPEK.

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade mag. Mateji Vraničar, državni sekretarki na Ministrstvu za finance.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Gospod predsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Dovolite mi, da na kratko predstavim Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov za leti 2013 in 2014 ter razloge za sprejetje zakona. Obstoječa pravna ureditev financiranja proračuna Republike Slovenije, ki jo določata Zakon o javnih financah in vsakoletni Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za tekoče in naslednje leto ne zagotavljata popolne pravne podlage za sklepanje in evidentiranje

poslov začasnega prenosa dolžniških vrednostnih papirjev Republike Slovenije. Navedena ureditev je posledično ožji nabor instrumentov in financiranja, ki so dostopni Republiki Sloveniji za namen financiranja državnega proračuna v že tako zahtevnem obdobju na dolžniških kapitalskih trgih. Namen predlagane spremembe zakona je zagotoviti pravno podlago za sklepanje poslov začasnega prenosa dolžniških vrednostnih papirjev. Poudariti tudi velja, da se s predlogom zakona ne povečuje maksimalni možni obseg zadolževanja za izvršitev letošnjega proračuna in proračuna prihodnjega leta. Začasni prenosi dolžniških vrednostnih papirjev se dovoljujejo za dva namena, in sicer za namen financiranja državnega proračuna s tako imenovanimi repo posli in za namen začasnega prenosa dolžniških vrednostnih papirjev banki ali hranilnici, v kateri se izvajajo ukrepi za krepitev stabilnosti bank v skladu z zakonom, ki ureja ukrepe Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank. Namen sklepanja takšnih poslov za financiranje državnega proračuna je razširiti nabor finančnih instrumentov, ki omogočajo večjo fleksibilnost glede na aktualne razmere na trgih dolžniških vrednostnih papirjev ter optimizacijo stroškov zadolževanja, predvsem z vidika doseganja čim nižje obrestne mere. Namen začasnih prenosov dolžniških vrednostnih papirjev na banko ali hranilnico pa je podpreti ukrepe sprejete za krepitev stabilnosti bank, če bi se izkazalo za potrebno ter v skladu z obstoječim zakonom, ki ureja tovrstne ukrepe. Hkrati se skladno pravni naravi poslov začasnih prenosov dopolnjujejo obstoječa določila zakona glede upoštevanja takšnih izdaj dolžniških vrednostnih papirjev v obsegu zadolževanja posameznega proračunskega leta, v katerem so takšni posli sklenjeni. V obseg zadolževanja se šteje zgolj prejeta kupnina iz naslova takšnega posla in ne tudi znesek izdanih in prenesenih, začasno prenesenih dolžniških vrednostnih papirjev za čas trajanja posla.

Spoštovani! V skladu z vsem navedenim, predlagamo Državnemu zboru, da potrdite Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014., tako v drugi kot tudi v tretji obravnavi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Predlog zakona je obravnaval tudi Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo.

Besedo dajem predsedniku Bojanu Starmanu za predstavitev poročila odbora.

BOJAN STARMAN (PS DL): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav vsem skupaj!

Odbor za finance in monetarno politiko je na 65. nujni seji dne, 18. 9. 2013, kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o

izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije. Odbor je v okviru dodatnega delovnega gradiva prejel mnenje Zakonodajno-pravne službe z dne, 17. 9., ter mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance z dne, 18. 9. 2013, ki predlog zakona podpira. Predstavitel Ministrstva za finance – iz tega izhaja, da uveljavljena ureditev zakona o izvrševanju proračunov ne nudi polne podlage za sklepanje in evidentiranje poslov začasnega prenosa dolžniških vrednostnih papirjev Republike Slovenije, kar posledično oži izbor razpoložljivih instrumentov financiranja dostopnih državi. Kot slednje uzakonja predloženo besedilo in s tem zagotavlja večjo fleksibilnost pri izvajanju dodatnih poslov financiranja države in posledično ustrezno likvidnost proračuna.

Besedilo dovoljuje prenose dolžniških vrednostnih papirjev izrecno za dva namena, tako za financiranje državnega proračuna v tako imenovani obliki repo poslov in izjemoma za namen začasnega prenosa dolžniških vrednostnih papirjev Republike Slovenije banki ali hranilnici, ki bi bila deležna ukrepov v skladu z zakonom o zagotavljanju kreditne sposobnosti bank. V razpravi je bilo v glavnem postavljeno vprašanje, da s tem ne dajemo prevelikih pooblastil ministru in ne odpiramo vrat za dodatno zadolževanje.

Predvsem v tej smeri je šel strah, vendar je po razpravi v nadaljevanju obravnave in zaključeni razpravi na podlagi 128. člena odbor glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih seveda sprejel. Ker k predlogu zakona na matičnem delovnem telesu niso bili sprejeti amandmaji, tako Odbor za finance in monetarno politiko predlaga Državnemu zboru, da Predlog zakona o spremembah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014, nujni postopek, sprejme v predloženem besedilu. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa tudi vam.

Sedaj prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Prvi bo stališče Poslanske skupine Nove Slovenije predstavil gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovana gospa državna sekretarka s sodelavci!

Slovenija se po običajni poti praktično ne more več zadolžiti, če pa že, pa po izjemno visoki ceni in to nas v Novi Sloveniji močno, močno skrbi. Denarja na mednarodnih finančnih trgih ne moremo dobiti. Sedanja vladajoča koalicija se ni sposobna dogovoriti o varčevalnih ukrepih v dobro svojih državljanov, predvsem pa za varčevalne ukrepe na sistemski ravni.

Porabimo pa že več let bistveno več, kot ustvarimo, dodatna velika finančna sredstva so potrebna zaradi sanacije bančnega sistema. Proračunska sredstva in nas davkoplačevalce bodo bremenili visoki proračunski izdatki za prisilno likvidacijo dveh zasebnih bank, Probanke in Factor banke. Zaradi tega koalicija nujno potrebuje dodaten, svež denar poleg že načrtovanih proračunskih odhodkov. Veljavni Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije je za leti 2013 in 2014 določa zgornjo mejo zadolževanja za obe proračunski leti, in sicer za leto 2013 za štiri milijarde evrov in za leto 2014 za tri milijarde evrov.

Novelo Zakona o izvrševanju proračunov za leti 2013 in 2014 je Vlada pripravila iz razloga, da bi omogočila dodatno zadolževanje na način, da se dodatno zadolževanje ne bi štelo v javni dolg države. Novela zakona določa nov instrument, to je tako imenovani repo posel. Prednost tega instrumenta naj bi bila, po mnenju Vlade Republike Slovenije, v tem, da se zaradi krajše ročnosti dolžniških vrednostnih papirjev lahko dosega nižja obrestna stopnja. Najvišja vrednost zadolževanja na podlagi tako imenovanih repo poslov lahko po predlogu danes obravnavanih sprememb in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014 znaša kar eno milijardo evrov. V Novi Sloveniji se nam zdi sporno dejstvo, da se ti izdani dolžniški vrednostni papirji ne štejejo v javni dolg države oziroma z drugimi besedami, de facto je repo posel zadolžitev za kar dodatno milijardo evrov, ki ne bo prikazana v proračunu kot javni dolg države v letu, ko bo posojilo dano, pač pa šele v naslednjih proračunskih letih in bo bremenila proračune naslednjih let, najbrž kar leta naslednjega mandata Državnega zbora.

V Novi Sloveniji novele tega zakona ne podpiramo. Menim, da Vlada spet išče načine, kako bi z nadaljevanjem prekomerne porabe oziroma trošenja preko svojih zmožnosti dolgove prinesla na prihodnje vlade in, kar je najbolj problematično, na več prihodnjih generacij. Vsaka vlada, tudi sedanja, mora sama prevzeti odgovornost za svoja dejanja in svoje odločitve. Poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014 ne bomo podprli, bolj točno, glasovali bomo proti. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

V imenu Poslanske skupine Pozitivne Slovenije gospod Alojzij Potočnik, izvolite.

ALOJZIJ POTOČNIK (PS PS): Hvala za besedo. Spoštovani!

Razprave o izvrševanju proračuna so v temelju povezane s proračunsko proceduro. Največkrat obravnavani zakon razumemo kot tehnični del proračuna. Je pa res, da se tako imenovani tehnični dokument skozi leta še

posebej po pogojih krize zadnje čase debeli in ga vse bolj širijo eminentna vsebinska vprašanja in rešitve, ki spadajo drugam. Predložena novela je po vsebini jasna. In trud, da bi isto stvar zaradi kakršnih koli razlogov povezali in povedali z drugimi besedami, je pravzaprav odveč. Najprej gre za širitev nabora inštrumentov financiranja, ki jih lahko Republika Slovenija uporablja za financiranje državnega proračuna. Gre za tako imenovane repo posle s finančnimi instrumenti, konkretno z dolžniškimi vrednostnimi papirji, obveznicami. Država tako nastopa kot ena od pogodbenih strank. V pogodbenih razmerjih se seveda vedno išče razmerje med koristmi in obsegom obveznosti, na katere stranki pristaneta. Ugodnejši položaj upnika, torej kupca finančnega instrumenta, izhaja tu iz lastninske pravice na obveznicah, ki so predmet prenosa oziroma zavarovanja. Po drugi strani pa država lahko računa na ugodnejšo obrestno mero, kot bi jo sicer dosegla prek izdaje tako imenovanih "normalnih, navadnih" obveznic. Ključno, o tem govori tudi praksa repo poslov, je pravzaprav, kakšno bo razmerje med kupnino – denarjem, ki ga bo država dobila – in pa obsegom danih zavarovanj. Pri tem ne gre spregledati tudi nekaterih slabih izkušenj, ki jih imamo z repo posli, ne sicer toliko na fiskalnem področju, kjer se uvajajo sedaj, pač pa v celotnem obdobju tranzicije. Hkrati, ker tudi ni nepomembno, pa znatno upada povpraševanje, posebej v zadnjem času, po državnih obveznicah tako imenovanih razvijajočih se držav in med te razvijajoče se države finančni trgi štejejo tudi Slovenijo. Torej, položaj ni rožnat s tega vidika. Drugi vsebinski del novele pa se nanaša na pravno podlago, ki omogoča izvedbo dejanj, ki podpirajo ukrepe, sprejete v skladu z zakonom, ki ureja krepitev stabilnosti bank. O tem smo pa že precej govorili v petkovi razpravi na izredni seji.

Poslanska skupina Pozitivna Slovenija bo novelo podprla. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Mag. Andrej Širčelj bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

MAG. ANDREJ ŠIRČELJ (PS SDS):
Spoštovana podpredsednica, spoštovana državna sekretarka s sodelavci, kolegi in kolegice!

Značilno za ta zakon je, da ga sprejemamo po nujnem postopku. Zakaj se tako mudi kar naenkrat? Ali se še lahko zadolžimo na mednarodnih trgih? Vlada Republike Slovenije pod vodstvom Alenke Bratušek nam to informacijo mora dati. Gre za dodatno zadolžitev. Zakaj potrebujemo dodatno zadolžitev? Koliko smo se zadolžili do sedaj in koliko denarja moramo vrniti? Kakšni so naši mesečni obroki? Ali bomo zmogli? Kakšen je

finančni plan odplačil dolgov in obresti? Obresti znašajo 900 milijonov v letu 2014. Ali se še lahko zadolžimo po neki realni obrestni meri? To so seveda vprašanja, ki izhajajo iz tega zakona. Iz tega izhaja tudi naslednje vprašanje, zakaj spreminjamo zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014. Zakaj tega ne uredimo v Zakonu o javnih financah, kjer je načeloma vse to skupaj urejeno? Tukaj sedaj spreminjamo neke člene Zakona o javnih financah, da bo zmeda še popolnejša, da bo transparentnost še manjša, da se zakrije še več dolgov in obresti. In sedaj delamo neko transakcijo na podlagi repo poslov, kjer gre približno, poenostavljeno povedano, za dve transakciji. Najprej prodamo vrednostni papir za znesek x in hkrati se že zavežemo, da bomo čez določeno obdobje v prihodnosti kupili ta znesek x nazaj oziroma spet prodali ta vrednostni papir, ampak verjetno ne po vrednosti x , pač pa po vrednosti x plus nekaj, po vsej verjetnosti tiste obresti. Tako se bomo spet na novo zadolžili in plačali več pri drugi prodaji kot pri prvi prodaji, verjetno, odvisno, kakšen posel bo, ampak glede na stanje države dvomim, da bo druga prodaja cenejša – odvisno, kako bomo nastopali. To je v bistvu ta repo posel, o katerem se lahko govori zelo zapleteno, o pravicah, fleksibilnosti in tako naprej, toda gre za dve prodaji v istem trenutku. Seveda to pomeni dodatno zadolžitve in dodatna plačila. Danes je bilo že povedano, da se v letošnjem letu zadolžujemo za nekaj več kot 4 milijarde, vendar se potem lahko zadolžujemo še za milijardo 800 za namen izvajanja intervencij na trgu, za milijardo za krepitev stabilnosti bank. Skratka, če vse skupaj seštejemo, smo blizu 7 milijard. Do kam se bomo še zadolževali? In do kdaj bomo bremenili prihodnje rodove? Kdaj bomo uredili javne finance tako, da bomo porabili toliko, kolikor dejansko ustvarimo, kolikor ima proračun prihodkov? Kot kaže, bomo sicer, če bo proračun za leto 2014 sprejet, lahko spravili primanjkljaj na milijardo in še nekaj. Seveda na papirju, kajti prihodki za proračun 2014 so popolnoma nerealni, vključujejo tudi neke prihodke, ki jih danes sploh še ni. Včeraj smo govorili o nekem takšnem zakonu, dohodninskem zakonu, s katerim se dodatno obdavčuje vse ljudi v Sloveniji, vključno tiste z minimalno plačo. In če ni realnosti, potem tudi ni prihodnosti za to, da bomo imeli usklajene javne finance.

V Slovenski demokratični stranki tega zakona ne bomo podprli.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil gospod Mirko Brulc.

MIRKO BRULC (PS SD): Lep pozdrav vsem prisotnim!

Predlagani zakon ne povečuje in tudi ne zmanjšuje prejemkov ter izdatkov proračuna, saj ta predlog zakona ureja zgolj sistem postopkov izvrševanja državnega proračuna in druge elemente finančnega poslovanja države, občin in posrednih proračunskih uporabnikov.

Predlagana sprememba zakona ne spreminja obsega zadolževanja, določenega v proračunu Republike Slovenije za leto 2013, temveč določa pravno podlago za zadolževanje države tudi z drugimi finančnimi instrumenti ter daje možnost začasnega prenosa vrednostnih papirjev Republike Slovenije v imetništvo bank ali hranilnic, v katerih se izvajajo ukrepi za krepitev stabilnosti bank. Primer takšnega finančnega instrumenta je tako imenovani repo posel, ki je v Evropi razvit in uveljavljen instrument financiranja tako za korporacijske subjekte kot tudi za državne zakladnice oziroma centralne banke. Repo je posel, sestavljen iz dveh začasnih prodaj vrednostnega papirja, ki sta sklenjeni istočasno, začetne prodaje in povratne prodaje enakih ali podobnih vrednostnih papirjev na vnaprej določen dan v prihodnosti in po vnaprej dogovorjeni ceni. Repo posel predstavlja alternativno možnost financiranja običajni zadolžitvi na kapitalnih trgih z izdajo obveznic ali najemom posojila. Financiranje se zagotovi s kupnino, ki jo ob začetni prodaji dolžniškega vrednostnega papirja prejme prodajalec. Bistvena prednost repo posla je, da zagotavlja ugodnejši pravni položaj upniku, torej kupcu finančnega instrumenta, ki pridobi lastninsko pravico na finančnih instrumentih, ki so predmet prenosa oziroma zavarovanja. Zaradi močnejšega pravnega položaja lahko kupec oziroma kreditodajalec ponudi prodajalcu oziroma kreditjemalcu ugodnejše kreditne pogoje. Vendar po zagotovitvah Vlade naj ne bi bilo mogoče, da bi se repo posli uporabili med ukrepi za stabilnost bank za banki, ki sta v postopku likvidacije, se pravi Factor banke in Probanke.

Pod tem pogojem ter pod pogojem, da predlagani način zadolževanja ne bo ogrozil običajnih oblik zadolževanja, bo Poslanska skupina Socialnih demokratov podprla spremembo zakona o izvrševanju proračuna. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Stališče poslanske skupine Državljske liste bo predstavil gospod Marko Pavličič.

MARKO PAVLIČIČ (PS DL): Hvala za besedo, gospa predsedujoča. Spoštovani varuhi državne blagajne, cenjeni zbor!

Cilj zakona je dati Vladi pravno podlago za sklepanje in evidentiranje novih instrumentov financiranja državnega proračuna Republike Slovenije, ki omogočajo večjo fleksibilnost glede na aktualne razmere na trgih dolžniških vrednostnih papirjev ter optimizirajo stroške

zadolževanja, predvsem z vidika doseganja čim nižje cene. Lepo povedano. Še lepše pa so to povedali v enem od poslovnih dnevnikov, kjer so bili brutalno konkretni. Ker se ne moremo več zadolžiti po običajni poti z izdajo obveznic, je čas, da se zadolžimo z instrumenti, s katerimi se še lahko. To, da imamo zadolževanje oteženo, jasno kaže tudi gibanje slovenskih obveznic na mednarodnem finančnem trgu, kjer pričakovana donosnost ves čas niha v bližini psihološke meje 7 %. In ta obrestna mera se ne bo znižala, dokler ne naredimo domače naloge. Konec maja nam jih je devet naložila Evropska komisija. Rok ni bil čez noč, rok je bil dve leti, vendar se moramo zavedati, da nas odlašanje stane. Trenutno malo pod 7 %. Tu pa je stališče javnih financ nevzdržno, zato bi bilo prav, da vsaj del domače naloge opravimo predčasno.

Repo posel sam po sebi ni nič posebnega, nazadnje smo zanj slišali ob nedavnih dogodkih, povezanih z Mercatorjem, kjer je Unicredit banka postala lastnica Mercatorja ravno preko repo posla. Tudi predstavnica Banke Slovenije je zatrdila, da gre za popolnoma običajen posel. S tem zakonom tovrstne posle za potrebe proračuna omejujemo na okroglo milijardo evrov. Čeprav na prvi pogled izgleda, da se izdane obveznice v ta namen ne štejejo v skupno zadolžitev države, temu ni tako. Šteje se dejanska zadolžitev in ne izdane obveznice za potrebe zavarovanja posla, kar je ustrezno, ker je treba razlikovati med dolgom in vrednostjo papirjev, s katerimi se dolg zavaruje. S spremembo zakona tudi ne dvigujemo obsega zadolževanja države.

Upam, da bo omenjeni finančni instrument uporabljen v čim manjšem obsegu, saj bo to pomenilo, da se vrača zaupanje v Slovenijo na mednarodnih finančnih trgih. V Državljanski listi bomo predlog zakona podprli. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

V imenu Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke bo stališče predstavil gospod Janez Ribič.

JANEZ RIBIČ (PS SLS): Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica Državnega zbora. Spoštovane gospe in gospodje!

Vlada Republike Slovenije je v zakonodajni postopek vložila Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014. V obrazložitvi predloga in iz predstavitve predlaganih sprememb na matičnemu Odboru za finance gre za dva pomembna razloga, ki opravičujeta predlagane spremembe. Prvi razlog je zagotavljanje polne pravne podlage za sklepanje in evidentiranje poslov začasnega prenosa dolžniških vrednostnih papirjev Republike Slovenije, kot je primer v Evropi uveljavljenih repo poslov. Gre za že uveljavljeni instrument financiranja, ki

predstavlja alternativno možnost financiranja, katerega bistvo je namesto zadolžitve kupoprodaja ob sočasno sklenjeni povratni kupoprodaji s časovnim zamikom. Bistvena prednost te vrste posla je, da z zagotavljanjem ugodnejšega pravnega položaja upniku omogoča prodajalcu ali če rečemo kar kreditojemalcu ugodnejše kreditne pogoje. Predlog zakona pa prinaša še eno spremembo, omogoča pravno podlago za izdajo lastnih dolžniških vrednostnih papirjev Republike Slovenije in njihov začasni prenos banki, v kateri se izvajajo ukrepi za krepitev stabilnosti bank. V zameno Republika Slovenija prejme finančno zavarovanje v obliki dolžniških vrednostnih papirjev Družbe za upravljanje terjatev bank, ki jih banke ali hranilnice prenesejo državi za čas trajanja prenosa.

Na podlagi obrazložitve predlagatelja ocenjujemo, da gre za utemeljene razloge za nujno noveliranje Zakona o izvrševanju proračunov za leti 2013 in 2014, zlasti z vidika optimizacije stroškov in nemotenega izvajanja ukrepov za krepitev stabilnosti bank, zato bomo v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke glasovali za spremembe dopolnitve in tega zakona. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Gospa Marjana Kotnik Poropat pa bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS):
Spoštovana podpredsednica, spoštovana državna sekretarka s sodelavci! Spoštovane poslanke in poslanci!

Predlog novele Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014 omogoča pravno podlago za izvedbo dejanj, ki podpirajo ukrepe, sprejete v skladu z zakonom, ki ureja ukrepe Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank. Veljavni zakon o izvrševanju proračunov namreč ne nudi polne podlage za sklepanje in evidentiranje poslov začasnega prenosa dolžniških vrednostnih papirjev Republike Slovenije, kar posledično oži nabor razpoložljivih instrumentov financiranja, dostopnih državi. Predlog zakonske novele, ki je pred nami, pa torej ta nabor širi, s čimer se zagotavlja večjo fleksibilnost pri izvajanju dodatnih poslov financiranja države in posledično ustrezno likvidnost proračuna. Določbe predloga zakona tako dovoljujejo prenose dolžniških vrednostnih papirjev izrecno za dva namena. Prvi namen je za financiranje državnega proračuna v obliki tako imenovanega repo posla. Drugi, izjemni, pa za namen začasnega prenosa dolžniških vrednostnih papirjev Republike Slovenije banki ali hranilnici, ki bi bila deležna ukrepov v skladu z zakonom o zagotavljanju krepitve stabilnosti bank. Če upoštevamo aktualne razmere na dolžniških trgih, predlog novele torej pomeni prispevek k

datni fleksibilnosti za zagotavljanje financiranja rednih operacij refinanciranja države. V zakonski predlog so po oceni predlagatelja vgrajeni ključni elementi, ki postavljajo jasen okvir sklepanja repo poslov v okviru uvedenega pravnega mehanizma pri sami sklenitvi pogodbe; za dano zavezo prejemnika, da bo prenesene vrednostne papirje ob zaključku posla kot vse druge zneske, ki jih je kot imetnik prejel na podlagi prenesenega vrednostnega papirja, vrnil v roku treh dni od prejema. Predlog novele uvaja tudi dodatno pooblastilo ministru, da odloča o začasnih prenosih ter precizira dodaten ključni element, ki mora biti izpolnjen, da minister sprejme odločitev za enega od obeh v zakonu navedenih namenov. To je za financiranje državnega proračuna. Določbe predloga zakona pa obenem repo posel določno opredeljujejo kot obligacijsko razmerje, sklenjeno na podlagi pogodbe za razliko od običajne izdaje obveznic, ki je enostranski pravni posel.

Poslanke in poslanca Poslanske skupine DeSUS verjamemo predlagatelju zakona, torej Vladi, da predlog zakonske novele ne krši obstoječe omejitve zadolževanja, zato bomo predlog zakona podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

S tem smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker k predlogu zakona matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zborni ni možno vlagati. Zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora opravili jutri, 26. septembra 2013, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **5. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOJNIH INVALIDIH, SKRAJŠANI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina štirih poslancev in poslanke, s prvo podpisanim mag. Matejem Toninom. V zvezi s tem predlogom zakona Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide predlaga Državnemu zboru sprejetje sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Ker v tem trenutku ne vidim, da bi bila prisotna predsednica odbora za dopolnilno obrazložitev, bomo nadaljevali kar s predstavnikom predlagateljev predloga zakona mag. Matejem Toninom in z uvodno predstavitvijo stališča do predloga matičnega delovnega telesa.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovana podpredsednica, spoštovane kolegice in kolegi, prav lep dober dan vam želim!

Opravičujem se vam, če bom v tej razpravi morda uporabljal nekoliko ostrejšo besedo oziroma če bom nekoliko bolj pojasnjeval oziroma če bom moral govoriti kakšne osnove in pojasniti tisto, kar bi morali praktično vedeti vsi o osamosvojitvi Slovenije leta 1991. Pa začnimo.

Leta 1991 je Slovenijo napadla takratna Jugoslovanska ljudska armada in po podatkih Rdečega križa je v tej vojni za Slovenijo umrlo 65 ljudi, ranjenih pa je bilo 417 ljudi. Mislim, da se v tej dvorani vsi strinjamo, da je država dolžna poskrbeti za tiste, ki so dali za samostojno Slovenijo največ kar lahko – življenje, nekateri pa tudi svoje zdravje. Da bi se država oddolžila vsem tem ljudem, je bil med drugim sprejet leta 1995 tudi Zakon o vojnih invalidih, ki je tistim, ki so v vojni izgubili zdravje oziroma se jim je poslabšalo zdravstveno stanje zaradi vojne leta 1991, omogočil, da si do leta 1997 uredijo status vojnega invalida oziroma, če so bili civilisti, status civilnega invalida vojne. Do sem vse lepo in prav. Ampak v Sloveniji imamo danes tudi nekaj ljudi – te ljudi bi najverjetneje lahko prešteli na prste dveh rok –, ki imajo vsa zdravniška potrdila, da imajo poslabšano zdravstveno stanje in številne druge slabe zdravstvene posledice zaradi vojne leta 1991. Ampak ker so zamudili tisti rok, ki je bil postavljen v letu 1997, da si uredijo status invalida, jim ta možnost ni več omogočena. In sedaj prehajam na naš predlog zakona, kaj smo poslanci Nove Slovenije predlagali v popravkih Zakona o vojnih invalidih. Z našim predlogom vsem prizadetim v vojni in vsem, ki so za Slovenijo dali svoje zdravje, omogočamo, da si status uredijo do leta 2015. Tem ljudem ničesar ne dajemo na lepe oči, še vedno so potrebna zdravniška potrdila in še vedno je potreben ves postopek, da do tega statusa pridejo. Gre za izjemno majhno število ljudi, zaradi tega se je neumestno izgovarjati na finančne posledice, ker so te finančne posledice zanemarljivo majhne.

Spoštovane kolegice in kolegi! Vprašam vas, če vam ni nerodno pred temi ljudmi, da iščete razloge za zavrnitev tega zakona. Meni osebno bi bilo skrajno nerodno in neokusno, da bi iskal razloge v smislu, kot so se pojavili na odboru, da je od te vojne že predaleč, saj se ni zgodilo nič hudega in podobno. To so enostavno nedostojni izgovori. Zdaj bom nekoliko trd. Upam, da vas bo pri tej stvari vsaj malo pekla vest in da si boste prebrali tudi kakšno knjigo, kaj se je dogajalo leta 1991. Morda govorim za tiste nekoliko mlajše, ki pri osamosvojitvenih zadevah leta 1991 niso bili zraven.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Prva ima besedo mag. Barbara Žgajner Tavš v imenu Poslanske skupine Pozitivna Slovenija.

MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ (PS PS): Hvala lepa za besedo, predsedujoča. Spoštovane kolegice in kolegi!

"Država je dolžna poskrbeti za ljudi, ki so najbolj odgovorni za samostojnost naše države," smo slišali stavek s strani predlagatelja novele zakona.

Gremo po vrsti. Novela zakona v osnovni obliki pomeni retroaktivnost, ki je nedopustna z vidika spoštovanja Ustave Republike Slovenije. Se boste najbrž strinjali. Vas bom spomnila na protiuustavnost oziroma retroaktivnost pri ZUJF v delu, ki se je nanašal na pokojnine. Zaradi tega smo morali post festum sprejemati rebalans proračuna in popravljati, kar je protiuustavno storila prejšnja vlada. In zdaj k sami vsebini, veljavni zakon o vojnih invalidih je vezal status vojnega invalida in pravice, ki izhajajo iz tega statusa, na rok. Ta rok je resda potekel 31. 12. 1997. Novela zakona, ki jo obravnavamo danes, naj bi ponovno odprla rok za vlaganje zahtevkov oziroma uveljavljanje statusa vojnega invalida iz obdobja osamosvojitvene vojne oziroma rok, ki je že potekel, podaljšala do leta 2015. To je ta retroaktivnost. Pripadniki Teritorialne obrambe, ki so sodelovali pri obrambi naše države, so lahko uveljavljali status v primeru, da so zaradi opravljanja vojaške dolžnosti utrpeli nepopravljive zdravstvene posledice. Po mnenju zdravstvene stroke gre za to obdobje oddaljenosti dvajset let in več, gre za problematičnost časovnega obdobja in ugotavljanje vzročne zveze med obolenjem in vojnimi napori oziroma dogodki, ki naj bi povzročili nastanek okvare zdravja. Za razliko od okvare zdravja kot posledica dobljene rane ali poškodbe bolezni po daljšem časovnem obdobju ne pušča vidnih posledic na površini telesa ali vidnih okvar notranjih organov, ki bi jih lahko vedno ugotovili oziroma dokazali z ustreznimi diagnostičnimi metodami.

Zaradi tega razlogov v osnovi takšnega predloga zakona v tej vsebini v Pozitivni Sloveniji ne moremo podpreti in bomo podprli predlog matičnega delovnega telesa, sklep. Ampak se bom vseeno vrnila v zgodovino, spoštovani kolega Tonin oziroma predlagatelj tega zakona. Ker naj bi nekateri zamudili rok iz takšnih ali drugačnih razlogov, je bil leta 2005 v parlamentarno proceduro vložena novela zakona s podobno vsebino, ki ni bila protiuustavna. Da se vloge, tiste vloge, ki so bile že vložene, vendar so bile vložene po 31. 12. 1997, štejejo za pravočasne in gredo v obravnavo. Ampak takrat pred osmimi leti so spoštovane kolegice in kolegi, ki so takrat sedeli v Novi Sloveniji pa tudi v SDS in SLS, to novelo zakona oziroma takšno novelo zakona

enostavno povozili. Pred osmimi leti, leta 2005. Predlagatelj danes pride z idejo, da bi, se pravi po teh osmih letih, spremenil stališče in novelo zakona vložil. Pa ne samo to, pride z nekimi ostrimi očitki na račun vladne koalicije, kako je nehumana, kako si želi, da bi nas pekla vest, ker protiuustavnega zakona ne bomo podprli. Komu je, spoštovane kolegice in kolegi, sprašujem, nerodno iskati razloge za zavrnitev tega zakona? Upam, da sem razloge, zakaj vladna koalicija ne bo podprla novele zakona, dovolj strokovno utemeljeno povedala.

Vseeno je še eno pomembno dejstvo, ki ne gre kar tako zaobiti. Danes očitati vladni koaliciji, da je brezbrizna do ljudi in vojnih dogodkov, je najmanj ali milo rečeno nemoralno. Z ZUJF je prejšnja vlada Janeza Janše ukinila dobršen nabor pravic vojnim invalidom in vojnim veteranom, pa ne samo za čas trajanja krize, kar trajno so bile te pravice ukinjene. Z vsem spoštovanjem, ampak res, z vsem globokim spoštovanjem do vseh udeležencev vojne za Slovenijo, tudi tistih, ki so morebiti ne po lastni krivdi res zamudili rok za priznanje statusa, pa vas spoštovani predlagatelj pozivam, da v tem trenutku na tej seji predložite seznam teh upravičencev, morebitnih upravičencev do statusa vojnega invalida. Verjamem, da bo vladna koalicija to vsebino vzela v obravnavo in našla ustrezno rešitev oziroma da se bo zelo resno lotila vsebinskega vprašanja odprtih dilem. Ni nam vseeno in ne sme nam biti vseeno, tudi zato verjamem, da bomo v prihodnjih dneh poslanke in poslanci na klop dobili popravke Zakona o vojnih veteranih, popravke tistega, kar je napak naredil ZUJF.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa.

Proceduralno.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovana podpredsednica, dal bi proceduralni predlog, da na koncu predstavitev vseh teh stališč povabite predstavnika Zakonodajno-pravne službe, da bi vsem poslancem predstavil stališče, ki ga je naredila naša, torej parlamentarna Zakonodajno-pravna služba, ker se bo lahko videlo, kaj Zakonodajno-pravna služba meni o našem predlogu. In tam bo evidentno in jasno, da gospa Barbara Žgajner Tavš žal zavaja slovensko javnost.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa za vaš proceduralni predlog.

Ker smo sredi predstavitev stališč poslanskih skupin, bomo kar nadaljevali, in sicer mag. Štefan Tisel bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

MAG. ŠTEFAN TISEL (PS SDS): Spoštovana podpredsednica Državnega zbora, spoštovane poslanke in poslanci. Vsem lep pozdrav!

V Slovenski demokratični stranki podpiramo prizadevanja poslancev stranke Nova Slovenija, ki so vložili predlog za spremembo Zakona o vojnih invalidih, ki bi omogočil pripadnikom Teritorialne obrambe in drugim osebam, ki so ob agresiji na Republiko Slovenijo leta 1991 ob opravljanju vojaških dolžnosti utrpeli nepopravljive zdravstvene posledice – rok za priznanje statusa vojaškega vojnega invalida osamosvojitvene vojne je namreč potekel 31. 12. 1997. Nekateri prizadeti zdravstvenih postopkov še niso zaključili do tega roka in niso mogli pravočasno vložiti zahteve za priznanje statusa vojaškega vojnega invalida in uveljavljati pravic, do katerih bi bili upravičeni. Pri tem gre tudi za svojce umrlih invalidov, ki so bili zdravstveno prizadeti ob agresiji na Slovenijo.

Zakonodajno-pravna služba je podala tehtne pomisleke in pripombe, da zakon ne more veljati za nazaj. Stranka Nova Slovenija je na seji Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide predlagala ustrezna amandmaja, tako da po pravni plati ni bilo več spornosti. Predlagana sprememba zakona o vojnih invalidih bi prizadetim omogočila, da z vložitvijo zahteve za pridobitev statusa vojaškega vojnega invalida najpozneje do 31. 12. 2015 uredijo status in pravice iz tega zakona. Res je, da je minilo že 22 let od agresije na Slovenijo, vendar moramo biti občutljivi in pravični tudi do tiste peščice ljudi, ki je žrtvovala zdravje in še ni uspela uveljaviti statusa. Gre za manjše število invalidov in nekaj svojcev po umrlih invalidih, ki finančno ne predstavljajo večjega bremena za državo. Bi pa poslanci s to odločitvijo pokazali veliko spoštovanja in zahvalo za vse tiste žrtve, ki so do zdaj ostale skrite oziroma niso mogle uveljaviti svojih pravic.

V Slovenski demokratični stranki obžalujemo, da so bili pobudniki spremembe zakona na odboru preglasovani, in upamo, da se bodo v bodoče pomanjkljivosti popravile. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

V imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov bo stališče predstavila dr. Andreja Črnak Meglič.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ (PS SD):
Hvala lepa, gospa podpredsednica. Kolegice in kolegi, lep pozdrav!

Zakon o vojnih invalidih je bil sprejet novembra 1995. Določil je dveletni rok, to je najkasneje do konca leta 1997, za vložitev zahteve za priznanje statusa pravic vojaškega invalida oziroma civilnega invalida vojne na podlagi okvare zdravja zaradi bolezni ali poslabšanja bolezni, dobljene ob vojaški agresiji na Republiko Slovenijo leta 1991. Po mnenju predlagateljev novele zakona, ki je pred nami, je bil ta rok prekratek, saj nekateri pripadniki Teritorialne obrambe niso uspeli pravočasno

pridobiti potrebne dokumentacije za vložitev zahteve. Menijo tudi, da so se nekatere bolezni ali njihovo poslabšanje pokazale šele po poteku tega dveletnega roka. Socialni demokrati verjamemo v iskrene namene predlagatelja zakona in verjamemo tudi, da vseh posledic vojne mogoče res ni bilo mogoče ugotoviti in ustrezno dokumentirati do konca leta 1997. Vendar pa je treba opraviti temeljit vsebinski razmislek, ali je po preteku 15 let od poteka roka za vložitev vlog za priznanje statusa vojnega invalida in kar 22 let po koncu vojaške agresije res mogoče z gotovostjo trditi, da so določene bolezni oziroma njihovo poslabšanje posledica vojaške agresije. Menimo, da je skorajda nemogoče z gotovostjo ugotoviti neposredno vzročno zvezo za nastanek in poslabšanje določene bolezni. In v tem nam pritrjujejo tudi mnogi medicinski strokovnjaki.

Predlog zakona nista podprla ne pristojna komisija Državnega sveta ne Odbor Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide. Tudi Vlada Republike Slovenije v svojem predlogu mnenja meni, da je vsebinsko vprašljivo, kako bi lahko po 22 letih od domnevnega nastanka vzroka okvare zdravja zaradi bolezni ali poslabšanja bolezni te osebe dokazale vzročno zvezo med vojaško agresijo na Republiko Slovenijo v letu 1991 in okvaro zdravja. V navedenem obdobju je namreč prišlo tudi do starostnih obolenj, obolenj in poškodb zaradi drugih in drugačnih udejstvanj, načina življenja in podobno.

Navkljub temu, da je predlagatelj odpravil nomotehnične nepravilnosti in neskladja z Ustavo, na katera je opozorila Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora, Socialni demokrati zaradi prej navedenih vsebinskih razlogov predlaganega zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vojnih invalidih ne bomo podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

V imenu Poslanske skupine Državljanke liste bo stališče predstavila gospa Kristina Valenčič.

KRISTINA VALENČIČ (PS DL): Kolegice in kolegi!

Kolegi in kolegice iz Nove Slovenije so v zakonodajni postopek vložili Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vojnih invalidih, s katerim predlagajo, da se določi nov rok, v katerem lahko pripadniki Teritorialne obrambe, ki so sodelovali v osamosvojitveni vojni za Slovenijo, vložijo zahtevo za pridobitev statusa vojaškega vojnega invalida. Republika Slovenija je leta 1995 sprejela Zakon o vojnih invalidih, ki je začel veljati v začetku leta 1996. Zakon določa dveletni rok za vložitev zahteve za priznanje statusa in pravic vojaškega invalida oziroma civilnega invalida vojne na podlagi okvare zdravja zaradi bolezni ali poslabšanja bolezni. Veljavni zakon opredeljuje, da je vojni

invalid oseba, ki je brez svoje krivde pridobila najmanj 20 % okvaro zdravja zaradi poškodbe ali bolezni ali poslabšanja bolezni, ki jo je imela že prej, za katero sicer ni mogoče zanesljivo ugotoviti, da so jo povzročile te okoliščine, vendar je mogoče sklepati, da so vojne razmere znatno vplivale, da se je pojavila. Upravičenci torej morajo dokazati vzročno zvezo med vojaško agresijo in okvaro zdravja, zato je zakon tudi določal razumni dveletni rok za uveljavljanje te pravice, saj je v nasprotnem primeru dokazovanje te vzročne zveze zelo oteženo, če ne celo nemogoče. Tako takratna kot sedanja vlada sta ocenili, da je bil ta rok iz vsebinskih razlogov utemeljeno določen. Tudi iz informacij in gradiv Zveze društev vojnih invalidov Slovenije ni zaslediti, da bi bil ta rok sporen oziroma neutemeljen. Ugotavljajo, da je zakonodaja, ki ureja zaščito in pravni status vojnih invalidov v Sloveniji, na dokaj visoki ravni razvitosti. Opozarjajo pa, da še vedno ni zadovoljivo urejanje o izvajanju pravice do zdravljenja vojnih invalidov v naravnih zdraviliščih oziroma ni zagotovljenega denarja za okrevanje v zdraviliščih, niso zadovoljivo urejene pravice in položaj vdov po padlih in pomrlih vojnih invalidih. Ni zagotovljeno posebno varstvo za starejše od 65 let, kot je na primer to urejeno v Avstriji in Nemčiji. Niti enega od teh problemov predlog zakona ne rešuje.

Zaradi vseh teh navedenih dejstev v Državljanski listi podpiramo mnenje matičnega odbora, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Gospod Jakob Presečnik bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

JAKOB PRESEČNIK (PS SLS): Hvala lepa za besedo, gospa podpredsednica. Kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke na odboru nismo podprli predloga sklepa Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki se glasi, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Predlagatelji so že na odboru vložili ustrezen amandma, ki je popravljaj prvotno besedilo zakona in s tem odpravili pomanjkljivosti, na katere je opozorila Zakonodajno-pravna služba. Zakon o vojnih invalidih je bil sprejet leta 1995 in bil večkrat popravljen, pa so še vedno ostali prizadeti posamezniki, ki si v kratkem roku niso uspeli urediti statusa vojnega invalida. Nekaterim upravičencem v dveletnem roku ni uspelo pravočasno vložiti zahteve za priznanje statusa, saj so postopki za ugotovitev upravičenosti trajali predolgo in bili zaključeni šele po poteku roka. Znano je tudi, da so se pogoji za priznanje invalidnosti večkrat spreminjali. Zato v Poslanski skupini SLS menimo, da si morajo pristojni vendarle vzeti čas in poiskati rešitev za

prizadete, pa čeprav po dobrih dveh desetletjih od vojne za Slovenijo. V individualni obravnavi od primera do primera, ker jih k sreči ni veliko, se lahko ugotovi, ali obstaja vzročna zveza med sodelovanjem v boju za Slovenijo in boleznijo, ki je pripeljala do invalidnosti.

Poslanci Poslanske skupine SLS smo podprli predlog zakona na odboru, saj smo prepričani, da se vsi prizadeti veterani slovenske osamosvojitve, ki si niso uspeli urediti statusa, zagotovo zaslužijo novo priložnost. V Poslanski skupini smo mnenja, da si veterani, ki so se borili v vojni za Slovenijo, vsekakor zaslužijo toliko pozornosti pristojnega ministrstva, da bi skupaj s predlagatelji pripravili rešitve v zakonu, ki bi bile sprejemljive tudi za Vlado, ki je dala sicer negativno mnenje k temu predlogu zakona. Slovenci smo imeli srečo in smo v takratnih trenutkih enotno stopili v bran domovini. Znani smo pravilno in hitro odreagirati, da je vojna za Slovenijo trajala kratek čas in da ni bilo še več žrtev. Nerešenih je ostalo nekaj deset primerov, prepričani smo, da ima ministrstvo vse podatke o tem. Tudi sami smo pred nekaj leti poskusili s pripravo podobnega zakona, pa smo že ob postavljenem poslanskem vprašanju dobili negativni odgovor in razlago, da ni mogoče za takrat približno 37 ljudi odpirati zakona, ki je že potekel. S tem predlogom zakona je bila odprta nova priložnost, da se poišče rešitev. S to razpravo in z glasovanjem na odboru proti sklepu, ki je bil sprejet, želimo ponovno opomniti pristojno ministrstvo, naj poišče pravično rešitev za vse, ki trpijo posledice vojne.

V Poslanski skupini SLS smo prepričani, da je za ljudi, ki so ostali prizadeti po vojni za Slovenijo, država dolžna poiskati ustrežno rešitev. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

V imenu Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije bo stališče skupine predstavil gospod Ivan Hršak.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, predsedujoča. Spoštovana sekretarka, spoštovane kolegice in kolegi!

Skupina poslancev iz Nove Slovenije je predlagala spremembo Zakona o vojnih invalidih. Po njej naj bi po že več let zaprtem oziroma končanem obdobju možnosti za vlaganje zahtevkov za priznanje pravic oziroma statusa invalida za pripadnike Teritorialne obrambe, ki so sodelovali v vojni za Slovenijo, rok za vložitev zahtevkov ponovno odprli, in sicer vse do konca leta 2015. Danes, po 22 letih, po 10-dnevni vojni za osamosvojitve naše države, bi bilo na podlagi tega predloga ponovno možno ugotavljanje razlogov za invalidnost zaradi telesne poškodbe oziroma druge okvare zdravja in uveljaviti status vojnega invalida ter vse pravice, izhajajoče iz tega statusa.

V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije se nismo odločili

za podporo tej noveli. Ne glede na to, da so pripadniki Teritorialne obrambe dali izjemen prispevek za svobodno in samostojno Slovenijo, kar seveda v naši poslanski skupini globoko spoštujemo, pa menimo, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Tudi če bi odmislili to, da je zakon neprimeren in neustrezen s pravno-sistemskega vidika, in če odmislimo še očitke retroaktivnosti, je za Poslansko skupino Demokratične stranke upokojencev Slovenije ključna težava pri tem zakonu vprašljivost dokazljivosti vzročne zveze med obolenjem, poškodbo ali vojnimi napori oziroma dogodki, ki naj bi povzročili nastanek okvare zdravja v tako dolgem, več kot dve desetletji trajajočem obdobju po agresiji. Vse preveč je namreč dandanes dejavnikov, ki v tem dolgem obdobju lahko na različne načine in bistveno vplivajo na naše življenje, zato je po naši oceni nemogoče ugotoviti vzročno zvezo med vojaško agresijo na Slovenijo v letu 1991 in okvaro zdravja, ki je vidna danes.

Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije podpira sklep matičnega delovnega telesa. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Nove Slovenije bo predstavil mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Kolegice in kolegi!

Nova Slovenija je imela pri pripravi tega zakona resnično iskrene namene, zato se zahvaljujem kolegom iz Socialnih demokratov, da so te namene opazili. Okrog tega zakona nismo ustvarjali nobenega kravala. Poskušali smo ta zakon peljati čim bolj nevidno ravno zaradi tega, da se ne bi razplamtela kakršna koli ideološka trenja ali drugi nepotrebni konflikti.

Na seji odbora, pa tudi danes so bili številni očitki, da zakon nomotehnično ni dodelan, da je protiušten in še druge stvari. To so enostavno nekorektni in zavajajoči podatki, še posebej, če veste, da je Nova Slovenija popravila vse tiste stvari, na katere je opozorila Zakonodajno-pravna služba in jih uskladila z zakonom. Torej, danes temu zakonu ne more nihče več očitati, da je nezakonit, da je protiušten, in ni enega razloga, zakaj bi glasovali proti. Tistim, ki ste mu očitali retroaktivnost, mi s tem zakonom ne posegamo za nazaj. Tisti, ki že imajo status vojnega invalida, ga ne bodo izgubili. S tem zakonom samo omogočamo, da novi ljudje pridobijo ta status. Torej, ne moremo govoriti o kakršni koli retroaktivnosti. Še bolj pa se mi zdi nesmiselni očitki, da je težko najti vzročno zvezo med slabim zdravstvenim stanjem danes in da je to posledica vojne leta 1991. S temi stvarmi se poslancem ni treba obremenjevati, ker če ti ljudje po zdravstveni poti, z zdravniškimi potrdili ne bodo mogli dokazati te vzročne zveze, potem do tega statusa sploh ne bodo upravičeni. Torej,

so vaši strahovi popolnoma odveč, ker, kot sem že rekel, ne bodo dobili ničesar na lepe oči, ampak zgolj in samo na podlagi zdravniških potrdil. Številni tisti, ki si statusa niso mogli urediti, ta potrdila že imajo iz 90. let, vendar je njihova odločba vedno zavrnjena, ker jim uradniki sporočijo, da je rok leta 1997 potekel.

Glede invalidnih organizacij. V Novi Sloveniji smo se dobili z njimi in vse invalidne organizacije so dejale, da je to korak v pravo smer, seveda pa bi bilo treba tudi druge pravice in dolžnosti urediti, niso pa temu zakonu nasprotovale ali kaj podobnega. Ob tej priložnosti se moram zahvaliti tudi kolegom iz SLS, SDS in tudi iz Socialnih demokratov za korektno razpravo. In že zdaj napovedujem, da če boste danes ta zakon zavrnili, ga bo Nova Slovenija ponovno vložila, ker vendar upamo, da se bo tudi po današnji razpravi našlo toliko razuma, da ne bomo gledali, kdo je predlagatelj, da ne bomo gledali na morebitne ideološke razlike, pač pa bomo to zadevo enostavno uredili in rešili zaradi ljudi, ki zaradi vojne leta 1991 še danes trpijo.

Seveda Nova Slovenija ne more podpreti tega sklepa, ki bo danes oziroma jutri na glasovanju, da je ta zakon neprimeren za nadaljnjo obravnavo. Ta zakon bi bil še kako primeren, ker bi omogočil, da bi morda tudi v razpravi še kakšno stvar dodelali in izboljšali.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. O predlogu sklepa bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali jutri v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda. Proceduralno?

Izvolite, gospod Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovana podpredsednica! Že na začetku razprave sem dal proceduralni predlog, da vendarle predstavnik Zakonodajno-pravne službe pride in predstavi to stališče. Želel bi samo vaše pojasnilo, ali boste mojemu proceduralnemu predlogu ustregli in bo predstavnik Zakonodajno-pravne službe prišel pojasnit to stališče ali ne.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Glede na to, da smo vsi vse materiale dobili na e-klop, mislim, da ni treba, da to ponovno razlagamo, tako da sem se odločila, da nadaljujemo s sejo.

Prehajamo na **7. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA SPREMEMB IN DOPOLNITVE POSLOVNIKA DRŽAVNEGA ZBORA, SKRAJŠANI POSTOPEK.**

Predlog sprememb in dopolnitve Poslovnika je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina sedmih poslank in poslancev,

s prvopodpisanim Rihardom Branisljem. Za dopolnilno obrazložitev predloga dajem besedo predstavniku predlagateljev Rihardu Branislju.

RIHARD BRANISELJ (PS DL): Hvala, podpredsednica. Spoštovana državna sekretarka, lep pozdrav še enkrat!

Državni zbor je 19. novembra 2009 sprejel Resolucijo o normativni dejavnosti, ki predlagateljem zakonov in Državnemu zboru nalaga določene aktivnosti, ki jih moramo izvesti pri pripravi predloga akta in v okviru zakonodajnega postopka. V tej resoluciji so zapisana načela kakovostne priprave predlogov predpisov. Resolucija določa, da mora predlagatelj s pripravo in sprejetjem predpisov ob sodelovanju strokovne in druge zainteresirane javnosti zagotavljati jasnost, preglednost in določnost predpisov, uveljavljati državljansko participacijo in izvajati presojo posledic teh predpisov. Resolucija o normativni dejavnosti je akt, ki je usmerjen v višjo stopnjo kvalitete zakonodaje. Nekatere zahteve iz te resolucije, zlasti tiste, ki se nanašajo na presojo učinkov predpisa in na sodelovanje javnosti v procesu priprave, je vlada vgradila že v svoj poslovnik, tako da te zahteve, ko gre za vladno proceduro že obstajajo. Vendar v praksi še vedno pogosto prihaja do kršitev, zato je Zavod Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij pripravil števec, s katerim meri, kako pogosto prihaja do kršitev določil resolucije v zvezi s posvetovanjem z javnostjo. Prva analiza štetja kršitev Resolucije o normativni dejavnosti je bila objavljena 13.6.2012 in je pokazala, da je bilo samo približno 15 % predlogov predpisov skladnih z določili resolucije, v nadaljevanju pa se rezultat ni bistveno spreminjal. Aktualni vladi ta trenutek števec kaže kar 154 kršitev te resolucije. Zelo je pomembno, da določila resolucije, ki določa, da mora predlog zakona vključevati tudi presojo posledic na posameznih področjih in navedbe glede sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona, prenesemo v Poslovnik Državnega zbora. To prinaša nov tretji odstavek 115. člena Poslovnika, ki našteva in pojasnjuje elemente, ki jih mora vključevati predlog zakona, še posebej njegov uvod. Tako bo morala vlada ob vložitvi predloga zakona predložiti tudi presojo administrativnih posledic, posledic na okolje, gospodarstvo, socialo, presojo posledic glede na dokumente razvojnega načrtovanja ter drugih posledic, ki jih bo imelo sprejetje zakona. Dolžnost predložiti posledice se nanaša samo na vlado, hkrati pa se ji nalaga, da prikaže tudi sodelovanje javnosti pri pripravi predloga zakona, izjema je predvidena le za predloge zakonov, ki se sprejemajo po nujnem postopku.

Gre za relativno majhno spremembo Poslovnika, ki pa bo poslankam in poslancem olajšala odločanje, ker se bodo lahko seznanili s posledicami na posameznih področjih in na ta način sprejemali odločitve na podlagi

verodostojnih informacij, ne pa intuitivno. In druga stvar, ki je zelo pomembna za kvaliteto zakonodaje, je sodelovanje javnosti. Prav je, da smo obveščeni o tem, s kom vse je vlada sodelovala in se konzultirala v procesu priprave in sprejemanja predloga zakona. S kom se je usklajevala, ali je predlog uskladila, v katerih točkah je ostalo neusklajeno – to so izjemno dragocene informacije za poslanke in poslance, ki o tem konkretnem predlogu odločajo. Tudi na ta način je odločanje lažje.

Gre torej za postavitev nekega elementarnega standarda kvalitete zakonodaje, ki je uveljavljen tudi v vseh modelih v evropskih državah. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa tudi vam.

Predlog sprememb in dopolnitve Poslovnika je obravnavala Komisija za poslovnik kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila pa vabim predsednika komisije gospoda Franca Pukšiča, da predstavi poročilo.

FRANC PUKŠIČ (PS SLS): Hvala lepa, podpredsednica. Kolegice in kolegi!

Komisija za poslovnik je na 7. seji, 11. 9. 2013, kot matično delovno telo obravnavala Predlog spremembe in dopolnitve Poslovnika Državnega zbora, ki ga je v Državni zbor v obravnavo po skrajšanem postopku predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Rihardom Branisljem. Komisijo je takrat vodil moj podpredsednik in uspešno zaključil to delo. V komisiji so opravili obravnavo predloga na podlagi 170. člena Poslovnika Državnega zbora, ki določa, da se sprejemajo spremembe in dopolnitve poslovnika smiselno v postopku, ki ga določa poslovnik za sprejem zakona. Kolegij predsednika Državnega zbora je 15. 7. 2013 sprejel odločitev, da se predlog novele obravnava po skrajšanem postopku.

Člani komisije so kot gradivo za sejo imeli na voljo poleg samega predloga še mnenje Zakonodajno-pravne službe in mnenje Vlade. Poleg tega so v zakonitem roku prejeli tudi amandma Poslanske skupine Državljske liste, ki ga je modificirala 10. septembra 2014. Naj mi bo ob tem tudi dovoljeno, da omenim, da je Komisija za poslovnik ob pomoči služb pripravila teze predmetnega predloga novele po tem, ko je ugotovila, da rešitve Resolucije o normativni dejavnosti niso bile ustrezno pokrite v našem poslovniku. Tako pripravljeno besedilo je nato kot upravičeni predlagatelj povzela skupina poslancev in ga vložila v postopek spreminjanja. V dopolnilni obrazložitvi predlagateljev ki jo je podal poslanec Rihard Braniselj, se je predstavnik Zakonodajno-pravne službe opredelil do vložjenih amandmajev Poslanske skupine Državljske liste. Pri tem se je dotaknil z amandmajem predlagane dodatne vsebine tretjega odstavka 115. člena. Gre za obvezno sestavo uvoda predloga zakona, v katerem bi

predlagatelj navedel tudi druge posledice, ki jih bo imelo sprejetje zakona. Kot prvo je vodja službe Božo Sterle opozoril na neprimernost dikcije, pa čeprav je ta vključena že v sedanje besedilo poslovnika, saj sprejetje zakona nima nobenih posledic, razen mogoče dolžnost objave. Nato je razpravljaj še o, kot bi lahko izhajalo iz celotne spremembe 115. člena Poslovnika, napačnem lociranju te rešitve znotraj tretjega odstavka 115. člena Poslovnika. Opozoril je, da bi zapis te obveze v novi deveti alineji pomenil, da mora vsak predlagatelj navesti te druge posledice. To je bilo glede na prvi stavek četrtega odstavka in namen novele neprimerno. V nadaljevanju je opozoril, da bi morala biti ta obveza izpuščena tudi za primere predlogov zakona, za katere vlada predlaga sprejem po nujnem postopku. Zato je v razmislek komisiji ponudil možnost, da bi v amandmaju poslanske skupine predlagano vsebino devete alineje tretjega odstavka 115. člena Poslovnika predstavili v šesto alinejo, in sicer kot njeno zadnjo podalinejo z manjšim redakcijskim popravkom besedila. Po dopolnilni obrazložitvi predstavnice Vlade, državne sekretarke mag. Renate Zatlje, ki je izrazila tudi podporo predlogu novele amandmaja in pripombi Zakonodajno-pravne službe, smo v komisiji opravili kratko razpravo oziroma so opravili kratko razpravo, v kateri so podprli predlagane popravke amandmaje, kot jih je predlagala Zakonodajno-pravna služba. S predlaganim amandmajem in njegovim možnim popravkom se je strinjal tudi predstavnik predlagatelja predloga novele.

Soglasno sprejetje našega amandmaja na amandma Poslanske skupine Državlanske liste in nato še samega amandmaja poslanske skupine ter na koncu sprejem vseh členov je pripeljalo do tega, da smo z zahtevano dvotretjinsko večino navzočih članov komisije oblikovali dopolnilno besedilo Predloga spremembe in dopolnitve Poslovnika Državnega zbora, ki je predmet današnje plenarne seje. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade, to je mag. Renata Zatlje, državna sekretarka na Ministrstvu za notranje zadeve.

MAG. RENATA ZATLJE: Hvala, predsedujoča. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Vlada Republike Slovenije podpira Predlog sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega zbora, ki ga je v Državni zbor v obravnavo vložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Rihardom Branisljem, in predlaga, da ga Državni zbor sprejme. Resolucija o normativni dejavnosti, ki jo je Vlada pripravila v letu 2009 in jo je sprejel tudi Državni zbor, zavezuje tako vlado kot tudi Državni zbor, da izvedeta ustrezno

implementacijo minimalnih standardov, ki predstavljajo orodje za sprejemanje kvalitetnejših predpisov. Poleg nomotehnične so pomembni tudi procesni vidiki sprejemanja predpisov. Spremembe 115. člena zavezujejo vlado k še bolj doslednemu upoštevanju lastnega poslovnika, predvsem pa zavezujejo k temu, da se pripravlja ustrezna podlaga presoje učinkov, predpisov na ključne deležnike in seveda ostale, na katere lahko predpis vpliva. Predvsem je pomembno, da ta sprememba zavezuje vlado k temu, da vzpostavi partnerski odnos z javnostjo, predvsem pa s tistimi, ki pomembno lahko prispevajo k boljši pripravi predpisov in k temu, da v nadaljevanju v Državnem zboru sprejemamo ustrežnejše odločitve. Vlada je pristojnim resorjem pripravila tudi posebna priporočila, kako naj postopajo, da bodo upoštevali standarde in tako pripravili kvalitetnejše predpise, ki jih posredujejo v Državni zbor. V samem zakonodajnem ciklu pa bi bilo treba posebno pozornost nameniti tudi sistematični presoji učinkov že sprejetih predpisov, to pomeni tako imenovano evalvacijo, preverjanja, ali so bili zastavljeni cilji dejansko doseženi. V tem delu pričakujemo, da bomo tudi na vladni ravni opravili še dodatni napor, da se bo ta sistematični pristop tudi v praksi izvajal.

Kot rečeno, Vlada podpira spremembe in predlaga, da jih Državni zbor sprejme. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin in kot prva bo stališče predstavila Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, v njenem imenu gospod Tomaž Liseč.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Podpredsednica, hvala za besedo. Predstavnica Vlade, kolegice in kolegi!

Komisija za poslovnik se je v tem mandatu že kar na nekaj svojih sejah ukvarjala s predlogi in pripombami glede Poslovnika Državnega zbora, vse v želji, da bi bilo delovanje ne samo nas poslancev, pač pa tudi vseh ostalih, ki se jih ta poslovnik dotika, predvsem strokovnega osebja Državnega zbora, vlade, zainteresirane javnosti in verjetno še koga, čim bolj učinkovito, jasno in določno. Plod teh razprav je tudi Predlog spremembe in dopolnitve Poslovnika Državnega zbora, ki je danes pred nami. Gre za minimalne spremembe Poslovnika, ki jim v Poslanski skupini SDS ne bomo nasprotovali, saj menimo, da so koristne za lažje delovanje predvsem vsakokratne vlade, predvsem v časih, ko razmere zahtevajo več sprejemanja zakonov po nujnih postopkih.

Zato smo tudi že poslanci SDS na seji komisije glasovali za predlagani amandma in tudi za celotno besedilo sprememb Poslovnika. Tako bomo poslanci SDS storili tudi danes, saj sprememba vnaša rešitve iz Resolucije o normativni dejavnosti, ki se nanaša na področje dela Državnega zbora. To pomeni, da se

strinjamo z rešitvami, ki širijo krog obveznih sestavin, ki jih mora predlagatelj, predvsem vlada, vključiti v predloženi predlog zakona. Naša želja pa je, da se ob ustreznih prilikah poslovnik naredi še bolj življenjski in določen, brez političnega preigravanja, ki paše ali ne paše obstoječi koaliciji ali opoziciji. Zato takrat, kot tudi sedaj, pričakujemo ustrezno podporo strokovnih služb Državnega zbora, predvsem Zakonodajno-pravne službe, ki je tokrat odigrala pomembno vlogo, da je sprememba Poslovnika jasna in dosledna. Hvala.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil gospod Branko Smodiš.

BRANKO SMODIŠ (PS SD): Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovani vsi prisotni, dober dan!

V Poslanski skupini Socialnih demokratov podpiramo predlagano spremembo Poslovnika Državnega zbora. V Resoluciji o normativni dejavnosti, ki jo je na predlog Vlade sprejel Državni zbor novembra 2009, so jasno zastavljeni cilji: krepitev pravne države, zagotavljanje pravne varnosti, varovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, spoštovanje načela delitve oblasti na državni ravni in v razmerju do lokalne samouprave ter Evropske unije, dosledno spoštovanje hierarhijskih pravnih aktov, zagotavljanje jasnosti, preglednosti, kakovosti in določnosti predpisov, uveljavljanje državljanske participacije, izvajanje presoje posledic predpisov, upoštevanje prizadevanj Evropske unije in Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj za pripravo boljših predpisov. Poglavitni cilj, h kateremu strmi resolucija, je zagotoviti čim večjo legitimnost sprejetega predpisa tudi s sodelovanjem strokovne in druge javnosti v postopku njegovega sprejemanja in kasnejšega izvajanja. Ob tem je treba opozoriti, da se v Državnem zboru še vedno sprejema ogromno zakonodaje po nujnem postopku. Zakonodaja je v veliki večini nedomišljena, kar nam kaže tudi veliko število novel zakonov. S tem pripravljavec zakonov kaže na to, da ne upošteva resolucije o normativni dejavnosti, predvsem ne v delu, ki govori o presoji posledic predpisov, predvsem finančnih. V Poslanski skupini Socialnih demokratov zato pozivamo, da naj vlada kot predlagatelj zakonov pri nujnih postopkih stori vse, kar je možno storiti, da je zakon pripravljen v skladu z določili Resolucije o normativni dejavnosti, torej predvidi neke posledice sprejema zakona in njegove vplive ter to tudi navede. Prav tako naj navede, ali se je v kratkem času uspela posvetovati tudi z zainteresirano oziroma strokovno javnostjo, ker to nenazadnje terjata tudi Komisija za preprečevanje korupcije. V tistih primerih, ko predlog zakona pripravljajo ali pomagajo

pripravljati zunanji strokovnjaki, pa naj se navede njihova imena. Če pa pri pripravi zakona posvetovanja s komer koli ni bilo, pa se to prav tako navede.

Ampak kot rečeno, v Poslanski skupini Socialnih demokratov prelagane spremembe Poslovnika pozdravljamo in jih bomo tudi podprli. Hvala.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Gospod Franc Pukšič pa bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

FRANC PUKŠIČ (PS SLS): Še enkrat lep pozdrav!

Poslovnik Državnega zbora je temeljni organizacijski in procesni predpis za tekoče delo Državnega zbora, kjer ga pri svojem delu uporabljajo poslanci, strokovne službe in seveda tudi vlada oziroma vsi ostali kvalificirani predlagatelji zakonov. Predlagane spremembe Poslovnika pomenijo uskladitev njegovih določb z Resolucijo o normativni dejavnosti in drugih predpisih na področju zunanje politike. Čeprav gre za majhne spremembe, naj bi te imele pomemben vpliv na kvaliteto vloženih in sprejetih predpisov, kar je že bilo danes nekajkrat tukaj omenjeno. S spremembo 115. člena Poslovnika se predlaga določitev specifičnega obsega elementov, ki jih mora vključevati predlog zakona o ratifikaciji mednarodne pogodbe, posega pa tudi v nabor elementov, ki jih mora vsebovati predlog zakona. Natančneje se namreč določa, da mora biti v uvodu predloga zakona natančno navedena presoja posledic in posamezna področja, administrativne posledice, posledice na okolje, prostor in varstvene vidike, posledice na gospodarstvu, socialna področja, dokumente, razvojne načrte in druga področja. V nekaterih parlamentih imajo za to celo posebna delovna telesa. Slednje bo veljalo v primeru, ko bo predlagatelj zakona vlada, medtem ko za ostale kvalificirane predlagatelje, poslance, Državni svet in najmanj pet tisoč volivcev, to ne bo potrebno. V Poslovnik se dodaja tudi nov 115.a člen, ki daje predsedniku Državnega zbora pristojnost poziva, da v primeru nezadostne sestave, določene s Poslovnikom, pozove predlagatelja, da predlog zakona dopolni. Če slednji tega ne stori, se šteje, da predlog zakona ni bil vložen. Omenjene spremembe naj bi po mnenju predlagateljev in našem mnenju izboljšale kakovost novih predpisov teh poenostavile zakonodajno urejanje, zato jih bomo v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke tudi podprli.

Z veseljem, ker sem že pri besedi, lahko povem, da smo v zadnjem času počistili na stotine predlogov, ki so bili dani za spremembe poslovnika, celo predlagateljev, ki več ne obstajajo, tako da sedaj je na tem področju popolnoma čisto in kakršne koli

spremembe oziroma predloge za spremembe bomo lahko aktualizirali in jih tudi sproti hitro obravnavali. Za moje pojme je pa seveda nesprejemljivo, da se vložijo neke spremembe in ostajajo več kot deset let v predalu. Torej, te spremembe o dopolnitvi Poslovnika Slovenska ljudska stranka podpira.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Gospa Marjana Kotnik Poropat bo predstavila stališče poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije, izvolite.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS):
Gospa podpredsednica, spoštovane in spoštovani.

V Poslanski skupini DeSUS bomo Predlog sprememb Poslovnika Državnega zbora podprli. Dejansko ne gre za bistvene vsebinske posege v Poslovnik, kar se tiče našega dela in sprejemanja zakonodaje. Načeloma bi morali vsi predlagatelji zakonov že postopati na način, kot je opredeljen v noveli in v besedilo predloga zakona vključiti tudi presojo posledic zakona na določena področja ter prikaz sodelovanja javnosti pri oblikovanju besedila. Vse to že vključuje Resolucija o normativni dejavnosti, ki je bila sprejeta pred slabimi štirimi leti. Žal pa se ta resolucija ni spoštovala. S spremembami in dopolnitvami vnašamo v Poslovnik tudi elemente iz te resolucije. Seveda ne gre pričakovati, da bo vsak predlagatelj zakona v besedilo zakona vključil vse potrebno. Tukaj mislim predvsem na volivke in volivce, ki imajo možnost vlagati zakone. Slednji nimajo strokovnega aparata, kot ga ima vlada, zato je ta dolžnost naložena vladi, kar je seveda povsem utemeljeno.

Dosledni zapis sestavin predloga zakona bo zagotovo olajšal delo vsem poslankam in poslancem, saj bomo o posameznih predlaganih rešitvah imeli tako celovite informacije že v osnovnem aktu. Zagotovo pa bo olajšano delo tudi predsedniku Državnega zbora, ki je tisti, ki prvi ocenjuje popolnost vloženega predloga, ne po vsebinskem smislu, temveč z vključitvijo vseh potrebnih sestavin. Dopolnjen predlog novele upošteva tudi skrajne primere, in sicer ko gre za sprejem zakonov po nujnem postopku, ko je treba neko rešitev na hitro ovrednotiti in jo sprejeti. V takšnih primerih ne bi bilo upravičeno zahtevati od vlade, da strogo sledi vsem elementom besedila predloga.

V Poslanski skupini DeSUS podpiramo tudi rešitve, ki se nanašajo na zakone o ratifikaciji mednarodnih pogodb, saj precizneje, kot je to opredeljeno v že veljavni zakonodaji, določajo, kaj mora takšen predlog vsebovati. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

V imenu Poslanske skupine Nove Slovenije bo stališče predstavil mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Spoštovane in spoštovani!

Poslovnik Državnega zbora, ki je bil sprejet pred 11 leti, danes očitno doživlja že četrto spremembo. Poslovnik pogosto poslanci poimenujemo mala ustava in dobro bi bilo, da se ga kot male ustave tudi držimo. Vladavino prava ogrožajo nejasne in težko razumljive določbe. Pri razvoju našega pravnega sistema si je treba zato nenehno prizadevati za sprejemanje jasnih in preprostih predpisov, hkrati pa je treba zakonske in druge določbe nenehno tudi preverjati, da bi ugotovili, ali so ustrezne in da se preprečijo težnje po čezmernem pravnem urejanju, kar se nam tudi velikokrat dogaja.

Kakovost demokracije merimo glede na obseg in obliko sodelovanja v procesih sprejemanja odločitve in glede na učinkovitost nadzora in uravnoteženost med posameznimi dejavniki odločanja. Demokracija, ki živi, je odvisna od sodelovanja državljanov v javnih razpravah in pri sprejemanju političnih odločitev. Predlagane spremembe Poslovnika, ki so danes pred nami, olajšujejo delo na nekaterih področjih in nekaterim kvalificiranim predlagateljem, zato bomo te spremembe v Novi Sloveniji podprli.

Morda še zaključna misel. Če bi vsi ravnali tako, da bi dobre stvari podpirali ne glede na predlagateljstvo, bi bil marsikateri problem v slovenskem političnem prostoru manjši, kot je. Mi, kot vidite, ne gledamo na politično predlagateljstvo, ampak na predlog kot takšen. In želel bi si, da bi vladna koalicija tudi podobno ravnala v prihodnje.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

V imenu Poslanske skupine Pozitivne Slovenije bo stališče predstavil gospod Peter Vilfan.

PETER VILFAN (PS PS): Hvala za besedo. Lep pozdrav podpredsednici, predstavnici Vlade in pa vsem kolegicam in kolegom!

V Poslanski skupini Pozitivne Slovenije bomo Predlog spremembe in dopolnitve Poslovnika Državnega zbora podprli, saj gre za uskladitev z rešitvami navedenimi v Resoluciji o normativni dejavnosti. Hvala.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Amandmaji k dopolnjenemu predlogu Poslovnika niso bili vloženi. Odločanje o Predlogu sprememb in dopolnitvah Poslovnika bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora opravili jutri v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 22. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO AKTA O ODREDITVI PARLAMENTARNE PREISKAVE ZA UGOTOVITEV POLITIČNE ODGOVORNOSTI NOSILCEV JAVNIH FUNKCIJ, KI SO SODELOVALI PRI PRODAJI PODJETJA SISTEMSKA TEHNIKA PODJETJU VIATOR & VEKTOR IN PRI NADALJNJIH AKTIVNOSTIH, KI SO SE ZAKLJUČILE S PODPISOM PISMA O NAMERI ZA DOBAVO PEHOTNIH BOJNIH OKLEPNIH VOZIL – SREDNJIH OKLEPNIH KOLESNIH VOZIL 8X8 MED MORS IN SISTEMSKO TEHNIKO, 20. 8. 2004, IN SICER ZARADI SUMA, DA JE ŠLO ZA POLITIČNO DOGOVORJEN, NEGOSPODAREN POSEL, KI GA SPREMLJA TUDI SUM KLIENTELIZMA IN KORUPCIJE, SAJ NJEGOV NAMEN NI BIL ZAŠČITA INTERESOV DRŽAVE TER DOSEGANJE NAJNIŽJE CENE PRI DOBAVI OSEMKOLESNIKOV, PAČ PA ZAGOTOVITEV VEČ STO MILIJONOV EVROV VREDNEGA POSLA Z OSEMKOLESNIKI POSAMEZNIKOM, KI SO BILI POVEZANI S TAKRAT VLADAJOČO STRANKO, IN TO BREZ RAZPISA, BREZ PREVERBE CENE IN BREZ PREDHODNE PREVERBE KONKURENČNIH PONUDB IN IZDELKOV (V NADALJEVANJU: "PARLAMENTARNA PREISKAVA KRPAN"), EPA 1415-VI.

Zahtevo za uvedbo parlamentarne preiskave je na podlagi 93. člena Ustave Republike Slovenije Državnemu zboru predložila skupina 31 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom.

Besedo pa dajem predstavniku predlagateljev gospodu Zvonku Černaču za dopolnilo obrazložitvev.

ZVONKO ČERNAČ (PS SDS): Spoštovani vsi prisotni!

V imenu skupine 31 poslank in poslancev želim na kratko predstaviti zahtevo za odreditev parlamentarne preiskave, tako kot je bilo že povedano, za ugotovitev politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij, ki so sodelovali pri prodaji podjetja Sistemaska tehnika podjetju Viator & Vektor in pri nadaljnjih aktivnostih, ki so se zaključile s podpisom pisma o nameri za dobavo pehotnih bojnih oklepnih vozil 8x8 med Ministrstvom za obrambo Republike Slovenije in Sistemsko tehniko, 20. avgusta 2004, in sicer zaradi suma, da je šlo za politično dogovorjen negospodaren posel, ki ga je spremljal tudi sum klientelizma in korupcije, saj njegov namen ni bil zaščita interesov države ter doseganje najnižje cene pri dobavi osemkolesnikov, pač pa zagotovitev več sto milijonov evrov vrednega posla z osemkolesniki posameznikom, ki so bili povezani s takrat vladajočo stranko, in sicer na način, da se je ta posel odvijal brez razpisa, brez preverbe cene in brez predhodne preverbe konkurenčnih ponudb in izdelkov. V nadaljevanju je predsedujoča dejala, da lahko skrajšano to komisijo

imenujemo Krpan, lahko jo imenujemo tudi Sistemaska tehnika, lahko pa jo imenujemo tudi Sistemaska korupcija, kajti lovke tega posla segajo še v današnje čase. Posamezni akterji, ki so bili aktivni takrat pri tej tako imenovani sistemski korupciji, pri plenjenju državnega premoženja za privatne žepe iz žepov davkopllačevalcev, delujejo še danes, delujejo v podobnih postopkih, nikomur od njih se do danes ni nič zgodilo. Proti nekaterim so bili sicer sproženi postopki, vendar glejte, čudežno so se končali z zastaranjem ali s tem, da je tožilec ali tožilka ugotovila, da ni elementov za sume kaznivih dejanj, ob tem da so bila na mizi oškodovanja javnih sredstev v višinah, ki ne govorijo o enem, desetih, stotih, nekaj tisoč evrih, pač pa o oškodovanih, ki govorijo o več milijonih oziroma o več deset ali sto milijonih evrov.

Torej, namen te parlamentarne preiskave, ki bo gotovo po tistem, ko bo odrejena, dobil širše razsežnosti, je ugotoviti, ali je bil glavni namen takratne prodaje državnega podjetja Sistemaska tehnika s strani takratne vlade omogočiti pridobitev več stotomilijonskega posla z osemkolesniki podjetju Viator & Vektor, ki ga je takrat kapitalsko obvladoval Zdenko Pavček, pripadnik takrat vladajoče stranke, in to brez razpisa in brez preverbe, center kvalitete. Nadalje je namen ugotoviti, zakaj pri vrednotenju tega državnega podjetja Sistemaska tehnike niso bila upoštevana znana dejstva o tem, da se podjetje kupuje zato, da bi preko licence za osemkolesnike, ki bi jo pridobilo od avstrijskega podjetja Steyr, brez razpisa in brez preverbe cen pridobilo več stotomilijonski posel za osemkolesnike. Nadalje je namen ugotoviti, zakaj za dobavo osemkolesnikov ni bilo objavljen javni razpis, pač pa je v času tedanje Ropove vlade obrambni minister Grizold brez preverbe cen podpisal pismo o nameri s Sistemsko tehniko o dobavi osemkolesnikov. Nadalje je namen ugotoviti, ali je mednarodni tender za nabavo osemkolesnih vozil, ki ga je objavilo Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije v času prve Janševe vlade, preprečil namere Zdenku Pavčku po pridobitvi več stotomilijonskega posla brez javnega razpisa, saj je bila ponudba Patrie oziroma Rotisa za približno 50 milijonov evrov nižja od ponudbe Sistemaska tehnike. Nadalje je namen te preiskave ugotoviti, ali je Sistemaska tehnika v trenutku, ko jo je Ropova vlada prodala Zdenku Pavčku, imela sklenjene pogodbe z državo oziroma MORS za dobavo pehotnih vozil 6x6 in v kakšni vrednosti. Namen je tudi ugotoviti, zakaj Ropova vlada deleža v Sistemski tehniki ni prodala neposredno avstrijskemu Steyrju, pač pa ga je prodala Zdenku Pavčku, kasneje pa je le-ta prodal manjši delež, 29 %, avstrijskemu Steyrju in zanj prejel več, kot je plačal za 80 % delež državi. Predvsem pa je s tem pridobil licenco za vozila 8x8, ki bi mu brez razpisa na podlagi pisma o nameri, ki ga je podpisal takratni obrambni minister s podjetjem Viator &

Vektor, omogočila več stotilijonski posel z državo. In nenazadnje je namen ugotoviti, ali so bile v ozadju tega posla strankarske povezave takrat vladajoče stranke. Zdenko Pavček je bil v tistem obdobju nekje kandidat za Mestni svet Mestne občine Ljubljana na listi takrat vladajoče politične stranke v državi, okrog njega so bili na visokih položajih, tako v podjetju Viator & Vektor kot v podjetjih, ki jih je to podjetje obvladovalo samo ali v solastništvu z drugimi, imena predstavnikov takrat vladajoče politične opcije. Tako na primer je bila nekdanja županja te politične opcije Vika Potočnik članica nadzornega sveta podjetja Viator & Vektor, tam je sedela tudi Tatjana Fin, ki se zdaj pojavlja kot uspešna generalna direktorica podjetja Trimo, ki je bilo malo manj uspešno solastnik Probanke oziroma Factor banke, katere zapitek bomo plačevali vsi davkoplačevalci. V teh povezavah se znajde tudi nekdanji poslanec Socialnih demokratov in podžupan pri Viki Potočnik Anton Colarič, ki je kasneje postal direktor Veletržnice, podjetja, ki sta ga skupaj obvladovala Viator & Vektor in Mestna občina Ljubljana. Najdemo v teh shemah sedanjeno ženo nekdanjega poslanca Socialnih demokratov in generalnega sekretarja Pahorjeve vlade Milana M. Cvikla, ki je na Viator & Vektorju skrbela za piarovske posle in tako naprej. Seznam bi bil resnično dolg – ne bi bilo dovolj 15 minut, ki jih imam na voljo, verjetno tudi 15 ur ne, da bi lahko našli celotno interesno sfero predstavnikov leve politične provenience, ki so tako ali drugače skrbeli za interesne sfere podjetij skupine Viator & Vektor in tistih, ki bi morali skrbeti za javni interes, pa so zasledovali nek drug interes. V teh shemah najdemo tudi ime Samo Lozej, ki je po novem med ustanovnimi člani Pozitivne Slovenije in ki je pri županu Jankoviču zadolžen za energetiko, pred kratkim je bil imenovan za prvega nadzornika Soda, v okviru katerega poteka upravljanje z vsem državnim premoženjem in tudi kadrovanje, ki smo mu priča v zadnjih tednih in mesecih, neustrezno kadrovanje, politično kadrovanje, katerega glavni namen ni učinkovitejše in boljše upravljanje državnega premoženja, pač pa izključno interesna delitev plena. Mogoče je bila referenca za to imenovanje tudi njegova vloga pri nakupu SIB Banke, saj mediji poročajo, da je takrat kot vodja kabineta takratne županje Vike Potočnik parafiral pogodbo o nakupu SIB Banke, ki jo je Mestna občina Ljubljana preko Energetike preplačala, davkoplačevalci pa so pokrivali izgube. V tej zgodbi so nekateri mastno zaslužili, med njimi tudi Igor Jurij Pogačar, to je tisti Pogačar, s katerim je Katarina Kresal sklenila pogodbo o najemu stavbe za NPU, ki je bila kasneje označena kot sporna oziroma koruptivna, zaradi česar je Katarina Kresal kot takratna ministrica tudi odstopila. In nekaj podobnega se danes dogaja s Probanko, s Factor banko, s še številnimi drugimi zgodbami in rabotami, ki govorijo na nek način o vladavini sistemske korupcije in klientelizma v obdobju

Jankovičeve, pardon v obdobju vlade Alenke Bratušek.

Torej, skupna značilnost vseh teh zgodb in vseh teh imen, na nek način posvečenih imen, je, da se nikomur v teh zgodbah ni nič zgodilo. Zaradi tega je eden izmed namenov te preiskovalne komisije, da se ugotovi politična odgovornost takratnih nosilcev javnih funkcij, namen je tudi ugotoviti, ali se je zaradi kasnejše odločitve Janševe vlade, ko je za nabavo osemkolesnikov Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije objavilo mednarodni tender, na katerem ni bila izbrana ponudba Sistemske tehnike, pač pa konkurenčna ponudba finske Patrie, s tem pa je Viator & Vektorju oziroma Zdenku Pavčku padel v vodo več 100 milijonski posel, sprožila politična gonja zoper posel s Patrio, predvsem pa proti takratnemu predsedniku Vlade gospodu Janezu Janši, in to kljub temu, da je bila ponudba Patrie mnogo boljša kot ponudba Sistemske tehnike. In namen nenazadnje je ugotoviti, za koliko bi bil oškodovan državni proračun, če realizacije pisma o nameri o dobavi osemkolesnikov preko Sistemske tehnike, ki ga je podpisal minister v Ropovi vladi in katero realizacijo je preprečila Janševa vlada s tem, ko je bil objavljen mednarodni tender za dobavo osemkolesnikov – torej, koliko bi bil oškodovan državni proračun, če do preprečitve realizacije tega pisma o nameri s strani prve Janševe vlade ne bi prišlo. V obdobju pred prvo Janševno vlado, predvsem v obdobju vlad, ki jih je vodila takratna stranka LDS, so se prodaje državnega premoženja dogajale velikokrat netransparentno, mimo oči javnosti, mnogokrat niso bili zasledovani cilji, ki jih zasleduje vsak dober gospodar oziroma lastnik. Večinoma so prevladovali strankarski interesi iz tega obdobja lastninjenja izhajajo tudi največji tajkunski prevzemi, ki jih ni več mogla preprečiti prva Janševa vlada. Večinoma so se ti prevzemi končali tako, da so predstavniki politične elite, ki je bila povezana s takrat vladajočo opcijo, ob podpori največjih državnih, pa tudi privatnih bank, katerih zapitek bomo plačevali očitno še nekaj časa davkoplačevalci, pokupili državne deleže in jih prodali naprej za bistveno višjo vrednost ali pa breme odplačila preko nevrčila najetih kreditov in preko sanacije bank z denarjem ljudi, davkoplačevalcev, tistih, ki so pač prisiljeni plačevati take ali drugačne davke, ki jih je v času te vlade vsak dan več, prenesli na državo.

Mimogrede, danes lahko rečem srečno Slovenija! Danes je Slovenija srečna, kajti vlada Alenke Bratušek nas danes, vsaj kolikor sem sledil medijem, ni osrečila z nobenim novim davkom, tako da lahko rečem, da je danes s tega vidika resnično srečen dan. Malo manj srečen bo že jutri in v nadaljnjih dneh. Torej, zalomilo se je pri tem samo tistim, ki jih je gospodarska kriza presenetila v času, ko niso uspeli do konca zapreti teh finančnih transakcij, ali tistim, ki so se oddaljili od te politične

provenience, ki je te rabote podpirala. To so dejstva, preverljiva dejstva. In ne samo danes naša generacija, še vrsto let bodo generacije za nami, mladi, ki so zaradi teh rabot oropani njihove prihodnosti – mimogrede, koliko delovnih mest bo izgubljenih zaradi tega, ker bo država dve zasebni banki reševala najmanj s pol milijardami, realno pa z milijardo evrov? Koliko delovnih mest ob tem, da je bila tukaj pred kakšnim mesecem ali dvema silna razprava o tem, kako je bila vlada Alenke Bratušek uspešna, da si je izpogajala 10 milijonov evrov za zaposlovanje mladih iz Evropskega socialnega sklada v tej finančni perspektivi? Koliko je teh delovnih mest in koliko mladih je oropanih prihodnosti zaradi tega, ker se v preteklosti teh rabot, ki so se dogajale skozi vladavine ene in iste politične opcije, žal leve politične provenience, ni na ustrezen način preprečilo?

Podobne procese, kot so bili pri teh prodajah državnega premoženja, smo v teh obdobjih zasledovali tudi pri nakupih vojaške opreme. Tudi ti so se v času LDS vlad dogajali večinoma na netransparenten način, z zaupnim naročili, brez ustrezne preverbe cene, številni podražitvami, veliko opreme pa je bilo že v času nakupa, rabljene ali tehnološko zastarele. Nekaj od tega je ugotovila preiskovalna komisija 6X6, ki je ugotovila, da večina projektov v okviru izvajanja temeljnih razvojnih programov na Ministrstvu za obrambo ni bila izvedena dovolj transparentno in s skrbnostjo dobrega gospodarja, da v nobenem primeru ni bil objavljen razpis za nabavo opreme, da so bila v veliki večini ta naročila izpeljana na podlagi neposrednega naročila in da je bila država zaradi načina izvedbe posameznih nakupov oškodovana. Očitno je šlo v posameznih primerih še za nekaj več. Namesto da bi vladajoča politika pri prodaji državnega podjetja, ki je izdelovalo oborožitveno opremo za potrebe Slovenske vojske, zasledovala predvsem koristi slednje, je vse aktivnosti peljala predvsem s ciljem maksimiranja dobička podjetju, ki je bilo v lasti strankarskega tovariša, takratnega predsednika Vlade Antona Ropa. Sosledje dogodkov in aktivnosti namreč govorijo o tem, da je takratna politika podjetje Sistemska tehnika prodala predvsem zato, da bi zasebniku omogočila izjemne zasluge pri dobavah osemkolesnikov in mu omogočila, da bi z davkoplačevalskim denarjem olastnil več sto milijonov evrov vredno logistično podjetje Viator & Vektor, saj bi na podlagi pisma o nameri med Grizoldom in Pavčkom Slovenska vojska kupila za več sto milijonov osemkolesnikov Pandur II oziroma Krpan po približno 18 % višji ceni, kot je bilo to v primeru Patria, ob tem da bi bil izdelek neprimerljivo slabši. Ta posel je preprečila prva Janševa vlada s tem, ko je spremenila dotedanje netransparentne postopke nabav in ko je Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije za nabavo osemkolesnikov objavilo mednarodni tender, s tem pa tudi preprečilo do

tedaj vnaprej dogovorjene oborožitvene posle. Na tej točki mislim, da se znova in znova postavlja vprašanje, zakaj se do danes v zvezi s temi rabotami ni sprožil noben postopek, zakaj nihče ni bil obsojen. Pojavlja se vprašanje, ali je razlog morebiti v tem, da vsa imena sodijo v levo politično provenienco, da nekateri akterji nastopajo v več podobnih primerih, značilnost vseh pa je oškodovanje javnih sredstev in na drugi strani bogatenje politično privilegiranih posameznikov. Postavlja se tudi vprašanje, ali ti primeri govorijo o tem, da je tudi del organov pregona tožilstva in sodstva politično povezan in imamo v tej državi opravka z vzporedno oblastjo, ki ščiti svoje in preganja predvsem tiste, ki jim ni mogoče očitati ničesar, predstavljajo pa politične ... / opozorilni znak za konec razprave/ ... omrežij.

Na vsa ta vprašanja bo v okviru preiskave treba odgovoriti in ugotoviti politično odgovornost. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Kot prva bo stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov predstavila dr. Ljubica Jelušič.

DR. LJUBICA JELUŠIČ (PS SD): Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica. Spoštovani kolegi in kolegice!

Že iz predstavitve predlagatelja se je dalo sklepati, da bo razprava na Preiskovalni komisiji za ugotovitev politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij v primeru Krpan bistveno širša od tistega, kar dejansko piše v dokumentu, s katerim se ta preiskovalna komisija ustanavlja oziroma odreja. Kolega Černač je govoril o tako imenovanih širših razsežnostih razprave o obrambnih nakupih v Sloveniji. Osebo tudi mislim, da bo treba ob tej preiskovalki res govoriti o širših razsežnostih, vendar ne različnih političnih obračunov, temveč predvsem o strokovnih vprašanjih, ki danes in so v preteklih 22 letih zadevala problematiko obrambne industrije v Sloveniji ter iz nje potekajočih različnih obrambnih nakupov.

Najprej bo šlo za strokovno vprašanje, ali na področju obrambe uporabljamo pravila javnega naročanja ali pravila o obrambnih in zaupnih naročilih. Te stvari so se nekako uredile z zakonom, ki ga je Državni zbor sprejel decembra 2012, v katerem je tudi nabave na področju obrambnih in zaupnih naročil podredil pravilom, ki veljajo za vsa javna naročila, zlasti z vidika pritožb na Državno revizijsko komisijo. Ampak tega ni naredil na podlagi – in tudi vlada, ki je to predlagala, ni delala te spremembe na podlagi neke svoje osebne, izvirne potrebe po ureditvi obrambnih in zaupnih naročil, ampak predvsem na podlagi zahteve iz Evropske unije. Šlo je za uvajanje, uporabo evropske direktive o obrambnih in zaupnih naročilih. To je prva stvar,

ki jo bomo morali upoštevati, in je strokovnega pomena.

Druga stvar, ki jo bomo morali upoštevati, pa je vezana na neke vrste konflikt na področju obrambne industrije, in to je, kdo proizvaja obrambne proizvode in kdo jih kupuje. Katere države, katere korporacije, katere multinacionalke so danes sposobne imeti celoten razvojni del nekega novega oborožitvenega sistema, ga proizvesti in ga tudi množično prodajati, in kdo smo tisti, ki to lahko samo kupujemo, če imamo denar v državnem proračunu oziroma če se za to lahko zadolžimo. Vprašanje je, ali smo tudi mi v Sloveniji sposobni ohraniti svojo obrambno industrijo in ali ta potem pripomore k narodnemu bogastvu. Ni bistveno, ali je ta obrambna industrija v privatnih rokah, kar ste namigovali, ko ste govorili o tem, kaj bi bilo s Sistemsko tehniko, ali pa v državnih rokah.

Spet imamo dva modela v Evropi, in sicer obrambno industrijo v nemški državi, ki je vsa privatizirana, vendar odločilno pripomore k razvoju nemškega gospodarstva danes. O tem javno nihče ne govori, ampak ne pozabimo, da takrat, ko je bila Grčija v najhujših težavah glede svojega državnega dolga, se je odpovedala vsem stvarjem, celemu javnemu sektorju. Še danes na cesto postavlja učitelje, zdravnike, vzgojiteljice in vse mogoče, ni se pa odpovedala poslu z nemško obrambno industrijo na področju bojnih ladij. Vprašajmo se, kakšna je potemtakem ta vez med nemško privatno obrambno industrijo in narodnim bogastvom ali narodnim gospodarstvom Nemčije. Po drugi strani imamo francoski primer, kjer je večina obrambne industrije še vedno v državnih rokah, pa tudi ta tip, ta model pripomore k povečevanju francoskega gospodarstva oziroma zlasti narodnega bogastva.

Ko se bomo pogovarjali o enem primeru, o enem drobnem primeru iz zgodovine 22 let obrambnih in zaupnih naročil v naši državi, bomo morali imeti pred seboj tudi ta dejstva o globalnih procesih na področju obrambne industrije, in zlasti moramo imeti pred očmi obdobje po koncu hladne vojne, po padcu železne zavese, ko je šlo za poizkus prevzema vzhodnoevropskega prostora s strani različnih, tudi obrambnih multinacionalk, in šlo je za vprašanje, kdo bo ta prostor dobil. Ali bo ta prostor dobila – za prodajo, ne za proizvodnjo – evropska obrambna industrija ali bo ta prostor zasedla ameriška obrambna industrija. Ker ste, spoštovani kolega Černač, v opisu predloga za ta akt precej govorili o tem, kaj je naredila Ropova vlada in kaj je potem naredila Janševa vlada, se očitno pri tej preiskovalki ne bomo mogli izogniti nenehnemu zoperstavljanju dveh poslov, in sicer tistega posla, ki ni bil izveden, in tistega posla, ki je bil zavožen – ni bil izveden, ampak je zavožen.

Govorili ste tudi, in v dokumentih je tudi precej govora o tem, da je Janševa vlada izvedla mednarodni tender. To je zavajanje. To je bilo medijsko zavajanje takrat, leta 2005, ko

se je to zgodilo, in to je zavajanje še dandanes. Obrambna in zaupna naročila se ne delajo po pravih javnih razpisov, ampak se delajo po pravih naročila, bodisi neposrednih pogajanj bodisi oddaje zaupnega oziroma obrambnega naročila. Tudi Janševa vlada je konec leta 2005 naredila enako. Pri oddaji zaupnega naročila je povabila 8 proizvajalcev, za katere je v tistem času vedela, da proizvajajo osemkolesnike, da oddajo svoje ponudbe, in ponudbe sta oddali dve podjetji. Pustimo zdaj ob strani, kdo so bili zastopniki teh dveh mednarodnih podjetij v Sloveniji. Ko sta ti dve podjetji oddali svoje ponudbe, je vlada potem med njimi izbrala najugodnejšega ponudnika. Še na eno stvar naj opozorim. Govorila sem o tem konfliktu obrambne industrije, ki je ali izvirna, v državi ali pa je take vrste, da samo kupuje na mednarodnih trgih in je mogoče največ, kar naredi, to, da doma sestavlja iz delov, ki so že narejeni v tujini, končni proizvod.

Ta spopad je bil viden tudi pri projektu, ki ga omenjate oziroma o katerem se govori, in se začel nekako v letu 2004. Gre za vprašanje, katera utež je prevladovala potem, ko je država oziroma vlada imela na razpolago dve ponudbi, katera utež je bila odločilna. Nekateri so poskušali prevaliti krivdo na vojaško komisijo, ki je ugotavljala vojaške zmogljivosti oziroma sposobnosti obeh ponudb, ampak dejstvo je, da je sposobnost, učinkovitost, vojaška uporabnost obeh vozil imela manj kot polovico vrednosti oziroma uteži v končni odločitvi. Glavna utež v končni odločitvi je bila v prispevku k narodnemu gospodarstvu. Spet smo pri tistem vprašanju, s katerim se je, mislim, da pozitivno, ukvarjala Ropova oziroma pred njim Drnovškova vlada. Šlo je za to, ali bo naša država v tistem času ohranila sposobnost slovenske obrambne industrije, da s pomočjo znanosti, znanja, razvojnih inštitutov, tehnologije in s pomočjo slovenskih oboroženih sil do ustrezne mere razvije zmogljivosti slovenske obrambne industrije za tekmo v zvezi Nato.

Zato je bil takrat, leta 2004 tudi ustanovljen Ciljni raziskovalni program Znanje za varnost in mir in za njim potem leta 2006, v času Janševe vlade, tudi Tehnologija za varnost in mir – dva velika znanstveno-razvojni projekta oziroma programa, ki sta vsebovala ogromno število različnih majhnih projektov, iz katerih so črpala predvsem mala, srednja in tudi velika podjetja na slovenskem trgu zato, da bi razvila delčke tistega, kar bi lahko poimenovali slovenski obrambno-industrijski sektor. Zdi se mi neprimerno, da se poskuša v razpravo o tej preiskovalki vpletati delovanje ministra Grizolda na način, kot da je on takrat deloval v smislu nekakšnih političnih špekulacij, po drugi strani se pa spregleda, namerno, njegova prizadevanja, in to strokovna prizadevanja, da bi se ohranila in nadalje razvijala slovenska obrambna industrija.

Še eno dejstvo, ki ga moram tu izpostaviti, je, da se ob tem aktu o odreditvi parlamentarne preiskave, pri kateri se na prvi

pogled zdi, da bo govora o Sistemski tehniki in njeni prodaji, kasneje, ko se vidi, kaj so glavni cilji, vidi, da bo govora bolj o pismu o nameri kot pa o Sistemski tehniki. Mislim, da bi moralo pismo o nameri biti sestavni del tega dokumenta, kajti glavni akter, glavni igralec, glavni subjekt te preiskovalke bo v resnici pismo o nameri o sodelovanju državne industrije Republike Slovenije pri zagotavljanju opreme za slovenske oborožene sile, kot piše v imenu tega dokumenta. Še to, tega dokumenta ni podpisal minister Grizold, podpisal ga je v imenu Ministrstva za obrambo, s pooblastilom ministra za obrambo, državni podsekretar v ministrstvu. Tudi to nekaj pove o pomenu in vrednosti takega pisma o nameri. Če poskušate s tem dokumentom izenačevati vrednost pisma o nameri s podpisano pogodbo, potem je to zelo napačno. Pismo o nameri je bilo očitno neke vrste priporočilo slovenski obrambni industriji, bodisi pri iskanju širšega, mednarodnega trga bodisi pri njeni povezovalni vlogi znotraj države, glede tega, kako ravnati pri nakupu, ki je bil povezan z dokumentom, ki je bil sprejet v Državnem zboru, in sicer z Resolucijo o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske, in s katerim je bilo v Državnem zboru sprejeto, da bo država nabavila 135 osemkolesnikov zaradi krepitve bojnega karakterja Slovenske vojske.

Zdaj pa bi šla še na položaj oziroma razmišljanja naše stranke oziroma Socialnih demokratov pri tej zgodbi. V preiskovalni komisiji bomo aktivno sodelovali, in sicer zato, ker bi želeli tudi s svojim delovanjem ostro preprečiti poskuse manipulacij in političnih obračunov za nazaj, za 10 let nazaj, z vatli, ki jih imamo danes. Pri obrambni industriji in obrambnih nakupih bo treba upoštevati okoliščine iz obdobja, v katerem so nastajali, in to je značilno za 22 let slovenskih obrambnih nakupov. V Socialnih demokratih menimo, da bi bilo primerneje take stvari danes znanstveno proučevati, in sicer s politično nevtralnimi znanstvenimi metodami, ker bi samo na nevtralen način prišli do odgovora, kako je v 22 letih propadala slovenska obrambna industrija. Vendar če temu ne bo tako, bomo s svojim delom v preiskovalni komisiji poskušali prispevati čim več k temu, da bo razprava strokovna, da bo upoštevala tako mednarodne vidike kot domače vidike in da ne bo prihajalo do obračunov s tistimi, ki so imeli iskrene namene, da bi se v Sloveniji obrambna industrija ohranila, povezala z znanostjo in s potrebami slovenskih oboroženih sil.

Spoštovani kolegi in kolegice, najlepša hvala za pozornost.

PODPREDSIEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Prehajamo na predstavitev stališča Poslanske skupine Državljanske liste. Imel ga bo gospod Rihard Braniselj.

RIHARD BRANISELJ (PS DL): Hvala, podpredsednica, za besedo. Lep pozdrav!

Zakaj ta preiskovalna komisija? Zakaj ta akt? Lahko vemo, da gre tukaj za Krpan proti Patrii, vendar s tem nimamo težav. Predlog, zahteva za ustanovitev te komisije je popolnoma legitimna, korektna. Državljska lista podpira takšno komisijo in bo v njej tudi konstruktivno sodelovala v želji, da se bo potem izkazalo, da je bila ustanovitev te komisije mišljena korektno in dobronamerno. Državljska lista je tudi za to, da se odprejo vsi arhivi, ki govorijo o orožarskih poslih v tej državi. Občutek imamo, da vse tuje tajne službe vedo, kaj v teh arhivih je, le v Sloveniji tega ne vemo. Dokler tega ne bomo vedeli, mislim, da bodo vse te zgodbe krožile, vse te zgodbe ne bodo dobile epiloga.

Če bo prišel predlog, da se dostop do teh arhivov odpre, bo Državljska lista takšen zakon tudi podprla, kar pa se tiče ustanovitve te komisije, je dejstvo, da preiskovalna komisija bo ustanovljena, in Državljska lista napoveduje aktivno vlogo v tej preiskovalni komisiji. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Gospod Franc Pukšič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

FRANC PUKŠIČ (PS SLS): Še enkrat lep pozdrav, danes že tretjič. Spoštovani!

Upam, da mi ne boste zamerili, če bom stališče Slovenske ljudske stranke glede predloga za uvedbo Parlamentarne preiskave Krpan, ki jo je predlagala Slovenska demokratska stranka, poskusil postaviti na realna tla in bom pri tem tudi zelo jasno povedal nekatere stvari. V Slovenski ljudski stranki smo se odločili, da te parlamentarne preiskave ne bomo podprli. Razlogov je več. Eden izmed elementarnih in osnovnih je, da organi pregona, policija, tožilstvo, sodstvo, v 10 letih na tem področju niso naredili nič od nič. Če se samo spomnite zapiskov ne v Reporterju, ampak v Mladini, tako kot je prej tudi kolegica Jelušič govorila o propadu slovenske obrambne industrije, je zanimivo, da ob prodaji Sistemске tehnike vlada gospoda Ropa nič ni povedala o tem, da je Sistemška tehnika kot podjetje v izrazito slabi ekonomski situaciji, ni povedala o tem, da je podjetje od leta 1992 do 2003 samo z Ministrstvom za obrambo sklenilo za 7,68 milijarde tolarjev poslov, da je že sklenilo pogodbo tudi za leto 2005 za z vključno DDV 8 in pol milijarde tolarjev poslov itd., da je bilo ključno vprašanje, in ostaja odprto po 10 letih, zakaj država deleža Sistemске tehnike ni prodala Steyrju direktno, zakaj ga je prodala posredno preko Viatorja & Vektorja, da ga je kasneje samo v nekaj mesecih Viator & Vektor prodal Steyrju za 4-krat višjo ceno.

Če govorimo o vojaški industriji, ki je lahko, tako kot je že bilo rečeno, ali v državnih

ali v privatnih rokah, v večinski državni lasti ali večinski privatni lasti, lahko pri nas, v Sloveniji govorimo, da niti prvi niti drugi model ne drži pri nas, ampak drži model "ukradi državno, daj privatno". Zraven pa bodo vsi organi pregona tiho gledali vstran in verjetno tudi kaj od tega imeli. Če se samo spomnim izjave takratnega direktorja Urada za preprečevanje korupcije Boštjana Penka, ki je kot direktor Urada za preprečevanje korupcije govoril o tem, da dobiva podatke samo iz medijev, da sledijo povezavam funkcionarjev, ki prehajajo iz politike v zasebna podjetja in pozneje iz države pobirajo tudi posle. Že takrat je govoril o tem, da imajo pristojnosti odkrivanja teh nepravilnosti organi, kot sta tožilstvo, policija. Na to temo je tudi sedaj že pokojni – bog mu daj dobro – Andrej Bajuk, ki je bil predsednik komisije za nadzor proračuna, takrat po Državnem zboru precej ostro bentil nad pomanjkanjem možnosti nadzora države nad državnim premoženjem in še posebej nad podjetji, kjer je država večinski lastnik, ter nad luknjami v premoženjskih bilancah.

Te možnosti še danes nimamo, zato se to dogaja, kar se. Tretja veja oblasti ne dela, še vedno ne dela. Tudi takratni predsednik Odbora za gospodarstvo gospod Feri Horvat je od ministrstva za gospodarstvo zahteval določene podrobne informacije o prodaji Systemske tehnike. To je bilo tudi vse, kar se je zgodilo. Nadzora nad državnim premoženjem in nastajanjem luknje najvišji organ, Državni zbor, izvoljene poslanke in poslanci nismo imeli in nimamo. Zakaj ne? Zato, ker imamo takšno zakonodajo. Zakaj imamo takšno zakonodajo? Ker jo sprejema Državni zbor, mi. Ampak to ni čista resnica. Čista resnica je nekje vmes med vrsticami. Resnica je, da so v glavnem takšno zakonodajo pripravljale privatne inštitucije bivše vlade LDS s 17 leti oblasti, in tega niso naredile tako, da bi se nad tem premoženjem bdelo, ampak da se je to premoženje kradlo, zato pa smo danes tam, kjer smo. Tudi mea maxima culpa v času 2004–2008 in v zadnjem letu, ko smo bili na oblasti – tudi mi tega nismo znali preprečiti oziroma nismo vložili nič takšnega v zakonodajo, na Državni zbor, na kar sem kot poslanec koalicije znotraj koalicije velikokrat opozarjal. Tudi sedaj, če bi kdo s strani opozicije prišel s takšno zakonodajo, verjamem, da bi ji žal koalicija nasprotovala.

Ne gre za to, da imamo negativno mnenje o vsebini predlagane preiskave, ker sem sedaj o vsebini govoril. V Slovenski ljudski stranki dopuščamo možnost, da je ta scenarij obstajal. Iz gradiva je razvidno, da je marsikatera zadeva, ki je navedena, tudi resnična. Rekel sem, da gradivo ni bilo Reporter, v katerega vi ne bi verjeli, ampak Mladina. Vsej slovenski javnosti je znano, da se je okoli nakupa osemkolesnikov za Slovensko vojsko v preteklem dogajalo marsikaj, o čemer so se pristojni organi izrekli v stilu: na neznanem kraju ob neznanem času in na neznan komunikacijski način. V tem primeru je bil znan kraj, znan način,

znan prodajalec, znan kupec, znan denar, znani ljudje, prepleteni celo sorodstveno z najvišjimi vrhovi politike, pa organi pregona niso naredili nič. Uradne inštitucije, ki imajo širok nabor preiskovalnih metod, in usposobljeni preiskovalci glede koruptivnih poslov, povezanih z realiziranim nakupom osemkolesnikov, resnici na ljubo niso prišli nikamor.

Zato si niti ne predstavljam, do kod bi prišli v Državnem zboru ob tej pičli ekipi, ki jo imamo, da bi preiskovali neko nerealizirano zgodbo po 10 letih. Kako izgleda v preiskovalnih komisijah, tudi iskrena hvala vodstvu Državnega zbora v tem mandatu, tako še ni bilo kot je sedaj, da bi en sekretar pokrival dve ali tri komisije. Vodil sem enkrat eno oškodovanje družbenega premoženja, bila je sekretarka za to komisijo, in imeli smo več kot preveč dela. Na koncu pa je ta najvišji organ odločal z glasovanjem, da je umaknil točko, ko smo imeli sprejete sklepe, iz obravnave. Kolegice in kolegi, celo pobudo sem dal za spremembo poslovnika, da bi spreminjali tako poslovnik v tem delu in spremembo zakonodaje za preiskovalne komisije, vendar kaj takega še dolgo ne bo zagledalo zelene luči zato, ker se ne bo dogajalo tako, kot je rekel kolega Tonin: naj ne bo važno, od kod prihaja, naj bo bolj važno, kakšna je vsebina. Vodstvo Državnega zbora s tem tudi pomaga pri onemogočanju dela preiskovalnih komisij. Mimogrede, ena glede bank je že eden izmed takšnih primerov.

V Slovenski ljudski stranki smo prepričani, da je v teh resnično težkih kriznih časih naloga najbolj odgovornih – to pa smo v Državnem zboru – med prvimi se ukvarjati z reševanjem delovnih mest, s krpanjem proračunske luknje, z reševanjem bank itd., in da se v Državnem zboru zavedamo svoje, bom rekel, zgodovinske odgovornosti mogoče res tik pred prihodom – trojka že čaka –, in si namesto za te preiskovalne zgodbe, vzamemo čas za reševanje in prihodnost naše države. Od organov pa zahtevajmo, da v razumnem času tudi kaj naredijo.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

V imenu Poslanske skupine DeSUS, gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospa podpredsednica. Še enkrat pozdrav vsem kolegicam in kolegom!

Poskusil bom v nekaj besedah, spoštovana kolega Zanoškar in Tanko, povedati moje razmišljanje in razmišljanje Poslanske skupine DeSUS o ustanovitvi preiskovalne komisije. V preteklih letih je bilo odrejenih že kar nekaj preiskovalnih komisij s to tematiko, o kateri govorimo tudi danes – o prodaji Systemske tehnike podjetju Viator & Vektor, nabavi pehotnih bojnih oklepnih vozil in aferi Patria. Vprašam se, kaj lahko ugotovi ta preiskovalna komisija, česar prejšnje preiskovalne komisije

niso ugotovile. Ali podpisniki zahteve za odredbo parlamentarne preiskave vztrajajo pri nadaljnjih preiskavah le zato, ker z ugotovitvami prejšnjih preiskovalnih komisij niso bili zadovoljni? Vprašam se tudi, kaj lahko s pogrevanjem enih in istih zadev iz preteklosti doprinesemo k izboljšanju trenutnega stanja v naši državi in rešitvi dolgoletne krize, ki najbolj tepe najbolj revne – delavce, upokoјence, socialne podpirance itd. Ob tem velja poudariti dejstvo, da bo z ustanovitvijo preiskovalne komisije država spet imela dodatne stroške. Ali se tudi o tem razmišlja znotraj tistih, ki so to preiskavo predlagali?

V naši poslanski skupini načeloma ne nasprotujemo ustanovitvi preiskovalne komisije, že vnaprej pa vemo tisto, kar so ugotovile tudi prejšnje preiskave – rezultat bo enak nuli. Res je, da v naši poslanski skupini obsojamo korupcijo in klientelizem, želimo ga raziskovati, vendar dragi moji, ali ni bilo že v toliko letih dovolj časa, da to enkrat naredimo in da se posvetimo situaciji, v kateri Slovenija v tem trenutku je? Počenjamo neumnosti, ki niso v korist ljudi, ki v tej državi živijo.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Poslanska skupina Pozitivna Slovenija in gospod Peter Oder.

PETER ODER (PS PS): Spoštovana predsedujoča, častni zbor!

Poslanski skupini SDS in NSi ter nepovezani poslanec Vogrin so vložili zahtevo za odreditev parlamentarne preiskave, s katero zahtevajo, da Državni zbor odredi parlamentarno preiskavo, s katero naj bi ugotavljali politično odgovornost nosilcev javnih funkcij, ki naj bi lastniku Systemske tehnike, Viatorju & Vektorju oziroma Zdenku Pavčku, želeli omogočiti pridobitev posla za nabavo pehotnih bojnih oklepnih vozil oziroma oklepnikov 8x8. Preiskava je uperjena zoper vlado iz mandata 2000–2004 oziroma njenega predsednika mag. Toneta Ropa in takratno največjo vladajočo stranko LDS. V Pozitivni Sloveniji opozarjamo, da zahteva za parlamentarno preiskavo sovпада z odpremo sodbe ljubljanskega okrajnega sodišča v zadevi Patria obsojencem, med katerimi je tudi bivši predsednik vlade in predsednik SDS, Janez Janša. Po treh mesecih od izreka sodbe v procesu Patria je namreč sodišče na naslove vpletenih poslalo pisno obrazložitev sodbe, v kateri je podrobno pojasnilo, zakaj je obtožence spoznalo za krive in kateri dokazi so ga prepričali. Na tej podlagi je sodišče 5. junija letos Janeza Janšo, predsednika SDS, Ivana Črnkoviča, lastnika podjetja Rotis, in brigadirja Toneta Krkoviča spoznalo za krive kaznivih dejanj, ki so povezana z dajanjem ali sprejemanjem daril za nezakonito posredovanje pri izboru in nakupu finskih oklepnikov. Janezu

Janši je sodišče prisodilo dve leti zapora, Črnkoviču in Krkoviču pa 22 mesecev.

Zahteva za parlamentarno preiskavo za nas ne predstavlja naključja. Predsednik SDS in nekdanji predsednik vlade Janez Janša je namreč po izreku sodbe v zadevi Patria nekajkrat ponovil, da bo zoper vnaprej napisano sodbo in po politično motiviranem procesu uporabil prav vsa pravna in tudi politična sredstva. Zahteva torej predstavlja politično sredstvo, s katerim želi SDS zrelativizirati sodbo, ki je bila izrečena Janezu Janši, in poskus, da v okviru parlamentarne preiskave bivše politične nasprotnike politično obsodi, da ne bi poskušali zagrešiti domnevno koruptivnih dejanj, ki jih je takrat preprečila njihova vlada. Stari Rimljani bi tovrstno argumentacijo Janeza Janše najbolje ponazorili z rekom argumentum ad absurdum. Če slednje prevedemo v naš jezik, Janša argumentira storitev koruptivnega dejanja svojega nogometnega moštva – tako namreč Finci in Patria označujejo SDS – kot nujo, da bi preprečil morebitno koruptivno dejanje prejšnjega predsednika vlade in njegovega nogometnega moštva, pri čemer se pozabi omeniti dejstvo, da prejšnji predsednik vlade in njegovo nogometno moštvo koruptivnega dejanja niso zagrešili oziroma zoper njih ni bil sprožen kazenski pregon.

V zvezi s tem velja opozoriti tudi, da sta bili v mandatu 2004–2008 v zvezi z afero Patria v Državnem zboru odrejeni kar dve parlamentarni preiskavi, od katerih je ena, ki jo je zahtevala SDS, preiskovala nabavo orožja za Slovensko vojsko v letih 1994–2007, druga, ki jo je zahtevala LDS, pa nabavo osemkolesnikov. Parlamentarna preiskava, ki jo je takrat zahtevala SDS, je bila namenjena zgolj preusmerjanju pozornosti s parlamentarne preiskave o patrijah, ki je bila približno mesec pred tem, 30. 3. 2007, odrejena na zahtevo takratne LDS. Obe preiskovalni komisiji sta bili v javnosti poimenovani kar po njunima predsednikoma, in sta se omenjali kot Cviklova in Černačeva komisija. Zahteva predlagateljev parlamentarne preiskave v tem primeru na las spominja na hollywoodski znanstvenofantastični film *Minority Report*, ko so bili organi pregona in pravosodja zmožni še pred zagrešitvijo zločina, ki se nikoli ni zgodil, človeka aretirati in obsoditi.

V Pozitivni Sloveniji izražamo obžalovanje, da je Poslanska skupina SDS dopustila, da je talec obsodbe predsednika stranke oziroma da se pusti izrabljati za njegove osebne boje s sodnimi organi. Poleg tega bo Državni zbor obremenila s po naši oceni popolnoma irelevantno preiskavo, ki razen političnih obsodb ne bo razkrila slovenski javnosti nič takšnega, kar ji ne bi bilo iz prej omenjenih parlamentarnih preiskav in sedaj tudi prvostopenjske sodbe ljubljanskega okrajnega sodišča že znano. Poleg tega velja opozoriti, da tudi v sodbi, ki jo je Janezu Janši izreklo ljubljansko okrajno sodišče, v obrazložitvi omenja, da je vlada v mandatu 2000–2004

sprejela zgolj program opremljanja Slovenske vojske, v nabavo osemkolesnikov pa je krenila in jo s koruptivnimi dejanji izpeljala nova, Janševa vlada. V Pozitivni Sloveniji tudi obžalujemo, da so razne paranoične fobije, iskanje političnih zarot v koroških podjetjih, nezaupanje do lastne obrambne industrije, do naših vrhunskih inženirjev ter koruptivna dejanja takratne Janševe vlade privedla do nepotrebnih žrtev Korošcev in Korošic. Ko je tudi zaradi navedenih dejstev na Koroškem začela naraščati brezposelnost, mnoge koroške družine pa pregnala v ekonomsko emigracijo k rojakom na avstrijsko Koroško, nekatere pa tudi v Avstralijo, je največji orožarski posel v slovenski zgodovini in denar vseh slovenskih davkoplačevalcev subvencioniral tako opevana delovna mesta samo na Finskem.

Korošci so skozi zgodovino nastajanja te države skoraj vedno bili v prvi vrsti na blagajni samostojnosti in zato plačali visok krvni davek na soški fronti, z izgubo pretežnega dela ozemlja na koroškem plebiscitu, s prelito krvjo v 2. svetovni vojni, kot žrtve v osamosvojitveni vojni. Hipno izgubo trgov bivših jugoslovanskih republik so plačali z nezaslišano visoko brezposelnostjo, srce parajočimi socialnimi stiskami in eno najvišjih stopenj samomorilnosti na Slovenskem. Pa še kaj bi se našlo med plačanimi računi. Korošcev in ostalih Slovencev danes ne zanima, kdo jim je želel dati delo, ki ga nikoli niso dobili, zelo dobro pa vedo, kdo jim ga je vzel, komu ga je dal in v kakšnih okoliščinah. Dobro bi bilo, da ne posipamo soli na še ne popolnoma zaceljene rane, ki jih je s koruptivnim in mačehovskim odnosom Janševe vlade Koroščem in Korošicam povzročila lastna država. Zaradi vsega navedenega ocenjujemo, da preiskava ni v javnem interesu, temveč gre za preiskavo, ki je s ključnim interesom predsednika SDS, in je njen glavni namen relativizacija dejstva, da je bil ta obsojen za kaznivo dejanje v aferi Patria. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

V imenu Poslanske skupine SDS, gospa Eva Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke menimo, da je parlamentarna preiskava, ki jo danes ustanovljamo, v javnem interesu. Zaradi tega zahteva tudi odgovore na vprašanja, ki jih bom izpostavila v nadaljevanju, nekateri med njimi pa so bili omenjeni tudi že v dodatni obrazložitvi predlagatelja zahteve. 20. avgusta leta 2004 je nekdanja Ropova vlada podpisala pismo o nameri za oklepnike 8x8 s podjetjem Sistemaska tehnika, katerega prvi človek je takrat bil Zdenko Pavček, vidni član LDS. Zato bo morala parlamentarna preiskava najprej ugotoviti, ali je

bil podpis pisma o nameri z dne 20. avgusta 2004 za nakup oklepnikov 8x8 izveden skladno s predpisi in usmeritvami, ki jih je sprejel Državni zbor Republike Slovenije oziroma Vlada Republike Slovenije. Preiskovalno komisijo bo moralo tudi zanimati, ali je bil postopek pred podpisom pisma o nameri transparenten, predvsem pa, kakšna je bila cena oklepnikov 8x8, ko se je pismo o nameri podpisalo.

Spomnimo predvsem za vse tiste, ki morda ne poznajo detajlov te zgodbe in je niso tako natančno spremljali: tedanja vlada, ki jo je vodil Anton Rop, je namreč pismo o nameri podpisala brez razpisa zaradi prijateljskih političnih navez, tako kot tudi še v marsikaterem drugem poslu. Posel je bil sklenjen na podlagi Resolucije o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske, sprejete v Državnem zboru leta 2004. Vendar pa takratnih akterjev očitno prvenstveno nista vodili želja in skrb za razvoj Slovenske vojske, temveč bolj pohlep po zaslužkih, ki naj bi sledili iz tega sklenjenega posla. Sosledje dogodkov je namreč tisto, ki kaže, da naj bi bili vsi posli skrbno načrtovani, predvsem pa naj bi bili skrbno načrtovani zaslužki. Prav zaradi zneskov, ki so bili v igri, je ljudi iz kroga Sistemaska tehnike in LDS potem, ko se jim je začel posel izmikati, in sicer s prihodom Janševe vlade na oblast po volitvah leta 2004, zajela velika panika.

Danes lahko glede na vse, kar se je še dogajalo v nadaljevanju, vidimo, zakaj, in tudi lahko vidimo, zakaj so se kasneje zgodili politični obračuni v zadevi Patria. Leta 2003 je takratni predsednik vlade Anton Rop svojemu prijatelju in političnemu podporniku Zdenku Pavčku za manj kot 2 milijona evrov prodal 80-odstotni delež Sistemaska tehnike, ki so jo – kako zanimivo – pred tem sanirali davkoplačevalci s 4 milijoni evrov. Za Pozitivno Slovenijo verjetno to ni nič spornega, sploh glede na predstavitve, ki je bila prej podana. V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke se strinjamo s tem, da je treba ugotoviti, zakaj je tedanja vlada, ki jo je vodil mag. Anton Rop, prodala podjetje Sistemaska tehnika za izjemno nizko ceno in tako, da je kupcu, v tem primeru družbi Viator & Vektor, s tem pripravila neke vrste podlago za pridobitev večstomiljnega posla z osemkolesniki, in sicer netransparentno in mimo javnega razpisa. V Slovenski demokratični stranki se tudi strinjamo, da mora komisija ugotoviti, zakaj deleža v Sistemski tehniki v zameno za pridobitev licence za osemkolesnike ni vlada prodala neposredno avstrijskemu podjetju Steyr in se s tem izognila posredništvu pri poslu. To bo res zanimivo preiskati in raziskati.

V Slovenski demokratični stranki menimo, da je bila klientelistično vodena prodaja 80-odstotnega deleža Sistemaska tehnike Zdenku Pavčku po smešno nizki ceni prvovrstna manipulacija. Prvovrstna manipulacija davkoplačevalcev na eni strani in odlična priložnost za bogatenje na drugi strani. To niso

zolgj indici, na katere se izjemno radi sklicujejo nekateri mediji, ampak žalostno dejstvo. Tako kot je žalostno dejstvo, da bomo sedaj, ko je najbolj aktualno – da povem en aktualen primer –, vsi iz lastnih žepov reševali tajkunske kredite Factor banke in Probanke. Nekdanji predsednik vlade Anton Rop je Zdenku Pavčku želel omogočiti, da le-ta pride do dobičkonosnih orožarskih poslov, s katerimi se najverjetneje ne bi okoristil le on sam, ampak po vsej verjetnosti tudi tisti, ki so mu omogočili, da kupi podjetje Sistemska tehnika krepko pod ceno.

Posla z osemkolesniki torej ni začela Janševa vlada, kot se je želelo dolgo časa zavajati javnost, predvsem s strani takratnega poslanca Socialnih demokratov Milana M. Cvikla, ki je za svoje – to pa danes že lahko rečemo – umazano delo v aferi Patria dobil dobro plačano službo v institucijah Evropske unije, ampak je ta posel, še enkrat naj povem, brez javnega razpisa, netransparentno, že vnaprej določeno, zato, ker je šlo za prijateljske, klientelistične povezave, izpeljala vlada Antona Ropa. Prelomni trenutek v zadevi z oklepniki je nastopil v trenutku, ko so volivke in volivci največ svojih glasov na volitvah leta 2004 namenili prav stranki SDS, ki je takrat prevzela vodenje države po dolgih letih kontinuiranega vladanja leve politične opcije. Vendar pa takrat nova, Janševa vlada ni prevzela samo oblasti, temveč je takrat želela napraviti konec tudi nekaterim ustaljenim vzorcem in praksam, ki so se velikokrat spogledovale tudi s korupcijo in klientelizmom. Zlasti je bilo to, da želi Janševa vlada prekiniti s takšnim vzorcem političnega delovanja, vidno prav pri poslu z oklepniki.

Prva vlada, ki jo je vodil Janez Janša, je za razliko od Ropove vlade zahtevala transparentno izpeljan postopek izbire najboljšega in najugodnejšega ponudnika za izdelavo osemkolesnikov. Na podlagi dveh ponudb, ki sta ju pripravili podjetji Sistemska tehnika in Rotis, je bilo nato izbrano slednje. Komisija je namreč po kriterijih, ki jih je imela kot ugodnejšo ponudbo, prepoznala prav ponudbo podjetja Rotis. Prav ta odločitev, ki je bila izpeljana transparentno in povsem v skladu z zakonom, ne tako, kot smo bili vajeni do tedaj pod vlado Antona Ropa, je znotraj gospodarsko-kapitalskega lobija stranke LDS povzročila pravi pretres v svojih vrstah in tudi širše. Vendar pa se je ob tem pokazalo še nekaj, kar je pokazalo, kako pri nas nekatere stvari funkcionirajo. Pokazalo se je, kaj se zgodi, ko takšnim ljudem zapreš pot do državnih poslov. Problem namreč nastane, če posle sklepaš domačijsko, izključno na podlagi političnih prijateljskih povezav. Kar naenkrat, ko ti zaprejo dotok do denarja, se na trgu ta podjetja ne znajo več prodajati ne obnašati – zato, ker so jim, če lahko tako rečem, zaprli dotok do državnega denarja.

Spomnimo se samo podjetja Mirage, ki je s pomočjo zvez v LDS, kasneje v Zares – za vsem tem stoji Gregor Golobič, že dolgo vse te zgodbe poznamo –, pridobilo posel za tiskanje

zaporednih števil, oziroma personalizacije nalepk za tehnični pregled, kar je temu podjetju prinašalo izjemne dobičke. Vendar pa je podjetje Mirage dobesedno izpuhtelo s slovenskega trga, ko je prva vlada, ki jo je vodil Janez Janša, z zakonsko spremembo odpravila nepotrebne nalepke za tehnični pregled, ki so dodatno bremenile državljanke in državljane. Te nalepke so bile brez pomena, na drugi strani pa je bil ogromen zaslužek lastnikov – vse po politični liniji. Danes pa – zanimivo – to isto podjetje Mirage zaradi izgubljenega dobička od države zahteva 8 milijonov evrov in še dodatnih skoraj 4 milijone evrov zaradi prekinitve izdelave potnih listov. Tako pri nas funkcionira poštena in pravična država.

Maja 2007 je bila ustanovljena parlamentarna preiskovalna komisija, ki je imela za nalogo raziskati domnevne nepravilnosti posla med Patrio in njenim posrednikom v Sloveniji, Rotisom, ter Ministrstvom za obrambo. Njen vodja, že prej omenjeni takratni poslanec Socialnih demokratov, nato pa tudi generalni sekretar v Pahorjevi vladi, gospod Milan M. Cvikl, je javnost skupaj z ostalimi opozicijskimi poslanci želel prepričati, da je vlada Janeza Janše z izborom finskega podjetja Patria državo oškodovala za 50 milijonov evrov.

To mantra smo poslušali ne vem koliko časa v tem letu, in to samo zato, ker na razpisu ni bil izbran njihov favorit, kot že rečeno, tesen sopotnik politične leve, takrat vladajoče LDS, gospod Zdenko Pavček. Zagotovo ostaja odprto vprašanje, kdo vse okoli takratne LDS bi se lahko okoristil preko tega več sto milijonov evrov vrednega orožarskega posla, in mislim, da je v interesu vseh državljanek in državljanov, da se to dejansko tudi pove enkrat na glas, da se razišče in da ljudje za to tudi odgovarjajo. Da resnično odgovarjajo, ne pa da imajo dobro plačane službe nekje samo zato, ker so opravili neke stvari na način, ki diskreditira političnega tekmeča. Zato je treba ugotoviti tudi, ali je mednarodni razpis za nabavo osemkolesnikov, ki ga je objavilo Ministrstvo za obrambo v času vlade, ki jo je vodil Janez Janša, preprečil Zdenku Pavčku namere po pridobitvi večstomilijonskega posla brez javnega razpisa, ker je bila ponudba Patrie oziroma Rotisa približno 50 milijonov evrov nižja od ponudbe Sistemske tehnike, in mu s tem preprečil dokončen lastniški prevzem Viatorja & Vektorja. To je treba preiskati, in upam, da bo ta komisija tudi to storila.

Treba je tudi ugotoviti, ali se je zaradi kasnejše odločitve vlade, ki jo je vodil Janez Janša, ko je za nabavo osemkolesnikov Ministrstvo za obrambo objavilo mednarodni razpis, na katerem ni bila izbrana ponudba Sistemske tehnike, pač pa konkurenčna ponudba finske Patrie, s tem pa se podjetju Viator & Vektor oziroma Zdenku Pavčku ni uresničil večmilijonski posel, sprožila politična gonja proti sodelovanju s Patrio. Tudi to je treba ugotoviti in raziskati. V zahtevani parlamentarni

preiskavi je treba tudi ugotoviti, ali so osebe v pretežno interesni sferi LDS in SD od posla resnično pričakovale ali dobile tako politične kot tudi gospodarske koristi. Ugotoviti je treba, ali so bile v ozadju, da tako rečem, Ropovega in Pavčkovega orožarskega posla dejansko močne strankarske povezave, kar v Slovenski demokratični stranki trdimo že ves čas, in je treba na podlagi ugotovitev povsem jasno terjati odgovornost vseh takratnih nosilcev javnih funkcij in nosilcev javnih pooblastil. Skrajni čas je že, da v tej državi za netransparentno in klientelistično izpeljane posle tisti, ki je za to odgovoren, tudi končno odgovarja, pa tudi za vse tiste prodaje državnega premoženja, ki niso bile izpeljane na transparenten način.

Kot je že kolega Černač uvodoma kot predlagatelj pojasnil, želim tudi sama dodati, da so se prodaje državnega premoženja prav v času vlade LDS dogajale netransparentno. Velikokrat se ni zasledoval cilj, ki bi bil v korist vseh državljanov in državljanek, ampak je bil cilj nek drug, prvenstveno zaslužek nekoga. Prevladovali so strankarski interesi, iz tega obdobja lastninjenja pa izhajajo tudi tajkunski prevzemi, in danes smo, kjer smo. V času LDS vlad so se tudi nakupi vojaške opreme dogajali na netransparenten način, z zaupnimi naročili, velikokrat brez ustrezne preverbe cene, s številnimi podražitvami itd. Tudi zato je treba določene stvari za nazaj raziskati v okviru te preiskovalne komisije. Enkrat smo že imeli v Državnem zboru preiskovalno komisijo za ugotovitev politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij, ki so sodelovali v pripravi in izvedbi nakupa lahkih oklepnih vozil 6x6, potem v zvezi z vladnim letalom, s havbicami 155, z letalom Pilatus, z obnovo tankov T-55S. Vsi ti so bili financirani v okviru temeljnih razvojnih programov obrambnih sil Republike Slovenije v letih od 1994 do 2007.

Ampak tisto, kar je najbolj pomembno, je to, da je preiskovalna komisija takrat ugotovila, da večina projektov v okviru izvajanja temeljnih razvojnih programov ni bila izvedena dovolj transparentno. Niti en sam projekt. Tudi v nobenem primeru ni bil objavljen razpis za nabavo opreme. Niti v enem samem primeru. Prav tako se niso ustrezno preverjale cene in kakovosti, da ne govorim o tem, da so bili v posameznih primerih nakupi izvedeni preko posrednikov, da je preiskovalna komisija takrat ugotovila tudi to, kar pa se mi zdi bistveno – politično odgovornost nekaterih nosilcev javnih funkcij pri izvedbi posameznih projektov, vendar ti niso nikoli za to odgovarjali, niso odstopili svojih funkcij, tudi niso bili zamenjani. Tudi organi pregona nikoli niso na tem področju opravili svojega dela, kar je najmanj, kar bi lahko pričakovali. Brez kakršnihkoli posledic danes ti odgovorni, kot sem že prej rekla, sedijo na dobro plačanih položajih v Evropi, najverjetneje za nagrado, ker so svoje posle tako dobro opravili.

V Slovenski demokratični stranki se strinjamo, da je treba v okviru parlamentarne

preiskovalne komisije, ki skrajšano nosi ime Parlamentarna preiskava Krpan, ugotoviti, ali je šlo za politično dogovorjen negospodaren posel. Ugotoviti moramo, ali je dejansko šlo za korupcijo in klientelizem. V Slovenski demokratični stranki smo prepričani, da je temu bilo tako, da pri tem poslu ni bil namen zaščita interesov države ter doseganje nižje cene pri nakupu osemkolesnikov, pač pa je bil prvenstveni in edini cilj zagotovitev več sto milijonov evrov vrednega posla, in to brez razpisa, brez preverjanja cene in brez predhodnega preverjanja konkurenčnih ponudb in izdelkov. Zato se nam v Slovenski demokratični stranki zdi edino pravilno, da se preiskava o korupcijski aferi orožarskega posla Rop-Pavček izvede. Nedvomno so to tudi pričakovanja javnosti. Verjamemo, da bodo ugotovitve komisije razgalile posel, ki je bil vnaprej klientelistično dogovorjen in je imel izjemno negativne posledice za slovensko državo, obenem pa je tudi eden od najbolj pogubnih vzorcev tajkunizacije v Sloveniji. Tukaj, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, ne gre za nobeno politično obračunavanje, kot je bilo rečeno s strani predstavnice Socialnih demokratov v uvodnem stališču, ampak zato, da se dejansko razjasni ta posel, predvsem pa, da odgovorni za takšne sporne posle tudi odgovarjajo in da organi pregona končno opravijo svoje delo. Hvala.

PODPREDSIEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

S tem smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo. Prvi trije razpravljavci so Jerko Čehovin, Alenka Jeraj in Matjaž Zanoškar.

Gospod Čehovin, izvolite.

JERKO ČEHOVIN (PS PS): Hvala. Malo ste me presenetili, da sem prvi.

Zgodovina se očitno ponavlja, največkrat kot farsa, in tudi danes je tako. Ta predlog, ki je danes na mizi, ne zasluži neke resne presoje, čeprav vem, da polagate velike upe v to vaše delo, ampak gre v bistvu samo za reciklažo že videne, kar se je že zgodilo, in potrjuje to, da je demenca progresivna bolezen in da je kar en velik del Državnega zbora prizadel Alzheimer. Če to rečem, rečem to zato, ker smo glede tega smešnega predloga imeli že, prvič, preiskovalno komisijo, ki je delovala leta 2007. Zaslila je vsega skupaj štiri priče in na koncu, kar je bilo že za predvideti in kar bo tudi zdaj za predvideti, je ugotovila, da posli niso bili transparentni. In drugo, kar se mi zdi še posebej na nek način, bom rekel, smešno ali tragično, je to, da nihče od predlagateljev ni povedal, da je bila okoli tega izvedena tako notranja kot zunanja revizija.

Da je bila zadeva še bolj absurdna, so zunanjo revizijo Računskega sodišča takrat zahtevali poslanci – pokojni Andrej Bajuk in poslanca SDS Branko Kelemina in Jože Tanko.

Očitno so pozabili, da so to vsi zahtevali. Ta revizija je bila opravljena v letu 2005. Tukaj imam 49 strani te revizije. Ne mislim tega brati tukaj, ampak bom prebral samo te povzetke, ki so zanimivi. "Računsko sodišče je revidiralo prodajo poslovnega deleža družbe Sistemska tehnika. Družbo Sistemska tehnika je v letu 2002 ustanovila neaktivna družba, ki je bila v lasti družbe Slovenske železnice. V tem letu je 100-odstotni delež družbe Sistemska tehnika z odplačnim prenosom pridobila druga odvisna družba SŽ, družba SŽ-Stroji in tehnološka oprema d. o. o., Ravne na Koroškem (v nadaljevanju STO). Slednja je v postopku prisilne poravnave na Sistemsko tehniko prenesla program namenska proizvodnja. Cilj revizije je bil ugotoviti pravilnost in smotnost izvedenega postopka prodaje 80-odstotnega deleža družbe Sistemska tehnika. Revidiranec je bila Vlada Republike Slovenije, ker je pristojna in odgovorna za upravljanje in razpolaganje z nepremičnim in drugim premoženjem Republike Slovenije ter za nadzor na delom ministrstva. Pri oblikovanju mnenja je Računsko sodišče upoštevalo dejstvo, da Vlada Republike Slovenije ni sprejela programa prodaje poslovnega deleža družbe Sistemska tehnika ali dopolnitve programa prodaje družbe STO kljub potrjeni prisilni poravnavi družbe STO in prenosu dela poslovanja na družbo Sistemska tehnika. Možnost dopolnitve programa prodaje je predvidevala veljavna uredba, ki ne ureja postopka prodaje družb, ki ne sodijo neposredno med kapitalske naložbe države po ZJF. K programu prodaje družbe STO tudi ni bila sprejeta dopolnitev programa zaradi spremembe namena porabe kupnine od prodaje vseh štirih odvisnih družb STO. Računsko sodišče je izreklo pozitivno mnenje o pravilnosti postopka prodaje. Komisija, imenovana za vodenje in nadzor nad postopkom prodaje, je postopek prodaje vodila na način, ki je bil v vseh pomembnih pogledih v skladu z veljavno uredbo. V skladu z veljavnimi predpisi je Vlada Republike Slovenije podala soglasje k sklenitvi pogodbe za prodajo 80-odstotnega poslovnega deleža družbe Sistemska tehnika. Na podlagi ugotovitev o načrtovanju in doseganju ciljev prodaje Računsko sodišče meni, da je bila prodaja izvedena uspešno, saj so bili doseženi cilji Vlade Republike Slovenije, ki so bili določeni v programu prodaje družbe STO, tj. ohranitev števila delovnih mest in ohranitev in nadaljnji razvoj programa namenska proizvodnja (kasneje Sistemska tehnika). Razen načrtovanega poslovnega izida družbe Sistemska tehnika za leto 2004 so bili s prodajo doseženi tudi drugi cilji, ki si jih je zastavila komisija, zadolžena za vodenje prodaje. Dosežena kupnina je zadostovala za pokritje obveznosti iz prisilne poravnave STO. Računsko sodišče meni, da je bila prodaja tega poslovnega deleža učinkovita, ker so bili v postopek prodaje vključeni vsi ključni interesenti in je bil v danih razmerah dosežen največji iztržek. Dosežena kupnina od prodaje

poslovnega deleža družbe Sistemska tehnika je minimalno (za 2 %) preseгла ocenjeno pošteno tržno vrednost 80-odstotnega poslovnega deleža družbe. Odzivno poročilo ni bilo potrebno, ker v reviziji niso bile ugotovljene pomembne nepravilnosti."

Sprašujem, ali bo preiskovalka preiskovala tudi sodbo Računskega sodišča oziroma poročilo Računskega sodišča. Ali bomo imeli kar naenkrat v Državnem zboru vrhunske državne revizorje, ki bodo drugače napisali poročilo? Odgovor je jasen: ne gre za to. Gre za to, da je treba po agendi, ki je bila javno napovedana, to politično jesen narediti vročo. Vroč s preiskovalkami, vročo z nujnimi izrednimi sejami, vročo tudi z nadaljnjimi preiskovalnimi komisijami, in na ta način odvracati pozornost javnosti od tistega, kar je dejansko problem te države. To pa je položaj, v katerem smo na področju javnih financ, na področju zaposlovanja, na področju gospodarstva, zlasti pa na področju bančništva. Tukaj je bilo tudi marsikaj navrženo okoli zadev, da je to strašno pomembno. Te stvari ste iste napisali, samo datum ste spremenili. Leta 2007 – kdor je gledal te razprave, so bile iste, so jih potegnili iz arhiva, in danes ste jih reciklirali po 6 letih.

Jasno je, da v tem poskusu ne gre za nič drugega kot za reševanje ne vojaka, ampak korporala Janeza Janše, ker vojak Ryan je bil dober vojak. Za nič drugega ne gre. Gre za to, da zameglimo zadeve, za to, da se izvaja pritisk na višje sodišče, da se s preiskavo nekih nečednosti, ki naj bi se zgodile, poskuša relativizirati sodba sodišča in ustvariti v tej državi kaos – pokazati, kako je vse zanič, če nas ni zraven. Nič drugega ni namen tega. Namen je še ta, da je treba komu še malo plače na račun davkoplačevalcev popraviti, ker bo tisti, ki bo vodil to komisijo, prišel v višji plačni razred, da bo imel malo izboljšano plačo. To je vsa resnica tega. Tukaj ne vidim nobene dodane vrednosti ne za državo, ne za državljane, ne za parlament, ne za tiste delavce, ki so izgubili službo zaradi tega, ker ... / oglašanje iz dvorane/ Tudi, tudi, eno z drugim. Si se umiril? Prosim, predsedujoča, da mi naj ne skače v besedo, jaz nimam te navade. Skratka, resnično vemo, da boste to ustanovili, vemo, da boste iz tega delali pomp, ampak izsledki bodo nikakršni. Že vnaprej lahko povem, da rezultatov ne bo, ampak bo samo na nek način sporočanje, kako je ta posel bil netransparenten, nakup Patrie pa najbolj transparenten posel v zgodovini Slovenije, kar je bilo že večkrat od nekaterih akterjev rečeno.

V Pozitivni Sloveniji ne podpiramo takšnega načina in takšnega delovanja v parlamentu, še zlasti zato, ker smo tukaj že vse slišali. Računsko sodišče je ugotovilo, da je bila prodaja učinkovita, da je bil v danih okoliščinah dosežen maksimalni iztržek, vse ostale politične packarije, ki jih boste počeli s to preiskovalko, pa so od tega parlamenta neverjetne. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Černač je vmes želel še besedo kot predlagatelj.

ZVONKO ČERNAČ (PS SDS): Hvala lepa.

Nekaj stvari je bilo v okviru predstavitve stališč posameznih poslanskih skupin in tudi v tej razpravi, ki terjajo, bom rekel, komentar ali pojasnilo. Če sem prav razumel, v tej preiskovalni komisiji ne bodo sodelovale poslanske skupine Pozitivne Slovenije, kot slišim ... / oglašanje iz dvorane/ Ali boste sodelovali? Aha, no, potem nisem dobro razumel te razprave, ker je predhodnik govoril o tem, kako je to nepotrebno, kako je to potrata časa, da si bodo nekateri dvignili plače s sodelovanjem v tej preiskovalni komisiji. Zdaj pa, če prav razumem, boste sodelovali. Kaj je zdaj na tem? Je potrebno ali ni potrebno?! Potem Poslanska skupina DeSUS in Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke ne bosta sodelovali v tej preiskovalni komisiji. To je stvar odločitve posamezne poslanske skupine, najhujše pa je, če se zgodi takšna dvoličnost, kot smo ji bili zdaj priča, ko poslanska skupina predstavlja neko politično platformo, ki govori o tem, kako je nekaj nepotrebno, kako je nekaj povezano z nepotrebni stroški, kako bomo ponovno izumljali toplo vodo, istočasno pa bo sodelovala pri tem zraven.

Kaže na to neverodostojnost, na to, kar tudi kaže vaša vlada že od začetka. Začelo se je s tistim vnosom fiskalnega pravila v ustavo, pri čemer je pokazala nivo svoje kredibilnosti predsednica Vlade, ko si je v 24 urah premislila. Prej je bila največji kritik tega, da se to ne zgodi, potem pa je prespala, in naslednji dan ste vsi pritisnili tipke za vnos fiskalnega pravila v ustavo. Lepo, da ste to naredili zaradi države in njenih interesov, vendar pa ste pokazali to dvoličnost, ki jo kažete vsak dan na vsaki točki. Za razumeti je, da ste živčni, nervozni, kajti kakorkoli odpiramo te papirje glede Sistemske tehnike in rabot, povezanih s to prodajo in vsem ostalim ter z vsemi ostalimi aferami, ki so povezane s to prodajo in s tem nesrečnim propadom posla, ki vam je bil pisan na kožo oziroma je bil pisan na kožo temu političnemu miljeju takratne LDS – večina je zdaj tako ali tako v okviru Pozitivne Slovenije –, kakorkoli odpiramo te pokrovke, vedno vaše glave prilezejo ven. Vedno vaše glave prilezejo ven, in razumem, da ste živčni in da želite na drugi strani prevladati to breme odgovornosti na nekoga drugega.

Mimogrede, glede potrebnosti in nepotrebnosti teh ustanavljanj preiskovalnih komisij je veliko govora. Ali ni Pozitivna Slovenija v tem mandatu predlagala eno preiskovalno komisijo, ki jo vodi vaša poslanka, o ekstremizmihi? Prej jo je vodila ena druga poslanka, ki zdaj sedi kot svetovalka za civilno družbo v kabinetu predsednice Vlade, zdaj jo vodi neka druga vaša poslanka. Povejte mi,

kakšen bo po vašem učinek te preiskovalne komisije na koncu – po istih merilih in vatlih, kot zdaj na negativističen način razpravljate o tej preiskovalni komisiji. Druga zadeva. Vemo, kako se parlamentarna komisija odredi, vemo, da o istem predmetu preiskave ne more biti ponovno odredjena. Zaradi tega ne drži, da se je o tem že razpravljalo in da se je vprašanje, ki je predmet te preiskovalne komisije, v preteklih mandatih že proučevalo. Ne drži!

V tej odredbi o ustanovitvi piše, da se odreja parlamentarna preiskava za ugotovitev politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij, ki so sodelovali pri prodaji podjetja Sistemska tehnika podjetju Viator & Vektor in pri nadaljnjih aktivnostih, ki so se zaključile s podpisom pisma o nameri za dobavo pehotnih bojnih oklepnih vozil 8x8 med Ministrstvom za obrambo in Sistemsko tehniko, in sicer zaradi suma, da je šlo za politično dogovorjen, negospodaren posel, ki ga spremlja tudi sum klientelizma in korupcije, pri čemer pa njegov namen naj ne bi bil zaščita interesov države ter doseganje najnižje cene pri dobavi osemkolesnikov, pač pa zagotovitev več sto milijonov evrov vrednega posla z osemkolesniki posameznikom, ki so bili povezani s takrat vladajočo stranko, in to brez razpisa, brez preverbe cene in brez predhodne preverbe konkurenčnih ponudb in izdelkov. To je namen te preiskovalne komisije.

Naj tukaj povem v odgovor gospe Jelušič, ki je govorila o tem, kako bomo v okviru te preiskave govorili o javnih naročilih, in o tem, ali je bila vaga, kaj je bila vaga pri izbiri Patrie itd. – ne bomo o tem govorili! Ne bomo! Ne o javnih naročilih, ne o tem, kaj je bila vaga pri izbiri posameznega izdelka, ne pri Patrii, ne pri 6x6. Kaj pa je bila vaga pri 6x6 za izbiro, vas vprašam! Kaj?! V manj kot enem mesecu od trenutka, ko je Ministrstvo za obrambo za šestkolesnike Pavčkovemu podjetju poslalo, naj da ponudbo, se je zgodil podpis pogodbe za preko 8 milijard takratnih tolarjev vreden posel, preko 30 milijonov evrov. V manj kot mesecu dni! Kaj je bilo merilo oziroma vaga, in kaj je bilo merilo oziroma vaga za preko 20 aneksov, ki so na eni strani podaljševali roke dobave in poviševali ceno?! Ampak ne bomo o tem govorili. O tem so govorile že druge preiskovalne komisije. Tudi ne bomo govorili v tej glede izbire Patrie, ki je, večkrat je bilo to povedano, bila strokovna, izbrala je boljši izdelek za preko 50 milijonov evrov nižjo vrednost, ki je bil tehnološko bistveno boljši oziroma se je primerjal z izdelkom, ki ga praktično ni bilo. Ta Krpan je bil v bistvu nek prototip, ki ga ni bilo. Tudi ne bomo govorili o tem, ali je mednarodni tender javni razpis ali ne. Pomembno je, tako kot je povedala gospa Jelušič, da je Ministrstvo za obrambo v času prve Janševine vlade poslalo tender oziroma ponudbo osmim, ki se ukvarjajo z izdelavo, naj dajo ponudbo.

To je neke vrste tender, ne pa tako kot prej, ko je Ministrstvo za obrambo Sistemska tehnika poslalo nek dopis, in v 10 dneh se je

zgodila pridobitev ponudbe, v nadaljnjih 10 dneh pa podpis pogodbe. Vendar, kot rečeno, o tem ne bo govora v tej preiskovalni komisiji, pač pa o tistem, o čemer sem govoril prej. Res je, bila je opravljena revizija Računskega sodišča glede prodaje tega podjetja, tako kot je bilo povedano s strani gospoda Čehovina, vendar je bila ta revizija opravljena ne po vsebinski plati, pač pa po formalni plati – poenostavljeno povedano, po tem, ali so bile v tem postopku spoštovane pike in vejice. Revizija se ni ukvarjala s tem, ali bi bilo mogoče v tem postopku doseči drugačno ceno, kot jo je bilo mogoče doseči. Kajti v trenutku, ko je bila Sistemska tehnika prodana za 460 milijonov takratnih tolarjev, za ceno enega oklepника, je imelo taisto podjetje podpisano pogodbo za dobavo preko 30 oklepnikov 6x6 v višini preko 8 milijard slovenskih tolarjev. Za ceno enega prodano, podpisana pogodba z državo za preko 8 milijard tolarjev. Tukaj ni treba, da to ugotovi ta preiskovalna komisija. Tudi drugi so ugotovili, da s tem poslom ne da nekaj ni bilo v redu, ampak da je bil dogovorjen izključno zato, da bi se preko njega na eni strani na poceni način pridobilo podjetje, ki bi bilo sposobno izdelovati oborožitveno tehniko v povezavi z nekim tujim partnerjem, in ta je bil v tem primeru avstrijski Steyr, in se je preko njega pridobila licenca za 8x8.

Da pa je bila hiša, ki je vrednotila to podjetje za prodajo, ista kot tista, ki je vrednotila, recimo, SID banko – ista revizijska hiša je vrednotila SID banko z Mestno občino, kot je vrednotila to podjetje. Verjetno veste, kaj se je zgodilo s SID banko? Bila je kupljena za neznansko visoko ceno in v relativno kratkem času, prej kot v letu dni, je šla v likvidacijo. Največji del tega bremena so nosili Ljubljčanke in Ljubljčanji, ker je to kupovalo podjetje Mestne občine Ljubljana, ampak akterji so bili pa podobni, kot se pojavljajo v tem primeru. Omenil sem enega izmed njih, ki je zdaj zelo aktiven oziroma je prvi, ki skrbi za kadrovanje v državnih podjetjih, to je Samo Lozej. Skrbi za energetiko v Ljubljani pri gospodu Jankoviću. Takrat je bil šef kabineta gospe Potočnik, in po poročanju medijev je bil podpisnik pogodbe za SID banko. Isto podjetje se pojavi pri vrednotenju teh stvari.

Tako da verjamem, da je tukaj živčnost, da je tukaj nejevolja, kajti v uvodu sem kot predlagatelj povedal, da bo ta preiskava glede na predmet preiskave, ki ga ima zastavljenega, verjetno ugotovila nekatere povezave, ki bodo ta predmet sčasoma verjetno potegnile še na druga področja, ki so danes še vedno aktualna, in se postavlja ponovno, še enkrat vprašanje, in ga tudi tukaj izpostavljam, kako je mogoče, da se nobenemu od teh akterjev do danes ni nič zgodilo in da noben izmed postopkov, tudi tistih redkih, ki so bili sproženi, ni pri vseh teh velikih številkah ugotovil ničesar. Če bi, hipotetično predpostavljam, se zgodila podobna zgodba, kot se je zgodila s podpisom tega pisma o nameri konec Ropovega mandata v letu 2004 – in trdno

sem prepričan, da če ne bi bilo spremembe oblasti takrat, bi se to pismo o nameri nadaljevalo s podpisom pogodbe o dobavi brez preverbe cene in vsega ostalega. Ampak hipotetično, recimo, da bi se taka pogodba zgodila – ne vem, kdo je bil minister – Erjavcu ali Hojsu. Da bi podpisali pismo o nameri in da bi šla zgodba tako naprej. Kaj mislite, da bi se zgodilo? Prepričan sem, da bi bili ti ministri že za zapahi. V tem primeru ob znanem času in znanem kraju – ni šlo za nobeno obljubo darila, ampak za konkretno dejanje, ki je imelo konkretne finančne posledice – se nikomur ni zgodilo nič.

Mimogrede, gospod Oder je govoril o tem, da je bil predsednik naše stranke obsojen na sodišču, ne še pravnomočno, in je govoril o korupciji. Obljuba darila – katerega? Znete povedati, katerega darila, na katerem kraju, ob katerem času, od katere osebe? Sama obtožba oziroma celo obsodba govori o neznanem kraju, neznanem času, na neugotovljen način, od neugotovljene osebe, na neugotovljen komunikacijski način. Pa ni treba, da to govori Zvone Černač. Preberite si mnenja eminentnih pravnikov, ki so povedali, da je ta sodba sramota, ne samo za slovensko pravosodje, ampak za slovensko državo. / oglašanje iz dvorane/ Nobenega dejanja ni bilo! Zaradi tega je pa to problem. Ampak o tem ne bomo govorili v okviru te preiskave. S to vašo razpravo ste želeli odmakniti razpravo od teme, o kateri pa bomo govorili. Pričakujemo, da se bodo vse druge stvari odvijale. Ta preiskava ne bo vzela 100 % energije Državnemu zboru, ampak 1 % ali pa še manj.

Pričakujemo, da Vlada ne bo z ukrepi, s katerimi vsak dan prihaja, dejansko povzročala vroče politične jeseni. Pričakujemo, da ne bo ponovno dvigovala davkov, pričakujemo, da ne bo nenormalno dvignila davka na nepremičnine, pričakujemo, da ne bo pobrala ljudem in gospodarstvu prihodnje leto pol milijarde evrov več davkov kot letos. Vse to generira vročo politično jesen in ne ta preiskovalna komisija, spoštovani. Tako da ocenjujem, da je dobro, da sodelujete v tej preiskovalni komisiji, obžalujem pa, da ste zelo nenačelni, ko na eni strani govorite, kako je nepotrebna in ne bo nič ugotovila, na drugi strani boste pa zraven sodelovali.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospa Jeraj, izvolite.

ALENKA JERAJ (PS SDS): Hvala za besedo.

Iz precej že povedanega izhaja, da so se prodaje državnega premoženja v času LDS oziroma njenih vlad dogajale netransparentno, mimo oči javnosti, da niso bili zasledovani cilji, ki jih zasleduje vsak dober gospodar oziroma lastnik. Ugotovimo lahko, da se je tradicija vlad LDS prekinila z nastopom Janševe vlade, kar je bil očitno totalni šok za omrežje, ki je do takrat

vladalo na vseh področjih in še danes marsikje vlada, zato smo tam, kjer smo. Se pa nekatere stvari odpirajo in odkrivajo ravno zato, ker je 4 leta lahko vladala politika, ki si je želela stvari razčistiti in jih urediti. Vendar se nam vlečejo kot jara kača zato, ker jih nismo razčistili takrat, ko bi jih lahko oziroma so se morale zgoditi tako, kot so se, da danes še vedno poslušamo, kaj se je takrat zgodilo, kdo je kaj naredil in kdo ni kaj naredil. Že takrat, leta 2004, je, če boste brali članke iz tistega obdobja, marsikdo komentiral prodajo deleža države v Sistemski tehniki za smešno nizko ceno kot problematično.

Problem je bil tudi to, da je to prodal svojemu strankarskemu prijatelju, nekdanjemu predsedniku Gospodarske zbornice Slovenije, logističnemu magnatu, ki je sicer do danes propadel, ker očitno ni tako sposoben, kot sam zase misli, da je oziroma je bil sposoben samo do takrat, ko je bil prisesan na državni proračun, ko je brez truda dobival državne posle – takrat prvi človek Skupine Viator & Vektor, Zdenko Pavček. Ministrstvo za obrambo je takrat vodil dr. Anton Grizold iz takratnega LDS, ki ga je vodil predsednik Rop, ki je podpisal že omenjeno pismo o nameri s Sistemsko tehniko oziroma ji obljubil, da bo Sistemski tehnika, tako kot vedno do takrat, delala z državo oziroma za državo dobavljala, kar se bodo dogovorili. Kot rečeno, potem prileti neznan leteči predmet – vlada Janeza Janše, ki razbije vse te dogovorjene zgodbe. Vpade v zgodbo z načinom, ki je edini pravilen, transparenten – da k ponudbi povabi več proizvajalcev orožja oziroma tistega, kar smo želeli kupiti, osemkolesnih oklepnikov. Ministrstvo v novi vladi, v Janševi vladi pripravi nov razpis. Minister za obrambo Erjavec naredi stvari tako, kot je treba – da se med več ponudniki izbere tistega, ki je najbolj ugoden, najcenejši in ki bo dobavil tudi najboljšo opremo.

Kaj preostane povezanim v LDS, ki so danes razgubljeni v stranki SD – vmes so bili nekateri še v Zares, danes v Pozitivni Sloveniji – , drugega kot to, da se vse pripravi za afero vseh afer, orožarskih oziroma poslov obrambnega ministrstva – za afero Patria. Takrat gospod Cvikel iz LDS odide v SD s posebno nalogo, da se bo zgodila neka velika afera, da skupaj z Dragom Kosom, ki je, mimogrede, brat odvetnika Sistemski tehnike – ponovno ista imena, iste povezave, ki vsakič znova priplavajo na površje –, pripravita vse potrebno, da Janševa vlada, ki je tako grdo posegla v utečene posle levice, nikoli več ne bo zmagala na volitvah. Zato smo potem spremljali vse, kar spremljamo še danes, farso, o kateri so ugledni pravniki povedali svoje. Kdor bi želel, bi lahko prebral obtožnico. Mislim, da je še objavljena na naši spletni strani. / oglašanje iz dvorane/ Preberite si jo tisti, ki želite vedeti, kaj v njej piše in česa je obsojen. Obsojen je tega, da je ob neugotovljenem času na neugotovljenem kraju na neugotovljen komunikacijski način prejel obljubo, da bo dobil neko podkupnino

oziroma darilo. Kakšno darilo, koliko denarja, tega ne izvemo. Sodnica se nasloni na 8 esemesov, ki jih je poslal v dveh letih Jože Zagožen gospodu Janši, 4 od teh na dan novega leta in na dan rojstnega dne predsednika Janše, tako da si dovolimo domnevati, da mu je poslal čestitko, ampak sodnici se zdi, da je šlo za nekaj drugega, in to je dovolj, da nekoga obsodi. V Sloveniji praktično ni pravnega strokovnjaka, ki bi podprl to razsodbo. Matevž Krivic, zagovornik izbrisanih, je rekel: "Proti Janši ni nobenega dokaza." Aleksander Čeferin, odvetnik: "Če sodba Klajnskovke obstane, je konec pravne države." Dr. Tone Jerovšek: "Po teh formulacijah smo lahko obsojeni vsi." Dr. Lovro Šturm: "Obsodba v zadevi Patria je kršitev ustave, kazenske zakonodaje in mednarodnih aktov." Veleposlanik ZDA Mussomeli je rekel: "V subtilnem smislu je zadeva Patria montiran proces." Pred kratkim smo pa lahko prebrali, da se je nekdo hvalil, da so končno našli na sodišču sodnico, ki je pripravljena obsoditi Janeza Janšo.

V Državnem zboru še ni bilo komisije, ki bi preiskovala prodajo Sistemski tehnike in to, kar predlagamo danes, kot je bilo že povedano. So pa res bile preiskovalne komisije, ki so ugotovile marsikaj – da so se v času vlad LDS nakupi opreme dogajali na netransparenten način, z zaupnimi naročili, največkrat brez ustrezne preverbe cene, s številnimi podražitvami. Vam je to kaj znano – aneksi? Temu smo bili priča v zdravstvu in povsod, ker omrežje dela po svoje. Veliko opreme je bilo že v času nakupa rabljene ali tehnološko zastarele. Preiskovalna komisija je ugotovila, da večina projektov v okviru izvajanja temeljnih razvojnih programov na Ministrstvu za obrambo, ki so bili predmet preiskave, ni bila izvedena dovolj transparentno in s skrbnostjo dobrega gospodarja. Ugotovili so, da v nobenem primeru ni bil objavljen razpis za nabavo opreme in da so bili v večini primerov, ki so predmet preiskave, izpeljani na podlagi neposrednega naročila, v nekaterih primerih tudi brez ustreznega preverjanja cene in kakovosti. Vsak dan poslušamo o najmanj treh ponudbah. Ljudi preverja Računsko sodišče, občine preverja, vse mogoče. Morajo dokazovati, da so dejansko preverili vse opcije in poiskali najboljšega ponudnika, najbolj ugodnega. Tukaj pa to ni bilo potrebno – za milijardne posle se kar minister in Sistemski tehnika zmenita. To je bilo možno samo v času vlad LDS, v času Janševe vlade ne več, in zato imamo to, kar imamo.

Da so bili v posameznih primerih nakupi izvedeni preko posrednikov – zakaj preko posrednikov, kdo je bil posrednik, koliko so zaslužili, zakaj je država morala plačevati posrednike? Da so bile v ozadju nekatere poslovne strankarske povezave takrat vladajoče LDS predvsem pri nakupu lahkih oklepnih vozil 6x6, kjer je prodaja državnega podjetja Sistemski tehnika s strani takratne vlade mag.

Antona Ropa za bagatelno ceno podjetju Viator & Vektor strankarskega kolega LDS Zdenka Pavčka omogočila netransparentne posle, ki so bili opisani v tem poročilu, saj so se vozila 6x6 nabavljala neposredno in po zelo poenostavljenem postopku. Posledica so številne zamude pri dobavah. Penali se niso zaračunavali, ostala škoda tudi ne. Protikorupcijska komisija se ukvarja z zaposlitvijo sina enega od politikov, to jih pa ne zanima, te povezave jih pa ne zanimajo, ko bi bilo treba malo bolje raziskati in kaj več ugotoviti od tega, da je nekdo dobil službo.

Da je izkazana velika verjetnost, da so tudi pri nekaterih ostalih nakupih, ki so predmet preiskave, obstajale strankarske in ostale povezave med posameznimi nosilci poslov, med fizičnimi in pravnimi osebami ter nosilci javnih funkcij. Da je bila politična odgovornost nekaterih nosilcev javnih funkcij pri izvedbi posameznih projektov, ki so predmet preiskave, velika, nikoli pa se ni ugotavljala. Še cel kup drugih sklepov ali zaključkov je podala komisija, ki ugotavlja politično odgovornost. Politično odgovornost nosilcev javnih funkcij je ugotovila, to sledi iz zaključkov. V nadaljevanju se mora zgoditi tudi ukrepanje organov, ki so v tej državi za to, da sodijo in obsodijo: policije, tožilstva in na koncu sodišča. Če bi želela sodišča to narediti, tožilstvo to narediti, in razčistiti karkoli iz tega, kar so preiskovalne komisije ugotovile, potem bi danes zaključke že imeli. Danes so ti gospodje nagrajeni za vse to. Za škodo, ki so jo naredili Sloveniji, so danes na pomembnih službah v Evropski uniji z bajnimi plačami, mi pa plačujemo dolgove za nazaj. Tudi zaradi takšnih poslov.

Pravna država je zagotovo problem, in ne moremo pristajati na to, da se vsakič, ko želimo neko stvar razčistiti, pojavljajo ista imena, povezana imena, da je toliko naključij. Omenila sem že gospoda Pavčka, gospoda Kosa, Cvikla, ki je prešel iz LDS v SD, evidentna preplačila, že omenjene ugotovitve tudi prejšnjih komisij, da se je delalo netransparentno, koruptivne nakupe in prodaje podjetij itd. Nabava vojaške opreme je bila očitno dober biznis za nekatere.

Glede na to, da organi ne opravljajo svojega dela, ki bi ga morali po uradni dolžnosti začeti, kadar se pojavijo sumi korupcije ali kaznivih dejanj, je prav, da se ustanovi preiskovalna komisija. Tiste, ki ocenjujete, da so preiskovalne komisije brez pomena ali da ne bo preiskovalna komisija ugotovila nič, bi spomnila na preiskovalno komisijo, ki sem jo sama vodila. Do trenutka, ko je začela z delom preiskovalna komisija, ki je preiskovala posle ljubljanskega župana Jankovića, njegovih sinov, okoriščanja s prodajami in nakupovanji zemljišč v Mestni občini Ljubljana itd., dokler se s tem ni ukvarjala naša preiskovalna komisija. V sodelovanju z Davčno upravo Republike Slovenije, Uradom za preprečevanje pranja denarja in drugimi inštitucijami v tej državi, dokler nismo teh stvari odprli in pridobili dokazov, da je šlo za

koruptivna dejanja, kazniva dejanja, smo lahko ugotovili kot preiskovalna komisija samo politično odgovornost, in smo tudi jo.

Če bi bila pravna država, gospoda Jankovića danes na nobenem vidnem mestu ne bi več bilo. Ker pa se zavedamo, da ne gre samo za politično odgovornost, ampak smo v okviru preiskave ugotovili tudi sume kaznivih dejanj, smo te sume naznanili državnemu tožilstvu, ki je začelo preiskavo. Sicer pol leta kasneje po naši ovadbi, ki se s tem primerom ukvarja. Od tega je sicer minilo že leto in pol. Upam, da organi delajo. Jaz sem svojo dolžnost izpolnila – če sem opazila sume kaznivega dejanja, sem podala ovadbo in gospoda Jankovića naznanila organom pregona, ki so ga dolžni preganjati oziroma ugotoviti, ali smo se v preiskovalni komisiji motili ali pa gre za kazniva dejanja, ki se morajo preganjati po sodni poti in na koncu tudi doživeti epilog.

Tako da je govorjenje o tem, da so preiskovalne skupine, preiskovalne komisije nepotrebne, zavajanje oziroma ne želite nekih stvari razčistiti, zato imate pomisleke pri ustanavljanju preiskovalne komisije. Mislim, da bo ta preiskovalna komisija ustanovljena z namenom, da se ugotovi, kaj se je takrat dogajalo in da ugotovi tudi, kateri so bili akterji za moje pojme kaznivih dejanj, je pa res, da smo morali v času Janševe vlade tudi Kazenski zakonik malo spremeniti, da so nekatere stvari sploh postale kazniva dejanja, ker prej niso bile in jih zato tudi ni bilo mogoče preganjati. Sem prepričana, da bo dala odgovore na vprašanja, ki smo jih v zahtevi tudi zapisali. Kot rečeno, preiskovalna komisija ugotavlja politično odgovornost. Prepričana sem, da bo na koncu komisija ugotovila tudi kazensko odgovornost oziroma bo podala ovadbe za tiste, ki si to zaslužijo. Zahtevamo in pričakujemo, da bodo kaznovani tisti, ki so bili vpleteni v take posle. Enako, kot veste, zahtevajo tudi vstajniki in vsi, ki se javno oglašajo – da se ovadi tajkune, tiste, ki so si v gospodarstvu prisvojili več, kot bi jim pripadalo, in to samo zato, ker so del omrežja Foruma 21. Čas je, da se stvari razčistijo in da odgovarjajo za svoja dejanja, s katerimi so naredili škodo predvsem Sloveniji.

Za zaključek, za orožarske posle se je v Sloveniji doslej vedno preganjalo napačne ljudi, napačnega človeka, ki mu nikoli ni bilo nič dokazano. Tudi zadnja farsa Patria bo doživela svoj sodni epilog, in sem prepričana, da bo na koncu ovržena in se boste takrat lahko vsi, ki danes obtožujete na podlagi dokazov, ki sem vam jih prej opisala, posipali s pepelom. Danes so tisti, ki so bili, ki so krivci oziroma ki so bili vpleteni v orožarske posle in s tem služili,

porazdeljeni po različnih strankah. Sem že prej povedala, najprej od LDS v Zares, v SD, danes v Pozitivno Slovenijo, vendar so stvari morale teči tako, da se je prst usmerilo na nekoga drugega, ne na tiste, ki so dejansko bili akterji. Pri tem imajo veliko vlogo in nosijo dobršen del krivde tudi mediji, in to bo enkrat zelo jasno. Slovenski medijski prostor ni uravnotežen. Do danes Slovenija ne premore desnega dnevnika. Na Fakulteti za družbene vede, ki vzgaja bodoče novinarje, to nikogar ne skrbi, čeprav so jih sicer polna usta pluralizacije in uravnotežene zastopanosti v medijih. Ne gane, kot sem rekla, profesorjev, ki na FDV vzgajajo bodoče novinarje. RTV si privoščiti risanko Patria, v kateri širi laži, čeprav ima v svojem zakonu zapisano, da mora poročati korektno in pošteno. Zato bo za ta svoj del krivde enkrat kaznovan tudi famozni medijski prostor.

Na zadnji seji Odbora za kulturo smo imeli Poročilo Sveta za radiodifuzijo za leto 2012. Rada bi vam prebrala samo eno oceno, ki do temeljev pove, kje smo, kar se tiče medijskega prostora. Dokler ne bo korektnega poročanja, bodo lahko nastajale zgodbe, kot je Patria. Po oceni sveta se v letu 2012 ni zgodil nujno potreben zasuk iz preteklosti v prihodnost, kar pomeni, da se končno začne proces dejanske in korenite tranzicije v medijih. Svet takšno stanje ocenjuje kot nezadovoljivo in posledično nevarno zaradi anomalij, ki jih pušča za sabo. Razkorak med evropskimi normami in primeri dobrih praks ter našo stvarnostjo je v mnogih primerih še vedno precejšen. Zato v prvi plan kot nujno postavljamo promocijo evropskih kulturnih vrednot in norm, ki se napajajo na tradicijah starogrške kulture, krščanstva, renesanse, reformacije in razsvetljenstva, kot so resnicoljubnost, intelektualna poštenost, nepristranskost, etični kodeks novinarjev, zaščita osebne integritete posameznika, pravica do zasebnosti, pravica do ohranitve dobrega imena, pravica do drugačnosti, racionalni standardi v kulturi javnega dialoga in kritična javnost, ki se prebudi ob vsaki bistveni potrebi. Naš cilj mora biti v tem, da naša medijska krajina postane podobna izvirnemu idealu razvitih demokratičnih družb, v katerem naj bi bil medij posrednik med realnostjo in javnostjo, ne pa stroj za konstrukcijo umetne realnosti po meri njegovega lastnika ali kontrolorja iz ozadja.

Veste, kdo je največ pisal o aferi Patria – gospod Rok Praprotnik, ki je danes član protikorupcijske komisije, ki je naenkrat postala več kot sodišče v tej državi. Če je nekdo kaj naredil narobe, mora zato doživeti sodni epilog na sodišču. Samo sodišče je tisto v tej državi, ki lahko sodi in obsodi kogarkoli, ne pa novinarji v neki komisiji, ki so si vzeli tako pomembno funkcijo. Potrebujemo preiskovalno komisijo, potrebujemo jo zato, da bomo razčistili stvari, ki nam vedno znova prihajajo po levi in po desni, ker jih ne razčistimo takrat, ko bi jih morali.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Naslednji je na vrsti gospod Matjaž Zanoškar, za njim pa so trije razpravljavci: gospod Grims, Vogrin in Jerovšek.

MATJAŽ ZANOŠKAR (PS PS): Hvala, spoštovana predsedujoča. Kolegice in kolegi!

Ko slišimo obrazložitve za delo preiskovalke, se mi zdi, da izgubljam tisto sled, tiste cilje, ki ste si jih zastavili. Slišimo veliko o Patrii, slišimo veliko o obsodbah sodišča, slišimo veliko še o drugih, celo o Jankoviču itd. Ne vem, ali je to tista tema, za katero se bo komisija zavzemala in šla po poti, da pride do cilja. Sicer pa naj sam po sebi rečem, da sem večkrat bil član preiskovalne komisije, vendar tako kot sem izgubil zaupanje v vse preiskovalke v Državnem zboru, tako tudi sedaj ne gojim pretiranega upanja in zaupanja, da bo ta komisija prišla do česa pomembnega. V Državnem zboru danes razpravljamo o tej komisiji, ki je verjetno zopet namenjena nekim političnim združbam, zaostrovanjem, ker vsaka preiskovalka je gojišče novega sovraštva, novega zaostrovanja med političnimi strankami in posamezniki. Takrat ko Državni zbor oceni, da organi pregona, policija, državno tožilstvo, sodišče, Računsko sodišče ali varuh človekovih pravic, niso sposobni stvari pripeljati do konca in priti do epiloga, ki bi bil obremenjujoč za storilca, potem se zanesemo na naše pristojne komisije.

Zakaj za božjo voljo imamo preiskovalne organe, organe pregona, če ustvarjamo tu neko vzdušje, neko zaostrovanje in iskanje političnih odgovornosti za neke storilce nekih dejanj? Veste, kolega Zvonko Černač, ob tej preiskovalki, ko gre za vprašanje Sistemске tehnike, se zopet odpira vprašanje in rana, ki je bila zelo boleča za Koroško. Rana, ki je dala velike negativne posledice. Kolega Zvonko, vsaj dovolite, da vas peljem enkrat na Koroško. K eni od teh družin, kjer je bil oče zaposlen v Sistemski tehniki in je izgubil delo takrat, ko je bila prekinjena pogodba oziroma pismo o nameri za izdelavo osemkolesnikov. Vsaj dovolite, da greva k njim. Ampak ne zamerite, če ta mali otrok ne bo ločil med SDS in LDS, ne bo ločil. Ampak dobro bo pa ločil to, da nima denarja za učbenike ali za prehrano v šoli. Njih, njega in drugih ne zanimajo politične odgovornosti izpred 10 let za tiste storilce, ki so po vašem mnenju naredili napake. Njih zanimajo dejstva in to, da danes živijo na robu eksistence. Takih družin, ki so izgubile delo oziroma so na robu eksistence, je več, ker so delali možje ali matere v Sistemski tehniki.

Če mislite, da je odpiranje tega vprašanja danes v tej vesoljni Sloveniji, ko se ukvarjamo z vitalnejšimi problemi, s problemi, ki zadevajo vsakega državljanja in državljanke – reševanje krize in sprejemanje ukrepov –, eno od produktivnih dejanj, da bo ta komisija porabila toliko in toliko ur za razpravo in toliko in toliko ur za raziskovanje, potem se krepko

motite. Ljudje božji, saj menda živimo v isti državi! Najbrž bi ta naša vitalna energija, če jo še sploh imamo, bila bolj potrebna za kaj drugega, ne pa za take preiskovalne komisije. Naj povem tudi to: nikoli nisem bil član LDS in ne nastopam tu kot zagovornik neke stranke, ki danes sploh ni več v parlamentu, pač pa govorim iz tega, ker je prodaja Sistemске tehnike bila raziskana z zunanjimi in notranjimi revizijami. Zakaj takrat niso organi pregona uvideli, da je nekaj narobe in sprožili postopke? Po 10 letih pa ta zveličavni Državni zbor z neko komisijo ugotavlja to odgovornost.

Veste, ta komisija bi morala razširiti področje svojega delovanja. Tu se odpirajo neke nove dimenzije, te, o katerih sem govoril: koliko družin na Koroškem je ostalo brez dela, brez eksistence zaradi Sistemске tehnike, zaradi prekinitve tiste pogodbe. To bi bila razširitev, razširitev dnevnega reda in programa dela te komisije. Koliko delovnih mest se je izgubilo?! Koliko Slovenk in Slovencev je bilo primoranih iti iskati delo v sosednjo Avstrijo?! Koliko se jih je preselilo tja zaradi tega?! Na koncu koncev to, kar je kolegica Ljubica Jelušič govorila. Prostor za obrambno industrijo, ki ga je Sistemska tehnika v tem delu Evrope predstavljala, je bil naš, je bil del nacionalnega bogastva. Mi smo prodajali dobro orožje državam, ki so to potrebovale. Takrat je bilo 70 % te proizvodnje namenjene za obrambno industrijo. Danes je je 10, prej pa 70. Poglejte, ta prostor je nekdo zasedel. Ali ni to nacionalna škoda?! Nekdo drug dela sedaj to orožje oziroma to opremo za obrambo.

Če bi takrat bila politika modrejša, bi takrat ostala delovna mesta, bi ostali strokovnjaki, bi ostala tehnologija in bi se lahko Sistemska tehnika razvijala naprej in pomenila še naprej zelo trden člen v obrambni industriji. Ne, to naj bi raziskovala vaša komisija. Raziščite, kakšna nacionalna škoda je bila narejena po tem, ko je Sistemska tehnika padla na tla, da se je komaj s prestrukturiranjem in z nekimi novimi programi rešila iz tega okvirja. Ampak nikoli pa verjetno ta vaša komisija in izsledki komisije ne bodo mogli vrniti dostojanstva in integritete vsem ljudem, delavkam in delavcem na Koroškem, ki so izgubili delo. O tem se morate vprašati, ne pa o nekih nepravilnostih, če so nepravilnosti. Ampak očitno jih Računsko sodišče in ostali niso ugotovili. Če jih ugotavljate, potem dajte ovadbo za 10 let pozneje. Naj bo ovadba, naj odgovarjajo, vendar zame in tudi za tiste, ki živijo na Koroškem in so utrpeli to nepopravljivo škodo, ni pomembno. Saj ne vedo, kdo je LDS, kdo je takrat itd. Saj sem vam rekel, mogoče ta otrok ne loči med strankami, kdo je ta, kdo je tista, ve pa, da nima denarja za šolsko malico ali šolske potrebščine.

Skeptičen sem glede te preiskovalne komisije, čeprav, tako kot sem rekel, Pozitivna Slovenija bo sodelovala v tej komisiji – ravno zaradi tega, da komisija ne bo dobila kakšne

stranpoti, da je ne boste peljali po svojih občutkih in po svojih glediščih nekam drugam. Danes smo slišali različne razprave. Ne vem, kaj ima Zoran Jankovič za delati v tej preiskovalni komisiji in še katera druga stvar. Ne vem, od kod?! Ali je bil povezan s Sistemsko tehniko?! Ali s Pavčkom ali s kom?! Ampak to boste verjetno dognali v svojih raziskovanjih. Velika škoda je bila narejena. Se opravičujem, predsedujoča, sem čustveno zrahljan, ker gre za zdravo koroško firmo, ki je skoraj usahnila zaradi tega, ker je Janševa vlada prekinila pogodbo. Konec koncev, epilog sodišča je tu, je na mizi, in so osumljeni zaenkrat tudi krivi. Bil je namen, da se uniči Sistemsko tehniko, da se sklence pogodba z drugim dobaviteljem in da se ta posel pelje tako, da so danes v Avstriji, na Finskem in pri nas sodni postopki in se ugotavlja, koliko provizije in kdo je tisto provizijo dobil plačano. Ali je to rezultat vsega tega?!

Vam povem, da na vašem mestu ne bi odpiral tega vprašanja. Ne bi odpiral niti zahteve za neko preiskovalno komisijo, o kateri je popolnoma jasno, da je veliko stvari zamegljenih zadaj in bodo z raziskavo te preiskovalke prišle na dan, tako da bi bilo najbolje pustiti pri miru. Sodišče naj naredi svoje, organi pregona naj naredijo svoje, mi pa se v parlamentu trudimo, da bo boljša gospodarska rast, da bodo boljši pogoji na Koroškem. Poglejte si statistiko, dnevno. Na dnevnem redu imamo izseljevanje iz Koroške. Preseljujejo se v sosednjo Avstrijo, tudi zaradi Sistemске tehnike, še enkrat. To bi bilo bolj produktivno, ne pa da bomo ure in ure zapravljali za to, da bomo iskali neke čarovnice, ki so izpred nekaj let baje nekaj naredile. Očitno je tudi meni zelo jasno, da je to samo en blef, da je to samo zamegljevanje neke situacije, ki je povzročila razsodbo sodišča. Ne more biti drugače. Da ne bomo samo mi na tej strani krivi, pa dajmo še Pavčka, dajmo še Sistemsko tehniko. Vendar tokrat ste, vsaj pri meni, naleteli na trd oreh. Čustveno dojemam svojo deželo Koroško in vem, kakšni so Korošci – kleni, pokončni in trdni ljudje. Takrat jim je bila narejena izjemna krivica, nepopravljiva škoda, in od takrat še danes trpijo nekatere družine. Zato jemljem to problematiko, ki jo bo obravnavala komisija, s širšega spektra, z drugimi dimenzijami, socialnimi, sociološkimi, tudi z eksistenčnimi dimenzijami, ki zadevajo te, ki so izgubili službo.

Pozitivna Slovenija bo vsekakor sodelovala v tej komisiji, bi bil pa zelo srečen, da bi bil epilog te komisije tak, da bo na Koroškem toliko in toliko več delovnih mest, da se bo popravila krivica, da bodo imeli ljudje delo, da bodo družine imele denar za existenco, da jih ne bo dnevno silila ta situacija v gledanje čez mejo – sicer meje ni, gledanje v Pliberk, Lavamünd in naprej še te vasi. Gledajo tja, tam gradijo hiše, otroke vozijo gor, tam jih imajo v vrtcih itd. Če bo to dognanje te komisije, vsaka čast! Potem ne bom samo kolega Zvonka Černača peljal k eni ubogi koroški družini,

ampak lahko tudi tisti, ki mislite drugače, greste zraven, pa lahko plačam kombi, da boste videli, kako živijo ljudje tam in zaradi česa tako živijo. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Repliko ima najprej gospa Jeraj, potem pa gospod Černač.

ALENKA JERAJ (PS SDS): Moram replicirati kolegu Zanoškarju. Izpostavila sem preiskovalno komisijo, ki je preiskovala posle Zorana Jankovića in njegovih sinov, iz enega samega razloga – da sem dokazala učinkovitost preiskovalne komisije. Če se želi nekaj raziskati, se lahko. Drugič, nisem rekla, da naša sodišča in tožilstvo niso sposobni preganjati kaznivih dejanj. S temi primeri se ne ukvarjajo in postopka ne začnejo, dokler ni ovadbe. Zato ocenjujem, da je primerno, da je preiskovalna komisija, ki na koncu poda tudi ovadbo, če oceni, da je nekaj narobe. To sem, kot sem povedala, tudi sama naredila. Mimogrede, za izgubo delovnih mest na Koroškem pa vprašajte gospoda Pavčka. Lani je za svoje podjetje Viator & Vektor in Sistemsko tehniko od NLB dobil 60 milijonov evrov. Vprašajte ga, kam je to dal. Njega naj gredo ljudje vprašati, ker je za izgubo delovnih mest tam kriv točno on.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Gospod Zvonko Černač, ali imate repliko ali razpravo?

ZVONKO ČERNAČ (PS SDS): Kot predlagatelj.

Tudi ta del, gospod Zanoškar, o katerem govorite, bo predmet te preiskovalne komisije – odgovornost, zakaj je padla Sistemsko tehnika. Ampak ne zaradi teh razlogov, ki jih imate vi pred seboj in o katerih ste govorili. Ne glede na to, da je bila vaša razprava zelo demagoška, je le odprla nekatera pomembna vprašanja, in je prav, da jih razčistimo tudi ob razpravi o tej preiskovalni komisiji. Vprašanja o tem, zakaj je Slovenija vedno bolj brezperspektivna, zakaj je vedno več ljudi brezposelnih. Ne samo k eni družini, k tisočim, deset tisočim bo treba iti v prihodnjih mesecih, ker bodo ljudje ostali brez službe in brez perspektive – zakaj? Verjetno ne zaradi Janeza Janše ali pa zaradi Sistemsko tehnike, ampak zaradi tega, ker z ukrepi, ki jih sprejemate, onemogočate, da bi ljudje lahko v državi normalno poslovali, ker morajo plačevati vedno več davkov, ker boste počasi vse tiste, ki so si s svojim delom zgradili hiše, kmetije do takšne mere obdavčili, da jih boste ponovno nacionalizirali.

Kar se tiče Sistemsko tehnike: če bi bila Sistemsko tehnika takrat, ko je bila za bagatelno ceno prodana gospodu Pavčku, strankarskemu kolegu gospoda Ropa, prodana neposredno Steyrju za ceno, po kateri jo je potem gospod Pavček prodal naprej, in dobil za 29-odstotni delež več kot za 80-odstotni delež države, sem

trdno prepričan, da bi danes ta delovna mesta tam še vedno bila, da bi se to podjetje bistveno bolj razvijalo, da bi v njem imeli zaposlenih več ljudi kot kdajkoli prej. Je pa res, da potem ne bi bilo nastavka za ta posel, ki naj bi omogočil olastninjenje Viatorja & Vektorja gospodu Zdenku Pavčku. Ne morete krivde, ki jo imajo na svojih plečih tajkuni, pripisati Janezu Janši ali Slovenski demokratični stranki. Ne morete. Tukaj ste popolnoma neverodostojni. Nekaj podobnega je uspelo nekaterim drugim gospodom – da so iz davkoplačevalskih žepov olastnili podjetja, davkoplačevalci pa bomo sedaj plačevali te zapitke preko Probanke, Factor banke in še katere druge banke, Ljubljanci v preteklosti preko SID banke. To je bil namen pri Viatorju & Vektorju. Točno to bi se zgodilo! Preplačani osemkolesniki slabše kvalitete bi omogočili tajkunizacijo tega podjetja.

Z veseljem grem z vami, gospod Zanoškar, in bova šla skupaj h gospodu Pavčku in še k nekaterim drugim, recimo, gospodu Rigelniku. Bomo tam ljudem povedali: pogledajte, tukaj so vaši žulji in tukaj so vaša delovna mesta – v njihovih vilah, bazenih, jahtah, hišah. Preko 10, 20, 30 milijonov so težki, pred 20 leti, ko so nekateri sedeli v Državnem zboru, so bili pa verjetno manj kot pol milijona evrov. Iz česa?! Iz lastne sposobnosti je to nastalo? Ali zaradi tega, o čemer na demagoški način tukaj razpravljate in govorite? Eno izmed podjetij, ki je pristalo v tej malhi Viatorja & Vektorja, je imelo sedež tudi v Postojni. Bilo je znano transportno podjetje, lokalno dobro pozicionirano transportno podjetje. Transavto Okap se je klicalo. Veste, kaj sedaj stoji na tisti parceli in zakaj je bila kupljena? Da ne govorim, na kakšen način je bila kupljena in zakaj je ravno to podjetje lahko to kupilo, nihče drug pa ne. Trgovine tam stojijo. Res je nekaj deset zaposlenih – hvala bogu, vsaj to –, vendar vsi tisti šoferji, mehaniki so izgubili delo. Nekateri so se do stečaja Viatorja & Vektorja vozili v Ljubljano ali še dlje. Zaradi tega vas prosim, da ne na takšen demagoški način, predvsem pa ne s temi neprimernimi prijemi, ker še enkrat vam povem, razumem, da ste živčni – povsod štrlijo glave vašega političnega miljeja ven pri teh rabotah. Narobe pa je, da se ponovno postavlja vprašanje, zakaj se pri vsem tem ne zganejo tisti, ki bi po službeni plati morali te stvari preiskati.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Mag. Grims, izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani, prav lep pozdrav!

Moram reči, da je danes predstavnike koalicije, tranzicijske levice tako zabavno poslušati. Star pregovor pravi: slaba vest je huda reč. Očitno je slabe vesti zelo veliko. Dobro se je tole zdajle zareklo gospodu Zanoškarju, ki je rekel: "Jaz tega ne bi odpiral." Jaz pa bi, gospod Zanoškar, zato, ker imam čisto vest.

Zato sem se tudi podpisal pod tole. Kateri je najstarejši trik tranzicijske levice? Da vedno s prstom kaže na drugega in mu z zlorabo vseh državnih institucij in medijev dokazuje točno tisto, kar počne v resnici sama. To je vsa zgodba slovenske tranzicije, ki je popolnoma neuspešna in je, mimogrede, edini neuspešen primer tega v Evropi. Žal ljudje pri medijskem okolju, takem, kot ga imamo, tega preprosto ne morejo razumeti. Lahko edino stvari, ki so dokazljive in merljive na tako očiten način, da jih ne more nihče zanikati.

Recimo, vsi smo verjeli, da slabše vlade, kot je bila vlada tranzicijske levice pod vodstvom Boruta Pahorja, res nikoli ne more biti. Ampak vladi Alenke Bratušek uspeva neverjetno in vsak dan znova dokazuje, da je mogoče biti slabši, da je mogoče biti bolj uničujoč za razvoj Slovenije, kot je bila tista vlada pod vodstvom Boruta Pahorja. Ampak ljudje tega ne morejo prebrati v naših medijih. To morajo izluščiti iz posameznih podatkov ali pa pogledati v ogledalo, ki nam ga nastavljajo tuji mediji. Tiste lestvice, ki nam jih nastavlja tujina, so ponavadi zelo zgovorne, recimo, o ekonomski svobodi, kjer smo v družbi Republike Kongo, Čada, Zimbabveja in še nekaterih, daleč za vsemi drugimi iz Evrope, da ne govorim o članicah Evropske unije. Ste pa povedali eno zelo bistveno zgodbo. Tako medijsko poročanje – edina častna izjema tega je neposreden prenos RTV Slovenija – ima za posledico res nekaj. Ljudje na koncu ne ločijo več – tu se pa popolnoma strinjam z vami – in mislijo, da so vsi enaki. Ne ločijo, kaj je LDS, kaj je SDS. Potem jih bega še to, da je šlo trdo jedro LDS v Zares, iz Zaresa se je preselilo v Pozitivno Slovenijo. Nekaj obrazov se je zamenjalo, mehanizmi na terenu ostanejo isti, metode ostanejo iste, in ljudje ne razumejo, kaj se dogaja. Potem pa mislijo: če bomo neke nove izvolili, bo pa drugače. Figo! Spet boste isto dobili, samo prepakirano. Mediji teren za to že pripravljajo, tako da bo zelo zanimivo opazovati nadaljnji razvoj dogodkov.

Problem parlamenta je, da ne opravlja svoje nadzorne naloge tako, kot bi jo moral, zato, ker je zaradi različnih tovrstnih iger hendikepiran. Ena od nadzornih nalog je tudi preiskovalna komisija. Ima neposredno podlago v ustavi, ureja jo poseben poslovnik, in o tem odločamo danes. Tisti, ki naj bi bil edini zveličaven za pregledovanje, kaj je korupcija, je zdaj po novem kar protikorupcijska komisija. Kaj pa je sploh to, ljudje božji?! Nekdo, ki je bil politik, ki je politično nastavljen, zdaj daje mnenje o drugih politikih, in o tem se ne sme niti debatirati, je verodostojno do konca. Je pa res verodostojno! Kako je to verodostojno?! Čudno, bom še jaz začel o vseh ostalih dajati mnenja, pa bo to verodostojno. Ali se zavedate, da je tisti hip, ko on govori – ker je bil politik, politično nastavljen – o drugih politikih, v konfliktu interesov, in da je že sam način, kako je bila imenovana ta sestava protikorupcijske komisije,

na nek način sistemska korupcija? Precej nerodna reč, kajne, če to obrnete na ta način?

Ampak to je treba malo drugače pogledati, s strani, tako kot nas vidi Evropa. Mimogrede, take institucije ne boste našli nikjer v Evropi. Zato se potem govori: o tem se pa ne sme razpravljati ali pa, recimo, sodba, sodišče – se ne sme razpravljati! Figo! V vsakem učbeniku iz tujine – imate jih dol, v knjižnici, jih lahko prinesem, če želite – oziroma v naših učbenikih ustavnega prava lepo piše, da je razprava o katerikoli instituciji, tudi o sodbah sodišč, v parlamentu in povsod drugje celo merilo demokratičnosti posamezne države. Če se v Sloveniji reče, da se o tem ne sme razpravljati, to pomeni, da nismo več demokratična država. Če ena od teh komisij, ki sem jo prej navedel, zdaj preiskuje, ali je nekdo nekje na eni tribuni nekaj kritičnega o njej rekel, in ima zato že policija celo preiskavo, potem to res dokazuje, da nismo več demokratična, ampak policijska država. Zaradi tega potrebujemo tovrstne preiskovalke, kajti to, česar se dotikamo, je bistvo mehanizmov, kako je Slovenija iz fantastičnega položaja, ki je bil za zgled vsem državam v tranziciji, postala nekaj, kar Evropa gleda kot en neuspešen eksot, kot bolnika v najboljšem primeru. Tisti, ki nas sovražijo, nas pa gledajo kot bodoči plen in si samo želijo, da bi tranzicijska levica čim dlje bila na oblasti, ker bodo dobili čim več plena. To je žalostna zgodba o Sloveniji, in zaradi tega potrebujemo to preiskovalko.

Kaj ta preiskovalka v resnici zajema? Predvsem zajema tisto možnost, da se razgrne vsaj en del resnice ljudem, ki ga ne morejo dobiti v osrednjih medijih v Sloveniji. To se lažje do nivoja otrok zato, da se otroke zlorablja! Kaj je bil prvi stavek risanke o Patrii? "Janševa vlada se je odločila za nakup oklepnikov 8x8." Figo! Kakšna debela laž! K nakupu oborožitve se je zavezal Anton Rop, predsednik LDS, mnogo let pred tem v Londonu. O tem obstaja dokument – ga lahko prinesem, če želite, štempljan, podpisan, imam kopijo –, in to brez predhodnega soglasja parlamenta. Slovenija se je začela oboroževati zaradi tranzicijske levice, in to celo na protiušten način. Zelo zanimivo, kajne, če enkrat poznaš dejstva, ampak tega v slovenskih osrednjih medijih ni. Laži je pa cel kup. Zaradi tega je ta preiskovalka pomembna – da ljudje enkrat razumejo, da je potrebna kritična distanca do tistega, kar jim servirajo osrednji mediji, ker je v tem trenutku nimajo.

Potem se zgodi to, kar se je včeraj, ko se je razgalilo, da je 10 let tranzicijska levica lagala, ko smo opozarjali, da bo prišlo do odškodnin, ki bodo presegle vsako razumno mejo in zmožnosti te države, da oni to peljejo na napačen način, in agresivno zavračala vse ponudbe za dogovore, vse možne rešitve, žalila – bil sem zmerjan z lažnivcem. Iz tistih klopi je kar grmelo, kakšen lažnivec sem. Da sem pravljicar, sem poslušal s strani vlade. Včeraj smo se pa pogovarjali o zakonu o odškodninah,

o ničemer drugem več. Mimogrede, minister vaše vlade je govoril o milijardi evrov. Veste, kaj je milijarda evrov za to ubogo državo?! Kaj to pomeni za zdravstvo, za šolstvo, za kvaliteto življenja ljudi?! Kje ste bili zdaj vsi tisti?! Bom pa še jaz enkrat glas vzdignil! Kje so mediji?! Ko gre za milijardo, takrat je pa tišina. Prej je bil manevrski prostor in bi se lahko dogovorili že zdavnaj, lahko bi se poiskale rešitve, lahko bi bile te tudi speljane v okoliščinah, ki bi bile za Slovenijo bolj ugodne, da se popravi krivica vsem, ki jim je bila kadarkoli storjena. In da se tudi pogleda, da ne bi nekdo vlekel kakšne koristi iz tega, da je Slovenijo nekoč napadel ali kalkuliral ali zavestno kršil zakon. Zdaj je pa to vse v eni golidi notri.

Ampak o tem ljudje nimajo priložnosti izvedeti. Ljudje sploh nimajo več priložnosti izvedeti resnice. Zato so te preiskovalke tako izjemno dragocene, kajti ta zgodba, gospe in gospodje, je zgodba, kako je Slovenija zašla v sedanji položaj. Ko se je nekaterim kar dajalo posel, predhodno omogočilo privatizacijo – tukaj ni šlo več za javni interes, ampak za še kako zasebne interese, in to za minimalen denar, da je potem en majhen delež tega, kar mu je država pod ceno prodala, dražje prodal nekemu tujcu. Potem se tukaj skriva tovrstno poslovanje, beri: čista kraja, po domače povedano. Za navadnega državljana je to čista kraja in čisto nič drugega. Sistemska korupcija na najvišji ravni, o kateri institucije ne govorijo, parlament pa po vaše naj tega ne bi odpiral. Potem pa nekdo pride in vpije, kako so šla zaradi tega delovna mesta. Kaj pa tista delovna mesta, ki jih je tisti odprl, kjer so se potem sestavljali ti oklepniki, in na katerih, kolikor mi je znano, je kar nekaj ljudi iz Koroške delalo – to se je pa pozabilo, kajne?

Mimogrede, v obeh primerih bi šlo za tuj projekt, kajti, kaj pa je bil Krpan drugega kot pandur avstrijskega Steyrja. Malo olepšano, ampak to je to – s tem, da je tam šlo za staro tehnologijo. V tem primeru gre za novo. Vprašajte vse, ki so uporabljali eno in drugo v Afganistanu. So prosili, če se lahko s Patrio vozijo okoli zaradi tega, ker je toliko bolj udoben in toliko bolj zanesljiv in varen za uporabo, ampak to je v tem trenutku postranska zgodba. Bistvo je, da smo na ta način postali siromašnejši vsi skupaj. Pa še nekaj je pomembno pri tej zgodbi. Ta zgodba razgalja eno od najhujših svetih krav tranzicijske levice, ki ves čas, 20 let, prikazuje, kako bi tranzicijska levica najraje mazala samo maslo na kruh, tista grda desnica pa kupčuje z orožjem in hoče še denar za topove in podobno. Kdo se je že odločil o nakupu? Aja, Tone Rop, LDS – tranzicijska levica! Kdo je sprejel odločitev o nakupu oklepnikov 8x8 in se s tem zavezal pred mednarodno javnostjo?! Vlada LDS in ostalih iz tranzicijske levice!

Vlada Janeza Janše je to podedovala in bila dolžna zaradi mednarodnih obveznosti izpeljati! Izpeljala je potem tako, da je šla v

razpis na transparenten način – iskanje ponudb. Koliko je zdaj še od tiste resnice, ki jo vsak dan tako vehementno vidimo v medijih, ostalo od tega? Sam sem to izkusil, ko je bila v prejšnjem mandatu postavljena komisija za preiskavo, ki naj bi jo vodil, in se je reklo: "Ne, bili ste vmešani!" Zato ker sem nekoč vodil svet SDS in smo se tam pogovarjali prav o tem, kaj pomeni posamezna stvar za razvoj, in smo ugotavljali, da je v obeh primerih to, kolikor je bilo možno iz javnih sredstev pobrati za tuje firme. V obeh primerih se bi to sestavljalo tukaj – bo prišlo verjetno do približno enakovredne. Vse drugo so pa kriteriji, katerih niti ne poznamo niti nima o njih smisla razpravljati, ker je to stvar vojske, in vojska se je odločila tako, kot se je. Ampak ker smo se to nekoč pogovarjali nekje na eni seji sveta, naj bi bil okužen in neprimeren za vodenje tovrstne preiskovalke. Ja, seveda.

Kako je fajn delati cirkus, kadar je treba kaj pomesti pod mizo, kar ne pade tranzicijski levici. Precej nerodna reč je, ko se enkrat začnemo o tem odkrito pogovarjati. Ne čudim se, da se tam klopi kar praznijo, saj slaba vest je huda reč – to je bil prvi stavek, s katerim sem začel. Mimogrede, nekatere zgodbe o orožju v Sloveniji, ki se jih je metalo na prvo vlado v Sloveniji, so bile povezane s takratnim predsednikom, ne z vlado, ampak večina ljudi tega sploh ni bila sposobna kjerkoli prebrati, ker te priložnosti niso imeli v medijskem prostoru, kakršen je v Sloveniji. To je malo nerodna situacija. In seveda, če tisočkrat ponovim eno laž, se to postavi kot resnica. Zaradi tega so te preiskovalke življenjskega pomena, ker razgaljajo jedro, kako je prišlo do tega, da v Sloveniji ne samo, da nismo več prvi med tranzicijskimi državami, ampak smo dobesedno zadnja država, v kateri tranzicija sploh ni uspela in kjer se samo postavlja vprašanje, koliko slabše bo, kar je najbolj žalostno od vsega.

Potem se rešuje privatne banke, ki so slučajno povezane s Forumom 21 – spet s tem krogom, ki se ga dotika ta parlamentarna preiskava. Tam bo neomejeno, vse pokrito z denarjem davkoplačevalcev – to ni problema. Tisti, ki opozarjamo, da je to za državo nevzdržno, bomo najbrž spet ozmerjani. Čez čas, ko se bo videlo, koliko je ura, bo pa tišina, tako kot je bila včeraj vnebovpjjoča tišina. Samo en osrednji medij – radio – v Sloveniji je zmogel, po tem, kar sem lahko preveril, objaviti, da se je toliko let lagalo o tem, da odškodnin ne bo, in da naj jih zdaj plačajo tisti, ki so lagali. Ker so zavrgli vse možnosti, da bi stvari uredili pravočasno, tako, da bi bile pravične, kolikor je le mogoče, in skladne z nekim modernim pravom. Zdaj se vse vrže v isti koš, gre se kar počez, zadeve bodo šle pa preko vseh meja. To je minister sam povedal. Mimogrede, v zakonu, ki ste ga včeraj potrdili, da je ustrezna podlaga, ukinjate vse zastaralne roke, na katere ste se prej sami sklicevali, predvidevate nek pavšal in poleg tega še tožbe v neomejeni možnosti. Zdaj se gre samo za to, da gre za rešitev, s katero

nihče ni zadovoljen, ne tisti, ki se jih dotika, ne vsi ostali, še najmanj pa tisti, ki so se nekoč borili za samostojno Slovenijo, ker se počutijo ponižane.

Mimogrede, kdor je pozabil, se je cela zgodba s tako imenovanim izbrisom, ki ni izbris v tistem pomenu, kot ga Evropa razume, začela uporabljati takrat, ko se je hotelo diskreditirati slovensko osamosvojitvev tudi s tem, kako naj bi na Holmcu streljali v hrbet ljudem in ne vem, kaj še vse, kar se je takrat dotikalo, in se je izkazalo za neresnično. Tisto, kar pa je resnično, kar vsi vemo, je to, da je bila Sistemska tehnika nekoč odprodana za minimalni denar, za smešen denar, glede na to, kaj vse je zajemal ta posel, nekemu privatniku. Da je ta privatnik majhen del tega za več denarja takoj potem prodal v tujino – zanimivo, kje pa je bila tukaj kakšna protikorupcijska komisija oziroma kakorkoli se je že temu takrat reklo? Nerodna reč je, da je brat tistega, ki je potem to vodil, gospoda Kosa, bil zraven pri tej zgodbi. To marsikaj pojasni. Potem se postavlja vprašanje, kaj je bilo iz tega. Mimogrede, pri oklepnikih 6x6, ki so jih tudi na podoben način naročili, ne vem, če veste, da je bila gora napak, da so pokale cele šasije, da je prihajalo do strojelomov in vsega po dolgem in počez. Nekaterih menda sploh nikoli niso uspeli usposobiti, kolikor sem lahko razbral iz javno dostopnih vojaških poročil.

Precej nerodna situacija, posebej zato, ker se je hotelo še oklepnike 8x8 dati isti firmi na enak način. To je zelo zanimivo, moram reči. Danes se to zagovarja in bi se naj to ne odpiralo zato, ker to preveč razgalja, komu je šlo za orožarske posle, in to zanesljivo nikomur na tej strani, ampak je to v celoti kot mednarodno obveznost sprejela vlada tranzicijske levice pod vodstvom Toneta Ropa. Prvi je dal zavezo on osebno, in to celo na ustavno vprašljiv način, ker je dal zavezo preden je za to imel soglasje pristojnega telesa Državnega zbora oziroma Državnega zbora, kar je po naši zakonodaji in ustavnem redu nujno potrebno. Kdo je torej orožar v Sloveniji? Koliko je to skladno s tem, kar se zdaj indoktrinira celo otrokom in se za to zlorablja oddaje na RTV Slovenija? Potem ti pa direktor RTV Slovenija reče, da se ne bo nihče vmešaval v program. Saj se nihče ne vmešava v program, ampak če nekdo očitno krši zakon, mora nekdo na to opozoriti, in zagotovo je tudi zakonodajalec tisti, ki ima pravico in dolžnost opozoriti na to. Če nekdo krši zakon – veste, da slučajno tisti zakon kar dobro poznam –, je treba na to odreagirati, če nihče drug ne odreagira.

Ko bo prišlo do razkrivanja teh zgodb, kako se je na ta način prelival denar in kdo je v resnici sprejemal posamezne odločitve, potem bo najbrž marsikaj drugače zasijalo, če ne bo spet vse skupaj naletelo na zid molka. Ampak upajmo, da ne bo. Ta živčnost, ki je bila prej prisotna na nasprotni strani, mi daje vedeti, da gre tukaj za vsakomur razumljivo zadevo. Podobnih zgodb je še kar nekaj. Ampak tiste bi bilo najbrž težje raziskati, ta je pa preprosta,

očitna. Tudi večina gradiv o tem je dostopna. Marsikaj se da potem ugotoviti, tudi to, da so se stvari prikazovale na popolnoma napačen način, ko se je govorilo o tem, kdo naj bi bil skorumpiran v Sloveniji. Avstrijska sodnica po tem, kar sem lahko prebral v javnih medijih, in to ne naših, ni govorila o tistih, ki so pri nas obsojeni, ampak o gospodu Juretu Cekuti, kar je zelo zabaven podatek. Jure Cekuta je bil oseben prijatelj Janeza Drnovška, in gospod Gregor Golobič je nekoč sam izjavil na moji komisiji, da je bil kar nekajkrat pri njem doma. Mimogrede, z Drnovškom sta imela tudi skupen hobi, pa še kaj drugega.

Tako da to so zelo zanimive stvari, ki pa vodijo popolnoma v drugo smer, kot se pri nas ustvarja javno mnenje. Na koncu se za to, da se bi to mnenje potrdilo, zlorabljajo še institucije, o čemer govorijo vsi. Tudi jaz delim mnenje, če želite, praktično vseh pravnikov. V tem primeru se strinjam celo z Matevžem Krivicem. Sodba, ki jo vsi tako vehementno ponavljate, bo padla. Vprašanje je samo, kje. Domnevam, da jo do evropskih institucij ne upajo spustiti in da bo že prej odletela, ampak za mešati štrene je pa dobro, da se megli ta zgodba. Da bi se malo te megle odpihnili, je treba sprejeti to preiskovalko, da se pokaže, kje so korenine cele zgodbe – tam nekje v finančnih interesih lobijev okoli nekdanje LDS, ki se je danes, kot smo že nekajkrat rekli, kvalificirala, in še nekajkrat se bo. Zaradi tega, da bi se za njihovo novo levitev pripravilo teren, se ves čas vpije, kako rabimo nove obraze in nove stranke. V Sloveniji ni nič novega. To je hec te zgodbe. V Sloveniji so samo ene in iste stvari, ki se jih poskuša pomesti pod preprogo, in želja vseh tistih, ki pri nobeni od spornih zadev nismo bili zraven, je, da bi se to enkrat za vselej razčistilo, da bi se ljudem dalo priložnost, da zvedo, kaj je res in kaj ni res.

Ljudje imajo pravico vedeti, in ljudje imajo pravico vedeti, kar je v javnem interesu – kdo je oškodoval javno lastnino, kdo jo je prodajal pod ceno, kako so šle te zgodbe, in zakaj bodo danes, ko bodo plačevali Factor banko in še kaj, davkoplačevalci plačevali tudi del teh zgodb. Bojim se, da ta zgodba še zdaleč ni zaključena. To gre v žepe enih in istih, tistih, ki imajo polna usta sociale in socialnih držav, ko gre pa za poseg v zajamčene plače, tako kot včeraj, se pa to naredi brez soglasja socialnih partnerjev. To je pa realno stanje. Zato zmeraj govorim o tranzicijski levici, ker takrat, ko gre za interes kapitala, je "levičarjenja" v Sloveniji konec. Takrat se začnejo naveze tovarišev in prijateljev. In potem so eni prijatelji v stečajju, eni so prijatelji v bankah, eni so pa prijatelji kje drugje. Zato, da se ljudem vsaj malo pokaže ali pa, če želite, nalije čistega vina, rabimo to preiskovalko, in verjetno rabimo še kakšno.

Zaradi tega vse tiste, ki pravite, da tega ne bi odpirali, sprašujem: zakaj pa ne? Ali vas mogoče kaj bremeni? Jaz imam čisto vest. Jaz bi to odprl, želim to odpreti, hočem to odpreti, in

imam to pravico. Zato sem tudi podpisnik, in bi vam predlagal, da razmislite o tem, kaj imajo ljudje pravico vedeti in v čigavem interesu smo sploh tukaj. Trdim, da smo v javnem interesu in da vsa država in javna uprava za to obstajata, da ščitita javni interes, da mu služita, da služimo ljudem, ne pa da prikrivamo zgodbe o tem, kako so nekateri, oprostite izrazu, svinjsko obogateli na račun te uboge države, zapustili za sabo minus, ki mu potem ekonomsko rečejo privatizacijska luknja. To je to, kar je bilo pokradeno, po domače povedano. Zato danes vsi skupaj slabše živimo, kot bi lahko, in kar je še huje, je to, da se te zgodbe še kar vlečejo in še kar nadaljujejo. Samo levijo se, tako kot se levijo nekatere politične stranke tam na tranzicijski levici. Iz enega trdega jedra v drugo, pa se zamenja zgornja faca in se reče: to je nekaj novega. Ljudje spet nasedejo, se spet reče nekaj novega, in spet nasedejo. Ta igra gre lahko pri tem medijskem položaju v nedogled, vedno pa dobijo eno in isto. Ta interes je tudi eden in isti – da se teh stvari ne bi odpiralo, to, kar je bilo prej rečeno. Pa je treba odpreti, kajti ljudje imajo pravico vedeti. Takrat, ko v tem parlamentu nikogar ne bo strah, da bi take teme odpirali, bom pa verjel, da je Slovenija res demokratična država – in ko bodo mediji o vseh z enakimi vatli poročali na enak način.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Repliko ima gospod Matjaž Zanoškar.

MATJAŽ ZANOŠKAR (PS PS): Hvala za besedo.

Vsaj dve stvari, ki ju moram še enkrat omeniti in poudariti. Prvo je to odpiranje ali neodpiranje, kar je kolega Grims govoril. Zdi se mi zelo nesmiselno odpirati take teme – ne da bi koga ščitil, saj je prav, da se reši te stvari, ampak za razčiščenje takih stvari, ki imajo neko težo, so najbrž drugi organi pregona, sodišče, policija itd. Če bomo začeli odpirati to, in ko bomo začeli odpirati Bavčarja in še kakšne politične sprege, preko katerih je tudi vaša stranka verjetno prišla do česa, potem se lahko Državni zbor samo s tem ukvarja. Demagoško, kolega Černač? Ali je to demagogija? To je zelo praktično, zelo pragmatično vprašanje, in pozicija oziroma pogled pod lupo, kaj se je dogajalo na Koroškem. Nobene demagogije, samo zelo praktično sem nakazal stvari in probleme, ki jih je Koroška doživela zaradi prekinitve pogodbe oziroma pisma o nameri o izdelavi osemkolesnikov. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Predlagatelj gospod Černač, izvolite.

ZVONKO ČERNAČ (PS SDS): Hvala lepa.

Prej sem povedal, gospod Zanoškar, kje je bila vaša demagogija. Bila je v tem, ko ste govorili o tem, da je za to, da je Sistemsko tehnika oziroma Viator & Vektor šel v stečaj, kriv Janez Janša. Sem vam povedal, da če bi takrat

Ropova vlada Sistemsko tehniko za bistveno višjo, 4-krat, 5-krat višjo ceno prodala neposredno tujemu partnerju, bi še danes Sistemsko tehnika na Koroškem delovala. Pričakoval bi, da bi bili v tistem obdobju – mislim, da ste bili župan – bolj glasni in bolj v interesu za svoje kraje in za svoje ljudi, kot ste takrat bili. Gospoda Bavčarja ste povezali z SDS. Prej bi vas povezal z SDS kot gospoda Bavčarja. Kar se njegove politične opredelitve tiče, se nazadnje spomnim, da je bil on član LDS.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Naslednji, ki je prijavljen k razpravi, je mag. Ivan Vogrin, vendar ga ne vidim v dvorani. Potem sledi razprava gospoda Jožefa Jerovška.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

Naj v odzivu na predhodne reakcije najprej rečem gospodu Zanoškarju in vsem, da karkoli odprete je koristno. Tudi jaz se ne bojim, imam čisto vest, pa sem 18 let politik in mi za en evro ne more nihče očitati. Ne razumem takšne panike. Predvsem v klopeh Pozitivne Slovenije vlada danes takšen nemir, in napovedujete takšne neumne posledice. Gospod Zanoškar, rekli ste, da bo to spet vir novega sovraštva in razprtij. Bil sem v številnih preiskovalnih komisijah, pa nobenega ne sovražim in imam z vsemi dobre odnose. Ali mislite, da če bomo od tu razčistili kakšno svinjarijo, kakšno lopovščino, ki je za tem poslom, da se bomo potem morali sovražiti? Morda kdo kaj ima od tega, je imel kakšen denar, pa je sedaj nervozen, morda. Gospod Čehovin je s takim žarom govoril o veličastni LDS, ki je to peljala, in med drugim izjavil: "Že vnaprej lahko povem, da rezultatov ne bo." Ima božanske sposobnosti – on vnaprej ve! Ampak očitno je to napoved popolne sabotaže vladnih služb in je že zaukazano, da je LDS treba braniti do zadnjega diha.

Tu se kažete, da boste onemogočili na vse mogoče načine, da boste verjetno z istimi manevri, kot ste pri Patrii zamenjevali predsednike – čeprav je sedaj Ustavno sodišče poseglo vmes in pokazalo, da so bile tisto vaše nesramne manipulacije, kako preprečiti resnico. Tega orožja več nimate, kar ste imeli v prejšnjem mandatu. Ampak obramba tega propadlega LDS – tu ste si enaki, oni so že propadli, vi pa boste propadli, vam gre dol tako, kot ne vem, kaj. Zaradi tega se čutite enake. Za to zadevo, ki jo danes uvajamo, preiskovalno komisijo, je dobesedno iz letala vidno, da je šlo za korupcijo, da je šlo za ropanje države, namerno predvideno ropanje države. V tistem času je za mizerno ceno Rop Pavčku, svojemu prijatelju, prodal Sistemsko tehniko. Takoj – vse je bilo vnaprej zmenjeno – so naprej prodali Američanom, avstrijskemu Steyrju 20-odstotni delež Sistemsko tehnike in dobili bistveno več – zaslužili. To je lopovščina nad lopovščino.

Zakaj se niso s Steyrjem pogovarjali? Zato, ker so bili prijatelji. Zato, ker je bila v tistem času instrumentalizacija države popolna za te prijatelje v poslih, politike in tajkune. S temi posli takrat s Pavčkom, vam povem – organizirano in zmenjeno je bilo širše –, so bili nastavljeni temelji za tajkunizacijo Slovenije. Takrat je Factor banka začela, in tam noter so bili vsi ti direktorji. Kljub temu da ta posel ni uspel, v tem sklopu, je ta klobčič ljudi potegnil stotine milijonov iz države v svoje račune v davčne oaze, iz katerih še danes kupujejo in obvladujejo Slovenijo in podkupujejo ljudi in funkcionarje. Kdo je gospod Pavček? Zdaj ga objokujete, čeprav je na Koroškem zapravil tovarno, v svoj žep potegnil denar – država mu ga je dala –, in je potem spravil v stečaj Viator & Vektor. Se spominjate tistih grozljivih slik delavcev, šoferjev, mehanikov Viatorja & Vektorja, čez katere je gospod Pavček – vem tudi, da je velik prijatelj gospoda Jankovića in je imel vso podporo –, pljunil?! Pljunil je čez te delavce, po stečaju, drug dan so pa on in njegovi ustanovili podjetja. Od kod denar – iz davčnih oaz seveda, kjer je bil do tedaj varno shranjen.

Vprašajmo se, od kod tem ljudem tak denar pri državnih službah. Gospod Pavček, direktor Taluma gospod Toplek in tudi gospod Rop so na čuden način povezani. Vemo, da je Toplek član Foruma 21 in je kandidiral na zadnjih volitvah za Socialne demokrate. Ropov sin je zgradil skupaj s Toplekom največjo fotovoltaiko, ne vem koliko elektram na državni zemlji v Kidričevem. Vem, da sigurno niso nič dali za tisto. Delavci mi pišejo, da so morali delati to fotovoltaiko iz tovarne v neposredni bližini. Pri vseh so tovarniški delavci sodelovali. Me zanima, koliko so plačali, kako spretno je bilo to narejeno, da se je iz državne tovarne vse zgradilo. Ampak sprašujem se, ali so sinovi teh politikov, direktorjev in tajkunov res takšni ekonomski geniji, da imajo mladeniči 22 let in lahko investirajo. Ali so to res največji geniji?! Tako kot Jankoviček – v nekaj letih je z milijoni evrov operiral, edino maturo mu je moral oče kupiti. Edino maturo. Drugače pa je genij. Samo tam se je pa zalomilo – maturo pa je bilo treba kupiti! Objokujete te zveze in zdaj ste blazno nervozni, da bo karkoli prišlo ven. Čehovin napove, da iz tega ne bo nič, ker bo država sabotirala. Takšne ljudi bo ljudstvo moralo nesti nekam, če resnico in pravico preprečujete na vsakem koraku.

Drugo, kar je ob teh preiskovalnih komisijah in tudi tej – na vse možne načine se trudite diskreditirati preiskovalne komisije, jaz sem pa boljša zgodovina Državnega zbora in vem, da so imele pozitivne učinke. Če ne bi bilo Pukšičeve komisije v Elanu, bi ga že takrat tajkunizirali – vse je bilo pripravljeno. Potem se je iz strahu takrat zaustavilo, vendar ste oddali nove tajkune – Koržete in tiste, ki so spet na novo izčrpali Elan. To so samo vaši ljudje, gospe in gospodje. Preiskovalna komisija Vič–Holmec, ki sem jo vodil – brez tega bi slovenske

osamosvojitelje poslali na haaški tribunal za vojne zločince. To je bil namen. Hkrati je to, ko se vedno diskreditira sleherni nakup orožja za Slovensko vojsko, takrat osamosvojitveni – to je večni poskus levičarjev, diskreditacija samostojne Slovenije, osamosvojitve, jugonostalgija, na kakšen način uspeti. V tem času sedaj restavirate nekdanji komunizem v tej državi, zavestno. Da to tako uspešno deluje – pri tej antipropagandni diskreditaciji teh preiskovalnih komisij sodelujejo tudi nekateri novinarski plačanci. To moram jasno reči. Pri tej diskreditaciji in tem se gre tako daleč, da se to uporablja na meni neverjetno presenetljiv in umazan način, kako diskreditirati osamosvojitve, vojake, ki so takrat sodelovali, in tiste, ki so organizirali zaščito in zavarovanje razglasitve neodvisnosti.

Na tem mestu moram reči – zdaj imam enkrat priložnost –, da je malo pred zadnjimi volitvami, ki so bile 2011 ...

PRESEDNIK JANKO VEBER: Gospod Jerovšek, dovolite, da vas spomnim ...

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Verjamem, da vas boli ...

PRESEDNIK JANKO VEBER: Ne, ne gre za bolečino. Gre za to, da vodim sejo in vas želim opozoriti, da ostanite pri temi, ki je na dnevnem redu.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Boste videli, da sem pri temi – beseda trgovina z orožjem bo uporabljena. Malo pred tistimi volitvami se je v Delu pojavila izjava tedna ali meseca Spomenke Hribar – osupnil sem –, ki se je glasila tako: "Trgovina z orožjem ..." – mišljeno je bilo osamosvojitvena – "... ima za Slovenijo enak simbolni in vrednotni pomen kot povojni poboji." Pomislite, Delo na veliko objavi to. Javno pozivam gospo Spomenko Hribar, da pove, koliko tisoč Slovencev je bilo pomorjenih v sklopu trgovine z orožjem, če ima isti pomen. Je človeško življenje tako malo vredno kot navadne malverzacije, prekrški in kriminalna dejanja, ki so se tudi pojavljala pri trgovini z orožjem?! Ali so res tisoči in tisoči pomorjenih toliko ničvredni, da ima isti pomen?! Obnašate se tako kot da je to isti pomen. Nihče ne gre v Ormož, kjer so jih izstradali po vojni v taborišču za otroke, za dojenčke. To za vas ni zločin in ni vredno spomina.

Sprašujem tudi, zanalašč bom vprašal: "Kaj gospod soprog Tine Hribar na takšno izjavo gospe Spomenke Hribar pravi?"

PRESEDNIK JANKO VEBER: Gospod Jerovšek, dovolite, da vas še enkrat opozorim na to, da osebe, ki jih omenjate, nikakor ne morejo odgovoriti na vaša vprašanja .

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Sramotno je, da časopis sploh objavi takšen nonsens.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Prosim vas, da spoštujete ljudi, ki jih omenjate, ker ne morejo odgovarjati na vaša vprašanja.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Ta izjava tedna je bila v približno istem času, ko je veleposlanica Marta Kos objavila celostranski oglas proti naši stranki, in je bila letos nagrajena za to, da je za tisti oglas plačana z veleposlaniškim mestom. Vidite, kako so te stvari povezane. Žal pa je na uradnem mestu izjavila, da bo letos žal zmagala Angela Merkel in s tem naredila sramoto Sloveniji, ker se je politično vpletla v nemške volitve, kar je za veleposlanika nesposobno in tudi nedopustno. Te zlorabe, na kakšne načine vse preprečujete ter uporabljate, instrumentalizirate celo RTV in zlorabo otrok točno v to zadevo. V tisti inkriminirani oddaji so avtorji po naročilu napisali, da je Janševa vlada sprejela sklep o nabavi 135 oklepnikov. Laž na kvadrat! Ropova vlada je z gospodom Pavčkom najprej v parlamentu sprejela resolucijo in nekaj dni zatem pismo o nameri. Sklepi so bili sprejeti pod Ropovo vlado, odločitev, ker se je videlo stotine milijonov v žepih! Ampak v Infodromu je to pripisano Janševi vladi, in to je zloraba otrok! Majda Potrata je pokazala, da do zlorabe otrok nima odnosa, ker je preprečila debato o zlorabah otrok. Se ne čudim. Ormož je tudi dokaz, da ste neobčutljivi do tega, da se je lahko tudi otroke pobijalo brez pietete, brez empatije do tega. Na Odboru za kulturo, kjer so preprečili to razpravo ...

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Glejte, gospod Jerovšek ...

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Ne, ne! To se pa nanaša točno na to zadevo ...

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Ne, se ne nanaša na to, in še enkrat vas opozarjam, da če ne boste spoštovali mojih opozoril, vam bom odvzel besedo.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Gospod Veber, tam je lažno napisano, da je ta posel, ki ga hočemo danes v preiskovalni komisiji raziskati, odobrila Janševa vlada in sprejela sklepe v parlamentu! Tam je bila napisana laž in neresnica! Zaradi tega ste preprečili razpravo o tem! Gospod Filli, ki se ni hotel udeležiti razprave, je napisal, da je vsa vsebina točna. Ampak to je originalna, grozljiva laž! Instrumentalizirali, stranke ste naročili tam na RTV. To se vidi, vse povezave se vidijo, transparentno. In da vas boli potem neka obravnava na nekem odboru! Zaradi tega vas tudi tako strašansko boli ta preiskovalna komisija. Zaradi tega, kolegice in kolegi, nehajte govoriti, da je katerakoli preiskovalna komisija slaba. To je sramota za vsakega poslanca na celem svetu! Klasični institut parlamentarizma! Nikjer na svetu česa takega poslanci ne govorijo, žal samo v tej zabljeni Sloveniji, ki je

zdaj pred finančnim propadom. Veste, to stanje v bankah je s to zadevo, ki jo danes raziskujemo, še kako povezano. V državnih poslih se računa na stotine milijonov. Factor banka in Probanka sta takrat začeli trgovati in delati – in sami tajkuni, sami tajkuni! Zdaj pa, gospod Zanoškar, pravite, da so drugi krivi za to, da so otroci lačni. Tam se je zgodila posledica Pavčkove in Ropove tajkunizacije. Tam se je zgodila, ker se je državni denar preliil v zasebne žepke. Če bi pa tisti državni denar ostal v državnih jasliah, bi lahko iz tega razvili nove programe.

Ponovno zastupljate Korošce! Zdaj bi pa že morali povedati resnico, razumete, in ne braniti tega propadlega LDS z vsemi kriplji! / oglašanje iz dvorane/ Ja, saj ste enaki. Žal ste enaki. Propadli boste tudi vi, kar je očitno. Gospe in gospodje, vsaka preiskovalna komisija v parlamentu prinese neke pozitivne rezultate. Že današnja razprava je to prinesla, ker se vidi vaša panika, ker ste tu povezani ljudje. Ni slučaj, da je Mišič šel za najbolj vplivnega direktorja. To ni slučaj. To je Jankovićevo delo. S Pavčkom in temi so bili vseskozi povezani na vseh segmentih. Zaradi tega dela sramoto vsak poslanec, ki govori, da so parlamentarne preiskave zgrešen parlamentarni institut. Sam sebi dela sramoto dolgoročno. Ni vreden, kdor to govori, da je poslanec, izvoljen od ljudstva. Upam, da boste spoznali napake in da boste prišli po tej plati do razuma, da ne boste preprečevali resnice, da ne boste preprečevali razkritja korupcije v tej državi, kajti tisti, ki to govorijo, so zagovorniki, da ostane vsa korupcija neodkrita. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala. Proceduralno, gospa Maša Kociper.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Spoštovani predsednik!

Jaz osebno, in verjetno še kakšen kolega v Pozitivni Sloveniji, poskušam čim bolj stoično prenašati to debato v zvezi s preiskovalno komisijo, katere namen je očitno samo to, da se onesposobi normalno delovanje koalicije, ki bi se morala spoprijeti z resnimi problemi, ki pestijo našo državo, sprejeti ustrezne ukrepe. Namen te komisije je očitno samo ta, da se zopet razdeli slovenski narod, da se neke zadeve za nazaj pogrevajo, da se medsebojno obtožujejo itd. Ampak kar hočem povedati, je to, da je konkretno v tej razpravi kolega Jerovšek žalil, obtoževal, izrekal lažnive obdolžitve in neresnične trditve o ljudeh, ki niso prisotni v tej dvorani in se nikakor ne morejo braniti. Vedoč, da ga pri tem ščiti njegova poslanska imuniteta, je zlorabil svojo pozicijo poslanca.

Prosim vas, in to je moj proceduralni predlog, da se v takih primerih, ko gre za kršitve človekovih pravic, poslužite vaše pristojnosti, da poslancu, ki tako krši poslovnik in razpravlja tako široko izven konteksta, čeprav hoče na svoj

znani način to vse nekako vključiti v tematiko, vzamete besedo in s tem onemogočite, da bi se tako početje, taka diskreditacija ljudi, ki niso prisotni, in taki posegi v njihove pravice, osebne pravice, nadaljevali. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Mislím, da smo bili skupaj v dvorani. Moj namen je bil resnično zgolj in samo ta, ko sem gospoda Jerovška opozoril na njegovo izvajanje, da je vendarle treba izkazati spoštovanje in odnos do tistih, ki se ne morejo zagovarjati v tej razpravi. Upam, da bo to tudi v prihodnje upošteval pri svojem izvajanju.

Proceduralno, gospod Kavtičnik.

JOŽEF KAVTIČNIK (PS PS): Hvala lepa.

Resda nisem bil vseskozi tukaj v dvorani, vendar z izvajanjem kolega Jerovška nisem bil zadovoljen. Ne toliko zaradi sebe, ampak predvsem z njegovim izvajanjem, ko je dejal, da je Slovenija zablojena. Prosil bi – verjetno je v tem čustvenem izlivu, ki ga je imel, zašel malo predaleč. Prepričan sem, da Slovenija ni zablojena in da Slovenci nismo zablojeni. Lahko si, kolega, pogledaš magnetogram in boš videl, kaj si dejal – v zablojeni Sloveniji. Če si tako resnično mislil, potem ti ni pomoči. Če pa je to bilo v nekem evforičnem izražanju, pa prosim, da se opravičiš vsem Slovincem in tudi nam v Državnem zboru. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala za vaš predlog.

Gospod Jerovšek, imate postopkovno? Izvolite.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Postopkovno, ja. Najprej, gospod predsednik, vam, ker ne sprejemam vaših očitkov. Ali smem citirati izjave, ki so bile izjave meseca, ki govorijo o trgovini z orožjem? Ali smem to ali boste še ta delček demokracije, ki še obstaja, ukinili? Ali boste še to ukinili, nam zavezali usta? Nisem rekel nič takega, stvari, ki ne bi držale. Gospodu Kavtičniku pa: res sem mogoče slab izraz, o zablodah ...

PRESEDNIK JANKO VEBER: Gospod Jerovšek, postopkovni predlog imate. Nimate možnosti replicirati. Kakšen je vaš postopkovni predlog?

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Moj predlog je, da vi kot predsednik ne ukinjajte demokracije tukaj, da ostane prostor javne besede in da tiste stvari, ki so relevantne – kar sem gospo Spomenko Hribar glede vrednotnega enačenja moral na javni način enkrat vprašati. Ker je grozovita izjava. Bom še tudi v zvezi s Kavtičnikom, ker me je napadel ...

PRESEDNIK JANKO VEBER: Če nimate postopkovno, gospod Jerovšek, vam bom izklopil mikrofón.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Predlagam, da gospod Kavtičnik, če je v dvorani – pravi, da ni slišal, ampak napasti pa mora. / oglašanje iz dvorane/ Ja, v zablode ste spravili mnoge Slovence, in danes skušate o zablodah govoriti – da je to zabloda, če se preiskuje korupcija. Na ta način poneumljate in delate Slovence zapeljane. Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Gospod Jerovšek, glede postopkovnega predloga, da ne dovolim citiranja javno objavljenih misli posameznikov – to ne drži. Je pa problem, ko poskušate svoj pogled na ta citat predstaviti. Predstavili ste ga na način, da se tisti, ki je imel ta citat, ne more ubraniti. Če bi se poglobili v celoten tekst, bi prišli do popolnoma drugačnih zaključkov, kot ste jih dajali sami. In to je težava pri teh razpravah. Zato sem vas opozoril, da je to, kar poskušate predstaviti kot svoj vidik tistega citata, neprimerno.

Gospod Tanko, imate postopkovno? Izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik.

Močno upam, da tisti, ki vodite seje, spremljate sejo tudi v tistem obdobju, ko sejo vodi vaš namestnik. Kolegi iz Poslanske skupine Pozitivne Slovenije in tudi vaša poslanka gospa Ljubica Jelušič so pri tej odreditvi preiskovalne komisije govorili o marsičem, o mnogo širših stvareh, o povezanih vsebinah. Tudi vaši predhodniki oziroma vaši politični sopotniki so govorili o osebah, ki jih tukaj ni. Tukaj ni nikogar iz Janševe vlade in tukaj ni Janše, pa so vsi govorili o teh osebah. Predlagam, da se predhodno, preden začnete voditi sejo, pozanimajte, kakšen je bil potek seje pred tem, in da vsi predsedujoči merite razprave poslancev z enakimi vatli, dopuščate razprave. Mislím, da tudi ni nobenega razloga, da se preprečuje razprava ali pa citiranje s temo povezanih stvari. Marsikaj, kar je bilo povedano, je neposredno povezano s temi stvarmi, od dogodka, ki se je zgodil, ko je Rop obljubil, do dogodka, ko se je ta zadeva sprocesirala in podpisala, in do mnogih kasnejših implikacij, ki so se zaradi tega zgodile.

Nikogar niste opozorili, ne vi in ne vaši predhodniki, da gre izven diskusije pri tej razpravi, razen kolega Jerovška. Če želite oziroma boste postavili standarde, da se tukaj ne sme omenjati nikogar, ki ne more odgovarjati, potem boste postavili drugačne standarde, kot so prakse v Državnem zboru. Boste postavili drugačne standarde, ampak naj bodo za vse enaki. Danes lahko, ne vem, nekdo govori o obdobju 10 let nazaj, o povezavah, ki jih ni, o osebah, ki jih ni. Na drugi strani pa ne moreš oziroma ne bi smel govoriti o osebah, ki so

sodelovale pri projektu, tudi pri tem. Tak način vodenja razprave in poseganja v razprave poslancev je po mojem mnenju neprimeren, nedostojen za Državni zbor, za raven komunikacije v Državnem zboru, še posebej zato, ker se izrazito loči na to, ali prihaja razpravljavec iz koalicije ali iz opozicije, predvsem iz SDS. Predlagam, da se pri vodenju sej naravnate na isto valovno dolžino in da vsaj pri isti točki dnevnega reda poteka razprava in se omogoči razprava vsem poslancem pod enakimi pogoji ... / znak za konec razprave/ ... primerljiv način. Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala za vaš postopkovni predlog.

Hkrati vas moram še enkrat opozoriti in spomniti: vsak predsedujoči je odgovoren za vodenje seje, in jo je vodila podpredsednica, ki je, ne vem, po vašem mnenju očitno dovolila kakšne razprave, ki so bile v nasprotju s tem, na kar sem jaz opozoril. Dejstvo pa je, da z veseljem organiziram tudi posvet vodij poslanskih skupin, kjer se dogovorimo, kako bomo vodili razprave v Državnem zboru. Še enkrat bom povedal, da ni nobena težava, ko navedeš nekoga in citiraš nekoga. Drugo je, ko poskušaš predstaviti svoj vidik ali celo obtožiti nekoga, in če ta nima možnosti podati svojega stališča, je to daleč od tistega, kar bi po mojem mnenju moralo biti prisotno v našem parlamentu. Ampak to v največji meri resnično ni odvisno od predsedujočega, ampak od tistega, ki razpravlja na tak način.

Resnično mislim, da se spleča pogovoriti o tem, ali smo v stanju peljati razprave na način, da so obvladljive in ne žaljive. Predvsem je problem, ker so v nekaterih primerih te razprave žaljive, in če je žaljiva do tistega, ki se ne more zagovarjati, je to po mojem mnenju nedopustno. Če podpredsednice tega niso upoštevale, bom zagotovo opravil pogovor tudi z njimi. Vendar ne glede na to, ali opravim ta pogovor ali ne, vsak med nami mora biti tudi nekoliko samokritičen do tega, kako bo povedal in na kakšen način bo predstavil. Samo na ta način se da peljati seje bistveno enostavnejše.

Gospod Tanko, želite? Postopkovno, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, gospod predsednik, za to napotilo. Vendar v Državnem zboru smo osebe, ki si lahko dopustimo interpretacijo latinskih citatov, slovenskih pregovorov, in ki si tudi lahko dopustimo in dovolimo interpretacijo tekstov. Ne predstavljam si, kako bi po tem vašem modelu, ki ste ga zdaj povedali, vodili sejo ali vodili razpravo, da ne sme noben izmed poslancev ničesar citirati in povedati svojega mnenja o določeni stvari. To ni namen razprave. Potem lahko skličete telefonsko glasovanje o seji in bomo glasovali na tak način. Razprava poslancev je dopustna. V skladu z 82. členom ni vezana na navodila.

Lahko pove, kaj si misli o katerikoli vsebini, o naslovu in o čemerkoli. Zato se tukaj dobimo. Točno zato se dobimo.

Na tak način interpretirati stvari, ki se dogajajo v Državnem zboru, je po mojem mnenju neprimerno do poslancev. V skladu s tem, kar ste povedali, bi lahko vsak poslanec samo prebral nekaj strani iz tega, kar smo vložili za sejo Državnega zbora, za odreditev parlamentarne preiskave, in to je tisto, kar je v skladu s tistim, kar je vloženo. Nič drugega ne bi smel početi. Če ste zamudili mnoge obtožbe, ki so jih izrekli poslanci iz Pozitivne Slovenije – tudi vaša gospa je povedala marsikaj, s čimer se ne strinjam, ker imam drugačen pogled na isto stvar kot ona, druge podatke itd. Potem ne vem, čemu so namenjene seje Državnega zbora ali delovnih teles. Čemu je to namenjeno? Datum, ne vem, 25. junij 1991 ima lahko za gospo čisto drugačen pomen kot zame. Je njena pravica, da to ima in lahko tudi pove. O mnogih drugih stvareh, o katerih je gospod Jerovšek razpravljajal, lahko sodimo enako ali pa jih merimo z istim kriterijem. Če pa je citiral neko tezo neke filozofinje ali ne vem, kaj že je, jo je pač lahko citiral in tudi povedal, kaj si o njej misli. Glede tega, da neko železje ni enako človeškemu življenju, se globoko strinjam z njim. Če se drugi ne, je to vaš problem, ampak jaz se pa z Jerovškom na tem področju globoko strinjam in mislim, da ima absolutno prav.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Dogovor glede tega, da ne smemo biti žaljivi v svojih razpravah, je očitno zelo težek. Opozarjam na to, da ne smemo biti žaljivi med seboj in predvsem do tistih, ki se ne morejo zagovarjati. To je tisto, na kar sem želel opozoriti, in mislim, da je v veliki meri treba tej usmeritvi slediti tudi v prihodnjih razpravah.

Naslednji razpravljavec, ki bi lahko dobil besedo, je gospod Borut Ambrožič, vendar mislim, da ga ta hip ni v dvorani. Besedo lahko dobi gospod Robert Hrovat. Ga tudi ne vidim. Naslednji razpravljavec je gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, spoštovani predsednik.

Ko sem poslušal uvodno predstavitev člana Pozitivne Slovenije in razpravo gospoda Zanoškarja, lahko samo ugotovim, da se od leta 2002, 2003 do leta 2013 v filozofiji razumevanja delovanja države ni spremenilo popolnoma nič. Takrat se je zgodil klientelizem, in gospoda, ki sta nastopila v svojstvu Pozitivne Slovenije, sta tudi sedaj zagovarjala klientelizem. Kajti obtožila sta, da je vlada – ne vem, katera je že takrat bila, Janeza Janše, da ne bo kakšne zamere – storila dejanje, ki je onemogočilo razvoj na Koroškem. V obsegu protidobav je bil podizvajalec pri Patrii tudi podjetje Gorenje. Tam se je zadeva testirala, tam se je zadeva delala, vendar je način, kako se je prišlo do posla takrat, in način, kako se rešujejo projekti sedaj, s tem, ko ste izglasovali in pristali na

dokapitalizacijo oziroma na poročstvo pri Factor banki in Probanki, popolnoma enak. V tem primeru je vloga Systemske tehnike in Viatorja & Vektorja popolnoma enaka kot vloga Factor banke ali Probanke. V vsebinskem smislu ni nobene razlike.

Tudi v tem konkretnem primeru iz leta 2003 se je s pismom o nameri o dodelitvi posla dalo neke vrste poročstvo izjavo, najprej za en del posla, in bi se prekrila potem s celotnim poslom, s 300-milijonskim poslom v evrih. Sedaj imamo pri sanaciji Probanke in Factor banke paket, ki je težak približno 400 milijonov. Ampak v tem vsebinskem pristopu, vsebinskem smislu ni popolnoma nobene razlike. Če je vladajoča politika, ta vlada sposobna reševati gospodarstvo samo na tak način, potem smo lahko hudo zaskrbljeni, in mi je povsem jasno, zakaj obstaja in se dogaja taka bitka, kdo bo v posamezni družbi, kdo bo v posameznem okolju in kakšne subvencije, kakšne državne garancije, državna poročstva bo vse v neko gospodarsko družbo usmerilo. Mislim, da je ta zadeva povsem zgrešena, tak pristop. Gospodarstvo je tisto, ki bi moralo živeti ves ostal sistem. Iz njega bi se morali napajati, mi smo pa v inverznem postopku.

Iz vsega, kar zberemo nekaterim firmam, ki poslujejo po prijateljskih principih, po klientelističnih zadevah, vračamo denar iz proračuna v poslovanje, in od tam naprej nihče ne kontrolira in stvari odtekajo naprej. Za to je šlo v primeru teh dveh bank in tudi v primeru posla s Systemsko tehniko. Kar je problem pri vsem tem, je to – in to bi gospa bivša ministrica morala vedeti –, da so projekt Patria ocenjevale strokovne komisije Ministrstva za obrambo in Slovenske vojske. Nikogar od politikov ni bilo v teh strokovnih skupinah. Nihče, ki je ugotavljal zadeve, ni ugotovil, da je bil kakršenkoli klic, pritisk na te ljudi, kako naj se odločijo v teh projektih. Odločili so najbrž strokovno. Niti eden izmed teh ni v postopkih, ampak so izbrali po teh kriterijih, ki so jih preverjali, vozilo, ki se mu reče Patria. Nihče proti tem osebam ni sprožil nobenega postopka, in tudi v tem postopku, ki je bil sedaj sprožen, katerega omenjate nekateri poslanci, da se je končal z obsodilno sodbo, ki še ni pravomočna, niso zaznali nobene komunikacije med tistimi, ki so obsojeni in osebami, ki so delale strokovno oceno oziroma strokovno primerjavo ponudb. Zanimivo!

Edina dva, ki sta bila v postopku, sta bila najodgovornejša za ta projekt. To sta tedanji minister za obrambo gospod Erjavec in načelnik generalštaba gospod Gutman, in oba sta bila oproščena. Tista dva, ki bi lahko vplivala na odločitve komisij in sprejela odločitve, sta bila oproščena. Vse to, kar se dogaja, se dogaja samo zato, da se zadeva preusmeri na neko drugo področje. Kolegi so povedali, da so bili tisti, ki so sodelovali pri odločitvi, kako se bo projekt delal in komu se bo dodelil, bogato nagrajani s funkcijami v Evropski uniji. Tudi tisti, ki je za desetkratnik prodal delež, ki ga je kupil.

80 % je kupil za znesek x, potem je pa trikrat manjši delež prodal za trikrat več, za devetkratni zaslužek, in je bankrotiral. Neverjetno je, kako lahko neki uspešni direktorji, nagrajenci, nosilci, ne vem, gospodarske pobude, iniciative, predsedniki obrtne zbornice, gospodarske zbornice na takšen način bankrotirajo. S tako veliko dodano vrednostjo so prodali tisto, kar so kupili in na koncu izgubili vse.

Menim, da je ta preiskovalna komisija potrebna. Treba je razčistiti vse okoliščine pri pripravi tega posla. Treba je tudi povprašati nosilce javnih pooblastil, kaj se je takrat dogajalo. Upam, da bo komisija prišla do zelo zanimivih rezultatov. Kar zadeva odredbo, dali smo podpise in upamo, da boste po zaključku razprave razglasili odreditev preiskovalne komisije. Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Naslednja ima besedo dr. Ljubica Jelušič.

DR. LJUBICA JELUŠIČ (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani predsednik.

Upam, da mi ne boste zamerili, če bom v svojem nastopu odreagirala na nekatere nastope kolegov in kolegic, poslancev in poslank, čeprav to ne bo prav v neposredni, tesni zvezi s tematiko, ki jo obravnavamo danes pri 22. točki, in sicer zaradi tega, ker so odprli neke zadeve, na katere se mi zdi, da je treba tudi zaradi javnosti odreagirati. Pričakujem, da bomo v okviru dela v preiskovalni komisiji lahko na marsikatero dilemo, ki je bila danes izpostavljena, tudi odgovorili. Upam, da če drugega ne, da bo prispevek te parlamentarne preiskovalne komisije vsaj v tem, da si bomo razčistili nekatere pojme, ki zadevajo, denimo, vprašanje razpisa, javnega naročanja in drugih stvari, ki zadevajo področje obrambnih in zaupnih naročil.

Tudi vprašanje, denimo, kdo je tisti, ki je odločil o nakupu osemkolesnikov, bo takšno, da ga bomo morali zelo natančno in po datumih pregledati. Danes ste nekateri omenjali neke obljube mag. Ropa. Ne poznam nobenega javnega niči tajnega dokumenta, ki bi o tem govoril. Očitno imate neke papirje, ki govorijo o ozadju tega nakupa. Lahko pa povem, kateri je bil prvi javni dokument s tega področja. Ta javni dokument je bil v Državnem zboru sprejet, in sicer 13. julija 2004. Sem ga že omenjala, to je Resolucija o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske. Nimam navade biti hudobna, ampak v tem primeru me je res zanimalo, kako ste glasovali takrat. Moram povedati, da so ob vsem zavedanju, da so bili ne vem kateri v ozadju tega posla, ki je bil napisan v resoluciji, mnogi, tudi danes z nami sedeči kolegi, glasovali za tisto resolucijo. Takrat ste kot člani, kot poslanci Državnega zbora pritrdili temu, da je treba zgraditi bojni karakter Slovenske vojske in da bo ta bojni karakter povezan tudi z osemkolesnimi oklepnimi vozili,

katerih namen bi v prihodnjih letih bila gradnja srednje bataljonske bojne skupine.

Ne očitam vam, da ste glasovali za tisto resolucijo. Kvečjemu bi lahko rekla, da vas je treba pohvaliti, da ste jo podprli, kajti s tem ste v bistvu podprli graditev bojnega karakterja Slovenske vojske, ki je, mimogrede, zdaj poniknil v "velikih" razpravah o tem, kakšna bo prihodnost slovenske obrambne organizacije. Beseda velikih sodi pod narekovaje, ker razprav o tem sploh ni. Po 13. juliju 2004, ko ste v Državnem zboru potrdili resolucijo, je bilo 20. avgusta 2004 podpisano pismo o nameri, ki – poudarjam – ni pogodba o poslu, je pismo o nameri. V njegovem naslovu piše: "O sodelovanju državne industrije Republike Slovenije pri zagotavljanju opreme za slovenske oborožene sile". Tudi v besedilu tega pisma o nameri je kasneje zapisano, da bo domače akademsko in tehnološko znanje skupaj s skupino Viator & Vektor ter v sodelovanju z Ministrstvom za obrambo Republike Slovenije in Slovensko vojsko z namenom zadostiti potrebam in zahtevam Slovenske vojske poskušalo na osnovi pridobljene licence in integracije vsega tega znanja v skladu s standardi zveze Nato in Evropske unije skupaj izdelati tak produkt.

Razumem, da je, tako kot sem že prej rekla, med nami veliko zaveznikov trditve, da je treba državne posle oziroma posle za obrambne sile dati drugim v roke, da je treba kupovati orožje, in je tudi nekaj zaveznikov oziroma diskutantov oziroma tistih, ki mislijo, da je, ko gre za opremljanje domačih obrambnih sil, vendarle treba dati posel tudi domači obrambni industriji. Ampak tako se je lahko razmišljalo leta 2004. Danes se ne more več tako zelo preprosto o tem razmišljati. Vendar vam moram povedati, da 296. člen Rimske pogodbe Evropske unije še vedno velja, in govori, da nobeni državi ni mogoče vsiliti odločitev na področju njene obrambe oziroma obrambne industrije. Čeravno je ta evropska skupnost oziroma Evropska unija leta 2004 ustanovila Evropsko obrambno agencijo. Tu se zdaj skriva odgovor na to, zakaj Janševa vlada po volitvah leta 2004 ni šla po postopku neposrednega naročila eni ali drugi firmi, ko je želela nabaviti osemkolesnike, ampak je sledila priporočilom Evropske obrambne agencije, katere članica je postala Slovenija. Priporočilo pa je bilo, da se obrambna in zaupna naročila objavijo na portalu Evropske unije, zlasti če presegajo posel v višini 1,2 milijona evrov. Tisti posel takrat je močno presegal to številko. Ampak to je bilo priporočilo, ki ga je – in to odločitev spoštujem – Janševa vlada takrat spoštovala in je šla potem v oddajo zaupnega naročila, ne pa v neposredna pogajanja o naročilu tega posla z enim samim morebitnim ponudnikom. Toda niti en niti drug postopek, niti neposredna pogajanja niti oddaja zaupnega naročila niso javni razpis.

Glede tega si moramo strokovno ali kako drugače skupaj priti na jasno zaradi tega,

ker mora postati vsem nam razumljivo, kaj ste sprejeli novembra leta 2012. Tukaj gre pohvala tudi Janševi vladi – ne delim pesimizma, ki ga je prej z nami delil oziroma govoril zelo pesimistično kolega Pukšič, ko je rekel, da se v času vseh vlad v teh 22 letih ni zgodilo nič, kar bi pripomoglo k transparentnosti obrambnih in tudi drugih poslov. Janševa vlada je leta 2012 pripeljala dolgoletna pogajanja o pomembnem dokumentu, ki zagotavlja večjo transparentnost obrambnih poslov, do konca tako, da je bil ta dokument, ki se imenuje Zakon o javnem naročanju na področju obrambe in varnosti, 21. novembra 2012 objavljen v Uradnem listu. Napredek je bil narejen v smislu vse večje transparentnosti, zagotavljanja pravil, ki veljajo za postopke na področju javnega naročanja, toda leta 2004 in tudi danes posli, ki zadevajo obrambno, policijsko in še marsikatero drugo področje, tudi obveščevalno, v tej državi, še vedno potekajo po pravilih obrambnih in zaupnih naročil, kjer javni razpis, o katerem nekateri namigujete oziroma imate to celo v dokumentu napisano – o javnem razpisu se pri obrambnih in zaupnih naročilih praviloma ne govori oziroma se jih ne izvaja na tak način.

Spoštovani kolega Tanko, ki je bil med drugim tudi zaveznik tiste resolucije iz leta 2004, pravi, da je bilo pismo o nameri podpisano leta 2003. Moram ga popraviti – bilo je podpisano, še enkrat poudarjam, leta 2004. Pravi, da je o kasnejšem izboru enega od ponudnikov v projektu 8x8 odločalo Ministrstvo za obrambo oziroma strokovne komisije, kot je rekel, Ministrstva za obrambo in Slovenske vojske. O obrambnih in zaupnih naročilih se odloča na ministrstvu, ki takšno naročilo oddaja, toda nikoli o tem ministrstvo ne odloča samo, temveč o teh njegovih namerah, najprej o nameri o naročilu in potem o dejanski izvedbi naročila, odloča oziroma se seznanja medresorska delovna komisija, ki skrbi za obrambna in zaupna naročila. Ta medresorska delovna skupina je sestavljena iz predstavnikov Ministrstva za obrambo, Ministrstva za notranje zadeve, obveščevalne službe, Ministrstva za gospodarstvo, Ministrstva za finance in še koga. To je vladna medresorska komisija.

Prosim, ne valiti krivde samo na Ministrstvo za obrambo, čeprav, se opravičujem, zdaj zagovarjam tisto, kar je bil vaš posel leta 2005, ne tisto, kar bi morebiti bilo takrat prav, ampak vsaj po svojem lastnem poslu oziroma poslu, ki ga je sklenila Janševa vlada leta 2005, ne pljuvati s trditvami, ki ne držijo. Še enkrat opozarjam, da pismo o nameri ni pogodba. Govori o morebitnem poslu, in tukaj opozarjam tudi tiste kolege med nami, ki mislijo, da bi pismo o nameri v vsakem primeru peljalo k poslu v Sistemsko tehniko – ni nujno, stvari se spreminjajo. Skozi zgodovino, skozi vsa leta, ki sledijo neki politični odločitvi, se stvari tudi na mednarodnem področju lahko spremenijo. Nisem sposobna špekulirati, kaj bi se zgodilo, če bi Sistemsko tehniko direktno prodali Steyrju, ker

sem prepričana, da se nam zdaj verjetno smejijo v tujini tisti, ki so bili zastopniki ameriške korporacije General Dynamics, ki je v veliki večini lastnica Steyrja, in tisti, ki so zastopniki evropske obrambne industrije, ki so sicer manjšinski lastniki Patrie, ampak so bili zagovorniki interesov, da evropska obrambna industrija dobi posel, in to ne v Sloveniji, ampak na Balkanu. Saj ni šlo za 135 osemkolesnikov v Sloveniji, ampak za 600 do 700 osemkolesnikov na Balkanu, in za tak posel se dela marsikaj – zato se ne čudim vprašanjem, ki jih postavljate – kdo se je dejansko okoristil v nekem poslu. Tisti, ki so podpisovali pismo o nameri, ki se ni uresničilo v dejanskem poslu, dvomim, da so se dejansko okoristili s poslom.

Se pa bojim, da se je v poslu s Patrio okoristil kdo drug, tisti, ki nastopa v tako imenovani nepravnomočni sodbi. Ampak vsi skupaj moramo razumeti, da ta nepravnomočna sodba, če bo nekega dne pravnomočna – veste, kaj pomeni za posel s patrijami, za Slovensko vojsko?! Pomeni, da se aktivira protikorupcijska klavzula, ker gre za sodbo o korupciji. Ko se aktivira protikorupcijska klavzula, bo Slovenska vojska prišla do ničnosti pogodbe o patrijah, bo izgubila še tistih 30 patrij, ki smo jih dobesedno v krvavem potu potili, ko se jih je kupovalo oziroma prevzemalo. Ni res, da je bila na sistemih 6x6 cela kopica napak in da na sistemih 8x8 ni napak. V vseh novih strojih, v vseh oborožitvenih sistemih so napake, ki jih je treba popravljati. Tudi za sistem 8x8 in njegovo vzdrževanje je treba zdaj na Ministrstvu za obrambo plačevati dodatne denarje, ampak bojim se, da bomo izgubili, da bo ta firma, Slovenska vojska izgubila še tistih 30 patrij, na katere je računala, da bodo vendarle zagotavljale njeno varnost. Kaj bomo potem imeli? Ne bomo imeli ne patrij, ne Sistemske tehnike, ne bojne skupine, ne razvoja Slovenske vojske in ne njenega bojnega karakterja. Kaj smo dosegli potem z vsemi temi, z enim in drugim poslom in kritiko na vse strani?

Še enkrat opozarjam na problematiko javnega razpisa. Čeprav mislite, da je Janševa vlada leta 2005 izvedla javni razpis, vas moram opozoriti, da ga ni izvedla. Moram pa vam povedati, da je Računsko sodišče ugotovilo, da je posel, ki ga je sklenila, zakonit. Računsko sodišče je ugotovilo, da je bil negospodaren, ni pa reklo, da je bil nezakonit. Izveden je bil skladno s pravili o obrambnih in zaupnih naročilih, ki so veljala v letih 2004 in 2005. Ta pravila se v ničemer niso spremenila. Kar pa se tiče prodaj podjetij, državnih podjetij, je pa pred nami očitno dilema, ki je tudi nerazrešena v slovenski javnosti, in sicer komu je primerno prodajati državna podjetja, ali domačim – da ne rečem tajkunom – bogatašem ali tujim. Mislim, da se moramo bolj spraševati, ali so ti posli narejeni pošteno, transparentno in tako, da se ohranijo delovna mesta v naši državi, ko se prodaja državno imovino. Sistemska tehnika je bila prodana po zakonu, ki je bil sprejet leta

1997, in tisti zakon ni bil v ničemer spremenjen za kasnejša leta, ko je bila prodana Slovenska industrija jekla. Ni res, da je s tradicijo vlade LDS pri prodaji državnega premoženja prekinila Janševa vlada. Po istem zakonu je prodala SIJ. V čem je bila prekinjena ta tradicija vlade, ne vem, katere?

Še enkrat bi opozorila na problem učinka obrambne industrije na narodno gospodarstvo, ki se skriva v tej dilemi iz leta 2004 in zlasti v dilemi, ki je zapisana tudi v pismu o nameri o sodelovanju med slovensko državno industrijo in obrambnimi silami. Katera oblika državne imovine in katera oblika obrambne industrije imata večji oziroma boljši učinek na narodno gospodarstvo? Pacifisti bi zdaj rekli, da je govoriti o tem nekorektno, ker nobena obrambna industrija ni dopustna oziroma ni sprejemljiva, ampak prepričana sem, da je slovenska obrambna industrija, ki je bila v nekdanji skupni državi ena najbolj razvitih in je prispevala tudi k slovenskemu izvozu v tistem času, dovolj dobro razvita, da bi lahko bila podlaga tudi za eno od pomembnih panog samostojne slovenske države, vendar so vsi skupaj, ki so upravljali z državnim premoženjem – in me ne zanima, kdo je bil na oblasti, kritična sem do vseh –, poskrbeli za to, da danes, v tem trenutku, ko se postavlja vprašanje avtonomije tudi na področju varnosti, država nima s čim računati, razen s tem, da iz praznega proračuna več ne more kupovati nobenih sredstev za opremljanje Slovenske vojske. Cilj tistih – to je mednarodni kapital –, ki so nameravali zlomiti ta majhna nacionalna gospodarstva, se je uresničil. Smo popolnoma odvisni od zagotavljanja varnosti s strani drugih. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Naslednja razpravljalavka bi bila imela 9 sekund na razpolago, to je gospa Eva Irgl. Vendar mislim, da ne želi razpravljati, ker je ni v dvorani. Besedo ima lahko še predlagatelj, in sicer gospod Zvonko Černač.

Izvolite.

ZVONKO ČERNAČ (PS SDS): Hvala lepa.

Ne samo na področju obrambne industrije, spoštovana gospa Jelušič, tudi na področju ostalega gospodarstva so v 99 % pripadniki leve politične proveniencije, tako imenovane tranzicijske levce poskrbeli za to, da se je gospodarstvo v tej državi uničilo oziroma izničilo. Pri tistem, kjer doslej niso bili uspešni, jim boste pomagali, da bodo ta posel nadaljevali še naprej pod to vlado. To je problem, pri katerem se morate pogledati v zrcalo in se vprašati, zakaj in s katerimi interesi ste jim to pustili. Verjamem, da vi osebno in tudi vaši politični tovariši, ki sedijo v teh klopeh, neposredno nimate nič s tem, ampak ste jim skozi politične opcije, ki ste jih podpirali, dopustili, da so to storili. Če ne bi tem tajkunom dopustili, da so se na tak način lotili lastninjenja podjetij, bi verjetno marsikatero od njih danes še

obstalo in živelo. Če bi v vmesnem času bili sprejeti ukrepi, ki bi jim na eni strani to preprečili, na drugi strani pa dali podlago ustreznemu razvoju tega gospodarstva, tudi z vključitvijo zdravega tujega kapitala, bi danes imeli zdravo oborožitveno industrijo, tudi če ne bi bila v slovenski lasti. Državni proračun bi imel od tega bistveno več učinkov, kot jih ima danes, in ljudje bi imeli bistveno več možnosti za zaposlitev, tudi v primeru Sistemske tehnike.

Naj še enkrat ponovim, da če se v letu 2003 ne bi zgodila ta prodaja takratnemu strankarskemu tovarišu predsednika vlade Antona Ropa, gospodu Pavčku, za prenizko ceno, za ceno enega oklepника, če bi se ta prodaja zgodila neposredno tistemu, ki je razpolagal z licenco in z vso ostalo infrastrukturo v ozadju, bi državni proračun dobil 9-krat več sredstev, podjetje bi danes tam še stalo in verjetno bi lahko govorili o tem, da opremlja Slovensko vojsko. Vendar se to ni zgodilo. Ne zaradi Janeza Janše ali njegove vlade, pač pa zaradi teh odločitev, ki jih je v tistem obdobju sprejela Ropova vlada. Ne vem, v čem je problematična podpora resolucije o dolgoročnem opremljanju Slovenske vojske 13. julija 2004. Kaj je s to podporo narobe in v čem je povezava med podporo tej resoluciji, utemeljitvijo ustrezne oborožitve Slovenske vojske, in tem, o čemer govorimo v tej preiskovalni komisiji? Je pa lepo, da ste v nasprotju z nekaterimi vašimi tovarišicami, ki temu ne verjamejo, predvsem tista tovarišica, ki je predsednica Odbora za kulturo, povedali, da je naročilo za 135 oklepnikov dala neka druga vlada in ne Janševa, o čemer so se v neki neokusni risanki na nacionalki lagali.

Ampak datumi so tudi zanimivi, moram povedati. V letu 2003 se zgodi ta prodaja Sistemske tehnike Rop-Pavček z bistveno prenizko ceno v relativno kratkem času. Slabega pol leta za tem se zgodi utemeljitev v Državnem zboru preko resolucije. Mesec za tem, avgusta se podpiše pismo o nameri, ki utemelji ta posel s Sistemsko tehniko ob dejstvu, da se je vedelo, da bodo volitve čez dva meseca. Bile so volitve in LDS je vedela, da izgublja pozicijo, da se ji maje stolček pod nogami. Računali so, da bodo izgubili oblast. Vse so naredili za to, da so podjetju, ki ga je iz denarja davkoplačevalcev olastnili njihov strankarski tovariš, omogočili večstomilijonski posel. Kaj se zgodi potem? Potem pride neka druga vlada in reče: tako po domače se ne da, ni znana cena, ni znan izdelek, gremo v mednarodni tender. Dobimo, kot ste sami povedali, 8 primernih potencialnih proizvajalcev in pošljemo tender, da naj dajo ponudbo. Dobimo dva, izberemo najboljšega, ob tem še najcenejšega. V nobenem postopku ni sodeloval predsednik vlade, ki je zdaj nepravnomočno obsojen – sicer za virtualno kaznivo dejanje, ampak kljub temu.

Sami ste povedali, da so o teh postopkih odločale medresorske skupine, komisije. Nikjer niste omenili, da bi v teh

postopkih sodeloval neposredno minister ali predsednik vlade. Kar je absurd, je to, da je minister, ki je bil zadolžen za to področje, na sodišču oproščen, predsednik vlade pa nepravnomočno obsojen za obljubo neznanega darila na neznanem kraju neznanega dne od neznanega osebe na neugotovljen način. Zdaj je bila dodatna cvetka v tej obrazložitvi očitno ta, da je sodnica ugotovila, da je vse to zaradi tega, ker je bil tako spreten, da je dokaze skril in jih ni mogoče najti. Ni mogoče najti dokazov v kazenskem postopku in nekoga obsodimo. Ali se vam to zdi normalna država? Verjetno ne. Mislim, da tudi nobena država ne prodaja svojega podjetja, ki izdeluje neko oborožitveno tehniko, na takšen način, kot se je to dogajalo v primeru Sistemske tehnike, nobena. Vse države, ki so to počele, so to počele tako, da so na eni strani zasledovale nacionalne interese in na drugi strani upoštevanje maksimiranja finančnih učinkov iz tega naslova.

Prva Janševa vlada je v nasprotju s prejšnjimi prodajami na transparenten način prodajala državno premoženje, tudi Slovensko industrijo jekla, tudi Splošno plovbo. Takšne cene, kot jo je dosegel Bajuk pri Splošni plovbi, ni dosegla nobena druga vlada pri nobenem podjetju, pa je Računsko sodišče ugotovilo, da bi lahko dosegel še višjo ceno – zanimivo. Bile so ponudbe, bila je dražba, na dražbi najvišja cena, in Računsko sodišče ugotovi, da bi se dalo doseči še višjo ceno. Halo! Tudi takšne odločitve so pokazale, koliko je bila ta inštitucija pod vodstvom nekdanjega predsednika verodostojna. Tudi tam se je žal mnogokrat odločalo glede na to, za koga je šlo. Naj zaključim. Mislim, da se bo v okviru te preiskave treba kljub vsemu, kar je bilo povedano, osredotočiti na to, da ugotovimo, zakaj je vlada Antona Ropa prodala podjetje Sistemska tehnika podjetju Viator & Vektor za izjemno nizko ceno, za ceno 460 milijonov tolarjev, za manj kot 2 milijona evrov za ceno enega oklepника, v trenutku, ko je imelo to podjetje sklenjenih pogodb samo s Slovensko vojsko za preko 8 milijard tolarjev, za več kot 35 milijonov evrov, in sicer na način, da je s to prodajo temu zasebnemu podjetju, ki je to podjetje dobilo za bagatelno ceno, vzpostavilo podlago za to, da bi lahko preko licence pridobilo več sto milijonov evrov vreden posel za osemkolesnike, in to brez javnega razpisa.

Drugič se postavlja vprašanje, zakaj tega deleža v Sistemski tehniki v zameno za pridobitev licence za osemkolesnike takratna vlada ni prodala neposredno Steyrju, in bi dobila 9-krat večjo kupnino, licenco. Posel bi bil čist, nobenih posrednikov ne bi bilo tukaj, in verjetno bi bilo to podjetje danes še živo. Potem je treba ugotoviti, ali je v času podpisa pisma o nameri, avgusta leta 2004 sploh obstajal ta izdelek, glede katerega so se pogovarjali ali je bil virtualen. V okviru preiskave je treba ugotoviti, ali je mednarodni tender za nabavo osemkolesnikov – ne govorimo o javnem

naročilu, govorimo o tem, da je Ministrstvo za obrambo v letu 2005 pozvalo na transparenten način tiste, ki razpolagajo z ustreznimi izdelki k izstavitvi ponudb. To je mednarodni tender, to ni javno naročilo. Torej, ali je ta tender preprečil namere Zdenku Pavčku po pridobitvi večstomilijonskega posla, ker je bila ponudba Patrie oziroma Rotisa za približno 50 milijonov evrov nižja od ponudbe Sistemske tehnike, in posledično preprečil tisto, kar je bila očitno glavna namera tega posla – prevzem logističnega velikana Viator & Vektor, v katerega so predhodno strpali številna manjša lokalna podjetja širom po Sloveniji.

Treba je tudi ugotoviti, ali se je samo zaradi kasnejše odločitve Janševe vlade, ko je Mors za nabavo osemkolesnikov ta postopek izpeljal na podlagi tega mednarodnega tenderja, na katerem ni bila izbrana ponudba Sistemske tehnike, pač pa konkurenčna ponudba finske Patrie, s tem pa je Viatorju & Vektorju oziroma Zdenku Pavčku padel v vodo večstomilijonski posel ter posledično tudi namera o lastninjenju tega podjetja preko denarja davkoplačevalcev – in več kot očitno se kaže, da je temu tako –, sprožila politična gonja, na eni strani proti sodelovanju s Patrio, in politična ter pravosodna gonja proti najvišjim predstavnikom države oziroma vlade. Ob zaključku se postavlja vprašanje, ali je ta gonja v bistvu posledica preprečitve tajkunskega lastninjenja podjetja Viator & Vektor z denarjem davkoplačevalcev. Mislim, da bo ta preiskovalna komisija imela relativno lahko delo. Vse, kar imamo v dokumentih, vse, kar smo slišali v preteklih dneh, tednih, mesecih, letih, govori o tem, da se je ta afera Patria dejansko zgodila zaradi tega, ker se je preko mednarodnega tenderja, preko pridobitve dveh konkurenčnih ponudb in preko izbire boljše ponudbe med tema dvema, ki je bila tudi cenejša in s tem za državo ugodnejša, preprečilo namero, ki jo je, tik preden je izgubila oblast, vzpostavila Ropova vlada, da bi te osemkolesnike, brez da bi se preveril nivo cen, tehnične karakteristike in vse ostalo, čemur smo bili priča tudi pri nabavah šestkolesnikov v preteklosti – da bi se s tem omogočilo neposreden posel njegovemu strankarskemu tovarišu in posledično tudi olastninjenje največjega logističnega podjetja v Sloveniji, ki bi glede na izkušnje vseh ostalih tajkunskih prevzemov žal končalo tako, kot je končalo sedaj, in sicer v stečaju, ampak s to razliko, da bi si v vmesnem obdobju še malo bolj žepe napolnili nekateri, ki bi ga želeli privatizirati.

Za razliko od Patrie, kjer se ugotavlja nek miselni delikt, vsaj kar se procesa proti bivšemu predsedniku vlade tiče – pa še tega ni mogoče dokazati, ni znan ne čas, ne kraj, ne način storitve, niti to, kdo naj bi komu kaj obljubil –, je v primeru Sistemske tehnike na mizi praktično vse. Na mizi imamo darilo, pismo o nameri, jasno podpisano. Zagotavlja sodelovanje brez kakršnegakoli tenderja, brez testiranja ponudb, za posel, ki je vreden nekaj

sto milijonov evrov. Znan je čas, kdaj se je to dogajalo, znani so dogodki, ki so se dogajali pred tem, da so ta posel sploh omogočili – prodaja tega državnega podjetja Zdenku Pavčku oziroma Viatorju & Vektorju –, znani so vsi akterji v tem poslu in tudi način storitve.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke pričakujemo, da tiste poslanske skupine, ki boste sodelovale v tej preiskovalni komisiji, tega ne boste počele z namenom, da bi ovirale to delo, ampak da bi pomagale pri tem, da se namen preiskave do konca razišče, in da boste prispevale svoj delež pri ugotavljanju odgovornosti tistih, ki so ... / znak za konec razprave/ ... posledično preko tega propadlega posla Sistemska tehnika–Viator & Vektor–bivša vlada omogočili, da se je v Sloveniji zgodila afera Patria. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

S tem ugotavljam, da ste vsi, ki ste želeli razpravljati, dobili besedo. Čas, ki je bil določen za razpravo, še ni v celoti potekel, zato sprašujem, če želi mogoče še kdo razpravljati. Želi, zato vas vabim k prijavi. Trije prijavljeni, minuta in 35 sekund je na razpolago pri vsakem razpravljavcu. Besedo dobi najprej gospod Jožef Jerovšek.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Hvala lepa.

Prvo se moram odzvati na dve stvari. Gospod predsednik, mislim, da smo razčistili, ampak izjave, ki sem jo citiral, nisem interpretiral. Spraševal sem za interpretacijo in pri tem absolutno ne stopim nazaj, ker je bila tista izjava predvolilna zloraba. Bil sem presenečen, da jo je izrekla gospa Spomenka Hribar, ki se je včasih skupaj z možem za svetost življenja borila. Takrat je pa razvrednotila. Da je trgovina z orožjem isto kot poveljni poboji. Več deset tisoč mrtvih ljudi je enako kot trgovina z orožjem. Upam, da bo imela toliko moči, da se bo nekoč ogradila od lastne izjave.

Drugič, kolegica Jelušič, verjetno sem pri tisti resoluciji glasoval za zato, ker sem, tako kot vedno, naiven in verjamem, da ljudje, ki so na pozicijah države, mislijo dobro za državo, mislijo na njeno bodočnost, drugače kot danes, ko mnogi, da ne rečem vlada, gradijo na tem, da bi ta država propadla, da bi svoje srčne želje, da te države nikoli ne bi bilo, uresničili. Žalostno je v primerjavi z Litvo, kjer sem bil pred 14 dnevi. Tam so vsi ponosni, da imajo lastno državo in jo vsi branijo. Nobene prosovjetske nostalgije ne boste tam srečali, niti slučajno ne. Pri nas pa je tako obupno drugače, in ta propaganda skozi medije, za katero je levica odgovorna – s tem ste naredili to, da domovina pri mnogih ni ljubljena. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Naslednja razpravljavka je dr. Ljubica Jelušič.

DR. LJUBICA JELUŠIČ (PS SD): Najlepša hvala.

Samo opozorila bi, da pismo o nameri, spoštovani mag. Černač, ni javno naročilo in niti obrambno niti zaupno naročilo. Iz pisma o nameri se ne more delati istih zaključkov, ki veljajo za druge pravno veljavne posle, ki se zaključijo s pogodbo. Ta drugi posel se je res zaključil s pogodbo leta 2006, za katerega pravite, da je bil boljša izbira. V luči tega, kar se dogaja danes, morebiti tudi v luči tistega, kar se bo zgodilo s temi patrijami v prihodnosti, se bojim, da to ni bila boljša izbira. V prejšnji razpravi je bilo omenjeno tudi, da se v poslih, ki jih sklepa levica in zadevajo obrambno industrijo, uporabljajo posredniki. Rada bi opozorila, da je tudi posel, ki ga je sklenila vlada leta 2006, bil narejen preko posrednika, in to je preko firme Rotis. V obrambni industriji je tako, da obstajajo situacije, ko neko zadevo, nek produkt dela samo en svetovni proizvajalec, in takrat ni mogoče z javnim razpisom in niti z oddajo ponudb iskati vseh mogočih ponudnikov, ker jih ni. So pa tudi podjetja, ki ne želijo drugače prodajati kot preko posrednikov, in ti posredniki so potem tisti, ki tudi malo zraven zaslužijo. Najlepša hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam. Besedo ima gospod Jerko Čehovin.

JERKO ČEHOVIN (PS PS): Predvidljiva razprava. Gospod Černač je danes trikrat zamenjal vloge. Od prosectorja je prišel do odvetnika in potem že do sodnika. Sploh ne vem, zakaj rabimo preiskovalko, ker so očitno zaključki že bili narejeni. Vse vemo, vse nam je znano, vse je čisto. Sprašujem pa, zakaj v petih letih, ko je bila ta vlada na oblasti, ni naredila nič, da bi se te zadeve razčistile po pravni poti. Pet let ste imeli čas, in to je bila sveža zadeva, 2004–2008. Kaj je delal minister Mate, kaj je delala tožilka Brezigar in ostali, da se ta zadeva ni procesirala?

Naslednja stvar. Zadeva glede Systemske tehnike ni končana zgodba. Ve se, da obstaja tožba proti Republiki Sloveniji, in bojim se, da bomo še kakšnega okostnjaka dobili iz te omare. Tako ali tako smo približno za eno milijardo dobili od prejšnje vlade okostnjakov, ki jih je treba zdaj popravljati. Od neustavnih zadev, ki jih je Ustavno sodišče potem razrešilo, do izbrisanih, do 170 milijonov še od Pahorjeve vlade za uslužbenice in ravno tako nekatere zgodbe okoli CoCo obveznic, ki so prišle kot obveznice v proračun letošnjega leta. Vztrajam pri trditvi, da je ta zadeva nepotrebna, da ne bo nobene dodane vrednosti, nobene kvalitete. Preiskovali boste tisto in rezultati bodo takšni, da boste povedali tisto, kar bi hoteli najti, ne pa to, kar boste res našli. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala. Proceduralno, gospod Černač.

ZVONKO ČERNAČ (PS SDS): Spoštovani predsednik, pričakoval bi, da boste v skladu s tem načinom, ki ga imate pri vodenju, vsaj ko gre za opozicijo, pravi čas prekinili gospoda Čehovina v tistem delu, ko je govoril vse drugo, kar ni povezano s to preiskovalno komisijo, in povedal je tudi en kup laži, en kup natolcevanj. Prav bi bilo, da se počasi vzpostavi nek način komunikacije v Državnem zboru, da opomnite tudi tiste, ki so vam mogoče politično malo bližje, ko se oddaljijo od razprave in predvsem, ko govorijo laži in preko tega tudi žalijo. Je pa še enkrat pokazal to njihovo izjemno dvoličnost, ne samo njegovo osebno, ampak tudi kar se poslank in poslancev Pozitivne Slovenije tiče. Ponovno je ponovil, da je ta preiskovalna komisija nepotrebna, da ne bo nobenih učinkov dala, a zraven bodo sodelovali.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Glede vaše proceduralne ugotovitve bi vendarle opozoril na dejstvo, da v tem primeru, če ste smatrali, da se je razprava dotikala vas, je možnost tudi skozi proceduralni predlog, ki ste ga imeli na razpolago, odreagirati. Hudo je, če se govori o tistih, ki niso v dvorani in tega ne morejo storiti, in to je bil namen mojih opozoril, ne pa to, ali prihaja od ene ali druge stranke oziroma poslanke ali poslanca.

S tem zaključujem razpravo. Na podlagi drugega odstavka 4. člena Poslovnika o parlamentarni preiskavi Državni zbor o odreditvi parlamentarne preiskave ne glasuje. Zato ugotavljam, da je Državni zbor odredil parlamentarno preiskavo za ugotovitev politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij, ki so sodelovali pri prodaji podjetja Systemska tehnika podjetju Viator & Vektor in pri nadaljnjih aktivnostih, ki so se zaključile s podpisom pisma o nameri za dobavo pehotnih bojnih oklepnih vozil – srednjih oklepnih kolesnih vozil 8x8 med Mors in Systemsko tehniko 20. 8. 2004, in sicer zaradi suma, da je šlo za politično dogovorjen, negospodaren posel, ki ga spremlja tudi sum klientelizma in korupcije, pri čemer pa njegov namen naj ne bi bil zaščita interesov države ter doseganje najnižje cene pri dobavi osemkolesnikov, pač pa zagotovitev več sto milijonov evrov vrednega posla z osemkolesniki posameznikom, ki so bili povezani s takrat vladajočo stranko, in to brez razpisa, brez preverbe cene in brez predhodne preverbe konkurenčnih ponudb in izdelkov.

Namen in obseg parlamentarne preiskave sta opredeljena v zahtevi skupine poslank in poslancev za odreditev parlamentarne preiskave ter v aktu o odreditvi parlamentarne preiskave, ki ste ju tudi prejeli. Parlamentarna preiskava je s tem odrejena. Mandatno-voliilno komisijo Državnega zbora v zvezi s tem prosim, da pripravi predlog sklepa o sestavi in imenovanju preiskovalne komisije v skladu z vsebino odrejene parlamentarne preiskave in ga posreduje v odločitev

Državnemu zboru najkasneje na prihodnji seji zboru.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda. Prekinjam 17. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 10. uri. Nasvidenje do jutrišnje 10. ure.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 25. SEPTEMBRA 2013 OB 16.30 IN SE JE NADALJEVALA 26. SEPTEMBRA 2013 OB 10. URI.)

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 17. seje Državnega zbora. Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: gospa Renata Brunskole, gospa Marija Plevčak, gospod Dragutin Mate, gospod Jožef Kunič in gospa Janja Klasinc. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **2. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O GOSPODARSKIH DRUŽBAH, NUJNI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade gospe Andreji Kert, državni sekretarki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo.

ANDREJA KERT: Hvala lepa. Lep pozdrav, spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovane poslanke in poslanci!

K pripravi novele smo pristopili po odločbi Ustavnega sodišča, ki je bila izdana maja letos, s katero je le to odločilo o skladnosti 10. in 10.b člena Zakona o gospodarskih družbah s slovensko ustavo. Po odločbi Ustavnega sodišča so registrski organi in drugi deležniki kmalu opozorili na težave pri izvajanju omenjenih členov, zlasti na neobstoje evidenc podatkov, potrebo po vzpostavitvi dostopa do obstoječih evidenc, na verodostojnost podatkov v evidencah in tako naprej. Opozorili so tudi na nejasnosti v zvezi z vodenjem postopka, odvzema pooblastila oziroma upravičenj za vodenje poslov in odpoklic z mesta v nadzornih organih, veljavnostjo določb ter drugo. Z novelo se želi preseči navedene nejasnosti in težave ter z ustrezno povezavo registrskih organov in upravljavcev evidenc ter jasnostjo postopkov na eni strani, postopke registracij družb in podjetnikov olajšati. Po drugi strani pa na bolj učinkovit način omejiti ustanavljanje družb in podjetnikov ter pridobitev poslovnega deleža s strani poslovno nepoštenih fizičnih in pravnih oseb. S predlogom zakona zato ožimo nabor okoliščin, na podlagi katerih se lahko omeji ustanovitev družbe ali podjetnika in pridobitev statusa družbenika. Poleg že določene omejitve

v primeru pravnomočne kazenske obsodbe se določa omejitve tudi za osebo, ki je na seznamu nepredlagateljev obračunov oziroma seznamu neplačnikov oziroma ki je z več kot 25 % udeležena v kapitalu kapitalskih družb, ki so javno objavljene na seznamu nepredlagateljev obračunov ali seznamu neplačnikov. Omejitve ustanavljanja in pridobivanja statusa družbenika v prvem primeru po novi ureditvi traja pet let od pravnomočne sodbe oziroma do dneva izbrisa iz kazenske evidence, če bo obsodba iz kazenske evidence izbrisana pred iztekom petih let. Registrskim organom in notarjem se omogoča pridobivanje teh podatkov po uradni dolžnosti. Z novo ureditvijo se točkam VEM določa obveznost samodejnega ugotavljanja dejstev povezanih z zapadlimi davčnimi obveznostmi in nepredlaganimi obračuni. Te omejitve veljajo do poravnave obveznosti, kar potrdi davčni organ. S predlaganimi rešitvami se povezujejo z neposredno elektronsko izmenjavo podatkov Poslovni register Slovenije, Davčna uprava ter informacijski sistem e-VEM, prav tako pa se s tem tudi ureja izmenjava podatkov med Poslovnim registrom Slovenije ter centralnim registrom nematerializiranih vrednostnih papirjev. Z namenom preprečevanja zlorab vpisa poslovnega naslova ene ali več družb oziroma podjetnikov na naslovu brez dovoljenja ali vednosti lastnika objekta se subjektu vpisa ob prijavi za vpis v register po novem nalaga, da ob prijavi priloži overjeno izjavo lastnika objekta, s katero dovoljuje poslovanje podjetnika ali družbe na tem naslovu. Overjeno izjavo bo moral predložiti le v primeru, ko subjekt vpisa ne bo sam lastnik objekta. Kršitev te določbe pa je opredeljena tudi kot prekršek.

S predlaganimi rešitvami tako želimo družbe in njihove odgovorne osebe spodbuditi tudi, da za vpis v register predložijo aktualizirane, točne in resnične podatke, ki bodo odražali zares zadnje dejansko stanje. Po posvetu s ključnimi deležniki se črta 10.b člen, ki sodiščem nalaga odvzem pooblastil oziroma upravičenj za vodenje poslov oziroma odpoklic iz organov nadzora družb. Z novelo pa posegamo tudi v Zakon o sodnem registru, in sicer spremembe zakona so namreč nujno potrebne zaradi vsebinske prepletenosti obeh zakonov, tako glede obravnave materije kot tudi doseganja enakopravne obravnave vseh gospodarskih subjektov v Republiki Sloveniji, torej tako samostojnih podjetnikov kot gospodarskih družb.

Za zagotovitev ustreznega prehoda na izvajanje predlaganih sprememb pa je v prehodnih določbah predvideno prehodno obdobje, ki bo omogočilo postavitve vseh ustreznih povezav med nosilci uradnih evidenc. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Predlog zakona je obravnaval tudi Odbor za gospodarstvo kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici gospe Alenki Pavlič.

ALENKA PAVLIČ (PS PS): Hvala lepa. Spoštovani! Dobro jutro, lepo pozdravljeni tudi obiskovalci na balkonu.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah – ta zakon je Odbor za gospodarstvo obravnaval na 36. nujni seji, 18. 9. 2013, kot matično delovno telo, in sicer Kolegij predsednika Državnega zbora je na svoji 63. seji, 13. 9. 2013, sklenil, da se ta predlog zakona obravnava po nujnem postopku. Seji odbora so prisostvovali predstavnice in predstavniki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, Gospodarske zbornice Slovenije in Zakonodajno-pravne službe. Odboru sta bila posredovana mnenje Zakonodajno-pravne službe in mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. Amandmaje k predlogu zakona so vložile poslanske skupine PS, DL in DeSUS, in sicer k 1., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 10., 11. in 13. členu predloga zakona. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je v dodatni obrazložitvi izpostavila načelne pripombe pravnosistemske narave ter podala določena opozorila glede pristopa priprave obravnavanega zakona, s katerim se spreminjajo in dopolnjujejo tudi nekateri drugi zakoni. V razpravi so nekateri razpravljavci predlagane rešitve podprli, drugi pa so izrazili skrb v zvezi z obsežnimi pripombami Zakonodajno-pravne službe in predstavnikom Vlade postavili vprašanje, kdaj bodo predložene spremembe povezanih zakonov, v katere predlog zakona posega. Glede slednjega je državna sekretarka pojasnila, da bo paket povezanih zakonov v Državni zbor posredovan v začetku leta 2014. V nadaljevanju je Poslanska skupina SLS predložila predlog za amandma odbora k 2. členu, sprejetje katerega bi pomenilo ohranitev 10.b člena Zakona o gospodarskih družbah, ki ureja odvzem pooblastila oziroma upravičenja za vodenje poslov in odpoklic z mesta člana nadzornega organa. Predlagatelj amandmaja in nekateri člani odbora so predlagano ohranitev 10.b člena podprli, saj so menili, da bi določbe tega člena pripomogle k preprečitvi nadaljnega oškodovanja podjetij s strani tistih vodilnih, ki so to v preteklosti že počeli. Državna sekretarka pa je pojasnila, da Vlada predlaganemu amandmaju nasprotuje, saj je zaradi posega Ustavnega sodišča prišlo do velikih težav pri izvajanju nekaterih določb tega zakona, med katerimi so tudi določbe 10.b člena. Odbor se je v razpravi do predlaganega amandmaja opredelil in ga ni sprejel.

Po končani razpravi se je odbor opredelil do vloženi amandmajev Poslanskih skupin PS, DL in DeSUS, in sicer k 1., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 10., 11. in 13. členu predloga zakona in jih sprejel. Odbor je glasoval o vseh členih predloga zakona in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je pripravljeno besedilo

dopolnjenega predloga zakona, ki je sestavni del poročila odbora.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za predstavitev poročila odbora.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospod Marko Pavličič bo predstavil stališče Poslanske skupine Državlanske liste.

MARKO PAVLIČIČ (PS DL): Hvala za besedo, gospod predsednik.

Cilj spremembe zakona je, da se ponovno skrajša potreben čas za registracijo poslovnih subjektov. Zadnje spremembe so jasno potrdile znani rek, da je pot v pekel tlakovana z najboljšimi nameni. Z najboljšimi nameni smo potreben čas za registracijo poslovnega subjekta podaljšali za dva do trikrat, in to moramo sedaj popraviti.

Po odločbi Ustavnega sodišča iz maja 2013 o skladnosti 10.a, 10.b in še nekaterih členov tega zakona so registrski organi, to sta sodišče, in AJPES, in drugi deležniki opozorili na težave pri izvajanju veljavnih določb omenjenih členov, in sicer na neobstoje evidenc podatkov, nepopolne evidence podatkov in neverodostojnost podatkov v evidencah ter na nekatere druge nejasnosti. To je povzročilo že omenjeno podaljšanje potrebnega časa za registracijo poslovnih subjektov. S predlogom zakona se oži nabor okoliščin, na podlagi katerih lahko registrski organ omeji ustanovitev družbe ali samostojnega podjetnika in pridobitev statusa družbenika. Hkrati se registrskim organom, notarjem in VEM-točkam z zakonom omogoči pridobivanje podatkov iz uradnih evidenc. Spremembo zakona podpira tudi Gospodarska zbornica Slovenije, ker gre za rešitve, ki gredo v smer na eni strani pospeševanja postopkov registracije, na drugi strani pa preprečevanja zlorab, ki se dogajajo, predvsem v obliki slamnatih podjetij, veriženja in ostalih slabih praks, ki mečejo slabo luč na celotno gospodarstvo. Omenim naj še, da je predlagatelj v obrazložitvi novele zakona izpostavil tudi načelo sorazmerja med uresničevanjem svobodne gospodarske pobude in določanjem pogojev ustanavljanja gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov.

Iz razlogov zagotavljanja višjih standardov v gospodarstvu, ki se odražajo v tem, da pravnomočno obsojene osebe s taksativno naštetimi kaznivimi dejanji ne morejo oziroma ne smejo v določenem časovnem obdobju ustanoviti družb ali nastopati kot družbeniki, je takšna omejitev svobodne gospodarske pobude smiselno in utemeljeno ohraniti. Navedene spremembe zakona bomo v Državlanski listi podprli. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo ima gospod Mihael Prevc, ki bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

MIHAEL PREVC (PS SLS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Prav lep pozdrav vsem prisotnim!

Pri današnji noveli Zakona o gospodarskih družbah, ki jo obravnavamo po nujnem postopku, gre za določene popravke tistega predloga zakona o gospodarskih družbah, ki je bil z veliko večino sprejet v prejšnjem mandatu, vložila pa ga je naša poslanska skupina s prvopodpisanim Radovanom Žerjavom. Naj na kratko osvežim spomin. Takrat smo predlagali omejitev oziroma prepoved možnosti ustanavljanja, vodenja in nadziranja tistim osebam, ki so kot direktorji podjetij le-ta spravili v stečaj ali prisilno poravnavo oziroma prepoved verižnega ustanavljanja podjetij, prisilno poravnavo, razen seveda če v postopku dokažejo, da s svojim ravnanjem niso prispevali k stečaju oziroma so obstajali drugi izredni dogodki, in tudi odvzem upravičenja za vodenje poslov in odpoklic z mesta člana nadzornega organa tem istim osebam v vseh podjetjih, kjer še opravljajo kakršnokoli funkcijo poslovodstva ali pa nadziranja. Kakorkoli že, tovrstni odziv je bil potreben glede na dogajanje v slovenskem prostoru, ko so številni posamezniki na očeh celotne javnosti namerno uničevali podjetja ob ustanavljanju novih, z verižnimi transakcijami prečrpavali svoj kapital iz podjetja v podjetje, za seboj pa so puščali zgolj neplačane terjatve in tudi ubožane upnike. V mnogih primerih so bili ljudje s takšno prakso vodenja podjetij še nadzorniki v drugih podjetjih, brez kakršnegakoli občutka odgovornosti, seveda pa z dobro plačanimi sejinami in nagradami. In čeprav morda res zakon v kateri od točk ni bil popoln, pa je kot celota pomenil velik napredek pri zahtevanju moralne in kazenske odgovornosti vodstvenih in nadzornih kadrov teh slovenskih podjetij. Ustavno sodišče je aprila letos res razveljavilo nekaj določb, a v zakonu pustilo ta člen; 10.b člen, ki sodišču omogoča odvzem pooblastila oziroma upravičenja za vodenje poslov – statusa direktorja, povedano po domače – in odpoklic z mesta člana nadzornega organa tistim osebam, ki so bili direktorji ali nadzorniki podjetij, ki so šla v stečaj ali v prisilno poravnavo. Zelo jasno namreč piše, da po mnenju Ustavnega sodišča ta ureditev ni prekomerna, saj je posamezniku omogočeno, da v sodnem postopku, v katerem so mu zagotovljena vsa ustavnoprocena jamstva poštenega postopka in pravnega sredstva, dokaže, da s svojim ravnanjem ni prispeval k postopku zaradi insolventnosti ali ga povzročil.

Spoštovani! V vaši noveli so vse te določbe črtane. Kar celotni 10.b člen ste preprosto črtali, ker se nihče ni želel potruditi in najti rešitev za težave, ki se pojavljajo z evidencami. To, kar ostaja v tej noveli, je le še slaba lupina. Ostaja le še prepoved ustanovitve podjetja pravnomočno obsojeni osebi in tistim z nepravilnimi obveznostmi do države. To je vendar najbolj logično. Sprašujem pa vas, spoštovana

koalicija, kje je dodana vrednost tega zakona. Še vedno bodo mogoče zlorabe, še vedno bo mogoče veriženje podjetij, prepisi, stečaji, z namenom izigravanja upnikov, bank in podobno. To, da obstajajo določene težave z evidencami in s pridobivanjem podatkov ter da so te določbe že zapisane v drugih zakonih, je res poceni izgovor, ki samo napeljuje, da se je Vlada tega problema lotila po liniji najmanjšega odpora. Iz vseh teh razlogov pa bi se bilo treba samo malo potruditi in popraviti že obstoječe člene.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke, ne glede na to, da novela vsebuje tudi nekaj drugih minornih popravkov, zakona preprosto ne moremo podpreti. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Ivan Hršak bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokoјencev.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovana državna sekretarka s sodelavcema. Spoštovani kolegice in kolegi!

Predlagana novela ima več ciljev. V prvi vrsti so spremembe zakona o gospodarskih družbah povezane z odločitvijo Ustavnega sodišča v zvezi z omejitvami ustanavljanja, vodenja in nadziranju družb v primerih postopka insolventnosti ali prisilnega prenehanja. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo se je odločilo za oženje nabora okoliščin, na podlagi katerih lahko registrski organ omeji ustanovitev družbe ali samostojnega podjetnika in pridobitev statusa družbenika. Kljub temu pa poslanke in poslanca Demokratične stranke upokoјencev Slovenije menimo, da te omejitve ostajajo v takšnih okvirih, da lahko učinkovito preprečijo poslovanje neresnim in nepoštenim in zlonamernim posameznikom oziroma nosilcem pravnih oseb. Pomembna novost, ki jo v naši poslanski skupini pozdravljamo, je povezana s kaznovanjem podjetnika, ki za uporabo svojega poslovnega naslova nima dovoljenja lastnika objekta, če ni sam lastnik le-tega. Nadalje je namen novele razbremeniti registrske organe in pospešiti postopke registracije ter odpraviti vse pomanjkljivosti, zaradi katerih izvedba določenih postopkov kontrol v praksi ni bila izvedljiva.

V Poslanski skupini Demokratične stranke upokoјencev Slovenije smo mnenja, da bi bilo treba ureditev in delovanje podjetništva na splošno precej bolj sistematično prevetriti, in sicer na vseh zakonodajnih področjih, ki se nanašajo na tematiko poslovanja gospodarskih subjektov. Najti bo treba kompleksnejše rešitve, ki bi na eni strani dajale boljše rezultate na področju konkurenčnosti in na drugi strani zagotovile pošteno podjetniško okolje, v katerem bodo delovali osnovni principi odgovornega in moralnega ravnanja med samimi gospodarskimi subjekti in v odnosu do slehernega posameznika ter s tem ne nazadnje do družbe kot celote. Skupek tega je po naši oceni šele lahko pogoj

za uspešnejšo in kvalitetnejšo prihodnost vseh nas.

Seveda pa obravnavano novelo Zakona o gospodarskih družbah v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije podpiramo, ker smo ocenili, da vsebuje rešitve, ki zadostno pospešujejo postopke registracij, omogočajo učinkovito preverbo dejstev in zadovoljivo preprečevanje zlorab, ki se danes dogajajo v našem poslovnem okolju. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospa Ljudmila Novak bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije,

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani gospod predsednik, vsi prisotni najprej lepo pozdravljeni!

Zakon o gospodarskih družbah je eden izmed temeljnih predpisov, ki v Sloveniji opredeljuje gospodarske subjekte in njihovo delovanje. Novela tega zakona, ki je sedaj pred nami, je predvsem posledica razsodbe Ustavnega sodišča, ki je nekatere določbe zakona zaradi neustavnosti razveljavilo. To so bile določbe, ki določajo, kdo ne more biti ustanovitelj, družbenik in član posloводства ali organa nadzora družbe v primeru, da je bil nad družbo začel eden izmed postopkov zaradi insolventnosti ali prisilnega prenehanja. Predložena novela tako na novo ureja področje omejitev za ustanavljanje družb, pridobitev statusa družbenika in podjetnika. Po novem predlogu zakona oseba ne bo mogla ustanoviti družbe ali postati družbenik, če je bila v Republiki Sloveniji pravnomočno obsojena na kazen zopora zaradi kaznivega dejanja zoper gospodarstvo, zoper delovno razmerje in socialno varnost, zoper pravni promet, zoper premoženje ter zoper okolje, prostor in naravne dobrine. Enako bo veljalo tudi za osebe, ki so na seznamu davčnih neplačnikov in nepredlagateljev obračunov. Ti bodo odslej pred postopkom registracije podjetja ali pred postopkom, da postanejo družbeniki, najprej morali poravnati svoje obveznosti.

V Novi Sloveniji bomo predlog zakona sicer podprli. Menimo pa, da bo treba narediti še kar nekaj korakov v smeri izboljševanja zakonodaje, ki bo preprečevala različna izigravanja in slabe poslovne prakse, ki jih po navadi spremljajo slabi nameni in pohlep posameznika. Del dobrega poslovnega okolja vsekakor predstavlja tudi zaupanje v institucije države, da so z različnimi instrumenti sposobne izločiti subjekte, ki na področje gospodarske dejavnosti vnašajo nezaupanje in s kršenjem pravil zbujejo dvom v pravno varnost posameznika in gospodarskih družb. V Novi Sloveniji menimo, da bi se morala na področju podjetništva bolj uveljaviti tudi osebna in družbena odgovornost. V zvezi s tem zagovarjamo stališče, ki smo ga zapisali tudi v naš temeljni program. Odgovorna poslovna

tveganja so gonilo inovativnega gospodarstva. Vendar je treba tista prevelika tveganja, katerih negativne posledice lahko prizadenejo zaposlene državljane, njihove prihranke in blaginjo, z jasnimi pravili nadzorovati in tudi omejevati.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo ima gospa Aleksandra Osterman, ki bo predstavila stališče Poslanske skupine Pozitivne Slovenije.

ALEKSANDRA OSTERMAN (PS PS): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani vsi prisotni!

Težave povezane z obstojem, dostopom, nepopolnostjo in neverodostojnost podatkov, povezanih z izvajanjem 10.a in 10.b člena, so po odločitvi Ustavnega sodišča povzročile, da se je vpis poslovnih subjektov v register podaljšal, upravljavce evidenc podatkov znatno dodatno obremenil, zaostanki na sodiščih so se zaradi tega povečali. Vemo, da je prav administrativno okolje, v katerem gospodarski subjekti delujejo in ustvarjajo, eden pomembnejših kriterijev za uvrstitev države na lestvico konkurenčnosti. S predlogom novele zakona tako želi Vlada pospešiti postopke registracije, omejiti ustanavljanje družb in samostojnih podjetnikov s strani poslovno nepoštenih fizičnih in pravnih oseb, razbremeniti registrske organe in upravljavce evidenc ter povečati stopnjo zaupanja v poslovna razmerja in pravni promet. Rešitve predlagane novele tako zlasti ožijo nabor okoliščin, na podlagi katerih lahko registrski organ omeji ustanovitev družbe ali podjetja posameznika in pridobitev statusa družbenika, ob tem, da se omejitve, po katerih se ustanovitev in pridobitev poslovnega deleža omeji osebam, ki so bile pravnomočno obsojene zaradi kaznivega dejanja na kazen zopora, ne spreminjajo. Uvajajo se tudi obveznost točke VEM, glede samodejnega ugotavljanja dejstev, povezanih z zapadlimi davčnimi obveznostmi in nepredlaganimi obračuni pred oddajo vloge za vpis v sodni register ali poslovni register Slovenije. Registrskemu organu, notarjem in točkam VEM se z zakonom omogoča pridobivanje podatkov iz uradnih evidenc, kot so kazenske evidence, seznam neplačnikov, seznam nepredlagateljev računov. Vsi ti so potrebni za ugotavljanje obstoja razlogov za omejitve ustanavljanja. In subjekt opisa mora ob prijavi za vpis v register priložiti overjeno izjavo lastnika objekta, s katero dovoljuje poslovanje samostojnega podjetnika ali gospodarske družbe na tem naslovu. Ni nepomembno dejstvo, da se s predlaganimi rešitvami novele Zakona o gospodarskih družbah strinja tudi Gospodarska zbornica Slovenije, ki rešitve, ki jih novela uvaja, pozdravlja, saj je tudi po njihovem mnenju hitrost ustanavljanja podjetij pomemben dejavnik uspešnega in konkurenčnega gospodarstva.

V Poslanski skupini Pozitivna Slovenija zaradi vsega navedenega novelo podpiramo. Prepričani smo, da je sprejetje te novele nujno, saj bo na bolj transparenten način omejilo ustanovitev družb in samostojnih podjetnikov, ter pridobitev statusa družbenika s strani poslovno nepoštenih pravnih in fizičnih oseb. Iz poslovnega okolja se bo za določeno obdobje, to je obdobje petih let oziroma do izpolnitve z zakonom določenih okoliščin, izločilo posameznike, ki so s svojim preteklim ravnanjem pokazali, da niso sposobni pošteno delovati in sodelovati v slovenskem poslovnem okolju. Tudi s tem se bo povečala stopnja zaupanja v poslovna razmerja in pravni promet. V Poslanski skupini Pozitivna Slovenija, kot že rečeno, Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah podpiramo. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

In besedo ima mag. Marko Pogačnik, ki bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):

Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi! Še poseben pozdrav pa našim obiskovalcem!

V Slovenski demokratski stranki smo vedno podpirali in se vedno zavzemali za zakone, ki zmanjšujejo administrativne ovire v podjetništvu in pa seveda zagotavljajo večjo učinkovitost. V Slovenski demokratski stranki ocenjujemo, da je bila uvodna pot, ki si jo je zadal predlagatelj tega zakona, pravilna, kajti ta zakon pospeši registracijo gospodarskih družb in pa tudi omejuje možnost določenih zlorab in omogoči večjo zaščito na trgu. Izrazili bi pa skrb glede mnenja in pripomb, ki jih je na ta zakon dala Zakonodajno-pravna služba, in iz tega naslova apeliramo na predlagatelja zakona, da ta zakon čim prej uskladi tudi s povezanimi zakoni, da ne bo prihajalo do sprememb. Je pa zanimivo, da je ta predlog zakona verjetno eden izmed redkih, ki ga je podprla tudi Gospodarska zbornica Slovenije.

Še enkrat bi v Poslanski skupini SDS poudarili, da apeliramo, da se upoštevajo vse pripombe in predlogi, ki jih je podala Zakonodajno-pravna služba, in se poskrbi, da bo po Sloveniji lahko podjetništvo učinkovitejše. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospod Branko Smodiš, ki bo predstavil stališča Poslanske skupine Socialnih demokratov.

BRANKO SMODIŠ (PS SD): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani vsi prisotni, dober dan!

V Poslanski skupini Socialnih demokratov podpiramo rešitve sprememb

zakonov o gospodarskih družbah, ki ustanovitev onemogočajo gospodarskim družbam, fizičnim in pravnim osebam, ki so neposredno ali posredno z več kot 25 % udeležena v kapitalu kapitalске družbe, ki je javno objavljena na seznamu nepredlagatelja obračunov ali seznamov neplačnikov na podlagi zakona, ki ureja davčni postopek. Omejitve veljajo tudi za ustanavljanje gospodarskih družb. Tako lahko gospodarsko družbo ustanovi fizična ali pravna oseba, ki ima več kot 25 odstotni delež v gospodarski družbi, tudi poravnane vse davke in druge obvezne dajatve, ki jim je potekel zakonski rok plačila, razen tistim, katerim je bil dovoljen odlok ali obročno plačilo skladno z zakonom, ki ureja davčni postopek, ter drugi podatki in navedbe, ki jih določa zakon. Omejitve pri ustanavljanju gospodarskih družb je že omogočil zakon, ki je bil sprejet v mandatu vlade Boruta Pahorja, vendar pa je Ustavno sodišče Republike Slovenije, 25. 4. 2013, delno razveljavilo novelo Zakona o gospodarskih družbah, ki je omejila pravico do ustanavljanja ter nadziranja družb direktorjem in nadzornikom podjetij, ki so se znašla v insolventnih postopkih. Novo je parlament sprejel novembra 2011, s pričetkom presoje ustavnosti, decembra 2011, pa je Ustavno sodišče zadržalo izvajanje novele. Po poldrugem letu je Ustavno sodišče Republike Slovenije novelo deloma razveljavilo. Če Vlada ne bi zakona spremenila, bi v praksi nastale težave. Če se zakon ne bi spremenil, bi sodišča zahtevala od strank, da same pridobivajo kazenske evidence in potrdila DURS. To pa bi zelo zavrlo ustanavljanje podjetij. To preprečujejo spremembe Zakona o gospodarskih družbah s strani Vlade. Zaradi tega ne bo dodatnih zamud pri ustanavljanju podjetij. Socialni demokrati menimo, da je treba pospešiti hitrost ustanavljanja podjetij, vendar pa je kljub temu treba preprečiti ustanavljanje podjetij tistim, ki namenoma zavozijo podjetja. Morebiti bi morali slediti primeru Avstrije, ko vsak stečaj avtomatično pomeni kriminalno preiskavo. O tem bi morala Vlada razmisliti.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov menimo, da se s tem predlogom preprečuje ustanavljanje slamnatih podjetij, katerih namen je izigravanje upnikov in delavcev. Zaradi tega bo Poslanska skupina Socialnih demokratov podprla Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam. S tem smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členu in vložnem amandmaju. V razpravo dajem 13. člen ter amandma, ki so ga vložile poslanske skupine Pozitivna Slovenija, Socialni demokrati, Državljanska lista in demokratična stranka upokojencev Slovenije. Želi kdo razpravljati o 13. členu in amandmaju? Ugotavljam, da ni želje po razpravi, zato zaključujem razpravo. O

amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 4.a točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 3. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PODPORNEM OKOLJU ZA PODJETNIŠTVO PO NUJNEM POSTOPKU.

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade gospe Andreji Kert, državni sekretarki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo.

ANDREJA KERT: Hvala lepa. Še enkrat vsi lepo pozdravljeni, spoštovane poslanke in spoštovani poslanci!

Bistvena rešitev predloženega zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o podpornem okolju za podjetništvo je širitev kroga potencialnih upravičencev za razvojne spodbude. S tem se odpira možnost, da se spodbude za podjetništvo in inovativnost dodeljujejo vsem vrstam fizičnih in pravnih oseb, ki se ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo in ne kot doslej le gospodarskim subjektom, ustanovljenim skladno z Zakonom o gospodarskih družbah. Tako se poudarja pomembnost kriterija, koliko lahko le-ti prispevajo k realizaciji zastavljenih ciljev posameznih spodbud, na primer k dvigu dodatne vrednosti, ohranitvi delovnih mest oziroma ustvarjanja novih delovnih mest in tako dalje, in ne kakšna je njihova pravna oblika. S spremembo zakona bo tako na primer omogočeno, da bomo v okviru razvojnih spodbud v prihodnje lahko le-te namenili tudi zadrugam, socialnim podjetjem in drugim pravnim in fizičnim osebam, ki se ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo in ki po sedaj veljavnem zakonu te možnosti niso imeli. Vsi potencialni upravičenci, ki kandidirajo za pridobitev sredstev oziroma državnih pomoči v okviru javnih razpisov, pa bodo morali kot doslej izpolnjevati enake pogoje, prav tako pa se bo njihove projekte ocenjevalo po istih merilih, tako da sprememba zakona ne predstavlja nevarnosti, da bi zaradi širitve kroga upravičencev prihajalo do privilegiranja ali na drugi strani zapostavljanja katerega izmed subjektov, ki se ukvarja z gospodarsko dejavnostjo.

Nadalje, s predlogom zakona zamenjujemo dosedanja programska dokumenta, to je program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti, strategijo, ki opredeljuje industrijsko politiko Republike Slovenije ter hkrati ustvarjamo pravno podlago za sprejetje uredbe o razvojnih spodbudah za

podjetništvo in inovativnost. Zadrja predstavlja tudi pomembno pravno podlago za prigrasitev shem državnih pomoči za prihodnjo finančno perspektivo in katere sprejetje je predvideno v enem letu od uveljavitve sprememb zakona. Vse skupaj pa je povezano tudi s sprejetjem ustreznih dokumentov na Evropski komisiji.

V predlaganih spremembah pa se črta tudi 6. člen Zakona o podpornem okolju v podjetništvu 1.a točka prehodnih in končnih določb, ki je določal pravno podlago za pripojitev Javnega sklada Republike Slovenije za podjetništvo k Javnemu skladu Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja. V skladu z odločitvijo Vlade Republike Slovenije do spojitve ni prišlo, ker je bilo v lanskem letu ugotovljeno, da za ustvarjanje učinkovitega finančnega okolja le-ta ni potrebna. Sklada sicer nadaljujeta skladno s svojimi pristojnostmi in medsebojnim sodelovanjem in izvajanjem svojih aktivnosti. Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Sam zakon je obravnaval tudi Odbor za gospodarstvo, kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici odbora gospe Alenki Pavlič.

ALENKA PAVLIČ (PS PS): Hvala lepa še enkrat.

Odbor za gospodarstvo je na 36. nujni seji, 18. 9. 2013, kot matično delovno telo obravnaval omenjeni predlog zakona. Kolegij predsednika Državnega zbora je na 63. seji, 13. 9. 2013, sklenil, da se predlog zakona obravnava po nujnem postopku. Seji odbora so prisostvovali predstavnice in predstavniki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, Gospodarske zbornice Slovenije in Zakonodajno-pravne službe. Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je predlog zakona proučila z vidika skladnosti z ustavo, pravnim sistemom in zakonodajno-tehničnega vidika ter podala konkretne pripombe k 2., 3. in 5. členu predloga zakona. Odbor je bil seznanjen z mnenjem Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki predlog podpira.

Amandmaje k predlogu zakona so vložile Poslanska skupina SDS k 1. in 2. členu ter Poslanske skupine PS, DL in DeSUS za novi 2.a člen, k 3., 4. in 5. členu predloga zakona. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je v dodatni obrazložitvi opozorila, da se s predlagano spremembo popolnoma vsebinsko spreminjata 4. in 5. člen veljavnega zakona, ki uvajata pravne pojme in besedne zveze, ki se uporabljajo v nadaljnjih členih, kar pa v nadaljnjih členih ni ustrezno upoštevano. V razpravi so se razpravljavci osredotočili na 1. člen in amandma Poslanske skupine SDS k temu členu. Predlagatelj amandmaja je menil, da je pri opredelitvi podjetja treba dosledno slediti definiciji, kot je zapisana v Uredbi

Komisije številka 800/2008, in zato dodati pojasnilo, da gre zlasti za samozaposlene osebe in družinska podjetja, ki se ukvarjajo z obrtjo in drugimi dejavnostmi, ter partnerska podjetja ali združenja, ki se redno ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo. Nasprotno so druge članice in člani odbora ter predstavniki Vlade predlaganemu amandmaju nasprotovali, saj bi po njihovem mnenju ravno sprejetje amandmaja pomenilo favoriziranje posameznih pravno-organizacijskih oblik podjetja.

Po končani razpravi se je odbor opredelil do amandmajev Poslanske skupine SDS k 1. in 2. členu predloga zakona in ju ni sprejel. Odbor se je opredelil tudi do amandmajev Poslanskih skupin PS, DL in DeSUS za novi 2.a člen, k 3., 4. in 5. členu predloga zakona in jih sprejel. Odbor je glasoval o vseh členih predloga zakona in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, ki je sestavni del poročila odbora.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala za predstavitev poročila odbora.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospod Franc Bogovič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

Izvolite.

FRANC BOGOVIČ (PS SLS): Dober dan, spoštovani predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovana državna sekretarka!

Naj kar takoj v uvodu povem, da bomo v Slovenski ljudski stranki z veseljem podprli Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o podpornem okolju za podjetništvo. Menimo, da je prav, in se strinjamo, da se takšne zakone sprejema po nujnem postopku. Če pa obudimo spomin, bi najbrž kakšno leto nazaj bil nujni postopek zelo kritiziran s strani opozicije. Sam ga danes ne bom kritiziral, lansko leto sem bil pa kar nekajkrat deležen takšnih očitkov, če smo ob oceni, da je nekaj nujno v državi, to po nujnem postopku tudi naredili. Gre za spremembo, s katero poskušamo, kot je bilo že pojasnjeno, izboljšati poslovno okolje, predvsem za zadruge, socialna podjetja in za tiste, ki so imeli do sedaj omejen dostop do podpornih sredstev. Tudi v Slovenski ljudski stranki se strinjamo, da ni pomembno, kakšna je organizacijska oblika te družbe, ampak je pomembno, da da svoj prispevek in da se številke, ki gredo v negativno smer, da imamo zdaj približno 10 tisoč več brezposelnih, kot smo jih imeli pred enim letom, zaustavimo in da se ta trend obrne. Zagotovo jih ne moremo samo z enim takšnim ukrepom, kljub temu pa mislimo, da je to korak v pravo smer. In, kot sem že dejal, upam, da bo v prihodnje čim več takšnih zakonov v Državnem zboru, da bomo poslovno okolje izboljševali, ne pa, kot počnemo v zadnjih tednih in mesecih, da bomo predvsem

uveljavljali nove davke. Mislim, da je to pravilna smer.

Zato še enkrat, Slovenska ljudska stranka bo predlagano novelo podprla.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo ima gospod Ivan Hršak, ki bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, spoštovana državna sekretarka s sodelavko, spoštovane kolegice in kolegi!

Ključna novost v tokratnih spremembah in dopolnitvah Zakona o podpornem okolju za podjetništvo je v spremembi opredelitve podjetja, pri čemer je ta opredelitev povzeta iz uredbe Evropske komisije. Slednje pomeni, da se bo razširil krog upravičencev, ki so lahko prejemniki sredstev na javnih razpisih Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter njegovih izvajalskih institucij na državni in lokalni ravni. Zdaj je upravičenec lahko le gospodarska družba ali samostojni podjetnik, ki sta ustanovljena v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah. Dejstvo pa je, da imamo poleg teh še cel kup subjektov posebnih organizacijskih oblik, ki so nosilci gospodarske dejavnosti. S to novelo dobivajo možnost pridobivanja ugodnih pomoči in spodbud oziroma finančnih sredstev med drugimi še socialna podjetja in zadruge. Obe obliki sta namreč bolj ali manj novost v našem poslovnem okolju, v Evropi pa že precej razširjeni in izkazuje se tudi, da precej uspešni.

V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije smo prepričani, da je v trenutnih gospodarskih razmerah pomembno, da se z uporabo različnih poslovnih modelov rešujejo zdrava jedra podjetij in se tako omogoča zaposlenim, da ohranijo svoja delovna mesta. Po naši oceni je vredno vzpostaviti primernejše poslovno okolje, zato da se oživi gospodarska aktivnost, in sicer še zlasti z namenom, da se ohranijo in spodbujajo tisti segmenti gospodarstva, kjer imamo doma odlične potenciale, pa jih nismo ali pa smo jih slabo izkoriščali. Tako lahko kot primer izpostavimo lesnopredelovalno panogo. In ravno na tem področju mislim, da imamo prvi primer industrijskega združništva. Seveda govorim o novem Novolesu, ki na pogorišču nekdanje odlične firme svetovnega ranga po obsegu prepoznavnosti in kvalitete izdelkov danes združuje 12 članov, 10 fizičnih oseb in 2 podjetji, katerih cilj je zagnati proizvodnjo in zaposliti 130 ljudi še to jesen.

V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije spremembe zakonodaje, ki lahko pozitivno prispevajo k trajnejšemu gospodarskemu razvoju, pozdravljamo, zato bomo glasovali za predlagano novelo. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Gospa Ljudmila Novak bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani!

Ena izmed najpomembnejših sprememb, ki jo uvaja novela Zakona o podpornem okolju za podjetništvo, je, da se razširja krog potencialnih upravičencev do razvojnih spodbud za podjetništvo in inovativnost tudi na druge pravne in fizične osebe, ki opravljajo gospodarsko dejavnost. Sprememba zakona bo tako, po mnenju predlagatelja, omogočala, da bodo do razvojnih spodbud upravičene na primer tudi zadruga, ki po dosedanji zakonodaji niso smele kandidirati na razpisih.

V Novi Sloveniji bomo predlog novele zakona podprli, saj menimo, da je vsaka pomoč slovenskemu gospodarstvu v tem trenutku dobrodošla. Hkrati pa poudarjamo, da v Novi Sloveniji že dalj časa verjamemo, da so naš velik potencial zlasti mala družinska ter srednje velika podjetja. Ta podjetja imajo v današnji gospodarski situaciji pomembno vlogo, predvsem pri samozaposlovanju in ustvarjanju novih delovnih mest, saj se lahko razmeram in potrebam na trgu hitreje prilagajajo. Na delovnih obiskih po Sloveniji smo se v Novi Sloveniji o tem lahko večkrat tudi sami prepričali. Menimo, da je tem podjetjem treba omogočiti, da bodo imela dobro poslovno okolje in možnost razvoja ter prodora na tuje trge. Seveda pa bo morala Slovenija za doseg tega cilja narediti večje korake, kot je manjša sprememba področne zakonodaje, ki je pred nami. V Novi Sloveniji zagovarjamo stališče, da bi k oživitvi gospodarske dejavnosti lahko močno pripomoglo tudi bolj ugodno davčno okolje, ki bi podjetniški inovativnosti dalo nov veter v jadra in hkrati privabilo tudi tuje investitorje. Ocenjujemo, da je dajanje raznih neposrednih in tudi posrednih subvencij za gospodarstvo v določenih primerih lahko celo škodljivo, saj povečuje možnosti korupcije, pozornost podjetnikov pa včasih preusmerja od vsebinskega iskanja najbolj optimalnih proizvodov in storitev na špekuliranje in prilagajanje projektov razpisnim pogojem ter finančnim akrobacijam.

Vlado Alenke Bratušek zato ponovno pozivamo, da začne razmišljati o davčni politiki, ki bi podjetjem omogočila, da bodo bolj konkurenčna. Hkrati pa bodo lahko več denarja investirala v raziskave, ki so pogoj za razvoj in nova delovna mesta. Predvsem pa je nujno pospešiti odpravljanje birokratskih ovir, da bodo podjetniki lažje opravljali svojo osnovno dejavnost, ne pa se pretirano ukvarjali s papirologijo, ki jim jemlje voljo do prijav na razpisih.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo ima gospod Brane Golubović, ki bo predstavil stališče Poslanske skupine Pozitivna Slovenija.

BRANE GOLUBOVIĆ (PS PS): Spoštovani gospod predsednik, državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Po veljavnem zakonu se na različne javne razpise za spodbude za podjetništvo in inovativnost lahko prijavijo samo gospodarske družbe in samostojni podjetniki – to smo danes že slišali –, ne pa tudi druge pravne osebe, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, kot na primer zadržna in socialna podjetja. To ozkost z novelo zakona spreminjamo in predlagamo izenačitev zadržnih in socialnih podjetij s tradicionalnimi oblikami gospodarskih družb, tako kot je to drugje po Evropi in po svetu. Zadruga v svetu imenujemo kooperative. Najdemo jih v vseh članicah Evropske unije, ZDA, Azije in Južne Amerike. Kljub temu, da imajo po prepričanju Evropskega parlamenta in Evropske komisije zadruga in druga podjetja socialnega gospodarstva bistveno vlogo v evropskem gospodarstvu, zlasti v krizi, saj že desetletja s povezovanjem dobičkonosnosti in solidarnosti ustvarjajo visoko kakovostna delovna mesta ter krepijo socialno, ekonomsko in regionalno kohezijo, poleg tega pa imajo velik vpliv na ustvarjanje socialnega kapitala, pa smo jih vseeno v Sloveniji v zadnjih 22 letih zanemarjali. In tudi danes jih še vedno podcenjujemo in jemljemo kot modno muho enodnevnico. V Evropi imamo danes 160 tisoč zadržnih podjetij, ki so v lasti 123 milijonov članic in članov. Zaposlujejo 5,4 milijone ljudi in njihov povprečen delež k BDP članic je 5 %. V Združenih državah Amerike imamo več kot 47 tisoč zadrž, od tega tisoč energetskih zadrž. Imajo sto milijonov članov. Mimogrede, v Italiji različne zadruga prispevajo k BDP 8 %. In kaj je zadruga oziroma kooperativa? Zadruga je avtonomno združenje ene ali več vrst skupin; to so potrošniki, proizvajalci, delavci, ki se prostovoljno združijo z namenom, da bi zadovoljili svoje skupne ekonomske, socialne in kulturne potrebe skozi, poudarjam, demokratično upravljanje in nadzor zadržnega podjetja. Na prvo mesto vedno postavijo svoje člane in zaposlitev, člani so tudi lastniki, poleg tega pa tudi skrb za skupnost, s kateri delujejo. Na kapital in dobiček gledajo kot na sredstvo za ustvarjanje produktivnega in za ljudi prijaznega življenjskega in delovnega okolja. Za svoj razvoj in širitev pa ustanavljajo tudi zadržne banke in institucije znanja. Brez znanja in poštenih oziroma dobrih bank pa ni napredka. Dejansko gre za podjetja, ki konkurirajo s svojimi izdelki in storitvami na globalnem trgu.

Novela pa se dotika še enega izredno pomembnega področja, dodeljevanja spodbud za podjetništvo in inovativnost. V Pozitivni Sloveniji podpiramo različne spodbude za gospodarstvo. Bilo jih je v zadnjih desetih letih resnično veliko, menimo pa, da mora država nadgraditi mehanizem nadzora porabe teh sredstev ter jih zelo premišljeno usmeriti v področja, za katera se kaže, da bodo ta sredstva najbolj učinkovito izkoriščena. Zato v Pozitivni

Sloveniji predlagamo, da se velik del razvojnih spodbud nameni podjetjem, ki so izvozno naravnana ter podjetjem z visoko tehnološkimi produkti. Poleg tega pa je treba zadosten del sredstev nameniti tudi razvoju združništva, ki smo ga zanemarjali in ima velik potencial, in socialnim podjetjem ter pa predvsem startup podjetjem, tistim, ki šele začenjajo svojo pot z inovativnimi izdelki. Prepričani smo, da sta lahko izvor in načrtno spodbujanje raziskav in inovacij motor slovenskega gospodarstva, ki bo močno pripomogel k izhodu iz krize, kooperative pa nov model gospodarskega združevanja pri reševanju izbranih jeder podjetij v stečajju in pri privatizaciji ter uresničevanju podjetniških pobud mladih in njihovemu zaposlovanju. Vsekakor bomo v Pozitivni Sloveniji zakon podprli. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospa Romana Tomc bo predstavila stališče Poslanske skuine Slovenske demokratske stranke.

ROMANA TOMC (PS SDS): Hvala lepa za besedo, spoštovani predsednik. Kolegice in kolegi, vsi prisotni obiskovalci v Državnem zboru!

V Slovenski demokratski stranki smo vedno podpirali rešitve, ki spodbujajo razvoj podjetniškega okolja. Vedno poudarjamo, kako zelo pomembno je, da imamo podjetjem prijazno podjetniško okolje v celoti; davčno politiko, politiko odpravljanja birokratskih ovir in tudi vse druge elemente, ki spodbujajo podjetništvo in gospodarsko rast. Zato tudi temu predlogu zakona ne bomo nasprotovali, ker vsebuje nekatere dobre rešitve. Strinjamo se, da je treba čim bolj razširiti krog tistih upravičencev, ki lahko kandidirajo na javna sredstva. Zato tem poizkusom oziroma predlogu Vlade nikakor ne oporekamo. Tudi zadruga in tudi socialna podjetja, ki se morajo še naprej razvijati, predstavljajo neko priložnost, da se rešujejo delovna mesta v Sloveniji in da tudi prispevajo nekaj h gospodarski rasti. Vendar tukaj predvsem poudarjamo, da je treba spodbujati podjetništvo v celoti. Gospodarske organizacije, podjetja, samostojni podjetniki, posamezniki v Sloveniji ustvarijo 80 milijard prihodkov, medtem ko zadruga ustvarijo samo 80 milijonov prihodkov. Zato je treba vedeti, katera so tista podjetja, kdo je tisti, ki bo Slovenijo lahko popeljal h gospodarski rasti in v nadaljnji razvoj. In še enkrat poudarjam, strinjam se, da tudi zadruga, da tudi druge oblike, ki delujejo na trgu in se ukvarjajo z gospodarstvom, dobijo to možnost in priložnost, da kandidirajo na javna sredstva. Vendar iz predstavitev stališč, ki smo jih že danes poslušali, in razprav, ki so bile na odboru, vendarle izhaja neka bojazen, da bo prišlo neke do nekakšnega preferiranja določenih subjektov. Tega pa nikakor ne bi radi. Vsi morajo biti pri pridobivanju teh sredstev enakopravni. In zato nas skrbi ta rešitev, ki pravi oziroma ne povzema amandmaja, ki smo ga

predložili in ki je peljal v smer, da se dejansko v tekst spremenjenega zakona v celoti povzame tekst, kot ga imamo v uredbi. Vlada oziroma predlagatelj je sam predstavil te spremembe na način, da se vpeljujejo rešitve, ki veljajo v uredbi, da se povzema uredba, vendar to ne drži. Uredba se povzema samo v enem delu in uredba se ne povzema v celoti. Zato imamo ob tem, ko podpiramo razširitev te nove možnosti, rahlo grenak priokus, da so nas skušali vendarle predlagatelji na nek način malce, da ne rečem, okoli pripeljati s temi rešitvami.

Mi temu predloga zakona vsekakor ne bomo nasprotovali, opozarjamo pa in upamo, da v nadaljevanju, ko bo do podeljevanja teh sredstev dejansko prišlo, ne bo nikogar, ki bi bil v tej skupini privilegiran. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Dr. Andreja Črnak Meglič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ (PS SD): Hvala lepa. Lep pozdrav, gospod predsednik. Gospa državna sekretarka s sodelavci, kolegice in kolegi!

Tudi za Socialne demokrate je temeljna vsebinska sprememba novele Zakona o podpornem okolju za podjetništvo vezana na 1. člen. Spremembo definicije podjetja, ki jo prinaša ta člen, bomo razširili krog potencialnih upravičencev sredstev in jim s tem omogočili dostop do razvojnih spodbud države za podjetništvo in inovativnost ne glede na njihovo pravno obliko. Ta sprememba je skladna z usmeritvami Evropske komisije, ki ne omejuje dodeljevanja spodbud na področju podjetništva na statusno pravno organiziranost podjetij, kar smo že prej večkrat opozarjali. Predlagana sprememba je tudi v skladu s strategijo razvoja socialnega podjetništva za obdobje 2013–2016, ki jo je sprejela Vlada letos v mesecu juliju in zavezuje Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo k proučitvi možnosti prilagoditve zakonodaje s področja podpornega okolja za podjetništvo tako, da se omogoči dostop socialnim podjetjem h koriščenju ukrepov in instrumentov podpornega okolja. Razlog za uvedbo spremembe pa je seveda tudi v spremenjenih gospodarskih razmerah v Sloveniji, saj se zaradi finančne in gospodarske krize vse bolj uveljavljajo različne oblike organiziranosti podjetij. Sprememba definicije upravičencev do ukrepov podpore omogoča tudi uveljavljanje modela, ki se že potrjuje v mnogih evropskih državah, priporočajo pa ga tudi mnogi dokumenti sprejeti v okviru Evropske unije, po katerem delavci rešujejo zdrava jedra podjetij, ki bi v nasprotnem primeru propadla in s čimer bi se posledično povečala stopnja brezposelnosti, kar bi imelo seveda dodaten negativen vpliv na slabo stanje v gospodarstvu. Moram reči, da smo si v Poslanski skupini SD za to spremembo prizadevali že zelo dolgo časa, saj smo bili, kot

veste, avtorji Zakona o socialnem podjetništvu. In eden izmed ključnih razlogov, zakaj se socialno podjetništvo v dveh letih po nastanku zakona še vedno ne razvija v zadostni meri, je zagotovo povezan tudi z omejenim dostopom do razvojnih spodbud, ki sicer obstajajo za podjetja. Socialna podjetja navkljub dvomom, ki jih imajo nekateri, so podjetja že po definiciji; ukvarjajo se s proizvodnjo in opravljanjem storitev na trgu, njihova specifičnost glede na klasična podjetja pa je v tem, da ustvarjanje dobička ni izključni niti glavni cilj opravljanja dejavnosti. Njihov pomemben cilj je tudi zasledovanje družbene koristnosti, ki se izkazuje v tem, da angažirajo tiste, ki so bolj ranljivi na trgu delovne sile, na drugi strani pa da proizvajajo tiste dobrine in storitve, ki so pomembne za širšo javnost, pa seveda za klasična podjetja niso interesantne.

Sprememba, ki jo prinaša novela Zakona o podpornem okolju za podjetništvo, ne pomeni avtomatičnega dostopa do teh sredstev. Pomeni pa možnost, ki je do sedaj niso imeli. Novela zakona torej sledi temu, za kar smo se v SD zavzemali že zelo dolgo časa. Veseli nas, da je Vlada prisluhnila našim predlogom, zato seveda naša poslanska skupina predlog zakona podpira. Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospod Marko Pavlišič, ki bo predstavil stališče Poslanske skupine Državlanske liste.

MARKO PAVLIŠIČ (PS DL): Hvala za besedo, gospod predsednik.

Z namenom razširitve kroga upravičencev do sredstev in razvojnih spodbud za podjetništvo in inovativnost, ki jih država namenja gospodarskim subjektom in samostojnim podjetnikom, se v predlogu zakona definicija pojma podjetja spreminja, tako da zajema tudi vse fizične osebe, ki se ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo. S spremembo in dopolnitvijo zakona bodo lahko na javnih razpisih Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo in njegovih izvajalskih institucijah, kot so Slovenski podjetniški sklad, Javni sklad Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja, Javna agencija Republike Slovenije za spodbujanje podjetništva, inovativnosti, razvoja, investicij in turizma in drugih, za sredstva in razvojne spodbude kandidirale tudi zadruge, to so organizacije fizičnih ali pravnih oseb ustanovljene za namene pospeševanja gospodarske koristi svojih članov. Vlada je z navedenim predlogom zakona pokazala, da spremlja razmere v gospodarstvu in da si želi, sicer za mnoge s premajhnimi, a vendarle ne nepomembnimi koraki, pomagati slovenskemu gospodarstvu v delu, ki se nanaša na reševanje zdravih jeder podjetij oziroma pri njihovem prestrukturiranju. Ne le zaradi koalicijske pogodbe, ko smo se s partnerji med drugim zavezali, da si bomo prizadevali za strukturne, upravljalvske in tehnološke rešitve, ki

bodo povečale odpornost slovenskega gospodarstva na učinke globalne ekonomske in finančne krize, ampak že zaradi zdrave pameti odpravljanja nepotrebnih administrativnih ovir in pomoči slovenski industriji bomo v Državlanski listi predlog zakona podprli. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

S tem smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o členu in vloženi amandmajih. V razpravo dajem 2. člen ter amandma Poslanskih skupin Pozitivne Slovenije, Socialnih demokratov, Državlanske liste in Demokratične stranke upokojencev Slovenije ter amandma, ki ga je vložila Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke. Želi kdo razpravljati? Vabim vas k prijavi za razpravo.

Besedo ima gospa Romana Tomc.

ROMANA TOMC (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Še enkrat vsi prav lepo pozdravljeni!

Tukaj bom samo pohvalila predlagatelja in vse ostale, ki so nekako prisluhnilli našemu amandmaju, ki smo ga imeli na odboru. Najbrž bo amandma sprejet v obliki, kot so ga predlagale koalicijske stranke, ker vendarle se nekako ne spodobi, da bi bil sprejet naš amandma, ampak vseeno – pozdravljam to pametno odločitev. V tem 2. členu je notri kar precej vsebine, ki je bila amandmirana. Predvsem pa sem na odboru opozorila na eno nerodnost, ki se je dogodila, in sicer da se je s takšno dikcijo, ki je bila v zakonu, pravzaprav zaprla možnost, da se v podzakonskem aktu določijo drugačni pogoji za podjetja, ki kandidirajo za pridobitev javnih sredstev. Tudi državna sekretarka se je nekako zahvalila za ta predlog in napovedala podporo.

Še enkrat, hvala lepa, da ste prisluhnilli naši rešitvi in da ste jo sprejeli za svojo, čeprav mogoče z malenkost drugo besedo. Glavno pa je, da je vsebina ista.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Naslednji ima besedo mag. Ivan Vogrin.

MAG. IVAN VOGRIN (NeP): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Opozoril bi na drugo dimenzijo tega zakona. Koliko takšnih zakonov smo sprejeli v zadnjih 10 letih? Veliko. Rezultat? Negativna gospodarska rast, gospodarstvo v razsulu, po navedbah guvernerja Banke Slovenije je dve tretjini podjetij prezadolženih in niso sposobni odplačevati svojih obveznosti, prezadolžena država. Vprašajmo se po učinku! Ga ni, vidite. Temu zakonu je sicer težko nasprotovati, ker načeloma zasleduje dober cilj. Vendar iz preteklosti vemo, da pravzaprav učinkov ni bilo. Naše gospodarstvo, o tem smo se pogovarjali v torek, je pravzaprav na lestvici konkurenčnosti med najmanj konkurenčnimi. Kako je to mogoče,

če pa imamo kupico sprejetih zakonov, predpisov o podpornem okolju za podjetništvo? Veste, moja razlaga je takšna, da papir prenese popolnoma vse. Na papir lepo napišemo, narišemo, opredelimo, vendar v izvedbi pa že prejšnji ali naslednji dan celo sami v parlamentu to vse porušimo. Podjetništvo potrebuje stabilno okolje, o tem smo govorili v torek, in smo ga destabilizirali, ker smo vmes spremenili pogoje, in potrebuje predvsem stabilen davčni okvir ali še boljše povedano – nizke davke. Z davki, to mi je povedal en davčni strokovnjak, se da uravnavati vse. Nataliteta – kdo bo imel otroke, če imamo takšne davke, če še sebe ne more preživeti in v naslednjih letih se bo to drastično odražalo. Kdo bo ustanavljal podjetja, če imamo davčni pekel, namesto davčnih nebes? Na milijarde evrov je šlo preko raznih zakonov za spodbujanje podjetništva, kakšni pa so učinki. Še enkrat sprašujem, bolj sebe kot vas ali javnost. Ni jih, ne zaznamo jih. Brezposelnost je enormno visoka, gospodarstvo nekonkurenčno in tako dalje. Tukaj je problem in kdo bo odgovarjal. Na desetine, stotine, milijarde denarja, ki je šel za razvoj podjetništva, ni pristal v pravih rokah.

Sam osebno in mislim, da je bilo tudi v eni razpravi to omenjeno, se zavzemam za drugačen razvojni model spodbujanja gospodarstva; znižajmo davke, pa bodo imeli vsi nekaj od tega. Ko je minister Stepišnik pripravil razpis za 500 milijonov, iz zanesljivih virov vem, je pripravil svojo verzijo – ne bo šla v javnost, ker pridejo plenilske skupine, vidijo svoje interese v teh 500 milijonih in peščica je deležna tega. In tako delamo vsa leta in zato nismo uspešni. Ker smo pri prejšnjem zakonu ugotavljali izločilne kriterije, kdo sme imeti podjetje, kdaj bomo naredili izločilne kriterije, kdo sme delovati v politiki. Ali smejo politiki, ki so desetletja delili denar na takšen način, da nima učinkov, da je država v izgubi, kajti imamo proračunski primanjkljaj, negativno gospodarsko rast, sodelovati – mislim, da bi morali, če živimo v pravni in pravični državi, veljati enaki kriteriji. Primerjava je dana za Irsko, Dansko in Madžarsko, dajmo si pogledati, kako ima Avstrija to urejeno in tako uredimo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo dajem gospodu Jožefu Horvatu.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Lepa hvala, gospod predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovana gospa državna sekretarka!

Imamo dva amandmaja k 2. členu novele Zakona o podpornem okolju za podjetništvo. Oba si zaslužita podporo, vendar tehnologija sprejemanja amandmajev bo najbrž takšna, da bo predsedujoči dal na glasovanje najprej tisti amandma, ki je bil prej vložen, to se pravi amandma koalicije, in naj povem, da bom ta amandma podprl.

Kot rečeno, oba sta dobra, vsebinsko zelo podobna in izboljšujeta novelo Zakona o podpornem okolju za podjetništvo. V Novi Sloveniji smo si vedno in si vedno prizadevamo, da se za podjetništvo, okolje naredi čim boljše, čim bolj optimalno, da podjetništvo lahko diha s polnimi pljuči. Velikokrat sem že trdil in ponavljam, da bo Slovenija iz gospodarske krize rešilo edino gospodarstvo oziroma gospodarstveniki, politiki pa tukaj ne smemo nasprotovati. Moramo ustvarjati dobro poslovno okolje. Sicer imamo zelo razvejano mrežo subjektov, ki skrbijo za podporno okolje za podjetništvo. Naj naštejemo samo bistvene: Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo Republike Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Ministrstvo za finance Republike Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Javna agencija Spirit, Podjetniški slovenski portal in tudi Evropska podjetniška mreža. Prav na to bi rad ta trenutek opozoril, ker trdim, da je Slovenija v gospodarskem smislu, pa tudi morda še kakšnem drugem smislu, preveč zaprta država. Tudi sam minister za zunanje zadeve je na eni od sej Odbora za zunanjo politiko še pred parlamentarnimi počitnicami nekako potožil, da smo v gospodarskem smislu preveč zaprti. Mi se moramo, kolegice in kolegi, odpreti. In prav ta Evropska podjetniška mreža ima okrog 500 centrov v 40 evropskih državah, približno 4 tisoč izkušenih strokovnjakov, in se sprašujem, koliko mi v Sloveniji koristimo ta potencial. To je ogromen potencial in je tudi naš na nek način.

Govora je bilo tudi o zadružništvu. Res je, zadružništvo smo zanemarjali. Sam prihajam iz regije, ki je – upam, da še vedno velja – žitnica Slovenije, Pomurja. Vsaj v prekmurskem delu Pomurja je dejansko kmetijsko zadružništvo praktično povsem razpadlo. Najbrž za to ni kriv parlament kot nekakšen dežurni krivec, kot se rado dandanes pavšalno trdi. Vemo, kdo ustanavlja zadruge, ne parlament, ne vlada, ne občine. Ampak sprašujem nas, kolegice in kolegi, seveda tudi Vlado, kako pomagati ljudem, kako jih spodbujati, da bi pa le ustanovili zadruge. Ne nazadnje je to izjemen potencial in ponekod v Sloveniji kmetijske in druge zadruge, obrtne in tako naprej, izjemno dobro funkcionirajo. Razumem učinkovito podporno okolje za podjetništvo, tudi takšno okolje, ki je stabilno.

Nekako sem zamudil prijavo za razpravo pri prejšnji točki dnevnega reda, pa ne želim kršiti poslovnika, ampak če pogledamo samo kronologijo od leta 2011, sprejemanje ZGD, Zakona o gospodarskih družbah, pa ustavne odločbe in tako naprej, kako potem lahko temu rečemo; izjemno nestabilno gospodarsko okolje, če gledam samo v kontekstu spreminjanja Zakona o gospodarskih družbah. In spet se zdaj vrnem na Evropo. Ali ne bi mogli zbrati domačih strokovnjakov, tudi evropskih, in enkrat za vselej napisati stabilen ZGD, Zakon o gospodarskih družbah, in ne

pustiti zraven raznih lobijev, ki vedno tu vidijo priložnost, da pristavijo svoj lonček. In zato imamo neke anomalije v zakonodaji. Z zadnjo novelo, ki jo bomo danes najbrž podprli, novelo Zakona o gospodarskih družbah, je nekdo, ki se spozna na te zadeve, ocenil, da gre v bistvu za bitko proti nepoštenim direktorjem in ta bitka gre iz blokade v zmedo in te zmede so vedno najhujše. Raje bi se, kolegice in kolegi, hvalil, ne toliko s tem, kako enostavno je pri nas podjetje ustanoviti, pač pa, kako enostavno je pri nas podjetje voditi. Da ni oziroma da nekoč ne bo administrativnih in drugih raznoraznih ovir in predvsem, da bo finančno servisiranje podjetij boljše oziroma da sploh bo, ker zdaj ga ni.

V tem kontekstu nikakor ne morem mimo odgovarjanja predsednice Vlade Alenke Bratušek na moje ponedeljkovo poslansko vprašanje, ko je ...

PRESEDNIK JANKO VEBER: Gospod Horvat, oprostite, ker vas prekinjam, ampak smo v drugi obravnavi in lahko govorimo samo o vsebini amandmaja. Zato vas prosim, da se osredotočite na vsebino teh amandmajev.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod predsednik, s tem zaključujem.

Gre pa seveda za poslovno okolje, kar sem spraševal predsednico, ki pa je odgovorila, da bodo ukrepi za gospodarsko rast najmanj negativni, seveda s ciljem konsolidacije javnih financ. Torej, beri: ukrepi za gospodarstvo bodo negativni. Vlada pa se trudi, da bodo najmanj negativni. Se opravičujem, kolegice in kolegi, če sem malo zašel, ampak vse to razumem kot poslovno okolje slovenskega podjetništva! Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo so dobili vsi, ki so bili prijavljeni. Želi še kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne. Zato zaključujem razpravo. O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 4.a točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **4.A TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O FINANČNIH ZAVAROVANJIH PO NUJNEM POSTOPKU.**

Preden odprem razpravo in predstavitev zakona, vas želim seznaniti, da je Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke name naslovila dopis z željo, da se pred pričetkom današnje obravnave 4.a točke Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnih zavarovanjih, EPA 1434-VI, nujni postopek, na seji Državnega zbora poda ustno ali pisno mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora o skladnosti sprejetih

amandmajev na seji matičnega delovnega telesa. V zvezi s tem sem preko služb zaprosil Zakonodajno-pravno službo za odgovor. Odgovor je pripravila v pisni obliki, ki je tudi objavljen na e-klopi, vam ga bom pa tudi prebral ob tej priložnosti. Odgovor je naslednji: "Na podlagi posredovanega dopisa vam odgovarjamo naslednje. Prvič, vprašanje Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke se nanaša na mnenje Zakonodajno-pravne službe o skladnosti sprejetih amandmajev na odboru, pri čemer ni jasno, kateri vidik skladnosti to vprašanje zajema. Zakonodajno-pravna služba je sodelovala na seji matičnega delovnega telesa in na njem podala mnenje tako o predlogu zakona kot o amandmajih. Posebej se je opredelila tudi o skladnosti vloženih amandmajev glede na pisno mnenje Zakonodajno-pravne službe k predlogu zakona. Vse to je navedeno v poročilih matičnega delovnega telesa. Dodatnega mnenja z vidika svojih nalog Zakonodajno-pravna služba nima. In drugič, glede morebitnega opozorila v zvezi s petim odstavkom 140. člena Poslovnika Državnega zbora pa Zakonodajno-pravna služba ali Vlada poda mnenje o morebitni neusklajenosti na koncu tretje obravnave predloga zakona. Vodja, gospod Božo Strle." Toliko v uvodnem pojasnilu glede zakona.

Prehajamo pa na obravnavo zakona. Zakon je vložila v obravnavo Vlada in za dopolnilno obrazložitev predloga zakona sprašujem, če želi predstavnica Vlade predstaviti zakon? Ne želi. Predlog zakona je obravnaval tudi Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo in za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku Bojanu Starmanu. Izvolite.

BOJAN STARMAN (PS DL): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav vsem skupaj!

Odbor za finance in monetarno politiko je na svoji 67. nujni seji, dne 24. 9. 2013, kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnih zavarovanjih, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo in sprejetje po nujnem postopku predložila Vlada. Odboru je bila posredovano pisno mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je podala tudi pripombe posameznim členom predloga zakona, in sicer k 1., 2., 3. in 8. členu. V skladu s 129. členom Poslovnika Državnega zbora so amandmaje k predlogu zakona vložile poslanske skupine koalicije, in sicer k 1., 2., 3., 8. in 10. členu. V uvodni obrazložitvi je Vlada oziroma predstavnik Ministrstva za finance pojasnil, kaj predlog zakona prinaša. Bistvena rešitev je vzpostavitev hitrega načina realizacije zastavne pravice na nepremičninah, ki so v lasti dolžnikov bank, in sicer z notarsko prodajo nepremičnin na podlagi neposredno izvršljivega notarskega zapisa. Predlog zakona predvideva uveljavitev rešitve, ki bo pospešila možnost unovčevanja zavarovanj,

ki jih imajo kreditne institucije in Družba za upravljanje terjatev bank. Trenutno te rešitve veljajo le za kreditne institucije, ni pa nedopustno, da se to vprašanje ne bi kasneje preneslo tudi na ostale upnike.

Po precej postavljenih vprašanjih in razpravi je odbor v skladu z drugim odstavkom 130. člena Poslovnika Državnega zbora obravnaval vse predložene amandmaje k členom predloga zakona in sprejel amandmaje poslanskih skupin koalicije k 1., 2., 3., 8. in 10. členu. Nato je odbor v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni vsi amandmaji. Predlagamo, da to sprejme tudi Državni zbor. Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospa Marjana Kotnik Poropat bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojujencev Slovenije.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala, spoštovani predsednik. Lepo pozdravljeni vsi poslanke in poslanci ter ostali prisotni!

Novela Zakona o finančnih zavarovanjih je nastala kot reakcija na zaostrene razmere na gospodarskem področju v Republiki Sloveniji, ki so nastale zaradi upadanja kreditne aktivnosti bank. Vzrok za upad kreditne aktivnosti bank je neustrezna posojilna politika določenih bank v preteklosti, kar je posledično pripeljalo do nastanka slabih posojil. Obseg slabih posojil v našem bančnem sistemu, ki se bodo morala reševati preko slabe banke, se še vedno povečuje. Znaša 7,51 milijarde evrov ali 21,4 % bruto družbenega proizvoda, so pokazali podatki iz poročila Banke Slovenije v mesecu juliju. V rang problematičnih posojil – slednjih je za okoli 22 milijard, sklenjenih s tveganimi subjekti. Sem spadajo tudi posojila, ki so zavarovana z nepremičninami, skupen delež tako zavarovanih terjatev je 77 %. Za čim hitrejšo rešitev resne in finančno zelo obsežne problematike kreditnih institucij Ministrstvo za finance oziroma Vlada predlaga ureditev postopka realizacije hipoteke na podlagi neposredno izvršljivega notarskega zapisa kot sredstva zavarovanja.

V Poslanski skupini DeSUS verjamemo, da bo s tem omogočena hitrejša realizacija stvarnopravnih razmerij z nepremičninami, saj zavarovanje, ki temelji na neposredno izvršljivem notarskem zapisu, omogoča takojšen začetek izvršilnega postopka na nepremičnini. Strinjamo se, da bo ta nova postopkovna možnost veljala za vsa, tudi za že obstoječa razmerja. Institut notarske prodaje nepremičnin bodo lahko uporabljale kreditne

institucije in Družba za upravljanje terjatev bank, to je tako imenovana slaba banka. Je pa smiselno razmisliti o tem, da se ta rešitev nekoč razširi tudi na druge upnike. V Poslanski skupini DeSUS razumemo to novelo kot eno izmed mnogih potrebnih ukrepov za rešitev slovenskega bančnega sistema.

Predlog zakona bomo poslanke in poslanca DeSUS podprli in pri tem upamo, da bodo spremembe v čim večji meri pozitivno, učinkovito in kar najhitreje vplivale na likvidnost naših bank in posledično na ponovno kreditno aktivnost bank do gospodarstva. Poleg tega je rešitev dobra tudi zaradi tega, ker se bodo nepremičnine, nekaj jih je tudi stanovanjskih, lahko hitro plasirale na nepremičninski trg, s čimer se bo ponovno vzpostavilo delovanje trga nepremičnin. Tisto, kar je pika na i, seveda poleg vseh ukrepov, ki se jih bodo banke še morale poslužiti, je to, da se bodo na ta način sredstva, namenjena reševanju bank, zdaj čim hitreje in v čim večjem obsegu lahko povrnila v državni proračun. Kot rečeno, v Poslanski skupini DeSUS namenimo podporo Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnih zavarovanjih. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi! Spoštovani mladi obiskovalci! Pozdravljam tudi predstavnike Ministrstva za finance na Župančičevi 3.

Novela Zakona o finančnih zavarovanjih uvaja poenostavljen postopek notarske prodaje nepremičnine, na kateri je ustanovljena hipoteka na podlagi neposredno izvršljivega notarskega zapisa, in sicer za omejen krog subjektov, za hipotekarne upnike in dolžnike, ki so pravne osebe. Obširno mnenje Zakonodajno-pravne službe opozarja na pravnosistemske in zakonodajno-tehnične pomanjkljivosti predlagane novele zakona, ki tudi z vložnimi amandmaji koalicije niso odpravljene. Urejanje materije notarske prodaje nepremičnine, na kateri je ustanovljena hipoteka na podlagi neposredno izvršljivega notarskega zapisa pravnosistemsko, ne sodi v Zakon o finančnih zavarovanjih, pač pa v poseben zakon, ki pa bi moral urejati možnosti notarske prodaje za vse subjekte, tudi za primere, kot sta hipotekarni upnik in dolžnik fizični osebi. Nobenega razloga ni za razlikovanje postopkov, kot sta hipotekarni upnik in dolžnik pravni ali fizični osebi.

Navedeno novelo zakona v Novi Sloveniji razumemo kot neke vrste nezaupnico našemu sodnemu sistemu, katere izključna pristojnost do sedaj je bila vodenje postopkov izvršbe, tudi izvršbe na nepremičnine na podlagi neposredno izvršljivega notarskega zapisa. Med razlogi, ki jih navaja novela sedaj

obravnavanega Zakona o finančnih zavarovanjih za ureditev postopka notarske prodaje, se navajata zapletenost in dolgotrajnost sodnih postopkov. Drži seveda, da so seveda sodni postopki zapleteni in dolgotrajni, vendar pa bi se jih ob boljši organizaciji in učinkovitem delu sodišč lahko bistveno skrajšalo. V tej smeri so sodišča do sedaj naredila premalo. Neučinkovito delo sodišč ne more biti razlog, da se stvarne pristojnosti s sodišč prenašajo na druge organe, zlasti ne v zadevah, kjer je konflikt interesov. V Novi Sloveniji smo prepričani, da spadajo vsi izvršilni postopki v sodno pristojnost, in ne le sodni izvršilni postopek zagotavlja učinkovito pravno varstvo vseh udeležencev v izvršilnem postopku. Namreč, v izvršilnem postopku niso varovane le pravice upnika, pač pa tudi dolžnika. Pravica hipotekarnega dolžnika v sedanjem predlogu zakona niso varovane. Vemo pa, da lahko pride med upnikom in dolžnikom po nastanku hipoteke do številnih sprememb iz osnovnega posla, ki je zavarovan s hipoteko, bodisi na podlagi pogodbe ali druge vrste poslov, kot na primer sporazum o podaljšanju ali odlogu plačila terjatve, o konverziji terjatve upnika v lastniški delež dolžnika, o prevzemu dolga s strani tretje osebe in podobno. Vemo tudi, da se spremembe iz osnovnega dolžniško-upniškega razmerja vsaj praviloma ne urejajo z novim notarskim zapisom. Vemo tudi, da pride pogosto do situacije, ko je dolg po osnovnem poslu že poplačan, pa hipotekarni upnik ne izstavi izbrisne pobornice v zemljiški knjigi. Imamo celo vrsto hipotek za dolgove, ki so že zdavnaj poplačani. V sodnem izvršilnem postopku ima tako vsak dolžnik možnost uveljaviti ugovore v tej smeri in predložiti ustrezne dokaze za svoje trditve. O ugovorih seveda sodišče ustrezno odloči, te možnosti v postopku notarske prodaje z novelo zakona o finančnih zavarovanjih niso dane. Hipotekarni dolžnik v postopku notarske prodaje praktično nima nobenih pravic ali možnosti, da prepreči notarsko prodajo nepremičnine obremenjene s hipoteko, celo v primeru, ko je dolg zavarovan s hipoteko poplačan v celoti. In prav to je bistvena pomanjkljivost tega zakona, ki bo imel po prepričanju Nove Slovenije resne negativne posledice za naše gospodarstvo. Hipotekarni dolžniki so namreč v večini primerov gospodarske družbe. Te bodo zaradi pomanjkljivih procesnih garancij pri notarski prodaji lahko zašle v resne težave pri poslovanju ali celo v postopek insolventnosti. Posledično pa sledi izguba prepotrebnih delovnih teles.

Kot že rečeno, poslanci Nove Slovenije ne bomo podprli te novele zakona. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Aljoša Jerič bo predstavil stališče Poslanske skupine Pozitivna Slovenija.

ALJOŠA JERIČ (PS PS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovane, spoštovani!

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnih zavarovanjih prinaša nujno potrebne rešitve za vzpostavitev normalnega delovanja bančnega sektorja, ki je zaradi zmanjšanja kreditne aktivnosti bank eden od glavnih vzrokov za zaostrene gospodarske razmere v državi. Dejstvo je, da zapleteni sodni postopki realizacij hipotek negativno vplivajo na vrednotenje nepremičnin. Dolgotrajna unovčenja hipotek in stroški, povezani s tem, pa bi pri ocenjevanju vrednosti povzročili višje diskonte, kar pa bi dodatno povečalo kapitalne potrebe. Novela zakona tako uvaja hitrejši postopek realizacije zastavne pravice na nepremičninah, in sicer z notarsko prodajo nepremičnin na podlagi neposredno izvršljivega notarskega zapisa. Z vzpostavitvijo notarske prodaje nepremičnin bodo kreditne institucije pridobile potrebna likvidna sredstva za kreditiranje gospodarstva, na ta način pa bo ob prenosu terjatev na Družbo za upravljanje terjatev bank možno uresničiti zastavljeni cilj glede višine sredstev, namenjenih reševanju kreditnih institucij, in višine sredstev, ki naj se čim prej povrnejo v državni proračun. Novela torej uvaja postopek notarske prodaje nepremičnin, ki jih bodo opravljali notarji v imenu hipotekarnega upnika, po svoji funkciji pa bo moral notar paziti tako na interese upnika, kot tudi dolžnika. Prodaja se bo opravila na podlagi zavezujočega zbiranja ponudb. Bistven pogoj za takšen postopek prodaje je, da mora biti hipoteka vknjižena v zemljiški knjigi, v njej pa mora biti zaznamovana tudi neposredna izvršljivost notarskega zapisa. Ob tem pa mora biti hipotekarni upnik oseba javnega prava, mednarodna institucija ali kreditna institucija. Dolžnik in lastnik nepremičnine pa mala, srednja ali velika gospodarska družba. Nepremičnina bo prodana najboljšemu ponudniku.

V Pozitivni Sloveniji se zavedamo nujnosti zagona gospodarstva, do katerega pa ne bo prišlo brez stabilizacije bančnega sektorja. Prepričani smo, da bo predlagana rešitev pripomogla k razdolžitvi gospodarstva in krepitvi bančnega sistema oziroma njegovemu hitrejšemu okrevanju, zato bomo predlog zakona podprli. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Ivan Grill bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

IVAN GRILL (PS SDS): Prav lep pozdrav vsem skupaj!

Novela zakona po navedbah predlagatelja izboljšuje oziroma pospešuje učinkovitost postopka unovčenja oziroma prodaje nepremičnin, ki jih imajo banke do kreditotjemalcev, ki niso uspeli poravnati svojih obveznosti, posojilo pa imajo zavarovano s hipoteko. S spremembami, ki jih predvideva ta zakon, naj bi se vzpostavil način realizacije zastavne pravice na nepremičninah, ki so v lasti

dolžnikov bank, in sicer z notarsko prodajo nepremičnin na podlagi neposredno izvršljivega notarskega zapisa. Možnost notarske prodaje nepremičnin naj bi imela tudi Družba za upravljanje terjatev bank. Pravno dejanje v postopku prodaje zastavljene nepremičnine naj bi v imenu banke oziroma hipotekarnega upnika opravil notar. Zaradi težke situacije v slovenskih bankah je pomembno, da lahko banke zastavljene nepremičnine prodajajo čim hitreje in seveda tudi s čim manjšimi stroški. Vendar pa je predlagani novi institut notarske prodaje, ki jih uvaja ta zakon, pravno zelo zahteven in vprašanje je, ali se bo na ta način res pospešil in pocenil postopek prodaje zastavljenih nepremičnin. Poleg tega pa se seveda odpira tudi vprašanje dodatnih zaslužkov notarjev in vprašanje metod vrednotenja nepremičnin, saj bomo imeli več vrednotenj. Poleg tega pa je bilo s strani pravne službe izpostavljenih več dilem, več vprašanj in tudi konsistentnost nadaljnega pravnega sistema, ki ga na ta način tudi dodatno kompliciramo. Zaradi vseh teh pomislekov v Poslanski skupini SDS te novele zakona ne bomo podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Branko Smodiš bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

BRANKO SMODIŠ (PS SD): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani vsi prisotni!

Socialni demokrati podpiramo predlagano spremembo Zakona o finančnih zavarovanjih, ki predvideva postopek notarske prodaje nepremičnin, ki temelji na neposredno izvršljivem notarskem zapisu. V predlogu sprememb je opredeljen postopek notarske prodaje za upniško-dolžniška razmerja, v katerih je vsaj ena stranka kreditna institucija. Notarska prodaja se opravi na zahtevo upnika ob izpolnitvi pogojev, ki so določeni v notarskem zapisu. Postopek notarske prodaje predvideva notarjev poziv dolžnika k plačilu terjatev, ob dolžnikovi pasivnosti pa nadaljevanje postopka z objavo javnega vabila k dajanju ponudb, na podlagi katerih se izbere najugodnejša. Če ponudbe ne presegajo izhodiščne cene, ki znaša 70 % ocenjene vrednosti nepremičnine, lahko hipotekarni upnik prevzame nepremičnino po izhodiščni ceni. Nujnost sprejetja zakona se predlaga tudi zato, ker predlog zakona predvideva uveljavitev rešitev, ki bodo pospešile možnost unovčenja zavarovanj, ki jih imajo kreditne institucije in Družba za upravljanje terjatev bank. Ker je z unovčenjem zavarovanj povezana tudi razpoložljiva likvidnost teh institucij in tudi insolventnost, je bistvenega pomena za njihovo delovanje, da se čim prej vzpostavi sistem, ki bo omogočal učinkovito unovčenje. Z vzpostavitvijo sistema bodo navedene institucije pridobile potrebna likvidna sredstva za upravljanje svoje naloge, kreditiranja gospodarstva, upravljanja slabih terjatev bank,

prav tako pa se bodo zmanjšale potrebe za dokapitalizacijo iz državnega proračuna.

Zaradi navedena bo Poslanska skupina Socialnih demokratov podprla predlog zakona o finančnih zavarovanjih. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala lepa.

In gospod Marko Pavlišič bo predstavil stališče Poslanske skupine Državljske liste.

MARKO PAVLIŠIČ (PS DL): Hvala za besedo.

S predlagano ureditvijo pravil o notarski prodaji kot zunajsodni uveljavitvi notarske hipoteke se bo unovčljivost notarskih hipotek precej izboljšala, saj jih banki upnici ne bo več treba uveljavljati v sodnem izvršilnem postopku. Z novelo zakona določamo subjekte in postopek realizacije hipoteke na osnovi izvršljivega notarskega zapisa. Sam postopek v nobenem primeru ne bo zadeval fizičnih oseb, saj se nov postopek notarske prodaje omogoča le med pravnimi osebami, pri čemer mora na strani kreditodajalca nastopati kreditna institucija, po domače banka, pa naj bo navadna ali slaba. Strah, da bodo sedaj državljani manj zaščiteni pred bankami, je torej neupravičen.

Glavna načela so učinkovitost, hitrost, enakopravnost in preglednost. In ravno prvi dve načeli, učinkovitost in hitrost, naj bi pripomogli k temu, da bo imela uvedba zakona takojšen vpliv, predvsem preko vrednotenja nepremičnin, ki so uporabljene za zavarovanje posojil. Višje vrednotenje bo tako pripomoglo k višji oceni bančne aktive, kar pomeni manjše zahteve po dokapitalizaciji. Ravno vpliv tega novega postopka na vrednotenje je razlog, zakaj ta zakon sprejemamo po nujnem postopku. Verjamem, da bo ta sprememba povzročila višje vrednotenje – za koliko, pa je težko napovedati. Seveda pa lahko po drugi strani špekuliramo, da bosta ravno učinkovitost in pohitritev postopka povečali ponudbo na trgu poslovnih nepremičnin, kar ob upadanju gospodarske aktivnosti vpliva na nižanje tržnih vrednosti nepremičnin. In ja, Evropska komisija pri vrednotenju prenesenega premoženja na slabo banko vztraja pri tržnih vrednostih. Kateri učinek bo pretehtal, je težko napovedati. Zaradi zapletenih sodnih postopkov so se banke do sedaj le redko odločale za realizacijo hipoteke, kar ni pripomoglo k hitrejšemu reševanju nakopičenih bančnih problemov. S to spremembo bomo dodali veter v jedra reševanju tovrstnih problemov. Bankam, ki so svoje probleme sposobne reševati same, pa bomo dali dodatno orodje, da bodo to počele še učinkovitejše.

Še malo o obsegu problematike. Zakon se nanaša na 22 milijard terjatev bank do podjetij, ki so v 77 odstotkih zavarovane s hipotekami na nepremičnine, od tega jih je velika večina poslovnih nepremičnin. Predlog zakona tako sodi v sklop prepotrebne sanacije bančnega sistema, zato ga bomo v Državljski listi podprli. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam. Gospod Franc Bogovič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

FRANC BOGOVIČ (PS SLS): Lep pozdrav, predsednik. Kolegice in kolegi!

"Vlada rabi čas," so bile besede, ki smo jih kar nekajkrat slišali to pomlad, poletje. Očitno to še toliko bolj velja za Ministrstvo za finance – če sem razumel, da jih ni bilo na začetku te točke, ko smo zelo na hitro opravili s prvima dvema točkama v Državnem zboru, pa je Zupančičeva tako blizu, da bi bilo pri tako pomembnem zakonu prav, da se nam pridružijo v nadaljevanju. Glede na to, da je ta zakon prišel v začetku tega tedna, ob začetku seje šele na dnevni red, da je bil odbor sklican pozno v večernih urah, da je še en kup nejasnosti okoli mnenja Zakonodajno-pravne službe, da imamo danes od desetih členov amandmaje na pet členov, bi resnično pričakoval, da so predstavniki Ministrstva za finance pri tej točki.

Govorimo o noveli zakona, kjer gre na prvi pogled za preprost vladni ukrep, s katerim se rešuje zaseganje nepremičnin s strani bank, po temeljitem pregledu pa se izkaže, da gre za rešitev, ki je resnici na ljubo nekoliko izven normalnih pravnih okvirjev. Upam, da to ni razlog, da smo, kot sem že dejal, dobili ta zakon praktično povsem na začetku seje na naše klopi in ga v večernih urah obravnavali na odborih. Namen je pohitritev postopka za pridobitev polnega lastništva nad zaseženimi nepremičninami in s tem takojšnjega razpolaganja z njimi. Razumljivo je, da to sedaj postaja problem, še posebej pred začetkom prenosa terjatev na Družbo za upravljanje terjatev bank. Kot smo slišali v predhodnih stališčih, gre za zelo velik obseg sredstev, če izračunamo, gre teh 77 % od 22 milijard – praktično gre za preko 15 milijard teh sredstev, to je toliko, kolikor je depozitov v slovenskih bankah. In na nek način je ta zadeva tudi razgaljenje ali nezaupnica pravosodnemu sistemu, kajti doslej bi ta postopek morala po normalnih rokih opravljati slovenska sodišča in stečajni upravitelji. S tem procesom se na tak način želi spodbuditi, čim prej spraviti to premoženje, ki je zastavljeno, v lastništvo bank in pozneje na trg. Navkljub popravnim amandmajem so nekatera vprašanja, ki jih je izpostavila Zakonodajno-pravna služba, še vedno odprta. O tem velja opozoriti tudi na to, da je težava z iskanjem primerljive prakse na to tematiko v Evropski uniji, ki je praktično ni v zakonu, ki je kot običajna priloga k takšnim zakonom. Osnovni problem je, da Stvarnopravni zakonik določa, da ima vsak upnik, ki razpolaga s hipoteko, ki je neposredno izvršljiva, možnost med sodno prodajo ali notarsko prodajo. Ta predlog zakona to možnost določa le nekaterim izmed teh subjektov. Gre za evidentno neenakopravno obravnavo udeležencev. Če smo še bolj neposredni, banke so izrazito

favorizirane napram ostalim upnikom. Zakon dejansko uvaja to, da bodo banke po hitrem postopku lahko prišle do lastništva nepremičnin za 70 % ocenjene vrednosti, kot jo bodo ocenili njeni cenilci, kar je zdaj direktno v nasprotju z izvršilnim zakonom, po katerem; če nepremičnino kupi upnik, je terjatev 100 % poplačana. V postopku dolžnik nima možnosti ugovora ali pritožbe, tudi ni urejen položaj, ko tečejo izvršbe na predloge upnikov, ki so drugi v vrsti in imajo hipoteko pridobljeno v izvršilnem postopku. Kaj bo zdaj z njimi? Kako se varuje njihovo interes? Nesprejemljivo je tudi, da v stečajnem postopku prodaja notar in ne stečajni upravitelj ali sodišče. Včasih cilj, čeprav je še tako potreben, preprosto ne upravičuje sredstev in vedno je problematično, da se v pravnem redu dela izjeme zgolj za to, da se rešuje neko specifično problematiko in neko skupino. V tem primeru pogrešamo načrt, kako naprej. Najbrž ni cilj države, da so banke največje lastnice nepremičnin države, banke rabijo denar. Ali lahko zaradi tega zaključimo, da bo po izpeljavi teh postopkov nepremičninski trg v hipu preplavljen s temi nepremičninami ... / znak za konec razprave/ ... stanje bo to spet imelo posledice, izredno nizko dosežene cene in slabši izplen bank.

V Slovenski ljudski stranki bomo pozorno spremljali razpravo o amandmajih in se po tej razpravi odločili okoli podpore ali nepodpore temu zakonu.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

S tem smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker v drugi obravnavi k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi amandmaji, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora opravili čez pol ure v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda. Prekinjam tudi 17. sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanji nadaljevali ob 12.42. Svetujete mi 12.30. Prav.

(Seja je bila prekinjena ob 11.52 in se je nadaljevala ob 12.30.)

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo zbora. Prehajamo na glasovanje Državnega zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance najprej prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 2. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah, po nujnem postopku.

Nadaljujemo z **drugo obravnavo**, to je z odločanjem o vložnem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vložnih amandmajev, ki ste ga prejeli tudi na e-klop, in sicer razpravljamo oziroma odločamo o 13. členu in odločamo o amandmaju poslanskih skupin koalicije k temu členu.

Glasujemo. Glasovanje teče. (Ne dela.) Malce ste bili prepozni. Drugič prosim, da prej preverite, takrat ko rečemo, da preverite.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 41, proti nihče.

(Za je glasovalo 41.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmaju in s tem drugo obravnavo predloga zakona v okviru nujnega postopka.

Ugotavljam, da je Državni zbor v drugi obravnavi sprejel amandma k 13. členu dopolnjenega predloga zakona. Sprašujem tudi kvalificirane predlagatelje, ali nameravajo vložiti amandmaje? Če ne, potem prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona in ugotavljamo, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vložnih amandmajev. Obveščam vas tudi, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista obvestili, da bi bil zaradi sprejetih amandmajev predlog zakona neusklajen. Zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Odpiram glasovanje.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 46, proti nihče.

(Za je glasovalo 46.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet in s tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 3. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o podpornem okolju za podjetništvo, nujni postopek.

Nadaljujemo z **drugo obravnavo**, z odločanjem o vložnih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vložnih amandmajev z dne 26.9.2013, ki ste ga prejeli na e-klop. K 2. členu sta vložena dva amandmaja, in sicer, amandma koalicije in amandma Poslanske skupine SDS. Najprej bomo glasovali o amandmaju koalicije; če bo ta amandma sprejet, bo drugi amandma brezpredmeten.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 63, proti nihče.

(Za je glasovalo 63.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma koalicije sprejet; s tem je drugi amandma postal brezpredmeten.

Končali smo glasovanje o amandmajih in drugo obravnavo predloga zakona v okviru nujnega postopka. Ugotavljam, da je Državni zbor v drugi obravnavi sprejel amandma k 2.

členu dopolnjenega predloga zakona. Ali nameravajo kvalificirani predlagatelji vložiti amandma? (Ne.)

Prehajamo na **tretjo obravnavo**.

Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vložnih amandmajev. Hkrati vas obveščam, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista obvestili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih v drugi obravnavi, predlog zakona neusklajen. Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 50, proti 19.

(Za je glasovalo 50.) (Proti 19.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 4.a točko dnevnega reda, to je s Predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnih zavarovanjih, nujni postopek.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona, to je na odločanje. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista obvestili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen. O predlogu zakona glasujemo. Se opravičujem, gospod Vizjak, želite obrazložiti glas? Še kdo? Odpiram možnost prijave za obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine.

Gospod Rihard Braniselj, izvolite, imate besedo.

RIHARD BRANISELJ (PS DL): Hvala lepa.

V imenu poslanske skupine lahko napovem, da bomo ta zakon podprli. Ugotavljam, da je to dobrodošla rešitev, in sicer tudi eden od protikriznih ukrepov, ki jih nujno potrebujemo ta trenutek, tudi z vidika reševanja bančnega sektorja. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

V imenu Poslanske skupine NSi, gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospa podpredsednica. Kolegice in kolegi!

Ponavljam, kar smo povedali že v stališču poslanske skupine. Novela Zakona o finančnih zavarovanjih je pravzaprav nezaupnica našemu sodnemu sistemu. Materija, o kateri govori ta novela zakona, sploh ne sodi v ta zakon. To ne sodi v finančni resor, ta zadeva, ta materija bi morala iti v sistem pravosodja. In gotovo tudi nekaj pove, da na plenarnem zasedanju, ko smo pred dobro uro, dvema urama obravnavali ta zakon, ni bilo predstavnikov Ministrstva za finance. Gre za

sumljive rešitve, zato bomo mi odločno proti. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Mag. Vizjak, izvolite.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Spoštovani!

V Slovenski demokratični stranki ne bomo podprli te novele Zakona o finančnih zavarovanjih, pravzaprav ji bomo nasprotovali.

Novela naj bi sicer po navedbah predlagatelja pospešila oziroma povečala učinkovitost postopkov unovčevanja oziroma prodaje nepremičnin, ki jih imajo v lasti banke in so posledica zastave kreditojemalcev, ki niso poravnali svojih obveznosti. Gre za možnost notarske prodaje nepremičnin in se postavlja vprašanje, kajti gre za hipotekarna razmerja in posledično zadevo rešujemo v Zakonu o finančnih zavarovanjih. Zakonodajno-pravna služba je opozorila, da materija tega zakona ne sodi v ta zakon in posega v stvarnopravni zakonik, posledično vnaša nered in tudi nepreglednost v pravnem sistemu, kar tudi zmanjšuje pravno varnost. Problem je tudi ta, da se tudi po tem zakonu opravljajo neka vrednotenja teh nepremičnin in se bo zgodilo, da bomo imeli kar nekaj vrednotenj teh nepremičnin. Eno bo vrednotenje, ki ga bo ne nazadnje potrdila Evropska komisija, ko bodo slabe terjatve prehajale na Družbo za upravljanje s slabimi terjatvami. To bo neko novo vrednotenje, zato dvomimo v učinkovitost in tudi dosego cilja in namena tega zakona. Pojavljajo se tudi druga formalnopravna vprašanja, ki jih je izpostavila Zakonodajno-pravna služba v svojem mnenju, in na katere tudi amandmaji, koalicijski amandmaji niso ustrezno uredili razmerij. Menimo, da je to en zakon, ki sledi načelu, da cilj posvečuje sredstvo, to se pravi, ni važno, na kakšen način želimo določen cilj doseči. To v neki normalni pravni državi ni dopustno.

Zaradi tega, torej na eni strani iz čisto formalnopravnih vidikov, na drugi strani pa tudi dvoma v učinkovitost te rešitve, v poslanski skupini predlagane novele ne bomo podprli.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Še gospod Bogovič v imenu SLS, izvolite.

FRANC BOGOVIČ (PS SLS): Že v mnenju poslanske skupine smo povedali in pričakovali, da dobimo še kakšno pojasnilo s strani Ministrstva za finance. Cela vrsta je bila opozoril, ki jih je izdala Zakonodajno-pravna služba in materija, s katero se posega v ta zakon o finančnih zavarovanjih, kar več kot očitno ne sodi v ta zakon, po drugi strani pa posega v nekatera upravičenja, kjer so na eni strani upniki, na drugi strani tudi dolžniki, predvsem pa, kot je bilo že rečeno, prehaja iz pravosodnega sistema kup stvari, kjer bi morala

stvari zaključiti sodišča, stečajni upravitelji v roke notarju in v roke cenilcev bank, ki bodo cenili to nepremičnino, s katero so zastavljeni krediti.

V Slovenski ljudski stranki mislimo, da bi moralo biti sprejetje tega zakona bolj premišljeno. Vse skupaj se je zgodilo z neko veliko naglico v tem tednu, v ponedeljek predlog, v torek zvečer pristojni odbor, danes brez prisotnosti Ministrstva za finance in brez kakšne prave razprave tudi sprejetje. To so razlogi, zaradi česar v Slovenski ljudski stranki enostavno ne moremo tega zakona podpreti, in mu bomo nasprotovali.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Želi še kdo obrazložiti glas v svojem imenu?

Izvolite, gospod Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Tega zakona ne bom podprl. Razlogi izhajajo tudi iz poročila delovnega telesa, kjer je predstavnica Zakonodajno-pravne službe opozorila, da več nedoslednosti z vloženimi amandmaji, ki jih je vložila koalicija, ni odpravljenih. Bilo je tudi opozorjeno, da konceptualno te stvari ne sodijo v ta zakon in da je sporna tudi struktura zakona. Prav tako pa ta uvedba instituta ni razvidna iz naslova in tudi noveliranje zakona ni ustrezno. To, kar počne koalicija v tem primeru, pravzaprav gre za zavestno uzakonitev novega nereda v zakonodaji Republike Slovenije. S tem ko se uzakoni nov nered zavestno, se tudi sprožijo vse težave, problemi, nedoslednosti, transparentnost in vse ostale stvari, ki se ob tem peljejo. Zanimivo je, da Komisija za preprečevanje korupcije tudi več ne reagira in ne opozarja na Vlado ne Državni zbor, da je treba kakšne stvari sprejemati po bolj umirjenem postopku, pa tudi na pravi način. Ta način v tem primeru je nedostojen in neprimeren. Ob tako velikih vnaprej opozorjenih sistemskih odstopih, tudi o opozorjenih ustavnih neskladnostih, potem lahko samo smatram, da se bo koalicija zavestno odločila, da bo storila neko dejanje, ki ga je večkrat ali velikokrat očitala prejšnji koaliciji.

Ni razlogov, da dam glas za.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Še nekaj želja je za razpravo oziroma obrazložitev glasu.

Mag. Andrej Šircelj, izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovana podpredsednica. Spoštovani kolegi in kolegice!

Tudi jaz ne bom podprl tega zakona. Pravzaprav se postavlja zelo veliko vprašanje, zakaj taka naglica. Taka naglica o tako pomembni temi, ko gre dejansko za premoženje bank oziroma premoženje, ki so ga kreditojemalci zastavili bankam za kredite, in to

za tiste kredite, ki verjetno ne bodo nikoli povrnjeni. Gre za kredite, ki se ne odplačujejo in katerih rok neodplačil že presega dejansko 90 dni. Zanimivo je bilo na seji Odbora za finance dobiti podatek, pravzaprav podatek Banke Slovenije, da je zavarovanj za te kredite za 22 milijard evrov, od tega je 77 % nepremičnin, kar pomeni jamstev nepremičnin, kar z drugimi besedami pomeni, da je 17 milijard nepremičnin v bistvu zastavljenih pri bankah in te banke te nepremičnine vodijo po knjigovodski vrednosti. Vprašanje je, kaj bo prava vrednost, kaj bo tista vrednost, po kateri se bodo te nepremičnine dejansko prodale. In tisto bo tista prava tržna vrednost in od tega bo dejansko odvisen celoten bančni sistem, vključno z dokapitalizacijo.

To so hitre rešitve, ki se jih uvajajo s tem zakonom, premalo premišljene in zaradi tega bi bilo treba ta zakon sprejemati po normalnem postopku. Zato zakona ne bom podprl.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Aljoša Jerič, izvolite.

ALJOŠA JERIČ (PS PS): Hvala za besedo, predsedujoča.

Seveda trditev, da s tem zakonom izrekamo nezaupnico sodstvu, ne drži, saj bo sodstvo tudi s sprejetjem te novele še vedno imelo možnost realizacije postopkov unovčenja hipotek. S tem ko pa vi ne podpirate te novele, na nek način v bistvu izražate nezaupnico notarskim pisarnam, s tem ko jim ne dovoljujete ...

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Obrazložitev glasu, ne polemika z nasprotno stranjo ...

ALJOŠA JERIČ (PS PS): ... da bi po skrajšanem in bolj učinkovitem postopku, ki ga zakon uvaja, prišlo do hitrejšega unovčenja. Da govorite dosti o zgrešeni formi.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Obrazložitev glasu, ne komentar nasprotni strani.

ALJOŠA JERIČ (PS PS): Govorite o formi zakona, o vsebini zakona pa nihče ne pove. Jaz bom obrazložil svoj glas, zakaj se strinjam z vsebino zakona. Kaj pridobimo z dopolnitvijo zakona o finančnih zavarovanjih? Pospešitev unovčevanja zavarovanj, ki jih imajo tudi banke, tudi v bodoče slaba banka. Tako se bo izboljšala likvidnost in s tem povezana solventnost. Banke bodo pridobile potrebna sredstva, da bodo lahko spet kreditirale gospodarstvo. Zmanjšale se bodo potrebe po dokapitalizaciji in posledično bo proračun Republike Slovenije manj obremenjen. Sodni postopki, realizacije hipotek bodo ne več dolgotrajni, tako da se bodo skrajšali in tudi s tem boljše vplivali na večje vrednotenje

nepremičnin. Boljše vrednotenje nepremičnin se bo že pokazalo v obremenitvenih testih bank, zato tudi gre za nujni postopek. Z uvedbo notarske prodaje bodo banke hitreje pristopile k unovčevanju hipotek, z eno besedo, predlagane spremembe bodo pripomogle bistveno k cilju, da se sredstva, namenjena reševanju bank, čim prej povrnejo v proračun Republike Slovenije.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Želi še kdo obrazložiti glas? Če ne, prehajamo na glasovanje o zakonu.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 44, proti 33.

(Za je glasovalo 43.) (Proti 33.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujemo to točko dnevnega reda.

Prehajamo na prekinjeno 14. točko dnevnega reda, to je na tretjo obravnavo Predloga zakona o gradbenih proizvodih v okviru rednega postopka.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Zakonodajno-pravna služba oziroma vlada me nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen. Zato prehajamo na odločanje oziroma glasovanje.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 78, proti 1.

(Za je glasovalo 78.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujemo to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 6. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvi Zakona o splošnem upravnem postopku po skrajšanem postopku.

Prehajamo na tretjo obravnavo. Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje. Obveščam vas, da me niso obvestili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 52, proti 4.

(Za je glasovalo 52.) (Proti 4.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujemo to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 4. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014 po nujnem postopku.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga. Ker k predlogu zakona matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni bilo možno vlagati, zato prehajamo na odločanje.

Pred odločanjem želi gospod Šircelj, morda še kdo, obrazložiti glas. V imenu poslanske skupine?

Izvolite, gospod Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

Z zakonom o spremembah Zakona o izvrševanju proračuna se uvajajo tako imenovani repo posli, z drugimi besedami, država se bo lahko zadolžila na podlagi repo poslov. Kaj pravzaprav je to? To sta dve prodaji. Pri prvi prodaji se proda vrednostni papir po neki ceni, na primer tisoč, hkrati, ko se prva prodaja izvede oziroma podpiše pogodba, se izvede tudi že pogodba oziroma se podpiše pogodba za drugo prodajo, kjer se iste osebe dogovorijo, da bodo odkupile ta vrednostni papir, vendar ne več po isti ceni, običajno dražji ceni za toliko, kolikor pač znašajo te obresti. Na ta način se bo zadolževala Republika Slovenija za milijardo evrov in ne bo evidentirala tega dolga v evidence, ki jih sicer mora voditi o zadolževanju. Gospe in gospodje, jaz mislim, da je takšno zadolževanje nesprejemljivo, lahko pa pomeni, da je ta rešitev zaradi tega, ker se Slovenija več na običajen način ne more zadolževati na mednarodnih trgih. Verjetno je zato tudi že bila sprejeta ta odločitev na Vladi, da se ta zakon sprejme po nujnem postopku, kar pomeni izredno hiter postopek. V bistvu se ne morejo v takem primeru proučiti vse zakonske določbe z vseh zornih kotov, predvsem se pa ne more ugotoviti, kaj pravzaprav to pomeni za zadolževanje Slovenije. Različne informacije imamo, vendar že na podlagi Zakona o izvrševanju proračunov je možna zadolžitev Slovenije za 7 milijard v naslednjem letu. Vprašanje je, če je to možno zdržati. Danes se v javnosti pojavljajo številke, da potrebuje za sanacijo bank Slovenija najmanj 5 milijard. Mislim, da bi bilo treba, da se zaustavi nesmotrno zadolževanje po izredno visokih obrestnih merah. Na podlagi teh obrestnih mer bomo v naslednjem letu plačali 944 milijonov obresti. Plačevali jih bomo še naprej in plačevali jih bodo naslednji rodovi.

Mislim, da nimamo moralne pravice, poslanci in poslanke, da sprejmemo rešitve, s katerimi zadolžujemo prihodnje rodove in vplivamo na njihovo prihodnost. Zato bomo v Slovenski demokratični stranki glasovali proti temu zakonu.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Opiram možnost za prijavo, ker vidim, da je več želja. Prijavljate se v imenu poslanske skupine?

Gospod Franc Bogovič, izvolite.

FRANC BOGOVIČ (PS SLS): Tudi v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke bomo glasovali proti temu zakonu. Po našem globokem prepričanju sedaj glasujemo o stvareh, zaradi katerih nas bo glava bolela, pa ne samo nas, tudi naše otroke in naše vnuke. Gre za zelo pomembno področje zadolževanja Republike Slovenije. V Republiki Sloveniji govorimo danes še vedno o višini javnega dolga, ki je približno zmeren, kar se tiče višine, povsem nemogoč pa glede na to, po kakšnih obrestnih merah se danes lahko Slovenija zadolžuje. Kot vemo, imajo urejene demokracije s stabilnim finančnim sistemom, ki jim mednarodno okolje zaupa, to obrestno mero od slabih 3 % pa nekje do 4 %. Tudi Slovenija je imela v preteklosti do nedavnega približno enake pogoje za to dolgoročno zadolževanje. Kot vemo, je v zadnjem letu ta obrestna mera skokovito narasla, in sicer med 6 % in 7 %, se pravi na območje in pa višino, za katero je značilno, da ji finančni trgi več ne zaupajo, da so to gospodarsko nestabilne države. Tudi po zadnjih dveh zadolžitvah smo morali iti zunaj evropskih meja. Pred nami je leto 2014, leto, v katerem Slovenija reprogramira približno 3 milijarde evrov dolga, leto, v katerem po predlogu koalicije bi naj bilo ustvarjeno dobro milijardo primanjkljaja, bojim se, da je ta številka premajhna, po teh številkah, ki pa sedaj prihajajo, je za sanacijo bančne luknje številka okoli 5 milijard. To pomeni, da se Slovenija v naslednjem letu zadolžuje za reci in piše slabih 10 milijard evrov. 3 milijarde evrov, ki smo jih doslej imeli najete po približno 4-procentni obrestni meri in so nas stale 120 milijonov na evru, na takšen način, kot sedaj delamo, zamenjujemo za 10 milijard, ki nas bodo stale od 600 do 700 milijonov evrov na leto. To gre za 500-milijonski skok obresti v naslednjem letu. In to, kar počnemo, je samomor za slovensko ekonomijo, za slovenske davkoplačevalce in davkoplačevalke.

Takšne bližnjice, ki jih sedaj želimo uporabiti, so samo pot v pekel na kratek rok in zato v Slovenski ljudski stranki temu odločno nasprotujemo in mislimo, da bi se morali zelo resno in odločno spoprijeti s tem velikim problemom, s katerim se očitno sami ne znamo, ne želimo in nočemo spoprijeti.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Jožef Horvat, izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala, gospa podpredsednica. Kolegice in kolegi!

Poslanska skupina Nove Slovenije bo odločno proti noveli Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014. Nam državljanke in državljani na volitvah niso podpisali pooblastila, da lahko njih, njihove otroke, njihove vnuke in pravnike zadolžujemo. Enkrat moramo s tem zadolževanjem, nespametnim zadolževanjem, pogubnim zadolževanjem narediti konec, drugače nam ni

rešitve. Gre v bistvu za to, da s tem zakonom, tisti, ki boste glasovali za, imate vso svobodo, boste dali zeleno luč tako imenovanim repo poslom, to je nov instrument, s katerim se bo vlada zlahka zadolžila do ene milijarde. Razmislimo, kolegice in kolegi, ali res lahko brez srca glasujete, glasujemo za.

Mi bomo proti, ker ne želimo dušiti podeželja, ne želimo dušiti slovenskega gospodarstva, ne želimo zmanjšanja pokojnin, kar bo zadolževanje prineslo, ne želimo zmanjševati socialne države, kar bo zadolževanje prineslo. Definitivno bo prineslo. Zato smo proti in vas vabim, da nam sledite. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Želi še kdo obrazložiti glas v svojem imenu?

Gospod Vizjak, izvolite.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Spoštovani!

Zelo zlahka sprejemamo odločitve, s katerimi dodatno obremenjujemo – ne te, prihodnje rodove. Poglejte, že v proračunih za prihodnji dve leti bodo narasle obresti za odplačilo slovenskega dolga že okoli ene milijarde evrov. To se pravi, ob 8 milijardah evrov prihodkov v proračun bomo imeli za 1 milijardo obresti, in to vsako leto, in to vsako leto več, kajti zadolžujemo se, ker imamo primanjkljaj, tudi v prihodnja leta. Spoštovani, povejte mi, kateri sistem prenese takšen način, da že krepko preko 10 % prihodkov namenja plačilu obresti, kaj šele za reprogume obstoječih posojil, ko se moramo ponovno in znova zadolževati. Ta novela zakona izumlja nov inštrument, ki se ne všteta v javni dolg. In problem je, da na nek prikrit način povečuje obremenitve prihodnjih generacij. Tu se tudi odslikava ta novela s kombiancijo napovedi vlade, da ne vidi nadaljnega načina konsolidacije javnih financ na način omejevanja stroškov oziroma racionalizacije delovanja države, temveč vidi rešitev v višjih davkih, dodatni obremenitvi tistih, ki naj bi to luknjo v prihodnje pokrili. Jaz sem prepričan, da je to napačna pot, da je neke vrste umiranje na obroke, pravzaprav neke vrste samomor. In ta nov inštrument zaradi svoje relativno precejšnje nepreglednosti samo omogoča tako pot, to je neke vrste vrv za obešanje.

Spoštovani, temu bom nasprotoval, in razmislite, kam vodite to državo.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Tanko, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Danes nadaljujemo z izigravanjem pravnega reda Republike Slovenije. To je zdaj že drugi zakon, ki ga imamo na dnevnem redu, ki uzakonja nepreglednost, netransparentnost in

omogoča življenje na veliki nogi. Pri tem ugotavljam, da se tehnologija dela Pahorjeve vlade nadaljuje, kajti nenadzorovano se vrši zaposlovanje, s tem zakonom se nadaljuje nenadzorovano zadolževanje. S prevzemom poroštev za dve propadli banki se nadaljuje nenadzorovano prevzemanje poroštev in posledic. Tudi to, kar predvideva ta zakon, da se te obveznosti, ki jih bo vlada prevzela, ne všteta, ne vpišejo v tabelo dolgov, pomeni veliko. Z opozorilom, ki smo ga slišali ob nedavnih volitvah v Nemčiji, ki ga je izrekla Angela Merkel, da je Slovenija problem, se zadeva samo še bolj cementira. Slovenija je problem, ker ne upoštevamo in ne delamo tako, kot nam veleva pravni red. Ne delamo tako, da bi stvari bile transparentne in pregledne, ampak se dela tako, da se ne vidi nič, da ni možno slediti ničemur, da se prevzemajo obveznosti mimo vsega. Pred nekaj tedni, ko je dalo ministrstvo Kisik za gospodarstvo, tiste teze oziroma rešitve, pri tem moramo ugotoviti, da je očitno, da bomo v tej koaliciji najprej doživeli kisik za Mestno občino Ljubljana oziroma implementacijo dogovora med Vlado in Mestno občino Ljubljana ... / znak za konec razprave/ ... za proračun. Šele potem, če bo kaj, bo prišlo do implementacije Kisika za gospodarstvo, ukrepov, ki jih je predlagalo za gospodarstvo. Na vidiku je popoln kaos. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Pavlišič, izvolite.

MARKO PAVLIŠIČ (PS PS): Hvala.

Zakon bom seveda podprl. Dolg preko repo posla se bo evidentiral kot vsak drug dolg. V zakonu je sicer omenjeno, da se izdane obveznice ne štejejo v dolg, vendar se obveznice v tem primeru uporabijo zgolj za zavarovanje, medtem ko dolg, ki se sklene z repo poslom, se normalno evidentira kot vsak drug dolg. Tako tudi s tem ne omogočamo nekega dodatnega zadolževanja države preko določene meje. Ja, tudi ta vlada nadaljuje zadolževanje, tako kot sta ga nadaljevali Pahorjeva vlada in tudi Janševa vlada. Obe vladi sta se zadolževali. Nadaljuje pa ta vlada tudi z uvajanjem novih instrumentov, tudi po Janševi vladi, ki je uvedla tako imenovane CoCo obveznice, in vemo, kaj se je potem z njimi zgodilo letos. Tako tudi tu nismo prav zelo inovativni.

Ne uvajamo torej nekega novega zadolževanja, omogočamo pa novo vrsto, ki bo omogočila bistveno nižje obrestne mere, zato bom ta zakon podprl. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Želi še kdo besedo? Odpiram možnost za prijave.

Gospod Matevž Frangež, izvolite.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Zakon bom podprl.

Očitno je, da opozicija uresničuje svojo parlamentarno vlogo, bojim pa se, da tudi v tem primeru na nekoliko nekorekten način. Ta zakon ne predvideva dodatnega zadolževanja, temveč definira mehanizme zadolževanja za izvajanje proračuna za letošnje leto in prihodnje leto. Kot je kolega Pavličič zelo nazorno povedal, pomeni uporaba mehanizma tako imenovanih repo poslov možnost, da pridemo do financiranja proračuna po bistveno cenejših obrestnih merah, kot so nam danes na voljo pri izdaji standardnih, običajnih državnih obveznic. In v tem pogledu je pač treba pozdraviti napor, napor vlade, da doseže cenejše načine financiranja državnega proračuna, ne pomeni pa, vsaj ne ta zakon, novega dodatnega zadolževanja, ampak realizacijo tistega zadolževanja, ki smo ga s sprejetimi proračunskimi dokumenti že opredelili in ki jih je, vsaj pri sprejetju osnovnega proračuna za letošnje leto, pravzaprav definirala še Janševa vlada.

Prav tako to pravzaprav sovpada z okvirom, ki ga je – program financiranja, sprejet februarja letos, sprejela taista Janševa vlada. Vse ostalo je del politične bitke in bojim se, da nas ta politični preudarek pri presoji posameznih ukrepov ponovno oddaljuje od resne sposobnosti, da se soočimo z dejanskim stanjem in zahtevnimi izzivi pred državo. Želel bi si, da v ta namen pozabimo na politično bitko in sprejemamo ukrepe, ki jih država potrebuje za izhod iz krize in za sanacijo vseh tistih velikanskih problemov, ki so pred nami.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Mag. Šircelj, izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovana podpredsednica. Kolegi in kolegice!

Tega zakona ne bom podprl zaradi tega, ker v 2. členu piše, da se v obseg zadolževanja države ne štejejo izdaja lastnih dolžniških vrednostnih papirjev, ki se začasno prenesejo pravni osebi, ki financira primanjkljaj in tako naprej. In potem se to še nadaljuje, kar pomeni, v obseg zadolževanja države se to ne šteje. Pa morda to ni niti najbolj vsebinsko bistveno vprašanje. Vsebinsko bistveno vprašanje je, gospe in gospodje, ali se država lahko še zadolži na mednarodnih trgih in ali ni to obvod tega zadolževanja, ker nam v tem trenutku mednarodni denarni trgi ne bi dali več denarja ali pa bi ga dali po obrestni meri, ki bi bila dejansko nesprejemljiva za kogar koli. In to je sedaj bistveno vprašanje, zakaj podpreti ali ne podpreti ta zakon. Če danes govorimo o višini zadolžitve in če danes upoštevamo že nekatere informacije, ki govorijo o tem, koliko bodo stale banke – in po nekaterih informacijah naj bi to stalo več kot pet milijard, potem je vnaprejšnje zadolževanje dejansko samomor za državo, kajti

takšne obrestne mere ne more prenesti nobeno gospodarstvo. In tudi nobeno gospodarstvo se zaradi tega, če se bo država zadolževala po takšnih obrestnih merah, ne more zadolžiti v tujini po nižji obrestni meri. In to je tisto, kar delamo slabo, če podpremo ta zakon. In tudi to, da s tem zadolžujemo prihodnje rodove, za kar nimamo ne moralne ne kakršne koli druge pravice.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Breznik, izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala za besedo.

Tudi jaz se bom v tem smislu oglasil. Poglejte, sedaj ni vprašanje zadolževanja, mislim, da se pred tem postavlja še eno vprašanje – vprašanje, kakšna je smer ekonomske politike. Po smeri ekonomske politike vlade se tisti, ki posojajo denar, odločajo, koliko nam zaupajo. Na podlagi česa in koliko nam zaupajo, Slovenija dobi takšne in takšne pribitke na svoje pet, deset ali dveletne obveznice. Te vlada gre v smeri, da nam tuji vlagatelji ne zaupajo in vsako zadolževanje v tem trenutku, transparentno ali netransparentno, ali je objavljeno v dokumentih ali ni, je samomor za slovensko gospodarstvo. Zadolževanje nad 6 % ali pa 7 % – v tem trenutku ni več poti nazaj, mi se zadolžujemo, gremo naprej v kolaps tega sistema. Ko bo prišel kolaps tega sistema, bomo razprodajali pa dali dobesedno tudi tisto družinsko srebrnino dobesedno zastonj. Tega se mi ne zavedamo, mi smo v neki spirali, mi smo v nekem krogu, kjer bi se morali spraševati, kdaj bomo prodali, kdaj bomo sanirali banke in kdaj bomo postavili to državo bolj konkurenčno. Ko bomo naredili prve te tri domače naloge, potem se lahko pogovarjamo o zadolževanju. Če te domače naloge ni, so tisti skladi ali pa vsi tisti vlagatelji, ki nam posojajo denar, skeptični. In ker so skeptični, so ti pribitki med 6 in 7 %. To je cela ekonomika in cela situacija te države. Zato takšno netransparentno v bistvu zadolževanje, kot ga pravkar hočemo spraviti v zakon, seveda ni vprašanje. Vprašanje je pred tem, kakšna je ekonomska smer vaše politike, te vlade. To je tisto vprašanje, da nam bodo tuji vlagatelji bolj zaupali, da bo naslednje zadolževanje dosti bolj ugodno. Če bo dosti bolj ugodno, imamo večjo možnost preboja in se nekako izmikamo tudi temu evropskemu reševanju te države.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Prehajamo na glasovanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 43, proti 32.

(Za je glasovalo 43.) (Proti 32.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem končujemo to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 5. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vojnih invalidih po skrajšanem postopku.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklep: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vojnih invalidih ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Gospod mag. Tonin, izvolite, imate besedo v imenu poslanske skupine.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Nova Slovenija bo nasprotovala temu sklepu, da je zakon neprimeren za nadaljnjo obravnavo in vas lepo prosim, da podobno glasujete tudi vi. Če bo večina glasovala proti, potem bomo dali zakonu priložnost, da se vrne nazaj na odbor, da popravimo še tiste stvari, ki vas motijo in da do sprejetja zakona vendarle pride.

V včerajšnji razpravi smo lahko slišali, da smo v tem zakonu v skladu z navodili Zakonodajno-pravne službe odpravili vse nomotehnične napake. Prepričan sem, da tudi ni nobenih vsebinskih razlogov, da bi temu zakonu nasprotovali, ker je tako ali tako zastavljeno tako, da bodo morali tisti upravičenci z zdravniškimi potrdili dokazati, da imajo dejanske in realne zdravstvene posledice iz vojne leta 1991. Zato je vsakršen strah v vaših vrstah, da je od tiste vojne preteklo preveč časa, popolnoma brezpredmeten, ker ti ljudje teh pravic ne bodo dobili na lepe oči, ampak šele na podlagi zdravniških potrdil. Zato bom rekel, da vas tudi v imenu tistih, ki so v vojni leta 1991 pustili svoje zdravje za to našo samostojno državo, prosim, da danes glasujete proti sklepu, da je zakon neprimeren za nadaljnjo obravnavo.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 41, proti 32.

(Za je glasovalo 41.) (Proti 32.)

To se pravi, da je Državni zbor sklep sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 7. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga sprememb in dopolnitve Poslovnika Državnega zbora po skrajšanem postopku.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** Predloga sprememb in dopolnitve Poslovnika Državnega zbora. Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu sprememb in dopolnitve poslovnika niso bili vloženi, prehajamo na odločanje. Obveščam vas, da me niso opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog sprememb in dopolnitve poslovnika neuskkljen.

Ob tem vas želim opozoriti, da morata skladno s 94. členom Ustave Republike Slovenije za sprejetje sprememb in dopolnitve poslovnika glasovati dve tretjini navzočih poslancev.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 78, proti nihče.

(Za je glasovalo 78.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da so spremembe in dopolnitev Poslovnika Državnega zbora sprejete.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **16. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI PROTOKOLA H KONVENCIJI O POGODBI ZA MEDNARODNI CESTNI PREVOZ BLAGA.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Obravnaval ga je Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je odboru tudi pisno poročal. Prijavljenih k razpravi ni. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni mogoče vlagati. Zato prehajamo na odločanje.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 80, proti nihče.

(Za je glasovalo 80.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **23. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA POTRDIŠČENO URADNEGA PREČIŠČENEGA BESEDILA ZAKONA O PRAVILIH CESTNEGA PROMETA.**

Uradno prečiščeno besedilo je pripravila Zakonodajno-pravna služba zbora in ga zbor potrdi brez razprave.

Prehajamo na odločanje o sklepu, ki se glasi: Potrdi se uradno prečiščeno besedilo o pravilih cestnega prometa.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 78, proti nihče.

(Za je glasovalo 78.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zbor uradno prečiščeno besedilo navedenega zakona potrdil.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **24. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO MANDATNO-VOLILNIH ZADEV.**

V okviru tega najprej prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o spremembah Sklepa o imenovanju članov Sveta Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji.** Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Mandatno-voliilna komisija.

Najprej prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Prvi je na vrsti gospod Jani Möderndorfer. Se odpoveduje.

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke in gospod Jože Tanko, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Vsem lep pozdrav!

Pred nami je odločitev o tem, ali bosta Vladimir Pegan in Matjaž Juhart ostala člena Sveta FIHO ali ne. Proti njima se vodi približno enoletna gonja, da bi jih na tak ali drugačen način razrešili. Tu moram opozoriti, da po pridobljenih podatkih, ki jih je izdala Upravna enota Ljubljana za ti dve osebi, je izkazano, da takrat, ko se jima očita, da sta bila zastopnika, to potrdilo izkazuje, da temu ni tako. Prav tako imam pred seboj izpis iz portala AJPES, se pravi iz portala Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence, kjer je izkazano, da na dan D, to je 15. 3. 2012, nista bila predstavnika oziroma nista bila pooblaščenici ene ali druge invalidske organizacije. Prav tako vas moram opozoriti, da je že novembra lani o pritožbi Republike Slovenije zoper imenovanje gospoda Juharta in gospoda Pegana v Svet fundacije FIHO odločalo in pritožnika, se pravi Prvobranilstvo Republike Slovenije, ki je v tem delu v imenu republike vodilo tožbo proti obema osebama, je to tožbo zavrglo. Vse javne evidence izkazujejo, da tisto, kar se obema članoma fundacije očita, ne drži. Kasneje se je v ta postopek razreševanja, in razrešitve morda celo na koncu, vključila tudi Komisija za preprečevanje korupcije. V njenem imenu je ta postopek vodil Bečir Kečanović. Komisija je z več dopisi Državni zbor opozorila na neprimerno ravnanje poslancev, ki so odločali o teh dveh imenovanjih, se spotikala v način odločanja in jih tudi obtožila pravzaprav neke vrste koruptivnih ravnanj. V teh svojih mnenjih, ki smo jih dobili več, so bile napisane tudi osebe, ki o tem sploh niso glasovale in tako naprej. Komisija za preprečevanje korupcije je do Državnega zbora postavljala določene zahteve, ki pa nimajo nobene podlage v dejanjih, ki sem jih prej našteval, niti v javnih evidencah, tako Upravne enote Ljubljana kot AJPES, niti ni tem trditvam pritrdilo Upravno sodišče.

Tudi na seji Mandatno-volilne komisije je bilo opozorjeno, da Državni zbor ne razpolaga z nobenim primernim dokumentom Komisije za preprečevanje korupcije, kajti z institucijami mora odločitve sprejemati senat Komisije za preprečevanje korupcije, ki ga sestavljajo predsednik in oba namestnika. V tem primeru takšen dokument ni bil posredovan v Državni zbor. Torej gre za nek dokument nekega uradnika. Na seji Mandatno-volilne komisije, ne na zadnji, ampak na predzadnji, je prvi namestnik gospod Praprotnik dejal, da se Komisija za preprečevanje korupcije do tega dejanja gospoda Kečanovića ne opredeli in se ne bo opredelila in se ni opredelila. Tukaj gre za

po našem mnenju neke vrste sistemsko gonjo proti dvema izvoljenima članoma Fundacije FIHO in v dokumentih, ki so nam na razpolago, ne najdemo podlage za to, da bi pritrdili mnenju Komisije za preprečevanje korupcije, ki je bilo pravzaprav napisano in poslano v Državni zbor mimo senata niti ne v odločitvi večine v Državnemu zboru.

Mi bomo temu predlogu za razrešitev obeh članov Sveta Fundacije FIHO, to se pravi gospoda Pegana in gospoda Juharta, nasprotovali. Hvala.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Sledi razprava poslank in poslancev.
Prvi je na vrsti gospod Robert Hrovat.

ROBERT HROVAT (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi!

Očitno bo šla ta točka zelo hitro skozi, ampak mislim, da je problematika, ki se je dogajala na Mandatno-volilni komisiji in v razmerju s Komisijo za preprečevanje korupcije toliko pomembna, da bi bilo treba kaj več reči v zvezi s tem. Povsem ustaljen postopek imenovanja članov Sveta FIHO se je za poslance Mandatno-volilne komisije po imenovanju na seji sprevrgel v direktno obtožbo Komisije za preprečevanje korupcije, da so ti poslanci ravnali koruptivno. Torej poslanke in poslanci Mandatno-volilne komisije smo bili, so bili spoznani za koruptivne. Poglejte, z dopisom z dne 22. 4. 2013 nam je gospod pomočnik predsednika Bečir Kečanović poslal dopis, v katerem je zapisal: "... ugotovljeno dejansko stanje, je utemeljeno sklepati, da so uradne osebe, članice in člani MVK v postopku predlaganja in imenovanja članov Sveta FIHO kršile dolžno ravnanje, saj so v Državnemu zboru Republike Slovenije predlagali imenovanje Matjaža Juharta in Vladimirja Pegana v nasprotju s ..." temi in temi alinejami, da ne bom predolg. Seveda je nato sledil zelo oster odziv Državnega zbora oziroma Mandatno-volilne komisije. To je nedopustno, da nas poslance nekdo označi, da smo koruptivni, če smo glasovali o nekem, ki je bil predlagan. Ko je Komisija za preprečevanje korupcije dobila odgovor Državnega zbora oziroma Mandatno-volilne komisije, se je zgodil preobrat. Potem smo pa dobili od Komisije za preprečevanje korupcije dopis, kjer se nam na nek način, ne bom rekel opravičujejo, ampak pojasnjujejo, da niso tako mislili, da ni čisto tako. Ampak poslušajte, ta dokument je bil javen in mi smo bili obdolženi korupcije. In zdaj so spoznali, da to ni res, da nismo ravnali koruptivno, v dopisu z dne 15. 7. 2013. Zdaj se je resnično treba vprašati, komu pa je odgovorna Komisija za preprečevanje korupcije, da kar tako po dolgem in po čez lahko sprejema neka mnenja. Ampak glavni problem tukaj je, da je to mnenje sprejel en posameznik pri Komisiji za preprečevanje korupcije. O tem sploh ni odločal senat. In nas je

direktno obdolžil koruptivnega dejanja. Če pogledamo celoto te zgodbe, lahko ugotovimo, da se tema dvema gospodoma godi krivica. In danes, če boste potrdili predlog Mandatno-volilne komisije, jima boste storili krivico. Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije je dal izdelati pravno mnenje. Pravno mnenje je izdelal Institut za javno upravo. Pod to je podpisan prof. Rajko Pirnat, kjer je jasno povedal, da ni bilo nič narobe pri imenovanju in da gospoda izpolnjujeta pogoje. Preden boste stisnili tipko za, se vprašajte, če ne delate tema dvema gospodoma krivico. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Jože Tanko, imate besedo.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Jaz bi tukaj pri obravnavi tega predloga razrešitve opozoril na dve stvari. Najprej na nesprejemljivo ravnanje v Državnem zboru, ko se je sprocesiral postopek razrešitve na osnovi ne sprejetega sklepa Komisije za preprečevanje korupcije, ampak na osnovi samo nekega dopisa. Mislim, da je to velika napaka, ki smo jo storili vsi poslanci, tudi jaz. Glede na to, da smo ugotovili, da o tem ni odločal senat, mislim, da bi poslanci Državnega zbora to napako z današnjim glasovanjem lahko odpravili.

Drugo, na kar moram opozoriti, je pa na nek način nesprejemljivo ravnanje tudi Komisije za preprečevanje korupcije, ki dopušča pošiljanje takih dopisov Državnemu zboru kot instituciji. Nesprejemljivo se mi zdi ravnanje Komisije za preprečevanje korupcije, da ne naredi tega dopisa na osnovi celovite presoje ustavnega položaja Državnega zbora oziroma poslancev Državnega zbora. V tem dopisu je pravzaprav na nek način bilo napisano, da smo poslanci, ki smo odločali o tem imenovanju, na nek način ravnali koruptivno. Bi pa rad ob tem le opozoril, da ni Komisija za preprečevanje korupcije tista, ki bo nalagala poslancem Državnega zbora, kako naj glasujejo. Mi imamo posebno določbo v poslovniku, imamo posebno določbo tudi v ustavi Republike Slovenije in na osnovi tega mi tudi ravnamo.

Če Komisija za preprečevanje korupcije sumi 19 članov Mandatno-volilne komisije, ki so glasovali o listi kandidatov in tam napiše, da smo opustili dolžne ravnanja, ki imajo take in take znake, potem bi morala Komisija za preprečevanje korupcije nas poslance individualno obravnavati. V tem primeru gre za kolektivno obtožbo. Bi pa javnosti in tudi Komisiji za preprečevanje korupcije rad sporočil, da nisem imel pred izbiro kandidatov, ko sem odločal, koga bom na Mandatno-volilni komisiji podprl za Svet FIHA, nobenih stikov ne s predmetnima članoma oziroma kandidatom, ki sta bila takrat izbrana, ne z ostalimi izbranimi kandidati. Nobenih osebnih stikov. Zato po tej plati se mi zdi nekoliko neprimerno in neprijetno, da se Komisija za preprečevanje korupcije s

takimi dopisi poslužuje diskreditacij oseb, za katere je dosegla sprocesiranje na Mandatno-volilni komisiji kot tudi tistih oseb, ki smo o tem odločali v času imenovanja in ko smo potem odločali ali pa kasneje bomo odločali tudi o tem predlogu za razrešitev. Jaz mislim, da bi institucije pravne države, tudi pravične države, morale delovati tako, da niso po nepotrebnem diskreditirane osebe – ne tiste, ki odločajo, ne tiste, ki so v postopku. Ti dve osebi, o katerih bomo sedaj odločali, mrcvarimo približno leto dni po Državnem zboru. Tudi leto dni se njihovo ime po mojem mnenju neupravičeno omenja po medijih. In tistim, ki doživijo na tak način tako turturo, ni prijetno. Ne njim, ne njihovim družinskim članom. In tistim, ki določena dejanja presojuje, ocenjujejo, pišejo domnevne sodbe in obtožbe, bi pravzaprav povedal, da naj bodo pri tem posebej pozorni in občutljivi. Dejanja naj ovrednotijo, če je kaznivo dejanje naj ga sprocesirajo, vse domnevne stvari pa naj pustijo, dokler jih ne definirajo in določijo, za svojo dušo, ne pa da ljudi uničujemo po dolgem in počez.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

S tem zaključujemo razpravo in prehajamo na odločanje o Predlogu sklepa o spremembah Sklepa o imenovanju članov Sveta Fundacije za Financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji, s katerim se razrešita člana Matjaž Juhart in mag. Vladimir Pegan.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 43, proti 30.

(Za je glasovalo 43.) (Proti 30.)

Ugotavljam, da je bil sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrožne sodnice na Okrožnem sodišču v Kopru**. Sodni svet je Državnemu zboru predložil predlog o izvolitvi Anice Posega Čeč v sodniško funkcijo, in sicer na sodniško mesto okrožne sodnice na Okrožnem sodišču v Kopru. Predlog je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo in zboru predložila predlog sklepa. Prijavljenih k razpravi ni, zato prehajamo na glasovanje. Na glasovanje dajem predloga sklepa o izvolitvi Anice Posega Čeč v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrožne sodnice na Okrožnem sodišču v Kopru.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 51, proti ni bil nihče.

(Za je glasovalo 51.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o razrešitvi članice Državne revizijske komisije**. Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Mandatno-volilna komisija. Prijavljenih k razpravi ni, zato prehajamo na odločanje. Odločamo pa o predlogu sklepa, s katerim se mag. Nataša Jeršič razreši dolžnosti članice Državne revizijske komisije.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 75, proti ni bil nihče. (Za je glasovalo 75.) (Proti nihče.) Ugotavljam, da je zbor sprejel sklep.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o imenovanja člana Nadzornega sveta RTV Slovenija**. Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Mandatno-volilna komisija. Najprej je predstavitev stališč poslanskih skupin.

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke in gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa.

Najprej bi uvodoma opozoril, da je bil gospod Medved že član Nadzornega sveta RTV in da je bil razrešen zaradi aktivne podpore poročilom nadzornega sveta, za katere je odbor Državnega zbora ugotovil, da so neverodostojna. Zaradi tega je bil prejšnji nadzorni svet razrešen in imenovan nov. To pomeni, da pravzaprav ponavljamo sedaj ali pa se ponavlja kadrovski predlog, za katerega je ugotovljeno, da svoje delo v Nadzornem svetu RTV ni opravljal tako, kot je bilo od njega pričakovano. Za ta predlog razrešitve so takrat glasovale poslanske skupine tedanje koalicije, to se pravi poleg SDS, SLS, NSi tudi Državljanska lista in DeSUS.

Da delo organov Radiotelevizije ni bilo dobro, nakazujejo tudi revizijska poročila, ki počasi prihajajo na dan. Vse kaže na to, da je prihajalo do netransparentne, nenamenske porabe sredstev. V primeru, o katerem govorim, je takrat bila omogočena prodaja delnic Eutelsata, ki so se namesto da bi se porabile za razvoj, se pravi za tisto, za kar so po zakonu namenjena, so se porabila za pokrivanje napake, ki je bila storjena v mandatu gospe Širca, ko je izgubila referendum o RTV. Takrat se je del teh delnic Eutelsata prodal in namenil za pokrivanje izgube. Namesto izgube je potem nastal dobiček. In ta dobiček je nekdanji predsednik Programskega sveta Jernej Pikalo samostojno, brez odločitve organa, parafiral in tudi določil nagrado direktorju in nekaterim drugim na RTV. To, da delo organov RTV ni bilo skladno z zakonodajo, je več kot očitno. Vračanje oseb v organe RTV, ki so sodelovali pri teh zadevah, pa je pravzaprav zelo, zelo problematično.

Rad bi opozoril še na en zapis v časniku Finance, ki je bil objavljen letos konec aprila, v katerem je bilo zapisano, da iz RTV odtekajo tudi informacije. Gospod Medved, ki je bil član neke komisije, je naročil pravno mnenje. S tem pravnim mnenjem so po tej informaciji razpolage samo tri osebe: gospod Medved, direktor Filli in še pomočnica gospoda Fillija. To pravno mnenje, ki ga je naročil RTV za svojo podlago, je prišlo tudi v javnost oziroma nepooblaščenim osebam. Jaz mislim, da boste danes glasovali o kadrovskega predlogu, ki po našem mnenju zaradi aktivnosti, ki so se zgodile, ne bi smel imeti zaupanja. Gre za javni

zavod posebnega pomena in imenovanje oseb, ki niso opravile svoje naloge, je najbrž neprimerno.

Mi tega kadrovskega predloga ne bomo podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Poslanska skupina Socialnih demokratov in mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovane poslanke in poslanci!

Odločali bomo o nadomestitvi razrešene članice nadzornega sveta in ravnali skladno z uveljavljeno parlamentarno prakso, da predlagateljstvo pripada tistemu, ki je razrešenega člana nadzornega sveta tudi predlagal. Razpravljamo o predlogu Pozitivne Slovenije za člana nadzornega sveta, in sicer za mag. Matjaža Medveda. V zvezi s tem je bilo že na seji Mandatno-volilne komisije izrečnih nekaj trditev, ki jih želim v mnenju poslanske skupine ovreči. Zapisano je, iz magnetograma bom prebrala dva navedka: "Vendar postopku, ki je bil izpeljan v Državnem zboru, ni nasprotovala Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora in je dala postopku legitimiteto." In še drugi navedek: "Ni bilo ugotovljeno, da je bila zadeva nezakonita ...", gre za postopke pred sodiščem, preskakujem del navedka in končujem s tem " ... sodišče je ugotovilo, da ni bilo narobe nič z vidika zakonitosti ali kršitve pravic." Ta dva navedka sta potrebna za osvetlitev argumentacije, zakaj največja opozicijska stranka ne bo podprla mag. Matjaža Medveda za člana nadzornega sveta. In zdaj moram reči tako. Če bi šlo za politično nevesčo osebo, potem bi lahko rekla, da gre za neresnična dejstva. V tem primeru pa ni prvič kaj takšnega izrečenega, zato bi bilo bolje uporabiti neko drugo besedo za takšne trditve. Navadno se jim reče laž. Namreč, pri razrešitvi članov Nadzornega sveta RTV Slovenija v Državnem zboru 26. septembra 2012 je šlo za nezakonito politično razrešitev v režiji Slovenske demokratske stranke, kar dokazuje med drugim tudi dejstvo, da je v Državnem zboru razrešenega člana nadzornega sveta Miho Kluna iz SDS Janševa vlada ponovno imenovala v nadzorni svet. SDS pri tem ni motilo dejstvo, da je bil Miha Klun razrešen v Državnem zboru, niti dejstvo, da Miha Klun kot občinski funkcionar politične stranke v občini Ribnica ne izpolnjuje zakonskih pogojev za članstvo v nadzornem organu javne Radiotelevizije. Da je bila razrešitev članov nadzornega sveta nezakonita in protiustavna, sta ugotovili neodvisni pravni mnenji Inštituta za javno upravo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani – ta inštitut je bil kot verodostojna institucija malo prej citiran, ter Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora. Trditve, da je sodišče ugotovilo, da je bila razrešitev zakonita, ni natančna. Sodišče je iz

formalnih razlogov, ne da bi se spuščalo v meritorno vsebinsko odločanje, zavrglo nekatere tožbe razrešenih nadzornikov. O formalno popolnih tožbah pa Upravno sodišče še ni odločilo ali lahko o stališču, ki smo mu bili priče tudi prej, rečemo, da SDS prejudicira odločitev neodvisne sodne veje oblasti.

Da bi še argumentirala stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov, naj opozorim, da ne Pozitivna Slovenija ne Socialni demokrati s takim ravnanjem ob razrešitvi nadzornikov nismo soglašali in naša poslanska skupina se je na tedanjega predsednika Državnega zbora obrnila z zahtevo, da bi Zakonodajno-pravna služba izdelala pravno mnenje v zvezi s tem. Tedanji predsednik Državnega zbora je to zahtevo predal Zakonodajno-pravni službi Državnega zbora in pridobil to mnenje. In ker sem še prijavljena k razpravi, bom v nadaljevanju svoje razprave z mnenjem Zakonodajno-pravne službe dokazala, da je trditev, da je Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora pritrdila ravnanju tedanje koalicije, ovrгла. Hvala zaenkrat.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Poslanska skupina Pozitivne Slovenije in gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS PS): Hvala lepa za besedo.

Saj poznate to, ko se – bom bolj direkten, spoštovana kolegica poslanka – laž ponovi dvakrat, trikrat, štirikrat, potem postane že resnica, in to takšna resnica, da na koncu verjamejo celo novinarji in jo že začnejo pisati. Ko pa jo zapišejo, pa nastane problem, kajti ta ista stranka uporabi ta isti material za sklic preiskovalnih komisij, izrednih sej in tako naprej. In to je ta perpetuum mobile, ki se vrti v neskončnost. Skratka, postali so strokovnjaki za nastajanje polresnic in pridejo do tistega, česar si niti ne želimo, pa pač tako imamo.

Ko smo v skladu z zakonom predlagali Mandatno-voliilni komisiji kandidata za člana nadzornega sveta, naj omenim, da je ta problem tega člana nadzornega sveta pripeljal tako daleč, da danes lahko govorimo samo še o absurdu. V tem nadzornem svetu, tako kot je govorila moja predhodnica, je sedel tudi član nadzornega sveta gospod Klun. In moram reči, da ta spoštovani gospod Klun je danes ponovno v tem istem nadzornem svetu, je celo predsednik nadzornega sveta na predlog Vlade, in to nadzornega sveta, za katerega je ta ista stranka predlagala, da se v celoti razreši, zato ker je delal nepravilno. Ampak tu moramo biti zelo pozorni. Računsko sodišče je pri tem novem nadzornem svetu ponovno ugotovilo nepravilnosti, enake nepravilnosti, kot so jih ugotovili tudi pri prejšnjem nadzornem svetu. Pa kdo bi to razumel? Stranka SDS se je odločila, da bo delala svoje manevre in svoje skoke do tistih ciljev, do katerih pride.

Prepričan sem, da bo glas, ki ga bo Pozitivna Slovenija danes dala kandidatu gospodu Medvedu, dala predvsem iz naslednjih razlogov. Prvič, zato ker je izkušen ekonomist, je poznavalec problematike RTV. In tisto, kar je najbolj pomembno, da je od svojega konstituiranja leta 2010, ko je sedel v nadzornem svetu, ves čas opozarjal na vse napake in pomanjkljivosti pri razvojnih sredstvih, škodljivih pogodbah o zaposlitvi in pri samih popustih, ki so nastajali zaradi oglaševanja. In na koncu je za kazen bil še razrešen. Si morete misliti? Ampak to pač tako je. Mi smo se tega navadili. Zato je praktično in najboljše, da ta ista oseba, ki je na to opozarjala, pride kot nadzornik v ta javni zavod nazaj in dokonča svoje delo. To pa je, da na stopnji visoke strokovnosti in znanja nadaljuje in v prid javnemu zavodu, kar je tudi naloga nadzornega sveta, naredi kaj dobrega. Seveda pa pričakujem v nadaljnji razpravi tisto, kar je običajno, vse zavrnitve česa, nisem povedal prav. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi razprava.

Gospod Möderndorfer, imate prvi besedo in lahko kar nadaljujete.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS PS): Nič hudega, me veseli, da sem malo popestril, da ste se zbudili, bomo lažje nadaljevali. Tisto, kar je pomembno, je predvsem to. Gospod Tanko je padel v svojo lastno zanko. Na Mandatno-voliilni komisiji je opozarjal na nezakonitosti in nesposobnosti člana. V resnici smo prišli do točke, ko se bomo morali začeti spraševati, kaj nam je pravzaprav res v interesu. Ali nam je v interesu, da končno prepustimo nadzornemu svetu, da opravlja svoje delo, ali bomo na Mandatno-voliilni komisiji in v Državnem zboru nonstop postavljali samo svoje, naše, vaše in ne vem kakšne še vse, z eno samo ceno, da bomo imeli občutek – pazite – da bomo imeli občutek, da obvladujemo nacionalno televizijo v svojih rokah. Meni se to zdi že skrajno nesposobno, še posebej zato, ker je ponovno treba ponoviti, to pa je, da je član, ki ga je predlagala stranka SDS ponovno v ta isti nadzorni svet, to je gospod Miha Klun, v nadzornem svetu zato, ker je nepravilno, po njihovih besedah, opravljal svoje delo v nadzornem svetu. Jaz se res sprašujem, kje je ta meja, kjer bomo zdržali, da bomo lahko opravičili slovenski javnosti, da se vsi skupaj že norčujemo iz tega javnega zavoda. Po eni strani jim najprej jemljemo denar, potem govorimo, da delajo nepravilnosti in potem na koncu za nagrado damo te iste ljudi nazaj v ta nadzorni svet, ker smatramo, da je to edino pravilno. Jaz sem sam osebno prepričan, da gospod Tanko žal mora opravljati neko politično nalogo, to pa je, da zagovarja pravilnost nepravilnega in ves čas se vrti v svojem lastnem krogu, kako bi lahko to vse skupaj pripeljal do konca. Jaz

moram reči, da sem v bistvu žalosten, da toliko časa porabimo za nekaj, kar bi nadzorni svet po svoji dolžnosti v resnici in pa usposobljenosti moral opravljati popolnoma sam. Verjamem, da boste, gospod Tanko, se vsaj mogoče za trenutek zamislili in mogoče uvideli svojo napako, ker še vedno upam, jaz sem po naravi optimist, in se boste na koncu odločili in prepričali tudi svoje kolege, da je nadzorni svet tisti, ki mora opravljati svojo nalogo in da jih pustimo pri miru, ter da jih prepričate in mogoče celo podprete ta predlog. S tem pa bi tudi pokazali, kako vam je veliko do dobrega in uspešnega delovanja Radiotelevizije Slovenije.

Jaz pričakujem, da boste predlog podprli, to velja tudi za celoten zbor, in na nek način tudi pokazali svojo razgledanost, velikost kako popravljati napako za nazaj. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Mag. Majda Potrata, izvolite.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala.

Sicer ne vem, po kakšnem zaporedju sem zdaj jaz prišla na vrsto, ker je bilo moje ime izpuščeno in je v zaporedju gospod Tanko, ampak razumem vašo odločitev.

Citirano je bilo, da je bil sklep odbora, ki ga je vodil tedaj tudi avtor zakona o RTV, da je bil sklep tega odbora, ki je rekel, "ker je poročilo o delovanju nadzornega sveta RTV Slovenija v letu 2011 nepopolno in zavajajoče", osnova za kolektivno razrešitev nadzornega sveta. To je bila torej osnova. V mnenju Zakonodajno-pravne službe beremo med drugim tudi odgovor na vprašanje, ali je mogoče na podlagi tega sklepa razrešiti člane nadzornega sveta. Mnenje pravi, da nedvomno izhaja, da razloga za prenehanje mandata članic in članov nadzornega sveta ni mogoče uvrstiti med razloge, ki jih za prenehanje mandata članov nadzornega sveta določa zakon. To se pravi, nepopolno poročilo nadzornega sveta ni v zakonu utemeljeno kot razlog za razrešitev. V mnenju Zakonodajno-pravne službe je citirano tudi dvoje sodb Ustavnega sodišča in na to se sklep mnenja Zakonodajno-pravne službe nanaša. Izrecna zahteva po tem, da morajo biti razlogi za razrešitev članov nadzornega sveta z zakonom naprej določeni, kar izključuje možnost uporabe zakonske analogije ali celo politične diskrecije izven zakonsko določenih razlogov. Torej nepopolno poročilo zakonsko ni določeno in tu si je tedanja koalicija vzela pravico, ki je ne bi smela jemati v svoje roke. Zadnji odstavek tega mnenja: "Menimo torej, da je predčasno prenehanje mandata članov Nadzornega sveta RTV Slovenije dopustno le v okviru zakonsko vnaprej določenih ustavno dopustnih razlogov za prenehanje mandata, s čimer pa predlog sklepa po naši presoji ni skladen." Kje sedaj vidi SDS, da je mnenje Zakonodajno-pravne službe legaliziralo ali dalo legitimiteto sklepu tedanjega odbora za kulturo med drugim, ne vem. In tudi ni

res, da je oprlo možnost razrešitve na sprejeti sklep. Posebej pa naj poudarim, da je zadrega v tem, ker bi lahko med razlogi ali vzroki za razrešitev našli le maloštevilne, ampak vsi tisti, ki so zapisani, se nanašajo na individualno razrešitev, ne na razrešitev nadzornega sveta kot kolektivnega organa. Dejstvo pa je, da je med pogoji za to, kdo lahko postane član nadzornega sveta, ob tem da je parlamentarnim strankam dana možnost, da pet članov nadzornega sveta imenuje Državni zbor na predlog političnih strank, je pa po Zakonu o RTV, po 26. členu Zakona o RTV, jasno določeno, kdo tudi ne sme biti član nadzornega sveta. In med temi je tudi član organov političnih strank. SDS se je takrat zgovarjala na to, da njihov statut določa, kdo je član organov političnih strank. Saj to je zanimiva teza, ker kadar kaj zablokira, takrat je to vedno v presoji politične stranke, bi še pri kakšnem imenovanju, denimo v Center za človekove pravice na Dunaju, lahko rekli, kdo sme biti imenovan ali pa ne. Tisto, kar je temeljno, delovno telo Državnega zbora je bilo zlorabljeno za to, da je bila sprejeta nezakonita odločitev o razrešitvi. Za enega od razrešenih članov je potem veljalo, da je primeren in je celo predsednik, za drugega, o katerem danes govorimo, bi pa moralo veljati, da ni primeren.

Za Socialne demokrate to ni sprejemljivo in bomo predlog podprli. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Dolžna sem samo še pojasnilo. Seveda, mag. Potrata, jaz ne določam tega vrstnega reda, vi sami ste se tako določili v skladu z vsemi pravili prijav, ki veljajo v Državnem zboru.

Gospod Tanko je naslednji na vrsti.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Mi ne nasprotujemo pravici predlagatelja, da predlaga svojega kandidata. Če bi temu nasprotovali, bi verjetno tudi mi predlagali v tem postopku izbire, ker je bil izveden poziv, ampak tega nismo storili. Po pravilih, ki so v državnem zboru, pač ta pravica pripada tistim, ki so tega kandidata predlagali. Vendar pa imamo vso pravico, da se o predlaganem kandidatu izrečemo in opozorimo na vse tiste stvari, za katere mislimo, da niso dobre in niso primerne. Tukaj je bilo, jaz sem v uvodu sicer povedal, več razlogov, zakaj temu kandidatu nasprotujemo. Nihče ni zanikal, ne predlagatelj ne tisti, ki branite to kandidaturo, da gospod Medved ni deloval v Nadzornem svetu RTV, ki je Državnemu zboru posredoval nepopolno in zavajajoče poročilo o stanju na RTV s področja, ki ga pokriva nadzorni odbor. To je dejstvo. Sedaj pa samo sprašujemo, na kakšen način se lahko odgovoren lastnik ali pa odgovoren predlagatelj ali pa tisti, ki imenuje nekoga nekam, brani pred tovrstnimi zadevami, da še naprej tolerira nepopolno in zavajajoče

poročanje oseb, ki jih je imenoval v določene organe, recimo RTV. To mislim, da je hudo velik problem.

Drugo, ko že očitata, da je gospod Klun član organa na lokalni ravni, tudi vaš kandidat v nadzornem svetu, v tistem, ki je bil razrešen, je bil član organa na lokalni ravni. Gospa, poglejte, mislim, da se je pisal Lešnik, če se prav spomnil, je bil. Bil je, mislim, da iz Radeč ali tam nekje, iz Vojnika, pa recimo tam, bil je iz tistega konca. Imeli ste torej kandidata v istem svetu, nadzornem ali programskem, ki je tudi izpolnjeval vse te kriterije, ki jih nam očitata. Lahko preverite. In še ena zadeva, ko že očitata gospoda Kluna. Gospod Klun je bil edini, ki je Državnemu zboru in tudi Programskemu svetu posredoval odklonilno ločeno mnenje do poročila Nadzornega sveta RTV. Bil je edini. To imate v dokumentaciji Državnega zbora. Lahko preverite. Upam, da ste to preverili. Jaz mislim, da v primerih, ko vemo, kako so neke osebe, ki so bile na predlog zaupanja, ki ga je Državni zbor imel ob imenovanju v določene organe, izpolnjevale ali neizpolnjevale, potem mislim, da s tem, ko temu nasprotujemo, damo temu samo legitimiteto. Mi ne podpiramo kandidatov, ne podpiramo imenovanj, ne podpiramo kadrovskega predlogov, celo na istovrstne funkcije ali pa v isto telo, ker je bilo ugotovljeno, da teh svojih kriterijev, svojih nalog kandidat ni izpolnjeval ali pa je zavestno podpiral rešitve oziroma predloge poročil, ki Državni zbor, najvišjo zakonodajno institucijo, zavajajo. To mislim, da je skrajno nekorektno.

Jaz sam lahko povem, da bom temu predlogu nasprotoval. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa tudi vam.

S tem zaključujem razpravo. Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se v Nadzorni svet RTV Slovenija za člana imenuje mag. Matjaž Medved.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslanev, za je glasovalo 42, proti 23.

(Za je glasovalo 42.) (Proti 23.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o imenovanju podpredsednika Odbora za pravosodje**. Predlog je v obravnavo zboru predložila Poslanska skupina Pozitivna Slovenija. Prijavljenih k razpravi ni. Prehajamo torej na odločanje o predlogu sklepa o imenovanju Aljoša Jeriča za podpredsednika Odbora za pravosodje.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslanev, za je glasovalo 62, proti nihče.

(Za je glasovalo 62.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na prekinjeno 1. točko dnevnega reda, to je na Vprašanja poslank in poslanev.

V skladu s predlogom poslanca Jožefa Horvata bo zbor odločal o naslednjem predlogu: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednice Vlade mag. Alenke Bratušek na poslansko vprašanje Jožefa Horvata v zvezi z ukrepi za izhod iz krize.

Izvolite, gospod Jožef Horvat, v imenu poslanske skupine imate obrazložitev glasu.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospa podpredsednica.

Čisto na kratko. Moram reči, da sem bil zadovoljen z dialogom s predsednico vlade, ko sem na začetku te seje postavil poslansko vprašanje in sva govorila o ukrepih vlade za oživitvev slovenskega gospodarstva. Začetek je kazal dobro, dobro se je slišalo to, kar je govorila predsednica vlade. Vendar pa me je potem le zmotilo njeno izvajanje v nadaljevanju, ko pravzaprav ni povedala nobene številke. Glejte, jaz prihajam iz gospodarstva in v gospodarstvu se vedno dela poslovni načrt. Vem, da vlada ne dela poslovnega načrta, dela politični načrt, ampak mora pa le vedeti, da bo v doglednem času za toliko in toliko denarja, na primer ustvarila, ne vlada, ampak gospodarstvo, toliko novih delovnih mest in tako naprej. Recimo, pričakoval sem, da bodo ukrepi te vlade takšni, da bomo dobili prepotrebnih 60 tisoč delovnih mest, kar sva se oba strinjala, jaz bi pričakoval na primer do leta 2023, ker vem, da se to ne da narediti čez noč. Kolegice in kolegi, zmotilo me je torej, da je gospa premierka povedala, citiram, "poiskati za gospodarsko rast najmanj negativne ukrepe, ki bodo omogočili konsolidacijo javnih financ". Konsolidacija javnih financ. Ja, seveda. Ampak ukrepi, da bodo pa negativni ... Ker najmanj negativni, so tudi negativni. In teh 338, ki jih vlada načrtuje, da bodo vsi negativni, to me pa skrbi. In kolegice in kolegi, mislim, da je to tema, da bi mi morali o nekem novem konceptu reševanja Slovenije, slovenskega gospodarstva spregovoriti tukaj.

V prejšnji točki je bil poziv skupaj, dajmo nekaj narediti skupaj, cel parlament. In ne vem, kdaj se bo to zgodilo, ne vem, kdo nas bo sklical, da se dogovorimo o pozitivnih ukrepih. Vsi nas pozivajo k hitrejšemu izvajanju reform. Kje so reforme? To govori dr. Kraljič, to govori Merklova ne nazadnje v prvem povolitnem govoru. Ampak kje so reforme? To mene skrbi! In vsi državljanke in državljani, ko se z njimi pogovarjam, na nek način zahtevajo, "dajte se vendarle že enkrat nekaj dogovoriti". V tej smeri je šel moj proceduralni predlog, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o ukrepih za spodbujanje gospodarstva o reformah, o nekem novem, boljšem konceptu za slovensko gospodarstvo.

Jaz in poslanci Nove Slovenije bomo ta proceduralni predlog seveda podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Še kdo? Če ne, prehajamo na glasovanje.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 33, proti 42.

(Za je glasovalo 33.) (Proti 42.)

Sklep ni bil sprejet.

V skladu s predlogom poslanca mag. Marka Pogačnika bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednice Vlade mag. Alenke Bratušek na poslansko vprašanje mag. Marka Pogačnika glede pokojninske blagajne.

Pred glasovanjem ima obrazložitev v imenu poslanske skupine mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):
Spoštovana predsedujoča, hvala za dano besedo.

V Poslanski skupini SDS bomo predlagani predlog podprli. Ocenjujemo, da spoštovana predsednica vlade ni odgovorila na tista naša ključna vprašanja. V stranki SDS smo silno zaskrbljeni glede vzdržnosti in stabilnosti pokojninske blagajne za našo prihodnost predvsem v povezavi s predlogom novega zakona o Slovenskem državnem holdingu. Dejstvo je, da Kapitalska družba ne bo več samostojna pravna oseba, da v zakonu ni eksplicitno napisano, da se obveznostmi Kapitalske družbe za vplačilo 50 milijonov za potrebe pokojninske blagajne še vedno nadaljuje, treba je poudariti, da je Kapitalska družba do zdaj vplačala v pokojninsko blagajno že približno 600 milijonov evrov vrednosti, da se z novim zakonom črta, da se s premoženjem Kapitalske družbe lahko razpolaga samo za potrebe pokojninske blagajne, in ne nazadnje, kar je silno zaskrbljujoče, da se iz tega zakona črta, da se pri prodaji 10 % od premoženja Republike Slovenije nameni za potrebe pokojninske blagajne. Če imamo prodajni paket 15 državnih naložb, to pomeni, da se približno za 100 milijonov direktno ne bo vplačalo v pokojninsko blagajno, kar bi bil tudi namen. Zaskrbljujoče za nas je tudi, da se bo delež Zavarovalnice Triglav, ki je bil določen z referendumom, iz ZPIZ prestavil na SDH, kar pomeni veliko tveganje glede na predpis zakona, da bo ZPIZ dobil nadomestilo po tržni ceni, da bo prišlo do oškodovanja pokojninske blagajne.

Jaz sem prepričan, da bodo tukaj tudi poslanci DeSUS-a, ki se tako borijo za pokojnine in ki so tudi v prejšnji koaliciji grozili z odhodom, to javno razpravo podprli, seveda tudi ostale poslanske skupine. Gre za sila pomembno zadevo. Predvsem pa je zaskrbljujoče tudi to, glede na nekonkretne odgovore predsednice vlade, da bo pokojninsko blagajno poskušala vzdrževati na račun zviševanja davkov. Zadnji izsledki iz proračuna govorijo, da bomo samo v

letu 2014 vsi davkoplachevalci in prebivalci Republike Slovenije obremenjeni s 550 milijoni novih davkov. Ni bilo jasnih pojasnil predsednice, na kakšen način ... / znak za konec razprave/ ... stabilnost in vzdržnost pokojninske blagajne.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Prehajamo na odločanje. Začenjam glasovanje.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 32, proti 43.

(Za je glasovalo 32.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da sklep ni bil sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Franca Bogoviča bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednice Vlade mag. Alenke Bratušek na poslansko vprašanje Franca Bogoviča v zvezi z negativnimi posrednimi učinki vladnih ukrepov na gospodarstvo. Prehajamo na glasovanje.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 30, proti 43.

(Za je glasovalo 30.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da sklep ni bil sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Zvonka Černača bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za finance dr. Uroša Čuferja na poslansko vprašanje Zvonka Černača v zvezi s predlogom zakona o davku na nepremičnine. Prehajamo na glasovanje.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 32, proti 42.

(Za je glasovalo 32.) (Proti 42.)

Ugotavljam, da predlog sklepa ni bil sprejet.

V skladu s predlogom poslanca mag. Andreja Šircelja bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za finance dr. Uroša Čuferja na poslansko vprašanje mag. Andreja Šircelja v zvezi z napovedanim predlogom Zakona o davku na nepremičnine.

Izvolite, gospod Šircelj, imate besedo v imenu poslanske skupine.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

Spoštovani! Ministra za finance dr. Uroša Čuferja sem vprašal, kakšen bo novi davek na nepremičnine, glede na to, da je ta davek že bil nekajkrat v javnosti, vsaj osnutki zakona so bili v javnosti, in na podlagi teh osnutkov zakona je moč razbrati, da se bo davčna obveznost vseh davčnih zavezancev v Sloveniji enormno povečala. Natančneje sem ga prosil za odgovor na vprašanje, kakšna bo davčna osnova, kakšne davčne stopnje, kakšen

bo davčni obračun. Omenil je, da so ta vprašanja preveč podrobna in da bo davčna osnova široka. V jeziku Ministrstva za finance pomeni to, da je davčna osnova široka, da bodo obdavčene vse nepremičnine. Vse nepremičnine – od stanovanj, gozdov, travnikov, pašnikov, proizvodnih poslopij, gospodarskih poslopij, in to seveda pomeni, da bodo obdavčene pravzaprav tudi tiste nepremičnine, s katerimi ljudje pridobivajo prihodke, dohodek, plače, skratka nepremičnine, ki se uporabljajo v podjetništvu, nepremičnine ki jih uporabljajo kmetje. In glede na to, da podjetja plačujejo davek od dohodka pravnih oseb, da kmetje plačujejo davek na katastrskih dohodek, je takšno dvojno obdavčenje nesprejemljivo. Pomeni pa veliko več. Pomeni nekonkurenčnost gospodarstva, pomeni, da bo mnogo kmetij zaprtih, ker enostavno ne bodo imeli dovolj denarja, da bi lahko obstajali. In glede na to, da bodo obdavčena tudi vsa stanovanja in vse hiše z višjimi stopnjami, kar pomeni, da se bo davek pri prebivalstvu povečal tudi za trikrat, pri nekaterih tudi za štirikrat, to seveda pomeni dodatno revščino in tudi nacionalizacijo teh nepremičnin, če bo davčna uprava prevzela nepremičnino, od katere davek ni bil plačan.

Glede na posebnosti gradnje teh nepremičnin v Sloveniji, je to seveda nesprejemljivo. To povečuje revščino tudi zaradi tega, ker so dohodki slovenskih družin, slovenskih prebivalcev vedno manjši. Navsezadnje bo država v proračun dobila od vsakega prebivalca po novem proračunu 275 evrov. To pomeni 550 milijonov deljeno s številom prebivalcev. 275 evrov večja obdavčitev ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Prehajamo na glasovanje.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 33, proti 44.

(Za je glasovalo 33.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da sklep ni bil sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Andreja Čuša bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo mag. Stanka Stepišnika na poslansko vprašanje Andreja Čuša v zvezi z vedno višjimi davčnimi obremenitvami slovenskega gospodarstva.

Obrazložitev glasu ima gospod Čuš v imenu poslanske skupine.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Hvala za besedo.

Naj za začetek povem, da bomo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ta predlog podprli, saj sem bil sam osebno, in verjamem, da tudi vsa slovenska javnost, nad odgovorom ministra Stepišnika zelo razočaran. Vlada Alenke Bratušek praktično vsak teden uvaja nove in nove davke, viša

bremena za slovensko gospodarstvo, ne samo za gospodinjstva. Ministra sem vprašal, kako bo to vplivalo na zagon našega gospodarstva. Naše gospodarstvo je v zadnjih štirih letih izgubilo 90 tisoč delovnih mest. To nima samo posledice na gospodarstvo kot tako, ima tudi posledice na delovanje javnega sektorja, socialne države in še bi lahko našteval. Ob tem velja tudi dodati, da vlada v nasprotju s koalicijsko zavezo viša bremena za gospodarstvo. Temu smo bili priča, recimo, pri davku na dodano vrednost, sledijo katastrski dohodki, dražje vinjete, davek na nepremičnine in verjamem, da se bo še kaj našlo do konca leta. Ob tem bi gospoda Stepišnika težko označili za ministra za gospodarstvo, saj sedi križem rok in čaka na boljši jutri, ki pa ga v resnici ne bo. Tako lahko ministra Stepišnika označimo kvečjemu za ministra proti gospodarstvu.

Vladni pristop k reševanju slovenskega gospodarstva ni pravilen, ni usklajen in zavira zagon gospodarstva. Zato tudi predlagam, da na naslednji seji Državnega zbora na to temo opravimo razpravo. Hvala.

PODPREDSIEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Prehajamo na odločanje.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 32, proti 44.

(Za je glasovalo 32.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Franca Breznika bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za notranje zadeve dr. Gregorja Viranta na poslansko vprašanje Franca Breznika v zvezi s finančnimi posledicami predloga ukinitve občin. Imate obrazložitev glasu gospod Breznik?

Izvolite, gospod Breznik, imate besedo v imenu poslanske skupine.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala.

Ministra gospoda dr. Viranta sem vprašal glede njegove najave ukinitve sto slovenskih občin, da bo pri tem prišlo tudi do ekonomskega učinka v nekem srednjeročnem obdobju, ki bo prinesel sto milijonov evrov zmanjšanja teh sredstev, samega varčevanja v tem smislu. Sam sem nekako za področje, od koder prihajam, skupaj z župani poskušal najti metodologijo, po kateri bi mi ta privarčevani znesek sto milijonov ugotavljali, in smo ugotovili, da ga ni, zato sem ministra Viranta vprašal, od kod je dobil cifro sto milijonov. Vse te male občine imajo zaposlenih od pet do osem ljudi, torej sto občin pomeni 800 ljudi manj. Spraševal sem ga tudi, če v Ljubljani, kjer je proračun ljubljanske občine 313 milijonov evrov, kjer dnevno dela 74 tisoč javnih uslužbencev, če je to takšen in takšen učinek, ali pa gre za še vedno nek drug interes predvsem v smeri ponovne centralizacije in ukinitve ali uničenja

podeželja. Vprašal sem ga, ali ne bi v tem trenutku začeli razmišljati o tej vmesni stopnji, ki je nimamo, o tako imenovanem konstituiranju pokrajin. Ali si lokalna samouprava ne zasluži naslednje evolucijske stopnje? Menim, da je zelo potrebna, predvsem vidim tu nekaj praktičnih vidikov. Sam sem del iniciative, kjer skupaj s sosednjimi državami nekako peljemo iniciativo s področja trženja. Gre predvsem za zadeve, kjer gre za čezmejno sodelovanje. Gre za velike projekte čezmejnega sodelovanja. Mislim, da bi to moralo zanimati tudi kolege, ki prihajate iz italijanskega dela ali s tega primorskega dela, kjer nam vsi govorijo, da ne razumejo naše pravne ureditve in da imamo pri tem velike probleme. Gre seveda za to, da se začnejo združevati nekatere zadeve in peljati skupaj projekti s področja kulinarike, turizma. Čisto praktično – gre za povezavo kolesarskih poti, povezavo vinskih cest, recimo na Štajerskem. Mogoče je smešno, ampak menim, da so to neki učinki, kjer bi bil lahko nov obrat, neka nova evolucija na področju lokalne samouprave, kjer bi pridobili celo vrsto novih delovnih mest, celo vrsto novih rešitev, predvsem pa promocijo vrhunskih maloobrnitniških ali manufakturnih izdelkov naših obrtnikov, kjer bi se poiskale neke nove poti.

Zato mislim, da bi bila ta razprava zanimiva. Vsi, ki boste zdaj glasovali "ne", verjamem, da niste za naslednjo evolucijsko stopnjo občin, da se o tem ne želite pogovarjati in da želite še naprej centralizirati to Slovenijo, uničiti podeželje, vsaj tako logično razumem, na podlagi vsega, kar sem pravkar navedel. Najlepša hvala in vse dobro, kolegice in kolegi!

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:

Hvala lepa.

Prehajamo na odločanje.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 33, proti 41.

(Za je glasovalo 33.) (Proti 41.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Zvonka Laha bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za infrastrukturo in prostor Sama Omerzela na poslansko vprašanje Zvonka Laha v zvezi s prostorsko zakonodajo.

Izvolite, gospod Lah, imate besedo za obrazložitev v imenu poslanske skupine.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala lepa.

Ministra za infrastrukturo in prostor sem vprašal, kdaj bo prišlo do spremembe prostorske zakonodaje, ker se je hvalil že na hearingu, da bo v pol leta spremenil prostorsko zakonodajo, da bodo občine lažje in hitreje prišle do svojih prostorskih aktov, pa tudi v koalicijski pogodbi imate zapisano enako. Minister je v odgovoru priznal, da je podcenjeval to tematiko, da se je bolj seznanil s problematiko in da tako hitro ne

gre. Pa vseeno, v programu vlade je sprememba strategije prostorskega razvoja Slovenije predstavljena na leto 2014, enako tudi sprejete prostorskega reda. To pa je po mojem osnova za spremembo prostorske zakonodaje. Po spremembi prostorske zakonodaje šele lahko občine izdelajo občinske prostorske načrte; zdaj ti postopki trajajo 5, 6, 7, 8 let. Kdaj bodo občine prišle do pravih prostorskih načrtov, po katerih bodo lahko načrtovale svoj razvoj? Med tem časom je marsikateri investitor, ko je izvedel, v kolikšnem času lahko pri nas pride do gradbenega dovoljenja, posebno tam, kjer je bilo treba sprejeti še podrobni prostorski načrt, odšel mimo Slovenije. To vedo tudi na ministrstvu, kjer so se z njimi ukvarjali.

Poleg tega pa vlada grozi z novim davkom. Namesto odstranitve nelegalno zgrajenih objektov naj bi ti plačevali davke. In teh je ogromno po Sloveniji. Gre tudi za to, da naj bi davke plačevali tisti lastniki, ki imajo objekte zgrajene v nesoglasju oziroma z gradbenim dovoljenjem, ki so ga prejeli. Tudi teh je ogromno po Sloveniji. Vlada bo zopet posegla po nekem davku, ker denarja za odstranitev teh objektov seveda nima. Po drugi strani pa ljudje oziroma lastniki ne bodo mogli legalizirati teh objektov, tudi če bodo hoteli. Vlada torej ne dela v smeri, da bi se pospešilo, da bi prišli tudi tuji investitorji v Slovenijo, ker enostavno možnosti ni, da bi po hitrem postopku ali pa v nekem zglednem oziroma sorazmerno kratkem času prišli do gradbenih dovoljenj.

Zato sem predlagal, da o tej problematiki, ki je zelo kompleksna in obširna, opravimo razpravo v Državnem zboru in pripravimo k temu.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:

Hvala lepa. Prosim za malo strpnosti v dvorani, ko poskušamo predstavitev stališč poslanskih skupin.

Zdaj pa prehajamo na glasovanje.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 30, proti 44.

(Za je glasovalo 30.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da sklep ni bil sprejet.

V skladu s predlogom poslanca dr. Vinka Gorenaka bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za pravosodje dr. Senka Pličaniča na poslansko vprašanje dr. Vinka Gorenaka v zvezi s porabo sredstev za reprezentanco in izobraževanje na sodiščih in državnih sodiščih. Želite obrazložitev glasu?

Izvolite besedo v imenu poslanske skupine.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Tole je bila pa pomota. Obrazložitev je bila pomota. To je eno staro poslansko vprašanje očitno. Naj tehnične službe popravijo, ker to je eno od starih poslanskih vprašanj ...

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Bomo preverili in popravili.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Moje poslansko vprašanje se je nanašalo pravzaprav na izpolnjevanje zaveze, ki so jo pravosodni organi podpisali z Vlado, kot zavezo ljudem, da se bodo sodni postopki skrajšali. Hkrati pa so tam sprejeli zavezo, ki govori o tem, da bodo sodišča oziroma da bo Vrhovno sodišče in tožilstvo naredili vse, da bi prišlo do večje odgovornosti, do izvajanja večje odgovornosti v sodstvu. Predlagam to razpravo predvsem iz tega drugega dela. V času po tistem, ko so to zavezo že podpisali, sta se zgodila dva primera, ki kažeta na to, da sodišča oziroma tožilstvo enostavno tega ne spoštujejo. Prvi primer je bil primer gospe Tovšakove. Vi veste, da so vse preiskave potem pokazale, da je bila nezakonito v zaporu 58 dni in da zato ona terja 16 tisoč evrov odškodnine. Do odškodnine bo najverjetneje prišlo. Sodišče pravi, da je bilo pri njih vse v redu. Bilo je vse zakonito. Tožilstvo pravi, vse je bilo v redu, zakonito, gospod Furlan lahko celo napreduje. Oprali so si roke, državljanji bodo pa plačali. Odgovornosti ni. Druga zadeva so tako imenovani Prijatelji v stečaju. Če so prej prijatelji, stečajni upravitelji nagrajevali sodnike s kolesi in ne vem kakšnimi darili in zabavami, so tokrat obrnili situacijo in so prijatelji sodniki rešili prijatelje stečajne upravitelje, tako da stečajni upravitelji niso krivi nič. Skratka, afera Prijatelji v stečaju je končana na način, nihče ni kriv nič.

To kaže na to, da sodstvo nima nobenega resnega namena, niti slučajno kakšnega resnega namena, da bi naredilo red v svojih vrstah. In zato je moj predlog za razpravo v Državnem zboru. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa tudi vam.

Odločali bomo torej o razpravi, ki ste jo pravkar opisali. Prehajamo na odločanje.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 32, proti 42.

(Za je glasovalo 32.) (Proti 42.)

Ugotavljam, da sklep ni bil sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Jožefa Jerovška bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru generalne sekretarke Vlade Tanje Šarabon na poslansko vprašanje Jožefa Jerovška v zvezi z opuščanjem dolžnega ravnanja in kršitve zakona o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji. Želite obrazložiti glas?

Izvolite, v imenu poslanske skupine ima besedo gospod Jerovšek.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Hvala lepa.

Vlada ni opustila samo dolžnega ravnanja v zvezi z Zakonom o Slovenski obveščevalno-varnostno službi, ampak tudi

Zakona o vladi in Poslovnika Državnega zbora, kajti na prejšnje moje poslansko vprašanje se na Sovi v zvezi s kaznivim otekanjem tajnih podatkov, očitno organiziranim, ki so bili objavljeni v spačeni obliki diskreditacijsko v časniku Delo, na Sovi sploh ni pozanimala za odgovor. To smo se člani Komisije za nadzor obveščevalnih služb prepričali na Sovi. Seveda je to zelo velik škandal, da Vlada ponižuje Državni zbor in poslance, da na institut poslanskega vprašanja sploh ne poskuša pridobiti odgovora. Seveda pa je tukaj takoj logično razmišljanje, da je bil poskus diskreditacije na podlagi tajnih podatkov zavesten škandal, naročen škandal, ker gre za zlorabo tajnih podatkov in obveščevalnih služb v politične namene in, kolegice in kolegi poslanci, to je ena najhujših stvari, ki v politiki obstajajo. Pred nedavnim je odstopil en premier v evropski skupnosti. Izkazalo se je med odgovorom generalne sekretarke, ko je navedla, da je direktor Sove spregledal vprašalnik. Mi pa smo osebno govorili s predsednikom Sove. To se vidi, da predsednica vlade je zaradi tega velikega škandala pripravljena žrtvovati direktorja Sove, namesto da bi vlada priznala svojo odgovornost. Tukaj še nismo rekli zadnje besede, mislim pa, da se tako škandalozno ravnanje, nevarno ravnanje, neodgovorno ravnanje, nedopustno ravnanje s strani poslancev vladi ne sme dopustiti.

Jaz pozivam, kolegice in kolege, da spametujemo vlado pod vodstvom premierke, da raziščemo okoliščine, na kakšen način je vlada dovolila tako nezaslišano ravnanje, ki je v demokratičnem svetu nepojmljivo, si ne morejo zamišljati, da bi se kaj takšnega lahko zgodilo, in da na ta način preprečimo, da bi se vračali v pretekle čase, ko so bile obveščevalne službe izrazito v politični vlogi, za namene politične diskreditacije, kršenja človekovih pravic. To je naslednja stopnja, če tega ne preprečimo s splošno razpravo. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa tudi vam. Prehajamo na odločanje.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 32, proti 44.

(Za je glasovalo 32.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca mag. Ivana Vogrina bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o dogovoru ministra za infrastrukturo in prostor Sama Omerzela na poslansko vprašanje mag. Ivana Vogrina v zvezi s posledicami in škodo, ki jo je povzročila sprejeta in kasneje uveljavljena uredba o razvrščanju objektov glede na zahtevnost gradnje.

Želite obrazložiti glas?

Izvolite, gospod Vogrin, obrazložitev v svojem imenu.

MAG. IVAN VOGRIN (NeP): Nimam poslanske skupine, si zamislite, pa bi jo nujno rabil. Tako za šalo.

Poglejte, stvar je takšna. O tem, kakšni so pogoji za življenje v posamezni državi, govori lestvica ekonomske svobode. Na njej smo v letu 2012 padli še za sedem mest. Sedaj se nahajamo na 76. mestu, nekje med Gano in Mongolijo. Zdaj pa si zamislite, da ste vi v položaju, da vam ena vlada sprejme v uredbo, ste mali podjetnik, imate delavnice, zraven pa ste si naredili še prizidek. Tej državi lepo plačujete davke in tako dalje. Potem pa ena vlada sprejme uredbo, da vi to lahko po enostavnem postopku legalizirate. Mesec dni kasneje pa neka druga vlada to razveljavi. Zdaj pa ne mislim samo o tej vladi, tako delamo približno dvajset let. Zato smo, kjer smo. Zdaj pa si zamislite, ali res naše vlade sovražijo svoje državljane in svoje gospodarstvo, da ne poskušajo omiliti pogojev za življenje in delo. A bi bilo kaj narobe, če bi ta novela ostala?! In minister je pošteno in korektno povedal, da področje, ki ga pokriva, potrebuje veliko pozitivnih sprememb. In glejte, noben čudež se mi še ni zgodil, danes pa se bo. Vsa poslanska vprašanja so bila zavržena, da razprave ne bo. Jaz pa sem prepričan, da tokrat pa se bo zgodil čudež in vi boste glasovali za. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Prehajamo na glasovanje.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 32, proti 40.

(Za je glasovalo 32.) (Proti 40.)

Ugotavljam, da sklep ni bil sprejet.

V skladu s predlogom poslanca mag. Marka Pogačnika bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo mag. Stanka Stepišnika na poslansko vprašanje mag. Marka Pogačnika v zvezi z dokumentom Kisik za gospodarstvo. Želite obrazložitev v imenu poslanske skupine?

Izvolite, gospod Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):
Predsedujoča, hvala za dano besedo.

Takšen predlog bomo sigurno v Poslanski skupini SDS podprli. Stanje v slovenskem gospodarstvu je zaskrbljujoče, Vlada Alenke Bratušek iz dneva v dan gospodarstvo dodatno obremenjuje, ne pa da bi ga razbremenjevala, kar je bila tudi verjetno velika obljuba te vlade pred samim nastopom. Zdaj pa bi lahko dejali, da vlada Alenke Bratušek dejansko povečuje prihodke tistim, ki ne delajo in zmanjšuje prihodke tistim, ki delajo. Novi davki, zadeva je pa predvsem zanimiva tudi v tej smeri, da minister za gospodarstvo ni odgovoril izključno na eno vprašanje. Vprašanje je bilo: Kakšno je mnenje ministra za gospodarstvo

glede dokumenta Kisik za gospodarstvo, ki so ga pripravili Gospodarska zbornica, Obrtna zbornica, Trgovinska zbornica, Združenje delodajalcev in Združenje Manager. Poslušali smo njegovo pavšalno predavanje, ki ga poslušamo že kar nekaj časa in od tega gospodarstvo nima nič. Po izjavi članice Pozitivne Slovenije, predsednice Odbora za gospodarstvo, da je ta dokument mineštra in da so to mokre želje gospodarstvenikov, je ponovno zaskrbljujoče, da je zdaj ponovno minister za gospodarstvo dejal, da teh 24 ukrepov, ki jih je pripravilo gospodarsko združenje, ni ciljno usmerjenih in da niti enega ne bo podprl. Tako je bilo za razbrati. Zanimivo.

Jaz sem prepričan, da si Slovenija zasluži boljšega ministra za gospodarstvo in mislim, da bi bilo treba, da se o tej temi, o tako pomembnih zadevah, o tako ponižujočem odnosu do takšnega dokumenta, ki so ga pripravili Gospodarska zbornica, Trgovinska zbornica, Obrtna zbornica, Združenje Manager, združenje delodajalcev, opravi širša razprava.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa. Prehajamo na odločanje.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 32, proti 44.

(Za je glasovalo 32.) (Proti 44.)

Ugotavljam da sklep ni bil sprejet.

In še zadnje vprašanje, o katerem bomo odločali. V skladu s predlogom poslanke mag. Majde Potrata bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za pravosodje dr. Senka Pličaniča na poslansko vprašanje mag. Majde Potrata v zvezi z gradnjo novega zapora v javno-zasebnem partnerstvu in z usposabljanjem pravosodnih policistov.

Želite obrazložitev v vašem imenu?

Izvolite, mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospa podpredsednica.

Sama bom glasovala za ta predlog sklepa, ne obetam pa si, da bo predlog dobil podporo. Problem bo ostal in pričakujem, da bo minister Pličanič vendarle razumel, da poleg ekonomistov in pravnikov, ki se spoznajo na javno-zasebno partnerstvo, pritegne v analizo še strokovnjake zaporske problematike in tiste penologe in vse druge, ki takšnemu načinu gradnje zapora nasprotujejo, bo pretehtal in nato sprejel ustrezno odločitev, čeprav se zavedam, da finančne razmere v državi niso ugodne in da je treba iskati odgovore na vprašanje, kako razrešiti prostorsko stisko v slovenskih zaporih.

Zdaj pa mi dovolite, da v drugem delu obrazložitve vendarle usmerim vašo pozornost na evropski dan jezikov, ki ga od leta 2001 praznujemo v Evropi. Vsem čestitam k temu prazniku in vas opozarjam, da je ta dan namenjen poglobljenemu razmisleku o pomenu

večjezičnosti v Evropi, o pomenu ohranjanja jezikovne kulturne raznolikosti in o vseh oblikah učenja jezikov. Statistični urad navaja, da je uradnih jezikov v Evropski uniji 24, 60 pa regionalnih in manjšinskih. In še najbolj razveseljiva novica – med 16 državami so v raziskavi o znanju tujih jezikov slovenski devetošolci zasedli peto mesto. Torej naj se vsaj ta dan z nečim spodbudnim konča. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

To ni bila popolna obrazložitev glasu. Smo pa dobili nekaj koristnih informacij.

Gospod mag. Ivan Vogrin se je prijavil še za obrazložitev glasu.

MAG. IVAN VOGRIN (NeP): Hvala lepa, predsedujoča.

Jaz bom glasoval "za", ker mislim, da je gospa Potrata odprla pomembno vprašanje, kako z javno-zasebnim partnerstvom. Osebnostno menim, da izkušnje v Sloveniji niso dobre, da bi bil treba zadevo drugače regulirati, da enostavno mi nismo zreli za to. V težkih časih, kakršni prihajajo, bomo mogoče dozoreli. Iranski pregovor pravi: Težki časi naredijo človeka. Danes je še en pomemben dan. Mogoče bo to poslansko vprašanje naletelo na odobravanje in bo opravljena splošna razprava. Ampak danes je še en pomemben trenutek. Iz vladne palače smo dobili pravzaprav posredno sporočilo, ki pa smo ga dobro slišali tisti, ki znamo poslušati, da bomo bančni sistem reševali iz Evropskega sklada za stabilnost. Odlično. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa. Tudi to ni bilo v skladu z obrazložitvijo glasu, ampak spet ena od informacij. Prehajamo na glasovanje.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 35, proti 35.

(Za je glasovalo 35.) (Proti 35.)

Ugotavljam, da sklep ni bil sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prekinjam 17. sejo državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 10. uri. Vsem skupaj želim prijeten popoldan!

(SEJA JE BILA PREKINJENA 26. SEPTEMBRA 2013 OB 14.51 IN SE JE NADALJEVALA 27. SEPTEMBRA 2013 OB 10.URU.)

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 17. seje Državnega zbora. Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: gospa Renata Brunskole, gospa Marija Plevčak, gospa Ljudmila Novaka, gospa Janja Klasinc, gospod Dragutin Mate,

gospod Janez Ribič od 12. ure dalje, gospod Jakob Presečnik, gospod Ivan Simčič od 16. ure dalje, gospod Samo Bevk od 16. ure dalje in gospod Jerko Čehovin od 13. ure dalje. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **18. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POLITIČNIH STRANKAH.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 26 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom, zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, in sicer dr. Gregorju Virantu, ministru za notranje zadeve.

DR. GREGOR VIRANT: Hvala lepa, spoštovani predsednik. Kolegi in kolegi, dobro jutro oziroma dober dan.

Politične stranke so osnovna sestavina parlamentarne demokracije in prosto po Churchillu bi lahko rekli, parlamentarna demokracija sicer ni dober sistem, ima veliko hib, ampak boljšega zaenkrat še človeštvo ni iznašlo. Torej so politične stranke pomemben segment družbe, segment, brez katerega demokracija ne more funkcionirati. Mi imamo Zakon o političnih strankah, ki ni slab. Vsebuje, ureja mnoge stvari, vsebuje mnoge dobre rešitve, je pa dejstvo, da je skupina držav proti korupciji, ki deluje v okviru Sveta Evrope, to je tako imenovani Greco, leta 2007 v svojem poročilu opozorila na nekatere pomanjkljivosti Zakona o političnih strankah in Zakona o volilni in referendumski kampanji. Opozorili so zlasti na netransparentnost pri financiranju in priporočanju političnih strank in dali celo vrsto priporočil, ki do danes še niso bila realizirana. Mi moramo realizirati priporočila Greca, če želimo biti usklajeni s tistim, kar Svet Evrope od nas pričakuje. Torej tudi s tem zakonom rešujemo neke zamude ali pa zaostanke ali pa okostnjake, ki padajo iz dneva v dan iz omar, od izbranih, do miražev, regresov javnih uslužbencev, tretje četrtine plačnih nesorazmerij in tako naprej. Vsak dan kakšna pravna napaka iz preteklosti pride na mizo, ki jo moramo, žal, zdaj reševati. Ampak pustimo to.

Včeraj, kot veste, sem bil v Strasbourgu na temo izbranih in zakon je doživel pozitiven odziv. Tako se vidi, da počasi delamo red in čistimo na vseh področjih. In tudi ta zakon je sestavni del tega. Zakon je glede vseh glavnih rešitev usklajen s Komisijo za preprečevanje korupcije. Zelo smo sodelovali pri pripravi tako s KPK kot Računskim sodiščem, kot dvema glavnima nadzornima institucijama. Nekaj predlogov je še bilo z njihove strani in jih lahko potem skozi amandmaje pripeljemo v drugi obravnavi.

Kaj zakon prinaša? Najpomembnejša sprememba je gotovo prepoved financiranja političnih strank s strani podjetij, pravnih oseb. Ta sprememba zmanjšuje ali pa omejuje korupcijska tveganja. Star pregovor pravi, da ni zastonj kosila. Ko podjetje stranki nekaj donira, se lahko v glavi donatorja ustvari nekakšen dolžniški odnos – mi smo stranki nekaj plačali, zdaj bo pa politična stranka za nas kaj naredila. S prepovedjo financiranja strank s strani podjetij postaja sistem financiranja strank čistejši, preglednejši in zmanjšuje se tveganje prepletanja politike in gospodarstva. Po drugi strani zakon tudi olajšuje določene stvari in odpravlja birokratske ovire. Recimo, omogoča sklenitev pogodbe med poslansko skupino in politično stranko o prenosu sredstev ali dela sredstev, ki so namenjena za izobraževanje, strokovno pomoč in druge stvari za poslansko skupino, kajti praksa je pokazala, da obstaja velika prepletenost, povezanost med poslanskimi skupinami in strankami. Poslanska skupina je pravzaprav vitalni organ telesa, ki se mu reče politična stranka, in tu neke pravne administrativne ovire niso smiselne.

Spremenjena so tudi merila delitve proračunskega denarja med stranke, in sicer tako, da se povečuje tisti del, ki se enakomerno razdeljuje med vse politične stranke, ki so dosegle najmanj 1 % na volitvah, z današnjih 10 % na 25 %. Moram reči, da je vredno vsake pohvale, da so pravzaprav velike stranke to predlagale oziroma to sprejele, kar pomeni odpoved določenemu delu sredstev v korist manjših parlamentarnih in tudi zunajparlamentarnih strank.

Končujem. Zakon prinaša tudi jasnejša pravila, kaj je donacija, bistveno močnejša pooblastila Računskega sodišča pri nadzoru, zaostrene sankcije za kršitve. Zakon pomeni še en majhen korak v slovenskem boju proti korupciji. Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala ministru za uvodno predstavitev zakona.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi, dober dan vsem! Lep pozdrav tudi gospodu ministru s sodelavcem!

"Slovenija ima glede financiranja političnih strank enega najslabših zakonov v Evropi in je zato gojišče politične korupcije," je komentar predsednika Komisija za preprečevanje korupcije v zvezi z napovedano sedanjo spremembo Zakona o političnih strankah. Kolegice in kolegi! Želel bi, da tej logiki sledimo tudi na drugih področjih. Na primer, veste, da je poročilo KPK, ki ima datum marec 2013, povedalo, da je v slovenskem bančnem sistemu sistemska in politična korupcija in da je

za nepravilnosti v bančnem sistemu kriva siva eminenca slovenskega bančnega sistema. Vendar imena in priimkov komisija in nihče drug ne more izdati, mi pa želimo odgovornosti dati ime in priimek, torej pozivam vlado, da tudi na tem segmentu pripravi spremembo zakonodaje, in to takoj, da bomo lahko vendarle enkrat odgovornosti za nepravilnosti v bančnem sistemu, ki je največja rak rana našega sistema, naše države, dali ime in priimek.

Pa nadaljujem. Zakon o političnih strankah predstavlja namreč pravno podlago, ki omogoča ustanavljanje, upravljanje in delovanje političnih strank. Pomemben segment, ki ga ureja Zakon o političnih strankah, so pravila glede financiranja političnih strank. Ta morajo biti urejena na način, da so zagotovljeni materialni pogoji za delo stranke in tudi njihovo samostojnost, hkrati pa morajo biti vgrajeni tudi ustrezni varovalni mehanizmi, da se preprečujejo tajne donacije in možnost korupcije. Republika Slovenija je članica skupine držav za boj proti korupciji – Greco, ki je v letih 2000–2007 ocenjevala transparentnost financiranja političnih strank v Sloveniji, in Slovenija se pri tem ocenjevanju ni najbolje odrezala. S spremembami in dopolnitvami Zakona o političnih strankah se zato implementirajo priporočila Greca, sprejeta v letu 2007, s katerimi se odpravljajo ugotovljene zakonodajne pomanjkljivosti s tega področja. Greco v svojih priporočilih posebej opozarja na vzpostavitev ustreznih zakonodajnih mehanizmov v zvezi z donacijami, ki so pozneje povezane s prednostmi, ki si jih donator zagotovi s strani stranke, ki je na oblasti. To je na primer pridobivanje pomembnih poslov preko javnih naročil, prednosti pri privatizaciji in vpliv na postopke imenovanj na položaje. V tej smeri je pomembna novost, ki jo prinaša sedanja novela zakona, prepoved pridobivanja prispevkov in donacij s strani pravnih oseb, samostojnih podjetnikov posameznikov in posameznikov, ki opravljajo samostojno dejavnost. Pomembno pravilo v zvezi s financiranjem političnih strank je načelo transparentnosti in javne dostopnosti, ki ga uvaja sedanja novela Zakona o političnih strankah. Letna poročila političnih strank morajo biti javno objavljena na spletnih straneh Ajpesa, podatki o njih pa morajo natančneje prikazovati poslovanje stranke in ločeno prikazovati tudi poslovanje notranjih organizacijskih enot. Posebej pomemben pa je ustrezen nadzor nad finančnim poslovanjem strank, ki ga po zdaj veljavnem zakonu izvaja Računsko sodišče. Njegove pristojnosti se z novelo tega zakona povečujejo zlasti v smeri večje možnosti pridobivanja podatkov in preverjanja podatkov v letnih poročilih. Še pomembnejše pa je, da bodo letna poročila vsake od političnih strank najmanj vsake 4 leta ne le pregledana, pač pa obvezno tudi revidirana s strani Računskega sodišča. Revizijo bo mogoče izvajati tudi pogosteje, če bo podan sum, da so v letnih poročilih katere od političnih strank nepravilnosti.

V Novi Sloveniji ocenjujemo, da so spremembe in dopolnitve Zakona o političnih strankah pomemben korak v smeri večje transparentnosti financiranja političnih strank, zlasti pa v smeri preprečevanja korupcije na tem področju. Poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije ga bomo v prvi obravnavi podprli. Na tem mestu se želim zahvaliti tudi gospodu ministru, da je nekatera priporočila Poslanske skupine Nove Slovenije pri kreiranju novele tega zakona tudi upošteval. Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospod Jani Möderndorfer, ki bo predstavil stališče Poslanske skupine Pozitivna Slovenija.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS PS): Pozdravljeni!

Dovolite mi, da na začetku takoj povem, da prva obravnava tega zakona, ki je matični zakon za vse nas, ki tukaj sedimo in predstavljamo vsak svojo politično stranko, nikakor ne gre ločevati od točke, ki jo bomo imeli v nadaljevanju. Govorim predvsem o Zakonu o volilni in referendumski kampanji, kajti ni slučaj, da se pojavljata obe točki ena za drugo in da obe istočasno tudi obravnavamo. Povezani ste predvsem zato, ker v nekem delu, kjer se na eni strani politične stranke odpovedujemo nekemu določenemu deležu, govorim o donacijah, pričakujemo, da se ta sredstva zagotovijo na drugi strani. Zato je vlada v času parlamentarnih počitnic po dolgotrajnem usklajevanju v sam državni zbor posredovala predloga novel Zakona o političnih strankah ter Zakona o volilni in referendumski kampanji. Veljavna slovenska zakonodaja na področju financiranja političnih strank in volilne in referendumske kampanje izpolnjuje mnoge zahteve iz priporočil Sveta Evrope in OVSE. Kljub temu pa je Greco, tu gre za skupino držav proti korupciji Sveta Evrope, leta 2007 Slovenijo opozorila, da čeprav politične stranke dobivajo javna sredstva, upad članstva in porast stroškov financiranja volilnih kampanj povzročata, da so stranke vse bolj odvisne od financiranja zasebnikov, kar pa bi lahko povečalo tveganja v obliki kupovanja političnega vpliva. Zato je pripravila poročilo o transparentnosti financiranja političnih strank v Republiki Sloveniji, v katerem je opravljena analiza veljavne zakonodaje in na tej podlagi je tudi sama podala priporočila. V Pozitivni Sloveniji želimo opozoriti, da kljub temu, da je od opozoril oziroma priporočil Greca preteklo kar 6 let, jih nobena od predhodnih dveh vlad ni vključila v zakonodajo. Ta vlada in ta vladajoča koalicija je prva, ki se je odločila, da bo skorajda v celoti upoštevala priporočila, torej vsa, ki napotujejo na večjo transparentnost in boljši nadzor pri financiranju političnih strank in volilne kampanje. Poleg tega je tudi Evropski parlament letos poleti na plenarnem zasedanju v Strasbourgu sprejel vmesno poročilo pristojnega odbora, v katerem države članice poziva, da naj

bolj jasno in ustrezno uredijo zakonodajo glede financiranja političnih strank. Evropski parlament namreč ocenjuje, da je odnos med denarjem in politiko danes še posebej v času finančne in gospodarske krize nevarnost za demokracijo. Pri sami pripravi novel zakonov je Vlada sodelovala s Komisijo za preprečevanje korupcije, zakonske spremembe pa so tudi usklajene z Računskim sodiščem. Pomemben cilj samega predloga zakona je namreč omogočanje učinkovitega upravljanja nadzora. Tako bo na primer Računsko sodišče opravilo tudi revizijo o pravilnosti poslovanja stranke, za katero izvedbo revizije predlaga Komisija za preprečevanje korupcije. Računskemu sodišču se daje tudi pooblastilo, da bi pri upravljanju revizij lahko zahtevalo predložitev listin, pojasnila ter vpogled v poslovne knjige in evidence. Zato rešitve zmanjšujejo korupcijska tveganja in prinašajo več preglednosti na to področje. Spremembe zakonov sledijo priporočilom Greca, Evropskega parlamenta kot tudi številnih držav v Evropi in po svetu, ki pozivajo k večji preglednosti financiranja političnih strank in neodvisnosti njihovega delovanja ter k samemu preprečevanju vpliva na njih. Takšne spremembe so nujne, da se obnovi zaupanje v politiko in ji povrne samo kredibilnost. Ključna novost pa je popolna prepoved donacije od pravnih oseb. V Pozitivni Sloveniji prepoved donacij s strani pravnih oseb podpiramo, saj s tem znižujemo sama tveganja za tako imenovano sistemsko korupcijo. Navedena prepoved preprečuje interesno prepletanje med gospodarstvom in strankami oziroma vznik politike, ki jo Američani označujejo kot "best politicians money can buy". Glavni namen teh sprememb je preprečitev preprepletanja interesov političnih strank in gospodarskih subjektov oziroma dolga stranke do gospodarskih družb, ki so samo donacijo tudi dale. Stranke bodo zato zaradi prepovedi donacije imele določen izpad dohodka. Ker bo torej slednje pomenilo določen izpad prihodka, bo treba opraviti premislek, na kakšen način ta izpad tudi nadomestiti, pri čemer obstaja več možnosti. Ena od možnosti je na primer povečanje sredstev v državnem proračunu, ki se namenjajo za financiranje političnih strank, višina sredstev, ki pripadajo posamezni stranki, pa se bo po novem določala v finančnem načrtu Državnega zbora. Druga možnost pa je, da se povečajo s strani države podprte oblike volilne kampanje in podobno, kar je možno urediti s samo zakonodajo. Vendar v omenjenih možnostih bodo morale politične stranke opraviti pogovore oziroma doseči dogovor v času nadaljnje obravnave zakona v Državnem zboru, ki jih tudi pričakujemo v Pozitivni Sloveniji.

V poslanski skupini posebej pozdravljamo tudi rešitev, ki določa, da stranka poleg sredstev iz državnega proračuna ali proračuna lokalne skupnosti pridobiva tudi sredstva iz državnega proračuna, ki so namenjena izobraževanju poslancev,

administrativnih in strokovnih pomoči pri delu poslanskih skupin in organizacij poslanskih pisarn. Stranka bo sredstva pridobila od poslanskih skupin in poslancev, ki so bili v Državni zbor izvoljeni z istoimenskih kandidatnih list, za pridobivanje teh sredstev pa bosta stranka in Državni zbor sklenila pogodbo, pri čemer bo predlog za sklenitev pogodbe podal vodja poslanske skupine ali posamezni poslanec. V tem primeru nepovezani poslanec. Pogodba se sklene po postopku pogajanj brez predhodne objave, kot določa zakon, ki ureja javna naročila. Financiranje poslanskih skupin oziroma strokovne pomoči za delo poslancev ter njihovo delo v volilnih enotah ureja Zakon o poslancih v drugem odstavku 34. člena in v 35. členu, in sicer da za vsakega poslanca pripada poslanski skupini določen znesek za strokovne sodelavce poslancev. Višino sredstev določi Državni zbor, v volilnih enotah pa se organizirajo poslanske pisarne s potrebnimi strokovnimi in administrativnimi delavci. Omenjeni določbi navedenih členov zakona o poslancih se nista kaj preveč spreminjali vse od sprejetja samega prvotnega zakona leta 1992 in sta po prepričanju mnogih premalo povezani z delovanjem političnih strank, na listi katerih so bili posamezni poslanci izvoljeni v Državni zbor. Povezanost delovanja poslanske skupine in politične stranke je namreč organska. Po zakonu politične stranke uresničujejo svoje politične cilje z demokratičnim oblikovanjem politične volje državljanov in državljanov in s predlaganjem kandidatov oziroma kandidatov na volitvah v Državni zbor. Po ustavi po njih, saj ima vsaka državljanica in državljan tudi po izvoljenih predstavnikih, to je poslankah in poslancih, pravico sodelovati pri upravljanju javnih zadev.

Iz navedenih razlogov bomo v Poslanski skupini Pozitivna Slovenija novelo Zakona o političnih strankah in novelo Zakona o volilni in referendumski kampanji podprli, pričakujem tudi z vsemi pripombami v nadaljevanju tudi dorekla najvišjo stopnjo konsenza o spremembi in sprejetju tega zakona. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Tomaž Lisec bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Predsednik, hvala za besedo. Spoštovani minister z ekipo, kolegice in kolegi!

Dovolite, da s tega mesta, glede na to, da smo v prvi obravnavi zakona, predstavim stališče Poslanske skupine SDS malo bolj na široko. Morda, minister, ob tem predstavimo kakšen naš predlog in vam zastavimo kakšno vprašanje, na katerega v pregledu predloga zakona še nismo dobili odgovora.

V SDS vam priznavamo, da ste aktiven minister. A v teh mesecih in tudi pri pregledu tega predloga zakona se nam poraja občutek,

da včasih udarite na prvo žogo, kar pa ni vedno najboljše in predvsem edina rešitev. V pol leta ste kar nekajkrat nepremišljeno že udarili na prvo žogo: pri paketu mr. Muscolo ter pri brisanju oziroma združevanju občin. Ta zakon verjetno ne bo doživel istega konca oziroma prehitrega, saj ima zakon nekaj dobrih nastavkov, nekaj pa po mnenju SDS zgrešenih. Zato bomo v nadaljevanju postopka še kako aktivni pri sprejemanju zakona.

Veljavni zakon politične stranke opredeljuje kot članske organizacije, v katerih državljanke in državljani uresničujejo v programih zastavljene politične cilje in z oblikovanjem politične volje volivk in volivcev ter s sodelovanjem na volitvah sodelujejo pri upravljanju države, kar je temelj demokratične ureditve države. Tako v obstoječem zakonu.

V SDS pa imamo kar nekaj pomislekov, ali gre predlog zakona, ki je pred nami, v smer utrditve političnih strank, kot enega glavnih stebrov demokracije, in ali bodo državljani še videli politične stranke kot nekaj, s čimer se lahko poistovetijo. Zanimivo bo videti, ali bomo nekaj let po sprejetju tega zakona v takšni ali podobni dokončni obliki imeli v Sloveniji več ali manj strank, kot je trenutno delujočih 77. Po mnenju SDS bi bilo v tem trenutku smotrno odpreti še kakšen člen sedaj veljavnega zakona. Morda bi bilo zanimivo slišati tudi vaše stališče, ali menite, da je 200 ljudi optimalno število za ustanovitev stranke. Vi ste se očitno pri tem predlogu zakona osredotočili le na dva segmenta političnih strank, to sta financiranje letih in nadzor nad strankami oziroma njihovim financiranjem. Pri tem ste se, kot ste že omenili, oprli na raziskave, ko je v letih 2000–2007 v Sloveniji potekalo ocenjevanje transparentnosti financiranja političnih strank, ki ga je izvajala skupin držav proti korupciji Greco. Torej gre za ocene, stare med 6 in 13 let. Po mnenju SDS smo le storili v tem času kakšen korak naprej. Glede na vaše dosledno upoštevanje teh priporočil kot suhega zlata, pa očitno menite, da smo storili korak nazaj. Ali pa morda vidite politične stranke kot nekaj ne najboljšega in ne najbolj posrečenega v teh časih. V SDS upamo, da kdo političnih strank ne vidi kot nekaj, kar je treba v celoti izbrisati. Največje pomanjkljivosti je Greco ugotovil pri vzpostavljenem nadzoru, vi pa ste se odločili, da bo nadzor najlažji, najhitrejši in verjetno tudi najbolj učinkovit, če se političnim strankam skoraj v celoti zapre finančna pipica. Anarhisti vam verjetno ploskajo. Pa še tisti del financiranja, ki bo ostal, boste lahko s prstom pokazali na državni zbor oziroma nas poslance, češ, oni sami so odrezali svoj del pogače, mi kot vlada pa nismo nič krivi. Torej na koncu boste pokazali na poslance, da si preko sprejetja proračuna dvigujejo sredstva za delovanje političnih strank ali pa morda zadevo obrnili v drugo smer. Denarja ni, čim manj strank, seveda predvsem tistih s preglednim delovanjem. Nekaj delitve finančne pogače boste pustili tudi nižjim oziroma lokalnim ravnam, kjer pa bo spet od

dobre volje županov oziroma političnega mešetarjenja odvisno, koliko in kako se bo delilo. Pač v vsaki občini po svoje. V predlog zakona ste vnesli tudi določilo, da se bo stranki, ki je upravičena do financiranja iz javnih sredstev in bo kršila določbe zakona, lahko za določen čas zmanjšala ali celo ukinila pravico do javnega financiranja. Tako državno ali lokalno. Gre za oster ukrep, ki pa lahko dobi celo zelo močno politično konotacijo in je lahko ob koncu zelo nevaren instrument. Razmislite, gospod minister, o alternativah tega ukrepa.

Vi želite doseči prepoved financiranja strank s strani pravnih oseb, samostojnih podjetnikov posameznikov in posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost, posameznike, ki bi želeli financirati oziroma pomagati svojim strankam, pa razgaliti. Kdo bo še želel darovati stranki, če bo imel občutek, kot da gre za kriminalno dejanje in se bo ta posameznik počutil, kot da se spušča v podkupovanje in korupcijo. Mar ne bi bilo prav, da je financiranje političnih strank s strani fizičnih oseb tako enostavno in svobodno, kot je na primer darovanje Rdečemu križu, sorodnikom, cerkvi, svojim domačim živalim ali prvemu brezdomcu za vogalom. Tiho in diskretno, brez pribijanja na sramotilni steber. Še posebej, ker je iz podatkov razvidno, da so stranke v zadnjih letih največ sredstev prejele iz državnega proračuna. Že skoraj polovico. Iz prispevkov pravnih in fizičnih oseb ter zasebnikov pa je prihodek strank znašal že manj kot 10 %. Torej minimalno.

Najpomembnejši cilj tega zakona je ureditev mehanizmov, ki bodo učinkoviteje zagotavljali, da bo financiranje strank bolj transparentno, da bodo podatki letnega poročila stranke javno dostopni, da bo zagotovljen učinkovit nadzor nad spoštovanjem določb zakona, da bodo za kršitve uporabljene ustrezni ukrepi in sankcije. V SDS s tem nimamo težav, menimo pa, da bo tako kot na drugih področjih, kjer nekaj preveč zaostrimo, imelo tudi to določene slabe posledice. Kot na primer sorazmerje: višji davki, več sive ekonomije, kar vam bo praksa slej ko prej pokazala.

V SDS nimamo odprtih računov na Cipru, nimamo botrov v Forumu 21 in nimamo problema vsako leto pojasnjevati svoje prihodke in odhodke. Sam sem imel priliko ob neki referendumski kampanji, ko sem v stranki opravljal določeno funkcijo, iti skozi postopek revidiranja. Zaradi nekaj evrov, ko je nek lokalni odbor stranke pozabil pod stroške dati nek papir, smo si najprej dopisovali, potem pa še sestankovali s predstavniki Računskega sodišča – zaradi nekaj evrov. No, vsaj prijazni so bili, medtem ko so nas mediji zaradi poročila s pridržkom kak teden veselo mrcvarili, češ, SDS spet nekaj "muti" – zaradi nekaj evrov. V SDS se ne strinjamo s spremembo kriterija za delitev sredstev iz državnega proračuna. Sicer prej ste povedali, da se največje stranke s tem strinjajo, jaz upam, da še vedno mislite, da smo SDS ena največjih strank, ne pa ena manjša stranka.

Tu dobimo občutek, da bomo močne in večje stranke zaradi svojega aktivnega dela v preteklosti dobile bumerang. Minister, čisto odkrito povejte, ali ste ta določila predloga zakona pisali po meri svoje stranke ali pa ste kot predsednik malo manjše in pa predvsem mlade stranke, ki očitno še ne razume v celoti delovanja političnih strank v naši zgodovini, njihovih interesnih organizacij in lokalnih odborov. Morda pa imate dovolj finančnih stimulansov. Ker se v SDS resnično sprašujemo, predvsem glede na posamezne evropske ureditve, zakaj ste se odločili za tako restriktivno urejanje političnih strank, kot da jih želite disciplinirati, na kar kažejo tudi globe. Sicer pa je to tudi praksa mandata te vlade. Dvigovanje glob in kazni pri tem pa zelo selektivno izbiranje višine globe zaradi velikih razponov. Upamo, da višina globe ni odvisna od političnega prepričanja tistega, ki jo izreka. Greco res priporoča dvig kazni, a so te le nesorazmerne z ostalimi kaznimi v slovenski zakonodaji, kjer se za težje prekrške določijo veliko manjše kazni.

Spoštovani minister, da počasi zaključim. V SDS se zavedamo, da bi nekateri želeli državo brez političnih strank, torej prehod iz demokracije v anarhijo. Po drugi strani pa lahko predlog zakona vodi v siromašenje strank, njihovo nedelovanje in posledično prevlado samo ene prave stranke, to je vračanje nazaj v neke druge čase, v nek drug sistem. Zanima nas tudi, glede na to, da s strani vlade prihaja, da se posveča gospodarskemu stanju in reformam v državi in s tega stališča je v tem trenutku to dokaj nepomembna tema oziroma neka skrita tema z vidika gospodarske krize. Zato vas sprašujemo, zakaj sprejemanje ravno tem času. Se je želelo kaj skriti? Do druge obravnave razmislite, ali ne želimo evropskega primerljivega financiranja strank, seveda z ustreznim in transparentnim nadzorom, ali pa boste spodbujali podtalno financiranje strank, predvsem tistih, ki imajo zadaj močne gospodarske lobije.

Spoštovani minister, politične stranke niso le vir korupcije in klientelizma, kot želite prikazati s tem predlogom zakona, ampak so tudi motor pri upravljanju države, in kot piše v zakonu, to je temelj demokratične ureditve vsake države. V SDS ne pristajamo na negativno diskriminacijo, saj je zakon na kožo pisan manjšim strankam, medtem ko ustavni pravniki in drugi pravniki opozarjajo, da je za stabilen politični sistem treba razmisliti vsaj o dvigu praga vstopa v državni zbor, če že ne uvesti večinski volilni sistem in morda združevati strank, pa urejene, močne stranke z dolgo tradicijo kaznujete za pretekle uspehe, manjšim, morda tudi sebi, pa skušate dvigovati ceno oziroma svoj položaj na račun.

V SDS na to ne pristajamo. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Naslednji ima besedo gospod Matjaž Han, ki bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovani minister, spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Res je, nepotrebnih tem je ta moment veliko, izrednih sej je še več, nujnih sej tudi, ampak ta sigurno ni med njimi. V obravnavi je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah, gospe in gospodje. Politične stranke so kot nosilke parlamentarne demokracije svoj pravni okvir dobile z Zakonom o političnih strankah leta 1994 in ta do danes ureja financiranje političnih strank. Sčasoma se se na tem področju pokazale številne pomanjkljivosti in nepravilnosti. Vsa glasnejša opozorila, ki so prihajala iz vrst strokovne javnosti in mednarodnih organizacij ter tudi praksa sama je pokazala, da področje financiranja političnih strank potrebuje temeljito prenovu. Tako je danes pred nami predlog sprememb. Naj poudarim, ta predlog ni prišel zaradi želje politike, temveč je rezultat številnih in vse glasnejših opozoril po potrebnih zakonski prenovi, ki ureja sistem financiranja političnih strank. Teh opozoril preprosto ne moremo več preslišati in jih tudi ignorirati.

S spremembami zakona se tako predvideva transparenten in pravičnejši način financiranja političnih strank, kar bo posledica tudi strožjih določil o prejemanju sredstev. Tudi v luči vse glasnejšega nezaupanja javnosti do politike je prav, da financiranje političnih strank uredimo tako, da ne bo več prostora za dvome o tem, kako in zakaj se porabijo javna sredstva. Na vladi oziroma na resornem ministrstvu so bila izhodišča za večjo preglednost in odgovornost financiranja političnih strank že pred časom pripravljena, vendar potrebne politične volje za konkretne spremembe žal ni bilo. To je ugotovila tudi misija OVSE, ko je ocenjevala predčasne volitve v državni zbor decembra leta 2011. Ob tem pa ne gre prezreti opozorila organizacije Greco, na katerega se danes vsi sklicujemo, s katerim je bila Slovenija glede financiranja političnih strank seznanjena konec leta 2007. Kdo je že bil takrat na oblasti? Po pregledu določb Zakona o političnih strankah in po srečanjih s predstavniki KPK, Ministrstva za notranje zadeve, Ministrstva za finance, predstavniki političnih strank ter širšo javnostjo je delovna skupina Greco opozorila na številne pomanjkljivosti ter podala priporočila. Naj naštejemo samo nekaj ključnih. Da se od političnih strank zahteva podrobnejše razkritje njihovih prihodkov in izdatkov, vključno z naravo in vrednostjo posameznih tako denarnih kot stvarnih prispevkov in posojil; da morajo politične stranke v letnem poročilu zagotoviti ločene podatke o finančnem poslovanju organizacij znotraj strankarske strukture; da so letna poročila političnih strank javno dostopna; da se zagotovi izčrpnjša revizija poslovanja

parlamentarnih političnih strank tako glede zasebnih kot javnih sredstev, to pa naj poteka v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi; da se razjasnijo pristojnosti in obseg področja dela vseh organov, katerim so zaupane nadzorne naloge v zvezi s financiranjem strank in kampanj; da se dvigne zgornja meja sankcij, da bodo v praksi učinkovite, sorazmerne in odvračilne, nepravilno pridobljena sredstva pa se strankam odvzamejo; da se prouči možnost za podelitev pristojnosti za sankcioniranje nepravilnega financiranja političnih strank neodvisnemu organu; da se več naredi pri krepitvi osveščanja javnosti o pomembnosti političnega financiranja in o škodi, povzročeni zaradi dvomljivih praks na tem področju. To je bilo nekaj ključnih pripomb in priporočil Greca.

In katere so tiste spremembe, spoštovani, ki jih predlagani zakon prenaša? Političnim strankam bo po novem prepovedano pridobivanje prispevkov in donacij od katerekoli pravne osebe, samostojnih podjetnikov posameznikov ter posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost. Predlog zakona opredeljuje, kdaj se delo, ki ga za stranko opravi fizična oseba, šteje kot prispevek stranki, spreminja se tudi višina prispevka za razkritje podatkov o osebi, ki je dala prispevek, ter se določajo pravila razkritja podatkov o posojilih danim strankam. Ker se prepoveduje financiranje strank s strani že prej navedenih pravnih oseb, se sredstva iz proračuna delijo po kriteriju, da se 75 % dodeli strankam sorazmerno s številom glasov volivcev, ostalih 25 % sredstev pa stranke prejmejo po enakih deležih. In to je tisti prispevek, za katerega je prej gospod minister rekel, da sta ga dali dve največji stranki.

Predlog jasneje opredeli, kaj mora letno poročilo strank vsebovati, te pa bodo morale še posebej prikazati finančno poslovanje svojih notranjih enot. Poleg tega pa bo letno poročilo tudi javno objavljeno. Strankam, ki so upravičene do financiranja iz javnih sredstev in bodo kršile določbe zakona, se bo lahko poleg odgovornosti za prekršek tudi za določen čas zmanjšala ali celo ukinila pravico do javnega financiranja. Za najhujše prekrške pa se po mnenju predlagatelja predpisujejo dovolj visoke zgornje meje glob, manj pa so opredeljeni tisti prekrški, ki bodo opredeljeni z zakonom. Iz primerjalnega pregleda financiranja političnih strank po drugih evropskih državah je razvidno, da je to področje podobno urejeno, vendar pa brez določenih specifik pač ne gre. Praviloma se povsod stranke financirajo iz javnih in tudi zasebnih sredstev. Postavljene so določene omejitve, predvsem pa se zahteva transparentno finančno poslovanje in reden nadzor nad temi sredstvi. Ne gre spregledati, da je pri nastajanju sprememb tvorno sodelovala večina političnih strank, Komisija za preprečevanje korupcije ter društvo Integriteta. Prav tako so spremembe spremljali posveti, na

katerih so se še posebej osvetlile najbolj pereče anomalije.

Zavoljo tega menimo, da je pripravljeni predlog zakonskih sprememb primeren za nadaljnjo obravnavo. Socialni demokrati pa si bomo v nadaljevanju postopka prizadevali, da bo zakon sledil načelom transparentnosti in pravičnosti. Lepa hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospa Kristina Valenčič bo predstavila stališče Poslanske skupine Državljske liste.

KRISTINA VALENČIČ (PS DL): Gospod minister s sodelavcem, kolegice in kolegi!

Financiranje političnih strank je ena od tem, ki se pogosto pojavljajo v slovenskem medijskem prostoru. Veliko se govori o vmešavanju politike v gospodarstvo in obratno. Opravljene so različne raziskave o ustreznosti urejenosti tega področja tako s strani domačih kot tujih institucij, ki se ukvarjajo z ukrepi za učinkovit spopad s korupcijo in ozaveščajo javnost o potrebi po visoki ravni integritete v družbi. Nedavna raziskava Transparency International je ponovno pokazala, da je problem korupcije v Sloveniji sistemski in da ima uničujoč vpliv na pravno in socialno državo. Slovenci kot najbolj skorumpiranega od 12 državnih sistemov vidijo ravno politične stranke in parlament. Tudi poslovneži, podjetniki priznavajo, da je podkupovanje v Sloveniji pogosta praksa. Med našimi državljani je prevladujoč občutek, da politiko obvladujejo skupine, ki delujejo za lastne interese. O stanju na tem področju zgovorno kaže izjava predsednika KPK, da je financiranje političnih strank po trenutni zakonodaji gojišče politične korupcije, kar je bilo danes tudi že povedano. Slovenija je v družbi držav, kot so Grčija, Španija in Italija, in smo slabši ne samo od večine drugih tranzicijskih držav, ampak celo od nekaterih držav v razvoju, s katerimi se ne želimo primerjati. Ti problemi so v tej gospodarski krizi še bolj splavali na površje, zato je skrajni čas, da tudi politika zbere dovolj volje, da postavimo nove zakonske okvire, predvsem pa spremenimo stare vzorce obnašanja.

Pred nami, poslanci, je danes vladni predlog sprememb in dopolnitev Zakona o političnih strankah, ki nam daje priložnost, da pokažemo našim državljanom, da resnično delujemo kot odgovorni predstavniki ljudstva. Na nek način je današnji paket dveh zakonov drugi poskus sprememb k zvišanju politične kulture. Pa bom s tega mesta še enkrat izrazila obžalovanje, da prvi tak poskus, to je paket zakonov za dvig politične kulture, ki ga je pripravila Državljska lista, ni dobil podpore. Prepričana sem, da bi s sprejetjem tega paketa dali našim državljanom pozitiven signal in jim vlili vsaj kanček vere in zaupanja v demokratični sistem in pravno državo.

Na kaj torej opozarja javnost, pa tudi stroka? Zakon naj stranke obveže k razkritju vseh prihodkov in izdatkov, Računsko sodišče

pa naj ima popoln vpogled v njihovo finančno stanje. Donacije naj bodo omejene, omogočene le prek bančnih nakazil, ki so sledljiva. Nadzor nad financiranjem strank in političnih kampanj posameznikov naj se centralizira. Prevzame naj ga Računsko sodišče, saj razdrobljenost in nejasnosti onemogočajo učinkovit sistem kontrole. Treba je okrepiti tudi sankcije proti kršiteljem, političnim strankam, pa tudi donatorjem, saj so slednji tudi krivi oziroma soodgovorni. Zagotoviti je treba tudi neodvisno institucijo za izrekanje sankcij in učinkovit mehanizem za izvedbo teh sankcij. Zaključimo lahko, da je ključni problem netransparentno poslovanje političnih strank, zlasti v smislu nesmotrne, neupravičene, nenamenske ali s konfliktom interesov obremenjene porabe javnih sredstev. Zato je nujno treba na novo zakonsko urediti financiranje političnih strank in tudi volilnih kampanj. Predlog novele Zakona o političnih strankah prinaša ustrezne rešitve, ki prinašajo več reda in preglednosti pri financiranju političnih strank in sledijo že šest let starim priporočilom Greca.

Najpomembnejša rešitev, ki jo novela prinaša, je popolna prepoved financiranja strank vseh pravnih oseb, samostojnih podjetnikov posameznikov in posameznikov, ki opravljajo dejavnost. Zaradi te omejitve se spreminja kriterij za delitev sredstev iz državnega proračuna, hkrati pa daje parlamentarnim strankam ustrezno zakonsko podlago za pridobivanje namenskih proračunskih sredstev iz naslova delovanja poslanskih skupin. Politične stranke so eden osnovnih temeljev demokracije, zato mora država zagotoviti ustrezno višino sredstev iz državnega proračuna za njihovo nemoteno delovanje in s tem uresničevanje ustavne pravice do političnega združevanja. Novela zakona je pripravljena v sodelovanju s Komisijo za preprečevanje korupcije in Računskim sodiščem. Že sedaj lahko slišimo nekatera opozorila, da bodo potrebne še dodatne spremembe. To bo najbrž pokazala tudi današnja razprava, zato imamo v nadaljevanju postopka tudi vse možnosti.

Upam, da bo ta novela danes dobila tudi vašo podporo. Podporo poslank in poslancev Državljske liste ima.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Gospa Jasmina Opec bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

JASMINA OPEC (PS SLS): Hvala lepa za besedo. Spoštovani minister, spoštovane kolegice in kolegi, vsi lepo pozdravljeni!

Politika je zaradi nekaterih dejanj posameznikov v celoti pristala na slabem glasu in izgublja zaupanje ljudi, kljub temu da nismo vsi enaki, da nismo vsi pokvarjeni, da nismo vsi lažnivci in kljub temu da se še večina od nas vsak dan trudi, da bi resnično iskali boljše rešitve za našo državo. Z željo sprejeti prave ukrepe, ki

bi dejansko spremenili to negativno javno mnenje, se v tem sklicu Državnega zbora ne ukvarjamo prvič. Pred kratkim smo imeli na mizi paket zakonov o funkcionarjih, ki naj bi z omejitvijo možnosti za kandidiranje povečali zaupanje ljudi v politiko in politike. Danes pa imamo pred seboj dva zakona, ki se nanašata predvsem na večjo transparentnost pri finančnem poslovanju političnih strank. Predlog novele zakona o političnih strankah naj bi nastal na podlagi priporočil skupine držav proti korupciji – Greco pri Svetu Evrope iz leta 2007, ki se nanašajo na transparentnost financiranja političnih strank. In do katerih ugotovitev je Greco pravzaprav prišel? Ugotovil je nekatere zakonske pomanjkljivosti, ki se nanašajo na nezadostno preglednost virov financiranja, pomanjkljivo ureditev dopustnosti posojil, odsotnost možnosti razkritja notranjih organizacijskih enot strank, dopustnost nepreglednega financiranja strank s strani povezanih pravnih oseb in ne nazadnje tudi slab dostop javnosti do letnih poročil strank. Greco je opozoril tudi na recipročno povezavo med donacijo stranki in določeno uslugo oziroma prednostjo, ki bi iz te izhajala, ter na veliko pomanjkanje pooblastil nadzornih organov, v največji meri Računskega sodišča, pri ugotavljanju morebitnih nepravilnosti pri poslovanju političnih strank.

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke ocenjujemo, da so nekatere izmed rešitev, predlagane v noveli Zakona o političnih strankah, precej revolucionarne, kar pa ni nujno da je slabo. Prva sprememba je nedvomno predlagana prepoved financiranja političnih strank s strani vseh pravnih oseb in samostojnih podjetnikov, kar predstavlja enega najbolj drastičnih posegov v način financiranja političnih strank. To pravzaprav ni nova ideja, saj smo identično rešitev v Slovenski ljudski stranki predlagali tudi v programu oziroma delovnem načrtu za predčasne državnozbornske volitve leta 2011. Že takrat smo bili mnenja, da trenutni način financiranja političnih strank odpira priložnost sistemu daš-dam, torej vračanju političnih ali kakšnih drugačnih uslug v zameno za finančne donacije s strani podjetij. Omenjeni spremembi o prepovedi financiranja s strani vseh pravnih oseb in samostojnih podjetnikov v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke ne nasprotujemo, saj se zavedamo, da je to pot k večji transparentnosti pri delovanju političnih strank. Se nam pa ob tem zastavlja vprašanje, na kakšen način se namerava zagotoviti enak nivo moderne demokracije, ki se razvija in ustvarja skozi sistem političnih strank. Upam, da vlada pri tem ne računa, da bo več sredstev priteklo na strankarske proračune iz občinskih in državnega proračuna, saj bi to v teh razmerah bilo izjemno neokusno in nepošteno do državljanov. Zato od pristojnega ministrstva oziroma vlade pričakujemo jasnejšo opredelitev posledic na državni proračun in druga finančna sredstva, kot so v trenutnih obrazložitvah.

Nikakor ne moremo pristati, da bi ob tej trenutni, malodane alarmantni situaciji na področju javnih financ vseh podražitev in dodatnih davkih podprli kakršne koli namere vlade o povečevanju javnih sredstev za delovanje političnih strank.

Druga večja sprememba se nanaša na prispevke fizičnih oseb političnim strankam, katerih višina se omejuje pri desetih povprečnih plačah v državi, pri čemer velja izpostaviti, da bodo javno objavljeni vsi prispevki, višji od ene povprečne bruto plače. Ukrep omejitve za fizične osebe zagotovo prispeva k večji transparentnosti, vendar na drugi strani ostaja neodgovorjeno vprašanje, ali bo to resnično tudi v praksi omogočilo omejitev tveganje korupcije, saj na podlagi sedanjega predloga obstaja možnost izigravanja tega določila. Zaradi prepovedi financiranja pravnih oseb in espejev bi na primer lahko v praksi prihajalo do primerov, kjer bi se sredstva iz naslova donacij, v narekovaju, lahko prečila oziroma razpršila v množico prispevkov fizičnih oseb, ki bi bili ravno pod predlagano zakonsko določeno višino, s čimer bi identiteta oseb ostala nerazkrita.

Tretji sklop predlaganih sprememb se nanaša na povečanje nadzora nad porabo dodeljenih javnih sredstev političnim strankam, pri čemer se povečujejo pristojnosti Računskemu sodišču. V Slovenski ljudski stranki smo že pred volitvami leta 2011 zagovarjali stališče, da je nadzor nad porabo sredstev neustrezen, kar je posledica neustreznih pristojnosti Računskega sodišča. Zato pozdravljamo tudi te predlagane rešitve, ki Računskemu sodišču dajejo pristojnosti za upravljanje revizije poslovanja strank, in sicer na način, da bodo v štirih letih skozi sito prišle vse politične stranke, ki so upravičene do javnih sredstev. Prav tako se povečujejo globe in sankcije, ki bodo lahko rezultirale tudi zmanjšanje ali ukinitvi pravice do financiranja iz javnih sredstev. Z vidika demokracije je izjemnega pomena, da imajo vse politične stranke razmeroma enake pogoje za svoje delovanje, ne glede na lastnosti, po katerih se razlikujejo med seboj. Treba se je namreč zavedati, da imajo vse stranke, predvsem parlamentarne, enako količino dela, vendar ga ne morejo opraviti enako kvalitetno, saj so razlike v kadrovskih in drugih resursih med strankami ogromne. Zato mora biti temu vsaj delno prilagojeno tudi financiranje. Prepričani smo, da je ureditev novega razmerja financiranja iz državnega proračuna po ključu 25 % fiksne višine sredstev, enake za vse politične stranke, ki so dobile 1 % glasov volivcev na zadnjih volitvah, in 75 % sredstev razdeljenih na podlagi volilnega rezultata, korak v pravo smer, v smer večje enakopravnosti političnih strank in večje možnosti, da se na podlagi pluralizma mnenj sliši sleherni glas državljanov.

Naj zaključim. V Slovenski ljudski stranki se zavedamo nizkih ratingov, ki jih v javnosti dosegajo politične stranke, kar je

posledica tako splošnega stanja v družbi, nesposobnosti dogovarjanja kot tudi posledica delovanja posameznikov, ki so pozabili, da mora biti politik v prvi vrsti moralni zgled drugim. Ocenjujemo, da je predlagana novela Zakona o političnih strankah eden izmed korakov, s katerim lahko ta rating obrnemo, zato bomo glasovali, da je predlagani zakon primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PRESEDNİK JANKO VEBER: Hvala tudi vam. Gospod Ivan Hršak bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovani minister s sodelavcem, spoštovane kolegice in kolegi!

Eden izmed postulatov moderne demokracije je vsekakor svobodno delovanje različnih političnih strank. Gre za subjekte, ki udeležujejo ustavno pravico do združevanja in ki med seboj konkurirajo na politični ravni, seveda z namenom zmage na volitvah in vodenja države. Vsak subjekt, ki želi delovati, za svoje delovanje potrebuje določena finančna sredstva, in to velja tudi za politične stranke, pa naj si bodo to parlamentarne ali izvenparlamentarne stranke. Stroški, ki jih imajo politične stranke, so različne narave. Sama narava političnih strank potrebuje prožnost za prilagajanje nepredvidenim ali nujnim političnim dogodkom in odzivanje nanje, zato je financiranje strank posebej urejeno. Vlada je pristopila k noveliranju tega dela zakonodaje v smeri transparentnosti, večje preglednosti, učinkovitejšega nadzora ter preprečevanja korupcije, nasprotja interesov, klientelizma in nepotizma. Sliši se lepo in prav, vendar – ali so rešitve vlade korektne, upravičene, ustavne? Tudi v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije smo si ta vprašanja ob prebiranju tega predloga večkrat zastavili. Seveda se zavzemamo za transparentnost, učinkovitost in uporabo teh sredstev v zakonite namene. To sploh ni dilema. Že podatki o prihodkih in donatorskih sredstvih posameznim političnim strankam za leto 2012 kažejo, da so bili donatorji do stranke DeSUS najmanj radodarni. In ravno v ta del sredstev, ki je računovodsko zaveden kot donacija, se lahko vključi marsikaj, kar pomeni, da predstavlja večjo nevarnost za nepreglednost in prikrivanje, tako da očitkov v tej smeri naša stranka ni bila deležna, saj jih tudi ne more biti. Podatki o donatorjih za leto 2012: Pozitivna Slovenija 77.435 evrov, Slovenska demokratska stranka 163.000 evrov, Socialni demokrati 96.000 evrov, Državljanska lista 23.000 evrov, Slovenska ljudska stranka 38.000 evrov, Nova Slovenija 70.000 evrov in DeSUS samo 8.000 evrov. Kljub temu pa se hkrati zavzemamo tudi za svobodno delovanje političnih strank. Tu se nam poraja vprašanje, ali je predlog Vlade v tej smeri le nekoliko preveč rigorozen. Namreč popolna prepoved donacij političnim strankam,

omejevanje pridobivanja posojil ter popolnoma drugačna razporeditev javnega denarja med večje in manjše stranke že kaže na to. Že razdelitev sredstev iz javnega denarja, z veljavnega sistema 10 % fiksnega dela ter 90 % variabilnega dela, ki se razdeli med strankami glede na volilni izid, na predlagani sistem 25 % fiksnega dela ter 75 % variabilnega dela, je potrebna resne diskusije. Volilni rezultat je namreč objektivni način za ugotovitev priznanja posamezne politične stranke. Po predlogu bi stranke, ki izpadejo iz parlamenta, ter manjše stranke za svoje delovanje prejele znatno več finančnih sredstev kot danes. Zastavlja se nam vprašanje, pa nikakor ne zlonamerno, ali je minister, ki je oblikovalec tega predloga in je hkrati tudi predsednik parlamentarne stranke, ki sedaj šteje 7 poslancev, pesimističen do izidov naslednjih volitev in pričakuje upad priljubljenosti svoje stranke. Tudi poslanci Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije, ki smo bili izvoljeni na listi stranke DeSUS, ki se nekako šteje med manjše parlamentarne stranke, se sprašujemo, ali je takšen predlog vreden podpore. Na sploh imamo velike pomisleke glede celotne, ocenjujemo, da znatne, omejitve financiranja političnih strank tudi z vidika ustavnosti oziroma neustavnosti, saj gre za poseg v pravico do izražanja in v pravico do združevanja. Ponovno poudarjamo, da poslanci Demokratične stranke upokojencev Slovenije s temi pomisleki nikakor ne negiramo potrebe po transparentnosti, učinkovitem nadzoru nad porabo sredstev ter zakoniti uporabi sredstev, sploh pa ne celostni ureditvi tveganja korupcije, nasprotja interesov in klientelizma. Se nam pa zastavlja vprašanje, ali so predlogi primerni in dejansko sledijo cilju, ki naj bi ga zasledovali. Verjamemo in pričakujemo, da bomo večino odgovorov na ta vprašanja dobili že v današnji razpravi in šele na podlagi tega bomo lahko v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije naredili določene zaključke o primernosti oziroma neprimernosti tega predloga. Zato enotnega in končnega stališča naše poslanske skupine v tem trenutku še ne morem predstaviti. Hvala.

PRESEDNİK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

S tem smo končali s predstavitevjo stališč poslanskih skupin in prehajamo na splošno razpravo poslank in poslancev. Prva ima besedo mag. Katarina Hočevar. Pripravi pa se gospa Maša Kociper.

Izvolite, gospa Hočevar.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Hvala za besedo, gospod predsednik. Lepo pozdravljam ministra s sodelavcem in vse kolege in kolegice!

Zakon predstavlja pomemben korak k večji transparentnosti poslovanja političnih strank. Najbolj odmeven predlog te novele je, da prepoveduje financiranje političnih strank s strani

pravnih oseb. Stranke se ukvarjamo z oblastjo in zato vsak evro, ki se nekako preliva oziroma potuje skozi račune naših strank, ima na življenja naših državljanov drugačen, bi rekla, večji vpliv, kot pa ga imajo milijoni, ki potujejo skozi podjetja. Zato je pomembno, da imamo transparenten sistem, ki jasno razkriva, od kod prihaja gorivo, ki poganja strankarsko mašinerijo. Dejstvo je, da predlagani ukrepi zapirajo pomemben vir financiranja političnih strank, a hkrati odpirajo pot do ponovne vzpostavitve zaupanja državljanov v neodvisnost našega dela. Zagotovo gre za eno grenko tableto, ki jo bodo morale pogoltniti nekatere stranke, vendar gre hkrati tudi za močno zdravilo, ki bo občutno pospešilo okrevanje z nezaupanjem okužene slovenske politike. Spremembo zakonodaje na tem področju, kot smo danes že slišali, so nam priporočile tudi skupina držav Greco. Slišali smo, da je bilo na to temo poročilo izdano že leta 2007, pa očitno nihče izmed ministrov do sedaj ni zagrizel v to kislno jabolko. Tudi nevladne organizacije nam očitajo netransparentnost na področju financiranja političnih strank in ključno je, da se preprečijo interesna prepletanja med politikom in pa gospodarstvom. Čeprav jaz zelo nerada brskam po preteklosti, sem malo pogledala po internetu in želela dobiti članke izpred preteklih let z namenom, da vidim, če so določeni gospodarstveniki, ki so bili nastavljeni s strani politike, potem s financiranjem pomagali svojim strankam, ki so jih predlagale. Ampak sem med drugim recimo naletela na skoraj takšen hudomušen detajl, recimo Mladina je v letu 2004 pisala: "Pivovarna Laško, ki jo vodi Tone Turnšek, član Foruma 21, kandidat LDS na lokalnih volitvah, sodi med najbolj radodarne sponzorje Janševe SDS. Laščani so donacije sicer namenili tudi SLS in LDS, vendar precej manj kot opozicijski stranki." Ne želim obtoževati ali reči nič drugega kot to, da so bile očitno te naložbe v stebre parlamentarne demokracije, kar stranke prav gotovo so, nepregledne, in to ta predlagani zakon odpravlja.

Pozdravljam tudi druge spremembe, od tega, da se jasneje in pa podrobneje opredeljujejo pravila o sestavi oddaje letnega poročila strank, da na nek način dajemo pristojnost Računskemu sodišču za revizijo poslovanja strank in verjamem, da bo v praksi tudi učinkovit ukrep začasnega prenehanja financiranja strank iz proračuna, če bi se ugotovilo, da stranke kršimo ta zakon. Pozdravljam tudi rešitev, da se del sredstev, namenjenih delovanju poslanskih skupin, transparentno lahko prelije na stranko, ker nima smisla, da si zatiskamo oči, da imamo sedaj v praksi sistem, ko je marsikdo financiran oziroma zaposlen na račun poslanske skupine, pa ga v državnemu zboru redko vidimo.

Sama menim, da se je minister Virant pravilno lotil problematike financiranja političnih strank in me veseli, da se je ob uspešne zapiranju poglavja o izbrisanih lotil tudi tega

trdega oreha, ki je danes na naših klopeh. Jaz bom ta zakon seveda podprla. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam. Besedo ima gospa Maša Kociper, pripravi pa se mag. Branko Grims. Izvolite, gospa Kociper.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovani minister!

Stališče Poslanske skupine Pozitivna Slovenija v zvezi s tem zakonom je že bilo predstavljeno s strani našega vodja poslanske skupine. V Pozitivni Sloveniji vsekakor podpiramo vse spremembe, ki vodijo k večji preglednosti, se pravi transparentnosti in jasnosti delovanja vseh državnih organov in državnih sistemov, zlasti spremembe, ki delajo ureditev bolj življenjsko na način, kot je omenila že kolegica Katarina, da se neke prakse, ki so običajne že nekaj let in za katere vsi vemo, da obstajajo in same po sebi niso sporne, kot takšne tudi zapišejo, in s tem vsak dvom o tem, ali je nekaj pravilno ali ne, odpade. Seveda smo veseli in tudi sama sem vesela, da se nekatera priporočila Greca na ta način in s tem zakonom upoštevajo, se pa seveda tudi jaz sprašujem, zakaj je moralo od teh priporočil do sedaj miniti šest let. V teh šestih letih bi lahko marsikaj bilo že narejeno in spremenjeno in bi sedaj učinke lahko že opazovali in ocenjevali.

Ampak ker gre za prvo branje tega zakona, vendar še nekaj mojih pomislekov v zvezi s to in takšnimi spremembami. Kot je že minister povedal in kot vsi vemo, po svetu večina normalnih, razvitih, modernih držav deluje po principu parlamentarnega sistema, ker v parlamentarnem sistemu delujejo politične stranke. Politične stranke imajo jasno vlogo, ki jo vsi, ki te stvari poznamo, dobro poznamo, pa tudi ljudje bi naj jo razumeli. Žal pa se dogaja to, da je ljudje ne razumejo. In za to je kriva tudi situacija v naši državi. Pretekla dejanja in prakse, ki so potekale leta in leta, so pripeljale do situacije, v kateri smo sedaj, ko imajo politične stranke in politiki, poslanci in ostali neverjetno slab ugled – na zadnjem mestu, so povedali nekateri predgovorniki. In sprašujem se, ali je sprejemanje nekih ukrepov, ki nekaj prepovedujejo, črtajo in tako naprej, prava pot. Tudi Greco v svojih priporočilih nikjer ne govori o tem, recimo, da je treba prepovedati donacije podjetij, ampak o tem, da je treba sistem donacij podjetij narediti bolj transparenten. In nasploh je večja transparentnost to, kar je trend v sodobni demokraciji. Nikakor ni mogoče prepovedati vseh možnih bodočih dejanj, ki se jih lahko nekdo posluži v želji, da bi nekaj naredil narobe, nekaj kriminaliziral in tako naprej. Kot je znano v kazenskem pravu, je povsod drugod enako. Vedno bo tisti, ki bo želel narediti nekaj narobe, en korak naprej. Zato so neki vnaprejšnji pomisleki, kaj vse je treba prepovedati, po mojem mnenju neprava rešitev, ki samo zavezuje roke in vodi do nekih rešitev, po katerih

smo potem Slovenci unikum na svetu, kot so bile tudi nekatere rešitve, predlagane v paketu dr. Muscolo.

Se pravi, moja prva teza je: več transparentnosti, ne pa več prepovedovanja in restrikcij, ki niso primerljive z ureditvami v svetu. Za kaj gre? Kakor koli je slab ugled političnih strank in politikov, tega ne bomo rešili s predpisi in zakonodajo, zato se s trditvami predgovornikov o tem, da bo zopet ta zakon prispeval k večjemu ugledu politikov, nikakor ne strinjam. K večjemu ugledu politikov bo prispevalo delovanje posameznih politikov, osebe za osebo, ki bo skupaj tvorila boljše delovanje politike kot takšne. Tako kot je tudi slab ugled politike povzročil delovanje posameznikov na različnih straneh, ki so pripeljale stvari do točke, kjer so. Tudi ne pristajam na teze, da so vsi politiki skorumpirani, da ljudje mislijo, da so podkupljivi, da so bili podkupljivi in tako naprej. Sama sem v vrhu ene od političnih strank, poslanka Državnega zbora, in v letu in pol mi ni nihče ponudil nikakršne podkupnine, me ni na nikakršen način poskušal nagovoriti h kakšnemu čudnemu delovanju, niti ni pristopil do mene na kakršen koli način, ki bi bil kakorkoli sporen. Se pravi, očitno vse le ni tako slabo, kot se govori, ali pa sem jaz oseba, ki že navzven daje vtis, da tega ne bo sprejela. Tudi to možnost dopuščam. Od osebne etike in morale posameznika, politika in tistega, ki deluje v državni politiki, je največ odvisno, taki posamezniki se združujejo v politične grupacije, politične grupacije morajo take posameznike spoštovati in jim dati podporo. Tiste - in takšni vedno bodo na vseh področjih - ki pa od takšnega delovanja odstopajo, pa izločiti oziroma ne tolerirati. Kar se nam dogaja v Sloveniji, in to sem opazila šele sedaj, ko sem tudi sama aktivno v politiki, je, da v politiki - in politika, ne pozabimo, pomeni možnost ali željo sodelovanja pri upravljanju države, to je vendar zelo zelo pomembno poslanstvo - ne želi več praktično nihče sodelovati. Nobena resna odgovorna oseba, ki po nekem naključju nima te možnosti, se praktično ne odloči več sama priti in reči, želim se vključiti v stranko, da bi aktivno sodeloval, bil politik in tako naprej, zato ker smo vsi politiko spravili na tako nizek nivo. In na koncu bomo pripeljali ali pa smo skoraj že do tega, da države, najpomembnejše grupacije, v kateri smo vsi skupaj združeni, ne bo želel več nihče upravljati. In bodo res k upravljanju in sodelovanju v političnem življenju pristopili samo še tisti, ki ne bodo imeli nobene boljše alternative. Zato pozivam vse skupaj, da pri sprejemanju te zakonodaje in vsake podobne zakonodaje vsi skupaj delamo na tem, da se ugled politike, političnih strank, vsega skupaj dvigne, da se zagotovi potrebna transparentnost, da pa tudi vsak od nas pri svojem vsakodnevnem delovanju v praksi deluje v tej smeri. Potem neki restriktivni zakoni in omejevanja in prepovedi niti ne bodo potrebni. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo dajem mag. Branku Grimsu, pripravi pa se gospod Mihael Prevc.

Izvolite, gospod Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Vsem prav lep pozdrav.

Jaz sem prepričan, da se je gospod minister počutil prav božansko, ko je predlagal ta zakon, ker star pregovor pravi, da bog je najprej sebi brado ustvaril. In dajmo pogledati, kdo bo od tega zakona imel največji profit. Tista stranka, ki bo majhna, ki bo cepnila iz parlamenta, tisti bo po tem zakonu pripadalo neprimerljivo več sredstev kot po dosedanji zakonodaji. Govorimo seveda o zelo verjetnem modelu neke stranke, katere predsednik je že toliko salt obrnil, da bo na naslednjih volitvah frčal iz parlamenta. Pa naj me kdo prepriča, da to ni narejeno na en točen pričakovan model. Zadeva je pač tako očitna, da najbrž ni treba preračunavati. Da pa je seveda potem še malo tiste logike, naj še sosedu krava crkne, tako kot je značilno za Slovenijo, je "nafilal" potem notri cel kup takih zelo neživiljenjskih določb. Jaz osebno mislim, da bi morali upoštevati načela Greca, ki je zahteval več transparentnosti, ne pa policijsko omejevanje in zafrkancijo. Tako kot je zdaj zakon zapisan, je namreč tako raztegljiv, da lahko v določenih primerih pride do prav absurdnih situacij. Če boš ti nekaj, ne vem, vedno smo imeli navado nekaj skuhati, prinesiti, si kje delil kaj - po tem zakonu boš za to kaznovan, če ga dosledno bereš. Pa sam svoje, da se razumemo. Kar je zelo zanimiva logika, pa naj me kdo prepriča, da je to evropsko primerljivo. Malo težko.

Še bolj zanimivo, vsi kontrolni mehanizmi so tako napisani, da me zelo zanima, kdo bo sploh eno čisto najbolj legalno, normalno storitev pripravljen še opravljati za katerokoli politično stranko. Kaj to pomeni? Ne vem, ali da bodo stranke morale vsaka svojo tiskarno narediti in kaj podobnega ali svoje podjetje. To na nek način vodi v getoizacijo, pa tudi prepričan sem, da ne vodi v nobeno večjo transparentnost, tako kot ste že nekateri govorili. Če hoče nekdo nekaj skriti, bo nekaj skrtil. Če je tam en podjetnik, ki bo hotel financirati stranko, bo vsakemu od zaposlenih dal nekaj denarja, da bo on to položil in se zadeva popolnoma prikrije. Potem je sedanji način bolj transparenten, da se razumemo, kot bi bil tak, ki je zdaj predlagan. Če pač ljudi z nečim posiljuješ, potem ljudje odreagirajo. To ste nekateri že sami napovedali, tako da v tem delu najbrž ni treba zgubljeni besed.

Zakon tak, kot je, je neživiljenjski in na nek način zelo tak policijski ali socialističen, se je temu včasih reklo. Kakorkoli se boš obrnil, zmeraj si v prekršku, s tem da, zanimivo, tudi napake po tem zakonu, čisto nehotene, so tako grozljivo sankcionirane, da bo zelo zanimivo opazovati, kdo bo sploh še pripravljen katerikoli politični stranki opravljati kakšno funkcijo. Razen

seveda v tisti, ki bo cepnila iz parlamenta. Ona teh problemov ne bo imela, pa tudi njeni funkcionarji jih ne bodo imeli, zato sem rekel, da se je predlagatelj zagotovo zelo božansko počutil, ko je ta zakon predlagal, ker je očitno napisan na en točno določen pričakovani primer. Takšna zakonodaja ni demokratična, tudi ni smiselna. Sistem je treba narediti življenjski, tako da deluje, in biti mora transparenten, zato da zmanjšuje možnosti neformalnih vplivov, da zmanjšuje možnosti manipulacij, da izenačuje štartne osnove vseh. Pa so v Sloveniji štartne osnove vseh izenačene – zlasti ko gre za politične stranke? Ja, seveda. To približno tako zgleda, lahko navedem kakšne konkretne primere, recimo, zgolj slučajno enega od politikov razglasijo tik pred volitvami za ne vem kaj, samo za človeka ne, po možnosti mu še fino posvinjajo družino, enega drugega razglasijo za najboljšega na tem svetu, mu izdajo kakšno knjigo, kar v časopisnem podjetju, tudi takšni primeri so že bili pred kakšnimi volitvami, in potem me bo nekdo prepričeval, da imajo v takšnih primerih enake vatile za vse. Ja, če pač priletiš z Marsa na glavo, potem lahko to verjameš. Pa saj nekateri verjamejo tudi, da je zemlja ravna ploščica in da sonce šiba okoli nje. Ampak problem je v tem, da pri nas v štartu stvari niso izenačene. Niti slučajno. In s tem zakonom tudi niti slučajno ne bi bile. Ta zakon samo spreminja stvari v korist manjših, predvsem pa izvenparlamentarnih strank. Tistih, ki najbrž tudi težko dobijo kakšnega donatorja, ker so neopazne, nepomembne, ker tak je pač svet, od luzerjev se vsi obrnejo stran. In zaradi se tudi sprašujem, kakšen je namen. Ali je res namen tega več transparentnosti? Osebnostno mislim, da ne, ker na ta način je ne bo – bo več kaznovanja, bo več policijske države, bo več zafkancij. Več ugleda v politiki, o čemer ste nekateri sanjali, pa z nobenim kaznovanjem ne bo. Tam bo treba čisto drugače ravnati, pa tudi drugače postaviti temeljne principe, o čemer sem že zadnjič govoril. Zdaj je pač celoten sistem, tudi sam osebnostno ta predlog razumem kot del tega, pa zadnjič tisti Mister Muscolo, to pa je Mister Muscolo 2, kar je danes pred nami, postavljen tako, da se ves čas prikazujejo politične stranke kot nekaj negativnega, kot nekaj tistega, kjer se samo nekaj čudnega dogaja, šmugla, uveljavljajo privatni interesi in ne vem kaj. Problem je v tem, da samo politične stranke omogočajo, da demokracija sploh deluje. Kot je rekel Churchill, da je to najslabši sistem, ampak nihče še ni pogruntal nobenega boljšega. To je problem. In če hočeš, da sistem deluje, moraš najprej dovoliti tistemu, ki je v temelju, da normalno deluje in stvari naredi transparentne in, še enkrat poudarjam – in – to je bistveno, in takšne, da so v štartu čim bolj izenačene za vse. Ampak potem ne more imeti ena politična opcija praktično v rokah vseh osrednjih medijev, druga pa lahko sem in tja kaj objavi na Twitterju in internetu. To pač ni demokratična država, in v takšni luči je potem

vsako nadaljnje sprejemanje ukrepov precej zanimiva stvar. Zato se tudi ne gre čuditi, če marsikdo, ki je dal kakšno donacijo z najboljšim namenom, v takem sistemu ni želel biti javno izpostavljen. Nerodna reč. Ampak ali mislite, da bodo tovrstne prepovedi res onemogočile, da bi ali pa izenačile, če želite, izhodišča? Kje pa! Samo še bolj jih bodo zaostriili, in to jaz mislim, da tudi tisti, ki ste predlagali ta zakon, zelo dobro veste. To je samo spreminjanje sistema v korist tistega, kar je pravzaprav največja stranpot proporcionalnega volilnega sistema, da je cel sistem talec tistih najmanjših, tako kot je vlada zmeraj, ta vsakokratna koalicijska, talec nekih manjših strank, ki lahko izsiljujejo, uveljavljajo svoje, pomembne reforme pa zaradi tega "krepajo" in potem nazaduje celotna država. To je tista stvar, o kateri bi se morali dejansko pogovarjati. In to zato, ker se pač hoče odstraniti vse v resnici, kajti to je v resnici cilj, vse, kar je nekih nadzornih mehanizmov, in med njimi stranke na prvem mestu, kajti samo stranka omogoča, to učijo vsi učbeniki, organizirano politično moč in pač omogoča funkcioniranje demokratičnega sistema. Potem se napoveduje, da se bo to, ne vem, preneslo na ulice, na neke zборе krajanov. Mene to strašno spominja na delovanje samoupravnega socializma, za katerega vsi vemo, da ni deloval. To se premlevala sedaj, čisto uradno, kot neke potencialne dobre opcije za Slovenijo. Saj to vsi veste. Po drugi strani pa se hoče neverjetno kvalitetne lastnosti in brezprizivnost pripisati nekaterim drugim vejam oblasti ali pa celo kakšni posamezni komisiji, kot je tako imenovana protikorupcijska komisija, za katero sem že zadnjič opozoril, politično nastavljen politik, ko govori o drugih politikih, da so koruptivni ali pa, da niso koruptivni, je že sam v tistem trenutku v konfliktu interesov. Pa naj me kdo prepriča, da postavitev te komisije ni največja sistemska korupcija v Sloveniji. Toliko, mimogrede, o njeni verodostojnosti pa o smiselnosti take ureditve. In take ureditve ne boste našli nikjer drugje v Evropski uniji. To je slovenska posebnost. Da bi se to prikrilo, se pa reče: "Ja, o tem se ne sme govoriti." In na ta način se na vse načine poskuša omejevati, da bi pravzaprav do razprave o ključnih stvareh, ki so res dejansko pomembne za razvoj, sploh prišlo.. Na nek način je treba vedeti, je vsak zakon, ki je pretirano kaznovalen, tudi zakon, ki je protidemokratičen. To, kar je danes predlagano, je protidemokratično, ker vsebuje en kup nedorečenih raztegljivih določb, na videz krasno, ampak zraven pa tako, da stvar ne bo mogla dobro funkcionirati ali pa se bo lahko ene zafkavalo do nezavesti, pri drugih se bo pa čez prste pogledalo, tako kot se to običajno naredi. In zato je treba narediti drugačen zakon, ki bo, kot rečeno, ne tako kaznovalen, ampak bo pa poskrbel za večjo transparentnost in ne bo siilil potem v iskanje nekih stranpoti, ki ste jih že sami napovedali za tem govorniškimi pulptom. To ne vodi nikamor, še najmanj pa v več

demokraciji in več transparentnosti. Zaradi tega bi predlagatelju predlagal, da te zakone pospravi tja, kamor Mr. Musculo pač sodi, in da gre ponovno prebrat priporočila Greca, ker ne gre v tej smeri, kot gre ta zakonodaja. Gre v smeri omogočanja funkcioniranja ob več transparentnosti.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo dajem gospodu Mihaelu Prevcu, pripravi naj se mag. Majda Potrata. Gospod Prevc, izvolite.

MIHAEL PREVC (PS SLS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Lep dober dan vsem skupaj!

Poglejte, več ali manj nam je jasno, da politične stranke v javnosti dosegamo razmeroma nizek rating. Kje so razlogi? Po mojem mnenju je prvi razlog v nekem splošnem stanju v naši družbi. Zelo pomemben razlog se mi zdi tudi nesposobnost dogovarjanja političnih strank predvsem pri ključnih zadevah, ki težijo našo državo. Prepričan sem, da tudi delovanje peščice posameznikov s prestopom meje zakonitega in poštenega poskrbi za nizek ugled političnih strank na splošno in ne nazadnje tudi slovenske politike v celoti. Zato ocenjujem, da s to novelo zakona vendarle dajemo javnosti sporočilo, da si želimo več transparentnosti in več nadzora tudi nad sabo in tega ne zahtevamo zgolj in samo od ostalih.

Predlog prinaša kar nekaj revolucionarnih sprememb, bi lahko rekel, ki se mi na prvi pogled ne zdijo slabe. Predvsem prva sprememba se mi zdi zelo pomembna, in sicer gre za prepoved financiranja političnih strank s strani podjetij. Prepričan sem, da trenutni način financiranja političnih strank na široko odpira možnost koruptivnega delovanja, kar smo danes že ugotavljali, saj dopušča, kar smo tudi v stališču stranke povedali, sistem daš-dam. Tu so še posebej izpostavljena podjetja v državni lasti. Zato mislim, da je predlagana sprememba edina pot k večji transparentnosti pri delovanju političnih strank. Mi je pa povsem jasno, da bo zaradi tega bolj obremenjen državni proračun, in v nadaljnjih postopkih bi si želel, da vlada bolj jasno in predvsem v številkah opredeli posledice te novele zakona za proračun. Prav tako se mi zdi zanimiva tudi druga sprememba, ki se nanaša na prispevke fizičnih oseb političnim strankam. Višina sredstev se omejuje in javna objava vseh prispevkov, ki so višji od ene povprečne bruto plače, je prav tako po mojem mnenju korak k večji transparentnosti in zmanjšanju koruptivnega tveganja.

Večja pristojnost Računskega sodišča pri reviziji poslovanja političnih strank, ki se financirajo iz javnih sredstev, je vsekakor tudi dobrodošla v tej noveli zakona. Verjamem pa, da bodo imele predvsem kadrovske močnejše stranke kar nekaj pomislov glede tega novega razmerja financiranja iz državnega proračuna, vemo, po ključu 25 % fiksne višine sredstev

enako za vse politične stranke, ki so dobile 1 % glasov na zadnjih volitvah, 75 % sredstev pa bo razdeljenih na podlagi volilnega rezultata. Zavedati se moramo, predvsem manjše stranke se tega še kako dobro zavedajo, da imajo predvsem parlamentarne stranke vse enako količino dela, ki pa ga kadrovske močnejše stranke lahko opravijo bistveno bolj kvalitetno.

Verjamem, da se da zakon skozi proceduro še izboljšati. V Slovenski ljudski stranki bomo aktivno sodelovali pri tem postopku. V tem trenutku pa lahko rečem, da bom glasoval za sklep, da je ta zakon primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam. Besedo dajem mag. Majdi Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod minister s sodelavcem, poslanke in poslanci!

Svojo razpravo bom oprla na troje dokumentov, in sicer na Grecovo poročilo iz leta 2007, na primerjalni pregled, ki ga je pripravil raziskovalni center, Financiranje političnih strank in volilnih kampanj, in seveda na zakon, ki je pred nami. Povedano je že bilo, da so politične stranke osnovni element pluralistične demokracije in da si pluralne demokracije brez političnih strank ne moremo predstavljati, niti zagotavljati, pa čeprav je ugled političnih strank po moje na najnižji možni stopnji. Kajti tudi tisti, ki žele v politični prostor vstopati na novo, bodo morali priznavati sprejeta pravila, po katerih edino lahko demokracija funkcionira in izpolni nekatere osnovne pogoje. Sedaj se kaže kot odprta možnost kritiziranja, ampak potem v naslednjem koraku bodo ti, ki bodo na novo vstopili, morali ravno tako ravnati skladno s pravili.

V primerjalnem pregledu je mogoče zaslediti nekaj ugotovitev glede omejevanja financiranja političnih strank. Seveda naši sosede Avstriji nimajo nobenih omejitev pri financiranju tudi s strani gospodarskih subjektov. Donacije so lahko tako za stranke kot za kandidate. V Franciji je zadeva že malo drugačna. Od leta 1995 so donacije gospodarskih družb prepovedane. V Italiji, ki jo poznamo kot politično ne ravno najbolj stabilno državo, s številnimi volitvami, so donacije fizičnih in pravnih oseb političnim strankam brez zakonskih omejitev. Edino stroški volilne kampanje so večinoma zakonsko omejeni. No, v Nemčiji je situacija še drugačna zaradi tega, ker je treba upoštevati deželno zakonodajo in je slika zelo različna. Ampak med tistimi državami, ki imajo tudi prepovedano doniranje gospodarskih družb, je, denimo, Belgija. Omejeno doniranje je pa še v Gruziji, Grčiji, Latviji, Litvi, na Potrugalskem, Romuniji, Sloveniji, Španiji, Makedoniji. Zanimivo, če gledamo, katere države to so, so tiste, za katere pravimo, da jih je tranzicija spremljala v izdatnejši meri, niso pa to demokracije

zahodnega tipa. Vsaj nekatere ne. Portugalsko štejem posebej zaradi zgodovinskega razvoja in zaradi razmeroma avtoritarnih političnih razmer, ki so jih dolgo časa preživljali. Torej je glede tega stanje zelo različno.

V zakonu vidim kot novost in kot prednost zlasti 7. člen, pri katerem opozarjam na to, da so prvič v okviru političnih strank ženske skupine političnih strank enako obravnavane kot mladinske skupine, da imajo tudi možnost pridobivati sredstva na razpisih za posamezne projekte, če so te skupine ustrezno registrirane. To se mi zdi prednost. Če namreč govorimo o tem, kako zagotavljati enake možnosti uveljavljanja ženske participacije v politiki, potem je to v veliki meri povezano tudi s finančnimi sredstvi. Ne bom govorila o tem, da imajo nekatere države namesto sankcij raje finančne spodbude za tiste politične stranke, ki omogočijo večji odstotek izvoljivosti žensk. Ne samo kandidiranja, tako kot je pri nas v zakonodaji, ampak izvoljivosti žensk. Vse vodi v paritetno demokracijo, katere zagovornice smo poslanke, pa tudi članice Socialnih demokratov. Toliko o tej novosti, ki jo zelo podpiram.

Sedaj bi pa rada reagirala še na nekatere razprave. Veliko je bilo govora, da moramo biti transparentnejši. O transparentnosti je bilo izrečenih veliko besed, ki pa, oprostite, izzvenijo v prazno, če k transparentnosti ne dodamo kriterijev, po katerih transparentnost lahko razpoznavamo. To pa je vendarle tisto, kako so odprte knjige in računi, kakšna je dostopnost računovodskih podatkov, kakšna je dolžnost objavljanja podatkov, kakšna je dolžnost poročanja. In del vse transparentnosti je iz Grecovega poročila zvezan tudi z nadzorom in sankcijami. Preberite poročilo iz leta 2007 pa boste videli, kako obsežna poglavja so to.

In zdaj so se nekateri sklicevali, da bi moral zakon bolj slediti priporočilom Greca, ne pa tako policijsko nadzorovati in ne vem kaj še vse. No, pa vam bom prebrala samo četvero priporočil iz sklepnega poglavja, iz zaključkov berem: "Da je treba proučiti možnosti za povečanje transparentnosti znatnih donacij političnim strankam s strani podjetij ter dejanj in odločitev", to je storjeno. Odločitev namreč, kako bi lahko te donacije koristile donatorjem. Potem naprej, "da se dvigne zgornja meja sankcij po Zakonu o volilni in referendumski kampanji in Zakonu o političnih strankah, da stranka ne obdrži sredstev, ki jih je pridobila v nasprotju s citiranimi zakonoma, da se recimo prouči možnost za podelitev pristojnosti za sankcioniranje nepravilnega financiranja političnih strank neodvisnemu organu in da se nadzor, torej mandat za nadzor, preiskovanje in uresničevanje pravil na področju političnega financiranja dodeli enemu neodvisnemu organu." Torej tisti, ki govorijo o transparentnosti brez nadzora in brez tudi sankcij govorijo v prazno. To pa me niti ne preseneča, če se spomnim na brezpalčnike, če se spomnim še na marsikaj in če se spomnim ne nazadnje na to,

da je na povabilo Greca na pogovor o političnih strankah naša politična stranka šla, tako kot smo poslanke ali predstavniki poslanske skupine Socialnih demokratov šli tudi na pogovor z Grecom oziroma s to ocenjevalno skupino Greca leta 2012, pa sem o tistem poročilu če govorila zadnjič, ko smo govorili o etičnem kodeksu.

Bi bilo dobro nekatere stvari pregledati in bi se potem lažje gibali znotraj predlaganih rešitev in imeli o predlaganih zakonskih rešitvah nekoliko bolj stvarno stališče. Samo napadati teh predlogov, pa pri tem zatrdjevati, kako ti je do transparentnosti, pa ni mogoče sprejeti in razumeti s pretirano resnostjo. Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

K besedi je sicer prijavljen minister, ampak glede na to, da ga ta hip ni v dvorani, dajem besedo naprej gospe Sonji Ramšak, potem pa, ko se nam bo pridružil minister, bo dobil besedo.

Izvolite, gospa Ramšak.

SONJA RAMŠAK (PS SDS): Hvala lepa, predsednik za besedo, spoštovani predstavnik Vlade, minister, ki ga ni v dvorani, spoštovane kolegice in kolegi!

Tudi sama moram reči, da mi je dala gospa Potrata eno zelo dobro iztočnico, ko je navajala poročilo Greca iz leta 2007 in pri tem prebrala tudi nekaj zaključkov. Ampak to, kar je prebrala, lahko vidimo, da se Greco zavzema za to, da se resnično zagotovi večja transparentnost, se pravi preglednost poslovanja političnih strank in da se uvede tudi ustrezen nadzor nad porabo sredstev. Nikjer pa Greco v teh svojih priporočilih ne govori o tem, da je treba financiranje političnih strank omejiti na način, kot smo priča s predlogom tega zakona. Tudi sama podpiram predlog, da gospodarske družbe, javni zavodi, samostojni podjetniki, ki na kakršen koli način poslujejo z javnimi sredstvi, se pravi s sredstvi iz državnega proračuna ali lokalnih skupnosti ali javnih zavodov oziroma gospodarskih firm, v večinski lasti države, da te družbe oziroma organizacije ne smejo financirati političnih strank ali pa mora biti to tudi na bolj transparenten način. Nikakor pa ne podpiram tega, da noben samostojni podjetnik posameznik ali pa družba ne bi smela financirati politične stranke. Ko govorimo o ciljnih tega zakona, ko govorimo o transparentnosti, se ne morem znebiti občutka, da s tem zakonom ne zagotavljamo res transparentnega poslovanja političnih strank, kajti jaz mislim, da bodo nekatere stranke morda iskale kakšne luknje v tem zakonu. Ta zakon ni usklajen z nekaterimi drugimi zakoni. Tukaj se bom navezala na tisto, kar je v uvodu minister dejal, da je zakon usklajeval tako z Računskim sodiščem kot tudi s Komisijo za preprečevanje korupcije. Vsi poslanke in poslanci smo dobili na mizo tudi pripombe, ki jih je podalo Računsko sodišče na predlagane spremembe Zakona o političnih strankah z dne 5. 8. Seveda so sodelovali v

postopku oblikovanja teh sprememb, ampak ta sprememba, ki je prišla v Državni zbor, ni bila usklajena z Računskim sodiščem. Računsko sodišče v tem svojem dopisu opozarja na kar nekaj nepravilnosti, nezakonitosti in tudi na določbo, ki je protiustavna, v povezavi s 150. členom Ustave. In za tiste, ki nas spremljajo pred ekrani, lahko povem, da ta 158. člen govori o Računskem sodišču in da je Računsko sodišče pri svojem delu neodvisno in vezano na ustavo in zakon. Zakaj to govorim? Zato ker s tem zakonom, s predlogom sprememb in dopolnitev Zakona o političnih strankah nalagamo dodatne obveznosti Računskemu sodišču, ki nimajo podlage niti v ustavi, niti v zakonu. Ko govorimo tudi o predlogih, ali je ministrstvo upoštevalo pripombe Računskega sodišča, seveda vezano na to, pod kakšnimi pogoji bodo lahko izvajali ustrezne revizije poslovanja političnih strank, mislim v tistem delu, ko govori ta zakon, da bo moralo Računsko sodišče v prvem letu pregledati eno tretjino poslovanja političnih strank, v štirih letih pa vse politične stranke. Tukaj je zelo korektno Računsko sodišče opozorilo Ministrstvo za notranje zadeve, pristojno za javno upravo oziroma lokalno samoupravo, da na način, kot je predlagan, ne bodo mogli tega zagotavljati. Govorim o tistem delu, ko imamo v predlogu tega zakona, da bosta za to potrebni dve dodatni zaposlitvi revizorjev. Računsko sodišče opozarja ministrstvo, da z dvema ne bodo mogli zagotavljati teh pooblastil in da sredstva, ki so predvidena za njihovo poslovanje, ne bodo zadostovala. In to so stvari, ki niso usklajene. Sprašujem se, kaj je dejansko tudi namen tega zakona. Kar nekaj poslanskih kolegic in kolegov je v predhodnih razpravah opozorilo v bistvu na nespoštovanje načela enakosti pred zakonom. Jaz ne verjamem, da bomo vse politične stranke po tem predlogu zakona enakopravno obravnave glede na način financiranja. Seveda bodo v prednosti manjše politične stranke. Ali je pošteno do državljanek in državljanov, ki nas že danes opozarjajo, da je javni sektor prepotraten, da imamo notranje rezerve in jih ne izkoristimo, na drugi strani pa bomo zopet v proračunu zagotavljali sredstva za financiranje političnih strank? Ali je to pravi način? Osebnostno mislim, da ne in da zopet privilegiramo nekoga, namesto da bi se osredotočili na tisto, na kar nas Greco res opozarja in pa tudi OVSE, ko je analiziral zadnje parlamentarne predčasne volitve. Gre za to, da je treba zagotoviti transparentnost poslovanja in ustrezen nadzor. Ampak nadzor ne samo preko Računskega sodišča, lahko je tudi s samostojnim organom nadzora. Ni pomembno. Ampak ta transparentnost in nadzor morata biti zagotovljena, in to na zakonsko ustrezen način.

Ko smo govorili o tem, da danes ni več donacij, seveda, saj v preteklosti se je mogoče res preveč zlorabljalo, ampak morda ne na strani političnih strank, ampak morda koga drugega. Morda naših gospodarskih družb, podjetij. Spomnimo se pred leti, ko je Mercator pod

vodstvom, pa bom rekla, verjamem, da bo završalo, gospoda Jankovića zahteval, če je nek samostojni podjetnik ali pa kakšna gospodarska družba želela priti v verigo Mercator, je morala ob tem podpisati tudi donacijsko pogodbo za rokometni klub Ljubljana. To je bil pogoj. In marsikatero podjetje je pri tem propadlo, marsikatero podjetje ni bilo enakopravno, ker ni bilo sposobno plačati teh donacij. In to so tisti načini, ko je treba preganjati korupcijo. Govorimo danes in poslušamo oziroma lahko v medijih zasledimo, da obstaja korupcija v zdravstvu. Dajmo se lotiti tam, kjer odteka milijoni. Jaz, tako kot je rekla že tudi poslanka Maša Kociper, in tukaj se strinjam z njo, čeprav se ne morem z njo velikokrat strinjati, v tem primeru pa se, da nismo vsi poslanke in poslanci pokvarjeni in koruptivni. Ampak danes se v družbi in javnosti ustvarja vtis, kot da smo vsi tisti, ki se ukvarjamo s politiko, pokvarjeni, koruptivni, da smo vsi v kazenskih postopkih. Ja, mogoče smo res, ker smo opozarjali na kakšne nepravilnosti, neustavnosti ali nezakonitosti, in si potem vzame nekdo pravico in te tako obtožbi in te da v postopek. Samo s kakšnim namenom – ali s pravim namenom, da res preženemo korupcijo, ali zato da onemogočimo politično delovanje?

Naj na tej točki zaključim. Mislim, da bo ta razprava zelo plodna. Jaz verjamem, da bo minister vzel nekatere pripombe in priporočila tudi na znanje in da bomo potem v nadaljevanju tudi prišli do tistih pravih rešitev. Nikakor v Slovenski demokratični stranki nismo proti transparentnosti ali nadzorom nad delom političnih strank. Nikakor ne! Vendar pa mora biti to v skladu z ustavo, zakonodajo in na pravi način ter s praviimi cilji. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam. Besedo dajem najprej gospodu ministru. Pripravi naj se mag. Ivan Vogrin. Minister, izvolite.

DR. GREGOR VIRANT: Hvala lepa.

Najprej hvala vsem tistim, ki ste že povedali, da boste zakon v prvi obravnavi podprli. Kaže, da bo deležen kar izdatne podpore, podobno kot pred dnevi zakon o izbrisanih. Dobro je tudi to, da se očitno vsi strinjamo, da je priporočila Greca treba uresničiti. Mogoče se ne strinjamo čisto pri načinih uresničevanja. In res je, tukaj so bile možne različne poti, ni samo ena pot edina zveličavna. Mi smo predlagali tisto, ki se nam zdi prava, ki je bila tudi v koaliciji sprejeta in tudi z opozicijskimi strankami smo se kar nekaj o tem pogovarjali, bo pa potem še druga obravnava pokazala skozi amandmaje, ali lahko kakšno stvar speljemo tudi drugače. Je pa pomembno, da ta priporočila Greca realiziramo, ker smo že 6 let v zamudi, v zaostanku. In to je tako v evropski družini, če hočeš biti ugleden v tem smislu, da spoštuješ neke standarde človekovih pravic, demokracije, transparentnosti, potem je

treba ta mednarodna priporočila upoštevati, spoštovati. In to še posebej velja za manjše države, kajti mi moramo biti tisti, ki to spoštujemo tudi zato, da lahko potem tudi od velikih zahtevamo, ker velike države s svojo močjo pogosto gredo preko teh pravil in standardov.

Nekaj odgovorov sem vam dolžan. Rečeno je bilo, da je ta predlog pripravljen na prvo žogo. Nikakor ne. Ta zakonodaja se je pripravljala že dolgo časa in veliko materialov je bilo v predalih na ministrstvu, ko sem ministrstvo prevzel, in je bilo treba te rešitve samo sestaviti in iti s tem naprej. Pomembno je, da se odločitev sprejme, da naredimo nek korak, da zapremo zgodbo. In nikakor ni to nastalo čez noč. Tudi moram reči, da so se mnoge ideje rodile šele potem v usklajevanju s poslanskimi skupinami. Tudi ideja o drugačni razporeditvi denarja med manjše in večje stranke ni nastala na mojem zelniku, ni nastala na Ministrstvu za notranje zadeve, ampak je prišla, zanimivo, s strani večjih strank. Zelo zanimivo in pozitivno presenečenje, bi lahko rekel. Nedvomno, da se finančni položaj političnim strankam, vsem nam – političnim strankam s tem poslabšuje. Nek izpad prihodka bo, če pogledamo recimo za nevolilno leto 2012, 7,72 % vseh prihodkov so politične stranke dobile iz donacij. To ni nek smrten udarec, je pa gotovo manjši obseg denarja, nobenega dvoma. In tudi sam dvomim, da bi bilo primerno zdaj v tem času povečevati proračunske izdatke za politične stranke. To bi bilo zelo slabo sporočilo. Kar po domače povedano pomeni, da se bomo morali prilagoditi in da se bodo morale tudi politične stranke navaditi na nekoliko bolj skromno življenje. Najbrž bodo tudi kampanje nekoliko bolj skromne, mislim pa, da je zadnja kampanja za predsedniške volitve pokazala, da očitno denar ni več tako zelo ključnega pomena za volilni rezultat.

Jaz moram reči zelo direktno, da pri pripravi te zakonodaje nisem kot minister prav nič razmišljal o stranki, ki ji pripadam oziroma ji predsedujem, ampak sem gledal na zadevo s strokovnega vidika, z vidika tega, kaj nam je Greco priporočil. In tudi tiste določbe, ki izgledajo, kot da so v korist recimo manjših strank, kot je Državljanska lista, so v resnici v zakon prišle na pobudo večjih, močnejših strank. To je bilo zelo lepo. Ena od koalicijski strank, močna, velika stranka je sama predlagala drugačno razporeditev med tiste stranke, ki prekoračijo parlamentarni prag, in ostale. To so zelo pozdravile tudi zunajparlamentarne stranke, s katerimi smo se tudi usedli, smo imeli tudi pogovor in jim to ustreza. Ko se denar prerazporeja, je vedno tako, da nekdo dobi, nekdo izgubi. V nobenem primeru pa takšna stvar ne more biti sprejeta brez odločitve velikih strank. Saj če bi vsi veliki v parlamentu glasovali proti temu, itak stvar ne bo sprejeta.

Pogosto vprašanje, ki se pojavlja pri kakšnih zakonih, s katerimi se kdo med vami ne strinja, je, zakaj moramo to ravno zdaj početi, ali

je to ta trenutek najpomembnejša stvar, ali je prioriteta. Ne vem, moj princip je ta, probleme, ki so na mizi, je treba reševati, drugega za drugim, orehe, ki so na mizi, je treba tretji, danes enega, jutri drugega, pojutrišnjem tretjega. Najbrž res ni ta trenutek najpomembnejša stvar na svetu, da spreminjamo zakonodajo o strankah. Ampak če imamo opozorila Greca, ki so stara že šest let, se pa verjetno že spodobi, da nekaj naredimo. In če je javna percepcija o strankah takšna, kot je, ne glede na to, kaj si kdo od nas misli, ali je upravičena ali ne, je tudi najbrž naša dolžnost, da odreagiramo in gremo tej javni percepciji naproti in potegnemo neke poteze, ki jih tudi moramo ustrezno javno razložiti, da rečemo, evo, smo pa naredili neko spremembo, ki gre v smer večje transparentnosti, pa čeprav na škodo političnih strank.

Nekaj je bilo tudi govora o volilnem sistemu. Kot veste, sem med velikimi zagovorniki spremembe volilnega sistema v smeri večjega vpliva volivcev na izbiro kandidata, torej v smeri preferenčnega glasovanja. Tudi o volilnem pragu se ima smisel pogovarjati. Spet bom rekel, če gledam tudi na to z vidika države, ne z vidika lastne stranke, bi najbrž bilo smiselno razmišljati o dvigu volilnega praga od 5, 6 % zaradi znanih pozitivnih učinkov, ki jih volilni prag ima.

Zelo me veseli podpora Slovenske ljudske stranke, moram reči, da se tukaj nekako čuti duh gospoda Radovana Žerjava, vašega prejšnjega predsednika, pa tudi vašega novega predsednika zelo spoštujem, ampak Žerjav je bil le tisti, ki je v tej politiki zagovarjal neke nove standarde, tudi veliko je naredil za to. In moram reči, da se, zdaj ga ni več v politiki, ampak se občasno slišiva po telefonu, malo gleda stvari od strani in ni najbolj navdušen nad tem, kako se stvari odvijajo. No, ta zakon bi pa sigurno podprl, v to pa sploh ne dvomim.

Strinjam se s tem, kar je rekla kolegica Maša Kociper, da te prepovedi, ki jih zakon prinaša, tudi slučajno ne dajejo stoprocentne garancije, da ne bomo imeli nobene korupcije, nobenega klientelizma v tej sferi, ker se da vsako prepoved na nek način obiti, izigrati in tako naprej. Ampak vendarle, tisti, ki pa se bomo teh pravil igre držali, pa tega problema mešanja interesov gospodarstva in politike, gospodarstva in strank ne bomo imeli. Mislim pa, da se vsi zavedamo, da je to realen problem. Firma, ki donira, vzpostavi neke vrste upniško-dolžniški odnos, čeprav tega ne pove na glas.

Gospa Ramšak je omenjala potrebno usklajevanje z Računskim sodiščem. Mi smo se potem, ko je zakon že bil vložen v Državni zbor, še enkrat sestali z Računskim sodiščem, ki je v resnici imelo še nekaj pripomb, in smo z njimi dogovorjeni, da se pripravijo ustrezni amandmaji, ki jih bomo vložili v drugi obravnavi. Gre recimo za vprašanje, ali Računsko sodišče mora ali lahko opravi revizijo, če to predlaga

KPK. Oni pravijo, da bi bilo boljše, da napišemo "lahko" in v to smer bo tudi šlo.

Ali je to ključen korak v Sloveniji v boju proti korupciji? Seveda ni ključen in ni najpomembnejši. Jaz mislim, od nekdaj to govorim, da se ključne zadeve na področju boja proti korupciji odvijajo na relaciji policija–tožilstvo–sodstvo. Tudi ostale stvari so pomembne, preventiva je pomembna, sistem javnega naročanja je pomemben, sistem financiranja strank. Vse to je zelo pomembno. Ampak ključno pa je, kako funkcionira politika, kako funkcionira tožilstvo in kako funkcionirajo sodišča. In tukaj vendarle moramo vsi skupaj ugotoviti, da se premika, "eppur si muove", policija deluje, NPU deluje, opravljajo se preiskave, podajo se ovadbe. In to se bo dogajalo še naprej. Statistika na področju gospodarskega kriminala in korupcije se izboljšuje. V prvi polovici letošnjega leta, bom celo obdobje gledal, se pravi Gorenakovo in moje skupaj, da ne bom zdaj sebi pripisoval kakšnih zaslug, se je statistika dvignila. Več gospodarskega kriminala in korupcije je NPU preiskal, več ovadb je dal, dvakrat večja je premoženjska škoda, ki je v teh kaznivih dejanjih nastala, se pravi, da se dogaja in se bo še naprej, to vam garantiram. Vsi pogoji za to so zagotovljeni in svetih krav v tej državi ni več. Ni več! In tudi sodne epilogе smo že videli. Če samo pomislite, kakšen učinek ima sodba v zadevi Čista lopata, klasičen korupcijski primer. Vsi tisti, ki morda razmišljajo o takšnem pristopu k javnim naročilo, torej o korupcijskem pristopu, bodo po moje 10-krat razmislili, preden se bodo lotili kakšnih korupcijskih poskusov, ko so videli, kako se zadeva lahko konča. Da se konča s pravnomočno obsodilno sodbo in z zaporom, kot se je v primeru Čiste lopate, kjer so bili obsojeni tisti, ki so dajali, in tisti, ki so prejeli. Zdaj sem šel malo na drugo področje, da bi poudaril, da si ne delam iluzij, da bomo s tem zakonom ukinili korupcijo v Sloveniji. Boj proti korupciji je en velik mozaik, ki ga je treba košček za koščkom sestavljati in iti naprej.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo ima lahko mag. Ivan Vogrin, vendar ga ta hip ne vidim v dvorani. Zato ima besedo mag. Matej Tonin. Pripravi pa naj se gospod Jožef Jerovšek.

Izvolite, gospod Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovani kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Politične stranke so v tem trenutku na izjemno slabem glasu. Ko delajo lestvice zaupanja, mislim, da so tam nekje krepko na zadnjem mestu. In tisti, ki danes razpravljajo v smeri, da je treba te politične stranke še dodatno zatreti in še dodatno onemogočiti njihovo delovanje, imajo zelo lahko nalogo. Zdi se mi pomembno za vse državljane, da vseh politikov in vseh političnih strank ne bi metali v isti koš, ker s tem delajo najslabšo uslugo demokraciji.

Zaradi nekaj slabih primerov je težko obsojati celoten politični sistem, da je slab in na nek način pomeni to negativno selekcijo. Politika je dobila tako negativen prizvok, da se danes zelo malo ljudi sploh odloča še za politiko in čedalje več ljudi ostaja doma in ne odloča o njihovi prihodnosti. Normalno imamo vsake štiri leta najpomembnejši referendum, ki se mu reče volitve. Jaz mislim, da je treba na takšne referendume hoditi in izraziti svoja mnenja. Vprašam se, če tega ne počnemo, kaj je potem alternativna. Če smo tako razočarani nad sedanjim sistemom, ostajamo doma, ne hodimo na volitve, kaj je potem druga opcija? Tudi jaz se strinjam s tistimi Churchillovim rekom, da za enkrat boljšega sistema, kot je demokracija, ni. Da ulica ne rešuje vseh problemov, zelo zgovorno prikazuje primer Egipta. Stvari se z vsakim protestom, z vsakim razbijanjem na ulici še dodatno zaostrujejo. Da preidem na bistvo. Demokracija stane. Kakorkoli stvari obračamo, ne moremo si zatiskati oči, demokracija in politične stranke stanejo. Seveda pa je naša dolžnost, da financiranje in delovanje političnih strank naredimo oziroma vzpostavimo pogoje za čim bolj pregledno delovanje. Mislim, da nam je tudi vsem skupaj jasno, da za kvalitetne sodelavce, ki jih imajo politične stranke oziroma svetovalce, ki jih imajo poslanske skupine, da tudi za to so potrebna dodatna ali pa posebna sredstva, da težko dobiš kvalitetne sodelavce kar tako. Morda za primerjavo. V Sloveniji za politične stranke iz državnega proračuna namenjamo nekaj več kot 2 milijona evrov. Samo za primer, na Hrvaškem samo ena stranka dobi tolikšna sredstva, da nam ne govorim za primer sosednje Avstrije. Dimenzije financiranja političnih strank v naših sosednjih državah so popolnoma drugačne. Avstrijski primer kaže, da so zadeve lahko tudi dobre, Hrvaški primer kaže, da ni nujno, če so stranke dobro financirane, da tudi dobro delajo. Bistveno za vse pa je, da če želimo imeti demokracijo, potem je treba to demokracijo tudi plačati.

Ta zakon, ki je pred nami, spreminja način financiranja političnih strank. V tem duhu lahko razvijamo zelo različne teorije. Na eni strani imate poslance in politične stranke, ki bodo trdili, da ta predlog, ki je pred nami, pomeni kaznovanje večjih strank, pomeni razgradnjo demokracije in samo onemogočanje demokracije. Najverjetneje boste pa v teh istih prostorih imeli tudi poslance, ki bodo rekli, da je sprememba načina financiranja političnih strank lahko tudi podlaga za boljši razcvet demokracije. Ampak če si nalijemo čistega vina in če smo poštene eden do drugega, potem lahko rečemo naslednje, da se stroški političnih strank lahko razdelijo vsaj na tri dele. Prvi del je najverjetneje enak za vse, to je fiksni del, to je del, ki je enak za velike parlamentarne stranke in majhne, tudi izvenparlamentarne stranke. Tudi Nova Slovenija je bila nekoč v tej poziciji. Ti fiksni stroški predstavljajo stroške za prostore, telefone, papir in še kaj. In ti stroški so enaki za

vse stranke, parlamentarne in izvenparlamentarne. Potem drugi segment so stroški, ki jih imajo samo parlamentarne stranke, in to zaradi svojega parlamentarnega dela. Na nek način bi si jaz upal trditi, da so tudi enake vsem – da imamo v Novi Sloveniji ravno toliko dela kot v Pozitivni Sloveniji, da v Novi Sloveniji obravnavamo isto količino zakonov, kot jih obravnavajo v Pozitivni Sloveniji, s to razliko, da imamo mi mnogo manj ljudi in mnogo manj svetovalcev kot Pozitivna Slovenija. Ampak obseg in količina dela je pa enaka. In če Slovenija in tudi mi vsi skupaj želimo, da tudi manjše politične stranke delamo kvalitetno in dobro, potem je treba te podlage zagotoviti. In če sem rekel prvi in drugi del sta dela, ki sta enaka, sta enako razdeljena, tisti prvi del med vse stranke, drugi del med tiste stranke, ki smo v parlamentu, potem pa pride še tretji del. Ta tretji del, se pa tudi jaz strinjam, da je odvisen od tega, koliko neka stranka dobi na volitvah, torej od volilnega rezultata. Da večje stranke dobijo nekoliko več, manjše nekoliko manj.

Če bomo pri nadaljnjih obravnavah zakona sledili tem principom, da bomo pošteno ocenili, kako in na kakšen način stranke funkcionirajo in kaj potrebujejo za svoje delovanje, potem bomo prišli do teh treh segmentov. In če bomo med te tri segmente denar pravično razdelili, potem sem jaz prepričan, da bomo ustvarili predvsem dobro podlago, da bodo stranke delovale bolje, kot delujejo danes. In če bodo stranke delovale bolje in če se bomo enkrat iz tistega repa premaknili nekoliko navzgor, mislim, da bomo naredili uslugo ne samo sebi, ampak tudi celotni Sloveniji.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Jerovšek je na vrsti, za njim dr. Ljubica Jelušič.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Hvala lepa. Spoštovani prisotni!

Ta zakon o financiranju strank je seveda pomemben. Menim, da nimamo dovolj dobrega zakona, hkrati pa moram reči, da nisem prepričan, da bo po sprejetju tega zakona kaj bistveno drugačno in boljše, da bo manj politične korupcije. Morda jo bo celo več. Zdi se mi, da je bil ta zakon predvsem zamišljen kot mašilo za ljudstvo v tem trenutku, ko se bistveno večje zgodbe, finančne in korupcijske, dogajajo na drugih področjih in bi se morali nanje osredotočiti. Verjetno je to nek podzavesten poskus ministra v obupnih prizadevanjih, da bi se njegova stranka odlepila z dna rejtinga strank, kajti pri tem smo v zadnjem času deležni nekaterih populističnih zadev. Je to mašilo za ljudstvo. Poglejte, namesto da bi se osredotočili na to, kar se je zgodilo v naših bankah, se ukvarjamo s takimi zadevami. Sedaj vidim, da naenkrat so številni ekonomisti, bančniki, sedaj pa naenkrat vedo, da bo luknja v naših bankah

bistveno večja po EuroScreeningu. Do sedaj pa niso vedeli. Gospod Tajnikar je včeraj povedal, da je v zadnjih letih iz gospodarstva skozi banke odteklo 11 milijard denarja. Sedaj pa je to povedal. Gospa Selškova je nekje izjavila, da če bodo kriteriji tisti, ki so tudi v njihovi banki, ki so zahodnoevropski, se pokazala katastrofa. Kje je bila pa do sedaj? Saj pozna vse tajkune, saj je bila z njimi že v Šinigojevi vladi. Prepoved donacij s strani pravnih oseb. Zavedam se, da so vse donacije na nek način problematične, kajti še posebej v Sloveniji velja, da nobeno kosilo ni zastoj, da se ne poje zastoj. Ampak po drugi strani pa moram reči, da donacije kampanjam in političnim strankam, če bi bili vsi pošteni na tem nivoju, bi bile sedaj najmanj problematične. Zakaj? Zakaj pa ne bi bilo možno, da bi neko podjetje reklo, da bomo dobili še več takšnih politikov pa poslancev, kot je Jerovšek, ki se ni skorumpiral, ki je ves čas enak, ki mu lahko zaupamo, ki se je v prejšnji službi boril proti divjemu lastninjenju in je moral ven, so ga tajkuni vrgli iz fabrike, bomo financirali njega, pa po njegovem izboru še več ljudi, da bomo imeli dober parlament in da bomo imeli zaradi tega boljše zakonodajo in transparenten sistem. Zakaj ne bi šlo tako? Zakaj ne zaupate, da bi bilo to možno? Če bi delali mediji reklamo za to, potem bi to bilo možno, potem bi ta transparentnost bila dosežena. Ampak mediji žal ne. Zadnjič našo debato tukaj v preiskovalni komisiji, ki je zoper korupcijo namenjena, tretji program v povzetkih povzema čisto kontra. Tiste povzema največ, ki so se borili, da je brez zveze se boriti proti korupciji gospoda Pavčka pa Ropa. Celo proceduralno je bilo povzeto. O tistih, ki smo se borili, pa nič. In v družbi je narobe, ker jaz vem, da je bilo naročeno, kaj morajo povzemati, da ne sme biti tam prikazano, kako se je recimo Pozitivna Slovenija v bistvu borila za to, da se ne bi nič razkrilo.

Danes sem zelo pozorno poslušal nekatere razprave. In sem bil prav pozoren, če se bo gospa Maša Kociper dosledno zavzemala za prepoved donacij. In seveda je potem rekla, da ni čisto prava pot prepoved donacij. Poglejte, trdim, v politiki so še najmanj problematične te donacije. Če so javne druge stranke, ki niso dobile, bodo kot mačka pred mišjo pozorne, kaj bo ta stranka naredila za tistega donatorja. In bo možno to z javnostjo preperečiti. Izjemno problematične v preteklih letih, pa mislim, da pravi primer korupcije pa so donacije, ki jih je župan občine Ljubljana gospod Janković zahteval za oddajo vsakega dela. In vemo, da so se iz tistih gromozanskih donacij financirale tudi občinske kampanje za občinske volitve in da je s tistimi donacijami tudi prišlo do absolutne večine, kjer je popolnoma omaloževana demokracija. In seveda je Maša Kociper morala biti proti, ker drugače bi prišla v kontradikcijo svojim šefom. Na mestni občini jaz dvomim, da je kdaj nastopila proti tako problematičnim donacijam, ki so se netransparentno uporabljale.

Slišali smo že, kako je bilo v Mercatorju, katere pogodbe so morali donatorji podpisati. Enako je v mestni občini. Jaz tudi lahko rečem, pa sem delal v politiki, kjer sem osemnajst let, da sem imel samo en primer – v prvem mandatu, nespodobne ponudbe. Potem pa ne več. Vedo, da pri meni to ne ... V bivši fabriki so me pa hoteli, ampak sem se transparentno boril proti korupciji in divjemu lastninjenju. So se mene potem rešili, ker so rekli, "Jerovška se ne da kupiti". V tem prvemu mandatu pa je prišel v mojo poslansko pisarno nekdo iz sistema Triglava. Takrat je bila Nada Klemenčič, ki je delala na tem, da bo lastninila zavarovalnico Triglav. Potem je bilo še cel kup poskusov nadaljnjih lastninjenj. In me je prepričeval, da naj bi bil benevolenten pri spremembi zakonodaje in je na koncu rekel: "Saj Triglav zna to potem nagraditi." Zna nagraditi. Ker je bilo to na štiri oči, je moje največje orožje, da to tukaj povem, na kakšen način se je to delalo.

Drugače pa sedaj vsi vedo. Ker tisti, ki podkupujejo, se vohajo na nek način, to večno pravim. Od takrat naprej pa nič več, ne ponujajo mi več nobenih popustov nikjer, pa čeprav sem znana osebnost. K meni nihče ne pride, da bi mi kaj ponudil, da bi kaj koristil. Zaradi tega sem skeptičen, ali bo to karkoli prineslo. Po mojem bo celo še malo slabše. Jaz sem tu za transparentnost, da naj vsak pove, komu je kaj financiral, ne omejevati. Kot sem že rekel, če bodo prišli pravi poslanci v parlament, bodo znali kontrolirati, ali je bila s poštenimi nameni, za ohranitev in razvoj demokracije ta donacija dana ali je pa bila s prikritimi nameni, po sistemu daš-dam.

Še enkrat, bistveno večje probleme imamo v bankah. In tu se ne strinjam z ministrom, da ni več svetih krav. Pri bankah so se dotaknili samo bankirjev, ki so bili v času bolj desne vlade nastavljeni. Od onih pa nobeden še ni prišel na tapeto, nobeden! Pa je največ milijard šlo! Kje pa! Kje pa je kakšen bankir v pravem postopku? Zdaj ta zadnji, ker je pač – jaz ga ne zagovarjam, ampak ve se, da če je on v postopku, meče nekoliko slabe luči na tiste, ki so ga postavili, na prejšnjo vlado, ki je pa itak na tapeti in ki jo je itak treba blatiti vsepovsod. V bankirstvu je ogromno svetih krav, kjer je bilo največ denarja ukradenega, kjer najlažje podkupujejo in kupujejo ljudi, od sodstva do vsepovsod. To bomo morali šele videti, ali res ni svetih krav. To se bo moralo še pokazati. Zaenkrat se ne pri tajkunih – no, pri tajkunih mogoče delno, ampak pri bankirjih se pa še daleč ni pokazalo. Včeraj, kot sem rekel, zdaj pa vedo, ker bo končno evropsko ocenjevanje prišlo in bodo prišli čisti računi, upajmo, na dan, zdaj pa naenkrat vsi vedo, koliko milijard je odteklo. Prej so pa bili ministri pa ne vem kaj, pa niso vedeli. Pa v vseh nadzornih svetih – gospod Tajnikar, kajne, večno. Ampak zdaj govori povsem drugače. Gospa Selšek tudi ve. Prej pa niso pomagali državi, da bi to preprečili.

Nekje sem sinoči celo na Twitterju zapisal, največji ...

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Gospod Jerovšek ... / oglašanje v dvorani/...

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): ... največji doprinos bi mi naredili k transparentnosti tako v politiki kot v gospodarstvu, če bi novinarji ne bili pod popolnim pritiskom, da morajo pisati tako in tako ter predvajati tiste oddaje, ki gredo v korist ene opcije, pa v škodo druge. Če bi imeli tam transparentnost, neodvisnost in profesionalnost, ki ni odvisna samo od novinarjev, ampak od kapitala, potem ne bi imeli tega ropa v bankah, ker bi eni druge nadzirali. Doslej jih pa niso. In tam je katastrofa! Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Dr. Ljubica Jelušič, naslednji je Borut Ambrožič.

DR. LJUBICA JELUŠIČ (PS SD): Najlepša hvala za besedo, spoštovana podpredsednica. Lep pozdrav vsem skupaj, tudi spoštovanemu ministru dr. Virantu in sodelavcu!

Ugotavljam, da je zakon oziroma novela zakona, tako kot je sedaj pripravljena, primerna za nadaljnjo obravnavo in jo podpiram. To je četrta novela Zakona o političnih strankah, pri čemer so bile prve tri novele namenjene predvsem urejanju delovanja strank, medtem ko je ta četrta novela prvič take vrste, da poskuša uveljaviti tudi samoomejevanje strank pri delovanju. Tu lahko govorimo o tem, kako so skorumpirane druge institucije, lahko iščemo koruptivnost pri gospodarskih družbah, pri različnih komisijah in tako naprej, ampak to nam nič ne pomaga pri tem, da moramo rešiti probleme v svojih institucijah. Torej v institucijah, ki jim pravimo politične stranke, ki so temelj delovanja v demokraciji in za katere tako Grecovo poročilo iz leta 2007 kot tudi naše javno mnenje in cela vrsta javnomnenjskih raziskav ugotavlja, da imajo zelo nizko zaupanje. Torej tisto, kar moramo narediti, za kar moramo poskrbeti bodisi z zakonom, bodisi z našim delovanjem, je, da spremenimo odnos javnosti do političnih strank. To je naša odgovornost, zato je prav, da se lotimo tega posla tudi s take vrsto novelo, kot je ta, ki je zdaj pred nami.

V našem sistemu je 77 registriranih strank. Vendar za neuglednost političnih strank in neuglednost političnega delovanja ljudje krivijo predvsem tiste stranke, ki delujejo v parlamentu sedaj oziroma so delovale v preteklosti. Torej se moramo zavedati, da je odgovornost za slabo zaupanje javnosti v politične stranke predvsem v rokah oziroma zaradi tistih, ki delujemo v parlamentu oziroma so nekoč delovale v parlamentu. To seveda pomeni, da bo javnost bistveno bolj pozorna na rezultate revizijskih poročil, ki zadevajo te stranke. Mislim pa, da je prav, da zakon pozorno spremlja vseh 77

registriranih strank, ker se bodo lahko pri vseh posredno pojavljale različne oblike korupcije. Če so kolegi z Ministrstva za notranje zadeve pozorno poslušali diskusijo v tej razpravi, so verjetno opazili tudi namige, kako se da temu zakonu tudi izogniti. Jaz mislim, da če drugo ne, je smiselno v naslednjih obravnavah poskrbeti za to, da se zakon tako popravi, da se tudi ti namigi o morebitnem izogibanju temu zakonu popravijo oziroma preprečijo. Na primer, posredno financiranje strank je bilo danes izpostavljeno. Mislim, da je treba biti na to pozoren. To je to posredno, preko nekoga tretjega, bodisi preko športnih društev ali preko kakšnih drugih civilnodružbenih organizacij.

Posebnost novele tega zakona je tudi v tem, da ima neko novo legitimnost, na katero pri zakonih običajno niti nismo navajeni, in sicer v tem, da je že šel skozi precejšnjo javno razpravo in da so v tej razpravi s svojimi pripombami sodelovali tisti, ki bodo imeli največ dela z izvajanjem tega zakona, bodisi Komisija za preprečevanje korupcije ali pa Računsko sodišče in seveda tudi javnost, različni kritiki. V tem smislu je v duhu pridobivanja in prepričevanja javnosti s to novelo zakona že veliko narejenega, je pa res, da bomo morali precej narediti tudi mi sami.

Jaz bi za zaključek rekla, da je treba pozdraviti vse poskuse popravljanja zakonodaje, ki pomagajo k večjemu zaupanju v politične stranke. Ampak tisto, kar se meni osebno zdi pomembno, je, četudi uredimo delovanje strank na skromen način, kot pravi minister, je pomembno, da se vendarle zagotovi njihovo nemoteno delovanje. Nemoteno delovanje na pošten način. Tako da ne bodo iskale, zato da bi lahko nemoteno delovale, različnih virov, ki so nepoštene. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Borut Ambrožič, za njim dr. Gorenak in potem Branko Kurnjek.

BORUT AMBROŽIČ (NeP): Hvala za besedo, predsedujoča. Pozdravljeni vsi prisotni!

Dovolite, da na začetku izrazim podporo predstavljeni noveli, za katero govorijo argumenti, ki jih je navedla tudi moja predgovornica. Bi pa osebno povedal, da pri besedah, s katerimi se srečujemo pri obravnavah takih tematik, kot so korupcija, integriteta, morala, etika in podobno, je toliko popačenk teh pojmov zlasti v medijskem prostoru, da težko verjamem, da bi tudi v formalizirani obliki delovanja političnih strank v bodoče ta zakon popravil vtis o političnem delovanju strank. Nekoč v polpretekli zgodovini političnega delovanja v Sloveniji je ena od strank imela pravzaprav zelo simpatičen slogan Stranka so ljudje. Bolj se tako rekoč ne bi mogli strinjati, zato je od posameznikov v stranki odvisno, na kakšen način se bodo tudi izven

zidov tega hrama obnašali in ponašali s svojimi dejanji.

Kot rečeno, novelo zakona bom podprl. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Dr. Gorenak, izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Jaz bi nadaljeval približno tam, kjer je gospa Kociprova končala svoj nastop, ko je govorila o ugledu poslancev, in je govorila o tem, kako pravzaprav se ne počuti koruptivno in vse tisto, kar nam poslancem javnost in mediji očitajo. Vi ste sicer rekli, da to velja za dve leti, jaz pa moram priznati, da sem 35 let na odgovornih delovnih mestih, kjer bi bil človek vedno pričakoval neke možnosti korupcije, in lahko zelo jasno povem v kamero, da se mi to ni nikoli zgodilo v teh letih. Kaj sem hotel povedati? Povedati sem hotel to, da se je v javnosti ustvarila neka percepcija, ki ji pravzaprav vsi nasprotujemo, in za katero vsi vemo, da ni točna. To pa je, kako smo vsi poslanci, kako je parlament kot celota koruptiven, na vsakem vogalu nam kakšen tisočak gleda iz žepa in tako dalje. Tak vtis je med ljudmi. Ampak zakaj je tak vtis med ljudmi? Zato, ker mi sami ne naredimo nič, da temu ne bi bilo tako. In nismo pripravljeni povedati: "Ne, to ni res!" Ampak pogledajte, problem, ki ga imamo, je tudi v naših ravnanjih. Mi smo včeraj razrešili tista dva člana FIHA, ki pravzaprav nista bila nič kriva, ampak je tako rekel KPK, ki je nam povedal, da smo koruptivno ravnali. KPK je nam rekel, da smo koruptivno odločili, ob tem da nam ustava jamči svobodo pri odločanju. In kaj smo včeraj naredili? Potrdili smo odločitev KPK. Saj potem ni čudno! Torej smo potrdili odločitev, da je MVK ravnala koruptivno. Veste, kakšno neumnost smo naredili? Ampak če se vrnem k temu zakonu, pa bom rekel tako, na več mestih je danes bilo rečeno, ja, Greco je to naročil, Greco to priporoča. Prvič, če Greco to priporoča, še ni rečeno, da moramo mi to vnesti v naš pravni sistem. To je prvo. In drugo. Kdo je Greco? Od kod Greco podatki o koruptivnosti tukaj v Sloveniji pri političnih strankah? Od kod pa imajo te podatke? So naredili kakšno javno raziskavo?! So to ugotovili na nek eksplicitno znan znanstveni način? Ne. Dajmo poenostaviti in povedati: to jim je povedal Drago Kos, ki je njihov podpredsednik. Greco je sprejel to oceno, metodologijo, kako sprejmejo te ocene, poznamo. In v veliki meri je to sporočilo enega človeka iz Slovenije. In mi zdaj veselo tukaj sestankujemo in imamo sejo Državnega zbora in uresničujemo tisto, kar si je zaželel gospod Kos, izvozil v Greco in Greco nam je naročil. Bravo! Ne delati neumnosti, bom rekel, na vsakem koraku. In s tem nisem hotel reči, da ni treba spreminjati tega zakona, s tem tudi nisem hotel reči, da je zakon slab po posameznih delih. Jaz mislim, da je prav, da se spreminja, in da je prav, da določene zadeve spremenimo na bolje.

Ker konec koncev ta zakon ni ravno najbolj rosnih mesecev ali let.

Ampak vseeno je treba povedati nekaj stvari pri tem. Klemenčič pravi, da je ta zakon oziroma da je to področje gojišče politične korupcije. Od kod pa ta ocena? Od kod ta ocena?! Ali ste se zamislili in vprašali, od kod ta ocena, na čem ta ocena temelji? Na 30, 40, 20, 50 zaprtih poslancih, obtoženih poslancih ... Na čim to temelji? To je – in zdaj bom verjetno spet v letu 2013 prišel v anale na začetno stran – rezultat njegovega bistroumja. On je to rekel. Ampak z ničimer pa ni to podprl. Če bi vsaj rekel, od devetdeset poslancev jih pet sprejelo podkupnino, so v zaporu in na osnovi tega trdi, da so koruptivni. Ampak poglejte, nič od tega ni res! In mi gladko sprejememo trditev, da smo v središču gojišča politične korupcije. To pa se meni zdi problematična zadeva. Če torej sami to priznamo, sami njega citiramo, kot da je Dalajlama v tej državi, potem je to nekaj narobe.

Ne nazadnje se je treba vprašati tudi to, ne vem kolikokrat smo se to vprašali, koliko držav Evropske unije ima Komisijo za preprečevanje korupcije. Koliko držav jo ima? In v koliko državah ima takšne pristojnosti, kakršne ima pri nas? Jaz sem se zelo trudil, da bi našel kakšno državo, nisem je našel. Ampak da ne bom prodajal tistega, kar sem sam ugotavljal, bom že danes skušal preko raziskovalnega centra Državnega zbora dobiti bolj relevantne podatke. In se bojim, da bomo ugotovili, tudi potem ko bodo oni svoje delo opravili, da takšnega primera v Evropi ni. Moram reči, da me je na enem znanstvenem posvetovanju pred nekaj meseci en študent, ki je bil iz tujine, rekel je približno tako, bom prevedel, čeprav je on govoril torej v hrvaškemu jeziku. Govorili smo o vlogi sodišč in o vlogi Komisije za preprečevanje korupcije. In on je rekel tako: "Izvinite, da pitam, koji je viši organ, sud ili komisija?" Torej, kdo je višji, komisija ali sodišče? "Kod nas u Hrvatskoj je to jasno. Kod nas je to sud." Se pravi, pri njih je to sodišče. In potem je pokazal en primer, pa je rekel, da profesor ta in ta, ki je bil v postopku pred komisijo, je pokazal dva dokumenta. V dokumentu A, Komisije za preprečevanje korupcije, je pisalo, da je to koruptivno ravnanje. Potem je pa za ta isti primer pokazal sodbo sodišča, kjer je pisalo, da ni nič kriv. Ampak mi KPK avtomatsko verjamemo, kot da je zveličavni bog, kar seveda nikakor ni.

Kar se tiče tega financiranja je pa tako. Jaz imam malo težav s tem 75 in 25. Če bi hoteli narediti korak v smeri volje ljudstva, tistega iz leta 1997, in če bi hoteli narediti kakšen korak v smeri večinskega volilnega sistema ali večjega odločanja volivcev, potem ne bi bilo tega določila, ker to določilo očitno stimulira male politične stranke. Je pa smešno, minister, to moram reči, da je malo smešno. Največja politična stranska, ko ste govorili, da so velike politične stranke s tem soglašale, mi nismo, se pravi, je to potem Pozitivna Slovenija To je tudi logično, saj Pozitivna Slovenija bo po volitvah

mala stranka, saj to pa vemo, da bo. To se pravi, da ste si zdaj enostavno pripravili teren, da boste dobil malo več, potem ko vas bo pet, ne več šestindvajset ali pa sedem, osem, kaj jaz vem koliko.

Potem je treba še nekaj povedati. Občine. Poglejte, jaz bi bil tukaj na stališču, da se jasno pove, da občine namenajo določen znesek in da tega ne prepuščamo županom, ker potem župani lahko ravnajo po svoje. Tisto, kar je njemu bližje, tako bo ravnal, bo namenjal ta sredstva ali ne bo namenjal teh sredstev. Boljše bi bilo po mojem, če bi bilo to določeno. Mislim da bi bilo boljše.

Rečeno je še bilo, da je od leta 2008 ta zakon nekako v zraku, oziroma konec leta 2007, začetek leta 2008. In gospod Han je rekel: Kdo je že bil na oblasti?" Ja, vi ste bili na oblasti, kdo pa drug! Samo leta 2008 smo bili mi, drugače pa ste bili vi na oblasti. Predvsem tista tri leta, kjer ste imeli celo mislim da notranjega ministra. Notranja ministrica bi to lahko tudi popravila. Tako da ne ravno na nas kazati. Jaz sem še vedno prepričan glede kazni. Kitajci so pred leti, kar nekaj desetletij je že, rekli, da za gospodarski kriminal bodo obsojence peljali čez Peking, preden jih obesijo, in jih javno pokazali. Pa tudi kazni so uvedli zelo hude. Ni prijelo. Jaz sem prepričan, da velike kazni tudi ne bodo prijele, če bi temu tako rekel. Še vedno menim, da je tu vprašanje etike in morale. Z nobenim zakonom, res z nobenim zakonom – pa saj smo ja vsi šli čez volilne kampanje, vsi približno vemo, kako potekajo volilne kampanje, vemo, da z zakonom se to ne da regulirati, absolutno se ne da regulirati. Jaz se samo spomnim nekega podjetnika, ki sem ga leta 2008 prosil za donacijo politični stranki, pa je rekel: "Glej, jaz ti dam tri plače, ne eno, samo ne stranki. To pa že ne, zato ker bom potem namalan tam nekje na nekem spisku." Saj vsi veste, da se to dogaja, vsi veste, da je to res. In z zakonom tega ne boste preprečili. Tudi če podjetnikom to rečemo, da ne smejo, po moji oceni se to ne bo dalo preprečiti.

Jaz mislim, da zakon, kako naj rečem, bi bil potreben v nadaljevanju kar temeljitih sprememb. Nisem rekel, da a priori moramo biti proti njemu ali proti temu poskusu ministra, ampak po mojem je treba razmisliti o mnogih stvareh in se ne pretvarjati. Predvsem pa je treba razmisliti o naši lastni integriteti, integriteti poslancev. Ker poglejte, če bo šla situacija tako naprej in če bo javno mnenje o poslancih takšno, kakršno je danes – glejte, velja za vse, od skrajne levice do nas tukaj sedečih, potem se tej državi obeta samo en izhod: za poslanca bo kandidiral tisti, ki danes tam zunaj roko nastavijo, ko gremo mino njih. Tisti bodo kandidirali, ker bodo službo dobili. Ampak, veste, mislim, da moramo svojo lastno integriteto hudo dvigniti. Tudi z odločnim ne tistim, ki na nas kažejo s prstom, kako smo koruptivni. To pa je KPK – v prvi vrsti, s tovrstnimi izjavami. Ker konec koncev jaz sem prepričan, da nas je ena

masa poslancev v parlamentu, ki v življenju ni dala v žep enega evra na nezakonit način. Jaz sem v to prepričan, in si ne dovolim pa tudi vam tega ne privoščim, da nas nekdo tako zmerja z gojiščem politične korupcije in tako dalje. Malo razmislimo, pa povejmo tem ljudem našo resnico. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Branko Kurnjek. Za njim gospod Franc Jurša.

BRANKO KURNJEK (PS DL): Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovani gospod minister s sodelavcem, poslanke poslanci!

Jaz bom malenkost bolj plastično skušal prikazati, zakaj v bistvu smatram, da je treba spremeniti Zakon o političnih strankah. Tukaj imam eno takšno razpredelnico, lahko bi rekel kot redovalnica v osnovni šoli. In pogledam, piše v koloni Slovenija in v prvem stolpcu: 4,2. Super. Ali pa niti ne tako super, če sem bil v osnovni šoli navajen dobivati petice, torej malenkost manj, ampak še vseeno super. Potem pogledam malo bolj spodaj, kjer piše: Global Corruption Barometer oziroma svetovni barometer korupcije. Aha, to ni redovalnica! 4,2 je še vedno super ocena. Super. Pogledam zgoraj – legenda, kjer pa piše bistvo: 1 – not at all corrupt, kar pomeni brez korupcije; 5 – extremely corrupt, kar bi lahko prevajalci prevedli zelo koruptivno, neverjetno koruptivno, izredno koruptivno. In če sedaj pogledam to našo številko 4,2. Kje smo? Zakaj je treba spremeniti zakon? Zato, da se bo vsem nam in tistim, ki bodo prišli za nami v parlament, ta številka zmanjšala in njihov ugled narasel. Jaz mislim, da ta predlog, ki je v proceduri oziroma sedaj v prvi obravnavi, to prinaša. In ne gre za discipliniranje strank kot smo prej lahko slišali v enem izmed stališč. Ne gre za to. V bistvu gre za doseg transparentnega delovanja financiranja ter tudi kontrolo nad tem financiranjem in delovanjem. Če pa nekdo vidi to kot discipliniranje, mogoče s tem podzavestno priznava, da kaj prikriva. Morda. Ne vem. Bilo je nekaj govora tudi o tem, da morda ta sprememba zakona prinaša pozitivne stvari za manjše stranke. Morda. Zakaj pa ne? V bistvu z mojega vidika je to super, živimo v pluralni družbi in mislim, da če pogledamo izven tega parlamenta, ljudje želijo nove ljudi, nove obraze in verjetno tudi nove stranke. Če ta zakon kaj k temu pripomore, hvala bogu, da je tako.

Ker sem v besedah na splošno zelo racionalen, bi lahko na koncu povedal samo tole. Z vso odgovornostjo trdim, da če je kdo kriv za tale rezultat tukaj, torej slab rezultat, to sigurno ni Državljanska lista, še manj pa je to Branko Kurnjek. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Jurša, izvolite. Za vami pa je gospod Jožef Horvat.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospa podpredsednica. Lep pozdrav ministru s sodelavcem!

Ko govorimo o Zakonu o političnih strankah, je velika pozornost namenjena verjetno tudi s strani naših državljanek in državljanov. Seveda si državljanke in državljanji želijo, da politične stranke delajo učinkovito in transparentno. V vsakem primeru, tudi če ne bi bil član stranke, bi za mene bilo to zelo pomembno vprašanje. V vsakem primeru podpiram zadevo, da se politične stranke financirajo izključno iz sredstev državnega proračuna. Nekdo je pred menoj že rekel, da tudi pravne osebe nimajo ne vem kako velikega interesa, da bi financirale politične stranke, ker takrat imajo svoj določen predznak. V naši stranki moram reči, da teh težav nimamo. Kot je razvidno iz dokumentacije, ima naša stranka zelo malo donatorjev, fizičnih oziroma pravnih oseb. Marsikatera pravna oseba, njihov predstavnik bi bil prej pripravljen dati res iz lastnega žepa, samo da ne dobi tega predznaka, da je doniral politični stranki. Saj veste, enkrat so na oblasti levi, enkrat so na oblasti desni, da jih ne bom imenoval po barvah. Drugič mogoče, enkrat v prihodnosti, pa bodo prišli tudi tisti, ki smo malo bolj na sredini. Mogoče bi bilo pa tudi na nek način to prav. In zelo pomembno je v naši družbi, v naši državi, da moramo sestavljati koalicijske vlade, kajti mislim, da takrat ljudje, ki sedijo v teh vladah, in tudi mi, ki sedimo v Državnem zboru, bolj razmišljamo in se dogovarjamo. Če teh dogovor ni, potem to pomeni, da tudi rezultata ni. Če pa bi bila neka večinska vlada, verjemite mi, da v tej državi ne bi bilo toliko sklenjenega kompromisa in mogoče tudi dobrih odločitev. Enkrat v prihodnosti bi mogoče bilo dobro, da bi obstajala tudi velika koalicija dveh velikih političnih strank, da bi zamenjali to, česar ne uspemo zamenjati predvsem zaradi tega, ker se preveč na določenih področjih pogovarjamo in eden drugemu kljubujemo. Če tega kljubovanja ne bi bilo, bi tiste spremembe, kjer je potrebna večinska volja poslancev, tudi lahko v državi sprejeli in bi to kolo hitreje teklo.

Sem za to, da imamo pregledno financiranje političnih strank, in bom ta zakon o političnih strankah tudi podprl. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Horvat je na vrsti. Naslednji je gospod Jani Möderndorfer.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospa podpredsednica. Spoštovane kolegice in kolegi, gospod minister s sodelavcem!

Najprej moram reči, da jaz v tem pogledu, v tej vsebini, ki jo obravnavamo ob tej noveli zakona, ne bom sam sebe ocenjeval kot

spoštovani kolega Branko Kurnjek. To naj naredijo državljanke in državljani na tistem, kot pravimo, referendumu vseh referendumov, to se pravi na volitvah. Najprej pa morda samo nekaj števil. Tudi spoštovani kolega Jurša je spomnil, da soglašajo s tem, da se politične stranke financirajo iz državnega proračuna. Gotovo državljanke in državljani, ki nas spremljajo, razumejo, da si mi s tem zakonom povečujemo ta sredstva. Ni res! Zmanjšujemo. Poglejte, v rebalansu proračuna Republike Slovenije za leto 2013, ki ga je koalicija sprejela julija, mislim, je bilo za politične stranke načrtovanih slabih 3,2 milijona evrov. V rebalansu za leto 2014 pa je načrtovanih dobrih 2,5 milijona evrov. Gre za zmanjšanje približno 0,7 milijona evrov. Da ne bi sedaj, ponavljam, nekako mislili, da si mi dejansko režemo velik kolač denarja, na drugi strani pa, žal ugotavljamo, da socialni transferji padajo, to je razvidno iz predloga rebalansa in proračuna 2015, in postajamo manj socialna država, kot smo bili.

V sredo zvečer sem imel ta privilegij, sem si čas tako organiziral, in sem bil na eni zelo dobri, zame pomembni učni uri, sem poslušal znanega slovenskega pravnikarja dr. Mira Cerarja, tudi znano gospo Manco Košir, kjer je bilo govora tisti večer v ustanovi patra Stanislava Škrabca o etiki. Naslov večera je bil Človek stoji in pade na etiki. Jaz dodajam "politik stoji in pade na etiki". Našega obraza pred slovensko javnostjo, obraza slovenske politike, slovenskega politika ali političarke ne bo popravil noben zakon. Niti kakšna evropska direktiva, še manj uredba. To moramo popraviti mi sami. Tudi preko tega, da bomo državljanom pravzaprav povedali sami, kakšni smo, da bomo povedali preko naših ravnanj, kakšni smo in kakšna je pravzaprav tudi funkcija Državnega zbora. Dovolite citat dr. Mira Cerarja, ki v svoji knjigi Pamet v krizi, priporočam v branje, piše takole: "Kadar se družba znajde v dekadenci, v počasnem a vztrajnem vrednostnem razkroju, ki se kaže predvsem v neprestanem hlastanju po povečanju bogastva, materialnega bogastva in psihofizičnega uživanja ter v skrajni pomehkuženosti in egoizmu, takrat so različne finančne kapitalske, zaposlitvene, plačne in druge podobne injekcije le korak v nadaljnjo, še večjo krizo." To je napisal omenjeni avtor pred tremi leti. Kje smo mi danes? Kaj je danes z našo človečnostjo in častjo, z vzgojo srca in brušenjem značaja, z duhovno rastjo in širjenjem zavedanja? Kje smo danes? Se zavedamo, da prava moč neke države ni le politična ali gospodarska, temveč moralna. To je prava moč neke države: v morali, moralna moč države. Na tem moramo delati vsi, ne samo nas 90. Vseh 2 milijona, kar nas je. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospod Möderndorfer, za njim gospa Marjana Kotnik Poropat.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS PS): Hvala lepa, predsedujoča.

V sami razpravi je bilo kar nekaj očitkov, češ, da se nismo vsi dobro slišali in razumeli, predvsem pa strinjali s tem, da sploh gremo v takšno spremembo. Naj na začetku povem, da mene sicer vedno znova in znova, ampak zdaj se počasi že navajam, v tem državnem zboru preseneča, da tisto, kar se pogovarjamo in dogovarjamo ob pripravi določenih zakonov, ne nazadnje smo imeli tudi posvet z ministrom še pred tem zakonom, preden je prišel v proceduro, pogovarjali smo se tako z opozicijo kot s konkretno koalicijo, me preseneča danes neko takšno začudenje, kaj pravzaprav takšen zakon v takšnem kontekstu pravzaprav išče v Državnem zboru. No ampak, kot že rečeno, to me več ne preseneča, zato tukaj samo toliko v bran, da minister ni prav nič naredil tukaj na svojo roko, ker je on od nekoga spet nekje izvedel, da bi bilo pa to dobro narediti, ali pa zaradi tega, ker bi si rad nabral kakšne politične točke. Dejstvo je, da je ta zakon, tako kot to tudi na tej strani ugotavljate, v resnici eden najstarejših. Leta 1991 je bil sprejet in pravzaprav se praktično skorajda v ničemer se ni spreminjal. Dejstvo je tudi, da se je že v prejšnjem mandatu o tem zakonu pogovarjalo in tudi so se politične stranke dogovarjale, da bi v tem delu, kot ga imamo danes pred seboj, in je predlog, da se spremeni, da se spremeni točno v tem delu. Zmanjkalo je energije, mandat se je prej končal, zato do teh pogovorov sploh ni prišlo. Potrebovali smo leto in pol, da smo prišli na sam začetek. In zdaj smo tukaj, kjer smo.

Seveda je vse tisto, kar še v tem zakonu sledi, je še marsikaj dodatno kot predlog, da se spremeni, vendar tisto, kar je za mene pomembno – in če ste me slišali na začetku v samem uvodu, v sami predstavitvi, je, da sem poudaril, da praktično ta zakon, ki ga zdaj obravnavamo, preprosto ne gre brez obravnave in vedenjem, kaj bomo delali pri naslednji točki. Strinjam se z vsemi govorniki, ki so do danes oziroma do tega trenutka razpravljali v smeri, da ne gre in ne kaže samo strankam nekaj vzeti, ampak da je treba tudi potem povedati, kje boš na drugi strani to nadomestil. Predvsem pa se dajmo vprašati, zakaj pravzaprav sploh to počnemo, če že počnemo to.

Veliko je bilo govora o sami korupciji. Jaz moram reči, da v tej korupciji sem izredno nesrečen, ker se, bom rekel, zelo na različne načine v različnih trenutkih različno govori. Mi s tem zakonom ne bomo izkoreninili nobene korupcije, daleč od tega, jaz si niti ne delam nobenih dvomov. Bomo pa postavili oziroma spremenili neke določene temelje, ki so v zadnjih dvajsetih letih pokazali, da so preživeli in da tako ne gre več naprej. To je ta bistvena razlika. In zato mislim, da je prav, da se o tem pogovarjamo, in prepričan sem, da bomo do druge razprave temeljito tudi razčistili, kaj je še

vse potrebno in kako in na kakšen način naj bo to zapisano.

Eden od predlogov, o katerih sem sam tudi razpravljal, je, da se mi lahko odločamo samo o dveh stvareh. Eno je, da bomo zelo jasno povedali, da če hočemo imeti demokratične postopke in, bom rekel, priti v parlament vsake štiri leta, enkrat eni in enkrat drugi oziroma na kakršen koli način, z enim samim ciljem: prepričati volivke in volivce, da je ta program, katerega zagovarjam, edini pravilen, je treba najprej zagotoviti tudi vse instrumente in pogoje, da se to lahko sploh izpelje. Je pa res, da v zadnjih desetih letih še intenzivno, čeprav v zgodovini politiki nikoli niso bili priljubljeni narodu, takšnemu ali drugačnemu, smo politiki sami naredili največ za to, da smo nepriljubljeni. Ti izgovori o medijih, kako so mediji od enega, pa od drugega in tako naprej, pogledajte, mislim, da je to počasi že dolgočasno. Dejstvo je, da z vsakim svojim nastopom sami največ tukaj naredimo.

Tisto, kar je za mene bolj pomembno, je predvsem to, kako zagotoviti to, kar je govoril kolega Tonin, kako zagotoviti sredstva, da bi od neke točke lahko politične stranke enakopravno nastopale v političnem boju, ki je zdrav. Se pravi, da prihajamo z enakimi materialnimi izhodišči. To se jaz popolnoma strinjam, seveda pa je na koncu vedno in povsod, tudi v Evropi, pa lahko delamo še ne vem koliko raziskav, zelo pomemben političen rezultat, ki ga dosežeš na volitvah. In to je edini pošten, merodajen razrez, na podlagi katerega lahko ocenjuješ, koliko je kdo sredstev dobil. Problem in diskusija, ki pa se vedno bolj in bolj pojavlja, je pa ta prepletenost politične stranke z državnim zborom, poslanskim klubom, kar je vedno bolj vprašljivo. Ne nazadnje se mediji vedno bolj sprašujejo, kaj je politična stranka in kaj je poslanski klub. To sta dve stvari, ki sta v resnici povezani ena z drugo. Ker brez politične stranke poslanskega kluba sploh ni. In obratno. Brez poslanskega kluba ni političnega stališča, ki ga tvorimo v političnih strankah. Zato to sprenevedanje, ker imamo slab zakon, ker ni jasno definiran in ker tudi akti okoli tega zakona jasno ne definirajo, vsi tisti, ki bi radi transparentno pregledovali in nadzirali, ne nazadnje tudi javnost, kako pravzaprav poslanci in politika delujemo in operiramo z javnimi sredstvi, ki so nam dana, je seveda problem, če teh stvari nimamo bolj jasno definiranih in zapisanih, zato da se držimo nekih določenih pravil igre.

Dovolite, da zaključim. Na nas je, da se odločimo o dveh stvareh. Eno je, in ta razprava bo v nadaljevanju pokazala, – da se odpovemo donacijam pravnih oseb in s tem onemogočimo kakršnokoli diskusijo, kaj je dovoljeno in kaj ni dovoljeno – preprosto, donacije niso dovoljene – in zmanjšamo krog možnosti manevriranja, kdo je komu kaj dolžan. Na drugi strani pa se je treba vprašati, ker moram reči, da o prvem predlogu, ki je bil predlagan, da bi dvignili zgornjo mejo donacij s strani pravnih oseb, s

tem bi pa povečali tudi možnost, kdaj je kdo objavljen na spisku, s tem se popolnoma nič ne strinjam, ker s tem nisi naredil pravzaprav ničesar. V resnici vsi vemo, kaj to pomeni. Tisti trenutek, ko nekdo donira, se ne želi razkrivati. In nismo naredili ničesar. Donacij ne bo. Po tej logiki sem jaz bolj pristaš, da jih ukinemo. Ampak na drugi strani je treba zagotoviti tisto vsoto denarja, ki jo politične stranke nujno potrebujejo, če želijo nastopati in v okviru zakona tudi peljati vse stvari. Dam en zelo praktičen primer. Vsi vemo, da se politične stranke štiri leta pripravljajo na vsakokratne volitve. V tem krogu je treba zagotoviti sredstva, da bomo imeli vsi enako izhodišče. In ti predlogi so, kasneje bom tudi povedal, na kakšen način se to da urediti oziroma se tudi ureja, in je ena od bistvenih razlik, kje se lahko ta sredstva zagotovijo. Drugo so pa še vse ostale priložnosti.

Ta zakon podpiram. Moram reči, da sem prepričan, da ga bomo do druge obravnave dodelali že v takem obsegu, da bo praktično tudi vsem jasno, da nihče ni držal fige v žepu. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospa Marjana Kotnik Poropat, za njo gospod Jože Tanko.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala, gospa podpredsednica.

Danes je bilo o tem zakonu v tej dvorani že veliko povedanega, tudi z različnih vidikov osvetljeno financiranje političnih strank, kar je seveda pravilno, tudi po moji oceni, saj gre navsezadnje za javna sredstva in pomembno je, kako se s temi sredstvi ravna. Posebej je pomembno tudi zato, ker gre za politične stranke, katerih člani smo vsi, ki smo poslanci, in se posredno zadeva tiče tudi nas.

Namen tega zakona razumem tako, da gre za prizadevanje odpraviti nepravilnosti pri financiranju političnih strank. Gre torej za samoomejevanje političnih strank s ciljem, da se prepreči koruptivnost pri financiranju strank. Ta zakon zagotavlja transparentno, torej pregledno in pošteno financiranje političnih strank in bo po moji oceni prav gotovo prispeval k spoštovanju morale, etike ter bo tako tudi krepil ugled političnih strank.

Zato bom seveda glasovala za to, da je ta zakon primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa, gospa Kotnik Poropat.

Gospod Möderndorfer, izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS PS): Spoštovana predsedujoča!

Glede na to, da je bil že včeraj v bistvu dogovor med vsemi vodji poslanskih skupin, da obstaja možnost, da bi danes prekinili ob 13. uri sejo za eno uro iz enega preprostega razloga,

kajti v tej isti stavbi naj bi predsednica Vlade predstavila opoziciji proračun. Res je, da je Poslanska skupina SDS danes na tiskovni konferenci sporočila, da se tega ne bo udeležila, kar pa ne pomeni za poslanski skupini SLS in Novo Slovenijo. Zato predlagam, da omogočimo, da bodo lahko vsi enakopravno tudi nadaljevali delo v Državnem zboru, da vsaj za eno uro, kolikor sem obveščen, da naj bi trajala predstavitev, se lahko tudi opozicija seznanila s proračunom. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa za vaš predlog. Vaš predlog ni v skladu s poslovnikom. Tudi meni ni poznano, da bi prišlo do kakršnegakoli dogovora. Tudi ne danes zjutraj na Kolegiju, ko bi bil za to primeren čas. Opažam tudi, da kolegov iz Nove Slovenije in SLS ni tukaj. Ne gre za nobeno stranko, vaš predlog enostavno ni v skladu s poslovnikom. Razlogi za prekinitev seje so poslovniško določeni in ta, ki ga vi navajate, ni eden izmed njih. Razumem.

Še naprej proceduralno. Izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS PS): Podpredsednica Državnega zbora! Midva se vedno lahko znajdeva v vlogi, da se bova tukaj pregovarjala, vendar v poslovniku predsedujoči lahko kadarkoli prekine sejo in jaz sem vas kot poslanec in vodja največja pozicijske stranke v resnici pozval, da v skladu s poslovnikom in pristojnostmi, ki jih imate, lahko prekinete sejo. Ne govoriti, da po poslovniku to ni. Se mi zdi pa zelo razumno, ker mislim, da ne bo nobenega nasprotovanja, ne na strani koalicije, ne na strani opozicije, da to naredimo. Če potrebujete legitimiteto za to vaše dejanje, lahko daste tudi na glasovanje, pa bomo tudi glasovali. Se mi zdi res skrajno neprimerno, če bi se hoteli skriti za poslovnik, da to ni izvedljivo. Res je, iz Nove Slovenije in iz SLS so me že prosili, da vam podam ta predlog, ker jih ni, ker so že šli na to. Če pa ni tako, pa jaz nimam nobenih težav, jaz sem sam že seznanjen s proračunom.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Poglejte, preden gremo naprej s postopkovnimi predlogi, mislim, da moramo opraviti najprej s postopkovnim predlogom gospoda Möderndorferja. Sama seje ne bom prekinila ravno iz razloga, ker mislim, da bi moralo biti to vseeno dogovorjeno – vsaj ta postopek, tudi na Kolegiju, zato smo ga danes zjutraj tudi imeli. Vendar pa bom upoštevala vaš predlog zaradi izrednih razmer, za katere lahko rečemo, da smo jim danes tukaj v državnem zboru priča, in bom vaš predlog dala na glasovanje. Osebnost sicer menim, da ni popolnoma v skladu s poslovnikom tudi to, da damo na glasovanje. Vendar sem se za to odločila, da pač ohranimo nek nivo in poslušamo in slišimo, kaj imajo za povedati poslanci. Bomo dali to kar na glasovanje, da opravimo s tem.

Najprej bomo glasovali o predlogu. Glasujemo o predlogu, da prekinemo sejo. Na proceduralni predlog, spoštovani gospod Han, ni obrazložitve glasu. Je pa očitno v dvorani vladala velika zmeda. Prosim, da preverite delovanje vaših glasovalnih naprav in ponavljamo glasovanje o predlogu, da prekinemo sejo.

Glasujemo. Očitno ni dovolj velike navzočnosti v dvorani, da bi izglasovali tak sklep.

Prekinjam sejo za 10 minut, da zagotovimo navzočnost v dvorani, da lahko še enkrat glasujemo. Sejo prekinjam do 13.15.

(Seja je bila prekinjena ob 13.05 in se je nadaljevala ob 13.15.)

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Spoštovane kolegice in kolegi!

Nadaljujemo sejo zbora. Lahko, prosim, zasedete svoja mesta. Prosim, preverite glasovalne naprave. Če je še kakšna težava, me, prosim, pravočasno opozorite. Ne vidim, da bi bila kakšna težava. Glasujemo o tem, ali prekinemo sejo.

Glasujemo. Navzočih je 42 poslank oziroma poslancev. Glede na to, da nismo zagotovili dovolj velike navzočnosti, da bi izglasovali sklep oziroma da bi bilo glasovanje veljavno ... Se lahko umirimo malce? V skladu s Poslovnikom Državnega zbora odrejam enourni odmor.

(Seja je bila prekinjena ob 13.17 in se je nadaljevala ob 14.14.)

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR: Nadaljujemo s sejo. Četrtega glasovanja ne bo, ker bi bilo brezpredmetno, saj je bil proceduralni predlog konzumiran in seja dejansko prekinjena za želeni oziroma predlagani čas – torej do 14.16.

Besedo ima sedaj še gospod Tanko, nekoliko več kot 1 minuta vam je še na razpolago.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hala lepa za besedo.

Tukaj bi rad opozoril predvsem na dejstvo, da so tisti, ki na volitvah niso bili uspešni, s tem predlogom zakona nagrajeni, in dobijo 2 in pol krat več kot po obstoječem zakonu, kar pomeni, da ta vladni predlog stimulira negativno selekcijo. Jaz mislim, da bi z rešitvami, ki gredo v smer negativne selekcije, morali enkrat razčistiti, pa naj gre to na področju strank, na področju kadrovske politike ali na kateremkoli drugem področju. Dejstvo je, da stranke, ki so bile na volitvah uspešne, morajo imeti zagotovljene tudi pogoje, da delajo uspešno, ker prevzamejo tudi največjo odgovornost. Stranke, ki na volitvah niso bile uspešne ali manj uspešne, pa dobijo sorazmerno manj. In tukaj na dobljeni glas ali kakorkoli so to na število poslancev vračunali, se

ta formula ne izide. Kaznujejo se uspešne stranke. Mislim, da bi morali v državi s takim pristopom, s tako politiko prekiniti. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa tudi vam. Želi minister morda še zaključno besedo. Ne želi.

Ostalo nam je še nekaj časa. Ali je še želja po razpravi? Je. Prijavite se tisti, ki želite razpravljati. Prijavljenih je še sedem razpravljavcev. Kako smo s časom? Vsak razpravljavec ima na voljo 5 minut.

Prvi je prijavljen gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala za besedo.

Jaz bom nekako nadaljeval v smeri razprav, ki so danes šle skozi ta parlamentarni del. Predvsem bi rad poudaril, da smo na neki poti. Jaz jemljem današnjo razpravo, torej tudi samo financiranje strank in vsega ostalega kot neko pot tega naroda v smeri resničnega spoznavanja demokracije. Če so osnovni postulat ali pa osnovni input demokracije kot take volitve, če so output te demokracije tako imenovani izidi volitev, potem je pomembno, da imamo vsaj tisti, ki se spopadamo na političnem polju, nekako enake izhodiščne možnosti. Enakih izhodiščnih možnosti nismo imeli niti pri nastanku te države. Enakih izhodiščnih možnosti večina strank ni imela, ker je vsak totalitarni režim živel na petih totalnih monopolih. Bolj so bili uspešni, bolj se je ta totalitaren režim zasedel in obstal. Tako kot Jugoslavija ali pa SRS. Slovenija v Jugoslaviji je imela pet totalitarnih ali pet monopolnih zadev. Prvi je bil tako imenovani politični monopol ene stranke, drugi monopol, ki smo ga imeli, je bil tako imenovani kulturno-izobraževalni, tretji monopol, ki smo ga nekako ustvarjali, je bil sodni preko doktrine v sodnem sistemu kazenske filozofije, ki je govorila, da je država temelj vsega in da so človekove pravice podstat vsega tega. Tu poznamo celo vrsto členov in lahko govorimo tudi o pravu, ki ni bilo pravo. Govorimo lahko o pravu neciviliziranih narodov. Potem imamo naslednji monopol, ki je bil tako imenovani gospodarski monopol preko podjetij v državni lasti. Cela vrsta podjetij, od Telekom, Mercatorja, 10 let nazaj vsak normalen državljan ni mogel kupiti ničesar drugega, razen izdelkov v Mercatorju, razen če je šel čez mejo. Danes vidimo, v kakšnem položaju so danes ta podjetja, ki so imela monopolne položaje. Ničesar nismo imeli od njih, ljudje so kupovali neverjetno drage izdelke in na ta način so jim jemali nek osnovni standard. Predvsem v tem smislu govorimo danes o prvem sistemu, ki bi ga naj odpravili, o prvem monopolu, to je tako imenovani politični monopol. Poglejte, pri tem monopolu je pomembna ena zadeva – nekateri se smejijo, ker zgloda, da jim ni jasno –, ki je pomembna. Pomembno je, da so vsi, ki gredo na volitve, enako predstavljeni v medijih, da so, lahko rečemo temu, tudi zelo transparentno

financirani. In sam ne vidim razloga, zakaj bi bilo po tej noveli, ki jo danes sprejemamo, prepovedano financiranje pravnih oseb. Za mene je vprašljivo financiranje pravnih oseb, če so te osebe v državni ali paradržavni lasti. Če sem jaz podjetnik, ki sem zaslužil svoj denar na tržišču, če se mi zdi, da je program mojega kolega Matjaža Hana primeren – zakaj mu ne bi doniral nekaj sredstev? Vse te zadeve revidira Računsko sodišče že danes, zato ne vidim nobenih problemov. Če je neka stranka s programi, ki so dolgoletni, kjer je točno opredeljena neka smer te stranke, ta program je seveda zgrajen na nekem vrednostnem sistemu te stranke, če ta stranka dobiva iz leta v leto več članov, večjo podporo, ne vem, zakaj potem prihaja dobesedno do kastriranja takih političnih opcij. Če so te politične opcije kastrirane dobesedno v nekem medijskem delu, ne vem, zakaj bi te politične opcije morale biti tudi pri financiranju. Če je ta zadeva pregledna, če je transparentna, če je revidirana s strani Računskega sodišča, jaz tu ne vidim problema. Problem pa je seveda v tem hendikepu, o katerem sem že večkrat govoril, da smo hendikepirani. Zaradi svoje lastne zgodovine ne poznamo temeljev demokracije. In temelj demokracije mora biti ravno to, da so vse opcije, vsi ljudje, ki so tu notri, imajo, lahko rečem, popolnoma enak izhodiščni položaj. Tisti, ki bolje prepričajo volivce, ki so v tem primeru boljši, naj sedijo v parlamentu z večjo večino. To je čisti temelj. In kdor tega ne razume, se mi zdi, da govorimo na pamet. In ne vem, zakaj ta zavora. Ali je ta novela namenjena vam, gospod Virant, vaši stranki, ki trenutno izgublja neke zadeve pri volivcih, ki ne vedo, ali ste orientirani levo ali desno ali na sredino, gor ali dol, ali komu je namenjena ta novela? Če je vam namenjena, glejte, je ne morem podpreti. Jaz podpiram tiste, ki so boljši, ki imajo opredeljenost takšno, kot je, zato da ljudje točno vedo, kaj stoji za tem programom, za barvami neke stranke, to je nekaj normalnega. Najlepša hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa.

Gospod Tomaž Liseč, imate besedo.

TOMAŽ LISEČ (PS SDS): Hvala, predsedujoča. Minister, še enkrat se oglašam.

Mislím, da se vsi v tej dvorani strinjamo, ko smo govorili o Ajpesu, o Računskem sodišču, transparentnosti, javnosti, doslednosti, mislim, da se s tem vsi strinjamo. Preden pa do tega pridemo, to je pa financiranje, imamo pa očitno le malo drugačne poglede. Že prej sem v stališču poslanske skupine rekel, kot da mi s tem nadzorom pa javnostjo in transparentnostjo in vsemi ostalimi zadevami nimamo nobenih problemov. Mislimo, da mora biti to prvo načelo, ki ga moramo pri tem zakonu obravnavati. Ampak s temi predlogi členov pri zakonu se resno sprašujem, kdo bo sploh še upal delovati v političnih strankah in kdo bo sploh še upal

sodelovati s poslanskimi skupinami oziroma strankami. Mislim, da je že sedaj neka fama, da politika je gnila, politiki so gnili, poslanci so gnili. Prej mislim, da je ena od razpravljavk rekla, da imajo ljudje tak občutek. Jaz se strinjam. To posploševanje gre tudi meni zelo na živce. Mislim, da tiste anomalije, ki so, je treba vreči iz sistema, ampak ne sistema posploševati in reči, da vse politične stranke pa so skorumpirane in ne vem kakšne. Zato se tudi strinjam s tem, da slej ko prej oziroma v roku štirih let pride vsaka stranka na vrsto pri Računskemu sodišču. V stranki SDS nimamo tega problema, ker verjetno če bi dali vse podatke na razpolago, smo verjetno največkrat revidirana stranka. Pa naj gre to za volitve v državni zbor, lokalne volitve ali za referendumsko kampanjo.

Prej je bilo rečeno, minister, rekli ste, enaki pogoji za delovanje vseh strank. Ja, ampak nekatere stranke obstajamo vsaj že 20 let, morda katera stranka obstaja na nekih temeljih še več kot 20 let in ima določeno prednost. Tudi stranka SDS ni nastala leta 1990 in imela takoj 26 poslancev in 30 tisoč članov. Postopoma je nastajala in se borila, tako kot se sedaj mlajše in manjše stranke borite. Prav je, da se borite, ne pa da se skušate preko nekega zakona naenkrat izriniti na isto izhodišče, kot ga imamo tiste stranke, ki smo preko svojega delovanja bile že prej pridne.

Da ne bom predolg. Ta zakon o političnih strankah je pač neka popularna tema za javnost. Politika je gnila. Netransparentnost je treba kaznovati. Minister, bodite brez skrbi, v Poslanski skupini SDS bomo pripravili kar nekaj amandmajev, ker se z določenimi načini ne strinjam. Na to nas napeljuje tudi evropska primerjava, ki je zelo različna. In vaša ideja o tem, da kdorkoli je iz javnega, ima prepoved doniranja. Mislim, da bi morali razmišljati v drugi smeri. Zakaj ne bi to še bolj odprli, seveda ob tem, kar sem prej govoril, zelo jasno, dosledno transparentno delovanje političnih strank, kjer se točno vidi, kdo je daroval, potem pa bi verjetno lahko manj zahtevali iz državnega proračuna, da se nameni političnim strankam. Tukaj ste naredili še ta obvod, da ste rekli, poslanske skupine si bodo skupaj s političnimi strankami delile denar, vlada si bo pri tem oprala roke, in bodo rekli: "Spet ti poslanci, itak govorijo neumnosti, delajo brez zveze, na koncu si pa delijo denar." Jaz, minister, na to vašo idejo nikakor ne pristajam. Razmislek, glede na to, da že rezultati kažejo, da se financiranje oziroma doniranje strank s strani fizičnih oseb in podjetij zmanjšuje. Strinjam se s tem, da podjetja v državni lasti nimajo kaj iskati pri političnih strankah. Jaz tudi ne pričakujem, da bo Luka Koper darovala politični stranki SDS. Če hočemo kaj narediti, moramo narediti politične stranke neko osnovno demokratično delovanje za to državo, ne pa da razmišljamo o tem, da je treba političnim strankam pripeti še bolj negativen prizvok, s tem pa dati vsem tistim, ki želijo neko anarhijo v našem demokratičnem razvoju, neko dodano

vrednost. Bodite zelo pozorni, ko boste pripravljali verjetno na podlagi današnje razprave to financiranje na lokalni ravni. Verjetno veste, kot bivši občinski svetnik, vsaka občina je unikum in slej ko prej se financiranje začne pri županu in konča pri županu. Če županu neka močna pozicija ni všeč, lepo zapre pipico in se lahko pojavlja, kjer se hoče, ter si veselo ustvarja svoj monopol oziroma svoj nek totalitarni sistem znotraj svoje občine. Tukaj bodite zelo pozorni. Priporočila Greca, kot sem že rekel, ja, glede nadzora, ne pa glede financiranja. Tu ste naredili neko mineštro in na koncu tudi zakon, če bo sprejet v takšni obliki, kot je predlagan, ne bo dober. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam. Gospod Matjaž Zanoškar imate besedo.

MATJAŽ ZANOŠKAR (PS PS): Hvala, spoštovana predsedujoča. Spoštovani gospod minister, kolegice in kolegi!

Sam osebno zelo pozdravljam to novelo zakona, ki je danes v prvem branju. Mislim, da je bil to čas že pred šestimi leti, da bi v ogledalu, ki ga nam je nastavila institucija Greco, videli naše pomanjkljivosti v sistemu delovanja političnih strank. Vendar nismo hoteli, verjetno tudi namerno ne. Nekaterim strankam je ustrezalo, da je tako, da se financirajo, da imajo botre, ki jim darujejo nekaj, potem botru vračajo in tako naprej. Menim pa, da je ta novela tista, ki odpravlja eno največjih anomalij v delovanju političnih strank. Vemo, da ni dobro, kadar se politika vmešava v gospodarstvo, vendar ko je šlo za financiranje političnih strank in ne nazadnje tudi volilnih kampanj, je nesporno, da je prišlo do točk tveganja koruptivnega dejanja. Nekaj, kar je neka fizična, pravna oseba dala stranki, je morala potem ta stranka nekako vrniti, dati nazaj, in to je tisto koruptivno dejanje. In naenkrat vse politične stranke niso bile enako pravno obravnavane, kajti nekatere so imele več možnosti, da sklepajo sporazume in botrstva z gospodarskimi družbami in na tak način dobivajo denar za izpeljavo svojih kampanj, volitev in pa tudi programov. Denar ne bi smel biti merilo za uspešnost politične stranke na volitvah. Politična stranka bi se morala promovirati na način implementacije svojega programa, na način poštenega dela posameznikov, članov politične stranke, nikakor pa ne z denarjem, kar je danes bilo slišati. Pa nikakor tudi nisem mnenja, da je ta zakon in danes ta novela zakona, ki ga imamo v prvem branju, neko mašilo za ljudstvo. Pa saj to gre za resno stvar! Gre za neko vračanje ugleda političnim strankam in političnim delavcem, ki delamo na tem področju. Ne nazadnje gre za utrjevanje neke etike, morale vseh nas, ki smo ujeti v politični krog dela. Pomembno je, da je delo političnih strank, financiranje tudi volilnih kampanj transparentno. Verjetno še ni dovolj samo transparentnost, pomembno je omeniti tudi ta mehanizem in

zgraditi ta mehanizem, ki je nadzor nad celotnim financiranjem političnih strank. Vem, da danes verjetno v prvem branju je še nekoliko anomalij oziroma pomislekov pri posameznih členih, ampak sem prepričan, da bo dovolj časa, da bodo vse politične stranke in pa tudi posamezniki dali pripombe na te pomanjkljivosti in da bomo prišli do zakona o financiranju političnih strank, ki bo dober, ki bo nekoliko začel vračati zaupanje državljanov in državljanke v naše delo, in zakona, ki bo izključil vse te anomalije, ki so se dogajale do zdaj. Ne bom jih omenil. Te anomalije so imele tako dolge repe, da so segale tudi do preiskovalnih komisij v samem parlamentu, vendar ni danes čas za to.

V glavnem je zakon z moje strani absolutno primeren in dober v pravem trenutku. Kateri čas naj bi bil boljši? Danes ali mogoče tik pred volitvami? In to za mene ni nobeno mašilo, je zakon, ki je potreben in je treba stvari urediti. Škoda je samo to, da je Greco ugotovil pomanjkljivosti, nam je priporočil, da jih odpravimo, pa leta in leta so tekla, 6 let je od takrat in nobena vlada se ni resno spoprijela s to stvarjo. Naj bo tudi v tem smislu pohvala ministru, ministrstvu, da se je tega oreha lotilo. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala tudi vam.

Gospod Jože Tanko, imate besedo.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Moram najprej ugotoviti, da se je ta dogovor, ki je bil poleti sprejet v Državnem zboru, povsem izrodil. Tam je bilo na nek način dogovorjeno tisto, kar je povedal gospod Möderndorfer, to se pravi, da se poveže stranko in poslansko skupino tudi glede dela in tega. Danes pa razpravljamo o vsem drugem, razen o tem. Jaz mislim, da je tak pristop, ki je mimo dogovora, problematičen. Ne stoji. Drugo, kar je, moram tukaj ugotoviti, da je pristop, ki se ga je lotila vlada, pravzaprav tipičen v tej koaliciji in tej vladi. Bolj si neuspešen, večjo pozornost ti namenijo po vseh kriterijih. Do sedaj so velike stranke ali pa tisti, ki so bili uspešni na volitvah, dobili, parlamentarne stranke 90 % sredstev, 10 % tiste, ki niso bile uspešne. Sedaj se to razmerje financiranja bistveno spreminja v tisto kvoto neuspešnih. Moram tudi opozoriti, da te stranke, ki niso uspele priti v parlament in bodo zdaj participirane na 25 % razpoložljivih sredstev, imajo bistveno manjšo odgovornost za delo v mandatu, nimajo poslancev, zato so neparlamentarne stranke, ne morejo učinkovito delati in tako naprej. In za vzdrževanja sistema bo ta državni zbor oziroma ta koalicija za tistega latentnega, neuspešnega porabila izjemno veliko denarja. Dajte to narediti na področju gospodarstva, na področju bank, financirajte tiste, ki bodo štiri leta na stand by, da bodo čakali naslednji krog. To naredite, pa bomo videli. Ampak očitno je to pravzaprav glavna tema. Jaz mislim, da bi moralo biti financiranje

strank urejeno v nekem sorazmerju z rezultati, v dobrem sorazmerju z rezultati. In ta del je bil, mislim, da v obstoječem zakonu uspešno urejen. Zdaj pa bo stranka s tremi člani, ki so ostali po neuspehu na volitvah, izdatno financirana. Treba je tudi reči, da so vse te neparlamentarne stranke pod bistveno manj budnim očesom kateregakoli organa, Računskega sodišča, Komisije za preprečevanje korupcije in kogarkoli, tudi javnosti navsezadnje. Imamo nekaj primerov, ko zadeve vegetirajo, in to samo zato, ker se jih financira. Se pojavljajo na volitvah samo zato, da koristijo ta potencial, ki jim ga omogočamo, uspeha pa že dolgo časa ni nobenega.

Moram reči tudi, da to, kar se onemogoča pri strankah, se pravzaprav omogoča pri vseh drugih združenjih. Imamo nekatera civilna združenja, ki so financirana v glavnem iz proračuna in imajo dostop do vsega. Neomejen dostop do medijev. Kadarkoli naredijo kakšno proslavo, imajo na TV neposreden prenos. Financirajo se izdatno, niso pod revizijami in tako naprej. Tukaj pa delamo neke umetne težave političnemu sistemu in predvsem tistemu delu, ki je odgovoren za delovanje države. Mene moti pravzaprav to, da minister, ki se ima za nekega razvojnika, za nekega stimulatorja razvoja in tako naprej, se tukaj pojavi kot glavni komplikator in zaviralec s predlogom, ki ga je spravil preko vlade.

Tudi ne vem, zakaj bi ovirali financiranje strank. Tudi po virih, ki so bili sedaj razpoložljivi, navsezadnje je tak način financiranja razvit tudi v drugih demokracijah Evrope, tudi v starih demokracijah, nikjer se mu ne odpovedujejo, nikjer ga ne preprečujejo. Pri nas pa je to glavni problem. In jaz mislim, da bi te stvari morali odpreti. Če hočemo, da bo sistem dobro delal, da bomo prišli do tega, da bodo kandidirali najboljši, ne najslabši, potem moramo stimulirati najboljše, da pridejo v ta sistem in da vzdržujejo, ohranjajo, razvijajo in tako naprej. S tem ko uspešne zaviramo, uspešno zaviramo tudi razvoj demokracije. Tako kot če bi sprejemali ukrepe proti uspešnih gospodarskim družbam. Navsezadnje jih tudi ... / znak za konec razprave/ ... kar se kaže na padcu gospodarske rasti, na povečevanju brezposelnosti in tako naprej. Zelo podobno, zelo analogno.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Zaključujem razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 20. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **19. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO**

OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLILNI IN REFERENDUMSKI KAMPANJI.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 26 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom, zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade dr. Gregorju Virantu, ministru za notranje zadeve.

DR. GREGOR VIRANT: Hvala lepa, podpredsednica. Spoštovane kolegice in kolegi!

Glede na to, da sta oba zakona v bistvu dvojčka, da sta med seboj neločljivo povezana, da gre za en zakonski paket, ni nobene potrebe, da delam neke velike uvode, ker glavni cilji in glavni namen in glavna filozofija je pri Zakonu o volilni in referendumski kampanji ista, kot je pri Zakonu o političnih strankah. Gre za to, da zakon uskladimo s priporočili Greca. Ne samo zaradi tega, da naredimo te kljukice, ampak tudi zato, ker ima to vsebinski pomen, ker delamo kampanjo bolj transparentno, ker izboljšujemo nadzor nad kampanjo, ker zaostrejemo sankcije in dajemo večja pooblastila Računskemu sodišču. Zato bom povedal samo nekaj glavnih rešitev.

Ena je, da se skladno z odločbo Ustavnega sodišča omejuje prepoved objave raziskav javnega mnenja samo na dan volilnega molka, torej na čas 24 ur pred volitvami; da se tako kot v Zakonu o strankah uzakonja prepoved financiranja volilne kampanje s strani pravnih oseb iz popolnoma istih razlogov, o katerih smo se pogovarjali pri prejšnjem zakonu. In bistvo prejšnjega in tega zakona je ravno v tem: v večji transparentnosti, v tem, da se oteži prepletanje politike in gospodarstva, žal ne popolnoma onemogoči s tem zakonom, ampak oteži, da se odpravijo korupcijska tveganja oziroma zmanjšajo korupcijska tveganja. To so ključni poudarki obeh zakonov. Ne tisto, kako se denar deli med politične stranke, tisto je čisto sekundarnega pomena. Spreminja se vsebina poročila o financiranju volilne kampanje, ki je do sedaj bila zelo sumarna in nepregledna. Po novem bo moral organizator volilne kampanje prikazati v poročilu vsak prispevek, vključno z navedbo osebnih podatkov, če bo prispevek presegal povprečno bruto mesečno plačo. Poročilo bo moralo vsebovati tudi vse podatke o vseh vrstah izdatkov in o posojilih, ne zgolj o skupni višini zbranih in porabljenih sredstev. Računskemu sodišču se tudi tukaj dajejo večja pooblastila. Do zdaj ni moglo opraviti celovite revizije nad financiranjem volilne kampanje, zdaj bo lahko, vključno z vpogledom v vso dokumentacijo stranke in vseh tistih, s katerimi je stranka poslovala. Določajo se nekateri novi prekrški in dvigujejo kazni za posamezne vrste prekrškov. Zgornja meja globe za najhujši prekršek se povečuje s sedanjih 15 tisoč evrov na 20 tisoč evrov.

Pri obeh zakonih se mi zdi še ena stvar zelo pomembna. To sta zakona, s katerima v bistvu vse politične stranke nekaj izgubljam. V finančnem smislu vsi nekaj izgubljam. Nadzor nad poslovanjem strank se zaostreje, regulacija bo ostrejša. In v tej državi je eden največjih problemov, da smo vedno vsi za spremembe – do tistega trenutka, ko se spremembe tičejo nas. Vsi smo za to, da se stvari izboljšujejo in spreminjajo, dokler to ne pride do našega interesa.

S tema dvema zakonoma, mislim, da dokazujemo vsi skupaj, Vlada, Državni zbor, politične stranke, da smo sposobni to miselnost prebiti. In ko bomo v tej državi enkrat prebili to miselnost, potem nam bo šlo boljše.

PODPREDSIEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Prvi ima besedo gospod Jani Möderndorfer v imenu Poslanske skupine Pozitivna Slovenija.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS PS):

Kot sem že napovedal v uvodu 1. točke, sta en in drug zakon povezana in soodvisna, zato tudi v nadaljevanju pričakujem razpravo, ki je že potekala celo dopoldne. Naj omenim, da je pri tem drugem zakonu, ki ureja volilno kampanjo, predvsem pomemben ta drugi vidik, o katerem smo govorili. Če smo za razliko v prvem zakonu govorili, kaj se omejuje pri političnih strankah, je smiselno skozi ta zakon pripeljati določene skupne enote, ki so pomembne znotraj volilne kampanje. Naj omenim, recimo, samo eno zadevo, ki je pomembna in enotna za vse politične stranke. To je, da je Državna volilna komisija, ko vodi celoten postopek volitev, tista, ki vsem državljanom pošlje ne samo imenike, ampak kandidate tudi obvešča, kdo bo šel na volitve in kdo ne oziroma katere politične stranke bodo v tej tekmi.

Pomembno pri tej zadevi je, da lahko v tem kontekstu na ta način pošlje tudi vsem družinam neke vrste plakat ali neko obvestilo, kjer se lahko vse politične stranke predstavijo. Ne gre za to, da bi ta komisija pisala vsebino, nasprotno. Vsaka politična stranka jo bo sama pisala, vendar je to eden od poglavitnih stroškov, ki ga politične stranke nosijo. To je tisto, kar sem govoril pri 1. točki, ko sem govoril, da se politična stranka v resnici 4 leta pripravlja vsakič na nove volitve. S tem rešimo marsikateri problem. Drug problem, ki ga vidim, in verjamem, da ga bomo lahko v nadaljevanju tudi dosegli z nekim dogovorom, je, da se zelo jasno predpišejo plakatna mesta v državi. Danes je to v resnici velik problem. Vemo, da imamo v urbanih mestih razne oglaševalske agencije, ki ob cesti in vsepovsod to nekako oglašujejo, problem pa je v tem, da v zakonu piše, da je možno plakatiranje na lokalno običajen način. Vsi vemo, kaj to pomeni – prilepi tam, kjer želiš

oziroma kjer zmoreš. To preprosto ne zdrži, kajti mislim, da je to treba urediti, in zato mislim, da bomo v nadaljevanju lahko takšno zadevo tudi dogovorili.

Positivna Slovenija bo zakon podprla, in verjamem, da bomo v nadaljevanju našli tudi končne skupne rešitve. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

V imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Predsedujoča, hvala za besedo.

Da smo si na jasnem, govorimo o noveli Zakona o volilni in referendumski kampanji, čeprav sem imel pri predhodniku občutek, da govorimo o Predlogu zakona o evidenci volilne pravice. Samo toliko. Gre za zelo podobno materijo, s katero smo se srečali že pri prejšnjem zakonu, le da tokrat govorimo o urejanju volilne in referendumске kampanje za volitve in referendume tako na državni kot tudi na lokalni ravni. S predlogom zakona se dotikamo financiranja in nadzora pri volitvah in referendumih, a akterji so večinoma isti, v prvi vrsti politične stranke. Tudi povod za spremembo tega predloga zakona je podoben, v prvi vrsti priporočila Greca ter Urada za demokratične institucije in človekove pravice, ki so spremljali nekatere zadnje volitve v naši državi. Poleg tega je zelo pomembno, da je povod za novelo zakona tudi odločba Ustavnega sodišča iz leta 2011, ki je glede drugega odstavka 5. člena zakona, ki ureja prepoved objavljanja raziskav javnega mnenja sedem dni pred dnem glasovanja, ugotovila neskladje z Ustavo Republike Slovenije in nam parlamentarcem kot zakonodajalcu naložila, naj ugotovljeno protiustavnost odpravimo.

Lahko debatiramo o tem, ali se strinjamo z odločbo Ustavnega sodišča ali ne, dejstvo pa je, da je takšna, kot je. Z vidika spremljevalca, predvsem pa akterja v volilni in referendumski kampanji, se nam v SDS postavlja vprašanje, ali pri sedanjih medijski strukturi oziroma nomenklaturi o možnosti objavljanja anket do 24 ur pred dnem glasovanja ne gre bolj za ustvarjanje in kreiranje javnega mnenja kot pa za pregled tega mnenja. Manipulacije z javnomnenjskimi raziskavami so možne teden dni pred volitvami ali zadnji dan ali pa vsak dan v zadnjih štirih letih. Javnomenjske raziskave imajo vpliv ne samo na izide volitev in referendumov, temveč tudi na finančne posledice, glede na to, da imajo organizatorji volilne kampanje pravico do povračila dela stroškov iz državnega proračuna. Predlog zakona prepoveduje, da bi organizator volilne kampanje pridobival prispevke od katerekoli pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ter posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost. Na ta način se po mnenju predlagateljev preprečuje možnost,

da bi s prispevanjem prispevka organizatorju volilne kampanje prej navedeni subjekti pridobili neupravičeno prednost pred tistimi subjekti, ki organizatorju volilne kampanje izvoljene stranke prispevkov niso dali.

Prepoved financiranja volilnih kampanj s strani vseh pravnih oseb v predlogu zakona je po mnenju predlagatelja nujna ter z vidika načela sorazmernosti veliko bolj primerna, saj se bo s takšno rešitvijo varovalo načelo pravne države, poleg tega pa preprečevanja koruptivnih dejanj ni mogoče doseči na drugačen način. To je predlagatelj zapisal v uvodu zakona, zato sem ga tudi povzel. Želim dokazati, da minister za notranje zadeve, ki je hkrati tudi predsednik majhne in mlade stranke, očitno še ne ve, kako zadeve potekajo na terenu. Očitno ne ve, da bo s tem zakonom sprožil podtalno financiranje volilnih kampanj, kjer bodo imeli prednost tisti, ki imajo odprte račune na Cipru in, kot sem že prej povedal, imajo vire blizu Foruma 21. In bo ta razlika med preglednostjo in transparentnostjo, ki jo minister zasleduje, ki naj bi se zasledovala, ter realnostjo na drugi strani še večja.

V SDS takšnim rešitvam, ki bodo v praksi še povečale vpliv lobijev in korupcije pri volitvah, nasprotujemo. Zato pričakujemo od ministra in njegove ekipe, da še enkrat trezno razmislijo, kaj počnejo in kaj želijo doseči. Preglednost in transparentnost volilnih kampanj – da, a predlog zakona bo dal razcvet ravno netransparentnemu delovanju. Korupcije bo še več in ne manj. Dober namen zakona, tlakovan s popolnoma napačnimi koraki. Ker v SDS zagovarjamo preglednost, transparentnost in tudi nadzor financiranja, v prvi obravnavi ne bomo nasprotovali predlogu zakona, a časa za temeljit razmislek boste imeli le do naslednje obravnave, in s tem tudi do naše podpore. Res je, da zakon nekoliko blažite s tem, ko se dovoljeni stroški, ki jih posamezni organizator volilne kampanje lahko porabi za kampanjo posameznih volitev, zvišujejo, kar je tudi v skladu s priporočili Greca. Ker smo za transparentnost, v SDS nimamo ostalih pomislekov glede zakona, tako glede večjega pooblastila Računskemu sodišču pri opravljanju revizij poročil organizatorjev volilne kampanje kot glede vsebine poročil o financiranju volilne kampanje, ki ga mora organizator predložiti Državnemu zboru in Računskemu sodišču. Niti nimamo problemov glede nadzora nad izvajanjem zakona tako s strani Inšpektorata Republike Slovenije za notranje zadeve kot Inšpektorata Republike Slovenije za kulturo in medije.

V zvezi s financiranjem političnih strank in volilnih kampanj je Odbor ministrov Sveta Evrope že leta 2003 sprejel priporočilo državam članicam o skupnih pravilih na področju financiranja političnih strank in volilnih kampanj. Po teh pravilih in smernicah mora biti financiranje političnih strank in volilnih kampanj zasnovano na naslednjih načelih: razumno ravnotežje med javnim in zasebnim

financiranjem – mi na žalost javno financiranje kar ukinjamo –, jasna merila pri razdeljevanju državnih sredstev političnim strankam – mi ta razmerja spreminjamo v prid manjšim strankam –, omejevanje stroškov političnih strank v povezavi z volilno kampanjo – mi jih, nasprotno, zvišujemo –, učinkovite sankcije za politične stranke in kandidate v primeru kršitve pravil – mi to rešujemo enostavno, z dvigom glob za nekajkrat, kar pa ni nujno povezano z učinkovitostjo. Predlog zakona se želi prikazati v smislu transparentnega in doslednega financiranja ter učinkovitega nadzora. Mi pa bomo ostali pri učinkovitem nadzoru tako, da bomo predvsem zvišali kazni, od transparentnega bomo prešli na netransparentno financiranje, na nedoslednost predloga zakona pa kaže nesledenje evropskim smernicam.

Minister, do druge obravnave predloga zakona opravite temeljit razmislek, a ne znotraj vaše stranke, ki je še mlada in neizkušena na tem področju, na področju volilnih in referendumskih kampanj, ampak z uglednimi strokovnjaki in poznavalci prakse. Minister, če lahko zaključim, resnično me zanima, kolikokrat ste sami skrbeli za finančno plat kandidature vaše stranke oziroma vas samih, ker verjetno, se strinjamo, najlažje razpravljamo, če izhajamo iz prakse. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

V imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov, gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa, spoštovana podpredsednica.

Upam, da se boste bivši kolegi zmenili in dogovorili, kako boste financirali politične stranke, in upam, da ne bomo imeli spet kakšne kampanje s sistemom brezplačnikov. Upam, da bo ta zakonodaja pomagala pri tem. Pri obravnavi novele Zakona o političnih strankah je bilo stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov oprto na poročilo organizacije Greco iz leta 2007 in ravno tako je tudi pri tem zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o volilni in referendumski kampanji. Gre za transparentno financiranje kampanj političnih strank. Zakonitost financiranja ter preglednost volilne in referendumske kampanje sta dve pomembni načeli, katerima je pri pripravi predloga zakona sledil predlagatelj. Sredstva, pridobljena in porabljena za volilno kampanjo, bodo z namenom zagotoviti večjo preglednost postavljena pod večji nadzor pristojnih inštitucij. S predlagano novelo se odpravlja tudi neskladje z ustavo. To je bilo že rečeno.

Ustavno sodišče je leta 2011 presodilo, da je 7-dnevna prepoved objavljanja raziskav javnega mnenja pred dnem glasovanja pretirana omejitev, ki prekomerno posega v svobodo delovanja medijev. Tudi v tem predlogu se, tako kot v predhodnem obravnavanem predlogu

novele Zakona o političnih strankah, sledi enakim ciljem. Prepoveduje se pridobivanje sredstev od katerekoli pravne osebe, samostojnih podjetnikov posameznikov ter posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost. Organizator kampanje mora sredstva, pridobljena v nasprotju z zakonskimi določili, nakazati v humanitarne namene, ta pa morajo biti navedena tudi v poročilu o financiranju kampanj. Dovoljeni stroški, ki jih organizator volilne kampanje lahko porabi za kampanjo pri posameznih volitvah, se zvišujejo. Predlagatelj posebej navaja, da je višina teh v skladu s priporočili Greca, znesek delne povrnitve stroškov za organizatorje in financiranje volilne kampanje pa ostaja nespremenjen.

Da se izloči čim več korupcijskih tveganj, so se pri pripravi predloga upoštevala tudi priporočila Računskega sodišča in Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi. Ob tem, spoštovani, ne gre spregledati, da je sredstev za delovanje političnih strank vse manj, tako za samo delovanje stranke kot tudi za pripravo takšnih ali drugačnih volitev ter referendumskih kampanj. To velja tudi za druge organizatorje kampanj, predvsem za tiste kampanje, ki govorijo o referendumih. Nekoč bogate volilne kampanje veljajo za tiho pravilo več vloženih sredstev v kampanjo, več možnosti za zmago. Takšne bogate kampanje so pripravljale oglaševalne agencije. Umikajo se novim inovativnejšim pristopom v obdobju od državnoborskih volitev leta 2008, ko smo se še spogledovali s prihajajočo krizo. Do danes smo imeli poleg rednih državnoborskih volitev leta 2008, rednih volitev v Evropski parlament leta 2009, rednih lokalnih volitev leta 2010, predčasnih državnoborskih volitev leta 2011, rednih predsedniških volitev, še poplavo referendumov.

Nemogoče je pričakovati, da ob vseh teh volitvah in rednem delovanju politične stranke lahko sploh preživijo. Tako so stranke vse bolj primorane iskati neke modernejše, inovativnejše pristope nagovarjanja potencialnih volivk in volivcev, k čemur je zagotovo prispevala tudi gospodarska in finančna kriza, prav tako pa tudi intenziven razvoj informacijske tehnologije. Elektronski mediji in socialna omrežja vse bolj nadomeščajo velike in drage jumbo plakate ter druge dražje oblike oglaševanja. Temu trendu pa mora žal slediti tudi zakonodaja. Naj še enkrat ponovim, da predlog ni prišel zaradi želje politike, temveč je rezultat številnih in vse glasnejših opozoril po potrebni zakonski prenovi, ki ureja financiranje političnih strank ter volilne in referendumske kampanje. Teh opozoril, razmišljanj ne moremo več prezreti.

Socialni demokrati menimo, da je tudi ta predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo in bomo predlagan sklep podprli. Za podrobnejšo razpravo o posameznih členih bo še dovolj časa danes, v drugi obravnavi, na

matičnem delovnem telesu in ponovno v Državnem zboru. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa tudi vam.

Kristina Valenčič bo predstavila stališče Poslanske skupine Državljske liste.

KRISTINA VALENČIČ (PS DL): Hvala lepa, spoštovana podpredsednica. Sodelavci z ministrstva, kolegice in kolegi!

Kot je bilo danes že večkrat povedano, je novela Zakona o volilni in referendumski kampanji del paketa zakonskih sprememb s ciljem zagotoviti transparentnejše poslovanje političnih strank in volilnih kampanj. Predlog zakona odpravlja neskladnost z Ustavo Republike Slovenije v delu, ki se nanaša na prepoved objavljavanja raziskav javnega mnenja sedem dni pred glasovanjem. Prav tako odpravlja pomanjkljivosti veljavnega zakona, ki so bile ugotovljene v praksi, upošteva priporočila Računskega sodišča, Greca ter Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi. Imamo star in slab zakon, ki potrebuje novelacijo. Zato že takoj na začetku povem, da poslanska skupina meni, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo in da bo novelo tudi v nadaljevanju podprla. O stanju in vzrokih, ki kažejo na potrebo po takojšnji zakonski ureditvi poslovanja političnih strank in s tem tudi povezane volilne in referendumske kampanje, sem govorila že v stališču k noveli Zakona o političnih strankah.

Financiranje volilne in referendumske kampanje je zelo pomembno, saj lahko odločilno vpliva na sam izid volitev. Ne smemo si več zatiskati oči in ta vroči kostanj prepustiti naslednjemu sklicu. Vse vlade doslej so za reševanje tega problema storile premalo. Bili so storjeni nekateri poskusi, ki pa niso bili uspešno zaključeni. Želim si oziroma upam, da nam bo tokrat le uspelo. V Državljski listi se zavedamo, da predlagane rešitve oziroma zakon sam po sebi ne bo rešil ničesar. Politiki moramo spremeniti svoje dosedanje obnašanje. Problem financiranja političnih strank in volilnih kampanj ni zgolj v prikazanih finančnih nakazilih, nakazilih podjetij v državni lasti, nakazilih, ki jih vsi vidimo in so vedno lahko problematična, kočljiva, tako za plačnika kot prejemnika. Pravi problem je v prikritej, težko dokazljivem podpiranju politike brez nevidnih, a koristnih klientelnih donacij preko stricov iz ozadja. Tega noben zakonski predlog ne more rešiti. To je dolgotrajen proces, zahtevna naloga, katere izhodišče je poštenost in pravičnost v nas samih. V pehanju za materialnimi dobrinami smo kot družba pozabili, da je vsak človek vrednota. Pot v boljšo, bolj pravično družbo je moč doseči samo z medsebojnim spoštovanjem in ohranitvijo človekovega dostojanstva. Prav politiki moramo v svojih razpravah in v svojem delovanju to tudi pokazati ljudstvu.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa.

Naslednji bo stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije predstavil gospod Ivan Hršak.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, predsedujoča. Spoštovani minister s sodelavcem, kolegice in kolegi!

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volilni in referendumski kampanji bo omogočil večjo transparentnost financiranja volilne in referendumske kampanje ter učinkovitejši nadzor nad spoštovanjem določb zakona. Predlagatelj želi s predlogom zakona zagotoviti večjo transparentnost financiranja volilne in referendumske kampanje, javno dostopnost podatkov iz poročil o financiranju volilnih kampanj, učinkovitejši nadzor nad spoštovanjem določb zakona in določitev sankcij, ki bodo sorazmerne in bodo hkrati učinkovito preprečevale kršitev zakona. Po oceni predlagatelja bo novela omogočila učinkovitejše opravljanje nadzora, saj bodo imeli pristojni organi na voljo ustrezne instrumente za izvajanje učinkovitega nadzora. Z novelo zakona bodo odpravljene pomanjkljivosti veljavnega zakona, ki so bile ugotovljene pri izvedbi volitev v praksi v preteklih letih, obenem pa bodo upoštevana priporočila Računskega sodišča Republike Slovenije, Skupine držav proti korupciji pri Svetu Evrope, Greco, ter Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi, OVSE.

Poleg zakona odpravlja neskladnost z Ustavo Republike Slovenije v delu, ki se nanaša na prepoved objavljavanja raziskav javnega mnenja sedem dni pred dnem glasovanja. Tako naj bi po novem prepoved objave raziskav javnega mnenja in anket veljala le v času 24 ur pred dnem glasovanja. Predlagatelj z novelo financiranje volilne kampanje celovito ureja v tem zakonu in se nič več ne sklicuje na zakon, ki ureja politične stranke, kot je to v primeru veljavnega zakona. Tako se določajo vrste prispevkov za volilno kampanjo in zgornjo mejo njihove višine, pri čemer skupna višina prispevkov ne sme presegati 10 povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije za preteklo leto, kar pa ne velja za prispevke, ki jih za volilno kampanjo nameni politična stranka, če je organizator volilne kampanje. Denarni prispevki posamezne fizične osebe v gotovini so za posamezno volilno kampanjo dovoljeni največ do zneska 50 evrov, višji prispevki pa morajo biti plačani preko bank, hranilnic ali drugih pravnih oseb, ki v skladu s predpisi, ki urejajo plačilne storitve, opravljajo te plačilne storitve.

Tudi v tej noveli se prepoved financiranja kampanje razširja na vse pravne osebe. Izjema je financiranje referendumske kampanje s strani nepridobitnih pravnih oseb. Prispevke, ki jih je organizator volilne kampanje

pridobil v nasprotju s tem zakonom, je dolžan najkasneje v 30 dneh od dneva prejema nakazati v humanitarne namene. Tudi v tej noveli se spreminja vsebina poročila o financiranju volilne kampanje. V njem bo organizator volilne kampanje moral navesti podatke o vseh posameznih prispevkih, izdatkih in posojilih ter o skupni višini izbranih in porabljenih sredstev. Organizator volilne kampanje pa bo moral v poročilu prikazati vsak prispevek, dobljen od donatorjev, vključno z navedbo osebnih podatkov, če bo prispevek presegel povprečno bruto plačo na delavca v Republiki Sloveniji. Z novelo se zvišujejo dovoljeni stroški, ki jih posamezni organizator volilne kampanje lahko uporabi za kampanjo za posamezne volitve, ne spreminja pa se znesek delne povrnitve stroškov za organiziranje in financiranje volilne kampanje. Računskemu sodišču se tudi v tem predlogu daje večja pooblastila pri opravljanju revizij poročil organizatorjev volilne kampanje, ki bo pri opravljanju revizije poročil o financiranju volilne kampanje lahko zahtevalo predložitev listin, dajanje pojasnil ter vpogled v poslovne knjige in evidence, in to ne le od organizatorjev volilne kampanje, državnih organov, organov lokalnih skupnosti, Banke Slovenije in poslovnih bank, v katerih so organizatorji odprli posebne transakcijske račune, temveč tudi od izvajalcev storitev in prodajalcev blaga, ki so opravili storitve oziroma dobavili blago organizatorjev volilne kampanje. Z novelo se določajo nekateri novi prekrški, ki jih v veljavnem zakonu ni, in se dvigujejo kazni za posamezne vrste prekrškov.

Poslanke in poslanci Poslanske skupine DeSUS bomo predlog zakona podprli in glasovali za sklep, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Gospod Jožef Horvat v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospa podpredsednica. Spoštovani kolegice in kolegi!

Temeljni namen zakona o financiranju volilne in referendumске kampanje je zagotovitev preglednosti financiranja volilne in referendumске kampanje. Prav pravila o financiranju volilne kampanje so pomembna za zagotavljanje enakopravne predstavitve kandidatov, kar odločilno vpliva na sam izid volitev. Obstoječa zakonodaja že zagotavlja določeno stopnjo preglednosti, pri izvajanju zakona pri dosedanjih volilnih in referendumskih kampanjah pa so se pokazale nekatere pomanjkljivosti zakona. Nanje nas je opozorila tudi skupina držav za boj proti korupciji Greco v svojih priporočilih. Z novelo zakona se odpravlja tudi neskladnost zakona z ustavo v skladu z odločbo Ustavnega sodišča, pa tudi nekatera priporočila Računskega sodišča.

Naj že uvodoma povem, da bomo poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije navedeno novelo zakona v tej fazi podprli, saj je večina predlaganih rešitev po našem mnenju dokaj dobrih, in zasleduje cilje večje enakopravnosti, preglednosti in zakonitosti volilne kampanje. Spremembe in dopolnitve Zakona o volilni in referendumski kampanji prepovedujejo pridobivanje donacij in prispevkov za financiranje kampanje s strani pravnih oseb, samostojnih podjetnikov posameznikov in posameznikov, ki opravljajo samostojno dejavnost. Na ta način se preprečuje možnost, da bi nekateri kandidati na tej podlagi pridobili neupravičeno prednost pred tistimi kandidati, ki takšnih prispevkov s strani donatorjev, pravnih oseb niso prejeli. Na takšno zakonodajno rešitev nas je izrecno opozoril tudi Greco. Naslednja rešitev, ki jo prinaša novela tega zakona, je omejevanje prispevkov za financiranje volilne kampanje. Omejuje se na 10-kratnik povprečne bruto mesečne plače na delavca v Republiki Sloveniji za preteklo leto. Vsi prispevki morajo biti plačani preko bank, hranilnic ali drugih pravnih oseb, ki opravljajo storitve bančnega prometa. O financiranju volilne kampanje je dolžan organizator sestaviti podrobno vsebino poročila, ki ga je dolžan predložiti Državnemu zboru in Računskemu sodišču. Vsebina poročila pa se objavi tudi javno. Računsko sodišče pridobiva večja pooblastila v zvezi z revidiranjem poročila, zlasti pa pridobiva možnost pridobivanja podatkov in dokumentacije s strani bank, državnih organov, izvajalcev storitev in dobavitelja blaga, v primeru suma nepravilnosti pa tudi možnost pridobivanja podatkov s strani drugih oseb. Na ta način se zagotavlja večja preglednost in možnost učinkovitega nadzora nad financiranjem volilne kampanje.

Kot že rečeno, bomo poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije novelo tega zakona v prvi obravnavi podprli. Smo tudi zadovoljni, da je Računsko sodišče pregledalo naša poročila o organizaciji volilnih kampanj vse od leta 2008 naprej. V tem zadnjem 5-letnem obdobju Nova Slovenija ni dobila niti najmanjšega pridržka glede financiranja volilne kampanje. Z drugimi besedami, vsa poročila Računskega sodišča za Novo Slovenijo so bila pozitivna. To nas veseli in pričakujemo, da bo tako tudi naprej. Kar pa zadeva nadaljnje procesiranje tega zakona, naj rečem, da v nadaljnjem postopku napovedujemo vložitev amandmaja na 5. člen zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volilni in referendumski kampanji. Predlagali bomo namreč črtanje določila o obveznosti označevanja plakatov z zaporednimi številkami. Ta rešitev je po našem mnenju nesmiselna in nepotrebna, zlasti pa neizvedljiva v postopku poteka same volilne ali referendumске kampanje. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

S tem smo končali s predstavitevijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na splošno razpravo poslank in poslancev. Kar nekaj poslank in poslancev se je objavilo od razprave, tako da imamo nekoliko skrajšan seznam. Zato bo kot prva z razpravo pričela gospa Sonja Ramšak, za njo gospod Vogrin, in za njim naj se pripravi mag. Majda Potrata.

Gospa Ramšak, izvolite.

SONJA RAMŠAK (PS SDS): Hvala lepa še enkrat za besedo, predsedujoča. Spoštovani gospod Trnovšek, spoštovani kolegice in kolegi!

Žal mi je, da so se nekateri odpovedali. Če bi vedela, bi se mogoče tudi jaz, ampak kljub temu mislim, da je prav, da o nekaterih stvareh spregovorim. Ne bom se dotikala tistih vsebin, ki sem jih omenila že pri 1. točki, o transparentnem financiranju političnih strank in o nadzoru, ker se to nanaša tudi na to točko po vsebini. Bi pa pri tem opozorila, da ko govorimo o transparentnosti in preglednosti – ali smo resnično s temi dopolnitvami zakona to tudi naredili? Resda se govori o priporočilih Greca in o tem, da zagotovimo, da je delovanje vseh nastopajočih v kampanjah v skladu z zakonom, ustavo in priporočili, vendar se mi tukaj postavljajo določene dileme. Že kolega Han je v stališču Poslanske skupine Socialnih demokratov navajal, da so kampanje vedno bolj sofisticirane, modernejšie in tako naprej. Če se dotaknem zadnje kampanje predsedniških kandidatov, in če se konkretno ustavim pri kampanji sedanjega predsednika republike gospoda Pahorja, ki je sicer res imel volivcem in volivkam zelo všečno kampanjo, vendar pa so tukaj nekatera vprašanja. Kdo in na kakšen način je njegov delež te kampanje ovrednotil, ko pri tem govorimo, da je opravljal dela v določenih gospodarskih družbah ali pa v javnih podjetjih? Ko govorimo, da se je predstavljal, da opravlja delo smetarja – gre za javno komunalno podjetje, sredstva javnega komunalnega podjetja in tako naprej. Ali se to obračuna in ovrednoti? Na podlagi česa? Ali je to zajeto v zakonodaji ali ni? Ko govorimo o delu njegove kampanje, ko je asfaltiral ceste na Koroškem – na kakšen način je to ovrednoteno v kampanji predsedniškega kandidata? Ali to zajema ta zakon ali ne? Še veliko je takšnih in podobnih primerov.

Prav tako ne vem, ali res na vseh področjih zagotavljamo preglednost. Recimo, v primeru, da nekdo nekomu neko stvar podari, recimo promocijski material. Ni treba, da naročim promocijski material pri neki firmi. Lahko mi promocijski material izroči moj prijatelj, moj znanec, sorodnik ali kdorkoli. Na kakšen način bomo ovrednotili te stvari? Lahko jih v poročilo vpišeš, ampak pri tem ne gre za to, da je to denarni prispevek, ampak ali to zajema pogodba, sklenjena med to osebo in med samim kandidatom oziroma med tistimi, ki so zadalženi oziroma odgovorni za kampanjo posameznika ali stranke oziroma liste kandidatov. To so

dileme, na katere bi želela, da bi morda predstavniki Vlade odgovorili, mogoče tudi sam minister oziroma njegov sodelavec. Če govorimo o transparentnosti in če želimo vse normirati z zakonom, je treba tudi na takšne dileme dobiti odgovor. Hvala.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa tudi vam.

Naslednja bo razpravljala mag. Majda Potrata, pripravi se gospod Jožef Horvat, za njim gospod Jožef Jerovšek.

Mag. Potrata, izvolite.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospa podpredsednica.

Velja pritrditi uvodni obrazložitvi, da sta Zakon o političnih strankah in Zakon o volilni in referendumski kampanji povezana, saj se je, ko sem pri prejšnji točki citirala priporočila Greca, videlo, da sta tudi v priporočilih ta dva zakona povezana. Temu bi lahko pritegnili še v vsem tistem, kar je Greco ob svojem obisku v letu 2012 zapisal v zvezi s poslanci in kar se nanaša tako na volilno kampanjo kot na delovanje poslancev. Ker pri poslancih je vendarle treba vedeti, in politične stranke, zlasti parlamentarne, gradijo na kontinuiteti uveljavljenih političnih imen, da ti poslanci tudi svoje delovanje usmerjajo tako, zlasti v zadnjem letu mandata, da je to mogoče šteti že kot del volilne kampanje. Temu bi lahko dodali še skrita propagandna sporočila. V mislih imam, recimo, nek znan slovenski tednik, ki smo ga poslanke in poslanci dolžni brati zaradi tega, ker imamo navadno gradivo, priloženo za sklice različnih nujnih sej, vedno zajeto iz njega. Če spremljamo objavljane tega tednika, vidimo, da so načete vse tiste teme, ki se kasneje tudi v volilni kampanji načenjajo. Takim stvarim se nikoli ne bo dalo odpomoči, in takšne stvari se ne všttevajo v stroške volilne ali referendumске kampanje.

Ampak ne želim biti tako negativno nastrojena pri teh stvareh. Raje bi opozorila na neko drugo dejstvo, ki ga poznam iz priprave zakonodaje za največji kulturni javni zavod v Sloveniji, RTV. To so določbe o referendumski in volilni kampanji in o tistem času, ki je za to kampanjo najbolj zanimiv zaradi tega, ker mora biti dostopen vsem, in ki ni plačljiv. Tu se ni mogoče izogniti večnim razpravam o tem, katere stranke so v prednosti. Določitev časa za nastope v javnih medijih je namreč različno razporejena za parlamentarne stranke in za zunajparlamentarne stranke. Ali bo to predmet tudi naslednjih sprememb zakonodaje, ne vem, ampak vem, da je ena od neparlamentarnih strank to štela kot glavno pomanjkljivost takratnega na referendumu zavrnjenega zakona, pa čeprav je ta drugi zakon bolje urejal vprašanje nastopov neparlamentarnih strank v volilni kampanji. Če gremo z negativnega zornega kota stvari presojeti, potem tako ali tako

nikoli ni mogoče najti dovolj dobrega zakonskega določila, ki bi zlorabe preprečil.

Gre za neko drugo dejstvo, na katero tudi opozarjam – da je določila, ki se nanašajo na stranke, nedvomno treba povezovati tudi z določili, ki se nanašajo na posameznega kandidata. Tu bi se znova sklicevala na tisto priporočilo Greca, ki nas vodi k pripravi etičnega kodeksa, kajti Greco ugotavlja, da imamo za funkcionarje, za politike in druge voljene funkcionarje, razmeroma dobro urejeno zakonodajo, da pa je ponotranjenje te zakonodaje, zavedanje omejitvev, ki se političnemu funkcionarju postavljajo, nekoliko slabše. Tu se začne prostor mojega premisleka ali dvoma. Če se nekdo ne ravna niti po zakonskih določilih, za kršitve katerih so predpisane sankcije, kako je mogoče pričakovati, da bo njegov notranji kompas toliko občutljiv, da ga bo odvrčal od nedopustnih ravnanj? Tu je zagotovo še veliko odprtih vprašanj. Zlasti izkušnje različnih referendumov bi lahko pregledovali, kako so se posamezne skupine ravnale takrat, kadar so izzvale ali uveljavile ustavno pravico do zahteve po referendumu.

Še enkrat, v vseh teh določilih vendarle vidim poskus izboljšati stanje, dvigniti standarde. Ali bo to v resnici uspelo, je pa odprto vprašanje zaradi tega, ker vidim pomisleke nekaterih, predvsem v to smer, da odbijajo spremembe zakonodaje z očitki, kdo bo imel večje koristi od spremenjene zakonodaje. Simptomatično se mi zdi, da se razprava o volitvah, o političnih strankah in o kampanji sprevrže v razpravo o volilnem sistemu, za spremembo katerega je treba spremeniti ustavo. Imamo proporcionalni volilni sistem v ustavi zapisan. Tisto, v kar sem trdno prepričana, pa je, da sprememba volilnega sistema sama po sebi ne bo prinesla etičnega, poštenega, preglednega, in kar je še takih pozitivnih pridevnikov, ravnanja. Ker če za vse drugo menimo, da ni dovolj, potem tudi sprememba volilnega sistema ni potrebna. Da večinski sistem ne vodi v stabilnejšo politično situacijo, je mogoče vsak dan spremljati v parlamentu, ko se skoraj po polovici razdelimo ali malo drugače. Tako da obetati si, da bi tu lahko nastali neki konsenzi – za to je potrebna sprememba politične kulture, ne pa zakonov in ustave. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Naslednji je gospod Jožef Jerovšek, pripravi naj se gospod Franc Jurša, za njim dr. Vinko Gorenak.

Izvolite, gospod Jerovšek.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Hvala lepa.

Res je, da imamo zakon dvojček glede na prejšnji zakon. Vendar se mi zdi, da je v tem zakonu predvsem pomemben 3. člen, ki je nastal na podlagi odločitve Ustavnega sodišča, o dolžini trajanja prepovedi objavljanja

javnomenjskih raziskav. Zdi se mi zelo dobro, da je Ustavno sodišče ugotovilo, da je to pri nas nenavadno dolgo, da ni normalno in vse te utemeljitve, ker tu smo bili zelo različni od drugih držav. Nedavno nazaj, prejšnji teden smo spremljali nemške volitve. Tam nimajo ne volilnega molka ne teh birokratskih ovir oziroma zadržkov. Ta teden prepovedi objavljanja je bil pri nas predvsem prostor za manipulacije. V vsakem tednu pred volitvami se je izkazala katastrofalno nizka politična kultura, predvsem pri oblikovalcih javnega mnenja. Spomnimo se časa pred volitvami leta 2004. Čeprav so raziskovalci javnega mnenja že zaznali, da bo zmagala Slovenska demokratska stranka, so raziskave javnega mnenja sfrizirali, da je še vedno kazalo na uspeh drugih strank. Upam, da bo ob tem, ko bo možno objaviti še en dan prej, do volilnega molka, nosilce javnomnenjskih raziskav vseeno strah zaradi njihovega ugleda, da bodo pripravljene frizirati javnomnenjske rezultate.

V zadnjem tednu so se lahko potem opravičevali, da se je volilno telo tako drastično spremenilo, in ne vem, kaj vse je vplivalo na volilno telo, da je spremenilo svoje mnenje. Na ta način so nekako reševali svojo čast, ker je večina takšnih, da so zelo ideološko povezani z opcijo, ki je večino časa na oblasti, z levo opcijo v tej državi. Da se marsikaj pri teh javnomnenjskih raziskavah godi po domače, sem se prepričal letos, 30. julija, ko je potekala raziskava Dela Stik in sem v tej raziskavi sodeloval. Očitno mi je neka študentka postavljala vprašanja, in potem tisti top twenty priljubljenosti politikov. Odgovarjal sem na tisto. Potem pa še predlagajte dva politika, ki naj gresta prihodnji teden na lestvico. Rekel sem: "Ja, ampak vi me niste o vseh vprašali, ki so prejšnji teden bili na lestvici." Za komisarja Potočnika me niso vprašali za oceno, absolutno ne. Očitno ga uvrščajo enkrat na drugo mesto, enkrat na četrto, ker je škoda časa, telefonskih impulzov za njega spraševati ljudi. To je neverjetno! Pa še eno ime, ki sem ga pozabil, ker si zapomnim, kdo je na teh lestvicah.

Tisti študentki sem to rekel, in je rekla: "To so mi dali." Logično, saj ona je vprašala tisto, kar so ji dali. Ta pozicija komisarja vedno v špici je malo bolj vprašljiva glede na to, da so anketarji naleteli na človeka, ki to ima v glavi in spremlja. Tu gor piše, kaj mora nosilec javnomnenjske raziskave vse objaviti – to že zagotovijo. Kajti dejansko tam je bilo 30. julija – objavljeno je bilo, da je bila dva dni pozneje delana tista anketa. Ampak vse skupaj je bilo pa 14 dni pred objavo, kar se mi je zdelo izjemno neprofesionalno zato, ker 14 dni stare rezultate objavljajo. Namen javnomnenjskih raziskav je to, da v tistem trenutku ažurno vidiš kazalce, kateri politični dogodek je vplival. Do tega trenutka sem si vedno mislil, napačno razlagal: aha, zdaj je pa ta stranka, recimo, zrasla za 5 % in je vplivalo to. Če 14 dni prej delajo, potem imamo

ljudje čisto napačne predstave, kateri politični dogodek je vplival na to anketo.

Dругih delov tega zakona bistveno ne spreminjajo, ne izboljšujejo. Tukaj se ponavlja to o prepovedi financiranja s strani pravnih oseb. Svoje mnenje sem že pri prejšnjem zakonu, v prejšnji razpravi povedal, tako da se strinjam z mojo predgovornico. Glavno je, da se bo spremenila politična kultura, ampak še prej pa moramo doseči, da bi se izboljšala politična pismenost naših ljudi. Tukaj pa levičarske vlade sistematično delajo zato, da zaničujejo politiko in parlament, in potem znotraj tega parlamenta izbirajo: ta si pa zasluži, tisti je pa bedak. Pri raznih povzetkih televizijskih oddaj in prenosov selekcionirajo, izbirajo, favorizirajo levico in tako naprej. Na tak način naši ljudje ne morejo postati politično pismeni, ker nimamo časopisov, ki bi podpirali vladno opozicijo. Recimo zdaj imamo tri provladne časopise. Če bi jutri vladala opozicija, bi imeli tri protivladne časopise, dnevnike.

Na tak način politične kulture pri nas ne bomo dosegli, in bi se morala levica zavedati, da je zaradi tega prišlo do tega, da imamo tako finančno katastrofo v tej državi, ker ni bilo nadzora, ker so v končni obliki ti uredniki pod pritiskom lastnikov, za katere vemo, s katere strani so, pod pritiskom političnih veljakov, pa še skozi FDV so izobraženi in indoktrinirani do konca, čeprav od tega nič nimajo. Ampak to je njihova religija, da opozicija, da pomladne stranke niso prave v tej državi. Na tak način smo prišli v to katastrofalno pozicijo v tej državi. Ne bi imeli tega ropa v bankah, če bi imeli levo in desno stran, ki bi ena drugo nadzirali v medijih. To bi prišlo prej v javnost, kot zdaj Tajnikar ve, da je 11 milijard luknje, pa gospa Selšek ve, da bodo katastrofalni rezultati evropskega preverjanja luknje v bankah. Prej niso vedeli, prej niso nikoli rekli, zdaj, tik pred objavo evropskih rezultatov, pa vsi vedo. Ve se, da so zavestno skrivali. Mnogi mediji so jim pri tem asistrali, in na podlagi tega so tudi javnomnenjske raziskave v korist tistih, ki bi morali biti kaznovani. Ob tem, da imamo tako katastrofalne rezultate Vlade – v normalni državi bi popolnoma izgubila podporo. Recimo, nobena vladna stranka ne bi napredovala, vse bi šle v propad, kot se je v Grčiji zgodilo z vladno koalicijo, ki je bila pred trojko tam na oblasti. Pri nas se pa z manipulacijami doseže, da so tisti, ki ljudem direktno jemljejo iz žepa denar, kot sta Factor banka in Probanka in njihovi lastniki, večinoma člani Foruma 21, še popularni. Ljudje so hvaležni za to, da jim jemljejo denar, njihov s krvjo zaslužen denar iz žepa. To je politična kultura, ki jo moramo doseči, najprej s politično pismenostjo, in na podlagi tega bodo ljudje sami oblikovali politično kulturo. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Besedo ima dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Precej hitro gremo. Vidim, da ni kakšnega posebnega interesa, čeprav se meni osebno zdita oba zakona pomembna. Vsa ta določila v zakonu, ki krepijo kontrolo, ki povečujejo kontrolo, ki delajo večjo transparentnost – o tem ni smiselno govoriti, ker vsaj kar se mene tiče, imajo neke vrste zeleno luč, ker vse, kar povečuje kontrolo, mislim, da je v redu. Vsaj za opozicijo je objava anket samo 24 ur prej precej dvorezen meč, vem pa, da je to Ustavno sodišče reklo in da ne moremo mimo tega, ker v našem sistemu javnega obveščanja, pa kakorkoli je brundanje na nasprotni strani prisotno, ko na tej strani govorimo o medijih in njihovi objektivnosti, obstaja de facto dejstvo – to je jasno –, da je posledica lahko zelo jasna. Nek petek pred volitvami, nek petek pred referendumom se pojavijo neki enostranski članki ali rezultati, ki lahko vplivajo na rezultat referenduma. To je de facto dejstvo, ampak vem, da minister mimo tega ni mogel iti, ker je tako reklo tudi Ustavno sodišče.

Ta prepoved financiranja s strani pravnih oseb je nekako v zraku. Greco ni nič rekel – čeprav sem zelo kritičen do Greca – o tem, da je treba to ukiniti, to nikjer ne piše, ampak da je treba narediti bolj transparentno. Moja kritika Greco – prej je niste slišali, vsaj nekateri, zato jo bom ponovil. Spet govorimo o Greco. Kdo je Greco?! Institucija, katere podpredsednik je Slovenec Drago Kos, ultra levičar, kršitelj zakonov in ne vem česa še vse, iz leta 2000 – govorim o zadevi Ranc. On forsira mnenja, od tam prihajajo ta mnenja. Ne govoriti Greco, dajmo povedati Slovincem: Drago Kos. Tako povejmo. Res me moti ta Greco. Greco ni bog, in nam je dal priporočila in ne navodila za izvajanje. Ni izdal navodil za izvajanje. Dal je priporočila, ne navodila. To bi bilo dobro, da razlikujemo. Še enkrat ponavljam, karkoli govori Komisija za preprečevanje korupcije, prav, ampak še vedno menim, da je kar se tiče te komisije, pa ne mi zdaj očitati kakšnega poročila z dne 8. januarja letošnjega leta – to je popolnoma brez zveze, ker sem imel enako mnenje že leta 2007 – je tisto, kar smo takrat načrtovali. V bistvu je sedanjí minister to načrtoval, pa ne da bi mu to očitil – mislim, da je imel prav. Komisijo je treba ukiniti, ji dati pristojnosti preventivne narave, premoženje in nadzor premoženja prenesti na Računsko sodišče, pregon pa imamo urejen v policiji, tožilstvu, sodstvu. Komisija pa ima preventivni namen, ne pa da nas poučuje, kaj je to koruptivno ravnanje, ki ni kaznivo dejanje. Oni rečejo: koruptivno ste ravnali, in moj sosed gleda, kdaj bo kakšen prizidek k hiši nastal, ker sem dobil nekaj jurjev. Tako si on misli. Verjetno to velja tudi za vas vse. Ne vsega verjeti. Gospa Potrata ima težave z nekim tednikom. Hudimana, pravi, da ima 4 težave v enem mesecu, jaz imam pa ene 10 težav v enem dnevu, glede na to, da mi dnevnik povzročajo iste težave kot njej en tednik. Je precej nesorazmerja v tem. Pa še nekaj. O legitimiteti

ste veliko govorili nekateri, tako v povezavi s prejšnjim zakonom kot s tem zakonom. Veste, to je relativna zgodba. To je tako relativna stvar, in tiste velike in male stranke in tako naprej – to so zelo relativne stvari. Naj to razložim na enem primeru.

Gospod Zalar je na volitvah leta 2008 – tam lahko vidite – dobil okoli 300 glasov, če se ne motim. Zanj nisem čisto siguren, ampak mislim, da je bilo tako. Gospa Kresal je dobila 901 glas. To je zdaj legitimiteta. Jaz sem dobil 4996 glasov, gospod Jerovšek 5400. Koliko ste ostali dobili, ne vem. Vem, da je gospod Pahor dobil blizu 8000. Vem, da je gospod Janša dobil tudi približno toliko, tu nekje. Kje je zdaj legitimiteta? Potem sem pa jaz v opoziciji, in Jerovšek tudi, pa še kdo, odločata pa gospod Zalar in gospa Kresal. Vidite, to je legitimiteta. Nisem rekel, da je kaj nezakonitega, ampak tak sistem imamo. Tu nastane vprašanje neke pravičnosti, če želite, ampak absolutne pravičnosti nikjer ni in je tudi nikoli verjetno ne bo. Lahko dosežemo nek približek k neki pravičnosti tudi s tem zakonom, ki ga zdaj obravnavamo, ne pa neke absolutne pravičnosti na tem področju.

Res kaže razmisliti o tem financiranju, čeprav glede na to, da smo spremenili ustavo tudi s področja referendumov, vsi vemo, da jih bo manj, in se mi zdi ta zakon mogoče malo manj pomemben kot prejšnji. Tako da bi se bolj skoncentriral na prejšnji zakon kot pa na ta, ki je pomemben – poudarjam –, ampak vendarle manj z vidika, da vsi vemo, da bo referendumov bistveno manj, kot jih je bilo do zdaj. Bo pa volilnih kampanj toliko, kot jih je bilo zdaj, zato tudi tega zakona ne kaže čisto zanemariti. Resnično kaže razmisliti o tem financiranju. Prepričan sem, da če mi popolnoma ukinemo financiranje s strani pravnih oseb – ne vem, ali bomo dosegli to. Vodja Poslanske skupine Pozitivne Slovenije govori o tem, da je treba najti druge vire. O. K., druge vire najti – prav, saj to je možno. Verjetno ste mislili na povečanje s strani države. Drugih virov potem ne bo. Ampak že danes imamo problem, kot sem prej rekel. Ko pridete k nekemu in mu rečete, ali bi bil pripravljen sofinancirati, bo načeloma rekel, da, ampak pod pogojem, da ne bom nikjer napisan. Skrivamo, ali ni tako? To smo vsi doživeli. Zakaj? Zaradi tega, ker se boji izpostaviti, ker ima težave. Težave pa ima – zakaj? Zato, ker smo politiki umazani. To je splošna percepcija. Eni in drugi. Ampak smo si sami krivi, ker ne poskrbimo za svoj ugled, če želite, in sami ne poskrbimo za to, da bi se gor postavili tam, kjer nas nekdo neupravičeno žali ali kaj podobnega. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Naslednja razpravljalnica je gospa Alenka Jeraj, za njo gospod Jože Tanko in potem še Roberto Battelli.

Gospa Jeraj, izvolite.

ALENKA JERAJ (PS SDS): Hvala za besedo.

Veliko govora je danes o korupciji. Ponovno spreminjamo zakon na podlagi priporočila in dogovora med ministrom in gospodom Klemenčičem iz protikorupcijske komisije, ki je bil, naj vas spomnim, državni sekretar pri ministrici Kresal, ki je pa res morala odstopiti zaradi korupcije pri famoznem najemu stavbe za NPU. Takrat se je sicer gospod Klemenčič zelo hitro izločil in odšel na novo funkcijo, vendar bi mene težko prepričal, da za stvari ni vedel in da ni imel nič s tistim. Sedaj je on glavni varuh in glavni ocenjevalec, kdo je v tej državi koruptiven. Za moj okus je komisija tudi zaradi medijev – nekateri ste o medijih danes že govorili – dobila nekajkrat prepomembno funkcijo, kot bi ji šla glede na zakon in na vse tisto, kar počne. Ta trenutek je v državi edina, ki kar sodi in obsodi, čeprav vsi vemo, da takih pristojnosti nima. Zakon o komisiji oziroma o preprečevanju in o integriteti je na Ustavnem sodišču, in bomo morali počakati, da se Ustavno sodišče o njem izreče. Tudi mnenja, ki jih izreka komisija, problematizirajo oziroma zapišejo, da obstaja nevarnost tveganja za korupcijo. To je daleč od tega, da bi nekaj bilo korupcija. Če gospod Klemenčič ocenjuje in sumi, da je nekaj korupcija, mora to prijaviti organom, ki so za to v tej državi.

Ne bi ponavljala zgodbe izpred dveh dni, ko sem povedala, kaj se zgodi, če nekdo oceni, da gre za kazniva dejanja oziroma obstajajo sumi – to je pač dolžan prijaviti in tako bi morale stvari teči. Raje, kot da bi se ukvarjali s tem, in lažje je ožigosati vse politike po vrsti za koruptivne. Vsi izigravamo zakon, goljufamo na vsakem koraku – tako se pač sliši – in zato moramo na vrat na nos spreminjati nekatere zakone, da bomo bolje nadzorovali, na koncu se pa izkaže, da nadzorujemo še bistveno slabše. Mogoče samo še stavek, ker se zelo strinjam s tistim, kar je povedal kolega Jerovšek. Imamo neuravnotežen medijski prostor, zato tudi nekatere stvari ne morejo priti do ljudi. Imamo veliko težav z resnico oziroma jih ne bi smeli imeti, če bi imeli vsaj približno uravnotežen prostor, če bi obstajal desni dnevnik, ne pa da imamo samo leve. Vedno se meče naprej Demokrancija in Reporter – to sta tednika –, pa mogoče še Družina. Vse ostalo vemo, kako je usmerjeno, in zato imamo velike težave, ker družbene skupine, opcije, interesi, ki so, nimajo enakih možnosti oziroma pogojev, da bi izražali svoja mnenja, da bi bili ti tudi objavljeni. To je pa osnova demokracije, se boste verjetno morali strinjati.

V zvezi z volilno in referendumsko zakonodajo imamo kar nekaj slabih rešitev. Omenjen je bil že tudi volilni molk. Popolnoma neumna rešitev, da se zadnji dan ne sme ničesar početi, ob tem, da visijo plakati, jumbo plakati, vse mogoče, in potem ljudje prijavljajo nekoga zato, ker je tisti dan dobil kuli z enim imenom in se s tem ukvarja pol državne uprave.

Za vikend so verjetno bistveno bolje plačani, ker gre za vikend. Totalna neumnost. Javljajo na številke, in če bi minister želel kaj pametnega narediti, bi moral to odpraviti, ker nima to nobenega smisla. Prepoved objavljanja javnomnenjskih raziskav. Ta odločitev je dobra. Ponovno naj povem moj primer. Ko so me enkrat celo poklicali za eno anketo in spraševali o volitvah za Evropski parlament, se je meni zgodilo podobno kot kolegu Jerovšku, da so našli vse kandidate, nosilce list, razen dr. Milana Zvera. Ko sem anketarki rekla, da bi volila dr. Milana Zvera, je rekla, da ga nima na seznamu. Sem rekla: "Poglejte objavljene liste, kdo kandidira, kdo so nosilci list." Če tako delamo ankete, potem ni čudno, da velikokrat usekajo mimo, in se potem čudimo, kaj je bilo narobe in se nekateri potem posipajo s pepelom, da so bili rezultati taki, rezultat na volitvah je pa drugačen. Saj je jasno, da se s tem poskuša vplivati na rezultat.

Še dve besedi v zvezi s financiranjem. Odbor ministrov Sveta Evrope je leta 2003 sprejel priporočilo državam članicam o skupnih pravilih na področju financiranja političnih strank. Po teh pravilih in smernicah mora biti financiranje političnih strank in kampanj zasnovano na naslednjih načelih: razumno ravnotežje med javnim in zasebnim financiranjem. Mi ga kar ukinjamo, s tem, da ne vem, v čem je težava, če nam podjetja ali pa firma, ki ocenjuje delo naše stranke kot dobro, nameni sredstva za to, da jo bomo tudi naprej dobro zastopali. V čem je problem? Svoj denar lahko ljudje dajo in vložijo v tisto, kar hočejo. To je demokracija. Na kaj nas še napotujejo? Jasna merila pri razdeljevanju državnih sredstev političnim strankam. Mi bomo sedaj financirali male politične stranke, ki so, mimogrede, neodvisne. Včeraj je bil v središču mesta festival LUPA, festival nevladnih organizacij, in tam je imela stojnico politična stranka – ne boste verjeli – TRS. Omejevanje stroškov političnih strank v zvezi z volilno kampanjo – mi to zvišujemo. Ponovno odkrivamo Ameriko, se lotevamo stvari, ki so drugje že zdavnaj utečene ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Čas SDS je za sedaj potekel. Naslednji razpravljavec je gospod Roberto Battelli.

ROBERTO BATTELLI (PS NS): Hvala lepa.

Res je, da sta ta dva zakona, zakon o financiranju strank in o kampanji, na nek način tesno in smiselno povezana, kot je pravilno ugotovil tudi minister. Želel sem povedati nekaj o problemih, ki jih posebnost političnega predstavljanja narodnih skupnosti v parlamentu implicira. Ti problemi so, recimo, v tem, da nismo enakopravni z ostalimi kolegi, ki so izvoljeni na podlagi strankarske pripadnosti. Tudi sicer imamo v našem sistemu omogočeno individualno kandidiranje za parlament, ampak

to je praktično nemogoče doseči, razen če je nekdo, ki bi ga to zanimalo, v tako posebnem položaju, da bi bil izjemno znan in da bi na tej podlagi tudi moral kandidirati v vseh volilnih enotah oziroma v določenem številu. To je samo teoretično. Tisto, kar nas enači s kandidati za predsednika republike, je to, da nastopamo sami, ne na podlagi podpisov, in podležemo istim pravilom, ki so po mojem mnenju – lahko govorim iz lastnih izkušenj, kajti to doživi samo nekdo, ki je šel skozi to – izjemno ostri. Na primer, kandidat, ki bi želel pisno kontaktirati vse volivce dotične narodne skupnosti, sploh ne more tega narediti, če uporabi sredstva, ki so dovoljena za ta namen, za kampanjo. Recimo, v primeru italijanske narodne skupnosti to znaša malenkost več kot tisoč evrov, in nemogoče je po pošti kontaktirati volivce za to vsoto, če se računa stroške papirja, tiskanja, razmnoževanja in poštnih stroške.

Sploh pa se tega ne da narediti dvakrat v isti kampanji, ker se preseže teh tisoč evrov, četudi človek ta sredstva plača iz svojega lastnega žepa. Tu pridemo tudi na kampanjo. Kar zadeva financiranje, smo bili izključeni iz mehanizma financiranja strank, ker pač nismo stranka. Najprej smo to nadomestilo dobivali kot tisti, ki zasedamo en sedež v parlamentu. Proporcionalno s tem smo dobivali neka sredstva za politično delovanje. Naj povem, da društva, edina, na katera se lahko obrnemo, da nam, na primer, organizirajo srečanje z volivci, niso dolžna tega narediti, in to predstavlja strošek zanje. Stalno moramo prositi nekoga, da nam pomaga priti v živi stik z večjim številom volivcev. Nismo enakopravni. Kar zadeva kampanjo, pa kandidati teh sredstev nimajo, razen če jih dobijo od določenih sponzorjev, ker ne morejo črpati iz sredstev, iz katerih stranke črpajo delno tudi te stroške, in to je iz vira financiranja političnih strank. Večkrat smo opozarjali na te težave in neskladnosti v sistemu, ampak zaman. Morda bo v nadaljevanju obravnave teh dveh zakonov priložnost, da se vendarle usedemo in ugotovimo, kaj je mogoče narediti za to, da bomo pri izvajanju svoje funkcije in pri kandidiranju enakopravni z ostalimi. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Kot zadnji je k razpravi prijavljen gospod Srečko Meh.

SREČKO MEH (PS SD): Spoštovani poslanke in poslanci, gospod minister!

Sem v skušnjavi, da v petek popoldne, ob 15.55 ne govorim o tem, in to bi tudi naredil, če ne bi bilo danes kar nekaj razprav, ki zaslužijo moj komentar tistemu, ki je prvič v tem parlamentu, in komentar na to, ko govorimo o našem ugledu, kakšen je naš ugled politike. Lahko rečem, da sem kar nekaj volilnih kampanj dal skozi, takih ali drugačnih na lokalnem nivoju, da sem politično življenje doživljal na lokalnem

nivoju, pa nikoli in nikdar ni bilo takega besednjaka, takšnega načina govora, kot ga slišim tukaj, spoštovani poslanke in poslanci, o tem, kdo je kriv, kakšni smo, kakšni so levičarji oziroma kakšni smo levičarji – ponosen sem, da sem levičar –, kakšni smo in kaj vse je narobe pri tej celotni zadevi. Pa smo bili v občinskem svetu in na občinskem nivoju prav tako levi, desni, čudni, ne čudni, vsi skupaj, pa smo govorili o tej naši občini in smo poskušali reševati to problematiko tako, kot bi bilo prav. Bilo bi prav, da tudi za to državo tako delamo in tako govorimo, da smo sami ugledni, da sami ugledno govorimo in da nikogar ne blatimo. Da o nikomer ne govorimo slabo, da ne govorimo grodo in da poskušamo vlivati zaupanje.

Ne morem se strinjati, da so ljudje nevedni, nepismeni, da jih je treba opismeniti. Gospe in gospodje, ljudje so zelo pismeni, zelo znajo razumeti, kaj je prav in kaj ni. Tako na vsakokratnih volitvah odločijo, dajo nam glas. Takrat pokažejo, koliko vedo in koliko verjamejo našemu blefu. Lahko tudi moji stranki. Tudi mi smo dobili poduke, kot je vsak od nas dobil poduke glede na to, kaj smo delali. Ljudje vedo. Ne govoriti, da ne vedo. Vedo in natančno znajo prebrati, kakšni smo. Kakšen je rating, kakšni so mediji, ko govorimo, kdo vse narobe dela? Vsi tisti, ki govorite: "Samo jaz nisem skorumpiran" – oprostite, to je treba dokazati. Ko je nekdo govoril o Kresalovi, o njenem odstopu – naredila je zelo pogumno dejanje, viteško dejanje, ko je odstopila, ne da bi bila obsojena, ne da bi bila obtožena. Bil je samo sum protikorupcijske komisije, in ugotovila je, da tako ne more več delati. To bi moral narediti vsak od tistih, ki se v politiko poda in ki razume, kaj je častno dejanje. Potem ne bi bilo tako, kot je danes, kot je na splošno z našim ratingom.

Posamezniki govorijo o tem, da naj male politične stranke ne bi dobile toliko denarja. To gre na račun tega, da bi imeli samo dve stranki ali da bi imeli večinski sistem, in bi potem na tem sistemu lahko delali in bi vse majhne odmislili. In bi pač veliki, tisti, ki dobijo, lahko vozili po vsem ostalem, ne da bi poslušali druge. Politika je to, da zelo pazljivo poslušamo, kakšno je mnenje drugih. Da ga poslušamo, da ga razumemo in da potem poskušamo to uvesti tudi v svoje delovanje. Zato moj ponoven poziv, tudi kot najstarejšega v Državnem zboru: gospe in gospodje, govorimo ugledno, ne obsojamo ljudi vnaprej – za to imamo sodišča –, argumentirano povejmo, kaj je tisto, kar je narobe. Vsakdo, ki ima toliko poguma, da tu govori nekaznovano, naj vendarle naredi to, da bo prijavil tistemu, ki mu mora prijaviti, če veste vse, kaj je narobe. Sicer pa je to vse skupaj slaba politična propaganda, ki jo zelo pismeni ljudje, volivke in volivci, izjemno tenkočutno razumejo in nagradijo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Želi morda še predstavnik Vlade, minister, končno besedo? Dr. Virant? (Ne želi.)

Ugotavljam, da nam je ostalo še nekaj časa, čeprav ste vsi razpravljavci, ki ste to želeli, besedo tudi imeli. Sprašujem, če je morda še želja po razpravi. Še je želja po razpravi. Opiram možnost za razpravo.

Prijavljenih je 31 razpravljavcev. Sprašujem, koliko časa je ostalo. Nekaj več kot 4 minute na posameznega razpravljavca, tako da nadaljujemo z razpravo.

Prva prijavljena je gospa Alenka Pavlič – se odpoveduje. Gospod Jožef Kunič – se odpoveduje. Gospa Jana Jenko – se odpoveduje. Gospod Alojzij Potočnik? Gospod Branko Kurnjek? Jani Möderndorfer?

Gospa Ljubica Jelušič, izvolite, imate besedo.

DR. LJUBICA JELUŠIČ (PS SD): Najlepša hvala za besedo, spoštovana podpredsednica.

Podpiram ta zakon. Mislim, da je primeren za drugo obravnavo. Bi pa v zvezi z njegovo vsebino opozorila predvsem na en del, o katerem je bilo danes tukaj izrečenih kar precej kritičnih besed, in sicer na tisti del, ki govori o tem, da naj se javnomnenjske raziskave pred volitvami v času volilne kampanje objavljajo do enega dneva pred volitvami, da se izenačijo z drugimi objavami pred tako imenovanim volilnim molkom. Mislim, da je to prav, ker vsi, ki smo poznali postopke poteka javnomnenjskih raziskav, smo vedeli, da se te kljub temu, da se ne smejo objavljati, delajo, in tisti, ki so bili posvečeni oziroma blizu izvajalcev javnomnenjskih raziskav, so vedeli rezultate, preostali državljani smo bili pa neuki oziroma nismo vedeli, kako te kažejo. Bilo je precej besed na račun tega, da te javnomnenjske raziskave delajo slabi raziskovalci in da za njimi stojijo ljudje, ki so tako ali tako s FDV in slabo usposobljeni, in da te raziskave potekajo po nekih čudnih metodah.

Rada bi povedala, da je težava v tem, da večina razpravljavcev očitno ne ve, da ima vsak medij svoje javnomnenjske institucije, privatne institucije, ki te raziskave za njihove potrebe delajo, in da ni nujno, da izza teh institucij v medijih stojijo FDV-jevski strokovnjaki, ki v okviru Fakultete za družbene vede izvajajo raziskave z mednarodno primerjalno metodologijo in tudi visoko cenjeno vrednostjo v mednarodnih primerjavah. Če imajo ljudje v Sloveniji težave s tem, ko vidijo v teh raziskavah svoj obraz v zrcalu, je drug problem, ampak te raziskave, če se delajo na Fakulteti za družbene vede, potem se delajo vedno po ustreznih znanstvenih metodologijah. Kako se potem interpretirajo bodisi v javnosti bodisi v medijih, je pa drug problem. Opozorila bi, da kadarkoli sodelujemo oziroma sodelujete v kakšni javnomnenjski raziskavi, vedno pogledjte, kdo vas sprašuje, od katerega medija oziroma od katere privatne firme, in prosim, da ne obsojate Fakultete za družbene vede kar vnaprej za

metodologijo in raziskave, ki jih ob tem slišite. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam. Naslednji ima besedo gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala.

Ob koncu razprave oziroma stališča poslanske skupine sem ministra vprašal, kolikokrat je že sam skrbel za finančno plat volilne kampanje, ker sem takrat pričakoval, da se bo minister odzval, in ker sem tudi upal, da bomo razpravljali o tem. Če izhajamo iz prakse, najlaže govorimo. Sicer ministra še vedno ni tukaj. Strinjam se, da finančni okvir volilne kampanje ali referendumске kampanje ni vse. Prej mislim, da je nekdo v stališču poslanske skupine – mislim, da kolega gospod Han – rekel, da so bogate volilne kampanje *passé*. Tudi mednarodne izkušnje kažejo, da se volilne kampanje selijo predvsem na dva segmenta. Eden je ta neposredni stik z ljudmi oziroma z volivci, drugi pa je spletni segment oziroma volilna kampanja preko socialnih omrežij. Ampak bodimo pošteni in izhajajmo iz prakse. Imate nekega novega kandidata. Saj veste, vedno so nas polna usta: novi obrazi, novi kandidati, potem bo pa država rešena.

Predstavlajte si, da imate v nekem volilnem okraju dva kandidata. Nekega poslanca določene stranke – sploh ni pomembno –, ki kandidira, recimo, že četrtič, petič, in ljudje točno vedo, kako izgleda, s kom je poročen, vse o njem. Potem pa imate nekega kandidata, tako imenovan nov obraz, za katerega pa rečejo: kdo hudiča je pa to? Če avtomatsko vzamemo še finančna sredstva, da ta nov kandidat ne bo imel niti za dva kulijs, niti za en plakat ali pa še za kakšno malenkost, se resnično sprašujem, kako smo racionalni v tem, da hočemo nove obraze. Vsi vemo, da volilna ali pa referendumska kampanja traja 30 dni. V tem času mislim, da vsi med nami, pa verjetno še tisti, ki niso bili izvoljeni, vemo, kako poteka, da si poskusiš ta čas organizirati čim boljše, in vsako uro, ki jo imaš na razpolago, glede na to, kar ti zakon določa, skušaš dvakrat obrniti. Resnično, minister, ne vidim nič slabega v tem, če pride nek samostojni podjetnik, ki si lahko privošči, ne vem, da ti daruje 500 evrov. Potem pa je kontaminiran samo zato, ker sta dobra prijatelja ali ker zaupa stranki ali pa sta morda le soseda, ki že celo življenje živita skupaj in je pripravljen zate garantirati ne samo s svojim glasom, ampak tudi s finančno podporo. Sedaj to ne bo možno, kar se mi zdi popolnoma nesmiselno.

Že pri prejšnjem zakonu sem rekel: odprimo, dajmo bolj liberalno narediti. Minister se vedno zagovarja, kako je liberalen. Prav, odprimo možnost financiranja vsem, z izjemo državnih podjetij oziroma podjetij v državni lasti, potem pa preko nadzorov ugibajmo oziroma ugotavljajmo, kdo je komu daroval. Kar nekaj volilnih kampanj sem že vodil, in to zapiranje

volilnih kampanj se mi zdi popolnoma nesmiselno. Na koncu bomo verjetno pri naslednjem zakonu izglasovali to, da bomo kar ukinili volilno kampanjo, ampak mislim, da slovenska javnost spet ne bo zadovoljna. Še vedno bodo hoteli našo kri, ker kot je bilo že večkrat rečeno, politika je gnila, poslanci, ministri in ne vem kaj, vsi so pokvarjeni, vsi so skorumpirani. Že v očeh nam baje piše, kakšni smo, in to bo šlo naprej. Potem lahko dokončno ukinemo prepoved financiranja političnih strank. Da bomo prišparali pri politiki, lahko zapremo vrata tako Državnega zbora kot vlade in verjetno vsi skupaj zberemo samo še sredstva, da razpišemo en referendum in rečemo, ali se želimo priključiti, na primer, Avstriji, povabimo k sodelovanju vse tiste, ki predvsem veliko govorijo, nič pa ne naredijo, verjetno na zavodih za zaposlovanje najdemo pet najbolj za delo nezmožnih ljudi in jim damo možnost, da zasedejo svoj sedež v določenem delu avstrijskega deželnega parlamenta in bomo rešeni. Anarhija bo na višku in vsi bomo živeli srečno, verjetno do konca svojih dni.

Resnično se sprašujem, minister – tako ste liberalni, po drugi strani pa delate ravno nasprotno, in zato vas pozivam, da če do druge obravnave ne boste pripravili amandmajev, jih bomo v Poslanski skupini SDS, ker mislimo, da to, kar počnete, počnete popolnoma napačno. Na to vas opozarja tudi Odbor ministrov Sveta Evrope, ki je sprejel določena načela, vaz pa ta načela mešate med seboj. Če piše razumno ravnotežje med javnim in zasebnim financiranjem, to ne pomeni, da moramo javno financiranje ukiniti. Če piše jasna merila pri razdeljevanju državnih sredstev, to ne pomeni, da imajo nove stranke neko prednost pred starimi strankami. Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Naslednji ima besedo gospod Roberto Battelli, pripravi pa se dr. Vinko Gorenak.

ROBERTO BATTELLI (PS NS): Hvala lepa.

Nič dramatičnega in bom tudi zelo kratek. Glede tistih tisoč evrov naj povem, da je, če se to prekorači, tisoč 100 in nekaj, minimalna kazen 700 evrov. Toliko o sorazmernosti teh zadev. Kot drugo, vsi dobro veste, da narodne skupnosti kot takšne ne morejo plačevati članarine zaradi tega, ker so narodne skupnosti.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Dr. Vinko Gorenak, pripravi pa se gospod Jože Tanko.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Predsednik, mislim, da bi morali malo protestirati za začetek. Vem, da vam poslovnik tega ne omogoča, ampak zaradi javnosti bom povedal. Pravkar smo delili čas in se prijavi cela dvorana, kot ste lahko videli, in potem dobimo nekaj minut, včasih celo nekaj sekund, potem pa takoj za tem "odpovedujem se". To pomeni čisto

zorabo. Ta "odpovedujem se" običajno ne velja za dve poslanki SD – vsa čast. Ko pa slišim Pozitivno Slovenijo, pa – kaj to pomeni? To pomeni, da se prijavite zato – to govorim gledalcem –, da mi ne bi mogli govoriti. To je manipulacija.

Zdaj pa k vsebini. Tudi sam se bom malo dotaknil tega, kar so govorili predhodniki z vidika javnega mnenja, zlasti, recimo, gospod Meh. Izjemno spoštujem ljudi, njihovo mnenje, in sem prepričan, da vedo, kako se odločajo na volitvah. Vendar morate vedeti nekaj – pogosto se zgodi, da resnica do ljudi ne pride, in potem lahko odločajo tudi na podlagi tega, ker resnica do njih ne pride. Navedel bom tri primere, čisto eksaktne, da vam bo jasno. Ko sem bil leta 2008 izvoljen v ta parlament, se je pojavil v enem časopisu članek, da sem si izbral eno največjih stanovanj v državni upravi in da sam živim na 65 kvadratih v Ljubljani. Zelo zanimivo, resnica je pa drugačna. Manjšega stanovanja ni bilo, ker so vzeli starejši poslanci manjša stanovanja. Leta 2012 so me kot ministra vprašali, v kakšnem službenem stanovanju živim, in sem novinarje povabil, ker živim v stanovanju, velikem 19 kvadratnih metrov, ki je eno najmanjših v državni upravi, nima niti pralnega stroja. Sem jih povabil in so ga pogledali, poslikali, posnemali, članek je pa nosil naslov "Gorenak plačuje najmanj za stanovanje v državni upravi". Bravo! / oglašanje iz dvorane/ Seveda je res, ampak to so resnice, ki do ljudi pridejo, in ne resnice, kakršne dejansko so.

Ko sem vodil notranje ministrstvo, so me vprašali, koliko zapravim za kabinet oziroma koliko državljani plačajo za delovanje mojega kabineta. Povedal sem jim, da je zaposlenih 8 ljudi, za katere plačamo nekaj okoli 18, 19 tisoč evrov na mesec. Primerjalno sem jim pa navedel, da je predhodnica imela 18 zaposlenih, za kar je dala 46 tisoč evrov mesečno. Ker članek ni bil nikoli objavljen, sem vprašal urednika, kdaj bo to objavljeno glede na to, da sem moral podatke dati tako na hitro, v dveh urah. Odgovor je bil, da podatki niso zanimivi. To je problem, gospod Meh, ker potem ne pridejo prave resnice do ljudi, ampak pridejo ponarejene resnice. Ena takšnih je bila tista, kako sem s helikopterjem letel kar iz Ljubljane v jeseniško bolnico, kar sploh ni res, ampak bila pa je. Ampak pustimo zdaj ta del. Še nekaj besed o tem drugem delu, kar je govorila gospa Jelušič. Čisto akceptiram. Naj ne bi šimfal univerzitetne stroke, ampak je vendarle treba nekaj reči. Na FDV je en trd del družboslovcev, ki je katastrofa – to pa morava oba vedeti –, in ta trd del bo zdaj sproduciral – kaj? Lahko zdaj predvidiva vnaprej. Lahko zdaj do novega leta vnaprej predvidiva, kaj bo govoril gospod Toš. Ena prvih stvari, ki bo – slavnostno bo ugotovil, da slovenski politični prostor in ljudje potrebujejo novo stranko. To je dejstvo, boste videli. 50 % ljudi ne ve, koga bi volilo, in zaključil bo, da rabimo novo stranko. To bo sigurno ena stvar.

Druga stvar, ki bo pri ponarejanju tega javnega mnenja, bo pa – kaj? Danes si pogledite Delo in boste videli, da smo že tam. Španski model reševanja bank je zelo primeren za Slovenijo. Sedaj bo pa še Nobelova nagrada verjetno kmalu za Bratuškovo, za predsednico Vlade ali kako? Javnomenjsko bo prišlo do priprave koriščenja sredstev iz tega mehanizma za banke, in bodo ti mediji, ki so bili v mojem času, ko sem bil sam v vladi, sovražni do mene in do takratne vlade, naredili teren in malodane lahko pričakujemo – kaj? Osebnost leta, Slovenka leta: gospa Bratušek, ki je pripeljala trojko. To pa je problem. Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala lepa.

Preden dam besedo naprej, bi vendarle, dr. Gorenak, želel pojasniti, da so porazdelitev časa in odjave posameznih poslank in poslancev ustaljena praksa in jo lahko srečamo pri vseh poslanskih skupinah. Tako da je prav, da se poskušamo samokritično opredeliti glede tega vprašanja. Dejstvo je, da se lahko prijavijo in se potem tudi odjavijo pri sami razpravi. S tem pa tvegajo možnost, da ne morejo podati svojega stališča ali pa odgovora na kakšno trditev, ki jo poda govornik, ki pač to besedo lahko ima.

Naslednji, ki bo imel besedo, je gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, spoštovani predsednik.

Vidim, da si kolegi iz poslanskih skupin Slovenske ljudske stranke in Nove Slovenije še niso opomogli od predstavitve proračuna, ker jih ni v dvorani. Mislim, da je bila to težka šola in da napak ne bodo več ponovili na tak način ...

PRESEDNIK JANKO VEBER: Gospod Tanko, dovolite, da vas vseeno opomnim, da to ni točka dnevnega reda, in vas prosim, da ostanete pri predlogu Zakona o volilni in referendumski kampanji.

JOŽE TANKO (PS SDS): Druga stvar, pri kateri je po mojem nastal problem, in na tega opozarjam že dlje časa, je, da imamo tu predstavnike Vlade, ki so aktivno tiho. Na prejšnji izredni seji Državnega zbora je minister porabil 13 minut od najavljene ure in pol. Danes je pri dveh točkah dnevnega reda drug minister ponovno modro tiho, sedi tukaj, tvita, ne odgovarja poslancem oziroma ne razpravlja, ne pojasnjuje. Mislim, da je to problem, ki se je v tem delu mandata naselil v te parlamentarne klopi. Tratijo nam čas, najavljajo čas, potem jih pa ni in ne odgovarjajo. To je po mojem zelo slabo. Naslednja stvar, na katero bi rad opozoril, je pa naslednja. Koalicija jemlje Greco kot suho zlato, kot sveto kravo, kot institucijo, katere priporočila je treba na tak ali drugačen način brez rezerve, brezpogojno vpisati v slovenski pravni red. Na drugi strani imamo Evropsko komisijo, pomembnejšo institucijo, za Slovenijo

zagotovo, katere priporočil Vlada ne upošteva. Leva politična opcija je bolj ali manj afront nastrojena proti institucijam Evropske unije, proti Evropski komisiji nasploh. Predlagal bi le, spoštovani kolegi, da si neke prioritete v Državnem zboru le postavite in da delamo v skladu s tistim, kar je primarno za to državo. Primaren je ta evropski pravni okvir, črpanje evropskih sredstev in tako naprej. Ampak opažam, da so vse druge marginalnosti mnogo bolj potrebne kot nekaj takega.

To, kar so govorili moji kolegi o vlogi KPK in Greco v slovenskem pravnem redu, najbrž drži, ker nekaterim institucijam, ki nimajo nobenih pooblastil, dajemo nesorazmerno veliko vlogo. Pri Zakonu o Slovenskem državnem holdingu bo – tako je skoraj postavljeno – cenzor nad vsem bo KPK, potem so pa predsedstvo oziroma uprava holdinga in tako naprej. V tem primeru, kar zadeva volitve, volilno kampanjo, postavite nek podoben model. Big brother bo pazil na čisto vse, na vsak detajl, na vsako kavico. Če bo slučajno kavica narobe prinesena, bo sledila enormna kazen za politično stranko. Bodite praktični – kdo pa bo po Republiki Sloveniji do milimetra natančno kontroliral izvajanje zakona o volilni kampanji? Kako je to izvedljivo? Ali bo to možno samo z nekimi ovaduhi, da bodo to spremljali, prijavljali, in bo tam nekdo veselo izrekel kazen, ali je to neka objektivna potreba tudi za nek tak režim?

V tem primeru je gospod minister, ki je pripravil ta zakon, bil tisti, ki se je zadalžil za to, da je zadeve poenostavljal, pripravljaj, da bodo zadeve transparentne in tako naprej. Nič od tega ni. V tem primeru gre za prenormiranost in preobteženost tega zakona. Po drugi plati pa tudi ugotavljam, da je tisti, ki zastopa Vlado v tem primeru, kar zadeva etičnost, kar zadeva tudi kakšne druge stvari, transparentnost, zelo neposrečen. Dobro bi bilo, da bi Vlada preko kakšnega drugega resorja predlagala to zakonodajo, ki je povezana z volitvami. Tako vsaj ne bi spotikali tistih sumov glede bonitet, odškodnin, uporabe raznih beneficiranih letov itn. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Naslednji ima besedo gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Predsednik, hvala za besedo.

Ob prijavi za razpravo za porazdelitev dodatnega časa sem računal, da nas bo toliko, da niti več o tej temi ne bomo razpravljali, kajti ocenil sem, da nekateri kolegi razpravljajo o nekaterih vprašanjih, ki niso v zvezi s točko. Spoštovani gospod predsednik, pričakujem, da me ne boste ustavili, ker bom tudi jaz povedal nekaj o svojem čudovitem službenem stanovanju. Imam eno največjih službenih stanovanj od poslancev Državnega zbora, pa ne zaradi tega, ker bi si ga sam želel, ampak so mi ga dodelili. Tisti, ki so mi ga dodelili, mogoče

niso razumeli, da bom v tem stanovanju živel sam. Je veliko, da se lahko s kolesom notri vozim, ampak prizadeva pa tudi moj osebni žep in naš družinski proračun. Pa tudi nimam pralnega stroja, ker imam doma pridno ženo in mi to postori v Prlekiji.

Zdaj pa, da se ne bi šalil, bi povedal, kaj želim pri tem predlogu poudariti. Če bo vzpostavljen učinkovit nadzor, potem to pomeni, da lahko to sprejemmo oziroma lahko tudi osebno potrdim, da bom glasoval za ta zakon. Če bomo odpravili pomanjkljivosti, ki so se dejansko pokazale konkretno na aktivnosti, povezani z volitvami in referendumom, potem tudi to kaže, da lahko to zadevo podpremo in bomo naredili nekaj koristnega. Če bomo odpravili tudi neskladnost z Ustavo Republike Slovenije – naštel sem tri razloge –, potem to pomeni, da lahko to podpremo oziroma osebno bom to tudi podprl, pa se ne bom prijavil k obrazložitvi glasu. Hvala lepa, predsednik.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Naslednji ima besedo gospod Srečko Meh, pripravi naj se mag. Katarina Hočevar.

SREČKO MEH (PS SD): Tudi tokrat bi rad komentiral takole. Nekateri pravijo, da Greco ni prava institucija. Zakaj? Zato, ker je institucija Sveta Evrope? Protestiram tudi proti temu, kar je gospod Tanko rekel – da je leva politična opcija proti institucijam EU. Odločno protestiram! Ni prav, da se tako govori. Ni prav, da govori človek kar tako in da govori zaradi govora, ko mu pa odgovarjaš, gre pa ven, ker ne bo poslušal. Prav tako gospod Gorenak govori o slabih stvareh, recimo o Nobelovi nagradi za predsednico Vlade. Ali je to govor poslanca, ko govorimo danes tu o tem, kakšni naj bodo naši nastopi? Je to govor poslanca? Govoril je o tem, da se je vozil s helikopterjem in kaj so ljudje govorili. Saj bodo vseskozi govorili o tem, ampak kadar v tem hramu govorimo, potem to ne bi smela biti naša prioriteta. Kritika ministra, da ne odgovarja – tisti trenutek, ko je gospod Gorenak povedal tisto, kar je mislil povedati, je vzel torbo in je odšel. Ali je to odnos, ko govorimo o tem, da mu nekdo ne odgovarja?

Postopkovna manipulacija pa je ta, da je gospod Tanko najmanj poklican v Državnem zboru, da govori o manipulaciji, ko smo se prijavi na delitev časa. Kar spomnimo se manipulacij z izrednimi sejami, s pavzami, s proceduralnimi vprašanji, ker je pravi mojster za to. Kadar nekdo govori o manipulacijah, kadar govori o tem, kaj drugi delajo, potem bi bilo prav, da najprej razčisti pri sebi. Danes govorimo o tem, kakšen bi naj bil naš odnos, kako bi naj mi govorili o drugih in kakšne bi naj bile naše kampanje. Še enkrat prosim, govorimo o tem, kar lahko vsakemu povemo v obraz. Govorimo tisto, kar je prav, da tu povemo, in ne izkoriščajmo tega prostora, da govorimo o ljudeh grdo, če si tega ne zaslužijo.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo ima mag. Katarina Hočevar.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Hvala za besedo. Lep pozdrav še enkrat!

Mene pa čudi in se mi zdi zanimivo, da je danes toliko besed, ko omejujemo sami sebe. Dr. Virant je bil prvi, ki je kot predsednik Državnega zbora rekel, da moramo začeti varčevati pri sebi, preden bomo jemali ljudem. Veliko lažje nam gre očitno od rok takrat, ko sprejemamo kakšne ukrepe, kjer nižamo kakšne pravice iz proračuna, ki so bile še, recimo, pred dobrim letom stalnica. Kar se tiče podjetij, je bilo tudi danes veliko povedanega. Mene ne moti to, da bi podjetja lahko financirala, dala prispevek strankam, če verjamejo v naše programe, vendar kritično oziroma moteče je to, da so v preteklosti prav tista podjetja dobivala javne razpise in so se jim prihodki z državo drastično povečali, ko je bila na oblasti njihova opcija. To je tisto, kar moramo preprečiti, kolegice in kolegi, in zaradi tega mislim, da je ta zakonodaja, ta dvojček, ki ga danes obravnavamo, potreben. Sicer pa menim, da vas ne sme skrbeti, če se bo kakšen prispevek kakšnega podjetja znašel na vaših računih, ker ta zakon predvideva, da ga morate v 30 dneh nakazati v dobrodelnostne namene. Če se bo to zgodilo, hvala bogu, bomo tudi politične stranke naredile nekaj dobrega za humanitarne namene. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

S tem zaključujem razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 20. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **20. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O EVIDENCI VOLILNE PRAVICE.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 26 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom, zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, in sicer Boštjan Šefic bo predstavil zakon in nastopa tukaj kot državni sekretar Ministrstva za notranje zadeve.

BOŠTJAN ŠEFIC: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani poslanke in poslanci!

Dovolite mi, da vam na kratko predstavim nov zakon o evidenci volilne pravice, ki ureja naslednja področja: vsebino in vodenje evidence volilne pravice, določitev naslova za uresničevanje volilne pravice, vpogled v

evidenco, sestavo volilnih imenikov, vpisovanje načrtov uresničevanja volilne pravice in izdajo volilnih kart. Zakon je v primerjavi z drugo volilno zakonodajo tehnični zakon in se uporablja vzporedno z ostalo sistemsko volilno zakonodajo. Razloga za sprejetje novega zakona sta dva. Prvič, usklajevanje z direktivama Evropske unije, in drugič, racionalizacija vodenja evidence volilne pravice, sestave, razgrnitve in zaključevanja volilnih imenikov ter izdaj volilnih kart. Čisto na kratko o poglavitnih rešitvah novega zakona, ki se nanašajo na, prvič, usklajevanje z direktivo Sveta, ki ureja volilno pravico na volitvah v Evropski parlament s tem, da se določa obvezno pravočasno obveščanje državljanov drugih držav članic Evropske unije, ki prebivajo v Sloveniji, o poteku volitev ter možnem glasovanju. Nadalje, usklajevanje z direktivo Sveta, ki ureja volilno pravico na lokalnih volitvah, in z Zakonom o lokalnih volitvah, s tem, da se enakovredno priznava volilno pravico državljanom Evropske unije s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji in državljanom Evropske unije, ki v Republiki Sloveniji prebivajo začasno.

Določa se tudi vodenje ene evidence volilne pravice brez podevidenc in točen nabor osebnih podatkov ter tudi podatkov, ki se nanašajo na posebne načine uresničevanja volilne pravice ob posameznih volitvah oziroma glasovanju, na primer podatkov o izdanih volilnih kartah. V evidenci se vzpostavlja podatek o dodatni volilni pravici državljanov, pripadnikov avtohtone italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti in pripadnikov romske skupnosti. Doslej se je ta volilna pravica evidentirala zgolj z volilnimi imeniki, ki so se sestavljali ročno, na podlagi starih volilnih imenikov, podatki pa so bili neažurni in jih je bilo treba vsakokrat ročno preverjati. Po uveljavitvi zakona se bodo lahko volilni imeniki izdelali tako kot vsi ostali volilni imeniki – z računalniško obdelavo, hitro in z ažurnimi podatki. S tem se ukinja prepisovanje starih podatkov in njihovo ročno preverjanje. Komisije samoupravnih narodnih skupnosti ter komisije romske skupnosti, ki odločajo o volilni pravici pripadnika narodne oziroma romske skupnosti, se bodo imenovala s petletnim mandatom in ne v roku pet dni po razpisu volitev. Tako bodo imele bistveno več časa za odločanje o novih zahtevah za priznanje posebne volilne pravice.

Za lažje odločanje komisij pa zakon predvideva tudi okvirne kriterije za priznavanje posebne volilne pravice, ki doslej niso bili določeni. S tem se implementira odločba Ustavnega sodišča. Zaradi varstva osebnih podatkov se ukinja klasična razgrnitev volilnih imenikov, tako da lahko vsak preveri podatke o vsakomur, ki je napisan na volilni imenik, na papirju, kar bo razpolovilo tudi stroške tiska volilnih imenikov, saj se bodo le-ti tiskali samo še za izvedbo glasovanja. Kljub temu bo posameznik imel možnost, da bo lahko kadarkoli

preveril podatke, ki se o njem vodijo v evidenci volilne pravice, vendar le zase. Ne glede na navedeno pa se še vedno ohranja razgrnitev volilnih imenikov na način, da jih bodo pred izvedbo glasovanja prejele upravne enote v pregled v elektronski obliki neposredno v evidenci. Na področju priprave volilnih imenikov se odpravlja pomanjkljivosti obstoječe ureditve uporabe volilnih imenikov za drugi krog glasovanja. Hkrati se uvaja možnost uporabe enega volilnega imenika, če poteka več vrst volitev oziroma glasovanj hkrati. Poleg tega se uvaja racionalizacija pri novi ureditvi zaključevanja volilnih imenikov brez prehodnega ročnega ažuriranja podatkov, urejajo se vpogled in uporaba podatkov ter racionaliziranje in tudi izdaja volilnih kart po uradni dolžnosti. Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam za podano predstavitev. Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Mag. Branko Grims bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Vsem prav lep pozdrav v imenu Poslanske skupine SDS, ki v naslednjem zakonu, ki je danes pred nami in je zadnji v vrsti volilne zakonodaje, opozarja predvsem na nekatere probleme, ki se dotikajo tudi ustavnopravne narave. Vendar naj začnem s pozitivnim. Dobro je, da se uveljavijo nekatere rešitve, ki jih od nas zahteva Evropska unija. Ta se je v zadnjem obdobju velikokrat pokazala kot zadnji branitelj normalnosti v Sloveniji v marsikaterih zadevah, ko gre za precej zanimive, originalne rešitve, ki se včasih ponujajo kot alternativa in ki so se povsod izkazale kot neuspešne, tako da je v tem delu zakon zagotovo dobrodošel. Dobro je tudi, da ohranja nekatere rešitve, ki jih je poznala že dosedanja zakonodaja, za katere smo si v SDS, in tudi sam osebno, izredno prizadevali v preteklosti.

Ena od njih je na videz preprosta, pa je dolgo nismo imeli – to je podpis volivca v volilni imenik, kajti pred tem se je premnogokrat odpiralo vprašanje, da je nekdo prišel na volišče in rekel, da je pri njegovem imenu že bilo označeno s križcem, da je glasoval, potem pa ugotavljal, kaj je res in kaj ni res. Tako da k verodostojnosti volitev in k posameznim rešitvam so zagotovo te rešitve, ki so bile uvedene v minulih letih in se jih tukaj ohranja, pozitivne. Tisto, kar je odprt problem, pa je zajeto v treh sklopih, in na vse tri ste – domnevam, tako kot smo to v SDS – prejeli tudi ostali uradna opozorila. Prvo, kar je vprašanje, je, da bi v imenu SDS priporočal ministru veliko previdnost in občutljivost, ko gre za samoupravne narodne skupnosti, od katerih ena bolj diplomatsko, ena pa zelo neposredno opozarja, da se z zakonom posega na področje, kjer gre zelo verjetno – po njihovi oceni sploh ni dvoma – za avtohtone pravice samih skupnosti,

za tisto, o čemer morajo biti in so bile po dosednji zakonodaji avtonomne in kjer se zelo hitro lahko zakonodajalec in še posebej predlagatelj zakona znajde na precej spolzkem terenu ustavnopravne presoje, ki je praviloma izrazito v korist narodnim skupnostim. Kajti gre za kategorijo, ki jo posebej ščiti slovenska ustava, in tudi prav je tako.

Drug problem, ki je odprt in ki je lahko posredno tudi ustavnopravne narave, je na nek način tudi nekoliko zabaven, kajti nekatere občine opozarjajo, da pri prenosu posameznih nalog na občine po njihovi oceni prihaja do tega, da država prenaša sedaj z zakonom neke nove obveznosti na občine, ne zagotavlja pa za to dodatnih sredstev, kar je v očitnem nasprotju z veljavnim ustavnim redom. Ampak da bo zadeva malo humorna, naj povem, da je pod to opozorilo podpisan župan Mestne občine Ljubljana gospod Zoran Jankovič. Tako da bi glede tega pričakovali, da bi tukaj dobili zelo jasna pojasnila. Tretje, kar je po moji oceni še najbolj problematično, pa je vprašanje urejanja volitev v tujini. Tam se sedaj uvaja ena zelo zanimiva rešitev. Če se dvakrat ne prevzame nekega materiala na nekem naslovu, s katerim razpolaga, se nič ne preverja, ampak se enostavno tistega človeka izbriše. Dobili bomo zelo zanimivo novo kategorijo izbrisanih. Veste, ta zadeva ni tako enostavna.

V tem primeru bi lahko pravno tolmačili, da nekdo ne prevzame volilnega materiala tudi, recimo, če se s tistimi volitvami ali s čimerkoli, kar tisti trenutek je, niti ne želi ukvarjati. Pravico abstinence vedno ima. Na to se je očitno pri tej zgodbi pozabilo. Tudi tako je mogoče. Tega pravno ni mogoče izključiti vnaprej. Če se pa to tako razume, potem se postavlja vprašanje, ali bodo iz volilnega imenika izbrisani tudi vsi tisti, ki se dvakrat zaporedoma v Sloveniji ne bodo udeležili volitev. Konec koncev bi lahko abstinenco oziroma v tem primeru neprevzem volilnega materiala na nek način kar izenačili. Zadeva ni tako enostavna. Tu bo treba to zelo dobro pretehtati, da ne bo prišlo do težjih posledic. S tujino se pri nas sploh izredno lahkomišelnost operira. Pozablja se, da smo državljani ne glede na to, ali se nahajamo na ozemlju Republike Slovenije ali smo v tujini, ko gre za uresničevanje temeljnih ustavnih pravic, pred zakonom in ustavo enaki.

Če se nekaj uvede za ene, se mora tudi za druge, in pri tem je treba biti izjemno pazljiv, da se spet ne znajde na tistem, na kar sem že prej opozarjal – na spolzkem terenu ustavnopravne presoje. Kajti tu gre za uresničevanje temeljne pravice, ki jo pozna demokracija – to je pasivne in aktivne volilne pravice, voliti in biti voljen, ne glede na to, da ta zakon formalno uresničuje oziroma ureja zgolj vprašanje volilnih imenikov. Je še kako vsebinski, kajti na ta način se odloča, kdo bo sploh obveščen na nek način, konkretno, recimo, s pošiljanjem volilnih gradiv v tujino o tem, da se nekaj dogaja, ker ni rečeno, da

vsemu temu sledi. Ko gre za vprašanja obveščeniosti, se ne gre zanašati kar tako na prevzemanje ali neprevzemanje, recimo, pošte, in na osnovi tega delati preuranjenih sklepov o tem, ali nekdo sploh obstaja na nekem naslovu, ali je naslov pravi ali ne. Tukaj bi bilo zelo verjetno treba poiskati neke druge, po mojem mnenju drugačne mehanizme z vključitvijo diplomatsko-konzularnih predstavništev ali pa bo treba dati neke dodatne varovalke, da se ne bo zadeva izrodila v obliko varčevanja na račun naših državljanov in državljanov v tujini, ki pa bi bila ustavno nedopustna.

Kako je s pravico do informiranosti? O tem se je danes že zelo veliko govorilo, ampak vas opozarjam, da to še v Sloveniji ni dobro rešeno. Če boste sedaj naredili anketo med ljudmi, me zelo zanima, kakšen procent ljudi ve, da je v ponedeljek predsednica te vlade tukaj razlagala in sindikatom dala besedo, da se ne bo posegalo v najnižjo plačo. Naslednji dan, na dan, ko je bilo to objavljeno v časopisih, se je pa v Državnem zboru z zakonom poseglo v zajamčeno plačo in vse druge, ker se je spremenila dohodninska zakonodaja. Za povrh se je še uknilo olajšave za tiste, ki so dnevni migranti in so zaposleni v tujini, kar bo imelo še druge negativne posledice, da o tisti milijardi, ki jo je v primeru slabega razvoja dogodkov v zvezi z odškodninami tako imenovanim izbrisanim omenjal minister, sploh ne govorim. Me zelo zanima, koliko ljudi v Sloveniji to ve, kaj šele v tujini.

Kako naj ljudje potem sodelujejo pri volitvah? Kako naj se ljudje ravnaajo, tudi ko gre konkretno za pošiljanje pošte, za katero morda misli, da je čisto nekaj drugega, če ne ve, za kaj v tistem trenutku gre, če se potem temu pripisuje nekatere elemente, ki jih lahko tudi razumemo drugače oziroma jih tista oseba, ki se jo to dotika, razume drugače. Zato še enkrat opozarjam, da z državljanami in državljani v tujini ne gre ravnati lahkomiiselno. Imajo enake pravice, dolžnost države pa je, da najde mehanizme, da jim nesporno omogoči, da te pravice nemoteno tudi uresničujejo. Lep pozdrav.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo ima mag. Majda Potrata, ki bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana sodelavca z notranjega ministrstva, poslanke in poslanci!

Povedano je že bilo, da je Predlog zakona o evidenci volilne pravice tehnični zakon. To je zgolj izvedbeni predpis volilne zakonodaje, ki celovito ureja vodenje evidence volilne pravice, sestavljanje volilnih imenikov in izdajo volilnih kart. To tematiko v Državnem zboru redkokdaj obravnavamo, saj se za razliko od drugih zakonov le redko posega vanj. Zaradi

vstopa Republike Slovenije v Evropsko unijo je bil poseg v ta zakon nujen zaradi uskladitve s pravnim redom Evropske unije in tudi z Ustavo Republike Slovenije. Tako je bil leta 2002 sprejet nov obsežnejši zakon, leta 2006 pa je bila sprejeta še ena kratka novela z dopolnitvijo 10. člena z obrazložitvijo, da je treba uresničevanje volilne pravice omogočiti čim večjemu številu državljanov Republike Slovenije, ki nimajo stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji. Prav s tem delom volilnega registra in s spremembami, povezanimi z njim, se bom v nadaljevanju mnenja poslanske skupine ukvarjala več.

S sprejetjem teh sprememb in dopolnitev Zakona o volitvah v državni zbor v letu 2006 je bila med drugim uzakonjena rešitev, ki državljanom Republike Slovenije, volivcem s stalnim prebivališčem v tujini zagotavlja, da se jim za vsakokratne volitve v Državni zbor po uradni dolžnosti po pošti pošilja volilno gradivo – glasovnica, volilna karta in pisemska ovojnica. Ker se omenjeni zakon v tem določilu uporablja tudi pri volitvah predsednika republike ter volitvah poslank in poslancev v Evropski parlament, velja takšna ureditev tudi za te volitve. Ob tem je treba vedeti, da glasovanje po pošti predstavlja izjemo od klasičnega načina glasovanja, ki se opravi na tako imenovanih matičnih voliščih, kjer je posamezni volivec vpisan v volilni imenik. Omenjena sprememba zakona je torej iz izjeme naredila pravilo. Pred tem je namreč veljalo, da so ti volivci lahko glasovali po pošti iz tujine le na podlagi predhodne pravočasno vložene zahteve pristojni volilni komisiji, da želijo glasovati po pošti.

Podobno še vedno velja za državljane Republike Slovenije, volivce, ki so v tujini začasno ali volivce, ki glasujejo v Sloveniji, denimo v zaporih, v domovih za starejše občane, v bolnišnicah, ali kot to velja za izvedbe referendumov na državni ravni. V vseh teh primerih je potrebna predhodna zahteva volivca, da želi glasovati po pošti, obenem pa je takšna zahteva dovolj veliko jamstvo, da bo volivec prejel volilno gradivo na zeleni naslov in tudi dejansko glasoval. Med državljani Republike Slovenije, volivci s stalnim prebivališčem v tujini, in med preostalimi navedenimi kategorijami volivcev obstoji še ena pomembna razlika. Za prve namreč velja, da imajo možnost glasovanja po pošti in tudi na diplomatsko-konzularnem predstavništvu Republike Slovenije, ki je pristojno za izvedbo volitev v državi, kjer volivec stalno prebiva. Za vse druge kategorije volivcev, ki so vložili zahtevo za glasovanje po pošti, to ne velja. Ti lahko glasujejo le po pošti, ne pa tudi na drug način.

Če odmislimo upravičenost takšne ureditve, ki je uvedla razlikovanje med posameznimi kategorijami volivcev in je materija Zakona o volitvah v Državni zbor, pa se ni mogoče izogniti razpravi o dosedanjih izkušnjah, ki jih posledično prinaša praksa. Slednji je v tesni neposredni povezavi z izvajanjem zakona

o evidenci volilne pravice. Izkušnje pošiljanja volilnega gradiva po uradni dolžnosti v tujino namreč kažejo, da so mnogi podatki o evidenci državljanov Republike Slovenije, volivcev s stalnim prebivališčem v tujini pomanjkljivi oziroma nenatančni. Na to problematiko opozarja tudi predlagatelj sprememb in dopolnitev tega zakona, ko v obrazložitvi navaja podatke o vrnjenih poštnih pošiljkah ob izvedbah volitev v Evropski parlament leta 2009 – 6788 vrnjenih pošiljk – in volitev v Državni zbor leta 2011, ko se je število dvignilo na 7300 vrnjenih pošiljk. Razlogi za vračanje poštnih pošiljk pa so različni – ali je naslovnik umrl, se preselil, ali ni znan naslov, ni znano osebno ime, pri čemer najpogosteje priimek ni pravi in podobno.

Za te poštno pošiljke velja, da niso dosegle naslovnika in je nastal strošek za javnofinančna sredstva, ki nikakor ne more biti opravičljiv. Ne pozabimo, da gre za pošiljanje poštnih pošiljk v tujino, kar pomeni, da je poštni strošek višji. Predlagatelj zakona opozarja, da je največji del odgovornosti za natančnost podatkov v evidenci volilne pravice državljanov Republike Slovenije, volivcev s stalnim prebivališčem v tujini na njih samih. Ti so namreč po zakonu dolžni pristojni upravni enoti ali diplomatsko-konzularnemu predstavništvu sporočiti morebitne spremembe osebnega imena, naslova prebivališča v tujini, kar pa se v praksi pogosto ne dogaja. Za opustitev teh ravnanj ni predvidena nobena kazenska sankcija, niti ta, da se tem volivcem volilno gradivo ne bi več pošiljalo po uradni dolžnosti. V praksi to pomeni, da svojci mnogokrat ne sporočijo smrti svojih bližnjih, in v registru državljanov ostaja večje število živih stoletnikov. Volivci ne sporočajo sprememb osebnega statusa ali sprememb naslova stalnega prebivanja ob selitvi znotraj države v tujini ali ob selitvi v drugo državo v tujini.

Predlagatelj zakona zato predlaga rešitev, ki v dobršnem delu rešuje nesmotrno pošiljanje volilnega gradiva državljanom, volivcem s stalnim prebivališčem v tujini. Od sprejetja predlaganega zakona bo namreč veljalo, da se bo natančno evidentiralo vrnilno volilno gradivo, poslano v tujino po uradni dolžnosti, kot to nalaga 82. člen Zakona o volitvah v Državni zbor. Naslovnikom, ki jim na tej podlagi dvakrat zaporedoma ne bo vročeno poslano volilno gradivo, se za tem volilno gradivo po uradni dolžnosti ne bo več pošiljalo, dokler podatki o naslovnih v evidenci volilne pravice ne bodo popravljeni oziroma točni. Ob tem pa je istočasno nujno poudariti, da se tej kategoriji volivcev zaradi tega ne krni volilna pravica. Ti volivci bodo lahko glasovali na pristojnem diplomatsko-konzularnem predstavništvu Republike Slovenije, upoštevaje dejstvo, kje ima volivec v evidenci volilne pravice prijavljeno stalno prebivališče v tujini. Toliko k nekaterim nenatančnim trditvam poprej.

Ponovno pa je treba poudariti, da takšna zakonska rešitev odpravlja nesmotrno

pošiljanje volilnega gradiva v tujino, žal pa ostaja odprta problematika točnosti podatkov v evidenci volilne pravice. Kot že rečeno, večji del odgovornosti za natančnost je na strani volivcev, pa vendar ob tem velja opozoriti tudi na vlogo in položaj pristojnih državnih organov. Slednji so zavezani k spoštovanju oziroma izvajanju veljavnih zakonov, ki urejajo področje registra državljanov Republike Slovenije ter evidence volilne pravice. To pomeni tudi, da pristojni državni organi smejo spreminjati podatke v omenjenih evidencah le na podlagi izpolnjenih zakonskih pogojev ter na način oziroma po postopkih, ki jih predpisuje zakon. To pa v praksi pomeni, da če je na obrazec z roko pripisan podatek o tem, da je naslovnik umrl, ne morejo organi tega pripisa zaradi zakonskih omejitev upoštevati. Enako se zgodi tudi, če naslovnik, dobitnik gradiva pripiše bodisi na volilno karto ali na glasovnico, ali kako drugače izrazi voljo, da v prihodnje ne želi več prejemati volilnega gradiva, ker ne želi glasovati o političnih odločitvah v Sloveniji. Tako je teh primerov, ko državni organ nima pravne podlage za to, da bi opustil pošiljanje, kar nekaj.

Predlagatelj zakona še na nekaj opozarja ob tem, da se zaveda teh problemov. Govori pa tudi o tem, da pristojni državni organi nimajo in tudi ne morejo imeti zakonske možnosti za uvedbo upravnega postopka ugotavljanja dejanskega stanja stalnega prebivališča v tujini. Problematika je torej širša, kompleksnejša, zato je vprašanje, v kolikšni meri jo je sploh možno reševati s spremembami zakona, ki ga obravnavamo. Zavedati se je treba, da ta problematika zadeva občutljiva vprašanja ravnanja z osebnimi podatki, vprašanja urejanja oziroma uresničevanja volilne pravice ter vprašanja pravic, dolžnosti in pristojnosti volivcev na eni in državnih organov na drugi strani. Zato je treba posamezne zakonske rešitve sprejemati s tehtnim premislekom, da ne bi v pretirani želji po poenostavljenem postopku za spreminjanje podatkov v registru državljanov Republike Slovenije posledično ogrozili ustreznega nivoja varovanja osebnih podatkov ali nehoti onemogočili volivcu izvrševanje volilne pravice.

Razmislek bi moral iti vsaj v treh smereh. Prvič, ključna je ozaveščenost državljanov, da sporočajo vse spremembe, kar jim nenazadnje nalaga tudi zakon. Najbrž ima tudi država kakšne vzvode in možnosti, da se to ozaveščenost okrepi. Radi govorimo o naših društvih v tujini, recimo, pa bi tudi za to lahko morebiti poskrbeli. Drugič, okrepitev sodelovanja med pristojnimi državnimi organi Republike Slovenije in pristojnimi organi v tujini. Katere podatke, recimo, je moč pridobivati na podlagi mednarodnih bilateralnih in multilateralnih sporazumov, ki jih je podpisala tudi Slovenija. Tretjič, orodja – obrazci, elektronska komunikacija, pomoč volivcem, kako ravnati –, s katerimi bi pristojni državni organi v Republiki Sloveniji navezovali stik z volivci ter na podlagi

katerih bi lahko začeli izvajati ustrezne postopke za spremembo podatkov v registru državljanov Republike Slovenije. Takšna orodja bi morala tem organom omogočiti, da se postopno odpravljajo situacije, ki so bile poprej navedene in se v praksi dogajajo. Naj sklenem. Na podlagi vsega navedenega bi verjetno veljalo razmisliti, ali je možno do druge obravnave predloga zakona na matičnem delovnem telesu besedilo zakonskega predloga v nakaznih smereh še izboljšati.

To, da govorim o obravnavi na matičnem delovnem telesu, pa že kaže na namero Poslanske skupine Socialnih demokratov, da bomo zakon v prvi obravnavi podprli. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospa Kristina Valenčič bo predstavila stališče Poslanske skupine Državljanke liste.

KRISTINA VALENČIČ (PS DL): Hvala za besedo. Spoštovani prisotni!

S predlaganim novim zakonom o evidenci volilne pravice se izvedbeni predpis slovenske volilne zakonodaje harmonizira z evropskimi direktivami, hkrati pa se spreminjajo določbe glede posameznih volilnih opravil, kot so vodenje evidence, sestavljanje imenikov ter izpis volilnih kart. Predlagane rešitve gredo v smer posodobitve in racionalizacije volilnih opravil. Državljanom Evropske unije, ki bodo stalno ali začasno prebivali v eni izmed držav članic, pa ne bodo njeni državljani, bo olajšano uresničevanje aktivne in pasivne volilne pravice na volitvah v Evropski parlament, saj bodo pred volitvami pravočasno obveščeni o poteku volitev ter o morebitnem glasovanju. Tehnične rešitve zakona gredo tudi v smeri preprečevanja oziroma omejevanja dvojnega glasu. Državljan druge države članice Evropske unije se bo lahko v našo evidenco volilne pravice za volitve v Evropski parlament vpisal šele na podlagi posebne zahteve, o kateri bo odločilo pristojno Ministrstvo za notranje zadeve. Vpis bo torej mogoč šele po ugotovitvi utemeljenosti, sicer se bo z odločbo vpis zavrnil. O vpisu bosta morala biti obveščena tako državljani kot tudi matična država, s čimer se bo preprečilo možnost zlorabe dvojnega glasu.

Poleg teh omenjenih sprememb, ki bodo na eni strani državljanke in državljani drugih držav članic Evropske unije na volitvah v Evropski parlament olajšale uresničevanje njihove pasivne in aktivne pravice in na drugi strani ustvarile oziroma dopolnile ustrezne mehanizme za preprečevanje zlorab, pa bo prenovljen zakon vnesel tudi precej sprememb, ki bodo neposredno povečale legitimnost izvoljenih oseb. Zagotovo bo določba, v kateri se bodo v primeru ponovnega glasovanja za predsednika republike in župane ter ponovnih naknadnih volitev pripravili povsem novi volilni imeniki, primernejša od sedanje rešitve. S spremenjenim zakonom se sledi tudi načelu

ekonomičnosti oziroma racionalne porabe proračunskih sredstev v delu, ki se nanaša na pošiljanje volilnega gradiva v tujino. Iz dosedanjih izkušenj je zaznati znaten delež neuspešno vročenega volilnega gradiva na naslove naših državljanov v tujini. S spremembo se ukinja pošiljanje gradiva na neaktualne naslove državljanov.

V Državljanški listi se zavzemamo za odpravljanje administrativnih ovir in smo odprti za rešitve, ki temeljijo na stvarni presoji predlogov, zato smo mnenja, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Naslednja ima besedo gospa Jasmina Opec, ki bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

JASMINA OPEC (PS SLS): Hvala lepa, spoštovani predsednik. V polni formi in parlamentarni kondiciji brez šokov in pretresov vsi še enkrat lepo pozdravljeni v imenu Slovenske ljudske stranke in mojem osebnem imenu!

Volilna pravica je temeljna ustavna in politična pravica državljana ter najpomembnejša sestavina volilnega sistema, zapisana v 43. členu Ustave Republike Slovenije. Zakon o evidenci volilne pravice je samo izvedbeni predpis ali, povedano drugače, tehnični zakon, ki ureja vsebino te pravice. To so podatki o evidenci volilne pravice, določitev naslova za uresničevanje volilne pravice, vpogled v evidenco volilne pravice, sestavljanje volilnih imenikov, vpisovanje načina uresničevanja volilne pravice in izdaje volilnih kart. Vodenje evidence volilne pravice je zelo pomembno, saj omogoča uveljavljanje volilne pravice volivcem, ki volilno pravico imajo in to onemogoča posameznikom, ki volilne pravice nimajo, obenem pa preprečuje morebitno dvojno oziroma večkratno uveljavljanje volilne pravice istega volivca.

V Slovenski ljudski stranki bomo predlagani zakon podprli, med drugim tudi zato, ker omejuje čezmeren poseg v zasebnost posameznika in s tem zmanjšuje tveganje za krajo identitete in drugih morebitnih zlorab zaradi razkrivanja osebnih podatkov. Obstoječi zakon je tudi pomanjkljiv v 45. členu, saj določa le izdajo volilne karte za državljane, ki stalno ali začasno prebivajo v tujini in želijo svojo volilno pravico uresničevati po pošti. Novi zakon ohranja to možnost in zraven nje opredeljuje še druge mogoče načine uresničevanja volilne pravice zunaj matičnega volišča, to je po pošti, na volišču na domu ali zunaj kraja stalnega prebivališča. Zakon določa tudi racionalnejši pristop k sestavi in tisku volilnih imenikov in volilnih kart, s tem pa hitrejšo in enostavnejšo izvedbo volilnih opravil, kar naj bi med drugim omogočalo tudi prihranek človeškega dela.

V Slovenski ljudski stranki bomo predlagani zakon o evidenci volilne pravice v prvi obravnavi podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Ivan Hršak bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovani državni sekretar s sodelavcem, spoštovani kolegi in kolegice!

Pred nami je še tretji zakon iz paketa sprememb volilne zakonodaje, in sicer Predlog zakona o evidenci volilne pravice. Ta zakon je bolj tehničen, saj določa vodenje evidence volilne pravice, sestavo volilnih imenikov in izdajo volilnih kart. Tako se dolgoročno ukinja neuspešno pošiljanje volilnega gradiva v tujino na nedvoumno neaktualne naslove državljanov. Uvaja se vpis večkrat vrnjenih pošiljk z volilnim gradivom iz istega naslova. V evidenci volilne pravice se uvaja podatek o dodatni volilni pravici državljanov, pripadnikov avtohtone italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti in pripadnikov romske skupnosti. Ukinja se možnost vpogleda v osebne podatke iz evidence volilne pravice za druge osebe pri razgrnitvi volilnih imenikov, in sicer zaradi varstva osebnih podatkov in zmanjšanja tveganja za kraje identitete in drugih morebitnih zlorab zaradi prevelikega razkrivanja osebnih podatkov. Se pa še dopušča možnost, da vsak posameznik lahko preveri podatke zase, in sicer kadarkoli. To lahko stori preko portala e-uprava ali pri organih, pristojnih za vodenje evidence volilne pravice.

Ukinja se tudi krajevna pristojnost za preverjanje podatkov. Državna volilna komisija in volilne komisije, pristojne za izvedbo posameznih volitev oziroma glasovanja, bodo še vedno imele možnost neposrednega vpogleda v uporabo podatkov iz evidence volilne pravice zaradi izvedbe volilnih opravil in preverjanja kandidatur. Po mnenju predlagatelja se bodo s tem razbremenile upravne enote in Ministrstvo za notranje zadeve, volilna opravila pa so tako opravljena hitreje in brez nepotrebnega dopisovanja med organi. S predlogom zakona se racionalizira izdaja volilnih kart po uradni dolžnosti, izdaja volilnih kart na zahtevo oziroma sporočilo državljana o izbranem načinu uresničevanja volilne pravice. K večji racionalizaciji prispeva tudi nova ureditev zaključevanja volilnih imenikov brez predhodnega ročnega osveževanja podatkov. Predlog zakona predvideva, da se za volitve ali glasovanje uporabijo volilni imeniki, ki izražajo stanje v evidenci volilne pravice 15 dni pred dnevom glasovanja brez ročnih popravkov. Volivec, ki je spremenil svoje prebivališče v obdobju od sestave volilnega imenika do dneva glasovanja, uresničuje svojo volilno pravico na volišču, ki ga je imel na dan sestave volilnega imenika. Predlog tako prinaša jasno določen

datum pregleda stanja v evidenci, ki državljanu zagotovi ustrezno informacijo o tem, na katerem volišču lahko pričakuje, da bo volil, in dovolj dolg rok za pošiljanje obvestil volivcem, brez dodatnega poznejšega obveščanja ali spreminjanja ter morebitnih nedoslednosti.

Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije bo glasovala za sklep, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani kolegi in kolegice, spoštovani gospod državni sekretar s sodelavcem!

Namesto uvoda bi se rad najprej zahvalil mojemu spoštovanemu kolegu Jožetu Tanku za njegovo skrb za Poslansko skupino Nove Slovenije. Verjamem, da je to bilo v njegovem osebnem imenu in na hudomušen način. Naj povem, da se Nova Slovenija ni zgrudila zaradi pogovora s predsednico Vlade in se nikoli ni in ne bo zgrudila zaradi pogovora tudi s kakšnim predsednikom vlade. Olika nam nekako nalaga, da če te nekdo povabi, celo pisno, na dogodek, potem greš ali pa se opravičiš, če je višja sila. Normalno je, da nismo pričakovali, da bi karkoli dosegli glede rebalansa ali proračuna. Moram reči, da smo veliko povedali predsednici Vlade, in kar je najpomembnejše, bom rekel, ne sporočilo tega sestanka, ampak današnjega petka ...

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Gospod Horvat, predlagam, da ostanete pri točki dnevnega reda.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa za opozorilo, gospod predsednik. Želim povedati najpomembnejše sporočilo tega petka, to pa je obljuba predsednice Vlade, da bo tudi opozicijo povabila k nekemu novemu družbenemu dogovoru. To je po mojem ključno sporočilo današnjega dne. Še enkrat pa hvala kolegu Jožetu.

Sedaj pa k stvari. Ustava Republike Slovenije v 43. členu zagotavlja pravico do volitev vsem polnoletnim državljanom in pod enakimi pogoji. Izvedbeni predpisi, kakršen je tudi Zakon o evidenci volilne pravice, morajo biti usklajeni s tem ustavnim določilom. Obravnavani zakon prinaša večinoma sodobnejše in tehnično bolj dovršene rešitve, ki ustrezajo predvsem tehnološkemu razvoju, in možnosti povezovanja in dostopanja do elektronskih zbirk podatkov, ki so potrebne za uresničevanje volilne pravice. Zakon prinaša nekatere pristojnosti v zvezi z vodenjem evidence volilne pravice na Državno volilno komisijo. Te rešitve v novi Sloveniji podpiramo. Podpiramo tudi tiste rešitve, ki pomenijo implementacijo evropskih direktiv v ta

zakon. Ne podpiramo pa rešitev, ki omejujejo volilno pravico in so po prepričanju Nove Slovenije neustavne. Namreč, danes obravnavan nov zakon o evidenci volilne pravice v primerjavi z dosedanjim predpisom uvaja bistveno novost: dopolnjevanje evidence volilne pravice z nekaterimi podatki. Konkretno gre za vpisovanje podatkov o tem, kolikokrat je bila slovenskim državljanom v tujini neuspešno vročena volilna karta. Če je taka volilna karta dvakrat neuspešno vročena volivcu, se mu posledično volilna karta in volilno gradivo ne pošiljata več. Takemu volivcu se praktično odvzema volilna pravica. Z drugimi besedami, je izbrisan. Vlada v samem predlogu zakona navaja, da je možno, da je za neuspešno pošiljanje pošte lahko vzrok napaka vročanja pošte v tujini ali pa trenutna odsotnost volivca iz kraja prebivanja. Če volivec dvakrat ne bo prevzel volilne karte, se mu volilnega gradiva ne pošilja več, vse dokler volivec ne bo javil spremembe naslova.

V Novi Sloveniji smo prepričani, da je razlogov za neuspešno vročitev pošte z volilnim gradivom več in niso pogojeni le s spremembo stalnega prebivališča volivca. Gre za različne predpise posameznih držav o samem načinu vročanja priporočenih poštnih pošiljk do napotitve volivca na delo v drug kraj ali začasno bivanje v bolnišnici ali oskrbovalnem zavodu. V vseh teh primerih se stalno prebivališče volivca ne spreminja, in pogosto tudi ni v moči volivca, da sporoči razlog njegove odsotnosti iz kraja stalnega prebivališča. Želimo ponovno poudariti, da ni edini razlog za neuspešno vročitev volilne karte in volilnega gradiva slovenskim državljanom v tujini sprememba osebnih podatkov ali stalnega prebivališča, kot je to predstavljeno v obrazložitvi zakonskega predloga. Predvidene posledice pa so zanje enake. Volivec v tujini niti ne bo vedel, kaj je razlog, da nenadoma volilnega gradiva ne prejema več, in preden bo uspel o tem obvestiti diplomatsko ali konzularno predstavništvo v tujini, bo že zamudil rok za volitve. Po mnenju Nove Slovenije volilne pravice, ki je temeljna politična pravica po naši ustavi, ni dopustno omejevati iz nobenih razlogov, tudi ne iz razlogov varčnosti.

Poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije zakona o evidenci volilne pravice ne bomo podprli. Hvala lepa.

PRESEDENIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Naslednji ima besedo dr. László Göncz, ki bo predstavil stališče Poslanske skupine italijanske in madžarske narodne skupnosti.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS NS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani gospod državni sekretar s sodelavcem, kolegice in kolegi!

S Predlogom zakona o evidenci volilne pravice namerava predlagatelj uresničiti med drugim načelo uporabe točnih podatkov v

evidenci volilne pravice, v prid česar si prizadeva odpraviti pomanjkljivosti veljavne zakonodaje, in sicer tako iz vsebinskih kot tudi finančno-racionalnih razlogov. Gre pa pri predlogu zakona tudi za usklajevanje z direktivo Sveta EU, kot je že bilo večkrat poudarjeno. V stališču naše poslanske skupine se bom zato osredotočil predvsem na tisti del oziroma tiste člene, ki se nanašajo na evidenco volilne pravice državljanov Republike Slovenije, pripadnikov avtohtone italijanske in madžarske narodne skupnosti. Moramo poudariti, da je pristojno ministrstvo pravočasno vključilo predstavnike obeh skupnosti v pripravo besedila predloga zakona. Sodelovanje je bilo korektno. Posledica tega je, da je to specifično področje v zakonu vsebinsko delno nadgrajeno. Predvsem sta korektno in bolj konkretno določena status in delovanje komisije samoupravne narodne skupnosti in romske skupnosti za volilne imenike oziroma zapisovanje volilne pravice državljanov italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti in tudi romske skupnosti.

Narodne skupnosti so v fazi priprave med drugim izpostavljale težavo obveščanja tistih pripadnikov, ki med dvema volilnima terminoma dopolnijo 18 let, o čemer do sedaj skupnosti niso bile obveščene, kar je predstavljalo težavo pri dopolnjevanju posebnih volilnih imenikov. Ta težava se s predlaganim zakonom premesti, ker bo pristojno ministrstvo dolžno kadarkoli posredovati podatke pristojni komisiji za volilne imenike narodne skupnosti na njeno zahtevo. Omenjene komisije, ki bodo na osnovi predloga zakona delovale s petletnim mandatom, so skupaj s pristojno upravno enoto organ, ki ugotavlja pravilnost volilnega imenika. Peta točka 28. člena predloga zakona določa, da če komisija za evidenco volilne pravice pripadnikov italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti ugotovi neskladje podatkov, pošlje zahtevek za popravek upravni enoti, ki je pristojna za vodenje evidence volilne pravice. Upravna enota mora vnesti morebitno korekcijo najpozneje 15 dni pred glasovanjem v volilni imenik.

Ostale volilne aktivnosti, ki smiselno sodijo v ta zakon, so, razen ene zadeve, bolj ali manj dokaj korektno urejene. Sedaj prehajam k temu, kar predstavlja težavo. V 12. členu predloga zakona je z vidika narodnih skupnosti vprašljivo urejanje ugotavljanja volilne pravice državljanov Republike Slovenije, pripadnikov avtohtone italijanske narodne skupnosti, in sicer zato, ker je predlagatelj zakona, sklicujoč se na odločbo Ustavnega sodišča z dne 12. februarja 1998, kjer je bilo zapisano, da bi morala biti merila, po katerih se ugotavlja, ali državljan pripada avtohtoni narodni skupnosti, zakonsko opredeljena, v drugem odstavku predloga obravnavnega zakona kljub nepoistenemu mnenju z narodnima skupnostnima zapisal, da se volilna pravica pripadniku narodne skupnosti ugotavlja zlasti na osnovi, citiram: "Ohranjanja dolgotrajne, trdne in trajajoče vezi s svojo

skupnostjo, skrbi za ohranjanje vsega, kar konstituira skupno identiteto posamezne skupnosti, vključno z njihovo kulturo ali jezikom, in sorodstvene vezi do drugega kolena v ravni vrsti z državljanom, ki mu je že priznana volilna pravica pripadnika avtohtone italijanske ali madžarske narodne skupnosti ali pripadnika romske skupnosti."

Menimo, da je predlagana varianta iz več razlogov lahko vprašljiva, predvsem pa nepopolna. Če bo zaradi zakonske določbe interpretirana kot nekakšen pritisk, bo lahko imela med drugim psihološko negativen učinek, kar verjetno ni v interesu nikogar, še najmanj predlagatelja zakona. Bilo bi dosti bolj posrečeno, če bi citiran del oziroma odstavek kar izpustili, kar so narodne skupnosti tudi predlagale v fazi priprave zakona. Namreč, naslednji odstavek omenjenega 12. člena določa, da podrobnejša merila za ugotavljanje volilne pravice pripadnika avtohtonih narodnih skupnosti lahko določita samoupravni narodni skupnosti in jih objavita v uradnih glasilih in v Uradnem listu Republike Slovenije. Menimo, da bi tako formulirana določba zadoščala s tem, da se pogojnik v besedilu spremeni in obvelja kot obveza, tako kot je v sedaj veljavnem zakonu, torej, da je narodna skupnost dolžna določiti ustavnopravno ustrezna merila. S tem bi posredno zadostili odločbi Ustavnega sodišča, ta zadeva pa bi bila skladna tudi z ustavno določbo, in sicer z vidika, da se določene državne pristojnosti prenesejo v kompetenco samoupravnih narodnih skupnosti. To namreč določa 64. člen Ustave. V tem primeru bi se ta prenos nanašal na določanje kriterijev.

Menimo, da bi bilo najvažnejše, da se s predlaganim zakonom onemogočijo sleherne zlorabe, in bi se pripravili volilni imeniki v obliki, da bi se dejansko olajšalo izvedbo volitev. Zaradi tega je zaželeno, da se določanje kriterijev v najvišji možni meri uveljavi v okviru pristojnih samoupravnih narodnih skupnosti. Na koncu naj povem, da bo verjetno ta vsebina, ki sem jo konkretno odprl, najbolj prisotna na seji Komisije za narodni skupnosti, ker bomo kot zainteresirano delovno telo ta predlog zakona na omenjeni komisiji obravnavali, in upam, da bomo lahko skupaj poiskali in našli ustrezno rešitev. Ker upava na to, bova v tej fazi, v fazi prvega branja oziroma obravnave, zakon podprla. Hvala lepa.

PRESEDNİK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Aljoša Jerič bo predstavil stališče Poslanske skupine Pozitivna Slovenija.

ALJOŠA JERIČ (PS PS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovane in spoštovani!

Vlada je v času parlamentarnih počitnic določila besedilo Predloga zakona o evidenci volilne pravice in ga posredovala v obravnavo Državnemu zboru. Gre predvsem za tehnični zakon, ki določa vodenje evidence volilne

pravice, sestavo volilnih imenikov in izdaja volilnih kart. Po naši oceni je bila popolna novelacija veljavnega zakona potrebna, saj novi predlog odpravlja številne v praksi dokazane pomanjkljivosti sedanje ureditve, predvsem pa prinaša nekatere zelo dobrodošle poenostavitve in zmanjšuje stroške izvedbe volitev oziroma glasovanj. Naj jih nekaj naštejemo. Uvaja se en imenik za več volilnih postopkov oziroma glasovanj hkrati. Predvideva se digitalna razgrnitev in hramba imenikov. Poenostavljajo se postopki za glasovanje v tujini oziroma ukinito se bo neuspešno pošiljanje volilnega gradiva v tujino na nedvoumno neaktualne naslove državljanov. Omogoča se neposreden vpogled v uporabo podatkov iz evidence volilne pravice Državni volilni komisiji in volilnim komisijam, pristojnim za izvedbo posameznih volitev oziroma glasovanj. S tem se razbremenijo upravne enote in Ministrstvo za notranje zadeve, volilna opravila pa so tako opravljena hitreje in brez nepotrebnega dopisovanja med organi. Racionalizirana je izdaja volilnih kart po uradni dolžnosti in še bi lahko naštevali.

Najbrž bo v nadaljnji obravnavi treba spregovoriti o določbah zakona, ki uvajajo dodatno volilno pravico državljanom, pripadnikom avtohtone italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti in pripadnikom romske skupnosti. Vsak državljan, ki bo želel na novo uveljavljati volilno pravico kot pripadnik avtohtone italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti ali kot pripadnik romske skupnosti, bo moral svojo prošnjo skupaj z izjavo o pripadnosti poslati ustrezni komisiji, ki bo odločala o njegovi prošnji. Komisija bo odločala na podlagi meril, ki jih določa drugi odstavek 12. člena. Ker ni bilo moč doseči soglasja z obema narodnima skupnostma – rešitvam nasprotuje italijanska narodna skupnost –, bo o teh rešitvah potrebnega še nekaj usklajevanja. Pri tem pa opozarjamo, da bo pri usklajevanju treba upoštevati odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije, ki se nanaša na opredelitev teh meril.

V Pozitivni Sloveniji opozarjamo na za nas nesprejemljivo določbo o stroških, ki določa, da stroške za sestavljanje in tiskanje volilnih imenikov za lokalne volitve in glasovanje na lokalnih referendumih krijejo občine. Tretji člen zakona, ki ga obravnavamo, namreč določa, da stroške sestave in tiska volilnih imenikov krije ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, ki je po zakonu tudi pristojno za sestavo volilnih imenikov, razen za lokalne volitve in lokalne referendume, ki jih mora kriti lokalna skupnost. Opozoriti želimo, da so volilni imeniki javna listina, za katero so pristojni državni organi oziroma pristojno ministrstvo, in da je nedopustno, da država za sestavo in tisk te listine zaračunava stroške lokalnim skupnostim. Zato pričakujemo, da bo slednja rešitev odpravljena.

Predlog zakona bomo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

S tem smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na splošno razpravo poslank in poslancev. Prva ima besedo mag. Katarina Hočevar, pripravi naj se gospod Roberto Battelli.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Hvala za besedo. Pozdravljeni še enkrat!

Ker gre za tehnični zakon, bom tudi sama zelo kratka in konkretna. Predvsem upam, da bo s pomočjo ministrstva in v sodelovanju s predstavnikoma narodnih skupnosti v Državnem zboru 12. člen dopolnjen tako, da bo usklajen z vsemi deležniki. Ta zakon podpiram, ker gre za racionalizacijo in opušča nepotrebne postopke, ki so bili do sedaj v veljavi, vendar izražam upanje, da bomo enkrat ta zakon nadgradili z možnostjo izvedbe e-volitev. Splet je vedno bolj prisoten na vseh področjih našega življenja, in sem prepričana, da bi z uvedbo elektronskih volitev naredili en korak naprej k bolj prijazni javni upravi. Če ne veste, je s projektom S klikom do poslanca – to je še en projekt, ki ga začneja dr. Virant, in ker mu delavnosti ne oprekate niti v opoziciji, verjamem, da bo tudi ta projekt spravljen pod streho. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospod Roberto Battelli, pripravi naj se dr. Ljubica Jelušič.

ROBERTO BATTELLI (PS NS): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani predstavniki Vlade, ministrstva!

Pred skoraj 13 leti smo problem neskladja, po mojem domnevnega, takrat obstoječih predpisov z ustavo uredili z novelo Zakona o evidenci volilne pravice. Ta materija je bila že konzumirana. V vseh teh letih te rešitve, ki je bila takrat soglasno sprejeta v parlamentu, tudi s soglasjem narodnih skupnosti, ni nihče problematiziral. Kar se dogaja s to novelo, je najprej črtanje tega koncepta. Volilni imenik državljanov Republike Slovenije, pripadnikov italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti na območju, kjer skupnosti živita, sestavi komisija ustrezne samoupravne narodne skupnosti. Tega po tem zakonu ni več. Ne bom diskutiral o naravi tiste ustavne odločbe, ampak vsi nekaj vemo in nekateri se zelo sklicujejo na to, da je treba stvari iz preteklosti ocenjevati glede na razmere, ki so takrat bile, pa najsi gre tudi za obnašanje oblasti, ki ni bila v ničemer zavezana spoštovanju temeljnih človekovih pravic. Tako da se da na ta način opravičiti karkoli, ampak vendarle moram povedati nekaj – da se je od priznanja Republike Slovenije, njene neodvisnosti, in s tem tudi ugotavljanja s strani najuglednejših mednarodnih organizacij, od OZN, Sveta Evrope, OVSE itn., začelo kontinuirano vsestransko nadlegovanje narodnih skupnosti v Republiki Sloveniji, kar je dokazano z vsemi predlogi, ki so prihajali, zakonskimi s strani takratnih vlad, in ki jih je bilo treba stalno

bodisi integrirati bodisi popravljati v skladu z ustavo, in kar je dokazano tudi s celim rafalom ustavnih pritožb na vse glavne pravice, ki so zapisane v 64. členu in 11. členu Ustave – položaj jezika in vloge teh skupnosti. To je bilo sistematično.

Ko je bila ta pritožba vložena leta 1995, je bila potem o tem javna razprava, ena prvih javnih razprav na Ustavnem sodišču, kolikor se spominjam. Na tej javni razpravi je bila pritožba od pritožnikov še razširjena. Ustavno sodišče je potrebovalo tri leta, da je izdalo to odločbo, ki je bila po oceni takratnih pritožnikov salomonska. Dobro so vedeli, kaj se skriva v tem, da naj se kriteriji za določanje narodne pripadnosti določenih ljudi vpišejo v zakon. Edini bomo, kolikor vem, v demokratičnem svetu, ki bomo v zakonu imeli kriterije za določanje pripadnosti – koga? Italijanov iz Slovenije, Madžarov iz Slovenije in Romov iz Slovenije. Nimamo enega zakona, ki bi na splošno – ker je absurden –, določil, kaj pomeni pripadnost slovenskemu narodu ali kakršnemukoli že narodu na svetu. Pa ga nima nobena država! Recimo, da se je civilizirani svet takim zadevam odrekel vsaj, recimo, 9. maja 1945.

To je nekaj, kar postavlja narodne skupnosti v neko čudno perspektivo. Če je njim odvzeta ta avtonomnost pri presojanju, kdo je pripadnik – ne glede na to, da se vsi poznamo med seboj, da ni bilo zlorab doslej nikoli. V italijanščini bi se reklo "accanimento burocratico" – neko birokratsko najedanje, birokratsko vztrajanje na eni zadevi, ki spet postavlja pod vprašaj našo vlogo, bivanje in normalnost bivanja v tej državi. Normalen pristop bi bil, da bi zakon rekel, da so kaznivi poskusi zlorabe vpisa v ta imenik. Ampak o tem bo še očitno treba določene diskusije odpreti. Osebnost sem prepričan, da če bi kdo od nas šel na Evropsko sodišče za človekove pravice, bi tisti del takratne odločbe Ustavnega sodišča padel. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo ima dr. Ljubica Jelušič, pripravi pa naj se mag. Ivan Vogrin.

DR. LJUBICA JELUŠIČ (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani predsednik, za besedo. Lep pozdrav, kolegi in kolegice!

Uvodoma naj povem, da podpiram ta zakon in mislim, da je primeren za nadaljnjo obravnavo. Bi pa opozorila na tri stvari, ki so povezane s problematiko uresničevanja volilne pravice iz tujine po pošti oziroma na diplomatsko-konzularnih predstavništvih. Najprej gre za problematiko tistih državljanov Republike Slovenije, ki imajo stalno prebivališče v Sloveniji ali pa imajo stalno prebivališče v tujini, in katerim se po noveli iz leta 2006 avtomatično pošilja volilno gradivo na naslov, ki so ga bodisi oni bodisi člani njihove družine zapisali oziroma sporočili na ustrezno diplomatsko-konzularno predstavništvo ali na okrajno volilno komisijo in Državno volilno komisijo, ki vodi podatke za njih.

Ti ljudje so na nek način postavljeni v privilegiran položaj nasproti drugim državljanom Republike Slovenije, ki tudi delajo v tujini. Bom povedala, katere mislim. Privilegirani so v toliko, da se jim volilno gradivo avtomatsko pošilja. Če se volilno gradivo dvakrat zaporedoma vrne bodisi na okrajno volilno komisijo bodisi na Državno volilno komisijo, in na tem gradivu piše, da je tak človek neznan, ne živi več na tem naslovu in tako naprej, potem ta volilna komisija preneha z avtomatskim pošiljanjem volilnega gradiva.

To ne pomeni, da je, kot so nekateri kolegi danes trdili, kakorkoli izbrisan. To pomeni samo, da je dolžan in ima dovolj časa – ker volitve pri nas ne potekajo kar naprej –, da lahko v letu ali dveh on ali njegova družina sporoči podatke o tem, kje je, kam se je preselil, ali je umrl ali kaj takšnega. Če dvakrat zaporedoma gradivo pride nazaj, potem se mu ne pošilja avtomatsko več gradiva, ostane pa vpisan v volilnem imeniku, in to je bistveno. Ni izbrisan, ampak ostane v volilnem imeniku, ki se vodi ali na DKP v državi, kjer živi, ali v tisti državi, ki je pristojna za prostor njegovega stalnega prebivališča. Tisto, kar pričakuje zdaj ta zakon, je ena trohica aktivnega državljanstva, in to je, da nekdo sporoči, kje ta državljan Republike Slovenije je, kam se je preselil, v katero državo in kje je njegov stalni naslov, kamor se mu bo potem znova avtomatično pošiljalo takšno gradivo. Na to kategorijo ljudi opozarjam s posebnim namenom, in sicer zato, ker bi rada povedala, da imamo v tujini še eno skupino ljudi, in to so slovenski vojaki in vojakinje, policisti in policistke ter civilni strokovnjaki, ki so na mednarodnih operacijah in misijah. To so državljani, ki jih je naša država poslala z ukazom na delo v tujino, da opravljajo naloge v imenu naše države na mednarodni operaciji, vendar se od njih pričakuje, da bodo sami poslali oziroma zahtevali, predhodno sporočili, kam naj se jim pošlje volilno gradivo. Ti ljudje, ki jih je država poslala v tujino, so v slabšem položaju nasproti tistim, ki so naši državljani in živijo, morebiti že dolga leta, nekje v tujini in želijo uveljavljati svojo volilno pravico v Sloveniji. Ti, ki jih je poslala država z namenom, da bodo uresničevali njene interese, so v slabšem položaju, ker morajo predhodno sporočiti okrajni volilni komisiji, kje so in kam naj se jim to volilno gradivo pošlje.

Na to opozarjam tudi zaradi tega, ker se velikokrat zgodi, da delajo v takšnih delih sveta, kjer naša diplomatsko-konzularna predstavništva težko pokrivajo izvedbo volitev. V preteklosti smo imeli, in še danes imamo, področja, kot so Afganistan, Čad, Libanon, morebiti kdaj v prihodnosti Sirija in tako naprej, kjer ne bo tako zelo enostavno imeti v ozadju diplomatsko-konzularnega predstavništva, ki bo poskrbelo za to, da se bodo volitve izvedle. Vem, da v praksi Državna volilna komisija v dogovoru s slovensko policijo in slovensko vojsko vedno poskrbi za to, da ti vojaki in policisti dobijo ustrezno volilno gradivo, se pa je

že zgodilo v preteklosti, da zaradi tega, ker so bili ravno v tistem trenutku, ko je bilo treba sporočiti, kje so, na neki vaji oziroma na neki dolžnosti, in zgodilo se je, da cele enote niso utegnile sporočiti, kam naj se jim pošlje volilno gradivo. O tem ne govorim zato, da bomo zakon zaradi tega dopolnjevali, ampak bi rada, da bi ustrezne institucije, bodisi okrajne volilne komisije ali Državna volilna komisija, vedno v prihodnosti imele pred očmi te ljudi in bi poskrbele za to, da se njihova volilna pravica zagotovo izpolni oziroma da se jim omogoči, da se uresniči. To so običajno naši zelo aktivni državljani, ki bolj ali manj vedno sodelujejo na volitvah.

Tretja stvar, na katero bi rada opozorila, pa je dejstvo, da pričakujemo, da bodo ti naši državljani, ki so v tujini, uresničili svojo volilno pravico preko ustreznega diplomatsko-konzularnega predstavništva ali pa po pošti, če želijo poslati gradivo nazaj po pošti. Če želijo to pravico uresničevati preko DKP, bi vendarle takrat, ko v okviru zunanje politike te države z veliko lahkoto zapiramo diplomatska in konzularna predstavništva, bilo treba pomisliti tudi na ta del obveznosti, ki jih DKP imajo in poskrbeti za to, da če se v kakšni državi ukine DKP, diplomatsko-konzularno predstavništvo, da se naloge, ki so povezane z volilno pravico državljanov, ki v tisti državi živijo, prenesejo na ustrezna slovenska društva, in ta slovenska društva potem tudi skrbijo za obnavljanje podatkov. To bi potem omogočilo večjo povezanost Ministrstva za zunanje zadeve in domovine s slovenskimi društvi v tujini, hkrati pa bi tudi bolj zapolnilo ta manko, ki počasi nastaja s tem, ko zaradi varčevalnih ukrepov – včasih se zdi, da precej nekritično zapiramo DKP v tujini. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima mag. Ivan Vogrin, vendar ga ne vidim v dvorani. Zato je naslednji razpravljavec gospod Jožef Jerovšek.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Hvala lepa.

Danes, ko obravnavamo skupek zakonov o volilni zakonodaji, tudi Zakon o evidenci volilne pravice, bolj kot diskutiramo, bolj spoznavam, tudi iz razprav, da ti zakoni ne zadovoljujejo tistih standardov, ki smo jih pričakovali. Razočaran sem, da slišim, da niti z narodno skupnostjo manjšincev ni bilo doseženo soglasje, kako se bi lahko na najboljši način uredilo to, da se narodne skupnosti ne bi počutile diskriminirane. Dobivam pa tudi sam zadnji dan pošte, kjer me naši državljani, tudi iz tujine, opozarjajo, da se zopet ni naredilo tisto, da bi se lahko naši državljani, predvsem v oddaljenih destinacijah, udeležili volitev in aktivno sodelovali pri izbiri oblasti, parlamenta, kar je njihova pravica, in bi morali biti vsi hvaležni, da, recimo, v neki Argentini tako dolgo ohranjajo pristno domoljubje, pripadnost tej državi, ampak to se zgleda tudi s temi volitvami

in s to evidenco volilne pravice ne bo zgodilo. Zdi se mi nezaslišano, da ob vseh volitvah ugotavljamo izredno nizko volilno udeležbo slovenskih državljanov, ki živijo v tujih državah, ki so se nekoč odselili, ampak se počutijo Slovence in imajo slovensko državljanstvo. To je gotovo, tako mi tudi pišejo, del načrtna politike. Levica se je bala teh državljanov vseskozi, iz prekomorskih držav. Za razliko od sosednje Hrvaške, ki je znala svojo diasporo organizirati, da aktivno sodeluje, da je sodelovala, Slovenija tega ne more in ni uspela.

Zdaj po nekih opozorilih vidim, da je menda spet tako narejeno, da bodo predvsem volivci z območja Srbije lažje volili, kajti tam so slovenski državljani, ki so se tja priselili v času bivše socialistične države in so tam ostali, tam imajo potomce, in tisto volilno telo večinsko voli stranke slovenske levice. Zdaj se računa, da ta del volilnega telesa, slovenske diaspore odloči volitve. Vemo, da se je to nekako obrnilo že v preteklosti, na zadnjih volitvah, in moram reči, da sem kritičen glede tega, da se pravi, kako se racionalizira, kako se vse poenostavlja, da prihaja očitno tudi do neke diskriminacije in se ne želi, da bi vsi slovenski državljani, kjerkoli po svetu živijo, imeli enak dostop do volitev, in da bi se stvari res poenostavljale, omogočale ta dostop. Očitno se ponovno računa, da naj se državljani v prekomorskih državah zaradi njihove večinske politične orientacije ne bi udeležili volitev, da bi se s tem na zelo sofisticiran način vplivalo na izide volitev.

Moram reči, da se mi zdi, ob tem, ko slišim tudi pripadnike narodnih skupnosti, da so se nekatere stvari poslabšale. Moram reči, da je verjetno res šlo za politični premislek, da se to dogaja, in da nekaterim slovenskim državljanom, ki ohranjajo slovenstvo v prekomorskih državah z izjemno ljubeznijo, izjemno pripadnostjo – kljub temu, da je večino njih nekdanja komunistična domovina dobesedno zavrгла in izgnala. Ampak ohranjajo pripadnost Sloveniji in bi morali po tej plati biti deležni pozitivne diskriminacije. Tako pa so vseskozi na nek način deležni negativne diskriminacije, kar je nezaslišano. Ali se zavedamo, če so vgrajeni v to zakonodajo takšni elementi, kakšno sporočilo pošiljamo v teh težkih časih, ko se mladina izseljuje zaradi ekonomskih razlogov?! Zdaj je že na tisoče ljudi, ki so se prisiljeni odseliti. In s kakšno popotnico odhajajo ti ljudje v svet, ko slišijo takšne stvari! Ali se država zaveda, da so ti ljudje lahko najlažji plen za neko peto kolono v tujini, če odhajajo, s tem, da tako ali tako morajo iti zaradi tega, kar se je zgodilo v slovenskem gospodarstvu in slovenskih bankah – ta rop, tajkunizacija, ki jih je pripeljala v brezperspektivnost. V takih okoliščinah morajo kot ekonomska emigracija odhajati v tuje dežele, kjer na začetku ne bodo mogli uporabiti svojih fakultet in vsega tega, ker to ne bo priznано, ker se bodo morali šele uveljaviti! Hkrati pa odhajajo s popotnico, da je diaspora za slovenske politične oblasti, kadar je na oblasti levica, zavržena, da je nezaželena.

Kaj to politično pomeni za naslednje rodove? Bog varuj, da pride spet do celotnega svetovnega političnega pretresa, da se bodo karte mešale na novo. Kje bodo ti ljudje pristali?! Ali bodo tako, kot so pretekle generacije diaspor, imigrantov, ki so matični domovini, čeprav je bila mačeha, odpustili vse in živeli s slovenskim srcem v tujini? Ali bodo to v današnjih razmerah še sposobni ali pripravljeni storiti? Tej oblasti bi priporočal naj začne spoštovati slovenske državljane, kjerkoli na svetu so, še posebej tiste, ki so v tujini, ki jih je tragična situacija pripeljala tako daleč, da so tam, namesto, da bi jih vabili, da bodo lahko čim bolj pristopali k odločanju v tej državi. Tudi s pomočjo njihovih glasov bomo imeli v tej državi pozitivno zakonodajo, ki bo vsaj v daljni prihodnosti omogočala, da se bodo potomci slovenskega rodu ponovno vračali v to domovino. Kajti to domovino moramo graditi s skupnimi močmi, ne pa jih razdvajati in jim pošiljati negativna sporočila iz matice! Hvala.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Gospod Kunič, sem opazil vašo željo po reakciji, vendar vas opozarjam, da imate možnost samo postopkovnega predloga, ne pa replike, ker niste razpravljali. Hvala za razumevanje.

Naslednji razpravljavec bi lahko bil gospod Borut Ambrožič, vendar ga ne vidim v dvorani. Zato ima besedo gospod Tomaž Liseč, pripravi pa se gospa Sonja Ramšak.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, predsedujoči.

Bom upošteval željo kolega Matjaža Hana in bom kratek. Res je, da gre za nek tehnični zakon, ker predlagatelji pravijo, da gredo v korak s časom in da so se zadeve od leta 2002 oziroma od leta 2006, ko se je ta zakonodaja spreminjala, kar spremenile. To je za pozdraviti. Upam, da bo tudi država na drugih področjih sledila tem novim informacijskim rešitvam. Vem, da je pred nekaj leti bila zelo močna razprava znotraj slovenskih občin o tem, da lahko vsak posameznik od doma ureja vse zadeve. Verjamem, da je ta zakon ureja izmed tistih naprednih stvari, s katerimi minister Virant ves čas, bi rekel, zabava slovensko javnost, da bomo lahko nekoč glasovali iz naslanjača in se vsako minuto lahko premislili, dokler ne bomo dokončno stisnili neko tipko, za koga bomo glasovali. Strinjam se s predlagatelji, da zakon prinaša neko racionalizacijo, ampak, kot veste, je pri takih tehničnih zakonih, ki se dotikajo predvsem nekih pravnih norm in osebnih podatkov, vedno vrag v podrobnostih. Moram reči, da sem z zanimanjem prebral cilje in načela zakona, ki se sicer zelo lepo berejo. Verjamem, da se bo predvsem Državna volilna komisija z njimi še bolj podrobno pozabavala pred prvimi naslednjimi volitvami, ki bodo. Govori se o tem, da so to volitve v Evropski parlament, in ta zakon se tudi teh volitev kar močno dotika.

Verjamem, da bo tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora zelo temeljito

pregledala ta akt. Moram reči, da ko se bom dokončno odločal o podpori posameznim členom tega zakona, mi bo vodilo, tista smer, ki bo napeljevala k mojim odločitvam, predvsem Zakonodajno-pravna služba. Verjamem, da se bo, tako kot ima navado – in tukaj ji dam prav, tudi informacijska pooblaščenka, glede na to, da gre za področje volilnih imenikov in evidence volilne pravice oziroma vpogleda v volilni imenik, zelo pozorno sprehodila skozi zakon in ga skušala narediti čim bolj življenjskega. Pravim življenjskega, ne pa političnega. Vodenje evidenc je potrebno, predvsem pa je potrebno pri tem, ko seznanimo naše državljane, pa najsi bo tiste v zamejstvu ali pa tiste v prekomorskih državah, kajti v preteklosti smo se že srečali, da lahko en glas, pa tudi če je to glas iz tujine, odloči posamezne volitve. Upam, da se ne bomo pri kakšnih naslednjih volitvah, kljub temu zakonu, kljub temu, da prinaša neke informacijske rešitve, neko racionalizacijo, srečevali s tem, da je lahko zaradi tega, ker nek slovenski državljan v tujini ni pravočasno prejel glasovalnega kartončka, odločil volitve bodisi svojemu kandidatu v prid bodisi svojemu kandidatu v škodo.

Mislím, da je zakon potreben, ampak, kot sem že rekel, pri teh zakonih je vrag v podrobnostih, in pri svojih odločitvah v nadaljevalnem postopku predloga zakona bo moje vodilo mnenje Zakonodajno-pravne službe. Verjamem, da bo verjetno tudi Vlada izkoristila ta vmesni čas, da morda še enkrat vrže oko na ta zakon, in da naredimo ta zakon res življenjski, ne pa da zapletamo z raznimi osebnimi ali kakšnimi drugačnimi podatki te volilne evidence in volilne imenike. V prvi obravnavi mislim, da je zakon zelo korektno napisan, zelo vsebinski. Pri drugi obravnavi pa bomo videli, kaj bodo rekli tisti, ki se s tem vsakodnevno ukvarjajo. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospa Sonja Ramšak, pripravi pa naj se gospod Jože Tanko.

SONJA RAMŠAK (PS SDS): Hvala lepa, predsednik, za besedo. Spoštovana predstavnika Vlade, kolegice in kolegi!

Tako kot je že moj predhodnik dejal, je to izredno pomemben zakon zaradi uveljavljanja tako aktivne kot pasivne volilne pravice. Gre v bistvu za tehnični zakon. Ker sem se v preteklosti v okviru svoje prakse soočala tudi s centralnim registrom prebivalstva, mislim, da je to ena ključnih zadev – zbiranje podatkov in da so ti podatki čim bolj ažurni. Pri tem bi opozorila, kar sem že večkrat tako tukaj v dvorani kot tudi na samih matičnih odborih, da je zelo pomembna tudi povezanost med različnimi bazami podatkov. Upam, da bomo v Sloveniji končno prišli enkrat na bazo, ki bo zajemala vse podatke, in da bodo do te baze na državnem nivoju potem ostali upravičenci lahko dostopali in da bomo tudi na ta način zagotovili, da bosta

vsebina in sestava evidenc volilne pravice lahko bolj ažurni.

Kar se tiče same sestave evidence volilne pravice, bi opozorila morda na to, da v zakonu vidimo, na kakšen način se pridobivajo podatki in vodijo evidence. Me pa zanima, kaj predvideva ministrstvo na področju tega, da bodo državljanke in državljani ozaveščeni, da je treba vsako spremembo sporočiti pristojnemu ministrstvu oziroma na upravnih enotah. Zdi se mi veliko bolj pomembno ukvarjati se s tem, da bodo državljanke in državljani seznanjeni s tem, kaj so njihove pravice in kaj so njihove dolžnosti. Ko govorimo o zagotavljanju volilne pravice državljanom, ki živijo izven meja Slovenije, bi rekla še to, da bi morda tukaj lahko uporabili to pravico, da bi lahko uvedli elektronski način volitev. Državljan, ki pride na upravno enoto, se tukaj odjavi, ker bo imel stalno bivališče v tujini, in bi avtomatsko lahko ob tem izrekel tudi, ali želi, da se mu pošilja volilni material, če gre v klasični obliki, oziroma da se mu zagotovi, da lahko uveljavlja aktivno oziroma pasivno volilno pravico tudi na ta način. Toliko z moje strani. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo ima gospod Jože Tanko, pripravi naj se dr. László Göncz.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa.

Kar zadeva evidenco volilne pravice, se mi zdi, da predvsem na področju slovenskih volivcev, ki glasujejo v tujini, v teh letih nismo naredili dovolj. Najbrž premalo upoštevamo, da so nekateri volivci precej oddaljeni od konzularnih mrež. Živijo v državah, pri čemer so nekatere enormne. Tega stika med izpostavo ali DKP ali konzulatom in njihovim domovanjem – te razdalje so v nekaterih primerih enormne, in najbrž so ti ljudje, sploh če so dlje časa v tujini, se v tujini selijo ali pa so potomci oseb, ki so šle, recimo, na prelomu stoletja ali po letu 1945 v tujino, težko dosegljivi za to, da bi se evidentirali kot interesenti za volitve. Najbrž jih tudi marsikatera komunikacija znotraj društev ali česarkoli, ki jo imamo organizirano bodisi tu bodisi v tistih enotah, ne doseže. Mislim, da bi morala država tem državljanom, ki so v tujini, nameniti bistveno več pozornosti. Navsezadnje ne gre tu samo za to, da bi bili ti volivci oziroma glasovalci ob volitvah, ki se dogajajo, lokalne ali državne, ampak morda bi se dalo marsikoga vpeti tudi v kakšno drugo aktivnost.

Mislím, da ni dobro, da država zamuja tovrstne priložnosti. Včasih, ko spremljamo te razprave v Državnem zboru, imamo občutek, da mnogo več pozornosti namenjamo, recimo, drugim skupinam oseb, tudi takšnim, ki prihajajo v Slovenijo in dobivajo statute, recimo, oseb v prehodnih domovih, azilantskih domovih in tako naprej. Tu opažam, da se nekatere politične skupine izredno zavzemajo za te osebe. Na drugi strani pa interesa za ljudi, ki so naši državljani, ki so naše krvi, ne izkazujemo v

zadostni meri. Sem tudi za to, da se pomaga vsem, ki se najdejo v težavah – v tem delu ni problema –, ampak mislim, da moramo tudi tistim, ki niso tako neposredno na dosegu naše roke, omogočiti ali jih motivirati, da postanejo bolj aktivni volivci. Kolegi iz moje poslanske skupine so dali tudi nekaj predlogov, kako bi se dalo uvesti določene izboljšave na tem področju, in mislim, da bi bilo, če bo zakon dobil podporo v nadaljevanju, te predloge smiselno upoštevati in jih tudi vgraditi v zakonodajo. Nekatere najbrž lahko uporabimo kot testni model, kot testni primer, če bomo želeli nadgraditi izvedbo oziroma izvajanje volilne pravice. Toliko. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam. Naslednji ima besedo dr. László Göncz, pripravi pa se mag. Majda Potrata.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS NS): Hvala lepa, gospod predsednik, za besedo.

Uvodoma bi se rad zahvalil tistim, ki ste se v svojih razpravah ali stališčih dotaknili tudi problematike avtohtonih narodnih skupnosti v tem zakonu in bolj ali manj izrazili pripravljenost, da se tekom obravnave tega zakona na delovnih telesih oziroma do zadnjega branja tudi s tega vidika še nadgradi. Hkrati še enkrat poudarjam, da smo pri določenih vprašanjih, določenih vsebinah našli skupni jezik, in to me opogumlja pri tem, da ocenjujem, da lahko najdemo rešitve tudi pri najbolj zapletenem vprašanju zdaj, z našega zornega kota, to je vprašanje kriterijev. Danes se ne bom poglobljeno spuščal v to problematiko, vendar bi kljub temu pričakoval, da se bomo tega vprašanja in te naloge lotili v duhu slovenske ustave, ker če preberemo tisto, kar piše v neformalnem delu, kaj sporoča slovenska ustava, potem menim, da pri tem vprašanju ne bi smelo priti do zapletov. Nerad komentiram takšne ali drugačne odločitve Ustavnega sodišča. Ne želim niti komentirati odločbe, ki je nastala pred 16 leti, ampak menim, da je iz vsebinskega vidika res treba pretehtati tisti stavek, ko do neke mere pogojno predlagajo, da se to vprašanje zakonsko uredi. Kot sem že v stališču povedal, je lahko tudi interpretacija taka, na osnovi konkretne določbe 64. člena Ustave, da se ta pravica prenese na narodne skupnosti, saj se lahko le-te pooblastijo tudi s kompetencami iz državne pristojnosti. Menim, da je kompromis možen in pričakujem, da se v okviru komisije za narodni skupnosti in na matičnem delovnem telesu, po potrebi pa tudi na neformalnih pogovorih, do tedaj poišče primerna rešitev. Izražam maksimalno pripravljenost za sodelovanje, kar se tiče madžarske narodne skupnosti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam. Besedo ima mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala.

V dosedanji parlamentarni praksi, kolikor jo spremljam, se je vedno zgodilo, da če pripadniki obeh narodnih skupnosti s kakšno predlagano rešitvijo niso bili zadovoljni, da se je v nadaljevanju postopka našla pot do sprejemljive rešitve. Tako sem tudi razumela dr. Lászla Göncza, da je s strani obeh poslancev in obeh skupnosti ta pripravljenost sedaj prav tako izražena in da niso zaprte možnosti za ustrezno rešitev. Bi pa na nekaj drugega rada opozorila. Ko smo vstopili v Evropsko unijo, smo prevzeli nekatere standarde. Če menimo, da bi morali samo na ozko notranjo, svojo problematiko in na ljudi svoje provenience misliti, je vendarle naša zaveza skrbeti tudi za tiste ljudi, ki jim pravimo migranti, in v zvezi s tem uspešno reševati tudi vse tisto, čemur rečemo mednarodna zaščita. Zato tukaj ne delam razlike. Se mi pa zdi nekaj drugega silno pomembno. Ko govorimo o tem, kdaj lahko pošta doseže ljudi, ki imajo slovensko državljanstvo in bi se želeli udeležiti volitev, pa so neinformirani, v oddaljenih krajih in tako dalje – problem vidim v tem, da so volilna opravila časovno determinirana. Tako kot je razpis volitev, in od razpisa volitev tečejo vsa volilna opravila in se zaradi teh primerov rok ne more podaljševati ali se zanje drugače določati.

Se mi pa zdi deplasirano razpravljanje o tem, da se naše notranje izrazito parlamentarne, folklorne, ideološke razprave o tem, kdo je komu bolj naklonjen, selijo tudi na zakon, ki je tehnične narave. Namreč, če kdo govori o tem, kdo ima in kdo nima koga rad od teh, ki živijo v drugih državah, potem je treba povedati, da je poleg tistih, ki so državo zapustili ali morali zapustiti iz političnih razlogov, zelo veliko odseljenih oseb tudi iz ekonomskih razlogov. V zakonu ne vidim osnove za to, da bi delila pripadnike s slovenskim državljanstvom, so pa v tuji državi naseljeni, po tem principu levo–desno, kar mi radi delamo. Tukaj bi še nekaj dodala. Kolikor spremljam rezultate volitev, glasovi iz tujine vsaj na splošni ravni nikoli niso bistveno posegli v volilne rezultate. Govoriti, da se kdo koga boji, je res neprimerno. Bi pa pričakovala od tistih, ki hočejo participirati na političnih odločitvah v državi, pa v tej državi ne živijo, da se vsaj toliko potrudijo, da sporočijo nujne podatke, po katerih potem lahko volilne komisije na državni ali na kakšni drugi ravni izpeljejo vse postopke, ki so nujno potrebni, da lahko uveljavijo to nadvse pomembno človekovo pravico, to je uveljavljanje aktivne in pasivne volilne pravice. Mislim, da je mogoče tisto, o čemer smo zdaj govorili, tudi še v nadaljevanju postopka izboljšati. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam. Sprašujem, ali želi mogoče Vlada kaj dodati k tej razpravi.

Izvolite, gospod Šefic, imate besedo.

BOŠTJAN ŠEFIC: Spoštovani gospod predsednik, spoštovani poslanke in poslanci!

Najprej iskrena hvala v imenu Vlade za vse pripombe, predloge, sugestije in kritike tega zakona. Vse to, kar ste danes navedli, bomo temeljito preučili v nadaljnjem postopku. Tudi s predstavniki obeh skupnosti bomo opravili še dodatne pogovore, čeprav moram na tem mestu reči, da smo imeli dva, tri zelo kvalitetne sestanke, kvalitetne pogovore. Prepričani smo, da je tako, kot je zdaj zapisano, prav – da je upoštevana tudi odločba Ustavnega sodišča. Vendar, kot rečeno, absolutno je tu pripravljenost za nadaljnjo razpravo in poskus, da razčistimo ta vprašanja in najdemo skupne rešitve. Glede vprašanja neuspešnega vročanja pošiljk. Tudi to, glede na to, da je bilo večkrat izpostavljeno v razpravi, bomo skupaj z vami in strokovnjaki še enkrat preverili. Moram pa posebej reči, poudariti, da nihče ne izgubi volilne pravice zaradi tega. Gre samo za to, da moramo biti ne samo racionalni, ampak gre tudi za, kot je gospa poslanka Ramšak omenila, izraz oziroma potrebo volilnega upravičenca, da se potruji, da izrazi svojo voljo po glasovanju.

Morda še o predlogu prof. dr. Jelušič. Tudi tega bomo proučili, čeprav moram reči, da je po našem mnenju to vprašanje ustrezno rešeno v Zakonu o volitvah v državni zbor. Bomo pogledali, bomo preverili, kaj je še možno glede tega urediti, da bo še lažje uresničevanje volilne pravice vojakom, policistom na misijah. Kar se tiče informacijske pooblaščenke. Informacijska pooblaščenka se je s tem zakonom temeljito seznanila in ga je pozdravila. Pozdravila je tudi rešitve, ki so v zakonu navedene oziroma predlagane. Tudi v nadaljnjem postopku jo bomo aktivno vključili in njene pripombe, sugestije, ki jih bo imela na to besedilo, in eventualne dopolnitve ter spremembe tudi upoštevali, tako kot do sedaj. Gospa Ramšak je opozorila, da je treba razmisliti o tem, kako ozavestiti državljane. Vsekakor. Kar lahko tu naredi ministrstvo, država – vsakega državljana opozarjamo. Ko pride urejat spremembe stalnega prebivališča, je seznanjen z vsemi možnostmi. Pozovemo ga tudi k temu, da sporoča vse spremembe, statusne spremembe in tako naprej. Poskušamo urediti tudi komuniciranje, kar je bilo tudi v razpravi omenjeno. Paleta možnosti je glede tega. Tako da kar se tiče ministrstva in državnih organov, bomo to vsekakor tudi v bodoče delali. Morda na koncu samo še e-volitve. To je definitivno eden od izzivov, eden od projektov za prihodnost. Upam, da ta prihodnost ni zelo oddaljena oziroma upam, da je zelo blizu. Pri tem moramo zagotoviti vse standarde. Tukaj gre predvsem za varnost, za varovanje podatkov, preprečevanje morebitnih zlorab in tako naprej. To terja nekaj časa, velik angažma strokovnjakov in, kot rečeno, prepričan sem, da te volitve niso oddaljene. Toliko morda, zelo na kratko nekaj komentarjev na vaše sugestije. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO WEBER: Hvala tudi državnemu sekretarju.

Ugotavljam, da čas za razpravo še ni potekel, zato sprašujem, ali želi kdo na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še razpravljati. (Želi.) Vabim vas k prijavi za razpravo v preostanku časa.

Gospod Jožef Kunič, imate na razpolago pet minut.

DR. JOŽEF KUNIČ (PS PS): Hvala lepa, spoštovani predsedujoči. Dragi kolegice in kolegi!

K razpravi me je spodbudilo razpravljanje o volitvah v tujini. Zavedam se, da je predlagatelj imel težko delo pri izbiri rešitev. Namreč, na prvi pogled so te volitve preproste, pa vendar v praksi izgledajo zelo težke in nekoliko komplicirane. Mnogokrat slišimo od zdomcev in od Slovencev po svetu, da bi želeli voliti, ko pa pride do samih volitev, je pa udeležba mnogo bolj skromna, kot jo pričakujemo. Največje in najpomembnejše delo pri tem ima diplomacija. Meniti, da eni forsirajo eno stran in drugi drugo, je nekoliko zgrešeno, neresnično. Sam sem bil priča mnogim takim volitvam in lahko zatrdim, da smo se vsi diplomati trudili in se še danes trudijo, da bi bila udeležba kar največja. Vendar pa moramo še nekaj povedati. Razumem predlagatelja, da po dveh pošiljkah tretje ne pošilja več. Namreč, mnogi ne želijo dobivati takih pošiljk. Mi smo imeli mnogokrat proteste, češ, kaj nas vabite in nas zasledujete, smo državljani te države, tukaj volimo – pa čeprav so Slovenci, poštene Slovenci in se zelo zanimajo za našo stvarnost in želijo biti naši državljani. Tako da je ta problematika kompleksna. Mislim, da je vsako razmišljanje o temi, da je ta ali oni diplomat forsiral ene ali pa druge, zgolj natolčevanje in v tem ni trohice resnice. Vsi so se trudili. Glavna animacija pri njih so diplomati oziroma diplomacija. Vsi so se trudili, da bi bila udeležba čim večja. Mislim, da je predlagatelj tukaj predlagal dobro rešitev. Še naprej bodo razmišljali in iskali še boljše rešitve. Ampak poudarjam, diplomacija se je zelo trudila, se trudi. Kolikor poznam sestav sedanjih diplomatov, ki so šli v tujino, se jim res ne bo dalo očitati, da forsirajo bolj leve kot desne. To bi bila čista neresnica. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO WEBER: Hvala tudi vam.

S tem zaključujem razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom zbora odločali čez pol ure v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda. Prekinjam tudi 17. sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 18.50.

(Seja je bila prekinjena ob 18.20 in se je nadaljevala ob 18.50.)

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo zбора. Prehajamo na glasovanja zбора o predlogih odločitvah. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 18. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Ali želite obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine?

Izvolite, gospod Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, predsedujoča.

V poslanski skupini tega sklepa ne bomo podprli. Minister je bil pri svojih razpravah zelo skromen oziroma ni dal nobenih tehničnih vsebinskih odgovorov na naša zastavljena vprašanja, in mislimo, da s tem zakonom politiko političnih strank vodi v narobno smer. Pri tem se sklicuje na ugotovitve Greca, ampak minister se je odločil, da bo financiranje in nadzor stranke uredil tako, in to bo zanj verjetno najlažje, da bo političnim strankam zaprl pipico, pa še za tisti del financiranja, ki bo ostal, se bo minister svoje odgovornosti znebil tako, da bo to prenesel na Državni zbor in potem verjetno skupaj z Vlado kazal na poslance in na poslanske skupine, češ, glejte, poslanci si sami režejo svoj kos pogače, sam pa bo imel čisto vest. Še tisti del financiranja, ki bo ostal na lokalni samoupravi, je dokaj sporen, kajti v vsaki od 212 občin, dokler jih še imamo, je drugačno politično razmerje, in to politično razmerje lahko župani tudi preko financiranja izkoriščajo za svoje mešetarjenje in gnezdenje na svojih županskih stolčkih.

Ne strinjamo se s tem, da zakon skuša prepovedati financiranje strank s strani pravnih oseb. Menimo, da so sedanje določbe, ki pravijo o tem, da financiranje ni možno preko podjetij v državni lasti – resno se sprašujemo, kdo si bo sploh še želel delovati v političnih strankah, predvsem pa, kdo bo sploh želel sodelovati s političnimi strankami. Minister se ima za dokaj liberalnega oziroma misli, da je celo zelo liberalen minister, a ima zelo restriktivne in neliberalne metode dela. Menimo, da bi financiranje političnih strank bilo veliko bolj svobodno, kot je to v predlogu zakona. Prav tako se tudi ne strinjamo s spremembo kriterijev za delitev sredstev iz državnega proračuna. Tu dobimo občutek, da je minister pisal zakon po meri svoje stranke in ob asistenci trenutno največje parlamentarne stranke. Moramo se zavedati, da vse tiste stranke, ki so že več kot 20 let ali 20 let na političnem prizorišču – to se jim bo maščevalo. Minister, ki je dve leti s svojo stranko, želi biti močnejši in pametnejši od vseh

tistih, ki delujejo na političnem prizorišču že 20 let, in mi se s tem ne strinjamo. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Še kdo v imenu poslanskih skupin? V svojem imenu? Če ne, potem prehajamo na odločanje.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 46, proti 20.

(Za je glasovalo 46.) (Proti 20.)

Ugotavljam, da je Državni zbor predlagani sklep sprejel.

Predlog zakona bo dodeljen v obravnavo Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo kot matičnemu delovnemu telesu. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 19. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volilni in referendumski kampanji.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volilni in referendumski kampanji je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Sprašujem, če želi kdo obrazložiti glas v imenu poslanske skupine.

Izvolite, gospod Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala.

Zelo na kratko. Ta zakon prinaša kar nekaj pozitivnih rešitev, predvsem to, da zakon sledi tudi odločbi Ustavnega sodišča glede objave raziskav javnega mnenja, vendar se na drugi strani očitno vidi, da minister kot predsednik neke mlajše stranke še ni vpet v te volilne in referendumske zgodbe. Menimo, da se s takšnim predlogom zakona, ki je pred nami, dogaja ravno nasprotno, kar minister zatrjuje. Minister pravi, da bo financiranje volilnih kampanj bolj transparentno, ampak s takšnim predlogom zakona bo naredil še večjo mineštro na področju financiranja volilnih kampanj. Ministru predlagamo, da do druge obravnave naredi temeljit razmislek in se resnično oklepa stališč Odbora ministrov Sveta Evrope, ki je dal zelo jasna stališča. Minister je tudi ta stališča oziroma priporočila prikrojil svoji podobi in svoji stranki. Če bo šlo tako naprej, tega zakona v nadaljevanju ne bomo podprli. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Še kdo v imenu poslanske skupine? V svojem imenu? Prehajamo na odločanje.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 48, proti nihče.

(Za je glasovalo 48.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel.

Predlog zakona bo dodeljen v obravnavo Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo kot matičnemu delovnemu telesu. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 20. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o evidenci volilne pravice.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o evidenci volilne pravice je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Ali želi v imenu poslanske skupine kdo obrazložiti glas? (Ne želi.) V svojem imenu? (Ne želi.) Lahko preidemo na odločanje.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 44, proti 4.

(Za je glasovalo 44.) (Proti 4.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel.

Predlog zakona bo dodeljen v obravnavo Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo kot matičnemu delovnemu telesu. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Zaključujem tudi 17. sejo Državnega zbora. Lep vikend!

Seja se je končala 27. septembra 2013 ob 18.58.

INDEKS GOVORNIKOV

A

AMBROŽIČ, BORUT 70, 71, 77, 79, 102, 281

B

BATTELLI ROBERTO 299, 301, 312

BEVK, SAMO 69, 70

BIKAR, ALENKA 173

BOGOVIČ, FRANC 21, 26, 27, 118, 127, 154, 158, 234, 243, 245, 247

BOSNIĆ, DRAGAN 36, 37, 91

BRANISELJ, RIHARD 180, 192, 200, 244

BRATUŠEK, MAG. ALENKA 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29

BREZNIK, FRANC 50, 51, 52, 156, 161, 249, 258, 287

BRULC, MIRKO 112, 149, 185

Č

ČEHOVIN, JERKO 103, 120, 121, 128, 153, 155, 205, 227

ČERNAČ, ZVONKO 30, 196, 207, 213, 217, 224, 227

ČRNAK MEGLIČ, DR. ANDREJA 32, 136, 189, 236

ČUFER, DR. UROŠ 29, 30, 31, 33, 34

ČUŠ, ANDREJ 47, 48, 258

D

DIMIC, IVA 37, 38, 101, 141, 176

DIMITROVSKI, MAJA 85

F

FICKO, BRANKO 161

FRANGEŽ, MATEVŽ 72, 73, 117, 130, 145, 154, 160, 165, 249

G

GANTAR, TOMAŽ 32, 33, 49, 58, 66, 67

GOLUBOVIĆ, BRANE 162, 235

GÖNCZ, DR. LÁSZLÓ 310, 316

GORENAK, DR. VINKO 60, 61, 62, 95, 108, 259, 260, 281, 297, 301

GRILC, DR. UROŠ 80, 81

GRILL, IVAN 66, 67, 241

GRIMS, MAG. BRANKO 86, 109, 113, 151, 155, 161, 178, 213, 272, 305

H

HAN, MATJAŽ 28, 29, 157, 158, 267, 292

HERCEGOVAC, MAG. LEJLA 114

HOČEVAR, MAG. KATARINA 31, 42, 43, 88, 98, 124, 150, 270, 304, 312

HORVAT, JOŽEF 22, 23, 90, 104, 119, 123, 133, 135, 154, 157, 159, 172, 183, 238, 239, 240, 244, 247, 256, 263, 283, 294, 309

HROVAT, ROBERT 251

HRŠAK, IVAN 89, 119, 133, 168, 172, 190, 230, 234, 270, 293, 309

I

IRGL, EVA 102, 203

J

JAZBEC, DARKO 148, 162

JELUŠIČ, DR. LJUBICA 105, 112, 142, 150, 198, 222, 227, 280, 300, 312

JERAJ, ALENKA	54, 143, 208, 213, 298
JERIČ, ALJOŠA	125, 155, 241, 246, 311
JEROVŠEK, JOŽEF	64, 65, 100, 108, 114, 217, 218, 219, 220, 226, 260, 279, 280, 296, 313
JURŠA, FRANC	148, 175, 201, 283, 303

K

KAVTIČNIK, JOŽEF	98, 220
KERT, ANDREJA	166, 228, 233
KOCIPER, MAŠA	219, 271
KOMEL, TINA	45, 59, 60
KOPAČ MRAK, DR. ANJA	36, 38, 39, 41, 42
KOTNIK POROPAT, MARJANA	45, 46, 186, 195, 240, 285
KRIVEC, DANIJEL	163, 169
KUNIČ, DR. JOŽEF	317
KURNJEK, BRANKO	92, 283

L

LAH, ZVONKO	55, 56, 57, 259
LISEC, TOMAŽ	52, 53, 193, 265, 287, 291, 301, 314, 318

M

MAVKO, MAG. MITJA	129, 138
MEH, SREČKO	169, 299, 303
MÖDERNDORFER, JANI (JANKO)	99, 152, 158, 165, 254, 264, 284, 285, 286, 290

N

NAPAST, JANJA	79, 80
NOVAK, LJUDMILA	21, 59, 60, 93, 168, 231, 235

O

ODER, PETER	202
OMERZEL, SAMO	35, 44, 52, 53, 55, 56, 63, 64, 74
OPEC, JASMINA	88, 131, 145, 159, 171, 182, 268, 308
OSTERMAN, ALEKSANDRA	121, 157, 231

P

PAVLIČ, ALENKA	167, 169, 229, 233
PAVLIŠIČ, MARKO	118, 128, 131, 145, 149, 167, 185, 229, 237, 242, 248
PIKALO, DR. JERNEJ	36, 37, 39, 40, 42, 43, 71, 78, 79
PLIČANIČ, DR. SENKO	45, 46, 61, 62, 68, 82, 83
POGAČNIK, MAG. MARKO	24, 25, 75, 76, 77, 163, 232, 257, 261
POJBIČ, MARIJAN	65, 150, 162
POTOČNIK, ALOJZIJ	134, 163, 184
POTRATA, MAG. MAJDA	39, 40, 81, 82, 83, 87, 106, 109, 113, 152, 174, 179, 253, 255, 261, 274, 295, 306, 316
PRESEČNIK, JAKOB	35, 36, 92, 151, 190
PREVC, MIHAEL	99, 128, 165, 230, 274
PUČNIK, MATEJA	44
PUKŠIČ, FRANC	192, 194, 200

R

RAMŠAK, SONJA	173, 275, 295, 315
RIBIČ, JANEZ	49, 124, 141, 168, 186

S

SMODIŠ, BRANKO	57, 58, 194, 232, 242
STARMAN, BOJAN	116, 183, 239
STEPIŠNIK, MAG. STANKO	31, 32, 47, 48, 69, 70, 72, 73, 75, 76

Š

ŠARABON, TANJA	64, 65
ŠEFIC, BOŠTJAN	304, 316
ŠIRCELJ, MAG. ANDREJ	33, 34, 117, 125, 135, 146, 148, 150, 152, 156, 159, 184, 245, 247, 249, 257

T

TANKO, JOŽE	19, 20, 143, 158, 163, 164, 165, 166, 220, 221, 245, 248, 251, 252, 253, 255, 286, 289, 302, 315
TAVČAR, IRENA	62, 63
TISEL, MAG. ŠTEFAN	188
TOMC, ROMANA	123, 139, 141, 236, 237
TONIN, MAG. MATEJ	187, 188, 191, 195, 250, 278

V

VALENČIČ, KRISTINA	171, 174, 189, 268, 293, 308
VILFAN, PETER	195
VIRANT, DR. GREGOR	50, 51, 54, 55, 84, 93, 111, 262, 276, 290
VIZJAK, MAG. ANDREJ	40, 41, 122, 137, 138, 149, 150, 153, 156, 160, 163, 245, 248
VOGRIN, MAG. IVAN	67, 68, 73, 74, 75, 115, 126, 138, 153, 160, 237, 261, 262
VRANIČAR, MAG. MATEJA	116, 121, 140, 141, 147, 182

Z

ZANOŠKAR, MATJAŽ	177, 211, 217, 288
ZATLER, MAG. RENATA	170, 193

Ž

ŽGAJNER TAVŠ, MAG. BARBARA	149, 188
ŽNIDAR, LJUBO	43, 44

LEGENDA

- PS PS – Poslanska skupina Pozitivna Slovenija**
- PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke**
- PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov**
- PS DL – Poslanska skupina Državljska lista**
- PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije**
- PS SLS – Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke**
- PS NSi – Poslanska skupina Nove Slovenije**
- PS NS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti**
- NeP – Nepovezani poslanec**